

Τ 3 αρ. 182

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

« Ὁ Παρνασσός μου θέλει μετ' οὐ πολὺ γενῆ πλουσιώ-
« τερος, καὶ θέλω τὸν ἐπανεκδώσει· διότι οἱ μὲν ἀδελφοὶ
« Σοῦτσοι μετ' ὀλίγον δημοσιεύουσι νέα ποιήματα καὶ
« δράματα, οἱ δὲ νέοι ποιηταὶ Ὀρφανίδης, Καρασούτσας,
« Ταντηλίδης, καὶ αὐτοὶ ὡς μέλισσαι συνάζουσιν ἄνθη
« ἑλικώνια, καὶ εἰς τὰς κυψέλας των ἑτοιμάζουσι μέλι εὔο-
« σμον καὶ γλυκύ. Εἰς τὴν καλὴν Σμύρνην πρὸς τούτοις
« εὐφυέστατος νέος, ὁ Ἰωάννης Σκυλίτσης, κρούει σήμε-
« ρον λύραν ἔμμουσον μὲ δακτύλους Ἑλληνικούς, ὁ δὲ
« μελαγχολικὸς Σαλτέλης, πτηνὸν τῶν τάφων, κελαδεῖ
« καὶ αὐτὸς εἰς τὰ ἐρείπια τῶν Κυδωνιῶν. Ἡ γραῖα Ἰωνία
« ἀνέκτησε τὴν παλαιὰν γονιμότητά της, καὶ γυναῖκές
« της ἤδη βρέχουσι τὰς λευκὰς πτέρνας των εἰς τὰ ὕδατα
« τῆς Ἱπποκρήνης.»

Ταῦτα ἔγραφε πρὸ τριακονταετίας περίπου ὁ φιλόκαλος Κωνσταντῖνος Ἀλ. Χαντσερῆς, ἐκδίδων τὸν Νέον αὐτοῦ Ἑλληνικὸν Παρνασσὸν, τὸ πρῶτον ἀπάνθισμα τῶν ἐκλεκτοτέρων ποιήσεων τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Ἀλλ' ἡ ἔφεσις τοῦ ἀνδρὸς δὲν ἐξεπληρώθη, τίς οἶδε τίνων ἕνεκα καιρικῶν περιστάσεων, τὸ δὲ βιβλίον ἐκεῖνο ἀπέβη σπανιώτατον καὶ ἡ ἔλλειψις αὐτοῦ ἐπαισθητή.

Ἐπιθυμῶν νὰ ἐπενέγκω τὴν ἐφικτὴν θεραπείαν εἰς τὴν ἔλλειψιν ταύτην, ἐνησχολήθην ἀπό τινος περὶ τὴν σταχυολογίαν ποιητικῆς τινος ἀνθοδέσμης, ἐν ᾗ εἰσεφόρησα μετ' ἐπιστασίας εἴτι ὡραῖον, εἴτι νευρῶδες, εἴτι εἰκονικὸν καὶ πρωτότυπον ἀπήντησα μεταξὺ τῶν κελαδημάτων τῶν συγχρόνων παρνασσείων ἀηδόνων. Φρονῶ δὲ, ὅτι παρέχω οὐ μόνον εὐχάριστον ἀνάγνωσμα εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἔχωσι πρόχειρα τὰ ἀριστουργήματα τῆς νεωτέρας Μούσης, ἀλλὰ καὶ ἐλαχίστην ἐκδούλευσιν τῇ καθόλου φιλολογίᾳ.

Σ' ἐκεῖνον προσηλόνεται ὁ νοῦς της καὶ προσέχει,
τὴν φαίνεται ἄλλος κανεὶς τὰ κάλλη του δὲν ἔχει.
Ἐκεῖνον βλέπει μοναχὰ, ἐκεῖνον ἐξανοίγει·
τὴν φαίνεται αὐτὸς πουλὶ πῶς εἶναι καὶ θὰ φύγῃ.

Καθὼς ὁ ναύτης 'ς τὴν χιονιὰ καὶ 'ς τὴν πολλὴν ἀντάρα
ὅταν τὴν νύχτα κυβερνᾷ μὲ φόβο καὶ τρομάρα,
ἓν ἄστρο πάντοτε τηρᾷ 'ς τὴν στράταν ποῦ ὁδεύει,
μ' αὐτὸ ἰσάζει τ' ἄρμενα, μ' αὐτὸ καὶ τιμονεύει·
παρόμοια 'ς τὴν καταχνιὰ κ' ἐκείνη, τὴν μεγάλη,
'ς τοῦ πόθου της τὴν σκότισι δὲν βλέπει ἄλλα κάλλη.
Ὅλοι τὴν φαίνοντ' ἄσχημοι, χωρὶς ψυχὴ καὶ χάρι·
ὅλοι σὰν νύχτα σκοτεινοὶ, κ' ἐκεῖνος σὰν φεγγάρι.

ΟΙ ΑΝΤΙΖΗΛΟΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ.

Ὁ πρῶτος, ὁποῦ μ' ἀφεντιαῖς ἦλθε τὴν ὥρα 'κείνην,
ἦτον τὸ ἀφεντόπουλο ἀπὸ τὴν Μυτιλήνην.
Εἶχε ψαρὶ τὸ ἄλογο, ἀστράφταν τ' ἄρματά του,
καὶ οὐρανὸς μ' ἄστρα χρυσᾶ ἦτον τὸ φόρεμά του.
Εἰς τ' ἄρματα τῆς κεφαλῆς εἶχε ζωγραφισμένο
ψηλὸ βουνὸ, κ' εἰς τὴν κορφὴν ἐλάφι τοξευμένο·
ἐλάφι, ποῦ τὴν σαϊτιὰ ἐστρέφετο κ' ἐθώρει,
καὶ νὰ τὴν βγάλῃ πάσχιζε πολὺ, καὶ δὲν ἠμπόρει.

Τοῦ Ῥήγα ἦτον τοῦ Ναπλιοῦ υἱὸς ὁ κανακάρης
ὁ δεύτερος· σὰν ἀετὸς πετοῦσε, καβαλλάρης.
Μὲ νεραντζάτα κι' ἀργυρᾶ φορέματα 'νδυμένος,
ἐφάνη ἀπὸ ζωγραφιαῖς ὡραίαις στολισμένος·
κι' ἀπὸ μακρὰ φανέροναν αἱ ζωγραφιαῖς ἐκείναις
ἥλιον θαμπὸ καὶ σκοτεινὸ, χωρὶς χρυσαῖς ἀκτίναις.

Μὲ φορεσιὰ πρασινωπὴ, χρυσοῦς ἀετοὺς γεμάτη,
ἐπρόβαλεν εἰς ἄλογου μαυρόψαρου τὴν πλάτη
ὁ τρίτος· ὡραιότερος δὲν ἦτον εἰς τὴν φύσι!
Ἡ ζωγραφιά του ἔδειχνε μιὰ κρουσταλένια βρύσι,

καὶ δένδρο ἕνα φαίνονταν χωρὶς ἀνθοὺς καὶ μῆλα·
τοῦ δένδρου ἐξηραίνουνταν οἱ κλῶνοι καὶ τὰ φύλλα.

Μὲ στολισιὰν βασιλικὴν καὶ πλούσιαν παρ' ἄλλη,
καὶ μ' ἔπαρσαις ῥηγάτικαις καὶ μ' ἀφεντιὰ μεγάλη
ἐπρόβαλεν ὁ τέταρτος· τὸ ἄλογό του, τέρας,
ἐπήδα μὲ τὰ τέσσερα 'ς τοὺς τέσσερους ἀέρας.
Τὸν ἔκαναν οἱ ἄνθρωποι, καθὼς τὸν εἶδαν, τόπον·
ἐφάνη σὰν αὐγερινὸς 'ς τὴν μέση τῶν ἀνθρώπων.
Μὲ καβαλλάρους εἴκοσι κ' εἴκοσι πεζολάταις
ἀπὸ μακρὰ ἐπλούμισαν καὶ ἄστραψαν ἡ στράταις.

Ο ΑΠΗΛΠΙΣΜΕΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.

Ἰδέτε σκόνη νέφαλο 'ς τὰ ὕψη σηκωμένο,
καὶ καβαλλάρην μὲ πολλοὺς πεζοὺς συντροφιασμένο.
Μαῦρο φαρὶ, μαῦρ' ἅρματα καὶ μαῦρο τὸ κοντάρι,
καὶ μαύρη εἶναι ἡ στολὴ αὐτοῦ τοῦ καβαλλάρη.
Ἀνδρειωμένος, δυνατὸς, εἰς τ' ἅρματα τεχνίτης,
γεννήθηκε κ' ἐτράφηκε εἰς τὸ νησὶ τῆς Κρήτης.

Ἡ ἀφορμὴ τῆς λύπης του ὁ ἔρωτας ἐστάθη.
Περνῶντας μία πρωϊνὴ εἰς δάσους πυκνὰ βάθη,
'ς τὸ παραθύρι εὕρηκε μιὰν νέαν πλουμισμένη,
μιὰν ἀγγελοζωγραφιστὴ, ῥοδοπερεχυμένη·
'ς τὸ παραθύρι ἔστεκε μὲ γνῶσι καὶ μὲ τάξι,
πανὶ ἐκράτει κ' ἔκαμνε γαζὶ ἀπὸ μετάξι.

Τὴν εἶδε, τὴν ἀγάπησε· ἀλλὰ εἰς τὸ κυνήγι
τὴν σαϊτιὰ 'ς τὸ στῆθός της λαθεύεται κ' ἐμπήγει·
καὶ, τὴν κερὰν ποῦ ἔχασε ζητῶντας νὰ τιμήσῃ,
ἐπῆγε μαῦρος σκοτεινὸς νὰ κονταροχτυπήσῃ,
τῆς νίκης στοχαζόμενος τὸ στέφανο ἂν πιάσῃ,
'ς τὸν τάφο τῆς ἀγάπης του νὰ πᾷ νὰ τὸ κρεμάσῃ.

Χαρίδημος ἐκράζετο καὶ χάριν πολλὴν ἔχει,
καὶ πάντα ὅπου πολεμᾷ ἀστράφτει, βροντᾷ, βρέχει·

σπίθες χαλκοῦ, αἷμα κορμιῶν ἐβγάλει ὅπου μαλώσῃ
καὶ βροντισμοὺς ἡ δύναμι κι᾽ ἀνδρία του ἡ τόση.

ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ ΧΑΡΙΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΣΠΙΝΘΟΛΕΟΝΤΟΣ.

Ἁπλόνουν σμίγουν τὰ σπαθιὰ, σηκόνουν τὰ σκουτάρια
καὶ ἀρχινοῦν τὸν πόλεμο τὰ δύο παλληκάρια·
σὰν πεινασμένοι λέοντες, ποῦ εὕρουν εἰς τὰ δάση
φαγὶ ὀλίγο καὶ καθεὶς ζητεῖ νὰ τὸ ἁρπάσῃ,
μουγκρίζουν κι᾽ ἀπὸ μακρυὰ τὸ τρώγουν μὲ τὸ στόμα,
καὶ μὲ τὰ νύχια τὰ γυρτὰ, καὶ μὲ τὸ βλέμμ᾽ ἀκόμα.

Ὁ φοβερὸς Χαρίδημος τὴν χέρα του ἁπλόνει,
κ᾽ εἰς τὸ μερί του τὸν ὀχθρὸν τὸν φθάνει, τὸν λαβόνει·
καὶ δεύτερη λαβωματιὰ ᾽ς τὸ στῆθός του τὸν κάνει
μὲ δεύτερη, καὶ κόκκινο τὸ σίδερο ἐβγάνει.
Ὁ Σπιθολέοντας λοξὸ καὶ ἄγριο τὸ βλέμμα
γυρίζει καὶ παρατηρεῖ τὸ χλιαρό του αἷμα·
μηδὲ ποτὲ τὸ πέλαγος παρόμοια μουγκρίζει,
᾽ς ταῖς ἀνεμιαῖς τοῦ γεναριοῦ ὅταν βροντᾷ κι᾽ ἀφρίζῃ.

Δαγκάνεται· τὸ στῆθός του ἀπὸ τὴν λύσσα βράζει·
ἀνθρώπου ὄχι, δράκοντος τὸ πρόσωπόν του μοιάζει!
Μαζόνει ὡσὰν τὸ θεριὸ τὴν ὅλη δύναμί του,
καὶ ὅσῳ ἁψηλὰ ᾽μπορεῖ σηκόνει τὸ σπαθί του·
καὶ τρέχει κατ᾽ ἐπάνω του μ᾽ ἀγριωμένο χέρι,
καὶ σημαδεύει νὰ τὸν βρῇ ᾽ς τῆς κεφαλῆς τὰ μέρη.

Ἁρπάζει ὁ Χαρίδημος, σηκόνει τὸ σκουτάρι,
κι᾽ ὁμπρὸς τὸ βάλλει καὶ ζητᾷ τὸ χτύπημα νὰ πάρῃ·
πλὴν κάτω πέφτει τὸ μισὸ καὶ τ᾽ ἄλλο μισὸ μένει,
κ᾽ εὑρέθηκεν ἡ χέρα του ὀλίγο λαβωμένη·
ἀλλὰ τοῦ χώνει τὸ σπαθὶ εἰς τὸν λαιμό του κάτου,
καὶ τὸν κοιμίζει πάραυτα τὸν ὕπνο τοῦ θανάτου.

Ἔπεσε κάτω τὸ θεριό· τὰ μάτια του γκριλλιόνει,
φαρμάκι φτεῖ μὲ τοὺς ἀφροὺς, τὰ μάτια ἀναδακρυόνει.

Ἐμουγγανίσθη τρεῖς φοραῖς τὸ φοβερό του στόμα,
κ' ἐβρόντησεν ὁ οὐρανὸς κ' ἐσείσθηκε τὸ χῶμα·
καὶ μὲ μεγάλη ταραχὴ καὶ μουγγρισμὸ πηγαίνει
'ς τὸν μαῦρον ἅδην ἡ ψυχὴ ἡ ἀραθυμισμένη.

Τότε μεγάλο θαύμασμα εἰς τὸν λαὸν ἐφάνη·
τοῦ πεθαμμένου τ' ἄλογο ταῖς σάρκες του δαγκάνει.
Ὁπόταν ὁ αὐθέντης του ἀνδρεῖα ἐπολέμα,
τὸ σιδερένιο ἔτρωγε τοῦ στόματός του δέμα·
πλὴν εἶδε τὸν αὐθέντη του 'ς τὴν γῆ νεκρὸ νὰ πέσῃ,
'ς τὰ τέσσερά του γονατεῖ, ψοφᾷ κἰ αὐτὸ 'ς τὴ μέση!

ΜΑΧΗ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ ΚΑΙ ΡΗΓΑ ΚΥΠΡΙΩΤΟΥ.

Τὰ σελλοσκαλοχάλινα κυττάζουν ἕνα, ἕνα,
καὶ τ' ἅρματά τους ψηλαφοῦν ἂν ἦναι ραγισμένα.
Τὰ ἄλογά τους κέντησαν κι' ὡς ἀστραπὴ χυθῆκαν,
ἐπέταξαν σὰν ἀετοὶ 'ς τὸν κάμπο κ' ἐσμιχθῆκαν·
σὲ τοῦτο τὸ συνάντημα ἡ γῆ θαρρεῖς κ' ἐσείσθη,
κ' εἰς δύο μέρη μὲ βρονταῖς ὁ οὐρανὸς ἐσχίσθη!
Ἡ λόγχαις τους ὡσὰν γυαλιὰ εἰς θρύμματ' ἀπομένουν,
κομμάτια χίλια γένουνται 'ς τὰ νέφαλ' ἀνεβαίνουν·
πλὴν ἄλλαις πιάνουν δυναταῖς διὰ νὰ δευτερώσουν,
καὶ τέλος εἰς τὴν μάχη τους τὴν φοβερὴν νὰ δώσουν.

Ὡσὰν προβάλλει νέφαλο καὶ μὲ σκοτάδα τόση
χαλάζι ῥήξῃ μ' ἀστραπὴ, τὸν ἥλιο βαθειὰ χώσῃ,
καὶ τὰ κοπάδια σπήλαιο γυρεύουν, κι' ἀπὸ τρόμο
καὶ ὁ ζευγᾶς καὶ ὁ βοσκὸς κυττάζουν ἄλλον δρόμο·
βροντοῦν λαγκάδια καὶ βουνὰ, σιγοτρομοῦν τὰ δάση,
κ' ἡ νύχτα, λέγεις, πῶς τὴν γῆ ἡ πρώτη θὰ σκεπάσῃ·
ὁμοίως ὅταν ἔδωκαν τὴν κονταριὰ τὴν ἄλλη,
σοῦ 'φάνη ἀπ' τὸν οὐρανὸ κ' ἦλθε βροντὴ μεγάλη.
'Σ τὴν χέρα τους ἀπόμεινε μιᾶς σπιθαμῆς κοντάρι,
τὰ ἄλογα γονάτισαν κ' ἐπάνω οἱ καβαλλάροι.

Ο ΑΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ ΣΦΑΓΙΑΖΟΜΕΝΟΙ ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ.

Φοροῦσιν ἅρματα διπλᾶ, σκουτάρια σιδερένια,
καὶ τὸ σημάδι μὲ αὐτιὰ προσμένουν ἀνοιγμένα.
Ὁ κρότος σὰν ἀκούσθηκε τῆς σάλπιγγας τῆς πρώτης,
ἐσείσθη καὶ τῶν δύο τους ἡ εὔμορφη νεότης.
Χιλιμιντρίζουν τ' ἄλογα κι' ἀφρίζουν κι' ἀγριόνουν,
χτυποῦν τὰ πόδια τους 'ς τὴν γῆ, κονιορτὸ σηκόνουν·
καπνίζουν τὰ ρουθούνια τους, τ' αὐτιὰ συχνοσαλεύουν,
νὰ φάγουν μὲ τὸ μάτι τους τὴν ὅλη γῆ γυρεύουν.

Ἡ σάλπιγγα δευτέρωσε τῆς μάχης τὸ σημάδι,
κ' ἐφάνηκε πῶς τὴν φυσᾷ ὁ θάνατος 'ς τὸν Ἅδη·
καὶ ἦτον χάρος ἡ φωνὴ καὶ ἡ ἠχώ της αἷμα!
Μ' ἕνα καιρὸν ἐκίνησαν οἱ δυὸ, κ' εἰς ἕνα βλέμμα
ἡ σκόνη εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνέβ', ἡ γῆ ἐσείσθη·
καὶ τῶν ῥηγάδων ἡ καρδιὰ γυαλ' ἦταν κ' ἐραγίσθη,
σὰν εἶδαν δύο ἀετοὺς χρυσοῦς 'ς τὴν οἰκουμένη,
κ' ἐγνώρισαν πῶς ἕνας τους χωρὶς φτερὰ θὰ μένῃ.

Σὰν ὅταν μισοπέλαγα ἐξάφνου σηκωθοῦσι
δυὸ ἄνεμοι καὶ μὲ βρονταῖς φυσῶντας πολεμοῦσι,
ὁ κάμπος ἔτσι ἐβρόντησε καὶ 'ς τὰ βουνὰ γροικήθη,
ὅταν ταῖς πρώταις κονταριαῖς ἐδῶκαν εἰς τὰ στήθη.
Ἐσπάσαν τὰ κοντάρια τους κ' εἰς ἑκατὸ γενῆκαν,
τὰ θρύμματα 'ς τὸν οὐρανὸ ἐφθάσαν κ' ἐχαθῆκαν.

Καὶ ὥραις ὁ Ῥωτόκριτος χτυπᾷ, νικᾷ τὸν ἄλλον,
κι' ὥραις τὸν Ἄριστον κρατοῦν τὰ ἅρματα μεγάλον.
Σὰν τοὺς ἀνέμους, ποῦ 'ς τῆς γῆς τὰ ἔγκατα χωσμένοι,
νὰ ἔβγουν πάσχουν ἀπ' ἐκεῖ φυσῶντας, θυμωμένοι,
κ' ἡ γῆ κρατεῖ τους σφαλιστοὺς, νὰ βγοῦν δὲν τοὺς ἀφίνει,
καὶ πλειὰ μανίζουν, πλειὰ φυσοῦν καὶ πλειὰ θυμόνουν κεῖνοι,
καὶ νὰ ἐβγοῦν ἀπ' τὰ βαθειὰ τὴν δύναμί τους βάνουν
καὶ 'ς τὸ φρικτό των ἔβγαλμα σεισμὸν μεγάλον κάνουν·

ἔτσι κ' ἐκεῖνοι ταραχὴ ἐκεῖ ποῦ πολεμοῦσι,
κάνουν τὴν γῆ σιγοτρομᾶ, τὰ νέφη καὶ βροντοῦσι!

Γυμνὰ τὰ λαμπερὰ σπαθιὰ ἀνεβοκατεβαίνουν,
καὶ σπίθαις ἀπὸ τ' ἄρματα σὰν ἀστραπαῖς ἐβγαίνουν·
τριγύρου λάμπουν, στράφτουσι κι' ἀνοίγουν τὸν ἀέρα,
κι' ἀντιλαλεῖ τὸ σίδερο 'ς τὴν δυνατή τους χέρα.
'Σ τὸν οὐρανὸ τῆς ἀστραπῆς ἡ πέτρα πρῶτ' ἀνάπτει,
ἀπέκει ἔρχεται 'ς τὴν γῆ, χαράκια, πύργους βλάπτει·
ἔτσι κ' ἐκείνων τὰ σπαθιὰ, ποῦ ἔπιασαν μὲ λύσσαν,
βροντοῦν, ἀστράπτουν καὶ τρυποῦν· ἀστροπελέκια ἦσαν!

Ὁ Ἄριστος ὁρμᾷ, πετᾷ καὶ μ' ἕνα κι' ἄλλο χέρι
σφίγγει, σηκόνει ἁψηλὰ τὸ κοφτερὸ μαχαίρι·
ἀλλὰ ὁ Ἐρωτόκριτος ἐσύρθη, καὶ ἡ σπάθη
τ' ἀλόγου ἐδρεπάνισε τὸ πλεύρωμα, κ' ἐστάθη.
Ὀγλήγωρος σὰν ἀετὸς ἀπὸ τὴν σέλλα βγαίνει,
πεζεύει καὶ τὸν Ἄριστον ἐκεῖνος ἀναμένει.
Ὁ Ἄριστος πεζεύοντα σὰν εἶδε τὸν ὀχθρό του,
ἀπὸ ὑπερηφάνειαν πετᾷ τὸ ἄλογό του,
καὶ λέγει: « Ἔχω ἐντροπὴ, νὰ σὲ τ' ὁμολογήσω,
ὡς τώρα νὰ σὲ πολεμῶ καὶ νὰ μὴ σὲ νικήσω. »

Τὸ λέγει μὲ ἀναπνοὴ ποῦ βράζει σὰν καμίνι,
καὶ σπίθαις ἀπ' τὰ μάτια του σκορπίζονται μ' ἐκείνη·
ἀλλὰ ὁ Ἐρωτόκριτος τὸ βάρος του μαζόνει,
καὶ δίδει μιὰ τὸν Ἄριστον, μιὰν ὅμως ποῦ τὸν σώνει.

'Ωσὰν τὸ νέον λούλουδον ποῦ ἔχει πολλὰ κάλλη,
κ' εἶναι 'ς τὸν κάμπο δροσερὸ μὲ μυρωδιὰ μεγάλη,
κι' ἀλύπητα τὸ ἄροτρο βαθειὰ τὸ ξεριζώσει,
καὶ μαραθῇ τὸ χρῶμά του κ' ἡ εὐμορφιά του λιώσῃ,
καὶ τοῦ Ἀρίστου ἡ ψυχὴ ὁμοίως ὅταν βγῆκε,
τὸ σῶμά του ἀσπρόχλωμο καὶ ἄμορφο ἀφῆκε·
καὶ μ' ἕνα τράνισμα φωνῆς σὰν παραπονεμένο
εἶπ' ἕνα λόγον μοναχὸ καὶ σιγανὸ « πεθαίνω! »

Ο ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΡΕΤΗΝ.(*)

Λέγει της ὁ Ῥωτόκριτος: Ἤκουσες τὰ μαντάτα,
π᾽ ὁ κύρις σου μ᾽ ἐξώρισε ᾽ς τῆς ξενιτειᾶς τὴν στράτα·
κ᾽ ἐφάνη του κ᾽ ἐσφάγηκε δι᾽ ἀφορμὴ δική μου,
σὰν ἔμαθε τὴν προξενιὰν, πού κουσε τοῦ γονῆ μου.
Κ᾽ ἔτοιας λογῆς ἐμάνισε, τόσον βαρὺ τοῦ ᾽φάνη,
κὶ ὁ κύρις μ᾽ ἀπ᾽ τὴν πίκρα του λογιάζω ν᾽ ἀποθάνῃ·
τέσσαραις μέραις μοναχὰ μοῦδωκε ν᾽ ἀναμένω,
καὶ ἀπέκει νὰ ξενιτευθῶ, πολλὰ μακρὰ νὰ πηαίνω.
Καὶ πῶς νὰ σ᾽ ἀποχωρισθῶ, καὶ πῶς νὰ σοῦ μακρύνω;
καὶ πῶς νὰ ζήσω δίχως σου ᾽ς τὸν χωρισμὸ ἐκεῖνο;
ἐσίμωσε τὸ τέλος μου, μάθῃς τὸ θὲς, κυρά μου,
᾽ς τὰ ξένα πῶς μὲ θάψασι κ᾽ ἐκ᾽ εἶν᾽ τὰ κόκκαλά μου!
Κατέχω το κὶ ὁ κύρις σου γλήγωρα σὲ πανδρεύει,
ῥηγόπουλο, ἀφεντόπουλο, σὰν εἶσαι σὺ, γυρεύει·
καὶ οὐδὲ μπορεῖς ν᾽ ἀντισταθῇς σὰν θέλουν οἱ γονεῖς σου,
νικοῦν αὐτοὶ τὴν γνώμην σου καὶ ἀλάσσει ἡ ὄρεξίς σου.
Μία χάρι μόνο σὲ ζητῶ κ᾽ ἐκείνη θέλω μόνο,
καὶ μὲ ἐκεῖν᾽ ὁλόχαρος τὴν ζῆσί μου τελειόνω.

(*) « Εἰς τὴν ἐποποιΐαν τοῦ Βικεντίου ἀπαντῶνται τεμάχια ὑψηλῆς ποιήσεως, ἄξια τοῦ Ὁμήρου καὶ τοῦ Αἰσχύλου, τὰ ὁποῖα ὅμως πνίγονται εἰς τὸν καταῤῥάκτην τῆς πολυλογίας του. Ἐκτὸς τούτου, ἡ γλῶσσά του, ἀμόρφωτος ἔτι καὶ παλαιὰ, κατέστη σήμερον ἀκατανόητος. Θελήσαντες ἡμεῖς νὰ δημοσιεύσωμεν δείγματά τινα τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ ἐποποιοῦ τῆς Κρήτης, παρεδώκαμεν αὐτὸν εἰς χεῖρας δοκίμου ποιητοῦ, ὅστις ἔφερεν ἐλαφράς τινας περὶ τὸ λεκτικὸν διορθώσεις εἰς τὰ ὡραιότερά του τεμάχια, καὶ εἰργάσθη καθὼς εἰς ναὸν μέγαν καὶ καταῤῥέοντα ἐμβαίνων διαβάτης συνάζει τοὺς πεπτωκότας κίονας, προσαρμόζει τὰ συντρίμματά του, καὶ μικρόν τινα βωμὸν ἐγείρει ἀρχιτεκτονικῆς μεγαλοπρεποῦς ἐκ τῶν ἐρειπίων τοῦ μεγάλου ναοῦ. Κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐργασθέντες, δίδομεν τὰ ἓξ ὡραῖα τεμάχια τοῦ μιμητοῦ τούτου τοῦ Τάσσου καὶ Ἀριόστου.» — Καὶ ταῦτα μὲν ὁ ἐκδότης τοῦ πρώτου Παρνασσοῦ. Ἡμεῖς δὲ, ἐπιθυμοῦντες νὰ παράσχωμεν ἰδέαν καὶ τοῦ λεκτικοῦ ἰδιώματος τοῦ ποιητοῦ τῆς ἀρητίφιλου Κρήτης, παρατιθέμεθα τὸ ἀνωτέρω τεμάχιον, διατηροῦντες τὴν γλῶσσαν, ἐν ᾗ ἐγράφη.

Τὴν ὥρα π᾽ ἀρράβωνιασθῇς νὰ βαραναστενάξῃς,
καὶ ὅταν νύμφη στολισθῇς, σὰν πανδρεμένη ἀλλάξῃς,
νὰ ἀναδακρυώσῃς καὶ νὰ πῇς, Ῥωτόκριτε καϋμένε,
τὰ σοῦταξα ἀλησμόνησα, τόθελες πλειὸ δὲν εἶναι!
Καὶ ὅταν ᾽ς ἀγάπ᾽ ἀλλοῦ γαμπροῦ θὲς δώσεις τὴν ἐξά σου
καὶ νοικοκύρις νὰ γενῇ ᾽ς τὰ κάλλη τς᾽ ὠμορφιᾶς σου,
ὅταν μὲ σπλάγχνος σὲ φιλεῖ καὶ σὲ περιλαμβάνει,
θυμήσ᾽ ἐνὸς ὅπου γιὰ σὲ ἐβάλθη ν᾽ ἀποθάνῃ.
Θυμήσου πῶς μ᾽ ἐπλήγωσες κ᾽ ἔχω θανάτου πόνο,
κι᾽ οὐδὲ ν᾽ ἁπλώσω μοῦδωκες σκιὰς τὸ δακτύλι μόνο·
καὶ πιάνε καὶ τὴν ζωγραφιὰ ποῦβρες ᾽ς τ᾽ ἁρμάρι μέσα,
καὶ τὰ τραγούδια ποῦλεγα ὁποῦ πολλὰ σ᾽ ἀρέσα,
καὶ διάβαζέ τα, θώριε τα κι᾽ ἀναθυμοῦ κ᾽ ἐμένα,
ποῦ μ᾽ ἐξωρίσανε γιὰ σὲ πολλὰ μακρὰ ᾽ς τὰ ξένα.
Κι᾽ ὅταν σοῦ ποῦν καὶ ἀπόθανα, λυπήσουμε καὶ κλάψε,
καὶ τὰ τραγούδια ποῦβγαλα μέσ᾽ ᾽ς τὴν φωτιὰ τὰ κάψε·
γιὰ νὰ μὴν ἔχῃς ἀφορμὴ εἰσὲ καιρὸν κανένα
πλειό σου νὰ τὰ ἐνθυμηθῇς, μὰ νἄν᾽ λησμονημένα.
Παρακαλῶ, θυμοῦ καλὰ ὅ,τι σοῦ λέγω τώρα,
καὶ γλήγορα μισεύω σου κ᾽ ἐβγαίνω ᾽πὸ τὴν χώρα·
κι᾽ ἂς τάξω ὁ κακορροίζικος πῶς δὲν σ᾽ εἶδα ποτέ μου,
μὰ ἕνα κερὶ ἁπτούμενον ἐκράτουν κ᾽ ἔσβυσέ μου.
Μὰ ὅπου καὶ ἂν πάγω, ὅπου βρεθῶ καὶ τὸν καιρὸ ποῦ ζήσω,
τάσσω σου ἄλλην νὰ μὴν ᾽δῶ μηδὲ ν᾽ ἀναντρανήσω·
καλλιάχω σὲ μὲ θάνατο παρ᾽ ἄλλη μὲ ζωή μου,
γιὰ σένα ἐγεννήθηκε ᾽ς τὸν κόσμο τὸ κορμί μου.
Ἡ εὐμορφιαῖς σου ἔτοιας λογῆς τὸ φῶς μου τριγυρίσαν,
κ᾽ ἔτοιας λογῆς ἡ ἐρωτιαῖς ἐκεῖ σ᾽ ἐζωγραφήσαν·
κ᾽ εἰς ὅποιον τόπο καὶ ἂν σταθῶ, τὰ μάτια ὅπου γυρίσου,
πρᾶμμ᾽ ἄλλο δὲν μπορῶ νὰ ᾽δῶ παρὰ τὴν στόρησί σου.
Καὶ ἂς εἶσαι εἰς τοῦτο θαρρετή, πῶς ὅταν ἀποθαίνω,
χαιρετισμὸν ἂν μοῦπεμπες ᾽ς τὴν ὥρα ᾽κείνη γιαίνω!

II.

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Φεραῖς (Βελεστίνῳ) τῆς Θεσσαλίας τῷ 1754. Φύσει φιλελεύθερος καὶ ἀδυνατῶν ἵνα συζήσῃ μετὰ τῶν τυράννων τῆς πατρίδος του, μετέβη εἰς Δακίαν, ὅπου προσελήφθη ὡς γραμματεὺς τοῦ Ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Μαυρογένους. Ἐκραγείσης τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, ἐγκατέλιπε τὴν Δακίαν καὶ ἐξελέξατο τὴν Βιέννην ὡς κέντρον τῶν φιλελευθέρων ἐνεργειῶν του. Ὑπῆρξεν ὁ πρώτιστος μοχλὸς συνωμοσίας, ἥτις ἔμελλε νὰ ἀναστατώσῃ τὴν Ἑλλάδα πολὺ πρὸ τοῦ 1821· ἀλλὰ, προδοθέντος τοῦ μεγαλουργοῦ σχεδίου του, συνελήφθη ὑπὸ τῆς Αὐστριακῆς κυβερνήσεως εἰς Τεργέστην, καθ' ἣν στιγμὴν ἡτοιμάζετο νὰ μεταβῇ παρὰ Ναπολέοντι τῷ Α΄, καὶ παρεδόθη εἰς τοὺς Τούρκους, παρ' ὧν καὶ ἐφονεύθη ἐν Βελιγραδίῳ τῷ 1797.

ΕΚ ΤΟΥ ΘΟΥΡΙΟΥ ΥΜΝΟΥ.

Ὡς πότε, παλληκάρια, νὰ ζῶμεν 'ς τὰ στενά,
μονάχοι σὰν λιοντάρια 'ς ταῖς ῥάχαις, 'ς τὰ βουνά;
Σπηλιαῖς νὰ κατοικοῦμεν, νὰ βλέπωμεν κλαδιὰ,
νὰ φεύγωμ' ἀπ' τὸν κόσμον γιὰ τὴν πικρὴ σκλαβιά;
Νὰ χάνωμεν ἀδέλφια, πατρίδα καὶ γονεῖς,
τοὺς φίλους, τὰ παιδιά μας κι' ὅλους τοὺς συγγενεῖς;
Καλήτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωὴ,
παρὰ σαράντα χρόνων σκλαβιὰ καὶ φυλακή!
Τί σ' ὠφελεῖ κι' ἂν ζήσῃς καὶ εἶσαι 'ς τὴ σκλαβιά;
στοχάσου πῶς σὲ ψένουν καθ' ὥρα 'ς τὴ φωτιά.
Ἐλᾶτε μ' ἕνα ζῆλον 'ς ἐτοῦτον τὸν καιρὸν
νὰ κάμωμεν τὸν ὅρκον ἐπάνω 'ς τὸν σταυρόν.
Συμβούλους προκομμένους μὲ πατριωτισμὸν
νὰ βάλωμεν, εἰς ὅλα νὰ δίδουν ὁρισμόν.
Ὁ νόμος νᾶναι πρῶτος καὶ μόνος ὁδηγὸς,
καὶ τῆς Πατρίδος ἕνας νὰ γένῃ Ἀρχηγός.

Ὅτι κ' ἡ ἀναρχία ὁμοιάζει τὴν σκλαβιά,
νὰ ζῶμεν σὰν θηρία εἶν' πλιὸ σκληρὴ φωτιά.
Καὶ τότε μὲ τὰ χέρια 'ψηλὰ 'ς τὸν οὐρανὸν
ἂς 'ποῦμ' ἀπ' τὴν καρδιά μας ἐτοῦτο 'ς τὸν Θεόν:
« Ὦ Βασιλεῦ τοῦ κόσμου! ὁρκίζομαι εἰς σὲ
« 'ς τὴν γνώμην τῶν τυράννων νὰ μὴν ἐλθῶ ποτέ.
« Πιστὸς εἰς τὴν πατρίδα, συντρίβω τὸν ζυγόν,
« κι' ἀχώριστος θὰ ἦμαι ἀπὸ τὸν Ἀρχηγόν.
« Κι' ἂν παραβῶ τὸν ὅρκον, ν' ἀστράψ' ὁ οὐρανὸς
« καὶ νὰ μὲ κατακάψῃ, νὰ γένω ὡσὰν καπνός! »

. . . . . .

'Σ ἀνατολὴ καὶ δύσι καὶ νότον καὶ βορρὰ
γιὰ τὴν πατρίδα ὅλοι νἄχωμε μιὰ καρδιά!
'Σ τὴν πίστιν του καθένας ἐλεύθερος νὰ ζῇ,
'ς τὴν δόξαν τοῦ πολέμου νὰ τρέξωμεν μαζή.
Ὅσ' ἀπ' τὴν τυραννίαν 'πῆγαν 'ς τὴν ξενιτειά,
'ς τὸν τόπον του καθένας ἂς ἔλθῃ τώρα πιά.
Κάλλιο γιὰ τὴν πατρίδα κανένας νὰ χαθῇ,
ἢ νἄ κρεμάσῃ φούντα γιὰ ξένον 'ς τὸ σπαθί.
Γιὰ τὴν ἐλευθερίαν ἂς ζώσωμεν σπαθὶ,
πῶς εἴμεσθ' ἀνδρειωμένοι παντοῦ νὰ ξακουσθῇ!
Σουλιώταις καὶ Μανιᾶταις, λιοντάρια ξακουστὰ,
ὡς πότε 'ς ταῖς σπηλιαῖς σας κοιμᾶστε σφαλιστά;
Μαυροβουνιοῦ καπλάνια, Ὀλύμπου σταυραετοὶ,
κι' Ἀγράφων τὰ ξεφτέρια, γενῆτε μιὰ ψυχή.
Ἀνδρεῖοι Μακεδόνες, ὁρμήσατ' ὡς θεριὰ,
τὸ αἷμα τῶν τυράννων ροφήσατε μὲ μιά!
Δελφίνια τῆς θαλάσσης, ἀσδέρια τῶν νησιῶν,
ὡς ἀστραπὴ χυθῆτε, κτυπᾶτε τὸν ἐχθρόν!
Θαλασσινὰ τῆς Ὕδρας καὶ τῶν Ψαρῶν πουλιὰ,
καιρὸς εἶν' τῆς πατρίδος ν' ἀκοῦστε τὴν λαλιά.
'Ψηλὰ εἰς ταῖς σημαίαις σηκῶστε τὸν σταυρὸν,
κι' ὡσὰν ἀστροπελέκια κτυπᾶτε τὸν ἐχθρόν!

Μὲ μιὰ καρδιὰ, μιὰ γνώμη, ὅλοι μὲ μιὰ ψυχὴ
κτυπᾶτε! τοῦ τυράννου ἡ ρίζα νὰ χαθῇ.
Πῶς οἱ προπάτορές μας ὡρμοῦσαν σὰν θεριὰ,
γιὰ τὴν ἐλευθερίαν πηδοῦσαν 'ς τὴ φωτιά;
Ἔτσι κ' ἐμεῖς, ἀδέλφια, ν' ἁρπάξωμεν γιὰ μιὰ
τ' ἅρματα καὶ νὰ βγοῦμεν ἀπ' τὴν πικρὴ σκλαβιά.
Νὰ σφάξωμεν τοὺς λύκους ποῦ τὸν ζυγὸν βαστοῦν,
κι' ὅπου τοὺς ἀδελφούς μας σκληρὰ τοὺς τυραννοῦν.
Στεριᾶς καὶ τοῦ πελάγου νὰ λάμψῃ ὁ σταυρὸς,
καὶ 'ς τὴν δικαιοσύνη νὰ σκύψῃ ὁ ἐχθρός.
Ὁ κόσμος νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ φρικτὴν πληγὴν,
κ' ἐλεύθεροι νὰ ζῶμεν, ἀδέλφια, εἰς τὴν γῆν.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΥΜΝΟΥ.

Ὅλα τὰ ἔθνη πολεμοῦν,
καὶ 'ς τοὺς τυράννους των ὁρμοῦν·
ἐκδίκησιν γυρεύουν,
καὶ τοὺς ἐξολοθρεύουν·
καὶ τρέχουν γιὰ τὴν δόξα
μὲ χαρὰ 'ς τὴ φωτιά.
Κ' ἐκεῖνοι ποῦ ἀποκοτοῦν
ὅ,τι κ' ἂν θέλουν ἀποκτοῦν.,
Διέτε τὴν Ἰταλίαν
πῶς πῆρ' ἐλευθερίαν,
καὶ τρέχει γιὰ τὴν δόξα
μὲ χαρὰ 'ς τὴ φωτιά.
Ἔτσι κ' ἐμεῖς, ὦ ἀδελφοὶ,
νὰ σηκωθοῦμεν μὲ ὁρμὴ,
ἐκδίκησιν ζητοῦντες,
τυράννους ἀπολοῦντες,
γιὰ τὴν ἐλευθεριὰ
μὲ χαρὰ, 'μπρὲ παιδιά!

Ὡς πότ' ἐμεῖς ὑπομονὴ
καὶ νὰ μὴ 'βγάζωμεν φωνή;
σὰ ν' ἄμαστε δεμένοι,
ζοῦμεν τυραννισμένοι
καὶ καταφρονεμένοι·
'ς τὴ φωτιὰ, μπρὲ παιδιά!

Ὅλα τὰ ἔθνη τὸ θωροῦν
καὶ πάλ' εὐθὺς τὸ ἀποροῦν,
πῶς τέτοια παλληκάρια
ποὖναι σὰν τὰ λιοντάρια
νὰ ζοῦν 'ς τὴν τυραννίαν·
'ς τὴ φωτιὰ, μπρὲ παιδιά!

Λοιπὸν τινάξετε γιὰ μιὰ
τὴν τυραννίαν καὶ σκλαβιά·
παράδειγμά μας εἶναι
τῶν προπατόρων μνῆμαι,
καθὼς ἐκεῖνοι ζοῦσαν
'ς τὴ φωτιὰ, μπρὲ παιδιά!

Καπιτανέοι ἀδελφοὶ,
ἥρωες, ἄνδρες θαυμαστοὶ,
καιρὸς εἶν' πολεμεῖτε,
τυράννους μὴν ἀφῆτε
τ' ἀδέλφια μας νὰ πνίξουν·
'ς τὴ φωτιὰ, μπρὲ παιδιά!

Νὰ λάμψῃ πάλιν 'λευθεριὰ,
ὡς ἦταν τότε μιὰ φορά·
'ς ἐσᾶς χρυσὰς κολώνας
νὰ στήσουν εἰς αἰῶνας,
νὰ ἦναι διὰ μνήμην·
'ς τὴ φωτιὰ, μπρὲ παιδιά!

Ἀλέξανδρε, τώρα νὰ βγῇς
ἀπὸ τὸν τάφον καὶ νὰ ἰδῇς

τῶν Μακεδόνων πάλιν
ἀνδρίαν τὴν μεγάλην,
πῶς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοὶ νικοῦν
καὶ πῶς ὁρμοῦνε 'ς τὴ φωτιά!
Ὁ Λεωνίδας ποῦ νὰ ζῇ
μὲ τοὺς τρακόσιους του μαζὶ,
νὰ ἰδῇ τὸν Σπαρτιάτη
πῶς ῥίχνεται σὰν ἄτη,
καὶ τρέχει γιὰ τὴν δόξα
μὲ χαρὰ 'ς τὴ φωτιά.
Αὐτοὺς κ' ἐμεῖς τοὺς θαυμαστοὺς
ἥρωας κι' ἄλλους ἐκλεκτοὺς
ἂς μιμηθῶμεν τώρα,
μὴ χάνωμεν τὴν ὥρα,
ὅτ' εἶναι πρόγονοί μας·
'ς τὴ φωτιὰ, μπρὲ παιδιά!
Ν' ἀρχήσουν τώρα νὰ λαλοῦν,
μὲ ὄργανα νὰ κελαδοῦν
ἡ Μούσαις τὴν ἀνδρία μας,
τώρα 'ς τὴν 'λευθερία μας,
πῶς τρέχομεν μὲ πόθον
καὶ χαρὰ 'ς τὴ φωτιά. (*)

(*) Σημειωτέον, ὅτι τὰ ποιήματα τοῦ πρωτομάρτυρος τῆς Ἑλληνικῆς παλιγγενεσίας πολλαχοῦ φέρονται διαφοροτρόπως, παραμεμορφωμένα ὑπὸ μεταγενεστέρας χειρὸς, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς ἕτερον ἀποδίδονται πρόσωπον. Ἡμεῖς ἐξελεξάμεθα ταῦτα ὡς ἔχουσιν ἐκ σπανίας συλλογῆς, περιεχούσης ἀποσπάσματα τῶν διασωθέντων χειρογράφων τοῦ ἀοιδίμου ποιητοῦ.

III.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΝΕΛΛΟΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1792. Μετὰ ὀκταετῆ φοίτησιν εἰς τὰ πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης, ἐν οἷς διετέλεσε σπουδάζων τὴν ἰατρικὴν καὶ ἄλλας ἐπιστήμας, ἐπανῆλθεν εἰς Βυζάντιον, ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς Βουκουρέστιον, ἵνα συνδιδάξῃ ἐν τῷ αὐτόθι γυμνασίῳ μετὰ τοῦ Βαρδαλάχου, Γενναδίου καὶ ἄλλων. Μεταβὰς ἐκ δευτέρου εἰς τὴν Ἑσπερίαν, κατῆλθεν, ἅμα ἀρξαμένου τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα ἐμφυτεύσῃ τὰ ἀληθῆ τοῦ πατριωτισμοῦ αἰσθήματα εἰς τὰς τάξεις τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνιζομένων. Ἐνθουσιῶν εἰς ἄκρον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, συνῴδευσε τὸν διορισθέντα ὑπὸ τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως Ἀρμοστὴν Ἐμμανουὴλ Τουμπάζην εἰς Κρήτην, ὅπου καὶ ἐτελεύτησε τῷ 1823.

ΘΟΥΡΙΟΣ.

Τί καρτερεῖτε, φίλοι καὶ ἀδελφοί,
καὶ δὲν κινεῖσθε μὲ γλῶσσαν καὶ σπαθί;
Ἰδοὺ, καιρός μας ἔφθασε,
ἡμέρα δόξης ἔλαμψε.
Λοιπὸν ὁρμᾶτε, κράζοντες
τὸ ἐλελεῦ! καὶ σφάζοντες.

Δοῦλοι σεῖς πλέον μὴν καταδέχεσθε
μήτε νὰ ἦσθε, μήτε νὰ λέγεσθε.
Ἐλεύθερα φρονήσατε,
γενναίως πολεμήσατε·
καὶ τ' ἅρματά σας δράξατε,
ἐχθροὺς κατασπαράξατε!

Ὁ Λεωνίδας καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς,
Ἐπαμεινώνδας καὶ μέγας Περικλῆς,
᾽δικοί μας ἦσαν πρόγονοι
καὶ τοῦ Διὸς ἀπόγονοι.
Λοιπὸν ὁρμᾶτε, καὶ σπαθιὰ
γυμνῶστε πάλιν κοπτερά!

᾽Σ ὅλον τὸν κόσμον καιρὸς νὰ δείξωμεν,
νὰ μᾶς κηρύξουν ἂς προσπαθήσωμεν,
ὅτ᾽ εἴμεθα οἱ γνήσιοι
Ἑλλήνων οἱ ἀπόγονοι.
Λοιπὸν ὁρμῶμεν, κράζοντες
τὸ ἐλελεῦ! καὶ σφάζοντες.

Πατρὶς μᾶς κράζει, δεῦτε ἂς δράμωμεν·
σάλπιγξ φωνάζει, νίκας ἂς κάμωμεν.
Ὡς ἀετοὶ πετάξωμεν
βαρβάρους νὰ σπαράξωμεν.
Λοιπὸν ὁρμᾶτε, καὶ σπαθιὰ
γυμνῶστε πάλιν κοπτερά!

Καὶ ὅταν λάμψῃ ἐκεῖν᾽ ἡ ποθητὴ
ὥρα θριάμβου, εἰς τοὺς ἐχθροὺς φρικτή,
τιμὰς καὶ δῶρα ἔχουσι
νὰ μᾶς ἀντιβραβεύσουσι.
Λοιπὸν ὁρμᾶτε, καὶ σπαθιὰ
γυμνῶστε πάλιν κοπτερά!

Ὦ παμφιλτάτη Ἑλλὰς, πατρίδα μας,
ἰδὲ τὸν ζῆλον, τὴν προθυμία μας.
Γυμνὰ σπαθιὰ βαστάζομεν,
καὶ ὁμοφώνως κράζομεν:
« Νὰ ζῇ, νὰ ζῇ καὶ τρὶς νὰ ζῇ,
Πίστις, Πατρὶς, Γένος μαζή »

ΠΡΟΤΡΟΠΗ.

Παιδιὰ Ἑλλήνων, τί καρτερεῖτε;
τ᾽ ἅρματα πιάστε, ἦρθ᾽ ὁ καιρός!
᾽Σ τοὺς ξένους τόπους ὡς πότ᾽ ἀργεῖτε;
τρέξετ᾽, ἐλᾶτε, ὅλ᾽ ἑνωθῆτε,
καὶ ὁ ἀγῶνας εἶν᾽ ἱερός!
Ἡ μόν᾽ ἐλπίδα κ᾽ ἡ σωτηρία
εἶν᾽ τὸ τουφέκι καὶ τὸ σπαθί!
μ᾽ αὐτὰ θὲ νἄρθ᾽ ἡ ἐλευθερία
κ᾽ ἡ εὐνομία θὰ στηριχθῇ.

Ὁ πόλεμός μας δὲν ὁμοιάζει
μὲ βασιλέων δοξομανῶν᾽
Θεὸς καὶ φύσις μᾶς τὸν προστάζει,
τὸ Εὐαγγέλιον μᾶς φωνάζει
κατὰ βαρβάρων Ἀγαρηνῶν.
Νόμους καὶ ἦθη καὶ τὴν τιμή μας,
ζωὴν καὶ πίστιν καὶ ἀρετὴ,
μᾶς τὰ ἁρπάξαν οἱ τύραννοί μας,
οἱ αἱμοβόροι, οἱ μισητοί!

Γραικοὶ γενναῖοι, τὰ βλέμματά σας
τί τὰ γυρνᾶτε πρὸς τὸν Βορηά;
εἰς τὴν ὁμόπιστη γειτονιά σας
ἀναισθησία γιὰ τὰ δεινά σας,
κοιμᾶτ᾽ ὁ θρόνος πολλὰ βαρειά!
Ἐκεῖν᾽ οἱ ἄσπλαγχνοι Ἰνδιάρχαις,
ποῦ τὴν Εὐρώπην καταπατοῦν,
ὅλους ἐμάγευσαν τοὺς μονάρχαις,
καὶ ᾽ς τὰ δεινά μας ἀναισθητοῦν.

Ἂν ὅσοι χώραν ᾽ς τοὺς θρόνους ἔχουν,
ὡς λυσσασμένοι Τουρκομανεῖς
τὸ μισοφέγγαρο τὸ συντρέχουν,
μὴ φοβηθεῖτε ποσῶς κανείς!

Ἡ νίκη εἶναι 'ς τὴν θέλησί μας·
θὲ νὰ συντρίψωμεν τὸν ζυγὸν,
ἂν βάλωμ' ὅλοι τὴν δύναμί μας
καὶ τὴν ὁμόνοιαν ὁδηγόν.

Γραικοὶ, σηκῶτε! Οἱ Τοῦρκοι σφάζουν,
μᾶς ἀλυσόνουν καὶ μᾶς πωλοῦν!
λυσσοῦν, μουγκρίζουν, θάνατον βράζουν,
ξεσχίζουν, καίγουν, τὸ πᾶν ῥημάζουν,
'ς τὰ αἵματά μας παντοῦ κυλοῦν.
Ἀδέλφια, ὅποιος μέσ' 'ς τὴν καρδιά του
αἰσθάνετ' αἷμα Ἑλληνικὸν,
ἂς ἔρθ', ἂς τρέξῃ μὲ τ' ἅρματά του
νὰ χύσῃ αἷμα Ὀσμανικόν!

Αἷμα τυράννων τῶν ἀφρισμένων,
χριστιανομάχων τῶν φονικῶν·
Θεοῦ καὶ νόμων ἀγριωμένων
ἐχθρῶν ἀσπόνδων καὶ λυσσασμένων,
αἷμα θηρίων, αἷμα Τουρκῶν
χύσατ', ἀδέλφια! ἐκδικηθῆτε!
ἐκδικηθῆτε! ἦρθ' ὁ καιρός!
εἰς τὴν πατρίδα ὅλ' ἑνωθῆτε,
καὶ ὁ ἀγῶνας εἶν' ἱερός!

ΝΟΥΘΕΣΙΑΙ.

Τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ
δὲν κλέπτουν, δὲν ἁρπάζουν·
μόνον τυράννους πολεμοῦν,
τὸ δίκαιον παντοῦ τιμοῦν,
μισοῦν τὴν τυραννίδα,
καὶ ζοῦν γιὰ τὴν πατρίδα.

Τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ
ὡσὰν ἀδέλφια ὁμονοοῦν,

'ς τοὺς ἀρχηγούς των εὐπειθοῦν
καὶ τοὺς ἐχθρούς των ἀψηφοῦν·
εἰς τὴν εἰρήνην εἶν' ἀρνιὰ,
'ς τὸν πόλεμον λιοντάρια!

Τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ
δὲν σφάζουν ὅπως λάχῃ·
μόν' τοὺς ἐχθροὺς, ποῦ προσκυνοῦν
καὶ τ' ἅρματα παραχωροῦν,
τοὺς δείχνουν εὐσπλαγχνίαν
κι' ἀδελφικὴν καρδίαν.

Τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ,
ὅταν συνευθυμοῦνε,
πίνουν μὲ δάκρυα τὸ κρασὶ
κι' ὅλα φωνάζουνε μαζή:
«Ζήτω Ἑλλὰς, πατρίς μας!
«νὰ ζῇ ἡ ἕνωσίς μας!» (*)

(*) Ὁ Στέφανος Κανέλλος ἦν οὐ μόνον ποιητὴς, ἀλλὰ φιλόσοφος καὶ μαθηματικὸς, καὶ πολιτικὸς ἄριστος, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν εἰς τὸν Λόγιον Ἑρμῆν καταχωρισθεισῶν διατριβῶν, τῶν μὲν ἀνωνύμων, τῶν δὲ φερουσῶν τὸ ὄνομά του· διὰ τοῦτο καὶ συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν δημιουργίαν τάξεως κυβερνητικῆς, καὶ ἀνέπλασε καὶ ὑπετύπωσε τὰ τῆς πρώτης ἐν Ἑλλάδι Κυβερνήσεως. Τὰ ἀνωτέρω πολιτικὰ γνωμικὰ διεσώθησαν ἐκ συλλογῆς Χρυσῶν ἐπῶν, ἥτις δυστυχῶς ἀπωλέσθη.

IV.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΗΛΑΡΑΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Ἰωαννίνοις τῷ 1771. Ἐσπούδασε τὴν ἰατρικήν εἰς Πατάυϊον τῆς Ἰταλίας, ἣν καὶ ἐξήσκησε προσληφθεὶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Βελῆ Πασσᾶ, υἱοῦ τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, τὸν ὁποῖον ἠναγκάσθη νὰ παρακολουθῇ εἰς ἁπάσας τὰς ἐκστρατείας του κατὰ τὴν Θεσσαλίαν, Ἤπειρον, Μακεδονίαν καὶ Βουλγαρίαν. Ἀκολούθως παραιτηθεὶς, διήγαγεν ἥσυχον καὶ εὐδαίμονα βίον ἐν τῇ πατρίδι του, ἐπαγγελλόμενος τὸν δημόσιον ἰατρὸν, καὶ καταγινόμενος εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν Μουσῶν. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὑποστὰς τρομερὰν καταστροφὴν τῆς ἑαυτοῦ περιουσίας, συνεπείᾳ τῶν ὑπὸ τῆς Πύλης καταδιωγμῶν κατὰ τοῦ Σατράπου Ἀλῆ Πασσᾶ, ἐτελεύτησεν ἐν Ζαγορίῳ ἐν ἔτει 1823.

ΕΚ ΤΗΣ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑΣ.

Σ' ἐσᾶς, ποῦ θέλα κάμετε τὸν κόπο ν' ἀναγνῶστε,
καὶ ἡ καλὴ, ἡ ἀχαμνὴ, μιὰ γνώμη θέλα δόστε,
τὸ λέει αὐτὸς ποῦ ἱστορᾷ, καθόλου δὲν τὸν μέλει·
ἂς κάμῃ τὴν ἀπόφασι καθένας ὅπως θέλει.
Καλὸ εἰπῇ, κακὸ εἰπῇ, τ' ἀρέσῃ δὲν τ' ἀρέσῃ,
ὁ στιχουργὸς δὲν ἔχασε μήτ' ἔχει νὰ κερδαίσῃ·
γιατὶ δὲν ἀφηκράστηκε παρὰ τὴν ὄρεξί του,
καὶ τὸ κοντύλι του ἔπιακε γιὰ ξάχλιασι δική του.
Ἢ τὸν παινέστε τολοιπὸν, ἢ τὸν κατηγορῆστε,
σᾶς εἶπε, νὰ ἦστε ἐλεύθεροι, καὶ κάμετ' ὅ,τι ὁρίστε.
Μιὰ χάρι θέλει μοναχὰ ἀπὸ τὴν ἀφεντιά σας,
νὰ μὴ τὸν ἀντραλέψετε μὲ τὰ ζητήματά σας·
γιὰ νὰ σᾶς φέρῃ μαρτυριαῖς σὲ ποιοὺς καιροὺς καὶ τόπους
τὰ ζῶα γλώσσαις ἔκρεναν σὰν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους,
καὶ μὲ ποιὰ χέρια ἠμπόρηγαν τὰ ἅρματα νὰ πιάσουν,
καὶ σὰν κ' ἐκείνους γνωσικὰ πολλαῖς δουλιαῖς νὰ σιάσουν.

Αὐτὸς μὲ τὸ κεφάλι του δὲν τά 'χει ἐφευρεμένα,
ἀλλοῦθε τὰ δανείστηκε κι' ἀπ' ἄλλον συγγραμμένα.
Ἀπό 'ναν κάποιον ποιητὴ τὰ πῆρε, ξαϊκουσμένον
'ς τοὺς ἀλλοτεσινοὺς καιροὺς, σὲ τέτοια προκομμένον,
ποῦ 'ς ὅσα καὶ ἂν ἐσύνθεσε παρόμοια παραμύθια,
ποτὲ δὲν παραστράτησε ὄχ τὴ σωστὴν ἀλήθεια.
Καὶ λέγει ἀπό 'ναν τὰ ἤκουσε, ποῦ 'κεῖνος τά 'χε μάθει
ἀπ' ἄλλον, ποῦ τὰ διάβασε σὲ ποίημα ποῦ χάθη.
Πῶς μιὰ φορὰ ἐσυνέβηκε, πῶς κἄποτ' εἶχε λάχει
σὲ Ποντικοὺς ἀνάμεσα καὶ σὲ Μπακάκους μάχη·
καὶ πῶς 'ς αὐτὸν τὸν πόλεμο μὲ τόση ἀξιάδα ἀντρίκια,
'ς τοὺς Μπακακάδες ἤφεραν τρομάρα τὰ Ποντίκια,
ὁποῦ ὀλίγο κόντεψε νὰ τοὺς ἀπαφανίσουν,
καὶ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς τελείως νὰ τοὺς σβύσουν.

Ὦ Μούσαις, ποῦ κυττάζετε 'ψηλὰ ὄχ τὸν Ἑλικῶνα,
καὶ βλέπετε τὸν ἴδρωτα καὶ τὸν πολύ μου ἀγῶνα,
μιὰ ἀχτῖνα ρίξτε σπλαγχνικὴ νὰ μὲ γιομόσῃ θάρρος,
νὰ δυνηθῶ ν' ἀλαφρωθῶ ὄχ τὸ πολὺ τὸ βάρος.
Δὲν ψάλλω ἐδῶ τῆς Ἀθηνᾶς τὰ ἔργα καὶ τὴ δόξα,
ἢ τοῦ πανούργου Ἔρωτα τὰ φλογισμένα τόξα·
μόν' τραγουδῶ τὸν ἄπονο, τὸν ταραχώδην Ἄρη,
ποῦ 'ς τὰ νεκρὰ κορμιὰ πατάει μὲ πρόθυμο ποδάρι.
Τῆς μάχαις πάντα ὀρέγεται, τὸν κόσμο ἀνακατόνει,
γιὰ νὰ πληθαίνει ὁ πόλεμος, γιὰ ν' ἀβγατᾷν οἱ φόνοι·
καὶ μ' ἀπερίγραφτη ἀσπλαχνιὰ καὶ μ' ἄγρια σκληρόσύνη
τῶν ζωντανῶν τὰ αἵματα ὡσὰν ποτάμι χύνει.
Καλοθελήτραις Μούσαις μου, 'ς αὐτὴν τὴν ἱστορία
ἀναθυμῆστέ μου καλὰ τῆς μάχης τὴν αἰτία,
καὶ πῶς 'ς αὐτὸ τὸ μάλωμα τῶν Ποντικῶν τὸ πλῆθος
Γιγάντων δείχνει ἀποκοτιὰ, Γιγάντων δείχνει στῆθος.

. . . . . .

Ὁ Δίας ὄχ τὸν οὐρανὸ τὸν ἀστροστολισμένον,
καὶ ὄχ τῆς ἀχτίναις τοῦ ἡλιοῦ αἰώνια φωτισμένον,

τοὺς ἄλλους κράζει τοὺς θεοὺς νὰ ἰδοῦν μιὰ τέτοια μάχη,
ποῦ δεύτερή της ἄλλοτε ἀδύνατο νὰ λάχῃ.
Τὰ δυνατὰ στρατέματα τοὺς δείχνει, ποῦ σὰν ἄλλοι
Κενταύροι παραλλόκοτοι καὶ Γίγαντες μεγάλοι,
ἀτάραγοι, 'ς τὸν πόλεμο τελείως δὲ δειλιάζουν,
μόν' τὸ σημάδι καρτερᾶν, νὰ χτυπηθοῦν κυττάζουν.
Καὶ πρὸς ἐκείνους στρέφωντας, μὲ τρόπον ἐρωτῶντας,
τὴ γνώμη τους ἐρεύναγε γλυκὰ χαμογελῶντας·
νὰ μάθῃ ποιοὶ τοὺς Ποντικοὺς βουλιόνται νὰ βοηθήσουν,
καὶ τὰ Μπακάκια μοναχὰ ποιοὶ ἤθελαν ν' ἀφήσουν.
Γυρίζει καὶ 'ς τὴν Ἀθηνᾶ, τῆς λέγει: «Θυγατέρα,
« σὲ τούτη τὴν περίστασι καὶ 'ς τούτη τὴν ἡμέρα,
« γιὰ νὰ συντρέξῃς κἂν ἐσὺ δὲν ἔχεις 'ς τὸ σκοπό σου
« τοὺς Ποντικούς, ποῦ ἀδιάκοπα πηδᾶν μέσ' 'ς τὸ ναό σου,
« καὶ τόσο ὀρέγουνται πολὺ τὴν τζίκνα ὄχ τῆς θυσίαις,
« ποῦ σοῦ προσφέρουν 'στοὺς βωμοὺς τοῦ κόσμου ἡ λατρείαις;

'Σ τὰ λόγια τότε τοῦ Διὸς ἡ Ἀθηνᾶ ἀπεκρίθη,
ἀνοίγωντας τὸ στόμα της παρόμοια ἀπηλογήθη:

« Νὰ μὴ βρεθῇ, πατέρα μου, τὸ βοηθό μου χέρι
« ν' ἁπλώσω ἐγὼ 'ς τοὺς Ποντικοὺς σὲ ὅ,τι τοὺς συμφέρει·
« Γιατὶ πολλὰ εἶναι τὰ κακὰ ποῦ ὁλημερῆς μοῦ κάνουν,
« κι' ἀπάνω κάτω τοῦ ναοῦ τὸ στολισμὸν μοῦ βάνουν,
« χαλνῶντας τὰ στεφάνια μου, συντρίβωντας καντήλια
« γιὰ ὀλίγο λάδι ὁποῦ ροὺφᾶν, ἢ λαιμαργᾶν τὰ φτίλια.
« Μόν' κεῖνο ποῦ μοῦ πίκρανε παράνω τὴν καρδιά μου,
« εἶν' τὸ χρυσόϋφαντο πανὶ, τὸ πλούσιο φόρεμά μου·
« τὸ φόρεμά μου τὸ καλὸ, τὸ πολυζηλεμένο,
« ποῦ τὸ εἶχα μὲ τὰ χέρια μου 'ς τὸν ἀργαλιὸ ὑφασμένο,
« κι' ὡς νὰ τὸ σώσω ὑπόφερα καὶ σκάνιασαις καὶ λύπαις·
« καὶ αὐτοὶ μοῦ τὸ παράχωσαν μπαλώματα 'ς τῆς τρύπαις!
« Μόν' τὰ Ποντίκια ἂν δὲ βοηθῶ, μηδὲ καὶ τὰ Μπακάκια
« ἀκόμα τὰ συχώρεσα ὄχ τὴν παλιά μου κάκια.

« Τὶ μιὰ φορὰ ὄχ τὸν πόλεμο περίσσια ἀποσταμένη,
« γυρίζωντας ν' ἀναπαυτῶ σὲ στρῶμα πλαγιομένη,
« ὁλονυκτῆς δὲν μ' ἄφηκαν μιὰν ὥρα νὰ συγήσω,
« ὄχ, τῆς μεγάλαις τους φωναῖς τὸ μάτι μου νὰ κλείσω·
« κι' ἀπέρασα ὅσο πῶφεξε ὄχ τὰ γουρλιάσματά τους
« μὲ πονοκέφαλον βαρὺ γιὰ τὴν ἀδιακρισιά τους.
« Καὶ κάλλια νὰ καθήσωμε ἐδῶ σὲ ἡσυχία
« νὰ τοὺς τηρᾶμε ἀπὸ μακρυὰ μὲ τέλεια ἀδιαφορία,
« γιατὶ παράξιους τοὺς θωρῶ καὶ παραπελπισμένους
« πολεμιστάδες δυνατοὺς, στρατιώταις ἀντρειωμένους.
« Κι' ἂν μᾶς ἀνταίσουν, βολετὸ ἐνάντια νὰ θυμώσουν,
« μὲ τὰ βαρυὰ κοντάρια τους κακὰ νὰ μᾶς λαβώσουν.
« Γιὰ αὐτὸ λοιπὸν ἂς μείνωμεν 'ς τὸν ἄψηλὸ οὐρανό μας,
« τὴν μάχη ν' ἀγναντεύωμε μὲ δίχως κίνδυνό μας.»
Ὅλοι οἱ θεοὶ ἀφηκράστηκαν τῆς Ἀθηνᾶς τὰ λόγια,
καὶ, κυκλικὰ καθούμενοι 'ς τῶν οὐρανῶν τ' ἀνώγια,
μὲ περιέργιας προσοχὴ καὶ μὲ σκυφτὸ κεφάλι
'ς τὴ γῆ τὸ βλέμμα ἐκάρφωσαν σὲ σιωπὴ μεγάλη.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΙΣΩΠΕΙΩΝ ΜΥΘΩΝ.

Βουλὴ μοῦ ἦρθε κι' ὄρεξι 'ς τὴ λύρα μου ν' ἀρχήσω,
τοῦ Αἴσωπου τοὺς ἥρωες νὰ γλυκοτραγουδήσω.
Μὲ λόγους ζώων ἄλογων, ἀψύχων παρομοίαις,
'ς αὐτὸ τὸ λογικώτατο νὰ δώκω νουθεσίαις.

Ὦ Φαντασία ζωντανὴ, ποῦ 'ς τὰ μυαλὰ φωλιάζεις,
κι' ὁποῦ μὲ χέρι δυνατὸ κρατᾷς καὶ τὰ ὑποτάζεις·
ὁποῦ σοφῶν καὶ παλαυῶν ἐσὺ τὸ νοῦν ὁρίζεις,
τοὺς στοχασμούς τους κυβερνᾷς, τὰ ἔργα τους διορίζεις·
ὁποῦ τὸ πᾶν ἐξιστορᾷς 'ς ἑνοῦ μυαλοῦ τὸν τόπο,
ἤτε κοιμᾶται ἢ ἀγρυπνάει, χωρὶς κανέναν κόπο·
ὁποῦ, τεχνῶν κ' ἐπιστημῶν καὶ συστημάτων βρύσι,
ζωγράφος εἶσαι λογιαστὸς 'ς τὴ λογιαστὴ τὴ φύσι....

Ἐσένα κράζω βοηθὸν ᾽ς τῆς συγγραφῆς τὴν ὕλη!
λάμψε ᾽ς ἐμένα φωτεινὴ καὶ ὁδήγα τὸ κοντύλι,
νὰ δυνηθῶ μὲ τῶν Μουσῶν τὴ γλῶσσα καὶ τὸν τρόπον
νὰ ἱστορήσω ὅσα εἰπῶ, ν᾽ ἀρέσου τῶν ἀνθρώπων.

ΕΚ ΤΩΝ ΕΡΩΤΙΚΩΝ.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ.

Εἶδα ἀπόψε ᾽ς τὸ εἴνορό μου,
Φύλλι, σ᾽ εἶχα ᾽ς τὸ πλευρό μου
καὶ ᾽ς τὴ μέση ἕνα παιδάκι,
ποῦ τὸ τρυφερὸ χεράκι
μ᾽ ἱλαρὴ θωριὰ τηρῶντας,
καὶ γλυκὰ χαμογελῶντας,
πότε ἄπλονε ᾽ς ἐμένα,
πότ᾽ ἐχάϊδευεν ἐσένα.

Σοῦ εἶπα: « Ποιὸ εἶναι τοῦτο, Φύλλι; »
Σὺ, δαγκάνωντας τ᾽ ἀχείλι,
μοῦ εἶπες: «Δάφνι, ἀπὸ ποιὸ μέρος
ξένος ἔρχεσαι; εἶν᾽ ὁ Ἔρως.»
Τὸν ἁρπάζω ἀπὸ κοντά μου
παρευτὺς ᾽ς τὴν ἀγκαλιά μου,
καὶ μ᾽ ἐμᾶς, ὡς ποῦ νὰ φέξῃ,
τὸν ἀφήκαμαν νὰ παίξῃ.

Νιόθεις, Φύλλι, τὴν αἰτία
᾽ς τὰ μοῦ πλάθει ἡ φαντασία;
ἔχω ἡμέραις ποῦ δὲ σ᾽ εἶδα·
καὶ ἂν καμμιὰ δὲν εἶν᾽ ἐλπίδα,
γλήγορα ν᾽ ἀνταμωθοῦμε,
κάλλια ὡς τότε νὰ κοιμοῦμαι.

ΣΥΜΒΟΥΛΗ.

Θωρῶ σου, Χλόη, κι' ἄδικα θέλ' ἀπομαραθοῦν
οἱ κρίνοι, τὰ τραντάφυλλα, 'ς τὴν ὄψι σου ποῦ ἀνθοῦν.
Διαβατικὰ τ' ἀνθρώπινα σὰν ποταμιοῦ νερό!
τὰ νιάτα χάρου, κόρη μου, μὴ χάνῃς τὸν καιρό.
Πλακόνουν τὰ γεράματα προμιοῦ τὰ φανταχτῆς,
κι' ἂν μετανοιώσῃς ὕστερα, διπλὰ θὰ παιδευτῇς.
Τῆς σαγιτιαῖς τοῦ Ἔρωτα μὴ τῆς καταφρονᾷς,
καὶ μὴ τὰ δασκαλέματα ἀκοῦς τῆς Ἀθηνᾶς.
Τὰ ἤθη, Χλόη, ἡμέρωσε, μὴ θὲς νὰ τυραννᾷς·
ἡ φύσι δὲν σοῦ χάρισε καρδιὰ νὰ μὴν πονᾷς.
Τηρᾷς τὴν ψεύτρα Ἄρτεμι; δὲν ξέρεις, σὲ γελάει,
καὶ μὲ τὸν Ἐνδυμίονα κρυφὰ συνομιλάει.
Τὴν νιότη χάρου, κόρη μου, ὀγλήγορα ἀπανθεῖ·
καὶ ἀφοῦ τινὰς τὴν ἔχασε, χαμένα τὴν ποθεῖ.

Η ΑΝΟΙΞΙΣ.

Ἡ γλυκυτάτη Ἄνοιξι
μὲ τ' ἄνθια στολισμένη,
ῥοδοστεφανωμένη,
τὴ γῆ γλυκοτηράει·
κ' ἡ γῆ τὴ χλόη ἐντύνεται,
τὰ δάση της ἰσκιόνουν,
τὰ κρῦα χιόνια λυόνουν,
ὁ οὐρανὸς γελάει.
Τὰ λουλουδάκια βάφουνται,
τὰ πλάγια χρωματίζουν,
κ' ἡδονικαῖς φωτίζουν
ἡ δροσεραῖς αὐγαῖς·
'ς τὸ ἀγκαθερὸ τραντάφυλλο
γλυκολαλάει τ' ἀηδόνι,
τὸ ξένο χελιδόνι
ταιριάζει τὴ φωλιά.
'Στοὺς κάμπους πλούσια κι'
σὲ πράσινα λιβάδια [ἄκοπα
τὰ ζωντανὰ κοπάδια
βελάζουν καὶ πηδᾶν·
κι' ὁ νιὸς βοσκὸς χαρούμενος,
φυσῶντας τὴ φλογέρα,
γιομόζει τὸν ἀγέρα
μὲ τραγουδιῶν φωναῖς.
Κάθε ψυχὴ εὐφραίνεται,
τὴν ἄνοιξι γιορτάζει·
ὁ Θύρσις σκυθρωπάζει
'ς τὴ γενικὴ χαρά.
'Ωραία Δάφνη! πρόβαλε
νὰ τὴν ἀποστολίσῃς,
καὶ τότες εἶναι ὁ Θύρσις
ὁ πλέον εὐτυχής.

ΤΟ ΞΕΝΙΤΕΥΜΕΝΟ ΠΟΥΛΙ.

Πουλάκι ξένο,
ξενιτεμένο,
κυνηγημένο,
ποῦ νὰ σταθῶ;
Ποῦ νὰ καθήσω
νὰ ξενυχτήσω,
νὰ μὴ χαθῶ!
Βραδυάζει ἡ μέρα,
σκοτάδι παίρει,
καὶ δίχως ταίρι
πῶς νὰ βρεθῶ;
Πῶς νὰ φωλιάσω
σὲ ξένο δάσο,
ν' ἀποσυρθῶ!
Ἡ ἡμέρα φεύγει,
ἡ νύχτα βιάζει·
νὰ, ἡσυχάζει
κάθε πουλί·
κ' ἐγὼ στενάζω,
τὸ ταίρι κράζω,
ξένο πουλί.
Κυττάζω τ' ἄλλα
πουλιὰ ζευγάρι·
αὐτὴν τὴν χάρι
δὲν ἔχω πλιά.
Ἔρημο τρέχω,
τόπο δὲν ἔχω
μηδὲ φωλιά!
Νὰ βρῶ γυρίζω
ποῦ νὰ καθήσω,
νὰ ξενυχτήσω
κἂν μοναχό.

Κάθε κλαράκι
βαστάει πουλάκι
ζευγαρωτό.
Δὲ μὲ γνωρίζουν,
κ' ἐδῶ μὲ διώχνουν,
κ' ἐκεῖ μὲ ἀμπώχνουν·
ποῦ νὰ σταθῶ;
Ἄχ! πῶς νὰ γένω,
ποῦ νὰ πηγαίνω,
νὰ μὴ χαθῶ!
Λιγᾶν οἱ κλάδοι,
τὰ φύλλα σειοῦνται,
γλυκοτσιμπιοῦνται
τ' ἄλλα πουλιά·
κ' ἐγὼ τὸ ξένο,
τὸ πικραμένο,
χωρὶς φωλιά.
Ἀπό 'να ς ἄλλο
πετῶ δενδράκι,
νᾶ βρῶ κλαράκι
γιὰ νὰ σταθῶ·
γιὰ ν' ἀκουμπήσω,
νὰ ξενυχτήσω,
νὰ μὴ χαθῶ.
Ἀποριμμένο
σὲ ἄγρια ἀγκάθια,
μικρά μου πάθια
καὶ ξενητιᾶς
θρηνῶντας μένω,
κ' ἐκεῖ διαβαίνω
κακαῖς νυχτιαῖς.

—

ΕΚ ΤΩΝ ΣΑΤΥΡΙΚΩΝ.

Ο ΑΣΧΗΜΟΣ.

Φεῦγα! νὰ μὴ σὲ ἰδῶ,
φεῦγα ἀπ' ὀμπρός μου,
ὦ μοῦτρο φοβερὸ,
σκιάχτρο τοῦ κόσμου!

Ποιὰ μάνα ἦταν αὐτὴ
καὶ ποιὸς πατέρας,
ποῦ σ' ἔκαναν νὰ βγῇς
σὲ φῶς ἡμέρας;

Τόσο πολὺ κακὸ,
τόσο ψεγάδι,
νὰ βρίσκεται ποτὲ
'ς ὅλον τὸν Ἅδη;

Νὰ εἶδε, ἢ θὰ ἰδῇ
τέρας κανένα
ὁ ἥλιος πουθενὰ,
ὡσὰν κ' ἐσένα;

Ὄχι! γιατὶ μ' ὀργὴ
ἡ ἴδια φύσι
τὸ καλούπι σου εὐτὺς
τὸ ἔχει τσακίσει.

Ο ΗΛΙΘΙΟΣ.

Πές μου, Μῶκο, 'ς τὴ ζωή σου!
πῶς τὸ νοιώθεις τὸ κορμί σου:
ζωντανὸ κανένα πρᾶμμα,
ἢ τῆς τέχνης εἶσαι θιᾶμα;

Ἀγαποῦσα νὰ τὸ ξεύρω,
μόνε πῶς νὰ σοῦ τὸ εὕρω!

Δὲ μοῦ λεῖς τὴν ἀπορία;
φίλος εἶμαι, τί ἔχεις χρεία;

Πέτρα εἶσαι; λὲς κινιέσαι.
Μὴ εἶσαι δέντρος, μόνε ξυέσαι.
Ὄρνιο τάχα; θὰ πετοῦσες.
Μαϊμοῦ; δὲ θὰ 'μιλοῦσες.

Ἑρπετό; δὲν περπατοῦσες.
Κῆτος; θέλα κολυμποῦσες.
Κτῆνος; μόν' ὀρθοπαδίζεις.
Μέταλλο; ἄμ. δὲν ἀχρήζεις.

Μὲ κανένα δὲν ταιριάζεις,
καὶ ἀπ' οὔλα προσομοιάζεις.
Πόθον εἶχα, καὶ μεγάλο,
σὲ μιὰ τάξι νὰ σὲ βάλω.

Πές μου, Μῶκο, 'ς τὰ σωστά σου,
μὴ εἶσαι τάχα; ... Στάσου, στάσου!
Τρῶς, μουγκρᾶς, κοιμᾶσαι, πίνεις,
ὑποψία δὲν ἀφίνεις.

Ζῶο εἶσαι δίχως ἄλλο.
Σοῦ τὸ 'πίτυχα· δὲ σφάλλω!
Ἄμ. τί ζώου εἶδος εἶσαι,
δὲ μᾶς λές; τὸ προσποιεῖσαι.
Ὅ,τι εἶπα νὰ ἦσαι σώνει,
κι' ἀπὸ ποιὰ δὲ μᾶς ζημιώνει.

ΑΙ ΤΗΓΑΝΙΤΑΙΣ ΤΟΥ ΤΑΛΙΑΠΙΕΡΑ.

Ἀναχωρᾶτε, φιλοσοφία,
καὶ λογομέτρα πολιτική·
μακρυὰ φευγᾶτε, ἡγεμονία,
καὶ πᾶσα τάξι εὐγενική!
Ἐλᾶτε, ἀγάπη, σωστὴ φιλία,
ἁπλῆ καὶ ἴσια, καλὴ καρδιά,

χαρὰ καὶ γέλοια κ᾽ ἰσοτιμία
᾽ς τὴ συντροφιά μας τούτ᾽ τὴ βραδυά.
Ἐδῶ δὲν εἶναι λογομαχίαις
γιὰ νόμους τάχα καὶ διαταγαῖς·
τιμαῖς δὲν εἶναι γιὰ προεδρείαις,
μεγαλωσύναις καὶ προσταγαῖς.
Γιομάτο στόμα, δοντιῶν φροντίδα,
συχνὸ κατάπιμα ἡδονικό·
οὐσία, γέψις, κοιλιᾶς ἐλπίδα,
καὶ συχνορούφημα πιοτὸ γλυκό.
Ἐλᾶτε, φίλοι, συμμαζωχθῆτε,
᾽ς τὸ ᾽τοιμασμένο τοῦτο σκαμνί·
ἁπλῶστε χέρι καὶ μὴν ἀργῆτε,
᾽ς τῶν τηγανίτων τὴν ἡδονή.
Ὦ τηγανίταις καλοφκιασμέναις,
ὦ τηγανίταις μὲ τὸ σωρὸ
ζαχαρωμέναις καὶ μελωμέναις,
καὶ μὲ σουσάμι τ᾽ ἀσπροδερό!

. . . . . .

Νὰ ζήσῃς, φίλε, Κὺρ Ταλιαπιέρα,
εὐτυχισμένος καιρὸν πολύ·
καὶ πᾶσα νύχτα, καὶ πᾶσα ἡμέρα
ὄχ τὴ ζωή σου νὰ ἦναι καλή.
Ἀφῆτε, φίλοι, τὴ χασομέρια,
ἀνοῖξτε στόμα κι᾽ ἁπλῶστε χέρια·
ἁπλῶστε, πάρτε, κιαπὲ βουτᾶτε
᾽ς τὸ μέλι μέσα προμιοῦ νὰ φᾶτε.
Παιδί μου, κέρνα! τὸ ποτηράκι
μὴ τὸ γιομίζῃς! ἀπὸ λιγάκι·
δὲν εἶν᾽ τοῦ κράσου αὐτὸ τὸ αἷμα,
πολὺ νὰ πιοῦμε, μόν᾽ εἶν᾽ τὸ πνέμα·
κέρν᾽ ἀπὸ λίγο γιὰ ὄρεξί μας,
καὶ νὰ βοηθήσῃ τὴ χώνεψί μας.

Μασᾶτ' ὡς τόσο καὶ καταπιέτε,
τὸ ποτηράκι ἀδειάστε, πιέτε·
κιαπὲ κατόπι, σὰν ἀποφᾶτε,
ὅσο θελῆστε φυσιολογᾶτε.
Ὁ Ἱπποκράτης δὲν ἔχει τώρα
'ς ταῖς τηγανίταις καθόλου χώρα·
γιὰ τηγανίταις αὐτὸς δὲν λέγει,
κι' ἀνίσως εἶπε, ποιὸς τοῦ τὸ στρέγει;
Ἂν εἶπε, βλάβουν, μὲ συμπαθάει,
γιατὶ ἀπὸ τούταις δὲν ἔχει φάει·
γιὰ φᾶτε, φίλοι, καὶ μὴν τραβιέστε,
πῶς νὰ χωνέψτε μὴν συλλογιέστε.
Ἀλέθει ὁ μῦλος; ῥίζ' του νὰ ἀλέσῃ
κριθάρι, στάρι, ὅ,τι μπορέσῃ.
Μόν' ἄντα τρῶτε, νὰ φυλαχτῆτε
νὰ μὴ γελᾶτε, νὰ μὴ πνιγῆτε·
κι' ἀγαλιγάλι, μὴ λαιμαργᾶτε,
ἐσεῖς ποῦ εἶστε θελὰ ταῖς φᾶτε.
Μὴ ἔτσι ἀφύσικα καὶ ὅλοι ἀντάμα,
σὰν τὰ ἄγρια ὄρνια 'ς τὸ ψόφιο πρᾶμμα·
μὲ τάξι πάρτε, μὲ τὴν ἀράδα,
γιὰ νὰ πεικάστε καὶ νοστιμάδα.
Δὲν εἶναι ἔτσι, Κὺρ Ταλιαπιέρα,
ἢ λέγω τάχα τὴ νύχτα ἡμέρα;
Ἀνίσως, φίλε, θαῤῥῆς πῶς σφάλλω,
ἐγὼ τσοπαίνω, δὲν κραίνω ἄλλο.

V.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΚΚΙΝΑΚΗΣ.

Ἐγεννήθη τὸ 1781 ἐν Χίῳ, καὶ ἐκπαιδευθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ Βουκουρεστίῳ, μετέβη εἰς Βιέννην πρὸς τελειοτέραν κατάρτισιν. Ἐνταῦθα ἐξέδωκε διαφόρους ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ μεταφράσεις κοινωφελῶν συγγραμμάτων, καὶ τὸ 1816 ἀνέλαβε μετὰ τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου τὴν ἔκδοσιν τῆς διακοπείσης φιλολογικῆς ἐφημερίδος Λόγιος Ἑρμῆς. Μετὰ ταῦτα, κατελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀπεβίωσεν ἐν Αἰγίνῃ τὴν 16 Φεβρουαρίου τοῦ 1831.

ΠΑΡΑΚΕΛΕΥΣΜΑ.

Παιδιὰ τοῦ Ἡρακλέους! δράμετε, καὶ σπαθιὰ
κρατεῖτε μ᾽ ἕνα χέρι, μὲ τ᾽ ἄλλο τὴν φωτιά!
Ὁρμήσατε γενναίως, ἔλθετ᾽ ὅλοι μαζή,
δείξατε τῶν Ἑλλήνων τὸ ἔθνος ὅτι ζῇ.
Σᾶς κράζει ἡ πατρίς σας, σᾶς θέλει, σᾶς πονεῖ,
ζητεῖ τὴν συνδρομήν σας μὲ μητρικὴ φωνή.
Ὡς πότε, ὦ ἀδέλφια, νὰ εἴμεθα ἡμεῖς,
οἱ πάλαι δοξασμένοι, τώρα ἐκτὸς τιμῆς;
Ἐλᾶτε, συναχθῆτε ὅλ᾽ οἱ πιστοὶ ὁμοῦ,
νὰ τρέξωμ᾽ ἐναντίον τυράννου τοῦ ὠμοῦ,
Εἰς φάλαγγας ταχθῆτε μὲ ὄμμα φοβερὸν,
προβαίνετε εὐτάκτως μὲ πόδα σταθερόν.
Ὁ κρότος τῶν ποδῶν σας καὶ οἱ λονιορτοὶ
νὰ καταστρέψουν Τούρκους μὲ φαίνοντ᾽ ἀρκετοί.
Τί σ᾽ ὠφελεῖ, ὦ φίλε, σκλάβος κἰ ἂν εὐτυχῇς,
ὅταν πατρὶς καὶ πίστις πρὸς σὲ εἶν᾽ δυστυχής;
Λοιπὸν, καλὰ ξεφτέρια, παιδιὰ Ἑλληνικά,
ἂς λάβωμεν τὰ ὅπλα τὰ ἐκδικητικά·

κὶ ἀμέσως καὶ προθύμως ἂς δείξωμεν μὲ μιὰ
τὸ πῶς ᾽ς τὸν κόσμον ζῶμεν μὲ ὅπλα καὶ φωτιά!
Τώρα ὁ Ἀθηναῖος ἂς δείξῃ ὅτι ζῇ,
ὁμοῦ κὶ ὁ Σπαρτιάτης κὶ ὁ Μακεδὼν μαζή.
Τώρα ὁ Θρᾷξ, Ἀργεῖος καὶ πᾶς τις Θετταλὸς
ἂς δείξῃ πῶς ὡς Ἕλλην ᾽ξεύρει νὰ ζῇ καλῶς.
Τώρα ὁ Ἠπειρώτης κι᾽ ὁ ἥρως Κρητικὸς
ἂς δείξῃ ὅτι εἶναι Ἕλλην πολεμικός.
Τώρα καὶ σεῖς, ξεφτέρια, πουλιὰ αἰγιαλοῦ,
κινῆστε τὰ καράβια εἰς κτῆσιν τοῦ καλοῦ.
Ὑδραῖοι καὶ Σπετσιῶται κι᾽ ἀδέλφια Ψαριανοί,
᾽ς τὸ ἀρχιπέλαγό σας Τοῦρκος ἂς μὴ φανῇ·
καὶ ἂν κανεὶς τολμήσῃ νὰ παρουσιασθῇ,
᾽ς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ἂς καταποντισθῇ!
Κ᾽ ἐσεῖς, καλοὶ ποιμένες, σύλλογε ἱερέ,
συντρέχετ᾽ ὥστ᾽ αἱ νίκαι νὰ ἦναι φοβεραί.
Τώρα γονεῖς, μητέρες καὶ πᾶν συγγενικόν,
συντρέξατε νὰ γένῃ τὸ πρᾶγμα γενικόν.
Ἀπόφασιν τελείαν ἂς κάμῃ ὁ καθείς·
ἢ ζῶ χωρὶς δουλείαν, ἢ θνήσκω παρευθύς!

ΠΡΟΤΡΕΠΤΙΚΟΝ.

Ὦ γεναῖοι Ἕλληνες, φίλοι πατρίδος,
ἕως πότε βάσανα τῆς τυραννίδος;
ἕως πότε ἄθλιοι καὶ ὑπὸ τὸν ζυγόν;
Τῆς ἐλευθερίας μὰς ἦλθεν ἡ ὥρα,
σάλπιγξ τοῦ Ἄρεως μᾶς κράζει τώρα·
δεῦτε, φιλελεύθεροι, ὁρμᾶτε κατ᾽ ἐχθρῶν!
Ἕως πότε τύραννοι νὰ βασιλεύουν
καὶ τὴν πατρίδα μας νὰ δυναστεύουν,
καὶ νὰ βασανίζωσιν ἡμᾶς ἀνηλεῶς;

Φθάνουν ὅσα πάσχομεν τοσούτους χρόνους
πάθη ἀφόρητα, θλίψεις καὶ πόνους·
τὴν ἐλευθερίαν μας ηὐδόκησ' ὁ Θεός!

Δράμωμεν, ὦ ἥρωες, ἐκδικηθῶμεν!
Ἕλληνες εἴμεθα, μὴ φοβηθῶμεν!
οἱ ἐχθροί μας χάνονται καὶ πίπτουν πρὸ ἡμῶν.
Χαῦνοι, δειλόκαρδοι, πῶς νὰ τολμήσουν,
μ' ἀνδρείους Ἕλληνας νὰ πολεμήσουν;
Δεῦτε εἰς τὸ στάδιον θριάμβων καὶ τιμῶν!

Ποῦ εἶσαι, γλυκύτατε συμπατριῶτα,
τῆς Σπάρτης γέννημα καὶ νομοδότα;
ξύπνα, γενναιότατε, Λυκοῦργε θαυμαστέ!
Ἡ Πατρὶς, τὰ τέκνα σου, σὲ προσκαλοῦσι,
τοὺς σοφοὺς νόμους σου ἀναζητοῦσι,
τοὺς ἀναπτερόνοντας τοὺς Ἕλληνας ποτέ.

Ῥήτωρ Δημόσθενες, ποῦ εἶσαι τώρα;
καὶ σὺ, Θρασύβουλε, σπεύσατε, ὥρα!
ἔπαυσαν τὰ δάκρυα τῆς δούλης γενεᾶς.
Εἰς ἡμᾶς θὰ εὕρετε ἥρωας ἄλλους,
ὡς τοὺς προγόνους μας ἄνδρας μεγάλους,
τρόπαια ὑψόνοντας εἰς νέας Πλαταιάς.

Νέοι πατριῶταί μου, προθυμηθῶμεν
ἢ νὰ νικήσωμεν, ἢ νὰ χαθῶμεν.
Τί λοιπὸν βραδύνομεν; τί καρτεροῦμεν;
πλέον ταχύτερον ἂς προχωροῦμεν
ὅλοι μὲ ὁμόνοιαν καὶ ἐνθουσιασμόν·
θάνατος ὁ ἔνδοξος εἶν' ἴδιον ἡμῶν!

ΕΓΕΡΤΗΡΙΟΝ.

Δεῦτε, παῖδες τῶν Ἑλλήνων!
ἄνδρες, φίλοι τῶν κινδύνων,
ἡ Πατρὶς σᾶς προσκαλεῖ!

σάλπιγξ τῆς Ἐλευθερίας
πανταχοῦ διαλαλεῖ!
Τὰ ὅπλα λάβωμεν,
Ἕλληνες, ἄγωμεν!
Τὸ αἷμα τῶν ἐχθρῶν
ἂς ῥεύσῃ πρὸ ποδῶν!
Ὁ Λυκοῦργος μᾶς φωνάζει
ἐκ τοῦ τάφου καὶ προστάζει:
«Ἢ τοι τὰν, ἢ ἐπὶ τάν!»
εἶναι ἴδιον Ἑλλήνων
τὸ ἐνδόξως τελευτᾶν.
Τὰ ὅπλα λάβωμεν,
Ἕλληνες, ἄγωμεν!
Τὸ αἷμα τῶν ἐχθρῶν
ἂς ῥεύσῃ πρὸ ποδῶν!
Τρόπαια τοῦ Μαραθῶνος
δὲν ἀφάνισεν ὁ χρόνος·
αἰωνίως διαρκοῦν,
καὶ τὴν δόξαν τῶν προγόνων
πάντοτε διαλαλοῦν.
Τὰ ὅπλα λάβωμεν,
Ἕλληνες, ἄγωμεν!
τὸ αἷμα τῶν ἐχθρῶν
ἂς ῥεύσῃ πρὸ ποδῶν!
Οἱ προπάτορες φωνάζουν,
καὶ αἰχμάλωτοι προστάζουν
νὰ μὴ ζῶμεν εἰς τὴν γῆν·
ἢ ἐλεύθεροι ᾽ς τὸν κόσμον,
ἢ ᾽ς τὸν ᾅδην μὲ τιμήν!
Τὰ ὅπλα λάβωμεν,
Ἕλληνες, ἄγωμεν!
Τὸ αἷμα τῶν ἐχθρῶν
ἂς ῥεύσῃ πρὸ ποδῶν!

Ο ΤΟΥΡΚΟΜΑΧΟΣ ΕΛΛΗΝ.

Ὦ λυγηρὸν καὶ κοπτερὸν σπαθί μου,
καὶ σὺ, τουφέκι, φλογερὸν πουλί μου!
Ἐσεῖς τὸν Τοῦρκον σφάξατε,
τὸν τύραννον σπαράξατε.
Ν᾽ ἀναστηθ᾽ ἡ Πατρίς μου,
νὰ ζήσῃ τὸ σπαθί μου!

Σπαθί μου, σὰν σ᾽ ἀκούω νὰ γλιγγλίζῃς,
καὶ σὺ, μαῦρον τουφέκι, νὰ βομβίζῃς·
Νὰ στρώνωνται Τουρκῶν κορμιὰ,
Ἀλλάχ! νὰ σκούζουν τὰ σκυλιὰ,
αὐτ᾽ εἶν᾽ ἡ μουσική μου,
ποῦ τέρπει τὴν ψυχή μου!

Σ᾽ τὸν οὐρανὸν ἀστράπτει καὶ βροντάει,
βροχὴ, κατακλυσμὸς, βορηᾶς φυσάει,
κ᾽ ἐγὼ γυρίζω τὰ στενὰ
καὶ ἀναβαίνω τὰ βουνά·
ν᾽ ἀναστηθ᾽ ἡ Πατρίς μου,
νὰ ζήσῃ τὸ σπαθί μου!

Γιὰ τῆς Πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν,
γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν τὴν ἁγίαν,
γι᾽ αὐτὰ τὰ δύο πολεμῶ,
μ᾽ αὐτὰ νὰ ζήσω ἐπιθυμῶ·
κι᾽ ἂν δὲν τὰ ἀποκτήσω,
τί μ᾽ ὠφελεῖ νὰ ζήσω;

Ἡ ὥρα ἔφθασεν, ἡ σάλπιγξ κράζει·
ἀπὸ χαρὰν σκιρτῶν τὸ αἷμα βράζει!
Τὸ μπὰμ τὸ μπούμ! τὸ γλὶν γλὶν γλί!
ἀρχίζει νὰ βροντοβολῇ,
κ᾽ ἐγὼ τοὺς Τούρκους σφάζω,
« Ζήτω Ἑλλάς! » φωνάζω.

Ο ΥΠΕΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΜΑΧΟΜΕΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.

Λαμπρός ποτε φωσφόρος τῶν νυκτῶν
ἐφώτιζε σκηνὰς τὰς Ἑλληνίδας·
ἐκεῖ πλησίον τὴν λόγχην του κρατῶν,
ἐτραγῳδοῦσεν ὁ νέος Πελοπίδας:
« Ὦ Ζέφυροι τερπνοί! πετᾶτ' εὐθὺς,
« μηνύσατ' εἰς τὴν φίλην μου Ἑλλάδα,
« διὰ τὴν δόξαν σου, Πατρὶς,
« φρουρῶ ἐδῶ εἰς τὴν κοιλάδα. »

Τηρεῖ τὴν λάμψιν τοῦ ἐχθρικοῦ πυρὸς,
καὶ σιωπᾷ 'ς τὸν τόπον του θεμένος·
ἡ νύκτα χρόνος, ὁ Ἕλλην ζωηρὸς,
καὶ τραγῳδεῖ 'ς τὴν λόγχην στηριγμένος:
« Ὦ Ζέφυροι τερπνοί! πετᾶτ' εὐθὺς,
« μηνύσατ' εἰς τὴν φίλην μου Ἑλλάδα,
« διὰ τὴν δόξαν σου, Πατρὶς,
« φρουρῶ ἐδῶ εἰς τὴν κοιλάδα. »

Ὁ ἥλιος τὸν πόλεμον κινᾷ,
αὔριον εἶν' ἡμέρα τῆς ἀνδρίας·
ἂν ἀποθάνω 'ς τὴν λόγχην μου σιμὰ,
ὑπὲρ πατρίδος καὶ τῆς ἐλευθερίας,
πετᾶτε πάλιν, ὦ Ζέφυροι τερπνοί!
εἰπέτε εἰς τὴν φίλην μου Ἑλλάδα:
« διὰ τὴν δόξαν σου, Πατρὶς,
« ἀπέθανα εἰς τὴν κοιλάδα. »

VI.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΛΚΑΙΟΣ.

Ἐγεννήθη εἰς τὴν Μιτυλήνην, καὶ κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἦλθεν εἰς Βουκουρέστιον, ὅπου, διδάσκων καὶ διδασκόμενος, ἔζησε μέχρι τοῦ 1821. Ἐκραγείσης τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, κατῆλθεν εἰς τὴν ἡρωϊκὴν νῆσον τῶν Ψαρῶν, καὶ παρευρέθη εἰς πολλὰς ναυμαχίας· εἶτα ἐλθὼν εἰς Ναύπλιον, διωρίσθη γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης. Ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν πολυπαθῆ Χίον μετὰ τριακοσίων ἐπιλέκτων, ὅπου ἐπληγώθη· ἐπανελθὼν δὲ, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Φαβιέρου γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς εἰς Χίον ἐκστρατείας. Εἰς τὸ Σύνταγμα ζωσθεὶς πάλιν τὴν σπάθην, εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ηελοπόννησον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ Συντάγματος Καπετανέων, καὶ ὅτε οἱ ἀπὸ τοῦ Ναυπλίου ὁρμήσαντες Γάλλοι εἰσέβαλον εἰς Ἄργος, μεταξὺ πολλῶν ἀθώων ἐφόνευσαν καὶ τὸν μουσοτραφῆ, καὶ ἀτρόμητον τοῦτον υἱὸν τῆς πατρίδος, τῷ 1832.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ
« ΠΙΤΤΑΚΟΥ ΤΟΥ ΜΙΤΥΛΗΝΑΙΟΥ. »

ΠΙΤΤΑΚΟΣ.

Ἀνεψιέ μου, ἄκουσε· τὰ ἔθνη τῆς Ἀσίας,
ἀναθραμμένα, ἕρποντα ὑπὸ ζυγὸν δουλείας,
δὲν δύνανται, τὰ ἄθλια! ποτὲ νὰ ἀνανεύσουν,
κ' ἐλευθερίας τὸν τερπνὸν ἀέρα ν' ἀναπνεύσουν.
Ἀλλ' οὔτε ἔφθασαν αὐτὰ ποτὲ νὰ ἐννοήσουν,
πῶς τάχα ἐγεννήθησαν ἐλεύθερα νὰ ζήσουν·
πῶς ἀπὸ ὅλα γενικῶς, ὅσα μεγάλα δῶρα
εἰς τοὺς θνητοὺς ἐχάρισεν ἡ φύσις ἡ πανδώρα,
τὸ ἀξιοπρεπέστερον εἶν' ἡ ἐλευθερία,
καὶ πῶς χωρὶς τὴν λάμψιν της εἶν' ἡ ζωὴ ἀθλία.

Ἡ τυραννία τὰς ψυχὰς ἐκέρδησεν ἀθρόας,
καὶ τὰς κατέχει δυστυχῶς ὑπὸ ζυγὸν, ὡς βόας.
Ἐξ ἐναντίας πλὴν ἡμεῖς, τὰ ἔθνη τῆς Ἑλλάδος,
ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς θεᾶς αὐξάνοντες Παλλάδος,
ἠξεύρομεν, ὅσον βαρεῖ, καθ' ἓν νὰ ἐκτιμῶμεν,
καὶ τὸ συμφέρον καὶ καλὸν παντοῦ νὰ προτιμῶμεν.
Μακρὰν δὲ τοῦ νὰ κύψωμεν ὑπὸ ζυγὸν δουλείας,
κ' εἰς πλῆκτρα νὰ ἐμμείνωμεν σκληρὰ τῆς τυραννίας,
νομίζομεν ἀσέβειαν, μεγίστην ἁμαρτίαν,
καὶ τὸ ν' ἀκούσωμέν τινα πρὸς τοῦτο ὁμιλίαν.
Λατρεύοντες δὲ τὴν ἁγνὴν θεὰν Ἐλευθερίαν,
συζῶμεν ὅλοι εὐτυχεῖς ὑπὸ δημοκρατίαν·
παράδειγμα παρέχοντες εἰς ὅλα τ' ἄλλα γένη,
καὶ ἐπευχόμενοι ὁ Ζεὺς ἵλεως νὰ τοῖς γένῃ.
Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁμογενῆ σ' ἐγέννησεν ἡ φύσις,
ὅσα μισοῦμεν, Μέλαγχρε, ἀνάγκη νὰ μισήσῃς,
καὶ ν' ἀγαπᾷς ὅσα ἡμεῖς ἐνθέρμως ἀγαποῦμεν·
τοιοῦτον, ναὶ, σὲ θέλομεν καὶ σὲ ἐπιθυμοῦμεν.
Θερμὸς ὢν ὑπερασπιστὴς καὶ στήριγμα τῶν νόμων,
τὸν πρὸς τὴν αἰωνίαν σου δόξαν ἀνοίγεις δρόμον·
ἐξ ἐναντίας δ', ἀγαπῶν τὴν Περσικὴν τιάραν,
τοῦ ἔθνους μῖσος ἀποκτᾷς, πατρίδος τὴν κατάραν.

. . . . . .

— Δρόμος ἀνοικτὸς καὶ ἀσφαλὴς καὶ μόνος
εἶν' ὑπὲρ τοῦ συστήματος ὁ τοῦ Μελάγχρου φόνος·
καιρὸς νὰ τὸν βαδίσωμεν μὲ γενναιοψυχίαν,
εἰς τοῦτο τὴν ἐσχάτην μας ἂς δείξωμεν ἀνδρίαν.
Καὶ ἂν μὲν ἐπιτύχωμεν, τὸ σύστημ' ἀνορθοῦται,
καὶ ἡ πατρίς μας ἔνδοξος εὐθὺς ἐλευθεροῦται·
ἂν ὅμως ἀποτύχωμεν, ἐνδόξως τελευτῶμεν,
παρὰ ὑπὸ τὸν Μέλαγχρον οὐτιδανοὶ νὰ ζῶμεν!
Ναί! φίλε, ἂς βαδίσωμεν ἐκεῖ μετ' εὐτολμίας,
τὴν ἐναντίαν πνίγοντες φωνὴν τῆς συγγενείας,

καὶ ὅ,τι θέλει ἂς εἰπῇ ὁ παντοσκώπτης Μῶμος·
εἰς τὴν ἐλευθερίαν μας δὲν ἔμειν' ἄλλος δρόμος.
Ὁ πατριώτης συγγενεῖς παντάπασι δὲν ἔχει,
κ' εἰς τῆς Πατρίδος τὴν φωνὴν ὀφείλει νὰ προσέχῃ.
Ἂν τὸν εἰπῇ τὸ αἷμά του ὑπὲρ αὐτῆς νὰ χύσῃ,
τὴν ἐντολήν της χρεωστεῖ μ' ἓν ξίφος νὰ τιμήσῃ·
πολλῷ δὲ μᾶλλον ἂν ζητῇ ἑνὸς τυράννου αἷμα,
ὅστις ἀπὸ τὸν πέπλον της στολίζεται μὲ στέμμα.
Δὲν ἐνθυμεῖσαι, ὁ λαὸς τί εἶπε βροντοφώνως;
« Ἀλκαῖε, μισοτύραννε! ζῆθι τυραννοκτόνος! »
Τὸ εἶπεν ἡ Πατρὶς αὐτὴ μὲ τοῦ λαοῦ τὸ στόμα,
κ' ἡμεῖς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν βραδύνομεν ἀκόμα;
Φεῦ! θέλει μᾶς ὑποπτευθῇ . . . Ἄ! μὴ, Πατρὶς! συγγνώμην,
ἀνίσως ἐβραδύναμεν κατά τι παρὰ γνώμην!
Ἠλπίζαμεν ἀναίμακτον τοῦ νόμου τὴν πορείαν,
πλὴν ἦτον μάταιον! Πατρὶς, θὰ λάβῃς τὴν θυσίαν!
Πρὸς τί, Ἀλκαῖε, σιωπᾷς καὶ βλοσυρὰ κυττάζεις;

ΑΛΚΑΙΟΣ.

Μ' ἀνάπτεις μὲ τοὺς λόγους σου καὶ μὲ ἐνθουσιάζεις.
Ναί! μ' ἔρχεται ὡς κεραυνὸς ἀμέσως νὰ πετάξω,
καὶ εἰς τῶν δορυφόρων του τὸ μέσον νὰ τὸν σφάξω!
Ἀλλὰ, τὸ βλέπεις, τήκομαι δι' ἔλλειψιν ἁρμάτων.

ΠΙΤΤΑΚΟΣ.

Ἐγὼ τὰς λόγχας ἔλαβον τῶν δύο μας δοράτων·
τὰς ἔχω. Ὅμως ἄκουσε· δὲν πρέπει νὰ πετάξῃς,
ἐντὸς τῶν δορυφόρων του τὸν τύραννον νὰ σφάξῃς.
Ἡ εὐτολμία ὠφελεῖ, ἂν ἑνωθῇ μὲ γνῶσιν·
λοιπὸν καὶ σὺ μετρίασε τὴν τόλμην σου τὴν τόσην.
Ἄφες! ὁ τύραννος ἐδῶ νὰ φθάσῃ δὲν θ' ἀργήσῃ·
ἐδῶ λοιπὸν καὶ δίκαιον τὸ αἷμά του νὰ χύσῃ.
Ἐδῶθεν, ποῦ ἐρρίφθημεν εἰς τὰ δεσμὰ νὰ ζῶμεν,
ἐδῶθεν ἐλευθερωταὶ τοῦ δήμου ἂς ἐκβῶμεν.

Ναί! τάφος κρυψοτύραννος ἡ φυλακὴ ἂς γείνῃ,
κ' ἐλευθερίας νέον φῶς εἰς Λέσβον ἂς ἐκτείνῃ.

ΑΛΚΑΙΟΣ.

Τὴν μίαν λόγχην, Πιττακέ! . . .

ΠΙΤΤΑΚΟΣ.

Ναί! λάβε· καλὴ ὥρα!
Τοὺς ὑπερασπιστὰς θεοὺς ἂς δεηθῶμεν τώρα.
Συγγνώμην, δίκαιοι θεοί! ἐὰν μὲ τὴν ἐλπίδα
νὰ σώσωμεν χωρὶς ῥοὰς αἱμάτων τὴν πατρίδα,
ἡ χείρ μας ἠθελήσαμεν τὴν δίκην ν' ἀναβάλῃ,
κ' ἐκ τούτου βλάβη ἔγεινεν εἰς τὸν λαὸν μεγάλη.
Ἤδη, τὰς λόγχας εἰς γυμνοὺς βραχίονας ὑψοῦντες,
γονυπετεῖς δεόμεθα, τὴν σκέπην σας ζητοῦντες.
Δότε, θεοί! δότε ἰσχὺν εἰς ταύτας μας τὰς χεῖρας,
ν' ἀνοίξουν εἰς τὸν τύραννον τὰς τοῦ Ταρτάρου θύρας.
Δότ' ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ζωὴν ἐλευθερίας,
καὶ ἑκατόμβας ἐντελεῖς σᾶς φέρομεν θυσίας.
Σεῖς δὲ, ὦ σεβασταὶ σκιαὶ τῶν ἤδη φονευμένων,
εἰς τὴν ἐλευθερίαν μας θυμάτων γενομένων,
μὴν ὀργισθῆτε καθ' ἡμῶν διὰ τὸν θάνατόν σας·
ἰδοὺ, διεκδικούμεθα ἡμεῖς τὸν δήμιόν σας!

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΟΥ « ΜΑΡΚΟΥ ΜΠΟΤΣΑΡΗ. »

ΜΑΡΚΟΣ.

Ἓν βῆμα λείπει, καὶ αὐτὸ εἶναι θανάτου βῆμα,
καὶ μετὰ τοῦτο νικητὴς προβαίνω εἰς τὸ μνῆμα!
Θανάτου φθόγγος μὲ καλεῖ, καὶ ἐπειδὴ θὰ πέσω,
τὴν λύσσαν τῆς ῥομφαίας μου εἰς φόνους ἂς κορέσω . . .
Ὦ τῆς κλεινῆς Πατρίδος μας οὐτιδανοὶ δεσπόται,
σεῖς, τύραννοι καὶ χαμερπεῖς τυράννων θιασῶται!

ἀπόψε ὑπὸ κεραυνῶν ἀγρίων, σμερδαλέων,
τριακοσίων Σουλιωτῶν, θ' ἀνατραπῆτε πλέον!
Ἀπόψε, ὡς οἱ ἄμετροι τῆς πεδιάδος στάχεις,
σωροὶ σωρῶν θὰ πέσετε εἰς τοὺς σεισμοὺς τῆς μάχης!
Ἀπόψε, εἰς τὴν μαύρην μου καὶ τελευταίαν ὥραν,
τοῦ Ἅδου τὴν ἀπρόσιτον θὰ προσεγγίσω χώραν·
ἀπὸ τὸν θάνατον αὐτὸν ξίφος δεινὸν θ' ἁρπάξω,
τὰ δάση τῶν ταγμάτων σας θὰ ῥίψω, θὰ πατάξω,
κ' ἐν μέσῳ φόνων καὶ κλαγγῶν θὰ πέσω τελευταῖον,
μὲ τὴν ἐσχάτην μου πνοὴν ἀναριθμήτους καίων!
Ἢ μήπως εἰς τὸ νεῦμά σας μὲ τὸν αὐχένα δοῦλον
θὰ κλίνουν οἱ περικλεεῖς υἱοὶ τῶν Θρασυβούλων,
καὶ ὑπὸ ἄλυσιν αἰσχρὰν θὲ ν' ἀναπέμπῃ γόον
τῶν ἀθανάτων ἡ σπορά, τὸ ἔθνος τῶν ἡρώων;
Ὄχι, δυνάσται χαμερπεῖς! 'ς τὴν γῆν ἐνόσῳ πνέω,
μ' ἐλευθερίας κεραυνοὺς τὰ στίφη σας θὰ καίω,
καὶ ὅταν ἀποθάνω,
τὰ ὅπλα μου θὰ μὲ ζητοῦν 'ς τὸν τάφον μου ἐπάνω! . . .
Σεῖς, βαρυκράται λαίλαπες, Στρατάρχαι σμερδαλέοι,
Καραϊσκάκαι φλογεροὶ καὶ Μαυρομιχαλαῖοι!
σεῖς, μὲ τὸν Τουρκοφάγον σας καὶ μὲ τοὺς Τσαβελαίους,
μὲ τοὺς Γρηζιώτας, τοὺς Ταγκλῆς καὶ τοὺς λαμπροὺς Γριβαίους,

τὰ διψασμένα ὅπλα μου ἁρπάσατε, καὶ τότε
μ' ἐκεῖνα τραῦμα ἔσχατον εἰς τοὺς τυράννους δότε!
Ἀθανασίας ἥλιε, Θεέ! χρυσανατέλλων
εἰς τῶν αἰώνων τὸ παρὸν, τὸ παρελθὸν καὶ μέλλον!
δὸς ἐν τῷ μέσῳ τῶν νεφῶν, ὡς τῆς αὐγῆς ἡ πύλη,
ἡ δόξα τῆς πατρίδος μας γελῶσα ν' ἀνατείλῃ,
καὶ εἰς βαθμίδας πορφυρὰς ἀπὸ τυράννων φόνον,
μονάρχης συνταγματικὸς ν' ἀνέλθῃ εἰς τὸν θρόνον.
Ἄναψε πάλιν, Βασιλεῦ! τὰ φῶτα τῆς παιδείας,
εἰς τὸν λαὸν τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἐλευθερίας,

καὶ ἐμπνευσμένοι, πάροιστροι, μ᾽ ἀρχαίας Μούσης χείλη,
οἱ εὐφραδεῖς Γεννάδιοι, οἱ Δοῦκαι, οἱ Βενθύλοι,
ἂς ἀναλύουν ἄτρομοι τοὺς λόγους τῶν Πλατώνων,
τὴν λύσσαν τῶν Δημοσθενῶν, τὰς πράξεις τῶν Κιμώνων·
καὶ μὲ βροντώδη κεραυνὸν ἐκφράσεων πυρίνων,
ἂς ἀνυψοῦν τὸ φρόνημα τῶν μαθητῶν Ἑλλήνων!
Λύτὰ, Θεέ μου, ἂς ἰδῶ πρὶν εἰς τὸν τάφον κλίνω,
καὶ τότε... Ἀλλ᾽ ἂν σήμερον θυσία θὲ νὰ γείνω,
θὰ πέσω φλόγας καὶ βροντὰς καὶ τρικυμίας χύνων,
καὶ τὴν βαρεῖαν πλάστιγγα τῆς Εἱμαρμένης κλίνων!

—

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ « ΤΩΝ ΨΑΡΩΝ. »

Ἀφοῦ ἡ ὑπὲρ ἄνθρωπον Ἑλληνικὴ ἀνδρία,
(διότ᾽ ἦσαν ἀδύνατα τότ᾽ ὅλα των τὰ πλοῖα,
καὶ ὅλ᾽ ἀνεφοδίαστα διὰ πολέμου χρείαν·)
δὲν ἔφερεν εἰς τὸν ἐχθρὸν ἐπαισθητὴν ζημίαν,
συμβούλιον οἱ Ναύαρχοι ἀμέσως συγκροτοῦσι,
καὶ τί νὰ πράξουν κατ᾽ ἐχθροῦ τοιούτου συζητοῦσι.
Πλὴν ἕνας ναύτης Ψαριανὸς ἀπὸ τῆς ναυαρχίδος,
ὑπ᾽ ἀνωτέρας, φαίνεται, ὁδηγηθεὶς φροντίδος,
προτείνει, ἓν πυρπολικὸν ἀφοῦ κατασκευάσουν,
ὅτ᾽ ἠμποροῦν τὸν δράκοντα ἐκεῖνον νὰ δαμάσουν.
Μὲ θαυμασμὸν ἀκούσαντες ἀφ᾽ ἑνὸς ναύτου στόμα
ὅσα δὲν εἶδον πώποτε, οὐδ᾽ ἤκουσαν ἀκόμα,
«τὴν νίκην ἐκερδήσαμεν! ἐπιφωνοῦν συγχρόνως·
«σ᾽ ἐνίκησεν, Ὀθωμανὲ, εἷς τῶν Ἑλλήνων γόνος!»
Ἓν πλοῖον ἔδωκαν εὐθὺς νὰ τὸ κατασκευάσῃ,
καὶ μ᾽ ὅλα τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ τὸ ἐφοδιάσῃ·
ὁ κεραυνὸς δ᾽ ἑτοιμασθεὶς, ἐρρίφθη παρ᾽ Ὑδραίων,
ἀλλ᾽ ἐκτραπεὶς, δὲν ἔλαβε τὸ τέλος τὸ εὐκταῖον.
Ἄλλος εὐθὺς ἑτοιμασθεὶς, ἐβλήθη παρ᾽ ἑτέρου
υἱοῦ γενναίου τῶν Ψαρῶν, δελφῖνος ταχυπτέρου.

Ἐπιτυγχάνει τοῦ σκοποῦ. Μία τοιαύτη ὕλη,
ἀπὸ Ὁμήρου ἔπρεπε νὰ ὑμνηθῇ τὰ χείλη!
Ὁπότε τὸ ἡφαίστειον προσῆλθε νὰ ἐγγίσῃ,
ὅλα τὰ στόματ' ἄνοιξε νὰ τὸ καταῤῥοφήσῃ·
ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ τὸν Ἥφαιστον ῥοφᾷ χωρὶς νὰ θέλῃ,
εὐθὺς ἀστράπτει καὶ βροντᾷ καὶ γίνεται νεφέλη.
Ναί! ὡς νεφέλη σύσσωμον ὑψοῦται πρὸς τὰ νέφη,
καὶ διαχύνετ' εἰς βροχὴν καὶ πάλιν ἐπιστρέφει·
ἀλλ' ὄχι ὕδατος βροχήν· βοώντων καννονίων,
ἀνθρώπων, ξύλων, μηχανῶν, σιδήρων καὶ ἱστίων.
Ὦ! εὖγε, Παππανικολῆ! υἱὲ τῆς Νίκης πρῶτε,
βρονταὶ καὶ πῦρ σ' ἀκολουθοῦν πιστοί σου στρατιῶται·
καὶ ὅταν εἰς τὴν θάλασσαν ἡ ὄψις σου προκύπτῃ,
εἷς στόλος σπᾷ τὴν ἄγκυραν καὶ τὴν σημαίαν ῥίπτει!
Ἕνας λοιπὸν ἐνίκησε μὲ τέχνην καὶ σοφίαν,
ὅ,τι εἰς ὅλους ἔφερε σχεδὸν ἀπελπισίαν·
πλὴν πόσους ἄλλους ἥρωας πλανᾷ ἡ ἐμπορία,
καὶ πόσους νόας ὑψηλοὺς κρατεῖ ἡ γεωργία!

Πετῶσα τότε πανταχοῦ ἀστραπηδὸν ἡ Φήμη,
πολύφθογγος τοὺς νικητὰς τοῦ στόλου ἐπευφήμει.
Τὴν νίκην των ἀνύψονεν ὑπὲρ τὴν κατὰ Τρώων,
οὓς ἄλλοτε ἠφάνισαν αἱ χεῖρες τῶν ἡρώων·
τὸν δ' Ἰωάννην, εὑρετὴν τοῦ νέου ἡφαιστείου,
ὑπὲρ τὸν κατασκευαστὴν τοῦ ἵππου τοῦ Δουρείου.

. . . . . .

Ἡ δ' ἐπιόρκων ἔκδικος θεότης δὲν βραδύνει,
ἀλλὰ τὸν λεοντόθυμον Κανάρην διευθύνει,
νὰ πλεύσῃ ἐνθαῤῥύνασα εἰς τῶν ἐχθρῶν τὸν στόλον,
νὰ καύσῃ ἐν μιᾷ νυκτὶ τοὺς δολεροὺς μὲ δόλον.
Ἀφοῦ τῆς ζοφερᾶς νυκτὸς τὸ πέπλον ἐξηπλώθη,
κ' ἡ φρίκη, ἐπακόλουθος τοῦ σκότους, διεδόθη·
ὅτε ὁ ὕπνος, ἀμοιβὴ τῶν τῆς ἡμέρας κόπων,
λυσιμελὴς τὰ βλέφαρα καλύπτει τῶν ἀνθρώπων,

καὶ τὰ πεσόντα τῶν ἀντιπάλων.

Ἡ δὲ Ἑλλὰς, τὸ θεῖον τῶν λογίων θαυμάσασα, ἐπεκαλέσατο τὸν Ἕλληνα τοῦτον, καὶ ἐπροσκύνησε τὴν ἀνδρείαν του. Ἐκεῖνος δὲ Ἰφικράτης ὁ Κλεοδαμίδου τοῦ Ἀθηναίου, ἐπειδὴ ἐπολέμησε τὸν Ἀμύντην τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας, καὶ ἐνίκησε τὸν Ἀμαδοκὸν τὸν βασιλέα τῆς Θρᾴκης, καὶ ἐπῆρε τὴν Κόρινθον, καὶ ἐπολέμησε τὸν Ἀρταξέρξην τὸν μεγάλον βασιλέα τῆς Περσίας, καὶ ἐνίκησε τὸν Ἀβροκόμην καὶ τὸν Φερενδάτην τοὺς στρατηγοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἀσίαν ὅλην, καὶ ἐπῆρε τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐπῆρε τὴν Κύπρον, καὶ ἐπῆρε τὴν Φοινίκην, καὶ ἐπῆρε τὴν Συρίαν, καὶ ἐπῆρε τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ ἐπῆρε τὴν Βαβυλωνίαν, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἀσσυρίαν, καὶ ἐπῆρε τὴν Μηδίαν, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἀρμενίαν, καὶ ἐπῆρε τὴν Καππαδοκίαν, καὶ ἐπῆρε τὴν Παφλαγονίαν, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἰωνίαν, καὶ ἐπῆρε τὴν Λυδίαν, καὶ ἐπῆρε τὴν Φρυγίαν, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἑλλήσποντον, καὶ ἐπῆρε τὴν Θρᾴκην, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἀβυδηνὴν, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἄβυδον, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὴν Τρωάδα, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἄσσον, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἀντανδρον, καὶ ἐπῆρε τὴν Λεσβον, καὶ ἐπῆρε τὴν Τένεδον, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἴμβρον, καὶ ἐπῆρε τὴν Λῆμνον, καὶ ἐπῆρε τὴν Σκῦρον, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἀθηναίων ἀποικίαν, καὶ ἐπῆρε τὴν Χερσόνησον, καὶ ἐπῆρε τὴν Ἀθηναίων ἀποικίαν

VII.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Καστορίᾳ τῆς Μακεδονίας τῷ 1770. Ἐξεπαιδεύθη ἐν Βλαχίᾳ καὶ ἐν ταῖς Ἀκαδημίαις τῆς Πέστης, τῆς Βενετίας καὶ τοῦ Παταυίου. Ὑπῆρξε διδάσκαλος καὶ Μυστικοσύμβουλος διαφόρων Ἡγεμόνων τῆς Βλαχίας. Διέμεινεν ἀρκετὸν χρόνον εἰς Κωνσταντινούπολιν, τῷ δὲ 1836 ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐπανελθὼν εἰς Βλαχίαν, ἐτελεύτησεν εἰς Βουκουρέστιον τῷ 1847. Ὁ χαριέστατος οὗτος ἀοιδὸς τοῦ Ἔρωτος καὶ τοῦ Βάκχου δικαίως ἐπεκλήθη ὁ Ἀνακρέων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος.

ΕΚ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΟΜΗΡΙΚΗΣ ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

(Παράφρασις.)

Ἔτσ᾽ εἶπε· κ᾽ ἐφοβήθηκεν ὁ γέρος, κ᾽ ὑποτάχθη
᾽ς τὸν λόγον· καὶ ἐκίνησε σιωπηλὰ ᾽ς τὴν ἄκραν
τῆς φλισβερῆς τῆς θάλασσας, καὶ περισσὰ μακρόθεν
πηγαίνωντας, προσεύχουνταν ᾽ς τὸν βασιλέ᾽ Ἀπόλλων,
ὁποῦ τὸν ᾽γέννησ᾽ ἡ Λητὼ ἡ εὐμορφομαλλιάρα.
« Ἄκουσ᾽ μ᾽, ἀργυροδόξαρε! ὁποῦ τὴν Χρύσαν σκέπεις
« καὶ Κίλλαν, καὶ ᾽ς τὴν Τένεδον ἀνδρεῖα βασιλεύεις.
« Σμινθέα! ἂν ὀρόφωσα ποτέ μου τὸν ναόν σου,
« ἢ ἂν καὶ σὲ κατέκαυσα μηριὰ παχειὰ ποτέ μου
« γιδιῶν καὶ ταύρων, τέλειωσε τὸν πόθον μου ἐτοῦτον.
« Οἱ Δαναοὶ τὰ δάκρυα μου μὲ βέλη σ᾽ ἂς πληρώσουν! »
Ἔτσ᾽ εἶπε προσευχόμενος. Τὸν ἄκουσ᾽ ὁ Ἀπόλλων,
κι᾽ ἀπ᾽ τοῦ Ὀλύμπου ταῖς κορφαῖς κατέβη θυμωμένος,
ἔχωντας εἰς τοὺς ὤμους του δοξάρι καὶ φαρέτραν·
κ᾽ εἰς τὸν θυμὸν κινούμενος, βρόντιξαν ἡ σαΐτας
᾽ς τοὺς ὤμους του, κ᾽ ἐπήγαινεν ὁμοιάζωντας σὰν νύχτα.

Ἐκάθησε τότ' ἔπειτα μακρυὰ 'πὸ τὰ καράβια,
καὶ μετὰ τοῦτο ἔρριξε κατοπινὰ σαΐτα,
κ' ἔγεινε βρόντος τρομερὸς ἀπ' τ' ἀργυρὸ δοξάρι!
Πρῶτα ταῖς μούλαις λάβωσε καὶ τοὺς γοργοὺς τοὺς σκύλους,
ἀλλὰ κατόπι ρίχνωντας πικρὸ, κ' ἐκείνους, βέλος,
χτυποῦσε· καὶ πυκναῖς φωτιαῖς νεκρῶν ἐκαΐγαν πάντα.

Ἔτσ' εἶπε· καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς 'μάνισε, κ' ἡ καρδιά του
'ς τὰ στήθη του τὰ μαλλιαρὰ φαντάσθηκε δυὸ γνώμαις.
Ἢ τὸ σπαθὶ τὸ κοφτερὸ ἀπ' τὸ μηρὶ νὰ σύρῃ,
καὶ νὰ σκορπίσῃ τοὺς λοιποὺς, νὰ σφάξῃ τὸν Ἀτρείδη·
ἢ νὰ κρατήσῃ τὸν θυμὸν, νὰ παύσῃ τὴν ὁρμήν του.
Ὡς που αὐτὰ στοχάζουνταν 'ς τὸν νοῦν καὶ 'ς τὴν ψυχήν του,
κι' ἀπ' τὸ θηκάρι σέρνουνταν τὸ μέγα τὸ σπαθί του,
ἡ Ἀθηνᾶ 'π' τὸν οὐρανὸν ἐπρόφθασε καὶ ἦρθε·
ὅτι τὴν ἔστειλ' ἡ θεὰ ἀσπραγκαλλιάρα Ἥρα,
ἴσι' ἀγαπῶσα καὶ τοὺς δυὸ καὶ προστατεύουσά τους.
Ἐστάθ' ὀπίσω· κ' ἔπιασεν ἀπ' τὰ ξανθὰ μαλλιά του
τὸν Ἀχιλλέα, πρὸς αὐτὸν φαινόμενη μονάχα,
ἀλλ' ὅμως ἀπὸ τοὺς λοιποὺς δὲν ἔβλεπε κανένας.
Ξιπάσθηκεν ὁ Ἀχιλλεὺς, γύρισ' εὐθὺς κ' ἐγνώρισ'
τὴν Ἀθηνᾶ καὶ τρομερὰ τὰ μάτια της 'φανῆκαν·
καὶ δὰ φωνάζοντας αὐτὴν, φτερωτοὺς λόγους εἶπε.

Τὴν ἀπεκρίθ' ὁ Ἀχιλλεὺς ὁ γοργοπόδης κ' εἶπε:
« Πρέπει, θεὰ, τὸν λόγον σου νὰ τὸν δεχθῇ καθένας,
« κι' ἂν θυμωμένος εἶν' πολλὰ, ὅτ' εἶν' καλλίτερ' ἔτσι.
« Ὅποιος ἀκούει τοὺς θεοὺς κι' αὐτοὶ τὸν πάρ' ἀκούουν.»

Εἶπε, καὶ ἐσταμάτησε τὸ χέρι τὸ βαρύ του
'ς τὴν ἀσημένια τὴν λαβὴ, κἰ ὀπίσω 'ς τὸ θηκάρι
τὸ μέγα σπαθὶ ἔσπρωξε κ' εἰς τῆς θεᾶς Ἀθήνας
τὸν λόγον δὲν ἀπείθησε. Τότε λοιπὸν κ' ἐκείνη
'ς τὸν Ὄλυμπον ἀνέβηκεν, εἰς τοῦ αἰγιδοφόρου
τοῦ Δία τὰ βασίλεια, πρὸς τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλους.

Λέγωντας ἔτσι, ἔῤῥιξε κάτω 'ς τὴν γῆν τὸ σκῆπτρον
τὸ μαλαματοκάρφωτον, κ' ἐκάθησε κ' ἐκεῖνος·
ὁ δὲ 'Ατρείδης ἔβραζε κἰ αὐτὸς ἀπ' τ' ἄλλο μέρος.
Τότε ἀπάν' τεινάχθηκεν ὁ γλυκολόγος Νέστωρ,
ὁ λιγυρὸς δημήγορος τῶν πολιτῶν τῆς Πύλου,
ποῦ χύν' ἡ γλῶσσά του λαλιὰ γλυκύτερ' ἀπ' τὸ μέλι.
'Σ αὐτὸν 'ς τὴν Πύλον πέρασαν δυὼ γενεαῖς ἀνθρώπων,
ὅσοι προεγεννήθηκαν κ' ἐτράφηκαν μαζή του,
καὶ πλέον ἐβασίλευεν ἀνάμεσα 'ς τοὺς τρίτους.
Αὐτὸς εἰς τούτους φρόνιμα ὡμίλησε καὶ εἶπε:

« Πᾶ! Πᾶ! τί θρῆνος ἔφθασε τὴν Ἀχαΐαν μέγας!
« Αἴ! πόσο δὰ θὰ εὐφρανθῇ ὁ Πρίαμος κ' οἱ υἱοί του,
« καὶ θὰ χαροῦν πάρα πολλὰ κ' οἱ ἄλλοι Τρωαδῖτες,
« ἂν μάθουν ὅλα ταῦτα σας καὶ ὅτι πολεμηέσθε
« ἐσεῖς, τῶν Δαναῶν οἱ πρῶτ' εἰς ταῖς βουλαῖς καὶ μάχαις.
« Πεισθῆτε ὅμως, ὅτ' οἱ δυὸ νεώτεροί μου εἶσθε.
« Ἐγὼ συνέζησα ποτὲ μ' ἄνδρας καλλίτερούς σας,
« κ' ἐκεῖν' ἐμένα πώποτε δὲν μ' ἐκαταφρονοῦσαν,
« καὶ μ' ἄκουαν ταῖς συμβουλαῖς κ' ἐπείθοντο 'ς τὸν λόγον.
« Ἀλλὰ πεισθῆτε καὶ ἐσεῖς· κάλλιό 'ναι νὰ πεισθῆτε! »

—

Ο ΕΡΩΤΑΣ ΑΠΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ.

Ὁ Ἔρως τῆς φιλίας μας, γλυκέ μου Ἰακωβάκη,
σ' ἀφιερώνει τοῦτό μου τ' ἁπλὸν ποιηματάκι.
Ἀνάγνωσέ το ἥσυχα, κἰ ἀνίσως σὲ ἀρέσῃ,
τὸν στέφανον τῆς ψήφου σου εἰπέ το νὰ φορέσῃ·
ἂν ὅμως τὸ ἐνάντιον, ἀνάξιον τὸ κρίνῃς,
ἀμέσως ῥίξ' το 'ς τὴν φωτιὰν καὶ κάψ' το, μὴν τ' ἀφίνῃς,
γιὰ νὰ καῇ κι' ὁ Ἔρωτας, ὁποῦ τολμᾷ καὶ λέγει
ὅτι μὲ φλόγες ἄσβεσταις τὸν κόσμον ὅλον καίγει.

—

Ὁ Μῶμος ὁ βαρύγνωμος, ποῦ πάντα περιπαίζει,
καὶ οὔτε ἄνθρωπον ποτὲ, οὔτε θεὸν ἀρέζει·
ὁποῦ παντοῦ τὸν οὐρανὸν, παντοῦ τὴν γῆν σκαλίζει,
καὶ ὅλ' ἁπλῶς αἰώνια τὰ μέμφεται, τὰ 'γγίζει·
μ' ἐπίπληττε καὶ μ' ἔλεγχε μὲ τὴν πικρήν του γλῶσσα,
γιατὶ ἐγὼ 'ς τὸν Ἔρωτα νὰ τραγουδήσω τόσα.
Δὲν ἦὖρα τάχατ', ἔλεγε, θεὸν κανένα ἄλλο,
πλέον σεμνὸν καὶ σοβαρὸν, ἂν ἤθελα νὰ ψάλλω,
μόν' πρόκρινα τ' ἀνόητον παιδὶ τῆς Ἀφροδίτης,
κ' ἐκείνην καὶ τὰ πάθη της καὶ ὅλην τὴν πομπή της;
Τέτοια πολλὰ φωνάζωντας, ἠρέθιζε μὲ τρόπον
τὴν φήμην τὴν βροντόφωνην τῶν σοβαρῶν ἀνθρώπων·
καὶ ὅσα τοῦτος ἔλεγεν, ἐκείνη περπατοῦσε,
ἐδῶθ' ἐκεῖθ' ἐσάλπιζε καὶ τὰ διαλαλοῦσε.
Καὶ τέλος μ' ἐκατάπεισαν καὶ ἄλλαξα, κ' ἐπῆρα
τὴν Ἀθηνᾶν τὴν τρομερὴν καὶ σοβαρὴν 'ς τὴν λύρα·
καὶ ἄρχησα 'ς τὸ ἴσόν μου σιγὰ κ' ἐτραγουδοῦσα,
κ' εἰς τὸν βαρὺν τὰ ἄθλά της τ' ἀθάνατα λαλοῦσα.
Τὸ πῶς δαμάζει πάντολμα τὸν αἱμοπότην Ἄρη,
τινάζωντας φρικτότατα τὸ στιβαρὸ κοντάρι·
τὸ πῶς πολέμους συγκροτεῖ, πῶς νίκαις κατορθώνει,
καὶ τοὺς ἀνδρείους ἥρωας μὲ δάφναις στεφανώνει.
Αὐτὰ καὶ ἄλλα ψάλλωντας ἡ σοβαρή μου λύρα,
ἀνοίγει βλέπω ἔξαφνα κι' ἀνέλπιστα ἡ θύρα,
κ' ἐμβαίν' εὐθὺς ὁ Ἔρωτας, στρυφνὸς, συλλογισμένος,
σιωπηλὸς καὶ σκυθρωπὸς καὶ κατασυγχισμένος.
Καὶ ἦρθ' ἐκεῖ κ' ἐστάθηκε καὶ, μ' ἕνα κρύον βλέμμα
κυττάζωντας, μ' ἐπάγωσε 'ς ταῖς φλέβαις μου τὸ αἷμα·
καὶ πλέον τὸ δοξάρι του 'ς τὴν γῆν σκληρὰ βροντῶντας,
αὐτὰ τὰ λόγια λάλησε, πικρὰ χαμογελῶντας:

. . . . . .

« Τί σ' ἦρθε, φίλε μάταιε! τὸν νοῦν νὰ μεταβάλῃς,
« καὶ τοῦτα τὰ τραγούδια σου τ' ἀνούσια νὰ ψάλῃς;

« Πῶς ἔτυχε 'ς τὴν λύραν σου τὴν ἄχαρην νὰ πάρῃς,
« ποῦ δὲν τὴν καταδέχθηκεν οὔτ' ὁ βοσκὸς ὁ Πάρις;
« Καὶ τ' εἶδες, τί ὡρέχθηκες, τί ἄρεσες καὶ ποιά της;
« μὴ γὰρ τὴν ἀγριάδα της, ἢ τἄλλα θέλγητρά της;
« Δὲν βλέπεις τὸ ἀνήμερον καὶ μανικόν της βλέμμα,
« ποῦ στάζει ἀκατάπαυστα θανατηφόρον αἷμα;
« Ἢ τὴν λατρεύεις τάχατε, γιατὶ μ' ἀπείρους τρόπους
« φιλοτιμεῖται πάντοτε νὰ βλάπτῃ τοὺς ἀνθρώπους;
« Πρὶν γεννηθῇ ἀπ' τοῦ Διὸς τὸ πάγκακον κεφάλι,
« ἐζοῦσαν ὅλ' οἱ ἄνθρωποι 'ς ἀνάπαυσιν μεγάλη·
« δὲν φαίνονταν οἱ πόλεμοι, ἡ ἔχθρες, ἡ αἰτίαις,
« οἱ φόν' οἱ ἀσπλαγχνότατοι καὶ ἡ λοιπαῖς κακίαις.
« Ἀφοῦ πλὴν ἐγεννήθηκεν αὐτ' ἡ ἀγριωμένη,
« κἰ ἀπ' τὸ κεφάλι πήδησε φρικτὰ ἁρματωμένη,
« εὐθὺς ἀμέσως ἄρχισε τὸ πᾶν ν' ἀνακατόνῃ,
« καὶ ὅλον εἰς τὸν πόλεμον τὸν κόσμον ν' ἁρματόνῃ.
« Ὅσον ἐγὼ αἰώνια ἐπιθυμῶ ν' αὐξήσω
« τὸ γένος τὸ ἀνθρώπινον καὶ νὰ τὸ βοηθήσω,
« τόσον πασχίζει πάντοτε ἡ πάγκακη ἐκείνη
« νὰ τὸ χαλνᾷ πολύτροπα καὶ νὰ τὸ κατασβύνῃ.
« Γἰ αὐτὸ λοιπὸν μ' ἀπόρρηξες; γιὰ τοῦτο μὲ ἀφίνεις,
« κ' ἐκείνην, αὐθαδέστατε! τολμᾷς καὶ τὴν προκρίνεις;
« Μὰ τ' ὄνομα τ' ἀθάνατον τῆς πάγκαλης μητρός μου,
« ὁποῦ τιμοῦν καὶ προσκυνοῦν τὰ πέρατα τοῦ κόσμου!
« μὰ τ' ἄφθαρτά μου ἅρματα, ὁποῦ φρικτὰ τρομάζουν
« τὴν γῆν καὶ τὰ οὐράνια, καὶ ὅλ' ἁπλῶς δαμάζουν!
« μὰ ταῖς φωτιαῖς ταῖς ἄσβυσταις, μὲ ταῖς ὁποίαις καίγω
« τὸν κόσμον ὅλον σύσσωμα! ἰδοὺ ὁποῦ σὲ λέγω·
« ἢ τοῦτα τὰ ψαλσίματα τ' ἀπάνθρωπα τ' ἀφίνεις,
« ἢ τώρ' ἀμέσως βέβαια σ' ἀνάφτω καὶ δὲν σβύνεις.»

. . . . . .

Εἶπεν αὐτὰ καὶ ἄλλαξεν εὐθὺς τὸ πρόσωπόν του,
καὶ ἄναψ' ὅλος κ' ἔκαιγεν ἀπ' τὸν πολὺν θυμόν του.

Καθὼς τῆς Αἴτνης τ᾽ ἄσβυστα καμίνια τῶν Κυκλώπων
τινάζουν φλόγες ποταμοὺς παντοῦ εἰς κάθε τόπον,
καὶ τῶν καπνῶν τὰ σύννεφα σκοτίζουν τὸν αἰθέρα,
καὶ νύχτα μαύρη γίνεται καὶ σβύννεται ἡ μέρα·
ἔτσ᾽ ἡ φωτιαΐς του ἔτρεχαν ἀπ᾽ ὅλα του τὰ μέλη,
κὶ ἀπ᾽ ὅλα του τὰ ἀδάμαστα κὶ ἀνίκητά του βέλη.
Σκοτίσθηκαν τὰ μάτια μου, ἐθάμπωσε τὸ φῶς μου,
δὲν ἔνοιωθα ποῦ βρίσκομαι κ᾽ εἰς ποῖον μέρος κόσμου.
« Ἀλλοίμονον! ἀλλοίμονον! ἐκάηκα, τὸν λέγω·
« σπλαχνίσου με τὸν ἄθλιον ἀθῶον, ποῦ δὲν φταίγω!
« Ὁ Μῶμος ὁ κατάρατος μ᾽ ἐκείναις ταῖς πικραῖς του,
« μ᾽ ἐκείναις ταῖς φιδίσιαις του σκληραῖς γλωσσοφαγίαῖς του
« μ᾽ ἐδάγκασε, μ᾽ ἐπλήγωσε, μ᾽ ἀνάγκασε ν᾽ ἀρχήσω
« νὰ ψάλλω τοῦτα τ᾽ ἄγρια καὶ νὰ παραλαλήσω. »

. . . . . .

« — Ὁ Μῶμος ὁ κατήγορος, τὸ μισημένον τέρας,
« τῆς μαύρης νύχτας ὁ υἱός, τὸ σκότος τῆς ἡμέρας!
« ὁ δεκαπιθαμόγλωσσος, ὁ κακοσκνιπομμάτης,
« τοῦ Πλάνου ὁ αὐτάδελφος καὶ τῆς τυφλῆς Ἀπάτης!
« Αὐτὸς ὁ θεομίσητος, ὁ ξετραχηλισμένος,
« ποῦ εἶναι ἀπ᾽ τὸν Ὄλυμπον ς τὸν Ἅδην ξωρισμένος,
« ἂς βλασφημῇ, ἂς φλυαρῇ, ἂς λέγῃ ὅσα θέλει!
« οὔτε ποτὲ συγχίζομαι, οὔτε ποτὲ μὲ μέλει.
« Κι᾽ ἂν ἔχῃ χίλια στόματα καὶ μ᾽ ὅλ᾽ αὐτὰ ἂν φωνάζῃ,
« τὸ αὐτί μου τὸ μακρόθυμον ποσῶς δὲν τὸ πειράζει.
« Καὶ ὅποιος εἶναι φίλος μου ἐμέν᾽ ἂς μὲ μιμῆται,
« κι᾽ ἂς τὸν ἀφίνῃ νὰ λαλῇ τὰ ὅσα προαιρεῖται·
« ἂς μὴ τὸν συνερίζεται· εἶν᾽ ἀρκετὸς ὁ φθόνος
« νὰ κδικηθῇ τὴν γλῶσσάν του καὶ νὰ τὸν φάγῃ μόνος.
« Ἐσένα ὅμως, φίλε μου, τὸ στόμα μου θ᾽ ἀνοίξω,
« σὰν ποῖος εἶν᾽ ὁ Ἔρωτας καὶ πόσος νὰ σὲ δείξω·
« καὶ τότε κρίνε μόνος σου τὸ ποιὸς θεὸς εἶν᾽ ἄλλος
« ὡσὰν ἐμένα σοβαρὸς κ᾽ αἰώνια μεγάλος.

« Ἰδὲ τὸν μέγαν οὐρανὸν καὶ τὸν βαθὺν αἰθέρα·
« ἰδὲ τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ τὸν πλατὺν ἀέρα·
« ἰδὲ παντοῦ τὰ ἔμψυχα καὶ τ' ἄψυχα ἐπίσης,
« ὁπόσα 'ς ταῖς ἀγκάλαις της καὶ εἶχε κ' ἔχ' ἡ φύσις·
« ὅλα ἐτοῦτα σύσσωμα καὶ τ' ἄπειρά τους μέρη,
« τὰ συγκρατῶ αἰώνια μὲ τοῦτο μου τὸ χέρι.
« Δὲν εἶν' στιγμὴ παντάπασι, δὲν εἶναι κόσμου μέρος,
« δὲν εἶναι τόπου μέγεθος, ποῦ δὲν ὁρίζ' ὁ Ἔρως·
« καὶ διὰ τοῦτο στέκεται 'ς τὸ φυσικόν του κάλλος
« αὐτὸς ὁ πολυσύνθετος ὁ κόσμος ὁ μεγάλος.
« Ἀλλοιῶς, ἐγὼ ἂν ἔλειπα, ἢ τώρ' ἂν λείψ' ὀλίγο,
« 'ς τὸ χάος τὸ ἀσύστατον τὸ πᾶν εὐθὺς τὸ πνίγω.
« Ἡ χάρ' ἡ ἀτελείωτη, ποῦ χύνετ' ἀπ' ἐμένα,
« κρατεῖ καὶ σφίγγει στιβαρὰ καὶ δένει τὸ καθ' ἕνα.
« Αὐτ' εἶν' ἐκεῖν' ἡ ἄφθαρτη καὶ στερεὰ καὶ μία
« καὶ πάντοτ' ἀμετάβλητη κ' αἰώνια φιλία·
« αὐτὴ καὶ τὸ μικρότατον, αὐτὴ καὶ τὸ μεγάλο,
« τὰ σπρόχνει ἀκατάπαυστα καὶ τ' ἕνα σέρνει τ' ἄλλο.
« Καθὼς 'ς τὸν κύκλον τοῦ χοροῦ λαλοῦν οἱ λαλητάδες,
« καὶ ἴσια πρὸς τὸ λάλημα πηδοῦν οἱ χορευτάδες,
« καὶ ὁ καθένας σέρνεται καὶ σέρνει τὸν καθένα,
« κι' ὁ ἕνας ὅλους τοὺς τραβᾷ καὶ ὅλοι τους τὸν ἕνα·
« ἔτσι κ' ἐγὼ 'ς τὸ πᾶν λαλῶ, καὶ πρὸς τὸ λάλημά μου
« γυρνοῦν ὀρθὰ τὰ κτίσματα κατὰ τὸ θέλημά μου.
« Οἱ ἥλιοι σέρνουν πλάνητας, κομήτας σέρνουν χίλιους,
« κ' οἱ πλάνητες ἀντίστροφα καὶ οἱ κομῆτες ἥλιους·
« τὸ κάθε ἄστρον σέρνεται καὶ σέρνει τὸ καθένα,
« τὸ ἕνα ὅλα τὰ τραβᾷ καὶ ὅλα τους τὸ ἕνα.

. . . . . .

« Ποῦ εἶν' αὐτὸς ὁ βάσκανος ὁ Μῶμος καὶ δὲν βλέπει
« αὐτὰ τὰ μεγαλεῖά μου τὰ τόσα, καθὼς πρέπει;
« Ποῖος θεὸς Ὀλύμπιος 'μπορεῖ ν' ἀποκοτήσῃ
« τὸν ἑαυτόν του πάντολμα μ' ἐμένα νὰ μετρήσῃ;

« ἢ ποιὸς, εἰπέ με, φίλε μου, μὲ ὅλην του τὴν χάρι,
« δὲν τρέμει τὸ φρικτότατον ἐτοῦτο μου δοξάρι;
« Αὐτὸ τὸ μεγαλώτατον τὸν Δία τὸν βιάζει
« αἰώνι' ἀπὸ σχήματα εἰς σχήματα ν' ἀλλάζῃ·
« νὰ παραιτῇ τὸν κεραυνὸν, νὰ ῥίχνῃ τὴν αἰγίδα,
« καὶ κύκνος ἄσπρος νὰ πετᾷ 'ς τὴν Λάκαινα τὴν Λήδα,
« ἢ ταῦρος νὰ μορφώνεται καὶ νὰ ὁρμᾷ κατόπιν
« 'ς τὴν κόρην τοῦ Ἀγήνορος, τὴν εὔμορφην Εὐρώπην·
« ἢ τέλος τραγοσάτυρος μὲ κέρατα νὰ γένῃ,
« καὶ εἰς τὴν Ἀντιόπην του κρυφὰ νὰ κατεβαίνῃ.
« Ποιὸς ἄραγε τὸν Πλούτωνα τὸν ἄγριον κεντρόνει
« νὰ κλέφτῃ μέσ' 'ς τὸν Τάρταρον τὴν κόρην Περσεφόνη;
« Ἐτοῦτο, φίλε, τοὺς θεοὺς, ἐτοῦτο τοὺς δαμάζει!
« καθὼς παντοῦ ὁ Ὄλυμπος κι' ὁ Ἅδης τὸ φωνάζει.

. . . . . .

« Λοιπὸν ἀπ' τὰ οὐράνια 'ς τὴν γῆν ἂς κατεβῶμεν,
« κ' ἐδῶ τὰ μεγαλεῖά μου τ' ἀθάνατ' ἂς ἰδῶμεν.
« Σήκωσε τώρα κι' ἄνοιξε τὰ 'μάτια καὶ θεώρει
« αὐτοὺς τοὺς πύργους τῶν πετρῶν, ὁποῦ τοὺς λέγουν ὄρη,
« ποῦ ἔχουν εἰς τὴν ἄβυσσον στημέναις ταῖς ποδιαῖς τους
« καὶ 'ς τ' οὐρανοῦ τὰ σύννεφα χτυποῦν ἡ κορυφαῖς τους.
« Κατέβα μέσ' 'ς τὰ σπλάγχνα τους τὰ κατατυλιγμένα,
« καὶ σκάλισέ τα εὔμορφα κ' ἰδέτ' ἀπ' ἕνα ἕνα·
« ἰδὲ παντοῦ ταῖς φλέβαις των, ἰδὲ ταῖς ἀρτηρίαις,
« καὶ βλέπε τῶν πλασμάτων μου ταῖς τόσαις ἀπειρίαις.
« Στοχάσου πῶς τὰ ἄφαντα ἐκεῖνα σωματάκια,
« μὲ ὅλα τὰ διάφορα μικρά τους σχηματάκια,
« ἀπ' τὴν φιλίαν σπρώχνονται καὶ σέρνονται μὲ βίαν
« καὶ πλάθουν τῶν μετάλλων σας τὴν τόσην ἀπειρίαν.
« Πῶς ἀπὸ μίαν δύναμιν ἐρωτικὴν ἀρχίζουν,
« καὶ τόσα γένη ἄπειρα καὶ εἴδη σχηματίζουν·
« τὰ μὲν ῥευστὰ, τὰ δὲ πηχτὰ μὲ τόσην συμμετρία,
« μὲ ἄπειραις ποιότηταις καὶ χρώματα μυρία.

« Δὲν εἶναι ζῶον ἄγριον ἢ ἥμερον 'ς τὴν φύσι,
« ὁποῦ αὐταῖς ταῖς φλόγες μου νὰ φύγ' ἢ νὰ πηδήσῃ·
« δὲν εἶναι ζῶον ἄλογον ἢ λογικὸν 'ς τὴν φύσι,
« ὁποῦ αὐταῖς ταῖς φλόγες μου ποτὲ νὰ ταῖς νικήσῃ.
« Ὅλα παντοῦ αἰώνια μὲ φόβον καὶ μὲ τρόμον
« εἰς τοῦτον ὑποτάσσονται τὸν φλογερόν μου νόμον·
« τὸν προσκυν' ἡ Ἀνατολὴ, τὸν προσκυνεῖ ἡ Δύσις,
« τὸν φρίττει καὶ τὸν σέβεται τοῦ κόσμου ὅλ' ἡ φύσις.
« Ποιὸς τάχ' ἀπὸ τὸν Ἔρωτα 'ς τὸ πᾶν θεὸς εἶν' ἄλλος,
« πλέον σεμνὸς καὶ σοβαρὸς κ' αἰώνια μεγάλος; »
Εἶπεν αὐτὰ, κ' ἐπήδησεν εὐθὺς μὲ τὸ δοξάρι,
καὶ μ' ἄγγιξε καὶ μ' ἔχυσε τὴν ἄφθαρτήν του χάρι·
κ' ἐπέταξεν, ἀστράφτωντας ταῖς φλόγες καὶ τὸ φῶς του,
κ' ἐπῆγε 'ς ταῖς λευκόταταις ἀγκάλαις τῆς μητρός του.

ΕΚ ΤΩΝ ΛΥΡΙΚΩΝ.

Α'. ΕΡΩΤΙΚΑ.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ.

Ὦ Ἔρωτ' ἀνθηρότατε,
γλυκὲ καὶ ἱλαρώτατε
τοῦ κόσμου κυβερνήτη!
Ἐσέν' ὁ νοῦς, τὸ σῶμά μου,
τὸ ςῆθος καὶ τὸ στόμα μου
λατρεύει καὶ κηρύττει.
Ἐσὺ θεοὺς κ' αἰθέρια,
οὐράνια κἰ ἀέρια,
κρατεῖς καὶ βασιλεύεις·
καὶ ἕως τὰ αἰώνια
τῆς γῆς μας καταχθόνια
τὰ βέλη σου τοξεύεις.

Τὸ βλέμμα σου τὸ ἥμερον
ἀπὸ τὸν κόσμον σήμερον
στιγμὴν σχεδὸν ἂν λείψῃ,
ἡ φύσις ὅλη σβύνεται,
καὶ καταντᾷ καὶ γίνεται
κατήφεια καὶ θλίψι.
Ἀμίμητα τὰ κάλλη σου,
ἡ δύναμι μεγάλη σου,
μεγάλη σου ἡ δόξα·
λατρεύω τὴν αἰώνιαν
καὶ θαυμαστήν σου πρόνοιαν
καὶ τ' ἄφθαρτά σου τόξα!

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Ἀφροδίτη μου Κυρία,
ἱλαρώτατη θεά,
τοῦ υἱοῦ σου τὴν κακία
ὅλ' ἡ γῆ καταβοᾷ.
Τί τὸν ἔδωσες δοξάρι,
τί σαΐτας φλογεραῖς;
τί ἀδάμαστο κοντάρι,
καὶ φαρέτραις τρομεραῖς;
Νά, ἰδὲ αὐτὸ τὸ στῆθος,
ὅπου πλέον, τὸ πικρὸν,
μὲ τῶν σαϊτιῶν τὸ πλῆθος
τὸ κατήντησε νεκρόν!
Τοῦτο φρόνιμο τὸ κρίνεις,
τάχα κάμωμα καλὸν,
ἀχαλίνωτο ν' ἀφίνῃς
τὸ παιδί σου τὸ τρελλόν;
Διατί δὲν τὸ παιδεύεις
σὰν μητέρ' ἀληθινὰ,
μόνον ὅλο τὸ χαϊδεύεις,
τὸ τυφλὸν, παντοτεινά;
Ἢ λοιπὸν τὸν σωφρονίζεις
τὸν ἐχθρόν μας τὸν κοινὸν,
ἤ, θεά μου, ἂν ὁρίζῃς,
νὰ κλαυθῶ 'ς τὸν οὐρανόν.

ΠΟΘΟΣ.

Ἂς γένομουν καθρέπτης,
νὰ βλέπεσαι 'ς ἐμένα,
κ' ἐγὼ νὰ βλέπω πάντα
τὸ κάλλος σου κ' ἐσένα!
Ἂς γένομουν χτενάκι,
σιγὰ, σιγὰ ν' ἀρχίζω
νὰ σχίζω τὰ μαλλιά σου,
νὰ τὰ συχνοχτενίζω!
Ἂς ἤμουν ἀεράκι,
καὶ ὅλο νὰ κινήσω
'ς τὰ στήθη σου νὰ πέσω,
γλυκὰ νὰ τὰ φυσήσω!
Ἂς ἤμουν τέλος ὕπνος,
νὰ ἔρχωμαι τὸ βράδυ,
νὰ δέσω τὰ γλυκά σου
ματάκια 'ς τὸ σκοτάδι!

ΘΡΗΝΟΣ.

Στενάξετε, τριαντάφυλλα,
στενάξετε, μυρσίνες!
δακρύστε, κῆποι σύδενδροι,
καὶ κλαύσετε, μυρτίνες!
Ἐσβύσθηκ' ἡ ἀγάπη μου,
ἐχάθηκε τὸ φῶς μου,
κὶ ὁ Ἥλιος ἐσκοτείνιασε
κ' ἐμαύρισεν ὁμπρός μου.
Μαυροφορέστε, νάρκισσοι,
μαυροφορέστε, κρίνοι!
καὶ κάθε ἄνθος δάκρυα
βροχαῖς ποτάμ' ἂς χύνῃ.
Ὁ θάνατος ὁ ἄγριος,
ποῦ αἵματα βυζάνει,
μ' ἐθέρισε τὸ ἄνθος μου
μὲ τὸ σκληρὸν δρεπάνι.
Ὠρφανεμένε Ἔρωτα,
ποῦ εἶχες τὸ κοντάρι;

ποῦ ἦταν ἡ σαΐτες σου,
ποῦ τ' ἄχαρον δοξάρι;
Ἡ χάρες ἐνεκρώθησαν,
νεκρώθηκαν τὰ κάλλη·
μαράνθηκαν τὰ θέλγητρα,
ζωὴ δὲν μ' ἔμειν' ἄλλη.
Ζωὴ δὲν μὲ ἀπόμεινε,
παρὰ οἱ στεναγμοί μου·
τὸ ἄχ! τὸ ὤχ! τὰ δάκρυα
κ' οἱ φλογεροὶ καϊμοί μου!

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ.

Ὁρκίζω σε, Σελήνη,
'ς τῆς νύκτας τὴν γαλήνη,
'ς τὸν ἄπειρον αἰθέρα
καὶ 'ς τ' οὐρανοῦ τὴν σφαῖρα.
Ποτὲ νὰ μὴ τολμήσῃς,
διὰ νὰ μαρτυρήσῃς
αὐτὰ τὰ νυχτικά μας
γλυκὰ φιλήματά μας.
Ἡμεῖς δὲν σ' ἀδικοῦμεν,
ἀνίσως φιληθοῦμεν·
ὁ Ἔρωτας τὰ θέλει,
ἐσένα τί σὲ μέλει;
Ποιὸς τάχατε, Σελήνη,
εὑρέθη νὰ μὴ κλίνῃ
'ς αὐταῖς ταῖς φλογεραῖς του
φωτιαῖς καὶ προσταγαῖς του;
Κ' ἐσὺ μονάχ' ἡ ἴδια
τὰ θέλεις τὰ παιγνίδια,
καὶ τρέχεις γιὰ νὰ εὕρῃς
ἐκεῖνον, ὅπου ξεύρεις.
Λοιπὸν, καλὴ Σελήνη,
κανεὶς ἂς μὴ μᾶς κρίνῃ.
Ὁ λόγος τοῦτος σόνει·
δὲν εἴμεσθ' ἡμεῖς μόνοι.

ΤΑ ΤΡΙΑ ΦΙΛΗΜΑΤΑ.

Μιὰν ὡραίαν ἀγαποῦσα
καὶ τὸ νεῦμά της ζητοῦσα,
νὰ μ' ἀφήσῃ νὰ τολμήσω
μιὰ φορὰ νὰ τὴν φιλήσω.
Χαμογέλασεν ἐκείνη,
καὶ τὴν ἄδειαν μὲ δίνει·
καὶ φιλῶντάς την 'ς τὸ στόμα,
μιὰ φορὰ, τὴν λέγ', ἀκόμα!
Καταπείθεται καὶ κλίνει,
καὶ τὴν δεύτερην μ' ἀφίνει·
καὶ 'ς τὸ φίλημά μ' ἀπάνω
ἄλλην τρίτην τὴν προβάνω.
Νὰ, μὲ λέγει καὶ τὴν τρίτην·
ὅμως, μὰ τὴν Ἀφροδίτην!
εἶν' αὐθάδεια τὸ θάρρος
τὸ πολὺ (καὶ μὴ πρὸς βάρος.)
«Φῶς μου! λέγω, ἄφς τὰ βάρη,
καὶ τὴν τέταρτην τὴν χάρι
δός με μόνον, καὶ σὲ τάζω
πλέον δὲν αὐθαδειάζω.»
Τότ' ἡ πονηρὴ, γελῶντας
καὶ τὸ στόμα μου χτυπῶντας,
« Τρεῖς, μὲ λέγ' ἡ Χάρες εἶνε,
κἰ ὡς ταῖς τρεῖς, χρυσέ μου,
μεῖνε! »

Ο ΕΡΩΣ ΠΑΗΓΩΜΕΝΟΣ.

Μιὰν ὁ Ἔρωτας μικρὴν
σαϊτίτσαν του πικρὴν,
σκουριασμένην 'ς τὴν φαρέτρην ἐβγάνει σιγανὰ
καὶ τὴν πιάνει, κὶ ἀρχινᾷ
καὶ τὴν τρίβ' εἰς μίαν πέτραν.
Τρίβε, τρίβε βιαστικὰ,
τὸν γλυστρᾷ ἐξαφνικὰ
ἀπ' τὴν πέτραν, κακῇ τύχῃ,
καὶ τὸν βρίσκει καὶ τὸν ξεῖ
ἴσια ἴσια μεταξὺ
'στοῦ δαχτύλου του τ' ὀνύχι.
Ὄχ! φωνάζει, νὰ χαθῇς!
καὶ τὸ δάκτυλόν τ' εὐθὺς
μέσ' 'ς τὸ στόμα του τὸ βάζει·
τὸ δαγκάνει, τὸ φυσάει,
ἀπ' τοὺς πόνους του λυσσάει
καὶ πικραῖς φωναῖς ἐβγάζει.
Ἡ μητέρα του ἀκούει,
τ' ἄπαλά της στήθη κρούει·
« τ' εἶν' παιδάκι μου; φωνάζει·
τ' εἶναι τούτη ἡ φωνή;
ποῦ τὸ φῶς μου τὸ πονεῖ;
ποιὸς τ' ἀγόρι μ' τὸ πειράζει; »
« Ἄχ, νενὲ, τῇ λέει, γλυκειά!
μιὰ σαΐτα μου κακιὰ
μὲ ἀγκύλωσε, νὰ σκάσῃ!
καὶ ἡ ἀγκυλωματιὰ
μὲ φλογίζει, σὰν φωτιὰ,
καὶ, καὶ, καὶ θὰ μὲ χάσῃ! »
Τότ' αὐτὴ χαμογελᾷ,
καὶ τὸν λέγ' « Ἰδὲ καλά!
μάθε, τέκνον μου, καὶ μόνος
πόσον πόσον εἶν' κακὸς
καὶ πικρὸς καὶ καυστικὸς
τῆς σαΐτας σου ὁ πόνος. »

Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΧΤΕΝΙ.

Ἡ Ἀφροδίτη μιὰ φορὰ
ἐλούσθη 'ς τὰ λουτρά της,
κ' ἐμπέρδευσαν εἰς τὰ νερὰ
τ' ἀθάνατα μαλλιά της.
Ὁ Ἔρως τὴν παρατηρεῖ,
« μητέρα, λέγει, στάσου!
μιὰ μηχανή μου ἠμπορεῖ
νὰ λύσῃ τὰ μαλλιά σου. »
Κ' εὐθὺς ὁ μάργελος κινᾷ,
καὶ πάει κρυφὰ καὶ κλέπτει
τὸ χτένι ἀπὸ τὴν Ἀθηνᾶ
μαζὶ μὲ τὸν καθρέπτη.
Καὶ τῆς τὰ φέρνει ὀμπροστὰ,
κὶ ἀρχίζει τὴν μαθαίνει
πῶς τὸν καθρέπτην νὰ βαστᾷ,
πῶς νὰ κινᾷ τὸ χτένι.
Καὶ πλέον ἔτσι μ' εὐκολιὰ
ξεμπέρδευσε μονάχη
τὰ 'μπερδεμένα της μαλλιὰ,
καὶ τἄρριξε 'ς τὴν ράχη.
Τότ' ἡ θεὰ ἡ σπλαχνικὴ,
διὰ ἀντιμισθία,

τ' ἀποθανάτισεν ἐκεῖ
τὰ δυὸ τὰ ἐργαλεῖα.
Καὶ τἄστειλε μὲ τὰ πιστὰ
τὰ δυὸ τὰ περιστέρια
'ς τὴν γῆν μας δῶρα θαυμαστὰ
'ς τῶν γυναικῶν τὰ χέρια.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

Πᾶ! ἠτρίχες μ' ἂν ἀσπρίζουν,
μήπως τάχατε πικρίζουν;
τ' ἔχ' ἡ ἄσπρη τους βαφή;
Μήγαρ τ' ἄσπρο θανατόνει,
ἢ φιλῶντας ἀγκυλόνει
τὰ χειλάκια 'ς τὴν ἀφή;
Τὸ τριαντάφυλλόν μας πρῶτον,
τὸ λουλούδι τῶν Ἐρώτων,
εἶναι ἄσπρον καθαρόν·
καὶ τὸ κόκκινον ἡ φύσις
τὸ συγκέρασεν ἐπίσης
μ' ἕνα χρῶμ' ἀσπρουδερόν.
Ἡ μυρτιὰ τῆς Ἀφροδίτης,
εἰς τὸ πράσινον κλαδί της,
μέσ' 'ς τὰ φύλλα τὰ χλωρά,
ὅλα κάτασπρα, σὰν χιόνι,
τὰ λουλούδια της φυτρόνει,
τ' ἀνθηρὰ καὶ τρυφερά.
Καὶ ὁ Δίας ὁ μεγάλος,
γιὰ τῆς Λήδας του τὸ κάλλος,
κύκνος γίνκε μιά φορά·
ν' ἀποδείξ' εἰς κάθε μέρος,
ἄσπρες τρίχες θέλ' ὁ Ἔρως,
σὰν τοῦ κύκνου τὰ φτερά.
Τὸ λοιπὸν κ' ἐγ', ὅσον θέλει,
ἂς ἀσπρίσω, δὲν μὲ μέλει,
παντελῶς δὲν μὲ λυπᾷ·
ὅτι ὅσον πάντ' ἀσπρίζω,
τόσον πλέον νοστιμίζω,
τόσ' ὁ Ἔρως μ' ἀγαπᾷ.

ΕΙΣ ΚΩΝΩΠΑ.

Κλέφτη κώνωπα κι' αὐθάδη!
πῶς τολμοῦσες κάθε βράδυ
καὶ τσιμποῦσες μέσ' τὸ σῶμα
τὴν ἀγάπην μου 'ς τὸ σόμα;
Πῶς τὰ χείλη της τσιμπῶντας,
καὶ τὸ αἷμά της ῥουφῶντας,
δὲν λυπούσουν νὰ μὴ χάσουν
τὴν βαφήν τους καὶ χλωμιά-
Δὲν σὸ εἶπα πῶς ζηλεύω [σουν;
καὶ συχνὰ παραμονεύω;
κι' ἂν σὲ πιάσω, θὰ σὲ γδάρω,
τὴν ἐκδίκησιν θὰ πάρω;
Τί λοιπὸν σὲ πρέπει τώρα,
ὁποῦ ἦλθ' ἐκείν' ἡ ὥρα,
καὶ πλασμένον 'ς τὴν παγίδα
μέσ' 'ς τὰ χέρια μου σὲ εἶδα;
Δίκιο ἦταν νὰ σὲ σφίξω,
νὰ σὲ πνίξω, νὰ σὲ δείξω
πῶς κρυφὰ κρυφὰ τολμοῦσες
καὶ τὴν νύχτα τὴν τσιμποῦσες
Πάλ' ἐγ' ὅμως πάλιν κλίνω,
καὶ σὰν εὔσπλαγχνος σ' ἀφίνω·
πλὴν φυλάξου, μὴ τολμήσῃς
'ς τὸ ἑξῆς νὰ τὴν τσιμπήσῃς,

ἐπειδὴ, σὲ βεβαιόνω
καὶ φρικτότατα σ᾽ ὀμόνω,
μὰ τὰ χείλη ποῦ δαγκάνεις,
ἂν σὲ πιάσω, θ᾽ ἀποθάνῃς!

Η ΕΙΚΩΝ ΤΗΣ.

Ἔλα, ζωγράφε,
πιάσε, νὰ ζήσῃς!
μίαν ὡραίαν
νὰ ζωγραφήσῃς.
Ἂς μὴ τὴν εἶδες,
ἂς μὴ τὴν ᾽ξεύρεις·
ἐγὼ σὲ λέγω
πῶς νὰ τὴν εὕρῃς.
Πάρ᾽ τὴν εἰκόνα
τῆς Ἀφροδίτης,
κ᾽ ἰδὲ τὰ κάλλη
καὶ τὸ κορμί της.
Ὡσὰν ἐκείνην
σχεδίασέ την,
καὶ τέτοιαν ὅλην
ζωγράφισέ την.
Ἔπειτα στάξε
μὲ τρυφεράδα
τριανταφύλλων
ἄσπρη λευκάδα.
Καὶ χύσε τοῦτο
τὸ λευκὸν χρῶμα
ἀπ᾽ τὸ κεφάλι
᾽ς ὅλον τὸ σῶμα.
Καὶ τότε πλέον,
σὰν λάβῃ τέλος,
καὶ πάρῃ σχῆμα
τὸ κάθε μέλος,
παρακαλῶ σε,
φέρ᾽ τὴν εἰκόνα,
νὰ τὴν λατρεύω
εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ νὰ τὴν ἔχω
παρηγορίαν
εἰς τὰ δεινά μου
καὶ συντροφίαν.

—

Β΄. ΒΑΚΧΙΚΑ.

ΠΡΟΠΟΣΙΣ.

Εἰς ὑγείαν τῶν Ἐρώτων
τὸ ποτῆρι μας τὸ πρῶτον
ἂς τὸ σφίξωμεν γεμάτον
ὅλο, φίλοι! ὡς τὸν πάτον.
Ἡ ἀγάπη μας νὰ ζήσῃ,
μέσ᾽ ᾽ς τὰ στήθη μας ν᾽ αὐξήσῃ·
φλόγες ἄσβυσαις ν᾽ ἀρράψῃ
καὶ ταῖς εὐμορφαις ν᾽ ἀνάψῃ.
Κὶ ἀναμμέναις νὰ ταῖς στείλῃ
᾽ς τὰ ὑγρά μας τοῦτα χείλη,
νὰ ῥουφοῦν φιλιὰ δροσάτα,
ἀπὸ Ἔρωτα γεμάτα.
Καὶ ῥουφῶντας νὰ νομίζουν,
πῶς τῆς φλόγες των δροσίζουν
καὶ νὰ πίνουν, καὶ νὰ πίνουν,
καὶ ποτέ τους νὰ μὴ σβύνουν.

Η ΠΛΩΣΚΑ.

Ἀπ' τὴν πλώσκα φέρτε, φίλοι!
νὰ ρουφήσω μὲ τὰ χείλη
ἀπ' τὴν πλώσκα τὸ κρασί·
γιὰ ν' ἀκούσω ν' ἀρχινίσῃ
σὰν ἀηδόνι νὰ λαλήσῃ
τὸ κλουκλούκλου, φισισί!
Ὁ κλουκλοῦ τῆς πλώσκας κρότος
εἶναι, λέγουν, ἦχος πρῶτος,
ἡ τεχνῖτες μουσικοί·
καὶ τὸ φισισί της τ' ἄλλο
εἶν' τὸ ἴσο τὸ μεγάλο,
ὁποῦ ψάλλ' ἡ ψαλτική.
Τοῦ Ἀμφίωνος τὰ μέλη,
κ' οἱ ῥυθμοὶ τοῦ Κουκουζέλη
'ς τοῦ κλουκλούκλου τὴν φωνὴν
ὅλα ὅλ' ἂς σιωπήσουν
καὶ μὴ τύχῃ νὰ λαλήσουν,
ὅτ' εἶν' δίχως ἡδονή.
Καὶ αὐτὴ ἡ καλομοῖρα
τοῦ Ἀπόλλωνος ἡ λύρα,
ποῦ 'ς τὸν Ὄλυμπον λαλεῖ,
ἂς τσακίσῃ τὸ δοξάρι
'μπρὸς τοῦ φισισὶ τὴν χάρι,
καὶ ἂς μὴ παραλαλῇ!

ΑΙ ΤΡΥΓΗΤΡΑΙ.

Νὰ, μᾶς ἔρχοντ' ἡ παρθένες
ἡ τρυγῆτρες βακχευμέναις,
καὶ χορεύουν καὶ γυρίζουν,
καὶ ταῖς μέσαις τους λυγίζουν.

Πιάστε, φίλοι, μ' εὐταξία
ὁ καθένας ἀπὸ μία,
κὶ ἂς χορέψωμε ὀλίγο
μετ' αὐταῖς ἐδῶ 'ς τὸν τρύγο·
Παλληκάρια! πηλαλῆστε,
ἓν ἀσκί μας ἄλλο λύστε,
νέο, ἄγκιχτο, γεμάτο
καθαρὸ κρασὶ μοσχάτο.
Πιέτε, νέοι, πιέτε νέαις,
πιέτε, βάκχες μου ὡραίαις,
ἀπ' αὐτὸ τὸ μυρουδάτο
καὶ ἀθάνατο μοσχάτο.
Τραγουδῆστε καὶ πηδῆστε,
καὶ τὰ πόδια σας βροντῆστε·
καὶ τοῦ χρόνου, εὐχηθῆτε,
πάλ' ἐδῶ νὰ συναχθῆτε.
Πάλ' ἐδῶ ν' ἀξιωθοῦμε
νὰ συμφᾶμε, νὰ συμπιοῦμε
γλυκὸν μοῦστον σὰν τὸ μέλι,
μέσ' 'ς τὸ πράσινο ἀμπέλι.

Ο ΤΡΥΓΟΣ.

Καθαρώταταις παρθένες,
μὲ κισσὸν στεφανωμέναις,
ἐλαφρ' ἀνασκουμπωθῆτε
καὶ 'ς τὸν τρύγον συναχθῆτε.
Πάρτε ὅλαις τὰ μαχαίρια
εἰς τὰ δεξιὰ τὰ χέρια·
κ' εἰς αὐτὰ τ' ἀριστερά σας,
τὰ καλάθια τὰ πλεχτά σας.
Κ' ἔτσι πλέον τραγουδῶντας
κ' εἰς τ' ἀμπέλι μας κινῶντας,

ἂς φιλιούμεσθε ᾽ς τὰ χείλια
κὶ ἂς τρυγοῦμεν τὰ σταφύλια᾽
τὰ σταφύλια τὰ δροσάτα,
τὰ σταφύλια τὰ μελάτα,
τ᾽ ἁπαλὰ θησαυροφόρα
τοῦ καλοῦ μας Βάκχου δῶρα.

Η ΑΛΗΘΗΣ ΣΠΟΥΔΗ.

Τί τοῦ κάκου κοπιάζεις
καὶ ἀνόητα σπουδάζεις,
γιὰ νὰ μάθῃς τεχνικὰ
τ᾽ εἶν᾽ τὸ ἄλφα καὶ τὸ βῆτα
καὶ τὸ γάμμα, δέλτα, ζῆτα,
καὶ τὰ ἄλλα τὰ κακά;

Ἐρωτῶ σε, τί κερδαίνεις,
ἂν γραμματισμένος γένῃς,
ἂν φιλόσοφος βαθύς;
τάχα δὲν καταλαμβάνεις
ὅτι πάλε θ᾽ ἀποθάνῃς,
σὰν ὁ πρῶτος ἀμαθής;

Ἄφσε τούτην σου τὴν τρέλαν,
καὶ κολλήσου ᾽ς τὴν βαρέλαν,
ποῦ σὲ κράζει μὲ χαρὰν᾽
νὰ σὲ μάθῃ, γιὰ νὰ γείνῃς
σπουδαιότερος, νὰ πίνῃς
ἕνα μέτρον ᾽ς τὴν φορά.

Τοῦτο βλέπε νὰ σπουδάσῃς,
τοῦτο πάσχιζε νὰ πράξῃς,
κὶ ὄχι τ᾽ ἄλλα τὰ τρελὰ,
θέματ᾽ ἄρατα γραμμένα,
καὶ νερὰ κοπανισμένα,
καὶ δασκάλου λαλαλά!

ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ.

Θαυμαστοὶ κρασοπατέρες,
ταῖς γαβάθαις σὰν μαχαῖρες
ξεσπαθῶστε μιὰ φορά᾽
κι᾽ ἀπὸ δυὸ καὶ δυὸ μονάχοι,
σὰν ἀνδρεῖοι μονομάχοι,
ἂς ῥουφοῦμεν τολμηρά!

Εἰς τὴν μάχην ταύτην ὅμως
ἂς βαλθῇ αὐτὸς ὁ νόμος
τῆς φρικτῆς πολεμικῆς:
ὁ καθένας ᾽ς τὴν ἀράδα
ἂς χτυπᾷ μ᾽ ὀγλιγοράδα
τὴν γαβάθαν τῆς ῥακῆς.

Κι᾽ ὅποιος πλέον καταντήσῃ
τὸν ἐχθρόν του νὰ νικήσῃ,
νὰ τὸν κάμῃ σὰν στουπὶ,
Ἡρακλῆ νὰ τὸν εἰποῦμεν,
κ᾽ εἰς ὑγείαν του νὰ πιοῦμεν
ὅλ᾽ οἱ ἄλλοι οἱ λοιποί.

Κ᾽ ὕστερνὰ ἐπάν᾽ ᾽ς τὴν ψάθαν
μὲ τὴν ἴδιαν του γαβάθαν
δυὸ πατέρες προεστοὶ
νὰ τὸν καταστεφανώσουν
καὶ νὰ τὸν ἀποθεώσουν,
εἰς τὴν γῆν νὰ δοξασθῇ.

ΤΟ ΚΕΝΟΝ.

Φίλε Στέφανε, νὰ ζήσῃς!
ποῦ διδάχνεις ὅτ᾽ ἡ φύσις
δὲν τὸ θέλει τὸ κενό᾽
μὰ τὴν μόνην μας φιλία,
ἡ ἀλήθεια εἶναι μία,
μετ᾽ ἐσένα συμφωνῶ.

Νὰ μὴν ἦν' κενὸ 'ς τὴν φύσιν,
νὰ μ' ἦν' ἄδειο εἰς τὴν κτίσιν,
νὰ μὴν ἦναι πουθενά·
ἢ βαρέλες νἄν' γεμάταις,
νὰ γεμίζουν ταῖς κανάταις
μὲ κρασὶ παντοτεινά.
Νὰ γεμίζουν τὰ ποτήρια,
ταῖς γαβάθαις, τὰ κροντήρια
τὰ λαΐνια, τὰ σταμνιά·
τὰ πιθάρια, τὰ πηγάδια,
ταῖς κοιλάδες, τὰ λιβάδια,
καὶ τὸ πᾶν παντοῦ μὲ μιά.

Ἂς ρουφοῦμε τὸ κρασάκι
'ς ταῖς ἀρχαῖς ἀπ' ὀλιγάκι·
καὶ, κινῶντας βαθμηδὸν,
ἂς ὑψώνωμε τὴ δόσι,
ὡς ν' ἀνάψῃ, νὰ κορώσῃ
τὸ κεφάλι μας σχεδόν.
Κ' ἔτσι πλέον ζαλισμένοι,
μέσ' 'ς τὰ χόρτα κυλισμένοι,
τῶν πουλιῶν τὸν σφυριγμὸν
ξαπλωτὰ νὰ τὸν ἀκοῦμε,
καὶ τὸ ἴσο νὰ βαστοῦμε
ὡς τὸν πρῶτον νυσταγμόν.

ΠΡΟΤΡΟΠΗ.

Τρύγος πρόσχαρα προβαίνει·
ἑορτάζ' ἡ οἰκουμένη,
ἡ φλογέρ' ἀχολογᾷ·
τὸ φθινόπωρο βοΐζει,
χορευτὰ πανηγυρίζει
καὶ τ' ἀμπέλια του τρυγᾷ.
Βάλτε, φίλοι, μέσ' 'ς τὴ βρύσι
τὸ κρασί μας νὰ δροσίσῃ,
καὶ στρωθῆτε κατὰ γῆς·
'ς τὴν ἀράδα ὡς τὸν πάτο,
εἰς τὸν ἴσκιον ἀποκάτω,
πρὸς τὰ χείλια τῆς πηγῆς.
Στρῶσε φύλλα, στρῶσε φτέρη
ἐπιδέξια μὲ τὸ χέρι,
κἰ ἀπὸ πάνω τεχνικὰ
τὸ ἀρνάκι μας λιανίστε,
καὶ ὁλόγυρα καθῆστε,
νὰ χαροῦμε φιλικά.

Η ΕΠΙΘΥΜΙΑ ΜΟΥ.

Νὰ μεθύσω, νὰ μεθύσω,
τὴν καρδιά μου νὰ δροσίσω,
καὶ τὸν νοῦν μου νὰ ζαλίσω,
τὰ κακὰ νὰ λησμονήσω!
Νὰ μεθύσω, νὰ μεθύσω,
ταῖς φροντίδαις νὰ ἀφήσω,
ταῖς ἐλπίδαις ν' ἀπατήσω,
κἰ ἀδιάφορος νὰ ζήσω!
Νὰ μεθύσω, νὰ μεθύσω,
νὰ χαρῶ, νὰ τραγουδήσω,
νὰ χορεύσω, νὰ πηδήσω,
νὰ φωνάξω, νὰ λαλήσω!
Νὰ μεθύσω, νὰ μεθύσω,
εἰς τὰ κάλλη νὰ ὁρμήσω,
τρυφερὰ νὰ τὰ φιλήσω,
καὶ ἐκεῖ νὰ ξεψυχήσω!

ΗΛΙΑΣ Γ. ΚΑΛΑΜΟΓΔΑΡΤΗΣ.

VIII.

Ἐγεννήθη ἐν Πάτραις, ἐκ μιᾶς τῶν ἐπισημοτέρων τῆς πόλεως ταύτης οἰκογενειῶν. Διήνυσε σχεδὸν τὸν βίον αὐτοῦ ὡς δημόσιος ὑπάλληλος. Φύσει φαιδροῦ χαρακτῆρος, ἠρέσκετο εἰς χαρίεντα σκώμματα· καὶ ὅμως ἠγαπᾶτο παρὰ πάντων, διότι εἶχε τὴν καρδίαν ἀγαθήν. Ἔνθερμος φίλος τῆς ποιήσεως, ἐξήσκει αὐτὴν ἐνίοτε μετ' ἐπιτυχίας. Προσβληθεὶς κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς νεότητός του ὑπὸ τῆς ἀμειλίκτου φθίσεως, μετέβη εἰς Αἴγυπτον χάριν ἀναῤῥώσεως, ὅπου ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τῷ 1848.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

Ἀναπλέων, καταπλέων εἰς τὸν χρυσορρόαν Νεῖλον,
μόνος, ξένος εἰς γῆν ξένην, ἄνευ συγγενῶν καὶ φίλων,
καὶ χωρὶς ᾽ς τὰς ψαλμῳδίας τῶν ναυτῶν μου νὰ προσέχω,
μὲ τὸν νοῦν μου τοὺς αἰῶνας τῶν Ῥαμσήδων διατρέχω.
Ἡ κοιλὰς αὐτὴ τοῦ Νείλου ἀπὸ τῆς Κοσμογονίας
εἶδε τὰ συμβάντα ὅλα τῆς μεγάλης ἱστορίας.
Εἰς αὐτὴν τὴν γῆν ὁ Ἄβραμ πρόσφυξ ἐφιλοξενήθη
καὶ ὁ Ἰωσὴφ ἐνταῦθα, δοῦλος, ἐχειροτονήθη
πρῶτος ὑπουργός· ἐνταῦθα ὁ τοῦ Ἰσμαὴλ γενάρχης
ἦλθε καὶ ἀπεκατέστη, Ἰακὼβ ὁ πατριάρχης.
Εἰς αὐτὴν ἐδῶ τὴν νῆσον τοῦ Ἀμένοφι ἡ κόρη,
μιὰν αὐγὴν ἐνῷ τοῦ Νείλου τὰς ἐλίξεις ἐθεώρει,
ἓν κιβώτιον ᾽ς τὴν ἄκραν ἀπ᾽ τὰ κύματα ῥιμμένον
εἶδε· τὸ ἐπῆρε, κ᾽ εὗρε νήπιον σπαργανωμένον·
᾽ς τὰ ἀνάκτορα τὸ φέρει, Μωϋσῆν τὸ ὀνομάζει,
λυτρωτὴν καὶ νομοθέτην τῶν Ἑβραίων ἑτοιμάζει.
᾽Σ τὴν ἀντικρυνὴν δὲ ὄχθην πρὸ δεκαοκτὼ αἰώνων
τέκτων τις μὲ τὴν μνηστήν του καὶ ἓν βρέφος μικρὸν μόνον,

τὴν ὀργὴν καὶ μῖσος φεῦγον τοῦ Τετράρχου Γαλιλαίας,
ἀπ᾽ τὴν Βηθλεὲμ ἐνταῦθα ἔφθασε τῆς Ἰουδαίας·
Ἰωσὴφ καλεῖτ᾽ ὁ τέκτων, καὶ μνηστὴ ἦν ἡ Παρθένος,
καὶ τὸ βρέφος . . . ὁ λυτρώσας τὸ ἀνθρώπινον τὸ γένος.
Οἱ μεγάλοι ἄνδρες ὅλοι τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νέων,
ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Καῖσαρ, Σέσωστρις καὶ Ναπολέων,
εἰς τὴν γῆν αὐτὴν ἐπάνω ἔῤῥιψαν τὰ βλέμματά των
κ᾽ ἦλθαν ἵνα ἐκτελέσουν τὰ μεγάλα σχέδιά των.
Ὅ,τι εἶχεν ἐξαλλάσσον ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν κάλλει
ἡ Ἑλλὰς, ἀπεβιβάσθη εἰς αὐτὸ τὸ περιγιάλι:
ἡ Ἑλέν᾽, ἡ Κλεοπάτρα, Πυθαγόρας, Πλάτων, Σόλων,
καὶ ὁ Ὅμηρος πρὸ τούτων ὁ διδάσκαλος τῶν ὅλων.
Ταὐτοχρόνως δὲ ὁ Κέκρωψ καὶ ὁ Κάδμος ᾽ς τὴν Ἑλλάδα
τοῦ πολιτισμοῦ ἐντεῦθεν μᾶς εἰσήγαγον τὴν δᾷδα·
καὶ ἐνῷ οἱ πρόγονοί μας δερματοενδεδυμένοι
τροφὴν εἶχαν τοὺς βαλάνους, εἰς τὰ ἄντρ᾽ ἀποσυρμένοι,
εἰς τὴν Αἴγυπτον ὑπῆρχον ἐπιστῆμαι καὶ σχολεῖα,
τέχναι, βιομηχανία, ναυτικὸν καὶ ἐμπορεία.
Ὁ χρυσὸς τῶν Αἰθιόπων, ἡ ἀλόη τῆς Ἰνδίας,
τοῦ Ὀφὶρ οἱ μαργαρῖται, ἡ πορφύρα τῆς Συρίας
ἀντηλλάσσοντο ἐνταῦθα, καὶ ξηρᾶς τε καὶ θαλάσσης
ἤρχοντο τὰ προϊόντα ἐκ τῆς οἰκουμένης πάσης.
Ἀλλὰ φεῦ! πῶς ταῦτα πάντα μετεβλήθησαν ἐν γένει,
καὶ ἐκτὸς τοῦ Νείλου ἄλλο τίποτ᾽ ἐξ αὐτῶν δὲν μένει!
Οὐδαμῶς ὑπάρχει ἴχνος τῆς λαμπρότητος ἐκείνης,
καὶ τῆς Μέμφιδος τὴν θέσιν δύσκολα τὴν διακρίνεις.
Σιγὴ τάφων γύρωθέν μου! τρόμος, φρίκη ἐρημίας!
ἐπληρώθη ὅ,τι εἶπεν ὁ προφήτης Ἡσαΐας.
Αὐτὴ ἄρα εἶν᾽ ἡ τύχη τῶν μεγάλων βασιλείων,
νὰ μεταβληθοῦν ἐν τέλει εἰς σωρείας ἐρειπίων;
νὰ ἐκλείψωσι καὶ ταῦτα, νὰ χαθῇ τὸ ὄνομά των
καὶ νὰ βεβηλώσουν ξένοι καὶ τὰ κοιμητήριά των!

ΝΑΥΤΙΛΟΣ ΕΡΩΣ.

Ἦτον καλοκαιράκι, αὐγὴ χαροποιὰ,
ὅταν ἡ Μελπομένη πῆγε ς ἀκρογιαλιὰ,
δροσιᾶς νὰ πνεύσῃ ἀέρα, νὰ ἰδῇ τὸν οὐρανὸν,
νὰ παίξῃ μὲ ταῖς αὔραις καὶ τὸν αὐγερινόν.
Κ' ἐκεῖ σιμὰ ς τὴν ὄχθη ναύτης ξανθὸς τραβᾷ
σὰν κύκνος τὸ κουπί του καὶ γλυκοτραγουδᾷ.
Ἡ κόρη πρὸς τὸν ναύτην μὲ σιγανὴ φωνὴ
τὸν λέγει: « Πάμε πέρα, Ξανθὲ, μὲ τὸ κουπί; »
κι' ὁ ναύτης ἀπεκρίθη: « Ἔλα, καὶ σ' ἀπερνῶ. »
Κ' ἐκείνη· « Πῶς νὰ κάμω ποῦ δὲν ἔχω λεπτό; »
« Ἔμβα! τῆς λέγει, ἔμβα! » κι' ἀρχίζει σιγανὰ
νὰ λάμνῃ τὸ κουπί του, καὶ γλυκοτραγουδᾷ.
Παρακαλεῖ τὴν νέαν νὰ εἰπῇ πρὸς τοὺς γονεῖς,
πῶς ὁ Ξανθὸς τὴν θέλει ὁ ναύτης ἐραστής.
Κ' ἐκείνη τ' ἀπεκρίθη: « Τράβα, Ξανθὲ, καλὰ,
« νὰ φθάσωμεν ἀντίκρυ, καὶ ἔλπιζε πολλά. »
Τῆς Μελπομένης ταῖρι σὰν ἔγιν' ὁ Ξανθὸς,
ἐτράβα τὸ κουπί του πλέον ἐρωτικός.
Αὐτὸς ἐκωπηλάτει, κ' ἐκείνη κυβερνᾷ
τὴν βάρκα ποὖχε σβύσει τῶν δύο τὰ δεινά.
Συζύγου κ' ἐρωμένης γλυκὸς ἀνασασμὸς
πτερὰ τοῦ ναύτη ἐδίναν νὰ τρέχῃ ἀπ' ὅλους μπρός.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἀναχωρεῖς, κι' αὐτοῦ ποῦ πᾷς ἐλπίζω
ν' ἀνταμωθῇς μ' ἐκείνην π' ἀγαπῶ·
κι' ἂν τὴν ἰδῇς, φρικτὰ σὲ ἐξορκίζω
νὰ τῆς εἰπῇς αὐτὰ ποῦ θὰ σὲ πῶ.
Νὰ τῆς εἰπῇς, ὅτι τήνε λατρεύω,
τοὺς ὅρκους της νὰ μὴν ἀλησμονῇ·
πῶς μ' ἀγαπᾷ πιστὰ κι' αὐτὴ, πιστεύω,
πῶς μὲ λυπεῖται, καὶ μὲ συμπονεῖ.

Νὰ τῆς εἰπῆς, πῶς περπατῶ μονάχος
νυχθημερὸν, καὶ ὅ,τι ἀπαντῶ,
ἢ δένδρον εἶν', ἢ ἄνθρωπος ἢ βράχος,
ποῦ εἶναι ἡ ἀγάπη μ' ἐρωτῶ.
Νὰ τῆς εἰπῆς τὰ ὅσα ὑποφέρω
ἀπ' τὸν καιρὸν ποῦ ἔφυγε μακράν·
νὰ ἔλθ' ἐδῶ, κ' ἐγὼ νὰ τὴν προσφέρω
τὴν δυστυχῆ καρδιάν μου καθαράν.
Δὲν ἀγνοῶ πῶς κ' εἰς αὐτοὺς τοὺς τόπους
ἀπ' τὰς λοιπὰς θὲ νὰ προτιμηθῆ·
θὰ λατρευθῆ ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους,
πλὴν ἆρά γε θὲ νὰ μ' ἐνθυμηθῆ;
Νὰ τῆς εἰπῆς τί ὑπέφερα δυὸ χρόνους
χωρὶς ποτὲ νὰ παραπονεθῶ,
καὶ μιὰ ἐλπὶς μ' ἐγλύκαινε τοὺς πόνους,
μὲ τὸν καιρὸν πῶς θὲ ν' ἀνταμειφθῶ.
Νὰ τῆς εἰπῆς, πῶς ἄλλο δὲν γυρεύω
δι' ἀμοιβὴν, παρὰ νὰ ἔλθω ἐδῶ·
νὰ μ' ἀγαπᾷ, κ' ἐγὼ νὰ τὴν λατρεύω,
νὰ μὲ ἰδῇ, κ' ἐγὼ νὰ τὴν ἰδῶ.
Κι' ἂν τὴν ἰδῇς ἀκόμη τὴν ἰδίαν,
γράψε μ' εὐθὺς εἰς πράσινον χαρτί·
εἰ δὲ καὶ μὴ, σ' ὁρκίζω 'ς τὴν φιλίαν,
μὴ μὲ εἰπῇς, οὐδὲ μὲ γράψῃς τι.

ΜΗ ΚΟΙΜΑΣΑΙ!

Ὦ! μὴ κοιμᾶσαι, ξύπνησε,
ψυχὴ χαριτωμένη!
τῆς γῆς τὸ γλυκοχάραγμα
τὰ μάτια σου προσμένει.
Τὰ κρίνα δροσοστόλιστα
γιὰ σὲ μοσχοβολοῦνε,

τ᾽ ἀηδόνια ᾽ς τὰ κλωνάρια των
γιὰ σένα κελαϊδοῦνε.
Γιὰ σένα, ἀγαπημένη μου,
τοῦ στήθους μου ὁ παλμὸς,
γιὰ σὲ, γιὰ σὲ κι᾽ ὁ ἔνθερμος
πικρός μου στεναγμός.

Ξύπνα, καὶ ρίψε γύρω σου
τὸ οὐράνιόν σου βλέμμα,
ξύπνα, καὶ πάλιν φόρεσε
τὸ ῥόδινόν σου στέμμα·
καὶ τ᾽ ἄνθη θὲ ν᾽ ἀνοίξουνε
μὲ σὲ νὰ εὐωδιάσουν,
κ᾽ οἱ ἄγγελοι, τ᾽ ἀδέλφια σου,
μὲ σὲ θὰ μειδιάσουν.
Ἄ! ξύπνα καὶ χαιρέτισε
τὴν γνώριμή σου αὐγὴ,
γιὰ νὰ χαροῦν τὰ οὐράνια
καὶ νὰ γελάσῃ ἡ γῆ.

Ναί! ξύπνα, ξύπνα κι᾽ ἄνοιξε
τὰ ᾽μάτια τὰ γραμμένα·
ὁ Πλάστης δὲν τὰ ἔκαμε
νὰ μένουν σφαλισμένα.
Ὦ! ἔλα, φῶς μου, κύτταξε
τῆς φύσεως τὰ κάλλη·
ἔλα νὰ ἰδῇς τὸ στῆθός μου
γιὰ σένα πόσον πάλλει·
ἔλα νὰ λησμονήσωμεν
᾽ς τὴν χάριν τῆς αὐγῆς,
᾽ς τὰ ὄνειρα τοῦ ἔρωτος
τὰ βάσανα τῆς γῆς.

IX.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΡΙΖΟΣ ΝΕΡΟΥΛΟΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1778. Διετέλεσεν ἐπὶ πολὺ Μέγας Ποστέλνικος, τουτέστι Πρωθυπουργὸς τῆς Βλαχίας. Εἶτα ἀποσυρθεὶς τῆς πολιτικῆς τύρβης καὶ ἰδιωτεύων ἐν Γενεύῃ τῆς Ἑλβετίας, ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ Κυβερνήτου Καποδιστρίου, ὅστις, παραλαβὼν αὐτὸν μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, κατέστησεν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν. Καὶ ἐπὶ Βασιλείας δὲ ἀνετέθησαν αὐτῷ διάφορα ἀξιώματα, εἰς τὴν διαχείρησιν τῶν ὁποίων ἐπεδείξατο σπανίαν ὀραστηριότητα καὶ φρόνησιν, ἰδίως δὲ ηὐδοκίμησεν εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας. Τέλος ἀπεστάλη Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ, καὶ ἀπεβίωσεν ἐν Κωνσταντινουπόλει πλήρης ἡμερῶν, κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1849.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΗΣ « ΠΟΛΥΞΕΝΗΣ. »

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

Αὐτὸ μόνον μᾶς ἔλειπεν, ὁ Πρίαμος γαμβρόν του
νὰ κάμῃ τὸν ἀνόσιον φονέα τῶν παιδιῶν του!
Αὐτὸ ἐμεῖς ἐλπίζαμεν ἀπὸ τὴν Πολυξένη,
ἐχθροῦ τοῦ κοινοῦ σύζυγος νὰ 'πιθυμῇ νὰ γένῃ!
Εἰς τί μέρος ἀκούσθηκε, αὐτὸ εἰπέ με μόνον,
ὑπανδρευμένη ἀδελφὴ μὲ τὸν ἀδελφοκτόνον;
Πῶς ἠμπορεῖ τὸ στόμα της νὰ κλίνῃ νὰ φιλήσῃ
τὰ χέρια, 'ποῦ τοῦ ἀδελφοῦ τὸ αἷμα εἶχαν χύσει;
Τοῦ ἀδελφοῦ σου, ἄσπλαγχνη, τὸ αἷμα τοῦ ἀθλίου
'ς τὰ νύχι' ἀκόμη σώζεται ἐκείνου τοῦ θηρίου!
Νὰ τὸ πιστεύσω, ὦ θεοί! αὐτὴ ἡ Πολυξένη
ὅτ' εἶναι θηριόκαρδη, τερατομορφωμένη!

ὅτι 'ς τ' ἁμάξι νιόνυμφη νὰ ἔμβῃ θὰ βαστάξῃ
μ' αὐτὸν, ποῦ ἔσερνε νεκρὸν τὸν ἄνδρα μ' ἀπ' τ' ἁμάξι!
Ἐσὺ λοιπὸν μὲ θρίαμβον θὲ νὰ πατῇς περνῶντας,
θὲ νὰ πατῇς, ἀγκαλιαστὰ τὸν ἔρημον φιλῶντας!
θὲ νὰ πατῇς τὰ χώματα κοκκινορραντισμένα,
ἀπ' τ' ἀδελφοῦ τὰ αἵματα παντοῦ περιχυμένα!
θὰ στρώσῃς μέσα 'ς τὴν σκηνὴν τὸ μιαρόν σου στρῶμα,
ἐκεῖ, 'ποῦ ἐκυλίθηκε τοῦ Ἕκτορα τὸ πτῶμα!

. . . . . .

Νὰ φύγω νὰ μὴ σᾶς ἰδῶ, ἐκτρώματα κακίας
καὶ τέρατα τῆς ἀπονιᾶς καὶ τῆς μισαδελφίας!
Αἴ! κλαῖς, ὀρφανὸ ἄθλιο; αἰσθάνεσαι, παιδί μου,
τὴν ἐδική σου ὀρφανιὰ, χηρειὰ τὴν ἐδική μου!
Αἰσθάνεσαι, ταλαίπωρο, τὴν ὅσην ἀδικίαν
θὰ κάμουν 'ς τὸν πατέρα σου καὶ τὴν ἀχαριστίαν!
Σιώπα πλὴν, ἡσύχασε, μὴν κλαίγῃς, ἡμερώσου!
δὲν δέχετ' ἡ πατρίδα σου φονέα τοῦ πατρός σου.
Ἀλλ' ἂν, (ὦ δικαιότατοι, ὦ εὔσπλαγχνοι θεοί μου,
θεοὶ, ἀδίκων ἔκδικοι, ἀκοῦστε τὴν φωνήν μου!)
ἀνίσως οἱ ἀχάριστοι 'δικοί σου συμπολίταις,
τῶν ἡδονῶν καὶ τῆς τρυφῆς οἱ δοῦλοι Τρωαδίταις,
ξεχνῶντας τοῦ πατέρα σου ταῖς τόσαις ἀριστείαις,
τὴν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην του καὶ ταῖς εὐεργεσίαις·
ξεχνῶντας, ὅτι ἔχυσε τὸ αἷμά του 'ς τὴν μάχην,
καὶ ὅτι σ' ἄφησ' ὀρφανὸν 'ς τὴν χήραν Ἀνδρομάχην,
θελήσουν τὸν φονέα του νὰ τὸν χαροποιήσουν,
κι' ἀντὶς φρικτὰ νὰ τὸν μισοῦν, νὰ τὸν εὐεργετήσουν·
ἐσὺ, παιδί μου ἄθλιο, ἀνίσως μεγαλώσῃς,
τοῦ πατροκτόνου πάσχισε τὸ στῆθος νὰ καρφώσῃς.
Ναί! . . . εἰς τὸ γάλα τὸ πικρὸ, ποῦ τώρα σὲ ποτίζω,
εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Ἕκτορα . . . μὲ δάκρυα σ' ὁρκίζω,
ὅσοι 'ς τὴν στάχτην τοῦ λαμπροῦ πατρός σου ἀσεβήσουν
τὰ χέρια σ' ἀπ' τῶν σπλάγχνων τους τὰ αἵματα ν' ἀχνίσουν!

ΠΟΛΥΞΕΝΗ.

Τελέσιλλα! βοήθησε, εἰπὲ, συμβούλευσέ με·
εἰς ποίαν ςάσιν ἄθλιαν εὑρίσκουμαι, ἰδέ με.
Πέταξ' ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, ποῦ μ' ἔβλεπες νὰ τρέχω,
νὰ παίζω καὶ νὰ χαίρουμαι, φροντίδαις νὰ μὴν ἔχω·
εἰς τοὺς γονεῖς μου ἔβγαινα μὲ θάρρος ἐμπροστά τους,
τώρα νὰ βλέπω δὲν τολμῶ μήτε τὰ πρόσωπά τους.
Καρδιοχτυπῶ, ξιππάζουμαι, ὁπόταν μὲ γυρεύουν·
τρέμω, φοβοῦμ', ἐντρέπουμαι, καὶ ὅταν μὲ χαδεύουν!
Ἰάτρευσε, Τελέσιλλα, τὸ πάθος τῆς καρδιᾶς μου,
καὶ σβύσ', ἀνίσως ἠμπορῇς, τὴν φλόγα τῆς φωτιᾶς μου!
Αὐτὸ εἶναι ποῦ μ' ἔλεγες τοῦ ἔρωτα τὸ πάθος,
ὅτι φωλεύει πάντοτε εἰς τῶν καρδιῶν τὸ βάθος,
καὶ φρίκην μ' ἐσυμβούλευες ς τὸν ἔρωτα νὰ ἔχω
ποτὲ νὰ μὴν τὸν δέχουμαι, κ' ἐχθρὸν νὰ τὸν προσέχω;
Ἀδύνατα πλὴν πράγματα ἐμένα νουθετοῦσες·
ἢ ἔρωτα δὲν ἔπαθες, ἢ πλέον μ' ἀπατοῦσες.
Τί μ' ὠφελοῦν αἱ συμβουλαῖς; χωρὶς νὰ θέλω φταίγω
σφάλμα γλυκὸ, ποῦ ἔκαμε τρυφὴν μου τὸ νὰ κλαίγω!
Δὲν ἔπαθες δὲν γνώρισες τὸν ἔρωτα ποτέ σου·
Ὦ! πόσην πίστιν ἔδιδα ἐγὼ ς ταῖς συμβουλαῖς σου!
Κ' ἔπαθε τάχα ἔρωτα ὡς τώρα καμμιὰ νέα;
δεύτερον ἄλλον ἔφερεν ὁ κόσμος Ἀχιλλέα;
Ὦ Πολυξένη ἄθλια, ἀλλοίμονον ς ἐσένα!
πῶς ν' ἀγαπᾷς δὲν ἔτυχε ς τὸ πᾶν ἄλλον κανένα;
Γιατί τὴν Φθίαν ἄφησες καὶ ἦλθες, Ἥρωά μου;
τότ' ἄλλος ἴσως ἤθελεν ὁρίσει τὴν καρδιά μου·
Τὸ πρόφερα, ἡ βλάσφημη! καὶ ἀδικῶ κ' ἐσένα,
καὶ ἀδικῶ τὰ σπλάγχνα μου, γιὰ σένα μόν' πλασμένα!
Ἀνίσως ἐσὺ ἔλειπες, ἐγὼ δὲν ἀγαποῦσα,
δὲν γνώριζα τὸν ἔρωτα καὶ ἀπαθὴς ἐζοῦσα·
κἰ ἂν δὲν ὑπῆρχεν. . . ὦ θεοί! ποτὲ ἡ Πολυξένη
ἄλλου θνητοῦ ἐράστρια δὲν ἔμελλε νὰ γένῃ.

Κἰ ὡς τόσο τάχα τί θαῤῥῶ; τί τάχα; νὰ ἐλπίσω
πῶς ἔχω δικαιώματα εἰς τὸ νὰ εὐτυχήσω;
Τὸ 'ξεύρω. . . εἶμαι ἄθλια, κ' ἐσένα δὲν ἐλπίζω·
νὰ σ' ἐνθυμοῦμ' αἰώνια, αὐτὸ μόνον ὁρίζω·
νεκρὴ 'ς τὴν παρουσία σου, θὰ ζῶ μὲ τ' ὄνομά σου,
τὸν ἴδιον 'σένα φεύγωντας, θὰ τρέχω 'ς τὴν σκιά σου·
τὰ ἴχνη σου θὲ νὰ ζητῶ, ἐσένα θ' ἀποφεύγω·
ἂν φεύγῃς, θὲ νὰ σὲ ζητῶ, ἂν μὲ ζητῇς, θὰ φεύγω!
Ὁ κόσμος τότε βλέπωντας πῶς πάσχ' ἡ Πολυξένη,
θὰ λέγῃ: «Ὦ! ἡ ἄθλια, ἡ τρισβασανισμένη!»

ΘΥΜΟΙΤΗΣ.

Τρέξ' ἀπ' τὰ τείχη νὰ ἰδῇς παντοῦ ὅλον γεμάτον
τὸν κάμπον ἀπὸ τάγματα ἀπείρων στρατευμάτων.
Θὰ τὰ ἰδῇς σὰν χείμαῤῥοι σφοδροὶ νὰ μὴν κρατοῦνται,
τῶν κονταριῶν τους θὰ ἰδῇς τὰ δάση νὰ κινοῦνται.
Ἐγὼ τοὺς εἶδα κ' ἔφριξα! τί κρότος τῶν ἁρμάτων,
τί πλῆθος, τί παράταξις, τί χτύποι τῶν βημάτων!
Εἶναι 'ς τὸ κέντρον τῶν ἐχθρῶν ὁ Ἀχιλλέας μόνον,
κατόπιν του τὰ τάγματα ὁρμοῦν τῶν Μυρμιδόνων·
καὶ ταῖς φτερούγαις ὁδηγοῦν οἱ βασιλεῖς οἱ ἄλλοι,
καὶ φαίνεται μιὰ ἔκτασις στρατεύματος μεγάλη.
Ἀλλ' ὅλ' αὐτοὶ οἱ βασιλεῖς, μὲ τάξιν προχωρῶντας,
ἀμέσως διακρίνουνται, 'ς τὴν πρώτην γραμμὴν ὄντας.
Εἶδα τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ τὸ παχύ του στῆθος,
καὶ τὸ βασιλικώτατο καὶ σεβαστό του ἦθος·
εἶδα καὶ τὸν Μενέλαον μὲ τὸ δριμύ του βλέμμα
νὰ φαίνεται ὅτι διψᾷ ἐκδίκησιν καὶ αἷμα.
Ὁ Αἴαντας ὁ γίγαντας ἐλέφαντα ὁμοιάζει,
καὶ τὸ πλατὺ σκουτάρι του μιὰν φάλαγγα σκεπάζει·
κἰ ὁ Ὀδυσσέας 'ς τὰ σφοδρὰ στρατεύματά του 'στράφτει,
στρατεύματα 'ποῦ ἡ τιμὴ τὸ στῆθός τους ἀνάφτει.
Τὸν Ἀχιλλέα ἄφσε τον· ἂν τὸν ἰδῇς ἐκεῖνον,
τὸν Ἄρην βλέπεις θὰ θαῤῥῇς 'ς τὸ πλῆθος τῶν Ἑλλήνων!

Τὸ στιβαρὸ κοντάρι του 'ς τὸ χέρι του τανύζει,
καὶ ὅλους τῆς Τρωάδας μας τοὺς πύργους φοβερίζει·
κὶ ὁλόρθος, ὡσὰν ἀετὸς, στεκόμενος 'ς τ' ἁμάξι,
'ς τὰ τείχη μ' ἕνα πήδημα, φοβᾶσαι, θὰ πετάξῃ!
Ποτέ μου δὲν τὸν ἔφριξα, μήτ' ὅταν ἀπὸ αἷμα
τοῦ ποταμοῦ Σκαμάνδρου μας κατέβαψε τὸ ῥέμα·
μήτ' ὅταν, εἰς τὰ τείχη μας τριγύρου κηνυγῶντας
τὸν Ἕκτορα, τὸν 'ξάπλωσε νεκρὸν, μονομαχῶντας.
Ποτὲ τόσο δὲν ἔφριξα καμμίαν προσβολήν του,
ὡσὰν αὐτὴν τὴν φοβερὴν σημερινὴν ὁρμήν του!

—

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΗΣ « ΑΣΠΑΣΙΑΣ. »

ΛΕΥΚΙΠΠΗ.

Μ' ἀπέβαλε! δὲν 'θέλησε νὰ τὴν ἀκολουθήσω·
ἀδύνατον τὴν γνώμην της ἐστάθη νὰ λυγίσω.
Δὲν θέλω, ἔκραζεν αὐτὴ, κανεὶς νὰ μὲ γνωρίσῃ!
κανεὶς δὲν θέλω νὰ μ' ἰδῇ καὶ νὰ μὲ χαιρετίσῃ!
Καὶ τέλος μὲ παρήγγειλεν ἐδῶ νὰ τὴν προσμένω·
δὲν ἠμπορῶ τῶν λόγων της παρήκοος νὰ γένω.
Τὸ κάλλος πείθει πάντοτε μ' ἀνίκητον μαγείαν,
ἂν μὲ τοῦ πάθους μάλιστα λαλῇ τὴν εὐγλωττίαν.
Τὰ 'μάτια της, 'ς τὸν οὐρανὸν ἐπάνω στηριγμένα,
μὲ τῆς ὀδύνης τὴν βαφὴν γλυκοχρωματισμένα·
ἐκεῖνο τὸ θαυμάσιον καὶ τορνευτόν της στόμα,
ὅπου ἡ χάρις τὄβαψε μὲ κοραλλίου χρῶμα·
ἐκείνη ἡ λεπτόφλεβος στιλπνότης τοῦ μετώπου,
ἐκεῖν' ἡ θελξικάρδιος ὠχρότης τοῦ προσώπου·
τὰ στήθη τ' ἀλαβάστρινα, τὰ μισογυμνωμένα,
κ' ἐπάνω των τὰ μαῦρα της μαλλιὰ περιχυμένα! . . .
Μὴ μ' ἐνοχλῇς, Λευκίππη μου! μὲ εἶπεν, ἄφησέ με·
ἂν μ' ἀγαπᾷς, στάσου ἐδῶ κι' ὀλίγον πρόσμεινέ με.

Αὐτὰ μὲ εἶπε κ᾽ ἔφυγε, κ᾽ εἰς τὴν φυγὴν ἐπάνω
ἐστράφη, μ᾽ εἶδε μιὰν φορὰν καὶ φεύγει καὶ τὴν χάνω!
Ἡ Ἀφροδίτη βέβαια ὡσὰν αὐτὴν ὁρμοῦσεν,
ὅταν νεκρὸν τὸν Ἄδωνιν ᾽ς τὰ δάση ἐζητοῦσεν.

ΚΤΗΣΙΑΣ.

Τοιαῦτα λέγων, μ᾽ ἔσφιξε τὴν δεξιὰν δακρύων,
κ᾽ ἐγὼ ἀμέσως ὥρμησα κ᾽ ἐπήδησα ᾽ς τὸ πλοῖον.
Αὐτὸς ὁ ἔφορος θεὸς ἠξεύρει τῆς φιλίας
τὸν κίνδυνον ἐκείνης μου τῆς θαλασσοπορίας·
αὐτὸς ὁ θεὸς μ᾽ ἔσωσε ᾽ς τὴν μέσην τοῦ πελάγους
ἀπὸ φρικτοὺς τρεῖς σίφωνας ὁρμητικοὺς, παμφάγους.
Μᾶς κηνυγοῦσ᾽ ὁ θάνατος, ᾽πηδοῦσε μὲ μανίαν
᾽ς τὰς ἀστραπὰς ἀνάμεσα καὶ εἰς τὴν τρικυμίαν·
πᾶσ᾽ ἀστραπὴ κι᾽ ὁ θάνατος, πᾶσα βροντὴ κ᾽ ἐκεῖνος!
τὸ πλοῖον ὅλον ἔτριζε, ᾽ς τοὺς ναύτας ἦτον θρῆνος!
Μόλις λοιπὸν κι᾽ ἀνέλπιστα ᾽ς τὴν Μίλητον ἐμβαίνω,
κι᾽ ἀνάπαυσιν μήτε στιγμὴν νὰ λάβω δὲν προσμένω·
ἀλλὰ πηδῶ εἰς τὴν ξηρὰν καὶ πρὸς τὴν πόλιν τρέχω,
νὰ εὕρω τὴν οἰκίαν της αὐτὸ μόνον προσέχω.
Τὴν ηὕρα, καὶ ἀνέβηκα μ᾽ ἀνυπομονησίαν·
τίνα ζητεῖς μ᾽ ἐρώτησε; — Ζητῶ τὴν Ἀσπασίαν.

ΑΣΠΑΣΙΑ.

Νὰ σὲ ἰδῶ δὲν ᾽πρόφθασα· ὁ Ποσειδῶν εἰς μάτην
μ᾽ ἐπρόσφερε τὴν θάλασσαν ὑπερευμενεστάτην·
εἰς μάτην ἦλθ᾽ ὑπόπτερον τὸ ἐλαφρόν μου πλοῖον,
καὶ δὲν ἀπάντησε πνοὰς ἀνέμων ἐναντίων.
Ἔφθασα ᾽δῶ, τί ὄφελος; τὸν Περικλῆ δὲν εἶδα,
τὸ ἐφετὸν τὸ μόνον μου, τὴν μόνην μου ἐλπίδα!
καὶ τὸ λοιπὸν παλινδρομῶ ᾽ς τὰς ὄχθας τῶν Ἰώνων,
᾽ς τὴν γῆν ἐκείνην τῆς χαρᾶς ἐγὼ σκυθρωπὴ μόνον.
Ἐκεῖ, ὅπου αἱ Χάριτες τὴν ἡδονὴν στολίζουν,
ὅπου αἱ ὧραι πάντοτε τὴν φύσιν καλλωπίζουν,

ἐκεῖ ἐγὼ θέλω ἀντλεῖ ζωὴν πικράν, ἀθλίαν,
ὡσὰν νὰ ἦμ᾽ ἐξόριστος ᾽ς τὴν ἄδενδρον Σκυθίαν·
καὶ, καθημένη μεταξὺ εἰς ῥόδα καὶ μυρσίνας,
θέλω κυττάζει νοερῶς τοὺς τάφους ᾽ς τὰς Ἀθήνας.
Ἄχ! Ἀσπασία! ᾽ς τοὺς θεοὺς ἀγνώμων μὴ βλασφήμει·
τοῦ Περικλέους σώζεται καὶ ἡ ζωὴ κ᾽ ἡ φήμη.
Τί βλέπω; λάκκον πρόσφατον, ταφῆς ἑτοιμασίαν!
θεοὶ, πῶς κατεστήσατε τὴν Ἀττικὴν ἀθλίαν!
Ἀθῆναι! πόλις πρὶν λαμπρὰ ἀπὸ κατοίκων πλῆθος,
πῶς ἐκρημνίσθης ἔξαφνα εἰς τόσων κακῶν βύθος!
Θρῆνοι παντοῦ καὶ δάκρυα, παντοῦ ἀπελπισία,
παντοῦ τοῦ πένθους σύντροφος φρικτὴ μαυροφορία!
Ὦ Περικλῆ, φύγε μακρὰν μὲ τὰ στρατεύματά σου,
νίκησε μὲν, ἀλλ᾽ ἔπειτα μὴ ἐπιστρέψῃς, στάσου!
Νικῶν, εἰς τὰς Ἀθήνας σου παρηγορίαν δόσε,
καὶ τὴν πατρίδ᾽ ἀπὸ μακρὰν καὶ τὴν ζωήν σου σῶσε!

. . . . . .

Ὦ ἄγριον θανατικὸν, ἐχθρὲ θνητῶν ἀθλίων!
ὦ ἔκτρωμα ὀλέθριον ἀσπλάγχνων Ἐριννύων!
Ποῖος σεισμὸς, σχίσας τὴν γῆν εἰς τὰ θεμέλιά της,
τέρας φρικτὸν σ᾽ ἐξέρασε καὶ μᾶς κατασπαράττεις;
Τοὺς σιδηρούς σου ὄνυχας μὲ λύσσαν ἀκονίζεις,
μὲ λύσσαν τοὺς ὀδόντας σου τοὺς δρακοντώδεις τρίζεις.
Τὸν κόσμον ἐξωλόθρευσες, τὰς σάρκας τῶν πτωμάτων
ποτίζεις μὲ τὸν σπόρον σου, γεννητικὸν θανάτων.
Ὦ τέρας! σὺ θανάτωσες, ἐσὺ τὸν Περικλέα,
κ᾽ ἐγὼ ἂς γένω τὸ λοιπὸν τροφή σου τελευταία.
Ποῦ εἶσαι, δράκων ἄγριε, ποῦ εἶσαι φωλευμένος;
ὡς πότε τὸ Ἑλληνικὸν κατασπαράττεις γένος;
Καὶ σεῖς, Στυγὸς γεννήματα, τοῦ Ἅδου θυγατέρες,
κόραι σκληραὶ κι᾽ ἀνάξιαι νὰ γίνεσθε μητέρες,
᾽ς τὸν Ἅδην δὲν χορταίνετε, ὅπου ψυχὰς μυρίας
ἀσπλάγχνως βασανίζετε μὲ φλόγας αἰωνίας,

ὦ Ἐριννύες ἄγριαι! ἀλλὰ κι᾽ αὐτοῦ τοῦ κόσμου
ἐγίνατε σεῖς δήμιοι, κι᾽ ἁρπάξατε τὸ φῶς μου;
καὶ ἀπολύθηκ᾽ ἀπὸ σᾶς τὸ τέρας ἡ πανώλης,
διὰ νὰ γίνῃ ἔρημος τῶν Ἀθηνῶν ἡ πόλις!
Ἂν ἐπιδέχετ᾽ αὔξησιν ἡ ἄκρα σας μανία,
ἡ λύσσα σας ἡ φλογερὰ καὶ ἡ μισανθρωπία,
ἀφρίσατε, λυσσήσατε, καὶ ὅσον ἠμπορεῖτε
σκληραὶ κατ᾽ ἐμοῦ κι᾽ ἄσπλαγχνοι καὶ τρομεραὶ γενῆτε!
Αὐτὴ ἡ βαθυτάτη μου κ᾽ ἐγκάρδιος ὀδύνη
ποτὲ νὰ σᾶς αἰσθάνωμαι δὲν θέλει μὲ ἀφίνει.
Ἤ, ἂν αἱ τιμωρίαι σας τὴν λύπην μου νικήσουν,
ἂν τὰ νερὰ τῆς λήθης σας τὸν φλογισμόν μου σβύσουν,
ἂν μὲ αὐτὰ τὸν Περικλῆ νὰ λησμονήσω μέλλω,
τὴν λύσσαν σας ἐπιθυμῶ καὶ τὸν θυμόν σας θέλω!

ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Ἀπέθανεν ὁ Ἐρεχθεὺς καὶ ὁ Θησεὺς κἰ ὁ Σόλων,
κι᾽ αὐτῶν ἡ ζωὴ ἔπαυσε καὶ τῶν ἡρώων ὅλων.
Ὁ Ζεὺς θνητὸν διώρισε τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων·
θάνατος κ᾽ εἰς τὴν Μίλητον κ᾽ ἐδῶ κ᾽ εἰς πάντα τόπον.
Τίς ἔζησεν αἰώνια, ἢ ἡδονὴν ὁποίαν
δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν εἰς τὴν μακροζωΐαν;
Εἶν᾽ ἡ ζωή μας λυπηρά, στενή, εὐθραυστοτάτη,
καὶ ἡ ἐλπὶς τῶν ἀγαθῶν παντοτεινὴ ἀπάτη·
καὶ τὸ παρὸν μᾶς τυραννεῖ, τὸ μέλλον μᾶς συγχίζει,
τὸ παρελθὸν δὲ συμφορῶν σειρὰν μᾶς ἐνθυμίζει.
Ἄλλα κακὰ τὸ γῆράς μας, καὶ ἡ νεότης ἄλλα·
ὅσα τοῦ βίου βήματα, τόσα κακὰ μεγάλα!
Θνητοὶ δὲ θνητὰ πάσχοντες, πρὸς τί μικροψυχοῦμεν,
καὶ χαίρομεν ᾽ς τοὺς ζωντανοὺς καὶ τοὺς νεκροὺς θρηνοῦμεν;
Ἢ πῶς ἐγὼ τὸν Περικλῆ, τὸν θεῖον Περικλῆ μου,
νὰ κλαύσω, τὸν ἀθάνατον; δὲν εἶναι ἐντροπή μου;
Δὲν εἶν᾽ εἰς ὅλους ἐντροπὴ, καὶ εἰς ἐσέν᾽ ὁμοίως;
Ἢ σὺ φρονεῖς τὸν ἥρωα ὡς κτῆμά σου ἰδίως;

Ἡ πόλις πρώτη ἤθελε δακρύων πλῆθος χύσει,
ἀνίσως ἦτον εὔλογον κανεὶς νὰ τὸν θρηνήσῃ.
Αὐτὴν εἶχε πατρίδα του, μητέρα του γνησίαν,
αὐτὴ τὸν ἔδωσε τὸ φῶς καὶ τὴν ἐλευθερίαν·
αὐτὴ καὶ τὸν ἀνάθρεψε 'ς τὰς μητρικὰς ἀγκάλας,
αὐτὴ τὸν εἶχε στύλον της εἰς συμφορὰς μεγάλας.
Ἀπέθανεν... ἀλλ' εὔφρανε τὴν θαυμαστὴν πατρίδα
μὲ τὸν τοιοῦτον θάνατον, ζωῆς καλὴν σφραγῖδα.
Τὸν θάνατόν του ἡ κοινὴ ἐτίμησεν ἀγάπη·
κ' εἰς τοῦτον ἀποθνήσκοντα ἡ πόλις δὲν ἐντράπη,
καθὼς εἰς τὸν Θεμιστοκλῆ καὶ εἰς τὸν Μιλτιάδη,
ὅταν αὐτοὺς ἀχάριστα τοὺς ἔστειλε 'ς τὸν Ἅδη.
Ὅθεν αὐτοῦ καὶ ἡ ζωὴ κι' ὁ θάνατος ὁμοίως
τὴν ποθητὴν πατρίδα του ἐδόξασ' αἰωνίως.

ΑΣΠΑΣΙΑ.

Σωκράτη μου, τὰς συμβουλὰς δι' ἄλλον κρύψε πλέον,
καὶ δέξου τὸν χαιρετισμὸν τοῦτον τὸν τελευταῖον!
Ἕνα καὶ μόνον σὲ ζητῶ... ζητῶ νὰ μ' ἐνθυμῆσαι
ἐνίοτε, καὶ δάκρυα 'ς τὸ μνῆμά μου σὺ χῦσε.
Καὶ σεῖς, ἐλπίδες νεαραὶ πατρίδος φημισμένης,
Ἀλκιβιάδαι, Λάμαχοι, Νικίαι, Θηραμένεις,
τοῦ Περικλέους τὸν υἱὸν 'ς τὰς χεῖράς σας ἀφίνω·
ἀφίνω 'ς τὴν κοινὴν στοργὴν τὸ ὀρφανὸν ἐκεῖνο.
Ἀθῆναι! σ' ἀποχαιρετῶ, ἀγαπητή μου πόλις·
θέλεις ἰδεῖ τὴν φίλην σου στιγμὰς ὀλίγας μόλις!..

. . . . . .

Ὦ ζωογόνε ἥλιε αὐτῆς ἐδῶ τῆς σφαίρας,
καὶ τῆς παρούσης ἔφορε βαρυπενθοῦς ἡμέρας!
ὅσον φαιδρὸς 'ς τοὺς εὐτυχεῖς χύνεις λαμπρὰς ἀκτῖνας,
τόσον ζοφώδης φαίνεσαι 'ς τὰς δυστυχεῖς Ἀθήνας.
Ἐλθὲ, Λευκίππη! κάμε με μιὰν χάριν τελευταίαν·
κλονιζομένην στήριζε ἐμένα τὴν δειλαίαν.

Σιγὰ, σιγὰ, Λευκίππη μου!. . . παράλυτα τὰ μέλη,
οἱ πόδες μου δὲν σύρονται, ἐβάρυναν τὰ σκέλη!
Ἐκεῖ 'ς τὸν λάκκον σύρε με, νὰ φθάσω, νὰ φιλήσω
τὸ χῶμα τοῦ φιλτάτου μου, κ' ἐκεῖ νὰ τελευτήσω!
Τὰ 'μάτια μου σκοτίζονται. . ἐκλείπουν αἱ αἰσθήσεις...
'ς τὰς τελευταίας μου στιγμὰς νὰ μὴ μὲ παραιτήσῃς!
Ἄχ! πίπτω πλέον... μ' ἔχασες!... μὲ χάνεις τὴν ἀθλίαν!
Λευκίππη... πιστοτάτη μου... σ' ἀφίνω... ἔχ' ὑγείαν!

ΕΚ ΤΟΥ ΗΡΩΙΚΟΚΩΜΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ « ΚΟΥΡΚΑΣ. »

Ὦ Μούσαις! ὁποῦ ἔχετε ἀλλοπροσάλλους τρόπους,
καὶ παραιτεῖτε γλήγωρα τοὺς παλαιούς σας τόπους,
καὶ ἀπὸ σᾶς ξεχάσθηκαν καὶ Πίνδοι κ' Ἑλικῶνες,
καὶ τὴν Γραικίαν ἄμουσην πολλοὶ εἶδαν αἰῶνες...
Ὦ Μούσαις! Γραικὸς φίλος σας δὲν ἔμεινε κανένας·
καὶ πότε πλέον παίζετε 'ς ταῖς ἀμμουδιαῖς τῆς Σένας,
πότε 'ς τὰ χείλη ψάλλετε τῆς σκυθρωπῆς Ταμίζας.
Ἐμπνεῦστε κ' ἕνα λάτριν σας, βλαστὸν Γραικικῆς ῥίζας·
καὶ διὰ νὰ μᾶς δείξετε ὅτι νεκραῖς δὲν εἶστε,
μὲ τῶν Γραικῶν τὴν ζωντανὴν τὴν γλῶσσαν τώρ' ἀρχῆστε,
κηρύξατε 'ς τὸν τωρινὸν πολύαθλον αἰῶνα
μιὰ κούρκα, πῶς ἐκλέφθηκεν ἀπὸ τὸν ὀρνιθῶνα·
μιὰ κούρκα μεγαλώτατη, πουλὶ ἀπ' τὴν Ἰνδίαν,
μὲ πάχος δεκαδάχτυλον, μὲ κρέας ἀμβροσίαν.
Εἰπέτ' ἐσεῖς, ποῦ εἴπατε τὰ πάθη τῆς Ἑλένης,
τὰ πάθη καὶ τῆς κούρκας μας τῆς καλαναθρεμμένης.
Ὦ μεγαλόφωναις θεαῖς! ἀδέλφια 'γαπημένα,
Ὁμήρους ἐδιδάξατε, διδάξατε κ' ἐμένα!
τὴν ἱεράν σας δόστε με τὴν δάφνην νὰ μασσήσω,
τὴν κούρκαν τὴν Θεραπειανὴν διὰ νὰ ἱστορήσω.

Ὁ Βόσπορος, ποῦ σύνορα Δύσιν κι' Ἀσίαν ἔχει,
κ' ἐμπρὸς ἀπ' τὸ Βυζάντιον 'ς τὴν Προποντίδα τρέχει,
καὶ πότ' ἐδῶ τὸ ῥεῦμά του καὶ πότ' ἐκεῖ γυρίζει,
κι' ἀγκῶνας κι' ἀκρωτήρια καὶ κόρφους σχηματίζει·
αὐτὸς ὁ καλὸς Βόσπορος δυὸ θάλασσαις ἑνόνει,
καὶ μιὰ σειρὰ 'ς τὰ χείλη του χωριῶν τὸν στεφανόνει.
Εἶν' ὅλα σπήτια τὰ χωριά, καὶ εἶν' ὅλος χωριὰ πάλιν
ὁ Βόσπορος 'ς τὴν ὄχθην του 'ς τὴν μίαν καὶ 'ς τὴν ἄλλην·
πλὴν μεταξὺ 'ς τ' ἀσύγκριτα χωριὰ τοῦ Καταστένου
τὰ Θεραπειὰ ἔχουν βαθμὸν τὸν πρῶτον τοῦ ἐπαίνου.
Καθὼς ὅλαις αἱ εὔμορφαις μὲ τὰ χρυσᾶ μαλλιά τους
στολίζουν τ' ἀλαβάστρινα κι' ὡραῖα μέτωπά τους,
ὁμοίως καὶ τῶν Θεραπειῶν τὸν κόρφον τριγυρίζουν
ἄπειροι κῆποι κρεμαστοὶ, καὶ τὸν καταστολίζουν.
Ἐκεῖ ὡς καὶ οἱ κάτοικοι, οἱ φίλοι Φαναριῶται,
τὰ Θεραπειά τους τ' ἀγαποῦν σὰν Σπάρτης πατριῶται·
καὶ, μεταξύ τους ἄσπονδοι καὶ μὲ διαφωνίαν,
'ς τῶν Θεραπειῶν τὸν ἔπαινον φυλάττουν συμφωνίαν.
Ἐκεῖ τοὺς δίδει ὁ γιαλὸς χαρίσματα μεγάλα,
καὶ ἡ ξηρὰ τὰ πλούτη της καὶ τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα.
Ὁ τόπος ὅμως τῆς τρυφῆς καὶ τῆς εὐδαιμονίας
φρικτὸν ἔγεινε στάδιον μεγάλης διχονοίας.

. . . . . .

Εὑρίσκετ' ἕνας ἄρχωντας Λουκᾶς ὠνομασμένος,
ἀπ' οὐρανοκαταίβατο εἰς τὸ Φανάρι γένος.
Πλούσιος, ἔχει ἁρμαθιαῖς γεραῖς ὁμολογίαις
εἰς ἔγκριταις, ἀκίνδυναις, μεγάλαις ἐπαρχίαις.
Σημαντικὸς καὶ ἔνδοξος, ψυχροὺς ποτέ του λόγους
ὁ ἥρωας δὲν ἤκουσεν ἀπὸ τοὺς φορολόγους.
Αὐτὸς, ἀφοῦ συνάθροισε τοὺς θησαυροὺς τοῦ Κροίσου
'ς τῶν Φαναριώτων τὸ Περοῦ, 'ς τὸν Δούναβιν ὀπίσου,
ὀπίσ' ἀπὸ τὸν Δούναβιν, ἐκεῖ ποῦ τὸ χρυσάφι
χλωμιάζει τῶν ἡδονικῶν τὴν ὄψιν σὰν τὸ θειάφι,

ἐγύρισε παμπλούσιος εἰς τὸ Φανάρι πλέον,
κ' εἰς τὴν τρυφὴν σὰν Λούκουλλος τῶν παλαιῶν Ῥωμαίων,
τὰ Θεραπειὰ προτίμησε διὰ νὰ κατοικήσῃ,
κ' ἐκεῖ παντοῦ τὸ σῶμά του σὰν μύδι νὰ κολλήσῃ.
Καταφρονῶντας τὴν στρυφνὴν τοῦ κόσμου βασκανίαν,
ἐπόμπευε τὰ πλούτη του καὶ τὴν εὐδαιμονίαν.
Πουρνὸ ἄλλα φορέματα, τὸ βράδυ φοροῦσ' ἄλλα,
εἶχε καλπάκια ἄπειρα, γυαλιστερὰ, μεγάλα,
καὶ 'ς τοῦ Τομάζου πάντοτε πηγαίνωντας τὸν κῆπον,
τὸν δοῦλον εἶχ' ὀπίσω του μ' ἕνα δεμάτι πίπων.
Χαρτιὰ βαρύτατ' ἔπαιζε, 'ς τὰ τυχηρὰ παιγνίδια
ἐτίναζε τὰ κίτρινα 'ς τὴν μέσην σὰν σκουπίδια.
Τὸν ἐφθονοῦσ' ἕνας ἐδῶ, ἐκεῖ ἔλεγεν ἄλλος:
« Νὰ, τολμηρὸς Βρελανιστής! νὰ, Ὀμπριστὴς μεγάλος! »
Αὐτὸς λοιπὸν ἕνα πουρνὸ 'ς τὸ βάθος τοῦ σπητιοῦ του
ἐξέταζε τοὺς θησαυροὺς τοῦ ῥουχικοῦ του πλούτου.
Κι' ἀφοῦ καὶ δυὸ καὶ τρεῖς φοραῖς τοὺς μέτρησε μονάχος,
καὶ τῶν γουνῶν του τίναξε καὶ δίπλωσε τὸ πάχος,
φαιδρὸς, καταχαρούμενος, φορῶντας ἕνα ῥῆσσον,
'ς τὸ παραθύρι κάθησε, μὲ ὄγκον σὰν τὸν Κροῖσον·
κ' ἐκεῖ, συλλογιζόμενος τῶν ῥούχων του τὸ πλῆθος,
καὶ τὸν καπνὸν τῆς πίπας του ῥουφῶντας ὡς τὸ στῆθος,
'ς τὸν δρόμον εἶδεν ἔξαφνα ἕνα κουρκῶν κοπάδι,
ποῦ τό φερν' ἕνας χωρικὸς ἀπὸ τὸ Βελιγράδι.
Καθὼς τ' ἀνεμοστρόβιλο, ὁποῦ πνιγμὸν σαλπίζει,
μὲ σύννεφα πυκνότατα τὸν οὐρανὸν μαυρίζει,
κ' οἱ ναύταις τρέχουν, στέκονται μ' ἀπελπισίας τρόμον·
κ' αἱ κούρκαις ἀπαράλλαχτα ἐμαύρισαν τὸν δρόμον.

. . . . . .

Καθὼς 'ς τὴν Μαραθωνικὴν νικῶντας πεδιάδα,
παιάνιζεν ἐλεύθερη, κροτοῦσεν ἡ Ἑλλάδα·
καθὼς θριάμβων σάλπιγγες 'ς τὴν Ῥώμην ἀντηχοῦσαν,
ὁπόταν οἱ Σκιπίωνες τὴν Ἀφρικὴν 'νικοῦσαν·

ὁμοίως καὶ τῶν Θεραπειῶν ἡ μιὰ πλευρὰ κ' ἡ ἄλλη,
κι' ὁ κόρφος μέσ' ὁλόκληρος, κι' αὐτὸ τὸ περιγιάλι,
εὐθὺς ἀναστατώθηκαν καὶ ὅλ' ἀντιβοοῦσαν,
δυὸ λέξαις: Κούρκα καὶ Λουκᾶς, παντοῦ ἠχολογοῦσαν!
Κ' ἡ Φήμη ἡ ἀσθματικὴ, στυφὰ χαμογελῶντας,
κι' ὡσὰν σχεδὸν μανιακὴ ἐδῶ κ' ἐκεῖ πετῶντας,
σὰν Στέντορας χαλκόστηθος ἐμεγαλοφωνοῦσε,
καὶ τοῦ Λουκᾶ τὸν θρίαμβον παντοῦ διαλαλοῦσε·
τὴν κάθε μιὰν δὲ λέξιν της εὐθὺς ἀκούγωντάς την
χίλιαις ἠχὼ τὴν ἅρπαζαν, τριπλασιάζωντάς την.
Καὶ οἱ καλοὶ Θεραπειανοὶ, οἱ μὲν ζευγαρωμένοι,
ἐμπρὸς 'ς τὰ περιγιάλια τους συστρέφονταν σκυμμένοι·
οἱ δὲ πηγαινοέρχονταν ἀπ' τοῦ Λουκᾶ τὸ σπῆτι,
καὶ ἴδρον ὅλη ἔσταζεν ἡ πονηρή τους μύτη.
Ἄλλοι δὲ πάλιν σοβαροὶ, ἀπ' τὰ παράθυρά τους,
ὡσὰν καννόνια ἔστηναν τὰ τηλεσκόπιά τους,
αὐτὰ τὰ ἐφευρήματα τῶν μαύρων Ἐριννύων,
τοὺς σιγανοὺς ἐξεταστὰς τῶν ξένων μυστηρίων.
Ὅλα λοιπὸν τὰ Θεραπειὰ εἰς τέτοιον βρασμὸν ἦσαν,
εἰς τέτοιαν φοβερώτατην ἀνησυχίας λύσσαν!

. . . . . .

Οἱ δοῦλοι ὅμως τοῦ Λουκᾶ, ὁποῦ τὴν τέχνην ἔχουν
'ς τὸν ὕπνον τὸν φουσκόφθαλμον καὶ 'ς τὸ φαγὶ νὰ τρέχουν,
εὐθὺς ποῦ εἶδαν τοῦ Λουκᾶ τὸν φοβερὸν ἀγῶνα,
τὸν ζῆλον καὶ τὴν πρόνοιαν διὰ τὸν ὀρνιθῶνα,
ἀπ' τὴν χαράν τους ἄφησαν κοινῶς τὴν ὀκνηρίαν
καὶ, μ' ὅσην ἡ συνερισιὰ ἐμπνέει προθυμίαν,
ἕνας τὸν ἄλλον ἔπασχε νὰ τὸν παραγκωνίσῃ,
νὰ τρέξῃ 'ς τὸν αὐθέντην του, νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ.
Ἄλλος σηκόνει τὸν μοχλὸν τῆς θύρας τὸν συρμένον,
κ' ἐμβάζει τὸν αὐθέντην του κουρκοτριγυρισμένον·
καὶ ἄλλος, ἠλεκτρόστομον ἁρπάζων μίαν πίπαν,
παστρεύει τὴν καπνιστικὴν καὶ τὴν λεπτήν της τρύπαν,

Ὡς τόσον ᾽ς τῆς ὑποδοχῆς τὴν τόσην ποικιλίαν
ἐνθουσιάσθηκ᾽ ὁ Λουκᾶς ἀπ᾽ τὴν κενοδοξίαν·
Καὶ τότ᾽ ἐπάνω ᾽ς τὸν ἀφρὸν τῶν ἁπαλῶν στρωμάτων,
ἀφρὸν, τὸ μόνον στήριγμα τῶν μαλακῶν σωμάτων,
ξαπλόνωντας τὰ τρυφερὰ καὶ τ᾽ ἄνευρά του μέλη,
τὰ χέρια, τὸ κεφάλι του, ταῖς πλάταις του, τὰ σκέλη,
καὶ τ᾽ ὤχ! τὸ ξεκουραστικὸ πέντε φοραῖς φυσῶντας,
καὶ τῆς τρυφῆς τὴν σιωπὴν δυὸ ὥραις σιωπῶντας,
σᾶνῆλθεν ἀπ᾽ τὴν κούρασιν κὶ ἀπ᾽ τὸν πολὺν ἀγῶνα·
κι᾽ ἀφοῦ ἀνασηκώθηκε ᾽ς τὸν δεξιὸν ἀγκῶνα,
τοὺς δούλους μέσα ἔκραξε καὶ, βλέπων εἰς τὴν στέγη,
αὐτὰ μὲ ὕφος ζωηρὸ ἀρχίνησε νὰ λέγῃ:

« Ποτὲ τόσον δὲν ἔτυχε τὸ αἷμά μου ν᾽ ἀνάψῃ,
« μήτ᾽ ὅταν ᾽ς τὴν ἐπιγραφὴν ὁ Φώτης μ᾽ εἶχε γράψει
« τὸ σοβαρὸ π α ν ε υ τ υ χ ῶ ς, ἀντὶς τὸ ε ὐ δ α ι μ ό ν ω ς·
« μήτ᾽ ὅταν ἐμνημόνευσεν ὁ πρώην Ἐλασσῶνος
« ἐμένα τὸν Ποστέλνικον κατόπ᾽ ἀπ᾽ τὸν Γεωργάκη,
« ἐμένα, τέτοιον ἄρχοντα, κατόπ᾽ ἀπ᾽ ἀρχοντάκι!
« Καὶ πάλιν ὅταν πρόπερσι ᾽ς τὰ Ψωμαθιὰ ᾽ς τὸν δρόμον
« μὲ χτύπησ᾽ ἕνας ἄγριος Ὀθωμανὸς ᾽ς τὸν ὦμον,
« κι᾽ ὡσὰν νὰ τὸν χαιρέτισα γιὰ νὰ εὐχαριστήσω,
« ᾽ς ταῖς λάσπαις τὸ καλπάκι μου τινάχθηκ᾽ ἀπὸ πίσω,
« καὶ μ᾽ ὅλον ποῦ δὲν ἔχασα τὴν σοβαρότητά μου,
« πλὴν ἕνας ῥάπτης τόλμησε καὶ γέλασ᾽ ἐμπροστά μου·
« τότε μ᾽ αὐτὸν ἐθύμωσα τὸν ῥάπτην τὸν αὐθάδη,
« ὥστ᾽ ἐνθυμούμουν τὴν γροθιὰν κ᾽ ἐκεῖνον ὡς τὸ βράδυ.
« Μὲ ὅλον τοῦτο σήμερα μιὰ φλογερὴ πληθώρα
« θυμοῦ νὰ τρέμω μ᾽ ἔκαμε, κὶ ἀκόμη τρέμ᾽ ὡς τώρα.
« Ἂν δίδετ᾽ ὁ ἀνόητος ὁ πάμφτωχος Πετράκης,
« αὐτὸς ποῦ παρασίτευε ᾽ς τὸ σπῆτί μου πολλάκις,
« εἰς τόσην ματαιότητα καὶ ἔπαρσιν νὰ φθάσῃ,
« ὥστε τὴν πλέον εὔμορφη τὴν κούρκα ν᾽ ἀγοράσῃ! »

. . . . . .

Αὐτὰ ὁ Λουκᾶς λέγωντας, ἀπ' τὸν πολὺν θυμόν του
ἐπρίσθηκαν αἱ φλέβαις του εἰς τὸν παχὺν λαιμόν του·
ἐλύθηκ' ἀπ' τὴν μέσην του τὸ ἄπαλὸ ζωνάρι,
ζαρώθηκαν τὰ γένεια του καὶ γίνηκαν κουβάρι.
Οἱ κρόταφοί του φούσκωσαν, αἱ τρίχαις τῶν φρυδιῶν του
πρισμέναις μισοσκέπαζαν ταῖς κόραις τῶν ματιῶν του.
Καὶ βαθμηδὸν ὁ ἥρωας, ἀπ' τοῦ θυμοῦ τὸν κλόνον
τὰ μέλη μεταθέτωντας καὶ ἀποχτῶντας τόνον,
γονατιστὸς ἐκάθησε, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν
χειρονομῶντας, αὔξανε τῶν λόγων του τὴν ζέσιν.
Καθὼς ὅταν ἐκστράτευσε μ' ἕναν λαὸν ἀνδρεῖον
ὁ Ἕλληνας Ἀλέξανδρος 'ς τὸν βάρβαρον Δαρεῖον,
ταῖς τρομεραῖς του φάλαγγαις ταῖς ἐδημηγοροῦσε,
κ' εὐθὺς ταῖς ἐνθουσίαζε καὶ τοὺς ἐχθροὺς νικοῦσε·
τὴν ἴδιαν καὶ σφοδρότερην 'ς τοὺς δούλους του ἀνδρίαν
τότ' ἐπροξένησ' ὁ Λουκᾶς μὲ τὴν δημηγορίαν.
Κ' εὐθὺς τὸ φρικτὸ ἔκτρωμα, τῆς Ἐνυοῦς ἡ λύσσα,
μὲ μάτια λοξοκόκκινα, μὲ ὄψιν ὡσὰν πίσσα,
'ς τῶν δούλων τὴν ληθαργικὴν καρδιὰν γλυσρᾷ κ' ἐμβαίνει,
καὶ ὅλους εἰς τὸν πόλεμον ἀφόβους κατασταίνει.

. . . . . .

Ἀλλ' αἱ φροντίδαις αἱ πολλαῖς, τοῦ στομαχιοῦ οἱ πόνοι
κατακεντοῦσαν τὸν Λουκᾶ 'ς τὸ ἄπαλὸ σεντόνι,
κ' εἰς ἕνα στρῶμα μαλακὸ, τὸ βάθος του μιὰ πήχη,
ἀνήσυχος δὲν ἔπαυε μὲ γογγυτὰ νὰ βήχῃ·
πότ' ἀπ' ἐδῶ τὸ σῶμά του, πότ' ἀπ' ἐκεῖ γυρνοῦσε,
καὶ τὸν Μορφέα βοηθὸν ματαίως προσκαλοῦσε.
Τότ' ἠμπορεῖ ὁ πλούσιος νὰ κοιμηθῇ μιὰν ὥραν,
ὁπόταν φάγῃ ὄπιον, ἢ ἔχῃ μανδραγόραν.
Μόλις ἐπρόφθασ' ὁ Λουκᾶς ἀπ' ταῖς ποδιαῖς ν' ἁρπάξῃ,
τὸν ὕπνον ποῦ τὸν ἔφευγε, καὶ τότε νὰ νυστάξῃ,
τότε, ὁπόταν ἄρχησε τὸ λυκαυγὲς τοῦ ἄστρου
νὰ στρώνῃ τὸν ὁρίζοντα μὲ πλάκαις ἀλαβάστρου·

ὁπόταν κὶ ὁ πολύγαμος ὁ πετεινὸς ὀργῶντας,
καὶ τὸν γυναικωνίτην του εἰς τὴν τρυφὴν ξυπνῶντας,
ἀρχίνησε τὸ σύνθημα τῆς ἡδονῆς νὰ κράζῃ,
κὶ ἀκούραστος ταῖς ὄρνιθαις μιὰν μιὰν νὰ μεταλλάζῃ·
τότ' ὁ Λουκᾶς ἐσφάλιξε σχεδὸν τὰ βλέφαρά του,
κ' ἐξ ἐναντίας 'ξύπνησεν ἡ ἐπιστάτισσά του.

. . . . . .

Ἀλλ' οἱ σπασμοὶ τοῦ στομαχιοῦ ξυπνῶντάς τον μὲ βίαν,
τρεῖς ὥραις δὲν τὸν ἄφησαν νὰ λάβῃ ἡσυχίαν.
Ἄθλιος ἄρα 'ς τῆς τρυφῆς ταῖς ἀπαλαῖς ἀγκάλαις,
'ς τοῦ Δεκεμβρίου ἄγρυπνος ταῖς νύκταις ταῖς μεγάλαις,
καὶ παίγνιον τῶν ἀηδῶν κὶ ἀΰπνων του στρωμάτων,
σπρώχνει τὸ βάρος τῶν τριπλῶν χρυσῶν του παπλωμάτων·
καὶ, 'ς τ' ὡρολόγι βλέπωντας τὸ ὅτ' ὁ ἥλιος ἔχει
τρεῖς ὥραις εἰς τὴν σφαῖράν μας ἀφοῦ τὴν διατρέχει,
ἕνα κουδοῦνι ἔπιασε, ποῦ εἶχ' ἐκεῖ κοντά του,
κ' ἐσήμανε μὲ τ' ὄργανο αὐτὸ τὸ ξύπνημά του.
Οἱ δὲ, εὐθὺς ποῦ ἄκουσαν τοῦ κουδουνιοῦ τὸν χτύπον,
ὁ ἐπιστάτης, δηλαδὴ, τῶν πολυτίμων πίπων,
καὶ ὁ κλειδοῦχος τοῦ καφφὲ καὶ ὁ τῶν γλυκυσμάτων,
κὶ ὁ καταστιχοφύλακας μαζὶ τῶν ἐνδυμάτων,
εἰς τὸν κοιτῶνα ἔτρεξαν κ' ἐμβῆκαν κατὰ τάξιν,
διὰ νὰ βάλλουν τοῦ Λουκᾶ ταῖς προσταγαῖς εἰς πρᾶξιν.
Τρώγει γλυκὸ καὶ τὸ ποτὸ τῆς Ἀραβίας πίνει,
καὶ πίπαις ἀλλεπάλληλαις ῥουφῶντας καταπίνει.
Ὕστερα 'στράφηκε κι' αὐτὰ 'ς ἐκείνους εἶπε πάλιν:
« Ἠξεύρετ' ὅτι σήμερα πανήγυριν μεγάλην
« εἰς τὴν τιμὴν τῆς κούρκας μου ἐδῶ θὰ συγκροτήσω,
« καὶ ἐποχὴν τῆς δόξης μου 'ς τὰ Θεραπειὰ θ' ἀφήσω;»
Τὸ εἶπε, κ' ἐσηκώθηκε καὶ ἄρχησε ν' ἀλλάζῃ,
καὶ γούναις τρεῖς βαθύμαλλαις 'ς τὴν ῥάχη νὰ στιβάζῃ.
Ὁ ὡροδείχτης βήματα ἑξῆντα εἶχε κάμει,
κι' ἀκόμ' ὁ Λουκᾶς ἄλλαζε καὶ δὲν εἶχ' ἀποκάμει.

Ἄριστα ὅλα γίνονται μὲ τὴν ἀργοπορίαν·
αὐτὸ κ' ἐκεῖνος ἔκαμεν εἰς τὴν ἐνδυμασίαν.
Ὅθεν ἐβγῆκε πλουμιστὸς μὲ ροῦχα τῆς Ἰνδίας,
μὲ ζῶα τρία τέσσαρα τῆς ἄσπρης Σιβηρίας·
κ' ἐσήκωνεν, ὦ δύναμις τῆς ἕξεως μεγάλη!
ἕνα καλπάκι σήκωνεν ἐπάνω 'ς τὸ κεφάλι,
καλπάκι, ὁποῦ, ὅμοιον μὲ Περσικὴν τιάραν,
περνοῦσε 'ς τὴν βαρύτητα τὴν πατρικὴν κατάραν.
Μὲ τέτοιο τιαρόσχημο Βουχαρικὸ καλπάκι
τωόντι ἄξιζ' ὁ Λουκᾶς νὰ τὸν δουλεύ' ἡ Θράκη.
Τότε, Λουκᾶ, ἡ δόξα σου εἰς τὴν ἀκμήν της ἦτον!
Τότε 'ς τὸ μέσον τῶν πολλῶν τοῦ Φαναριοῦ Προκρίτων
ἐπόμπευσες τὰ ροῦχά σου καὶ τὴν εὐδαιμονίαν,
κι' αὐτοὶ ὅλοι σ' ἐθαύμασαν μὲ ἄκραν ἀπορίαν.
Καθὼς ὅταν ὁ πρώτιστος τῆς Μελπομένης φίλος
φιλοσοφοῦσε 'ς τὴν σκηνὴν, ὁ τραγῳδὸς Αἰσχύλος,
κ' ἐκεῖν' ἡ Μοῦσα, ἡ θεὰ αὐτοῦ τοῦ Ἀθηναίου,
περίγραψε 'ς τὸ θέατρον τὸ ἦθος τοῦ δικαίου,
τότ' οἱ περίφημοι Γραικοὶ τῶν παλαιῶν αἰώνων
ἐγύρισαν τὰ 'μάτια τους 'ς τὸν Ἀριστείδην μόνον·
ἔτσι κ' ἐπάνω 'ς τὸν Λουκᾶν τὸν λαμπροφορεμένον
τὰ 'μάτια ὅλων 'στράφηκαν τῶν τότε καλεσμένων·
κὶ ὁ θαυμασμός τους, σύντροφος μὲ τὴν πολυλογίαν,
κολάκευε τοῦ τρυφηλοῦ Λουκᾶ τὴν φιλαυτίαν.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ.

ΩΔΗ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ.

Ἄγριος τίγρις, δεινὸν θηρίον,
Τούρκων Σουλτάνος, εὐνούχων θρέμμα,
ῥοφᾷ μὲ λύσσαν Γραικικὸν αἷμα,
αἷμα γερόντων, ἀνδρῶν, νηπίων!

Προστάζων φόνον Γραικῶν ἀθρόον,
ὁπλιτῶν πλῆθος πανταχοῦ στέλλει·
ἀλλ᾽ ὁ στρατός του, δούλων ἀγέλη,
ὁ δὲ στρατός μας, στρατὸς ἡρώων.

Μάτην ἀντέταττε χειρῶν βίαν,
τάφρους, ἐπάλξεις, ὕψη φρουρίων,
καὶ πῦρ ἀπείρων του καννονίων
πρὸς τῶν Ἑλλήνων τὴν εὐψυχίαν.

Εἰς τῆς Κορίνθου πετοῦν τὰ τείχη,
Μονεμβασίας οἱ πύργοι κλίνουν,
τὸν Ναβαρῖνον ἤδη στολίζουν
τῶν χαλκοστόμων κωδώνων ἦχοι.

Κατὰ τῆς νέας ἤδη Περσίας
νέοι ἀγῶνες εἰς Θερμοπύλας
τὰς ὁλοχρύσους στολίζουν στήλας
τῆς παμποθήτου Ἀθανασίας.

Καθὼς ὀρέων τῶν ἀποτόμων
ἀετὸς ὕψος ἐξουσιάζει,
κι᾽ ὁρμᾷ κι᾽ ἁρπάζων διασκεδάζει
ἄπειρον πλῆθος πτηνῶν ἐντρόμων·

οὕτω τῆς Σάμου μας τῆς εὐάνδρου
αἱ ἀποβάσεις παντοῦ τὴν νίκην
σύντροφον ἔχουν κ᾽ ἐμπνέουν φρίκην
εἰς τὰ ἀνδράποδα τοῦ Μαιάνδρου.

Τὸ δὲ περίφημον ὄρος Σοῦλι,
ὅπου οἱ ἄνδρες, κεραυνοὶ ὄντες
κι᾽ ἀπὸ τὰ σύννεφα καθορμῶντες,
ποτὲ δὲν ἔπεσαν κάτω δοῦλοι·

ὅπου ὁ Φάλαρις τῆς Ἠπείρου
μάτην τοσάκις ὥρμησε, φθείρας
καὶ στρατευμάτων του πολλὰς σπείρας
καὶ θημονίας χρυσοῦ ἀπείρου·

ἁλώθη τέλος, οἱ δ' ἄνδρες ὄχι!
ξίφος δὲ μόνον κ' ἐλευθερίαν
διαφυλάξαντες μ' εὐψυχίαν,
τοὺς ἐπερίθαλψαν ξενοδόχοι.

Ἀπὸ τὸν τάφον ἠγέρθ' ὁ Μίνως,
τ' ἀρχαῖον εἶπε τῶν Κρητῶν κλέος·
τόλμη καὶ νίκη 'ς αὐτοὺς εὐθέως,
εὐθὺς 'ς τοὺς Τούρκους τροπὴ καὶ θρῆνος.

Τῆς ἀνικήτου Ἐλευθερίας
ἀκατανόητος ὦ μαγεία,
νὰ ἐξηγήσῃς σὺ εἶσ' ἀξία
Κρητῶν τὰς πράξεις τὰς τεραστίας!

Τῶν Τούρκων στόλους τίς φυγαδεύει;
Ὁρλόφοι νέοι, ἢ Δονζουάνοι;
τίς τὸ Αἰγαῖον καταλαμβάνει,
κι' ὡς τὸν Ἑλλήσποντον κυριεύει;

Ἰδὲ τρεῖς πέτρας ἐκεῖ τραχείας
'ς τοὺς ὑγροὺς κόλπους τοῦ Ποσειδῶνος·
αὐτὰς κρηπίδας ἔστησ' ὁ χρόνος
τῆς ποθεινῆς μας ἐλευθερίας.

Εἰς τοὺς σκοπέλους αὐτοὺς 'γεννήθη
γένος γιγάντων θαλασσοβίων·
αὐτοὺς τῶν Τούρκων, ἀνδρῶν ἀγρίων,
τρὶς εἶδ' ὁ στόλος, τρὶς ἐνικήθη.

Ἄφησε, Μοῦσά μου, τὰ πελάγη,
καὶ εἰς τὰ ὄρη ἀνύψωσέ με,
'ς τοὺς ἥρωάς μας ὁδήγησέ με·
δὲν μὲ τρομάζουν κρημνοὶ καὶ πάγοι.

Ὄρη ἀείμνηστα τῆς Γραικίας,
ἄσυλ' ἀνδρίας ἀταπεινώτου,
τόποι λιτότητος ἀδουλώτου,
αὐχμηρᾶς θρόνοι ἐλευθερίας!

Χαίρετε ὄρη, φθορεῖς Τιτάνων,
κρημνοὶ Ἀγράφων, Πήλιον, Ὄσσα·
ὦ Πιερίας μνημεῖα τόσα,
σάλπιγγες πάντα θούρων παιάνων!

Ὦ γῆ φιλτάτη, γῆ σεβασμία!
ἄχ! πότε μέλλω νὰ σὲ φιλήσω;
πότε δὲ μέλλω νὰ θεωρήσω
τὰ λαμπρὰ κάλλη σου τὰ μυρία!

Ἔσομαι τότε εὐδαίμων ὅλος,
καὶ θέλει λάμπει 'ς τὰ ὄμματά μας
πᾶσά σου ψῆφος ὡσὰν ἀδάμας,
ὡς χρυσοῦν ψῆγμα πᾶσά σου βῶλος.

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΕΝ ΑΓΚΩΝΙ.

Τί τάχα; θὰ περάσωμεν ἐρημιτῶν χειμῶνα,
εἰς ὄχθην Ἀδριατικὴν, 'ς τὸν βροχερὸν Ἀγκῶνα;
Ἀπὸ τὰ ὕψη τῶν κρημνῶν καὶ τῶν χαρακωμάτων
θὰ βλέπωμεν 'ς τὸ πέλαγος τοὺς λόφους τῶν κυμάτων,
κὶ ἀπὸ τὴν γῆν θ' ἀκούωμεν μὲ βάσιν στηριγμένην
τὴν θάλασσαν 'ς τὰ σύννεφα ὑπερτινασσομένην;
Δὲν θέλομεν ἀσφάλειαν τοιαύτην ὀλεθρίαν·
αἰσχρὰν μισοῦμεν τῶν δειλῶν φιλαύτων ἡσυχίαν!
Μὲ ἡδονήν του θεωρεῖ κινδύνους καταιγίδος
ὅστις ὁρμᾷ 'ς τὸ πέλαγος δι' ἔρωτα Πατρίδος.
Τίς ἦχος τόσον λιγυρὸς, μελῶν τίς ἁρμονία
'ς τὴν ἀκοήν του φαίνεται τόσον βαθμὸν γλυκεῖα,
ἢ ὅταν τ' ἅρμενα ἠχοῦν καὶ τὰ κατάρτια τρίζουν,
κ' εἰς τὰ σχοινιὰ οἱ ἄνεμοι οἱ πτερωτοὶ συρίζουν;

Ποῦ εἶσαι καὶ δὲν φαίνεσαι, δελφινοδρόμον πλοῖον;
'ς τὸ ἱερὸν ταξεῖδί σου τὸ ἐναντίον ποῖον;
Τάχα Κροάτης Αἴολος καὶ ἂν λυσσᾷ κὶ ἀφρίζῃ,
τὴν τόλμην σου, τὴν τέχνην σου ποτὲ τὴν ἐμποδίζει;

Ὀξύπτερον, ἀτρόμητον, θαλασσινὸν ἱεράκι,
ὠκεανοὺς δὲν τρόμαξες, θὰ φοβηθῇς αὐλάκι;
Σ' τὸν ναύτην τὸν ἀγέρωχον τῆς κραταιᾶς Ἀγγλίας
ὡσὰν λεκάνη φαίνεται ὁ κομπαστὴς Ἀδρίας.
Ἐλθὲ λοιπόν, ὦ Πάραλε, σ' τὸν Δωρικὸν Ἀγκῶνα,
στῆσε καὶ σὺ μιὰν ἐποχὴν σ' τὸν τωρινὸν αἰῶνα.
Ὁ οὐρανὸς εἶν' εὐμενὴς, ὁ Ποσειδῶν φιλέλλην,
κἰ ὁ μέλλων ἐπιβάτης σου πρῶτος Ἑλλήνων Ἕλλην!

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ.

Ποῦ εἶν' ἐκεῖνος ὁ καιρὸς, ὅταν κ' ἐγὼ εὐδαίμων,
ἀπ' αὔρας βοηθούμενος τῶν εὐμενῶν ἀνέμων,
ἀκύμαντον διέπλεα τὸ πέλαγος τοῦ βίου,
καὶ εἰς τοὺς κόλπους ἔμβαινα λιμένος γαληνίου!
Λιμὴν ἦτον ὁ οἶκός μου σ' ἐκεῖνον καθ' ἡμέραν,
συμπαίζων μὲ τὰ τέκνα μου, περίπαιζα τὴν σφαῖραν.
Συμπάρεδρον σ' τὴν τράπεζαν λαμβάνων τὴν ὑγείαν,
τὴν ἀπαλήν των ἔτρεφα κι' ἀθῶαν ἡλικίαν.

Ἀλλ' ὦ πατρὶς! ὦ ὄνομα παμφίλτατον καὶ θεῖον,
φεῦ! σὲ προφέρω σήμερον μετὰ πικρῶν δακρύων.
Ὦ γλυκυτάτη μου πατρίς! τὰ τέκνα σου καθένα
ὁπόταν σὺ προσκάλεσες, σὺ μ' ἔκραξες κ' ἐμένα.
Τί τέκνον σου εἰλικρινὲς, μ' Ἑλληνικὴν καρδίαν,
πρὸς τὴν φωνήν σου ἔμελλε νὰ μέν' εἰς ληθαργίαν;

Διέβην γῆν τὴν εὔανδρον τῆς ἄνω Γερμανίας,
τὴν γῆν τὴν φίλην τῶν τεχνῶν καὶ τῆς φιλοσοφίας.
Διῆλθα τὴν καλλίλιμνον γενναίαν Ἑλβετίαν,
Ἑλλήνων εὐεργέτριαν μὲ μεγαλοψυχίαν.
Ἐθαύμασα κ' ἠγάπησα τὴν σώφρονα Γενέβην,
καὶ, εὐχηθεὶς ὑπὲρ αὐτῆς, τὰς Ἄλπεις ὑπερέβην...

Κατέβην σ' τὰ Ἠλύσια Ἰταλικὰ πεδία·
φιλομειδὴς, φιλόξενος μ' ἐδέχθ' ἡ Τυρρηνία.

Τὰς θέσεις τὰς ποιητικὰς, τὰ ἄλση της, τοὺς κήπους,
ὅπου ἐμβαίνει ὁ χειμὼν μὲ σέβας καὶ βραδύπους,
τὰ εἴδα· πλὴν, ἀλλοίμονον! παυσίλυπα πρὸς ἄλλους,
᾽ς ἐμένα λύπας ᾽γέννησαν καὶ στεναγμοὺς μεγάλους.

Ἐνίοτε πλανώμενος ᾽ς τὴν παραθαλασσίαν,
μὴν ἔχων ἄλλον σύντροφον παρὰ τὴν ἀθυμίαν,
ὁπόταν πλοῖα ἔβλεπα τὴν θάλασσαν νὰ σχίζουν,
« Μακάριοι, ἐφώναζα, ὁπόσοι ἁρμενίζουν!
« Πότε, πτηνὰ θαλάσσια, θὰ φέρετε κ᾽ ἐμένα
« μὲ τὰς λευκάς σας πτέρυγας ᾽ς τῆς Ὕδρας τὸν λιμένα; »

Πρὸ ἡμερῶν πλῆθος νεφῶν, ἀπὸ ἀτμῶν πληθώρας
ἐξογκωμένα, ἔβρεχαν σχεδὸν ἑξῆντα ὥρας . . . .
Μετὰ τὴν παῦσιν τῆς βροχῆς, ἐγὼ κ᾽ ἕνας μου φίλος
ἀργὰ περιπατούσαμεν ᾽ς τοῦ ποταμοῦ τὸ χεῖλος.
Ἐκεῖ παρετηρήσαμεν, μετὰ φρυγάνων ἄλλων,
κ᾽ ἕνα παρασυρόμενον κορμὸν δρυὸς μεγάλον.
Στραφεὶς τότε ᾽ς τὸν φίλον μου, « Ἰδὲ, τὸν εἶπα, ᾽κείνην
« τὴν δρῦν, πῶς παραφέρεται ᾽ς τὴν ποταμίαν δίνην.
« Ἦτον κι᾽ αὐτὴ πυκνόφυλλος, μὲ κλῶνας πολλοὺς πρώην,
« μὲ τὴν σκιάν της δρόσιζε τὴν ὑποκάτω χλόην·
« ᾽ς τοὺς κλάδους της λιγύφθογγα πτηνὰ ἐκελαδοῦσαν,
« ᾽ς τὴν ῥίζαν της τὰς σύριγγας ποιμένες ἐφυσοῦσαν.
« Ἀλλὰ τὴν ἐξερρίζωσε τῆς καταιγίδος βία,
« ᾽ς τὸν Ἄρνον τὴν ἐκρήμνισε, καὶ σύρετ᾽ ἡ ἀθλία!
« Μὲ τοῦτον, φίλε, τὸν κορμὸν κ᾽ ἐγὼ παρωμοιώθην,
« ἀφοῦ ἀπὸ τὸν οἶκόν μου ᾽χωρίσθην κ᾽ ἐμονώθην. »

X.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΛΤΕΛΗΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Κυδωνίαις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐν ἔτει 1810. Μειράκιον ἔτι, ἰδὼν τὴν καταστροφὴν τῆς πατρίδος του, ἐνεπνεύσθη ὑπὸ τῶν λυπηρῶν ἐντυπώσεων, τὰς ὁποίας ἀργότερα ἐξέχυσε διὰ τῆς μελαγχολικῆς Μούσης του. Φύσει φιλομαθὴς ὤν, μετέβη τριακονταετὴς τὴν ἡλικίαν εἰς Παρισίους, ὅπου ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ ἐξαετίαν καὶ ἐτελειοποιήθη· ἀλλὰ δυστυχῶς περὶ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν του προσεβλήθη ὑπὸ φθισικῆς νόσου, καὶ, μόλις ἐπανακάμψας εἰς Σμύρνην, ἀπεβίωσε τῷ 1849 εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας του.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ «ΤΟΥ ΚΥΔΩΝΙΑΤΟΥ.»

Εἰς συλλογισμοὺς πενθίμους βυθισμένος ὁ Καλλίας,
ἐπ᾽ ἐρήμου ἁπλωμένος οἰμωζούσης παραλίας,
τὸ βαρύνον μέτωπόν του ἐπὶ τῆς χειρὸς στηρίζει.
Εἶναι ἔαρος ἡμέρα, εἶν᾽ ἑσπέρα τοῦ Μαΐου·
καταπόρφυρον τὸ σέλας βαφὴν ῥίπτει τοῦ ἡλίου,
καὶ τὸ κῦμα εἰς τροχάλους συντριβόμενον ροχθίζει.
Ὁ Καλλίας! — Νέος ἦτον εἰκοστοῦ ἐννάτου χρόνου·
πλὴν σφοδραὶ καταδιώξεις δυστυχίας ἐπιμόνου
τὴν νεανικήν του κόμην κατελεύκωσαν πρὸ ὥρας.
Τῆς πατρίδος του τὰς φλόγας καὶ τῶν Τούρκων τὴν μανίαν
φρίσσων εἶδε, κ᾽ εἰς ἐφήβου τὴν σφριγῶσαν ἡλικίαν
πάσχων, ἐπεριπλανήθη· εἶδε πόλεις, εἶδε χώρας.
Ἔρως ἄτυχος, ἐμπήξας εἰς τὸ στῆθός του ῥομφαίαν,
τοῦ ἐνέκρωσε δυνάμεις κ᾽ εὐθυμίαν καὶ ἰδέαν,
καὶ ἡ γῆ τὸν ἐθεώρει περιηγητήν της ξένον.
Χωρὶς πόθους ἢ ἐλπίδας, δίχως αἴσθημα καὶ πάθος,
ὤ! ποσάκις τῶν ἀβύσσων κατεμέτρησε τὸ βάθος,
καὶ ποσάκις ἐν τῷ μέσῳ ἐναυάγησε λιμένων!

Ὀρφανὸς παραιτημένος, εἰς τὸν κόσμον ἦτο μόνος.
Ὡς ἀκούεται τὸ ἄσμα τῆς πενθίμου ἀηδόνος,
ἤκουαν αἱ ἐρημίαι τὴν φωνήν του τὴν πνιγμένην.
Καὶ τὴν ἔχασε! ... τὸ μόνον εἴδωλον τῶν στεναγμῶν του!
τὰς ἀλύσεις ἀπολύων τῶν πυρίνων οἰμωγῶν του,
ἀνερώνει τὴν Ἑλλάδα, ἀνεζήτει τὴν Ἑλένην.

Τὴν Ἑλένην! —Ἐξ ὀνύχων ἁπαλῶν συνδεδεμένους,
μυριάκις τοὺς εὗρῆκαν εἰς ἐκστάσεις βυθισμένους
εἰς ποικίλους παραδείσους τοῦ Μαΐου αἱ ἑσπέραι·
ὡσεὶ δύο χρυσαλλίδες ἐπεσκέπτοντο τὰ ῥόδα,
ἀναπαύοντας εἰς τ' ἄνθη τὸν ἀπηυδημένον πόδα
ῥιλοφρόνως μειδιῶσαι τοὺς ἀπήντων αἱ ἡμέραι.

Ἡ Ἑλένη τῶν Χαρίτων, τῶν ἀγγέλων εἶχε σῶμα!
εἶχεν ἄσπιλον, ἀθῶον τὸ μαγευτικόν της ὄμμα·
ἦτο πάναγνος, ὡραία ὡς οὐρὶ τοῦ παραδείσου.
Ἕβδομον ἐπὶ δεκάτου ἔαρ τότε ἐθεώρει,
καὶ ἐνόμιζες, ὁπόταν κυανόλευκα ἐφόρει,
τὴν θεὰν Ἐλευθερίαν ὅτι βλέπεις ἀντικρύ σου.

Ὅταν ἐκυμάτει αὖρα τὴν ὑπόξανθόν της κόμην,
χρυσῆν κόμην, παρομοίαν μὲ τὴν πάγχρυσόν της γνώμην·
βαρὺ ῥόδινος ὁπόταν ἔχρισε τὴν παρειάν της,
ὅταν ἥπλωνε τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸ γυμνόν της στῆθος,
ὡς οὐράνιόν τι πλάσμα καὶ τὴν γνώμην καὶ τὸ ἦθος,
κ' ἔπνεεν ὡς ἁρμονίαν τὴν γλυκεῖαν λαλιάν της.

Μὲ μειδίαμα ἀγγέλου ὅταν ἔῤῥιπτεν ἓν βλέμμα,
κ' εἰς τὸ μέτωπον φοροῦσα τὸ ῥοδόπλεκτόν της στέμμα,
ἐπροσήλονεν εἰς τ' ἄνω ὀρθαλμοὺς τοὺς κυανοῦς της
καὶ προσηύχετο, ἐθάῤῥεις, θεωρῶν τὸ στάσιμόν της,
τῆς μορῥῆς τοῦ Πλάστου ὅτι ἀπαράλλακτος εἰκών τις
εἰς τὴν γῆν ἀπὸ ἰδίους ἀνεφάνη οὐρανούς της.

. . . . . .

Σκελετόμορφον τὸ Ἔθνος καταντῆσαν τῶν Ἑλλήνων,
ἔρμαιον ἀδιακόπων καὶ κινδύνων καὶ ὀδύνων,
εἰς βαρὺν ζυγὸν τὸ τέλος εἶχε κλίνει τὸν αὐχένα·
ὡς ὁ λέων, ζωγρημένος καὶ αἰχμάλωτος εἰς δάσος,
κατὰ πρῶτον καὶ βρυχίζει καὶ μυκᾶται ἀτιθάσσως,
ἡσυχάζων ἐπομένως, ὁδηγεῖται εἰς τὰ ξένα.

Εἰς τὴν παραχμὴν ἐκείνην καὶ τῆς δόξης καὶ τῆς γλώσσης,
εἰς τὴν πτῶσιν καὶ τῶν φώτων καὶ δυνάμεως τῆς τόσης,
ἐλοξόβλεπε τὸ Ἔθνος πρὸ τοῦ Τούρκου ὁ Ῥωμαῖος·
καὶ, ὁπόταν κοσμοκράτωρ τὸ ὑπέταξεν ἡ Ῥώμη,
ἡ δεσπότις τὸ ἐτίμα, τὸ ἐλάτρευεν ἀκόμη,
φαινομένου παρομοίου τύπος οὖσα ἐνιαῖος.

Ἀλλ' ἐφάνησαν οἱ Τοῦρκοι, γέννημα χωρῶν ἀγρίων,
καὶ, κατάψυχροι ἐπίσης, ὡς τὸ κλίμα των τὸ κρύον,
δορυκτήτορες, πατέρες καὶ τοῦ τρόμου καὶ τῆς φρίκης·
τὸ Κοράνιον κρατοῦντες καὶ τὴν σπάθην εἰς τὰς χεῖρας,
τῶν λαῶν, οἱ αἱμοβόροι! κατεδέσμευον τὰς μοίρας,
ὄργανα ἀποσταλέντες ἐπὶ γῆς τῆς θείας δίκης.

Ἡ Ἑλλὰς ῥεῦ! ἐδουλώθη! . . . Τὰ συντρίμματα ἐκείνου
τοῦ λαμπροῦ κ' ἐσχάτου σκήπτρου τοῦ μονάρχου Κωνσταντίνου
ἐσκορπίσθησαν, ὡς κόνις ἐλαφρὰ εἰς τοὺς ἀέρας·
τοῦ γενναίου πλὴν ἀτύχου ἡ πορφύρα βασιλέως,
σάβανον, περισιλίσσον τὸ προγονικόν μας κλέος,
κατεκάλυψε πενθίμως τὰς ἀρχαίας μας ἡμέρας.

Μὲ τὴν πτῶσιν τῆς Ἑλλάδος συγκατέπεσαν καὶ ῥῶτα
κ' ἱκανότητες καὶ δόξαι, κ' εἰς τὰ κύψαντά της νῶτα
δορυκτήτορος ἡ μοῖρα ἐστερέωσε τὸν πόδα·
τῶν κροτάφων της ἡ δάφνη κ' ἡ ἐλαία ἐμαράνθη,
τῶν τυράννων ἡ ῥομφαία ἐξερρίζωσε τὰ ἄνθη,
κατεθέρισε τὰ κρίνα καὶ κατέκοψε τὰ ῥόδα.

Ἂν σ' ἐκύτταζε μὲ βλέμμα ἡ Εὐρώπη ἀπαθείας,
ὦ προνομιαῖον ἔθνος καὶ ὦ γῆ ἐλευθερίας!
ἂν ἀναίσθητος ἐώρα τὸ πολύτιμόν σου δάκρυ,
συνεγόγγυζεν ἡ φύσις καὶ συνέκλαιε μαζή σου·
σ' ἔδιδε παρηγορίας ἡ οἰμώζουσα ἀκτή σου,
ἀνεστέναζεν ἡ μία καὶ ἐθρήν' ἡ ἄλλη ἄκρη.

Τους καιροὺς ἐκείνους, λέγουν, φάσμα τι γιγαντιαῖον
εἰς σκιὰς λευχειμονούσας ἠκολούθει τελευταῖον,
περιήρχετο τὴν νύκτα καὶ ἀνέκραζεν ὀργίλον.
Τῆς Ἑλλάδος μας ὁ δαίμων μὲ βροντὰς καὶ μὲ πατάγους
ἀνετάρασσε τὴν κοίτην τοῦ Ἑλληνικοῦ πελάγους,
ἢ συνέκρουε τροχάλους τῶν ἀκτῶν της τῶν ἀσπίλων.

Ἐποχή, κλαυθμῶν ἀξία! Εἰς τὰ δάση, εἰς τὰ ὄρη
κατεκρύπτοντο, ὁρῶντες, φοβισμένοι ὁδοιπόροι
οἱ πατέρες μας, σημαίαν πορφυρὰν κυμαινομένην·
καὶ ἐκεῖ διατηροῦντες ἴχνος τι ἐλευθερίας,
τὰς ἰδέας συνεφόρουν τῆς παιδείας, τῆς θρησκείας,
ζωὴν ἔζων τρισαθλίαν μὲ τὸ δάκρυ ζυμωμένην.

. . . . . .

Ὡς δεσμώτου Προμηθέως μέλη καταδικασμένα,
εἰς τῆς παρακμῆς τὸν μαῦρον σκόπελον προσηλωμένα,
ἔτρωγαν οἱ γῦπες Τοῦρκοι τῆς Ἑλλάδος μας τὰ μέλη.
Ἄγγελοι, ἀπεσταλμένοι οὐρανόθεν, σωτηρίας,
πρόδρομοι γιγαντιαίας καὶ λαμπρᾶς ἀποστασίας,
δύο, Κοραῆς καὶ Ῥήγας, ἀνεφάνησαν ἐν τέλει.

Ἤχησε βροντώδης σάλπιγξ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος,
τὰ τῶν δύο πόλων βάθρα ἐκλονίσθησαν συγχρόνως,
καὶ ἐφύσησε τῶν θρόνων ἡ πνοὴ νὰ τὸν μαράνῃ·
ἀλλ' εἰς στίφη κολοσσαῖα, τὴν ἀνδρίαν πλὴν ὀλίγα,
ἡ σκιὰ ἡ πρωτομάρτυς καὶ ἀείμνηστος τοῦ Ῥήγα
ἀναστάσεως μελλούσης ἄστρον πρόδρομον ἐφάνη.

Ὡς εἰς θύελλαν φρικώδη ποντιζόμενόν τι πλοῖον
τὸ παρήγορόν του ἄστρον φρίσσον βλέπει καταδύον,
καὶ εἰς πόλεμον ἐμβαίνει μὲ στοιχεῖα καὶ μὲ σκότη·
μὲ τῆς φύσεως τὴν λύσσαν ὁλονύκτιον παλαῖον,
ἀτονῆσαν κ' ὑποπίπτον, τὸ φωτίζει τελευταῖον,
ὡσεὶ ἄγγελος οἰκτίρμων, τῆς Ἠοῦς ἀκτὶς ἡ πρώτη.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χειμῶνος παχυλῆς ἀπαιδευσίας
ἡ Ἑλλὰς κυμαινομένη, τὴν ἀκτῖνα τῆς παιδείας
ἐκ τῆς Δύσεως λαμβάνει καὶ παρήγορον καὶ νέαν·
Κοραῆς, τοῦ μέλλοντός της τὰς προῤῥήσεις ἰχνογράφων,
τὰ ὀστέα συνταράσσει τῶν προγονικῶν μας τάφων,
καὶ θαῤῥύνει τοῦ ἀγῶνος τὴν θαυματουργὸν ἰδέαν.

Ἡ Ἑλλὰς ὡπλίσθη.... Τρέχει κατ' αὐτῆς ἡ τυραννία,
καὶ ἡ βία καὶ ὁ δόλος κ' ἡ ἐσχάτη προδοσία,
ὡς εἰς πτῶμα τῶν κοράκων πεινασμένον τρέχει σμῆνος.
Πλὴν ἠγέρθη· περιφέρει ὑπερήφανον τὸ ὄμμα,
εἰς τὴν οἰκουμένην δείχνει πῶς τὸ πτῶμα εἶναι σῶμα,
πῶς ὁ Ἕλλην εἶναι Ἕλλην, ὡς ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος.

Εἰς τὴν θραῦσιν τοῦ ζυγοῦ της ἔκθαμβος ἡ οἰκουμένη,
ἄφωνος τὴν ἀτενίζει κ' εἰς ἐκστάσεις βυθισμένη,
ὀφθαλμοὺς δακρυβρεγμένους δυσπιστίας ἀνυψόνει·
τοῦ κολοσσικοῦ της θρόνου εἶδε κ' ἔκλαυσε τὴν πτῶσιν,
πλὴν, ἀνέγερσιν ἰδοῦσα καὶ ἀνέλπιστον καὶ τόσην,
ἐπροσκύνησε τὸ θαῦμα καὶ κατέκλινε τὸ γόνυ.

. . . . . .

Σκιαὶ ἡρώων, θύματα πεσοῦσαι τοῦ ἀγῶνος,
ὡς Ἄτλαντες σηκόνετε τὰς στήλας τοῦ αἰῶνος!
Τηρεῖ τὸ φθαρτὸν μέρος σας εἰς τὰ ἐντόσθιά του
ὁ τάφος, ὅριον ζωῆς θνητῆς καὶ ἀθανάτου.
Πλὴν ἅρπαι χιλιόφωνοι τὴν δόξαν σας ὑμνοῦσι·
αἱ γενεαὶ θαυμάζουσαι πρηνεῖς σᾶς προσκυνοῦσι.

τοῦ ἔθνους μας σωτῆρας,
Βριάρεως ἁπλόνοντας τὰς ἑκατόν σας χεῖρας!
Ἓν ἔθνος ἐκ τῆς κόνεως τὴν κεφαλὴν ὑψόνει,
καὶ ἄλλου ἔθνους τὴν ἰσχὺν δαμάζει καὶ νεκρόνει.
Ὁ κόσμος οὗτος θέατρον μεγάλης ἀστασίας
ὠκεανείους παριστᾷ ῥοὰς καὶ παλιῤῥοίας.
Τὸ εὔθραυστον πλοιάριον τοῦ ταλαιπώρου βίου
ἐντὸς χειμῶνος πνίγεται καὶ ναυαγεῖ ἀγρίου·
συντρίβεται, σκορπίζει,
καὶ, ἔκγονον τοῦ μηδενὸς, εἰς τὸ μηδὲν γυρίζει.

Δημιουργὲ, εἰς τῶν θνητῶν τὰς συμφορὰς λιμένα
ἀπὸ τοὺς τόσους κόσμους σου δὲν ὥρισας κανένα;
Ἄ! ναί! τὸ προαισθάνομαι· ὁ ἄνθρωπος δὲν θνήσκει,
τὸ ἀληθές του ἄσυλον εἰς οὐρανοὺς εὑρίσκει·
ἀπὸ τὴν γῆν ἀναχωρῶν εἰς τ᾽ ἄνω μεταβαίνει.
Ἐκεῖ, ἐκεῖ τὸν φίλον της προσμένει ἡ Ἑλένη·
ἐκεῖ, σκιαὶ ἡρώων,
τὸ ἅγιόν σας πλήρωμα εὐφραίνεται ἀθρόον.

Σᾶς βλέπω . . . περιέρχεσθε εἰς χρύσινον αἰθέρα·
σᾶς φέγγει, σᾶς ζωογονεῖ ἀένναος ἡμέρα.
Πεποίθησις παρήγορος! . . . Σκιὰ τοῦ Γρηγορίου,
σκορπίζεις εὐλογίας σου ἐκ δώματος ἁγίου·
τοῦ ἔθνους σου τὰς προσευχὰς θερμὸς μεσίτης φέρεις
πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ Πλάστου μας, καὶ μειδιᾷς καὶ χαίρεις.
Μὲ μίαν εὐλογίαν
ἀγωνιῶντα θάῤῥυνε καὶ τὸν οἰκτρὸν Καλλίαν!

Ὁ δημιουργὸς Πατήρ μας ὅταν ἔσυρεν ἐν πρώτοις
ἐκ τοῦ μηδενὸς τὸ σύμπαν, ἐρασμία ἀθωότης!
καὶ κατέπαυσε τῶν ἔργων τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην,
τὴν κατάστερον στοάν μας μὲ τὸ χρῶμά σου ἐμβάψας·
εἰς τὴν γῆν μας σὲ ἀφῆκε, μὲ τὸ χρῶμά σου ἐγγράψας
κυανῶν ὀμμάτων κόρας καὶ ξανθὴν νηπίαν κόμην.

Ἀθωότης! τὴν εἰρήνην εἰς τὰ βήματά σου σύρεις,
τὰ σφοδρὰ διώκεις πάθη, τὴν ἀγνότητα ἐνσπείρεις,
διαχέεις εὐλογίας μὲ παλάμην ἀνοιγμένην·
ἔμβλημα ἐλευθερίας καὶ τὴν κυανῆν σημαίαν,
ἐκ τῶν κόλπων σου λαβοῦσα τροπαιοῦχον καὶ ὡραίαν,
ἔστησας εἰς τοῦ ἀπείρου τὰς ἀγκάλας ἱπταμένην.

. . . . . .

Τοὺς παναγίους νόμους σου οἱ ἥλιοι τελοῦσι,
τὰ ἄστρα εἰς τὸ νεῦμά σου πιστῶς ὁδοιποροῦσι
τὴν ἀναλλοίωτον ὁδόν.
Ἡ γιγαντώδης σφῦρα σου παντοτεινὰ δουλεύει·
ἢ κόσμους εἰς τὴν ἄβυσσον ἐκ μηδενὸς χαλκεύει,
ἢ κόσμους ῥίπτει ἐκποδών.

Ἡ ποίησις καὶ μουσικὴ τῶν οὐρανῶν σαλπίζει·
χορὸς ἀγγέλων φαεινῶν τοὺς ὕμνους σου σκορπίζει,
εἰς τ' ἀχανὲς διάστημα.
Τὴν δόξαν καὶ σοφίαν σου θαυμάζει καὶ δοξάζει,
τὸ ἅγιόν σου ὄνομα σκιρτᾷ καὶ ἐκθειάζει
τὸ πᾶν, τῆς στιγμῆς βλάστημα.

Τὸν ἄναρχον, ἀΐδιον καὶ ἄσειστόν σου θρόνον
ἐπὶ πτερύγων ἔστησας ἀτελευτήτων χρόνων,
σκῆπτρον ἀστέρινον κρατῶν·
καὶ τὴν αἰωνιότητα πορφύραν ἐνεδύθης,
καὶ ἐξ ἡλίων στέφανον λαβὼν περιεβλήθης,
τὸ ἄπειρον ἰχνηλατῶν.

Σὺ, Πλάστα! ἀπὸ τ' οὐρανοῦ τὸ ὕψιστον σημεῖον
τοξεύεις ἐπὶ τῶν σφαιρῶν τὸ βλέμμα σου τὸ θεῖον,
καὶ εἰς τὰ καταχθόνια
ἀναταράσσεις τοὺς μοχλοὺς καὶ συγκινεῖς τὸν Ἅδην,
κ' ὑπερμεγέθεις μηχανὰς καινὰ ἐπιτροχάδην
σφυρηλατεῖς αἰώνια.

Σὺ εἰς τὴν ἄκραν κάθησαι τῆς κλίμακος τῶν ὅλων,
εἰς ἣν τὸ ἄτομον πηδῶν, τὸν ἄπειρόν σου θόλον
κατὰ βαθμοὺς διατρυπᾷ·
κ᾽ ἐκεῖθεν τὴν περιστερὰν ἀκούεις λουομένην,
καὶ εἰς ἀνθέων κάλυκα τὴν μυΐαν πνιγομένην
τὰς πτέρυγάς της νὰ κτυπᾷ.

Ὦ! εἴθε, εἴθε ν᾽ ἀναβῇ αἰσίως κ᾽ ἡ ψυχή μου,
καὶ νὰ σὲ φθάσῃ, τρέχουσα ἡ ταπεινὴ εὐχή μου
τὴν νοεράν σου κλίμακα!
καὶ, περιγυριζόμενος ἀπὸ χοροὺς ἁγίων,
νὰ εὐδοκήσῃς νὰ γραφῶ εἰς τῶν χρυσῶν βιβλίων
τὸν ἄφθαρτόν σου πίνακα.

. . . . . .

Ναπολέων, Ναπολέων! ὅταν ἥπλωσας τὴν χεῖρα,
σ᾽ ὑπεδέχθ᾽ ἡ οἰκουμένη ἀπροσδόκητον σωτῆρα,
Μωϋσῆν, ἐλευθερίας κραταιὸν σημαιοφόρον·
καὶ, Ἡρῶδαι φοβισμένοι, οἱ μονάρχαι τῆς γῆς ὅλης
ἤκουσαν, φαεινὸν ἄστρον, τὴν ἐμφάνειάν σου μόλις·
τὴν στιγμήν σου κατεμέτρων, τὸν σπινθῆρά σου ἐώρων.

Ἐπλανήθης, Ναπολέων, καὶ μὲ σὲ ἡ οἰκουμένη
ἔμεινεν εἰς τὴν ἐλπίδα καὶ χαράν της πλανωμένη.
Ὢ μετέωρον! ἐφάνης, ἔσβυσας· δὲν εἶσαι πλέον!
οἱ μονάρχαι πρὸς ἀλλήλους ἔσφιγξαν τὰς δεξιάς των,
ἔρραψαν τὰς ξεσχισμένας ἁλουργίδας μὲ κλωστάς των,
ἀπὸ δάκρυ ραντισμένας τῶν λαῶν καὶ αἷμα νέον.

Σὺ, Τιτὰν, ὁ κατοπτεύων θρόνον ἔξω τῆς γῆς ταύτης,
σὺ, ὁ ὁδηγῶν τὰ ἔθνη ὡς τὸ σκάφος του ὁ ναύτης,
καὶ λιμένα εἰς τοῦ πόλου τὴν ἀγκάλην ἀνιχνεύων·
ἄνωθεν τῶν Πυραμίδων τὴν Εὐρώπην, τὴν Ἀσίαν,
καὶ θαλάσσας καὶ ἠπείρους ἀπειλῶν, πρὸς τὴν Ῥωσσίαν
ἔδραμες, ὑπερβορείους παγετοὺς ἐπιβουλεύων.

Ἀλλὰ σὺ, ὦ στρατιῶτα τῆς ἐλευθερίας μόνης,
μὲ κωρώνην βασιλέως καταδέχεσαι καὶ ζώνεις
τὸν μὲ παγκοσμίους δάφνας ἐζωσμένον κρόταφόν σου;
ἔπαυσες νὰ ᾖσαι τότε τῶν λαῶν ὁ Βοναπάρτης!
πάχνην ἔχυσαν οἱ βράχοι τῆς φιλελευθέρου Σπάρτης...
καὶ σὺ, βράχε ἄλλου κόσμου, κρύπτεις τὸν ἐξόριστόν σου!

Ἄτεγκτος, ὦ Φιλισταῖε, θεωρῶν τὴν δούλωσίν του,
πρόσεχε μὴ καταθραύσῃ ὁ Σαμψὼν τὴν ἄλυσίν του,
καὶ τὰς στήλας ἐκ δευτέρου τῶν μοναρχιῶν συντρίψῃ!
Εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου μὲ πυρίνους χαρακτῆρας
τ' ὄνομά του ἐγγραμμένον ὑποθάλπει τοὺς κρατῆρας,
κ' ἔκρηξιν γιγαντιαίαν ἑτοιμάζεται νὰ ῥίψῃ...

Νὰ, τὴν ἔῤῥιψεν!... Ἕν ἔθνος, γῆ ἀνδρῶν προνομιαίων,
λαῶν πάλης πρὸς τυράννους στάδιον ἀνοίγει νέον,
κ' εἰς τὰ δοῦλα ἔθνη ῥίπτει ἔναυσμα ἐλευθερίας.
Θρόνοι, τρέμετε!... Σουλτάνοι, τρέμετε, τοῦ Βυζαντίου!...
ὑποκάτω σας ἀνάπτει ὁ κρατὴρ τοῦ Βεσουβίου!...
ὁ Σταυρὸς ἥπλωσεν ἄνω λάβαρον αὐτονομίας!...

. . . . . .

Εἴσοδε τοῦ Ἑλλησπόντου, πλήρη δόξης καὶ μαγείας!
διεπόρθμευσας τὸ πάλαι τὰς δυνάμεις τῆς Ἀσίας,
κ' ἤνοιξας τῶν ἀμετρήτων στρατευμάτων της τὸ μνῆμα.
Τὰ συντρίμματα σπαρμένα θεωρήσας τῆς γεφύρας,
ὁ μονάρχης, ὡς τὰ ῥάκη τῆς σχισμένης του πορφύρας,
ἐμαστίγωσεν ἀφρόνως τὸ ἐλεύθερόν σου κῦμα.

Καὶ αἱ αὖραί σου θριάμβους τῶν Ἑλλήνων ψιθυρίζουν,
κ' οἱ αἰγιαλοὶ συμβάντα κολοσσαῖα παιανίζουν.
Ἤδη ἐπὶ τοῦ μακροῦ σου ἑλικοειδοῦς τραχήλου,
ἁλιεύς, τὴν ἡσυχίαν τῶν ῥευμάτων σου ταράττων,
καὶ τὸν γαλακτώδη κάμπον αὐλακίζων τῶν ὑδάτων,
ῥδηγεῖ τὴν μικρὰν τύχην τοῦ σαπροῦ του μονοξύλου.

Σκυθρωπάζει, ναί! Ἡ πόλις τοῦ Ἰλίου ποῦ νὰ κεῖται;
οὐδὲ ἴχνος τῆς μεγάλης κοινωνίας συντηρεῖται!
τμήματά τινα μαρμάρων βλέπονται διεσπαρμένα.
Τῆς περικλεοῦς Τρῳάδος οὐδὲ σκέλεθρόν τι μένει·
οἶκοι, ἀγοραὶ, στρατῶνες, ἀνακτόρια, τεμένη,
ὅλα κόνις, τέφρα ὅλα καὶ ὀστᾶ ἐσκορπισμένα!

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν τριμμάτων ὡς φωναί τινες ἐβόων·
« Εἶσθε σεῖς, σκιαὶ μεγάλαι καὶ ἀρχαῖαι τῶν ἡρώων;
«Ἕκτορ, Ἀχιλλεῦ! ἐνδόξου μνήμης τέκνα καὶ ἀπείρου!»
Καὶ εἰς τὰ νεκρὰ τῆς Ἴδης τῆς θεοπατήτου κάλλη,
« Μῆνιν ἄειδε!» πετῶσα καὶ ἐνθουσιῶσα, ψάλλει
ἡ σκιὰ ἡ γιγαντώδης κ᾽ ἐμπνευσμένη τοῦ Ὁμήρου.

Ὅμηρε! μὲ τ᾽ ὄνομά σου αἰωνίως συνδεμένη
καὶ ἡ δόξα τῶν ἀρχαίων μαχητῶν μας ἀπομένει.
Ὦ! ἀνάζησον! τὴν Μοῦσαν τὴν ἀθάνατόν σου φέρε
εἰς τὰ τρόπαια τὰ νέα ἐλευθέρων ἀπογόνων·
τοὺς ἀρχαϊκούς σου ὕμνους διὰ μέσου τῶν αἰώνων,
ὡς βροντὰς ἐπουρανίους, διακήρυττησον καὶ χαῖρε!

. . . . . .

Νὰ, ἡ Λέσβος! Σεπτὴ μῆτερ πατρογονικῆς εὐκλείας,
μὴ σ᾽ ἐβάρυναν τὰ ἔτη χιονώδους ἡλικίας;
κεῖσαι ἄφωνος, ὡς γραῖα εἰς τὴν κλίνην της κειμένη.
Φεῦ! τὸ κῦμα, βαρυπλῆττον τὰς ἀκτάς σου τὰς πενθίμους
ἐρωτᾷ, ἀλλὰ ματαίως, τοὺς ἀρχαϊκούς σου δήμους
ἐὰν στεῖρα ἡ γαστήρ σου αἰωνίως θ᾽ ἀπομένῃ.

Τῆς σειρῆνος Σμύρνης πέραν διακρίνεται ἡ θέσις.
Τοῦ λαμπροῦ ἀστερισμοῦ της δὲν ἐπαπειλεῖται σβέσις·
ἱερὸν τὸ χρῶμα ἔχει, τὰ νερὰ καὶ τοὺς ἀέρας.
Τ᾽ ὄνομα ὁ γέρων Μέλης τοῦ Ὁμήρου ψιθυρίζει,
καὶ σκιά τις μὲ χλαμύδα οὐρανόχροον γυρίζει,
ψάλλουσα τὴν Ἰλιάδα τὰς ἐαρινὰς ἑσπέρας.

Ἀναφαίνεται μακρόθεν ἡ μοσχοβολοῦσα Χίος·
τοῦ ὀλέθρου της ὁ δαίμων κλαυθμυρίζει ἀπαισίως.
Ὦ κατάφυτε κ' εὐώδη κῆπε τοῦ ἀρχιπελάγους!
τοῦ μεγάλου Κοραῆ μας μήτηρ σὺ εὐλογημένη,
εἰς τὴν ἄβυσσον δουλείας κεῖσαι ἤδη κρημνισμένη,
καὶ ἀκούεις τῶν δεσμῶν σου μακροθύμως τοὺς πατάγους.

Ἐξ ἀριστερῶν ἡ Σάμος. Τίς ὁμίχλη τὴν καλύπτει;
Ἄ! τοὺς φλογερούς της ὅλμους ἡ ἐλευθερία ῥίπτει·
ἐχθρῶν πλήθη εἰς τοῦ Ἅδου ἀποπέμπονται τὰ σκότη.
Τῆς προγονικῆς σου δόξης, χαῖρε, νῆσος ἐπαξία!
ἡ Ἑλλὰς βαρυαλγοῦσα ἔκραξεν: « Ἐλευθερία! »
καὶ τὴν ἱερὰν φωνήν της ἤκουσας κ' ἐδέχθης πρώτη.

Κέρβερος παρὰ τὴν πύλην τῶν μερῶν τῶν ὡπλισμένων
τὰ Ψαρρᾶ... Πλὴν καπνὸν βλέπω ζοφερὸν ἀνυψωμένον,
καὶ περιπολοῦντα κύκλῳ δάση ὅλα καταρτίων!
Τί βροντή, τί λάμψις εἶναι;... ἔκρηξίς τις δὲν ἠκούσθη;
ὁ ἀὴρ ἀπὸ ἐσχάρας φλογῶν μαύρων δὲν ἐκρούσθη;...
Τὴν σημαίαν του ὑψῶσαν ἐκεῖ στρέφεται τὸ πλοῖον.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΣΟΥΤΣΟΝ.

Ὦ Σοῦτσε! τὰς ἡμέρας μας ἐκείνας ἐνθυμεῖσαι,
ὅτε φυλαὶ Ἑλληνικῶν στρατῶν ἐξοπλισθεῖσαι,
τὰ τρόπαιά των ἔστησαν εἰς ἔνδοξα ἐδάφη;
Προγονικοὶ ἠνέῳξαν γιγαντιαῖοι τάφοι·
ἡ πτωματόφυρτός μας γῆ ἐξήμεσεν ἀρχαῖα
ἐστᾶ νὰ προσκυνήσωσι τὰ κόκκαλα τὰ νέα·
κ' ἰδού, συναντημένα,
ἐντάμα καταβαίνουσι τὸ μνῆμα, ἑνωμένα.

Ἀτρόμως τότε ἔῤῥιπτες τὰ βέλη τῆς σατύρας,
καὶ τὰς νευρὰς ἐτάνυζες τῆς σοβαρᾶς σου λύρας·
καὶ, στέφων τοὺς κροτάφους σου μὲ ῥόδα Μαραθῶνος,
ἐνῷ τοὺς ὕμνους ἔψαλλες τοῦ θείου μας ἀγῶνος,
τὸ δόρυ σου εἰς τὴν χολὴν τοῦ Γιουβενάλη βρέχων,
γραφίδα τῆς ἰσότητος εἰς χεῖράς σου κατέχων,
μ᾽ ἀτρόμητον καρδίαν
τὴν ἀρετὴν ἐξύμνησας, τοξεύσας τὴν κακίαν.

Παρῆλθ᾽ ἐκεῖν᾽ ἡ ἐποχή· ἄλλοι καιροὶ καὶ ἤθη.
Ἡ γῆ μας ὑπὸ ξενικῶν ποδῶν κατεπατήθη·
ξένων φυλαὶ ἐμίαναν τὰ θεῖά μας ἐδάφη,
καὶ τῶν προγόνων ὑπ᾽ ὀργῆς ἐσκίρτησαν οἱ τάφοι.
Πετῶν ἐπάνω τῆς Πνυκὸς κ᾽ ἐπὶ τοῦ Παρθενῶνος
εἷς γίγας, λέγουν, φαίνεται, καὶ ἕτερος συγχρόνως
σχετλιασμὸν ἀφίνει,
ἐκχέων λάμψιν ζοφερὰν ὡς ἡ ὠχρὰ σελήνη.

Καὶ εἶναι δύο φάσματα, τὸ μὲν ψυχορῥαγούσης
Ἐλευθερίας, τ᾽ ἄλλο δὲ Ἑλλάδος οἰμωζούσης.

. . . . . .

Ἱερεμίας ποιητής, κατάπικρος καὶ ἔνθους,
διακροτῶ νεανικὴν, Ἑλλάς μου, λύραν πένθους,
καὶ, πλήρης ἀναμνήσεων, ζητῶ τὴν ἐρημίαν,
τῆς τεθλιμμένης σου Σιὼν θρηνῶν τὴν δυστυχίαν.
Εἰς τὴν μορφὴν τῆς φίλης μου τὸ ἄλγος τῆς ψυχῆς μου
μόνην τὴν σὴν φαντάζεται εἰκόνα, ὦ πατρίς μου!
τῆς φίλης μου τὸ σῶμα
σὲ παριστάνει ἐνδυθὲν τὸ κυανοῦν μας χρῶμα.

. . . . . .

Ὦ Σοῦτσε! εἰς τοῦ ἔθνους μας τὴν γνώμην βασιλεύεις·
πᾶσαν ψυχὴν εὐαίσθητον ἐλαύνεις καὶ μαγεύεις.
Διπλῆν κιθάραν ἔκρουσας μὲ χεῖρα μακαρίαν,
τὸν Ἔρωτα ἐξύμνησας καὶ τὴν Ἐλευθερίαν.

Ὦ! χαῖρε! βλέμμα ῥίπτοντες εἰς τὰ λαμπρά σου ἔπη,
νὰ στέφωσιν οἱ Ἕλληνες τὸν κρόταφόν σου πρέπει
μὲ ἄνθη τοῦ ἀγῶνος,
νωπὰ νὰ σὲ ραντίζωσι ῥόδα τοῦ Μαραθῶνος!

ΕΙΣ ΤΡΙΕΤΕΣ ΚΟΡΑΣΙΟΝ.

Ἡ ὑπόξανθός σου κόμη, ὀφθαλμοὶ οἱ κυανοί σου,
παριστοῦν ἐνσαρκωμένην ἀθωότητος μορφήν·
ὁμοιάζεις, Κλεοπάτρα, τὰς οὐρὶ τοῦ παραδείσου,
καὶ τὸ πρόσωπόν σου φέρει ἀρετῆς λαμπρὰν βαφήν.
Εἶσαι ῥόδον τῆς πρωΐας, εἶσαι ἔαρος ἑσπέρα,
ὡς ἡ ζεφυρῖτις αὖρα καὶ τερπνὴ καὶ δροσερά,
ὡς θυμίαμα λιβάνου περιτρέχον τὸν αἰθέρα,
ὡς παρθενικῶν ῥυάκων τὰ κρυστάλλινα νερά.
Ὡς προβαίνεις εἰς τὰ ἔτη κ' εἰς τὰς ἀρετὰς προχώρει,
Ἑλληνὶς τὴν γέννησίν σου καὶ τὰ ἤθη Ἑλληνίς·
εἴθε ζῶντα νὰ μ' εὐφραίνουν τ' ἀγαθά σου, ἁγνὴ κόρη,
καὶ θανόντος ἡ ψυχή μου νὰ σκιρτᾷ ἐν οὐρανοῖς!

ΕΙΣ ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΤΑΡΙΟΝ ΕΞΑΕΤΟΥΣ ΚΟΡΑΣΙΟΥ.

Σ' εἶδα, πλὴν στιγμὰς ὀλίγας σ' εἶδα, οὐρανία κόρη!
σ' εἶδα παίζουσαν ἐμπρός μου·
τ' ὄμμα μου γοητευμένον καὶ θαυμάζον σ' ἐθεώρει
ὡσεὶ ἄγγελον, ἀπ' ἄλλου εἰς τὴν γῆν ἐλθόντα κόσμου.
Πόθεν ἔλαβες, ὦ κόρη, τὴν ὁλόχρυσόν σου κόμην,
πόθεν τὸ ἁγνόν σου ὄμμα;
καὶ τὸν τρόπον καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν πάγχρυσόν σου γνώμην
καὶ τὰ ῥόδα εἰς τὸ στόμα;
Ὡς ἀτμὸν ἀκαριαῖον τῆς ἐαρινῆς πρωΐας
καὶ σὲ εἶδα καὶ σὲ χάνω,
Χερουβὶμ χρυσοῦν! πλὴν μ' ὅλην τὴν ὁρμὴν τῆς φαντασίας
κατασπάζομαι τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν σου καὶ σὲ φθάνω.

XI.

ΞΕΝΟΦΩΝ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ τῷ 1828. Εἰς λίαν τρυφερὰν ἡλικίαν παρέσχε τὰ σημεῖα ἐξόχου εὐφυΐας καὶ πρωΐμου διανοητικῆς ἀναπτύξεως. Μόλις τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἄγων, ἀνεδείχθη ἐραστὴς τῶν Μουσῶν καὶ ἔγραψε διάφορα χαρίεντα ποιημάτια. Δεκατετραετὴς ἐξέδιδε Περιοδικόν τι, Αἱ τρεῖς Χάριτες καλούμενον, καὶ ἐνησχολεῖτο εἰς διαφόρους δημοσιεύσεις, οὐχὶ ἀμοίρους φιλοκαλίας καὶ πνεύματος, αἵτινες ἐφάνησαν ἐν τῷ περιοδικῷ Ἑλληνικῷ τύπῳ. Ἀλλ' ὁ ἐνωρὶς κλεινὰς τὰς ἐλπίδας παρασχὼν νεανίας οὗτος ποιητὴς ἀπεσβέσθη εἰς τὸ εἰκοστὸν τέταρτον ἔαρ τοῦ βίου του, τῷ 1852.

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ.

ΑΥΘΕΝΤΗΣ.

Εἰς τοῦ ῥύακος τὰς ὄχθας ταύτας τὰς λειοπρασίνους
ἐλθὲ, κάθησον ἐγγύς μου, τῶν βοσκῶν τιμὴ, Βουκόλε.

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

Ἀλλ' αἱ αἶγές μου, φοβοῦμαι, μὴ διασπαρῶσιν ὅλαι.

ΑΥΘΕΝΤΗΣ.

Ἀμερίμνει! εἰς τοὺς λόφους αὐταὶ βόσκουσιν ἐκείνους
τοὺς ἀντίκρυ καὶ ἀκούουν, ἀρκεῖ μόνον νὰ συρίξῃς.
Ἧσο φίλος, καὶ γνωρίζεις τοῦ βοσκοῦ Ἀμνοῦ τὰ πάθη·
ψάλλε μοι, παρακαλῶ σε, πῶς ἐξ ἔρωτος ἐχάθη.
Ἂν διὰ τοῦ ᾄσματός σου, ὦ ποιμὴν, μὲ κατανύξῃς
ἀμοιβὴν θὲ νὰ σοὶ δώσω δύο γαλακτούχους αἶγας
μὲ τοὺς δύο των ἐρίφους, τοὺς παχεῖς καὶ πωγωνάτους.

ΒΟΥΚΟΛΟΣ.

Ὁμιλεῖς, αὐθέντα, λόγους εὐμενεῖς καὶ γλυκυτάτους!
ἐλεύθεριος ὑπάρχεις καὶ εἰς τὴν καρδίαν μέγας.

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνόν, δακρύων!
Ὁ φαιδρὸς Ἀμνὸς τί ἔχει; πόθεν ἔνωχρος καὶ σύννους;
τὸ πρὶν ὄμμα του τὸ λάμπον πόθεν νῦν θαμβὸν καὶ δύον;
πῶς δὲν βόσκει τοὺς ἀρνούς του, τοὺς λευκοὺς καὶ χαρμοσύνους;
πῶς, ἀντὶ νὰ ἀγραυλήσῃ, διαῤῥήγνυται εἰς θρήνους;

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνόν, δακρύων!
Μίαν μόρσιμον ἡμέραν εἶδε φεῦ! μίαν βοσκίδα,
(Νηρηΐδος σῶμα εἶχε, πρόσωπον θελγήτρων βρύον)
νὰ ποτίζῃ, τραγῳδοῦσα, τὴν φιλτάτην της αἰγίδα·
ἔκτοτ' ἔλαβεν ὁ μαῦρος τοῦ θανάτου τὴν σφραγῖδα!

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνόν, δακρύων!
Ἐπειδὴ ἡ βοσκοποῦλα, ἂν καὶ δεκαπέντε χρόνων,
μὲ τὸν ἔρωτα διῆγε ἄσχετον καὶ ξένον βίον,
ὁ Ἀμνὸς λοιπὸν ὁπόταν τὸν διακαῆ του πόνον
τὴν ἐδιηγήθη, αὕτη θάμβος ἐξερράσθη μόνον! . . .

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνόν, δακρύων!
Ἦλθ' ὁ γηραιὸς πατήρ του καὶ τὸν ἔλεγεν: «Γιέ μου!
« διατί ἀναλυγόνεις ὡς τὸ κίτρινον κηρίον; . . .
« ἄφες τὴν θανατηφόρον ταύτην λύπην, ὦ Ἀμνέ μου,
« καὶ ἰδὲ τὸ ποίμνιόν σου πῶς ὑπάγει τοῦ ἀνέμου!»

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνόν, δακρύων!
Ἦλθον, ἦλθον κ' οἱ ποιμένες καὶ τὸν ἔλεγον: «Τί κεῖσαι
« καὶ χλωμὸς καὶ μαραμένος εἰς τὸν ῥύακα πλησίον;
« τί ὁλόγυμνος στενάζεις καὶ ἡμᾶς δὲν συλλογεῖσαι;
« τοὺς χοροὺς καὶ τὰς βοσκάς μας διατί δὲν ἐνθυμεῖσαι;»

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνόν, δακρύων!
« Ὦ ὡραία βοσκοπούλα! ἐλθὲ, τρέξε καὶ σὲ κράζω
« ὁ Ἀμνὸς ἐγὼ ἐκεῖνος μετὰ φλογερῶν δακρύων·
« ἐλθὲ, τρέξε νὰ γνωρίσῃς δεινὰ πόσα δοκιμάζω
« ἐξ αἰτίας σου, καὶ ὅτι εἰς τὸν Ἅδην πλησιάζω!

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνὸν, δακρύων.
« Εἰς αὐτὴν τὴν στάσιν ὅταν μὲ ἰδῇς, τὴν τρισαθλίαν,
« θέλεις βέβαια μ᾽ οἰκτείρει, ἐὰν ἦσαι καὶ θηρίον·
« μὲ τοὺς τρυφερούς σου λόγους θὰ μὲ δώσῃς ἰατρείαν,
« καὶ συγχρόνως τὴν τοσούτῳ ποθεινήν μοι εὐτυχίαν! . . .

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνὸν, δακρύων!
« Ἀλλὰ τί λῆρῶ, ὁ τάλας! τί φαντάζομαι χιμαίρας;
« ἐλθὲ, τρέξε σὺ, ὦ Χάρων, κ᾽ ἔπαρέ μου τὸ σαρκίον!
« Φεῦ! εἰς ἀγνωρίστους τόπους δὲν διάγει τὰς ἡμέρας,
« φεύγουσα τὸν ἔρωτά μου ἡ ἀνεύσπλαγχνος, τὸ τέρας;

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνὸν, δακρύων!
« Τί ἐλάττωμα, ὦ κόρη, μ᾽ εὗρισκες καὶ δὲν μ᾽ ἠγάπας;
« εὔμορφον δὲν μὲ παρίστα τὸ νερὸν τῶν ῥυακίων,
« πλούσιον δ᾽ ὁ τῶν προβάτων καὶ αἰγῶν ἀριθμὸς ἅπας;
« τοῦ αὐλοῦ μου ἡ ἡδύτης κατεμάγευε τὰς νάπας.

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνὸν, δακρύων!
« Ὦ λαμπροφοροῦσα φύσις! βάλε πλέον, βάλε μαῦρα·
« εἰς χειμῶνα τράπου, ἔαρ, τὸ τὰς λύπας διαλύον·
« εἰς ὀλοφυρμοὺς βορέως ψυχροτάτου σὺ, ὦ αὖρα·
« χαμαὶ ῥίψατε τὰ φύλλα, δένδρα ὑψηλὰ καὶ γαῦρα!

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνὸν, δακρύων!
« Λάβετε, ὦ ἀηδόνες, τὴν φωνὴν τῶν ἀσκαλάφων!
« κόσσυφε, σπουργῖτα, σπῖνε, τὴν τῶν λάλων βατραχίων·
« ἀποκτήσατε σεῖς, κύνες, τὴν δειλίαν τῶν ἐλάφων·
« ἔξαλλα τὰ πάντα, ὅταν καταβαίνω εἰς τὸν τάφον!

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνὸν, δακρύων!
« Ῥόδον, ἴασμον καὶ κρίνον, νὰ βλαστήσετε εἰς βάτους
« καὶ τριβόλους, ὡπλισμένους ὑπὸ ἀκανθῶν ἀγρίων·
« ὥστ᾽ ἂν ἡ βοσκὶς σᾶς δρέψῃ μὲ δακτύλους λεπτοτάτους,
« νὰ συναισθανθῇ κ᾽ ἐκείνη πόνους ὀδυνηροτάτους!

. . . . . .

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνὸν, δακρύων!
« Καὶ σὺ, ῥύαξ, εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ὁποίου κατὰ πρῶτον
« ὁ ταλαίπωρος τὴν εἶδα μετ' ἐκστάσεων μυρίων,
« κἰ ὅπου τώρα ἀποθνήσκω, τὴν ἀγάπην της λιμώττων,
« ῥύαξ, στείρευσον ὁπόταν θὰ εἰσδύσω εἰς τὸν σκότον!

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνὸν, δακρύων!
« Ὦ ἀθῶα πρόβατά μου, γύρω μου συναθροισμένα,
« οἴμοι! σᾶς ἐγκαταλείπω εἰς τὴν λύσσαν τῶν θηρίων·
« σᾶς ἀφίνω εἰς τὸν κόσμον ἔρημα, ὠρφανευμένα,
« ἐπειδὴ καὶ μετ' ὀλίγον δὲν θὰ ἔχετε ποιμένα!

Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνὸν, δακρύων!
« Εἰς τὸν τόπον τοῦτον θέλω, ὅταν ἀνοιχθῇ τὸ μνῆμα,
« νὰ ταφῇ τὸ λείψανόν μου, τὸ περίλυπον καὶ κρύον·
« κἰ ἂν ποτὲ ἐνταῦθα φέρῃ ἡ ξανθὴ βοσκὶς τὸ βῆμα,
« ἀγνοοῦσα ὅτ' ὑπάρχει τῆς σκληρότητός της θῦμα,

(Ψάλλω τὸν καλὸν ποιμένα, ψάλλω τὸν Ἀμνὸν, δακρύων!)
« τότε σεῖς, ὦ πρόβατά μου, πλησιάσατε ἡμέρως
« μετ' ἀθώων βελασμάτων, μετὰ θλιβερῶν δακρύων,
« καὶ, περικυκλώσαντά την, ὁδηγήσατ' εἰς τὸ μέρος,
« ὅπου ἐξ αἰτίας ταύτης μ' ἐθανάτωσεν ὁ ἔρως! » . . .

Κλαίω τὸν καλὸν ποιμένα, κλαίω τὸν Ἀμνὸν, στενάζων!
Καὶ ὁ μὲν ἀπεκοιμήθη διὰ πάντα· σὺ δὲ τώρα,
ὦ καλὲ αὐθέντα, δός μοι τὰ ὑποσχεθέντα δῶρα.

ΑΥΘΕΝΤΗΣ.

Τὸ παθητικόν σου ᾆσμα ἤκουσα δακρυσταλάζων.

Ἡ ἀκούσιος αἰτία τοῦ θανάτου τοῦ ποιμένος,
ὦ μελίστομε βουκόλε, ἦτο ἡ δική μου κόρη,
ἥτις χάριν ἀθυρμάτων τὰ ποιμενικὰ ἐφόρει.
Ἀλλ' ἰδοὺ τὰς δύο αἶγας, καὶ μὴ ἔσο λυπημένος.

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ.

(Εἰς τὸν α΄ σεισμόν.)

Ὢ πόποι! οἷος θόρυβος εἰς τὰς νεφέλας φθάνει!
τὴν Ὀμηρογενέτειραν οἷος καταλαμβάνει
ὑψιφωνότατος κλαυθμός!
Ἄ! στῆτε, στῆτε! ὦ βροτοί! . . . ἡ γῆ ἀναστενάζει!
ἡ γῆ μυκᾶται καὶ βοᾷ, κλονεῖται καὶ σφαδάζει!
Ἄ! στῆτε! γίνεται σεισμός! . . .
Ὡς ναῦς, εἰς τὸν ὠκεανὸν ἐξαίφνης προσβληθεῖσα
ἐκ τρικυμίας φοβερᾶς καὶ κατασαλευθεῖσα,
τοιουτοτρόπως καὶ ἡ γῆ,
τὸν ἀχανῆ ὠκεανὸν πλέουσα τῶν αἰθέρων
ἐν μέσῳ πλήθους σελήνων, ἡλίων καὶ ἀστέρων,
θὰ ναυαγήσῃ, ναυαγεῖ! . . .
Εἰς τὸν ναὸν, εἰς τὸν ναὸν, ὦ πάντρομοι πλωτῆρες!
χαμαὶ, χαμαὶ τὰ γόνατα, εἰς οὐρανὸν αἱ χεῖρες!
εἰς τὸν ναὸν, εἰς τὸν ναόν!
τοὺς δεομένους ὁ Θεὸς εἰσήκουσε πολλάκις,
ἀπ᾽ ἄφευκτον ναυάγιον διέσωσ᾽ ἀπειράκις . . .
παρακαλεῖτε τὸν Θεόν!
Ποῦ ἔχεις τὴν διάνοιαν, ὦ Πλάστα, ἐστραμμένην
κ᾽ ἐγκαταλείπεις πρὸ τριῶν ἐτῶν τὴν οἰκουμένην
εἰς φρικωδέστατα δεινά;
κόσμους ἑτέρους μελετᾷς, κόσμους ἑτέρους πλάττεις,
καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν γῆν, ἣν δὲν διαφυλάττεις,
ὁ κακὸς δαίμων κυβερνᾷ;
Οἱ στεναγμοὶ, οἱ κοπετοὶ, ὁ κόσμος ὅλος κλαίων,
εἰς εὐσπλαγχνίαν, ὦ Θεὲ, ἂς σὲ κινήσουν πλέον!
Ῥίψον ἓν βλέμμα ἐφ᾽ ἡμῶν·
ἐπαναστάσεις θὰ ἰδῇς, σφαγὰς, πολέμους, φόνους,
κατακλυσμοὺς, πυρκαϊὰς, λοιμοὺς ἀνθρωποκτόνους
καὶ τελευταῖον τὸν σεισμόν!

(Εἰς τὸν 6′ σεισμόν.)

Λοιπὸν οἱ οἶκοι τάφοι μας! λοιπὸν τὸ δῶμα μνῆμα!
λοιπὸν ἐξ ἀποφάσεως θὲ νὰ γενῶμεν θῦμα
τοῦ ἐννοσίχθονος σεισμοῦ;
λοιπὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ ὑπὸ τὴν σελήνην
θὰ προσδοκῶμεν τὴν ταφήν, τὴν φοβερὰν ἐκείνην,
μετ' ἀγρυπνοῦντος ὀφθαλμοῦ;
Ἄ! ποῦ νὰ καταφύγωμεν; ἄ! ποῦ νὰ ἐκσωθῶμεν;
παντοῦ, παντοῦ γῆν σπαίρουσαν, σκιρτῶσαν ἀπαντῶμεν
πρὸ τῶν τρεμόντων μας ποδῶν·
καὶ μυκηθμοὺς ἀκούομεν χωρῶν ὑποχθονίων,
καὶ νίτρον ὀσφραινόμεθα καὶ ἄσφαλτον καὶ θεῖον,
ἐκ τῶν ῥωγμάδων ἐκπηδῶν! . . .
Ἀλλὰ ἡ γῆ τινάσσεται καὶ τρέμει ἐπὶ μᾶλλον! . . .
Σοφοί, ὁ κλονισμὸς αὐτὸς δὲν εἶν' ὀργὴ μετάλλων,
ἀλλὰ Θεοῦ, Θεοῦ ὀργή! . . .
Ναί, εἶδον χεῖρα φοβερὰν τὸν οὐρανὸν νὰ σχίζῃ
καὶ μὲ τὸν δάκτυλον αὐτῆς τὴν γῆν νὰ φοβερίζῃ,
καὶ νὰ κλονίζεται ἡ γῆ! . . .
Ἔλεος! ἔλεος, Θεέ! διὰ τὴν νέαν ταύτην,
τὴν χθὲς εἰσέτι φέρουσαν ζωὴν, ζωὴν τοσαύτην,
καὶ σήμερον ἡμιθανῆ! . . .
Ἔλεος! ἔλεος, Θεέ! διὰ τὴν τρισαθλίαν
αὐτὴν γυναῖκα, ἥτις φεῦ! πίπτ' εἰς λειποθυμίαν
ἐκ τρόμου καὶ ἐγκυμονεῖ! . . .
Ἔλεος! ἔλεος, Θεέ! καὶ δι' αὐτὴν τὴν πόλιν,
ἣν περ ὁ Ἅδης ἀπειλεῖ νὰ καταπίῃ ὅλην·
ἔλεος! παῦσον τὸν σεισμόν!
Ὡς δίκαιος ἐπάταξας, ὡς δίκαιος λυπήσου·
μὴ ἀφανίσῃ, ὦ Θεὲ, ἡ κραταιὰ ὀργή σου
τὸν τῆς Ἀσίας ὀφθαλμόν!

Τὸ σοβαρόν σου μέτωπον ἂς λάβῃ ἱλαρίαν.
Ποίησον ἐπιτακτικήν τινα χειρονομίαν,
ὅπως ἡ γῆ εὐθὺς σταθῇ·
ὡς οἱ ἀφρίζοντες τροχοὶ τινὸς ἀτμοκινήτου,
ἀκούοντες τὴν ἔντονον φωνὴν τοῦ κυβερνήτου,
ὁπόταν ἐλλιμενισθῇ.

ΑΙ ΧΕΛΙΔΟΝΕΣ.

Ἤλθατε; καλῶς ἤλθατε, γλυκεῖαι χελιδόνες!
Τὴν χλοερὰν αὐτῆς στολὴν ἡ φύσις θὲ νὰ βάλῃ·
τῆς ἀπουσίας σας, μικραί, οἱ μῆνες ὡς αἰῶνες
μ' ἐφάνησαν μεγάλοι.
Ὦ χελιδόνες, σύρετε τοῦ ἔαρος τὸ ἅρμα·
τοῦ ἔαρος προάγγελοι σεῖς εἶσθε, ὦ ἀθῶαι!
τῆς τεθλιμμένης κτίσεως ὑπάρχετε τὸ χάρμα,
ὅτ' ἔρχεσθε ἐδῶ.

Τοῦ παραδείσου ὁ Θεὸς τὰς θύρας σᾶς ἀνοίγει,
καὶ εἰς τὸν κόσμον, ὦ μικραί, σᾶς στέλλει ἐλευθέρας·
τὰς κλείει δ' ὅταν ἐξ ὑμῶν καὶ ἡ ἐσχάτη φύγῃ
εἰς τοὺς γλαυκοὺς αἰθέρας.
Καὶ λέγει σας: «Ὦ Χερουβείμ! μὲ σχῆμα χελιδόνος
« εὐαγγελίσατε τῇ γῇ, ὅτι τὸ ἔαρ ἦλθε·
« ὅτ' ἦλθε πάλιν ἡ χαρὰ, ὅτ' ἔφυγεν ὁ πόνος
« καὶ ὁ χειμὼν παρῆλθε.
« Ναὶ, ναί! εὐαγγελίσατε, ὅτι θὰ μειδιάσω . . .
« ὅτι ἀμέσως δὶ αὐτοῦ τοῦ μειδιάματός μου
« μὲ σμαραγδίνους καλλονὰς ἐγὼ θὲ νὰ σκεπάσω
τὸ πρόσωπον τοῦ κόσμου.»
Ὦ χελιδόνες! ἄλλοτε,—πρὸ δισχιλίων χρόνων,—
ὁπόταν ἐπεστρέφατε μὲ τοὺς καλοὺς γεράνους,
οἱ παῖδες οἱ φαιδρότατοι τῶν θείων μας προγόνων,
βαστάζοντες στεφάνους,

τοὺς οἴκους περιήρχοντο, καὶ τὴν ἐπιστροφήν σας
ἀνήγγελλον συμψάλλοντες: « Ἡ χελιδὼν ἐστάλη! »
καὶ τώρα — ὦ μεταβολὴ καιρῶν! — τὴν ἔλευσίν σας
εἷς ψάλτης μόνον ψάλλει. . .

Τί πλήττετε τὸν οὐρανὸν μὲ τὰ μικρὰ πτερά σας;
ὦ μελανόλευκα πτηνά, διαίως τί πετᾶτε;
διατί τόσον γοερὰ τὰ τερετίσματά σας;
τὰ στέρνα τί τρυπᾶτε;

Ταλαίπωρα! δὲν ηὕρατε τὰς φωλεάς σας πάλιν!
τίς ἄρα σᾶς κατέστησεν ἀνέστια καὶ ξένα;
τίς ἄρα σᾶς ἐβύθισεν εἰς συμφορὰν μεγάλην,
πτηνὰ δυστυχισμένα;

Χειμὼν ἐλεηλάτησε βαρὺς τὴν οἰκουμένην,
εἰς τὰ νερά του ἔπνιξε καλύβας καὶ χωρία·
ἐφόνευσε μὲ τὴν πνοὴν αὐτοῦ τὴν παγωμένην
ἀνθρώπους καὶ θηρία.

Ἄ! παύσατε, φιλόπονα πτηνά, τὰ κλαύματά σας!
τὰς φωλεάς σας κτίσατε μὲ ἄχυρον ἢ χῶμα,
καὶ κελαδήσατ' ἔπειτα τοὺς νέους ἔρωτάς σας
μὲ τὸ γλυκύ σας στόμα.

Ὁ Ὕψιστος σᾶς ἔστειλεν ἐδῶ πρὸς εὐφροσύνην·
λοιπόν, ἀθῶαι ψάλτριαι, δέον νὰ κελαδῆτε,
νὰ γλυκονανουρίζετε τὴν τῆς ψυχῆς ὀδύνην
καὶ νὰ χαροποιῆτε.

Ἤλθατε; καλῶς ἤλθατε, ὦ φίλαι χελιδόνες,
νὰ μ' ἐπισκέπτεσθε συχνὰ εἰς τὸ παράθυρόν μου·
θὰ παύσουν μὲ τὸ ἆσμά σας εὐθὺς αἱ ἀλγηδόνες
τῶν νέων ἡμερῶν μου!

XII.

ΜΑΝΟΥΗΛ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Κρήτῃ. Ἐκπαιδευθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἐν Μολδαβίᾳ, διέτριψεν εἰς Ἰάσιον μέχρι τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, διευθύνων τὸ αὐτόθι ἐπιμελείᾳ αὐτοῦ ἱδρυθὲν Ἑλληνικὸν τυπογραφεῖον, καὶ τετιμημένος ὑπὸ τοῦ Ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας τῷ τίτλῳ τοῦ Καμινάρη. Ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος καταβὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὑπηρέτησεν εἰς διαφόρους πολιτικὰς θέσεις, καὶ ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1852, εἰς βαθὺ γῆρας καὶ ἐν πενίᾳ, ἀφοῦ ἐδαπάνησε μέγα μέρος τῆς περιουσίας του ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ.

Ἑλλήνων παῖδες, σπεύσατε! ἰδοὺ καιρὸς καὶ ὥρα
ν' ἀναφανῶμεν ἥρωες ᾽ς τὸν κόσμον πάλιν τώρα.
Τὸν τύραννον, τὸν ἄπιστον Ἀγαρηνὸν ἐκεῖνον,
τὸν καταιχμαλωτίσαντα τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων,
ὡς πότε ὑποφέρομεν νὰ μᾶς ἐξουσιάζῃ
μ᾽ ἕνα ζυγὸν τόσον βαρὺν, καὶ νὰ μᾶς θυσιάζῃ
᾽ς τὸ βάρβαρόν του θέλημα τρεῖς ἥμισυ αἰῶνας;
Γενναίως ἤδη τρέξατε, ἐμβᾶτε ᾽ς τοὺς ἀγῶνας,
νέοι, παιδιὰ καὶ γέροντες, μικροί τε καὶ μεγάλοι,
τὸν τύραννον νὰ διώξωμεν ὥρα δὲν εἶναι ἄλλη!
Ἐνθυμηθεῖτε ὅλοι σας τί ἦτον ἡ Ἑλλάς μας,
καὶ ἴδετε μὲ δάκρυα τὰς τώρα συμφοράς μας.
Ἑλλήνων παῖδες! δράμετε μὲ τολμηρὰν καρδίαν,
καὶ λάβετε τὰ ἅρματα μὲ μεγαλοψυχίαν·
καὶ πλέον ἐξυπνήσατε ἀπὸ τὴν ληθαργίαν,
καὶ τρέξατε νὰ λάβετε πάλιν ἐλευθερίαν.
Ἡμεῖς ποτὲ δὲν εἴμεθα τεχνῶν οἱ ἐφευρέται,
ἐπιστημῶν διδάσκαλοι, τοῦ κόσμου νομοθέται;

Τότε ἡμᾶς δὲν ἔτρεμεν Ἀνατολὴ καὶ Δύσις;
πῶς τώρα ἀπηυδήσαμεν, ἢ μετεβλήθ' ἡ φύσις;
Ἐξέλθετε, προπάτορες, μέσ' ἀπὸ τὰ μνημεῖα!
τὸ νὰ μᾶς ἐμψυχώσετε εἶναι μεγάλη χρεία·
καὶ ὅλους νὰ ἐμπνεύσετε, ἀπόφασις νὰ γένῃ
μὲ ἕνα ὅρκον σταθερὸν νὰ μείνωμεν δεμένοι:
ἢ νὰ χυθῇ τὸ αἷμά μας ὡς ὕστερην ῥανίδα,
ἢ νὰ ἐλευθερώσωμεν τὴν φίλην μας πατρίδα!

ΕΚ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΓΝΩΜΙΚΩΝ.

Νόμον ἂν θέλῃς, ἡγεμών, δίκαιον νὰ θεσπίσῃς,
σὺ πρῶτος εἰς παράδειγμα πρέπει νὰ τὸν τηρήσῃς.
Ἄρμεγε γάλα φρόνιμα καὶ μὴν ἐκβάλλῃς αἷμα,
κούρευε μόνον τὸ μαλλὶ καὶ ἄφινε τὸ δέρμα.
Ὅταν τιμᾷ ὁ ἡγεμὼν τὰς ἐναρέτους πράξεις,
ὁ κόσμος ὅλος τὸν τιμᾷ καὶ πᾶσ' ἀνθρώπων τάξις.
Δεσποτισμὸς κὶ ἀμάθεια εἰσὶν εἰς πάντα τόπον,
αἰτίαι ἰσχυρώταται κακίας τῶν ἀνθρώπων.
Χωρὶς δὲ τὴν πολιτικὴν σωστὴν ἐλευθερίαν,
τὴν οὖσαν ἀπαραίτητον διὰ τὴν κοινωνίαν,
δὲν εἶν' ἀνεπηρέαστος μήτε ἀσφαλισμένη
ποτὲ ἡ ἰδιωτικὴ καὶ θεμελιωμένη.
Προδότης τῆς πατρίδος του ὅστις αὐτὴν προδίδει,
καὶ ὅστις εἰς ἀνάγκην της βοήθειαν δὲν δίδει.
Τὸ μὲν νικᾶν αὐτὸς αὑτὸν πασῶν νικῶν ἀρίστη,
ἡττᾶσθαι δὲ ὑφ' ἑαυτοῦ πασῶν ἡττῶν αἰσχίστη.
Ἡ τύχη μεταβάλλεται, καθὼς καὶ ἡ Σελήνη,
καὶ εἰς κανένα σταθερὰ ἀδύνατον νὰ μείνῃ.
Ἡ χάρις, ἀπὸ μισητὴν χαριζομένη χεῖρα,
δυσφοροτάτης ὕβρεως λαμβάνει χαρακτῆρα.
Τὸ ὄμμα πρῶτον θεωρεῖ, ὁ νοῦς δεύτερον κρίνει,
ἡ γλῶσσα τρίτον ὁμιλεῖ ὅσα ὁ νοῦς προτείνει.

Τὸ παρελθὸν ἡπάτησε, τὸ ἐνεστὼς πειράζει,
τοῦ μέλλοντος τὸ ἄδηλον ὅλους κατατρομάζει.
Νεότης, πλοῦτος, δόξα τε, τὸ πᾶν σκιὰ καὶ πλάνη,
ὁ θάνατος ὡς ἄωρος ὅλους καταλαμβάνει.
Ὁ προοδεύων ἄνθρωπος εἰς τὴν δικαιοσύνην,
καὶ εἰς πᾶν εἶδος ἀρετῆς καὶ εἰς ἀγαθοσύνην,
εἰς τὴν γηραλεότητα καὶ εἰς τεκνοποιΐαν,
ἐξομοιοῦται τῷ Θεῷ κατὰ κοσμοποιΐαν.
Ὅλοι οἱ νόμοι ἀπαιτοῦν καὶ τὸ προστάζ' ἡ φύσις,
πρὸς τὴν ἀνθρωποποίησιν ποτὲ μὴν ἀμελήσῃς·
δύο ἀνθρώπων σύγκρουσις γεννᾷ καὶ τρίτον ἄλλον,
ὡς χάλυψ μετὰ χάλικος πυρσεύει φῶς μεγάλον.

—

ΘΟΥΡΙΟΣ.

Ἕλληνες πατριῶται!
ἀνδρεῖοι στρατιῶται,
ὡς πότε 'ς τὸν ζυγόν;
Νικήσατε τυράννους,
νὰ λάβετε στεφάνους
παρὰ τῶν ἀρχηγῶν.
Καιρὸς νὰ σηκωθῆτε,
ὅλοι ν' ἀνδρειωθῆτε,
ν' ἁρπάξετε σπαθί·
Ἀνατολὴ καὶ Δύσις,
σᾶς προσκαλεῖ ἐπίσης,
κανεὶς ἂς μὴ σταθῇ!
Ἀπόγονοι Ἑλλήνων,
τῶν θαυμαστῶν ἐκείνων,
τρέξετε μὲ ὁρμὴν,
μὲ καρτερὸν τὸ στῆθος
καὶ μὲ ἀνδρεῖον ἦθος,
νὰ λάβετε τιμήν.

Ὁ βάρβαρος ὡς πότε,
γενναῖοι στρατιῶται,
θέλει μᾶς τυραννεῖ;
Θερίσατε 'ς τὴν μάχην
μὲ δρέπανον τὸν στάχυν,
ἐχθρὸν τὸν ἀπηνῆ.
Μὴ δειλιᾶτε πλῆθος
ἐχθρῶν, ἀλλὰ μὲ ἦθος
ἀνδρεῖον, σοβαρὸν,
ὡς λέοντες χυθῆτε,
ὡς ἀστραπὴ ριφθῆτε
κατὰ τῶν βδελυρῶν.
Ἕλληνες πατριῶται,
ἀνδρεῖοι στρατιῶται,
ἢ τὰν, ἢ ἐπὶ τάν!
ὡς λέοντες ὁρμᾶτε,
ξεσχίσατε, κτυπᾶτε·
νικᾶν, ἢ τελευτᾶν!

ΕΤΕΡΟΣ ΘΟΥΡΙΟΣ.

Ὦ ἀπόγονοι Ἑλλήνων!
μιμηθῆτε τὸ ἐκείνων
φρόνημα τὸ σταθερὸν,
καὶ τὸ ἦθος τὸ γενναῖον,
τολμηρὸν καὶ ρωμαλέον,
καὶ εἰς ὅλους τρομερόν.
Κόκκαλα ἀνδρειωμένα
τῶν Ἑλλήνων, σκορπισμένα,
ἕως πότε εἰς φυγήν;
λάβετε χρηστὴν ἐλπίδα,
σπεύσατε εἰς τὴν πατρίδα,
τῶν ἡρώων τὴν πηγήν.
Ὦ σοφοὶ, πεπαιδευμένοι,
ὅθεν εἶσθ' ἐσκορπισμένοι
συναχθῆτε βαθμηδόν·
ἦλθεν ὁ καιρὸς κ' ἡ ὥρα,
δράμετε ὅλοι σας τώρα,
τρέξατ' ὁμοθυμαδόν!

Ἡ πατρὶς αὐτὴ σᾶς κράζει
καὶ μὲ δάκρυα φωνάζει:
« Δεῦτε, τέκνα μου γλυκᾶ!
« τὸν ἐχθρὸν ἐκδικηθῆτε,
« μ' ὅποιον τρόπον δυνηθῆτε,
« ἵνα παύσουν τὰ κακά.
« Ἀνδρειώθητε μὲ θάρρος,
« ἐκτινάξετε τὸ βάρος
« καὶ μὴ χάνετε καιρόν·
« ὁ καθεὶς πρέπει νὰ ῥίψῃ,
« καὶ μὲ τόλμην νὰ συντρίψῃ
« τὸν ζυγὸν τὸν βδελυρόν.
« Μιμηθῆτε τὴν παιδείαν
« καὶ ἡρωϊκὴν ἀνδρίαν,
« Ἕλληνες, τὴν πατρικήν·
« καὶ μὴ στέργετε διόλου
« παίγνια τοῦ κόσμου ὅλου
« τὸ νὰ ἦσθε, ὦ Γραικοί!

XIII.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Καρυταίνῃ τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἀπορφανευθεὶς ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ, ἔμεινε σχεδὸν ἀπροστάτευτος. Ἔφηβος μετέβη εἰς Ἀθήνας, ὅπου διετέλεσε σπουδάζων τὴν ἰατρικὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ μετὰ σπανίας φιλοπονίας καὶ ἐπιμελείας. Εὑρίσκετο περὶ τὸ τέρμα τῶν σπουδῶν αὐτοῦ, ὅτε, ἐν μέρει μὲν πιεζόμενος ὑπὸ σπουδαίων ὑλικῶν ἀναγκῶν, ἐν μέρει δὲ ἐμποδιζόμενος ὑπὸ ἀκράτου φιλοτιμίας τοῦ νὰ ἐξηγηθῇ εἰς τοὺς φίλους του, κατεδίκασεν, ὡς εἰπεῖν, ἑαυτὸν εἰς ἠθικὴν ἀποκαρτέρησιν, καὶ προσβληθεὶς ὑπὸ φθίσεως, ἐτελεύτησε τῷ 1854.

ΕΚΕΙΝΗ.

Εἰς σύρτιν, ὅπου στρώνεται ἀνύποπτος γαλήνη,
τὸ εὔθρυπτον ἀκάτιον τοῦ βίου μου προσπλέει·
χεὶρ ἄγνωστος τὴν τρόπιδα πρὸς ταύτην διευθύνει,
καὶ πεπρωμένη θύελλα ὡς ζέφυρός μου πνέει.

Ναυβάτης εἰς τὴν ἄστατον παλίῤῥοιαν τοῦ κόσμου,
ν' ἀκούω τῶν τρικυμιῶν ἀπέκαμα τὸν στόνον·
τῶν τόσων πόθων μου χορδαί, ἠχοῦσαι πρὶν ἐντός μου,
σιγοῦν, ὡς ψυχορράγημα ὑπάρξεων ἀφώνων.

Ὑπῆρξε δι' ἐμὲ ποτὲ ὁ κόσμος κῆπος πλάνης,
μ' ἐφίλευε τὰ ῥόδα της ἡ μάγισσ' ἀθῳότης,
καὶ εἰς τὴν δρόσον ἔβλεπα τοῦ φύλλου τῆς βοτάνης
νὰ παίζ' εἰς ἴριδας χρυσᾶς καὶ κόσμος καὶ νεότης.

Κ' ἐκείνην τότ' ἐγνώρισα . . . Κόμη ξανθὴ, λυμένη,
τὸ μέτωπόν της ἔστεφε· χλωμὴ καὶ λυπημένη,
ἐμελαγχόλει μαγικὰ, ὡς Ἥβη πονεμένη,
κ' ἐκύλιε τὸ βλέμμα της νωθρὸν, ἀπηυδημένον. . .

Ἀνέτελλ' εἰς τὰ χείλη της μειδίαμ' ἀθυμίας,
καθὼς εἰς ῥόδον πρωϊνὸν ἀκτὶς σωνεφωμένη·

ἡ λαλιά της ὡς πνοὴ ἐπέρα μελῳδίας,
εἰς τόνους ἀναπάλσεων ἀγνώστων τεμνομένη.
Ὡς χίμαιραν τὰ λησμονῶ κατόπιν ἐνυπνίου!
μ᾽ εὐφραίνει τώρα στεναγμῶν συνειθισμένον μέλος,
ῥιγοῦντα ὑπὸ τὸν ψυχρὸν μεσημβρινὸν τοῦ βίου,
ὡς ἔντομον ὑπάρξεως χωρὶς σκοπὸν καὶ τέλος.

ΕΙΣ ΛΕΥΚΩΜΑ ΚΥΡΙΑΣ.

Ἐπίσημος καὶ μυστικὴ ἡ βίβλος τῆς ζωῆς μας,
εἰς μάτην τις εἰς τὸ αὐτὸ νὰ τὴν κρατῇ πασχίζει·
δὲν ἀπαντᾶται δίς, οὐαί! σελὶς ἡ προσφιλής μας,
καὶ τὸ μοιραῖον φύλλωμα ἀφ᾽ ἑαυτοῦ γυρίζει.
Κ᾽ ἐνῷ νὰ ἐπανέλθωμεν ζητοῦμεν εἰς σελίδα
ἀντικειμένου, δι᾽ ἡμᾶς ὡραίου καὶ φιλτάτου·
ἐνῷ ἀκόμη θάλπομεν ἀσπάσιον ἐλπίδα . . .
αἴφνης εὑρίσκομεν ἐμπρὸς τὸ φύλλον τοῦ θανάτου!

ΕΛΕΓΕΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΝΕΟΝΥΜΦΟΥ.

Εἰς τῆς ζωῆς τὰ θέλγητρα σὺ μόνη ἐμειδίας,
μόλις νυμφίου ἀγαθοῦ ἡ χεὶρ σοὶ προετάνθη·
ὁ κόσμος σοὶ ἠνοίγετο μεστὸς εὐδαιμονίας,
κ᾽ ἡ μοῖρά σου ὑπέστρωνε τὰ βήματά σου μ᾽ ἄνθη.
Ἦσο ὡς Χάρις καλλονῆς, ὡς εὐμαθείας Μοῦσα·
τὸ νεαρόν σου μέτωπον τῶν ἀρετῶν ἐφόρει
τὸ στέμμα, καὶ, νεότητος τὰ ῥόδα συνενοῦσα,
ἦσο τῶν ὁμηλίκων σου ἀγλάϊσμα, ὦ κόρη.
Ἀλλ᾽ οἴμοι! τίς παρέμεινεν ἐν τῇ ζωῇ εὐδαίμων,
καὶ ῥόδον ποῖον ἔζησε μιᾶς πρωΐας πέραν; . . .
ὤ! εἶναι, εἶναι βάσκανος τοῦ βίου μας ὁ δαίμων!
ὅ,τι ἂν θάλλῃ τὸ πρωὶ δὲν ῥθάνει τὴν ἑσπέραν.
Ἑλένη! ἦσαν νεαρὰ τοῦ βίου σου τὰ ἔτη·
σ᾽ ἐκόσμει ἔτι νεανθὲς τοῦ Ὑμεναίου στέμμα,

ὁ νυμφικός σου στολισμὸς σ' ἐνέδυεν εἰσέτι,
καὶ εἶχες πλῆρες ἔρωτος καὶ καλλονῆς τὸ βλέμμα.
Ἀλλ' αἴφνης χείρ τις σκελετοῦ σοὶ ἀποσπᾷ τὰ ῥόδα,
τὸν στολισμόν σου ἀφαιρεῖ, κἰ ὁ θάνατος ἀγρίως
τὸ ἔαρ σου καταπατεῖ μὲ τὸν σκληρόν του πόδα,
καὶ τώρα τάφος ἄωρος σ' ἐκάλυψε καὶ κρύος.
Ὦ γῦναι, γῦναι νεαρά! ἐὰν τοῦ μνήματός σου
τὴν πλάκα βρέχῃ ἄληκτος σπονδὴ πικρῶν δακρύων . . .
ἐὰν βραχεῖα ἐπὶ γῆς ὑπῆρξεν ἡ ὁδός σου,
ἀλλ' ἄσβεστον διέμεινε τὸ ἐπὶ σὲ μνημεῖον.
Εἰς τὰς καρδίας θέλεις ζῇ τῶν ποθητῶν σοι ὄντων,
βρέφους νηπίου, νεαροῦ συζύγου καὶ οἰκείων·
ἐν μέσῳ θὰ περινοστῇς ἀείποτε τῶν ζώντων,
οὐδ' εἰς τὸ χῶμα ὡς νεκρὰ θὰ κείτεσαι τὸ κρύον!

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Κούφια πέφτουν τουφέκι' ἀπ' ἀνάρια
καὶ 'ς τοῦ Σίρτση ταῖς ῥάχαις βοΐζουν·
μαζευμένα εἶν' ἐκεῖ παλληκάρια,
ποῦ τὰ πεῦκα βογκᾶνε καὶ τρίζουν.
Ἀπὸ ξένα λημέρι' ἀνταμόνουν
'ς ἐρμοκκλήσι ὁλόγναντο ῥάχης,
'ς ἕνα μνῆμα βαϊόκλαρα στρώνουν
κἰ ἀνδριᾶς λέγουν τραγούδια καὶ μάχης.
Χύθη ὁ ἥλιος· ἡ πάχνη διαλυέται,
ἡ αὐγὴ σὰν τὴν νιότη γελάει·
σὰν πουλιοῦ ξεσυριμάδ' ἀγρυκέται
εἰς τὰ φύλλα τ' ἀέρι ἂν περνάῃ.
Σὲ δροσιᾶς ψιλαῖς στάλαις σκορπιῶνταν
μι' ἀντηλιάδα σὲ μύριαις· ἀγνάντια
ἂν ἡ χλόη σὲ φύσημα ἐσειόνταν,
λὲς καὶ χίλια νὰ ἐτρέμαν διαμάντια.

Ξενοιαστὰ τὰ κλεφτόπουλα πηδᾶνε,
τὸ λιθάρι ἄλλοι ρίχνουν σιμά τους·
'ς τ' ἀργυρᾶ τους τσαπράζια βροντᾶνε
τὰ χρυσᾶ, κρεμαστὰ χαϊμαλιά τους.
Ῥουσαλιοῦ ἐξημέρονε 'μέρα,
ποῦ 'ς τὸν κάτω ἡ ψυχαῖς κόσμον κλειένται·
μὰ 'ς τοῦ Γεώργου τὸν τάφο μητέρα
δὲν στενάζει, τραγούδι' ἀγρυκένται.

Σταυραδέλφια 'ς τὸν χρόνο περνᾶνε,
ὅ,τι χλιαίνει τὸ χιόνι καὶ λυώνει·
τ' ἅρματά τους σὲ πεῦκο κρεμᾶνε,
ποῦ τὸν ἔρημο τάφον του ἰσκιώνει.
Δὲν τὸν κλαῖν, τραγοῦδᾶνε τὴν μάχη,
ποῦ σκοτώθη, καὶ ρίχνουν λουλούδια·
μόνη ὁ κλέφτης τιμὴ θέλει νἄχῃ
σὰν χαθῇ νὰ τοῦ βγάλουν τραγούδια.

Ἐκεῖ ἀκοῦς τὸ τουφέκι νὰ πέφτῃ,
νὰ βογκοῦν ρεματιαῖς 'ς τὴ βοή του·
τέτοια δίνουν τιμὴ σ' κάθε κλέφτη,
τί ἀπὸ μι' ἄνοιξ' ἀρχίζει ἡ ζωή του.
Ἐχαμόγερνε ὁ ἥλιος τὸ βράδυ·
τὰ πουλιὰ εἰς τὴν ἔρμο σιγοῦσαν·
μιᾶς φλογέρας βοσκοῦ 'ς τὸ λειβάδι
τὰ λαλήματ' ἀκόμ' ἀντηχοῦσαν.
Τὰ κλεφτόπουλα τριγύρω καθίζουν,
γιὰ τὸν Γεώργο νὰ λὲν ἀρχινᾶνε,
μὰ τὰ 'μάτια τοῦ Λάμπρου δακρύζουν,
βουρκωμένα 'ς τὸ μνῆμα γυρνᾶνε.

« Μ' ἀπιστιὰν τὸν σκοτῶσαν! τοὺς λέγει·
« 'ς τὸ δεξί μ' ἐφονεύθη τὸ πλάϊ! »
— « Λάμπρο, πές μας! » τὸν λέν, κι αὐτὸς κλαίει,
καὶ μὲ πόνον ψυχῆς ἀρχινάει:

« Τοῦ Μαγιοῦ γλυκοχάραζε ἡ πούλια,
μελιχρὸ τὸ φεγκάρι ἐφαινότανε·
πουρπουλίζαν 'ς τὰ φύλλα ἀγριοπούλια,
καὶ 'ς τοὺς κάμπους ἡ πάχνη ἁπλονόνταν.

Μ' ἕνα ὄνειρον ὁ Γεῶργος ξυπνάει,
συμφορὰ σὰν νὰ γνώρισε ὁ νοῦς του·
'ς ἔννοιαις μύριαις τὸν νοῦ του σκορπάει,
μὰ κρυμμένους κρατεῖ τοὺς σκοπούς του.

Λὲν, παιδιὰ, τὸ σφακτὸ πρὶν νὰ σφάξουν,
πῶς τὸν μαῦρο τὸν Χάρο γνωρίζει,
καὶ τὴν ὥρα μαχαῖρι ποῦ δράξουν,
δὲν πηγαίνει, νοιασμένο μουγκρίζει.

Ἔτσι ὁ νοῦς του νοιασμένος γυρνοῦσε,
κἰ ἂν τὸν εἶχε ἡ ἀνδρία γιὰ 'παίνια,
τώρα φύλλο τ' ἀέρι ἂν κινοῦσε,
'ς τ' ἄρματά του γυρνοῦσε τὴν ἔννοια.

Νὰ 'ς τὴ βίγλα ἕνας γέρος καὶ φθάνει,
μὲ τὸν Γεῶργο ζητεῖ νὰ μιλήσῃ·
« Πάει ἡ Χάϊδω, τοῦ λέει, νὰ λευκάνῃ,
καὶ μηνάει ν' ἀνταμῶστε 'ς τὴν βρύσι. »

Ψαχτὰ 'μάτι 'ς ἐκεῖνον καρφώνει·
« Ποῦ τὴν εἶδες τὴν Χάϊδω; » ρωτάει
— « Τὸ νυχτόσκαρο, μὲ ἤβρε 'ς τ' ἀλῶνι,
« 'ς τὸ νερὸ ποῦ περνοῦσε νὰ πάῃ·
« γιὰ τὸν κόπο μαντύλι μοῦ νέθει,
« τί ἀπὸ λάδι τὴν ἔχω παιδί μου·
« καὶ σοῦ εἶπα ὅ,τι αὐτὴ μοῦ ἐμπιστεύθη·
« ἔτσι ἀκρίματη νὰ ἦνε ἡ ψυχή μου! »

Προῦ χυθῇ τ' αὐγινὸ ἀκόμη ἀστέρι,
προῦ τὰ λάφια νὰ βγοῦν νὰ βοσκήσουν,
ροβολᾶμε· κ' ἐμπρὸς σὲ καρτέρι
τὰ σκυλιὰ μᾶς φυλᾶν νὰ χτυπήσουν!

'Σ τὸ πετρόῤῥεμμ' ἀπ' ἔξω, θυμοῦμαι,
ποῦ τὸν τόπο πλατάνια τὸν κρύφτουν,
ποδοβόλημα, λάφισμ' ἀκοῦμε . . .
δὲν τ' ἀκούσαμ' ἀκόμη . . . καὶ ῥίχτουν.
Φωτιὰ ἐμεῖς, φωτιὰ ἐκεῖνοι, καὶ ἐῤῥίχτη·
« Τὸ σπαθί σου, μοῦ λέει, κ' ἐμπρὸς ἔλα! »
κὶ ὁ καπνὸς τῆς μπαρούτης τὸν κρύφτει
μ' ἀναφτὴ 'ς τὴ φωτιὰ φουστανέλλα.
Δύο κάτω νεκροὺς δρασκελάει,
κ' οἱ λοιποὶ 'ς τὴ φευγάλα γλυτόνουν·
μὰ δυὸ βόλια 'ς τὰ στήθη ἀγρυκάει,
π' ἀρχινᾶν 'ς τὴν καρδιὰ νὰ κρυόνουν.
Τῆς πληγαῖς μὲ μαντύλι τοῦ δένω,
μὰ ἡ πληγαῖς του τὸ αἷμά του χύνουν·
« Λάμπρο! μοῦ εἶπε, καϋμένε, πεθαίνω!
ἄ! τὰ βόλια 'ς τὸν Χάρο μὲ δίνουν!
« Τ' ἅρματά μου σὺ, Λάμπρο μου, νἄχῃς·
« πὲς τῆς Χάϊδως, ἡ δόλια μὴν κλάψῃ·
« 'ς τὸ ἐρμοκκλῆσι ἂν ἔρθῃ τῆς ῥάχης,
« δεῖξ' τὸ μνῆμα, κερὶ νὰ μ' ἀνάψῃ.
« Τὴν καϋμένη! . . . δὲν μ' ἄφησε ἡ Μοῖρα . . . »
τοῦτο πρόφθασε κ' εἶπε, καὶ σβύνει·
βαρὺ τότε κουφάρι τὸν πῆρα
καὶ τὸν θάψαμε . . . . »
Παύει ὁ Λάμπρος, κ' εὐθὺς σηκωθῆκαν,
τὰ τουφέκια 'ς τὸ μνῆμα ἐτινάξαν·
τὸ φιλὶ χωρισμοῦ φιληθῆκαν
κὶ ἀπ' ἐκεῖ 'ς τὰ βουνά τους πετάξαν.

XIV.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῷ 1834. Διήκουσε τὴν σειρὰν τῶν φιλολογικῶν μαθημάτων εἰς τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον, διακρινόμενος ἐπὶ εὐφυΐᾳ καὶ ἐπιμελείᾳ· ἠγαπᾶτο δὲ παρὰ πάντων τῶν συγγιγνομένων αὐτῷ, διὰ τὴν σπανίαν ἀγαθότητα τῆς ψυχῆς καὶ τὸ ἥπιον τοῦ χαρακτῆρος. Πολὺ νέος τὴν ἡλικίαν ἐλάτρευσε τὰς Μούσας, καὶ σήμερον βεβαίως ἤθελεν εἶσθαι εἷς τῶν καλητέρων λειτουργῶν αὐτῶν· ἀλλὰ τὸ βαρὺ τοῦ θανάτου δρέπανον ἐθέρισε τὸν ἐπὶ χρησταῖς ἐλπίσιν ὑπανοιγόμενον τοῦτον κάλυκα, καὶ περὶ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν του ἀπέπτη τοῦ κόσμου τούτου τῷ 1854.

ΤΟ ΜΑΤΑΙΟΝ ΤΟΥ ΒΙΟΥ.

Μὲ ἀνεμώνην ἔστεψα τοὺς πενιχροὺς μου στίχους,
οὓς εἰς τὸ ἔαρ τῆς ζωῆς παρῆξα στιγμιαίως·
ἐκεῖνο πλὴν ἐπέρασε καθὼς πνοὴ ταχέως,
καὶ οὗτοι ὁμοιάζουσιν ἀποθανόντος ἤχους.

Ὡς ἀνεμών' εἰς τὴν ψυχρὰν πνοὴν τῆς ἡλικίας
σῆμα γυμνὸν ἂς μείνωσιν ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου,
τοῦ χρόνου ὅτ' εὐφρόσυνος ἐπέρα ἡ ζωή μου
μετ' ἀμιγῶν ἀνέσεων καὶ ἄνευ τῆς κακίας.

Τί μ' ὠφελεῖ θεσπέσιος ὁ νοῦς μου ἐὰν ἦναι,
ἀφοῦ θνητὸν τὸ σῶμά μου, ἀφοῦ ὁ βίος σφαῖρα;
τί μ' ὠφελεῖ ἡ πλάσις μου ἂν ἦναι ἀνωτέρα,
ἀφ' οὗ συνανεφύρησαν μαζή της καὶ ὀδύναι;

Ἂς ἦμιν μᾶλλον ζέφυρος τὴν φύσιν βαλσαμόνων,
ἢ ῥύαξ τῆς ἀνοίξεως μορμύρων εἰς τὰ ὄρη·
ἂς ἦμην τέλος τῆς αὐγῆς ἡ προσευχή σου, κόρη!
ὡραία νὰ προσέρχωμαι εἰς τοῦ Θεοῦ τὸν θρόνον.

. . . . . .

Ὡς ταχέως τῶν κωδώνων ὁ θρηνώδης φεύγει ἦχος,
τῆς ζωῆς μου ἀπεσβέσθη εἰς τοῦ μνήματος τὸ ψῦχος
ἡ λαμπὰς ἡ φωτεινή.
Πλὴν μὴ θλίβεσθε! ... Τοιαύτη ἡμῶν ἅλων ἡ πορεία,
αἱ ἐλπίδες μας εὐρεῖαι, ἡ ζωή μας πλὴν βραχεῖα
καὶ ἡ τελευτὴ κοινή!

ΤΗ ΥΠΑΤΙΑ.

Παρθένε, ἥτις εἰς πτυχὴν τῆς εὐσεβοῦς σου χλαίνης
τὸν τύμβον συνεκάλυψας ποτὲ τῶν ἀθανάτων,
ἱέρεια μελῳδικὴ θρησκείας διωγμένης,
ἁγνὴ καὶ τελευταία ἀκτὶς εἰς τὰ οὐράνιά των.
Ὦ! χαῖρε! σὲ ἀσπάζομαι, ὦ πότνια! Σὲ εἶδον
ὅτ' ἔσεισε τὸν Ὄλυμπον ἡ βία καταιγίδων·
σὲ εἶδα, ὡς ἡ εὐσεβὴς ἐκείνη Ἀντιγόνη,
τὸν γηραιὸν Οἰδίποδα ν' ἀκολουθήσῃς μόνη.

Ὠχρὰ ὑπὸ τὰς ἱερὰς στοὰς παρισταμένη,
Πυθία, εἰς τὸν τρίποδα τὸν μαντικὸν δεσμία,
σὺ ἦσο, κ' εἰς τὸ στῆθός σου ἡ τῶν θεῶν χορεία
συνέπαλλεν, ὑπὸ λαῶν θνητῶν προδιδομένη.

Παρερχομένους ἔβλεπες αὐτοὺς ἐπὶ πυρίνης
νεφέλης καὶ σ' ἐνέπλησσον ἀγάπης καὶ σοφίας,
κ' ἐκστατικὴ σὲ ἤκουσεν ἡ γῆ νὰ διαχύνῃς,
ὡς Ἀττικὴ τις μέλισσα, τὰς θείας μελῳδίας.

ΥΜΝΟΣ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΡΙΜΑΝΗΝ.

Ἡ ὁδὸς αὐτοῦ τὰ νέφη καὶ τὰ νῶτα τῶν κυμάτων·
μέλαν τῶν στοιχείων σκῆπτρον εἰς τὰς χεῖράς του κρατεῖ,
καὶ, ὁλόκληρον τὴν κτῆσιν ἀνατρέπων καὶ ταράττων,
ἄγριος ἐπὶ ἀνέμων καὶ βροντῶν περιπατεῖ!

Πνέει, καὶ ἡ πρικυμία τὰς θαλάσσας διασείει·
ὁμιλεῖ, κ᾽ εἰς τὴν φωνήν του ἀπαντᾷ ἡ καταιγίς·
θεωρεῖ, καὶ τῆς ἡμέρας ὁ φωστὴρ εἰς σκότη δύει·
βαίνει, καὶ σεισμοὶ ταράττουν τὰ θεμέλια τῆς γῆς!
Τὰ ἡφαίστεια γεννῶνται ὑπὸ τὸ διάβημά του,
καὶ πᾶν φύσημά του εἶναι κρύον φύσημα θανάτου.
Δορυφόρους αὐτοῦ ἔχει τοὺς πυριφλεγεῖς κομήτας·
ἕν του νεῦμ᾽ ἀποτεφρόνει, ἂν θελήσῃ, τοὺς πλανήτας.
Ὡς δ᾽ εὐπρόσδεκτος θυσία εἶναι τέλος δι᾽ αὐτὸν
ἡ ζωή, αἱ ἀλγηδόνες καὶ τὸ αἷμα τῶν θνητῶν.

ΕΚ ΤΟΥ ΒΟΥΚΟΛΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ « ΓΑΛΑΤΕΙΑΣ. »

Ο ΕΡΩΤΟΛΗΠΤΟΣ ΒΟΣΚΟΣ.

Μόλις εἰς τὰς κορυφάς μας ἡ ἀκτὶς ἐφάν᾽ ἡ πρώτη,
βασιλεύ᾽ ἡ νὺξ ἀκόμη εἰς τὸ σκότος τῶν κοιλάδων,
κ᾽ ἐγὼ μόνος εἰς τὰ ὄρη, μόνος ἀγρυπνῶν καὶ ᾄδων,
ἐνῷ πέριξ μου τὰ πάντα ἔρημος, σιγὴ καὶ σκότη,
ἐρωτῶ περὶ τῆς φίλης δάση, σπήλαια καὶ βρύσεις,
καὶ τοῦ ῥύακος τὸν φλοῖσβον, ὅστις ῥέει κελαρύζων,
καὶ τὸν ἄνεμον τοῦ ὄρους, ὅταν στρέφεται συρίζων·
ἀλλ᾽ εἰς μάτην, τὰ δεινά μου δὲν ἀνακουφίζ᾽ ἡ φύσις!
Οὐδ᾽ εἰς τάπητας ἀνθέων, οὐδ᾽ εἰς ῥόδων εὐωδίας
δὲν εὑρίσκει ἡσυχίαν ἡ στενάζουσα ψυχή μου·
ὅλους ῥύακας θολόνουν μόν᾽ οἱ δύο ὀφθαλμοί μου,
παλμοὺς ἔρωτος βιαίους ἐντὸς ἔχω τῆς καρδίας.
Ἔνδακρυν μὲ ἀπαντῶσι καὶ ἀνατολὴ καὶ δύσις,
ἀντηχοῦν τοὺς στεναγμούς μου αἱ κοιλάδες καὶ τὰ ὄρη·
οἱ πτηνοὶ μ᾽ ἐμὲ γογγύζουν τῶν ἀέρων ὁδοιπόροι·
ἀλλ᾽ εἰς μάτην, τὰ δεινά μου δὲν ἀνακουφίζ᾽ ἡ φύσις!

Η ΑΘΩΑ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ.

Τὸ ὡραῖον ποίμνιόν μου εἶν' ἡ μόνη μέριμνά μου,
δι' αὐτὸ ἐλπίδες, φόβοι καὶ οἱ πόθοι μου ἀθρόοι·
ὅταν διαυγὴς ὁ ῥύαξ, ὅταν πράσινη ἡ χλόη,
ὅταν εὔθυμα τ' ἀρνία, εἶναι πλήρης ἡ χαρά μου.

Ἀδιάφορον μοὶ εἶναι σκότος, φῶς, χειμὼν ἢ θέρος·
πάντοτ' εὔθυμος, πρὸς πάντας φίλη καὶ πρὸς πάντας ἴση,
δὲν ἠξεύρω τί εἶν' ἔχθρα, δὲν μ' ἐνέπνευσέ τις μίση,
ἐκτὸς πλὴν ὁ κακὸς λύκος κἰ ὁ κακώτερός του Ἔρως.

Ὦ Πάν, μάκρυνέ τους πάντα ἀπ' ἐμοῦ καὶ τοῦ ποιμνίου!
Κατ' ἐκείνου σᾶς φυλάττει, πρόβατα, ὁ πιστὸς κύων,
κατ' αὐτοῦ δ' ἐγὼ δὲν ἔχω εἰμὴ τοῦτο τὸ ῥαβδίον...
πλὴν μ' ἀρκεῖ τὸ λεπτὸν τοῦτο καθ' ἑνὸς μωροῦ παιδίου.

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ.

Κοιλὰς κλαυθμῶνος εἶν' ἡ γῆ, βασάνων κατοικία·
τὴν καταψύχει ὁ χειμὼν, τὴν πυρπολεῖ τὸ θέρος·
ἀλλ' ἅμα τὴν προσμειδιᾷ παρήγορος ὁ Ἔρως,
γίνεται γέλως ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ χειμὼν εὐδία.

Ἔρως! μ' αὔραν ζωογόνον
τὴν ὑφήλιον φαιδρύνεις·
στὺ γλυκὺν μᾶς δίδεις πόνον,
καὶ τὸν πόνον σὺ πραΰνεις.

Ὀργὴν ἢ θλῖψιν ἡ ψυχὴ τοῦ ἐραστοῦ δὲν τρέφει·
τὴν τρυφερὰν καρδίαν του ὀδύνη ἂν ἐκλέγῃ,
πρὸς τὴν Ῥοδόπην ἔρχεται, « σὲ ἀγαπῶ! » τῇ λέγει,
κ' εἰς τὴν ψυχήν τ' οὐράνιος γαλήνη ἐπιστρέφει.

Ἔρως! μ' αὔραν ζωογόνον
τὴν ὑφήλιον φαιδρύνεις·
σὺ γλυκὺν μᾶς δίδεις πόνον,
καὶ τὸν πόνον σὺ πραΰνεις.

Χθὲς ἦσαν δύο ἐρασταὶ ἐν μέσῳ τοῦ δρυμῶνος,
περὶ τοῦ ὑμεναίου των ἡδύτατ᾽ ὁμιλοῦντες·
καὶ ἤκουσα νὰ λέγωσι, δακρύοντες, θρηνοῦντες:
« Νὰ πάσχουν δύο κάλλιον, παρὰ νὰ χαίρ᾽ εἷς μόνος! »
Ἔρως! μ᾽ αὔραν ζωογόνον
τὴν ὑφήλιον φαιδρύνεις·
σὺ γλυκὺν μᾶς δίδεις πόνον,
καὶ τὸν πόνον σὺ πραΰνεις.

ΕΡΩΤΙΚΑΙ ΝΟΥΘΕΣΙΑΙ.

Τὰ ἄνθη ἂν τοῦ Ἔρωτος ποθῇς νὰ προφυλάξῃς,
ἐπιμελοῦ, περίβαλλε τοῦ μυστικοῦ τὸν φράκτην·
εἰς τὰς χαρὰς, τὰς λύπας σου κ᾽ εἰς ὅλας σου τὰς πράξεις
μὴ λάλον καὶ ἀπρόσεκτον τὴν γλῶσσαν ἔχε κράκτην.

Εἰς τὴν ψυχὴν τὸ ἄρωμα τοῦ Ἔρωτος ἐγκλείων,
φοβήσου μὴ ἐξατμισθῇ καὶ σκέπε τὸ ἀγγεῖον.

Ψυχραὶ καρδίαι λοιδοροῦν τὸν Ἔρωτα εἰς μάτην·
εἶν᾽ ἀδελφὸς τῆς ἀρετῆς καὶ τὰς ψυχὰς στολίζει·
τὸ σκοτεινὸν μυστήριον τὴν φλόγα του ἀγνίζει,
καὶ χαίρει μάλιστα, τηρῶν σιγὴν εὐγλωττοτάτην.

Εἰς τὴν ψυχὴν τὸ ἄρωμα τοῦ Ἔρωτος ἐγκλείων,
φοβήσου μὴ ἐξατμισθῇ καὶ σκέπε τὸ ἀγγεῖον.

Φρούρει τὴν γλῶσσαν· μὴ φωνὰς, μὴ λόγους, μὴ καυχήσεις!
Κλαῖε πρὸς μόνην τὴν ἠχὼ τοῦ δάσους, ἂν θὰ κλαύσῃς·
ἂν διὰ σὲ δὲν δύνασαι τὰς λύπας νὰ τηρήσῃς,
δὲν θὰ τηρήσῃς δι᾽ ἐσὲ οὐδὲ τὰς ἀπολαύσεις.

Εἰς τὴν ψυχὴν τὸ ἄρωμα τοῦ Ἔρωτος ἐγκλείων,
φοβήσου μὴ ἐξατμισθῇ καὶ σκέπε τὸ ἀγγεῖον.

Τὰς κλεῖδας τῆς καρδίας σου μὴ δίδῃς εἰς κανένα·
τὰ μυστικά της φύλαττε καὶ φρόνει ζηλοτύπως·
φοβοῦ μήπως εἰσέλθωσι κατάσκοποι, καὶ μήπως
τὸν Ἔρωτα βασκάνωσι τὰ βλέμματα τὰ ξένα.

Εἰς τὴν ψυχὴν τὸ ἄρωμα τοῦ Ἔρωτος ἐγκλείων,
φοβήσου μὴ ἐξατμισθῇ καὶ σκέπε τὸ ἀγγεῖον.

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΡΟΣΡΗΣΙΣ.

Ὦ νύμφη ἀλλοπρόσαλλε, πλὴν θελκτικὴ ἐπίσης!
ἀφοῦ παρέβης ὅλας σου τὰς πρώτας ὑποσχέσεις,
καὶ παντελῶς τοῦ βίου μου τὴν δᾷδα ὅπως σβέσῃς
ἀρκεῖ νὰ τὸ θελήσῃς.

Εἰς τὴν σκληράν σου προσταγὴν τυφλῶς θὰ ὑπακούσω,
κλαίων θ' ἀφήσω τὴν ζωὴν, ὡς εἶχον ζήσει κλαίων·
εὐδαίμων, μὲ τὸ αἷμά μου, εἰς τὴν φωνήν σου ῥέον,
τοὺς πόδας σου ἂν λούσω!

Ἐὰν εἰς τὴν ἀνάλγητον ψυχήν σου ἀντηχήσῃ
ὁ λόγος μου ὁ ὕστατος, ὁ λόγος τῶν δακρύων,
ὑπὸ τὸ κρύον μάρμαρον τὸ σῶμά μου τὸ κρύον
πυρέσσον θὰ σκιρτήσῃ.

Ἂν δ' αἱ μακραί μου πέπρωται ν' ἀνταμειφθοῦν ὀδύναι,
ὤ! χύσε εἰς τὸν τάφον μου ἀδάμαντα δακρύου,
κ' ἑκατοντάκις δι' ἐμὲ ὁ θάνατος τοῦ βίου
γλυκύτατος θὰ ἦναι.

ΟΙ ΑΝΤΕΡΑΣΤΑΙ ΒΟΣΚΟΙ.

ΘΥΡΣΙΣ.

Τὴν πυρκαϊὰν ἐντός μου δὲν ἰσχύω ν' ἀποσβέσω·
δεινὰς φλόγας τῆς Φιλλίδος μ' ἄναψαν τὰ θεῖα κάλλη!
Πλὴν τ' ὡραῖον τοῦτο ῥόδον μεταξύ σας, φίλοι! θάλλει...
ἀφοῦ τ' ὄνομά της εἶπον, ἄλλο τί νὰ σᾶς προσθέσω;

ΕΛΙΚΙΩΝ.

Τ' ὄνομα αὐτῆς, ποῦ μ' ἔχει εἰς εὐδαίμονας ἀλύσεις,
εἰς τὰ ἑλκωμένα βάθη τῆς καρδίας μου θὰ θάψω.
Φεῦ! οὐδὲ τὰ θέλγητρά της δὲν τολμῶ νὰ περιγράψω·
κορωνὶς τοῦ κάλλους εἶναι, καὶ τὴν ἐννοεῖς ἐπίσης·

ΘΥΡΣΙΣ.

Τὸ ὡραῖον πρόσωπόν της ἔχει τὴν χροιὰν τοῦ μήλου,
αἱ ὀφρῦς αὐτῆς αἱ μαῦραι σχηματίζουν τόξ' ἀψίδος·
γοητεύει τὰς καρδίας καὶ ἓν βλέμμα τῆς Φιλλίδος,
κ' αἱ καρδίαι τὴν λατρεύουν μετ' ἐνθουσιώδους ζήλου.

ΕΛΙΚΙΩΝ.

Ἡ χροιά της στιλπνοτέρα εἶναι τῆς λευκῆς χιόνος,
καὶ μ' ἐρύθημα τοῦ ῥόδου ζωγραφοῦντ' αἱ παρειαί της·
τὴν στιλπνότητα δὲν χάνει ἡ λευκὴ χιὼν ποτέ της,
καὶ ἐρυθριᾷ τὸ ῥόδον κ' ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χειμῶνος.

ΘΥΡΣΙΣ.

Δύο ἔτη δοῦλον μ' ἔχει ἡ ἀγγελικὴ μορφή της·
ἅμα μ' ἔῤῥιψαν ἓν βλέμμα οἱ ὡραῖοι ὀφθαλμοί της,
μ' εἵλκυσαν καὶ μὲ ἑλκύουν, ὡς τὸν σίδηρον μαγνήτης,
καὶ ἡ ἄλυσός μου εἶναι κόμη ἡ χρυσαφωτή της.

ΕΛΙΚΙΩΝ.

Ἔρως, τῶν ψυχῶν ὁ ἄρχων, μὲ φαρέτραν εἰς τὴν χεῖρα,
εἰς τοὺς δύο ὀφθαλμούς της κάθηται καὶ μὲ τοξεύει·
καὶ ἡ φίλη μου ὁπόταν ἢ μὲ βλέπῃ, ἢ μὲ νεύῃ,
ἡ οὐράνιος μορφή της παραδείσου πνέει μύρα.

ΘΥΡΣΙΣ.

Μυριάκις εἰκονίζει κάτοπτρον συντεθραυσμένον
τὴν αὐτὴν μορφήν, καὶ τέρπει τὸν θεώμενον μεγάλως·
οὕτως εἰς τὴν τεθραυσμένην τὴν καρδίαν ταύτην μένον,
εἰκονίζεται παντοίως τῆς Φιλλίδος μου τὸ κάλλος.

ΕΛΙΚΙΩΝ.

Ὡς τὸ πρόβατον βελάζον τὴν ἀμνάδα περιμένει,
ὡς προσμένει γῆ αὐχμῶσα δρόσον πρωϊνὴν τὸ θέρος,
οὕτω τὴν ζητεῖ μὲ γόους ἡ ψυχή μου τεθλιμμένη,
κ' ἑνὸς βλέμματός της δρόσον ὁ θερμός μου ζητεῖ ἔρως.

ΘΥΡΣΙΣ.

Εἰς τὴν φίλην μου νὰ δώσω μέλλω εἰς τὴν ἑορτήν της
δύο μόσχους λευκοστίκτους, ἐθραμμένους μὲ φροντίδα·

ἀντ' αὐτῶν δὲ θέλω λάβει ἀπὸ τὴν καλὴν Φιλλίδα
τοὺς κυάνους, ὁποῦ στέρουν τὴν ὡραίαν κεφαλήν της.

ΕΔΙΚΙΩΝ.

Εἰς τὴν προσφιλῆ θεάν μου οὐδὲν ἔχω νὰ δωρήσω,
εἰμὴ τὸν πιστόν μου κύνα καὶ καρδίαν τὴν θερμήν μου·
τὴν καρδίαν μου δὲν ἔχω πλέον εἰς διάθεσίν μου,
τὸν δὲ κύνα μου προθύμως θὰ τῇ τὸν παραχωρήσω.

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟΝ ΤΟΥ ΕΡΗΜΙΤΟΥ.

Ματαία ἡ πρὸς τὸν Θεὸν οἰκτρὰ μεμψιμοιρία,
ἣν καθ' ἑκάστην μὲ κλαυθμοὺς καὶ θρήνους ἀπευθύνω·
ἐκτὸς τῆς εὐσπλαγχνίας του κατήντησα νὰ μείνω,
καὶ τύχη κ' ἔρως καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ φιλία
συνώμωσαν πρὸς θλῖψιν μου καὶ πρὸς ταλαιπωρίαν! . . .
Νὰ πίω μ' ἔχ' ἡ μοῖρά μου βεβαίως πεπρωμένον
τοῦ βίου τὸ ποτήριον μὲ θλίψεις μεμιγμένον·
ζωὴν νὰ ζῶ μὲ ὥρισεν ἀβίωτον, ἀθλίαν.

Φιλί' ἁγνὴ καὶ ἱερά, ὦ! παῦσον τὰ δεινά μου!
ἀπόδος μοι τὴν ἥσυχον ζωήν μου τὴν προτέραν·
νὰ πνέω αὔραν ἔρωτος καὶ λύπης ἐλευθέραν! . . .
Ναί! σὺ, ἡ πρώην φίλη μου καὶ σήμερον ἐχθρά μου,
τὸ ἅγιόν σου βάλσαμον εἰς τὴν ψυχήν μου χύσε,
τὴν ἄψινθον τοῦ βίου μου μετάβαλε εἰς μέλι,
ἢ τῆς ὀργῆς σου κατ' ἐμοῦ ἐκκένωσον τὰ βέλη
καὶ λύχνον μου τὸν τρέμοντα ὁλοτελῶς κἂν σβύσε! . . .
Φιλία! τὴν ἁγίαν σου ἐνδύσου πανοπλίαν,
καὶ προσβαλοῦσα νίκησον τὸ ἄστατον παιδίον·
τῶν νέων τοῦτο τυραννεῖ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν,
εἰς τὰς ψυχάς μας ἐνῷ σὺ ἐνστάζεις μύρον θεῖον.
Αὐτὸ εἰς τὰς καρδίας μας βαθείας πληγὰς σκάπτει,
σὺ δ' εἰς τοὺς πόνους βάλσαμον ἰῶσα ἐπιχέεις·
αὐτὸ πολέμους ἐμποιεῖ, πυρκαϊὰς ἀνάπτει,
σὺ δ' εἰρηνεύεις κ' εὐγενῆ αἰσθήματα ἐμπνέεις.

ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΕΡΜΥΛΟΣ.

Εὐδαίμων ὁ Ἑρμῦλος, ἠγάπα τὴν Εἰρήνην.
Ὁ ἔρως μεταξύ των σφοδρὸς ἀντανεκλᾶτο,
πᾶν δ' ἐκτὸς τούτου πάθος ἐντός των ἐκοιμᾶτο,
κ' ἐπέρα ἡ ζωή των μ' ἀγάπην καὶ γαλήνην.
Ἀλλὰ τῶν ἐραστῶν μας ἡ μοῖρα κ' εὐτυχία
εἰς ῥόδου συνεδέθη ἓν φεῦ! ἓν μόνον φύλλον·
νὰ θλίψῃ τὴν Εἰρήνην, νὰ σφάξῃ τὸν Ἑρμῦλον
λεπτὴ ῥιπὴ ζεφύρου ἐξήρκει μόνον μία.
Ἐνόσῳ διετήρει αὐτὸ τὰ πέταλά του,
καὶ ἡ ζωὴ ἐπέρα ἀνθοῦσα τοῦ Ἑρμύλου·
ἡ ἀπαισία πτῶσις ἑνὸς πλὴν μόνου φύλλου
καὶ εἰς αὐτὸν ἐχρήσθη παραίτιος θανάτου.
Ἐλάτρευε τὸ ἄνθος ἐκεῖνο ἡ Εἰρήνη,
καὶ τὸ ἐκαλλιέργει δειλὴ κ' ἐρυθριῶσα . . .
ὦ! ὄνειρα ἐλπίδος καὶ ἔρωτος ὁπόσα
ῥοδέα τῇ παρεῖχεν ἡ νεανθὴς ἐκείνη!
Ὁ δύστηνος Ἑρμῦλος, ἐλθὼν μίαν πρωΐαν,
εἰς τὸν εὐωδιῶντα ὡραῖον κάλυκά του
κρυφίως ἐπιθέτει ἓν φλέγον φίλημά του·
ὁ δ' Ἔρως τὴν Εἰρήνην εἰς πρᾶξιν ὀλεθρίαν
ὠθεῖ, τὸ φίλημά του αὐτὸ νὰ ὑφαρπάσῃ·
ἐνῷ πλὴν, ἐπιθεῖσα τὰ ῥόδινά της χείλη,
μὲ δάκρυα τὸ μέρος ἐκεῖνο κατεφίλει,
τῶν φύλλων ἀκουσίως ὀλίγα ἐκτινάσσει.
Τοῦ ἐραστοῦ της τότε τὴν δᾷδα μόνη σβύνει,
κ' ἐναγκαλιζομένη τὸ φίλον αὐτοῦ πτῶμα,
τὸ κείμενον ἐμπρός της χωρὶς πνοὴν καὶ χρῶμα,
εἰς τὰ ὠχρά του χείλη ἓν φίλημα ἀφίνει. . .
Πλὴν ἦτο τελευταῖον αὐτὸ τὸ φίλημά της.
Ἀπέπτη ἡ ψυχή της ἐπάνω τοῦ αἰθέρος,
κ' ἐκεῖ τὴν ὑπεδέχθη ὁ θριαμβεύων Ἔρως,
ὁ πρωτουργὸς εἰς ὅλα τὰ θλιβερὰ δεινά της.

ΤΟ ΑΣΜΑ ΤΗΣ ΑΠΟΔΗΜΟΥΣΗΣ ΓΑΛΑΤΕΙΑΣ.

Ὦ φίλε μου, πιστότερε ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους,
ἰδοὺ, ἀφίνω, κῦόν μου, τὸ πατρικόν μου δῶμα!
ἀφίνω φίλους, συγγενεῖς καὶ τοὺς ὡραίους τόπους,
ὧν, εὐτυχοῦσα ἄλλοτε, ἐπάτησα τὸ χῶμα.

Ἀπὸ τὰ σκιοπράσινα ὡραῖα ταῦτα δάση,
ὅπου ἀπήντων συνεχῶς τὸν φίλον ἐραστήν μου,
θανατηφόρος προσταγὴ σκληρῶς θὰ μ' ἀναρπάσῃ
καὶ θὰ φυτεύσ' εἰς ἄγνωστα ἐδάφη τὴν ζωήν μου.

Ἀλλ' ὄχι! πιστὸν ζῶόν μου, κἂν σὺ δὲν θὰ μ' ἀφήσῃς·
τὴν πρώτην εὐτυχίαν μου ὁπόταν ἐνθυμῶμαι
κ' οἱ ὀφθαλμοί μου γίνωνται δακρύων δύο βρύσεις,
θὰ βλέπω σὲ, ὦ κῦόν μου, καὶ θὰ παρηγορῶμαι.

Ἀλλ' ἂν καὶ σὺ, ἀρνούμενος τὴν ἄχαριν πλανῆτιν,
ἀναζητήσῃς τὰ τερπνὰ, τὰ πάτρια ἐδάφη,
ἐλθὲ πρὸς τὸν αἰώνιον τῶν πόθων μου μαγνήτην,
κ' εἰπὲ, εἰς ξένην ἔρημον ἡ φίλη του ἐτάφη!

ΤΟ ΑΣΜΑ ΤΟΥ ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΟΥ.

Ὁ οὐρανὸς εἶν' εὔδιος, ὁ πόντος γαληναῖος,
καὶ μόνος τὰ ἱστία μας ὁ ζέφυρος ταράσσει·
τὸ πᾶν ὑπνώττει πέριξ μου ἡσύχως καὶ βαθέως,
πλὴν μαύρη τὴν καρδίαν μου ἐνθύμησις σπαράσσει.

Προβαίνει ἀνθοστόλιστος εἰς ἅρμα φωτοβόλον,
κ' ἡμέραν νέαν ἡ ἠὼς γελῶσα προαγγέλλει·
ἀκτίνων πέμπει δράγματα εἰς τ' οὐρανοῦ τὸν θόλον,
πλὴν αἱ ἀκτῖνες δι' ἐμὲ ὀξέα εἶναι βέλη.

Ἐκλείπω φεῦ! κατὰ μικρὸν, ἀγρίων λυπῶν θῦμα. . .
Καὶ σὺ, Νισίδα! τέρψασα ὀλίγον τὴν ζωήν μου,
Νισίδα μου! ἐξέλιπες, καὶ ἄχαρι τὸ μνῆμα
τὰ θέλγητρά σου ἔκλεισεν ὁμοῦ μὲ τὴν ψυχήν μου!

Ο ΧΡΟΝΟΣ.

Ἀπ᾽ εὐωδίας ἔμπλεως ἐν μέσῳ τοῦ ῥοδῶνος,
καὶ ἀτενίζων τ᾽ οὐρανοῦ τὰς φωτεινὰς ἐκτάσεις,
παρεδιδόμην εὔθυμος εἰς θυμηδεῖς ἐκστάσεις,
ὁπόταν μ᾽ ἐμφανίζεται ὁ πτεροφόρος Κρόνος·
καὶ λέγει: «Ὦ! ἀθάνατος θαῤῥεῖς πῶς εἶσαι μόνος,
θνητὲ, καὶ μὲ τὰς φρένας σου τὸ πᾶν πῶς συνταράσσεις;
ἀλλὰ τὴν ἁπλοστίαν μου καὶ σὺ δὲν θὰ χορτάσῃς! . . .
μὴ ὀνειρώττῃς, νήπιε! παρέρχεται ὁ χρόνος! . . . »
Ἠγέρθη, καὶ ὁ λόγος του ἐνῷ ὁ φρικαλέος
ἐπὶ μακρὸν ὁλόκληρον εἰσέτι μὲ ἐκίνει,
ὑπὸ τὸ φῶς, ποῦ ἔχυνεν ἡ θερινὴ σελήνη,
διεῖδον νὰ παρέρχηται ὁ βίος μας ταχέως·
μαζή του δὲ πᾶν ὄνειρον ἐλπίδος μας νὰ σβύνῃ,
καὶ μόνον μεταμέλειαν κατόπιν του ν᾽ ἀφίνῃ!

XV.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΡΙΖΟΣ ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1784, ὅπου συμπληρώσας τὰς σπουδάς του, μετέβη εἰς τὴν Βλαχίαν. Ἕνεκα τῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν πλεονεκτημάτων του προεχειρίσθη εἰς τὴν περίοπτον θέσιν Μεγάλου Ποστελνίκου καὶ Συμβούλου τοῦ τότε ἡγεμονεύοντος τῆς Βλαχίας Μιχαὴλ Σούτσου. Ἦν ἐγκρατὴς διαφόρων γλωσσῶν, καὶ ἰδίως τῆς Ὀθωμανικῆς, Ἰταλικῆς καὶ Γαλλικῆς. Διεκρίνετο διὰ τὴν ἄκραν φιλογένειαν καὶ φιλοπατρίαν, ἐφ' ᾧ καὶ συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας καὶ εἰς τὴν πρόοδον τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του ἰδιωτεύων ἐν Ἀθήναις ἔγραψε διάφορα περισπούδαστα συγγράμματα, ἐτελεύτησε δὲ πλήρης ἡμερῶν τῷ 1855.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ « ΤΟΥ ΚΟΡΕΣΟΥ. »

—

ΚΟΡΕΣΟΣ.

Ὁ ἀδελφός της ἔπηξεν, ἀσπλάγχνως ἐπεμβαίνων,
θανατηφόρον μάχαιραν εἰς στῆθος πληγωμένον.
Ὦ Θόα, σὺ ἐγνώρισες τῶν σπλάγχνων μου τὸ βάθος!
εἰς σὲ καὶ μόνον ἔδειξα τὸ φοβερόν μου πάθος·
ὁποῖα μ' ἐτραυμάτισαν φαρμακευμένα βέλη,
ὁποῖον πῦρ εἰσέφρησεν εἰς ὅλα μου τὰ μέλη.
Πρὸ δύο ἤρχησεν ἐτῶν ἡ βάσανος αὐτή μου. . . .
τὴν εἶδα, τὴν ἐλάτρευσεν ἡ ἔνθερμος ψυχή μου.
Αὐτὴ εἰς τῆς καρδίας μου ἐκάθησε τὸν θρόνον,
δὲν ἔβλεπ' ἄλλο εἰς τὸ πᾶν εἰμὴ αὐτὴν καὶ μόνον·
ἡμέραν, νύκτα, πάντοτε αὐτὴν ἰδεαζόμην,
ἐνώπιον καὶ τοῦ Θεοῦ αὐτὴν ἐφανταζόμην.
Τὸ πῦρ μου ἦτον καθαρὸν καὶ ἄϋλον καὶ θεῖον·

Πεῖσόμαι καὶ ἡ γλῶσσα μου τὸ κακοπάθημα τοῦτο
νὰ ὑποφέρῃ μὲ ὑπομονὴν καὶ ἀγάπην διὰ
τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ ἐγὼ ἐκ τῆς ἀπειρίας μου
ἔκαμνα πολλὰς ἀταξίας καὶ ἐσκανδάλιζον
ἀνθρώπους, ἐπροσευχόμην ὁ Θεὸς νὰ μὲ
ἀφαιρέσῃ τὴν ὁμιλίαν, ἵνα μὴ ἐξακολουθήσω
νὰ ἁμαρτάνω. Καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀσθενείας
ἐκείνης ἔμεινα ἄφωνος, ἐνόμισα ὅτι ἐπῆρε
τὴν ἁμαρτίαν μου ὁ Θεός. Ἀλλὰ τώρα
ἀνακαλῶ τὴν εὐχήν μου καὶ παρακαλῶ τὸν
Θεὸν νὰ μοῦ δώσῃ τὴν ὁμιλίαν μου πάλιν,
διὰ νὰ δοξάζω τὸ ὄνομά του τὸ ἅγιον.
Ἐπειδὴ ἐγὼ ἐκ τῆς ἀπειρίας μου ἔκαμνα
πολλὰς ἀταξίας καὶ ἐσκανδάλιζον ἀνθρώπους,
ἐπροσευχόμην ὁ Θεὸς νὰ μὲ ἀφαιρέσῃ τὴν
ὁμιλίαν μου, διὰ νὰ μὴ ἐξακολουθήσω νὰ
ἁμαρτάνω. Καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀσθενείας
ἐκείνης ἔμεινα ἄφωνος, ἐνόμισα ὅτι ἐπῆρε
τὴν ἁμαρτίαν μου ὁ Θεός. Ἀλλὰ τώρα
ἀνακαλῶ τὴν εὐχήν μου καὶ παρακαλῶ τὸν
Θεὸν νὰ μοῦ δώσῃ τὴν ὁμιλίαν μου πάλιν,
διὰ νὰ δοξάζω τὸ ὄνομά του τὸ ἅγιον.

Μὴ χαίρεσθε, ἀδελφοί μου, ὅταν ὁ ἀντίδικος ὑμῶν
καὶ ἐχθρὸς ὑμῶν ἔρχεται εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς
καὶ τὸν προσπερνᾶ, ἀφήνοντας ὑμᾶς πίσω του
καὶ τρέχοντας μόνοι σας πρὸς τὸν στόχο.
Δὲν εἶναι ἡ εὐδαιμονία του ἐκείνη ποὺ σᾶς πικραίνει,
ἀλλὰ ἡ δική σας ἀποτυχία.
Καὶ ἡ ἴδια πικρία, Θεέ μου, σοῦ δίνει τώρα πικρόχολους
καὶ ἀφόρητους πειρασμοὺς νὰ ἐγκαταλείψεις,
ὁπωσδήποτε ἀπομένει βέβαιον πὼς ἐπέστρεψε
ἀπὸ τὸν δρόμον ἐκεῖνον ὅ εἷς τὸ ἑπτακόσιον αὐτὸ νὰ φθάσῃ,
καὶ γέροντας ἐντυπωσιακὸς εἰς τὴν κοινὴν γνώμην βλέπει νὰ ἔρχεται
θερμὸς ἀρετῆς ὑπέρμαχος, ἀπόστολος ἀκούραστος
Μὲ ἡλιοφάνειαν ἀπόλυτον θὰ ἐπιστρέψῃ νὰ σᾶς
στηρίξῃ καὶ νὰ σᾶς ἐνθαρρύνῃ.
Εἰς τοῦτο ἡ ἀπόλαυσις τῆς θεοῦ
ἡδονῆς ἡ ποιότης

Ἐκείνης σύζυγον ἐγὼ νὰ βλέπω τὸν Καλλίαν! . . .
αἴ! Θό', ἂν σώζῃς δι' ἐμὲ παραμικρὰν φιλίαν,
σὺ εἰς ἐκείνην τὴν στιγμὴν, σὺ ἀπολύτρωσέ με·
ἂν μὲ ἰδῇς ἡμιθανῆ, ἀποτελείωσέ με!

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ.

Τί μὲ βιάζεις νὰ εἰπῶ; ναί! εἶχ' ἀποφασίσει
ἡ γλῶσσά μου τὴν σιωπὴν οὐδέποτε νὰ λύσῃ·
προέκρινα νὰ τήκωμαι, νὰ πάσχω ἐνδομύχως,
νὰ ἀποθνήσκω βαθμηδὸν, νὰ χάνωμαι ἡσύχως,
παρὰ ποτὲ τὰ σπλάγχνα μου πρὸς ἄνθρωπον ν' ἀνοίξω.
Ἀλλὰ μ' ἐβίασες· εἰς σὲ καὶ μόνην θὰ τὰ δείξω.
Ἐκείνη, ἥτις μ' ἔθρεψεν, ἐκείνη καὶ θὰ μάθῃ
τῆς τρισαθλίας κόρης της τοὺς πόνους καὶ τὰ πάθη.
Αὐτῶν τῶν σπλάγχνων τὰς πληγὰς σὺ μόνη θὰ γνωρίσῃς,
σὺ ἑτοιμάσου καὶ αὐτὰ τὰ βλέφαρα νὰ κλείσῃς.
Ἂν δὲ ἐθήλασά ποτε τὸ γάλα τὸ γλυκύ σου,
ἢ ἂν μ' ἐχειραγώγησεν ἡ χεὶρ ἡ μητρική σου,
ἂν μ' ἀγαπᾷς ὡς κόρην σου, ὦ Αἴθρα, σὲ ὁμνύω
εἰς τὴν ζωὴν τὴν ἱερὰν τῶν τέκνων σου τῶν δύο,
τὰ ὅσα μέλλεις σήμερον ν' ἀκούσῃς ἀπ' ἐμένα
ποτὲ νὰ μὴ φανερωθοῦν εἰς ἄνθρωπον κανένα·
νὰ μὴν προφέρ' ἡ γλῶσσά σου ποτὲ τὸ κεκρυμμένον,
εἰς τὸν βυθὸν τοῦ στήθους σου νὰ μείνῃ τεθαμμένον.
Αὐτὸ μὲ τὸ ὑπόσχεσαι;

ΑΙΘΡΑ.

Χωρὶς ἀμφιβολίαν·
καὶ πίστιν σὲ ὑπόσχομαι καὶ σιωπὴν τελείαν.
Ὁμίλει.

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ.

Μάνθανε λοιπὸν τὸ φοβερόν μου πάθος.
Ναί! ἔρως κατεφλόγισε τῶν σπλάγχνων μου τὸ βάθος.
Ἐζοῦσ' ἀθῶα, ἥσυχος, ἀλλ' ἔτρωσεν εἰς τέλος
τὴν τρυφερὰν καρδίαν μου φαρμακευμένον βέλος.

ΑΙΘΡΑ.

Τίνος ἐρᾷς;

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ.

Τὰ σπλάγχνα μου θαῤῥῶ πῶς θ' ἀποσπάσω!
τὸ πρὸ τοσούτου μυστικὸν πῶς μέλλω νὰ ἐκφράσω;
Θαῤῥῶ πῶς ἔρθασ' ἡ στιγμὴ ἐκείν' ἡ τελευταία....
Τοῦ Διονύσου... τὸν σεμνὸν... γνωρίζεις ἱερέα;...

ΑΙΘΡΑ.

Τὸν Κόρεσον! πῶς δίδεται;

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ.

Ἐπίστευες ποτέ σου,
νὰ φλέξῃ τὴν καρδίαν μου ὁ ἔρως τοῦ Κορέσου;
. . . . . .

Ὦ Κόρεσε παμφίλτατε! ἂν ἤξευρες ὁποία
εἶν' αὕτ' ἡ πολυώδυνος καὶ δυστυχὴς καρδία·
τὸ στῆθος τοῦτο ἀνοικτὸν ἂν ἅπαξ ἐθεώρεις,
τὰ ὅσα σ' ἐπροξένησα βεβαίως ἐσυγχώρεις.
Ἐκεῖ θὰ ἔβλεπες πληθὺν βασάνων κεκρυμμένων,
τὸν τύπον τῆς εἰκόνος σου ἐκεῖ ζωγραφισμένον·
καὶ πεπεισμένος ἐντελῶς θὰ ἔμενες, ἀνίσως
ἡ Καλλιῤῥόη ἔρωτα αἰσθάνεται ἢ μῖσος.
Ναί! σὲ λατρεύω, Κόρεσε! καὶ ὅταν ἀποθάνω,
μὲ πόθον θὰ σὲ θεωρῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπάνω·
σὲ ἀγαπῶ! καὶ πώποτε ἀπὸ τοῦ στόματός μου
οὐδὲν θ' ἀκούσῃς ἐπὶ γῆς περὶ τοῦ ἔρωτός μου.
Ἐλπὶς δὲν ἔμεινεν ἐδῶ νὰ συνεννοηθῶμεν·
ἐκεῖ, ἐκεῖ ἐνδέχεται ποτὲ ν' ἀπαντηθῶμεν!

ΚΟΡΕΣΟΣ.

Ὦ τῆς ψυχῆς μου φίλη!
τὸ ὄνομά μου ἤκουσα εἰς τὰ γλυκά σου χείλη.
Ναί! τοῦ λοιποῦ τὸν Κόρεσον θὰ βλέπῃς ἐλευθέρως,
καὶ θ' ἐκφράζητ' ἄφοβα ὁ τοῦ Κορέσου ἔρως·
ναί! πλέον ἐτελείωσαν τὰ παλαιὰ δεινά μας,
ὁ οὐρανὸς ἠλέησε τὰ πάθη τὰ κοινά μας.

Ὦ Καλλιῤῥόη, ἔφθασεν ἡ ἐποχὴ ἐκείνη,
καθ' ἣν ὁ ἔρως πρὸς ἡμᾶς φαιδρότερος θὰ γίνῃ,
καὶ θὰ ἐκρέῃ τῶν ψυχῶν τὸ πῦρ τὸ ἀμοιβαῖον
τερπνὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ διὰ τῶν χειλέων.
Τί πῦρ! τί αἴσθημα γλυκὺ, οὐράνιον καὶ θεῖον!
τρυφὴ ἡδίστη ἁπασῶν τρυφῶν τῶν ἐπιγείων!
τὸ πῦρ αὐτὸ κυκλοφορεῖ διὰ τοῦ αἵματός μου,
καὶ τρέχει διὰ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς ὑπάρξεώς μου.
Ὦ φίλη, ὅταν φαντασθῶ ὅτ' ἤδη οὐδεμία
μέν' εἰς τοὺς ἔρωτας ἡμῶν προσκόμματος αἰτία·
ὅτι χωρὶς νὰ κρύπτεσαι οὐδὲ νὰ προσποιῆσαι,
φίλη πρὸς φίλον ἐραστὴν θὰ φαίνεσαι ὡς εἶσαι,
κ' ἐλεύθερ' αἱ ἀθῶαί μας καρδίαι θὰ σκιρτῶσι,
φοβοῦμ' ἡ ἄκρα μου χαρὰ νὰ μὴ μὲ θανατώσῃ!
Ἐλπίζω δ' ὅτι τὰ αὐτὰ καὶ σὺ αἰσθανομένη . . .

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ.

Ναί! Κόρεσ' ἡ καρδία μου ἐφάν' ἠνεῳγμένη·
τὴν εἶδες, τὴν ἐγνώρισες, καὶ τὸ πρὸς σέ μου πάθος
ἀνέγνωσες ἐγχάρακτον εἰς τῆς ψυχῆς τὸ βάθος.
Ἂν σὺ νομίζῃς εὐτυχῆ τὴν στάσιν τὴν παροῦσαν,
ἂν ἦν' ἀνάστασις νεκρῶν ὡς πρὸς τὴν προλαβοῦσαν·
ὑπόθες τί αἰσθάνομαι, καὶ τί εὐδαιμονία
μὲ φαίνετ' ἡ μεταβολὴ ἡ τόσον αἰφνιδία.
Τῳόντι πάλιν ἡ ψυχὴ ἐστράφ' εἰς τὰ ὀπίσω,
νὰ ζήσω, ναὶ, ἐπιθυμῶ, καὶ διὰ σὲ νὰ ζήσω·
ναί! ἀνευθύνως τοῦ λοιποῦ ἐρᾷ ἡ Καλλιῤῥόη,
αἱ κλίσεις εἶναι ἄμεμπτοι καὶ οἱ δεσμοὶ ἀθῶοι.
Μὲ φλόγα θείαν, καθαρὰν τοὐντεῦθεν πυρπολοῦμαι,
τὸν ποταμὸν δὲ μάρτυρα αὐτὸν ἐπικαλοῦμαι·
αὐτὸν, ὅποῦ ὁρμητικὸς πρὸς τὸν λιμένα τρέχει,
καὶ ἤδ' ὑπὸ τοὺς πόδας μας τὰς ὄχθας καταβρέχει·
αὐτὸν, ὅποῦ μεθ' ἡδονῆς ἀκούει κατὰ πρῶτον
τοὺς ἤχους τῶν περιπαθῶν καὶ θείων μας ἐρώτων!

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ
« ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΤΟΥ ΦΕΡΑΙΟΥ. »

ΤΙΣΙΦΟΝΟΣ.

Οὐδ' ὑποφέρω τύραννον, οὐδ' ἄλλο τι φευκτέον
ὡς τοὺς τυράννους θεωρῶ· πλὴν τί τὸ ποιητέον;
Θέλεις νὰ φύγωμεν; ἐγὼ καὶ πρὸ καιροῦ θὰ ἤμουν
μεμακρυσμένος τῶν Φερῶν, κ' ἐνθέρμως ἐπεθύμουν
εἰς τόπον ὅπου τύραννοι εἶν' ἄγνωστοι νὰ σπεύσω,
κ' ἐλευθερίας ἀλλαχοῦ ἀέρα ν' ἀναπνεύσω.
Εἶν' ἐπαχθὲς εἰς εὐγενῆ κ' εὐαίσθητον καρδίαν
τοιαύτην πολυώδυνον νὰ βλέπῃ τραγῳδίαν.
Νὰ βλέπ' εἰς θρόνον μισητὸν δεσπότην ἐπηρμένον,
καὶ ἔθνος ὅλον ὑπ' αὐτὸν καταδεδουλωμένον·
τοὺς μὲν νὰ βλέπῃ κόλακας, αἰσχρῶς γονυπετοῦντας,
νὰ προσκυνοῦν τὸ εἴδωλον, τοὺς δὲ, καταπατοῦντας
θεσμοὺς καὶ νόμους προπετῶς, τὸ πᾶν νὰ καταθλίβω,
καὶ τὴν σεπτὴν τῆς Θέμιδος εἰκόνα νὰ συντρίβουν.
Καὶ ἄλλους, ἀποβλέποντας εἰς εὐτελὲς συμφέρον,
νὰ γίνωντ' ἐπιλήσμονες χρεῶν ἱερωτέρων·
καὶ εἰς τὸ μέσον νὰ ὠθοῦν τῆς μαύρης καταιγίδος
τὸ σκάφος τὸ ἡμίθραυστον τῆς δυστυχοῦς πατρίδος.
Καὶ ἄλλους πάλιν, πάσχοντας νὰ κρύπτουν τὰ δεινά των,
καὶ μυστικὰ νὰ κοινωνοῦν τὰ πάθη τὰ κοινά των·
καὶ πώποτε νὰ μὴ τολμοῦν οὐδὲν νὰ ἐκφωνήσουν,
οὐδὲ μὲ τοὺς οἰκείους των ποτὲ νὰ συνθρηνήσουν.
Τοὺς κακοήθεις, τοὺς αἰσχροὺς νὰ βλέπῃ τιμωμένους,
καὶ τοὺς πολίτας τοὺς χρηστοὺς ἀποσκυβαλισμένους·
οἱ μὲν νὰ κρύπτωντ' ἔντρομοι εἰς ταπεινὰς γωνίας,
οἱ δὲ νὰ αἴρουν κατ' αὐτῶν ὀργὴν ἀλαζονίας.
Κατάπτυστος, ἐθνοστυγὴς ἡ τοῦ τυράννου θέα!
ὁ θρόνος του, ἡ πόλις του, εἶν' ἅπαντ' ἀπευκταῖα!

ΠΥΘΟΛΑΟΣ.

Τίς εἶδε θέαμα ποτὲ σκηνῆς φρικωδεστέρας;
ἐμάνη ὑπὲρ ἄλλοτε τὸ θηριῶδες τέρας!
Ἀκόμη τρέμω, ἀδελφὲ, ἀπὸ θυμὸν καὶ φρίκην!
τοὺς εἶδες πῶς ἐσύροντο εἰς μαύρην καταδίκην;
Εἶδες τὸ πλῆθος τὸ οἰκτρὸν τοσούτων αἰχμαλώτων,
ὡς φάσματα ἐλεεινὰ νεκρῶν προτεθνηκότων;
καὶ τόσους ἄλλους ἀγαθοὺς πολίτας καὶ τιμίους,
νὰ φέρωνται εἰς τὸν σταυρὸν ἀπὸ σκληροὺς δεσμίους;

ΑΡΙΣΤΙΑΣ.

Τοὺς εἶδα κ' ἔφριξα, κ' ἐκτὸς τοῦ οἴκου, τῆς ὀδύνης,
ἐκάλυψε τὴν ὄψιν μου ἐρύθημα αἰσχύνης.
Ὡς πότε ὑποφέρομεν αὐτὴν τὴν τυραννίαν;
κατεδικάσθημεν λοιπὸν ἡμεῖς εἰς αἰωνίαν
κατάθλιψιν καὶ βάσανον, χωρὶς νὰ δυνηθῶμεν
ἀπὸ τὸν αἴσχιστον ζυγὸν ποτὲ νὰ λυτρωθῶμεν;
Ἀρκεῖ λοιπὸν τὸ πάθος μας, τὸ ἄλγος τὸ ὀξύ μας
νὰ ὑποψιθυρίζωμεν ἐντρόμως μεταξύ μας,
καὶ ἀνὰ δύο ἐν κρυπτῷ εἰς σκοτεινὴν γωνίαν
τὴν μαύρην νὰ ἐκφράζωμεν κοινήν μας ἀγωνίαν;
Χεὶρ θὰ πιέζῃ τὰς Φερὰς ἀείποτε βαρεῖα;
δὲν θὰ προφέρωμεν ποτὲ, «Πατρίς! Ἐλευθερία;»
θὰ βασιλεύῃ πάντοτε ἡ φρίκη καὶ ὁ τρόμος,
καὶ δὲν θὰ ἄρξῃ πώποτε τὸ ἔθνος καὶ ὁ νόμος;
Καὶ τί, γυναῖκες εἴμεθα; δὲν ἔχομεν ἀνδρίαν,
καὶ ἀρρενόφρον αἴσθημα καὶ στῆθος καὶ καρδίαν;
Εἶν' ἐντροπὴ, Πυθόλαε! εἶν' ἐντροπὴ μεγάλη
εἷς μόνος νὰ μᾶς πολεμῇ καὶ νὰ μᾶς καταβάλλῃ·
εἷς μόνος μετ' ὠμότητος καὶ θράσους ἀσυστόλου,
ν' ἀποτολμᾷ τὰ ἔσχατα κατὰ τοῦ ἔθνους ὅλου.
Καὶ τίς εἶν' οὗτος; βασιλεύς; ποσῶς, ἀλλὰ θηρίον,
κατατιτρῶσκον τὰς Φερὰς διὰ πληγῶν μυρίων!

Ὡς ἄνδρες νὰ πατάξωμεν ὀφείλομεν τὸ τέρας!
ὁ κόσμος τέλος ἂς ἰδῇ ψυχὰς τὰς ἡμετέρας.

ΘΗΒΗ.

Ἐλπίζω, ὅτι ἔπεσεν αὐτὸς εἰς τὴν παγίδα·
Ἐκτρώματα τῆς φύσεως, Ἀλέξανδρε, Λυκίδα!
θηρία τερατόμορφα, ἀνθρωποφάγοι λύκοι,
μετὰ μικρὸν θὰ πάθητε πᾶν ὅ,τι σᾶς ἀνήκει!
Κακῶς ἐτυραννήσατε· θὰ μάθετε δὲ ἤδη
ἡ θεία δίκη εἰς τοὺς κακοὺς ὁποῖ' ἀνταποδίδει.
Ζυγὸν βαρὺν ἐθέσατε εἰς τράχηλον ἀθῶον,
τὸ ἔθνος συγκατέπνιξαν αἱ χεῖρές σας ἀθρόον·
σᾶς δίδουν δ' εἰς τὰς τρομερὰς τῶν Ἐριννύων χεῖρας
τοῦ ὀρφανοῦ τὰ δάκρυα κ' οἱ στεναγμοὶ τῆς χήρας.
Ἀφ' ὅσας μάστιγας, δι' ὧν ὁ Ζεὺς παρωργισμένος
κολάζει πρὸς σωφρονισμὸν τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος,
ἡ τῶν τυράννων τῶν σκληρῶν βεβαίως εἶν' ἡ χειρων.
Δὸς, πάτερ, πάσας τὰς λοιπάς· τὸν κόσμον σου δ' οἰκτείρων,
ναί! πάσας δὸς, μηδεμιᾶς αὐτῶν ἐξαιρουμένης,
μόνον αὐτὴν ἀπέλασον μακρὰν τῆς οἰκουμένης.
Τὴν τυραννίαν πάταξον ὁμοῦ καὶ τοὺς τυράννους,
κ' ἐλευθερίας σκόρπισον ἐπὶ τῆς γῆς στεφάνους!

—

ΕΚ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ « ΕΠΑΝΟΔΟΥ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ. »

—

ΑΠΟΛΛΩΝ.

Ἰδοὺ, παρουσιάζεται ὁ θεῖος Ἑλικών μας!
ἰδοὺ τὸ περισπούδαστον κατοικητήριόν μας.
Μετὰ αἰώνων στέρησιν, περιφορὰν καὶ ζάλην,
τὸ ἱερόν μας ἔδαφος ξαναπατοῦμεν πάλιν.
Γνωρίζετε τὴν εὐκλεῆ καὶ τερπνοτάτην γῆν μας,
τὸ μόνον μας ἐντρύφημα, τὴν μόνην ἐκλογήν μας·

γῆν, ὅπου ὁ τῆς φύσεως ἀκτινολάμπει θρόνος,
καὶ ὅπου ἐπεχύσαμεν τὰ ῥῶτά μας ἀφθόνως·
τὴν σεβαστὴν γεννήτριαν θεῶν καὶ ἡμιθέων,
καὶ βασιλέων καὶ σοφῶν καὶ στρατηγῶν γενναίων.
Ἡ Εἱμαρμένη ἀπ' αὐτὴν μᾶς εἶχεν ἐξορίσει,
πλὴν σήμερον ηὐδόκησε νὰ μᾶς παρηγορήσῃ.
Τὸ δόρυ τὸ τοῦ Ἄρεως, αἰγὶς ἡ τῆς Παλλάδος
ἐκ νέου μᾶς ἀνοίγουσι τὸν δρόμον τῆς Ἑλλάδος.
Ἂς ἀναβῶμεν εἰς αὐτὴν τὴν φίλην κορυφήν μας,
καὶ ἂς γευθῶμεν σήμερον τὴν παλαιὰν τρυφήν μας.
Σεῖς πλέον ἑτοιμάσατε τὰς ἐμμελεῖς φωνάς σας,
διὰ νὰ ψάλετε ὡς πρὶν τὰς ἱερὰς ᾠδάς σας·
τῶν θείων ἀναμνήσθητε ᾀσμάτων σας ἐκείνων,
δι' ὧν κατεδαμάσατε τὴν τόλμην τῶν Σειρήνων.
Κ' ἐγὼ, τὴν ἁρμονίαν σας μεθ' ἡδονῆς ἀκούων,
συνευθυμῶ, τὴν λύραν μου ὡς καὶ τὸ πάλαι κρούων.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ.

Καὶ πῶς! τί τόπος εἶν' αὐτὸς ὁ ἔρημος, ὁ ξένος;
μᾶς ἀπατᾷς, ὦ φίλτατε, ἢ εἶσ' ἠπατημένος;
Ἀπόλλων, λῦσον τὴν δεινὴν αὐτήν μου ἀπορίαν·
μήπως μᾶς ἔστειλεν ὁ Ζεὺς εἰς ἄλλην ἐξορίαν;
Αὐτὸ τὸ ἔρημον βουνὸν νομίζεις Ἑλικῶνα,
Ἑλλάδα δὲ φαντάζεσαι τοῦ χάους τὴν εἰκόνα;
Ποῦ αἱ ποικίλαι χάριτες, ποῦ ἄλση, ποῦ τεμένη;
ποῦ ἡ τερπνότης ἡ ποτέ; κἂν ἴχνος νὰ μὴ μένῃ!
Περισκοπῶ δὲ πανταχοῦ νὰ εὕρω τὴν Ἑλλάδα,
καὶ ἀντ' ἐκείνης ἀπαντῶ Ταρτάρου τὴν κοιλάδα.
Ἀντὶ ναῶν καὶ πόλεων, θεάτρων καὶ σταδίων,
δὲν βλέπω παρ' ἀθροίσματα ἀτάκτων ἐρειπίων.
Ἀντὶ μνημείων εὐκλεῶν καὶ ἀριστουργημάτων,
ἀντὶ τοσούτων πανταχοῦ παντοδαπῶν θαυμάτων,
γῆ ἔρημος κατάκειται εἰς σιωπὴν βαθεῖαν,
θαμμένη μέσα εἰς ἀχλὺν ζοφώδη καὶ παχεῖαν!

Ποῦ Ὅμηροι, ποῦ Πίνδαροι, ποῦ ἄνθος τῶν Ἑλλήνων!
δὲν ἔμειναν τοὐλάχιστον ἀπόγονοι ἐκείνων;
Ποῦ δὲ Ἀθῆναι αἱ καλαὶ, ποῦ Σπάρτη καὶ ποῦ Θῆβαι!
Τί τρέχει; ποῦ μᾶς ἔφερες; ὁμίλησε, ὦ Φοῖβε!

ΑΠΟΛΛΩΝ.

Δικαίως, φίλη, ἀπορεῖς· πλὴν μάθε πῶς εἰς μάτην
ζητεῖς Ἑλλάδα τὴν γνωστὴν, τὴν πάλαι λαμπροτάτην.
Ἐξ ὅσων ἐγνωρίζαμεν οὐδ' ἴχνος πλέον μένει·
αἰῶνας κεῖται ἡ Ἑλλὰς γυμνὴ καὶ νεκρωμένη.
Ἡ σύμπτωσις τῆς δυστυχοῦς αὐτῆς μας ἐξορίας
εἰς στάσιν τὴν κατήντησε δεινῆς πανολεθρίας·
παντάπασιν εἶν' ἔρημος.

ΚΛΕΙΩ.

Γνωρίζω τὰ δεινά της,
τοὺς πόνους, τὰς βασάνους της καὶ τὰ παθήματά της.
Αἰῶνας ὑποχείριος καὶ ἁλυσοδεμένη,
ὑπὸ ζυγὸν βαρβαρικὸν αἰσχρῶς ὑποκειμένη,
στενάζει, ἀπολέσασα τὸ πᾶν, ἡ τρισαθλία!
ἡ ἔλλειψίς μας ἔγινε φθορᾶς της ἡ αἰτία.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

Ἀλλ' ἡ ἐπάνοδος αὐτὴ θὲ νὰ τὴν ἀναστήσῃ,
καὶ ὡς τὸ πρὶν περιφανῆ θὲ νὰ τὴν καταστήσῃ·
τὰ ὅσα ἔπαθε δεινὰ παρὰ τῆς τυραννίας
θὲ νὰ ἐκλείψουν βαθμηδὸν καὶ μέχρις ὑπονοίας.
Ἰδοὺ, ἡ γῆ ἀνθηφορεῖ ὑπὸ τὰ βήματά μας·
ἀνανεοῦται ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τὰ βλέμματά μας!
Τὸ πτῶμ' ἀρχίζει ν' ἀναζῇ ἐκ μόνης τῆς ἀφῆς μας,
καὶ ἀραιοῦται ἡ ἀχλὺς ἐκ τῆς ἀναπνοῆς μας·
τὰ δὲ ὀστᾶ τὰ ἄψυχα τῶν φίλων ὀπαδῶν μας
ψυχὴν θὲ ν' ἀναλάβωσι μὲ τὴν ἐπάνοδόν μας.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ.

Ἑλλάς! ποῦ σὲ κατήντησεν ἡ φαύλη βαρβαρότης!
τί στάσις! πῶς ἐξέλιπεν ἡ τόση σου λαμπρότης!

Τίς ἤλπιζε νὰ σὲ ἰδῇ, τὴν περιφανεστάτην,
εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν τὴν ὀδυνηροτάτην;
Ἀλλ', ἀδελφαὶ, ἂς σπεύσωμεν πρὸς διατήρησίν της·
τὰ πάντ' ἂς ἐνεργήσωμεν πρὸς ἀναγέννησίν της.
Ἂς τὴν ζωογονήσωμεν, ἐνόσῳ ἀναπνέει·
ἐνθυμηθῆτε μετ' αὐτῆς τίς σχέσις μᾶς συνδέει.
Ἂς κάμωμεν ν' ἀναφανῇ καὶ πάλιν ἡ ἰδία,
καὶ ἂς εὐχαριστήσωμεν τὸν εὐεργέτην Δία.

. . . . . .

ΦΘΟΝΟΣ.

— Ἄκουσον· ἄ! μαίνομαι, φρυάττω!
Ὁ τῶν ἐχθρῶν μου ἔχθιστος, ὁ μυσαρὸς Ἀπόλλων,
αὐτὸς, ὁ λατρευόμενος ἀπὸ τὸν κόσμον ὅλον,
μὲ τῶν ἐννέα του Μουσῶν τὴν βδελυρὰν χορείαν
ἐξαίφνης ἐπανέκαμψαν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν.
Τοὺς εἶδα, Ἔρις, πρὸ μικροῦ εὐθύμως καθημένους,
εἰς λύρας καὶ εἰς ᾄσματα ὡς πρὶν ἀσχολουμένους.
Τί; μήπως μέλλω νὰ ἰδῶ ἐκεῖνά των τὰ πρῶτα;
τί; πάλιν θὲ νὰ σπείρωσι τὰ ὀχληρά των φῶτα;
Ἠξεύρεις πόσην ἔπασχα πικρίαν καὶ ὀδύνην,
ὁπόταν ἔφθασ' ἡ Ἑλλὰς εἰς τὴν ἀκμὴν ἐκείνην.
Ἀλλ' ὅταν τὴν κατέστρεψεν ἡ φίλη βαρβαρότης,
ὁπόταν εἶδα νὰ σβεσθῇ ἡ πρώτη της λαμπρότης,
καὶ εἶδα τὸν αὐχένα της ἡ ἄλυσις νὰ θλίψῃ,
ἐφρόνησα πῶς πώποτε δὲν θέλει ἀνακύψει·
ὁσάκις δ' ἐδοκίμασε νὰ λύσῃ τὰ δεσμά της,
ἐγὼ κατεματαίωσα τὸ ἐπιχείρημά της.
Ἀλλ' ἤδη ἐπανέρχεται ἡ μισητὴ χορεία,
καὶ προαισθάνομαι δεινὰ εἰς τὸ ἑξῆς μυρία.
Ἂν τὸ παραμελήσωμεν καὶ ἂν στερεωθῶσι,
βεβαίως καὶ τὰ φῶτά των θὲ νὰ ἐπεκτανθῶσι·
καὶ τότε πάλιν ἡ Ἑλλὰς, ὡς πρὶν λαμπρυνομένη,
θὲ νὰ ἀκμάσῃ θάλλουσα καὶ ἀναγεννωμένη.

Δὲν βλέπεις; ἤδη ἄρχισε καὶ νὰ ζωογονῆται,
καὶ πτῶμα τὸ ἀκίνητον ἀρχίζει νὰ κινῆται.
Τί καταδίκη δι' ἐμὲ καὶ τί ἀπελπισία!
παράφρονα μὲ καθιστᾷ καὶ μόν' ἡ φαντασία.
Ἂς τὸ προλάβωμεν λοιπόν· ἂς ἐπιχειρισθῶμεν
πρὸς ἀποδίωξιν αὐτῶν πᾶν εἴτι δυνηθῶμεν.
Εἰς σὲ καὶ μόνην πέποιθα, σὺ μόνη, παμφιλτάτη,
ἀξία φθόνου ἀδελφὴ, σὺ, Ἔρις γλυκυτάτη,
ἂν θέλῃς, μόνη δύνασαι τὸ πᾶν νὰ κατορθώσῃς,
καὶ τὸ προκείμενον δεινὸν εὐθὺς νὰ διορθώσῃς.
Εἰς τὴν ἰσχύν σου πάσχισε αὐτοὶ νὰ ὑποκύψουν,
καὶ ἀπὸ γῆν Ἑλληνικὴν διόλου νὰ ἐκλείψουν·
ἡ δὲ Ἑλλὰς διὰ παντὸς ἂς μείνῃ δουλωμένη,
καὶ εἰς τῆς βαρβαρότητος τὰ σκότη βυθισμένη.

ΕΡΙΣ.

Ὦ Φθόνε τρισεπέραστε, μ' ἐλύπησες καιρίως!
Αὐτὸ καὶ μόνον σήμερον ἀδυνατεῖ κυρίως.
Ἂν μ' ἔλεγες θεμέλια καὶ θρόνους νὰ κλονήσω,
ἂν ἤθελες τὸν Ὄλυμπον αὐτὸν νὰ συγκινήσω,
οὐδὲν διέφευγεν αὐτὰς τὰς πανσθενεῖς μου χεῖρας·
πλὴν τοῦτο εἶν' ἀπόφασις τῆς ἀμειλίκτου Μοίρας.
Ἐπέστη ἤδη, ἀδελφὲ, καιρὸς ὁ πεπρωμένος
νὰ λάμψῃ πάλιν ἡ Ἑλλὰς καὶ τῶν Ἑλλήνων γένος.
Ἡ τῶν Μουσῶν ἐπάνοδος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ των
προώρισται νὰ τελεσθῇ ἐπὶ τῶν χρόνων τούτων·
καὶ ψῆφος ἀμετάθετος ἐγράφη ἀπ' αἰῶνος
νὰ κατοικήσουν ἐσαεὶ ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος,
ὁ θρόνος δ' ὁ τῆς ζοφερᾶς βαρβάρου ἐξουσίας
νὰ συσκοτάζῃ τοῦ λοιποῦ τὰ βάθη τῆς Ἀσίας.
Ἰδοὺ, ὡς ἦλθεν ἡ στιγμὴ ἡ προσδιωρισμένη
νὰ τελεσθῶσιν οἱ θεσμοὶ οἱ προεψηφισμένοι,
ὁ Ἄρης μετὰ τῆς κακῆς ἐχθίστης μας Παλλάδος,
οἱ ἔκπαλαι θερμότατοι προστάται τῆς Ἑλλάδος,

ἐνταῦθα τοὺς μετέφερον ἀπὸ τὴν ἐξορίαν,
ὑπὸ τὴν ἀπροσμάχητον αὐτῶν δορυφορίαν.
Βεβαία, ἀναπόδραστος ἡ παλιγγενεσία!
οὐδὲν ἰσχύω πρὸς αὐτό.

ΦΘΟΝΟΣ.

Λοιπὸν ἀπελπισία!
Ἐματαιώθησαν λοιπὸν ἀγῶνές μου οἱ τόσοι;
Ἐκεῖνα τὰ ἐκτρώματα νὰ μὲ καταπατῶσι!
Σπαράττει ἔχιδνα φρικτὴ τὰ χολερά μου στήθη,
καὶ τὸ φαρμάκι τὸ ἐμὸν εἰς ἐμαυτὸν ἐχύθη.
Τοὐλάχιστον ἂς πράξωμεν πᾶν εἴτι δυνηθῶμεν·
ἀείποτε τὰ ἴχνη των ἂς παρακολουθῶμεν.
Ἂς συνταράξωμεν αὐτῶν τὴν τόσην εὐτυχίαν·
ἂς μὴν ἀφήσωμεν αὐτοὺς στιγμὴν εἰς ἡσυχίαν.
Ζιζάνια καὶ σκάνδαλα ἂς σπείρωμεν συμφώνως·
ἂς μάθουν Ἔρις τί ἐστὶ καὶ ποῖος εἶν' ὁ Φθόνος!
Ἂς μὴ γευθῶσι τοὺς καρποὺς τῆς νίκης των τελείους,
καὶ ἡ Ἑλλὰς ἂς σπαραχθῇ μὲ μάχας ἐμφυλίους!
Τὸ δῶρον ἂς φαρμακευθῇ τὸ τῆς ἐλευθερίας,
καὶ ἂς τὸ ἀπολαύσωσι μὲ μάστιγας μυρίας.
Ἐκείνους τοὺς προστάτας των κατώρθωσε, ὦ Ἔρις,
εἰς ἐχθρικὴν διχόνοιαν ὡς τάχιστα νὰ φέρῃς.
Ἂν τοῦτο διενεργηθῇ καὶ ἂν εὐδοκιμήσῃ,
χαροποιὰ καὶ αἴσια ἐλπίζω νὰ γεννήσῃ.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ.

Ο ΥΙΟΣ ΜΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΕΙΣ ΜΟΝΑΧΟΝ.

Εἰς τὸν κῆπόν μου, εἰς τόπον εὐθαλῆ καὶ ἀνθισμένον,
εἶχα ἕνα περιστέρι, ἐκεῖ μέσα γεννημένον.

Εἶχε χάριν, εἶχε κάλλος ἡ ἐκ φύσεως στολή του,
καὶ κατέστραπτ' ἡ ὡραία χρυσωμένη κεφαλή του.
Ἦτον ἔξυπνον, νοῆμον, καὶ μὲ τὴν μικρότητά του
μ' ἔδειχνε παντοιοτρόπως τὴν αἰσθητικότητά του·
εἰς τοὺς κόλπους μου τὸ εἶχα, τὰ πτερά του ἐφιλοῦσα,
τὸ ἀνέτρεφα μὲ πόθον καὶ τὸ ὑπεραγαποῦσα.
Μὲ αὐτὸ παρηγορούμην εἰς τὰς ὥρας τῶν δεινῶν μου,
καὶ τὸ ἔβλεπα ὡς φίλον καὶ τοῦ βίου κοινωνόν μου·
ἔτρεμα μὴν τύχῃ βέλος, μήπως ὄρνις τὸ πειράξῃ,
καὶ τὸ ἔδειχνα τὸν δρόμον ποῦ καὶ πότε νὰ πετάξῃ.
Ἐκεῖ αἴφνης ἕνας μέγας ἀετὸς ἀπὸ τὰ νέφη
κατεβαίνει, τὸ ἁρπάζει καὶ δρομαίως ἐπιστρέφει.
Ὦ Θεέ! ὁπόταν εἶδα πῶς ἐχάθη ἀπ' ἐμπρός μου,
ἔχασα καὶ τὰς αἰσθήσεις καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ νοός μου.
Φεύγω, τρέχω μετὰ πόθου καὶ σχεδὸν μετὰ μανίας,
καὶ μανθάνω πῶς ἐπῆρε τὴν ὁδὸν τῆς Γερμανίας.
Προχωρῶ· καὶ μὲ ἀγῶνας καὶ μὲ βάσανα μυρία
φθάνω τέλος ὅπου κεῖται ἡ εὐδαίμων Παβαρία.
Ἐκεῖ βλέπω . . . ὦ! τί θέα! εἰς μεγάλην πεδιάδα
ἐπὶ ἅρματος τὸν Ἄρην, ἐπὶ θρόνου τὴν Παλλάδα.
Βλέπω ὄρος, τὸ γνωρίζω, καὶ μὲ φαίνεται δικόν μας·
ναὶ, τῳόντι εἶν' ἐκεῖνος, εἶν' ὁ θεῖος Ἑλικών μας.
Τοῦ ἀρχαίου του ἐδάφους ποῦ καὶ πότε ἀπεσχίσθη;
ἀπὸ γῆν τὴν Ἑλληνίδα πότε, πῶς μετεκομίσθη;
Ἐκεῖ φαίνετ' ὁ Ἀπόλλων μὲ ἀκτῖνας φωτισμένος,
ἀπὸ ὅλην τὴν χορείαν τῶν Μουσῶν τριγυρισμένος·
καὶ κρατῶν μετὰ τῆς λύρας εἰς τὸ δεξιόν του χέρι . . .
τὸ κρατεῖ! . . τὸ φίλτατόν μου, τὸ καλόν μου περιστέρι!
Ναὶ, τὸ βλέπω· εἶν' ἐκεῖνο· εἰς τὴν λύραν ἀναβαίνει,
τὴν ἐγγίζει, τὴν ἀφίνει κ' εἰς τὰς Μούσας μεταβαίνει·
τρέχει, παίζει μὲ τὸν Ἄρην, μὲ τὸ δόρυ τὸ πικρόν του,
τὸν φιλεῖ καὶ τὸν χαδεύει μὲ τὸ ῥάμφος τὸ μικρόν του.
Ἡ Παλλὰς τὸ περιθάλπει, μὲ τὸ χέρι της τὸ τρέφει·

τὴν ἀσπάζεται, καὶ πάλιν εἰς τὰς Μούσας ἐπιστρέφει.
Ἐγὼ βλέπω δὲ καὶ χαίρω καὶ λυποῦμαι καὶ θαυμάζω,
καὶ, τὰς χεῖράς μου ἐκτείνων, μὲ παράπονον τὸ κράζω:
« Περιστέρι μου ὡραῖον, ποθητόν μου περιστέρι!
« πῶς πλανώμενον σὲ βλέπω; πῶς πετᾷς εἰς ἄλλα μέρη;
« Σὲ ἀνέθρεψα μὲ πόνον· πῶς μὲ ἄλλους οἰκειώθης;
« πῶς, τὸ ἔργον τῶν χειρῶν μου, ἀπ' ἐμὲ ἀπεξενώθης;
« Ἔλα πάλιν εἰς τοὺς κόλπους, ὅπου τόσον ἀγαποῦσες!
« ἐνθυμήσου πῶς σὲ εἶχα, ὅταν μόλις ἐπετοῦσες.
« Σεῖς δ', Ὀλύμπιοι, τὰ ξένα διατί κατακρατεῖτε;
« δότε το, εἶν' ἰδικόν μου· πῶς τὰ δίκαια πατεῖτε; »
Τότ' ἐκεῖνο μὲ κυττάζει καὶ θαρρῶ πῶς μὲ γνωρίζει·
οὔτε ὅμως ἐπιστρέφει, οὔτε κἂν μὲ προσεγγίζει.
Φωνὴ δ' ὡς ἐκ τῆς χορείας τῶν Μουσῶν ἐξερχομένη,
« Μὴ βιάζεσαι! μὲ λέγει· ἄφες, ἄφες το νὰ μένῃ.
« μετ' ὀλίγον τὴν ἰσχύν μας φανερὰ θὰ καταλάβῃς·
« περιστέρι τὸ 'στερήθης; ἀετὸν θὲ νὰ τὸ λάβῃς.
« Φοῖβος, Ἀθηνᾶ καὶ Ἄρης καὶ 'μεῖς ἅπασαι συγχρόνως
« εἰς τὴν μεταμόρφωσίν του συνεργοῦμεν ὁμοφώνως. »
Τοτε ἔκραξα μὲ πόνον ἀπὸ βάθους τῆς καρδίας:
« Ὂν μου φίλτατον, προχώρει τὴν ὁδόν σου ἐλευθέρως!
« Ἀετὸς γενοῦ καὶ πέτα εἰς τὰ ὕψη τοῦ αἰθέρος.
« Ὅλα τὰ πτηνὰ τοῦ κόσμου εἰς τὴν πτῆσιν ὑπερτέρει,
« πλὴν ποτὲ μὴν λησμονήσῃς ὅτι ἦσουν περιστέρι. »

ΦΥΣΙΚΗ.

Ὡς πότε, φίλοι φυσικοί, τὸν νοῦν σας τυραννεῖτε;
τί μάτην ἀγωνίζεσθε; ἐλᾶτε νὰ ἰδῆτε.
Ἰδοὺ τῆς ἐπιστήμης σας τὸ τέλειον σχολεῖον!
προσέξατε φιλομαθῶς εἰς τοῦτο τὸ βιβλίον.
Ἰδέτε τούτων τῶν μελῶν τὴν συναρμολογίαν,
διὰ νὰ μάθετε καλῶς σωστὴν ἀναλογίαν.

Ἂν θέλετε περὶ φωτὸς, φωστήρων καὶ ἀκτίνων,
ἰδέτε τὴν λαμπρότητα τῶν ὀφθαλμῶν ἐκείνων.
Περὶ χιόνος καὶ λευκοῦ νὰ μάθῃ τις ἂν θέλῃ,
τὸ πρόσωπόν της ἂς ἰδῇ καὶ τὰ λοιπά της μέλη.
Περὶ τοῦ ἄκρου δὲ βαθμοῦ τῶν ἐντελῶν χρωμάτων,
τὰς πορφυρόχρους παρειὰς καὶ τὸ ἐρύθημά των.
Ἂν δέ τις θέλῃ μάθησιν τῶν ἤχων πληρεστάτην,
τὴν ἀπαντᾷ εἰς τὴν φωνὴν αὐτῆς τὴν ἡδυτάτην.
Τὸ δὲ περὶ γλυκύτητος καὶ ἀπὸ ποῦ πηγάζει,
ἐγράφη εἰς τὰ χείλη της, ὁπόταν μὲ φωνάζῃ·
καθὼς καὶ εἰς τὴν γλῶσσάν της τὸ περὶ τῆς πικρίας,
τὸ ὄχι! ὅταν ἐκφωνῇ μετ' ἄκρας ἀσπλαγχνίας.
Ἰδέαν τῆς κινήσεως ἂν θέλῃ τις νὰ λάβῃ,
τὸ βάδισμά της ἂς ἰδῇ, διὰ νὰ καταλάβῃ.
Τὸ περὶ ἕλξεως κανεὶς ἂν θέλῃ νὰ γνωρίσῃ,
τὴν πρὸς ἐκείνην στάσιν μου καλῶς ἂς θεωρήσῃ·
καθὼς καὶ περὶ ὥσεως διὰ νὰ ἐξετάσῃ,
τὴν στάσιν της τὴν πρὸς ἐμὲ ἂς ἔλθῃ νὰ σπουδάσῃ.
Περὶ ἡφαίστων καὶ πυρὸς μετ' ἄκρας ἀκριβείας
διδάσκει τὸ φυλλάδιον αὐτῆς μου τῆς καρδίας·
τὸ ψῦχος δὲ, τὸν παγετὸν, τὰ μέταλλα, τοὺς λίθους,
τὰ περιέχει τὸ χαρτὶ τοῦ ἄπαλοῦ της στήθους.
Εἰς τὴν ψυχήν μου βλέπετε τὸ περὶ συμπαθείας,
καὶ εἰς ἐκείνης τὴν ψυχὴν περὶ ἀντιπαθείας.
Καὶ ἐν συντόμῳ εἰς ἡμᾶς τοὺς δύο ἠμπορεῖτε,
σπουδάζοντες τὴν φυσικὴν, νὰ εὐχαριστηθῆτε.

Ο ΑΔΗΦΑΓΟΣ.

Εἰς τῆς Κρότωνος τὴν πόλιν, κατὰ τὸν ἱστορικὸν,
εἶχε γεννηθῆ ὁ Μίλων πρὸ αἰώνων μερικῶν.
Ἦτον θαῦμα τοῦ αἰῶνος καὶ πολλὰ περιφανὴς,
εἰς τὸ εἶδός του ὡς τώρα δὲν τὸν ἔρθασε κανείς.

Τώρα ὅμως ὡς ἠκούσθη ἄλλος Μίλων νεωστὶ,
ἀνεφάνη, ὡς νὰ ἦτον μετεμψύχωσις σωστή.
Μανουὴλ Δεζάνης εἶναι, καθὼς λέγουν, ὁ ῥηθείς·
κατοικεῖ τὴν Κωνσταντίνου, εἰς τὴν Κρήτην γεννηθείς.
Αὐτὸς εἶν' ἀπαραλλάκτως ἡ τοῦ Μίλωνος εἰκών,
καίτοι ζῶν εἰς ἄλλους χρόνους καὶ εἰς ἄλλους κατοικῶν.
Καὶ ὁ μὲν ἐστάθη τότε ἀθλητὴς μοναδικὸς,
ὁ δὲ εἶν' εἰς τὸν καιρόν μας φοβερὸς γραμματικός·
ὁ μὲν ἔλαβε βραβεῖα εἰς τὸ στάδιον ἐκεῖ,
ὁ δὲ τώρα τὰ λαμβάνει ἐπὶ τῇ γραμματικῇ.
Κατετρόπωσεν ἐκεῖνος περιφήμους ἀθλητὰς,
καὶ αὐτὸς τοὺς διδασκάλους τοὺς νομίζει μαθητάς.
Ἐν συντόμῳ καὶ οἱ δύο καὶ καθεὶς ξεχωριστὰ
κατὰ τὸ ἐπάγγελμά του ἔκαμ' ἔργα θαυμαστά.
Καθ' ἓν μόνον ὑπερβαίνει Μανουὴλ ὁ Κρητικὸς,
καὶ τοῦ Μίλωνος ἐφάνη νικητὴς καθολικός·
κατὰ τὴν πολυφαγίαν τὸν ἀπέρασε πολὺ,
ἐπειδὴ καὶ τὸ φαγί του καταντᾷ ὑπερβολή.
Λέγουν, ἔτρωγεν ὁ Μίλων ἕνα βῶδι τὴν φορὰν,
αὐτὸς ὅμως τρώγει δύο ἀπνευστὶ κατὰ σειράν·
καὶ τὸ τρίτον ἐμπροστά του κατὰ τύχην ἂν φανῇ,
δὲν πιστεύω νὰ θυμώσῃ καὶ νὰ τὸν κακοφανῇ.
Τὸ πρωΐ μετὰ τὸν ὕπνον τρώγει πάντα κἄτι τι,
μόνον πρόβατα δυὸ τρία, ὡς νὰ μὴν ἀδυνατῇ.
Κοῦρκες, ὄρνιθες καὶ χῆνες εἶναι ψίχουλα λεπτὰ,
εἰς ταῖς τρύπαις τῶν δοντιῶν του πάντα βρίσκεις ἓξ ἑπτά.
Συναγρίδες καὶ πετσοῦδες καὶ τὰ ψάρια τὰ λοιπὰ,
ὅσα εὕρῃ μαζωμένα, τέτοιο δόντι τὰ κτυπᾷ,
ποῦ τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ἐρημοῦντ' αἰσθητικῶς,
ἀφοῦ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ὁ καλὸς γραμματικός.
Ὅλα θέλει νὰ τὰ φάγῃ, ζῶα, ψάρια καὶ πτηνὰ,
καὶ ἀφοῦ τὰ τελειώσῃ, πάλιν, λέγω, θὰ πεινᾷ.
Καὶ τὰ ζώδια ἐκεῖνα κριὸν, ταῦρον καὶ ἰχθῦς,

ἂν ὁ λέων δὲν προσεῖχε, τὰ κατέπινεν εὐθύς.
Εἰς τοσοῦτον ἀδηφάγον τὸν Δεζάνην ἱστοροῦν,
ὥστε γέροντες καὶ νέοι μετὰ λόγου ἀποροῦν.
Καὶ ὁ μὲν Κροτωνιάτης, ἦτον λόγος φυσικὸς
περισσότερον νὰ τρώγῃ, παρ' αὐτὸς ὁ Κρητικός·
ἐπειδὴ ὁ μὲν ἠσκεῖτο ἀκατάπαυστα σχεδὸν,
ὁ δὲ κάθετ' εἰς τὴν κόχην καὶ κινεῖται βαθμηδόν.
Μ' ὅλον τοῦτο τοὐναντίον εἰς αὐτοὺς ἀκολουθεῖ,
καὶ τοῦ Μίλωνος ἡ φήμη πρέπει πλέον νὰ χαθῇ.
Εἶναι νέος ὁ Δεζάνης καὶ μᾶς ἔφαγε σχεδὸν,
καὶ αὐξάνει καθ' ἑκάστην τὸ κακόν του βαθμηδόν.
Ἀλλ' αὐτὸς εἰς ἡλικίαν μὲ τοὺς χρόνους ἂν προβῇ,
δὲν ἠξεύρω τέλος πάντων εἰς τί θέλει ἀποβῇ.
Κακορριζικη ἡ πόλις, τὴν ὁποίαν κατοικεῖ,
προσεχῶς ἐπαπειλεῖται σιτοδεία γενικὴ·
οἱ πολῖται πεινασμένοι θὲ ν' ἀπολεσθοῦν κακῶς,
ἂν ἀκολουθῇ νὰ τρώγῃ ὁ καλὸς γραμματικός!

XVI.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΑΜΠΕΛΙΟΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Λευκάδι τὸ 1787. Ἐσπούδασεν ἐν Ἰταλίᾳ τὴν Νομικὴν καὶ ἠθικοπολιτικὰς ἐπιστήμας, ἐνωρὶς δ' ἠσθάνθη τὴν φλόγα τῆς ποιήσεως εἰσδύουσαν εἰς τὰ σπλάγχνα του καὶ ἐκκαίουσαν τὰ ἐν αὐτῇ ἀποτεταμιευμένα σπέρματα τῆς εὐφυΐας. Ἐπανακάμψας εἰς τὴν πατρίδα του, ὑπηρέτησεν ὡς δημόσιος λειτουργὸς καὶ, προαχθεὶς ἐναλλὰξ εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, διεκρίθη διὰ τὴν εὐθύτητα καὶ τὸ φιλοδίκαιον τοῦ χαρακτῆρος. Συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ὑπάρξας ἐνεργὸν πρόσωπον τῆς Ἑταιρείας τῶν Φιλικῶν. Ἀποσυρθεὶς περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του τῶν δημοσίων ἀσχολιῶν, ἐπεδόθη εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς Μούσης καὶ εἰς τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλληνικῆς τραγῳδίας. Κροῦσμα ὀξυτάτης ἀποπληξίας ἀφήρπασεν αὐτὸν τῷ 1856, τὸ ἑβδομηκοστὸν ἄγοντα ἔτος τῆς ἡλικίας του.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΗΣ « ΑΛΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ. »

—

ΜΩΑΜΕΘ.

Ναί! καὶ πιστεύσατέ με· ἂν ἡ Ἀσία
ἦτο παλαίστρα στενὴ πρὸς τοὺς γονεῖς μου,
εἶν' ἡ Εὐρώπη ἀκόμη στενοτέρα
ὡς πρὸς τὴν δύναμίν μου. Ἔχει ἀνάγκην
ὁ θρόνος τοῦ Ὀτμάνου ἀπὸ Σουλτάνον
ἔμπειρον, ὑψιπέτην, κινδυνοφάγον,
θέτοντα κέντρον ὅλης τῆς γῆς τὸ κέντρον·
καὶ εἶμ' ἐγὼ ἐκεῖνος. Λάφυρα πλέον
τὸ γένος μας δὲν θέλει! ἤθελε τότε,
ὅτε ἐγέννα θρησκείαν τε καὶ θρόνον
τώρα, θερμαίν' ἡ μία κ' ὑψώθ' ὁ ἄλλος.

Ὅλα τρυγῶμεν τὰ πλούτη τῆς Ἀσίας·
αἱ ἀποθῆκαι τόσων τῆς γῆς μονάρχων
ἐγένοντ' ὅλαι τοῦ θρόνου μου οὐσία.
Λάμπει ἡ μίτρα τοῦ Ἰσμαὴλ μὲ τόσους
φωσφόρους λίθους λαμπρῶν διαδημάτων,
καὶ εἰς ἕν σκῆπτρον σκῆπτρα πολλὰ βαστάζω·
ὅμως ἀκόμη εἶν' ἐλαφρόν. Ἡ χείρ μου
ζητεῖ καὶ ἄλλα· τὸ Κωνσταντίνου πρῶτον.

. . . . . .

Ἡ δόξα δὲν μισθοῦται, ἀλλ' ἀποκτᾶται·
κ' εἶμαι τοιοῦτος ἐγὼ νὰ τὰ δοξάσω
μὲ τοῦτο τὸ σπαθίον. Ὅ,τι δὲν κάμνει
αὐτὸς ὁ βασιλίσκος, ἐγὼ τὸ κάμνω!
Τὰ ἁρπαγμένα τῆς ποίμνης του ἀρνία
ἐγὼ εἰς ταύτην τὴν μάνδραν των συνάζω.
Ἐγὼ μὲ τόσας φάλαγγας Γενιτσάρων
ῥίπτω τὴν ἐπηρμένην ὀφρὺν τῶν Φράγκων.
Ἂν τὰς κινήσω, ποῖα δεινὰ πελάγη
ἢ ψυχρὰ ὄρη φράττουσι τὴν ὁρμήν των;
Ὅμοιαι μὲ θηρία, ὅταν λυθῶσι,
ποδοβολοῦσι, ῥίπτουσιν ὅ,τι λάχῃ,
καὶ τὴν φωσφόρον ἐμπήγουσι Σελήνην
εἰς τοὺς σωροὺς τῆς νίκης. Πρόσμενε πρῶτον
τὸν πόδα νὰ στυλώσω ἐκεῖ, καὶ βλέπεις.
Ζεύγων τὸν πορθμὸν τοῦτον τῶν δύο κόσμων,
εὐθὺς σφαλίζω τὰς πύλας τῆς Ἀσίας,
κ' ἐκείνας τῆς Εὐρώπης εὐθὺς ἀνοίγω.
Εὐθὺς ἐκβαίνω, ἀστραποβροντῶν καὶ λάμπων,
καὶ βασιλεύω, τὸ σκότος της σκορπίζω,
καθὼς ἐξαστερόνει οὐρανὸν μαῦρον
ἡ παρουσία τοῦ φωτεινοῦ ἡλίου.

. . . . . .

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Ὀθωμανὲ Σουλτάνε! καθὼς ἐνδόξως
βαστάζομεν κ᾽ οἱ δύο στέμμα καὶ σκῆπτρον,
οὕτω κ᾽ οἱ λόγοι βασιλικοὶ νὰ ἦναι.
Μ᾽ ὕβρεις, ἠξεύρεις, δὲν μάχοντ᾽ οἱ ἀνδρεῖοι,
ἀλλ᾽ οὔτε μὲ καυχήσεις, ἀλλὰ μὲ στήθη·
καὶ στήθ᾽ ἀνδρεῖα προβάλλομεν κ᾽ οἱ δύο.
Ἐὰν οἱ λόγοι σβέσωσι τὴν ὀργήν μας,
φιλούμεθα ὡς φίλοι· εἰ δὲ, τῶν λόγων
ἔστω κριτὴς ἡ νίκη!

ΜΩΑΜΕΘ.

Ἐγὼ, καὶ μάθε,
βασιλεὺς πάντα, καὶ ὁμιλῶ καὶ πράττω.
Νὰ πολεμῇς κλεισμένος, νὰ κατακρύπτῃς
τὸ στῆθός σου εἰς τείχη, καὶ στῆθος φέρεις;
Τί λόγους δὲν ἠξεύρω· σὺ τοὺς προβάλλεις·
σὺ ἦλθες ἐπὶ τούτου ἐδῶ πρεσβεύων.
Λοιπὸν ὁμίλει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Ἂν πολεμῶ εἰς τείχη,
ἂν ἦλθον νὰ σὲ εὕρω, πταῖσμα τῆς τύχης
εἶναι, ὄχ᾽ ἰδικόν μου· κ᾽ ἡ τύχη, βλέπε,
ἄστατος εἶναι καὶ, ὥσθ᾽ ὁρμᾷ καὶ φεύγει
ἡ ἀστραπὴ, κρημνίζει ἀπὸ τὰ νέφη
εἰς τὰ βυθὰ τοῦ Ἅδου· ἀλλ᾽ ἡ ὀργή σου,
ἡ δύναμίς σου αὕτη μὲ κλονεῖ τόσον,
ὅσον σαλεύει θάλασσα θυμωμένη
ὑψηλοκρήμνου ἀκρωτηρίου βράχους.
Ἔρχομαι ὅμως μὲ θάρρος βασιλέως,
μ᾽ ἐλαίαν καὶ μὲ ξίφος ὁμοῦ ζωσμένος,
κ᾽ ἔκλεξον· ἀλλὰ πρῶτα στοχάσου τοῦτο,
συχνὰ χειρακωμένον ἆθλον πετάει·
τοῦ οὐρανοῦ βραβεῖον εἶναι ἡ νίκη

κ' ἐκεῖθεν πίπτει· σωρεύετ' ὁ ὑψαύχην,
κ' ἐξ ἐναντίας ὁ ταπεινὸς ὑψοῦται . . .
Ἄκουσον, ὦ Μωάμεθ. Ζητεῖς θριάμβους;
ποθεῖς νὰ στέψῃς τὸ μέτωπον μὲ δάφνας;
Ἰδού· ἐξ ἑνὸς μέρους εἶν' ἡ Ἀσία·
τροφὸς ἐστάθη καὶ ἀνοικτὴ παλαίστρα
τόσων ἡρώων. Ἀνώτερος σὺ γίνου·
σμῖξον εἰς ἕνα τόσους λαοὺς σπαρμένους,
καὶ εἰς τὰ τέκνα τοῦ Ταμερλάνου ῥῖψον
τοῦ πάππου σου τὴν ὕβριν.— Ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου,
στάδια ἔχεις τόσα, μ' ὅσους καυχᾶται
μονάρχας ἡ Εὐρώπη. — Στήθη καὶ γνῶσιν
καὶ δύναμιν ὁμοίαν ἐκεῖ εὑρίσκεις.
Ἐδῶ τί θέλεις; Ὅ,τι ζητήσῃς λάβε.
Μὲ ζητεῖς φίλον; φίλος πιστὸς θέλ' εἶμαι.
Σύμμαχον ἴσως; κ' ἐγὼ καὶ ὁ στρατός μου
νὰ πολεμῶμεν ὡς λέοντες ἐμπρός σου.
Μὴ ἀποθήκην καὶ κέντρον ἀναγκαῖον
τὴν γῆν μου θέλεις; ὡς σύμμαχος, ὡς φίλος,
καὶ ταύτην ἔχε. Φόρον ζητεῖς; τὸν δίδω.
Ἀλλ' ἂν νομίζῃς ἐκεῖ νὰ βασιλεύσῃς,
ἐμὲ, Μωάμεθ, νὰ πολεμήσῃς πρέπει,
καὶ χεὶρ ἀπηλπισμένη βαρεῖ ἀνδρεῖα.
Κρατοῦμεν ὅπλα κ' ἡμεῖς, κρατοῦμεν ὅπλα,
καὶ ὥστε εἰς τὰς φλέβας μας μένει αἷμα,
θέλει ἀνδρείως πάντοτε τὰ κρατοῦμεν!
Ἐμβαίνεις, ναὶ ἢ ὄχι, ἄδηλον εἶναι·
ἀλλ' ἂν ἐμβῇς, στοχάσου, ὅλους θαμμένους
εἰς τόσων χαλασμάτων σωροὺς εὑρίσκεις.
Καὶ τότε νίκα, ἔμβα, δοξάσου τότε!

ΜΩΑΜΕΘ.

Ἂν πολεμῶ μεγάλος μὲ σὲ πυγμαῖον,
δὲν εἶν' αἰσχύνη· τρανόνοντ' οἱ μεγάλοι

μὲ τῶν μικρῶν τὴν πτῶσιν, δράζοντες πάντα.
Πῶς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην βλέπω,
ἠξεύρω ἐγὼ μόνος· καὶ πότε πλύνω
τοῦ πάππου μου τὴν ὕβριν, σὺ μὴ φροντίζῃς.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Ὅθεν, μονάρχην παρακαλοῦντα σπρώχνεις; . . .
Μωάμεθ! συλλογίσου· ὁ θρόνος μ᾽ οὗτος
ἦτο τοῦ κόσμου θρόνος, κ᾽ εἶδεν αἰῶνας.

ΜΩΑΜΕΘ.

Καὶ διὰ τοῦτο νὰ τὸν δοξάσω θέλω.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Τὸ αἷμα, βλέπε, πλύνεται μὲ τὸ αἷμα·
κ᾽ ἡ γενεά σου θέλει ποτὲ τὸ πλύνει!

ΜΩΑΜΕΘ.

Ἂν δειλὴ γίνῃ, ἀξίζει νὰ τὸ πλύνῃ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Κἂν τὸν Θεὸν στοχάσου.

ΜΩΑΜΕΘ.

Μ᾽ ἐμὲ τὸν ἔχω.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Ἰδέ . . .

ΜΩΑΜΕΘ.

Ματαίως.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.

Λοιπὸν, σὲ περιμένω!

—

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

« ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ. »

—

ΡΗΓΑΣ.

Ἄνδρες ἑταῖροι, θαῤῥεῖτε, εὐψυχεῖτε!
τῆς νίκης ἡ ἡμέρα ἔφθασεν, ἦλθε,

καὶ σᾶς προσμένει ὁ στέφανος τῆς δόξης.
Εἰς τοῦ θανάτου τὴν τελευταίαν ὥραν
στερρόι, ἀνδρεῖοι, Ἕλληνες, εὑρεθῆτε!
Μὴ σᾶς ὠχρώσῃ τὸ πρόσωπον ὁ φόβος,
ἡ ὄψις τῶν βασάνων μὴ σᾶς τρομάξῃ·
ἀλλὰ ὁ πόθος τῆς φίλης μας Πατρίδος
ἂς δυναμώσῃ, ἂς θρέψῃ τὴν ψυχήν σας.
Εἰς τὸ μεγάλον, καὶ θεῖον ὄνομά της
πρὸ πολλοῦ ἤδη ὡρκίσθημεν συμφώνως·
πρὸ πολλοῦ ταύτην τὴν δουλικὴν ζωήν μας
πρὸς αὐτὴν ὅλοι ἐτάξαμεν ὡς δῶρον.
« Ἐλευθερία, ἢ θάνατος! » ὑπάρχει
παντὸς ἑταίρου τὸ ὅπλον κ᾽ ἡ σημαία.
Ἐλευθερία, θεὰ Ἐλευθερία,
σφιγκτὰ βοῶσι τὰ ὄρη, τὰ πελάγη,
ἡ χέρσος ὅλη κ᾽ αἱ νῆσοι τῆς Ἑλλάδος·
κ᾽ εἰς τὴν βοήν των αὐτὴ ἀπὸ τὰ Ἄλπη,
ὡς ἡ σελήνη ἀπὸ βουνόν, προβαίνει,
κ᾽ « ἔρχομ᾽ » ἀντιβοάει. Ἄ! ναὶ, τὸ φῶς της
ἤρχησε ν᾽ ἀνατέλλῃ, κ᾽ ἐδῶ ἀκόμη,
κ᾽ ἐδῶ νὰ λύῃ τοῦ Ἕλληνος τὸν ὕπνον,
καὶ νὰ θαμβώνῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Τούρκου.
Εὐφράνθητε, χαρῆτε! ὁ θάνατός μας
τὴν ὥραν τοῦ ἀγῶνος ἠχεῖ, ἀνοίγει
τὴν ποθουμένην ἀνάστασιν τοῦ Γένους,
καὶ τῶν βαρβάρων τὴν ἔξωσιν καὶ πτῶσιν.

. . . . . .

Ἤμην ἀκόμη ἀγένειον παιδίον,
ὅτε, ὡς ἀπ᾽ ἀνέμου ῥοπὴν σπρωγμένος,
ὥρμησα, προσηλώθην εἰς τῶν ἐνδόξων
προγόνων μας τὰς βίβλους· καὶ εἶδον τότε
πόσην φωτοχυσίαν ἀνῆψαν δόξης,
καὶ εἰς ἐκείνην ηὔξησα κ᾽ ἐπυρώθην.

Ἀλλ᾽ ὅτε ἀναβλέψας, ὡς ἀπὸ ὕπνου,
εἶδον ποίων πατέρων εἴμεθα τέκνα,
πόσον τὸν τράχηλόν μας ὁ ζυγὸς σφίγγει,
καὶ πόσον σκότος τὸ Γένος μας σκεπάζει...
ἄ! Μαυρογένη, ἔνθεν τὰ ὄμματά μου
ἔχυνον θάμβος καὶ δάκρυα καὶ θρήνους,
κ᾽ ἔνθεν τὸ στῆθος ἔβραζε κ᾽ ἔτι βράζει,
ὡσὰν τὴν Αἴτναν, ἀπὸ θυμὸν καὶ λύσσαν!
Καὶ πάραυτα νὰ γράψω ἤρχησα πρῶτον,
νὰ σχεδιάσω τὴν γῆν μας, τὴν Ἑλλάδα·
τοὺς Ἕλληνας ν᾽ ἀνάψω μ᾽ ὠδὰς γενναίας,
κ᾽ ἔπειτα νὰ συστήσω εὕρημα μέγα,
δύσκολον, κινδυνῶδες, ἀλλ᾽ ἀναγκαῖον
καὶ ἔνδοξον ἀκόμη, . . . τὴν Ἑταιρίαν.
Πάραυτα εἶδον παντόθεν νὰ δεθῶσι
μ᾽ ἀδαμαντίνους καὶ μυστικὰς ἀλύσους
ὅλων τῶν ἐλευθέρων ψυχῶν αἱ ψῆφοι·
τοῦ Γένους μας τὸ πνεῦμα εὐθὺς ν᾽ ἀλλάξῃ,
ξένοι γενναῖοι τὰς χεῖρας νὰ κροτῶσι·
νὰ μᾶς θαρρύνῃ ἐκεῖθεν ἡ Γαλλία,
καὶ ὁ Πασβάνος ἐδῶθεν νὰ στρατεύῃ.
Δὲν μένει πάρεξ νὰ σωρευθῇ, ν᾽ ἀνάψῃ.
Ἂς πέσωμεν γενναίως· θέλει ἀνάψει!

ΣΕΡΓΙΟΣ.

Καὶ νὰ μ᾽ ἀνοίξῃ ἡ μάχαιρα τοῦ Τούρκου
ἄωρον μνῆμα, χωρὶς νὰ χαιρετίσω
τὴν πρώτην λάμψιν τῆς ἀναστάσεώς μας!
καὶ ν᾽ ἀποθάνω δοῦλος!

ΡΗΓΑΣ.

Καὶ τί ἐθάρρεις;
Νὰ ἐπιζήσῃς ἴσως; νὰ ἀποφύγῃς
τοὺς πρώτους τοῦ ἀγῶνος σεισμοὺς καὶ βρόντους;
ἢ τρυπωμένος ἐσκόπευες νὰ μείνῃς;

Τῶν δουλωμένων λαῶν οἱ ἀναστᾶται
ἀνοίγουσι τὴν πάλην, πίπτοντες πρῶτοι·
ἢ μᾶλλον, πίπτει ἡ ἐνεστῶσα πλάσις,
διὰ νὰ σώσῃ καὶ λάμψῃ τὰς μελλούσας.
Οὕτω γεννῶνται καὶ ὑψόνονται τὰ ἔθνη,
καὶ χύνουσ' εἰς τὸ μέγα τοῦ κόσμου πλάτος
σημεῖα ζῶντα, φωτὸς ἀσβέστου ἴχνη.
Εὐτυχεῖς ὅσοι, εἰς τῆς ὑψώσεώς των
τὴν σκιὰν ζῶντες, κεῖνται ἀναπαυμένοι·
ἀλλ' ὅσοι τὰ γεννῶσιν εὐτυχεῖς πλέον.
Τρυγῶσι γέρας ἀμάραντον, τὴν δόξαν·
ἡ φήμη τοὺς σαλπίζει σωτῆρας πάντα.
Ἀνδρίζεσθε! τοιοῦτοι θέλει γραφθῆτε
εἰς τῶν Ἑλλήνων τὰς φωτεινὰς σελίδας.

ΦΙΛΗΤΑΣ.

Ναί! ἂν ἡ τύχη μ' ἠξίωνε νὰ πέσω
εἰς ἀναμμένον Ἑλληνικὸν ἀγῶνα,
τρανῶς κτυποῦντα, βάφοντα τὸ σπαθίον
εἰς τῶν ἐχθρῶν τὸ αἷμα!... Ἄ! νὰ ἠμπόρουν,
πρὶν ἢ τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὸ φῶς κλείσω,
δέκα, κἂν δέκα νὰ σχωβροντήσω Τούρκους,
κ' ἔπειτα ν' ἀποθάνω!...

ΡΗΓΑΣ.

Κ' ἐγὼ ὁμοίως
ἤλπιζον ν' ἀποθάνω, σφίγγων τὰ ὅπλα·
ὅμως ἡ μοῖρα ἐναντιοῦται, βλέπεις...
Ἄδικος Ἀουστρία, φίλη βαρβάρων
ἐγκάρδιος, ὁμόφρων, πιστὴ τοῦ Τούρκου,
καὶ τῆς Ἑλλάδος ἄσπονδος ἐχθρὰ πάντα!
Τὸ κρίμα πέντε τοῦ μίσους σου σφαγίων
νὰ γραφθῇ πρῶτον εἰς τῶν Γραικῶν τὴν μνήμην,
καὶ ἔπειτα νὰ πέσῃ ἐπάνωθέν σου!...
Θαῤῥεῖτε ὅμως! τὸ χρέος τῆς πατρίδος

μὲ σᾶς ἐντάμα ἐξώφλησα τελείως·
μήτε, διότι ἄοπλος καταβαίνω,
σᾶς σύρω ἀστεφάνους εἰς τὰς ἐνδόξους
σκηνὰς τῶν ἀθανάτων. Θαῤῥεῖτε! μένει
τὴν φλόγα νὰ ἀνάψῃ ὅμιλος ἄλλος,
καὶ ἄλλος νὰ κροτήσῃ δεινοὺς πολέμους.
Μένουσιν οἱ Σουλιῶται, τοῦ ψυχροῦ Πίνδου
οἱ ἀετοί, τ᾽ Ὀλύμπου οἱ λευκοὶ κύκνοι,
τοῦ Ἴδα οἱ γίγαντες, καὶ τόσων ἄλλων
παλληκαρίων πλῆθος· αἱ τοῦ Αἰγαίου
εὔπτεροι ἀλκυόνες μένουσιν ἔτι,
Ὑδραῖοι καὶ Ψαῤῥαῖοι καὶ Σπετσιῶται,
θαλασσοφάγοι, μάχιμοι, φλογοβόλοι.
Νὰ κινηθῶσι συγχρόνως φωνὴ λείπει·,
καὶ αὕτη μόνον περίστασιν προσμένει.

ΠΕΡΡΑΙΒΟΣ.

Μὲ σὲ τίς πλέον δὲν ἀποθνήσκει χαίρων;

ΡΗΓΑΣ.

Ἄ! ἡ ἰδέα τῆς εὐτυχοῦς κ᾽ ἐνδόξου
ἐγέρσεώς μας γεμίζει τὴν ψυχήν μου.
Ὀρθὸς εἰς τοῦ Ὀλύμπου τὰ ὕψη στέκω,
καὶ κάτω βλέπω τὸν ἔνδοξον ἀγῶνα.

. . . . . .

Τῆς γῆς ἡ κόνις καὶ ὁ καπνὸς τῆς μάχης
ὑψόνουσι παντόθεν σύννεφα μαῦρα,
ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων φαίνονται μόλις
στράπτοντα ξίφη, σπινθοβολοῦντα ὅπλα
καὶ ὑψηλαὶ, στρυμμέναι, ἁπλωταὶ φλόγες.
Μακρόθεν τοῦ Αἰγαίου τὸ λευκὸν κῦμα
φουσκόνει καὶ ἀφρίζει, καὶ μικρὰ σκάφη
βροντῶσιν, ἐξερῶσι, ῥίπτουσι φλόγας . . .
Ἀλλ᾽ ἰδοὺ, βλέπω καὶ ἀφανίζονθ᾽ ὅλα,
καὶ μόνον ἡ σωθεῖσα Ἑλλὰς νὰ μένῃ,

ὡς μένει πλοῖον μετὰ βιαίαν ζάλην.
Αἱ ῥείπιαι πόλεις καπνίζουσιν ἀκόμη·
οἱ ποταμοὶ κινοῦσι κόκκινον ῥεῦμα,
κ' ἡ γῆ, κατεσκαμμένη, σκεπάζετ' ὅλη
μὲ σκόρπια δένδρα καὶ μὲ νεκρὰ κορμία.
Αλλ' ἐν τῷ μέσῳ ὑψοῦται, ἀερίζει
λαμπρὰ σημαία μὲ τὸν σταυρὸν, καὶ φέρει
γράμματα χαραγμένα: Ἐλευθερία.
Εἰς τὸ πλευρὸν ἡ Θέμις δέλτους προσφέρει·
ἐδῶ ἡ Νίκη μὲ δάφνας στεφανόνει,
κ' ἐκεῖ ἡ Φήμη τὴν ἔγερσιν κηρύττει.

ΠΕΡΡΑΙΒΟΣ.

Εὐτυχεῖς ὅσοι τὰ ἴδωσιν ἐμπράκτως!

ΣΕΡΓΙΟΣ.

Ἔμπλεως τούτων, ἂς ἀποθάνω τώρα!

—

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ.

ΡΟΔΟΝ ΙΚΕΤΗΣ.

Λευκό μου ῥόδο, ποῦ ὡραῖα θ' ἀνοίξῃς
δροσάτα φύλλα τὴν νέαν αὐγὴ,
κ' ὡραῖο θὰ γύρῃς γιὰ νὰ ξανοίξῃς
τὴν κόρη, ποῦ ἔρχεται νὰ σὲ χαρῇ·
'ς τὸ λαγκαδάκι ἂν θὰ σὲ χώσῃ,
ποῦ γλυκοσκιάζουν μῆλα διπλᾶ,
καὶ μὲ χαμόγελο σὲ καμαρώσῃ,
πῶς μέσ' 'ς τὸν κόρφον της στέκεις λαμπρά!
Κλίνει, σὲ πιάνει ἢ σὲ μυρίζει. . . .
Ἄχ! ἂν σ' ἐπότισα κρύο νερὸ,
εἰπέ της, ῥόδο, νὰ μὴ γυρίζῃ
'ς ἐμὲ τὸ βλέμμα τόσον σκληρό.

Ο ΠΡΩΪΝΟΣ ΠΟΘΟΣ.

Ῥοδοδάκτυλος Αὐγή μου, ἔβγα φώτισε τὴν γῆν,
δρόσισε τὰ χορταράκια καὶ τὴν μαύρην μου ψυχήν!
Πρόβαλε, σὲ καρτεροῦνε τὰ ἀρνάκια, τὰ πτηνά,
σὲ προσμένει ἡ Φιλομήλα εἰς τὰ ἔρημα βουνά.
Νὰ διαβῶ εἰς τοὺς λειμῶνας καὶ μὲ ῥόδα νὰ στεφθῶ,
τὴν ἀγάπην μου νὰ εὕρω καὶ νὰ τὴν γλυκασπασθῶ.
Φεύγετε, ὠχραὶ φροντίδες! σύρτε, πάθη τρομερά!
ν' ἀγαπῶ καὶ ν' ἀγαπῶμαι εἶν' ἡ μόνη μου χαρά.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΡΩΪΑ.

Γλυκοφέγγει, καὶ τ' ἄστρο τῆς αὐγούλας
σημαδεύει πῶς ὁ ἥλιος προβαίνει·
ἴσως πλέον δὶ ἐμᾶς δὲν θὰ 'βγαίνῃ,
νὰ μᾶς βρίσκῃ ἑνωμένους τοὺς δυό.

Πάει ἀχνίζοντας τ' ὡραῖον φεγγάρι,
ὅπου μ' ἔδειχνε τ' ἀχνὸ πρόσωπό σου
μιὰ βραδυὰ, κ' ἕνα δάκρυ ἐδικό σου,
ὅταν μ' ἔλεγες: « ἐγὼ σ' ἀγαπῶ! »

Τότε ἡ φύσις μ' ἐμᾶς ἐχαιρῶταν,
γλυκὰ μ' ἔσφιγγες 'ς τὴν ἀγκαλιά σου,
ἡ καρδιά μου ἐκτυποῦσε 'ς τὴν καρδιά σου
κ' ἡ ψυχή μου ἦτον ὅλη μὲ σέ.

Τώρα τ' ἄνθη ἐχαθῆκαν διὰ πάντα
καὶ μᾶς ἔμεινε μόνον τ' ἀγκάθι,
σκληροῦ ἔρωτος αἰώνια πάθη,
πίκραις, βάσανα καὶ στεναγμοί!

XVII.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ Κ. ΔΟΣΙΟΥ.

Ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ 1820 ἐκ περιφανοῦς Φαναριωτικῆς οἰκογενείας. Οἱ γονεῖς αὐτῆς, Ἀλέξανδρος Γ. Μαυροκορδάτος καὶ Σμαράγδα Κ. Μουρούζη, παρατηρήσαντες, ὅτι τὸ θυγάτριόν των ἦν πεπροικισμένον διὰ σπανιωτάτης εὐφυΐας, ἐφρόντισαν νὰ δώσωσιν αὐτῷ ἀνατροφὴν τελείαν. Βοηθουμένη ἡ νέα Αἰκατερίνη ὑπὸ ἀγχινοίας ἐξόχου καὶ φιλοπονίας ἀτρύτου, ἐγένετο κατὰ τὸ δέκατον καὶ πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας της, οὐ μόνον ἐγκρατὴς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ ἔμπειρος τῆς φιλολογίας τῶν κυριωτέρων Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν. Κατελθοῦσα τῷ 1837 μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς εἰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ ὑπανδρεύθη, ἠγάπα νὰ καταναλίσκῃ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς της εἰς τὰς Μούσας. Ἀπεβίωσε δὲ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1856.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ « ΓΚΙΑΟΥΡ. »

Πάντοτε διαγελῶντα κ' εὔδιον, ὦ χώρα θεία,
βλέπουσι τὸν οὐρανόν σου τὰ ὡραῖά σου νησία.
Ὅστις ἀπὸ τοῦ Σουνίου τὴν λοφώδη παραλίαν
τὰ παρατηρεῖ, τοσαύτην ἀπολαύει εὐτυχίαν,
ὥστε θέλγητρα εὑρίσκει κ' εἰς αὐτὴν τὴν ἐρημίαν.
Ἄπειροι ἐδῶ καθρέπται τῆς θαλάσσης κατοπτρίζουν
τῶν βουνῶν τὰ πέριξ ὕψη, καὶ μὲ τούτων χρωματίζουν
τὰς βαφὰς τὴν μειδιῶσαν πεδιάδα τῶν ὑδάτων,
ὅσα τὴν Ἐδὲμ τῆς Ἕω βρέχουν μὲ τὰ κύματά των.
Ἂν δὲ ζέφυρός τις, φεύγων, θάλασσαν ἢ γῆν περάσῃ,
κ' ἢ τὸ κρύσταλλον τοῦ πόντου τὸ κυάνεον συνθλάσῃ,
ἢ ἐξ εὐανθέμων δένδρων τινὰ ἄνθη ἀναρπάσῃ,

τότε πόσον γλυκὺς εἶναι! ἔφυδρος καὶ ἀνθοσμίας,
πανταχοῦ τὴν δρόσον φέρει, πανταχοῦ τὰς εὐωδίας!
Ἐδῶ φύεται τὸ ῥόδον μέσον βράχου καὶ αὐλῶνος·
εἶναι τοῦ πολυκελάδου ἀοιδοῦ, — τῆς ἀηδόνος,—
σεμνὴ νύμφη, ἡ ὁποία, ὅταν ὕμνους οὗτος ψάλλῃ,
ἐπαινῶν ἀπὸ τὰ ὕψη τὰ ἐξαίσιά της κάλλη,
εἰς τοῦ ἐραστοῦ τοὺς λόγους ἐρυθρόχρους ἀναθάλλει.
Εἶναι ἄνασσα τῶν κήπων· ποτὲ φύσημα τυφῶνος
δὲν τὴν κάμπτει, οὔτε ψύχη τὴν παγόνουσι χιόνος.
Ἐντελῶς ἀπηλλαγμένη τῶν τῆς Δύσεως χειμώνων,
ἀπὸ τοὺς ζεφύρους ὅλον περιπνέεται τὸν χρόνον·
ὅσα δὲ ἀπὸ τὴν φύσιν ἔλαβεν αὐτὴ ὡς δῶρον
τὰ ἀντεπιστρέφει πάλιν ὡς εὐγνωμοσύνης φόρον·
τοὺς λαμπροὺς χρωματισμούς της εἰς τὸν ἱλαρὸν αἰθέρα,
τοὺς εὐώδεις στεναγμούς της εἰς τὸν εὐμενῆ ἀέρα.

. . . . . .

Τῶν μεγάλων ἀνδρῶν μῆτερ, κλεινὴ χώρα τῶν ἀνδρείων!
ἀπὸ τῶν βουνῶν τὰ ἄντρα ἦσο μέχρι τῶν πεδίων·
προμαχὼν ἐλευθερίας, εἴτε δόξης μαυσωλεῖον.
Νεκροθήκη ἡμιθέων! αὕτη ἡ κατάστασίς σου;
ταῦτα λείψανα τὰ μόνα ἐκ τῆς ἄλλοτε ζωῆς σου;
Πρόσελθε, δειλὲ σὺ δοῦλε, τῶν ἀλύσεών σου φίλε,
καὶ εἰπὲ, δὲν εἶν' ἐκεῖναι αἱ ἀρχαῖαι Θερμοπύλαι;
καὶ τὸ κυανοῦν δὲ ὕδωρ, τὸ τὴν γῆν σου πέριξ πλῆττον;
Γόνε χαῦνε προπατόρων αὐτονόμων, ἀνικήτων,
λέγε, τίς ἡ παραλία, τίς ὁ σκόπελος ἐκεῖνος;
εἶν' ἡ θάλασσα, ὁ βράχος, ὁ λιμὴν τῆς Σαλαμῖνος.
Ἐγερθῆτε! ἐγερθῆτε! ἀνακτήσατε γενναίως
τὴν γῆν ταύτην, τῆς ὁποίας εἶναι ἄφθαρτον τὸ κλέος!
Εἰς τὴν τέφραν τῶν προγόνων εὕρατέ τινας σπινθῆρας,
καὶ ἀνάψατ' εἰς τὰ στήθη ἐνθουσιασμοῦ κρατῆρας!
Ὁ φιλόπατρις, ἂν πέσῃ εἰς τὴν μάχην τῶν αἱμάτων,

ὄνομα θὰ ἀποκτήσῃ φοβερὸν ὡς τ᾽ ὄνομά των,
αἰωνίως τῶν τυράννων τὰς ψυχὰς κατασπαράττον·
εἰς τὰ τέκνα του θ᾽ ἀφήσῃ δόξαν καὶ ἐλπίδα τόσην,
ὥστε ἀντὶ τῆς δουλείας θάνατον νὰ προτιμῶσιν.
Ἀφοῦ ἡ Ἐλευθερία ἅπαξ πόλεμον κινήσῃ,
μάχονται τὰ τέκνα ὅταν ὁ πατήρ των τελευτήσῃ,
ὥστ᾽ ἀργὰ εἴτε ταχέως αὐτὴ πρέπει νὰ νικήσῃ.
Σὺ, Ἑλλὰς, τοῦ λόγου μάρτυς! τῆς λαμπρᾶς σου ἱστορίας
αἱ σελίδες ἀναγγέλλουν τὰς τοιαύτας ἀληθείας.
Βασιλεῖς ἐνῷ ἀγνώστους πυραμίδας ἔχουν μόνον,
βυθισμένοι εἰς τὸ σκότος κ᾽ εἰς τὴν κόνιν τῶν αἰώνων,
οἱ μεγάλοι ἥρωές σου — ἂν καὶ τὸ ἐκ λίθου μνῆμα,
ἡ ἀνιδρυθεῖσα στήλη, ἔγεινε τοῦ χρόνου τρίμμα,—
διαρκέστερον μνημεῖον ἔχουσιν, οἱ δαφνηφόροι,
τύμβον ἔνδοξον, μεγάλον, . . . τῆς πατρίδος των τὰ ὄρη.
Εἰς τὸν ξένον λέγ᾽ ἡ Μοῦσα, αἱ ἀκρώρειαι ἐκεῖναι
ὅτι ἄφθαρτον μνημεῖον ἀθανάτων ἀνδρῶν εἶναι!

. . . . . .

Μὲ τῆς ἀσραπῆς τὸ τάχος καὶ μὲ τὸν βροντώδη κτύπον
τίς μ᾽ ἡνίας ἀφειμένας καὶ εἰς μαῦρον τρέχει ἵππον;
Πάταγον φρικτὸν ἀκούω, κτύπον ἄγριον πετάλων,
μετὰ κρότον ἄλλον κρότον, μετὰ γδοῦπον γδοῦπον ἄλλον,
καὶ τὰ πέριξ ἄντρα ἦχον ἀναπέμπουσι μεγάλον.
Ὁ ἀφρὸς, ἀπὸ τοῦ ἵππου τὰ πλευρὰ ὅστις σταλάζει,
τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης τὸν ἀφρὸν παρομοιάζει.
Εἰς τὴν θάλασσαν πλὴν τώρα κανὲν κῦμα δὲν ἀφρίζει,
τοῦ Γκιαοὺρ τὸ στῆθος μόνον ἡσυχίαν δὲν γνωρίζει·
Μᾶλλόν τις νὰ κατευνάσῃ δύναται τὴν τρικυμίαν,
παρὰ σοῦ, Γκιαοὺρ, τοῦ νέου τὴν ἀνήσυχον καρδίαν.
Δὲν γνωρίζω ποῖος εἶσαι· ἡ φυλή σου καταισχύνη,
καὶ ἡ ὄψις παθῶν πλήρης· ἀντὶ ὅμως νὰ τὰ σβύνῃ
ὁ καιρὸς ὁ πανδαμάτωρ, αὐτὸς μᾶλλον τὰ βαθύνει.

Τόσον νέος, καὶ τί χρῶμα! τὸ νοσῶδες μέτωπόν σου
μαρτυρεῖ, ὅτι τὸ στῆθος βορὰ εἶναι τῶν φλογῶν σου.
Ἂν καὶ τὸ κακόν σου ὄμμα εἶχες πρὸς τὰ κάτω νεῦον,
κ' ὡς μετέωρον διῆλθες φοβερὸν, ταχὺς ἱππεύων,
καλὰ σ' εἶδα· ἐξ ἐκείνων ὅτι εἶσαι μοὶ ἐφάνη
τῶν ἀπίστων, ὅπου φεύγουν ἢ φονεύουν Μουσουλμάνοι.

. . . . . .

Τοῦ Χασὰν οὐδὲ εἷς ἵππος ἔμεινεν εἰς τοὺς ἱππῶνας,
οὔτε φαίνεταί τις δοῦλος εἰς αἰθούσας καὶ κοιτῶνας·
εἰς τὸν ἔρημόν του οἶκον μόνη ἡ ἀράχνη μένει,
κ' εἰς τοὺς τοίχους τὸ τεφρίζον ὕφασμά της ἐνυφαίνει.
Νυκτερίδες κατοικοῦσι τώρα τὸ χαρέμιόν του
καὶ νυκτοφωνοῦσαι γλαῦκες ἔλαβον τὸ φρούριόν του,
κυριεύσασαι τὸν πύργον, ἔδραν τῶν δυνάμεών του.
Ἐγγὺς δὲ τῆς μαρμαρίνης καὶ ἐξηραμμένης κρήνης
κύνες ἄγρια γαυγίζουν ἐκ τῆς δίψης καὶ τῆς πείνης·
ἡ δεξαμενή της τώρα εἶναι ἔρημος ὑδάτων,
ἐκαλύφθη ὑπὸ λόχμης, ἐνεπλήσθη συντριμμάτων.
Ἄλλοτε ἐδῶ τὸ ὕδωρ ἔβλεπες νὰ ἀναβλύζῃ
καὶ τὰς ὥρας τὰς φλογώδεις τῆς ἡμέρας νὰ δροσίζῃ,
ὅτε, ὡς ἀργύρου ῥεῦμα, πρὸς τὰ ὕψη ἀνεπήδα
κ' ἔβλεπες ἀδαμαντίνην πᾶσαν πίπτουσαν ῥανίδα·
καὶ τὴν δρόσον εἰς τὴν πέριξ ἀτμοσφαῖραν νὰ σκορπίζῃ,
καὶ τὸ ἔδαφος μὲ χλόην λαμπροτάτην νὰ στολίζῃ.
Ἄλλοτ' ἔβλεπες ἐνταῦθα εἰς νυκτερινὴν εὐδίαν
τῶν ἀστέρων εἰς τὸ ὕδωρ τὴν λαμπρὰν φωτοχυσίαν,
καὶ τοῦ φλοίσβου των γλυκεῖαν ἤκουες τὴν μελῳδίαν.
Ὤ! ποσάκις, ὅτε ἦτον ὁ Χασὰν μικρὸν παιδίον,
εἰς τοῦ καταῤῥάκτου τ' ἄκρα ἔπαιζεν ἐκεῖ πλησίον!
Ὤ! ποσάκις, κεκλιμένος εἰς τὰ τῆς μητρός του στήθη,
εἰς τὸν κρότον τῶν ὑδάτων ἥδιστα ἀπεκοιμήθη!
Ὤ! ποσάκις νεανίαν ἕτερψ' εἰς αὐτὸν τὸν τόπον
τὸν Χασὰν φωνὴ γλυκεῖα νεανίδων εὐπροσώπων,

ἥτις μελῳδικωτέρα εἰς τὰ ὦτά του ἀντήχει,
ὅταν οἱ τοῦ καταῤῥάκτου μετ' αὐτῆς ἡνοῦντο ἦχοι.

. . . . . .

Εἰς τοὺς μαύρους ὀφθαλμούς της πλῆθος ἔλαμπε χαρίτων.
Ἴδε τ' ὄμμα τῆς δορκάδος, κ' ἴσως τῶν χαριτοβρύτων
ὀφθαλμῶν ἰδέαν λάβῃς, τόσον εὐμεγέθεις ἦτον·
καλλονῆς ἀδιηγήτου, τακεροὶ καὶ φωτοβόλοι,
δι' αὐτῶν καθαροτάτη ἔφεγγ' ἡ ψυχή της ὅλη,
κ' ἥστραπτον τὰ βλέμματά της κάτωθεν τῶν βλεφαρίδων,
ὡς ὁ λίθος ὁ κοσμήσας τὸν Σουλτάνον Γιαμσίδον.
Ναὶ, ψυχή! καὶ ἂν ὁ μέγας ἤθελεν εἰπεῖ Προφήτης,
ὅτι ζωντανός τις μόνον πηλὸς ἦτο ἡ μορφή της,
ναὶ, μὰ τὸν Ἀλλάχ! σοὶ λέγω, δὲν θὰ ἐπίστευα κ' ἐκεῖνον·
οὔτε καὶ ἂν ἐστεκόμην εἰς τὴν ἔμπλεων κινδύνων
γέφυραν, ἥτις κλονεῖται ἐπὶ ποταμῶν πυρίνων,
ἀνοικτὰς ἐμπρός μου ἔχων τὰς τοῦ παραδείσου θύρας,
τὰς Χουρὶ δ' ἐντός του βλέπων νὰ μὲ νεύουν μὲ τὰς χεῖρας·
Τίς ἠδύνατο τὸ βλέμμα νὰ ἰδῇ τοῦ κορασίου
καὶ συγχρόνως νὰ πιστεύσῃ τὸ ῥητὸν τοῦ Κορανίου,
ὅτι ἡ γυνὴ δὲν εἶναι εἰμὴ ἄψυχόν τι χῶμα,
πρὸς ἁπλῆν τοῦ ἀνδρὸς τέρψιν δημιουργημένον σῶμα;
Οἱ μουφτῆδες βλέποντές την θὰ συνωμολόγουν ὅλοι,
ὅτι εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της θεῖον πῦρ ἐφεγγοβόλει.
Εἰς τὰς δύο παρειάς της πάντοτ' ἔβλεπες ἀθρόας
καὶ λαμπρῶς ἐσκορπισμένας τὰς ὡραιοτέρας χρόας,
τὰς ἀκαταπαύστως νέας, τῆς πορφυρανθέμου ῥόας.
Ἂν κ' εἰς τὴν στοὰν, ὁπότε ἵστατο ἐν μέσῳ ἄλλων,
τὸ ἀνάστημα ἐξεῖχε τὸ κομψόν της καὶ μεγάλον,
ἡ ὑακινθίνη κόμη, εἰς τοὺς ὤμους ἐῤῥιμμένη,
ἤγγιζε τὸ ἐκ μαρμάρου ἔδαφος κυματουμένη,
ὅπου ἔλαμπε τὸ δέρμα τῶν ποδῶν της τῶν ὡραίων,
καθὼς τὸ λευκὸν ἐκεῖνο τῆς χιόνος τῶν ὀρέων,

πρὶν ἀκόμη καταπέσῃ ἀπὸ τῶν νεφῶν τὰ ὕψη
καὶ ἡ γῆ τινα κηλῖδα εἰς τὸ χρῶμά της προστρίψῃ.
Ὡς εἰς λίμνην κύκνος δρόμον μεγαλοπρεπῆ χαράττει,
οὕτω καὶ ἐκείνη, ὄρνις Κιρκασίας λαμπροτάτη,
μὲ ὑπερηφάνους τρόπους εἰς τὴν γῆν περιεπάτει.
Καὶ καθὼς, ὁπόταν ξένος εἰς τὴν ὄχθην πλησιάζῃ,
ὅπου διαυγὲς τὸ ὕδωρ τὸ λιμναῖον ἡσυχάζει,
αἴφνης ἀνυψόν' ὁ κύκνος τὸν αὐχένα του καὶ φρίττει
κ' ὑπερήφανος τὸ κῦμα μὲ τὰς πτέρυγάς του πλήττει,
οὕτω καὶ τῆς νέας κόρης ὁ λευκὸς αὐχὴν ὠρθοῦτο·
μὲ τοῦ κάλλους της τὰ ὅπλα καὶ αὐτὴ ἀπώθει οὕτω
τὰς αὐθάδεις ἀντιβλέψεις, ὥστε πᾶς τις τολμητίας
μὲ αἰσθήματ' ἀπεχώρει θαυμασμοῦ καὶ εὐλαβείας.
Τί θεοπρεπὴς σεμνότης! ποία πλησμονὴ χαρίτων!
κ' εἰς τὸν ἐραστὴν ἐν τούτοις αὐτὴ πόσον πιστὴ ἦτον!
Ποῖος δὲ ὁ ἐραστής της; . . . μήπως, ὦ Χασὰν, σὺ εἶσαι;
Φεῦ! τῆς τύχης σου δὲν ἦτο ἐραστής της νὰ καλῆσαι.

XVIII.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΟΜΩΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τὸ ἔτος 1798. Δεκαετὴς ἐστάλη εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ εἰς τὰ σημαντικώτερα τῶν Πανεπιστημίων αὐτῆς διήκουσε τὴν Ἰταλικὴν καὶ Λατινικὴν φιλολογίαν. Ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ Μόντη καὶ μετὰ διαφόρων ἄλλων ἐκ τῶν ἐξοχωτέρων ποιητῶν καὶ φιλολόγων τῆς Ἰταλίας, οἵτινες ἐξετίμων τὴν φαντασίαν καὶ τὴν καλαισθησίαν τοῦ νεαροῦ ποιητοῦ. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀφιερώθη ὅλος εἰς τὴν μελέτην τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ποιητικῆς τέχνης. Μετὰ τοῦ λυρικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τοῦ ἐμψυχοῦντος ἅπαντα τὰ ποιήματά του, ἑνοῦται θαυμασίως ἡ ἐπικὴ σεμνοπρέπεια. Ἐτελεύτησεν ἐν Κερκύρᾳ ἑξηκοντούτης περίπου, τὸν Νοέμβριον τοῦ 1857.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΜΝΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ.

Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψι
τοῦ σπαθιοῦ τὴν τρομερὴ,
σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψι,
ποῦ μὲ βία μετράει τὴν γῆ.

Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερὰ,
καὶ σὰν πρῶτα ἀνδρειωμένη,
χαῖρε, ὦ! χαῖρε, Ἐλευθεριά!

Ἐκεῖ μέσα ἐκατοικοῦσες
πικραμμένη, ἐντροπαλὴ,
κ' ἕνα στόμα ἀκαρτεροῦσες,
« ἔλα πάλι! » νὰ σοῦ 'πῇ.

Ἄργειε νἄλθῃ ἐκείνη ἡ μέρα
καὶ ἦταν ὅλα σιωπηλὰ,
γιατὶ τά' σκιαζε ἡ φοβέρα
καὶ τὰ πλάκονε ἡ σκλαβιά.

Δυστυχής! παρηγορία
μόνη σοῦ ἔμενε νὰ λὲς
περασμένα μεγαλεῖα,
καὶ διηγῶντάς τα νὰ κλαῖς.

Καὶ ἀκαρτέρει καὶ ἀκαρτέρει
φιλελεύθερην λαλιὰ,
ἕνα ἐκτύπαε τ' ἄλλο χέρι
ἀπὸ τὴν ἀπελπισιά.

Τότε ἐσήκονες τὸ βλέμμα
μέσ' 'ς τὰ κλάψματα θολὸ,
καὶ 'ς τὸ ροῦχό σου ἔσταζ' αἷμα,
πλῆθος αἷμα Ἑλληνικό.

Μὲ τὰ ροῦχα αἱματωμένα,
ξέρω ὅτι ἔβγαινες κρυφὰ,
νὰ γυρεύῃς εἰς τὰ ξένα
ἄλλα χέρια δυνατά.

Μοναχὴ τὸν δρόμο ἐπῆρες,
ἐξανάλθες μοναχή·
δὲν εἶν' εὔκολαις ἡ θύραις,
ἐὰν ἡ χρεία ταῖς κουρταλῇ.

Ἄλλος σοῦ ἔκλαψε 'ς τὰ στήθια,
ἀλλ' ἀνάσασιν καμμιά·
ἄλλος σοῦ ἔταξε βοήθεια,
καὶ σὲ 'γέλασε φρικτά.

Ἄλλοι, ὠϊμέ! 'ς τὴν συμφορά σου
ὅπου ἐχαίροντο πολὺ,
«Σύρε ναῦρῃς τὰ παιδιά σου,
«σύρε!» ἐλέγαν οἱ σκληροί.

Φεύγει ὀπίσω τὸ ποδάρι,
καὶ ὁλογλήγορο πατεῖ
ἢ τὴν πέτρα ἢ τὸ χορτάρι,
ποῦ τὴν δόξα σοῦ ἐνθυμεῖ.

Ταπεινότατη σοῦ γέρνει
ἡ τρισάθλια κεφαλή,
σὰν πτωχοῦ ποῦ θυροδέρνει,
κ' εἶναι βάρος του ἡ ζωή.

Ναί· ἀλλὰ τώρα ἀντιπαλεύει
κάθε τέκνο σου μὲ ὁρμή,
ποῦ ἀκατάπαυστα γυρεύει
ἢ τὴν νίκη, ἢ τὴν θανή.

Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερὰ,
καὶ σὰν πρῶτα ἀνδρειωμένη,
χαῖρε, ὦ! χαῖρε, Ἐλευθριά!

Μόλις εἶδε τὴν ὁρμήν σου
ὁ οὐρανὸς, ποῦ γιὰ τς ἐχθροὺς
εἰς τὴν γῆν τὴν μητρικήν σου
ἔτρεφ' ἄνθια καὶ καρποὺς,

ἐγαλήνευσε· καὶ ἐχύθη
καταχθόνια μιὰ βοή,
καὶ τοῦ Ῥήγα σου ἀπεκρίθη
πολεμόκραχτη ἡ φωνή.

Ὅλοι οἱ τόποι σου σ' ἐκράξαν,
χαιρετῶντάς σε θερμὰ,
καὶ τὰ στόματα ἐφωνάξαν
ὅσα αἰσθάνετο ἡ καρδιά.

Ἐφωνάξανε ὡς τ' ἀστέρια
τοῦ Ἰονίου καὶ τὰ νησιὰ,
καὶ ἐσηκώσανε τὰ χέρια
γιὰ νὰ δείξουνε χαρά·

μ' ὅλον ποῦ 'ναι ἁλυσωμένο
τὸ καθένα τεχνικὰ,
καὶ εἰς τὸ μέτωπο γραμμένο
ἔχει ψεύτρα Ἐλευθριά.

'Γκαρδιακὰ 'χαροποιήθη
καὶ τοῦ Βάσιγκτων ἡ γῆ,
καὶ τὰ σίδερα ἐνθυμήθη
ποῦ τὴν ἔδεναν καὶ αὐτή.

Ἀπ' τὸν πύργον του φωνάζει,
σὰ νὰ λέῃ, « σὲ χαιρετῶ! »
καὶ τὴν χήτην του τινάζει
τὸ λεοντάρι τὸ Ἱσπανό.

Ἐλαφιάσθη τῆς Ἀγγλίας
τὸ θηρίο, καὶ σέρνει εὐθὺς
κατὰ τ' ἄκρα τῆς Ῥουσσίας
τὰ μουγκρίσματα τς ὀργῆς.

Εἰς τὸ κίνημά του δείχνει
πῶς τὰ μέλη εἶν' δυνατὰ,

καὶ 'ς τοῦ Αἰγαίου τὸ κῦμα
μιὰ σπιθόβολη ματιά. [ρίχνει

Σὲ ξανοίγει ἀπὸ τὰ νέφη
καὶ τὸ 'μάτι τοῦ Ἀετοῦ,
ποῦ φτερὰ καὶ νύχια θρέφει
μὲ τὰ σπλάχνα τοῦ Ἰταλοῦ.

Καὶ 'ς ἐσὲ καταγυρμένος,
γιατὶ πάντα σὲ μισεῖ,
ἔκρωζ' ἔκρωζε ὁ σκασμένος
νὰ σὲ βλάψῃ, ἂν ἠμπορῇ.

Ἄλλο ἐσὺ δὲν συλλογιέσαι,
πάρεξ ποῦ θὰ πρωτοπᾷς·
δὲν 'μιλεῖς καὶ δὲν κουνιέσαι
'ς ταῖς βρυσίες ὁποῦ ἀγροικᾷς.

Σὰν τὸν βράχον, ὁποῦ ἀφίνει
κάθε ἀκάθαρτο νερὸ
εἰς τὰ πόδια του νὰ χύνῃ
εὐκολόσβυστον ἀφρό·

ὁποῦ ἀφίνει ἀνεμοζάλη
καὶ χαλάζι καὶ βροχὴ
νὰ τοῦ δέρνουν τὴν μεγάλη,
τὴν αἰώνιαν κορυφή.

Δυστυχιά του ὤ! δυστυχιά του!
ὁποιανοῦ θέλει βρεθῇ
'ς τὸ μαχαῖρί σου ἀπὸ κάτου,
καὶ 'ς ἐκεῖνο ἀντισταθῇ.

. . . . . .

Τῆς αὐγῆς δροσάτο ἀέρι,
δὲν φυσᾷς τώρα ἐσὺ πλειὸ
'ς τῶν ψευδόπιστων τὸ ἀστέρι·
φύσα, φύσα εἰς τὸ Σταυρό!

Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερὰ,
καὶ σὰν πρῶτα ἀνδρειωμένη,
χαῖρε, ὦ! χαῖρε, Ἐλευθεριά!

Ὦ τρακόσιοι! σηκωθῆτε
καὶ ξανάλθετε 'ς ἐμᾶς·
τὰ παιδιά σας θέλ' ἰδῆτε
πόσο 'μοιάζουνε μὲ σᾶς.

Στέλνει ὁ ἄγγελος τοῦ ὀλέθρου
πεῖναν καὶ θανατικό,
ποῦ μὲ σχῆμα ἑνὸς σκελέθρου
περπατοῦν ἀντάμα οἱ δυό.

Καὶ πεσμένα 'ς τὰ χορτάρια
ἀπεθαίνανε παντοῦ
τὰ θλιμμένα ἀπομεινάρια
τῆς φυγῆς καὶ τοῦ χαμοῦ.

Καὶ ἐσὺ ἀθάνατη, ἐσὺ θεία,
ποῦ ὅ,τι θέλεις ἠμπορεῖς,
εἰς τὸν κάμπο, Ἐλευθερία,
'ματωμένη περπατεῖς.

'Σ τὴν σκιὰ χεροπιασμέναις,
'ς τὴν σκιὰ βλέπω κ' ἐγὼ
κρινοδάκτυλαις παρθέναις,
ὁποῦ κάνουνε χορό.

'Σ τὸν χορὸ γλυκογυρίζουν
ὡραῖα 'μάτια ἐρωτικά,
καὶ εἰς τὴν αὖρα κυματίζουν
μαῦρα ὁλόχρυσα μαλλιά.

Ἡ ψυχή μου ἀναγαλλιάζει,
πῶς ὁ κόρφος καθεμιᾶς

γλυκοβύζαστο ἑτοιμάζει
γάλα ἀνδρίας καὶ ἐλευθερίας.
Μέσ' ς τὰ χόρτα τὰ λουλούδια
τὸ ποτῆρι δὲν βαστῶ,
φιλελεύθερα τραγούδια
σὰν τὸν Πίνδαρο ἐκφωνῶ.

Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερὰ,
καὶ σὰν πρῶτα ἀνδρειωμένη,
χαῖρε, ὦ! χαῖρε, Ἐλευθριά!

ΕΚ ΤΟΥ ΥΜΝΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ.

Ἐλευθριά! γιὰ λίγο πᾶψε
νὰ χτυπᾷς μὲ τὸ σπαθί·
τώρα σίμωσε καὶ κλάψε
εἰς τοῦ Μπάϊρον τὸ κορμί.

Καὶ κατόπι ἂς ἀκλουθοῦνε
ὅσοι ἐπράξανε λαμπρά·
ἀπὸ πάνου του ἂς χτυποῦνε
μόνον στήθια ἡρωϊκά.

Πρῶτοι ἂς ἔλθουν οἱ Σουλιώταις,
καὶ ἀπ' τὸ λείψανον αὐτὸ
ἂς μακραίνουνε οἱ προδόταις,
καὶ ἀπ' τὰ λόγια ὁποῦ θὰ πῶ.

Φλάμπουρα, ὅπλα τιμημένα,
ἂς γυρθοῦν κατὰ τὴ γῆ,
καθὼς ἤτανε γυρμένα
εἰς τοῦ Μάρκου τὴ θανή.

Ποῦ βροντοῦσε τὸ μαχαῖρι,
ὅταν τοῦ 'λειψε ἡ ζωὴ,
μέσ' ''ς τὸ ἀνδρόφονο τὸ χέρι,
καὶ δὲν τ' ἄφινε νὰ βγῇ.

Ἀναθράφηκε ὁ γενναῖος
'ς τῶν ἁρμάτων τὴν κλαγγή·
τοῦτον ἔμπνευσε, ὄντας νέος,
μιὰ θεὰ μελωδική.

Μὲ ταῖς θείαις της ἀδελφάδες
ἐστεκότουν σιωπηλὴ,
ἐνῶ αὐξαίνανε ἡ λαμπράδες
'ς τοῦ Θεοῦ τὴν κεφαλή.

Ψάλε, Μπάϊρον! τοῦ λαλοῦσε,
ὅσαις βλέπεις ὠμορφιαῖς·
καὶ 'κειὸς, ποῦ ἐκρυφαγροικοῦσε
ἀνταπόκρισι μ' αὐταῖς,

βάνεται, ταῖς τραγουδάει
μ' ἕνα χεῖλο ἁρμονικὸ,
καὶ τὰ πάθη ἔτσι σοῦ 'γγιάει,
ποῦ τραγοῦδι πλέον 'ψηλὸ

δὲν ἀκούστηκεν, ἀπ' ὅτα'
ἔψαλλ' ὁ Ἄγγλος ὁ τυφλὸς
τ' ἀγκαλιάσματα τὰ πρῶτα,
ποῦ ἔδωσ' ἄντρας γυναικός.

Συχνὰ ἐβράχνιασε ἡ 'μιλιά
τραγουδῶντας λυπηρὰ, [του
πῶς 'ς τὸν ἥλιον ἀποκάτου
εἶναι 'λίγη ἐλευθριά.

Ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς νὰ ξαναζήσῃ
ἦταν ἀξία, καὶ νὰ ἰδῇ
ὁ ἐρχομὸς νὰ τὴν τιμήσῃ
τοῦ ὑψηλότατου ποιητῆ.

Ἔστεκε 'ς τὸ μισημένο
τὸ ζυγὸ μ' ἀραθυμιά·
τὸ ποδάρι εἶχε δεμένο,
ἀλλὰ ἐλεύθερη καρδιά.

Ἐκαθότουνε εἰς τὰ ὄρη
ὁ Σουλιώτης ξακουστός·
νὰ τὸν διώξῃ δὲν ἠμπόρει
πεῖνα, δίψα καὶ ἀριθμός.

Τοῦ πολέμου ἔνδοξοι οἱ κάμποι!
εἶδ' ἡ Ἑλλάδα τολμηρὰ
καὶ τὸ Σοφοκλῆ νὰ λάμπῃ
μέσα 'ς τὴν ἁρματοσιά.

Ποῖος, ἀλοίμονον! μᾶς δίνει
μίαν ἀρχὴ παρηγοριᾶς;
ἀπ' αὐτὸν δὲ θὲ νὰ μείνῃ
μήτε ἡ στάχτη του μ' ἐμᾶς.

Θὰ τὴν ἔχουν ἄλλοι. Ὤ! σύρε σύρε, Μπάϊρων, 'ς τὸ καλό!
ὕπνος ἔξαφνα σ' ἐπῆρε,
ποῦ δὲν ἔχει ξυπνημό.

Εἶναι ἀδιάφορο, δὲ βλάβει,
ἂν ἐκεῖ σιμοτινὸ
πλέξῃ ἢ Τούρκικο καράβι,
ἢ καράβι Ἑλληνικό.

Ἄκου, Μπάϊρον, πόσον θρῆνον
κάνει, ἐνῶ σὲ χαιρετᾷ,
ἡ πατρίδα τῶν Ἑλλήνων.
Κλαῖγε! κλαῖγε, Ἐλευθεριά!

Γιατὶ ἐκείτεταν 'ς τὴν κλίνη,
καὶ τοῦ ἐβάραινε πολὺ
πῶς γιὰ πάντα εἶχε νὰ μείνῃ,
καὶ ἀπὸ σὲ νὰ χωριστῇ.

Ὁποῦ φθάνωντας 'κεῖ κάτου
ἴσως τοῦ 'μεινε ὡς ἐκεῖ
ἡ ἀέρινη ἀγκαλιά του
σὰν προτήτερα ἀνοιχτή!

Τόνε βλέπω! τοῦ προβαίνουν
ἄλλα φάσματα γοργά,
ποῦ ἀκατάπαυστα πληθαίνουν
σφόδρα, καὶ εἶναι Ἑλληνικά.

Γιὰ τὴν ποθητὴν Ἑλλάδα
τόσο πρόθυμα ῥωτοῦν,
σὰν νὰ ἐζήταν τὴν γλυκάδα
τοῦ φωτὸς νὰ ξαναϊδοῦν.

Κλάψαις ἄμετρα χυμέναις,
χέρια ἁπλότρεμα, κραυγαῖς,
ποῦ ἀπ' τς ἀντίλαλους πωμέναις
εἶναι πλέον τρομαχτικαῖς.

Κειὸς σεβάσμια προχωρῶντας
καὶ μὲ ἀνήσυχαις ματιαῖς,
τὰ προσώπατα κυττῶντας
καὶ κυττῶντας ταῖς πληγαῖς:

« Ἡ Διχόνοια κατατρέχει
« τὴν Ἑλλάδα· ἂν νικηθῇ,
« μὰ τὸν κόσμο ποῦ μᾶς ἔχει,
« τ' ὄνομά σας ξαναζῇ! »

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ
« ΛΑΜΠΡΟΥ. »

Σ'τὴν ἐκκλησίαν ὡστόσο ὁ Λάμπρος μένει,
ὅπου ἀνθρώπου πνοὴ δὲν ἀγροικιέται·
ἀπ' ἕνα εἰς ἄλλο στοχασμὸ πηγαίνει,
εἶναι ὁ νοῦς του ἔρμος κόσμος ποῦ χαλιέται.
Μέσ' ἀπὸ τὸ στασίδι ἀγάλι 'βγαίνει,
καὶ ὀχ τὴ ψυχή του ὁ στεναγμὸς πετιέται·
μόνον ἡ σκόρπιαις δάφναις, ποῦ ἐμυρίζαν,
ἐκεῖ ποῦ αὐτὸς ἐπερπατοῦσε ἐτρίζαν.

Καὶ τὸ πρόσωπο γέρνει ὡσὰν τὴ δειάφη,
καὶ χαμηλὰ τοῦτα τὰ λόγια ρίχτει:
« Κουφοὶ, ἀκίνητ' οἱ Ἅγιοι, καθὼς καὶ οἱ τάφοι!
« εἶπα κ' ἔκραξα ὡς τ' ἄγριο μεσανύχτι.
« Ἄντρας (κ' ἡ μοῖρα ὅ,τι κι' ἀ θέλῃ ἂς γράφῃ,)
« τοῦ ἑαυτοῦ του εἶναι θεὸς καὶ δείχτει
« 'ς τὴν ἄκρα δυστυχία' μέσ' 'ς τὴν ψυχή μου
« κάθου κρυμμένη, ἀπελπισιὰ, καὶ κοίμου! »

Πάει γιὰ νά 'βγῃ 'ς τὴ θύρα ἀργὰ καὶ ἀνοίγει,
λεπτὴ φωνὴ τοῦ λέει: « Χριστὸς ἀνέστη! »
Εἰς τὴν ἄλλη πηδάει, καὶ φωνὴ ὀλίγη
καὶ παρόμοια τοῦ λέει: « Χριστὸς ἀνέστη! »
Ἀπὸ τὴν τρίτα πολεμάει νὰ φύγῃ,
καὶ μία τρίτα τοῦ λέει: « Χριστὸς ἀνέστη! »
Αὐτοκίνηταις πάντα ἀνοιγοκλειοῦνε
ἡ τρεῖς θύραις, καὶ ἀχὸ δὲν προξενοῦνε.

Καὶ ἰδοὺ τρία σὰν ἀδέλφια ἔρμα καὶ ξένα,
ποῦ ἕν' ἁγιοκέρι σβυμμένο 'βαστοῦσαν,
ὅπου στρίψῃ, ὅπου πάῃ, τ' ἀπελπισμένα
γοργὰ πατήματά του ἀκολουθοῦσαν.
Λυγδερὰ καὶ πλατυὰ κἰ ὅλα σχισμένα
τὰ λαμπριάτικα ῥοῦχα, ὁποῦ 'φοροῦσαν·

Ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς νὰ ξαναζήσῃ
ἦταν ἀξία, καὶ νὰ ἰδῇ
ὁ ἐρχομὸς νὰ τὴν τιμήσῃ
τοῦ ὑψηλότατου ποιητῆ.

Ἔστεκε 'ς τὸ μισημένο
τὸ ζυγὸ μ' ἀραθυμιά·
τὸ ποδάρι εἶχε δεμένο,
ἀλλὰ ἐλεύθερη καρδιά.

Ἐκαθότουνε εἰς τὰ ὄρη
ὁ Σουλιώτης ξακουστός·
νὰ τὸν διώξῃ δὲν ἠμπόρει
πεῖνα, δίψα καὶ ἀριθμός.

Τοῦ πολέμου ἔνδοξοι οἱ κάμποι!
εἶδ' ἡ Ἑλλάδα τολμηρὰ
καὶ τὸ Σοφοκλῆ νὰ λάμπῃ
μέσα 'ς τὴν ἁρματοσιά.

Ποῖος, ἀλοίμονον! μᾶς δίνει
μίαν ἀρχὴ παρηγοριᾶς;
ἀπ' αὐτὸν δὲ θὲ νὰ μείνῃ
μήτε ἡ στάχτη του μ' ἐμᾶς.

Θὰ τὴν ἔχουν ἄλλοι. Ὤ! σύρε
σύρε, Μπάϊρων, 'ς τὸ καλό!
ὕπνος ἔξαφνα σ' ἐπῆρε,
ποῦ δὲν ἔχει ξυπνημό.

Εἶναι ἀδιάφορο, δὲ βλάβει;
ἂν ἐκεῖ σιμοτινὸ
πλέξῃ ἢ Τούρκικο καράβι,
ἢ καράβι Ἑλληνικό.

Ἄκου, Μπάϊρον, πόσον θρῆνον
κάνει, ἐνῶ σὲ χαιρετᾷ,
ἡ πατρίδα τῶν Ἑλλήνων.
Κλαῖγε! κλαῖγε, Ἐλευθεριά!

Γιατὶ ἐκείτεταν 'ς τὴν κλίνη,
καὶ τοῦ ἐβάραινε πολὺ
πῶς γιὰ πάντα εἶχε νὰ μείνῃ,
καὶ ἀπὸ σὲ νὰ χωριστῇ.

Ὁποῦ φθάνωντας 'κεῖ κάτου
ἴσως τοῦ 'μεινε ὡς ἐκεῖ
ἡ ἀέρινη ἀγκαλιά του
σὰν προτήτερα ἀνοιχτή!

Τόνε βλέπω! τοῦ προβαίνουν
ἄλλα φάσματα γοργά,
ποῦ ἀκατάπαυστα πληθαίνουν
σφόδρα, καὶ εἶναι Ἑλληνικά.

Γιὰ τὴν ποθητὴν Ἑλλάδα
τόσο πρόθυμα ῥωτοῦν,
σὰν νὰ ἐζήταν τὴν γλυκάδα
τοῦ φωτὸς νὰ ξαναϊδοῦν.

Κλάψαις ἄμετρα χυμέναις,
χέρια ἁπλότρεμα, κραυγαῖς,
ποῦ ἀπ' τς ἀντίλαλους πωμέναις
εἶναι πλέον τρομαχτικαῖς.

Κειὸς σεβάσμια προχωρῶντας
καὶ μὲ ἀνήσυχαις ματιαῖς,
τὰ προσώπατα κυττῶντας
καὶ κυττῶντας ταῖς πληγαῖς:

« Ἡ Διχόνοια κατατρέχει
« τὴν Ἑλλάδα· ἂν νικηθῇ,
« μὰ τὸν κόσμο ποῦ μᾶς ἔχει,
« τ' ὄνομά σας ξαναζῇ! »

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ
« ΛΑΜΠΡΟΥ. »

Σ' τὴν ἐκκλησίαν ὡστόσο ὁ Λάμπρος μένει,
ὅπου ἀνθρώπου πνοὴ δὲν ἀγροικιέται·
ἀπ' ἕνα εἰς ἄλλο στοχασμὸ πηγαίνει,
εἶναι ὁ νοῦς του ἔρμος κόσμος ποῦ χαλιέται.
Μέσ' ἀπὸ τὸ στασίδι ἀγάλι βγαίνει,
καὶ ὀχ τὴ ψυχή του ὁ στεναγμὸς πετιέται·
μόνον ἡ σκόρπιαις δάφναις, ποῦ ἐμυρίζαν,
ἐκεῖ ποῦ αὐτὸς ἐπερπατοῦσε ἐτρίζαν.

Καὶ τὸ πρόσωπο γέρνει ὡσὰν τὴ δειάφη,
καὶ χαμηλὰ τοῦτα τὰ λόγια ρίχτει:
« Κουφοὶ, ἀκίνητ' οἱ Ἅγιοι, καθὼς καὶ οἱ τάφοι!
« εἶπα κ' ἔκραξα ὥς τ' ἄγριο μεσανύχτι.
« Ἄντρας (κ' ἡ μοῖρα ὅ,τι κι' ἂ θέλῃ ἂς γράφῃ,)
« τοῦ ἑαυτοῦ του εἶναι θεὸς καὶ δείχτει
« 'ς τὴν ἄκρα δυστυχία· μέσ' 'ς τὴν ψυχή μου
« κάθου κρυμμένη, ἀπελπισιὰ, καὶ κοίμου! »

Πάει γιὰ νὰ 'βγῇ 'ς τὴ θύρα ἀργὰ καὶ ἀνοίγει,
λεπτὴ φωνὴ τοῦ λέει: « Χριστὸς ἀνέστη! »
Εἰς τὴν ἄλλη πηδάει, καὶ φωνὴ ὀλίγη
καὶ παρόμοια τοῦ λέει: « Χριστὸς ἀνέστη! »
Ἀπὸ τὴν τρίτα πολεμάει νὰ φύγῃ,
καὶ μία τρίτα τοῦ λέει: « Χριστὸς ἀνέστη! »
Αὐτοκίνηταις πάντα ἀνοιγοκλειοῦνε
ἡ τρεῖς θύραις, καὶ ἀχὸ δὲν προξενοῦνε.

Καὶ ἰδοὺ τρία σὰν ἀδέλφια ἔρμα καὶ ξένα,
ποῦ ἕν' ἁγιοκέρι σβυμμένο 'βαστοῦσαν,
ὅπου στρίψῃ, ὅπου πάῃ, τ' ἀπελπισμένα
γοργὰ πατήματά του ἀκολουθοῦσαν.
Λυγδερὰ καὶ πλατυὰ κἰ ὅλα σχισμένα
τὰ λαμπριάτικα ροῦχα, ὁποῦ 'φοροῦσαν·

᾽ς τὰ ᾽μπροστινὰ, ᾽ς τὰ ᾽πισινὰ στασίδια,
ὅλο σιμά του σειοῦνται τὰ ξεσκλίδια.
Ποτὲ δὲν τά᾽χει εἰς τὴ φυγή του ἀνάρῃα˙
ἐδῶ ἐκεῖ, ᾽μπρὸς ὀπίσω, ἀπάνου κάτου.
Βαροῦν ὅμοια τὴν πλάκα ὀχτὼ ποδάρια,
τρέχουν ἴσια κι᾽ ἀκούονται τὰ ᾽δικά του.
Νὰ φύγῃ μία στιγμὴ τ᾽ Ἅδη τὰ χνάρια
σπρώχνει μάταια μακρύο τὸ πήδημά του,
σὰν τ᾽ ἄστρα, ποῦ γοργὰ τὸ καλοκαῖρι
χύνεται πέντε δέκα ὀργυιαῖς ἀστέρι.
Ἔτσι ἑνωμένοι ἐκάμανε τριάντα
φοραῖς τὴν ἐκκλησιὰ, ποῦ βοὴ στέρνει˙
σὰ᾽ νά᾽χε μέσα θυμιατὰ σαράντα,
μυρωδιὰ λιβανιοῦ τὴ συνεπαίρνει.
Πάντα μὲ βία τὸ τρέξιμο, καὶ πάντα
ὁ ζωντανὸς τ᾽ ἀραχνιασμένα σέρνει.
Σκύφτουν, πολὺ κρυφομιλοῦν, καὶ σειέται
τὸ βαμπάκι, ποῦ λὲς καὶ ξεκολλιέται.
Ἄχ! ποῖος εἶδε τὰ χέρια νὰ σηκόνῃ
ἡ Παναγία, τὰ ᾽μάτια της νὰ κλείσῃ;
Ἄχ! ποῖος εἶδε τὸ Πάσχα αἷμα νὰ ἱδρόνῃ
ὁ Χριστὸς, καὶ παντοῦ νὰ κοκκινήσῃ;
Τί συφορὰ τὴν ἐκκλησιὰ πλακόνει,
ὁποῦ τὴν ἴδια ᾽μέρα εἶχε βροντήσει
ἀπὸ τόσαις χαραῖς καὶ ψαλμῳδίαις,
ποῦ ᾽χε ἀντιλάμψει ἀπὸ φωτοχυσίαις!
Βρίσκεται ᾽ς τ᾽ Ἅγιο Βῆμα, ἀνατριχιάζει,
καὶ πέφτει ὁμπρός τους γονατιστὸς χάμου˙
μὲ τρομάρα κυττάει καὶ τοὺς φωνάζει:
« Σᾶς γνωρίζω! τί θέλτε; Εἶστε ᾽δικά μου˙
« τοῦ καθενὸς τὸ πρόσωπο μοῦ ᾽μοιάζει.
« Ἀλλὰ ᾽πέστε, τί θέλτε ἔτσι κοντά μου;

« Συχωρᾶτε καὶ πᾶψτε! . . . Ἀμέτε πέρα·
« δὲν εἶναι ἀκόμα Παρουσία Δευτέρα.
« Ὦ κολασμένα, ἀφῆτέ μου τὰ χέρια!»
Χείλη μὲ χείλη τότε ἐκολλῃθῆκαν·
ὅσα ἐδῶσαν φιλιὰ, τόσα μαχαίρια
᾽ς τοῦ δυστυχῆ τὰ φυλλοκάρδια ἐμπῆκαν.
Ἀφοῦ ᾽ς τὸν κόσμο ἐλάμψανε τ᾽ ἀστέρια,
τέτοιου τρόμου φιλιὰ δὲν ἐδοθῆκαν.
Φτυοῦνε τὰ χείλη σὰν ἀπὸ φαρμάκι·
μέσα τοῦ ἐπῆε τὸ νεκρικὸ βαμπάκι.
Στέκει σὰ᾽ μάρμαρο ὥς που ξημερόνει,
κ᾽ εἶναι φευγάτοι οἱ ᾽πεθαμμένοι νέοι·
τὴν τρομασμένη κεφαλὴ ᾽ψηλόνει,
καὶ βαρυὰ νεκρολίβανα ἀναπνέει.
Τέλος πάντων τὰ ᾽μάτια ἄγρια καρφόνει
᾽ς ταῖς δάφναις, καὶ πολλὴ ὥρα ἔπειτα λέει:
« Σῦρε, σημεῖο χαρᾶς!» καὶ, φουχτωμένο
μὲ τὰ δυὸ, τὸ χτυπάει ᾽ς τὸ Σταυρωμένο.
« Κόλασι; τὴν πιστεύω· εἶναι τή· αὐξάνει,
« κι᾽ ὅλη φλογοβολάει ᾽ς τὰ σωθικά μου!
« Ἀπόψε Κἄποιος, ποῦ ὅ,τι θέλει κάνει,
« μῶστειλε ἀπὸ τὸ μνῆμα τὰ παιδιά μου·
« χωρὶς νὰ τὴ γνωρίζω ἐχθὲς μοῦ βάνει
« τὴ θυγατέρα αἰσχρὰ ᾽ς τὴν ἀγκαλιά μου.
« Δὲ λείπει τώρα πάρεξ νὰ χαλάσῃ
« τὸν Ἑαυτό του, γιατὶ μ᾽ ἔχει πλάσει!»
Σηκόνεται καὶ παίρνει τὴν πεδιάδα,
σχίζει κάμπους καὶ δάση, ὄρη, λαγκάδια·
᾽ς τὰ ᾽μάτια του εἶναι μαύρη ἡ πρασινάδα,
τὰ νερὰ καὶ τὰ δέντρα εἶναι μαυράδια.
Χύνεται μὲ μεγάλη ὀγληγοράδα,
καὶ γύρου ἂς ἦναι ὅ,τι θωρεῖ σκοτάδια·

κἰ ἀκόμη λέει πῶς κυνηγιέται, ἀκόμα
τὰ βαμπάκια τοῦ Χάρου ἀκούει 'ς τὸ στόμα.
Ἔτσι ὁ φονηὰς, ποῦ κρίματα ἔχει πλήθια,
ἐὰν φθάσῃ νὰ τοῦ κλείσῃ ὕπνος τὰ 'μάτι,
'βγαίνουν μαζὴ καὶ τοῦ πατοῦν τὰ στήθια
οἱ κρυφὰ σκοτωμένοι, αἷμα γιομάτοι.
Μεγαλόφωνα κράζωντας βοήθεια,
γυμνὸς πετιέται ὀχ τὸ ζεστὸ κρεββάτι,
κ' ἔχει τόση μαυρίλα ὁ λογισμός του,
ποῦ μὲ 'μάτια ἀνοιχτὰ τοὺς βλέπει ὁμπρός του.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ.

Η ΦΑΡΜΑΚΩΜΕΝΗ.

Τὰ τραγούδια μου τά 'λεγες ὅλα,
τοῦτο μόνον δὲ θέλει τὸ 'πῆς,
τοῦτο μόνον δὲ θέλει τ' ἀκούσεις·
ἄχ! τὴν πλάκα τοῦ τάφου κρατεῖς.

Ὦ παρθένα! ἂν ἠμπόρειαν ἡ κλάψαις
'πεθαμμένου νὰ δώσουν ζωὴ,
τόσαις ἔκαμα κλάψαις γιὰ σένα,
ποῦ 'θελ' ἔχεις τὴν πρώτη πνοή.

Συφορά! Σὲ θυμοῦμ' ἐκαθόσουν
'ς τὸ πλευρό μου μὲ πρόσωπο ἀχνό·
« Τί ἔχεις; » σοῦ 'πα, καὶ σὺ μ' ἀποκρίθης:
« Θὰ πεθάνω, φαρμάκι θὰ πιῶ! »

Μὲ σκληρότατο χέρι τὸ 'πῆρες,
ὡραία κόρη· κἰ αὐτὸ τὸ κορμί,
ὁποῦ τοῦ 'πρεπε φόρεμα γάμου,
πικρὸ σάβανο τώρα φορεῖ.

Τὸ κορμί σου ἐκεῖ μέσα 'ς τὸν τάφο
τὸ στολίζει σεμνὴ παρθενιά·
τοῦ κακοῦ σ' ἀδικοῦσεν ὁ κόσμος,
καὶ σοῦ 'φώναξε λόγια κακά.

Τέτοια λόγια ἂν ἠμπόρειες ν' ἀκούσῃς,
ὀχ τὸ στόμα σου τί 'θελε 'βγῇ;
« — Τὸ φαρμάκι, ποῦ ἐπῆρα, καὶ οἱ πόνοι
« δὲν ἐστάθηκαν τόσο σκληροί! »

Κόσμε ψεύτη! ταῖς κόραις ταῖς μαύραις
κατατρέχεις ὅσο εἶν' ζωνταναῖς,
σκληρὲ κόσμε! καὶ δὲν τοὺς λυπᾶσαι
τὴν τιμήν, ὅταν ἦναι νεκραῖς.

Σώπα, ~~σώπα~~ ni ofzie! θυμήσου πῶς ἔχεις
θυγατέρα, γυναῖκα, ἀδελφή·
σώπα! ἡ μαύρη κοιμᾶται 'ς τὸ μνῆμα,
καὶ κοιμᾶται παρθένα σεμνή.

Θὰ ξυπνήσῃ τὴν ὕστερη 'μέρα,
εἰς τὸν κόσμον ὁμπρὸς νὰ κριθῇ,
καὶ, 'ς τὸν Πλάστη κινῶντας μὲ σέβας
τὰ λευκά της τὰ χέρια, θὰ 'πῇ:

« Κύττα μέσα 'ς τὰ σπλάχνα μου, Πλάστη!
« τὰ 'φαρμάκωσα, ἀλήθεια, ἡ πικρή!
« καὶ μοῦ 'βγῆκε ὀχ τὸ νοῦ μου, Πατέρα,
« ποῦ πλασμένα μοῦ τά 'χες Ἐσύ.

« Ὅμως κύττα 'ς τὰ σπλάχνα μου μέσα,
« ποῦ τὸ κρίμα τους κλαῖνε, καὶ 'πὲς,
« 'πὲς τοῦ κόσμου, ποῦ 'φώναξε τόσα,
« ἐδῶ μέσ' ἂν ἦν' ἄλλαις πληγαῖς! »

Τέτοια, ὁμπρὸς εἰς τὸν Πλάστη κινῶντας
τὰ λευκά της τὰ χέρια, θὰ 'πῇ.
Σώπα, κόσμε! κοιμᾶται 'ς τὸ μνῆμα,
καὶ κοιμᾶται παρθένα σεμνή.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΥ.

Νὰ, μία βοσκοῦλα 'ς τὸ βουνὸ ποῦ κάθεται καὶ κλαίει,
καὶ τὰ παράπονα ἡ σπηλιὰ γλυκὰ τὰ ματαλέει.
Ἐψὲς μοῦ ἀπέθανε ὁ βοσκὸς, καὶ τέσσεροι 'ς τὸν ὦμο
μοῦ τὸν ἐπῆραν τέσσεροι 'ς τὸν ὕστερό του δρόμο.
Βραχνόφωνα ὁ καλόγερος ἀνάδευε τὰ χεῖλα·
τοῦ νεκροκρέββατου συχνὰ ἐτρίζανε τὰ ξύλα.
Θυμοῦμαι ποῦ ἐκαθόμαστε ἀντάμα ἐκεῖ 'ς τὴ βρύσι·
ποιὸς ἀπ' ἐμᾶς, ἐλέγαμε, περσότερο θὰ ζήσῃ;
καὶ λέγωντας, ποιὸς ἀπ' ἐμᾶς περσότερο θὰ ζήσῃ,
'φθὺς κατ' ἐμᾶς ἐβούϊξε φριχτὰ τὸ κυπαρίσι.
Τότε ὁ ἠγαπημένος μου ἐστέναξε ἀπ' τὰ στήθη,
καὶ τοῦ 'πα: «Τί ἔχεις 'ς τὴν καρδιά;» κι αὐτὸς δὲν μ' ἀπεκρίθη.
Δυστυχισμένη συντροφιά! ποῦ τὸ χαρούμεν' ἄνθι
τῆς νειότης μας τῆς τρυφερῆς ὀγλήγωρα ἐμαράνθη.
Ὦ Θάνατε, λυπήσου με! λυπήσου με, καὶ φθάσε·
ἕνα ἀναστέναγμα γλυκὸ μοῦ φαίνεται πῶς θά 'σαι.
Μοῦ 'πανε πῶς μεσάνυχτα τὸν βάνουνε 'ς τὸ μνῆμα,
κ' ἐξέδωκα τὸ ροῦχό μου γιὰ τὸ 'στερνό του ἐντύμα.
Φωνάζω, σκούζω δυνατὰ, 'ς τὸν τάφο του γυρμένη,
μὰ δὲν ἀκοῦνε ταῖς φωναῖς 'ς τὸν τάφο οἱ π' εθαμμένοι.
Κεῖνοι ποῦ θὰ μὲ θάψουνε, ἀκόμη ἂν μ' ἀγαποῦνε,
ἂς βάλουνε τὰ χέρια μας νεκρὰ ν' ἀγκαλιασθοῦνε.

Η ΕΥΡΥΚΟΜΗ.

« Θάλασσα, πότε θέλ' ἰδῶ τὴν ὥμορφη Εὐρυκόμη;
« πολὺς καιρὸς ἐπέρασε, καὶ δὲν τὴν εἶδα ἀκόμη.
« Πόσαις φοραῖς κυττάζωντας ἀπὸ τὸ βράχο, γέρνω
« καὶ τὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας γιὰ τὰ πανιά της παίρνω!
« Φέρ' τηνε, τέλος, φέρ' τηνε! »... Αὐτὰ ὁ Θύρσις λέει,
καὶ παίρνει ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ τὴ φιλεῖ καὶ κλαίει·
καὶ δὲν ἠξέρει ὁ δύστυχος ὁποῦ φιλεῖ τὸ κῦμα
ἐκεῖνο, ποῦ τῆς ἔδωσε καὶ θάνατο καὶ μνῆμα!

ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ.

Ὁ Ἀπρίλις μὲ τὸν Ἔρωτα χορεύουν καὶ γελοῦνε,
κι' ὅσ' ἄνθια 'βγαίνουν καὶ καρποὶ τόσ' ἄρματα σὲ κλειοῦνε.
Λευκὸ βουνάκι πρόβατα κινούμενο βελάζει,
καὶ μέσ' 'ς τὴ θάλασσα βαθυὰ ξαναπετιέται πάλι,
κι' ὁλόλευκο ἐσύρμιξε μὲ τ' οὐρανοῦ τὰ κάλλη.
Καὶ μέσ' 'ς τῆς λίμνης τὰ νερὰ, ὅπ' ἔρθασε μ' ἀσπροῦδα,
ἔπαιξε μὲ τὸν ἴσκιο της γαλάζια πεταλοῦδα,
ποῦ εὐώδιασε τὸν ὕπνο της μέσα 'ς τὸν ἄγριο κρίνο·
τὸ σκουληκάκι 'βρίσκεται 'ς ὥρα γλυκειὰ κ' ἐκεῖνο·
Μάγεμα ἡ φύσις κι' ὄνειρο 'ς τὴν ὠμορφιὰ καὶ χάρι,
ἡ μαύρη πέτρα ὁλόχρυση καὶ τὸ ξερὸ χορτάρι·
μὲ χίλιαις βρύσαις χύνεται, μὲ χίλιαις γλώσσαις κραίνει:
« Ὅποιος πεθάνῃ σήμερα χίλιαις φοραῖς πεθαίνει! »

ΤΟ ΆΣΜΑ ΤΗΣ ΔΕΣΔΕΜΟΝΑΣ.

Ἡ ἀθλία ψυχὴ, καθήμενη
σὲ χόρτο, σὲ λουλοῦδι,
μὲ μία φωνὴ νεκρώσιμη
ἀρχίνασε τὸ τραγοῦδι:
« Ἐλᾶτε, τραγουδήσετε
« τὴν πράσινην ἐτιά! »

Ἀκίνητο τὸ χέρι της
εἰς τὴν καρδιὰ βαστάει,
τὴν κεφαλὴ 'ς τὰ γόνατα
τ' ἀδύνατ' ἀκουμπάει,
κἰ ὁ ῥύαξ ἐκεῖ 'ς τὰ πόδια της
ἐφλοίσβιζε τερπνά:
« Ὅλοι, ὅλοι τραγουδήσετε
« Ἐτιὰ, ἐτιὰ, ἐτιά! »

Πικρὰ ἀντάμα ἐβγαίνανε
τὰ δάκρυα μὲ τὰ λόγια,
κ' ἔτσι ἔλεγε ἀκατάπαυτα
βαρυὰ τὰ μυρολόγια,
ὁποῦ τὴν ἐλυπιόντανε
λαγκάδια καὶ βουνά.
« Ἐτιά! νὰ τραγουδήσετε,
« ἐ τ ι ὰ καὶ πάντα ἐτιά! »

« Δὲ φταίει! ψεύτη τὸν Ἔρωτα
« κανεὶς ἂς μὴν τὸν κράζῃ·
« ἕως ποῦ 'μιλεῖ τ' ἀχεῖλι μου,
« δὲ φταίει! θὲ νὰ φωνάζῃ·
« γιατὶ μοῦ τὸ 'φανέρωσε
« πῶς πλέον δὲ μ' ἀγαπᾷ,
« κι' ἀμέσως ἐγὼ ἀρχίνησα
« νὰ τραγουδήσω ἐ τ ι ά!
« Μιὰ 'μέρα ἐγὼ τοῦ 'κλαύθηκα
« πῶς πέφτει 'ς ἄλλα στήθη

« κ' ἐμένα μ' ἀπαράτησε'
« κ' ἐκεῖνος μ' ἀποκρίθη:
« Μιμήσου με κι' ἀγάπησε
« ἄλλη κ' ἐσὺ ἀγκαλιά!
« Τί ν' ἀγαπήσω ἡ δύστυχη,
« πάρεξ θανάτου ἐτιά;
« Δὲ θέλω νὰ μοῦ βάλουνε
« εἰς τὸ 'στερνὸ κλινάρι
« μυρτιὲς οὔτε τραντάφυλλα
« πάρεξ ἐτιᾶς κλονάρι,
« κι' ἀπάν' ἀπὸ τὸ μνῆμά μου
« ἄλλη δὲ θέλω ἰσκιά.
« Ὅλοι, ὅλοι τραγουδήσετε
« τὴν πράσινην ἐτιά!»

Η ΞΑΝΘΟΥΛΑ.

Τὴν εἶδα τὴν Ξανθοῦλα,
τὴν εἶδα 'ψὲς ἀργὰ,
ποῦ ἐμπῆκε 'ς τὴ βαρκοῦλα
νὰ πάη 'ς τὴν ξενητειά.

Ἐφούσκονε τ' ἀέρι
λευκότατα πανιὰ,
ὡσὰν τὸ περιστέρι,
ποῦ ἁπλόνει τὰ φτερά.

Ἐστέκονταν οἱ φίλοι
μὲ λύπη, μὲ χαρὰ,
καὶ αὐτὴ μὲ τὸ μαντήλι
τοὺς ἀποχαιρετᾷ.

Καὶ τὸ χαιρετισμό της
ἐστάθηκα νὰ ἰδῶ,
ὡς ποῦ ἡ πολλὴ μακρότης
μοῦ τό 'κρυψε καὶ αὐτό.

'Σ ὀλίγο, 'ς ὀλιγάκι
δὲν ἤξερα νὰ 'πῶ
ἂν ἔβλεπα πανάκι,
ἢ τοῦ πελάγου ἀφρό.

Καὶ ἀφροῦ πανὶ, μαντήλι
ἐχάθη 'ς τὸ νερὸ,
ἐδάκρυσαν οἱ φίλοι,
ἐδάκρυσα κ' ἐγώ.

Δὲν κλαίγω τὴ βαρκοῦλα,
δὲν κλαίγω τὰ πανιὰ,
μόν' κλαίγω τὴν Ξανθοῦλα,
ποῦ πάει 'ς τὴν ξενητειά.

Δὲν κλαίγω τὴ βαρκοῦλα
μὲ τὰ λευκὰ πανιὰ,
μόν' κλαίγω τὴν Ξανθοῦλα
μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά.

Η ΨΥΧΟΥΛΑ.

Ὡσὰν γλυκύπνοο
δροσάτο ἀεράκι
μέσα σὲ ἀνθότοπο,
κειὸ τὸ παιδάκι
τὴν ὕστερη ἔβγαλε
ἀναπνοή.

Καὶ ἡ ψυχοῦλά του,
εἰς τὸν ἀέρα,
'γλήγωρα ἀνέβαινε
πρὸς τὸν αἰθέρα,
σὰν λιανοτρέμουλη
σπίθα μικρή.

Ὅλα τὴν ἔκραζαν,
ὅλα τ' ἀστέρια,

κ' ἐκείνη ἐξάπλονε
δειλὴ τὰ χέρια.
γιατὶ δὲν ἤξευρε
σὲ ποῖο νὰ 'μπῇ.

Ἀλλὰ, νά, τοῦ ἔδωσε
ἕνα Ἀγγελάκι
τὸ φιλὶ ἀθάνατο
ς τὸ μαγουλάκι,
ποῦ ἔξαφνα ἔλαμψε
σὰν τὴν αὐγή.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ.

Ἄκου' ἕν ὄνειρο, ψυχή μου
καὶ τῆς ὠμορφιᾶς θεά·
μοῦ ἐφαινότουν ὁπῶς ἤμουν
μετ' ἐσένα μία νυχτιά.

Σ' ἕνα ὡραῖο περιβολάκι
'περπατούσαμε μαζή·
ὅλα ἐλάμπανε τ' ἀστέρια,
καὶ τὰ 'κύτταζες ἐσύ.

Ἐγὼ τσῶλεα 'πέρε, ἀσέρια,
εἶν' κανένα 'πὸ τ' ἐσᾶς,
ποῦ νὰ λάμπῃ ἀπόκει ἀπάνου
σὰν τὰ 'μάτια τῆς κυρᾶς;

'Πέστε ἂν εἴδετε ποτέ σας
'ς ἄλλη τέτοια ὡραῖα μαλλιά,
τέτοιο χέρι, τέτοιο πόδι,
τέτοια ἀγγελικὴ θωριά;

Τέτοιο σῶμα ὡραῖον, ὅπ'
ὅποιος,
τὸ κυττάζει, εὐθὺς 'ρωτᾷ,
ἂν ἦν' ἄγγελος ἐκεῖνος,
πῶς δὲν ἔχει τὰ φτερά;

Κάθε φίλημα, ψυχή μου,
ὁποῦ μῶδινες γλυκά,
ἐξεφύτρονε ἄλλο ῥόδο
ἀπὸ τὴ τριανταφυλλιά.

Ὅλη νύχτα ἐξεφυτρῶσαν,
ὡς ὁποῦ 'λαμψεν ἡ αὐγή,
ποῦ μᾶς ηὗρε καὶ τοὺς δυό μας
μὲ τὴν ὄψι μας χλωμή.

Τοῦτο εἶν' τ' ὄνειρο, ψυχή
μου·
τώρα στέκεται εἰς ἐσὲ,
νὰ τὸ κάμῃς ν' ἀληθέψῃ,
καὶ νὰ θυμηθῇς γιὰ 'μέ.

XIX.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Ἠπείρῳ, καὶ ὑπῆρξεν εἷς τῶν προμάχων τοῦ Ἐθνικοῦ ἀγῶνος. Τὰς ὀλίγας τῆς ἀναπαύσεως αὐτοῦ ὥρας ἀπὸ τοῦ πολυμόχθου τῶν ὅπλων ἐπαγγέλματος καθιέρωσεν ὁ ἀείμνηστος στρατιώτης ποιητὴς εἰς τὴν λατρείαν τῶν Μουσῶν, καὶ ἐξηκολούθησε μέχρι τέλους τῆς βιοτῆς αὐτοῦ ᾄδων τὰς θλίψεις τῆς δεδουλωμένης πατρίδος του, καὶ ἐξυμνῶν τὰ ἔνδοξα ἔργα τῶν συμπολιτῶν του. Τὸν Ζαλοκώσταν ἐμάστισεν ἀπηνῶς ἡ δυστυχία· θρηνήσας δὲ τὸν θάνατον ἑπτὰ τέκνων του, κατῆλθε τελευταῖος καὶ αὐτὸς εἰς τὸν τάφον τὸ 1857. Ἡ ποίησίς του ἀποπνέει μεγαλεῖον καὶ ἐνθουσιασμόν, ἐστέφθη δὲ δὶς ἐν τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ.

ΕΚ ΤΟΥ « ΧΑΝΙΟΥ ΤΗΣ ΓΡΑΒΙΑΣ. »

Ἀπὸ κρότον ὀργάνων βοΐζει
τῆς Γραβιᾶς τὸ βουνὸν ἀντικρύ·
λάμπουν ὅπλα χρυσᾶ, καὶ λερὴ
φουστανέλλα μαυρίζει.

Πρὸς τὸ χάνι χορὸς καταβαίνει
ἀπ' ὁδὸν ἑλικώδη, λοξὴν,
καὶ φλογέρα μὲ ἦχον ὀξὺν
χοροῦ ἆσμα σημαίνει.

Ὀδυσσεὺς ὁ ταχύπους ἡγεῖται
τοῦ μαχίμου ἐκείνου χοροῦ,
καὶ, ἐγκύμων σκοποῦ τολμηροῦ,
πρὸς τὸ χάνι κινεῖται.

Ἐκεῖ δὲ τὸν χορὸν διαλύει,
κλεῖ τὴν μάνδραν καὶ οὕτω λαλεῖ:
« Ἡ πατρίς μας ἐδῶ μᾶς καλεῖ,
« στρατιῶται ἀνδρεῖοι!

« Μετ' ὀλίγον ἐδῶ καταφθάνει
« στρατιὰ μυριάνδρων ἐχθρῶν·
« εἶναι στάδιον δόξης λαμπρὸν
« τὸ μικρὸν τοῦτο χάνι.
« Εἰς τὸ μέγα στενὸν θὰ ξυπνήσουν
« οἱ ἀρχαῖοι τῆς Σπάρτης νεκροί,
« καὶ τὸν τόπον αὐτὸν φοβεροὶ
« Τουρκομάχοι θὰ σείσουν.
« Κ' ἡ σκιὰ τοῦ Διάκου παρέκει,
« τοῦ εἰς σούβλαν ψηθέντος σκληρὰν,
« μὲ μεγάλην θ' ἀκούσῃ χαρὰν
« νὰ βροντᾷ τὸ τουφέκι.
« Ἐκεῖ κάτω κυττάξατε· φθάνει
« ὁ πομπώδης στρατὸς τῶν ἐχθρῶν·
« ἰδοὺ στάδιον δόξης λαμπρὸν
« τὸ μικρὸν τοῦτο χάνι. »
Στρέφουν ὅλοι καὶ βλέπουν. Διέβη
τὸ ποτάμι ἀπίστων πληθύς·
καὶ ἀκούεται δοῦπος βαθὺς,
καὶ ὁ τόπος σαλεύει....
Πρὸ τῶν ἄλλων ξιφήρης προβαίνει
εἷς δερβίσης, τὸν ἵππον κεντῶν·
ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνδρίτσου αὐτὸν
ἐρωτᾷ ποῦ πηγαίνει.
Ἀποκρίνετ' ἐκεῖνος: « Νὰ σφάξω
« ὅπου βρῶ τοῦ Προφήτου ἐχθρούς,
« καὶ, πατῶν τοὺς ἀπίστους νεκρούς,
« τὸ Ἀλλάχ! ν' ἀνακράξω. »
« — Ἀλλ' ἐδῶ, ὦ υἱὲ τοῦ Προφήτου,
« μηνᾶρεν δὲν θὰ βρῇς ὑψηλὸν,
« ἀλλὰ μόνον τουφέκι καλὸν,
« καὶ ἰδοὺ ἡ φωνή του! »

Καὶ ἡνίας καὶ σπάθην ἀφίνει
ὁ δερβίσης, τὰ στέρνα πληγείς·
καὶ, μὲ κρότον πεσὼν κατὰ γῆς,
ῥεῖθρον αἵματος χύνει.

Τοῦ θανάτου ἱδρὼς περιβρέχει
τὸ χλωμὸν μέτωπόν του εὐθὺς,
καὶ ὁ ἵππος αὐτοῦ, πτοηθείς,
κοῦφος κ' εὔκαιρος τρέχει.....

Σῶμα μέγα, πυκνὸν, ταραχῶδες,
ἀλαλάζον ὁρμᾷ μὲ κραυγὴν,
καὶ βαρύδουπον σκάπτουν τὴν γῆν
σιδηροὶ ἵππων πόδες.

Ἀλλ' ἀκοίμητον πῦρ ἐκ τῆς μάνδρας
τοὺς ὁρμῶντας προσβάλλει ἐχθρούς,
κ' ἐξαπλόνει τριγύρω νεκρούς,
νεκροὺς ἵππους καὶ ἄνδρας.

Οὔτε ἓν ὅπλον εἰς μάτην καπνίζει,
οὔτε ἓν ὅπλον εἰς μάτην βροντᾷ·
κάθε βόλι συρίζον πετᾷ
καὶ τὰ κρέατα σχίζει.

Περιΐπτατ' ἐκεῖ πολυαίμων
ἐν νεφέλαις καπνοῦ καὶ πυρὸς,
μὲ τὸ βλέμμα ἀριμὺ, φοβερὸς
τοῦ ὀλέθρου ὁ δαίμων.

Ταχυθάνατον πέλεκυν σείει,
καὶ ἀκόρεστον βλέμμα κολλᾷ
ὅπου αἵματα ῥέουν πολλὰ,
ὅπου θνήσκουν ἀνδρεῖοι.

Ἀλλὰ σὺ, ὦ θεὰ ἐγερσίνους,
ποῦ υἱοὺς Θρασυβούλων γεννᾷς
καὶ ἀλύσεις συντρίβεις δεινὰς,
δὲν τρομάζεις κινδύνους!

Διὰ σοῦ τοὺς πολλοὺς οἱ ὀλίγοι
ταπεινοῦν μὲ σπαθὶ κοπτερόν·
τὸ σπαθί σου ἐν μέσῳ ἐχθρῶν
εὐρὺν δρόμον ἀνοίγει. . . . .

Ἀλλ' εἰς τ' ὄρος κρυμμένη ἐν μέρει
ἡ Σελήνη γυρνᾷ, κ' ἡ Πλειὰς
σημαδεύει τὸν ῥοῦν τῆς θεᾶς,
ποῦ τὸν ἥλιον φέρει.

Τῶν βουνῶν ἡ πολύοσμος αὔρα
ἐκχειλίζουσα τ' ἄνθη φυσᾷ,
κ' ἡ αὐγὴ χρωματίζει χρυσᾶ
ὅσα ἦσαν πρὶν μαῦρα.

Οἱ μοχλοὶ τότε πίπτουν τῆς θύρας,
κ' ἡ ἀνδρεία τῆς μάνδρας φρουρὰ
ὁρμᾷ ἔξω πυκνή, τολμηρά,
μὲ τὰ ξίφη εἰς χεῖρας.

Σιγαλή, τακτικὴ κ' ἑνωμένη,
εἰς σωρείας πτωμάτων πατεῖ·
καὶ εἷς ἄπιστος τὸ ὅπλον κροτεῖ,
καὶ βοᾷ παντὶ σθένει.

« Μουσουλμάνοι! » βοᾷ τρομασμένος,
« ὁ γκιαοὺρ, ὁ γκιαοὺρ μᾶς ἐπῆ—
δὲν ἐπρόφθασε -ρε νὰ εἰπῇ,
πίπτει κάτω σφαγμένος.

Θανατόνουν τὰ τέκνα τῆς Νίκης
τρεῖς προφύλακας ἄλλους, κ' εὐθὺς
ῥθάνουν ὅπου ἐχθροὶ παμπληθεῖς
ἐξυπνοῦν μετὰ φρίκης.

Ἐξυπνοῦν, δὲν ἐγείρονται ὅμως·
ἐξυπνοῦν, ἀλλὰ τρέμουν πρηνεῖς,
οἱ δειλοὶ θεαταὶ τῆς σκηνῆς,
ποῦ ἀνοίγει ὁ τρόμος.

Οὕτω πίπτουν πρηνεῖς οἱ κλεισμένοι
στρατιῶται φρουρίου ἐντὸς,
ὅταν βόμβα ἐν μέσῳ νυκτὸς
φλογερὰ καταβαίνῃ.
Ὡς δὲ, ὅταν βαρύκροτος σπάσῃ,
ῥίπτει κύκλῳ θανάτου πυρὰ,
οὕτως ἕκαστος Ἕλλην περᾷ,
σφάζων ὅπου περάσῃ.

ΕΚ ΤΟΥ « ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ. »

Εἰς ἄμουσον ἀείποτε διάγων ἀσχολίαν,
τοῦ βίου καίτοι διαβὰς τὴν μέσην ἡλικίαν,
ἀγωνιστὴς προβάλλω·
ἀκμάζων ἔτι τὴν ψυχὴν, μεγάλην ἱστορίαν
ἐπιχειρῶ νὰ ψάλλω.
Θεὰ σεπτὴ τὸ κάλυμμα τοῦ παρελθόντος αἴρει
κ' ἐξ οὐρανοῦ πυρίνη
τὴν δεξιὰν μοὶ τείνει,
καὶ φέρομαι πρὸς τ' ἄδενδρα τοῦ Κερασόβου μέρη.

Χρυσόνει τὴν ἀνατολὴν γλυκὺ τοῦ ῥόδου χρῶμα,
καὶ τῆς Ἠοῦς μετέωρον ἐπικρεμᾶται τ' ὄμμα
καὶ τρέμον λαμπυρίζει·
καὶ τ' ἄστρα τ' ἄλλα σβύνονται, πλὴν τῆς νυκτὸς ἀκόμα
τὸ πρόσωπον μαυρίζει.
Ἐρώτων ὥρα, κρύφιον φωτὸς καὶ σκότους κρᾶμα,
καθ' ἣν τὸ ῥόδον θάλλει,
καὶ δίδεται μεγάλη
ἀπὸ τὴν φύσιν ὥθησις εἰς τῆς ζωῆς τὸ δρᾶμα.

Καὶ θάλασσα καὶ οὐρανὸς καὶ γῆ, τὸ πᾶν κοιμᾶται·
κοιμᾶται, ναὶ, πλὴν ἀλλαχοῦ. Ἐδῶ περιπλανᾶται
βαρὺς θανάτου δαίμων·

.όπλῖται γρηγοροῦν ἐδῶ θρασύπονοι, ἐργάται
βροτολοιγῶν πολέμων.
Τὸ Μεσολόγγι . . . τὸν μικρὸν ἰδέτ' ἐκεῖνον γύρον,
κλεινὸν τῆς δόξης μνῆμα·
εἰσέτι, πείνης θῦμα,
προτάττει στέρν' ἀγέρωχα πολεμιστῶν μαρτύρων.
Τὸ Μεσολόγγι, κάμινος αἱματηρῶν ἀγώνων,
ἀπὸ τὸ γαῦρον μέτωπον δεκάδα προμαχώνων
κλυτώνυμον προτείνει,
καὶ κάθε προμαχὼν αὐτοῦ πνοὴν φρικτῶν τυφώνων,
πνοὴν φλογώδη χύνει·
καὶ πρὸς τὴν λίμνην ἄγρυπνον τὸ πῦρ τῶν ὅλμων στρέφει,
παντοῦ βροντᾷ καὶ καίει,
καὶ πανταχόσε πλέει
εἰς τοῦ πυρὸς τὰς ἀστραπὰς, εἰς τοῦ καπνοῦ τὰ νέφη.

. . . . . .

Μυστηριώδη λαλιὰν λαλοῦν τ' ἀστραπηβόλα
χαλκῶν δρακόντων στόματα, βαρυεπὴς δ' ἀφ' ὅλα
κραυγὴ γεννᾶται μία·
« Παράδος, λέγουν, τὴν φρουράν! » τὰ πέριξ τηλεβόλα
« παράδος τὰ κλειδία! »
« — Εἰς τὴν ῥομφαίαν κρέμανται! » βοᾷ τὸ Μεσολόγγι
διὰ πολλῶν στομάτων,
καὶ μέχρι τῶν περάτων
τῆς γῆς βοοῦν οἱ φοβεροὶ τῆς διαμάχης φθόγγοι.
Ἀκοίμητον ἐκεῖ βοᾷ τὸ πῦρ τῶν ἡφαιστείων,
Πλὴν διατί τουφεκισμοὶ εἰς τὸ βουνὸν πλησίον
ἀστράπτουν ἐν τῷ σκότει;
τί θορυβεῖ τὴν ὄπισθεν πλευρὰν τῶν πολεμίων;
Ἐγγὺς ἠχοῦν οἱ κρότοι·
ἐγγὺς κραυγάζουν μαχηταί . . . Πολλοὶ διώκουν ἕνα·
κ' ἐκεῖνος ἰδοὺ στέκει,

γυρίζει τὸ τουφέκι,
καὶ γονατίζει δεξιὰ καὶ κλίνει τὸν αὐχένα.
Φλογώδης ἀπὸ τ' ὅπλον του λαμπὰς ἐξεκενώθη,
βωβὸν ἠκούσθη βρόντημα κ' εἰς Τοῦρκος ἐξηπλώθη,
βαρὺ τῆς γῆς φορτίον·
εἰς τὸ πλατύ του μέτωπον ὁ μόλυβδος ἐχώθη
τῶν ὀφθαλμῶν πλησίον.
Πῶς τρίζει τοὺς ὀδόντας του, πῶς τὰ παραλυμένα
τανύει γόνατά του!
τὸ ῥῖγος τοῦ θανάτου
κατέστησε τὰ μέλη του ὠχρὰ, κρυσταλλωμένα.
Οἱ Τοῦρκοι φεύγουν, μετ' αὐτῶν λαμβάνοντες τὸ θῦμα.
Γεμίζει τ' ὅπλον του αὐτὸς καὶ δὲν σαλεύει βῆμα,
καὶ τοὺς ἐχθροὺς ὑβρίζει.
« Τοῦρκοι! κρατεῖτέ τον καλά· ἡ κεφαλή του, κρῖμα!
τῆς γῆς τὸν χοῦν ἐγγίζει. »
Καὶ, στρέφων πρὸς τοὺς φεύγοντας ἀτάραχος τὰ νῶτα,
εἰς τ' ὄρος ἀναβαίνει·
πλὴν προπατῶν ἀσθμαίνει,
πολλάκις τοῦ μετώπου του σπογγίζων τὸν ἱδρῶτα.
Βαστάζει τ' ὅπλον τὸ μακρὸν ἡ ἀνδρική του πλάτη,
ἰδέτε! καίτοι κεκμηκὼς, τὰ στέρνα του προτάττει
καὶ βαίνει μ' ὕφος γαῦρον·
ἐξ εὐωνύμων κρέμαται δασύμαλλος φλοκάτη,
βαμμένη μ' αἷμα μαῦρον.
Σκεπάζει μακροθύσανος τὴν κεφαλήν του πῖλος,
ἐξ οὗ κυμαινομένη
ἡ κόμη καταβαίνει·
τοξεύει πῦρ τὸ βλέμμα του, πικρογελᾷ τὸ χεῖλος.
Φορεῖ πιστόλας ἀργυρᾶς καὶ μὲ καμπύλον στόμα
μακρὰν ῥομφαίαν. Βλέπετε τὸ ὑψηλόν του σῶμα,
τὰς κνήμας τὰς εὐτόνους;

Μικρὸς τὸ ξίφος ἔζωσε· δὲν ἔκλεισεν ἀκόμα
τοὺς εἴκοσί του χρόνους,
κ' ἐν τούτοις, ὡς εἰς πόλεμόν γηράσας, διαβαίνει,
ψυχῆς ἐμφαίνων σθένος,
ὁπλίτης γυμνασμένος.
Πατρὶς τοιούτου μαχητοῦ ζυγὸν δὲν ὑπομένει!

ΕΚ ΤΩΝ « ΑΡΜΑΤΩΛΩΝ ΚΑΙ ΚΛΕΦΤΩΝ. ».

Σκοτίαν διαλύοντες αἰῶνος ὁλοκλήρου,
φλέχθητε, δῶρα τῶν Μουσῶν, σπινθῆρες διανοίας!
καὶ φέρετέ μ' ἐτάζοντα τοὺς χρόνους τῆς δουλείας
εἰς τ' ἅγια καὶ ἱερὰ ἐδάφη τῆς Ἠπείρου.
Χρόνε καὶ Θάνατε! δυὰς ὀλέτειρα τοῦ κόσμου,
ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ζωῆς ἀπόῤῥητος αἰτία,
ὦ! σήμερον ἀνοίξατε πλοῦτον διττὸν ἐμπρός μου,
τὰς δέλτους σας τὰς μυστικὰς, τὰ μνήματα τὰ κρύα.

Βλέπω τοῦ Τμάρου τὸ βουνόν· χιὼν περικαλύπτει
τὰ δάση, ἀφ' ὧν αἴρεται ἡ γαύρη κορυφή του·
τὴν λίμνην, ἔνθα χύνεται τὸ νᾶμα τοῦ Κωκύτου·
τὴν πόλιν, ἥτις παρ' αὐτὴν καλλιπρεπὴς προκύπτει.
Ἰδοὺ τῆς λίμνης ὀμφαλὸς, τὸ σχῆμα τοῦ νησίου,
ἴχνος δὲν εἶναι θερινῶν ἀγροκηπίων, οὔτε
ὁ οἶκος ὁ θηλυπρεπὴς Πασσᾶ καταχθονίου·
πύργος ἐκεῖ περίτρητος Ἁρματωλῶν ὑψοῦται.

Νέφη ἐμαύριζον προτοῦ ὑγρὰ καὶ πυκνωμένα,
εἰς τῶν βουνῶν τὰς φάραγγας ἡ λαῖλαψ ἐπλανᾶτο
καὶ δρῦς κατεκυλίοντο πρὸς τὸ πεδίον κάτω,
καὶ τὰ πτηνὰ πρὸς ἄσυλον ἐπέτων φοβισμένα.
Ἀνέφελος ἤδη γελᾷ ἡ στέγ' ἡ σαπφειρίνη,
καὶ ὄψιν ἔλαβεν ἡ γῆ νεάνιδος λουσθείσης·
ὁ Φοῖβος μεγαλοπρεπὴς πρὸς τὴν εὐνήν του κλίνει,
πυρκαϊὰ δὲ φαίνεται ἡ χρυσωμένη δύσις.

Ἡ νὺξ ἐν τούτοις τὰς πυκνὰς ἀνοίγει πτέρυγάς της
καὶ ὑπ' αὐτὴν θολόνεται τῆς γῆς ἡ ὄψις ὅλη,
ἀλλ' ἄνω φέγγουν στίλβοντες τῶν οὐρανῶν οἱ θόλοι,
ὅθεν τὸ σύμπαν ἐφορᾷ τοῦ σύμπαντος ὁ Πλάστης,
Οὐδ' ἐλαχίστη τις πνοὴ εἰς τὸ βουνὸν πλανᾶται,
καὶ ὕπνος ἤδη ἅπασαν τὴν γῆν περικαλύπτει·
μόνον ὁ σκώληξ ἄνθρωπος πλεκτάνας μηχανᾶται,
καὶ τὸ θηρίον ἄπληστον ἐκ τῶν δασῶν προκύπτει.

Ἐπὶ τὴν λίμνην σιωπὴ ἐκτείνεται βαθεῖα,
καὶ τοῦ νησίου τὴν μορφὴν τὸ σκότος περιβάλλει·
στίλβει τὸ δῶμα τ' οὐρανοῦ, καὶ τὰ χρυσᾶ του κάλλη
ἀνταναπλοῦν ὑπότρομα εἰς τὰ νερὰ τὰ λεῖα.
Ἀλλ' ὕπνος, μόχθων ἄνεσις καὶ ἀλγηδόνων λήθη,
τὰ πάθη τῶν Ἁρματωλῶν ἐδῶ δὲν βαλσαμόνει·
σκώληκες τήκουν ἄγρυπνοι τὰ φλογερά των στήθη,
τῆς ἐκδικήσεως τὸ πῦρ καὶ τῆς ψυχῆς οἱ πόνοι.....

Τοῦ πύργου παραπλήσιον μονύδριον Ἁγίου
λαμπὰς φωτίζει, πρὸ σεπτῆς εἰκόνος καιομένη,
καὶ κεῖται θήκη τις μικρὰ ἐκεῖ ζωγραφημένη,
φόρον αἰτοῦσα ταπεινὸν λιβάνου καὶ κηρίου.
Νεᾶνις κυανόστολος, ὀρθὴ πρὸ τῆς εἰκόνος,
τὰς χεῖρας κάτω συμπλεκεῖς, ἀκινητοῦσα, τείνει,
καὶ τοῦ Ἁγίου τὴν μορφὴν προσβλέπει ἐπιμόνως
καὶ δὲν ἐκφέρει στεναγμὸν καὶ δάκρυον δὲν χύνει.

Ἂν καὶ δεσμῶτις ἡ ψυχή, πρὸ ἱερῶν εἰκόνων
ἴσως τὴν σάρκα λησμονεῖ καὶ πέτεται πρὸς ὕψη,
ὅθεν ἐδῶ ἠθέλησεν ὁ Πλάστης νὰ τὴν ῥίψῃ
φόβων κ' ἐλπίδος παίγνιον, δούλην χαρᾶς καὶ πόνων.
Ἴσως, εἰς ἔρημον ναὸν, εἰς τῆς νυκτὸς τὰ βάθη,
πέραν πλανᾶται τῆς ζωῆς ὁ νοῦς ἐν κατανύξει,
κ' ἐνῷ ἡ φύσις σιωπᾷ καὶ ἠρεμοῦν τὰ πάθη,
ζητεῖ τὴν φοβερὰν ἀχλὺν τοῦ μνήματος ν' ἀνοίξῃ.

Τῆς νέας ὅμως ἡ ψυχὴ, ἱκέτιδος ἀθλίας,
οὐδ' εἰς τὸν οὐρανὸν πετᾷ, οὐδ' εἰς τὴν γῆν ἐμμένει,
ἀλλὰ πλανᾶται μεταξὺ, δεινῶς κυμαινομένη
εἰς πόθους ἐκδικήσεως, εἰς σπαραγμοὺς καρδίας.
Τὸ ἔαρ της τὸ εἰκοστὸν ἐμάρανεν ἡ λύπη,
καθὼς τὸ πνεῦμα τοῦ λιβὸς τὸν νάρκισσον μαραίνει,
ἀλλ' ἔτι σώζονται ἄβροὶ τῆς καλλονῆς οἱ τύποι·
ἐφθάρη μόνον ἡ χροιὰ, ἡ χάρις διαμένει. . . . . .

Ἐνῷ πρὸς τὸ ῥοδόχρουν φῶς ἐπάλαιον τὰ σκότη
καὶ ὁ ἀδάμας τῆς Ἠοῦς ἀκροφατὴς ἠρτᾶτο,
ἐκ τοῦ δρυμοῦ ἐρχόμενον πρὸς τὴν κοιλάδα κάτω
ἡ Δέσπω τὸν βηματισμὸν ἐκεῖ ἀκούει πρώτη.
Κ' εὐθὺς τὴν χεῖρα τοῦ πατρὸς σιωπηλῶς ἁρπάζει,
κ' ἐγκλίνεται δεικνύουσα τὰ θορυβοῦντα μέρη·
ἐκεῖνος κύπτει, κατὰ γῆς κολλᾷ τὸ οὖς, ἐτάζει
ἂν θόρυβόν τινα τῆς γῆς ἡ ὄψις ἀποφέρῃ.

Κ' ἠγέρθη πάλιν ἔμπλεως χαρᾶς ἀνεκλαλήτου.
Αὐτὸς κ' ἡ Δέσπω ἀπνευστὶ καραδοκοῦν τὸ θῦμα·
ἐγγύτερον ἀκούεται τοῦ Λαμπρινοῦ τὸ βῆμα,
καὶ φαίνεται! που ἄκριτος, ὡς φάσμα, ἡ μορφή του.
Ἔβλεπεν ἤδη τὸν ναὸν, κ' ἐξέχυνεν ὁ νοῦς του,
εὐχὴν εὐχαριστήριον πρὸς τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα·
ἀλλ' ἐνεδρεύοντας ἐκεῖ δὲν ἤλπιζεν ἐχθρούς του,
οὐδ' ἔβλεπεν ὁ δύστηνος τῶν ὅπλων των τὸ στόμα.

Εἰς τ' ἄκρα τότε τοῦ βουνοῦ φωνὴ βροντᾷ βαρεῖα:
« Χλῶρε! ψευδὲς τὸ μήνυμα! σὲ ἀπατᾷ ὁ Φῶτος! »
ἀλλὰ τοῦ λόγου σύγχρονος διπλοῦς ἠκούσθη κρότος,
κ' ἤστραψε δίδυμος λαμπὰς, κραυγὴ δ' ἠκούσθη μία.
Ἦτον τοῦ Λαμπρινοῦ κραυγή. Εἰς τοῦ βουνοῦ τοὺς βράχους,
ὅθεν τοῦ Κέντρου ἡ φωνὴ ἐπίσημος ἐχύθη,
ἠκούσθησαν βηματισμοὶ χωροῦντες μετὰ τάχους,
καὶ πρὸ αὐτῶν κατωφερεῖς ἐκυλινδοῦτο λίθοι. . . . .

Τὰ νηνεμοῦντα κύματα τῆς λίμνης ἀργυρόνει
ὁ ἥλιος περιλαμπὴς, τὸν κύκλον του περαίνων·
κρέμαται ἤδη ἄνωθεν νερῶν ἀραιουμένων,
ἔνθα ἡ δύσις ἡ χρυσῆ πύρινα ῥόδα στρώνει.
Μέσῳ τῆς λίμνης μειδιᾷ τὸ χλοερὸν νησίον
κ' εἰς τὴν ἀμμώδη του ἀκτὴν ὁ πύργος ἀνυψοῦται,
ὡς ἴνδαλμά τι μαγικὸν, ἐντὸς ὑδάτων λείων
τὸ σχῆμά του ἀνάστροφον, τρέμον, μακρὸν τυποῦται.

Ἐπάνω τῶν ὀδοντωτῶν τοῦ πύργου προμαχώνων
ἡ Δέσπω, θαῦμα καλλονῆς, λευκὰ ἐνδεδυμένη,
ὡσεὶ μαρμάρινος μορφὴ ἀκινητεῖ καὶ μένει,
μόνα τὰ μέρη βλέπουσα τῶν ἄντικρυ δρυμώνων.
Τὰ κάλλη της Ἁρματωλοῦ στολὴ δὲν περιζώνει,
οὐδὲ τῆς θλίβει τὴν ὀσφὺν ὁ τελαμὼν τοῦ ξίφους·
δὲν τὴν ταράσσουν ὡς προτοῦ τὸ μῖσος καὶ οἱ πόνοι,
φαίνεται ὅμως λογισμοὺς ἐλίσσουσ' ἀποκρύφους.

Ὦ! τὴν μαντεύω!... Κώπη σπᾷ τὴν λίμνην ἐλατίνη,
λέμβον Ἁρματωλῶν μεστὴν ἐκ τῆς ἀκτῆς ὠθοῦσα·
ἡ πρῷρα χύνει στοναχὰς, τὸ κῦμα διαιροῦσα,
αὔλακα δ' ὄπισθεν ἀφροῦ ἡ πρύμνα της ἀφίνει.
Ἀστράπτει μαχητῶν ἐκεῖ χρυσῆ ἐνδυμασία,
ἀπὸ τῆς κώπης σείεται τὸν θόρυβον ἡ λίμνη,
ἀλλ' εἰς τὴν λέμβον σιωπὴ ἐπικρατεῖ βαθεῖα·
φεῦ! διατί δὲν ἀντηχοῦν χαρᾶς καὶ νίκης ὕμνοι;

Ἡ Δέσπω ἕνδεκα μετρεῖ· πάλιν μετρεῖ... εἷς λείπει·
Τρέμει, ἀλλ' ὅτε μεταξὺ τῶν ἄλλων ὁπλοφόρων
διέκρινε τὸν Κέντρον της, τὸν Λαμπρινὸν, τὸν Χλῶρον,
τοὺς τρεῖς αὐτοὺς, ἐκόπασαν τοῦ στήθους της οἱ κτύποι.
Ἡ λέμβος ἤδη, τὴν ὁρμὴν τοῦ δρόμου χαλαροῦσα,
ἀκώπητος εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ πύργου προσεγγίζει,
καὶ, ἄνθη ἀπὸ τῶν γαστρῶν ἡ Δέσπω ἁφαιροῦσα,
εἰς τοὺς γενναίους νικητὰς γέρας καλὸν σκορπίζει.

Εἰς τὴν μορφὴν ἑνὸς νεκροῦ κατέπεσαν τρεῖς κρίνοι,
ὡς φόρος, ὃν ἡ καλλονὴ προσφέρ' εἰς τὴν ἀνδρίαν.
Τίνα, γενναῖε Δημαρᾶ, ἠρήμωσες καρδίαν;
τίνος λαμπάδα νυμφικὴν ὁ θάνατός σου σβύνει; . . . .
Ὤ! εἴθε ὅπου νήπιον εἶδα τὸ φῶς τὸ πρῶτον,
εἴθε κ' ἐγὼ πολεμιστὴς ταχὺν νὰ φέρω πόδα·
ἀλλ' εἰς δικαίας συμπλοκῆς, εἰς ἄλλης μάχης κρότον
νὰ πέσω, γέρας μου ποθῶν καλῆς παρθένου ῥόδα!

ΕΚ ΤΗΣ « ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΝΥΚΤΟΣ. »

Ψυχή, Θεοῦ μυστήριον! νοῦ δύναμις, οἰκοῦσα
εἰς σῶμα κατασκευασθὲν ἀπὸ τῆς γῆς τὴν ζύμην,
μὲ τὴν ἰσχύν σου κράτυνε τὴν ἀσθενῆ μου μνήμην,
τὸν νοῦν φωταγωγοῦσα.
Τὸ Μεσολόγγι δεῖξόν μοι, ὡς φωτεινὴν εἰκόνα,
καὶ μέσῳ τῆς καταφθορᾶς
ζωγράφησόν μοι τῆς φρουρᾶς
τὸν ἔσχατον ἀγῶνα.

Ὁ τελευταῖος ἥλιος εἰς δύσιν ἀπολήγει,
καὶ φάσμα φοβερὸν ἀλλὰ περιλαμπὲς, ἡ Μοῖρα,
ἀπὸ σπηλαίου σκοτεινοῦ ἐκτείνουσα τὴν χεῖρα,
τὴν κάλπην της ἀνοίγει
καὶ τὴν σαλεύει. Λειτουργοὶ τοῦ νεύματος ἐκείνου
ἐξέρχοντ' αἱματοβαφεῖς
αἱ ὧραι τῆς καταστροφῆς,
τῶν φόνων καὶ τοῦ θρήνου.

Μυστηριώδεις σείονται τῶν Πλαταιῶν οἱ τάφοι,
κ' ἐνῷ ἡ πεπρωμένη νὺξ ταράσσεται ἀγρία,
ἡ Πίστις πλέκει στέφανον καὶ ἡ Ἐλευθερία
τὸ Μεσολόγγι γράφει.
Ὅλα τοῦ κόσμου τὰ δεινὰ ἐν μέσῳ τῶν ἀγώνων
τὴν πόλιν νέμονται· θυμὸς,

γυμνότης, νόσημα, λοιμὸς,
ὁ φόβος λείπει μόνον.

Ὁ φόβος; . . . Ὅπου σὺ πατεῖς, θεὰ τῆς Σαλαμῖνος,
ὅπου τὸ πνεῦμά σου νικᾷ τὴν βίαν τοῦ θανάτου,
τοὺς ἐκλεκτούς σου πώποτε μὲ τὰ ψυχρὰ πτερά του
δὲν ἔψαυσεν ἐκεῖνος.
Ἀλλ᾽ ὅπου τύχη ἄδικος τὰ δῶρά της σκορπίζει,
πέραν τῆς πόλεως ἐκεῖ,
ὁ κρύος φόβος κατοικεῖ
καὶ Τούρκους βασανίζει.

. . . . . .

Ὦ! πῶς πυκνὰ συντάσσονται τὰ πλήθη τῶν τυράννων!
πῶς ἀλαλάζουν κ᾽ ἐφορμοῦν καὶ πλήττουν λυσσασμένα!
ὤ! πῶς ἐκεῖ τὰ μέταλλα τῶν φονικῶν ὀργάνων
ἀστράπτουν φλογισμένα!
Κατακλυσμός! ὁ οὐρανὸς τὴν γῆν πλακόνει . . . Θάρρος!
θάρρος, ἀθάνατοι φρουροί!
τὸ μένος ἂς ὑπερτερῇ
τῶν συμφορῶν τὸ βάρος.

Ὦ θέα! στρόβιλος δονεῖ καὶ φέρει μεμιγμένους
φίλους κ᾽ ἐχθρούς· εἰς τῶν σφαγῶν τὸ θέατρον ἐκεῖνο
ἀπὸ τοὺς κτύπους τοὺς βαρεῖς ἐγὼ σᾶς διακρίνω,
ὦ πρόμαχοι τοῦ Γένους!
Πατεῖτε τὰ στρατόπεδα τῶν βεζυρῶν, πατεῖτε
τὸ πεπρωμένον τὸ δεινόν!
μικρὸν ἀπέχει τὸ βουνόν·
ἕως ἐκεῖ, βαρεῖτε!

. . . . . .

Ὁποῖον νέον ὅραμα! Ἐκ γῆς ἠρημωμένης
ἀνέλαμψαν καινοφανεῖς ἐλευθερίας κόσμοι.
Καὶ δύο ἄλλους ὀφθαλμοὺς νὰ τοὺς χορτάσω δός μοι,
Θεὲ τῆς οἰκουμένης!

Ὦ κολυμβήθρα ἱερὰ τοῦ Γένους, Μεσολόγγι!
τίς ἐκ τῆς τέφρας σὲ γεννᾷ;
ὅλα σου λάμπουν· τὰ βουνὰ,
ἡ πεδιὰς, οἱ λόγγοι.

Πλέε εἰς φῶς ἡ πλεύσασα εἰς δάκρυα κ' εἰς αἷμα,
καὶ σὺ, Ἀκρόπολις σεμνὴ τῆς Ἀθηνᾶς, ἐνδύσου
τὴν ἁλουργίδα· αἴρεται τοῦ Βύζαντος τὸ στέμμα
ἐπὶ τῆς κορυφῆς σου.
Ματαίως εἰς τὸ κάλλιστον τῶν προπατόρων δῶμα
ξένη τὰ ξένα κατοικεῖ
γραῖα, ξηρὰ καὶ φθισικὴ
κ' ἐντετριμμένη χρῶμα.

Ὑπὸ τὸ ἔντριμμα ῥυτὶς, ὑπὸ τὸ χρῶμα πλάνη.
Τὸν θρόνον, ὅπου κάθησαι, ὁ σκώληξ τρώγει τώρα...
Φάσμα λιποῦσης λάμψεως, φύγε μακράν! ἡ ὥρα
ἡ τελευταία φθάνει.
Τί θέλουν εἰς τὰ στήθη σου τῆς Δύσεως τὰ ῥόδα;
Ἄφες τὴν φραγγικὴν στολὴν,
Σαρακηνὴ τὴν κεφαλὴν,
Σαρακηνὴ τὸν πόδα.

ΕΚ ΤΟΥ « ΣΤΟΜΙΟΥ ΤΗΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ. »

Ἀλλ' ἄφες, ὦ Μοῦσα, τὰ βάρβαρα γένη
καὶ μ' ἄϋλα, σπεῦσον, πετῶσα πτερὰ,
ἐκεῖ, ὅπου βρέμουν ἀφρώδη νερὰ,
Χριστώνυμος ὅπου σημαία κυμαίνει.
Ἂς ἴδωμεν πῶς πρὸς τὸν κόλπον ὁρμοῦν
γοργαὶ ἀλκυόνες, τετράδελφα πλοῖα,
ἐνῷ τηλεβόλα τοῦ κόλπου μυρία
τὸ πῦρ ἐξεμοῦν.

Ἰδέτε! — Πρὸ φλοίσβου κυμάτων ἀγρίων,
τῆς πόλεως ἔνθεν, μὲ ὄψιν φρικτὴν,
στημένα ἰδοὺ εἰς πετρώδη ἀκτὴν
τ᾽ ἀστράπτοντα τείχη μεγάλων φρουρίων.

Ἀπέναντι ἄλλη ἑστία πυρὸς,
τὸ Ἄκτιον, πύργος χαλκοῦ καὶ σιδήρου,
ὑψόνετ᾽ ἐκεῖ ἀντικρὺ τῆς Ἠπείρου,
τοῦ κόλπου φρουρός.

Δρακόντειον χαίνει ἐν μέσῳ ἐκείνων
τὸ στόμα τοῦ κόλπου. Ἐκεῖσε λοιπὸν,
καθὼς ἡ νυκτία τετρὰς τῶν γυπῶν,
τὰ τέσσαρα πλοῖα ὁρμοῦν τῶν Ἑλλήνων.

Ἀγάλλου, Μυκάλης ἀκτὴ γηραιὰ,
πορθμὲ Σαλαμῖνος ἐχθρόζενε, σκίρτα!
κ᾽ ἐδῶ θὰ σκορπίσῃ ἀμάραντα μύρτα
ἡ πάλαι θεά.

Δυὰς πυροσκάφων τὸ φρούριον πλήττει,
καπνὸν ἐξεμοῦσα καὶ πῦρ καὶ βροντᾶς·
μὲ χεῖρας χαλκίνας, μὲ χεῖρας διττὰς
τὴν θάλασσαν δέρουν, κ᾽ ἡ θάλασσα φρίττει.

Τὴν μίαν κενοῦντα πυρίνην πλευρὰν,
γυρίζουν μὲ κρότον ταρτάρου τὴν ἄλλην,
ἀκάματοι Αἶτναι, ἐκχύνουσαι πάλιν
βροντὴν φοβεράν.

Καὶ πίπτουν μὲ πάταγον πέτραι καὶ χῶμα,
κ᾽ ἓν μέρος τοῦ τείχους, ὡς στήλη τμηθὲν,
ἐχώρισε, φάσμα ἐκεῖ μονωθὲν,
ὠχρὰν ἡμισέληνον φέρον ἀκόμα.

. . . . . .

Λυσσῶδες τὸ μάκρος τοῦ τείχους ἀστράπτει
καὶ καίει, καὶ στρόβιλον χύνει σφαιρῶν·

μανία δαιμόνων ἐκεῖ στυγερῶν
κροτεῖ τὸν αἰθέρα, τὴν θάλασσαν σκάπτει.

Συρίζει θανάτου ἐκεῖ καταιγὶς,
βοοῦν φοβερὰ τηλεβόλα μυρία·
ἀτάραχα πλὴν διαβαίνουν τὰ πλοῖα,
τοῦ τείχους ἐγγύς.

Τὸ Ἄκτιον ἤδη κ᾽ ἐκεῖνο μυκᾶται,
τὸ μέτωπον ζῶνον μὲ στέμμα φανῶν·
ἀνάμεσα δύο πυρίνων Αἰτνῶν
ποῦ σπεύδετε, πλοίων μικρῶν ἀναβάται;

Ἀγρία πλευρόθεν πλανᾶται πνοὴ,
σφαιρῶν ἑκατόμβας ὁ θάνατος καίει·
δὲν ἔχετε σάρκα πρωτὴν, ὦ γενναῖοι
θαλάσσης υἱοί;

. . . . . .

Θεὰ ἐγερσίφρων, θεὰ τῶν ἡρώων!
τίς θόρυβος πέριξ ἠχεῖ τῶν ναυτῶν;
ὤ! τεῖνε τὴν χλαῖνάν σου, τεῖν᾽ ἐπ᾽ αὐτῶν·
βαρύοπλον σμῆνος τοὺς ζώνει ἀθρόον.

Ἀκράτητος λύσσα κινεῖ τοὺς ἐχθρούς·
τὰ τείχη τοῦ πλοίου ὁ μόλυβδος θραύει,
καὶ παύει ὁ δρόμος τοῦ πλοίου, καὶ παύει
τῆς κώπης ὁ θροῦς.

Κτυπᾶτε! βοᾷ ὁ πρυμνοῦχος, κτυπᾶτε!
κ᾽ εὐθὺς τὰ πλατύστομα ὅπλα βροντοῦν,
καὶ σφαῖραι ἀμύνης τριγύρω πετοῦν,
καὶ κρότος βαρὺς πανταχόθεν μυκᾶται.

Ὁ ἄπιστος στόλος ἐστάθη εὐθὺς
ἀλλὰ μία λέμβος ἐγγίζει τὴν νῆα,
καὶ φαίνετ᾽ ἐκεῖ ἀλαλάζουσ᾽ ἀγρία,
ἐνόπλων πληθύς.

Ἀπόμαχε, Μοῦσα, τὸ δάκρυ τὸ θεῖον,
τὸν θάνατον τοῦ σοφοῦ Ἀνδρέα Χαϊδεμένου,
ποὺ ἔπεσε μὲ τὸ σπαθί του στὴν ἐλευθερία
καὶ τὴν ἀθανασία ἔγινε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἕνα.
Ἀπὸ τὸ Σούλι ἦταν ἡ καταγωγή του,
ἀπὸ τὸ Σούλι τὸ ἱερὸ τῆς λευτεριᾶς,
ποὺ ἔκαμε τὸ στερνό του χορὸ μὲ τὸν Ζάλογγο,
ἐκεῖ ποὺ ἀντηχοῦσε ἡ λύρα τοῦ Κίτσου Τζαβέλα,
ἐκεῖ ποὺ ἡ Μπούμπουλινα ἔβγαζε ἀπὸ τὸ χέρι
τὸ μαῦρο μαντήλι καὶ ἔδινε τὸ σύνθημα
γιὰ τὸ ξεκίνημα τῶν ἀντρειωμένων.
Ὁ Ἀνδρέας Χαϊδεμένος ἦταν ἀπὸ τὴν Κόνιτσα,
ἀπὸ τὴν ὄμορφη Κόνιτσα τοῦ Ἀγραφιώτη,
ποὺ ἀπλώνεται σὰν ἀετὸς ἀνάμεσα στὰ βουνά,
ποὺ ἔχει τὸ Γράμμο γιὰ φτερούγα δεξιὰ
καὶ τὸ Σμόλικα γιὰ φτερούγα ἀριστερή.
Ἀπὸ τὴν Κόνιτσα ἦταν ὁ Ἀνδρέας Χαϊδεμένος,
ἀπὸ τὴν Κόνιτσα ποὺ ἔχει τὸ ὄνομα ἀπὸ τὸν Κόνιτσα,
τὸν γιὸ τοῦ Ἀγαμέμνονα καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας,
ποὺ ἔκτισε τὴν πόλη γιὰ νὰ θυμᾶται τὸν πατέρα του
καὶ τὴν ἀδικοσκοτωμένη μάνα του.
Ἡ Κόνιτσα τοῦ Ἀγραφιώτη ἔχει τὸ ὄνομα ἀπὸ τὸν Κόνιτσα,
ἀπὸ τὸν ἥρωα ποὺ ἔκτισε τὴν πόλη γιὰ νὰ θυμᾶται τὸν πατέρα του
καὶ τὴν ἀδικοσκοτωμένη μάνα του.
Ὁ Ἀνδρέας Χαϊδεμένος ἦταν ἀπὸ τὴν Κόνιτσα,
ἀπὸ τὴν Κόνιτσα ποὺ ἔχει τὸ ὄνομα ἀπὸ τὸν Κόνιτσα,
τὸν γιὸ τοῦ Ἀγαμέμνονα καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας,
ποὺ ἔκτισε τὴν πόλη γιὰ νὰ θυμᾶται τὸν πατέρα του
καὶ τὴν ἀδικοσκοτωμένη μάνα του.
Ἡ Κόνιτσα τοῦ Ἀγραφιώτη ἔχει τὸ ὄνομα ἀπὸ τὸν Κόνιτσα,
ἀπὸ τὸν ἥρωα ποὺ ἔκτισε τὴν πόλη γιὰ νὰ θυμᾶται τὸν πατέρα του
καὶ τὴν ἀδικοσκοτωμένη μάνα του.
Ὁ Ἀνδρέας Χαϊδεμένος ἦταν ἀπὸ τὴν Κόνιτσα,
ἀπὸ τὴν Κόνιτσα ποὺ ἔχει τὸ ὄνομα ἀπὸ τὸν Κόνιτσα,
τὸν γιὸ τοῦ Ἀγαμέμνονα καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας,
ποὺ ἔκτισε τὴν πόλη γιὰ νὰ θυμᾶται τὸν πατέρα του
καὶ τὴν ἀδικοσκοτωμένη μάνα του.

ΤΟ ΣΠΑΘΙ ΚΑΙ Η ΚΟΡΩΝΑ.

Δὲν μετροῦνται οἱ ἁρματωμένοι,
οὐδὲ τὰ ἄλογα ἐκεῖ κάτου!
Ὁ Μεχμέτης ποῦ προβαίνει
καὶ τὴν Πόλι τριγυρνᾷ,
στέλνει μήνυμα θανάτου,
«ἢ τὴν μάχη, ἢ τὰ κλειδιά!»
—«Εἰς τὴν ὥρα τοῦ κινδύνου
«σᾶς προσμένω, Τοῦρκοι,
ἐλᾶτε!»
βροντερὴ τοῦ Κωνσταντίνου
ἀποκρίνεται ἡ φωνή·
«ταῖς φοβέραις δὲν φοβᾶται
«ὅποιος ζώνεται σπαθί!»

Τότε οἱ Τοῦρκοι ἀγριωμένοι
τρεῖς φορὲς χυμᾶν κὶ ἀφρίζουν
καὶ ταῖς τρεῖς ξεσπαθωμένοι
βγαίνουν ἔξω οἱ Χριστιανοί,
καὶ τὰ χάντακα γεμίζουν
τῶν ἀπίστων οἱ νεκροί.

Πᾶσα 'μέρα οἱ Γενιτσάροι
πολεμοῦν ὡσὰν οἱ λύκοι,
καὶ γυρνοῦν μὲ τὸ φεγγάρι
'ματωμένο, 'ντροπιαστό·
πάντα ἡ δόξα, πάντα ἡ νίκη
χύνουν λάμψι εἰς τὸ σταυρό.

Τὸ Βυζάντιο τοῦ τυράννου
ταπεινόνει τὴν μανία·
ἦτον ὅμως ἐκεῖ ἐπάνου
πικρὴ ἀπόφασι γραφτή,
'ς τὴν Ἁγία μας Σοφία
μηναρὲς νὰ σηκωθῇ.

Καὶ μιὰ αὐγὴ γλυκοχαράζει
ὅταν γύρου ἡ Πόλι σειέται,
καὶ κραυγὴ μιὰ μόνη βγάζει
τὸ στρατόπεδο τοῦ ἐχθροῦ,
ποῦ τρεμουλιαστὴ σκορπιέται
εἰς τοὺς θόλους τοῦ οὐρανοῦ.

'Σ τὴν ψυχὴν τῶν Τούρκων
ἡ κατάπληξι μουλόνει· [ὅμως
ὠλιγόστευσεν ὁ τρόμος,
ἐπερίσσευσε ὁ θυμὸς,
καὶ τὸν Κωνσταντῖνο ζώνει
ἀναμέτρητος ἐχθρός.

Βάρβαροι! ποῦ προσκυνᾶτε
ἕναν ψέυστη καὶ ἕνα ἀστέρι,
ὅσῳ θέλετε χτυπᾶτε,
χίλιοι σεῖς τὸ μοναχό·
δὲν τὸ πιάνει Τούρκου χέρι
τὸ λιοντάρι ζωντανό!

Πληγαῖς δέχεται καὶ δίνει,
ὅσῳ ποῦ, 'ς τὴ γῆ πεσμένος,
τὸ πολύτιμο αἷμα χύνει...
Ὅπου τῶφυγε ἡ ψυχὴ,
εἶναι ὁ τόπος ἁγιασμένος,
εἶναι ἐπίσημη ἡ σκηνή.

Προσκυνῶ σὰν ἁγιαστήριο
τὴ σκηνὴ τὴ δοξασμένη,
ὅπου τὸ αἷμά του εἶν' μυστήριο
ὡς τὴν ὕστερη σταξιά·

προσκυνῶ τὴν τιμημένη
τῆς δουλείας ’ξαγορά.

Ἄψυχο νεκρὸ τὸν γδαίνει
ἡ Τουρκιὰ καὶ τὴν στολή του,
ποῦ ἦταν ὅλη ἀετωμένη,
τὴν εὑρῆκε· μοναχὰ
δὲν εὑρέθη τὸ σπαθί του
καὶ ἡ κορώνα πουθενά.

Τὸ σπαθὶ τὸ ’κρύψαν Μοῖραι
εἰς τὸν Ἰλισσὸ ἐκεῖ πέρα,
τὴν κορώνα ἐσὺ τὴν ’πῆρες,
Ταξιάρχη τοῦ οὐρανοῦ,
γιὰ νὰ ζώσῃς μιὰν ἡμέρα
τὸ κεφάλι ἑνὸς ξανθοῦ.

—

ΕΚ ΤΟΥ ΔΙΘΥΡΑΜΒΟΥ ΤΟΥ « ΒΟΤΣΑΡΗ. »

Ὁ λέων, ὅταν ἔξαφνα
τὴν ἄλυσίν του σπάσῃ,
τὴν ἀλαζόνα χαίτην του
βρυχώμενος τινάσσει,
καὶ βλέμματα τριγύρω του
τοξεύει φλογερά.

Μὲ τοὺς ἀλκίμους ὄνυχας
τοὺς φύλακάς του σχίζει,
κ’ αἱματωμένα, σπαίροντα
τὰ σπλάγχνα των σκορπίζει,
καὶ σημαδεύει μὲ αἵματα
τὸν δρόμον ποῦ περᾷ.

Ἑλλάς! καὶ σὺ, τοῦ λέοντος
φοβερωτέρα ἀκόμα,
ἠγέρθης περιστρέφουσα
κεραυνοβόλον ὄμμα,
ἀπὸ τὰ δοῦλα δάκρυα
σχεδὸν ἀκόμη ὑγρόν.

Κ’ ἠγέρθη βαρυσίδηρος
ἡ σπάθη τῆς ὀργῆς σου,
καὶ ἐθέρισε τὰ ἀμέτρητα
καθάρματα τῆς γῆς σου,
καθὼς θερίζει δρέπανον
τοὺς στάχεις τῶν ἀγρῶν.

Πᾶν κατ’ ἐχθρῶν σου κτύ-
ἐχειροκρότει ἡ Νίκη, [πημα
κ’ ἐτρέφοντο μὲ σάρκας των
ἀλώπεκες καὶ λύκοι,
καὶ κόρακες ἠλάλαζον
τοὺς ὕμνους τῶν νεκρῶν.

Καὶ τῶν νεῶν ἐρρήγνυντο
τὰ γιγαντώδη σκάφη,
καὶ τοῦ πυρὸς τὰ λείψανα
κατέπινον οἱ τάφοι,
ὅπου κοχλάζον ἤνοιγε
τὸ κῦμα τὸ πικρόν.

Ἐν τούτοις ἀδυσώπητος
ὁ χρόνος διαβαίνει,
κ’ ἐξόπισθεν ἐκτείνεται
ψυχρὰ τῆς λήθης χλαίνη,
καὶ τῶν μεγάλων πράξεων
ἡ μνήμη τελευτᾷ.

Καὶ μαχηταὶ περίβλεπτοι,
ὅσοι ποτὲ ῥομφαίαν

τυραννοκτόνον ἔσεισαν
μὲ χεῖρα ῥωμαλέαν,
ἢ κατοικοῦν τὰ μνήματα
ἢ σπεύδουν πρὸς αὐτά.

Εἰς τ' ἅγιά σας χώματα,
ἀνδρεῖοι, κοιμηθῆτε!
Ἡ μνήμη τῶν ἀγώνων σας
ἐγχαραγμένη κεῖται
εἰς τῶν Μουσῶν τὸν ἄφθαρτον,
τὸν ἱερὸν βωμόν.

Καὶ σύ, θεά, ποῦ φείδεσαι
τῶν εὐκλεῶν ἀγώνων,
λάβε τὴν λύραν, πότνια
δαμάτειρα τῶν χρόνων,
καὶ πλῆξέ την μ' ἀνάλογον
τῶν πράξεων ῥυθμόν.

Ἂν δέ τις κοῦφος λόγιος
ἐν τῇ ψυχρᾷ καρδίᾳ
εἴπε: « Δὲν εἶναι σήμερον
« λύρας χορδὴ καμμία
« νὰ συγκινῇ μελίφθογγος
« τοὺς Ἕλληνας ἡμᾶς! »
Ὦ! σὺ μὴν ἀποκρίνεσαι
τὸν συκοφάντην, Μοῦσα,
ἀλλὰ, πολεμοκέλαδον
τὴν λύραν σου κρατοῦσα,
ἀπόδος εἰς τοὺς μάρτυρας
τοῦ Πίνδου τὰς τιμάς.

. . . . . .

Ὅπου χωρίζουν τὸ βουνὸν καὶ τὴν κοιλάδα βράχοι,
ἐκεῖ ὁμοῦ συνέρχονται γενναῖοι νυκτομάχοι
καὶ μένουν πυκνωμένοι.
Τὸ σκότος τὸ βαθὺ
ὁ Μάρκος διαβαίνει,
καὶ τοὺς μοιράζει σύνθημα: Σκοτάδι καὶ Σπαθί.
Τοῦρκοι, δὲν τὸ προσμένετε τὸ φοβερὸν τὸ βράδυ!
ὦ! τίς κλαυθμὸς καὶ θρῆνος!
ὦ! δυστυχὴς ἐκεῖνος,
ὅστις ἐρωτηθῇ,
καὶ δὲν εἰπῇ Σκοτάδι, καὶ δὲν εἰπῇ Σπαθί.

Νὺξ ἱερά, ποῦ ζώνεσαι μυστηριώδη σκότη,
ποῦ ἔχεις τἄστρα φόρεμα καὶ τὴν σελήνην στέμμα,
τοὺς κοιμωμένους νάρκονε μὲ ὕπνον μαγικὸν,
καὶ πρὶν χυθῇ τὸ αἷμα,
πρὶν ἐκραγοῦν οἱ κρότοι,
ναννούριζέ τους μ' ὄνειρα λαφύρων καὶ νικῶν.

Ὑπὸ πτελέαν, μεταξὺ συντρόφων κοιμωμένων,
Ἀγᾶς τις δασυγένειος ἐξύπνησεν ἐν ζάλῃ,
τοὺς ὀφθαλμούς του ἔτριψε κ' ἰδὼν τὸ πῦρ σβεσμένον,
μὲ θολωμένα βλέμματα τὸν δοῦλόν του ζητεῖ.
« Ἐξύπνα, ζῶον! ἔκραξεν· ἡ χθεσινὴ κραιπάλη
« ἀκόμα σὲ κρατεῖ; »

Ἀοξὰ ὁ Μάρκος θεωρῶν τὸν Τοῦρκον ἀναστάντα,
τὸν πλήττει λέγων: «Κάθαρμα κοιμήσου, διὰ πάντα! »
καὶ σπεύδ' εἰς ἄλλα θύματα.
Καὶ ἄρχεται ἡ φοβερὰ παντήγυρις τῶν φόνων,
δικάζουσα τὴν ἁρπαγὴν καὶ τὰς σφαγάς, αἰώνων
τεσσάρων ἀδικήματα.

Καὶ μία ἐπικρέμαται θολὴ σκιὰ . . . Ἰδέ την
πῶς ἀνορθοῖ φρυάττουσα τὴν ἡμαγμένην χαίτην,
πῶς τριγυρνᾷ τὰ βλέμματα.
Ὦ! εἶν' ἐκείνη· ἄφησες τὸν τόπον τῆς σφαγῆς σου,
καὶ ἦλθες, Ῥήγα, νὰ ἰδῇς τοὺς μισητοὺς φονεῖς σου
πνιγμένους εἰς τὰ αἵματα.

. . . . . .

Σύντροφοί μου, προσκυνεῖτε
τὸ σημερινὸν μυστήριον!
Μαχηταὶ ἱεροθύται,
μὴ ξεζώσωμεν σπαθί,
πρὶν τὸ Γένος τὴν σωτήριον
τελετὴν λειτουργηθῇ.

Τὰ ἐνείρατα τὰ τότε
αὐτὰ ἦσαν τῶν ἀνδρείων.
Τῆς πατρίδος στρατιῶται,
πλήρεις δόξης καὶ τιμῆς,
ἐθυσίαζον τὸν βίον
ἵνα χαίρωμεν ἡμεῖς.

Ἀλλὰ ποῖος πατριώτης
εἶναι σήμερον . . . Ἐξύπνα,
ἀσυλλόγιστη νεότης,
καὶ μὴ τρίβῃς τὸν καιρὸν
εἰς τοὺς πότους, εἰς τὰ δεῖπνα
καὶ τὸν φράγγικον χορόν.

Ὁ ἀγὼν δὲν ἐπεράνθη,
μὴ δεχθῆτε ἤθη ξένα.
Τῆς ἐλευθερίας τ' ἄνθη
εἶναι δῶρα τοῦ Θεοῦ,
ποῦ αὐξάνουν φυτευμένα
εἰς τὰ σπλάγχνα τοῦ λαοῦ.

ΕΚ ΤΩΝ « ΩΡΩΝ ΣΧΟΛΗΣ. »

Ο ΦΩΤΟΣ ΚΑΙ Η ΦΡΟΣΩ.

Ποῦ νᾶναι ἡ Φρόσω; Δυστυχῆ τὴν 'θέλησεν ὁ Πλάστης!
τὴν καταράσθηκε ὁ σκληρὸς πατέρας της, κ' ἐκείνη
μὲ ἕνα μικρὸ 'ς τὴν ἀγκαλιὰ, αἰτία τῆς συμφορᾶς της,
ἐπῆρε δίπλα τὰ βουνὰ νὰ 'βρῇ χωριὸ να μείνῃ.
Ἄλλοι τὴν διώχνουν ἀπὸ 'δῶ, ἐκεῖ τὴν σπρώχνουν ἄλλοι,
καὶ κάθε λέξι ποῦ ἀγροικάει πικρὰ τὴν φαρμακόνει.
παρόμοιαζε τὴν καλαμιὰ, ποῦ δέρνει ἀνεμοζάλη,
τὴν ἀνθισμένη 'μυγδαλιὰ, ποῦ ἀγέρας ξεριζόνει.
Οὐδὲ μιὰ θύρα ἀνοίχθηκεν, οὐδὲ ἕνα δάκρυ ἐχύθη,
καὶ δειλιασμένη ἐκάθησεν εἰς ἕνα λόγγον πέρα.
δὲν 'γνώριζε τοῦ Φώτου της τὴν μοῖρα, καὶ 'θυμήθη
— νὰ μὴν τὴν εἶχε 'θυμηθῆ! — τοῦ Φώτου τὴν μητέρα·
Φθάνει, ῥωτᾷ· τῆς δείχνουνε τὸ σπῆτι ποῦ ζητοῦσε·
χτυπᾷ, δὲν ἀποκρίνονται· σπρώχνει τὴν θύρα, ἐμβαίνει...
Τοῦ Φώτου ἡ μάνα πρὸς τὴν γῆ τὸ μέτωπο κρατοῦσε,
μὲ πρόσωπο σὰν τὸ κερὶ, μὲ τὰ ματιὰ σὰν ξένη,
καὶ ἡ φορεσιὰ μαρτύραγε τοῦ πόνου της τὴν λαύρα.
Ἀφῆκε κάτου τὸ μικρὸ καὶ μὲ τὸ νοῦ χαμένο,
« Ποιὸ κλαῖς παιδί σου, δύστυχη, γιὰ ποιὸ φορεῖς τὰ μαῦρα; »
— « Ὁ Φῶτός μου μ' ἐρήμαξε, τὸ πλειὸ λαχταρισμένο! »
— « Ὦ! συμφορὰ 'ς τὸν ἄνθρωπο, ποῦ αἰσθάνεται τὰ πάθη,
ποῦ ἀγάπησε 'ς τὸν κόσμο αὐτὸν, τὸν ἄδικον, τὸν ψεύτη! »
Ἐμπήγει ἡ Φρόσω μιὰ φωνὴ ἀπ' τῆς καρδιᾶς τὰ βάθη,
ἁπλόνει τὰ δυὸ χέρια της νὰ χτυπηθῇ, καὶ πέφτει.
Δὲν 'παίθανε... τοὺς δυστυχεῖς ἡ λύπη δὲν σκοτόνει.
Διωγμένη ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ τοῦ Φώτου, ἀχνὴ καὶ κρύα,
'βγαίνει ἀπὸ 'κεῖ καὶ μιὰ ματιὰ 'ς τὸν οὐρανὸ καρφόνει,
καὶ αὐτὴ ἡ ματιὰ φανέρονε ὁλόκληρη ἱστορία.

Τὸν κίνδυνο τῆς ὠμορφιᾶς γιὰ νὰ ἀποφύγῃ ὡς τόσο,
᾽ς τῶν λωβιασμένων τὰ χωριὰ σὲ μιὰ σπηλιὰ πηγαίνει,
καὶ οἱ ξένοι ποῦ διαβαίνανε δὲν ᾽γνώριζαν τὴν Φρόσω,
ἕνα κομμάτι ἐρρίχνανε ψωμὶ ᾽ς τὴ λωβιασμένη.

. . . . . .

Κ᾽ ἦλθ᾽ ὁ καιρὸς ποῦ ᾽γύριζαν τὰ μαῦρα χελιδόνια
᾽ς τὸ κλίμα τὸ γελούμενο, ᾽ς τὴ γῆ τὴ μυρωμένη·
᾽ς τὴν ἀσημένια ἀνατολὴ λαμποκοπᾶν τὰ χιόνια,
καὶ κάτου ἡ γῆ χαμογελᾷ σὰν νύφη στολισμένη.
Ζευγαρωμένα τὰ πουλιὰ ᾽ς τὰ πεῦκα κελαδᾶνε,
ἐδῶ βελάζουν πρόβατα, παρέκει ἀρνιὰ πηδᾶνε.

Τὸν ἐπιτάφιο ἐστόλισαν μὲ ἐλεύθερα λουλούδια,
καὶ τώρα τὸν ἀσπάζονται εἰς τὰ χωριὰ αἱ παρθέναις·
Ἄ! Φρόσω! Ἀνάστασι αὔριο θὰ κάμουν, καὶ τραγούδια
θὰ ψάλλουν μὲ λαλούμενα, εἰς τὸ χορὸ πλεμμέναις·
καὶ σὺ, τῆς μοίρας παίγνιο, ᾽ς τὴν ἔρημη σπηλιά σου,
ἔχεις χαραῖς τοὺς πόνους σου, Λαμπρὴ τὰ βάσανά σου!

Οὐράνια τὴν γερόντισσα ἐφώτισε μιὰ ἀχτίδα,
καὶ μὲ ἄλλη γλῶσσα τὸ πρωῒ τὴν Φρόσω συντυχαίνει:
« Καμμιὰ φορὰ δὲν σ᾽ ἄκουσα, καμμιὰ φορὰ δὲν σ᾽ εἶδα.
« Ὁρκίζομαι ᾽ς τὴν αὐρινὴ Λαμπρὴ, ποῦ μᾶς προσμένει,
« ποῦ ἂν δὲν προβάλῃς σήμερα νὰ ἰδῶ τὸ πρόσωπό σου,
« ἐγὼ ἀνεβαίνω εἰς τὴν σπηλιά.. τὸ κρῖμα ᾽ς τὸ λαιμό σου!
— « Δὲν ἔχω λώβα εἰς τὸ κορμὶ οὐδὲ εἰς τὸ πρόσωπό μου,
« μὲ τρώγει ἡ ἀρρώστεια τῆς ψυχῆς, ποῦ τρώγει τὴν ψυχή σου.
« Τὸ θέλεις; Μάθε, δύστυχη, ποῦ κλαίω τὸν ἀκριβό μου,
« τὸν Φῶτο τὸν ᾽περήφανο, τὸν Φῶτο . . . τὸ παιδί σου. »
Ἐβγᾶτε, δάκρυα τῆς καρδιᾶς! Εἰς ἀγκαλιὰ σφιγμέναις
ἀναστενάζουν καὶ θρηνοῦν αἱ δυὸ βασανισμέναις.

Ἂν μᾶς πικραίνουν συμφοραῖς, ἂν μᾶς σπαράζουν πάθηα,
κἄπου μᾶς κρύβεις καὶ χαραῖς, κόσμε ἄδικε καὶ πλάνε·

ἀνθίζουν καὶ τριαντάφυλλα εἰς τὰ πολλά σου ἀγκάθια·
οἱ πονεμένοι σμίγουνε, καὶ ὁλόγυρα ἀντηχᾶνε
λόγια πνιγμένα καὶ χαρᾶς παράπονο καὶ κλάμμα . . .
Βασίλισσα τῶν οὐρανῶν, δικό σου εἶναι τὸ θαῦμα!

—

ΤΟ ΣΥΝΑΠΑΝΤΗΜΑ.

Ἀπρίλης εἶναι, γύρω μας πετοῦν τὰ χελιδόνια,
καὶ δένδρα, κάμποι καὶ βουνά, ὅλα μοσχοβολᾶνε·
γλυκὰ λαλοῦν τ' ἀηδόνια,
καὶ ζευγαρόνει ἡ πέρδικα κ' οἱ κοῦκοι κελαηδᾶνε.
Ἡ γῆ γελάει καὶ ὁ οὐρανὸς μαργαριτάρια χύνει
εἰς τὰ τριαντάφυλλά της,
καὶ κἄπου κἄπου φαίνονται καὶ μαραμένοι κρίνοι·
ἀγρίμι κἂν τοὺς πάτησε, κἂν ἄπονος διαβάτης.

Σὰν κρίνο, ποῦ μαράθηκε καὶ γέρνει πρὸς τὸ χῶμα,
ὤ! κύτταξε ἕνα λείψανο, μιὰ νηὰ καμαρωμένη!
θαρρεῖς ποῦ κραίνει ἀκόμα·
ἀλλὰ τὰ λόγια δὲν τ' ἀκοῦς, μ' ἀγγέλους συντυχαίνει.
Κοιμᾶται ἡ νηὰ σὰν τὰ νερὰ τῆς λίμνης, ὁποῦ ἀνέμοι
καὶ ζάλαις δὲν κυλᾶνε,
καὶ ὅμως 'ς τὰ χείλη ἕνα πικρὸ χαμόγελο τῆς τρέμει,
ὡσὰν νὰ λέῃ: « Βαρέθηκα, κόσμε σκληρὲ καὶ πλάνε! »

Πόσους ἡ ἀγάπη δύστυχους καὶ νηοὺς καὶ νηὲς θὰ φάῃ!
Δὲν μπόρεσε εἰς τὴν ἀπονιὰ τοῦ Νάσιου νὰ φτουρίσῃ,
βαρέθηκε καὶ πάει
ἐκεῖ, ποῦ κάθε πλάσμα γῆς ἡ γῆ θὲ νὰ ῥουφήσῃ.
Γερόντισσα γονατιστὴ μὲ δάκρυα φλογισμένα
τὴν πεθαμένη βρέχει·
μυριολογάει ἡ κακότυχη πικρά, φαρμακωμένα,
καὶ κλαίει καὶ σκοτόνεται . . . ἄλλο παιδὶ δὲν ἔχει.

« Ξύπνα, Νεράϊδα τοῦ χωριοῦ! ξύπνα, λαμπρό μου ἀστέρι,
« νὰ ἰδῇς τὴ γῆ πῶς χαίρεται, τοὺς κήπους πῶς ἀνθίζουν·
μὲ τὸ χρυσό σου χέρι
« σήκου νὰ κόψῃς τοὺς ἀνθοὺς, ὁποῦ μοσχομυρίζουν.
« Ὦ συμφορά μου! τοὺς ἀνθοὺς τοὺς κόφτουν ἄλλα χέρια,
« τοὺς βλέπουν ἄλλα μάτια·
« ἐσὺ μ' ἀγγέλους οὐρανοῦ τώρα πετᾷς 'ς τὰ ἀστέρια,
« καὶ ἐμὲ ἡ καρδοῦλα καίγεται καὶ γίνεται κομμάτια.
« Ξανθή μου! ἀκοῦς τῆς Ἐκκλησιᾶς τὸ σήμαντρο πῶς κλαίει;
« Γιὰ σένα κλαίει τὸ σήμαντρο, γιὰ σὲ ἡ λαμπάδα λυόνει
« καὶ τὸ λιβάνι καίει·
« κἰ ὁ ψεύτης τῆς ἀγάπης σου, ὁ Νάσιος, ξεφαντόνει!
« Κακὸ στοιχειὸ ἡ ψυχοῦλά της 'ς τοὺς ὕπνους σου νὰ γένῃ,
« φονιᾶ τῆς θυγατρός μου!
« κακὸ στοιχειὸ νὰ κυνηγάῃ τὸν νοῦ σου ἡ 'πεθαμένη,
« κ' ὕπνο τὴν νύκτα νὰ μὴ βρῇς 'ς τὴν ἄκρη ἂν πᾷς τοῦ κόσμου! »

Τὸ 'σήκωσαν τὸ λείψανο τέσσεροι νηοὶ 'ς τὸν ὦμο,
καὶ ἐκεῖ ποῦ τὸ διαβαίνανε γιομάτο ἀπὸ λουλούδια,
ἀπάντησαν 'ς τὸν δρόμο
τραγουδιστάδες καὶ βιολιά... Σωπᾶσαν τὰ τραγούδια!
Μεγάλο θαῦμα! ὁ θάνατος μὲ τὴν ζωὴ νὰ σμίγῃ!
ὁ θάνατος νικάει...
Τὴ διώχνει ἡ λύπη τὴ χαρά· τόσο ἡ χαρὰ εἶναι 'λίγη·
γι' αὐτὸ σωπαίνουν τὰ βιολιά, ὅταν νεκρὸς περνάῃ.

Ὁ Νάσιος, ποὖχε τἄργανα, τὸ λείψανο γνωρίζει,
καὶ, κίτρινος σὰν τὸ κερί, μὲ χέρια σηκωμένα,
« Ξανθή μου! » ξεφωνίζει,
« Ξανθή μου, ἂν πᾷς 'ς τὴν Ἐκκλησιά, καρτέρα με κ' ἐμένα! »
Καὶ ρίχνει 'ς τὸ ζωνάρι του σὰν ἀστραπὴ τὸ χέρι,
καὶ ἀπάνου τὸ σηκόνει·
ὅλο εἰς τὰ στήθια ἐχώθηκε τὸ κοφτερὸ μαχαῖρι...
Ἀποθαμένος τὴν νεκρὴ, ὁ νηὸς τὴ νηὰ ἀνταμόνει.

Τὸν Νάσιο δὲν τὸν ἔψαλλαν, οὐδὲ κεριὰ τοῦ ἀνάψαν,
τὸν δόλιο δὲν τὸν ἔβαλαν εἰς τῆς Ξανθῆς τὸν τάφο,
᾽ς τὴν ἐρημιὰ τὸν ᾽θάψαν.
Σκεφθῆτε, νηοί, τοὺς στίχους μου! μόνον γιὰ σᾶς τοὺς γράφω.

—

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Ὕπνο δὲν ᾽βρίσκει ἡ συμφορά. Τρεμουλιαστὰ ᾽ς τὴ ράχη
ὁ αὐγερινὸς φωτοβολεῖ·
ἀκόμα οἱ λόγγοι εἶναι θολοί,
καὶ τὰ βουνὰ καὶ οἱ βράχοι.

Τὰ χόρτα πίνουν τὴ δροσιὰ τῆς νύκτας, καὶ τ᾽ ἀηδόνι
χύνει κελάδημα γλυκὸ,
καὶ ἕνα ἀγεράκι μαλακὸ
τὸ κῦμα χαρακόνει.

Νεράϊδες, ποῦ δὲν φαίνονται, χρυσᾶ στεφάνια πλέκουν
εἰς τοῦ βουνοῦ τὴν κορυφή·
σὲ αὐτὴν τὴν ὥρα τὴν κρυφὴ
Ἀγγέλοι παραστέκουν.

Ὥρα γλυκειὰ τῆς χαραυγῆς, ποῦ ἡ φύσις βαλσαμόνει
καὶ ἄνθη καὶ φύλλα καὶ κλαδιά . . .
Χαρὰ σὲ ἐκείνη τὴν καρδιά,
ποῦ δὲν τὴν δέρνουν πόνοι!

Σιμὰ ᾽ς τὴ βρύσι ποιητὴς, νηὸς ἄμοιρος, κυττάζει
τῆς γῆς τὴν ὄψι τὴ θολὴ,
καὶ μὲ τὴν ἐρημιὰ ᾽μιλεῖ
καὶ συχνοαναστενάζει.

Ἄχαρη νύχτα, ἡ ὄψι σου ὁμοιάζει τῆς ψυχῆς μου.
Ὤ! πῶς μ᾽ ἐμάγευες, ὤ! πῶς
σὲ εὗρισκα πρῶτα χαρωπὸς
᾽ς τὸ πλάγι τῆς καλῆς μου!

Ἄκω 'ς τὰ δένδρα πῶς λαλοῦν πουλιὰ ζευγαρωμένα·
καὶ ἐγὼ — ταλαίπωρος ἐγώ! —
φάντασμα κ' ἴσκιο κυνηγῶ
σὲ δάση ἐρημωμένα.

Κ' ἦταν τὰ δάση αὐτὰ ποτὲ παράδεισος ἐμπρός μου,
καὶ αὐτὴ ἡ βρυσοῦλα ἡ δροσερή.
Μωρὸς ἐκεῖνος, ποῦ θαρρεῖ
εἰς τὰ καλὰ τοῦ κόσμου!

Ἀπ' ὄνειρα ἐπλανέθηκα κ' ἐπίστευσε ἡ καρδιά μου
εἰς εὐτυχίαις οὐρανοῦ·
'πέτε, κοτσίφια τοῦ βουνοῦ,
ἐσεῖς τὰ βάσανά μου!

Ναί! καὶ ἂν κανένα ἀπὸ τ' ἐσᾶς τὴν ὀρφανιά του κλαίγῃ
καὶ γιὰ τὸ ταῖρι του πονῇ,
μὲ τὴ λεπτή του τὴ φωνὴ
τὴν ὀρφανιά μου ἂς λέγῃ.

Χρύσω τὴν 'λέγαν· ἔλαμπε 'ς τὰ κάλλη καὶ 'ς τὴ νεότη.
Ἐγώειχα αὐτὸν τὸν θησαυρό!
βασίλισσα ἦταν 'ς τὸν χορό,
'ς τὴν Ἐκκλησιὰ ἦταν πρώτη.

Τὰ φρύδια της σὰν νάητανε γραμμένα μὲ κονδύλι·
δὲν εἶχαν ταῖρι πουθενὰ
τὰ 'μάτια της τὰ γαλανὰ,
τὰ κοραλλένια χείλη.

Κ' ἡ νεότη της τί ὠφέλησε, τί ὠφέλησεν ἡ χάρις
'ς τὴν ἄδικη τὴ Μοῖρα ἐμπρός;
Τὴν εἶδε ὁ Χάρος ὁ σκληρὸς,
ὁ ψυχοκυνηγάρης.

Ὦ σεῖς, ποῦ τὴν γνωρίσατε, βρύσαις, πουλιὰ καὶ κρίνοι,
μὴ μὲ ὀνομάζετε σκληρὸ,
ἂν εἰς τὸν κόσμο αὐτὸν 'μπορῶ
νὰ ζῶ χωρὶς ἐκείνη!

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ.

Τοῦ χρονομέτρου θεωρῶν τὴν ἄμμον χυνομένην,
θρηνῶ τὸ Γένος, θλιβερὸς ἐγὼ Ἱερεμίας,
διότι βλέπω τὴν νωθρὰν Ἑλλάδα κοιμωμένην
καὶ τὴν μεγάλην Ἀδελφὴν εἰς δάκρυα δουλείας.

Ἡ χθὲς ἡμέρα παριστᾷ σκιὰς δειλῶν ἢ νάνων,
στρεφόντων βλέμμα ταπεινὸν ἢ καυχωμένων μάτην·
ἡ χθὲς ἡμέρα εἰς ἡμᾶς μὲ φῶς παρῆλθε πλάνον,
διάδοχον ἐλεεινὴν ἀφεῖσα τὴν ἀπάτην.

Ὁ Τουρκολάτρης Ζιραρδὲν,(*) τὸ πωλημένον κρέας,
τὸν Μωχαμμέτην προσκυνεῖ καὶ τὸν Χριστὸν ὑβρίζει,
κ' ἐκ τῆς Εὐρώπης σήμερον, τῆς φιλαργύρου γραίας,
ἡ Ἄλγεβρα Πολιτικὴ τὴν τύχην μας σταθμίζει.

(*) Ὁ Αἰμίλιος Γιραρδῖνος, ἐξευγενιζόμενος ὑπὸ τῆς ἐπωνυμίας τοῦ περιφανοῦς Μάρκου Γιραρδίνου, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα εἶναι χρησμὸς λατρείας διὰ τοὺς Ἕλληνας. Αὐτὸς οὗτος εἶναι ὁ Συντάκτης τῆς Τουρκοφίλου Γαλλικῆς ἐφημερίδος « Ἐλευθερία. »

'Σ τὴν γῆν αὐτὴ, ποῦ σέρνομαι λείψανο ἀχνὸ καὶ βάρος,
θέλω ἡ ψυχή μου νὰ καῇ,
γιατὶ εἶναι κόλασι ἡ ζωὴ
καὶ πανηγύρι ὁ Χάρος.

Τἄκουσε ὁ Χάρος. Μιὰ φορὰ δὲν ἄνθισαν ἀκόμα
αἱ 'μυγδαλιαῖς τῆς ἐξοχῆς,
καὶ ὁ νηὸς κοιμᾶται, ὁ δυστυχής!
'ς τῆς Χρύσως του τὸ χῶμα.

'Σ τὸ μνῆμα τὸ ζευγαρωτὸ δυὸ δένδρα φυτεμμένα
τὸ χῶμα ἰσκιόνουν μυστικὰ,
καὶ, ὁπόταν ἄνεμος βογκᾷ,
φιλιοῦνται ἀδελφωμένα.

Ὦ! ἔχει δίκαιον! Ἡ Πνὺξ βωβὴ κ᾽ ἐρημωμένη,
καὶ μόνον ὄνομα κενὸν οἱ Μαραθωνομάχοι·
ἡμεῖς τοῦ Ἴστρου τὰς βροντὰς ἀκούομεν ὡς ξένοι,
τῆς Ἀραχόβης ἔμειναν λησμονημέν᾽ οἱ βράχοι.

Ἐνῷ τινάσσων τὰ πτερὰ ὁ ἀετὸς τοῦ Πέτρου,
καὶ, ψάλλων ἐπικήδειον ἐπὶ Νεκροῦ, ὑψώθη,
ἡ ἄμμος μάτην χύνεται ἀπὸ τοῦ χρονομέτρου,
ἡμεῖς ἀργοῦμεν, δείλαιοι τοῦ Καραΐσκου νόθοι!

Δὲν ἔχει τοὺς δελφῖνάς της ἡ θάλασσά μας πλέον,
ἢ μήπως τῶν Ἁρματωλῶν ἐκάησαν οἱ λόγγοι;
μὴ τῆς ἐπαναστάσεως ἐγήρασεν ὁ λέων;
δὲν εἶναι πλέον Κλεισοῦρα; δὲν εἶναι Μεσολόγγι;

Ὦ! διατί δὲν δύναμαι ἐκ βάθρων νὰ σαλεύσω
τὴν ληθαργοῦσαν ταύτην γῆν μὲ λόγον μόνον ἕνα!
Ἂς ἦμην κάμινος ἀρῶν, ἂς ἦμην πῦρ νὰ ῥεύσω
εἰς φλέβας ἄνευ αἵματος, εἰς στήθη παγωμένα!

Ἐγκαίνισον, Γρηγόριε, τὸν ἄκλειστον ἀγῶνα!
πρὸ τῆς σκιᾶς σου τῆς σεπτῆς γονυκλιτῶ καὶ πάλλω.
Ῥούμελη! φέρε ν᾽ ἀσπασθῶ τοῦ Ῥήγα τὴν εἰκόνα·
τὸ Δεῦτε παῖδες! ἄκουε, τὸ Δεῦτε παῖδες! ψάλλω.

Ἑλλάς! ὤ! σείεται τὸ πᾶν . . . ἰδὲ, ἰδέ· σπαράττει
ὁ Ἀετὸς τῆς πίστεως τὸν Μουσουλμάνον γύπα,
καὶ ἡ πνοὴ τῶν Διάκων σου τὰ μνήματα ταράττει,
κ᾽ ἓν ἔπος χύνει ἐπὶ σὲ, ἓν ἄῤῥεν ἔπος . . . κ τ ύ π α!

—

ΕΙΣ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ.

Χαρὰ τῆς πρώτης μου ζωῆς, φεγγάρι ἀγαπημένο,
σὺ δὲν πονεῖς, ἐγὼ πονῶ·
γιατί ᾽ψηλὰ ᾽ς τὸν οὐρανὸ
κρεμιέσαι λυπημένο;

Ἐσὺ ποῦ 'χρύσωνες τὴ γῆ καὶ ἐμάγευες τὸ κῦμα,
γιατί μοῦ ρίχνεις φῶς πικρό,
σὰ νὰ φωτᾷς ἕνα νεκρό,
ποῦ κοίτεται 'ς τὸ μνῆμα;

Φεγγάρι! 'ς τὸ βασίλειο σου μὴ κατοικοῦν ἀγγέλοι,
καὶ ὁ ἄγγελός μου κατοικεῖ;
μὴ φίλημα πικρὸ ἀπὸ 'κεῖ,
τὴν λάμψι σου, μοῦ στέλλει;

Τὸ φῶς σου ἂν ἦναι φίλημα, μυστήριο χυμένο
ἀπὸ τοῦ γυιοῦ μου τὴν ψυχή,
ὤχ! ἄκουσέ μου μίαν εὐχή,
φεγγάρι ἀγαπημένο!

Ὤχ! λάβε αὐτὸν τὸν στεναγμὸ καὶ 'πέ του, δὲν φοβᾶται
ἄλλην ὁ νοῦς μου συμφορά·
κάθε μου πόθος καὶ χαρὰ
'ς τὸ χῶμά του κοιμᾶται.

Αὐτά, φεγγάρι, σοῦ ζητῶ· καὶ 'πέ του, ἂν σ' ἐρωτήσῃ
« πότε θὰ παύσουν οἱ καῦμοί; »
ὅταν μιὰ ἀχτιδά σου χλωμὴ
τὴν πλάκα μου φωτίσῃ.

—

Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ ΤΗΣ.

'Ξυπνῶ καὶ μοῦ εἶπαν, ἔφυγεν ἡ κόρη ποῦ ἀγαποῦσα,
καὶ κατεβαίνω 'ς τὸ 'γιαλό,
τὴν θάλασσα παρακαλῶ,
τὴν πικροκυματοῦσα.

« Ἐγὼ τὰ πρωτοδέχτηκα τ' ἀφράτα της τὰ κάλλη! »
μοῦ εἶπε ἕνα κῦμα, « καὶ γιὰ αὐτὴ
« μὲ πόθο καὶ μὲ γογγυτὸ
« φιλῶ τὸ περιγιάλι. »

Τὰ 'μάτια της, ἐρώτησα, μὴν ἦταν δακρυσμένα;
ἕνα ἄλλο κῦμα μοῦ 'μιλεῖ:
« Σὰν τὸ χαρούμενο πουλὶ
« ἐπήγαινε 'ς τὰ ξένα. »
Τὸ τρίτο κῦμα ἐρώτησα: « Ἐμὲ γιατί νὰ ἀρίσῃ
« νὰ κλαίγω καὶ νὰ λαχταρῶ; »
Περνάει τὸ κῦμα τὸ σκληρὸ,
χωρὶς νὰ μοῦ 'μιλήσῃ.

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ.

Μιὰ βοσκοπούλα ἀγάπησα, μιὰ ζηλεμμένη κόρη,
καὶ τὴν ἀγάπησα πολὺ,
ἤμουν ἀλάλητο πουλὶ,
δέκα χρονῶν ἀγόρι.
Μιὰ 'μέρα ποῦ καθόμασθε 'ς τὰ χόρτα τ' ἀνθισμένα,
« Μάρω, ἕνα λόγο θὰ σοῦ 'πῶ,
« Μάρω, τῆς εἶπα, σὲ ἀγαπῶ,
« τρελλαίνομαι γιὰ σένα! »
Ἀπὸ τὴ μέση μὲ ἅρπαξε, μὲ φίλησε 'ς τὸ στόμα
καὶ μοῦ 'πε: « Γιὰ ἀναστεναγμοὺς,
« γιὰ τῆς ἀγάπης τοὺς καϋμοὺς
« εἶσαι μικρὸς ἀκόμα. »
Μεγάλωσα καὶ τὴν ζητῶ . . . ἄλλον ζητᾷ ἡ καρδιά της,
καὶ μὲ ξεχάνει τ' ὀρφανό . . .
ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ λησμονῶ
ποτὲ τὸ φίλημά της.

ΡΟΔΟΝ ΚΑΙ ΧΟΡΤΑΡΙ.

Ἕνα λουλοῦδι, ὁποῦ κυρτὸ τὸν ἥλιο ἀκολουθοῦσε,
(ἥλιος ἐλέγουνταν κἰ αὐτὸ,)
εἰς ἕναν κῆπο φουντωτὸ
τριανταφυλλιὰ ἀγαποῦσε.

«Ἔλα νὰ γίνωμε τὰ δυὸ ζευγάρι ταιριασμένο,
« ἔλα, τριανταφυλλιὰ χρυσὴ,
« γιατί εἶσαι μυρωδάτη ἐσὺ
« κ' ἐγὼ καμαρωμένο.»
— «Σώπα, λουλοῦδι ἀμύριστο, λουλοῦδι χωρὶς χάρι!
ἕνα ἀηδονάκι τοῦ 'μιλᾷ·
«τὸ ῥόδο, ποῦ μοσχοβολᾷ,
«δὲν 'μοιάζει 'ς τὸ χορτάρι.»

—

Η ΤΥΦΛΗ ΑΝΘΟΠΩΛΙΣ.

Ἀγοράσατέ μου τ' ἄνθη!
Τοῦ φωτός μου στερημένη,
ἔρχομαι μακρόθεν ξένη
καὶ τὸν οἶκόν σας ζητῶ.

Ἂν τὴν γῆν ὡραίαν λέγουν,
(σὺ ὁ βλέπων μόνον κρίνε!)
τ' ἄνθη μου καρποί της εἶναι,
τ' ἄνθη ταῦτα ποῦ κρατῶ.

Θάλλουν ἔτι· ἐγὼ κρίνω
ἀπὸ μόνην τὴν ἀφήν των·
πρὸ μικροῦ ἀπὸ τὴν γῆν των
τὰ συνέλεξα νωπά.

Τῆς αὐγῆς τὸ πνεῦμα τώρα
ὦ! θαῤῥῶ πῶς μουρμουρίζει,
θαῤῥῶ τώρα πῶς δροσίζει
τ' ἄνθη μου τὰ χαρωπά.

Ὦ! ἰδέτε τα πῶς λάμπουν·
ἦσαν μοσχομυρισμένα,
εἰς τοὺς κόλπους φυλαγμένα
τῆς καλῆς μητρός των γῆς.

Ὅταν ἁπλώνα νὰ κόψω,
μύρον ἦτον ἡ γῆ ὅλη
κ' ἔλαμπον οἱ φωτοβόλοι
μαργαρῖται τῆς αὐγῆς.

—

ΕΚ ΤΩΝ ΕΥΤΡΑΠΕΛΩΝ.

ΕΠΙΚΟΥΡΕΙΟΝ ΑΣΜΑ.

Ἄφετε τὸν Ἅδην πλέον!
εἶναι μῦθος ἱερέων,
τοὺς γνωρίζομεν καλά.
Μὲ τὰς τρεῖς των Ἐριννύας
καὶ τὰς Μοίρας, ἐκ καρδίας
πᾶς τις φρόνιμος γελᾷ.

Ὁ πατὴρ θεῶν Κρονίων
δυστυχῆ θὰ ἔζη βίον
εἰς τὸν Ὄλυμπον αὐτὸν,
λογοφέρων μὲ τὴν Ἥραν
αἰωνίως καὶ τὴν μοῖραν
ἐπιβλέπων τῶν θνητῶν.

Τὸν Ἐπίκουρον δοξάζω,
καὶ τοὺς ἱερεῖς χλευάζω
καὶ τοὺς μύθους ἀπωθῶ·
μ' ἔμαθον τὰ δόγματά του
νὰ μὴ, πέραν τοῦ θανάτου,
Ἅδου σκότη φοβηθῶ.

Ἂν ὑπῆρχε Ζεὺς καὶ Ἥρα,
δὲν θὰ ἔτεινον τὴν χεῖρα
πρὸς τὸν ἄνθρωπον ποτέ·
τοὺς θεοὺς μὴ ἐνοχλῶμεν,
προσχαρεῖς πρέπει νὰ ζῶμεν
Ἐπικούρου μαθηταί.

Ὁ Θεὸς δὲν ταπεινοῦται
κοινωνῶν μὲ κόσμον, οὔτε
ὑπολογισμὸν κρατεῖ
πόσους νέας κυνηγοῦμεν,
πόσας κύλικας κενοῦμεν
ἐδῶ κάτω οἱ θνητοί.

Κύλικα κρατεῖτε, φίλοι,
καὶ τ' ἄβρὰ ποθεῖτε χείλη
καὶ τὴν λύραν τὴν καλήν·
οὐ φροντὶς ἐπουρανίων!
δὲν μιγνύεται τὸ θεῖον
εἰς τοῦ κόσμου τὴν ἰλύν.

—

Ο ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ.

Θαύματα ἀκούω 'ς τῆς Ἀθηνᾶς τὴν ξακουσμένη πόλι!
Μαγνητισμὸς ἐδῶ κ' ἐκεῖ,
πιστεύουνε καλοὶ κακοὶ
καὶ μαγνητίζουν ὅλοι.

Ἀρχήνισα τὸν σκύλο μου κ' ἐγὼ νὰ μαγνητίσω.
Βάνω τὰ χέρια . . . τί χαρά!
εὐθὺς ὁ σκύλος τὴν οὐρὰ
κουνάγει ὀμπρὸς καὶ ὀπίσω.

Πέρνω μιὰ κόττα 'ς τὴν αὐλὴ καὶ βάνω 'ς τὰ φτερά της
τὰ χέρια μου καὶ καρτερῶ . . .
Τινάζει ἡ κόττα τὸ φτερὸ
καὶ 'πάγει εἰς τὴ δουλειά της.

Πέρνω σιμὰ τὴν γάτα μου, τὴν σφίγγω, νιαουρίζει . . .
δὲν καλοπρόφθασα νὰ διῶ,
καὶ μὲ τὰ πόδια της τὰ δυὸ
τὰ χέρια μοῦ ξεσχίζει.

Βάνω τὰ χέρια 'ς τὸ πουγγὶ καὶ στέκω καὶ προσμένω.
Σὰν πούπουλο γυρίζει αὐτὸ,
καὶ τὸ κυττάζω . . . οὐδὲ λεπτὸ
δὲν εἶχε τσακισμένο.

Καλὰ καὶ μὲ καλέσανε σὲ φίλου μου τραπέζι.
Πίνομε, πίνομε . . . καὶ αὐτὸ,
μ' ὅλο τὸ σπῆτι, χορευτὸ
ἀρχήνισε νὰ παίζῃ.

Πᾶμε νὰ μαγνητίσωμε καὶ τοῦ Διὸς μιὰ στήλη.
Γυρίζει ἡ στήλη ἐδῶ κ' ἐκεῖ . . .
μᾶς 'φάνη ἡ θάλασσα φακῆ
καὶ ὁ οὐρανὸς σφονδύλι.

Η ΠΟΛΚΑ 'Σ ΤΟΝ ΑΕΡΑ.

Μετὰ Χριστὸν προφήτης
ἕνας, μὲ τὸ κονδύλι του καὶ τοὺς λογαριασμούς του,
ὡμίλησε μὲ τὸν Θεὸν κ' ἐμάντευσε, ὁ κομήτης
τὸν κόσμο θὰ χαλάσῃ!
Ἢ χάλασεν ὁ νοῦς του,
ἢ θέλησε μὲ τοὺς μωροὺς νὰ παίξῃ, νὰ γελάσῃ.

Ἀλλ' ἂν τὸ φέρῃ ὁ διάβολος καὶ ἡ γῆ μὲ τὸν κομήτη
ζυγώσουν καμμιὰ 'μέρα,
καὶ ὡς δυὸ τῆς Πασχαλιᾶς αὐγὰ τσουγκρίσουν μύτη μύτη,
θὰ ἰδοῦμε πῶς χορεύουνε τὴν πόλκα 'ς τὸν ἀέρα.

Ὤ! νἄξευρα σὲ ποιὰ στιγμὴ, σὲ ποιὰ τοῦ χρόνου ἡμέρα
θὰ πέσωμε 'ς τὸν οὐρανὸ 'σὰν πέτρα 'ς τὸ ποτάμι,
νὰ πιάσω τὴν ἀγάπη μου παλάμη μὲ παλάμη,
γιὰ νὰ χορέψωμε μαζὶ τὴν πόλκα 'ς τὸν ἀέρα.

XX.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΟΥΤΣΟΣ.

Ὁ πατὴρ οὗτος τῆς νέας Ἑλληνικῆς ποιήσεως ἐγεννήθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐν ἔτει 1803. Ἐνωρὶς ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἑσπερίαν, ἐξεπαιδεύθη ἐν αὐτῇ, ὥστε νέος ἔτι ἔγραψε διάφορα συγγράμματα καὶ ποιήματα εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, ἅτινα πάντα κατέχουσι μίαν τῶν πρώτων θέσεων ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν κλασσικῶν Γαλλικῶν ποιημάτων. Ἐπροικισμένος ὑπὸ τοῦ δώρου τῆς εὐχερείας περὶ τὸ στιχουργεῖν, ἐπεδόθη ἰδιαζόντως εἰς τὴν ποίησιν. Ὁ Ἀλέξανδρος Σοῦτσος δὲν εἶναι ποιητὴς αἰθέριος, ἀλλ' ἡ στιχουργία του εἶναι πατριωτικὴ ῥητορεία, πλήρης ζωῆς καὶ ποιήσεως, ἐξάπτουσα ἐγκαίρως καὶ ἁρμοδίως τὸ αἴσθημα· ἡ ποίησις του ῥέει ἀπὸ κρήνης διαυγοῦς. Ἀλλ' ὁ ὑπὸ ἀδόλου καὶ εἰλικρινοῦς ἐνθουσιασμοῦ θερμαινόμενος οὗτος ψάλτης τῆς Ἐλευθερίας, ὁ μὲ τοσαῦτα ἁρμονικὰ ἔπη κοσμήσας τὸν νέον Ἑλληνικὸν Παρνασσόν, ὁ ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καταστρέψας τὸν βίον ὁλόκληρον, ὁ ἀκάματος οὗτος σκαπανεὺς τῆς τυραννίας, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ὥστις φυγὰς καὶ ἀνέστιος ἐν τῷ Νοσοκομείῳ τῆς Σμύρνης τὸν Ἰούνιον τοῦ 1863.

ΕΚ ΤΟΥ ΛΥΡΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ « ΠΕΡΙΠΛΑΝΩΜΕΝΟΥ. »

Χώρα μεγαλοφυΐας! εἰς τοὺς κόλπους σου τὸ πάλαι,
ὦ πατρίς μου, αἱ ἰδέαι ἀνεβλάστανον μεγάλαι·
καὶ, τυραννοκτόνον ξίφος κρύπτοντες εἰς τὰς μυρσίνας,
οἱ Ἁρμόδιοι ἀνώρθουν ἰσονόμους τὰς Ἀθήνας.
Ἄλλοτε θεοὶ ἐπάτουν τὰ ἐδάφη σου, καὶ θείαν
ἕως σήμερον ἡ γῆ σου ἀναδίδει εὐωδίαν,
καὶ ἡ αὔρα τοῦ ζεφύρου
ψιθυρίζει τὴν ἀρχαίαν μελῳδίαν τοῦ Ὁμήρου.

Δύο ἔφερε μοχθοῦσα γίγαντας τῆς γῆς ἡ σφαῖρα,
καὶ τῶν δύο οἱ αἰῶνες σὲ κηρύττουσι μητέρα.
Στρατηλάτης τῶν Ἑλλήνων ἐκδικῶν τὸν Μαραθῶνα,
ὁ Ἀλέξανδρος εἰσῆλθε νικητὴς εἰς Βαβυλῶνα.
Διετήρει αἵματός σου εἰς τὰς φλέβας του ῥανίδα
ὁ Κορσικανός, ὁ ἔχων τὸ Ταΰγετον πατρίδα,
καὶ εἰς μίαν μόνην ὥραν
τὴν γῆν παίξας, τὴν γῆν χάσας εἰς τοῦ Βατερλὼ τὴν χώραν.
Ἀλλ' ὁ πρῶτος, ἀγαπῶν σε καὶ τὴν δόξαν τῶν Ἑλλήνων
πέραν τοῦ Ἰνδοῦ καὶ Γάγγου μέχρι τροπικοῦ ἐκτείνων,
ἀπεβίωσε μονάρχης καὶ, ὡς τοῦ πολέμου λείαν,
μίαν ἔδωκεν εἰς πάντα στρατηγόν του βασιλείαν.
Ὁ δὲ δεύτερος, μισῶν σε καὶ τὸν ἄδοξον Σουλτάνον
ἐπιστήθιόν του φίλον ἀντὶ σοῦ παραλαμβάνων,
δέσμιος εἰς νῆσον ξένην,
δέσμιος εἰς τὴν Ἁγίαν ἐτελεύτησεν Ἑλένην.

Δὲν ἐξύπνισαν ἐκ νέου αἱ ἠχὼ τῶν Μαραθώνων
εἰς τὴν ῥῆξιν τῶν δεσμῶν σου, δεσμῶν εἴκοσιν αἰώνων;
Ἐσυντρίψαμεν εἰς πᾶσαν ὕφαλόν σου ἕνα στόλον,
κατεστρέψαμεν εἰς πᾶσαν στένωπόν σου στρατὸν ὅλον.
Πλὴν τί κλέος σὲ ἀνύψει, καὶ τί αἶσχος σὲ πιέζει!
Ἐνετοὶ μετὰ Ῥωμαίους, μετὰ Τούρκους Βαυαρέζοι
σιδηρόποδες περῶσι,
καὶ κατόπιν εἷς τοῦ ἄλλου ὅλοι σὲ βαρυκτυπῶσι.

Βαυαρέζοι! . . . ὡς ἀπλήστων ἔπεσαν Ἁρπυίων νέφη.
Βαυαρέζοι! . . . τῆς Ἑλλάδος ἡ πικρὰ χολὴ τοὺς τρέφει,
καὶ ἡ γῆ της, ἀπὸ μίσους πυρετὸν θερμαινομένη
ἕνα ἕνα τοὺς φλογίζει, ἕνα ἕνα τοὺς μαραίνει.
Ἦλθαν, ἔρχονται οἱ ξένοι καὶ ἀπὸ τοὺς δύο πόλους,
περιφρονητέοι ὅλοι, μᾶς περιφρονοῦσιν ὅλους. . . .
Εἴλωτος, ὦ Ἕλλην, φόρει,
φόρει πῖλον, ἀφοῦ λείπει ἀπὸ σὲ ψυχὴ καὶ δόρυ!

Εἶσθε σεῖς τὰ θερμὰ τέκνα τοῦ μεσημβρινοῦ ἡλίου;
εἶσθε σεῖς ἡ πνευματώδης γενεὰ τῆς Μεσογείου;
Ἕλληνες! πῶς εἰς τὸ μέσον ἐρειπίων καὶ μνημάτων
κεῖσθε, ὡς σωρὸς ἀψύχων καὶ ἀφώνων ἀγαλμάτων;
Ἀλλὰ λέγουσί τι πλέον κ᾽ ἔχουσιν εἰκόνα ζῶσαν,
οἱ ἀρχαῖοι ἀνδριάντες, οἱ χωρὶς πνοὴν καὶ γλῶσσαν,
παρὰ σεῖς οἱ ὄντως λίθοι
καὶ, ὡς λίθοι, τῆς πατρίδος βαρυθλίβοντες τὰ στήθη.....

Ὁ τοῦ πόντου διαβάτης βλέπει ἔκθαμβος τὸ λεῖον,
τὸ χωρὶς ἀρχὴν καὶ τέλος ὠκεάνειον πεδίον.
Εἰς τὸ κέντρον μένων κύκλου, ὅστις πάντοτε αὐξάνει,
πώποτε τὴν φεύγουσάν του περιφέρειαν δὲν φθάνει.
Τοῦ νοὸς ἐκεῖ δὲν ἔχει πέρας ἡ ταχυπορία,
οὐδ᾽ ὁρίζοντα ἐμπρός της ἀπαντᾷ ἡ φαντασία·
ἡ ψυχή του ἐλευθέρα
διατρέχει τὰς ἐκτάσεις ὑπὸ οὔριον ἀέρα.

Κύλιε τὰ κύματά σου, θάλασσα! . . . μυρίοι στόλοι
ἔρχονται, ὑπάγουν, τρέχουν εἰς τὸν τράχηλόν σου ὅλοι.
Σείεσαι, καὶ τῶν μελῶν σου τῶν βαρέων, τῶν μεγάλων,
καὶ ὁ εἷς καὶ ἄλλος πόλος συναισθάνονται τὸν σάλον.
Θάλασσα! ὁ ἄμετρός σου καὶ ἀγήρατος βραχίων
ἐγκολποῦται τὴν γῆν ὅλην, ὡς ἡ μήτηρ τὸ παιδίον,
καὶ, ἀτίθασσος ἀγρία,
μάχεσαι πρὸς τοὺς τυφῶνας, μάχεσαι πρὸς τὰ στοιχεῖα.

Τὴν γῆν ὅλην ἡ θρασύτης τοῦ ἀνθρώπου μεταλλάττει,
ἀλλ᾽ εὑρίσκει ὅριά της τ᾽ ἀναλλοίωτά σου κράτη.
Ὅτε ἤχησεν ἡ πρώτη ὥρα τῆς δημιουργίας,
νέα ἔῤῥευσες καὶ νέα ῥεύσεις μέχρι συντελείας.
Τὴν παλίῤῥοιαν τῆς τύχης καὶ τὸ ἄστατόν της πνεῦμα
παριστᾷ τὸ ὑπ᾽ ἀνέμων περιδίνητόν σου ῥεῦμα,
καὶ εἰς σὲ ἡ τοῦ ἀπείρου
ἔκτασις ἀντανακλᾶται ὡς εἰς κάτοπτρον σαπφείρου.

Νικητὴς εἰς τὸ Μαρέγκον, ἐρασθεὶς τὰ θέλγητρά της,
ἥρπαζε τὴν Ἀφροδίτην Πραξιτέλους ὁ Γαλάτης·
καὶ ἀπὸ τὰς χεῖρας τούτου, ὡς ἀπ' ἐραστοῦ ἀγκάλην,
ὁ τῆς Γερμανίας Καῖσαρ τὴν θεὰν ἀπέσπα πάλιν.
Αὐτῆς ἔχουσα τὸ κάλλος, εἰς τὰς χάριτας ὁμοία,
ἔλαβες ὁμοίαν τύχην καὶ σὺ, Κύπρις Ἰταλία,
καὶ ἀπὸ ἑνὸς εἰς ἄλλου
πίπτεις δέσμιος τοὺς κόλπους, ἢ Αὐστριακοῦ, ἢ Γάλλου.

Ἔπρεπεν ἀπὸ τὴν φύσιν νὰ πλασθῇς, ὦ Ἰταλία,
ὀλιγώτερον ὡραία, ἢ πλειότερον ἀνδρεία·
τὰς ὀρέξεις τῶν τυράννων ἢ δὲν ἤθελες φλογίζει,
ἢ τὸ ἀρειμάνιόν σου αὐτοὺς ἤθελε φοβίζει.
Ἀλλὰ ζώπυρον ὡραῖον αἰωνίων πόθων εἶσαι,
καὶ κατὰ τοῦ ξένου ξένην δύναμιν ἐπικαλεῖσαι·
νικηθῇς, ἢ καὶ νικήσῃς,
τῶν ἐχθρῶν ἢ βοηθῶν σου μένεις λάφυρον ἐπίσης.

Ῥώμη τοῦ Καπιτωλίου! φόβητρον ἑπτὰ αἰώνων,
ἡ βασίλισσα τοῦ κόσμου καὶ ἡ μήτηρ τῶν Κατώνων!
Ῥώμη τοῦ Ἁγίου Πέτρου! τῶν ἐθνῶν ἐλπὶς καὶ τρόμος,
ἡ βασίλισσα τοῦ κόσμου καὶ Χριστοῦ ἡ κληρονόμος!
Ῥώμη! βασιλέων ἅμα καὶ λαῶν κατέστης χλεύη·
σὲ θρηνεῖ ὁ Τίβερίς σου καὶ ἡ βάσις σου σαλεύει,
Ἐκκλησία κλονουμένη
καὶ τῶν γοτθικῶν βωμῶν σου καθ' ἡμέραν στερουμένη!

Εἰς τὰς χώρας σου ἡ δόξα ἐσιώπησε πρὸ χρόνων,
φωναὶ μόνον χαλκοστόμων καὶ θρησκευτικῶν κωδώνων
κλαυθμυραὶ εἰς σὲ δι' ὅλης ἀντηχοῦσι τῆς ἡμέρας·
καὶ τοῦ Παπισμοῦ βαδίζει βαρυπάταγον τὸ τέρας,
διαβαῖνον μακρὰ ἔλη, πόλεις χήρας ἀπὸ δήμους,
ὡς κωδωνοφόρος δράκων, ὅστις τρέχει τὰς ἐρήμους
μετὰ φοβερῶν σημάντρων
ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο δάσος, ἀπὸ ἓν εἰς ἄλλο ἄντρον.

Ἅγιον καὶ παντοκράτορ πνεῦμα τῆς Ἐλευθερίας!
ὁ Θεὸς ἀπὸ τὴν πρώτην ὥραν τῆς δημιουργίας
σ᾽ ἐνεφύσησεν ὡς αὔραν εἰς τὴν κτίσιν ζωογόνον,
καὶ σὲ εἶπε: «Πνέε μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων!»
Ξίφος σου τὸν λόγον ἔχεις, κεραυνόν σου τὴν ἰδέαν,
στρατιώτας σου τὰ ἔθνη καὶ τὴν ἶριδα σημαίαν·
μᾶς φωτίζεις, μᾶς θερμαίνεις,
καὶ τὸν νοερὸν συστρέφεις ἄξονα τῆς οἰκουμένης.

Πολεμεῖς τοὺς ὀχλοκράτας, τοὺς τυράννους ἐκθρονίζεις,
καὶ εἰς βάσιν τὸν ναόν σου ἀδαμάντινον στηρίζεις·
ἔχεις δὲ εἰς τοὺς βωμούς σου τὰς θεὰς τῆς Πιερίας
Ἑστιάδας σου ἀγρύπνους καὶ πιστάς σου ἱερείας.
Ἔψαλλον εἰς τὴν Ἑλλάδα τοὺς παιᾶνάς σου τὸ πάλαι
Μαραθῶνες, Θερμοπύλαι, Σαλαμῖνες καὶ Μυκάλαι·
σήμερον εἰς τὴν Γαλλίαν
ἀπολαύεις θερμοτάτην, ἀλλ᾽ αἱματηρὰν λατρείαν.

Εἰς τὸν οὐρανόν της βλέπω τὴν δυάδα τῶν ἀστέρων,
τοὺς λαμπρούς της Διοσκούρους, τὸν Ῥουσσὼ καὶ τὸν
Τὸν βαρὺν ζυγὸν ὁ πρῶτος ἔσεισε τῶν βασιλέων, [Βολταῖρον.
καὶ κατέλυσεν ὁ ἄλλος τὴν ἰσχὺν τῶν ἱερέων.
Πλάτωνος τὴν θείαν ἔχων ὁ Ῥουσσὼ ὑψηγορίαν,
καὶ Λουκιανοῦ τὴν πλήρη ὁ Βολταῖρος εἰρωνείαν,
τρέχοντες ἀλλοίους δρόμους,
τῆς ἐπαναστάσεώς της ὤρυξαν τὰς ὑπονόμους . . .

Ὅτε κράζων εἰς τὰ ὅπλα τὸ αἱματωμένον Γένος
ὁ νεκρὸς τοῦ Γρηγορίου ἔπλεεν ἀγχονισμένος,
καὶ, τὰς δύο πλευρὰς ἅμα τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας,
πλήττουσα ἡ κεφαλή του, ἤειρε κατὰ Τουρκίας·
ἔλεγεν ἐκεῖνος, ὅτι ὁ σωτὴρ τοῦ Γένους κλῆρος,
ὁ εἰς τὰς ἀλύσεις μάρτυς καὶ εἰς τοὺς πολέμους ἥρως,
προωρίζετο ἀθλία
τῶν ἑτεροδόξων χλεύη καὶ τοῦ Παπισμοῦ θυσία!

Βρέφος Ἡρακλῆς, τὸ Ἔθνος, ἔπνιγεν ἐκ τῶν σπαργάνων
ὄφιν τρεῖς ὑψοῦντα κάρας, τῶν τριῶν γαιῶν Σουλτάνον,
καὶ, κρατοῦσα ἡ Εὐρώπη τῆς Ἀνατολῆς τὸν κλόνον,
ἀνεβίβαζε τὸ βρέφος ἐκ τῆς κοίτης εἰς τὸν θρόνον.
Ποῖος σήμερον, τοὺς πόδας δέσας τοῦ ἀετιδέως
καὶ τὰ νεογνὰ πτερά του κόπτων ἢ καὶ σπῶν βιαίως,
δυνατὸς κατ᾽ ἀδυνάτου,
τὴν δουλείαν του ἐμπαίζει καὶ τὴν νηπιότητά του;

Ὁ καταπατῶν τὸ Ἔθνος ποῖος; ποῖον τ᾽ ὄνομά του;
Ἕλλην οὗτος; πόθεν οὗτος; ποῖα τὰ περγαμηνά του;
Πρὶν τὸ γένος τῶν ἡρώων καταστήσῃ ἀγελαῖον,
σκήνωμά του τὴν γῆν ὅλην εἶχεν, ὡς ὁ Ναπολέων;
Ἔφερε, καθὼς ἐκεῖνος, εἰς γιγάντων τρέχων πάλην,
τὴν ῥομφαίαν εἰς τὴν μίαν καὶ τὸν κόσμον εἰς τὴν ἄλλην;
κ᾽ ἔθνη κατακτῶν παντοῖα,
διεμοίραζε τὰ σκῆπτρα ὡς τοὺς κέγχρους εἰς στρουθία;

Ἀλλ᾽ ὦ φίλοι τῶν πολέμων, ἀλλ᾽ ὦ παῖδες τῶν Ἑλλήνων!
ἀναλάβετε τὸν πρῶτον ἐνθουσιασμὸν ἐκεῖνον,
ὅτε ἡ Ἐλευθερία ἐκυβέρνα τὴν πατρίδα,
εἰς τὸ αἷμα τῶν τυράννων βαπτὴν φέρουσα χλαμύδα·
ὅτε στόλους τρεῖς Αἰγύπτου, Βυζαντίου, Καρχηδόνος,
ὅτε τρεῖς στρατοὺς Βεράτης, Μέμφιδος καὶ Βαβυλῶνος,
εἰς ἓν θέρος ἐνικᾶτε,
θαλασσοδρομεῖς δελφῖνες, λέοντες ὀρεοβᾶται!

Τρέξατε μακρὰν τῶν Φράγκων εἰς τὸν Πίνδον εἰς τὰ
ὅπου ἡ φωνή των ὕβριν εἰς ὑμᾶς δὲν ἀναπέμπει! [Τέμπη,
Τῆς στενῆς αὐτῆς Ἑλλάδος ὁ ἀὴρ μεμολυσμένος·
πνεύσατε ὑγείας ἄλλον εἰς τὸ μέγα ἔξω Γένος!
Ἀναβῆτε εἰς τὰ ὄρη, ὅπου πνεύμων δὲν ἀσθμαίνει,
εἰς τὰ ὄρη ἀναβῆτε, ὅπου ἡ Πατρὶς προσμένει·
ὅπου ἡ Ὀρθοδοξία
παρὰ τὸν Θεὸν ἑδρεύει, κόρη τοῦ Θεοῦ ἁγία!

Ἰδοὺ σχίζει τοὺς ἀέρας, ἰδοὺ φθάνει μετ' ὀλίγον,
κρώγματα χαρᾶς σκορπίζων, χρυσᾶς πτέρυγας ἀνοίγων,
ὁ κατόπιν τῆς Σοφίας, βασιλίδος τῶν Ἑλλήνων,
ἀποπτὰς εἰς ξένον κράτος ἀετὸς τῶν Κωνσταντίνων.
Ἐπιστρέφει, πολὺν πάγον, πολλὴν ἔρημον περάσας,
εἰς τὰς δύο του ἠπείρους, εἰς τὰς δύο του θαλάσσας·
καὶ κρατεῖ ὡραιοτέραν
τὴν ὑδρόγειον ἐκ νέου εἰς τοὺς ὄνυχάς του σφαῖραν.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΠΟΥΣ ΤΗΣ « ΤΟΥΡΚΟΜΑΧΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ. »

Μακροὺς αἰῶνας παρεῖδες, Μοῦσα,
τὸν Ἑλικῶνα σιωπηλὸν,
καὶ δὲν ἠκούσθης καλλιφωνοῦσα
κανὲν κελάδημα ὑψηλόν.
Ἀηδονόστομος, καθὼς πάλαι,
τὴν Τουρκομάχον Ἑλλάδα ψάλε,
ἥτις εἰς δάφνας τοῦ Μαραθῶνος,
τῆς Σαλαμῖνος, τῶν Πλαταιῶν,
ἥνωσεν ἄλλας νέου ἀγῶνος,
ἐνδοξοτέρας τῶν παλαιῶν.

Ἐχειροκρότησεν ἡ γῆ ὅλη,
στρατοὶ τὴν δίκελλαν ζευγητῶν,
τὴν κώπην λέμβων ἔφυγαν στόλοι,
καὶ εἷς ἐδίωξεν ἑκατόν.
Κόσμον ἐσάλευσεν Ἐπαρχία,
καὶ ἡ Νειλόῤῥυτος βασιλεία,
καὶ δύο ἅμα ἡγεμονεῖαι
κατὰ τοῦ Ἴστρου τὰς ἐκβολὰς,
πάντοτε δοῦλαι, τότε θρασεῖαι,
ἀζεύκτους ὤρθωσαν κεφαλάς.

Ἐν μέσῳ τότε ἀνδρίας τόσης
εἶπὲ καὶ πόσας πασιφανεῖς
πληγὰς ἐπέφερε καὶ κακώσεις
ἡ Ἔρις, πόλεων Ἐριννύς.
Ἂν δὲ εἰς δόξης καὶ φώτων χρόνους
αὐτὴ κατέστρεψε τοὺς προγόνους,
ἂν ἡ λοξόφθαλμος πυροβόλον
σπείρῃ καὶ σήμερον ἀστραπὴν,
τὰς φρένας ῥύθμισε ἡμῶν ὅλων
καὶ εἰρηναίαν χῦσε μολπήν.

Καὶ σὺ, Θρησκεία, ἥτις ὑψόνεις
τοὺς θεοπνεύστους Δαυὶδ τῆς γῆς,
ἥτις δακτύλους δύο σταυρόνεις
καὶ τὴν ὑφήλιον εὐλογεῖς,
καὶ δύο πέμπεις δυνάμεις θείας,
σοφίας πνεῦμα, φῶς ἀληθείας,
τὰς ἱεράς σου βάλε παλάμας
εἰς τὴν ῥιγῶσάν μου κεφαλὴν,
ὥστε πᾶν ἔπος μου ὡς ἀδάμας
νὰ διαλάμψῃ χρόνον πολύν.

. . . . . .

Ὦ Χίος! θέλω τὴν μακαρίαν
ἐκείνην πέτραν σου ν' ἀσπασθῶ,
καὶ τοῦ Ὁμήρου τὴν μελῳδίαν
νὰ ἐκμυζήσω, νὰ ἐμπνευσθῶ·
θέλω τὴν δάφνην του νὰ μασσήσω
καὶ τὰ δεινά σου νὰ τραγῳδήσω,
ὡς ἐτραγῴδησε τὰ τῆς Τροίας
εἰς τοὺς γλυκεῖς σου κόλπους ἐντὸς.
ὅταν αἱ κόραι τῆς Πιερίας
ἔλεγαν, ἔγραφε δὲ αὐτός.

. . . . . .

Τοῦ Ἰωάννου Γαλάτου κόρη,
παιδίσκη μόλις ἑπτὰ ἐτῶν,
τὸν ἠκολούθει κατὰ τὰ ὄρη,
φεύγοντα πλῆθος στρατιωτῶν.
Ἡ μαύρης μοίρας Αἰκατερίνη
αὐτὴ, ὠχρόλευκος ὡς σελήνη,
Ἔρως ὡς Ἥβη ἐνδεδυμένος,
« Πατέρα! » ἔκραζε μὲ κλαυθμούς·
εἰς πᾶν ἐκεῖνος αἴσθημα ξένος,
δὲν εἶχεν ὦτα καὶ ὀφθαλμούς.

Πηδήσας βράχους, πλεύσας ἀβύσσους,
ἐσώθη μόλις εἰς ἄλλην γῆν,
ἀλλὰ τοῦ τέκνου του τὰς ἀλύσους
καὶ τῆς συζύγου του τὴν σφαγὴν
ἐκεῖθεν ἔμαθεν, ὀκτὼ χρόνους
βαθεῖς ἀκούων καρδίας πόνους·
δι' ἓν τὸν κόσμον πλάσμα ἠρώτα
κ' ἔκραζε: « Κόρη μου ποθεινή!
« εἰς τὰ σκληρά μου ἀκόμη ὦτα
« ἡ παιδική σου ἠχεῖ φωνή. »

Καὶ εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἀσίας
τὰ βήματά του περιπλανῶν,
παρὰ τὰ Μύλασα τῆς Καρίας
τὸ περιζήτητον εὗρεν ὄν.
Ἐκεῖ, τὸν εἶπαν, ἡ λυπημένη
ἐκεῖ ὀλίγας αἶγας ποιμαίνει·
ἀλλαξοπίστησεν ἡ ἀθλία
ὑπὸ αὐθέντας Ὀθωμανούς,
πλὴν τὴν ἐκόλασεν ὀργὴ θεία,
κ' ἐκλείψεις πάσχει αὐτῆς ὁ νοῦς.

Εἰς ἄκραν ἔστεκε καὶ πρὸς ἕνα
ἔκλινε κάτω αὐτὴ κρημνόν,

ὄμματα στρέφουσα πλανεμένα,
ὅταν ἐκεῖνος ἦλθε θρηνῶν:
« Αἰκατερίνη! τέκνον μου! » κράζει·
« Αἰκατερίνη! » πάλιν φωνάζει.
Ἀλλὰ ἡ νέα δὲν εἶχεν ὦτα
καὶ, ὡς ἐλίχρυσος μαρανθεὶς,
εἰς τὰ ὠχρά της πλανῶνται νῶτα
πλεξίδες δύο κόμης ξανθῆς.

« Αἰκατερίνη! δὲν μὲ λυπεῖσαι; »
ὁ γέρων λέγει ὁ θλιβερός·
« πατήρ σου εἶμαι, δὲν μ᾽ ἐνθυμεῖσαι;
« τόσον μὲ ἤλλαξεν ὁ καιρός;
« τοῦ χωρισμοῦ σου μ᾽ ἔχει ὁ πόνος
« ἀλλοιωμένον, ὄχι ὁ χρόνος . . .
« Σ᾽ ἔχασα βρέφος, σ᾽ εὑρίσκω νέαν·
« ὦ γηρατειά μου εὐτυχῆ!
« τὴν ποθεινήν σου διψῶσα θέαν,
« ἦλθ᾽ εἰς τὰ χείλη μου ἡ ψυχή. »

Οὔτ᾽ ἐκινήθη, οὔτ᾽ ἐθερμάνθη
αὐτὴ, ὡς κρύα πέτρα βουνῶν,
καὶ οὔτ᾽ ἐνόησεν, οὔτ᾽ ἠσθάνθη,
ἀλλ᾽ εἰς τὸν ἄσπλαγχνον οὐρανὸν
ὕψωσε μόνον βλέμμα γαλήνης
κ᾽ ἔψαλεν ἆσμα παραφροσύνης:
« Τὸ ἅγιόν μου μύρον μ᾽ ἐπῆραν
« οἱ αἱμοβόροι Ὀθωμανοί·
« τὴν οὐρανίαν μ᾽ ἔκλεισαν θύραν,
« δὲν εἶμαι πλέον Χριστιανή! »

Κ᾽ ἐκεῖνος ἔκραζε: « Τρισαθλία,
« μὴ ψάλλῃς πλέον! φρίττω, ῥιγῶ!
« ἀπεμωράνθης, καὶ ἡ αἰτία
« τῆς δυστυχίας σου εἶμ᾽ ἐγώ! »

Βαρυκτυπῶντα μέτωπον, στήθη,
αὐτὴ τὸν εἶδε καὶ ἀπεκρίθη:
« Τὸ ἅγιόν μου μύρον μ' ἐπῆραν
« οἱ αἱμοβόροι Ὀθωμανοί·
« τὴν οὐρανίαν μ' ἔκλεισαν θύραν,
« δὲν εἶμαι πλέον Χριστιανή! »

Ἔγιναν δύο οἱ ὀφθαλμοί της
πηγαὶ δακρύου της φλογεροῦ·
τὸ τελευταῖον ἡ ἐρημῖτις
σημεῖον ἔκαμε τοῦ σταυροῦ,
καὶ εἰς τὰ βάραθρα ἐκρημνίσθη,
καὶ ὁ ψαλμός της συνεβυθίσθη:
« Τὸ ἅγιόν μου μύρον μ' ἐπῆραν
« οἱ αἱμοβόροι Ὀθωμανοί·
« τὴν οὐρανίαν μ' ἔκλεισαν θύραν,
« δὲν εἶμαι πλέον Χριστιανή! »

Καὶ ὁ πατήρ της: « Μὲ ἀπεσπάσθη
« ἀπὸ τοὺς κόλπους μου τοὺς γυμνούς,
« καὶ τὸν πατέρα της κατηράσθη
« καὶ εἰς ἀβύσσους καὶ εἰς κρημνούς
« μ' ἔφυγε δίχως νὰ μὲ γνωρίσῃ,
« μ' ἔφυγε δίχως νὰ μ' ἐλεήσῃ!
« Ὅλην ἐπάνω μου τὴν ὀργήν σου,
« ὅλην ἐξήντλησας, οὐρανέ!
« ὅλην ἐπάνω μου τὴν γοργήν σου
φλόγα ἐκένωσες, κεραυνέ!...

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ « ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ. »

Ναί! γλυκὺ τά βλέμματά μου θέλγητρον ἐπαναφέρει
πρὸς αὐτὰ τὰ μαρτυροῦντα τὰς ποτὲ Ἀθήνας μέρη,

ὅπου, καὶ θραυσθεὶς ὁ μέγας Παρθενών των, τὴν τελείαν
καὶ ἁρμονικὴν ἐμφαίνει τοῦ Παντὸς δημιουργίαν·
ὅπου μετ᾽ αἰώνων κύκλους σῶα φέρει τὰ πλευρά του
τὸ Θησεῖον, ὡς χθὲς σφύρα νὰ τὸ ἔτευξεν ἐργάτου.
Τοῦ Θεοῦ τὰ ἐργαλεῖα εἰς τὴν γῆν αὐτὴν τὸ πάλαι
οὐρανόθεν κλοπιμαῖα χεῖρες ἔφεραν μεγάλαι,
καὶ τοὺς δύο χαρακτῆρας τῶν ὡραίων του πλασμάτων,
τὴν ἐντέλειαν ἐπῆραν καὶ ἀϊδιότητά των.

Ἀλλ᾽ ἰδοὺ οἱ κολοσσαῖοι τοῦ Ὀλυμπιείου στύλοι!
ἔμπροσθέν των μικρὰ στέκει τοῦ Ἀδριανοῦ ἡ Πύλη,
καθὼς στέκει, ἐπενδύτην μῖμον καὶ μικρὸν φοροῦσα,
πρὸς τὴν Μοῦσαν τοῦ Ὁμήρου ἡ τοῦ Βιργιλίου Μοῦσα.

Χαῖρε, κόνις Ἁρμοδίων, κόνις Ἀριστογειτόνων,
ἥτις μετὰ τῶν ζεφύρων συμπετᾷς καὶ τῶν αἰώνων,
καὶ πατρίδος ψιθυρίζεις ἔρωτα θερμὸν ἀκόμη!
Ἐνῷ σήμερον τοῦ ξίφους χλεύη ἔγιναν οἱ νόμοι
καὶ κατήσχυνε τὸ Ἔθνος ἡ βασιλικὴ πορφύρα,
ἡ Ἑλλὰς δὲ δούλη μένει καὶ γενναίων τέκνων στείρα,
πρὸς σᾶς, φεύγων τοὺς ἀνθρώπους, πότνιαι σκιαί, πλανῶμαι,
καὶ, στενάζων, τοὺς πατρῴους θεοὺς ὅλους καταρῶμαι,
οἵτινες, πλὴν τοῦ καλοῦ μας οὐρανοῦ, τὰ τῶν προγόνων
ὅλα ἥρπασαν, ναί, ὅλα, καὶ μᾶς ἄφησαν τὸν φθόνον.

Χώρα τῶν μεγάλων ἔργων, χώρα τῆς φιλοσοφίας,
ἥτις εἶχες πᾶσαν πέτραν βῆμα ἕνα εὐφυΐας,
κ᾽ εἰς τοὺς κόλπους σου ἠρίθμεις πλειοτέρους ἀνδριάντας
ἢ τοὺς σήμερον παροίκους καὶ αὐτόχθονάς σου πάντας·
ἀπὸ σὲ δὲν μένει ἄλλο, παρ᾽ ἡ κύκλῳ ἐρημία!
πᾶσαν ὥραν μεταλλάττει πορφυρᾶ, γλαυκὰ, μυρία,
ὡς χρυσῆ πλευρὰ δελφῖνος, χρώματα ὁ οὐρανός σου,
ἀλλὰ δόξαν δὲν σὲ στέλλει σήμερον μετὰ τῆς δρόσου.

Φέρε με, Ἀκαδημία, τὰ θεσπέσιά σου μέλη!
Ἔτεκεν εἰς σὲ ὁ θεῖος Πλάτων τὸν Ἀριστοτέλη,

καὶ ὑψώθησαν ἐντός σου δύο ἰδεῶν ἑστίαι
κοσμοδέσποιναι, ὡς δύο βασιλέων δυναστεῖαι.
Ἔθεσαν αὐτοὶ τὰ δύο τέρματα τῆς διανοίας,
καὶ οὐδεὶς τὰ ὑπερέβη μετὰ γενεὰς μυρίας.
Πάθη μόνον ἀκτὶς πᾶσα τοῦ ἡλίου σου ἀνάπτει,
καὶ κανένα ὡς τὸ πάλαι μέγαν νοῦν δὲν ἐκκολάπτει.

Κύλιε τὸν ἄργυρόν σου, θάλασσα τῆς Σαλαμῖνος!
τῶν Περσῶν ἠχεῖ ἀκόμη μὲ τὸν φλοῖσβόν σου ὁ θρῆνος.
Ὁ βυθός σου, ὅταν δαίμων τρικυμίας ἀλαλάζῃ,
κράνη των, ἀσπίδας, πέλτας μὲ τὰ φύκη σου ἐκβράζει·
κραυγὰς πόσας αἱ ἀκταί σου αὐταὶ ἤκουσαν ἀγρίας,
ὅτε ἤρχησεν ἡ ῥῆξις τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας!
Εἰς τὰ νῶτά σου τί πλῆθος μακρῶν πλοίων ἐκινεῖτο,
ὅτε ἡ βαρβαροκτόνος ναυμαχία ἐτελεῖτο!
μέγιστα, μικρὲ τὸ σῶμα καὶ τυραννοφθόρε πόντε,
πρόσωπα εἰς τὸ γλαυκόν σου κάτοπτρον ἀντανακλῶνται.

Ἐδῶ ἔδραμεν, ὁπόταν ἡ πατρὶς ἐπαπειλεῖτο,
ὁ ἐξορισθεὶς, διότι Δίκαιος ἐπεκαλεῖτο,
καὶ εἰς τὰς σκηνὰς τὴν νύκτα ἦλθε τοῦ Θεμιστοκλέους,
εἰς ἐχθρὸν προτείνων λόγους φιλιώσεως γενναίους.

Διὰ τὰς διακοσίας μυριάδας του ὑψίφρων,
ἐκεῖ ἄνω τὸν χρυσοῦν του ἔθετεν ὁ Ξέρξης δίφρον,
καὶ τὸν χιλιοτριήρη στόλον του ὡς ἐκ τεμένους
ἐποπτεύων κύκλῳ, εἶχε γραμματεῖς προστεταγμένους
ν᾽ ἀπογράφωσιν ἐκεῖθεν τὰς ῥοπὰς τῆς μάχης πάσας,
ὁ τὴν θάλασσαν μ᾽ ἓν σκάφος φυγὰς ὕστερον περάσας.

Ποῖον δρᾶμα, ποίαν ἔχον περιπέτειαν καὶ λύσιν!
νὰ δουλώσῃ ἐδῶ ἦλθεν ἡ Ἀνατολὴ τὴν Δύσιν!
Ἂν Θεμιστοκλῆς δὲν ἦτο, σκότος ἤθελε σκεπάζει
τὴν Εὐρώπην, ὅθεν τώρα φῶς σοφίας ἀπαυγάζει.
Ἀλλὰ ὄστρακον, ὡς γέρας, ἔλαβεν ἀειφυγίας
ὁ πατὴρ τῆς παγκοσμίου φαεινῆς Ἐλευθερίας.

Ἐπειδὴ ἐνόσῳ λάμπων, ὡς ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου,
ἔξοχος ἀνὴρ πληρόνει τὸν ὁρίζοντά τοῦ βίου,
τὸν προσβλέπει μὲ ἀλγοῦντας ὀφθαλμοὺς ὁ ἔρπων Φθόνος·
ἀλλ' ὁπόταν εἰς τὰ νέφη καταδύσῃ τοῦ αἰῶνος
καὶ ἡ γῆ ἐν μέσῳ τούτου καὶ ἡμῶν ἐπιπροσθήσῃ,
πρόθυμος τὰς ἀρετάς του καθεὶς τότε νὰ ὑμνήσῃ.
Οὕτω βλέπομεν τὴν νύκτα δίχως ὄψεως ὀδύνην
τὸν φωστῆρα τῆς ἡμέρας φέγγοντα εἰς τὴν Σελήνην . . .

Θάλασσα τῆς Σαλαμῖνος, ἀποχαιρετῶ σε! . . . φεύγω! . . .
Πρὸς σὲ δὲ τῆς φαντασίας τοὺς χρυσοῦς ταῶνας ζεύγω,
ὦ ἐκεῖθεν τοῦ Σουνίου ἐκτεινόμενον Αἰγαῖον,
τοῦ ὁποίου πᾶσα νῆσος μ' ἕν της ὄνομα ὡραῖον,
ἡ Φολέγανδρος, ἡ Δῆλος, ἡ Πολύαιγος καὶ Ἴος,
ἡ Ὀλέαρος, ἡ Θήρα, ἡ Πεπάρηθος καὶ Χίος,
εἰς ἡμᾶς ἀνακαλοῦσιν ἢ ἓν ῥόδον ἢ ἓν κρῖνον!
Ἀρχιπέλαγος, τὴν νύκτα εἰς τὴν ὅρασιν προτεῖνον
τόσους βράχους καὶ σκοπέλους σεληνοφωτίστους ὅλους,
ὅσοι λάμπουσιν ἀστέρες εἰς τοὺς κυανείους θόλους!
Εἰς καθένα εὐοσμόν σου ποντοφύτευτον ῥοδῶνα
εἶχες ἄλλοτε καὶ μίαν κελαδοῦσαν ἀηδόνα,
τὸν Ἀρχίλοχον εἰς Πάρον καὶ εἰς Λέσβον τὸν Ἀλκαῖον,
καὶ εἰς Σᾶμον ἐμελῴδει ἔρωτας ὁ Ἀνακρέων·
ὅλαι δ' ἔψαλλον συμφώνως αἱ καλαί σου τότε νῆσοι,
ζέφυρος τῶν Ἠλυσίων εἰς αὐτὰς ὡς νὰ ἐφύσει.

—

ΕΚ ΤΩΝ « ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. »

Αὐτοκράτειρα ζητοῦσα τὸ ἀνάρπαστόν σου στέμμα,
ὦ τοῦ Κωνσταντίνου πόλις, στρέψον ἄδακρυ τὸ βλέμμα
καὶ ἰδὲ τὴν πρώτην φάσιν τῆς ἐν μέσῳ κρότου τόσου
ἀναγεννωμένης δόξης καὶ μεγαλειότητός σου!

Τοὺς ἐσχάτους ἀσπασμούς μου ἡ γενέτειρά μου πόλις
ἔλαβε καὶ περιῆλθα, πνέων καὶ βαδίζων μόλις,
τὴν Ἁγίαν της Σοφίαν καὶ τὰς πέριξ ἐρημίας . . .
Ῥῖγος μὲ κατέχει ἔτι συγκινήσεως ἁγίας! . . .
Τὸ πρωῒ τὴν καλουμένην Ὑψηλὴν ἀφήσας Πύλην,
πρὸς τὸ Αὐγουσταῖον εἶδα τὴν ὀρθὴν εἰσέτι στήλην,
ἥτις τοῦ Παλαιολόγου περιέδειξε τὴν κάραν,
στέλλουσα κατὰ τῶν Φράγκων αἱματόσταικτον κατάραν.

Εἰς τοσαῦτα ἐπιζῶσα χρονοβρόχθιστα μνημεῖα,
ἡ Ἁγία καὶ μεγάλη μὲ κατέπληξε Σοφία.
Ἔλαμψαν ἐνώπιόν μου πρῶται πύλαι της ἐννέα,
ὀρειχάλκινος ἑκάστη, παμμεγέθης καὶ ὡραία·
τύπος δὲ εἰς μίαν τούτων σταυρῶν δύο αἰωρεῖται,
καὶ τὸ τοῦ Κουροπαλάτου ὄνομα διατηρεῖται.

Τὴν ὀκτάστηλον στοάν της ἐνθουσιωδῶς περάσας
καὶ εἰς τὸν πυλῶνα βῆμα εὐλαβείας πλησιάσας,
κατησπάσθην τὴν γῆν, ὅθεν τόσαι δόξαι προπατόρων
προεπέρασαν καὶ τόσοι θρίαμβοι Αὐτοκρατόρων.
Πλὴν τὰ σάνδαλά μου νεῦσις ἀφαιρέσασα Ἰμάμου,
συναφῆρεσε τὸ ζέον εἰς τὰ στήθη αἴσθημά μου.
Ἔμεινε νεκρὰ ἡ χεὶρ μου εἰς τὸ μέτωπον ἐν τούτοις,
πρὶν τὸ ἅγιον σημεῖον ἀποσώσῃ τοῦ σταυροῦ της . . .

Εἰς τὸν πρόναον εἰσέβην ὅπου, θαῦμα τῶν αἰώνων,
διασώζεται τὸ κάλλος τεσσαράκοντα κιόνων·
καὶ προβὰς, ἀπὸ ψηφίον χρυσοποικιλμένην εἶδα
τὴν ἐκπλήττουσαν τὸ βλέμμα ἐναέριον ἁψίδα.
Τέσσαρα εἰκονισμένα Χερουβεὶμ τὴν συγκρατοῦσι,
καὶ νομίζεις ὅτι μέχρις οὐρανοῦ τὴν ἀνυψοῦσι.

Φθάσας εἰς τῆς ἀναβάθρας τὴν ἀπόγειον βαθμίδα,
τὰς ἑξήκοντα κολώνας τῶν Κατηχουμένων εἶδα.
Πλὴν ἡ ὅρασίς μου κάτω ἔκυψε . . . καὶ ἀπεστράφη . . .
πρηνεῖς Τοῦρκοι ἐπροσκύνουν, βεβηλοῦντες τὰ ἐδάφη,

ἄλλοι δ' ἔνιπτον τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας εἰς ὑδρίας
ἀπὸ τῆς Σιχὰρ ἐλθούσας τῆς ἀρχαίας Σαμαρείας . . .

Ὦ! εἰς ποῖον παραιτοῦσι ὄνειδος οἱ Εὐρωπαῖοι
τὸν Χριστὸν, Χριστοῦ Πιλάται καὶ Χριστοῦ Ἡρῶδαι νέοι,
παραιτοῦντες εἰς σφαγέως Τούρκου ἱεροσυλίαν
τὸν παλαίκτιστόν του Οἶκον, τὴν Ἁγίαν του Σοφίαν! . . .

Ἀλλὰ ποία δόξης, θάμβους καὶ κοινῆς χαρᾶς ἡμέρα
ὅτε τὰ ἐγκαίνιά του εἶδεν ὑπὸ τὸν αἰθέρα,
ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ τὸν νοῦν τοῦ Ἀνθεμίου,
στίλβων ἔξω, στίλβων ἔνδον ὁ ναὸς τῆς ὑφηλίου!

Εἰς Εὐρώπην, εἰς Ἀσίαν καὶ Λιβύαν βασιλεύων,
κατ' Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν ταὐτοχρόνως θριαμβεύων,
ἔφθασεν ἁρματηλάτης τῶν Ἑλλήνων ὁ Μονάρχης,
καὶ Μηνᾶς, ἑξακοσίων πόλεων ὁ Πατριάρχης·
καὶ, τῆς Ῥώμης δάφνας φέρων, φοίνικας τῆς Καρχηδόνος,
Βελισσάριος ὁ ἥρως καὶ τὸ θῦμα τοῦ αἰῶνος,
καὶ τρεῖς Ἕλληνες πατέρες οἰκουμενικῶν Κωδίκων,
ὅλοι τρέξαντες εἰς τοῦτον τοῦ Δημιουργοῦ τὸν Οἶκον.

Ὡς πῦρ καίων, κατὰ πρῶτον ἤστραψε μακρόθεν ὅλος
ὁ ὑψῶν τὴν φαντασίαν μέχρι τοῦ ἀπείρου θόλος.
Εἰς εἰκόνα κολοσσαίαν τὴν θεότητά του σώζων,
ἔλαμψεν ὁ Παντοκράτωρ, ἄνωθεν τὴν γῆν δεσπόζων.
Ἀργυρόστρωτον τὸ μέγα Ἱερὸν ἠκτινοβόλει·
ἐπὶ ἓξ χρυσῶν κιόνων ἀνυψοῦτο χρυσῆ ὅλη
ἡ Ἁγία Τράπεζά του, κοσμουμένη ἐξ ἀπείρων
καὶ σμαράγδων καὶ ἀνθράκων καὶ τοπάζων καὶ σαπφείρων.

Ὁ ἐξειργασμένος Ἄμβων ἀπὸ τῶν αὐτῶν μετάλλων
στιλπνὴν εἶχε τὴν καλύπτραν ἐκ τιμίων λίθων ἄλλων,
καὶ Σταυρὸς χρυσοῦς εἰς ταύτην ἑκατόλιτρος ὑψοῦτο,
ὅστις ἀπὸ μαργαρίτας ἀτιμήτους ἐκυκλοῦτο.

Χιλιάδα λαμπαδούχων ἱερέων, διακόνων,
ὁ Μονάρχης ἐθεᾶτο ἀπὸ τὸν σεπτόν του θρόνον,

καὶ τὰς ὄψεις του ἐθάμβουν δᾷδες κάτω καὶ μυρίαι
ἄνω του ἀπηρτημέναι μυριόφωτοι λυχνίαι·
καὶ ἀνέκραξεν ἐν μέθῃ αὐτὸς Πνεύματος Ἁγίου:
« Αἰνετὸν εἰς τοὺς αἰῶνας εἴη τ' ὄνομα Κυρίου,
« ἐπιτρέψαντος τοιοῦτο ἔργον εἰς θνητοῦ παλάμας! . . .
« Σολομῶν, νικῶ σε! λάμπει ὁ ναός μου ὡς ἀδάμας!» . . .
Ἀντ' αὐτῶν τί βλέπεις ἤδη; βλέπεις μόνον πρὸς τοὺς τοίχους
εἰς Ἀραβικὰ στοιχεῖα τοῦ Μωάμεθ τινὰς στίχους,
καὶ, ἀντὶ τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ τῶν Ὀρθοδόξων,
ἀπὸ δύο του σημαίας θριαμβευτικόν του τόξον . . .
Δόμε ὕψιστε, σὲ εἶδα, τοῦ Ὑψίστου καὶ Ἀμέτρου!
τὸν ναὸν ἀντίπαλόν σου εἶχες τοῦ Ἁγίου Πέτρου·
πλὴν καὶ τοῦτον ὑπερτέρεις, ὡς ἡ νέα ἔτι Ῥώμη
πρὸς τὴν παλαιὰν τὸν λόγον τοῦ Κυρίου ὠρθοτόμει . . .
Ἀποχαιρετῶ σε . . . φεύγω! . . . Εἴθε, εἴθε, ἀποθνήσκων,
νὰ σ' ἐπανιδῶ εἰς χεῖρας ἐλευθέρων ὁμοθρήσκων,
ἐπειδὴ καὶ σὲ ἡ Δύσις διὰ Τουρκικοῦ ζωστῆρος
κρατεῖ σήμερον δεσμώτην, ὡς τὸν Τάφον τοῦ Σωτῆρος!
. . . . . .
Δίδουσά μοι χθὲς ἡ Φήμη ἓν πτερόν της ἐλαφρὸν,
εἰς δηλητηρίου μαύρου βεβαμμένον τὸν ἀφρὸν,
« Αὐτὸ λάβε κάλαμόν σου, μ' ἔκραξε, καὶ μὴ ἀργῇς,
« γράψε τὰ ἑξῆς συμβάντα· τὰ γνωρίζω ἐκ πηγῆς.»
Ἔστειλεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ ἀνάργυρος Τουρκία
ὅσα ὁ Μωάμεθ σκεύη τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀγγεῖα
ἥρπασεν ἀπὸ τὸ Βῆμα τῆς Ἁγίας των Σοφίας·
καὶ δεχθεὶς αὐτὰ ὁ Λόρδος Παλμερστὼν μετ' εὐλαβείας,
προσεκάλεσεν εἰς δεῖπνον τοὺς μεγάλους τοῦ Λονδίνου,
καὶ τὸν Πρέσβυν τῆς Τριχρόου καὶ τὸν τῆς Ἡμισελήνου.
Παρευρέθησαν καὶ ἄλλοι τῆς Εὐρώπης διπλωμᾶται,
καὶ ὁ τῆς Ἑλλάδος, ὅστις ὡς ἱστορικὸς τιμᾶται.

Καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἄγγλων ἔπινε Κυπρίους οἴνους
εἰς ἐκείνους τοὺς κρατῆρας τοὺς χρυσοῦς καὶ σμαραγδίνους,
κ' ἔκραξεν: « Ἰδοὺ προπίνω ὑπὲρ τοῦ νομιμωτέρου
« βασιλέως τῆς Εὐρώπης καὶ ὁμοῦ δικαιοτέρου,
« τοῦ λαμπροῦ Ἀβδοὺλ-Μετζίτου! » Ἀλλ' ὦ φρίκη αἰφνιδία!
δάκτυλοι χειρὸς ἐξῆλθον κ' ἔγραφον πυρὸς στοιχεῖα
εἰς τοῦ τοίχου τὴν κονίαν, φωτεινότερα τῶν λύχνων.
Καὶ ὁ Παλμερστὼν ἐστράφη πρὸς τὸν τῆς Ἑλλάδος, δείχνων
τῆς φρικτῆς χειρὸς τὰ ἴχνη, « Νοταρᾶς Λουκᾶς » γραφούσης
καὶ εἰς γλῶσσαν Ἑλληνίδα μέγα τι ἀνακαλούσης.

Καὶ ὁ Ἕλλην Πρέσβυς εἶπεν: « Ἡ γραφὴ λαλεῖ εὐγλώττως.
« Τοῦ νομίμου σου Σουλτάνου εἷς προπάτωρ καὶ ὁ πρῶτος,
« ὁ Μωάμεθ, εἰς τὰς ὥρας τῆς ἁλώσεως ἐκείνης
« ἔχαιρε, καθὼς σὺ χαίρεις, κ' ἔπινε, καθὼς σὺ πίνεις.
« Ὅτε δὲ ἀπὸ κτηνώδους ἀσελγείας συγκινήσεις
« ἐταράχθησαν τοῦ Τούρκου αἱ οἰνοβαρεῖς αἰσθήσεις,
« ἔστειλεν ἀρχιευνοῦχον εἰς τοῦ Νοταρᾶ τὸν οἶκον·
« ἀλλ' ὁ Νοταρᾶς, οὐδόλως εἰς τὸν τύραννον ὑπείκων,
« Θάνατον προκρίνω, εἶπεν, ἢ τὸ αἶσχος τῶν φιλτάτων!
« θάνατον λαμβάνω μᾶλλον, καὶ τὸν πρῶτον τῶν θανάτων! »
« Δήμιος λοιπὸν τὴν σπάθην εἵλκυσεν ἀπὸ τὴν θήκην,
« αὐτὸν δὲ καὶ δύο τούτου παῖδας εἰς τὴν καταδίκην
« σύρας ἀπὸ τοῦ τραχήλου, ἔκραξεν: Ἑτοιμασθῆτε!
« Καὶ ὁ γέρων εἶπε: « Τέκνα, πρὸ ἐμοῦ θυσιασθῆτε!
« τρέμω μὴ, ἂν πρῶτος πέσω, ἐξ ὑμῶν τις δειλιάσῃ,
« ἐξομόσῃ τὴν θρησκείαν καὶ τὸ Γένος ἀτιμάσῃ. »
« Καὶ εἰς τὸν σφαγέα εἶπεν: « Ἄρχου ἀπὸ τῶν υἱῶν μου.
« ἄρχου καὶ μὴ περιμένεις, σφάξε τους ἐνώπιόν μου! »
« Καὶ ἀφοῦ τὰ δύο τέκνα εἶδε καρατομημένα,
« εἰς τὴν φονικὴν ῥομφαίαν ἔτεινε πρηνῆ αὐχένα,
« καὶ, ἀκέφαλος ὁπότε κάτω ἔπιπτεν ὁ τάλας,
« ἤνοιγε πρὸς τοὺς σφαγέντας δύο παῖδας τὰς ἀγκάλας. »

Ἀναστὰς ὁ Γάλλος Πρέσβυς, εἶπε καὶ αὐτὸς πλὴν τρέμων:
« Ὅλον τὸ ποτήριόν μου, ἀπὸ ἀνθοσμίαν γέμον,
« εἰς τὴν ἱερὰν τὸ πίνω ὑπὲρ Τούρκων συμμαχίαν,
« ἥτις μετ' αὐτῶν συνδέει τὴν Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν! »
Ἀλλ' εὐθὺς ἐξῆλθε πάλιν ἡ πυρώδης χειρ ἐκείνη
κ' ἔγραψεν εἰς τὴν κονίαν, ὡς Θεὸς νὰ τὴν ἐκίνει:
« Σολιμάνος καὶ Φραγκῖσκος. » Ἐσιώπησεν ὁ Γάλλος,
καὶ καθεὶς τῶν συντραπέζων ἔγινεν ἐξ ἄλλου ἄλλος.

Καὶ ὁ Ἕλλην εἶπε πάλιν: « Ἡ γραφὴ αὐτὴ σημαίνει,
« ὅτι Τοῦρκοί τε καὶ Γάλλοι καὶ πρὶν ἦσαν ἡνωμένοι,
« ὅτε χιλιάδας δέκα Ἕλληνας ἐπ' Ἐκκλησίας
« ἔσφαζεν ὁ Σολιμάνος, τελουμένης λειτουργίας,
« καὶ ἀπέτεμνε τὰς γλώσσας, τὸ αἱμοχαρὲς θηρίον!
« εἰς τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου παίδων πλέον τρισμυρίων.
« Σφαγὴ τόση καὶ τοιαύτη στυγερὰ γλωσσοκοπία
« Ἱερὰ τοὺς τότε χρόνους ὠνομάσθη Συμμαχία! »

« Αὐτὰ, ἔκραξεν ὁ Τοῦρκος διπλωμάτης, αὐτὰ ἦσαν
« κἀκαὶ πράξεις, μαρτυροῦσαι θηριώδη ὄντως λύσσαν.
« Πλὴν εἰς τὴν Τουρκίαν πλέον γίνεται σφαγὴ ὁμοία;
« βασιλεύει τοῦ Μαχμούτου πανταχοῦ ἡ εὐνομία. »
Εἰς τὸν τοῖχον ὅμως πάλιν ἀνεφάνη γραφὴ ἄλλη:
« ὁ Μαχμούτης καὶ Στατφόρδος· » καὶ ὁ Τοῦρκος συνε-
« Ἐννοεῖς, ὁ Ἕλλην εἶπεν, ἡ γραφὴ αὐτὴ τί λέγει; [στάλη.
« τὴν Ἀγγλίαν καὶ σὲ ἅμα ὡς δαυλὸς αὐτὴ δὲν φλέγει;
« Ὁ Μαχμούτης καὶ Στατφόρδος, τῆς Ἀγγλίας συναινούσης,
« καὶ τῆς ἱερᾶς τοῦ Πάσχα ἑορτῆς ὑποφωσκούσης,
« ἀπὸ τὸν ναὸν, ἐν μέσῳ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων,
« ἥρπασαν τὸν Πατριάρχην μετὰ δέκα Ἐπισκόπων
« κ' ἔπλασαν, κρεμάσαντές τους τ' ἄμφια ἐνδεδυμένους,
« ἀπ' ἀνδρῶν ἀγχονισμένων νέαν Σύνοδον τοῦ Γένους. »

Τὸ συμπόσιον ἐν μέσῳ κοινῆς φρίκης διελύθη,
καὶ ὁ ῥοῦς τῶν ὁμοδείπνων εἰς τὴν πόλιν ἐξεχύθη.

. . . . . .

Ὅτε πόλεμον κηρύττων κατὰ τῆς Ἡμισελήνου
καὶ τὸ λάβαρον βαστάζων τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου,
λάμψεις ἀπὸ τὰς πτυχάς του μέχρις Ἱεροσολύμων
ἔχυνεν ὁ μάρτυρ Καῖσαρ ἐκ τῶν ἀρκτικῶν ἐρήμων,
παλαιὸς ἐγὼ τοξότης τῆς σεπτῆς Ἐλευθερίας,
ἐχαιρέτισα τὸν μέγαν πρόμαχον τῆς Ἐκκλησίας.

Ἔφερεν ἡ Δύσις τότε τὴν ἐπάρατόν της σπείραν
καὶ, δημία τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἐνέδυε πορφύραν,
κάλαμον δὲ δίδουσά την ἀντὶ σκήπτρου ἀνεφώνει:
« Τῆς Ἀνατολῆς ἁπάσης, χαῖρε, Ἄνασσα σὺ μόνη!
« Πλὴν μὴ βράδυνε, καὶ ἆρον τὸν σταυρόν σου εἰς τὸν
ὦμον,
« καὶ πρὸς τὸ Κρανίον βαῖνε τῆς ὀδύνης σου τὸν δρόμον. »

Ἔδραμα πρὸς τὴν Ῥωσσίαν, τὴν Ἑλλάδα μου ἀφίνων
ἐπὶ ξύλου γευομένην τὸν ἐσμυρνισμένον οἶνον.
Ἀλλ' ἀπὸ τὸν στρατιώτην τοῦ κακούργου Πραιτωρίου,
ὅστις, νύττων τὴν πλευράν της, ἔνυττε τὴν τοῦ Κυρίου,
τὸ σκληρὸν ἁρπάσας δόρυ, ἔτρωσα τοὺς τρεῖς φονεῖς των,
καὶ θερμὸν φυλάττω μῖσος κατ' αὐτῶν τῶν Ἀντιχρίστων.

Ἐξεγείρου! ἐξεγείρου, Ἱερουσαλὴμ ἡ νέα!
Σεβαστούπολις ἁγία, κόρη τοῦ Χριστοῦ ὡραία!
Ἀποτίναξε τὸν χοῦν σου, ἄφες τῆς θανῆς τὴν ζάλην
καὶ εἰς τὴν χρυσήλιόν σου παραλίαν κάθου πάλιν!
Ὁ Θεὸς ἐπαναφέρει τὴν λαμπρότητά σου πλήρη,
καὶ ὑπέρ ποτε πλουσίαν καὶ στιλπνὴν σὲ ἀνεγείρει.

Διὰ λίθου πολυτίμου εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων
ἀνακτίζονται τὰ τείχη πύργων σου καὶ προμαχώνων,
καὶ δι' ἄνθρακος πυρίνου καὶ μωσαϊκοῦ παγχρύσου·
ὦ Σιών, ψηφολογοῦνται οἱ πανάχραντοι ναοί σου,
αἱ δὲ ῥῦμαί σου λαλοῦσιν: « Ὁ Θεὸς εὐλογημένος,
« οὗ εἰς γενεὰς ἁπάσας καὶ εἰς πᾶσαν γῆν τὸ σθένος! »

Οἱ μολύναντες τὴν γῆν σου ἀναβαίνουσι τὰ πλοῖα,
καὶ γελᾷ ἡ τοῦ Εὐξείνου χθὲς θρηνοῦσα παραλία.
Ἔρχονται λαοὶ μακρόθεν πρὸς σὲ, σκήνωμα Κυρίου,
ἔχοντες εἰς χεῖρας δῶρα ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσίου.
Πόλις τοῦ Ἰσαποστόλου, τοῦ Μονάρχου Βλαδιμήρου,
εἰς τὸν ἦχον τῶν ψαλμῶν μου ἐξεγείρου, ἐξεγείρου!

ΕΚ ΤΟΥ « ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ. »

ΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΑΤΟΠΟΙ ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ ΜΑΣ.

Ὁ Θεὸς, ἐνθρονισμένος 'ς τὸ οὐράνιον παλάτι,
τὰς ἡνίας τῶν ἀστέρων εἰς τὰς χεῖράς του ἐκράτει·
μὲ τὸ τηλεσκόπιόν του εἶδε κἄπου μακρυνὰ
καὶ τῆς μικροτάτης γῆς μας τὸν πλανήτην νὰ γυρνᾷ.
Ἕνα ἕνα τοὺς λαούς της κύτταξε μὲ τὴν ἀράδα,
καὶ, τὴν κεφαλήν του σείων, εἶπε, βλέπων τὴν Ἑλλάδα:
« Ἂν ἠξεύρῃ τὸ τὶ κάμνει ὁ μωρὸς αὐτὸς λαὸς,
« νὰ μὴν ἦμ' ἕνας Θεός!

« Κἄποτε τ' αὐτὶ τεντόνω, καὶ ἀκούω τῶν ἀνθρώπων
« ταῖς ἀστείαις προσευχαῖς·
« ἕνας ἥλιον γυρεύει, ἄλλος ἄκοπαις βροχαῖς,
« κἰ ἄλλος μὲ ζητεῖ τοῦ ἄλλου νὰ διαδεχθῇ τὸν τόπον.
« Ὁ καθεὶς ἐνώπιόν μου τὰ ἐγκλήματά του φέρει,
« καὶ συνένοχόν του θέλει ὡς κ' ἐμὲ νὰ καταφέρῃ.
« Ἂν ἠξεύρῃ τὸ τὶ κάμνει ὁ μωρὸς αὐτὸς λαὸς,
« νὰ μὴν ἦμ' ἕνας Θεός!

« Ὡς νὰ ἤμουν τύραννός του, τρέμων καὶ γονυκλιτῶς
« τοὺς βωμοὺς καὶ νάρθηκάς μου μὲ τὰ δάκρυά του βρέχει·
« 'ς τὴν Ἑλληνικήν του γλῶσσαν, ποῦ δὲν ἐννοεῖ κἰ αὐτὸς,
« πουρνὸ βράδυ λέγει, λέγει, καὶ τελειωμὸν δὲν ἔχει.

« Δὶ ἐμὲ φωνάζει ἕνας πῶς νηστεύει ἕνα χρόνον,
« καὶ πῶς ἔγεινεν ὁ ἄλλος ἀσκητὴς δὶ ἐμὲ μόνον.
« Ἂν ἠξεύρῃ τὸ τὶ κάμνει ὁ μωρὸς αὐτὸς λαὸς,
« νὰ μὴν ἦμ' ἕνας Θεός!
« Μερικοὶ μὲ μαῦρα ῥάσα εὐλογοῦν ἢ ἀφορίζουν,
« καὶ τὸν ὄχλον δεκατίζουν·
« σάρκα ῥυπαρὰν καὶ πάθη προσπαθοῦν νὰ μὲ φορέσουν,
« κ' ἡ καρδιά των ὅσα θέλει, αὐτὰ λέγουν πῶς μ' ἀρέσουν.
« Τὴν κατάραν των νὰ ἔχω, ἂν ποτέ μου εἰς τ' αὐτὶ
« ὁ ἀθῶος ἐγὼ Πλάστης μυστικὰ τοὺς εἴπά τι.
« Ἂν ἠξεύρῃ τὸ τὶ κάμνει ὁ μωρὸς αὐτὸς λαὸς,
« νὰ μὴν ἦμ' ἕνας Θεός! »

—

Ο ΓΕΡΩΝ ΨΩΜΟΖΗΤΗΣ.

Ἕνας γέρων στρατιώτης μὲ τοῦ ζήτουλα τὸν δίσκο,
'ς τὸ ῥαβδὶ ἀκουμβισμένος καὶ μὲ τὸ σακκὶ 'ς τὸν ὦμον,
ἔλεγε 'ς ἕνα παιδάκι, ποῦ τοῦ ἔδειχνε τὸν δρόμον:
« Μὴ, παιδάκι μου, μὴν τρέχῃς καὶ πολὺ ὀπίσω μνήσκω!
« Εἶσ' ἐσὺ εὐτυχισμένο . . . τὰ 'ματάκια σου τὰ ἔχεις,
« γερὰ ἔχεις ποδαράκια κ' ἐλαφρὸ σὰν λάφι τρέχεις . . .
« Ἐγὼ ἔχασα τὸ φῶς μου 'ς τοῦ Μεσολογγίου τὴν πόλι,
« καὶ τὸ ἕνα μου ποδάρι μὲ τὸ ἄρπαξε τὸ βόλι. . .

« Ποῦ νὰ εἴμασθε, παιδί μου; Εἶναι νύκτα; εἶναι 'μέρα;
— « Νύκτα εἶναι . . . 'Σ τὸ Ἀνάπλι ἐζυγώσαμε, πατέρα. »
— « 'Σ τὸ Ἀνάπλι; » — « Κλαίεις, γέρο; » — « Τὰ παληά μου ἐνθυμοῦμαι . . .
« τ' ἤμουν πρῶτα, τ' εἶμαι τώρα σέκομαι καὶ συλλογοῦμαι.
« 'Σ τὸ Ἀνάπλι! ! ! ἐγὼ πρῶτος καὶ μὲ τὸ σπαθὶ 'ς τὸ στόμα
« πήδησα 'ς τὸ Παλαμίδι·
« ἀπὸ ἕνα 'ς ἄλλον βράχον πρῶτα ῥίπτουμουν σὰν φίδι,
« καὶ σηκόνω μόλις τώρα τὸ βαρύνεκρό μου σῶμα.

« Ἐτυφλώθηκα . . . δὲν βλέπω τῆς Ἑλλάδος τὰ βουνὰ,
« κ' ὁ ἐλεύθερός της ἥλιος 'ς τὰ 'ματάκια μου δὲν λάμπει·
« δενδροσκέπαστοι, ὡραῖοι κ' αἱματοβρεμένοι κάμποι,
« εἰς σᾶς τώρα κόσμος ἄλλος ζωὴ ἥσυχη περνᾷ.
« Ἐγὼ μόνος εἰς τοὺς δρόμους τρέχω καὶ ψωμοζητῶ,
« 'ς τὰ ἐρημοκκλήσια μέσα καὶ 'ς τοὺς τάφους ξενυκτῶ.
« Παντοῦ εἶμ' ἀποῤῥιμμένος·
« ξένος εἶμαι 'ς τὴν Ἑλλάδα, καὶ 'ς τὸ σπῆτι μ' εἶμαι ξένος.
« Ὅλος ἄλλαξεν ὁ κόσμος, καὶ αὐτῆς μας τῆς ἡμέρας
« τὰ παιδιὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν γνωρίζουν τοὺς πατέρας·
« τὰς θυσίας, τοὺς ἀγῶνας 'ξέχασαν τῶν παλαιῶν,
« καὶ τὸν πλοῦτον ἔχουν ὅλοι διὰ μόνον τους θεόν.
« Προσπαθῶ τουκάκου ναῦρω ἕνα φίλο τοῦ παληοῦ μας
« τοῦ ἡρωϊκοῦ καιροῦ μας·
« ἄλλοι 'πέθαναν καὶ ἄλλοι ζοῦν ἀπ' ὅλους ξεχασμένοι,
« ὅπου κἰ ἂν σταθῶ μὲ σπρώχνουν μὲ περιγελοῦν οἱ ξένοι.
« Ξένοι, μὴν περιγελᾶτε τὰ χυμένα μου τὰ 'μάτια,
« τὸ σπασμένο μου ποδάρι!
« τοῦ μεγάλου Μπότσαρή μας ἤμουν πρῶτο παλληκάρι.
« Ἡ παληά μου φουστανέλλα, ὁποῦ βλέπετε κομμάτια,
« χάρισμα τοῦ Καραΐσκου, ἀπὸ δόξα μὲ σκεπάζει·
« τὸ σπαθὶ αὐτὸ ποῦ φέρω 'ς τὸ πλευρό μου κρεμαστὸ,
« ἂν δὲν ἦναι μὲ χρυσάφια, μὲ κοράλλια σκεπαστὸ,
« εἶν' ἐνθύμησις φιλίας τοῦ Ἐμμανουὴλ Τομπάζη.
« Ἥρωες ἐξακουσμένοι!
« καὶ ἂν ἤσθε 'πεθαμένοι,
« 'ς τὴν ἐνθύμησιν τοῦ κόσμου, 'ς τὴν ἐνθύμησίν μας ζῆτε!
« 'Πέθαναν, κι' ἂν ζοῦν ἀκόμα, ὅσοι ἄτιμοι πολῖται
« εἰς τοὺς τάφους σας πατοῦν·
« νὰ κληρονομήσουν ὅλας τὰς θυσίας σας ζητοῦν,
« καὶ ἀρνοῦν τῆς πατρίδος τοὺς πατέρας, τοὺς προμάχους,
νὰ ψωμοζητοῦν 'στὰς πόλεις καὶ νὰ ξενυκτοῦν 'στοὺς βράχους!

Ο ΓΕΡΩΝ ΧΙΤΩΝ ΜΟΥ.

Φιλοσόφει! μὴν λυπεῖσαι, φόρεμά μου γηραλέον!
εἴχαμεν τὴν ἐποχήν μας, ἤμουν νέος κ' ἤσουν νέον·
πλὴν ἡ πρώτη καλλονή σου, ἡ νεότης σου δὲν ζῇ,
κ' ἐγηράσαμεν μαζή.
Ἂς γελᾷ, τὴν σεβαστήν σου ἡλικίαν ὅστις βλέπει,
πλὴν ἀγέρωχος νὰ ἦσαι, πτωχὲ φίλε μου, σὲ πρέπει.

Ὅταν εἴχαμεν ἀρχήσει νὰ συζῶμεν, χιτὼν γέρε,
τῆς πατρίδος, ἐνθυμεῖσαι, λαμπραὶ ἦσαν αἱ ἡμέραι·
ξίφος ἡ Ἐλευθερία εἰς τὴν χεῖρά της ἐκράτει,
καὶ εἰς πτώματα τυράννων ἡ Ἑλλὰς ἐπεριπάτει.
Εἰς τοὺς βράχους, εἰς τοὺς βάτους ἐσχισθήκαμεν μαζή,
κ' ἐπεράσαμεν λαγκάδια ἱδρωμένοι καὶ πεζοί.

Φαίνεται πῶς ἐγεννήθης εἰς ἡμέρας παλαιάς·
διὰ τὰς πληγάς σου ὅμως πρέπει νὰ ἐρυθριᾷς.
Ὡς ἀπόμαχος ἂν φέρῃς τρισενδόξους ἐνθυμήσεις,
ὑπερήφανος ἐστάθης, ἀνεξάρτητος ἐπίσης·
δὲν σὲ εἶδαν εἰς τὰς θύρας τῶν μεγάλων νὰ συχνάζῃς,
καὶ τὸ ἔντιμόν σου γῆρας σήμερον δὲν ἀτιμάζεις.

Τὸ ἀρχαῖον ἔνδυμά του ὁ καθεὶς ζητεῖ ν' ἀλλάξῃ,
ἀμελῶν τὸν ἐθνικόν του χαρακτῆρα νὰ φυλάξῃ.
Σταθερὸς ᾽ς τὸ φρόνημά μου
καὶ κρατῶν τὸ φόρεμά μου,
σὲ προκρίνω ἀπὸ κάθε χρυσοκέντητον μανδύαν,
ὅστις κρύπτει ψυχῆς δούλης τὴν ἐπίσημον κακίαν.

Μὴ νομίσῃς πολὺν χρόνον πῶς μ' ἐμὲ θὰ τυραννῆσαι,
καὶ ἡμέρας μὴ φοβῆσαι
μεμιγμένας μὲ χαλάζας, μὲ βροχὰς καὶ τρικυμίας.
Τοὺς περισπασμοὺς τοῦ βίου, τὸν ζυγὸν τῆς κοινωνίας
βαρυνθεῖσα ἡ ψυχή μου,
ἢ τὸν τάφον θὰ ἐκλέξῃ, ἢ τὰ βάθη τῆς ἐρήμου.

Ἤθελα, σὰν ἀποθάνω, εἰς τοὺς κλάδους γηραλέας,
μελαγχολικῆς ἰτέας,
εἰς τὸ μνῆμά μου πλησίον φίλος μου νὰ σ' ἀποθέσῃ.
Ἂν κανένας νὰ περάσῃ ἀπ' τὴν ἔρημον συμπέσῃ,
« Ποιητοῦ, εἰπέ τον, ἤμουν ἀκηλίδωτος χιτών'
« ἐγὼ ζῶ, κ' ἡ πέτρα κρύπτει καὶ τὴν μνήμην του κι' αὐτόν. »

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΜΟΥ.

Φεύγετε, ὑστερινοί μου πενθοφορεμένοι στίχοι!
μελαγχολικῆς κιθάρας φεύγετε θρηνώδεις ἦχοι!
Ἀποχαιρετᾶτε, τέκνα, διὰ πάντα τὴν πατρίδα
καὶ τοὺς φίλους καὶ τὴν δόξαν καὶ ἀκόμη τὴν ἐλπίδα!
Ἂν κανένα μετὰ χρόνους εὕρετε πιστόν σας φίλον,
πρόθυμον νὰ ἐξετάσῃ τοῦ πατρός σας τὴν καρδίαν,
παραστήσετέ τον ὅλον τὸν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν
ἀμετάτρεπτόν μου ζῆλον.
— Κωμικὸς, τινὲς θὰ κράζουν, νὰ ἐμπαίζῃ ἐπεθύμει
καὶ τὸν Ποιητὴν τῶν ὄντων'
τὴν χολὴν τοῦ Ἀρχιλόχου ἔχυσε κατὰ τῶν ζώντων.
Τοῦ σατυρικοῦ πατρός σας μισητὴ μᾶς εἶν' ἡ μνήμη!
Πλὴν ἀποκριθῆτε τότε κατ' αὐτῶν τῶν κακοτρόπων:
« ἐχθρὸς ἦτον τῆς κακίας, ὄχι ὅμως τῶν ἀνθρώπων. »
Ἡ ψυχή του, θὰ προσθέσουν, εἶχε φρόνημα γενναῖον,
καὶ ὁ τόσος σαρκασμός του σκοπὸν εἶχε κἂν σπουδαῖον;
Ὁ γελῶν αὐτὸς δι' ὅλους εἶχε οἶκτον πρὸς κανένα;
— Μεταξὺ σκοπέλων, πέτε, καὶ μακρὰν ἀπὸ λιμένα
ὅταν ἔβλεπε τὸ σκάφος τῆς πατρίδος του νὰ πλέῃ,
ἤξευρε κἰ αὐτὸς νὰ κλαίῃ.
Σεῖς, ὀλίγοι σύγχρονοί μου, τῶν ὁποίων ἠδυνήθην,
τὴν συμπάθειαν νὰ στρέψω πρὸς τὰς τύχας τῆς πατρίδος,
σεῖς, τῆς Μούσης μου προστάται, μὴν ἀφήσετε εἰς λήθην
καὶ τὸ τραγικόν της εἶδος.
Εἰς τὰ τέκνα σας εἰπέτε, ὅτι δάκρυα κ' ἐπαίνους
ἔδωκα κ' ἐγὼ πολλάκις εἰς τὰς συμφορὰς τοῦ Γένους,

ΕΙΚΩΝ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.

—

ΕΚ ΤΗΣ « ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΤΡΙΤΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ. »

Τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην ἐλίχθη πεζὸς ἱστορήσαι
ἢ Τροπαιοφόρος, ζωγράφου . . . Τρεῖς ἑτάραν Ἑλλήνων μυριάδες
ἐπεκτείναντες εἰς τὸν ἐξώτατον ἀνταγωνιστὴν οἱ κοινὰ φρονοῦντες μαχόμενοι,
ἢ τὴν τριήρη τοῦ Πολυνίκου,
καὶ τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην ἐλίχθη πεζὸς ἱστορήσαι
Ἑλλήνων τὸν Μεσσηνιακὸν πόλεμον, ἐν ᾧ ἀνὴρ ἀριστεύσας καὶ ἀρχηγὸς
φαίνονται ὑπὸ τοῦ Ἀριστομένους καὶ Λεωνίδου τοῦ Ἡρακλείδου,
ἢ Μεσσηνιακὸν τοῦ Σωσιβίου, μεσοῦντος τοῦ Ἑλληνικοῦ πολέμου
Τοῦ ἐν Ἀσίᾳ στρατεύσας καὶ εἰς ὄψιν ἐλθὼν Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου
ὁ τὴν Αὐτοκλέους Ἑλλάδα σώσας τοῦ τὰς βάρβαρος τὸ δόρυ.
Ἐρχέται καὶ τὴν αὐτὴν νύκτα τῆς βάρβαρος τοῦ τὰς τόδας
καὶ Σκαμάνδριος καὶ Ἰδομενεύς, καὶ οἱ Βέλλοι, ἀναίμακτον
πρὸς ὃ ἀλλ' ἐκ τοῦ Ἑλλήνων τὸν ἡμῖν ἀνδρῶν τοῦ δόρυ.
καὶ τὰ Μηδικὰ ἐπὶ τὸν Ἑλλήνων τὸν ἡμῖν ἀνδρῶν τοῦ δόρυ.
εἰς τὸ μέσον τῆς Πελοποννήσου ἐπὶ τὸν Ἑλλήνων τὸν ἡμῖν ἀνδρῶν τοῦ δόρυ.
Πόλεις, πολίται τῆς Πελοποννήσου ἐπὶ τὸν Ἑλλήνων τὸν ἡμῖν ἀνδρῶν τοῦ δόρυ.
καὶ τὴν τριήρη τοῦ Ἑλλήνων τὸν ἡμῖν ἀνδρῶν τοῦ δόρυ.
Τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην ἐλίχθη πεζὸς ἱστορήσαι
ἢ Τροπαιοφόρος, ζωγράφου . . . Τρεῖς ἑτάραν Ἑλλήνων μυριάδες
ἐπεκτείναντες εἰς τὸν ἐξώτατον ἀνταγωνιστὴν οἱ κοινὰ φρονοῦντες μαχόμενοι,
ἢ τὴν τριήρη τοῦ Πολυνίκου,
καὶ τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην ἐλίχθη πεζὸς ἱστορήσαι
Ἑλλήνων τὸν Μεσσηνιακὸν πόλεμον, ἐν ᾧ ἀνὴρ ἀριστεύσας καὶ ἀρχηγὸς
φαίνονται ὑπὸ τοῦ Ἀριστομένους καὶ Λεωνίδου τοῦ Ἡρακλείδου,
ἢ Μεσσηνιακὸν τοῦ Σωσιβίου, μεσοῦντος τοῦ Ἑλληνικοῦ πολέμου
Τοῦ ἐν Ἀσίᾳ στρατεύσας καὶ εἰς ὄψιν ἐλθὼν Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου
ὁ τὴν Αὐτοκλέους Ἑλλάδα σώσας τοῦ τὰς βάρβαρος τὸ δόρυ.
Ἐρχέται καὶ τὴν αὐτὴν νύκτα τῆς βάρβαρος τοῦ τὰς τόδας
καὶ Σκαμάνδριος καὶ Ἰδομενεύς, καὶ οἱ Βέλλοι, ἀναίμακτον
πρὸς ὃ ἀλλ' ἐκ τοῦ Ἑλλήνων τὸν ἡμῖν ἀνδρῶν τοῦ δόρυ.

Τάλαν Ἔθνος! ὁποῦ εἶδες εἰς τοὺς δρόμους τῆς Προνοίας
τοὺς ὠχρούς σου παραστάτας θύματα τῆς Βαυαρίας,
καὶ χυθέντα εἰς τὴν γῆν σου στρατὸν ἄνανδρον καὶ ξένον
καὶ τὸν Χάρτην σου σχισμένον!
ὕψωσε τὸ μέτωπόν σου καὶ ἰδὲ τὴν θείαν δίκην,
ἥτις τρισενδοξοτέραν σ' ἐπεφύλαττε τὴν νίκην!

Τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην εἶχε πάλαι ἱστορήσει
ἡ γραφὶς τοῦ Πολυγνώτου,
καὶ τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου πρέπει ν' ἀπαθανατίσῃ
κάλαμος ζωγράφου πρώτου.

Ὁ λαὸς, ἐκχύσας ὅλον τῆς ὀργῆς του τὸν κρατῆρα,
τροπαιοῦχος ἐπιστρέφει μὲ τὸν Χάρτην εἰς τὴν χεῖρα·
παίζουσι μὲ τοὺς ἀέρας ἑκατὸν καλαὶ καὶ νέαι
πολυχρώματοι σημαῖαι,
καὶ εἰς τὰς ἀκτῖνας μία γλυκολάμπει τοῦ ἡλίου,
δῶρον δύο νεανίδων, ἡ τοῦ Πανεπιστημίου.

Ὕπνος εἶχε τὴν Ἑλλάδα, ὄχι θάνατος, ὦ νέοι!
ἡ Πατρὶς ἀναζῇ τώρα, μαθηταὶ, εἰς σᾶς γενναῖοι!
Ἐσιώπησε πρὸ χρόνων ὁ ἀλέκτωρ τῆς γλυκείας
εἰς ἡμᾶς Ἐλευθερίας·
τοὺς ἑωθινοὺς ψαλμούς του ἀρχινᾷ ἰδοὺ ἐκ νέου
ἀπὸ ἄκρων τοῦ Σουνίου μέχρις ἄκρων τοῦ Μαλέου.

Τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην εἶχε πάλαι ἱστορήσει
ἡ γραφὶς τοῦ Πολυγνώτου,
καὶ τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου πρέπει ν' ἀπαθανατίσῃ
κάλαμος ζωγράφου πρώτου.

Στολισθῆτε μὲ τὸ νέον ἀριστεῖόν σας, Ἀθῆναι!
τὸ ἀμάραντόν μας ῥόδον τῆς Ἐλευθερίας εἶναι,
εἶναι πορφυροῦν, διότι αἷμα ἔμελλε νὰ τρέξῃ
καὶ τὰ στέρνα σου νὰ βρέξῃ,
ἂν οἱ παῖδές σου τὸν Χάρτην δὲν ἀπέσπων μ' εὐτολμίαν,
ὡς ἀπὸ ἀνθρώπου στῆθος ἀποσπᾷ τις τὴν καρδίαν.

Ἕλληνες! μὲ ταύτην τώρα τὴν ταινίαν τὴν κοκκίνην
δέσατε τοῦ Ἐθνοσήμου καὶ τὴν κυανὴν ἐκείνην·
μὲ τὴν τρίτην Σεπτεμβρίου
καὶ τὴν εἰκοστήν σας πέμπτην στολισθῆτε τοῦ Μαρτίου,
καὶ εἰς τοὺς λαοὺς εἰπέτε: « Λάβετε εἰς τοὺς αἰῶνας
« ὡς ὑπογραμμὸν τοὺς δύο τρισενδόξους μας ἀγῶνας! »

Η ΑΠΟΔΙΩΞΙΣ ΤΩΝ ΒΑΥΑΡΩΝ.

Αἴτνα τῆς Ἐλευθερίας, ἥτις καίεις τὴν Ἑλλάδα,
ἄναψε καὶ τοῦ νοός μου τὴν ἀποσβυσθεῖσαν δᾷδα!
θέρμανέ με! δέκα χρόνων μ' ἀπεψύχρανε δουλεία.
Εἶν' ἡ Μοῦσά μου ὁμοία
μὲ τὸν ἐνταφιασθέντα ζωντανὸν ὑπὸ τὴν πλάκα,
ὅστις ἐξυπνᾷ καὶ στρέφει ὀφθαλμὸν θολὸν καὶ βλάκα.
Ἐπανέλθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!
ἐπανέλθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἦχοι!

Μὲ τὰ χόρτα, μὲ τὰ φύλλα πῶς γλυκὰ ἡ αὖρα παίζει!
πῶς γλυκὰ ὁ ἀὴρ πνέει! . . . Ἔφυγαν οἱ Βαυαρέζοι! . . .
Σύνταγμα! . . . Ὦ τῆς Ἑλλάδος οὐρανὲ, ἀκτινοβόλει! . . .
ἡ ψυχή μου σκιρτᾷ ὅλη,
κ' εἰς κανένα ἡ ἡμέρα τῆς λυτρώσεως ἡ πρώτη
τερπνὴ τόσον δὲν ἐφάνη μετὰ τῆς εἱρκτῆς τὰ σκότη.
Ἐπανέλθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!
ἐπανέλθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἦχοι!

Τὴν πολύτιμόν του πάλιν ἀνακτᾷ κυριαρχίαν
τὸ σβυσθὲν πρὸ χρόνων Ἔθνος ἀπὸ πᾶσαν ἱστορίαν,
κ' εἰς σελίδας περιχρύσους βίβλου πάλιν ἀθανάτου
καταγράφει τ' ὄνομά του.
Σὲ ἀπέδειξεν ὁ Ἕλλην, βασιλεῦ τῆς Βαυαρίας,
ἂν τὸ γένος ἦναι Σλάβος, ἂν υἱὸς Ἐλευθερίας.
Ἐπανέλθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!
ἐπανέλθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἦχοι!

Ἡ Συνέλευσις τοῦ Ἔθνους ἀφ' ἧς ὥρας ἐκηρύχθη,
εἰς βαθμὸν ἡγεμονείας ὑπηρέτης τις προήχθη·
ἔπαυσε νὰ ἦναι δοῦλος, ἔγινε λαμπρὸς μονάρχης
ὁ λαὸς ὁ κυριάρχης,
καὶ αὐτὸς ὁ κυριάρχης βασιλέα ἔχει μόνον
τὸν Θεὸν, τὸν βασιλέα τῶν γαιῶν καὶ τῶν αἰώνων.
Ἐπανέλθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!
ἐπανέλθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἦχοι!

Τίνες εἶπαν εἰς ἓν ἔθνος; « Μένε ἄψυχον ὡς λίθος,
« δίχως χρῆμα, δίχως κτῆμα, δίχως ἦθος, δίχως στῆθος·
« μηδ' ἐλευθερίαν ἔχε, μηδ' ἰσχὺν, μηδὲ πατρίδα,
« μηδὲ μέλλον, μηδ' ἐλπίδα.
« Κρύψε, ῥίψε εἰς τὴν λήθην καὶ προγόνους καὶ συγχρόνους·
« τὸν Θεόν σου μὴ προσκύνει, καὶ ἡμᾶς προσκύνει μόνους. »
Ἐπανέλθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!
ἐπανέλθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἦχοι!

Καὶ τὸ Ἔθνος, τὸ χθὲς τρέχον εἰς τὸν θάνατον ἡσύχως,
καὶ τὸ Ἔθνος, τὸ θερμαῖνον τῆς παλάμης του τὸ ψῦχος
εἰς τὸ πῦρ τῶν καιομένων Ὀθωμανικῶν δικρότων·
καὶ τὸ Ἔθνος, τὸ μὲ κρότον
θραῦσαν χθὲς τὸν ἐκ σιδήρου δεκαδάκτυλόν του κρίκον,
ἔμενε χειροδεμένον καὶ εἰς Βαυαροὺς ὑπεῖκον!
Ἐπανέλθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!
ἐπανέλθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἦχοι!

Νὰ καλῆσθε Ἰουδαῖοι ἐξ ἑνὸς εἰς ἄλλον πόλον
καὶ νὰ ἔχετε τῶν ἔξω γενεῶν τὰς ἀρὰς ὅλων,
Ἕλληνες, ἂν, τῶν λαμπρῶν σας ἐπιλήσμονες προγόνων
καὶ τῶν νέων σας ἀγώνων,
παραδώσετε καὶ πάλιν εἰς τὴν πλάνον Βαυαρίαν
τὴν κτηθεῖσαν μὲ τοσαύτην δόξαν σας ἐλευθερίαν!
Ἐπανέλθετε, ἀρχαῖοι φιλελεύθεροί μου στίχοι!
ἐπανέλθετε, κιθάρας πατριωτικῆς μου ἦχοι!

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ.

Ἔξω τῆς Ἑλλάδος πάλιν φέρε με, πτερόεν πλοῖον!
φέρε με, ζεφύρου αὔρα, ἔξω τῶν στενῶν ὁρίων,
μεταξὺ ἀλλοδαπῶν. . .
Ἰδοὺ πάλιν ἀρμενίζω εἰς θαλάσσας ξένας ξένος,
ἰδού, ἄπατρις καὶ πλάνης, πρὸς τὸ ἔξω τρέχω Γένος
χωρὶς πόθον καὶ σκοπόν. . .

Σχίζω τὰ πελάγη, ψάλλων ὡς ὁ ποιητὴς Ἀρίων·
μαλακύνεται, ἀκούων καὶ ἀκολουθῶν τὸ πλοῖον,
τοῦ Αἰγαίου ὁ δελφίν . . .
Ὀρφεύς, τρέχω εἰς τὴν Θράκην, ὅπου ἴσως αἱ ᾠδαί μου
ἡμερώσωσι γῆν ἄλλην, κ᾽ εὔχομαι εἰς τὴν τοῦ Αἵμου
ν᾽ ἀποθάνω κορυφήν. . .

Νέος καὶ τερπνὸς ὁρίζων! οὐρανοὶ γαληνιαῖοι!
Τοῦ νεκροῦ ἀρχαίου κόσμου ἡ σκιὰ εἰς ταῦτα πλέει
τὰ ποιητικὰ νερά·
ἐδῶ ἔτεκεν ἡ Λέσβος τὴν Σαπφὼ καὶ τὸν Ἀλκαῖον,
εἰς τὴν Τέω, εἰς τὴν Σάμον ἔψαλλεν ὁ Ἀνακρέων
ὑπὸ ἄλση σκιερά.

Τὴν πηγήν σου, ὡς ὁ Νεῖλος, Ὅμηρε, εἰς σκότος κλειών,
νὰ φιλονεικοῦν τὴν δόξαν τῶν λαμπρῶν σου γενεθλίων
ἑπτὰ πόλεις θεωρεῖς·
ἀλλὰ σώζεται ἡ ἕδρα, ὅπου ἐῤῥαψῴδεις, κοίλη,
κοίλη, ἐπειδὴ ὡς γίγας εἰς τὰ πέτρινά της χείλη
ἐπεκάθησες βαρύς.

Ὦ Τρῳάς, Τρῳάς, σὲ βλέπω! ἀλλὰ βλέπω εἰς σὲ μόνον
τοῦ πτωχοῦ σου ἁλιέως, μεταξὺ τῶν ἀλκυόνων,
τὴν καλύβην τὴν πλεκτήν·
οὐδὲ ναύσταθμον Ἑλλήνων, οὐδὲ ναῦς, οὐδ᾽ Ἀχιλλέα,
οὐδὲ τόσων βασιλέων ἀπαντῶ τὸν βασιλέα
εἰς καμμίαν σου ἀκτήν.

Πλὴν ἀφίνω καὶ τὴν Τροίαν καὶ τὰς Νύμφας τοῦ Σκαμάνδρου.
Χαῖρε, τοῦ Ἀριστοτέλους χώρα καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου!
Ὦ μεγαλομήτηρ γῆ,
μετὰ τοὺς μεγάλους δύο τοκετούς σου ἐξηντλήθης,
διὰ τοῦτο σὲ κατέχει τῆς ναρκώσεως καὶ λήθης
ἡ αἰώνιος σιγή.

Θεσσαλία! σὲ φωνάζει ὁ ἀθάνατός σου Ῥήγας·
ἀναβαίνει τὴν ἑσπέραν εἰς τὸν Ὄλυμπον ὁ γίγας
μὲ μορφὴν αἱματηράν,
καὶ πρὸς σὲ τὴν κωφὴν δούλην στρέφει ὠργισμένον ὄμμα,
χύνει δὲ τὸ μελαψόν του ἀπὸ τὰς βασάνους στόμα
κατὰ σοῦ πικρὴν ἀράν . . .

Ὦ Ἑλλήσποντε! τοῦ Ξέρξου ἔλαβες τὰς μαστιγώσεις·
πλὴν τὸν εὐγενῆ σου ὦμον δὲν ἐδέχθης νὰ κυρτώσῃς
εἰς γεφύρας του ζυγόν·
δοῦλος σήμερον πῶς ῥέεις; καὶ πῶς μέχρι τοῦ Εὐξείνου
δὲν ἐγείρεσαι, τὴν πόλιν πλημμυρῶν τοῦ Κωνσταντίνου,
τοὺς βαρβάρους κυνηγῶν;

—

ΕΚ ΤΗΣ « ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΛΣΤΙΓΓΟΣ. »

—

Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ ΦΥΛΑΚΙΖΟΜΕΝΟΣ.

Μὲ τὰς πτέρυγας ἀδέτους, κελαδῶν τὴν καλὴν φύσιν,
ἐπεθύμουν νὰ πλανῶμαι εἰς τὸ δάσος, εἰς τὴν βρύσιν.
Ἀλλὰ, τοῦ Συντάγματός της ἡ Ἑλλὰς ἐστερημένη,
ἔκλαιεν, ἀπὸ αὐθάδεις Βαυαροὺς τυραννουμένη.
Τῆς πατρίδος μου τὸ μέγα ὄνειδος μὴ ὑπομένων,
ἓν φαρμακερόν μου βέλος ἔῤῥιψα κατὰ τῶν ξένων. . .
Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
χαίρετε λοιπόν! . . . ἡ μαύρη φυλακὴ μὲ περιμένει.

Δὶ ἐμὲ οἱ πατραλοῖαι τὴν παρθένον Θέμιν φθείρουν,
εἰς τὰ δικαστήριά των τὴν φαιδρότητά μου σύρουν·
καὶ τὸ δίστομόν των ξίφος, τραυματίζον μου τὰς χεῖρας,
τὰς χορδὰς ζητεῖ νὰ κόψῃ τῆς δημοτικῆς μου λύρας.
Χρόνους τόσους ζήσας ψάλτης τῆς καλῆς Ἐλευθερίας,
ἂς ἐκπνεύσω ἤδη μάρτυς τῆς κακῆς ξενοκρατίας! . . .
Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
χαίρετε λοιπόν! . . . ἡ μαύρη φυλακὴ μὲ περιμένει.

Τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος ἐγὼ σείω τὴν ἀρχαίαν
καὶ τὴν πλήρη τρισενδόξων ἀναμνήσεων σημαίαν.
Ὡς νὰ χύνῃ αὕτη ἔτι σκιὰς ἄνωθεν θανάτου,
καθεὶς κλείει μετὰ τρόμου Βαυαρὸς τὰ βλέφαρά του,
καὶ, πρὸς τὸν σημαιοφόρον τὰς κραυγάς του ἀπευθύνων,
εἰς βαθὺ νὰ θάψῃ σκότος καὶ αὐτὴν ζητεῖ κ' ἐκεῖνον...
Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
χαίρετε λοιπόν! . . . ἡ μαύρη φυλακὴ μὲ περιμένει.

Ἂν ὑμνῶ ἡρώων πράξεις καὶ ὀνόματα μαρτύρων,
κόκκαλα λησμονημένα ἐκ τῶν τάφων ἀνασύρων·
ἂν, τὸν δίσκον περιφέρων, ὀβολὸν ζητῶ ἐλέους
διὰ τοὺς Βελισσαρίους καὶ τρισπένητας Ὑδραίους·
ὀπαδόν ποτε μὲ εἶδαν τῆς μωρᾶς ξενοκρατίας;
χρόνους εἴκοσι δὲν εἶμαι ψάλτης τῆς Ἐλευθερίας;
Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
χαίρετε! . . εἰς τὰ δεσμά μου δόξα νέα μὲ προσμένει.

Σύρετέ με, στρατιῶται, ἄλλοτε υἱοὶ τῆς Νίκης! . . .
Ἀλλὰ στρέφεσθε ὀπίσω μετὰ λύπης, μετὰ φρίκης,
καὶ δὲν βάλλετε εἰς φίλον ἐχθρικὴν, βιαίαν χεῖρα . . .
Φεῦ! συναθλητὰι, μᾶς ηὗρεν ὀλεθρία ὅλους μοῖρα! . . .
τόσον δάκρυ, τόσον αἷμα, νίκαι τόσαι, μόχθοι τόσοι,
τὸ πᾶν ἔμελλεν εἰς μίαν ἄλυσον νὰ τελειώσῃ! . . .
Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
χαίρετε!... μᾶς φυλακίζουν τοὺς ἀγωνιστὰς οἱ ξένοι.

Ναὶ, ὦ λόχε ἡμιθέων! ναὶ, ὦ φάλαγξ ἀνικήτων!
τῆς ἐπαναστάσεώς σου ὁ καρπὸς τοιοῦτος ἦτον,
καὶ ὑπῆρξε τὸ βραβεῖον τῆς παλαίστρας σου τοιοῦτον!
Μὲ τὸ αἷμά του ὁ Ἕλλην ἔβρεξε τὸν ἀγρὸν τοῦτον,
τέκνων κόκκαλα εἰς κάθε ὑγρὰν αὔλακα ἐνσπείρας·
πλὴν τὸ δρέπανον οἱ ξένοι τώρα φέρουν εἰς τὰς χεῖρας!
Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
χαίρετε!... ὁ Ἕλλην Βάρδος εἰς τὴν φυλακὴν ἐμβαίνει.

Πλὴν ἀκούω γλυκὺν ἦχον ὑπεράνω μου πτερύγων...
εἶσθε σεῖς, σκιαὶ Ναυάρχων καὶ σκιαὶ Ἀρχιστρατήγων;
Ὦ! ἰδοὺ, ἰδοὺ οἱ πρῶτοι μαχηταὶ τοῦ Γένους, ὅσοι,
δουλικὸν ἐρυθριῶντες βίον ἐπὶ γῆς νὰ ζῶσι,
πρὸ καιροῦ τὴν ἀτιμίαν ἔφυγον εἰς σφαίρας νέας
κ' ἔφερον ἐκεῖ ἀχράντους τῆς πατρίδος τὰς σημαίας.
Οὐρανοὶ σαπφειρωμένοι,
ὅλη ἔνθους ἡ ψυχή μου εἰς σᾶς ἤδη ἀναβαίνει!

ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΥΡΩΝΑ.

Καθὼς τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου του τὸν δίσκον
ὁ Πέρσης προσευχόμενος μὲ ὄμμα βλέπει θρῆσκον,
πρὸς σὲ ὁ νοῦς μου στρέφεται, ὦ Βαϊρών, ὦ νέε
τῆς ἀθανάτου πάλης μας ἀθάνατε Τυρταῖε!

Τὴν τετριμμένην παραιτῶν κονίαν τῶν αἰώνων,
τοὺς διαβήτας ἔρριψες τῶν κλασικῶν κανόνων,
ὡς βρέφος τὰ παιγνίδια τῆς χθεσινῆς ἡμέρας,
καὶ ἄνοιξες ποιήσεως ἀγνώστους ἀτμοσφαίρας.

Τὰ ἴδιά σου ζωγραφῶν τρικυμιώδη πάθη
καὶ εἰς ἀβύσσων θλιβερῶν πλανώμενος τὰ βάθη,
τὰ δάκρυά μας ἀποσπᾷς μὲ τοὺς πικροὺς κλαυθμούς σου,
Ἰξίων, συστρεφόμενος ἐπάνω τοῦ τροχοῦ σου·
ἡ μοῦσά σου δὲ, πένθιμος καὶ μεγαλείου τόσου,
ὑψόνεται ὡς πυραμὶς ἐπὶ τοῦ μνήματός σου.

Ἀπὸ τὰ σπλάγχνα ἔμελλε λοιπὸν τῆς Βρετανίας
αὐτὸς ὁ ἦχος ν' ἀκουσθῇ τῆς τόσης θρηνῳδίας,
ὁ τὴν Εὐρώπην ἅπασαν εἰς συντριβὴν κινήσας!
Ἀπὸ τὰς ὄχθας τῆς χρυσῆς, τῆς ζηλωτῆς Ταμίσας
καὶ ἥτις εἰς τὴν δόξαν της, εἰς τὸν πολύν της πλοῦτον,
εἰς τὴν ἐλευθερίαν της ἐπαίρεται τοσοῦτον,
νὰ ἐκχυθῇ ἐπέπρωτο φωνὴ δακρυρροοῦσα,
τὴν ὅλην ἀθλιότητα τοῦ κόσμου μαρτυροῦσα!

Ὦ Βαϊρών, τῆς νήσου σου καὶ ἡ μεγαλειότης
καὶ τῶν ἀρχαίων της ἠθῶν ἡ τόση αὐστηρότης
καὶ ἡ νομοθεσία της, ἡ τόσον θρυλλουμένη
ὡς τύπος τελειότητος εἰς τῶν θνητῶν τὰ γένη,
αὐτὸ τὸ οἰκοδόμημα δεκαοκτὼ αἰώνων
ἀνεκαλύφθη ἀπὸ σὲ σκηνογραφία μόνον.
Διέσεισες τὸ κάλυμμα κ' ἐφάνη, πικρὰ θέα!
εἰς ὅλην της τὴν γύμνωσιν ἡ μήτηρ σου ἡ γραῖα.

Καθὼς δὲ τὴν ῥομφαίαν του ἐφ' ὅλης τῆς γῆς σείων
ὁ Βρέννος τῶν Κορσικανῶν, ἐπὶ τῶν Παρισίων
τὸν χάλκινόν του ἵδρυσε καὶ μέγαν ἀνδριάντα
εἰς στήλην παριστάνουσαν τεράστια συμβάντα,
ὁμοίως τῆς ποιήσεως καὶ σὺ ὁ Ναπολέων
τὸ ἄγαλμά σου ἔστησες ἐπάνω τῶν τροπαίων,
κ' ἐπὶ τοῦ θριαμβεύοντος Ἑλληνικοῦ ἐδάφους
τὸν τάφον σου συνήνωσες μὲ ἡμιθέων τάφους . . .

ΚΑΤΑΡΑ.

Τὸ ἀνάθεμα τοῦ Ἔθνους εἰς σᾶς, Δόκενς καὶ Ῥουκμάνοι,
τῆς Ἀγγλίας καὶ Ῥωσσίας διπλωμάται λαοπλάνοι!
ἐπροστρίψατε κηλῖδας
εἰς τῆς τόσον μας ἐνδόξου ἱστορίας τὰς σελίδας.

Ἡμεῖς, οἵτινες 'ς τοὺς δρόμους ἐπερνῶμεν τῆς Προνοίας,
εἴδαμεν, Ἑλλάς, τὴν ὥραν τῆς πικρᾶς σου ἀγωνίας.

Ἔτρεχαν οἱ τῶν Μοσκόβων καὶ τῶν Ἄγγλων μισθοφόροι,
τοὺς ὠχρούς σου Παραστάτας κυνηγοῦντες εἰς τὰ ὄρη·
καὶ μὲ ὄμμα θεωροῦντες, εἰς τὰ δάκρυα σβυσμένον,
τὸν ἁγιασμένον Χάρτην τοῦ Συντάγματος κομμένον
ὑπὸ ξενικῆς μαχαίρας,
κατηρώμεθα τὰς δούλας ἐπιλοίπους μας ἡμέρας.

Ὑπὸ τὴν χρυσῆν στολήν των κρύπτοντες τὴν προδοσίαν,
ἔστεκαν θωρακισμένοι σιδηρᾶν ἀναισχυντίαν
οἱ ἀπόστολοι τῆς Ἄρκτου, ὅσους ἡ Ταμίσα στέλλει
κ' ἐξερεύγουσι τῆς Λίμνης τῆς Μαιώτιδος τὰ ἔλη.
Εἰς τοῦ θλιβεροῦ Ναυπλίου περιμένοντες τὰς θύρας,
τ' ὀρειχάλκινόν των εἶχαν τηλεσκόπιον εἰς χεῖρας,
καὶ μακρόθεν ἐμειδίων,
ὅταν ὀρφανοὺς μᾶς εἶδαν τῶν δεσμῶν μας τῶν ἁγίων.

Τὴν ἐπαύριον τὸ ἄστρον ἀνατέλλον τῆς ἡμέρας,
δὲν ἐπέχυσεν ἀκτῖνας εἰς τὴν γῆν μας ἐλευθέρας.
Ἔκτοτε, πατρίς μου, κλαίεις, ὡς αἱ κόραι Ἰουδαίας,
αἵτινες μὲ τοῦ Εὐφράτου συνεθρήνουν τὰς ἰτέας·
ἐγὼ δὲ εἰς κυπαρίσσους ἐπεκρέμασα τὴν λύραν,
καὶ τὴν νέαν Σιὼν κλαίω, τὴν ταλαίπωρον καὶ χήραν,
ποιητὴς Ἱερεμίας,
μὲ ὀλοφυρμοὺς ματαίους ἐξυπνῶν τὰς ἐρημίας . . .

Η ΞΕΝΟΚΡΑΤΙΑ.

Δὲν ἐφέραμεν, ὦ κλέος! τῆς Ἑλλάδος τὴν σημαίαν
εἰς τοῦ κόσμου τὴν κοιτίδα, εἰς τὴν Αἴγυπτον τὴν γραῖαν;
Τὰς ἠχὼ τῶν Πυραμίδων οἱ παιᾶνες τοῦ Κανάρου
δὲν ἐξύπνισαν, ὁπότε, δαυλὸν φέρων φρικαλέον,
ἦλθεν ἔμπροσθεν τῆς Φάρου
ν' ἀνυψώσῃ φανὸν νέον;
Ἀλλ' εἰς τὸ Θησεῖον τώρα καὶ σιμὰ τοῦ Παρθενῶνος,
ὅπου κάθηται ἡ νίκη καὶ ἡ δόξα ταὐτοχρόνως,

ἦλθαν Γότθοι χωρὶς δόξαν, ἔθνη γῆς χιονισμένης,
νὰ τινάξωσι τὴν πάχνην τῆς βανδαλικῆς των χλαίνης...

Ἡ Ἑλλὰς γνωρίζει δύο ἀπαισίας της ἡμέρας,
καθ' ἃς ἔγινε τὸ θῦμα καταχτητικῆς μαχαίρας.
Εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Φιλίππου ἀποφράδα της ἡμέραν
ἔγραψε καὶ κατηράσθη τὴν αἰσχρὰν τῆς Χαιρωνείας,
κ' εἰς αὐτοὺς τὴν αἰσχροτέραν
κατηράσθη τῆς Προνοίας.
Εἰς τὴν μίαν δὶ αἰῶνας ἔμεινεν ἐκθρονισμένη
καὶ, πατοῦντές την ὡς πέτραν, τὴν διέβησαν οἱ ξένοι·
εἰς τὴν ἄλλην αὐτονόμου πολιτείας ἐστερήθη
καὶ, ἀναστηθεῖσα μόλις, ὡς νεκρὰ ἐλησμονήθη...

Ἂν ὁ Μπότσαρης, ἂν ἄλλος ἥρως ἀπὸ τοὺς πεσόντας,
ἐκ τοῦ τάφου ἀνακύπτων πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἐπιζῶντας,
ἔβλεπε τὸ μέγα Ἔθνος ἀνδραποδισμένον πάλιν
καὶ εἰς κρίκους ἀλλαγμένην σιδηρᾶς ἁλύσεώς του
τὴν ῥομφαίαν τὴν μεγάλην
τῆς ἐπαναστάσεώς του,
τὸν βαρυσκεπῆ του τύμβον ἤθελεν ἐπανακλείσει,
κ' εἰς ἡμᾶς τοὺς δούλους γόον καὶ πικρὸν κλαυθμὸν ἐκχύσει·
κατ' αὐτῶν του τῶν θριάμβων ἤθελεν ἁρὰς προφέρει,
καὶ διότι νεκρὸς κεῖται ῥικαλέαν χαρὰν χαίρει...

Ἑλλὰς, ἥτις ἀπηρνήθης τὴν βασιλικὴν χλαμύδα
καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς τοῦ Κόδρου, ἀνορθοῦντος τὴν πατρίδα·
ἥτις ἔβλεπες ἐν μέσῳ τῶν Ἰσθμιακῶν ἀγώνων
ἕν σου φύλλον ν' ἁμιλλῶνται βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται,
καὶ ν' ἀθλοῦν μετὰ Μιλώνων
Γέλωνες Σικελιῶται,
κ' εἰς τὰ τέκνα τῆς Κορίνθου, βάναυσα καὶ ἀγοραῖα,
ἔστελλες ἐκ Συρακούσης παιδοτρίβην βασιλέα·
ζυγὸν τώρα ὑποφέρεις ἀσυντάκτου Μοναρχίας,
ἀροῦ πρώτη ἐπειράθης ἁμιγοῦς Δημοκρατίας!...

Ἡ καλὴ γενέτειρά μας, ἡ Ἑλλὰς, καταπατεῖται·
ἀλλὰ σεῖς τὸν ἄτιμόν σας ὕπνον ἔτι κοιμηθῆτε,
στρατηγοί της, τῶν ὁποίων ἡ ποτὲ μεγάλη σπάθη
χρόνους τώρα μακροὺς δέκα εἰς τὴν σκωριῶσαν θήκην
ὡς ν' ἀπέκαμεν ἐστάθη,
χωρὶς δόξαν, χωρὶς νίκην!
Κάτω ῥίψατε τὰ ὅπλα τῆς Γραβιᾶς, τῆς Ἀραχόβης,
κάτω ῥίψατε τὰ ὅπλα τῆς Βαλτέτσης, τῆς Κλεισόβης!
εἶν' αὐτὰ βαρέα πλέον διὰ τὸν βραχίονά σας,
ἐλαφρὰ σᾶς εἶναι μόνον τὰ σιδήρινα δεσμά σας!. . .

—

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ « ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ. »

—

ΑΓΑΘΟΒΟΥΛΟΣ.

Λαὲ, ἀπόγονε λαοῦ εἰς τὴν σοφίαν πρώτου!
βιάζεις μὲ ἀλαλαγμοὺς ἑστίαν ἰδιώτου
καὶ, φέρων εἰς τὰ χείλη σου ᾠδὰς ἐλευθερίας,
μολύνεις τὰς παλάμας σου μὲ πράξεις τυραννίας!
Σὺ θέλεις καὶ κατήγορος καὶ δικαστής του γένει,
εἰς τὴν σφαγὴν ὡς δήμιος σὺ θέλεις τὸν πηγαίνει!
Μὲ λόγους δημαγωγικοὺς δὲν θέλω νὰ σ' ἀρέσω·
εἰς τὴν εὐημερίαν σου ἀρκεῖ νὰ συντελέσω.
Τὰ τῆς κυριαρχίας σου ζητεῖς, λαὲ νοήμων,
νὰ ἐξασκήσῃς δίκαια διὰ ὁδῶν νομίμων
καὶ τὴν ἁγίαν, πλὴν νεκρὰν, βουλήν σου ν' ἀναστήσῃς;
προσπάθησε μὲ μάθησιν τὸν νοῦν σου νὰ κοσμήσῃς.
Παιδείας ἄμοιρος λαὸς κ' ἐλεύθερος δουλοῦται·
λαὸς δὲ δοῦλος, παιδευθεὶς, ἀφ' ἑαυτοῦ λυτροῦται.

Τοιοῦτον τῶν πολιτικῶν ὑποκριτῶν τὸ τέλος·
καθίστανται καὶ τῶν Αὐλῶν καὶ τῶν Λαῶν ὁ γέλως.

Ἀλλ' ὁ πιστῶς μαχόμενος ὑπὲρ τῆς ἀληθείας,
ὁ λάτρης τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας,
τὰς εὐφημίας τῶν ἐθνῶν ἐνόσῳ ζῇ λαμβάνει,
δὲν θνήσκει ὅλος ἐπὶ γῆς ὁπόταν ἀποθάνῃ·
καὶ οἱ ἀγέρωχοι αὐτοὶ Μονάρχαι κατ' ἰδίαν
θαυμάζουν τὴν γενναίαν του καὶ ἄφθορον καρδίαν.
Τὴν γῆν μας, γῆν αἰσχύνης σου, παραίτησέ την πλέον,
καὶ πέρασε τὸν βίον σου μετανοῶν καὶ κλαίων.

Ἰδοὺ, μὲ τοὺς παρόντας της θεσμοὺς ἡ Μοναρχία.
Εἰς κράτος, ὅπου εἶναι μὲν ἐλευθεροτυπία,
ἀλλὰ καμμία ἐνταῦτῷ ὑπουργικὴ εὐθύνη,
οὐδὲ Βουλὴ τὰ πταίσματα τῶν Ὑπουργῶν νὰ κρίνῃ,
τὸ πλῆθος τὴν ἐκδίκησιν ἀφ' ἑαυτοῦ λαμβάνει,
καὶ ἡ ἀρχὴ, ἀστήρικτος, εἰς ἀγωνίαν φθάνει.
Ποῦ ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς Βασιλείας τώρα;
ἡ ὀχλοκρατικὴ αὐτὴ δὲν τὴν προσβάλλει ὥρα,
ὁπόσον οὐδὲ εἷς αἰὼν σοφῆς ἐλευθερίας,
κρατούσης στάθμην μεταξὺ λαοῦ καὶ Μοναρχίας;

—

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ « ΑΤΙΘΑΣΣΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ. »

—

ΕΥΘΥΜΙΟΣ.

Ἂν δώσῃς τὰ βιβλία σου εἰς τῆς ἀρχῆς τὴν δᾷδα,
μὴ διὰ τούτου τοῦ φωτὸς φωτίσῃς τὴν Ἑλλάδα;
μὴ διὰ τούτου τοῦ πυρὸς τοὺς Ἕλληνας πυρώσῃς;

ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ.

Ἐκάη καὶ τοῦ Κοραῆ, ἀνορθωτοῦ τῆς γλώσσης,
ἡ βίβλος εἰς τὸ Ναύπλιον πλησίον τοῦ πλατάνου,
ἀλλὰ εὐαρεστότερον θυμίαμα λιβάνου
ποτὲ εἰς τὴν οὐράνιον ἄψιδα δὲν ἀνέβη.

Τὸν χάρτην ἡ Κυβέρνησις εἰς τέφραν συσσωρεύει,
πλὴν αἱ ἰδέαι ἀθιγεῖς εἰς τοὺς αἰῶνας ζῶσι
καὶ ἀνεγείρουσι λαοὺς καὶ βασιλεῖς νικῶσι,
καὶ δύο εἰσὶν ἥλιοι ἀγήρατοι τὸ κάλλος,
ὁ εἷς, ὁ αἰσθητὸς αὐτὸς, τῶν ἐννοιῶν ὁ ἄλλος.
Οἱ Ἕλληνες εἰς σκοτεινὰς ἡμέρας καὶ ἀτύχους
τοῦ Ῥήγα τοὺς θαυματουργοὺς ἀνεμασσῶμεν στίχους,
ἐνῷ τὴν κάραν εἴχομεν ὑπὸ ζυγὸν σκυμμένην·
ἀλλ' ἔπειτα ἐμέσαμεν ἀπ' Αἴτναν ἀναμμένην
τὴν φλόγα, ἥτις ἔκαυσε καὶ καίει μέχρις ὥρας
τὰς μέχρι τοῦ Δουνάβεως καὶ τοῦ Εὐφράτου χώρας.
Ἂν διαμαρτυρήσεως φωνή τις μία μένῃ,
τὸ Ἔθνος ἴσως μὲ εἰπῇς ἐκ τούτου τί κερδαίνει;
ἀποκρινόμενος εἰς σὲ, ἰδοὺ τί λέγω μόνον:
κατέκτησαν τὴν γῆν αὐτὴν οἱ Τοῦρκοι πρὸ αἰώνων·
τὸ Ἔθνος εἰς τὴν ἄπειρον πλημμύραν των ἐπνίγη,
ὡς διαμαρτυρόμενοι ἀπέμειναν ὀλίγοι
ὁπλοφοροῦντες ὀρεινοὶ, τῶν πόλεων φυγάδες.
Ἐκ τούτου τί προέκυψεν; αἱ τόσαι πεδιάδες,
τὰ τόσα δάση καὶ βουνὰ καὶ μετὰ τόσα ἔτη
εἰς τοὺς ἀνθρώπους λέγουσι τὰ ἔργα ἡμῶν ἔτι.
Περίγελως κατέστημεν τῆς ὅλης οἰκουμένης!
Τεμάχια ἡμιθανῆ ἐχίδνης κεκομμένης,
ὑπὸ σημαίαν ἕκαστος μιᾶς ἐφημερίδος,
πρὸς ὄλεθρον ἐρίζομεν τῆς δυστυχοῦς πατρίδος,
καὶ, δαπανῶντες τὴν ἰσχὺν ἡμῶν εἰς διχονοίας,
αὐξάνομεν τὴν καθ' ἡμῶν ἰσχὺν τῆς τυραννίας.
Φεῦ! ξένοι πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, οἰκεῖοι πρὸς τοὺς ξένους,
οὐδ' ἐλαχίστην ἔχοντες φιλοτιμίαν γένους
καὶ πᾶσαν θυσιάζοντες ἀρχὴν εἰς τὸ συμφέρον,
νὰ φέρῃ μέλλον καὶ παρὸν ἀφήσαμεν τὸ φέρον.
Τὸν μὲν λαὸν, τὸν ἄλλοτε συναθλητὴν γενναῖον,
εἰς φορολόγους ὄνυχας ἀφήσαμεν ὀρνέων·

ἡμεῖς δ' ἐγίναμεν ἡμῶν αὐτῶν οἱ χειροκτόνοι,
διότι ὅλοι χαμερπῶς ἐκλίναμεν τὸ γόνυ
ἐμπρὸς εἰς τὸν ἐλάχιστον βασιλικὸν γραφίσκον,
ὡς Πέρσαι εἰς τοῦ λάμποντος ἡλίου των τὸν δίσκον.
Οἱ τῶν Ῥωμαίων χαμερπεῖς κατέστημεν Γραικύλοι,
καὶ μόνον ὑπὲρ Καίσαρος φαινόμεθα στωμύλοι.
Μισῶ, μισῶ τοὺς ἔχοντας ὡραίαν ῥητορείαν,
οὐδὲν δὲ φίλτρον εὐγενὲς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν.
Μισῶ τοὺς μεταλλάττοντας ἀρχὰς καὶ δοξασίας
εἰς μόνον ἓν μειδίασμα ψευδὲς τῆς Ἐξουσίας,
πλὴν σείοντας αἱματηρὰν τὴν χλαίνην τῆς Πατρίδος,
ὁπόταν τῆς προτέρας των ἐκπέσωσιν ἐλπίδος.
Καὶ τοὺς μεγάλους μέμφομαι καὶ τοὺς μικροὺς ἐν γένει·
τοὺς μὲν, διότι, ἔμπροσθεν εἰδώλων ἐσκυμμένοι,
τὸ φρόνημα εἰσάγουσι τὸ ταπεινὸν καὶ ξένον
εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν ἐχθὲς σεμνόβιον παρθένον·
τοὺς δὲ, διότι, εὔκαμπτοι πρὸς τοὺς τοιούτους δούλους,
πραεῖς μεταχειρίζονται τοὺς τρόπους καὶ ὑπούλους
καὶ δὲν δεικνύουσι γυμνὰ πρὸς τὴν κακίαν μίση,
ὡς πρέπει ἄνδρες ἀληθεῖς, ἐλεύθεροι καὶ ἴσοι.

. . . . . .

Ἐλάττωμα ἢ ἀρετὴν, εἰπέ το, χαρακτῆρος,
ἢ λείψανον τοῦ φλέξαντος τοὺς Ἕλληνας κρατῆρος,
ἡ Μοῦσά μου ὑπήκοος δὲν δύναται νὰ γένῃ.
Ἡ γῆ αὐτὴ ἂς τρέφῃ σᾶς, ἐμὲ καταμαραίνει.
Εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς αὐτὸν τὸν Ἁγιόνμου Τάφον,
τὰ πρόσωπα εἶδα ἐγὼ τῶν Σπίτσων καὶ τῶν Γράφων·
ἐκάθησεν εἰς τὰς στοὰς ὁ Ἕς τῆς Ὀλυμπίας,
καὶ εἰς τὰ περιστύλια ὁ Χὶτς τῆς Φιγαλείας.
Μὴ ἀνδριαντοποίησαν τὸν Ἄθωνα οἱ τόσον
μεγαλουργοὶ βραχίονες αὐτῶν τῶν ἀλλογλώσσων;
ἢ μὴ τὴν Πελοπόννησον ἀπέκοψαν τῆς Χέρσου,
καὶ καταθλίβουσιν ἡμᾶς τοὺς νικητὰς τοῦ Πέρσου;

Ὀλίγας ῥῖνας ἤθροισαν ἀρχαίων ἀγαλμάτων,
καὶ τὰ Μουσεῖά των ἰδοὺ καὶ τὰ Προπύλαιά των.
Σκοπεύω βέλη κατ' αὐτῶν θανάτου νὰ τοξεύσω,
καὶ ἂν ἐμβῶ εἰς φυλακὰς καὶ δέσμιος ἐκπνεύσω·
εἰς τὰς εἱρκτὰς τῆς πόλεως αὐτῆς τῆς παλαιτάτης
ἀπέθανον ἀδακρυτὶ Φωκίων καὶ Σωκράτης.

. . . . . .

Εἰς τὴν Ἑλλάδα στρέψατε, ὦ δικασταί, τὸ βλέμμα·
κανεὶς ἀγρός της ἄχραντος δὲν εἶναι ἀπὸ αἷμα!
Τὸ ἄροτρον εἰς κολοβὰς ὁ Ἕλλην χεῖρας φέρων,
ἀνακατόνει λείψανα ἢ τέκνων ἢ πατέρων·
εἰς ταύτην ὅμως εἴμεθα σκηνῖται καὶ νομάδες.
Ἂς μοιρασθῶσιν εἰς ἡμᾶς αἱ τόσαι πεδιάδες,
καὶ εἰς τὸν ἥλιον, κοινὸν φωστῆρα τῶν ἀνθρώπων,
ἂς λάβωμεν οἱ δυστυχεῖς μικρὸν καὶ ἡμεῖς τόπον.
Τί θέλει ὁ στρατὸς αὐτὸς, ὁ ξενικὸς καὶ φαῦλος;
τί θέλει; δὲν ἀναχωρεῖ ἀνέτως καὶ ἀναύλως,
ἐν ψαλτηρίῳ καὶ χορῷ, ἐν λύρᾳ καὶ κιθάρᾳ,
πρὶν τὸν προφθάσῃ ὄπισθεν ἡ ἐθνικὴ κατάρα; . . .
Παραμυθῶν τὴν κλαίουσαν εἰς τὰ δεσμὰ πατρίδα
καὶ φέρων εἰς τὰ στήθη της τὴν φεύγουσαν ἐλπίδα,
τὴν δόξαν ἐκελάδησα καὶ τὴν ἐλευθερίαν
καὶ τῶν ὑπερηφάνων της μαχῶν τὴν ἱστορίαν·
ἀλλὰ εἰς τοὺς αὐθέντας της ἐπρόσκρουσα τοὺς νέους,
κ' εἰς τὸν λαιμόν μου κρέμαται ἡ σπάθη Δαμοκλέους.
Τὸ κατ' ἐμὲ, ἂν πέπρωται, κριταὶ, καὶ ν' ἀποθάνω,
μὲ ἀδακρύτους ὀφθαλμοὺς τὸν θάνατον λαμβάνω,
μὰ τοὺς εἰς Μεσολόγγιον καὶ Κλεῖσοβαν πεσόντας,
μὰ τοὺς προπάτορας ἡμῶν, τοὺς ἱλαρῶς πιόντας
τὸ κώνειον τῶν Ἀθηνῶν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.
Πλὴν σὺ, Ἑλλὰς, ἂν ἐκ μακρᾶς ἀνέκυψας δουλείας
καὶ ὅλην τὴν αἱματηρὰν ὑπέστης αὐτὴν πάλην,
ὑπὸ ζυγὸν αἰσχρότερον διὰ νὰ πέσῃς πάλιν

καὶ ἡ Ἑλλὰς νὰ καταστῇς ἡ ἐπὶ Μακεδόνων,
ὦ! ἔχε τὰς βαρυπετεῖς ἀρὰς τῶν Φωκιόνων!
καὶ αὖθις εἰς τὰ βάραθρα τῆς σκοτεινῆς ἀβύσσου,
ἐξ ἧς ἀνέβης πρὸ μικροῦ, Ἑλλὰς, καταβυθίσου! . . .

. . . . . .

Σεῖς, δικασταί! σεῖς, οἵτινες ἐκ τόσον ἁγνοῦ τόπου,
δημίων καὶ νεκροθαπτῶν τὰ ἔργα ἐκτελεῖτε,
ἐγέρθητε καὶ ἀπ' αὐτὸ τὸ βῆμα καταβῆτε!
Δὲν δύνασθε νὰ κρίνετε τοὺς δημοσιογράφους,
ἐνόσῳ ἀντὶ φυλακῶν τὸ Κράτος ἔχει τάφους . . .
Σταθῆτε καὶ μὴν χύνετε, κριταὶ, τῶν συγγραφέων
τὸ αἷμα τὸ πολύτιμον, τὸ αἷμα τὸ γενναῖον!
Ἡ γῆ γεννᾷ θεόπνευστον σπανίως ἄνδρα ἕνα,
καὶ ἡ τοιαύτη ἐξαντλεῖ τὴν δύναμίν της γέννα.
Σταθῆτε καὶ μὴν χύνετε τὸ αἷμα τῶν Τυρταίων!
Ὁ Ῥήγας, ὁ σαγηνευθεὶς εἰς τὴν Αὐστρίαν λέων,
ὁ Ῥήγας, ὅτε μάχαιρα ὑψόνετο δημίου
νὰ κόψῃ τὴν πολύτιμον κλωστὴν τοιούτου βίου,
μὲ λόγον πρὸς τοὺς Ἕλληνας τοιοῦτον ἀπεστράφη:
« Ἀπὸ τὸ ῥέον αἷμά μου εἰς ταῦτα τὰ ἐδάφη
« ἰδοὺ βλαστάνει ἐρυθρὰ εἰς σᾶς Ἐλευθερία. »
Εἰς τὴν φωνὴν τοῦ μάρτυρος μεγάλη, πελωρία,
μὲ τὴν γοργονοκέφαλον ἀσπίδα τῆς Παλλάδος,
Ἐλευθερία εἰς τὴν γῆν ἐφύη τῆς Ἑλλάδος.

—

ΕΚ ΤΗΣ ΚΩΜΩΔΙΑΣ ΤΟΥ « ΑΣΩΤΟΥ. »

—

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Σ' τὸ σπήτι σας μ' ἐκράξετε νὰ γράψω τραγῳδίαις;

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Σ' τὸ σπήτι σας μ' ἐκράξετε νὰ γράψω κωμῳδίαις;

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τραγικά, ᾠδὰς καὶ διθυράμβους,
συνθέτω εἰς Πινδαρικοὺς κι' ἁρμονικοὺς ἰάμβους.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κωμικά, εἰς ἄλλα δέκα εἴδη
τῆς ἀκουράστου Μούσας μου τὸ πνεῦμα ἐπιδίδει.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Μὲ σφαλισμένα στόματα μισὴ στιγμὴ σταθῆτε!
ἀκοῦστέ με τὶ θὰ σᾶς πῶ, καὶ ὕστερα λαλεῖτε.
Νὰ γράψετε...

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ καὶ ΑΡΜΟΝΙΟΣ.
(Συγχρόνως διακόπτοντες τὸν Σωτῆρην.)

Νὰ γράψουμε...

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Μιὰν νέαν Ἰλιάδα;

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Καμμίαν Διομήδειαν;

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Καμμιὰν Μποτσαριάδα;

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Ἐρωτικά;

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Βουκολικά;

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Τοῦ Πυθαγόρου ἔπη;

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Γεμάτη ἀπὸ τέτραδα εἶν' ἡ βαθειά μου τσέπη.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Νὰ γράψετε...

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ καὶ ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Νὰ γράψουμε...

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Χαρτὶ καὶ καλαμάρι!

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Κονδύλια!

ΣΩΤΗΡΗΣ.

(Καθ' ἑαυτόν.)

Ὁ διάβολος τὴν γλῶσσάν τους νὰ πάρῃ.

(Βάνει τὰ ἀναγκαῖα διὰ γράψιμον εἰς ἕνα τραπέζι καὶ τοὺς κάμνει νεῦμα νὰ πλησιάσουν.)

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ εἰς τὸν ΑΡΜΟΝΙΟΝ.

Ὁρίστε.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

('Οπισθοδρομῶν.)

Εἶν' ἀδύνατον!

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Πρῶτος ἐσεῖς ἀρχίστε.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

(Κατ' ἰδίαν.)

Μ' ἀρχίνησαν κ' εὐγένειαις.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Καλήτερός μου εἶστε.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Δὲν πιάνω τὸ χαρτὶ ἐγὼ διὰ τὸν κόσμον ὅλον.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Ἐὰν ἐγὼ προτιμηθῶ, θυμόνει ὁ 'Απόλλων.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Θὰ χολοσκάσ' ἡ Θάλεια, θεὰ τῆς κωμῳδίας.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Θὰ κλαύσῃ κ' ἡ εὐαίσθητη θεὰ τῆς τραγῳδίας.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Εἰς ὅλας τὰς ποιήσεις σας τί ἄλας, τί κομψότης!

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Εἰς ὅλας τὰς συνθέσεις σας τί κάλλος, τί λαμπρότης!

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Σ' τὴν κάθε μιάν σας συλλαβὴν τὰ χάχλανα μὲ παίρνουν.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Καὶ τὰ ψηφία σας αὐτὰ παράπονα μὲ φέρνουν.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

(Καθ' ἑαυτόν.)

Ἀνάθεμά τους ! !!

(Πρὸς τοὺς λογιωτάτους.)

Ὅπολος σας μὲ λέξεις καλητέρας
παινέσῃ τὴν ἀντικρυνήν . . .

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

(Διακόπτων τὸν Σωτήρην.)

Τὸν ἄγγελο;

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

(Ὁμοίως.)

Τὸ τέρας; . . .

ΣΩΤΗΡΗΣ.

(Ἀνοίγων ἕνα συρτάρι καὶ παίρνων μίαν σακκοῦλαν τάλαρα.)

Γεμάτην ἀπὸ τάλαρα θὰ πάρῃ μιὰν σακκοῦλα.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Τί νὰ τὴν 'πῶ τὴν Φράγκισσα;

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Τί θέλει ἡ εὐμορφοῦλα;

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Εἰπέτε της, πῶς ἔρριψεν εἰς τὴν φωτιά μου λάδι,
ἀφοῦ μ' ἐγλυκομήνυσε πῶς θὰ τὴν διῶ τὸ βράδυ.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

(Μὲ δυνατὴν φωνήν.)

Ὁ οἶστρος μ' ἐκυρίευσε! . . .

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

(Βαστῶν τὰ 'μάτια του.)

Θαμβόνεται τὸ φῶς μου! . . .

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

(Τρέχων ἐδῶ κ' ἐκεῖ ὡς μανιακός.)

Εἰς ἕνα στύλο δέστε με! . . . Πετᾷ ὁ Πήγασός μου! . . .

(Οἱ δύο λογιώτατοι συνθέτουν, κάμνοντες ἀλλόκοτα σχήματα, τραγῳδοῦντες καὶ κτυπῶντες τὰς χεῖρας εἰς τὸ τραπέζι.)

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Βαστοῦν τὸ ἴσο καὶ κτυποῦν . . . τὸ τερερὲμ μὲ ψάλλουν· εἰς τὸ σπιτάλι τῶν τρελλῶν δὲν πάγουν νὰ τοὺς βάλουν;
Ἀκοῦτε τραγανὰς φωνάς, συρσίματα καὶ τόνους! . . .

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

(Βαττῶν τὰ πλευρά του.)

Βαστᾶτέ με . . . κ' ἐχάθηκα! . . .

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

(Πιάνων τὸ μέτωπόν του.)

Ὁ νοῦς μου ἔχει πόνους. . .

(Μὲ ἀγρίαν φωνήν.)

Γεννῶ! . . .

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

(Μὲ τὸν ἴδιον τρόπον.)

Ἐλευθερώνομαι! . . .

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

(Μεγαλοφώνως.)

Γῆ, οὐρανοί, σταθῆτε!
τὰ μέτρα μου μ' ὀρθάνοικτο αὐτὶ ἀφιγκρησθῆτε!

(Ἀκολουθεῖ μερικὰς στιγμὰς σιωπή, ἔπειτα ὁ Φοιβαπόλλων ἐκφωνεῖ τοὺς στίχους του μὲ σχήματα γελοῖα καὶ μὲ προφορὰν ἐπιτετηδευμένην.)

« Ὦ Ἀφροδίτη! ὦ Παλλάς! ὦ τῶν ψυχῶν Κυρία!
« ὦ τῆς ὑπ' οὐρανὸν θεά! Τί ὥρα μακαρία,
« καθ' ἣν ὁ ὑπηρέτης σφᾶς, περὶ ἡλίου δύσιν,
« θαλάμου σφᾶς θέλει τερπνῶς τὸ ἔδαφος πατήσειν! . .

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

(Διακόπτων τὸν Φοιβαπόλλωνα.)

« Ὦ Ἀφροδίτη! ὦ Παλλάς! » Τί θαῦμα! . . . Σᾶς συγχαίρω.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

(Φυσῶν καὶ ἀεριζόμενος μὲ τὸ μανδήλι του.)

Ὁμνύω . . . αἷμα ἵδρωσα . . . ὡς ποῦ νὰ καταφέρω
αὐτὸ τὸ ἡμιστίχιον . . .

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

(Τραγῳδῶν.)

« Ὦ τῶν ψυχῶν Κυρία! . . .
Κυρία! . . . κάθε λέξις σας εἶν' ὅλη ἁρμονία.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

« Ὦ Ἀφροδίτη! ὦ Παλλάς! ὦ τῶν ψυχῶν Κυρία!
« ὦ τῆς ὑπ' οὐρανὸν θεά! Τί ὥρα μακαρία! . . .»
Τὰ ὦ μου πῶς σᾶς φαίνονται;

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Γι' αὐτὰ τὸν νοῦν μου χάνω.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Εἰς δυὸ ἀράδαις τόσα ὦ! ὦ κάτω, ὦ ἐπάνω!

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

« Καθ' ἣν ὁ ὑπηρέτης σφᾶς! . . .» Διὰ τὸ σφᾶς σας μόνον
ἀπ' τὴν ζωήν μου ἤθελα χαρίσει ἕναν χρόνον.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

« Θαλάμου σφᾶς θέλει τερπνῶς τὸ ἔδαφος πατήσειν.»
Αὐτοῦ τοῦ στίχου βλέπετε τὴν χάριν καὶ τὴν φύσιν;

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Εἰς κάθε φράσιν κ' ἕνα σφᾶς! . . . Τὸ σφᾶς σας δίδει νόμον!
Αὐτὸ τὸ σφᾶς σας μ' ἔσφαξε . . . ἀξίζει ἕναν τόμον.

(Ὁ Φοιβαπόλλων ἑτοιμάζεται νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν στίχων του· ἀλλ' ὁ Σωτήρης τοὺς ἁρπάζει μὲ θυμὸν ἀπὸ τὰς χεῖράς του, καὶ ῥίπτων εἰς αὐτὸν τὴν σακκοῦλαν, λέγει μὲ ἀγανάκτησιν.)

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Μὲ ψωρολογιώτατους τί γύρευα νὰ 'μπλέξω;
πῶς εἶναι δὲν τὸ ἤξευρα σκουριὰ καὶ μέσα κ' ἔξω;

(Σχίζων τοὺς στίχους τοῦ Φοιβαπόλλωνος.)

Σ' τὸ διάβολο κ' οἱ στίχοι σου καὶ σὺ ἀκόμα! . . .

[Ὑπάγει πρὸς τὴν θύραν διὰ νὰ φύγῃ.]

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

(Τρέχων κατόπιν του.)

Στάσου!..

Τὸ νεογέννητο παιδὶ τῆς Μούσας μου . . .

ΣΩΤΗΡΗΣ. Βουβάσου! .

Ν' ἀλλάξω 'πάγω ... Λεῖψέ με, καὶ εἶναι μεσημέρι.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

(Ἐμπαικτικῶς πρὸς τὸν Ἁρμόνιον.)

Σᾶς κλαίω! . . . ἀπεμείνετε μὲ τὸ χαρτὶ 'ς τὸ χέρι.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

(Προσπαθῶν νὰ κρύψῃ τὸ πεῖσμά του καὶ ὑποκρινόμενος ὑπερηφάνειαν.)

Ψοφοῦν διὰ τὸ μέταλλον οἱ ἄνθρωπ' οἱ χυδαῖοι·
τὸ πνεῦμά μου εἰς Πακτωλὸν ἀθανασίας πλέει.
Εἶμ' ἄϋλος . . .

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

[Φιλῶν τὴν σακκοῦλαν μὲ τὰ τάλαρα.]

Καὶ ὑλικὸς, 'ς τὴν ὕλην ἐγὼ τρέχω.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Εἶμ' ἄνθρωπος ὑπέρπλουτος, κἰ ἂν ὀβολὸν δὲν ἔχω.

[Κτυπῶν εἰς τὸν κόλπον του.]

Ἐδῶ 'ς τὸν κόρφο μου βαστῶ τρεῖς χιλιάδες στίχους.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

(Κωδωνίζων εἰς τὸ αὐτὶ τοῦ Ἁρμονίου τὴν σακκοῦλαν.)

Πλὴν δὲν ἀφίνουν εἰς τ' αὐτὶ τόσον ὡραίους ἦχους.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Εἰς τοὺς ἀέρας ἐγὼ ζῶ.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Κ' ἐγὼ εἰς τὸ χρυσάφι.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Μὲ τὰ ψωμοζητήματα ὁ Ὅμηρος ἐτράφη.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Ὁ Ὅμηρος ἀπέθανε, κὶ ἀφῆστε τὰς συγκρίσεις.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Νὰ μὴ θαῤῥῇς ὅτι χρησμὸς εἶν' ἡ 'δική σου κρίσις;

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

(Δεικνύων τὴν σακκοῦλαν μὲ τὰ τάλαρα.)

Τὸ βαθουλὸ αὐτὸ πουγγὶ σὲ δείχνει τί ἀξίζω.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Τοῦ κόσμου εἶν' οἱ ἔπαινοι καλήτεροι, νομίζω.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Τί λέγουν ἀπὸ 'πίσω σου δὲν ἐξετάζεις πρῶτα;

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Εἰς τί μεταχειρίζονται τὸ ποίημά σου ῥώτα.

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Θυμήσου πῶς σ' ἐσφύριξαν.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Δαρμένος, χωρὶς ῥοῦχα,
ἐξέχασες πῶς ἄκουσες τῆς πόλεως τὸ γιοῦχα;

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Δύο γαϊδάρων ἄχερο δὲν 'ξεύρεις νὰ μοιράσῃς,
καὶ θέλεις, ἄθλιο κορμὶ, μαζή μου νὰ τὰ πιάσῃς;

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Νὰ μὴ μὲ λέγουν ποιητὴ, ἀνίσως χίλιους στίχους
δὲν σ' ἀραδιάσω αὔριον 'ς τῶν καπηλειῶν τοὺς τοίχους!

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

Μὲ ποιὸν τολμᾷς καὶ πιάνεσαι, ἀστόχαστε; στοχάσου.
Νὰ κόφτουν τὸ μουστάκι μου, ἀνίσως τ' ὄνομά σου
δὲν τὸ ἰδῇς 'ς ταῖς σάτυραις τοῦ Σούτσου τυπωμένο,
καὶ 'ς τὰ περιγελάσματα τοῦ κόσμου συστημένο.

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

Ὁ Σοῦτσος, ἀσυλλόγιστε, μὲ ξένον θυμὸν δέρνει;
τοῦ καθενὸς ἐπάνω του ταῖς τρέλλαις μήπως παίρνει;
Ἂν ἀπ' τὸ Ἔθνος 'τίναξε μὲ ξύλο τὴν βοτρίδα,
δὲν 'ξεύρεις πῶς τὸ ἔκαμε γιὰ μόνον τὴν πατρίδα;
Πλὴν ἄν ποτε, ἀπρόκοπε, κανέναν σατυρίσῃ,
δὲν θέλει ἀπ' τοὺς δύο μας ἐσένα προτιμήσει;

ΦΟΙΒΑΠΟΛΛΩΝ.

(Σηκόνων μίαν καθέκλαν καὶ τρέχων κατὰ τοῦ Ἁρμονίου.)

Ἐσένα, κουρουνόμυαλε, κεφάλι κολοκύθι!

ΑΡΜΟΝΙΟΣ.

[Σηκόνων συγχρόνως καὶ αὐτὸς ἄλλην καθέκλαν καὶ τρέχων κατὰ τοῦ Φοιβαπόλλωνος.]

Ἐσένα, κοντοπίθαρο! Ἐσένα, σαμιαμήθι!

[Ἀφίνουν ταῖς καθέκλαις καὶ πιάνονται ἀπὸ τὰ μαλλιά.]

ΣΩΤΗΡΗΣ.

(Ἀπέξω σκορπίζων κατὰ γῆς μιὰ φοῦχτα τάλαρα.)

Ντροπὴ 's ταῖς ἄσπραις τρίχαις σας! ... σὰν γάταις
τσουμαδιέσθε.
Νὰ τάλαρα! ... νὰ φοίνικες! ... καὶ μὴ βροντοχτυπιέσθε! ..

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΑΙ ΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

[Προσηκωνόμενος.]

Καλῶς τὸν ἐξοχώτατον!

ΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Σᾶς εὔχομαι ὑγείαν,
χυμοὺς καλοὺς, ὑγρὰ καλὰ καὶ καθαρὴν κοιλίαν!

(Ἀνασκουμπονόμενος.)

Γλυστήρια, βδέλλαις, αἵματα, καθάρσια ζητᾶτε;
Προστάξετε ... εἶμ' ἕτοιμος εἰς ὅ,τι ἀγαπᾶτε.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

[Πηγαίνων νὰ καθίσῃ εἰς μίαν καθέκλαν.]

Ὀλίγον ἤμουν ἄρρωστος . . .

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

(Διακόπτων καὶ σπρώχνων τὸν Σωτήρην πρὸς τὴν κλίνην.)

Σ' τὸ στρῶμα! . . . 'ς τὸ κρεββάτι!
Τὸ φῶς νὰ ἔβγῃ ἀπ' ἐδῶ . . . σφαλίστε τὸ κανάτι . . .
στουμπώστε τὰ παράθυρα, τὴν πόρτα καὶ ταῖς τρύπαις. . .

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Δὲν πάσχω τόσον, Κύριε . . .

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

(Σπρώχνων ἀκόμη τὸν Σωτήρην πρὸς τὴν κλίνην.)

Εἶσ' ἄρρωστος . . . Τὸ εἶπες.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Ἀφοῦ τὸ θέλ' ἡ ὄρεξις τῆς ἐξοχότητός σας,
εὑρίσκομαι τοῦ θανατᾶ.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

(Πιάνων τὸ χέρι τοῦ Σωτήρη.)

Πῶς εἶναι ὁ σφυγμός σας;

('Αφίνων μὲ θυμὸν αὐτό.)

Νὰ, πειρματάρικος σφυγμὸς, σφυγμὸς ἀγριωμένος,
σφυγμὸς κατὰ τῆς τέχνης μας ἐπαναστατωμένος!

(Κάμνει νεῦμα εἰς τὸν Σωτήρην νὰ δείξῃ τὴν γλῶσσάν του.
Ὁ Σωτήρης τὴν δείχνει, καὶ ὁ 'Ιπεκακουάνας
ἐξακολουθεῖ μὲ θυμόν.)

Καλήτερα τὴν γλῶσσά σου κανεὶς κομμένη νἄχῃ,
παρ' ἄπαστρη τέτοιας λογῆς. . . . Πῶς πάγει τὸ στομάχι;

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Καλά.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Δουλεύει ἄφθονα; θυμίαμα 'μπροστά σας,
ῥοδόσταμο 'ς τὸ στόμα σας, πῶς εἶναι ἡ κοιλιά σας;

γουργουρισμούς; . . μουρμουρισμούς; . . .

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Ἐνίοτε.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

(Κτυπῶν τὴν ταμβακέραν του.)

Ἀβδέλλαις!

Ἀβδέλλαις!. . Τ' ἄλλα γἰατρικὰ ψευτιαῖς εἶναι καὶ τρέλλαις!

(Σιωπᾷ ὀλίγον καὶ ὕστερον ἐξακολουθεῖ μὲ σοβαρὸν τρόπον.)

Θὲ νὰ σὲ κάμω μερικὰς σπουδαίας ἐρωτήσεις,
καὶ βάθυνέ με, μέτρησε καλὰ τὰς ἀποκρίσεις. . . .
'Σ τὸ γεῦμ' ἀνίσως καὶ δὲν φᾷς, πεινᾷς πολὺ 'ς τὸ δεῖπνο;

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Πεινῶ.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Ἀβδέλλαις!. . . Τὸ κρασὶ σὲ φέρνει βαρὺν ὕπνο;

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Βαρύν.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Ἀβδέλλαις! . . Σὰν διψᾷς νὰ πιῇς πολὺ γυρεύεις;

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Πολύ.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Ἀβδελλαις!... Ἀγαπᾷς ποτὲ νὰ μὴ δουλεύῃς;

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Ποτέ.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Ἀβδέλλαις, Κύριε, ἀβδέλλαις! Ὁ Μπρουσέτος
τρακόσιαις 'ς ἕναν ἄῤῥωστο ἐκόλλησεν ἐφέτος.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Ἀπ' τὸν θυμόν μου ἄῤῥωστος ἀληθινὰ θὰ πέσω . . .
Θὰ σκάσω! ... Τοῦ ψευτογιατροῦ τὴν γλῶσσαν πῶς θὰ δέσω;

ΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

(Περιπατῶν μὲ τὰς χεῖρας ὀπίσω καὶ κινῶν τὴν κεφαλήν.)

Γερὰ, καθὼς τὸ ἤθελα, δὲν ἔπεσες ἀκόμα.
Ἐπιθυμοῦσα νὰ σὲ διῶ μὲ τὴν ψυχὴν 'ς τὸ στόμα,
κὶ ἀπὸ ταῖς δέκα φλέβαις σου τὸ αἷμά σου νὰ τρέχῃ,
γιὰ νὰ γνωρίσῃς τί γιατρὸ τὸ Νάπλι μέσα ἔχει.
Δὲν εἶμ' ἐγὼ Ζαγοριανὸς, νὰ περπατῶ 'ς τὸν δρόμο
μὲ ἀλοιφαῖς, μ' ἐμπλάστρια, μὲ βότανα 'ς τὸν ὦμο,
καὶ μὲ δοντάγρων, συριγγῶν καὶ νυστεριῶν χαρχάλι·
μὲ τὸ σαμουροκάλπακο νὰ τρέχω 'ς τὸ κεφάλι,
νὰ σκούζω ἀπὸ τὸ κουτσὸ καὶ ψόφιο μου μουλάρι:
« καλὸς γιατρός! πουλῶ ζωή! ποιὸς θέλει; ποιὸς θὰ πάρῃ; »
Τὸ κάμω μὲ τὸ μέτρημα τὸ κάθε πάτημά μου·
νόν! νὰ, εἰς τὴν ἰατρικὴν τὸ μόνον σύστημά μου.
Ἡ φύσις, λέγω, μόνη της ταῖς ἀρρωστιαῖς μᾶς φέρνει,
ἡ φύσις δούνκουε 'μπορεῖ ὀπίσω νὰ ταῖς παίρνῃ·
ἀπὸ κοντά μου δούνκουε τὴν φύσιν δὲν ἀφίνω·
ἐκείνης δούνκουε γιατρὸς, τὰ γιατρικά της δίνω·
Ταῖς βδέλλαις μὲ τὰ χέρια της δὲν φκιάνει κάθε χρόνος;
αἱ βδέλλαις εἶναι δούνκουε τὸ γιατρικὸ τὸ μόνο.
Αἱ βδέλλαις δούνκουε παντοῦ.— Εἰς τὴν παροῦσαν γάσιν
(Συλλογίζεται.)
τί τὸ πρακτέον; . . Τῶν χυμῶν ν' ἀλλάξωμεν τὴν κράσιν.
Καὶ πῶς νὰ τὴν ἀλλάξωμεν; . . μὲ κίνας καλὴν δόσιν·
Ἡ κίνα πότε δίδεται. . . . εἰς τοῦ σφιγμοῦ τὴν πτῶσιν.
Καὶ τοῦ σφιγμοῦ τὸ πέσιμον πῶς ἠμπορεῖ νὰ γένῃ; . . .
Ἐδῶ μὲ ταῖς βδέλλαις της ἡ τέχνη μᾶς προσμένει.
Ἀνάγκη χύσις αἵματος νὰ γένῃ. . . . Τὸ καράβι,
εἰς τὸν λιμένα νὰ σωθῇ ὁπόταν δὲν προλάβῃ
κ' εἰς τρικυμίαν εὑρεθῇ, ἀμέσως κάμει χύσι,
καὶ χάνει μέρος μὲ σκοπὸν τὸ ἄλλο νὰ κερδήσῃ.
—Καράβιμπους, ἀνέμιμπους, ἀφρόρουμ, κυματόρουμ,
τρικυμιάντουμ ἄγκουραμ, σικούρουμ λιμενόρουμ.

Δὲν ᾽ξεύρετε Λατινικά; . . . Λυποῦμαι . . . Κρίμα! κρίμα!
τῶν ὑψηλῶν μου ἰδεῶν ἐχάσατε τὸ νῆμα.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Ἀκοῦστε, ἄρχον ἰατρέ . . . σᾶς ὁμιλῶ μὲ θάρρος . . .
Τὸ αἷμά μου τὸ ἀγαπῶ καὶ δὲν μὲ δίδει βάρος·
καθένας τόσον εὔκολα τὸ αἷμά του δὲν ᾽βγάλει.
Τί ἔχω; Πόνον μοναχὰ ὀλίγον ᾽ς τὸ κεφάλι.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Αὐτὸς ὁ κεφαλόπονος ᾽ς τὴν θέρμην θὰ γυρίσῃ,
ἡ θέρμη σου ᾽ς τὸν μαρασμὸν, ὁ μαρασμὸς ᾽ς τὴν φθίσι,
ἡ φθίσις ᾽ς τὸν ὑδρόπακα κ᾽ εἰς τὴν βραδυπεψίαν,
καὶ ἡ βραδυπεψία σου εἰς τὴν δυσεντερίαν.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Φυλάξετε τοὐλάχιστον αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα . . .

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Νὰ παίρνουμε, νὰ δίνουμε! μ᾽ ἀρέσ᾽ ἡ γλυγωράδα.
Αἰώνια οἱ ἄρρωστοι ᾽ς τὸ στρῶμα θὰ φυλάγουν;
μαζή μου ἂς μὴν καρτεροῦν πολὺ ψωμὶ νὰ φάγουν.
Τρεῖς μέραις, μάρτυς ὁ Θεὸς, ᾽ς τὰ χέρια μου δὲν μένουν.
Μὰ ᾽πέθαναν . . . γεννήθηκαν διὰ νὰ μὴν ᾽πεθαίνουν;

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Τὸν δοῦλόν σας, παρακαλῶ, ἰδέτε μ᾽ ἄλλο ᾽μάτι·
τὴν μέθοδόν σας δὶ ἐμὲ ἀλλάξετε κομμάτι.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

(Μὲ θυμόν.)

᾽Σ τὸ διάβολ᾽ ὅλη σύσσωμος ἡ ἀνθρωπότης πρῶτα,
παρ᾽ ὅ,τι λέγ᾽ ἡ τέχνη μου ν᾽ ἀλλάξω ἕνα γιῶτα!
Τὰ πέταλα ᾽ς τὰ χέρια μου κανένας κὶ ἂν τινάξῃ,
νὰ ᾽πῇ τί ἔχει; . . . ᾽πέθανε μὲ μέθοδο καὶ τάξι.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Δυὸ λόγια, ἐξοχώτατε, καὶ ὄχι παραπάνω·
δὲν θέλω παρὰ ὄπιον . . . τὸ θέλω, κὶ ἂς ᾽πεθάνω!

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

(Μὲ τρόπον καταφρονητικόν.)

Τὸ ὄπιον, τὸ ὄπιον! πιοτὸ φαρμακευμένο·
τὸ ὄπιον, εἰς ἄφθονην ποσότητα παρμένο,
᾽ς τὰς ἴνας, ᾽ς τὸν ἐγκέφαλον, ᾽ς τὰ νεῦρα φέρνει κλόνους,
καὶ ᾽ς τὴν κοιλιὰ, ᾽ς τὰ ἔντερα θανατηφόρους πόνους.
Τὸ ὄπιον! Νὰ γκρεμισθῇ, νὰ φύγῃ ἀπ᾽ ἐμπρός μου!
τὸ ἄνοστο, τὸ ἀγενὲς ἰατρικὸ τοῦ κόσμου!
Τὸ παίρνουν κ᾽ οἱ Ὀθωμανοί . . . καὶ ποιά του εἶν᾽ ἡ χάρις,
καὶ ποιά του ἡ εὐγένεια, καὶ θέλεις νὰ τὸ πάρῃς;

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Εἰς τὸ καθένα του σπυρὶ βενέτικο πλερόνω.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Βενέτικο;

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Βενέτικο.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Ἀλλάζει . . . δὲν μαλόνω!
Τὸ δεμπολέ του ὁ καθείς . . . Ἐγὼ διὰ ταῖς βδέλλαις,
ἐσὺ διὰ τὸ ὄπιον κἰ ὁ ἄλλος γιὰ κοπέλαις.

(Μὲ τρόπον πανηγυρικόν.)

Τὸ ὄπιον, τὸ ὄπιον! ζουμάκι ζωογόνον!
εἰς δόσιν ἂν παρθῇ μικρὴν, ᾽ς τὰ νεῦρα δίδει τόνον·
τὸ ὄπιον ἀποκοιμᾷ τοὺς πόνους καὶ ταῖς λύπαις.
Διὰ τὸ κάθε του σπυρὶ φλουράκι ἕνα εἶπες;
Τὸ ὄπιον τὸ ἀγαπῶ καλήτερ᾽ ἀπ᾽ τὸ φῶς μου.
τὸ νόστιμο, τὸ εὐγενὲς ἰατρικὸ τοῦ κόσμου!
Ὁ Φριδερῖκος, ὁ Βολταὶρ τὸ ἔπαιρναν . . . τὸ παίρνεις;

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Σαράντα σιταρόσπυρα τὴν ὥρ᾽ αὐτὴ μὲ φέρνεις;

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Σαράντα μόνον; Ἑκατό.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Μὲ φθάνουν τὰ σαράντα.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Τὸ ὄπιον σὲ ὠφελεῖ, καὶ νὰ τὸ παίρνῃς πάντα.
Τὸ ὄπιον πανάκειον, ἰατρικὸ μεγάλο! . . .

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Θὰ μὲ τὸ φέρῃς;

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

(Πηγαίνων πρὸς τὴν θύραν διὰ νὰ φύγῃ.)

Στέκομαι; Τὸ φέρνω χωρὶς ἄλλο . . .

(Ἐπιστρέφων.)

Ἄ! δὲν γνωρίζετε καλὰ τὴν δύναμίν μου ὅλην·
σαράντα σιταρόσπυρα ἀποκοιμοῦν μιὰν πόλιν.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

(Σπρώχνων τὸν Ἰπεκακουάναν.)

Ἄ! τρέξε!

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Ὅπολος προτιμᾷ τὸ αἷμα ἢ τὴν βδέλλα
δὲν ἐξεύρει τί τὸν γίνεται . . .

ΣΩΤΗΡΗΣ.

(Σπρώχνων τὸν Ἰπεκακουάναν.)

Ἄ! φθάνει . . . Ἔλα! Ἔλα!

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Ποτὲ τὸν Ἱπποκράτην μας δὲν θὲ νὰ καταλάβῃ . . .

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Καλά! καλά! . . .

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Δὲν ἐδιάβασε ποτὲ τὸν Βοεράβη.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Καλά! καλά! . .

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

(Ἐξερχόμενος.)

Τὰ λόγια του περνοῦν τῆς καραβάνας,
καὶ τοῦ τὸ λέγει ὁ γιατρὸς ὁ Ἰπεκακουάνας.

. . . . . .

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

(Ἐπιστρέφων μὲ τὸ ὄπιον.)

Ἡ τέχνη μας εἶν' ἱερὰ, καὶ ὅποιος τὴν λατρεύει
τὰ κάλλη της τ' ἀγγελικὰ 'ς τὸν πλοῦτον δὲν πορνεύει.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

(Τυλίζων τὰ φλωριὰ εἰς ἕνα κομμάτι χαρτί.)

Τὰ βάλλω μέσα 'ς τὸ χαρτί... ἂν ὅμως σᾶς πειράζῃ..
(Θέλει νὰ τὰ βάλῃ εἰς τὸν κόλπον του.)

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Τὰ βάλλετε μέσ' 'ς τὸ χαρτί; Τὸ πρᾶγμα τώρ' ἀλλάζει.
(Παίρνων τὰ φλωριά.)

Τῆς τέχνης τώρα ἡ τιμὴ δὲν 'γγίζεται...
('Ανοίγων τὸ χαρτὶ καὶ παρατηρῶν τὰ φλωριά.)

'Σ τὴν ζύγη
ἐβάλθηκαν;.. Δὲν εἶν' ἐδῶ παραχαράκται 'λίγοι.
(Κωδωνίζων τὰ φλωριὰ εἰς τὴν φούκταν του.)

Μὰ τὸ Θεὸ, οἱ ἄρρωστοι μᾶς ἔχουν σκλαβωμένους,
καὶ ὅλους, πάππο πρὸς γονιὸ, μὲ μάλαμα θρεμμένους.
'Πεθαίνουν; ζοῦν; σὰν τίμιοι πραγματευταὶ πλερόνουν'
γιατρεύουνται; 'ς τοὺς οὐρανοὺς μ' ἐπαίνους μᾶς ὑψόνουν'
τὰ κακαρόνουν; τσιμουδιά! τὸ ρίχτουν 'ς τὸ λεβέντη.
(Κάμνων ὑποκλίσεις βαθυτάτας.)

Εὐχαριστῶ... Εὐχαριστῶ... Εὐχαριστῶ, αὐθέντη!
('Εβγάλων ἀπὸ τὴν τσέπην του ἕνα σακκὶ ἰατρικά.)

Μὴν τύχη κἰ ἀγαπούσετε ὀλίγο ρεβεντάκι;...
ὀλίγην κάσια;...

ΣΩΤΗΡΗΣ.

(Θέλων νὰ φύγῃ.)

Ὄγιεσκε.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

(Τρέχων κατόπιν του.)

Κανένα γλυστηράκι;

Κανένα νοστιμούτσικο ἐμετικό;

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Δὲν θέλω.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

Καμμιὰν βεντούζα;

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Τίποτε . . . Σᾶς 'βγάλλω τὸ καπέλο.
'Σ τὸν μπάλο, ἐξοχώτατε, πηγαίνω τώρα τώρα. . . .
ἀφῆστέ με, παρακαλῶ, κ' ἐκόντευσεν ἡ ὥρα.

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

('Αγκαλιάζων τὸν Σωτήρην)

Θὲ ν' ἀνατέμω σήμερα ἑνός μου φίλου πτῶμα,
εἶναι νωπὸ καὶ δροσερὸ, τριῶν 'μερῶν ἀκόμα·
μυρίζει σὰν τὸ γιασουμί . . . 'Στὸν μπάλο σας μὴν πᾶτε·
νὰ διῆτε τέτοιο νόστιμο σπεττάκολο ἐλᾶτε.

ΣΩΤΗΡΗΣ.

Πολλαταέτη . . . ἔφυγα . . .

ΙΠΕΚΑΚΟΥΑΝΑΣ.

(Σπρωχνόμενος ἀπὸ τὸν Σωτήρην ἕως εἰς τὴν θύραν.)

Μιὰν ὀπερατσιόνα,
φαμόζα, δὶ πρίμ' ὄρδινε, θὰ κάμῃ μιὰ κοκόνα.
Εἶν' εὔμορφη σὰν ἄγγελος . . . 'ς τὸ στῆθος ἔχει σκίρρο,
ὁλάκερό της τὸ βυζὶ θὰ κόψω γύρω γύρω.
Δὲν τὸ στοχάζομαι ποτὲ ἡ ἄρρωστη νὰ 'γιάνῃ·
τὸ κάζο ράρο! . . . ἑκατὸ 'ς τὰ δέκα νὰ 'πεθάνῃ.
Δὲν εἶν' ἡ σπανιότηταις αὐταῖς καθ' ἑβδομάδα·
ἐλᾶτε νὰ γουστάρετε αὐτὴν τὴν νοστιμάδα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

I.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ «ΔΗΜΟΥ.»

Τί νᾶν' ὁ ποδοβολητὸς, τὰ κούφια τὰ τουφέκια;
τί νᾶν' τὰ τόσ' ἀλαλητὰ τ' ἀνδρίκεια, τὰ γυναίκεια;
Δὲν εἶναι παγγυριώτικα, δὲν πέφτουν 'ς τὸ σημάδι,
ἀνοιοῦν ἡ κούφιαις τουφεκιαῖς, μοῦ φαίνεται, τὸν Ἅδη.

Ὁ Γιῶργος δὲν ἀπόσωσε, γέρωντας βαρὺς μπαίνει,
ἀκουμπισμένος σὲ ῥαβδὶ, μὲ τὴ σφαγὴ σκυμμένη·
τὸ στῆθος εἶχ' ὁλάνοιχτο μ' ἄσπρα μαλλιὰ 'ντυμένο,
κἰ ἀπὸ τὸ φῶς τὸ φλογερὸ τοῦ ἡλιοῦ βαθειὰ βαμμένο.
Ἀνάποδα μιὰ μαλλιαρὴ ἐφόρηγε φλοκάτα,
'ς τοὺς ὤμους τὴ σερβέτα του, κἰ ἀγάλι' ἀγάλια ἐπάτα.
Ἐβάσταζεν ἡ μέση του κοντάρι καὶ πιστόλα,
κλέφτη παληὸ τὸν ἔδειχνε τὸ φέρσιμό του 'ς ὅλα·
δένδρο ἀπ' τὰ γηράματα ὤμοιαζε κουφωμένο,
ποῦ μὲ ταῖς ῥίζαις του βαθειὰ 'ς τὴ γῆ 'ναι στυλωμένο.
Ἦταν ὁ Στέριος ὁ Κοντὸς, τῆς Φώτως ὁ πατέρας,
ὁπῶλαμπε 'ς τὰ νειάτα του σὰν τ' ἄστρο τῆς ἡμέρας.
« Καλῶς τον τὸ συμπέθερο! τοῦ λέγ' ὁ Γερογιάννης·
« τά 'μαθες; » — « Τά 'μαθα. » — « Λοιπὸν, 'ς τὸ μέτρο μὴ μὲ βάνῃς·
« μὲ βλέπεις πῶς κατάντησα, πάντα τηράω τὸ χῶμα·
« γερὴ ἀκούω τὴν καρδιὰ κἰ ἀδύνατο τὸ σῶμα.
« Μερόνυχτ' ἄχω σύντροφους τῶν γηρατειῶν τοὺς πόνους,
« νὰ φέρω 'πίσω δὲν 'μπορῶ τῆς νειότης μου τοὺς χρόνους.

« Ἔπεσε 'ς τὸ κεφάλι μου μιὰ θεϊκὴ κατάρα,
« τὰ γηρατειά μου 'ντρόπιασεν ὁ υἱὸς τοῦ Κωνσταντάρα.
« Πῶς μὲ λυποῦν, συμπέθερε, τὰ ἔρμα γηρατειά μου;
« μ' ἅρπαξαν ἀπ' τὰ χέρια μου τ' ἄρματα τὰ παληά μου.
« Τὸ θέλημά 'ναι τοῦ Θεοῦ (μεγάλο 'ν τ' ὄνομά του!)
« νὰ μὴν ἐκδικηθῇ ὁ Κοντὸς μὲ χέρια τὰ 'δικά του.
« Ἀλλ' ὁ Μεγαλοδύναμος θὲ νὰ μὲ ξανασάνῃ·
« συμπέθερο μοῦ 'χάρισε τὸν ἄξιο Γερογιάννη,
« τὸ Γιάννη, ποῦ ὠρφάνευσε ταῖς θλιβεραῖς μαννάδες
« ἀπὸ τοὺς λιανταρόκαρδους κὶ ἄξιους παλληκαράδες,
« ποῦ, ὅταν ζοῦσαν, δόξασαν μὲ τὴ λαμπρή τους γένναι
« τὸ Μέτσοβο, τὸν Κίσσαβο, βουνὰ τὰ 'ξακουσμένα.
« Τὰ χείλια τῶν παλληκαριῶν αὐτὸν συχνὰ φημίζουν,
« ταῖς χώραις, τὰ τραγούδια του καὶ τὰ χωριὰ γεμίζουν.»
Ὁ Γιάννης τὸν ἀπόκοψε, τὰ 'μάτια του σφογγίζει,
'ς ὅλους νὰ λέγῃ μὲ φωνὴ φιλέκδικη ἀρχίζει:

« Πῶς τὸ μπαροῦτ' ἐπιθυμῶ τώρα νὰ μοῦ μυρίσῃ,
« κὶ ὁλόχλωμός του ὁ καπνὸς τὴν ὄψι μου ν' ἀχνίσῃ!
« Πόσο νὰ ἰδῶ ἐπιθυμῶ μιὰ σπίθα νὰ πηδήσῃ
« ἀπ' τὸ τουφεκοπυρόβολο, τὸ βόλι νὰ λαλήσῃ!
« Φωτιὰ 'ς ταῖς τέσσαρες γωνιαῖς νὰ βάλω τοῦ χωριοῦ του,
« καὶ, τὸ κεφάλι κόφτωντας ὁ ἴδιος τοῦ παιδιοῦ του,
« 'ς τὸ μνῆμα τ' ἄχαρού μου υἱοῦ χαρούμενος νὰ 'μπήξω,
« τίνος ἐσκότωσε γαμπρὸ, καὶ τίνος υἱὸ νὰ δείξω!»

Φλόγα πολέμου ἄναψαν τὰ λόγια 'ς ὅλους· μόνος
ὁ Κωσταντῆς ὁ 'μορφονειὸς ἐχθρὸς εἶν' τοῦ ἀγῶνος.
Τσαπράζα κὶ ἅρματα λαμπρὰ πατόκορφα 'φοροῦσε,
'ς τοὺς δρόμους ἐκαμάρονε, τοὺς κάμπους ἐμισοῦσε·
μὲ στόμ' αὐτὸς ἀστόχαστο κὶ ἀδιάντροπο ἀρχίζει
'ς ἕνα καὶ 'ς ἄλλον ἄνανδρα λόγια νὰ ψιθυρίζῃ.
Ὁ Στέριος τὸ κατάλαβε κ' ἡ γλῶσσά του ἡ γενναία,
ἀκονισμέν' ἀπὸ θυμὸ, εἶναι γυμνὴ ῥομφαία.

« Ντροπή σου νὰ 'νομάζεσαι, τοῦ λέγει, παλληκάρι!
« χαρτὶ σοῦ πρέπει νὰ βαστᾷς, χαρτὶ καὶ καλαμάρι.
« Ντροπὴ 'ς ταῖς πλάταις σου, ντροπή, τουφέκι νὰ σηκώνῃς,
« μὲ δυὸ πιστόλαις καπνισταῖς τὴ μέση ν' ἁρματώνῃς,
« κ' εἰς τὴ ζερβή σου τὴ μεριὰ τρανὸ σπαθὶ νὰ σέρνῃς,
« μὲ χρυσοκέντητα λουριὰ 'ς τὴ ζώνη νὰ τὸ δένῃς·
« νὰ σειέσαι, νὰ λιγύζεσαι, νὰ φέρνῃς πάντα γύραις,
« καὶ ὅ,τι φθάσῃς νὰ λαλῇς συνήθεια σὺ τὸ 'πῆρες.
« Τὰ φαγοπότια κυνηγᾷς, τὸ μαλακὸ κρεββάτι,
« γιὰ τὴν τιμὴ δὲν γνοιάζεσαι, ταλαίπωρε ἀκαμάτη!
« κ' ἔπειτα ἀστόχαστα τολμᾷς κἄκριτα λόγια ἀφίνεις,
« δὲν 'ξέρεις τῶν παλληκαριῶν τ' αὐτιὰ μ' αὐτὰ μολύνεις;
« πᾶχουν χαρὰ τὸν πόλεμο, ἀνάπαυσι τὸν κόπο,
« καὶ 'ς τ' ἀνδρειωμένα στήθια τους δὲ βρίσκ' ὁ φόβος τόπο·
« νἄχουν στρωσιὸ αὐτὴ τὴ γῆ τᾶχουν πολὺ καμάρι,
« γιὰ μαλακὸ προσκέφαλο ἕνα σκληρὸ λιθάρι.
« Εἰς τὰ συμβούλια τῶν ἀνδρῶν δὲν πρέπει σὺ νὰ μπαίνῃς,
« σύρε καὶ μάθε νὰ κεντᾷς, νὰ γνέθῃς, νὰ ὑφαίνῃς·
« ναί! ῥόκα μάθε νὰ βαστᾷς, καὶ τ' ἅρματα ν' ἀφήσῃς,
« γυναίκεια σᾶδωκε καρδιὰ κἀνδρὸς μορφὴ ἡ φύσις! »
'Σ τοῦ γερο-Στέριου ἀλάλαξε ἡ συντροφιὰ τὰ λόγια,
ἐκδίκησ', εἶπαν, τ' ἄδικα τοῦ Δήμου κράζουν βόλια!
Καθένας μας 'ς τὸν πόλεμο χαρούμενος θὰ τρέξῃ,
καὶ μέσ' 'ς τὸ αἷμα τοῦ ἐχθροῦ τὸ χέρι του θὰ βρέξῃ·
εἶπαν, καθένας ἔταξε, 'ς τὴ μάχη ἂν δὲν χυμήσῃ,
ἀφοῦ τὸν φάγ' ἡ γῆ, κανεὶς νὰ μὴ τὸν τραγουδήσῃ.
Κλεφτόπουλα, ποῦ ζώνεσθε τ' ἀδούλωτο κοντάρι,
κλάψτε τὸ Δῆμο, κλάψετε τ' ἄξιο μας παλληκάρι.

. . . . . .

Σώπασ' ὁ πρῶτος λυριστής· ἡ λύρα ἀρχίζει ἡ ἄλλη
τῶν λιονταρόκαρδων κλεφτῶν τὸ θάνατο νὰ ψάλλῃ:
« Πόσο γλυκὸς ὁ θάνατος, ὁπᾶρχετ' ἀπ' τὸ βόλι!
τὸ θάνατο 'ς τὸν πόλεμο τιμὴ τὸν ἔχουν ὅλοι,

Γίνονται τῶν ἀγώνων του σάλπιγγες ἡ πληγαῖς του,
στολίζουν τὰ πολεμικὰ χείλ' ἡ παλληκαριαῖς του·
προσκυνητάρια γίνονται οἱ λόγγοι του κ' οἱ τάφοι,
'ς τὸ αἷμα τὸ μαντήλι του τὸ παλληκάρι βάφει.
Μ' αὐτὸν ἐγὼ συνέζησα! ἀκοῦς ἐδῶ τὸν ἕνα·
ἄλλον, ἀπ' ὅλους πλειότερο ἀγάπ' αὐτὸς ἐμένα!
ἄλλον, αὐτὸς μ' ἐμάθαινεν ἴσα νὰ σημαδεύω,
ὄχι πόσ' εἶναι οἱ ἐχθροί, ποῦ εἶναι νὰ γυρεύω.
Τέτοια καθένας πάντοτε νὰ λέῃ φιλοτιμιέται,
ζητῶντας 'ς τοὺς ἐπαίνους του κἰ αὐτὸς νὰ μελετιέται.
Πόση ἀφίνει 'ς τοὺς γονιοὺς τιμὴ καὶ 'ς τὴ γενιά του
ὅπολος πεθάνει, τὸ σπαθὶ βαστῶντας 'ς τὴ δεξιά του!
'ς τοῦ τραγουδιοῦ τὰ ὁλόχρυσα φτερὰ τοὺς ἀνεβάζει,
μὲ δόξας τὴν ἀτέλειωτην ἀχτῖνα τοὺς σκεπάζει.
Βράδυ κἰ αὐγὴ τριαντάφυλλα ἀγνὰ καὶ δάφναις παίρνουν
τὰ παλληκάρια, κλαίωντας 'ς τὸν τάφον του τὰ σπέρνουν.
Ἄρρωστος, λὲν, δὲν σάπηκεν εἰς τ' ἄνανδρο τὸ στρῶμα,
ἀλλ' ἔβρεξε 'ς τὸν πόλεμο τὸ αἷμά του τὸ χῶμα·
κἰ ὅταν ὁ υἱὸς εἰς τὸ γονιὸ νὰ πάρ' εὐχὴ πηγαίνῃ,
ὅμοιος μὲ ἐκειὸν, λέγ' ὁ γονιὸς, ὅμοιος μ' ἐκειὸν νὰ γένῃ·
κ' ἡ μάννα του ἡ καλόμοιρη νὰ 'πιθυμάῃ δὲν παύει
ἀπὸ τὴ κλήρα της κἰ αὐτὴ τέτοια τιμὴ νὰ λάβῃ.
Πόσο γλυκὸς ὁ θάνατος, ὁπῶρχετ' ἀπ' τὸ βόλι!
τὸ θάνατο 'ς τὸν πόλεμο τιμὴ τὸν ἔχουν ὅλοι.»

—

Η ΛΙΜΝΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ.

Εἰς τὴ λίμνη κυματοῦσα μιὰν ἀνέφελη νυχτιὰ
ἡ πολύπαθη καρδιά μου ἐποθοῦσε μοναξιά.
Σιγὰ 'φλοίσβιζε τὸ κῦμα 'ς τὸ μονόξυλον ἐμπρὸς,
τὸ πανάκι μου φυσοῦσεν ἀεράκης στεριανός.
Δὲν ἀκούετο ἄλλος κρότος ἀπ' τὸν κρότον τῶν ψαριῶν,
ὅταν, ἔξαφνα πηδῶντας, ἐβουτοῦσαν 'ς τὸν βυθόν.

Ἐξανοίγοντο μακρόθεν τῶν ψαράδων ἡ πυραῖς,
᾽φαίνοντ᾽ ὅλαις ἀπ᾽ τὸ μάκρος πῶς ᾽κινοῦντο μοναχαῖς,
κι᾽ ἐσχημάτιζαν ἐμπρός μου τόξον ὅλο φωτεινό,
σὰν τῆς θάλασσας πλανῆται περπατοῦσαν ᾽ς τὸ νερό.
Ἀνεφαίνοντο σποράδην τ᾽ ἀστερέωτα νησιά,
λὲς κ᾽ ἐβγῆκαν ὑγρὰ τότε ἀπὸ τ᾽ ἄβαθα νερά.
Πάμπολλα θαλασσοπούλια, κουρνιασμένα ἐδῶ κ᾽ ἐκεῖ,
εἶχαν φύλακας τὰ σκότη καὶ τὰ κύματα στρωμνή.
Τὸ φεγγάρι ἀπ᾽ τῆς Πάτρας εἶχε ἀρχίσει τὸ βουνὸ
ν᾽ ἀναβαίνῃ ἀγάλια ἀγάλια τὸν καθάριο οὐρανό,
κ᾽ ἡ ἀχτίνά του ᾽ς τὸ κῦμα ἐλαφρὰ νὰ κολυμβᾷ,
κι᾽ ὁλογάλαηνο τὸ κῦμα νὰ τὴν βλέπῃ, νὰ γελᾷ.
Μὲ τὴ λάμψι ἐφάνη τότε κάτω ᾽ς τὴν ἀκρογιαλιὰ
μιὰ ψιλὴ καὶ μαυροφόρα, σὰν τὸν ἴσκιο ἐλαφρά.
Μισοκρύβετο ἡ μορφή της σὲ μιὰ σκέπη μελανή,
σὰν ὁλόφωτος κομήτης ᾽ς τὴ νεφέλη τὴ λεπτή·
καὶ, ᾽ς τὴ λάμψι γυρισμένη, ἄρχισε νὰ τραγουδῇ
μὲ τὴν αὔρα, μὲ τὸ κῦμα, τὴν ἀκόλουθην ᾠδή:
« Ὠχρὸ καὶ ἄστατο φεγγάρι, ποῦ τὴ μαύρη φέγγεις γῆ,
« κι᾽ ὅπου᾽ μοιάζεις μέσ᾽ ς τὰ σκότη μιὰ λαμπάδα νεκρική!
« ἀρχινᾷς, φωτογεννιέσαι, κ᾽ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ φωτὸς
« ἀπ᾽ ὀλίγο ὀλίγο αὐξάνεις, ὡς ποῦ γίνεσ᾽ ὅλο φῶς·
« καὶ φῶς ὅλον ἀφοῦ γένῃς, συχνὰ σύγνεφον πυκνὸν
« ξάφνω σκώνεται, σ᾽ ἁρπάζει ἀπ᾽ τὰ μάτια τῶν θνητῶν.
« Κι᾽ ὁ σκληρότατος ὁ Χάρος ἔρχετ᾽ ὅλως ἀφανής,
« καὶ συχνότατ᾽ ἀφανίζει τὸ γλυκὸ ἄνθος τῆς ζωῆς. »

II.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΟΥΤΣΟΣ.

—

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΟΥ «ΟΔΟΙΠΟΡΟΥ.»

—

ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ.

Αὐτὸ βλέπεις τὸ ποτάμι,
ὅπου τρέχει θολωμένο;
αὐτὸ βλέπεις τὸ καλάμι,
ὅπου τρέμει κυρτωμένο;
Ἐγὼ εἶμαι τὸ καλάμι,
τὸ ποτάμ' εἶν' ἡ ζωή μου·
καὶ τὸ μέλλον μου, αἱ ἄμμοι
τῆς ξερῆς αὐτῆς ἐρήμου.
Θόλωσε καὶ μαύρη τρέχει, ὁδοιπόρε! ἡ ζωή σου·
τὰ βουνά, τὰ σύνεφά των, νὰ οἱ μόνοι σύντροφοί σου.
Εἰς ἐρήμους πεδιάδας σὲ παραίτησαν οἱ φίλοι,
τῆς πιστῆς σου ἐρωμένης ἐνεκροκλείσθησαν τὰ χείλη.
Τὸ πᾶν ἄλλαξε, κ' ἡ φύσις καὶ οἱ ἄνθρωποι κἰ ὁ χρόνος·
πλὴν δὲν ἄλλαξεν ὁ Πλάστης, δὲν ἀλλάζει αὐτὸς μόνος.
Ὅλοι σ' ἔστησαν δολίως
τὴν παγίδα τῆς ἀπάτης,
πλὴν Αὐτὸς εἶν' αἰωνίως
καὶ πατήρ σου καὶ προστάτης.
Ὡς θυμίαμα λιβάνου, καθαρὸς ἐνώπιόν του,
ζῆσ' ἐν μέσῳ ἀρωμάτων εἰς τὸν ἅγιον ναόν του.
Ὁ ἐρημοψάλτης φοίνιξ, πρὶν ἰδῇ πῶς ἀποθνήσκει,
'ς τὰ βουνὰ τῆς Ἀραβίας γῆν ἀπάτητον εὑρίσκει,
κελαδεῖ τὴν τελευτήν του,
κ' εἰς εὐώδη ξηρὰ δάση ἑτοιμάζει τὴν ταφήν του,

. . . Κρυσταλλωμένε Ἄθωνα! τὸ ὕψος σου θαυμάζω,
καὶ βλέπων σε τὴν δεξιὰν τοῦ πλάστου σου δοξάζω.
Τὸ φῶς λαμβάνει τ' οὐρανοῦ ἡ κορυφή σου πρώτη,
καὶ εἰς τοῦ Ἅδου φθάνουσιν οἱ πόδες σου τὰ σκότη.
Διάδημ' ἀδαμάντινον τὴν κορυφήν σου στέφει,
τὰ δάση ἔχεις ζώνην σου καὶ κόμην σου τὰ νέφη.
Ἡ ἀστραπὴ τὸ βλέμμα σου, ὁ χείμαρος φωνή σου
καὶ ὁ ἀνεμοστρόβιλος ἡ βροντερὰ πνοή σου.
Καθὼς ὁ πρῶτος ἄνθρωπος τῆς κτίσεως ἀρχαῖος,
σὺ πρῶτος ἔλαβες ζωὴν, καὶ θέλεις τελευταῖος
προσφέρει τὸν αὐχένα σου 'ς τὸν αἱμοβόρον χρόνον'
νὰ τρέχῃ βλέπεις ὑπὸ σὲ ἡ κόνις τῶν αἰώνων.
Κατακλυσμὸς δὲν ἔλουσε τὸ μέγα μέτωπόν σου,
ἀσπάζεται ἡ θάλασσα τὰς ἄκρας τῶν ποδῶν σου.
Ὦ φύσις! τόσα τέκνα σου, χωρὶς ψυχὴν κ' αἰσθήσεις,
αἰῶνας ζῶσι, καθὼς σὺ, ὦ αἰωνία φύσις!
κ' ἐνῷ τῶν μυστηρίων σου τὸ αἴνιγμα εὑρίσκει
τῆς γῆς αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος . . . πῶς ζῇ! πῶς ἀποθνήσκει!
. . . . . .

Μὲ κρύπτει ῥάσου σήμερον ἡ σαρκοβόρος σκέπη,
καὶ ἀσκητὴν φιλήσυχον ὁ Ἄθως σου μὲ βλέπει.
Πλὴν ἄλλοτε δαφνόστεπτον ἐβάσταξα σημαίαν
καὶ θώρακα ἐφόρεσα καὶ περικεφαλαίαν,
καὶ ἵππευσα πτεροπόδας, χρυσοχαλίνους ἵππους.
Εἰς τοὺς τερπνοὺς 'γεννήθηκα τῆς Ἐπταλόφου κήπους,
καθ' ἣν εἰς τῆς Ἁγίας της Σοφίας τὰ τεμένη
πατρῴας δόξης ἴχνος τι καὶ πίστεως δὲν μένει.
Ἐκεῖ ἐν μέσῳ μυρσινῶν καὶ τριανταφυλλώνων
τὴν θείαν μου εἶδον Ῥαλοῦν, τὴν κόρην ἡγεμόνων.
Τοῦ ὑμεναίου ἔμελλον ν' ἀνάψουν αἱ λαμπάδες,
ἐνῷ αἱ Μαραθώνιαι ἀρχαῖαι πεδιάδες
ἀπ' αἰφνιδίαν ἄναψαν πυρκαϊὰν πολέμου·
ἐκεῖ ἐρρίφθην πάνοπλος εἰς πτέρυγας ἀνέμου,

τῆς νέας μελλονύμφου μου τὸν ἔρωτα προδόσας.
Τὰς νίκας καὶ σὺ ἔμαθες τοῦ Ἕλληνος τὰς τόσας.
Καμμία κοίτη ποταμοῦ, κανεὶς κρημνὸς καὶ βράχος
ποτὲ δὲν ἐσταμάτησαν τοῦ Ἕλληνος τὸ τάχος!
Ἀλλ᾽ ὅταν τὴν πατρίδα μου ἐκτὸς κινδύνου εἶδα,
πιστὸς ᾽ς τὴν ἐρωμένην μου ἀφῆκα τὴν πατρίδα.
Πατῶν τὴν ἐρυθρόφυλλον στολὴν τοῦ φθινοπώρου,
διῆλθα τὴν καλλίκολπον καθέδραν τοῦ Βοσπόρου.
Τί πένθος μ᾽ ἐκυρίευσε! ᾽ς τ᾽ ἀνάκτορα ἐκείνης,
τὰ κείμενα εἰς τὴν στενὴν ἀκτὴν τῆς ξηρᾶς Κρήνης,
τὰ ὄνειρα ἐζήτησα τῶν παιδικῶν μου χρόνων·
πλὴν ἀντ᾽ αὐτῆς τοῦ τάφου της τὴν πέτραν ηὗρα μόνον.
Ὦ λύπη ἀπροσδόκητος καὶ ὦ παλμοὶ ὀδύνης!
τὴν νύκτα μὲ τὸ τρέμον φῶς τῆς θολερᾶς σελήνης
ἐμβαίνω εἰς τὸν κῆπόν της... μὲ λέγει γέρων ἕνας:
« Ὁ ἔρως σου τῆς δυστυχοῦς ἐσάλευσε τὰς φρένας. »
—« Ζῇ; ζῇ; » ἐγὼ τὸν ἐρωτῶ· κἰ αὐτός: « Νὰ ἐξετάσῃς
« ἐὰν ἀπέθανεν ἢ ζῇ τὸ βάθος τῆς θαλάσσης.
« Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔπλευσεν, ἐλπίζουσα νὰ σ᾽ εὕρῃ,
« πλὴν ἐναυάγησεν· ἂν ζῇ, τὸ πέλαγος ἠξεύρει... »
Ἑπτά, ὦ γέρον, ἄλλαξεν ἐνδύματα ἡ φύσις,
ἀφοῦ δακρύων ἔγιναν οἱ ὀφθαλμοί μου βρύσεις.
Μὲ εἶδαν μελαγχολικὸν καὶ μόνον εἰς τὰ ξένα
ὁ παχνωμένος Τάμεσις καὶ ἡ ἀμμώδης Σένα·
εἰς Γράναν, εἰς Λεβίδιον καὶ εἰς Βαλτέτσι ἅμα,
τελοῦντα τὸ ἡρωϊκὸν τῶν Τρικορύφων δρᾶμα.
Εἰς τὸ Σινὰ, ᾽ς τὸ Ἀραρὰτ καὶ εἰς τὰ Πυρηναῖα
ἐγήρασα... ἡ λύπη μου διατηρεῖται νέα.

ΠΑΪΣΙΟΣ.

Τῶν καρδιῶν μας τὰς πληγὰς ὁ χρόνος βαλσαμόνει·
εἰς τὰ πτερά του δὲν πετοῦν οἱ ψυχικοί μας πόνοι;
Ὁ ἄνθρωπος γλυκογελᾷ, θρηνεῖ καὶ πάλιν χαίρει,
τὸ στῆθός του αἰσθήματα αἰώνια δὲν φέρει.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ.

Τὸ ἔαρ μου ἐπέρασε καὶ πίπτουσι χιόνος
ψεκάδες εἰς τὴν κόμην μου, μηνύματα χειμῶνος.
Μ᾽ ἀφῆκαν τῆς νεότητος ἐλπίδες, πλάναι, πόθοι,
τὰ πάθη μου ᾽σιώπησαν, τὸ σῶμά μου ᾽κυρτώθη·
πλὴν ἡ νεκρὰ καρδία μου ἐγχαραγμένα δείχνει
εἰς τὰ καυμένα φύλλα της τοῦ ἔρωτος τὰ ἴχνη,
καθὼς ὁ χάρτης τεφρωθεὶς διατηρεῖ ἀκόμα
τὰ μαῦρα χειροστίγματα εἰς τὸ καέν του σῶμα.
. . . . . .

ΡΑΔΟΥ.

Τοὺς στεναγμούς μου ἄκουσε, ἰδὲ τὰ δάκρυά μου
καὶ τὴν ἀθῶαν δούλην σου λυπήσου, Δέσποινά μου!
Ἑνὸς ἀπίστου ἄθλιον ἐννέα χρόνους θῦμα,
τὰ ξένα περιέρχομαι μ᾽ ἀπαυδισμένον βῆμα.
Τὸ πᾶν μὲ ἄφησεν, ἀφοῦ μὲ ἄρησεν ἐκεῖνος·
πνοή μου πᾶσα στεναγμὸς, φωνή μου πᾶσα θρῆνος!
Τὸν ἄρτον τὸν γλυκύτερον τὸ στόμα μου πικραίνει,
τὸ δροσερώτερον νερὸν τὸ στόμα μου θερμαίνει.
Ἦλθ᾽ ἡ ἄνοιξις καὶ ἦλθον τὰ πιστά της χελιδόνια,
κ᾽ εἰς τὴν βρύσιν καταβαίνουν δύο δύο τὰ τρυγόνια·
κ᾽ ἐγὼ, ἔχουσα συντρόφους τὰς πικράς μου λύπας μόνας
καὶ ἀνοίξεις καὶ χειμῶνας,
κλαίω κ᾽ εἰς τὰς ξένας πέτρας κτυπῶ μόνον τὸ κεφάλι,
σὰν τὸ κῦμα ὅπου κλαίει καὶ κτυπᾷ τὸ περιγιάλι.
Φίλον νὰ εἰπῶ δὲν ἔχω τῆς καρδίας μου τὸν πόνον·
ὅσα σύννεφα περῶσι τοὺς ἀέρας βλέπω μόνον . . .
Σύννεφα εὐτυχισμένα, τοῦ αἰθέρος διαβάται,
ἀπὸ μέρους μου τοὺς κήπους τοῦ Βοσπόρου χαιρετᾶτε!
. . . . . .

Εἰς τί θαλάσσης ἱλαρᾶς παράλια ὡραῖα
τὸ πλοῖόν μου ἀρμένιζεν, ὁπόταν ἤμουν νέα!

Καθρέπτης ἦτον φωτερὸς ὅλ' ἡ κοιλὰς τοῦ κόσμου,
καὶ μόνον τὴν εἰκόνα του παρίστανεν ἐμπρός μου.
Συγχώρησέ με, πλάστα μου! ἐὰν κρατῶ ἀκόμα
τὸ βέβηλόν του ὄνομα εἰς τὸ νεκρόν μου στόμα.
Αὐτὸν ζητοῦν τὰ 'μάτια μου, καὶ ὅταν τὰ σφαλίσω·
αὐτὸν ζητοῦν τὰ 'μάτια μου, καὶ ὅπου τὰ γυρίσω.

Ὁπόταν βάλλω κατὰ νοῦν πῶς δι' αὐτὸν καὶ μόνον
τὰ πάνδεινα ὑπέφερα, στενάζω τόσον χρόνον·
πῶς ἄλλοτ' ἐδοκίμασα στιγμὰς παραφροσύνης,
καὶ ἄλλοτε φρικτοὺς σπασμοὺς καὶ σπαραγμοὺς ὀδύνης,
αἰσθάνομαι παραφορὰς ὀργῆς ἀχαλινώτου
καὶ ἡ καρδία μου διψᾷ τὸ αἷμα τοῦ προδότου!
Ἡ λυπηρὰ ἐνθύμησις τοῦ ἔρωτός του μένει
εἰς τὴν αἱματωμένην μου καρδίαν χαραγμένη,
κ' αἰσθάνομαι εἰς ὅλην μου τὴν ἀμνησικακίαν
ἀνάγκην ἔχω σύμβουλον νὰ λάβω τὴν θρησκείαν·
μὴ καὶ δροσίσω πλέον
τὸ στῆθός μου τὸ καῖον.

Πλὴν θέλω τρέφει κατ' αὐτοῦ καὶ μετ' αἰῶνας μῖσος;
Ἂν δυστυχέστερος ἐμοῦ κατέστη αὐτὸς ἴσως;
ἐλέγχους ἂν αἰσθάνεται πικρούς; . . . ὦ πάθη, πάθη!
πῶς ἀνεμοταράττετε τῶν σπλάγχνων μου τὰ βάθη!
Τροφός μου, Εὐφροσύνη μου! νεκρὴν αὐτὸς μ' ἐξεύρει·
πλὴν ὅταν αἴφνης μὲ ἰδῇ, πλὴν ὅταν ζῶσαν μ' εὕρῃ,
τί λέγεις; θέλει ἆρά γε γνωρίσει τὴν Ῥαλοῦν του;
νεκρ' εἶμαι εἰς τὴν μνήμην του καθὼς νεκρ' εἰς τὸν νοῦν του.
Ῥαλοῦ! . . . σὺ μόνη τὴν πληγὴν τοῦ στήθους σου ἀνοίγεις!
Ῥαλοῦ! ἡ ἡσυχία σου ἐχάθη, ἂν δὲν φύγῃς.
Ῥαλοῦ! τί στέκεις; χάνεσαι! . . . Ὢ μῖσος! ὦ λατρεία!
ὦ λύσσα ἐκδικήσεως! ὦ ἔρωτος μανία!
Τὸν φρίσσω . . . καὶ τὸν λαχταρῶ· νὰ φύγω, ἢ νὰ μένω;
Πεθαίνω ἂν δὲν τὸν ἰδῶ, κἰ ἂν τὸν ἰδῶ πεθαίνω . . .

. . . . . .

ΠΑΪΣΙΟΣ.

Τί λυκαυγές! ... ἡ ἀστραπὴ τὸν οὐρανὸν χωρίζει,
καὶ, βαθυρρίζους σχίζων δρῦς, σφοδρὸς βορρᾶς συρίζει.
Στοιχείων πάλη φοβερά! Ἡ καταιγὶς βοΐζει,
εἰς τὰ βουνὰ πίπτει χιών, ἡ θάλασσα γογγύζει.
Ἀπὸ τοῦ γέρου Ἄθωνος τοὺς αἰωνίους πάγους
τὸν σάλον καὶ τὸν πάταγον ἀκούω τοῦ πελάγους.
Αὐτὴν τὴν ὥραν τὸ πτηνὸν, τὸ σχίζον τὰς ἐκτάσεις,
καὶ τὸ θηρίον τῶν δρυμῶν, τὸ κῆτος τῆς θαλάσσης,
αἰθέρα, γῆν καὶ θάλασσαν ὁμοῦ περισκοποῦσι
καὶ τοῦ Θεοῦ τὴν δύναμιν φοβοῦνται καὶ ὑμνοῦσι.
Θεέ! ὑμνεῖ τὴν δόξαν σου ἡ νὺξ καὶ ἡ ἡμέρα·
μὲ ἄνθη ἔστρωσας τὴν γῆν, μὲ ἄστρα τὸν αἰθέρα.
Τῆς γῆς ἀσύμφων' οἱ λαοὶ σὲ προσκυνοῦν συμφώνως,
ποικίλαι γλῶσσαι χίλιαι σὲ ἀνυμνοῦν συγχρόνως.
Τὸ πᾶν ἀμέτρητος μετρᾷς,
ἀόριστος ὁρίζεις·
τὸ πᾶν ἀόρατος ὁρᾷς,
ἀγνώριστος γνωρίζεις.
Τὸ φῶς, Θεὲ, τὸ σῶμά σου,
ὁ ἥλιος τὸ ὄμμα σου,
ὁ κεραυνὸς φωνή σου·
τὸ ἄπειρον διάστημα
τὸ μέγα σου ἀνάστημα,
καὶ ὁ αἰὼν στιγμή σου.
Δύναται ὁ δάκτυλός σου
ὡς μοχλὸς τὴν γῆν νὰ σείσῃ,
καὶ τὸ κοῖλον τῆς χειρός σου
τοὺς ὠκεανοὺς νὰ κλείσῃ.
Μὲ πνοήν σου μίαν σβύνεις
τῶν ἀστέρων τοὺς φανοὺς,
καὶ μ' ἓν μόνον νεῦμα κλίνεις
πρὸς τὴν γῆν τοὺς οὐρανούς.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ.

Θεέ! ... τί βλέπω! ... οὐρανὸν σαπφειροχρυσωμένον.
Τῆς Ὕδρας ποῦ μ' ἐφέρετε, θαλάσσια πτηνά;
εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος τὸ νησορυτευμένον
βορέως αὖρα οὖριος τὸ πλοῖόν μου πλανᾷ ...
Τί δροσοζέφυρος αὐγή! ... τί οὐρανία φύσις!
τί κῆποι πρασινόμυρτοι καὶ κρυσταλώδεις βρύσεις!

Ὦ γῆ Ἑλλάδος ἱερά, ὦ γῆ εὐδαιμονίας!
καὶ σεῖς, υἱοί της... ἄλλοτε υἱοὶ Ἐλευθερίας!
τριῶν αἰώνων σιδηρᾶ καὶ βάρβαρος δουλεία
ἐκύρτωσε τὸ σῶμά σας καὶ θλίβει τὴν ψυχήν σας·
Τῶν Ἀθηνῶν τ' ἀγάλματα, τῆς Σπάρτης τὰ μνημεῖα
δὲν φέρουν τοὺς προγόνους σας εἰς τὴν ἐνθύμησίν σας;
Κρατεῖ ναυάγια Περσῶν ᾽ς τὸν ἀφανῆ του πάτον
τὸ πέλαγος ποῦ πλέετε·
εἰς τῶν ζεφύρων τὰς πνοὰς, πατέρων ἀθανάτων
τὴν κόνιν ἀναπνέετε.

Τί ζητεῖ αὐτὴ, τί θέλει
τῶν τυράννων ἡ ἀγέλη;
Αἱ ἀλύσεις διὰ ποίους;
διὰ Ἕλληνας ἀνδρείους;
Ὁρμᾶτε, ὁρμᾶτε,
τυράννους κτυπᾶτε!
ὑψοῦτε σημαίας,
γυμνοῦτε ῥομφαίας
ἐμπρός των, ἐμπρός!
Ὡς πότε θὰ μένῃ
αἰσχρὰ, νεκρωμένη,
καὶ δούλ' ἡ πατρίς σας;
᾽ς τὰ ὅπλα καθείς σας,
νὰ, δόξης καιρός.

. . . . . .

Ἔρχονται κατὰ Ἑλλάδος Τοῦρκοι, Γέγγοι, Ἀλβανοί,
Ἄραβες, Ἀσιανοί.
Βλέπω, βλέπω τὸν Τοπάλην
εἰς τὸ κῦμα νὰ ὁρμᾷ,
καὶ τοῦ Κιουταχῆ μεγάλην
φάλαγγα νὰ πολεμᾷ.
Βλέπω σραίρας φλογισμένας, ὡς τὸ κύτρινον τοπάζι
καὶ πυκνὰς ὡς τὸ χαλάζι.
Νικωμένων καὶ νικώντων καὶ ἡρωϊκῶν παιάνων,
καὶ ἀλαλαγμῶν καὶ θρήνων καὶ σαλπίγκων καὶ τυμπάνων,
καὶ χαλκοῦ συγκρουομένου καὶ χρεμετιζόντων ἵππων
τρομερὸν ἀκούω κτύπον.
Ἡ Ἑλλὰς ἠλευθερώθη, καὶ παρθένοι σοβαρὰ
πανταχοῦ περιπατοῦσιν, ὡς οἱ κύκνοι 'ς τὰ νερά . . .
Ἡ φαιδρότης βασιλεύει, ἀντηχεῖ χρυσὸς αὐλός·
τὸν ἀκούει καὶ χορεύει ὁ ἐλεύθερος βοσκός.
Καὶ σκιρτῶσιν αἱ γυναῖκες, χαίρουσαι διότι τρέφει
γάλα τῆς Ἐλευθερίας τὰ κρινόλευκά των βρέφη.

. . . . . .

Τοῦ Πλάτωνος τὸν Φαίδωνα κρατῶν ποτε ὁ Κάτων
ἀπέθανεν ἡρωϊκῶς, τὰ σπλάγχνα του σπαράττων.
Τὰς θύρας τοῦ θανάτου μου, ὦ πάτερ μου! πρὶν κρούσω
περὶ Θεοῦ ἐπιθυμῶ τὰς γνώμας σου ν' ἀκούσω.
Αὐτὸς ὁ μέγας οὐρανὸς ὁ ἀστροφωτισμένος
ὡς πολυέλαιος ναοῦ μὴ συντριφθῇ καὶ σβύσῃ;
ὡς ἔρημον μονόξυλον, ῥιφθὲν μακρὰν λιμένος,
εἰς τοῦ κενοῦ τὸ ἀχανὲς ἡ γῆ μὴ ναυαγήσῃ;
Θεὸς ὑπάρχει;

ΠΑΪΣΙΟΣ.

Εἰς ὑγρὰν παλάμην τὸ παιδίον
φυσᾷ καὶ κυανόχρυσος εὐθὺς γεννᾶται σραῖρα·
καὶ ταύτην διὰ τοῦ μικροῦ φυσήματός του σείων,
βαστάζει φωτολάμπουσαν καὶ παίζει 'ς τὸν ἀέρα.

Ὁμοίως πνεύσας ὁ Θεὸς ἐποίησε τὴν πλάσιν,
καὶ ἡ πνοή του τὴν κρατεῖ ὡς εἰς ἑδραίαν βάσιν.
Ἀκτινολάμπει ἔμπροσθεν ὁμοῦ, ὡς δίσκον φέρων
τῆς κεφαλῆς του φαεινὸν
αὐτὸν τὸν μέγαν οὐρανὸν,
τὸν κλείοντα τὴν λάμπουσαν κονίαν τῶν ἀστέρων.
Τὴν λάμψιν τοῦ προσώπου του αὐτὸς εἰς τοὺς χιλίους
ἐχάραξεν ἡλίους,
ὡς βασιλεὺς τῆς κτίσεως, ὡς βασιλεὺς, χαράττων
ὡραίαν τὴν εἰκόνα του ἐπάνω νομισμάτων.
Μὴ βλέπων οὕτω, καθὼς σὺ, τὸ σύμπαν ὑπὸ σκότος,
δὲν εἶναι, λέγω, γέννημα τυφλοῦ συμβεβηκότος,
ἀλλ' ἔντεχνος ἐνέργεια πνευματικῆς αἰτίας·
μεγάλη πόλις τοῦ Θεοῦ, πολῖται τῆς ὁποίας
αἱ πλάσεις εἶν' αἱ νοεραὶ, καὶ μόνη νομοδότις
ἡ μία, ἡ ἀπέραντος καὶ ἀγαθὴ θεότης.
Ἀφ' ἧς στιγμῆς τοῦ σύμπαντος μερὶς ἐθεωρήθην
καὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ ἐπολιτογραφήθην,
φεγγοβολεῖ οὐράνιος λαμπὰς εἰς τὴν ψυχήν μου·
ὡς εἱμαρμένης δὲν φρονῶ συμβὰν τὴν ὕπαρξίν μου.
Τοῦ θείου μου προορισμοῦ γνωρίζω τὴν ἀξίαν,
καὶ δὲν ἀνήκω εἰς γονεῖς, εἰς ἔθνους κοινωνίαν,
καὶ εἰς ἓν μόνον μέρος γῆς, καὶ εἰς ἓν ὄντων εἶδος·
πολίτης εἶμαι γενικὸς τῆς γενικῆς πατρίδος.
Ἡ τάξις, ἡ ἐντέλεια τοῦ βλεπομένου κόσμου
ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος καὶ κύριος σκοπός μου.
Ἂν, τῆς μεγάλης πόλεως ἐπαπειλῶν τὴν τάξιν,
ζητήσῃ τύραννος αἰσχρὸς παράνομόν μου πρᾶξιν,
πενία, φυγὴ, θάνατος καὶ ἂν μὲ περιμένῃ,
πενίαν, φυγὴν, θάνατον ἡ σάρξ μου ὑπομένει.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΣ.

Τὴν μαύρην φαντασίαν μου ὁ λόγος σου ἐξάπτει,
καὶ θείου ἐνθουσιασμοῦ πυρκαϊὰν ἀνάπτει . . .

Ὑπάρχει λοιπὸν ἡ ψυχὴ ἀθάνατος οὐσία;
νοὸς φρονίμου εὕρεμα εἶν' ἡ ἀθανασία;

ΠΑΪΣΙΟΣ.

Ψυχή! ἐκτὸς τῆς γῆς αὐτῆς ὡς ἄστρον θ' ἀνατείλῃς·
δὲν εἶσαι ἀποτέλεσμα τεχνουργημένης ὕλης.
Τὸ πῦρ σου τὸ αἰσθάνομαι, τὸ μέτωπόν μου φλέγει·
ναί! εἶσ' ἀθάνατος . . . φωνὴ κρυφία μοῦ τὸ λέγει.
Ἀπὸ τὴν πρὸς τοὺς οὐρανοὺς συχνὴν ἀνύψωσίν σου
τεκμαίρομαι οὐράνιον καὶ τὴν καταγωγήν σου.
Θνητὴ ἂν ἦσαι, στοχασμοὺς πῶς τίκτεις ἀθανάτους
κ' ἐκπλήττεις τοὺς αἰῶνας,
καὶ τοῦ πανσόφου ἐξηγεῖς Θεοῦ τοὺς ὑπερτάτους
καὶ νόμους καὶ κανόνας;
Θνητὴ ἂν ἦσαι, διατί τὸ ἀσθενές μου σῶμα,
ἐνῷ εἰς ἐλαφρόπτερον βαρυκοιμᾶται στρῶμα,
σὺ ἀγρυπνεῖς καὶ, τρέχουσα εἰς πτέρυγας ὀνείρου,
κυφορεῖς συλλογισμοὺς ἐν μέσῳ τοῦ ἀπείρου;
Εἰς τὴν ἐνδόμυχον, θνητέ, πεποίθησίν σου μεῖνε·
προσκαίρου ἐξορίας γῆ ὁ κόσμος αὐτὸς εἶναι.
Τὸ δῶμα τοῦ Δημιουργοῦ, ὁ οὐρανὸς πατρίς σου,
τῆς ἄλλης τῆς παντοτεινῆς κ' εὐδαίμονος ζωῆς σου
αὐτ' ἡ ζωὴ μικρὸν συμβὰν καὶ στιγμιαία φάσις·
ὁ θάνατος ἡ ἀληθὴς καὶ ἡ μακρά σου στάσις . . .
Ὁποῖον ῥῖγος ἡδονῆς θὰ αἰσθανθ' ἡ ψυχή σου,
ὡς πάχνης ὅταν ὕφασμα διαλυθ' ἡ ζωή σου·
καθὼς τὸ παραπέτασμα ὁ Κύριος ἀνοίξῃ,
τῆς ἀληθείας ὁ Θεὸς καθὼς τὸ φῶς σὲ δείξῃ
καὶ σὲ εἰπῇ: « Τὸ ἔνδυμα παραίτησε τῆς πλάνης·
τὴν ὅρασίν σου μετ' ἐμοῦ ἐλθὲ νὰ συνευφράνῃς. »
Ἀκτὶς ἐκεῖσε ἡ ψυχὴ τοῦ ἀληθοῦς ἡλίου
καὶ εἰς τὸ φῶς προκύπτουσα ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου,
ὁρᾷ ὡς ἀπὸ σκοπιᾶς τὸν κάτωθέν της πόντον
καὶ ψαύει καὶ προψηλαφεῖ τὰς κορυφὰς τῶν ὄντων,

Σᾶς χαιρετῶ, φιλόσοφοι παντὸς καιροῦ καὶ τόπου,
θεοὶ τῆς γῆς! πατήσαντες τὰ πάθη τοῦ ἀνθρώπου.
Σωκράτες, θεῖοι Πλάτωνες! σᾶς βλέπω ἀναζῶντας,
τὸν χρόνον, τὸ διάστημα, τὴν πλάσιν ἐφορῶντας.

—

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΟΥ « ΑΓΝΩΣΤΟΥ. »

—

ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ.

Ἰδοὺ ἡ γῆ τῆς ἔριδος, ἰδοὺ ἡ νέα Ῥώμη·
τοῦ Κωνσταντίνου ἡ σκιὰ, τὴν κατοικεῖ ἀκόμη,
καὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἡ Θέμις ἐν πορφύρᾳ
πλανᾶται εἰς τὰ τείχη της μὲ στάθμην εἰς τὴν χεῖρα.
Πρὸς δύσιν ἡ τοῦ γίγαντος Βελισαρίου πύλη,
μακρὰν τὸ Ἱπποδρόμιον, ἡ πορφυρίτις στήλη·
ἐδῶ, ναοὶ Ὀθωμανῶν μὲ τὰς ἡμισελήνους
καὶ μνήματά των, φέροντα κιδάρεις μαρμαρίνους·
ἐκεῖ, ὁ τῆς ἁγίας μας Σοφίας στίλβων ὅλος
οὐρανογείτων θόλος.
Ἀκούεις πῶς ἡ ἀηδὼν εἰς τὴν Εὐρώπην ψάλλει,
καὶ τῆς Ἀσίας γείτονος ἡ ἀντικρὺ ἀγκάλη
ἐπαναλέγει ἓν πρὸς ἓν τὰ κελαδήματά της;
Παρατηρεῖς πῶς, δι' ἀκτῆς διπλῆς καὶ τερπνοτάτης,
συσφίγγουσι βραχίονας εἷς πρὸς τὸν ἄλλον φίλους,
οἱ δύο πόντοι, ἕτοιμοι νὰ πνίξωσιν ἀλλήλους,
ἡ ἀκουστὴ Μεσόγειος εἰς πλοῦτον παραλίων,
καὶ ἡ ὀργίλη Εὔξεινος, ἡ μητρυιὰ τῶν πλοίων;
Τῆς γενετῆς σου ἤθελες τὴν γῆν, αὐτὴν ἐζήτεις·
τὴν βλέπεις, ἀνατριχιᾷς καὶ σιωπᾷς καὶ φρίττεις;

ΝΙΚΗΡΑΤΟΣ.

Ποτὲ προσκυνητὴς, πατῶν εἰς τὴν ἁγίαν χώραν,
πατρίδα τοῦ Σωτῆρος,

τῆς γῆς πᾶσα τρόπον ἄλλον φίλην αὐτὴν θέσθαι, ἀλλὰ μόνον τὸν ἐλεύθερον ἄνθρωπον ἐν αὐτῇ ἀνεκτὸν εἶναι.

Ὁ ΟΔΥΣΣΕΥΣ ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΙΩΝΙΟΥ ΠΛΑΝΗΤΟΥ

ΔΡΑΜΑ.

. . . . . .

Τὰ κοσμοσεισμικὰ μεγέθη τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος . . .

ΧΟΡΟΣ ΓΕΩΜΕΤΡΩΝ.

Τὸ γεωμετρικὸν πνεῦμα, ἀκριβοδίκαιον καὶ ἀμείλικτον, ἐν τῷ γεωμετρικῷ τόπῳ ἐμφανίζεται.

Ἡ ΠΛΑΝΗΣ ΓΗ ἐξῆς πρὸς ΓΕΩΜΕΤΡΑΣ.

ΓΕΩΜΕΤΡΑΙ. Ἡ ἀνθρωπίνη ἐλευθερία, ἡ ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινον νοῦν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ἐπιστήμην, ἀποτελεῖ ἐπὶ τῆς γῆς ἀνωμαλίαν, ἣν ἡμεῖς ἀπαιτοῦμεν νὰ ἐξαφανισθῇ.

Ὁ ΠΛΑΝΗΣ ΓΗ. Ἐξαφανισθῇ;

ΓΕΩΜΕΤΡΑΙ. Ναί, ἐξαφανισθῇ.

Ὁ ΠΛΑΝΗΣ ΓΗ. Ἐξαφανισθῇ; Ἐξαφανισθῇ; Ἐξαφανισθῇ;

ΓΕΩΜΕΤΡΑΙ. Ἐξαφανισθῇ.

Ὁ ΠΛΑΝΗΣ ΓΗ. Ἐξαφανισθῇ; Ἐξαφανισθῇ; Ἐξαφανισθῇ;

Τί πέλαγος ἀπέραντον! τὰ τρέχοντα νερὰ τοῦ
μὲ παριστῶσι τὰς ῥοὰς τῆς τύχης τῆς ἀστάτου.
ὦ θάλασσα! ὑψόνεις με εἰς σφαίρας ἀγνωρίστους,
καὶ πόθους φέρεις ἀχανεῖς καὶ ἀπεριορίστους.
Μ᾽ ἐκπλήττει τῶν κυμάτων σου ὁμοῦ καὶ τῶν ἀέρων
ὁ ἦχος ὁ μονότονος, μελαγχολίαν φέρων·
μ᾽ ἐγείρει ὁ βαρύβραντος τοῦ ῥεύματός σου ῥάχθος,
τὴν πέτραν τρωγοτρίβοντος τῆς ὄχθης ἐπιμόχθως.
Ἐξεικονίζεις τῆς ζωῆς τοὺς θορυβώδεις σάλους,
καὶ τὴν ἀϊδιότητα σὺ παριστᾷς, σὺ μόνον·
ἁπανταχόθεν ποταμοὺς ἀποῤῥοφᾷς μεγάλους,
καθὼς αὐτὴ ἀποῤῥοφᾷ σειρὰν πολλῶν αἰώνων.

Ὦ Καιρέ! ὦ γέρον, ὅστις πώποτε δὲν ἀποθνήσκεις,
καὶ γηράσκων ἰσχὺν νέαν εἰς τὸ γῆράς σου εὑρίσκεις,
κ᾽ ἐμπρὸς πάντοτε βαδίζεις καὶ ποτὲ δὲν ἐπιστρέφεις,
κ᾽ εἰς τὰ πάντα ζωὴν δίδεις καὶ τὰ πάντα καταστρέφεις,
καὶ καθὼς ἀρχὴν δὲν εἶχες, οὐδὲ θέλεις ἔχει τέλος·
ὦ Καιρέ! εἰς τὴν χαράν μας φεύγεις καὶ πετᾷς ὡς βέλος,
κ᾽ εἰς τὴν λύπην μας, λαμβάνων ὅλην σου τὴν ἡλικίαν,
βαρυσύρεσαι ὡς γέρων, τυφλὴν φέρων βακτηρίαν.

ΚΑΛΛΙΑΣ.

Κ᾽ ἐμβαθύνω, κ᾽ ἐμβαθύνω,
νοῦν καὶ ὅρασιν ἐκτείνω,
καὶ εἰς γῆν κ᾽ εἰς οὐρανούς·
πλὴν νὰ εὕρ᾽ εἰς μάτην θέλει
εἰς τὸ πᾶν σκοποὺς καὶ τέλη
ὁ ἀδύνατός μου νοῦς.
Εἰς τὸ ἄπειρον πεδίον
τίς ἀστέρων καὶ ἡλίων
ἔχυσε κονιορτόν;
καὶ, τὰ ὄμματά μου ποῖος
δέσας, μ᾽ ἔκλεισε κρυφίως
εἰς τὸν δαίδαλον αὐτόν;

Ἔτρεξα, Θεέ! εἰς μάτην
καὶ εἰς γῆς καὶ πόντου πλάτην,
κ᾽ εἰς τὴν ἄκραν ἠρεμίαν
κ᾽ εἰς τὴν κροῦσιν τῶν στοιχείων,
τῶν κρυφῶν σου μυστηρίων
νὰ συλλάβω λέξιν μίαν.
Πλάστα, δὲν σὲ συλλαμβάνω!
εἰς τὸ ἄπειρον ἐπάνω
κ᾽ ὑπεράνω τῶν αἰώνων
ἀνυψόνεις σεαυτόν·
τὸν χιτῶνά σου δὲ μόνον
εἰς ἡμᾶς ἐμπρὸς ἐκτείνεις,
νὰ τὸν βλέπωμεν ἀφίνεις
ἀπὸ ἄστρα κεντητόν.

Αὐτὰ ὅλα λοιπὸν τ᾽ ἄστρα γαῖαι εἶναι οἰκημέναι,
ἀβυσσόσπλαγχνα πελάγη, ἀτμοσφαῖραι χρυσωμέναι!
Εἰς αὐτὰ, ὡς εἰς τὴν γῆν μας, ζῶα φύονται μὲ κρίσιν,
ἄνθρωποι, κατανοοῦντες τὴν μυστηριώδη κτίσιν!
Ἔχουσι λοιπὸν καὶ ταῦτα Πλάτωνας, Ἀριστοτέλεις,
Δημοσθένεις ἢ Ὁμήρους, Ζεύξιδας ἢ Πραξιτέλεις;
Εἰς τὴν ὥραν ἴσως ταύτην ἥσυχος κανεὶς πολίτης
τῶν πλησίων μου ἀστέρων, τοῦ Ἑρμοῦ, τῆς Ἀφροδίτης,
παραδίδεται κ᾽ ἐκεῖνος εἰς τὰς σκέψεις τὰς ἰδίας·
ν᾽ ἀνταλλάξωμεν, ἂν ἦτο δυνατὸν, συνομιλίας!
Ἄγνωστοι πολῖται, ζῶντες εἰς τοὺς μακρυνοὺς ἀστέρας,
ὁ Θεὸς εἰς σᾶς αἰσθήσεις ἔδωκεν ἐντελεστέρας;
Βλέμμα στρέφετε εἰς τοῦτον τὸν μικρὸν πλανήτην ἕως,
ὅπου ὃν ἀθάνατόν τι ἕρπει καὶ θρηνεῖ ματαίως;

ΑΓΝΩΣΤΟΣ.

Ποῖον ὄνομα νὰ δώσω εἰς σὲ, ὃν μυστηριῶδες!
τοῦ ὁποίου κόνιν ἄστρων ἴχνη ἄφησαν οἱ πόδες;
Νὰ σὲ ὀνομάσω πλάστην, τύχην, πρόνοιαν, ἢ φύσιν;
αἴνιγμα νὰ σὲ καλέσω τῶν αἰώνων χωρὶς λύσιν;

Τί ὁ ἄνθρωπος, τί πταῖσμα ἔκαμεν εἰς σὲ κ' ἐπλάσθη;
ὁ μὴ ὢν καὶ ὁ μὴ πνέων ὕπαρξιν, πνοὴν σ' ἐζήτει;
διατί λοιπὸν εἰς ταύτην τὴν ζωὴν κατεδικάσθη;
διατί; . . . ὁ νοῦς μου φρίττει!
Ἀθανάτους νὰ μᾶς πλάσῃς σ' ἔλειπαν ἰσχὺς ἢ χρόνος;
ὅλα εἶχες, πλὴν δὲν εἶχες καὶ τὴν θέλησιν συγχρόνως.
Κάθου ὑπὸ τὴν ἀψίδα τοῦ ἀπείρου ἐπὶ θρόνου,
ἐκκενόνων τὴν κλεψύδραν τοῦ ἀτελευτήτου χρόνου·
κάθου τώρα ἐρημίτης, πλάττε οὐρανοὺς ποικίλους,
κ' ἐπὶ πλανητῶν πλανήτας σώρευε ἀλλεπαλλήλους·
τὴν αὐτὴν ἐργάζου ὕλην, τύπους νέους μεταβάλλων,
κ' εἰς τὸ βάρος τῆς ἀσώτου ἡλικίας σου ἀσχάλλων.
Τὴν μεγαλειότητά σου μὲ δεήσεις δὲν βαρύνω,
ἀπὸ σὲ, Θεέ! δὲν ἔχω τίποτε νὰ περιμείνω.
Κατ' εἰκόνα σου, ὡς εἶπες, καὶ ὁμοίωσιν προσώπου
τὸν πηλὸν ἐμηχανεύθης νὰ φυσήσῃς τοῦ ἀνθρώπου·
ἐναβρύνου λοιπὸν, Πλάστα! κ' εἰς τὸν ἅπαντα αἰῶνα
βλέπε, θαύμαζε καὶ χαίρου τὴν ὡραίαν σου εἰκόνα!

ΚΑΛΛΙΑΣ.

Σὺ, Πλάστα! ψυχὴ ἄφθιτος εἰς φθινομένην φύσιν,
σὺ, ἄστρον ὑπερκόσμιον χωρὶς αὐγὴν καὶ δύσιν!
Ἐκ σοῦ, ἐκρέων εἰς τὸ πᾶν ὁ χείμαρρος τῶν ὄντων,
εἰς σὲ, ὡς εἰς ἀπέραντον ἐπανακάμπτει πόντον.
Ποτὲ μὴ ἐξαντλούμενος, παράγεις ἀεννάως·
τὸ χάος πᾶν ἐποίησας, τὸ πᾶν ποιήσεις χάος.
Εἰκὼν τὸ μεγαλεῖόν σου εὑρέθη παριστῶσα;
ἰδέα ἐξηγοῦσά σε κ' ἐκφράζουσά σε γλῶσσα;
Αἱ γλῶσσαί μας αἱ χίλιαι,
αἰῶνας ἐξυμνοῦσαί σε χιλίους καὶ ποικίλως,
δὲν θέλουν εὕρει ὄνομα αἰνοῦν σε καταλλήλως,
ὦ τῶν ἡλίων ἥλιε!
Ὁ χάρτης πόθεν τοῦ παντὸς ἀρχίζει καὶ ποῦ λήγει;
τὸ ἔργον τῶν δακτύλων σου τὴν φαντασίαν πνίγει!

Θεέ! ὁδοὺς τὸ μῆκός των ἐνιαυτῶν χιλίων,
μὲ ἄμμον ἔπασσας πυκνὴν ἀστέρων καὶ ἡλίων·
πᾶς κόκκος δὲ τῆς ἄμμου σου,
γῆ κλείουσα ὠκεανούς, καθ' ἣν ἓν ζώων εἶδος
ἐγκατοικεῖ ἀόρατον κ' ἐντὸς μιᾶς ρανίδος
κ' ἐντὸς ἑνὸς καλάμου σου.

—

ΕΚ ΤΟΥ ΛΥΡΙΚΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΟΥ « ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ. »

—

ΚΙΟΥΤΑΧΗΣ.

Θαυμάζω διατί λαὸς γενναῖος καὶ νοήμων
τὴν κεφαλήν του ὕψωσε κατ' αὐθεντῶν νομίμων,
ἀγνώμων εἰς τὸν ἄρτον μας τετρακοσίων χρόνων.
Πῶς εἶν' ἐλπὶς ὁ δικαστὴς τῶν ἐπὶ γῆς ἀγώνων
νὰ δικαιώσῃ ἄνωθεν λαὸν ἐγκληματίαν,
τὴν ἄδικήν του εὐλογῶν αὐτὴν ἀποστασίαν;

ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ.

Σὲ διακόπτω. ... Εἴχαμεν τὴν νέαν Ῥώμην ὅλην,
καὶ τὴν ἐθνοβασίλισσαν τοῦ Κωνσταντίνου πόλιν·
σεῖς τὴν μισὴν σελήνην σας ἐπάνω τῆς Ἁγίας
ἐστήσατε Σοφίας.
Ἡ πατουμένη σήμερον ἀπὸ Καλίφας χώρα
τὸ πάλαι ἦτο κτῆμά μας. Ἐξακολούθει τώρα.

ΚΙΟΥΤΑΧΗΣ.

Καὶ μὲ ἡμᾶς τίνος καλοῦ, ἢ δόξης ἐστερεῖσθε;
Βλαχίας ἀντιβασιλεῖς καὶ Μολδαυίας εἴσθε·
καὶ σεῖς τὴν ἄσπρην θάλασσαν καὶ σεῖς ἐκυβερνᾶτε,
τῶν στόλων μας διερμηνεῖς, τῶν νήσων της προστάται.
Συνθήκας σεῖς ἐκλείετε, καὶ σεῖς ἐπεκυροῦτε·
πολέμους σεῖς ἀρχίζετε, καὶ σεῖς ἐτελειοῦτε.

Τὸν Κλῆρον εἴχετε κριτὴν, τοὺς δημογέροντάς σας
εἰς τὰς φορολογίας σας κ' εἰς τὰς διαφοράς σας.
Οἱ ὡς τὰ ὄρη παλαιοὶ αὐτοὶ Ἀρματωλοί σας
ὑπῆρχαν πολιτάρχαι σας κ' εἰς τὰ στενὰ φρουροί σας.
Ἐθυσιάσατε αὐτὰ, καὶ τάχα κέρδος ποῖον
ἐκ τόσων ἀπελαύσατε ἀγώνων σας ἀθλίων;
Τὸ κῦμα αἱματόβαψαν, ὡς πληγωμένα κήτη,
ἀπὸ κατοίκους ἔρημαι ἡ Χίος καὶ ἡ Κρήτη·
τὰς πόλεις σας ἐσκέπασεν ἡ βάτος τὰς ὡραίας.
Ἐρήμους χώρας ἀπαντᾷ μὲ θάμβος ὁ βορέας,
καὶ ὀλολύζων μεταξὺ περνᾷ τῶν ἐρειπίων.
Εἰς πέτρας ἀσημάντους τρεῖς ἐμείνατε φρουρίων.
Ἐπιθυμῶ συμβιβασμὸν καὶ, συμπαθής σας φίλος,
νὰ σᾶς κρατήσω ἔρχομαι εἰς τοῦ κρημνοῦ τὸ χεῖλος.

ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ.

Κατ' Ἐπαρχίας ἔπεσαν μιᾶς μὲ πέντε στόλους,
μὲ ὅλους των τοὺς θησαυροὺς, μὲ τοὺς στρατούς των ὅλους
αἱ δύο τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως Τουρκίαι,
ἡ Αἴγυπτος, τῆς Ἀφρικῆς αἱ τρεῖς Ἡγεμονίαι,
τρεῖς βασιλεῖαι τῆς σοφῆς Εὐρώπης αἱ μεγάλαι,
ἡ μία ἐχθρὰ πάντοτε, κατὰ καιροὺς αἱ ἄλλαι.
Πλὴν διακόσιαι πεζοῦ στρατοῦ σας χιλιάδες
ἐσφάγησαν, καὶ μὲ αὐτὰς τριάκοντα Πασάδες·
κ' ἐκαύσαμεν εἰς Ἐρεσσὸν, Μεθώνην, Σάμον, Χίον,
ναυάρχους τρεῖς μεθ' ἑκατὸν κεραυνοβόλων πλοίων.
Ζητεῖς εἰς θήκην νὰ βαλθῇ ἐκ νέου ἡ ῥομφαία,
καὶ ἀντὶ δάφνης φονικῆς ν' ἀνθοβολῇ ἐλαία;
ἰδοὺ τὸ μόνον σχέδιον διηνεκοῦς εἰρήνης,
καὶ τοῦτο παραδέχομαι, ἂν τοῦτο μὲ προτείνῃς.
Νὰ χωρισθῶμεν ἀπὸ σᾶς, νὰ ἔχωμεν ὁποίαν
εὐνομουμένην καὶ σοφὴν φρονοῦμεν πολιτείαν,
μὲ διαμένοντα στρατὸν, μὲ στόλον ὡπλισμένον,
καὶ πρέσβεις ν' ἀποστέλλωμεν πρὸς τὰς Αὐλὰς τῶν ξένων.

Ἑλληνικὸν νὰ ἔχωμεν τὸ νόμισμα, σημαίαν
Ἑλληνικήν· τὰ ὅρια ἡμῶν ἀπὸ Μαλέαν
ὡς εἰς Κασσάνδραν κ᾽ εἰς τὴν γῆν τοῦ ἀκουστοῦ Σουλίου,
μετὰ τῆς Κρήτης, τῶν Ψαρῶν, τῆς Σάμου καὶ τῆς Χίου.

Εἰς τοῦ Μεσολογγίου μας τὴν ἀναμμένην δᾷδα
τὸ σύνορον ἐδώκαμεν αὐτὸ εἰς τὴν Ἑλλάδα,
εἰς τάφον πλάκας γράφοντες μὲ σπάθην γυμνὴν θήκης
καὶ μὲ μελάνην αἵματος πᾶν ἄρθρον τῆς συνθήκης.
Αὐτὴν ὁ Κάνιγγ ἔλαβε γραπτὴν τὴν συμφωνίαν·
ἂν θέλῃς, τὴν σφραγίζομεν ἐδῶ εἰς ὥραν μίαν.

ΚΙΟΥΤΑΧΗΣ.

Καραϊσκάκη! ἄφησε αὐτά . . . Ἀπὸ Ἀθήνας
ὡς εἰς Βεράτην κ᾽ εἰς αὐτὴν τὴν γῆν τῆς Κατερίνας,
σὲ ὀνομάζω ἀρχηγὸν καὶ πρῶτον Καπετάνον,
ἂν προσκυνήσῃς σήμερον τὸν μέγαν μου Σουλτάνον.

ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ.

Ἂν ὅλην εἰς ἀδάμαντας μὲ φέρῃς τὴν Ἰνδίαν,
δὲν δίδω εἰς Ὀθωμανὸν Ἑλλάδος πέτραν μίαν!

. . . . . .

ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ.

Ἀνάβα εἰς τὸν θρόνον σου, τὴν δόξαν σου ἐνδύσου
καὶ ἀποτίναξε τὸν χοῦν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς σου,
ἡ κόρη ἡ αἰχμάλωτος! . . . Ἰδού, ἐλευθερίαν,
Ἑλλὰς, σ᾽ εὐαγγελίζομαι καὶ δόξαν κ᾽ εὐνομίαν!
Τοῦ Νεοκάστρου διατί, ὦ κόλπε, φέγγεις ὅλε;
σὺ, θάλασσα, πυροῦσαι;
σὺ, οὐρανὲ, σκοτίζεσαι, καὶ σὺ, εὐρύ του θόλε,
ἀπὸ καπνὸν πληροῦσαι;
Σὲ ἀναγγέλλει, ὦ Ἑλλὰς, τριῶν μεγάλων στόλων
τὸ στόμα τὸ βροντόφωνον χιλίων πυροβόλων
καθ᾽ ὅλην τὴν ὑφήλιον
ἐλεύθερον βασίλειον!

Λαοί! χειροκροτεῖτέ την· ἀρχαῖε κόσμε, σκίρτα!
καὶ σὺ, Εὐρώπη, στέφε την μὲ ῥόδα καὶ μὲ μύρτα.

Ἑλλάς! ἡ νέα μου Σιὼν, εὐφραίνου καὶ ἀγάλλου!
ἰδοὺ διὰ σὲ, χαίροντες
καὶ δῶρα εἰς σὲ φέροντες,
λαοὶ ἐξ' ἑνὸς ἔρχονται ὠκεανοῦ καὶ ἄλλου.
Μὲ σάπφειρον, μὲ σμάραγδον ἰδοὺ οἰκοδομοῦνται
αἱ ῥύμαι καὶ πλατεῖαί σου,
καὶ αἱ Ἀκαδημίαι σου
μὲ ἄνθρακα, μὲ βήριλλον ἰδοὺ ψηφολογοῦνται·
Τὸ βλέμμα στρέψε καὶ ἰδὲ ἀπὸ τοὺς δύο πόλους
τὰ τέκνα σου ἐρχόμενα,
ἡ ὄρνις, ἡ συνάζουσα τοὺς νεοσσούς σου ὅλους
καὶ ὅλα τὰ πλανώμενα.
Πορφύρα, σμύρνα καὶ χρυσὸς στολίζουσι τὰς πόλεις
τὰς χθὲς ἐρημωμένας σου,
καὶ ῥέει τὸ ἀργύριον τῆς Μεσογείου ὅλης
εἰς τοὺς εὐρεῖς λιμένας σου.
Καμήλων Ἀσιατικῶν συῤῥέουσιν ἀγέλαι,
εἰς σὲ μὲ τὰ φορτία των·
καὶ πλοῖα τῶν ὠκεανῶν, ὡς αἱ λευκαὶ νεφέλαι,
μὲ τὰ λευκὰ ἱστία των.

ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗΣ.

Παιδείας φάρος καὶ λαμπρὸς ἀστὴρ τῆς Μεσογείου
φῶς αἱ Ἀθῆναι χύνουσι, φῶς μέχρι Βυζαντίου . . .
Ἀλλὰ τί γίνομαι; πτερὰ οὐράνια λαμβάνω,
καὶ ἵπταμαι εἰς σύννεφα περίχρυσα ἐπάνω! . . .

ΧΟΡΟΣ.

Εἰς τὴν κλίνην τοῦ θανάτου ἄϋπνος ἐκ τῶν ἀγώνων,
τὸ προσκέφαλον τοῦ ὕπνου τώρα ηὗρε, τώρα μόνον.
Ἕλληνες! ἀπὸ τῆς νίκης ἐστεμμένον τὰς ἀκτῖνας
φέρετέ τον εἰς τὴν πόλιν τῆς στοργῆς του, τὰς Ἀθήνας.

Εἰς τὴν Πνύκα, εἰς τὸ μέσον τῶν μεγάλων Προπυλαίων,
θέλετε τὸν νεκρὸν στήσει,
διὰ νὰ ἰδῇ ὁ μέγας, διὰ ν' ἀποχαιρετίσῃ
τοὺς ὁμοίους του μεγάλους τῶν αἰώνων τῶν ἀρχαίων.
Εἰς τὰ σύνορα ὡς πέτραν ἀνεγείρατε ὁρίων
τοῦ Στρατάρχου τὸ μνημεῖον.
Φάντασμα γιγαντιαῖον, μὲ τὸ ξίφος εἰς τὰς χεῖρας
τῆς Ἑλλάδος αὐτὸς θέλει καὶ νεκρὸς φρουρεῖ τὰς θύρας·
θέλει ὅλας φυγαδεύει τῶν βαρβάρων τὰς ἀγέλας
ἡ αἱματωμένη ἄκρη τῆς λευκῆς του φουστανέλλας,
ἥτις μὲ τῆς Ἀραχόβης, τοῦ Διστόμου τοὺς ἀέρας
ἔπαιξεν εἰς τῆς πατρίδος τὰς περικλεεῖς ἡμέρας.

—

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ
ΤΟΥ « ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΒΛΑΧΑΒΑ. »

—

ΕΥΘΥΜΙΟΣ.

Μετέβην ὅπου ἔχυσε, κατὰ τὸν διωγμόν του,
τοῦ Γένους ὁ σταυραετὸς τὸν ἔσχατον κρωγμόν του,
κρατῶν εἰς σιδηρόνυχας τοῦ κόσμου τὰ ἡνία.
Μετέβην ὅπου γείτονες Εὐρώπη καὶ Ἀσία,
ἀλλ' ἐπὶ Ξέρξου ἔχθισται, ἐχθραὶ καὶ μετὰ τοῦτον,
ἐνέβαλον τὴν θάλασσαν φραγμὸν τοῦ χωρισμοῦ των.
Φεῦ! ποίας ἐστερήθημεν καθέδρας βασιλείου!
Κατεῖδον τὸ Βυζάντιον εἰς τὰς δυσμὰς ἡλίου·
αὐτὸ ἐλιθοκόπησαν οὐχὶ τῆς γῆς ἐργάται,
ἀλλ' οὐρανόθεν πνεύματα ἐλθόντα σφυρηλάται.
Ἀένναος καὶ ποταμῶν πολλῶν μεγαλοπότης,
ὁ Εὔξεινος διέβαινεν ὡς ἡ αἰωνιότης.
Τὰ κάλλη περιβλέπουσαι τοῦ θαυμαστοῦ Βοσπόρου
καὶ ποδοσπείρουσαι ἀτμοὺς κυμαίνοντος φωσφόρου,

ἀνέβαινον κατέβαινον γελῶσαι Νηρηΐδες.
Ἀστέρες ἄνω ἔλαμπον, καὶ κάτω λαμπυρίδες·
ἐκείνους καὶ αὐτὰς Θεοῦ ἡ χεὶρ αἰθεροκράτει.
Μετὰ μικρὸν ἀνέτειλε σελήνη γλυκυτάτη.
Ψαλμὸς γλυκὺς ἀντήχησε καὶ μέλος ἅμα λύρας,
καὶ ἄνθη εὐωδίασαν μυρσίνης καὶ φιλύρας.
Τὴν χώραν κάτω ἔβλεπον αὐτὴν οἱ ὀφθαλμοί σου,
ὡς ἀντανάκλασιν πιστὴν τοῦ ἄνω παραδείσου.
Ἐκεῖ ὁ Σλάβος, Τρυβαλὸς καὶ Σέρβος, διαβαίνων
κ' εἰς τὴν Ἁγίαν ἔμπροσθεν Σοφίαν ἔνθους μένων,
προφέρει τὴν ἀνάστασιν τῆς Αὐτοκρατορίας,
καὶ πανταχόθεν καρτερεῖ φωνὴν ἐλευθερίας·
Ὦ! δώσωμεν τὸ σύνθημα ἐντεῦθεν, Νικοτσάρα,
μὴ εὕρῃ καὶ Θεοῦ ἡμᾶς καὶ Γένους ἡ κατάρα!

ΝΙΚΟΤΣΑΡΑΣ.

Ὁ Ἕλλην, ἅμα γεννηθῇ, πρὸς τὴν ἐλευθερίαν
ἀπαύστως τείνει ἀκοὴν καὶ ὄμμα καὶ καρδίαν,
ὡς τὸ μωρὸν, ὅπου ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγεννήθη,
τὸ γάλα ὀνειρεύεται εἰς τῆς μητρὸς τὰ στήθη,
καὶ ὅταν ἀπὸ τῶν γλυκῶν μαστῶν της ἀποσπᾶται,
τὸν ἄπαλόν του δάκτυλον θηλάζει καὶ κοιμᾶται.
Κ' ἐγὼ, κ' ἐγὼ, Εὐθύμιε! τὴν γνώμην ἔχω ταύτην,
προθύμως δὲ εἰς σύμπραξιν προσφέρομαι τοιαύτην.
Ἀλλ' εὗρες ἑκατόγχειρας καὶ ἄλλους συνεργάτας,
τοῦ ἔργου ἀνυψώσοντας τὸ βάρος εἰς τὰς πλάτας;
Ἀλλ' ὅταν χιλιάβυσσα πελάγη διαβαίνῃς,
ἐσκέφθης ἂν τὰ ὕδατα εἰς κοίλην χεῖρ' ἁρπάσῃ
ὁ Πλάστης, καὶ εἰς τὸ κενὸν τὸ κάτωθέν σου μένῃς,
ἐσκέφθης, κυλιόμενον τὸ πλοῖόν σου ποῦ φθάσει;

ΕΥΘΥΜΙΟΣ.

Ἐσκέφθην, ὅτε διελθὼν τῶν Ἀθηνῶν τὰς πύλας,
τοῦ Ὀλυμπίου των Διὸς ἀνέβλεψα τὰς στήλας,

Εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος.

Ὦ βλέπετε σκλαβωμένην τὴν γῆν τῶν ἀθανάτων
καὶ χλωρὸν λειμωνόκηπον τῆς Ἀνατολῆς τὸ βλέμμα,
Ἑλλάς ἐβγῆκε, τὸ Βυζάντιον τῆς Ἀνατολῆς τὸ κάλλος,
Ἑλλάς, ποὺ ἀνάστησε τὸν Ὅμηρον, τὸν Πλάτωνα, τὸν Φειδία,
καὶ τὸν Ἀριστοτέλη, τὸν Ἀλέξανδρον τὸν Μέγαν,
καὶ τὸν Ἀρχιμήδη, τὸν Εὐκλείδη, τὸν Ἱπποκράτη,
καὶ τὸν Ἀπελλῆ, τὸν Ἀνακρέοντα, τὸν Σοφοκλῆ,
καὶ τὸν Ἀναξιμένη, τὸν Ἀναξαγόρα, τὸν Θαλῆ,
καὶ τὸν Ὀλυμπιονίκη, τὸν Ἀθλητή, τὸν Μιλτιάδη,
καὶ τὸν Ἀριστείδη, τὸν Θεμιστοκλῆ, τὸν Κίμωνα,
καὶ τὸν Ἀγησίλαον, τὸν Λεωνίδαν, τὸν Λεύκτρα,
καὶ τὸν Ἀλκιβιάδη, τὸν Θρασύβουλον, τὸν Ἐπαμεινώνδα,
καὶ τὸν Ἀρχύτα, τὸν Ἀρχιμήδη, τὸν Ἐρατοσθένη,
καὶ τὸν Ἀπολλώνιον τὸν Περγαῖον, τὸν Ἱππαρχον,
καὶ τὸν Ἀριστοτέλη τὸν Σταγειρίτην, τὸν Θεόφραστον,
καὶ τὸν Ἐπίκουρον, τὸν Ζήνωνα τὸν Κιτιέα,
καὶ τὸν Ἀρίστωνα, τὸν Κλεάνθη, τὸν Χρύσιππον,
καὶ τὸν Ἀρχιμήδη, τὸν Ἀπολλώνιον, τὸν Ἱππαρχον,
καὶ τὸν Ἀριστοτέλη τὸν Σταγειρίτην, τὸν Θεόφραστον,
καὶ τὸν Ἐπίκουρον, τὸν Ζήνωνα τὸν Κιτιέα,
καὶ τὸν Ἀρίστωνα, τὸν Κλεάνθη, τὸν Χρύσιππον,
καὶ τὸν Ἀρχιμήδη, τὸν Ἀπολλώνιον, τὸν Ἱππαρχον,
καὶ τὸν Ἀριστοτέλη τὸν Σταγειρίτην, τὸν Θεόφραστον,
καὶ τὸν Ἐπίκουρον, τὸν Ζήνωνα τὸν Κιτιέα,
καὶ τὸν Ἀρίστωνα, τὸν Κλεάνθη, τὸν Χρύσιππον,

Καὶ δεῦτε ἀποκλείσωμεν τοὺς δύο ἀλλογλώσσους,
εἰς Γάδειρα τοὺς Βρεττανοὺς, εἰς Εὔξεινον τοὺς Ῥώσσους!
Τὰ ὅπλα πάντες λάβωμεν,
ὦ παῖδες τῶν Ἑλλήνων!
κ' ἐν μέσῳ τῶν κινδύνων
ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τάν!
Γενναίως ἀποθάνωμεν
ἐπάνω τῆς ἀσπίδος·
καλὸν ὑπὲρ πατρίδος,
καλὸν τὸ τελευτᾶν!

. . . . . .

ΑΥΡΗΛΙΑ.

Ὀσφραίνομαι λιβανωτὸν καὶ σμύρναν καὶ κασσίαν·
Θεοῦ, τὸ πᾶν μαρτύρεται, Θεοῦ τὴν παρουσίαν.
Ἡ Ἄρτεμις ἐξέτεινε τὸν ἀργυροῦν της πόδα,
ἡ Ἀθηνᾶ ἐκένωσε τοῦ πέπλου της τὰ ῥόδα.
Ὁ μυροφόρος Ζέφυρος εἰς τοὺς ῥοδῶνας πνέει,
καὶ Ναϊάδος λάγηνος τὴν χλόην περιῤῥέει·
καὶ ἄνθη περιβάλλεται ποικίλα καὶ ὡραῖα
ἡ φύσις, ὡς Ἀμαρυλλὶς ἀγροτικὴ καὶ νέα.
Σὲ ψάλλει, θεὰ ἔαρος! ἡ τρέμουσά μου γλῶσσα·
γελᾷς, καὶ εἰς ἡμᾶς ἡ γῆ παρίσταται γελῶσα·
περιπατεῖς; ὡς ἴχνος σου εὐῶδες χύνεις μύρον,
καὶ προπορεύεται χορὸς Χαρίτων καὶ Ζεφύρων.

ΛΙΒΙΟΣ.

Ὤ! ποῖον μ' ἕλκει θέλγητρον εἰς ταύτας τὰς γνωρίμ·
εἰς ταύτας τῆς Ἀνατολῆς τὰς φωτεινὰς ἐρήμους!
Ὤ! πόσον μὲ ἡδύνουσι τ' ἀγροτικά της κάλλη!
ὁ λόφος, ὅπου ἡ συκῆ καὶ ἡ μυρσίνη θάλλει,
ἡ τοῦ πλανήτου Ἄραβος σκηνὴ ἐπὶ τῆς χλόης,
τῆς κέδρου ὁ ψιθυρισμὸς, τὸ ἄλσος τῆς ἀλόης,
τὸ φρέαρ, ὅπου ἔρχεται ἡ τῶν βοῶν ἀγέλη,
ὁ βράχος, ὅθεν τὸ ξανθὸν κ' εὐῶδες ῥέει μέλι.

ΑΥΡΗΛΙΑ.

Ποῦ ἔζης τρεῖς ἐνιαυτούς, καὶ ποίους εἶδες τόπους;
Ἀπήντησας πολλοὺς σοφούς; πῶς εὗρες τοὺς ἀνθρώπους;

ΛΙΒΙΟΣ.

Μ᾽ ἐξέπληξαν ἡ Αἴγυπτος, ἡ χώρα ἡ ἀρχαία,
ἡ τῶν τεχνῶν κ᾽ ἐπιστημῶν προμήτωρ γηραλέα,
καὶ ὁ τὰ προαιώνια ἐκφέρων ὕδατά του,
ὁ Νεῖλος, ἡ ἀκάμαντος εἰκὼν τοῦ διαβάτου·
ὁ Νεῖλος, εἰς τὴν ἔρημον ὁδεύων ἀφ᾽ ἧς ὥρας
ὁ Πλάστης εἶπεν εἰς αὐτόν: « Καρπίμους βρέχε χώρας! »
Ἐκ᾽ εἶδον τὸ χειρόκτιστον βουνὸν, τὴν πυραμίδα,
εἰς μόνην τὴν οὐράνιον ὑποχωροῦν ἀψίδα.
Μακρόθεν τὸ αἰθέριον τῆς Μέμφιδος μνημεῖον
μ᾽ ἐκάλυψε, φαινόμενον πρὸ ἑκατὸν σταδίων·
αὐτὸς ὁ γίγας ἄνθρωπος ὁ λιθογεγλυμμένος,
ὁ εἰς τὸ ὕψος τῆς ψυχῆς θνητὸς εἰκονισμένος,
αἰῶνας τεσσαράκοντα εἰς τ᾽ οὐρανοῦ τὴν πύλην
ἐγκάθηται, τὸ ἄϋλον συνάπτων καὶ τὴν ὕλην!

ΑΥΡΗΛΙΑ.

Τοῦ Κόδρου ἐχαιρέτισας τὴν εὐγενῆ πατρίδα;

ΛΙΒΙΟΣ.

Τὴν πρώην τοῦ ἡρωϊσμοῦ διέτρεξα κοιτίδα,
καὶ τῆς Ἑλλάδος τὸν ψυχρὸν ἠσπάσθην ἀνδριάντα.
Εἰς ταύτην διατί τὴν γῆν ἀγγέλλουσι τὰ πάντα
ἢ δόξαν, ἢ σοφίαν,
καὶ θαυμασμοῦ προχύνουσι τὰ πάντα φωνὴν μίαν;
Περίφερέ με, Ζέφυρε! εἰς τὰς φαιδρὰς Κυκλάδας,
χρυσᾶς εἰς νύκτα ἔαρος, ὡς οὐρανοῦ Πλειάδας.
Ὦ Σαλαμῖνος θάλασσα! αἱ ὕφαλοί σου θρῆνον
βαρβάρων ἀναπέμπουσι καὶ ᾄσματα Ἑλλήνων·
καὶ ῥίπτεις εἰς τὰς σιγαλὰς ἀκτάς σου καὶ ἀρχαίας
Περσῶν εἰσέτι θώρακας καὶ περικεφαλαίας.

Εἰπὲ, ὦ Οἴτη! ὦ ναὲ, ὦ δόξης μαυσωλεῖον!
τοῦ Λεωνίδου τ' ὄνομα καὶ τῶν τριακοσίων.
Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν! ἐν μέσῳ τῶν ἀστέρων
ὁ Παρθενών σου ἵσταται ὡς τραυματίας γέρων.
Τὴν κάραν σου τὴν δουλικὴν, Ἀκρόπολις ἀρχαία!
τοῦ Σύλλα ἡ τρισβάρβαρος ἐξύρισε ῥομφαία·
εἰς τὴν Ἑλλάδα σήμερον ἐπέβαλεν ἐκείνην
ἡ Ῥώμη τὴν βαρεῖάν της ἐσθῆτα καὶ χαλκίνην . . .

. . . . . .

ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ.

Εἰς τὸν οὐρανὸν, ὁ χράνος καθὼς τ' ἄνθ' εἰς τὸν λειμῶνα,
τ' ἄστρα φύει καὶ μαραίνει·
καὶ τῆς φύσεως ὑραίνει μία χεὶρ του τὸν χιτῶνα,
ἄλλη δὲ τὸν ἀποξαίνει.

Ἄξονα ὁ Πλάστης στρέφει μέγαν καὶ ἠλεκτρισμένον,
αὐτὸς λάμπων ὡς ἀδάμας·
καὶ ἀκούεται ὁ κρότος τῶν γαιῶν, τῶν στρεφομένων
εἰς τὰς θείας του παλάμας.

Καὶ τὰ πνεύματα κινοῦνται καὶ βαστάζουσι χρυσίνους
εἰς τὴν χεῖρά των ὑδρίας,
καὶ ραντίζουσιν ἀπαύστως τοῦ παντὸς τὰς σαπφειρίνους
λεωφόρους καὶ πλατείας.

Καὶ ὁ ἥλιος τὸν δρόμον τὸν αἰώνιόν του τρέχει
καὶ λαμπαδουχεῖ τὴν γῆν·
καὶ μετὰ μυρία ἔτη ὅτι μίαν μόνην ἔχει
μόλις φαίνεται αὐγήν.

Στίλβει τοῦ Θεοῦ ἡ πλάσις, ὡς χρυσὸς ὑπὸ ἐργάτου
νεοκτυπηθεὶς σφυρόν·
βλέπομεν αὐτὴν ὁποίαν ἔπλασαν τὰ δάκτυλά του
ἐκ τῶν πρώτων ἡμερῶν.

. . . . . .

ΣΑΤΑΝΑΣ.

Ὡραῖαι νεοστίλβετε, τῶν οὐρανῶν Πλειάδες!
ὡραῖαι νεοστίλβετε, ἀστέρων μυριάδες!
χρυσοῦτε τὸν αἰθέρα,
ὡς ὅτε ἡ τῆς δόξης μου ἀνέτελλεν ἡμέρα.
Ἀπὸ τοῦ στερεώματος ὁ τάλας ἐκρημνίσθην,
ἐκ τοῦ χοροῦ τῶν φαεινῶν Ἀγγέλων ἐξωκλείσθην,
καὶ, εἰς τῆς Αἴτνης τὸν θερμὸν πυθμένα κεκλεισμένος,
ζῶ ἤδη ὡς εἰς σπήλαιον λῃστὴς ἐγκεκρυμμένος.
Ἐξῆλθες ἀπὸ τῶν σφυρῶν τοῦ Πλάστου λάμπων τόσον
εἰς τὴν ἡμέραν, ἥλιε! τῆς κτίσεως, ὁπόσον,
ὁπόσον ἔλαμπον ἐγώ. . . . Καὶ ὅμως ἤδη μέλας,
φοβίζω καὶ τοῦ οὐρανοῦ τὰς ζοφερὰς νεφέλας,
καὶ βλέπουσαί με φεύγουσι, καὶ φεύγει ἐμὲ τρέμον
τὸ σμῆνος τῶν ἀνέμων! . . .
Ὦ! βλέπω τοῦ ὡραίου σου παντὸς τὴν ἁρμονίαν,
καὶ κατὰ σοῦ αἰσθάνομαι, Δημιουργέ, μανίαν!
Ποτὲ, οὐδ' ὅτε τ' οὐρανοῦ ἐτόξευσα τὸν θόλον,
διὰ τοῦ βέλους τὸ κενὸν διαπεράσας ὅλον·
ποτὲ, οὐδ' ὅτε τοῦ παντὸς ἐσάλευσα τὰς βάσεις,
τοὺς στύλους ἐναγκαλισθεὶς τῆς κτίσεως ἁπάσης·
ποτὲ, οὐδ' ὅτε ὡς πεσὼν κομήτης ἐφερόμην,
καὶ τρεῖς ἡμέρας ὕπτιος αἰθεροκρημνιζόμην,
τοιοῦτον πῦρ ἠσθάνθην,
οὐδ' ὑπὸ λύσσης φλογερᾶς τοιαύτης ἐθερμάνθην!
Ἐντὸς ὁμίχλης πρὸ μικροῦ ὡς ἀποστάτης δαίμων
ἀνέβαινον, συρόμενος ἐγὼ ὑπὸ ἀνέμων·
εἰς μέγα δὲ τὸν Ἰησοῦν βουνὸν ἐπιβιβάσας,
παρέδωκα εἰς χεῖράς του τὰς βασιλείας πάσας
καὶ τῶν ἐθνῶν τὰ πλήθη.
Ἀλλ' ὁ Χριστὸς τὰς δωρεὰς ἐμοῦ ἀπεποιήθη·
καὶ, πτέρυγας ἀνοίγοντες ταῶνος στιλπνοτέρας,
τὸν δικηκόνουν Ἄγγελοι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας,

ΑΥΡΗΛΙΑ.

Ὦ Λίβιέ μου! ἄκουσον τὸ θεῖον ὄραμά μου!
Εἰς ὕπνον παρεδίδοντο προχθὲς τὰ βλέφαρά μου,
διέβαινεν ἡ νάρκωσις εἰς ὅλα μου τὰ μέλη,
ὁπότε πορφυρόχρυσος ἀνέλαμψε νεφέλη·
καὶ ἅμα διεσχίσθησαν τὰ ἐλαφρά της στήθη,
ὡς ἀστραπὴ ὁ Γαβριὴλ Ἀρχάγγελος ἐχύθη,
καὶ εἶπεν: « Ἀκολούθει με! ἀκούεις τὴν φωνήν μου;
« Θεοῦ στρατάρχης, ἔλαβον τὸν ἥλιον σκηνήν μου. »
Ὡς εἶπεν· ὁ οὐράνιος ἀντεδονήθη θόλος,
αὐτὸς δὲ, πόδας, κεφαλὴν, ἐνδύματα, φῶς ὅλος,
ἐπέρα τὸν αἰθέρα,
καὶ στάδια τρισχίλια πᾶν βῆμά του ἐπέρα.
Τὸ τόξον τὸ τῆς Ἴριδος, ὡραῖον καὶ ποικίλον,
ὡς τόξον εἰς τοὺς ὤμους του ἐκρέματο καμπύλον.
Ἡμέρας τρέχω δώδεκα, βαδίζουσα πρὸς τ' ἄνω,
κ' εἰς τὴν χρυσίνην γέφυραν τοῦ Γαλαξίου φθάνω·
ἐκεῖθεν βλέπω πυραυγεῖς Ἀγγέλων δύο στήλας,
καὶ μεταξὺ δὲ, ἄστεος σαπφειροπέτρου πύλας.
Καὶ αὐτομάτη πύλη τις ἠνοίχθη αἰφνιδίως,
κ' εἰς θρόνον εἶδον τὸν Χριστὸν καὶ δόξης καὶ ἰσχύος.
« Μονάρχα, εἶπον, τοῦ παντός! » λαλοῦσα πρὸς ἐκεῖνον
καὶ εἰς τὴν λάμψιν κύπτουσα τῶν πέριξ του ἀκτίνων.
« Τὰ Χερουβείμ, τὰ Σεραφείμ ἰδοὺ ἑστῶτα πέριξ,
« καὶ πλήρης ὀφθαλμῶν χρυσῶν ἡ φοεινή των πτέρυξ!
« ἰδοὺ ὑπὸ τοὺς πόδας σου ἡ πλάσις κρεμαμένη,
« ὁ οὐρανὸς τὸ νεῦμά σου ἀσθμαίνων περιμένει. »

. . . . . .

ΓΑΒΡΙΗΛ.

Παράδοξον καὶ φοβερὸν μυστήριον τελεῖται!
ὁ ἄθικτος δεσμεύεται, ὁ ἀναφὴς κρατεῖται.
Ὡς δοῦλος κολαφίζεται ὁ Κύριος ἁπάντων·
ὁ ἄνω καθεζόμενος εἰς θρόνον ἀδαμάντων,

ὑπὸ ἐνόπλων σύρεται εἰς ὑποδίκου σχῆμα·
παρίσταται δὲ ὄρθιος εἰς ἡγεμόνος βῆμα,
ὁ μέλλων εἰς τὸ βῆμά του λαοὺς καὶ ἡγεμόνας
καὶ πάσας κρῖναι τὰς φυλὰς καὶ πάντας τοὺς αἰῶνας.

ΜΙΧΑΗΛ.

Τὴν τῶν ἀστέρων κλίμακα διέβαινον ἡσύχως,
πλὴν ἔπληξε τὰ ὦτά μου ὁ τῆς φωνῆς σου ἦχος.
Εὐθὺς ἐπὶ τὸν ἥλιον τὸ πρῶτον βῆμα βάλλω,
τὸ δεύτερον εἰς Ἀραράτ, εἰς Γολγοθᾶν τὸ ἄλλο.
Ἰδού, ὦ πένθος! ἀποσπῶ τὴν κόμην τὴν χρυσῆν μου,
τὸν δίσκον τῶν ἀκτίνων μου κοσμοῦντα τὴν μορφήν μου·
ἰδού, τῆς θείας σου σαρκὸς τὴν γύμνωσιν καλύπτω,
κ' εἰς σὲ τὸ ἡλιοφεγγὲς ἱμάτιόν μου ῥίπτω.

Ο ΠΥΛΩΡΟΣ ΔΑΙΜΩΝ ΤΟΥ ΑΔΟΥ.

Ὁπότε εἰς τὰς τοῦ σταυροῦ ὑπέκυψας ὀδύνας
καὶ ὅλην ἔσεισας τὴν γῆν, τὴν κεφαλήν σου κλίνας,
ὁ μέλας τότε ὄρφος τοῦ Ἅδου διεσχίσθη,
ἡ προαδαμιαία νὺξ τὸ πρῶτον ἐφωτίσθη,
καὶ τῶν ὑγρῶν των θόλων
οἱ μαστιζόμενοι νεκροὶ τὸ σκότος εἶδον ὅλον·
τὸ μαῦρον σμῆνος τῶν ψυχῶν ἐγόγγυζεν ἀθρόον,
καὶ πάντα ἐταράττοντο τὰ τάρταρα κ' ἐβόων.

ΟΙ ΔΑΙΜΟΝΕΣ.

Οἱ πάντες φρίττομεν! ὦ γῆ καὶ πᾶσα κτίσις, φρίττε!
παράδοξον καὶ φοβερὸν μυστήριον τελεῖται.

Ο ΔΑΙΜΩΝ ΤΩΝ ΗΦΑΙΣΤΕΙΩΝ ΟΡΕΩΝ.

Ὡς φάντασμα κρυπτόμενον εἰς μελανὴν σινδόνην,
ἐκτὸς τῆς Αἴτνης ἀνυψῶ τὴν κεφαλήν μου μόνην·
φλογῶν πελάγη ἐξεμῶν, τὸ στόμ' ἀνοιγοκλείω
καὶ βράχους λαμποκαίοντας ὀδόντας μου δεικνύω . . .
καὶ ὅμως τρέμω! . . .

Ο ΔΑΙΜΩΝ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΩΝ.

Τοὺς βαρεῖς ἐκτείνω πόδας μάλις,
καθὲν δὲ βῆμά μου σεισμὸς κατεδαφίζων πόλεις·
τὸν Ἄτλαντα, τὸν Καύκασον ἂν σείσ᾽ ἡ δεξιά μου,
ὁ Ἄτλας καὶ ὁ Καύκασος εἰς κάκκους πίπτει ἄμμου . . .
καὶ ὅμως τρέμω! . . .

Ο ΔΑΙΜΩΝ ΤΩΝ ΘΑΛΑΣΣΩΝ.

Τρέμουσι καὶ τὰ μακρά μου ὄρη,
σαλεύων ὅταν ἔρχωμαι τὸν σίφωνα ὡς δόρυ·
ἀνοίγω στόμα καὶ ῥοφῶ καὶ νήσους καὶ λιμένας,
καὶ πτύω εἰς τοῦ Ἀραράτ τὴν κορυφὴν φαλαίνας . . .
καὶ ὅμως τρέμω! . . .

ΟΛΟΙ ΟΜΟΥ ΟΙ ΔΑΙΜΟΝΕΣ.

Ὦ σὺ, γῆ καὶ πᾶσα κτίσις, φρίττε!
παράδοξον καὶ φοβερὸν μυστήριον τελεῖται.

. . . . . .

ΙΩΑΝΝΗΣ.

« Τετέλεσται! » τῆς λέξεως τὸ ὕψος ἐννοεῖτε;
Ὁ Ἰησοῦς κ᾽ ἐκ τοῦ σταυροῦ τὰ ἔθνη ἐνθυμεῖται,
καὶ λέγει, ἐξετέλεσα καὶ τὸν προορισμόν μου,
κ᾽ ἐκένωσα ὑπὲρ ὑμῶν πᾶν τὸ ποτήριόν μου.
« Τετέλεσται! » πεπλήρωται τῆς γῆς ἡ ἀνομία,
ἀλλ᾽ ἐνταὐτῷ τετέλεσται ἡ ἀνθρωποθυσία,
ἡ πλάνη, ὁ δεσποτισμός, ἐθνῶν ἡ βαρβαρότης
καὶ ἄρχεται ἀλήθεια, φιλία καὶ ἰσότης.
« Τετέλεσται! » ὡς μέθυσος ἡ γῆ δὶς τρὶς ἐσείσθη,
καὶ τ᾽ ὄμμα τὸ οὐράνιον, ὁ ἥλιος, ἐσβύσθη,
καὶ οἱ νεκροὶ ἀνήρχοντο εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν.
Φεῦ! τότε τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου βλέπων ὅλην,
« τετέλεσται! τετέλεσται! » παράφρων κ᾽ ἐν ἐκστάσει
ἐκραύγαζον, πλανώμενος εἰς τὰ πλησίον δάση.

ΧΟΡΟΣ ΑΓΓΕΛΩΝ.

Τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου ἐπ' ἐμὲ, διὰ τοῦτο ἔχρισέ με·
εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με,
ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν,
κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν,
ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει,
καλέσαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτὸν καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως.
Παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας,
δοθῆναι τοῖς πενθοῦσι Σιὼν δόξαν ἀντὶ σποδοῦ,
ἔλαιον ἀγαλλιάσεως ἀντὶ πένθους,
ἱμάτιον αἰνέσεως ἀντὶ πνεύματος ἀκηδίας.
Καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ λαοῦ μου ἡ πρεσβυτέρα, τοῦ οἰκοδομῆσαι
« ἔρημα ἀρχαῖα, ἀνιστάνειν ἠφανισμένα τὰς πόλεις ἐρήμους,
καὶ ἐξαναστήσουσι τὰ ἔρημα τὰ πρῶτα, καὶ καινιοῦσι πόλεις ἠφανισμένας,
ἃς ἐρήμωσαν γενεαὶ καὶ γενεαί. » Οὗτος γὰρ εἶπεν ἀπαθανίζων,
εἰς τὴν θάλασσαν ἔρχεται· « Οὐαὶ μήτιν ἀπαθανίζων,
εἰς τὸν ὄχλον τῆς θαλάσσης,
ἐπιστρέφων τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς ἀπωλείας αὐτῶν πικρίαν,
ἐπιστρέφων τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν ὄχλον τῆς θαλάσσης,
τὸν χωλὸν ἰάσασθαι τὸν ἀπὸ γαστρὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ χωλὸν,
ἐπιστρέφων τὸ πρόσωπον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ χωλοῦ τοῦ ἀπὸ γαστρὸς αὐτοῦ
Ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ χωλοῦ τοῦ ἀπὸ γαστρὸς αὐτοῦ,
τεθραυσμένους τὸν βάκτρον τοῦ χωλοῦ τοῦ ἀπὸ γαστρὸς αὐτοῦ,
ἐπιστρέφων τὸν βάκτρον τοῦ χωλοῦ τοῦ ἀπὸ γαστρὸς αὐτοῦ
πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ χωλοῦ τοῦ ἀπὸ γαστρὸς αὐτοῦ·
Ἐπὶ τὸν ὄχλον τῆς θαλάσσης, ὃς ἐπιστρέφων τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων
ἐπιστρέφων τὸν βάκτρον τοῦ χωλοῦ τοῦ ἀπὸ γαστρὸς αὐτοῦ
πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ χωλοῦ τοῦ ἀπὸ γαστρὸς αὐτοῦ·
Ἐπὶ τὸν ὄχλον τῆς θαλάσσης, ὃς ἐπιστρέφων τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων
εἰς τὸν ὄχλον τῆς θαλάσσης,
ἐπιστρέφων τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῆς ἀπωλείας αὐτῶν πικρίαν,
ἐπιστρέφων τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν ὄχλον τῆς θαλάσσης,
τὸν χωλὸν ἰάσασθαι τὸν ἀπὸ γαστρὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ χωλὸν,
ἐπιστρέφων τὸ πρόσωπον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ χωλοῦ τοῦ ἀπὸ γαστρὸς αὐτοῦ
Ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ χωλοῦ τοῦ ἀπὸ γαστρὸς αὐτοῦ,
τεθραυσμένους τὸν βάκτρον τοῦ χωλοῦ τοῦ ἀπὸ γαστρὸς αὐτοῦ,

ΕΚ ΤΗΣ « ΚΙΘΑΡΑΣ. »

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ.

Ὦ τῆς ἀρετῆς θυγάτηρ! θεὰ δόξης, θεὰ φώτων,
θήραμα τῶν ἐθνῶν ὅλων περιμάχητον καὶ πρῶτον!
Διὰ σὲ, σεμνὴ παρθένος, καὶ ὁ θάνατος αὐτὸς
πάλαι ἦτον εἰς Ἑλλάδα καὶ γλυκὺς καὶ ζηλωτός.
Ἔρωτα τοιοῦτον βάλλεις
εἰς τοὺς ἐραστάς σου δόξης ἀθανάτου καὶ μεγάλης.
Διὰ σὲ ὁ Τιμολέων, συγγενῆ σπαράξας στήθη,
καὶ μητέρα καὶ πατρίδα κ' εὐτυχίαν ἐστερήθη.

Διὰ σὲ καὶ εἰς αὐτόν της τὸν θαυματουργὸν αἰῶνα,
ἡ Ἑλλὰς ἡ θεσπεσία χαλκοῦν ἔλαβε χιτῶνα,
κ' εἰς τοὺς δόλους τῆς Εὐρώπης κ' εἰς τὰ ξίφη τῆς Ἀσίας
ἰσχὺν ἔταξεν ἀθράυστου ἀρετῆς καὶ καρτερίας,
κ' εἰς σφαγῆς δεινὰς ἡμέρας
νόμους ἔθεσεν εἰς Ἄστρος πολιτείας ἐλευθέρας·
καὶ αὐτοὺς λατρεύει ἔτι ὡς πατρῴους της θεοὺς,
ἡγεμὼν ὁδοῦ εἰς ὅλης τῆς Ἀσίας τοὺς λαούς.

Σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐλθὲ πάλιν, ὦ θεά!
νέαν σήμερον θρησκείαν θέλ' ἡ νέα γενεά.
Τὴν θεότητά σου θέλουν νὰ καθιερώσουν ἴσως
ὅσοι κατὰ σοῦ κηρύττουν καὶ καταδρομὴν καὶ μῖσος·
μὲ μαρτύρων βάφοντ' αἷμα
τῆς πρωτοφανοῦς θρησκείας ἡ τιάρα καὶ τὸ στέμμα.
Ὡς θρησκεία μας νὰ ἔχῃς ἀρχινᾷς τοὺς μάρτυράς σου·
θέλεις ἔχει τοὺς βωμούς σου, τὰ θυσιαστήριά σου.

Ἔρχεσαι . . . κ' εἰς τὰς ὁδούς μας ὁ λαὸς χειροκροτεῖ,
καὶ νὰ σὲ ὑψώσῃ πάλιν ἐπὶ ἅρματος ζητεῖ,
καὶ σὲ ῥαίνουν ὑακίνθους αἱ γυναῖκες καὶ τὰ βρέφη.
Τῆς δρυὸς τῆς Ἐπιδαύρου κλάδος ἔνδοξος σὲ στέφει,

τῆς δρυὸς ἐκείνης κλάδος,
ὅπου 'κάθησαν οἱ πρῶτοι παραστάται τῆς Ἑλλάδος,
καὶ συνέθεσαν τὸ πρῶτον σύνταγμα τῆς πολιτείας
εἰς τὰ θέμεθλα ὡραίας καὶ ἁπλῆς ἰσονομίας.

ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΧΕΙΡΑΣ ΤΩΝ ΟΘΩΜΑΝΩΝ.

Νὰ, τοῦ γέρου Μαραθῶνος ἡ μεγάλη πεδιάς.
εἰς τὸν νοῦν ὁπόσας φέρει ἐνθυμήσεις παλαιάς!
Ἡμιθέων καὶ θεῶν,
ὦ πατρὶς ἐρημωμένη!
τ' ἄνθη σου κανεὶς αἰὼν,
κανεὶς ἥλιος μαραίνει;
Ποτισμένα ῥόδα φέρεις ἀπὸ αἵματα τυράννων,
κ' αἱ ἠχώ σου εἶναι πλήρης θριαμβευτικῶν παιάνων.
Βλέπω, βλέπω τὰ μνημεῖα τῶν ἐνδόξων Ἀθηνῶν.
Ὡσὰν γίγας πληγωμένος κεῖτεται ὁ Παρθενών·
ὁ Καιρὸς ὁ πανδαμάτωρ μὲ τ' ἀκούραστό του χέρι
εἰς τὰ πέτρινά τον στήθη θανασίμους κτύπους φέρει,
πλὴν αὐτὸς δὲν κλίνει γόνυ·
κ' ἐνῷ πίπτουν ναοὶ, πόλεις καὶ βασίλεια καὶ θρόνοι,
ἐπιζῇ αὐτὸς, ὑψόνων
τὴν μαρμάρινόν του κάραν ἐν τῷ μέσῳ τῶν αἰώνων.
Μ' ὀφθαλμοὺς δακρυβρεγμένους καὶ μὲ φλέβας φλογισμένας
καὶ μὲ τρίχας ὀρθωμένας,
τῶν προγόνων μου τὴν κόνιν εἰς τοὺς τάφους των ζητῶ·
ὅπου, ὦ θεοί! ἐπάτει ὁ Θρασύβουλος πατῶ.
Ἐδῶ εἶν' ἡ Πνὺξ . . . ὁ τάφος τοῦ Φωκίωνος ἐκεῖ,
καὶ παρέκει τοῦ Σωκράτους ἔκειτο ἡ φυλακή.
Ὁ ναὸς, νὰ, τοῦ Θησέως μὲ τὰς θείας του κολώνας!
λάμπει ὅλος ὡς ἀδάμας μετὰ εἴκοσιν αἰῶνας.

Οὐρανέ! τοῦ Μαραθῶνος τὸ ἁγιασμένον χῶμα
εἰς τὰς πτέρνας τῶν βαρβάρων βεβηλόνεται ἀκόμα!
Ἡ σκιὰ τοῦ Μιλτιάδου ἐν τῷ μέσῳ τῶν πλατάνων
περιτρέχει τὰ πεδία μὲ τοὺς ἵππους τῶν τυράννων!
Εἰς τὰς ἕδρας τῆς Πνυκὸς
τύμπανον ἠχεῖ ἀκόμα καὶ αὐλὸς βαρβαρικός!
Ὁ σκηνίτης Μουσουλμάνος ἐντυφᾷ ἐπὶ μνημάτων,
καὶ μεθύει ὁ δερβίσης ὅπου ἐδίδασκεν ὁ Πλάτων!

Λέγουν, λέγουν, τὴν ἑσπέραν, ἡ σελήνη ὅταν λάμπῃ
καὶ κοιμῶνται οἱ ἀέρες, τὰ πελάγη καὶ οἱ κάμποι,
λέγουν τότε πῶς ἀφίνει ἀναστέναγμα βαθὺ
νεκρὸς Ἕλλην, ὑψηλός,
ὅστις τοῦ Καραϊσκάκη γυμνὸ φέρει τὸ σπαθί·
στέκεται σιωπηλός,
καὶ ἀφοῦ στιγμὰς κυττάξῃ τὰς Ἀθήνας αἰχμαλώτους,
εἰς τὸν τάφον του ἐμβαίνει μ' ἀλυσίδων βαρεῖς κρότους.

Η ΕΙΚΟΣΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΜΑΡΤΙΟΥ.

Ἔχομεν εἰκοσιπέντε τοῦ Μαρτίου, ἂν δὲν σφάλλω,
Εἰς τὸ μέτωπόν σου, φῶς μου, τί ἀδάμαντας νὰ βάλω;
Ἐλαφρότερον τῆς πάχνης φόρεσ' ἔνδυμα λευκὸν,
ὦ σεμνή μου ἐρωμένη, ὦ τοῦ ἔαρος εἰκών!

Τῆς Ἑλληνικῆς ἐτέθη σήμερον αὐτονομίας
ἡ ἀθάνατος κρηπίς,
καὶ παρερχομένων ὅλων μετ' ὀργῆς καὶ ἀθυμίας,
εἴκοσιν αἰώνων δούλων ἐπληρώθη ἡ ἐλπίς.
Τὸ συμβὰν αὐτὸ τὸ μέγα εἰς τὴν γῆν ἤγγειλε πρῶτος
μὲ σεισμὸν ὁ οὐρανός·
Τό στερέωμα ἠνοίχθη, ἄνωθεν ἠκούσθη κρότος
καὶ ἀστὴρ « ἐν τούτῳ νίκα! » ἐπανῆλθε φαεινός.

Διὰ τρόμου νὰ δεσμεύσῃ τὰς ἐχθράς μας ζητεῖ χεῖρας,
τοῦ θανάτου ὁ Σουλτάνος ὁδηγῶν τὰς μαύρας μοίρας.

Πατριάρχου χρυσῆν μίτραν εἰς τὸ μέτωπόν του φέρων,
ἐν ἀγχόνῃ τελειοῦται ὁ Γρηγόριος ὁ γέρων.
Ἀλλ' ὡς δίκροτον ὁπόταν ἡ πυρκαϊὰ τὸ ζώσῃ
καὶ τὸ σκάρος του κορώσῃ
κ' ἐκκενοῦνται τότε μόνα τὰ πολλά του πυροβόλα,
τὰ παράλια ὁμοίως τῆς Ἑλλάδος βοοῦν ὅλα.

Ἔχομεν εἰκοσιπέντε τοῦ Μαρτίου, ἂν δὲν σφάλλω.
Ἀπὸ μαργαρίτας βάλε περιδέραιον μεγάλο,
κ' εἰς σανδάλια μετάξῃς, πορφυρᾶς ὡσὰν τὰ ῥόδα,
τὸν χυτόν σου δέσε πόδα.
Τότ' ἐρχόμενοι καὶ Ἄγγλων καὶ Αὐστριακῶν καὶ Γάλλων
Ναύαρχοι μὲ δάσῃ στόλων,
παρετήρουν, κατεμέτρουν κ' ἐνεδάθυνον μὲ δόλον
τῆς ἐπαναστάσεώς μας τὸν πυθμένα τὸν μεγάλον.
Ἔδιδαν τὰς δύο χεῖρας καὶ Ἀνατολὴ καὶ Δύσις,
καὶ κατὰ λαοῦ ἀόπλου ὤμνυαν ὁμοῦ κ' ἐπίσης·
ἀλλ' ἡμεῖς, καταγελῶντες καὶ τὴν μίαν καὶ τὴν ἄλλην,
τὸν Θεὸν ἐπροκαλοῦμεν, τὸν Θεὸν αὐτὸν εἰς πάλην.

Ἄλλοτε εἰς τῆς ἐρήμου Ἐπιδαύρου τὰς ἐλαίας,
ἄλλοτε ὑπὸ τοῦ Ἄστρους τὰς χρυσᾶς πορτοκαλέας
ἐκηρύττομεν πανδήμως ἀδιαίρετον μονάδα
τὴν φιλόνομον Ἑλλάδα,
καὶ, τὸ Σύνταγμα εἰς χεῖρας, καθιδρύομεν εἰς θρόνον
τὴν ἁπλῆν Ἐλευθερίαν,
ἥτις ἔχει μικρὰν χρείαν
νομιμότητος ἀρχαίας καὶ σειρᾶς πολλῶν προγόνων.

Ἔχομεν εἰκοσιπέντε τοῦ Μαρτίου, ἂν δὲν σφάλλω.
Ὦ! στολίσου δίχως ἄλλο,
καὶ εἰς μέσην, λεπτοτέραν τῆς τοῦ μύρμηκος ἀκόμα,
βάλε ζώνην μὲ τὸ τρίχρουν τῆς Ἐλευθερίας χρῶμα.

Ὦ ἀρχαῖαι τῆς Ἑλλάδος ἐποχαὶ δύο μεγάλαι!
Στέλλουσα τριακοσίας ἀποικίας της τὸ πάλαι,

τοῦ κοινωνισμοῦ τὸν σπόρον εἰς τὴν γῆν ἐναποθέτει,
κ' ἕνα τίκτει σοφὸν κόσμον εἰς τρεῖς χιλιάδας ἔτη.
Κ' ὕστερον, θρησκείας κήρυξ καὶ σοφῆς κ' ἠθικωτάτης,
τοὺς λαοὺς ἀπὸ τὸ γάλα ἀποκόπτει τῆς ἀπάτης,
κἰ ὡς μητέρα τοῦ θεοῦ των μέχρις ὥρας τὴν τιμῶσι
καὶ Ἰλλυριοὶ καὶ Δᾶκες καὶ Τρανσυλβανοὶ καὶ Ῥῶσσοι!

Πλέε οὔριον ἀέρα, ὦ Ἑλλάς! ὦ μέγα πλοῖον,
ὅπου φέρεις τὰς ἐλπίδας τὰ κεφάλαια μυρίων
Ἀσιατικῶν λαῶν!
Πρὸς τὸν ὅρον σου κινεῖσαι ἀπὸ μόνον τὸν Θεὸν,
ὡς πλανήτης, ὅστις τρέχει τὸν αἰώνιόν του δρόμον,
χώρας φέρων καὶ κατοίκους ἐπὶ τῶν μακρῶν του ὤμων,
κἰ ὅστις πίπτων, πίπτει, κόσμου τὰ ναυάγια σκορπίζων
καὶ πλησιοχώρους γαίας καὶ συντρίβων καὶ φλογίζων.

—

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΜΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΩΜΕΝΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Ὕψωσε τὸ μέτωπόν σου, ὦ πατρίς μου, ὦ Ἑλλάς!
εἰς τὸν ἔνδοξόν σου θρόνον ἀναβαίνεις καὶ γελᾷς·
τὴν ἀνάστασίν σου βλέπων χαίρεται ὁ οὐρανὸς
καὶ ἀντανακλᾷ τὸ φῶς σου!
Χαῖρε, γῆ Ἐλευθερίας! δόξ' ἀθάνατος εἰς σὲ,
εὐφυΐας κολοσσέ!

Ὤμοσαν τὸν ὄλεθρόν σου ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία,
ἐσωτερικοὶ δεσπόται, Εἱμαρμένη καὶ στοιχεῖα.
Σκόπελε τῆς Μεσογείου! εἰς σὲ τώρα ὡς τὸ πάλαι
ἐναυάγησαν δυνάμεις, ἱκανότητες μεγάλαι.
Κ' οἱ ἐχθροί σου αὐτοὶ κράζουν: « Δόξ' ἀθάνατος εἰς σὲ,
« εὐφυΐας κολοσσέ! »

Τώρα κρύπτει τὰς πληγάς σου ἡ βασιλικὴ πορφύρα,
καὶ τὸν Ἑλικῶνα τέρπει τοῦ Ἀπόλλωνος ἡ λύρα,

καὶ σκιρτᾷ ὁ Παρθενών·
καὶ σκιαὶ ἀπὸ τοὺς τάφους τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν
ἀνεγείρονται καὶ ψάλλουν: « Δόξ' ἀθάνατος εἰς σὲ,
« εὐφυΐας κολοσσέ! »

Ὁ Θεὸς, καταδιώκτης τῶν τυράννων καὶ τῶν δούλων,
τῆς Ἐλευθερίας μήτηρ σὲ προώρισε νὰ ἦσαι.
Ἀντὶ λόγχης κράτει λύχνον, ὦ πατρὶς τῶν Θρασυβούλων,
κ' εἰς τὴν γῆν ἐλευθερίας ἁγνὰ φῶτα πάλιν χύσε·
κ' οἱ λαοὶ ἂς κράζουν πάλιν: « Δόξ' ἀθάνατος εἰς σὲ,
« εὐφυΐας κολοσσέ! »

Εἴθε πάλιν τὴν σεπτήν σου κεφαλὴν νὰ στεφανώσῃ
ποιητῶν σεπτὴ χορεία, στέμμ' ἀστέρων φωτερόν!
Εἴθε ἡ 'δική μου δάφνη νέας δάφνας ν' ἀναδώσῃ,
κ' εἰς τὸν Πίνδον νὰ βλαστήσῃ νέον ἄλσος ἱερόν·
κἰ ἀοιδῶν χορὸς νὰ ψάλλῃ: « Δόξ' ἀθάνατος εἰς σὲ,
« εὐφυΐας κολοσσέ! »

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀφρικῆς κἰ Ἀσίας,
ὦ κρατὴρ Ἐλευθερίας,
κάπνιζε... καὶ ὁ καπνός σου, φθάνων εἰς τὸν οὐρανὸν,
γίγαντ' ἂς σὲ παριστάνῃ φοβερὸν καὶ μελανόν·
κ' οἱ δεσπῶται βλέμμα τρόμου ἂς τοξεύωσιν εἰς σὲ,
εὐφυΐας κολοσσέ!

Ο ΜΙΑΟΥΛΗΣ ΝΕΚΡΟΣ.

Δὲν ἀπέθανεν, ὁπόταν ἔκαιεν εἰς τὴν Μεθώνην
ἕνα στόλον μετὰ κρότου,
καὶ δὲν ἔλαβε τὴν τέφραν τῆς πυρᾶς λευκὴν σινδόνην,
οὔτε ξυλοκράββατόν του στέλεχος ἑνὸς δικρότου.
Ἀλλ' εἰς τὴν ἐσχάτην ὥραν πόσην ἔδειξεν ἀνδρίαν!
Πρὸς τὸν θάνατον ἐστράφη,
καὶ τοῦ Χάρωνος τὸ πλοῖον εἶδε μ' ὅσην ἀφοβίαν
ἔβλεπεν εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν ἐχθρῶν τὰ πυκνὰ σκάφη.

Τὸν μονάρχην τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ ἔσχατά του πλέον
μὲ καρδίας εἶδε πόνον,
περὶ νόμων ἐλευθέρων τὸν ὡμίλησεν ἐκπνέων
καὶ τοῦ ἔδωκε τὴν χεῖρα, ἥτις ἔπλασε τὸν θρόνον.

Εἰς τὰς Πάτρας ὅταν πρώτην ναυμαχίαν ἐπεχείρει
φοβερὰν ἐκ τοῦ συστάδην,
καὶ μετέβαλλον αἱ βόμβαι τοῦ πολεμικοῦ Ταχίρη
τὴν αὐγὴν εἰς νύκτα μαύρην καὶ τὸν οὐρανὸν εἰς ᾅδην,
ἀντεστάθη αὐτὸς μόνος καὶ μ' ἓν πλοῖον εἰς τρεῖς στόλους,
εἰς δειλὰς φωνὰς μὴ κλίνων,
μὲ χαλκὸν κεραυνοβόλον ἀπειλῶν τοὺς φίλους ὅλους
καὶ μὲ χεῖρα ῥωμαλέαν τὸ πηδάλιον εὐθύνων.

Τώρα κεῖται . . . γεγραμμέναι πόσαι ἡμιθέου πράξεις
εἰς τὸ μέγα μέτωπόν του!
Ὦ ἐχθρὲ, χωρὶς νὰ τρέμῃς, τώρα μόνον νὰ κυττάξῃς,
τώρα μόνον κατὰ πρῶτον δύνασαι τὸ πρόσωπόν του.

Ἔπεσες, ὦ πρῶτε στύλε τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος,
καὶ ὁ θάνατος ἁρπάζει
ἕνα ἕνα τοὺς προμάχους τῆς πατρίδος μας ἀπόνως,
καὶ ἡ δόξα μένει χήρα καὶ ὁ ξένος τὸ καγχάζει.

Μὴ γελᾷς, ὦ φίλη νέα καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα ξένη!
Τοῦ ἀγῶνος μας μνημεῖον
μὲ τὸ ξίφος τοῦ θανάτου καὶ κανὲν ἂν δὲν μᾶς μένῃ,
θάπτεται τῆς ἱστορίας τὸ ἀθάνατον βιβλίον;

Θάπτεσαι εἰς τὴν ἀκτήν μας, τὸ τεθρυλλημένον μνῆμα
τοῦ λαμπροῦ Θεμιστοκλέους·
ἡ σκιά σου θέλει βλέπει μὲ χαρὰν τὸ λευκὸν κῦμα,
στάδιον τοῦ ἰδικοῦ σου καὶ τοῦ ἰδικοῦ του κλέους.

Καταίσκε καὶ Μιαούλη! πρῶτοι καὶ οἱ δύο ζῶντες,
πρῶτοι τῶν ἡρώων εἴσθε·
καὶ εἰς μίαν παραλίαν, σήμερον ἀποθανόντες,
ἐν μιᾷ τιμῇ καὶ δόξῃ γείτων εἷς τοῦ ἄλλου κεῖσθε.

Μετὰ τὴν μεγάλην γένναν καὶ τῶν δύο σας ἐπίσης,
ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ἀγῶνας
τὰς μεγάλας της δυνάμεις ἐξαντλήσασα ἡ φύσις,
τοὺς ὁμοίους ὑμῶν θέλει ἀναδώσει μετ' αἰῶνας.

Εἰς αἰώνων περιόδους, τοῦ αἰθέρος ὁδοιπόροι
παρομοίως οἱ κομῆται
φαίνονται μὲ χρυσᾶ ἴχνη, φλογεροὶ καὶ φωτοφόροι,
καὶ ἡ γῆ τὸν ἐρχομόν των καὶ θαυμάζει καὶ φοβεῖται.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ.

Μὴ ἐλεύθεραις ἰδέαις!
ταῖς ὡραίαις, τὸ κρασὶ,
τὸ κρασὶ καὶ ταῖς ὡραίαις
ψάλλε, λύρα μου χρυσῆ!

Ἡ Ἐλευθερία, βλέπεις, βαρὺν ὕπνον ἐκοιμήθη
καὶ τὰ ὄνειρά της εἶναι μάταια καὶ λυπηρὰ,
τῆς ἐπαναστάσεώς μας τὸ πῦρ ἔσβυσε κ' ἐχύθη
καὶ τῆς Αἴτνης της μᾶς μένει στάκτη μόνον ῥυπαρά.
Τὴν ἡρωϊκὴν Ἑλλάδα, Ἑλλὰς χαύνη καὶ δειλὴ,
καὶ τοὺς γίγαντας πυγμαίων διαδέχεται φυλή.

Τῶν ἡρώων μας τὰ ἔργα λησμονοῦνται τὰ γενναῖα,
καὶ ὀνόματα ἐμβαίνουν εἰς τὸ Ἔθνος ἄλλα νέα·
κ' ἐγὼ, ψάλτης τοῦ ἀγῶνος, ἔμεινα εἰς κόσμον νέον,
ὅμοιος μὲ γηραλέον
μὲ παλαιωμένον πεῦκος πεδιάδος γυμνωμένης,
ὅπου βλέπεις ἐμφυτεύσεις χθεσινῆς χειρὸς καὶ ξένης.

Μὴ ἐλεύθεραις ἰδέαις!
ταῖς ὡραίαις, τὸ κρασὶ,
τὸ κρασὶ καὶ ταῖς ὡραίαις
ψάλλε, λύρα μου χρυσῆ!

Τῆς Ἁγίας Λαύρας χαῖρε συμμαχί' Ἀχαϊκή!
καὶ σεῖς χαίρετε, τοῦ Γένους πρῶτοι χρόν' ἡρωϊκοί!
Καὶ σεῖς, πρῶτοι ἀποστάται, χωρικοὶ τῆς Ἀρκαδίας,
τέκνα τῆς Ἐλευθερίας,
τρέξαντες εἰς τὴν φωνήν της μὲ τὰ δρέπανα εἰς χεῖρας
τοῦ Ναυπλίου, τῆς Κορίνθου, τῆς Τριπολιτσᾶς τὰς θύρας.
Πόσον ἐλαμπρύνθη τότε ἡ ὡς κρύσταλον λευκὴ
κἰ ἀληθῶς ἡρωϊκὴ
φουστανέλλα μας, ἡ τόσον σήμερον ἀπορριμμένη!
Ἡ Ἐλευθερία τότε μ' αὐτὴν ἔτρεχ' ἐνδυμένη,
καὶ ἡ βόμβα της ὡς ὕλας 'ς τὸν ἀέρα φλογισμένας
σκῆπτρα ἔχυνε θραυσμένα καὶ ἀλύσους συντριμμένας.
Μὴ ἐλεύθεραις ἰδέαις!
ταῖς ὡραίαις, τὸ κρασὶ,
τὸ κρασὶ καὶ ταῖς ὡραίαις
ψάλλε, λύρα μου χρυσῆ!

Τῶν Ὀθωμανῶν τὰ πλοῖα εἰς φυγὴν ἔτρεπεν ὅλα,
κἰ ὡς σημαίαν ἐρυθράν των εἰς τὴν πρύμνην των ἐκόλλα
ὁ Κανάρης τὴν πυράν·
καὶ εἰς τοῦ Ἀγηνορίου τὴν λαμπρὰν σφαγὴν ἐκείνην,
ὁ Νικήτας τοῦ Χουρσίτη κατεπάτει τὴν κοκκίνην
καὶ τριπλῆν ἀλογουράν.

Τῶν ἐχθρῶν τὰς πυκνὰς βόμβας εἰς τὸ Μεσολόγγι τότε
φλογερὰς πρὶν ἐκραγῶσιν ἅρπαζαν οἱ στρατιῶται,
κ' εἰς τὴν ἔσχατην στιγμὴν
'ς τὴν πυριτοθήκην μόνοι ὅταν ἔφεραν τὴν φλόγα,
τοῦ θανάτου των τὴν ὥραν ὁ Ἀρχιερεὺς εὐλόγα
κἰ αὐτοὶ ἔψαλλον « Ἀμήν! »
Μὴ ἐλεύθεραις ἰδέαις!
ταῖς ὡραίαις, τὸ κρασὶ,
τὸ κρασὶ καὶ ταῖς ὡραίαις
ψάλλε, λύρα μου χρυσῆ!

Τώρα τρέξατε, σεῖς ξένοι! καὶ κυκλώσατε τὸν θρόνον.
Ὁ 'δικός μας νοῦς 'ς τοὺς βράχους ἐπαχύνθη τόσον χρόνον·
δὲν ἠξεύρουν νὰ χαϊδεύουν χέρι ἁδρὰ ἀπ' τὸ τουφέκι,
καὶ τὰ χείλη μας ἀκόμη, μελαν' ἀπὸ τὸ φυσέκι
μὲ τὸ στόμα μας σχισμένον,
γλυκεῖς ἤχους δὲν ἠξεύρουν κολακευτικῶν ἐπαίνων.

Καλλωπίζεσθε σεῖς τώρα μὲ λαμπρὰς ἐνδυμασίας,
μὲ βασιλικὰς ταινίας.
Ἔχομεν κ' ἡμεῖς ταινίας καὶ στολὰς πλέον ὡραίας·
τὰ παράσημά μας εἶναι αἱ ἀθάνατοι πληγαί μας,
καὶ μὲ ὅσας εἰς τὰς μάχας ἐχθρῶν 'πήραμεν σημαίας,
κρύπτοντ' εὔκολα αἱ σάρκες, αἱ ἀνδρεῖαι καὶ γυμναί μας.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΕΟΦΑΝΕΝΤΑ ΚΟΜΗΤΗΝ.

Τὸ ποτῆρί μου γεμάτο τὰ μεσάνυχτα κρατῶ,
καὶ, κομήτη! τὴν χρυσῆν σου γενειάδα χαιρετῶ.
Δύνασαι, ὦ γίγα! λέγουν, τὸ στερέωμα νὰ σείσῃς,
καὶ ὡς μῆλον ἕνα κόσμον 'ς τὴν παλάμην σου νὰ κλείσῃς.
Ἂν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν
νὰ μᾶς σφενδονίσῃς ἦλθες εἰς τοῦ χάους τὸ κενὸν,
ἄφες με νὰ εὐκαιρώσω τὸν ἀρχινημένον πίθον,
κ' ὕστερα τὴν γῆν μας βάλε 'ς τὴν σφενδόνην σου ὡς λίθον.

Καθὼς ἕνα φύσημά μας τὸ νερὸν εἰς τὴν φιάλην,
τὸν Ὠκεανὸν καὶ σὺ
'ς τὴν λεκάνην του σαλεύεις, τὴν πλατεῖαν καὶ μεγάλην.
Πλὴν, κομήτη! πίστευσέ με, τὸ εὐῶδές μου κρασὶ,
κόκκινον καὶ τριῶν χρόνων κ' ἰσχυρότερον καὶ σοῦ,
ὅλον μου τὸν νοῦν σαλεύει καὶ κινεῖ ἐκ περισσοῦ.
Ἄφες με νὰ εὐκαιρώσω τὸν ἀρχινημένον πίθον,
κ' ὕστερα τὴν γῆν μας βάλε 'ς τὴν σφενδόνην σου ὡς λίθον.

Τρέμει ὁ μικρὸς ἰχθύσκος, ὅταν κῆτος ἀπαντήσῃ
μὲ τὸ στόμα τεντωμένον κ' ἕτοιμον νὰ τὸν ῥοφήσῃ·

σπαρταρεῖ κ᾽ ἡ γῆ ὁμοίως ἔμπροσθέν σου ἀπὸ τρόμον,
καὶ κλονοῦνται τ᾽ ἄστεά μας εἰς τὸν ἄμετρόν της ὦμον·
πλὴν ἐγὼ δὲν σὲ γελῶ,
ἀπὸ τὸ κρασάκι τώρα σείομαι καὶ κονδυλῶ.
Ἄφες με νὰ τελειώσω τὸν ἀρχινημένον πίθον,
κ᾽ ὕστερα τὴν γῆν μας βάλε ᾽ς τὴν σφενδόνην σου ὡς λίθον.

Τοῦ Θεοῦ ὁπλίτης εἶσαι καὶ ὑπασπιστὴς Ἐκείνου,
καὶ τῆς περικεφαλαίας τῆς μακρᾶς σου καὶ χρυσίνου
εἶναι χρύσινα πτερὰ
αὐτ᾽ οἱ λάμποντες ἱμάντες κἀ αὐτ᾽ ἡ λάμπουσα οὐρά;
ταξειδεύων ᾽ς τοὺς αἰθέρας, μὴν σ᾽ ἐπῆρε φύλακά του;
ἀκτινοβολ᾽ ἡ γεμάτη ἀπὸ ἄστρα ποδιά του.
Ἄφες με νὰ εὐκαιρώσω τὸν ἀρχινημένον πίθον,
κ᾽ ὕστερα τὴν γῆν μας βάλε ᾽ς τὴν σφενδόνην σου ὡς λίθον.

Ἔκτακτος ἀπεσταλμένος μήπως εἶσαι σὺ τοῦ Πλάστου,
καὶ κατὰ καιρὸν μᾶς φέρεις τὰς ἐκτάκτους προσταγάς του;
Δὲν σὲ εἴδαμεν καὶ ὅταν ὁ Γαλάτης ἀετὸς
ἔμεινε μὲ παγωμένας πτέρυγας εἰς τὴν Ῥωσσίαν;
καὶ δὲν ἦλθες σὺ αὐτὸς
᾽ς τῆς ἐπαναστάσεώς μας τὴν στιγμὴν τὴν μακαρίαν;
Ἄφες με νὰ εὐκαιρώσω τὸν ἀρχινημένον πίθον,
κ᾽ ὕστερα τὴν γῆν μας βάλε ᾽ς τὴν σφενδόνην σου ὡς λίθον.

Ξίφη τώρα καὶ ἀλύσους εἰς τὰς χεῖράς σου τί σείεις;
τί πολέμους προμηνύεις;
᾽Σ τοὺς αἰθέρας ἐνῶ λάμπεις, ᾽ς τὰ πελάγη μας κινᾷ
τὰ μεγάλα του ὁ Ἄγγλος καὶ πυρίπνοα βουνά.
Ὡς διάδημ᾽ ἀδαμάντων, ὁποῦ λύεται μονάχον,
μὴν διαλυθ᾽ ἡ Τουρκία εἰς σωροὺς γαιῶν καὶ βράχων;
Ἄφες με νὰ εὐκαιρώσω τὸν ἀρχινημένον πίθον,
καὶ μὴ βάλῃς τὴν Ἑλλάδα ᾽ς τὴν σφενδόνην σου ὡς λίθον.

—

ΕΚ ΤΩΝ « ΣΑΠΦΙΚΩΝ. »

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΜΟΥ.

Ἐξαπλωμένος ὑποκάτω
ς ἕνα δένδρο μυρωδάτο,
ἐκοιμήθηκα εἰς κλίνην
ἀπὸ δάφνην καὶ μυρσίνην.
Εἶδα ὄνειρον ὡραῖον·
μὲ ῥοδόκρινον στεφάνι
ὁ καλός μας Ἀνακρέων
εἰς τὸν ὕπνον μου ἐφάνη.
Ἑβδομηκοντούτης ἔως
ἦτον ἴσως, πλὴν ὡραῖος,
καὶ τὸ στόμα του γλυκεῖαν
μοσχοβόλει ἀνθοσμίαν.
Εἶχ' ἕνα παιδὶ ὁ γέρος
ποῦ τοῦ ἔδειχνε τὸν δρόμον,
καὶ αὐτὸ ἦτον ὁ Ἔρως
μὲ φαρέτραν εἰς τὸν ὦμον.
—Ποῦ τὸν γέροντα πηγαίνεις;
ποῦ;... καὶ τί τὸν ἀποσαίνεις;
—Ποῦ; εἰς τὴν Ἀθανασίαν.
Τύχην ἂν ζητῇς ὁμοίαν,
ἡ Ἑλλὰς ἡ ἐλευθέρα
σάδιον σ' ἀνοίγει νέον·
ποία δόξα λαμπροτέρα;
νέος γένε Ἀνακρέων.

Η ΦΑΙΔΡΟΤΗΣ ΜΟΥ.

Ὡς πότε πλέον θρήνους;
γαρόφαλα καὶ κρίνους
ς τὸ μέτωπόν μου βάλετε·
καὶ σεῖς, εἰς τὰ λουλούδια
χαρμόσυνα τραγούδια,
φαιδραῖς μου Μούσαις,
ψάλλετε.
Καμμία εὐτυχία
δὲν μένει αἰωνία,
δὲν μένει ἀναλλοίωτη·
ἀφῆτέ με φροντίδες,
καὶ φόβοι καὶ ἐλπίδες
καὶ πόθοι ἀτελείωτοι!
Πρὶν 'πάγω, πρὶν περάσω,
τὸν Βάκχον θὰ χορτάσω
καὶ τὸν τρελὸν τὸν Ἔρωτα·
ς τοῦ τάφου μου τὸ χῶμα
θὰ καταβῶ μὲ στόμα
γεμάτο ἀπὸ γέλωτα.

Η ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ.

Χθὲς μ' ἀπήντησεν ὁ Ἔρως
εἰς παράμερόν τι μέρος
καὶ μὲ εἶπεν: « Ἑτοιμάσου!
βάλε ὅλα τ' ἄρματά σου·
ἔχω πόλεμον μαζή! »
—« Αἴ λωλὸ, λωλὸ παιδάκι!
τ' ἀπαλό σου χερουδάκι
τόσο τρομερὸ δὲν εἶναι·
φρόνιμο, μικρό μου, μεῖνε,
ἡ μανίτσα σου νὰ ζῇ! »
—« Ἑτοιμάσου, μ' ἀπεκρίθη,
Βότσαρή μου, ἄλλε γίγα!

καὶ θωράκισε τὰ στήθη.»
—« Μὴ θὰ παίξῃς τυφλο-
μύγα;
ἢ μυτίτσα σου θ' ἀνοίξῃ
ἂν τὸ χέρι μου σ' ἀγγίξῃ.»
—Θὰ μὲ διῇς λοιπόν! φωνάζει
καὶ τὰ τόξα του ἁρπάζει.

Διὰ γέλοιο, κἰ ὄχι ἄλλο,
τοῦ Καραϊσκάκη βάλλω
τὴν μεγάλη φουστανέλλα,
καὶ ἁρπάζω τοῦ Τζαβέλλα
τὸ ἀδάμαστο σπαθί·
πλὴν, χωρὶς νὰ φοβηθῇ,
σημαδεύει ὁ μικρὸς
καὶ 'ς τὴν γῆν πίπτω νεκρός.

Η ΕΡΩΤΙΚΗ ΕΣΠΕΡΑ.

Τί ὡραῖο φεγγαράκι,
τί ἐρωτικὴ βραδυά!
ἥσυχα τὸ ἀεράκι
παίζει μέσα 'ς τὰ κλαδιά.
Κύτταξε τὸ ἀηδόνι
μέσ' 'ς τὰ φύλλα πῶς πετᾷ,
καὶ 'ςταῖς βρύσαις τὸ τρυγόνι
πῶς τὸ ταῖρί του ζητᾷ.
Τ' ἀνταμώνει, τ' ἀγκαλιάζει
μὲ λαχτάρα καὶ χαρά·
τὸ φιλεῖ, γλυκοστενάζει
καὶ σαλεύει τὰ πτερά.
Πόσο ἀγαποῦνται πόσο,
τί ἀθῶοι στεναγμοί!
ἂς μ' ἀγάπας κ' ἐσὺ τόσο,
κι' ἂς μὴ ζοῦσα μιὰ στιγμή.

Η ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.

Ἐρωτόλημπτο πουλάκι,
μουσικὸ ἀηδονάκι!
τί προσμένεις εἰς τὰ δάση;
μὴν τὴν εἶδες νὰ περάσῃ;
— « Κἰ ἂν τὴν εἶδα, ποῦ τὸ
'ξεύρω,
καὶ πῶς θέλεις νὰ τὸ εὕρω;
τόσαις βλέπω 'ς τὸ λιβάδι·
δεῖξέ μ' ἕνα της σημάδι. »
« Μάτια δυὸ ἔχει μεγάλα,
ζυμωμένα εἰς τὸ γάλα·
χείλη δροσερὰ κ' εὐώδη,
κόκκινα καθὼς τὸ ῥόδι.

Ἔχει φρύδι γυριστὸ,
καὶ χρυσάφινα μαλλάκια
καὶ μαρμάρινα στηθάκια.
κἰ ἀπὸ ἄνθη στολισμένη
ὅταν περπατῇ, πηγαίνει
'σὰν παγόνι πλουμιστό.
Σὲ τὰ εἶπα ὅλα τώρα·
ἴδες την, νὰ σὲ χαρῶ,»
—«Κάθεται αὐτὴν τὴν ὥρα
ἐκεῖ κάτω 'ς τὸ νερό.»
—«Τρέχω εἰς τὸν ῥύακά της,
'ς ταῖς μυρσίναις ἐδῶ ᾳάσου·
κ' ἐνῷ κάθημαι σιμά της
ψάλλεμας τοὺς ἔρωτάς σου.»

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΗΣ.

Σὰν σὲ βλέπω τί παθαίνω;
ἄφωνος πῶς ἀπομένω;

Μοναχὴ πριχοῦ νὰ σ' εὕρω
νὰ σὲ 'πῶ ζητοῦσα τόσα·
σ' ἀπαντῶ, καὶ δὲν ἠξεύρω
πῶς μ' ἐμπλέκεται ἡ γλῶσσα.
Μὲ τρελαίνεις, μὲ μαγεύεις,
ὅταν κἄποτε μὲ νεύῃς,
ὅταν μὲ χαμογελᾷς·
'ς τοὺς ἀγγέλους μ' ἀνεβάζεις,
ὅταν μὲ γλυκοκυττάζῃς,
ὅταν μὲ γλυκομιλᾷς.
Παντοῦ, πάντα εἶσ' ἐμπρός μου
παντοῦ, πάντα τ' ὄνομά σου
εἰς τὰ χείλη ἔχω, φῶς μου!
Μιά σου λέξι, μιὰ ματιά σου
'ς τὴν ἐνθύμησί μου φέρω
καὶ γελῶ μόνος καὶ χαίρω.

ΕΡΩΤΙΚΗ ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ.

'Σ τὰ σκοτεινὰ
εἰς τὰ βουνὰ
οἱ ἄνεμοι γυρίζουν·
ἡ καλαμιαῖς
'ς ταῖς ἐρημιαῖς
σαλεύουν καὶ σφυρίζουν.
Κ' ἐγὼ γυρνῶ,
κ' ἐγὼ θρηνῶ
'ς ταῖς ἐρημιαῖς μονάχος·
φίλος πιστὸς
μὲ εἶν' αὐτὸς
ὁ χιονισμένος βράχος.
Ἀπ' τὸ βουνὸ
'ς τὸν οὐρανὸ
τὸ 'μάτι μ' ἀναβαίνει·
κανένα ὄν
'ς τὸν οὐρανὸν
'στὴν γῆ δὲν μὲ εὐφραίνει.
Εἰς τὸ βουνὸ
τ' ἀντικρυνὸ
τὸ σήμαντρο σημαίνει·
ὡσὰν φωνὴ,
κ' ἡ σκοτεινὴ
νεότης μου πηγαίνει.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ.

Σὲ εἶδα χθὲς ἀκόμα·
τί πρόσωπο! τί στόμα!
Πόσο γλυκὰ 'γελοῦσες,
πόσο γλυκὰ 'λαλοῦσες! . . .
Ἄνθη λευκὰ ναρκίσου
φοροῦσες εἰς τὰ στήθη,
καὶ μόσχος παραδείσου
τριγύρω μου ἐχύθη . . .
Μ' ἦλθε νὰ σὲ λαλήσω,
κατόπι σου νὰ τρέξω,
τὰ χόρτα νὰ φιλήσω,
τὰ ἴχνη σου νὰ βρέξω
μὲ δάκρυα πικρά.
Πλὴν ἕν σου μόνον βλέμμα
μ' ἐπάγωσε τὸ αἷμα,
ἐκόπηκ' ἡ φωνή μου
κὶ ἀπέμειν' ἡ ψυχή μου
'ς τὸ στόμα μου νεκρά.

—

ΤΟ ΕΝΑΓΚΑΛΙΣΜΑ.

Σ' τὸν παράδεισο χθὲς ἤμουν,
σὰν σὲ εἶχα ἀγκαλιασμένη·
ς τὴν καρδιά μου τῆς
καρδιᾶς σου
ἐκτυποῦσαν οἱ παλμοί·
ἐφιλιοῦνταν αἱ ψυχαί μας,
κ' ἔφευγαν συνενωμένοι
οἱ γλυκεῖς μας ξεναγμοί.
Σ' ἔσφιγγα, καὶ τῶν ἀγγέλων
τὰς ἐκστάσεις αἰσθανόμην,
φωναῖς ἔβγαλα χαρᾶς·
ἀπὸ νάρκωσιν εἰς τέρψεις
οὐρανίας ἐρρίπτόμην
κ' εἰς θερμὰς παραφοράς.
Εἰς τὰ χείλη μου κρατοῦσα
φλογισμένα τὰ δικά σου
ἀπὸ χίλια μου φιλιά·
στὸν λαιμόμου τοῦ λαιμοῦ σου
ἄγγιζαν τὰ χρυσωτά σου
καὶ εὐώδη σου μαλλιά.
Στέναζες σὰν τὸ τρυγόνι,
ἔκλειες τὰ ὄμματά σου,
σ' ἔβλεπα ἡμιθανῆ·
μ' ἔδειχναν τὴν ἔκστασίν σου
τὰ κομμένα βλέμματά σου
κ' ἡ κομμένη σου φωνή.

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ.

Λάμπει τὸ βράδυ,
εἰς τὸ λιβάδι
ὅταν φανῇς·
φῶς, τόσον κάλλος
πλανήτης ἄλλος
ἔχει κανείς;
Λαμβάν' ἡ φύσις
ὅπου καθήσῃς
ἀνθῶν στολάς·
καὶ τὸ φεγγάρι
λαμβάνει χάρι,
ὅταν γελᾷς.
Μὴ μὲ μαλώσῃς,
καὶ μὴ θυμώσῃς·
νὰ σὲ τὸ πῶ;
νά, κτύπα, φταίγω . . .
νά, σὲ τὸ λέγω,
σὲ ἀ γ α π ῶ!
Ναί! μὲ μαγεύεις
σὰν μὲ τοξεύεις
γλυκιαῖς ματιαῖς·
κάθε σου νεῦμα,
κάθε σου βλέμμα
χύνει φωτιαῖς.

III.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

—

ΕΚ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΤΗΣ « ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ. »

—

ΦΑΩΡΟΣ.

Ἑλλάς! γῆ τῶν ὀνείρων μου, γῆ δόξης, γῆ δακρύων!
ἐκπλήττει τὰς αἰσθήσεις μου ὁ ἥλιός σου δύων,
κ᾽ εἰς τὸν λαμπρόν σου οὐρανὸν τὸ βλέμμα μου πλανᾶται.
Ὦ! ἡ γαλήνη σου ἐντὸς τοῦ στήθους μου κοιμᾶται·
τὸ πνεῦμα, ποῦ τοὺς λόφους σου στολίζει ζωηφόρον,
ὡς πῦρ ῥευστὸν δι᾽ ὅλων μου κυκλοφορεῖ τῶν πόρων,
κ᾽ εἰς κάθε βῆμα ποῦ πατῶ εἰς πατρικὰ ἐδάφη,
ὡς τὸν ἀρχαῖον γίγαντα ὁ μῦθος περιγράφει,
πλατύνεται τὸ στῆθός μου, τριπλόν᾽ ἡ δύναμίς μου,
καὶ μὲ παλμοὺς αἰσθάνομαι: « ἐδῶ εἶν᾽ ἡ πατρίς μου! »
Ἑλλάς! ὠχρὰ καὶ κλαίουσα ψυχορράγεῖς κ᾽ ἐκπνέεις·
αἱ τίγρεις αἱ Ὑρκανικαὶ σ᾽ ἐσπάραξαν· μὴν κλαίῃς.
Ἀνάστα! τὸν χαρμόσυνον μανδύαν σου ἐνδύσου·
ἀνάστα! τὰς ῥομφαίας των σὲ τείνουν οἱ υἱοί σου.
Ὡπλίσθησαν· τ᾽ Ἀσιανὰ δεσμὰ θὰ καταστρέψουν,
ἢ κἂν μὲ τῆς καρδίας των τὸ αἷμα θὰ σὲ θρέψουν.
Ὅταν σ᾽ ἰδῶ ν᾽ ἀνεγερθῇς ὡς νέαν Ἀμαζόνα,
καὶ, ὁδηγοῦσα φάλαγγας εἰς μάχιμον ἀγῶνα,
μὲ δάφνην νὰ μεταστερῇς ὡς ἄλλοτ᾽ ἐλευθέρα,
ἂς εἶν᾽ ἐκείνη, ὦ πατρίς! ἐσχάτη μου ἡμέρα.
Ἐλευθερίας πανταχοῦ ἀκτῖνες ζωογόνοι
χρυσόνουν τὸν ὁρίζοντα, καὶ ἡ Ἑλλάς μας μόνη,
ἡ ἄλλοτε ὑπέρδοξος, κατάκειται εἰς σκότη·
ἄλλοτ᾽ ἐξύπνησε τὴν γῆν, καὶ σήμερον ὑπνώττει.

Ὦ! πότε σάλπιγγος φωνὴ θὰ τὴν ἐγείρῃ, πότε
εἰς μάχην θὰ παραταχθοῦν αἱ φάλαγγες αἱ πρῶται;
Πότε τὸ πρῶτον θὰ ῥιφθῇ κατὰ τυράννων δόρυ,
κ' ἐπανάστάσεως πυραὶ θ' ἀνάψουν εἰς τὰ ὄρη;

. . . . . .

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Πολλάκις
νὰ μ' ἐκθειάζουν ἤκουσα τὸν Βόσπορον τῆς Θράκης.
Τὴν πόλιν θέλω νὰ ἰδῶ ποῦ, ὡς ὡραία κόρη,
ἐρειδομέν' εἰς τοῦ διπλοῦ αἰγιαλοῦ τὰ ὄρη,
εἰς τὸ στιλπνὸν Κατάστενον ὡς εἰς καθρέπτην κλίνει,
καὶ τ' ἀργυρᾶ της κράσπεδα μὲ τὸν ἀφρόν του πλύνει.
Θέλω τὰς δύο νὰ ἰδῶ ὡραίας ἀντιπάλους,
ποῦ ἀμοιβαίως θησαυροὺς ἐπιδεικνύουν κάλλους,
κ' ἐκτείνουσαι τὰς ὄχθας των ζωγραφικῶς καμπύλας,
ὡς νὰ προβαίνουν φαίνονται ν' ἀνταςπασθοῦν ἀλλήλας.
Καὶ ὅταν εἰς τὸ λυκαυγὲς ἐαρινῆς σελήνης
μύριαι κῶπαι τὴν σιγὴν ταράττουν τῆς γαλήνης,
καὶ συμφωνοῦσα μουσικὴ ὀργάνων καὶ ᾀσμάτων
σκιρτῶσα διεγείρεται ἐπάνω τῶν κυμάτων·
ἢ ὅταν εἰς τὸν λήθαργον βαθείας ἠρεμίας,
ἀνήσυχος ἡ ἀηδὼν εἰς τ' ἄλση τῆς Ἀσίας
μὲ μουσικοὺς λαρυγγισμοὺς ἀσπάζεται καὶ ψάλλῃ
τὸ ῥόδον, ποῦ ἀπέναντι εἰς τὴν Εὐρώπην θάλλει,
τότε ἀμφότεραι ροφοῦν μὲ μυστικὰς ἐκστάσεις
τὰ μέλη, ποῦ ἐπιπετοῦν ἐπάνω τῆς θαλάσσης.

Τὴν δόξαν θέλω νὰ ἰδῶ τοῦ Ἔθνους μου συγχρόνως
κ' εἰς θρόνον πατριαρχικὸν κ' εἰς θρόνον ἡγεμόνος.
Ἐπὶ τοῦ μὲν τὸν ἀρχηγὸν, τῆς Ὀρθοδόξου ποίμνης,
δι' εὐλογίας ἱερᾶς καὶ πατρικῆς μερίμνης
τῆς μάνδρας του μακρύνοντα τὸν ἀγρυπνοῦντα λύκον,
ποῦ ἐθνισμοῦ μας σώζοντα τὸν τελευταῖον κρίκον,

καὶ, πρωτομάρτυρα πιστὸν τοῦ ἔθνους τῶν μαρτύρων,
τὰ θύματ' ἁγιάζοντα μὲ χάριν καὶ μὲ μύρον.
Ἐπὶ τοῦ ἄλλου μὲ πομπὰς καὶ δόξας κ' εὐφημίας
θὲ νὰ ἰδῶ λαμβάνοντας τὰς Δακικὰς ἡνίας
τῆς παλαιᾶς ἰσχύος μας τοὺς δύο κληρονόμους,
μὲ σκῆπτρον εἰς τὰς χεῖράς των, χλαμύδα εἰς τοὺς ὤμους,
μὲ πτερωτὸν διάδημα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των,
μὲ δορυφόρους, μ' αὐλικοὺς καὶ μὲ βουλὴν προὐχόντων·
ὠχρὰς σκιὰς τῶν παλαιῶν λαμπρῶν Αὐτοκρατόρων,
πλὴν εἰς τοὺς Τούρκους σεβασμοῦ ἐπιβαλλούσας φόρον.

. . . . . .

ΦΛΩΡΟΣ.

Ὡς πότε θ' ἀνεχώμεθα τὸ αἴσχός μας, ὡς πότε
ἀλύσεις θὲ νὰ σύρωμεν βαρβάρων, πατριῶται;
Συμπατριῶται! ὁ Θεὸς εἰς ἐλευθέρας βάσεις
ἐστήριξε τὰ θέμεθλα τῆς οἰκουμένης πάσης.
Ἰδέτε πέριξ σας τὸ πᾶν· κινεῖται ἐλευθέρως
ὁ φωτοβόλος ἥλιος ἐν μέσῳ τοῦ αἰθέρος,
καὶ τὸ μικρὸν ζωΰφιον εἰς ὕδατος ῥανίδα,
ὁ λύκος ἔχει φωλεὰν καὶ τὸ πτηνὸν πατρίδα·
τὴν ὕπαρξίν του ἕκαστον πλαστούργημα ὁρίζει,
καὶ μόνον του τὴν συντηρεῖ καὶ τὴν ὑπερασπίζει.
Πρὸς τοῦ Θεοῦ τὰς ἐντολὰς ὡς πότε θ' ἀσεβῶμεν;
ἂν εἴμεθ' ἄνδρες, ἄγωμεν, ἂς ἐλευθερωθῶμεν!
Τί ὠφελεῖ ὁ βίος μας ποῦ εἰς ἀκάνθας ἔρπει;
ὁ αἱματόεις ἥλιος τί ἔχει νὰ μᾶς τέρπῃ;
Μακροζωΐας δουλικῆς καὶ τύχης ἀνδραπόδων
δὲν προτιμᾶτ' ἓν νεκρικὸν τοῦ Μαραθῶνος ῥόδον;
καὶ τάφος εἰς τοὺς πρόποδας σωροῦ ἐπινικείου
δὲν εἶναι πρακτικώτερος τοῦ ἀβιώτου βίου;
Ἐγείρατε τὴν κεφαλὴν ἀπέναντι τοῦ κόσμου,
πιστεύσατε τὴν πρόῤῥησιν τῆς πεποιθήσεώς μου,

ἀκολουθοῦντες ἄτρομοι τὴν εὐγενῆ σημαίαν,
τὴν δάφνην τῶν κατακτητῶν ἐλπίσατε βεβαίαν.
Τὴν χεῖρά σας, ποῦ θὰ κινῇ ἡ ἔμφυτος ἀνδρία,
θὰ ἐνισχύσῃ ὁ Θεὸς καὶ ἡ Ἐλευθερία.
Ἐκ νέου εἰς τὰς Πλαταιὰς καὶ εἰς τὰς Θερμοπύλας
τῆς νίκης θ' ἀνεγείρητε τὰς πεπτωκυίας στήλας·
ἢ τὰς ἀνδραγαθίας σας ἐὰν ἡ τύχη ψεύσῃ,
εὐπρόσδεκτον εἰς τὸν Θεὸν τὸ αἷμά μας θὰ ῥεύσῃ.
Θὰ μᾶς δεχθοῦν οἱ πρόγονοι ἐπάνω τῶν ἀστέρων,
τὰ πλήθη θὰ μᾶς εὐφημοῦν τῶν μεταγενεστέρων,
κ' εἰς τὴν ζωὴν τὴν πρόσκαιρον θανόντες μετ' εὐκλείας,
θὰ ζήσωμεν ἀθάνατοι ἐντὸς τῆς ἱστορίας.
Μὲ ξίφη ἂς ὁπλίσωμεν, μὲ λόγχας τὰς παλάμας,
κ' εἰς τὰς αἰχμὰς ἂς γράψωμεν τὰ δικαιώματά μας·
ἡ γῆ, ποῦ τοῦ ἐλέους της μᾶς ῥίπτει τὰ ψιχία,
ἂς μάθῃ πῶς ἡ παλαιὰ δὲν ἔσβυσεν ἀνδρία,
ἂς μάθῃ νὰ μᾶς σέβεται ἀντὶ νὰ μᾶς οἰκτείρῃ.
Βλέπω ἀκτίνων εὐγενῶν τὰ βλέμματά σας πλήρη·
ζωῆς θυσίαν, ἀλλ' ἁπλῆν θυσίαν σᾶς προβάλλω·
ἐκτὸς ἀφοσιώσεως δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλο.
Ἐξ ἴσου μὲ τὸν νικητὴν εἶν' ἔνδοξος ὁ μάρτυς,
καὶ τὴν Ἑλλάδα ἔσωσαν τὰ θύματα τῆς Σπάρτης.

. . . . . .

Ἂν ἡ Ἑλλὰς ἀνεγερθῇ ὡς ἄλλοτε μεγάλη,
τὴν πρίν της δόξαν ὁ Θεὸς ἐὰν τὴν περιβάλῃ·
ἂν ἐπληρώθη ὁ καιρὸς, καὶ πεπρωμένον εἶναι
τῆς γῆς ἀδάμας ὡς ποτὲ νὰ λάμψουν αἱ Ἀθῆναι·
ἡ Σπάρτη ν' ἀναγεννηθῇ, ν' ἀναστηθοῦν αἱ Θῆβαι,
τὰ κολοβὰ ἐρείπια καὶ τῶν πετρῶν αἱ στίβαι
νὰ γίνουν πάλιν θέατρα, τεμένη καὶ Μουσεῖα·
νὰ καταβῇ ἐξ οὐρανοῦ ἡ παλαιὰ σοφία,
καὶ, νέοι ἱεροφάντεις της, ἀθάνατοι Σωκράτεις,
τὴν γῆν ν' ἀναμορφώσωσι μὲ τὰ κηρύγματά της·

ἂν μέλλῃ πάλιν τῆς Νυκὸς νὰ ἀντηχῇ ὁ ἄμβων
εἰς τῶν ῥητόρων τὴν φωνὴν ἐμπρὸς λαῶν ἐκθάμβων,
καὶ νὰ κατέλθ' ἡ ποίησις ἐπὶ τὰς ἀκρωρείας,
ὡς ἀηδὼν τοῦ ἔαρος τῆς ἀνεξαρτησίας·
ἀνίσως πέπρωται ἡ γῆ, χειροκροτοῦσα πάλιν,
νὰ ἴδῃ τῶν Θερμοπυλῶν τὴν Περσοφόνον πάλην
κ' ἡ ἱστορί', ἀνοίγουσα τὰς παλαιὰς διφθέρας,
νὰ γράψ' εἰς τὰς σελίδας της σελίδας νεωτέρας . . .
μίαν ἂς ζήσω ἀπ' αὐτὰς, ἡμέραν μίαν μόνον,
Ἕλλην ἐλεύθερος ζυγοῦ, πολίτης ἄλλων χρόνων,
κ' ἐῤῥέτω καὶ τὸ μέλλον μου τὸ εἰς τὸν τάφον λῆγον,
ἐῤῥέτω καὶ τὸ παρελθὸν ἐκτὸς στιγμῶν ὀλίγων!

—

ΕΚ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ « ΦΡΟΣΥΝΗΣ. »

—

ΜΕΛΕΤΙΟΣ.

Διῆλθα τῆς πατρίδος μας τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας.
Ὡς μάντις εἰς τὴν ἔρημον ἐπέρασα, ἀγγέλλων
ἀνάστασιν εἰς τοὺς νεκροὺς κ' εἰς τὴν Ἑλλάδα μέλλον.
Τῶν ἀδελφῶν μας τὰ δεινὰ ἐσπούδασα, καὶ εἶδα
ὁποία ῥάβδος σιδηρᾶ μαστίζει τὴν πατρίδα.
Εἶδα σφαγὰς τῶν πολιτῶν καὶ οἴκων ἐρημώσεις,
καὶ γυναικῶν μας ἁρπαγὰς καὶ τέκνων ἀτιμώσεις.
Δὲν εἶδα εἰς τὸ ἔδαφος τῶν παλαιῶν γιγάντων,
εἰμὴ λαὸν ἡμιθανῆ καὶ τρίμματ' ἀνδριάντων·
δὲν ἤκουσα εἰς τῶν Μουσῶν τὰς πρώην κατοικίας,
εἰμὴ θυμάτων στεναγμοὺς καὶ Τούρκων βλασφημίας.
Ἀπόστολος, ὀρθοτομῶν τὴν ἐντολὴν τοῦ Ῥήγα,
σταυροφορίαν ἱερὰν διαλαλῶν ἐπῆγα·
καὶ ὅπου ἂν ἐπάτησα, τὸν φλογερόν μου σπόρον
ματαίως δὲν τὸν ἔῤῥιψα ἐπὶ πετρῶν ἀφόρων.

Παντοῦ ψυχαὶ Ἑλληνικαὶ μὲ ἤκουον κ' ἐσκίρτων,
καὶ ξίφη οἱ Ἀρμόδιοι ἐτύλιττον εἰς μύρτον.
Μὲ ὑπονόμους ἡ Ἑλλὰς κρυφίως ὑπεσκάφη·
ἀρχίζουν τῶν προγόνων μας νὰ σείωνται οἱ τάφοι,
καὶ ἀνεπαίσθητος σεισμὸς ἐκρήξεις προαγγέλλει.
ἡ ὥρα τῆς λυτρώσεως ἀρχίζει ν' ἀνατέλλῃ·
Θὲ νὰ ἰδῶ, ἢ θὰ ἰδῇς κἂν σὺ, γλυκεῖα κόρη,
Ἑλληνικὰ στρατεύματα καλύπτοντα τὰ ὄρη,
καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας μας Ἑλληνικὴν σημαίαν . . .
Εἰπέ με; τί θὰ αἰσθανθῇς εἰς τὴν τοιαύτην θέαν;
Εἶσ' Ἑλληνίς· δὲν ἀγαπᾷς τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων;

ΦΡΟΣΥΝΗ.

Ὦ πάτερ μου! τὰ πάθη των ἀκούω μετὰ θρήνων,
καὶ μελετῶ μὲ φίλους των πολλὰ ἰσχυροτέρους
νὰ τοὺς ἰδῶ καὶ εὐτυχεῖς ποτὲ καὶ ἐλευθέρους.
Εἰπέ με πῶς ἐσύντριψαν τὰ ἄτιμα δεσμά των,
πῶς τὰς κοιλάδας πλημμυροῦν μὲ τὰ στρατεύματά των,
πῶς ἀπὸ λόχους καὶ πυρὰς σκεπάζονται τὰ ὄρη,
καὶ ἡ ἀδύνατος ἐγὼ καὶ φοβισμένη κόρη
νὰ ἔμβω εἰς τὰς τάξεις των, κρατοῦσα τὴν σημαίαν,
καὶ νὰ φορέσω θώρακα καὶ περικεφαλαίαν.

. . . . . .

Ἀκούω πλὴν ἀπὸ μακρὰν τὸ βῆμα τοῦ θανάτου·
ἐπάνω μου τὰ δάκτυλα ἐκτείνει τ' ἄσαρκά του
καὶ μὲ φωνάζει: « Ἔρθασε καὶ δι' ἐσὲ τὸ πέρας! »
Τὰ ὄρνεα τὸ σῶμά μου θὰ τρώγουν τὸ ἑσπέρας·
θὰ δύσω καὶ θὲ νὰ σβυσθῶ ὡς ὁ ἀστὴρ ὁ δύων,
καὶ θὲ νὰ κλείσῃ δι' ἐμὲ τοῦ κόσμου τὸ βιβλίον.
Θὲ ν' ἀποθάνω σήμερον. Ὤ! πῶς θὲ ν' ἀποθάνω;
τί εἶν' αὐτὴ ἡ ἔκφρασις ποῦ δὲν καταλαμβάνω;
Εἶν' ἴσως ὕπνος συνεχὴς, ἢ λήθαργος, ἢ παῦσις,
ἢ νέας ζωῆς ἔναρξις μὲ νέας ἀπολαύσεις;

Δὲν βλέπω παῦσιν εἰς κανὲν τῆς οἰκουμένης μέρος·
αὐγὴ τὴν νύκτ' ἀκολουθεῖ καὶ τὸν χειμῶνα θέρος.
Τὸν γέλωτα οἱ στεναγμοί, τοὺς στεναγμοὺς ὁ γέλως·
εἶναι παντοῦ μετάβασις, ἀλλὰ δὲν εἶναι τέλος.
Κ' ἐγὼ, κ' ἐγὼ θὰ μεταβῶ εἰς σφαῖραν οὐρανίαν.
Μουκτάρη, τὴν εἰκόνα σου ἐκεῖ τὴν ἐρασμίαν
θὰ φέρω εἰς τὸ στῆθός μου ἀφόβως κ' αἰωνίως·
ἐκεῖ θὰ ἦναι κτῆμά σου ὁ ἄϋλός μου βίος,
καὶ τοῦ Θεοῦ ἐπάνω μας θὰ πίπτ' ἡ εὐλογία.
Τί ἡσυχία εἶν' ἐδῶ! τῶν τάφων ἡσυχία!
Ὤ! πῶς θὰ κείτομαι στενὰ καὶ γῆ θὰ μὲ σκεπάζῃ!
Ἀκόμη σκότος εἰς τὴν γῆν, ἀκόμη δὲν χαράζει.
Τί φύσις εὔμορφη! πνοὴ ζεφύρου μὲ δροσίζει·
ὁ οὐρανὸς μὲ ἔνδυμα ἀστέρων μ' ἀντικρύζει.
Ὦ σεῖς, ποῦ μὲ ἠκούσατε πολλάκις νὰ στενάζω,
ἀστέρες, ὅπου μ' ἔκστασιν καὶ μ' ἔρωτα κυττάζω!
ὦ σεῖς, ποῦ μὲ ἐμπνέετε χαρμόσυνον γαλήνην,
ποῦ πρῶτοι ἐρωτίσατε τὴν βρεφικήν μου κλίνην!
ὡς εἰς τὸ μέλλον, καὶ ὡς πρὶν τὸν δρόμον σας πατεῖτε·
τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν τῆς φίλης σας δεχθῆτε.
Ὅταν ἡ λάμψις τῆς αὐγῆς τὸ φῶς σας θὰ χλωμαίνῃ,
τότε τῆς καταδίκης μου ἡ ὥρα θὰ σημαίνῃ·
καὶ ὅταν εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐκ νέου ἀναβῆτε,
τότε θὰ εἶμαι εἰς τῆς γῆς τὴν μνήμην ἐσβυσμένη.
Καὶ σὺ, ποῦ τὸν οὐράνιον καθωραΐζεις θόλον,
καὶ διαλάμπεις μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν σου ὅλων,
αὐγερινέ! ἀπόστολος γενοῦ τῶν στεναγμῶν μου,
ἀσπάσθητι ἐκ μέρους μου τὸν τρισαγαπητόν μου.
Ἂς πέμπῃ διὰ τῶν αὐτῶν κ' ἐκεῖνος ἀποστόλων
ἕνα γλυκύν του ἀσπασμὸν εἰς τάφον τὸν πικρόν μου.

ΜΕΛΕΤΙΟΣ.

Τὴν ὕπαρξίν μου σύνεσις οἰκονομεῖ βαθεία·
οἱ νόμοι της εἶν' ἅγιοι, τὰ νεύματά της θεῖα·

Τὸ πεπρωμένον ὁ Θεὸς ἐχάραξεν ἑκάστου·
χωρὶς νὰ ἐπικρίνωμεν τὰς ὑψηλὰς βουλάς του,
ἃς κλίνωμεν τὴν κεφαλὴν καὶ ἃς τὸν εὐλογῶμεν,
καὶ ἃς ὑποτασσώμεθα χωρὶς ν' ἀδημονῶμεν.
Ἡ ὥρα ἡ ἐπίσημος ἐπέστη· μετ' ὀλίγον
θὰ σὲ δεχθῇ ὁ οὐρανός, τὰς πύλας του ἀνοίγων.
Τὸ βῆμα, ὅπου σ' ἔμεινε, εἶναι σπουδαῖον βῆμα·
ἀνάγκη νὰ ἑτοιμασθῇς πρὶν ἔμβῃς εἰς τὸ μνῆμα,
καὶ νὰ κερδήσῃς τὰς στιγμὰς τῆς τελευταίας ὥρας·
διὰ τὸ μέγα μάθημα ποτὲ δὲν εἶναι ξώρας.
Ἐμπρὸς εἰς τὸν Ὑπέρσοφον, ὁποῦ κρυπτὰ γινώσκει
κ' ἐντὸς εἰς τῶν πλασμάτων του τὰ σπλάγχν' ἀναγινώσκει,
ποῦ ἐξετάζει αὐστηρῶς καὶ ἀδεκάστως κρίνει,
γυμνὴ θὰ παρουσιασθῇς καὶ θὰ κριθῇς, Φροσύνη.
Αὐτὸς ποῦ περιβάλλεται τοὺς οὐρανοὺς χλαμύδα,
ποῦ βῆμα ἔχει τὸν σεισμὸν, φωνὴν τὴν καταιγίδα,
ποῦ σπείρει κόσμους λάμποντας ὑπὸ τὸ πάτημά του,
καὶ πλέκ' ἡλίων ὁρμαθοὺς εἰς τὸ διάδημά του,
μὲ τὴν φωνὴν, ποῦ ὁ κακὸς γνωρίζει καὶ τρομάζει,
μὲ τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος θὲ νὰ σὲ ἐξετάζῃ·
ἀλήθειαν θὲ ν' ἀπαιτῇ. Ἐρώτα τὴν ψυχήν σου,
εἶσαι ἑτοίμη νὰ φανῇς ἐμπρὸς εἰς τὸν κριτήν σου;

ΦΡΟΣΥΝΗ.

Αὐτὸς εἶναι ὁ κύριος, αὐτὸς ἃς διατάξῃ,
καὶ δὲν θ' ἀργήσ' ἡ εὐπειθὴς ψυχή μου νὰ πετάξῃ,
εἰς τὰς ἀγρίας πτέρυγας δεθεῖσα τοῦ Θανάτου,
διὰ ν' ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ τὰ ἐρωτήματά του.

. . . . . .

ΜΕΛΕΤΙΟΣ.

Φροσύνη, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ τρισαγιωτάτου,
σὲ ἀναγγέλλ' ἡ γλῶσσά μου τὴν ἀγαθότητά του.
Τὰ σφάλματά σου συγχωρεῖ καὶ πράως σὲ δικάζει,
καὶ μὲ τὴν οὐρανίαν του εὐχὴν σὲ ἁγιάζει·

Θὰ σὲ δεχθῇ ὁ οὐρανὸς εὐθὺς ἀπὸ τὸ μνῆμα.
Ἀνάβα ὡς περιστερὰ, ὦ τῶν τυράννων θῦμα,
ἐμπρὸς τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ τὴν κεφαλήν σου κλίνον,
καὶ ὑπὲρ τῆς λυτρώσεως προσεύχου τῶν Ἑλλήνων.

ΦΡΟΣΥΝΗ.

Τώρα συντρίβει ἡ ψυχὴ τ' ἀνθρώπινα δεσμά της·
οἱ ὀφθαλμοί μου ἔρριψαν τὸ δέμα τῆς ἀπάτης.
Βλέπω . . . εἰς θρόνον κάθηται ἡλίων ὁ Θεός μου,
καὶ εἰς τὰς χεῖράς του κρατεῖ τὴν ἄλυσιν τοῦ κόσμου.
Εἰς κάλπην ρίπτει ἀργυρᾶν τὸ αἷμα τῶν σφαγίων·
τὸ βλέπει. ... ἰδοὺ σείεται ὁ μέγας του βραχίων!

ΕΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ
« ΕΛΕΝΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣ. »

Κρύψε, βοσκὲ, τὴν κάϊδα σου καὶ πάῦσε τὰ τραγούδια.
Σ' τὰ ἄστρα τὰ παράθυρα τοῦ σεραγιοῦ γιαλίζουν·
Ἀράπιδες 'ς τοῦ χαρεμιοῦ τὴν θύραν ρουχαλίζουν.
Βλέπεις τὴν κάτασπρη μορφὴ 'ς τοῦ κήπου τὰ λουλούδια;
'πὲς, 'πές με, εἶναι σύννεφο σταλμένο ἀπὸ τὴ δύσι
τοῦ παλατιοῦ τ' ἀμάραντα λουλούδια νὰ ποτίσῃ,
ἢ εἶναι Ἀνεράϊδα μ' ἀτμῶν ἐπανωφόρι,
καὶ ἦλθε τὸ κελάϊδισμα τῶν ἀηδονιῶν ν' ἀκούσῃ;
Ἢ ἴσως εἶναι μιὰ Οὐρὶ, τῶν παραδείσων κόρη,
ποῦ 'ς τὸ ποτάμι 'πέταξε τὸ σῶμά της νὰ λούσῃ;
Σὰν καταχνιὰ καλοκαιρνὴ τριγύρω 'ς τὸ φεγγάρι,
τὸ ἐλαφρόν της φόρεμα τοὺς ὤμους της σκεπάζει·
μέσα 'ς τοὺς θόλους τριγυρνᾷ τῶν λουλουδιῶν, καὶ 'μοιάζει
πουλὶ 'ς τὴν ἐλαφρότητα καὶ ἄγγελος 'ς τὴ χάρι.
Τοὺς κρίνους τοῦ παρθενικοῦ μετώπου της χρυσόνει
δωδεκαπλὰ ἡ εὔμορφη πλεξούδα της πλεγμένη,
σὰν βασιλίσσης πάγχρυσο διάδημα δεμένη,
ἢ σὰν ἀκτῖνος στέφανος ποῦ τὸ φεγγάρι ζώνει.

Τῶν Πληϊάδων ταῖς φωτιαῖς, ποῦ ἄπαυστα κινοῦνται,
τῶν ἀνησύχων της ᾽ματιῶν τὰ βλέμματα μιμοῦνται.
Ἄλλοτε φλόγαις ἄναφτε ἡ ζωηρὴ ματιά της,
μὰ τώρα λύπης κάλυμμα τὸ βλέμμα της σκεπάζει,
καὶ δάκρυα ᾽ς τὰ μάγουλα τὰ ῥοδοκόκκινά της
σὰν δρόσος εἰς γαρόφαλον μισανοιγμένον στάζει.
Ἀγγέλων χαμογέλασμα ᾽ς τὰ χείλια της ᾽πεθαίνει,
τὸ στῆθός της ἐνθύμησις κρυφὴ ἀνασηκόνει,
καθὼς ἂν ἀπὸ θύελλαν ἐχθεσινὴν δαρμένη
ἡ ζαφυρένια θάλασσα τὸν κόλπον της φουσκώνῃ.
Δὲν εἶναι οὔτε σύννεφον μὲ πάχνη ποτισμένον,
οὔτε Οὐρὶ χιονόστηθη οὐρανογεννημένη,
οὔτ᾽ Ἄγγελος μὲ πρόσωπον ἀκτινοφωτισμένον·
εἶν᾽ ἡ στολὴ τῶν γυναικῶν, εἶν᾽ ἡ γλυκειὰ Ἑλένη.
Ἡ φύσις, ἀνεξάντλητος ἐντελειῶν ἐργάτης,
εἰς τὴν πλουσίαν ἤντλησε πηγὴν τῶν θησαυρῶν της,
κἰ ἀφοῦ λαμπρὰ ἐπροίκισε τὸ ἀριστούργημά της,
τὴν εἶδε καὶ ἐθαύμασε τὸ ἔργον τῶν χειρῶν της.

. . . . . .

Ἐδῶ, τολμηρὰ πνεύματα, αὐθάδεις νόες, διέτε!
ἐσεῖς ποῦ ᾽ς τὴν μανίαν σας « Θεὸς δὲν εἶναι! » λέτε.
Κυττάξετε τ᾽ ἁρμονικὰ οὐράνιά της κάλλη·
ποιὸ ἄλλο χέρ᾽ ἠμπόρεσε νὰ τὰ χαράξῃ, ᾽πέτε;
ποιὸς ἄλλος νοῦς, ποιὰ φρόνησις νὰ τὰ συλλάβῃ ἄλλη,
παρὰ ἐκείνη π᾽ οὐρανοὺς μὲ ἄστρα περιχύνει,
καὶ ποῦ ᾽ς τὸν ἥλιο στέφανον χρυσῶν ἀκτίνων δίνει;
« Ψυχὴ δὲν εἶναι! » εἴπετε ᾽ς τὴν ἀσεβῆ σας ζάλη·
ἐδῶ τὰ οὐρανόβαφα τὰ μάτι᾽ αὐτὰ κυττάξτε,
κυττάξετε τοὺς φλογεροὺς μαγνήτας καὶ φωνάξτε:
« ψυχὴ δὲν εἶναι! » μιὰ ματιὰ γοργή της θὰ σᾶς μάθῃ
πῶς ζῇ εὐαίσθητη ψυχὴ ᾽ς τοῦ στήθους σας τὰ βάθη.
Σηκώθηκέτε κ᾽ εἴπετε: « δὲν εἶν᾽ ἀθανασία! »
στάκτη σας φαίνετ᾽ ἡ μορφὴ ἐκείν᾽ ἡ οὐρανία;

Σ' τὰ κάλλη της ἀθάνατη δὲν βλέπετε ἀκτῖνα;
τῶν θαυμαστῶν θελγήτρων της θνητ' εἶν' ἡ ἁρμονία;
μέσα 'ς τὸν τάφον θὰ σβυσθοῦν τὰ βλέμματα, ἐκεῖνα
ποῦ 'ς ταῖς καρδιαῖς ποῦ 'φλόγισαν αἰώνια θὰ ζήσουν;
ἀφῆστε μόν' τὰ χέρια σας τὰ χέρια της ν' ἀγγείσουν,
γευθῆτε τοῦ ἀγγελικοῦ φιλιοῦ της τὴ μαγεία,
καὶ τότ' ἀποκριθῆτέ με: « δὲν εἶν' ἀθανασία! »

. . . . . .

Λιβάδι' ἀνθοπερέχυτα, χαριτοστολισμένα,
κὶ ἄλλοτε ἴδετε νεκροὺς τὴν γῆν σας νὰ δαγκάνουν,
κὶ ἄλλοτε φόνου ἅρπυες τοὺς λόχους νὰ βυζάνουν,
κὶ ἄλλοτε νίκης τρόπαια 'ς τοὺς λόφους σας στημένα.
Ναί! τότε πλὴν 'ς τὸ χῶμά σας 'πετοῦσ' ἐλευθερία,
τότε, ἡ δόξα ἁρμαθιαῖς σᾶς 'χάριζε στεφάνων·
νικοῦσι τριακόσιοι ὁλόκληρην Περσία,
κὶ ὁ Λεωνίδας ἔπιπτε μὲ σύννεφα τυράννων.
Αἴ! τότε ἔλαμπες, Ἑλλὰς, καθὼς ὁ ἥλιος λάμπει,
καὶ οἱ λαοὶ σ' ἐκύτταζαν μὲ 'μάτια θαμπωμένα·
τώρα τὰ ἔθνη 'ξέχασαν τὰ φῶτά σου 'σβυσμένα,
καὶ Τούρκων τρέφουν ἄλογα οἱ πράσινοί σου κάμποι.
Ἡ δόξα καὶ ὁ φωτισμὸς, οἱ εὐγενεῖς σου φίλοι,
'ς τὸ γόνιμόν σου ἔδαφος ἁπλ' ἦσαν ὁδοιπόροι·
σὲ ἐπεσκέφθ' ἡ ἀρετὴ, τῆς φήμης σου ἡ στήλη,
κ' ἐπέταξε 'ς τοὺς οὐρανοὺς τῶν οὐρανῶν ἡ κόρη.

Ὤ! ὅλα σὲ τὰ ἅρπαξεν, Ἑλλὰς, ἡ τυραννία!
ὡς καὶ τὸν πέπλον σ' ἔσχισε τῶν φυσικῶν χαρίτων·
τ' ἀρχαῖά σου Ἠλύσια ξερὴ εἶν' ἐρημία,
ἡ φύσις σου εἶν' ἄγρια, καὶ θεία φύσις ἦτον.—
Πλὴν ὅλα, ὅλα τ' ἅρπαξε; 'Σ τῶν νέων σου Ἑλλήνων
τὰς φλέβας δὲν κυκλοφορεῖ τῶν Περικλέων αἷμα;
ἀπ' ἀγροικίαν φαίνονται ἀνώτεροι κινδύνων,
καὶ λάμπει αἰσχροκέρδεια 'ς τὸ ζωηρόν τους βλέμμα;

Ὄχι! γενναῖον αἴσθημα, τὸ βλέπω, τοὺς ἀνάπτει·
τοῦ Περικλέους ὁ υἱὸς κινδύνους δὲν φοβᾶται·
τὸν τάφον τῶν τυράννων του εἰς τὴν ψυχήν του σκάπτει,
καὶ ἡ ἐλευθερία του 'ς τὸ στῆθός του κοιμᾶται!

Ποῦ μὲ παρέσυρες, Ἑλλάς; Σὲ ἀγαπῶ, πατρίς μου!
τὴν φαντασίαν μου συχνὰ ἡ τύχη σου θερμαίνει,
καὶ ταῖς λεπτότεραις χορδαῖς ταράττεις τῆς ψυχῆς μου.
Τί ἔγινεν ὁ ἥρως μου; ποῦ εἶναι ἡ Ἑλένη;

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ « ΛΑΟΠΛΑΝΟΥ. »

Εὐλάβεια! ἐξ οὐρανοῦ ἀκτὶς κατερχομένη,
οἰκοῦσα τὰ ἐνδότερα τῶν καρδιῶν μας βάθη.
Ἀφοῦ σβεσθῶσιν ὄνειρα καὶ μαρανθῶσι πάθη,
ἀφοῦ ἐσχάτη κ' ἡ ἐλπὶς ἐπέταξε κ' ἐχάθη,
αὐτὴ ἀκόμη στίλβουσα, παρηγοροῦσα μένει.
Ἡ διαῤῥήξασα ψυχὴ τὰ πρόσκαιρα δεσμά της
καὶ μετὰ σάλον φεύγουσα γηΐνους τρικυμίας,
προσφεύγ' εἰς τὴν εὐλάβειαν καὶ, κούφ' εἰς τὰ πτερά της,
ἀνίπταται πρὸς οὐρανὸν καὶ πρὸς ἐκστάσεις θείας·
καὶ ὡς καλύψῃ δι' αὐτὴν τὴν δᾳδά του ὁ βίος,
εἰς ὕμνους ἐξατμίζεται καὶ προσευχάς· ὁμοίως
τὸ ἄνθος μαραινόμενον ἐκπέμπει εὐωδίας.

Ἑλλάς! ἀφ' ὅτου, ἔρμαιον τυράννου ἀτιθάσσου,
τὴν κεφαλήν σου ἔκαμψας ὑπὸ βαρβάρους πτέρνας·
ἀφ' ὅτου σ' ἀπεκήρυξεν ἡ γῆ ποῦ ἐκυβέρνας,
καὶ μὲ τὰ σπλάγχνα σου ὁ γὺψ ἐτράφη τοῦ Καυκάσου·
ἀφ' ὅτου, ἀπὸ στυγερὰν διωκομένη μοῖραν,
κατέθεσας τὸν στέφανον κ' ἐνδύθης τὴν πορφύραν,
καὶ ὁ σπουδάσας ὑπὸ σὲ μαθήματα μεγάλα,
ὁ κόσμος ποῦ ἐθήλασε τὸ μητρικόν σου γάλα,
σὲ εἶδε, δόξης, ἀρετῆς, φιλοσοφίας χήραν,

τὰ τέκνα σου ἐτράπησαν πρὸς εὐλαβεῖς ἀσκήσεις·
τινὲς, μὲ ῥώμην κρατερὰν θελήσεως καὶ νεύρων,
εἰς φάσγανον ὀξύναντες τὰς δουλικὰς ἀλύσεις,
εἰς δάση καὶ εἰς φάραγγας ἐλευθερίαν εὗρον.
Ὑπὲρ πᾶν τίμιον πνοὴν τιμῶντες ἐλευθέραν,
μετ' αἰσθημάτων καὶ παθῶν γοργῶν καὶ ἀδαμάστων
ἐπήδησαν εἰς τὰ βουνὰ, καὶ εἰς τὰς κορυφάς των
τὰ στήθη των εἰς καθαρὰν ποτίζουν ἀτμοσφαῖραν.
Ἐκεῖ παραμονεύοντες ἐπάνω τῶν συννέφων,
καθὼς ἰδῶσι φωλεὰν Ὀθωμανῶν ἁρπάγων,
πολλάκις μὲν ὡς ὄρνεον ὁρμῶσι σαρκοφάγον,
πολλάκις δὲ ὡς κεραυνὸς κροτῶν καὶ καταστρέφων,
καὶ ἄλλοτε ὡς χείμαῤῥος σκιρτῶν μετὰ πατάγων.
Τὰ σπάργανα διέῤῥηξαν ἀδίκου κοινωνίας,
καὶ μὲ τὸ ξίφος ἔσχισαν τὴν μετ' αὐτῆς συνθήκην·
δὲν ἀφοροῦν εἰς ἔπαινον ὡς φόρον τῆς ἀνδρίας,
ὡς ν' ἀποθάνουν πολεμοῦν, πλὴν ὄχι διὰ νίκην.
Νὰ πνέουν τὸν ἀδούλωτον ἀέρα τῶν ὀρέων,
νὰ τρέχουν ὡς ὁ ζέφυρος ὁ ἀδεσμεύτως πνέων,
τὸν ἀβεβήλωτον ἀφρὸν νὰ πίνουν τῶν χειμάῤῥων,
νὰ βάπτωσι τὰ ξίφη των εἰς αἵματα βαρβάρων
καὶ ν' ἀποθνήσκουν βλέποντες τ' ἀθάνατα βουνά των,
ἰδοὺ αἱ ἀπολαύσεις των, ἰδοὺ τὰ ὄνειρά των·
ἰδοὺ τί ἔχουν εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον νὰ ἐλπίζουν·
περὶ τοῦ ἄλλου ἀγνοῶ ἂν παντελῶς φροντίζουν.

Εἶν' ἄρα αὖτ' εἰς τὸν Θεὸν εὐπρόσδεκτος λατρεία;
εἰς τὸ θυσιαστήριον ἀντὶ ἁγνοῦ λιβάνου
αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις μας καιόμεναι θυσία,
κ' ἡ τεθαμμένη ἀρετὴ εἶν' ἄξιαι στεφάνου;
Θὲ ν' ἀπολαύσ' εἰς οὐρανὸν μειδίαμα τοῦ Πλάστου
ὁ εἰς τὸν κόσμον παρελθὼν χωρὶς ν' ἀφήσῃ ἴχνος;
ἢ ἐπαξίως ἐκπληροῖ τὰς ὑψηλὰς βουλάς του
τὸ τάλαντον ὑπὸ τὴν γῆν κ' εἰς μόδιον ὁ λύχνος;

εἰς τὴν φιλοσοφίαν σου τὸ σεπτὸν ἀνατεθράφθαι,

ἵ ἐπιτιμᾷ, ὦ θεέ, ὁ ποιμὴν τοῖς ἀγροῖς τοῦ γράφοντος·

καὶ βλέπων τὸν λογισμόν σου τοῖς θεσπεσίοις οἱ ἐξ ὀφθαλμοῦ
ἢ πεφωτισμένοι καὶ ἡμεῖς ἐπιστάμενοι οἱ βλωμοί σου,
εἰς πᾶσαν χρόνου διάνοιαν καὶ χρῆσιν τῆς γνώσεως σου·

Πολύτιμον διαμάντιον ἀνθρώπου ἡ ἀγάπη·
καὶ ὀφθαλμὸς διδάσκει ἐμπορίαν καὶ ἐπιστήμην,
τὸ σπουδαῖον σου μεταχειρίζεται πολλάκις ἐν ἀγαθοῖς·
εἰσακοὴ τῆς ἀνθρωποκτόνος ὁ πολύοπτος βασιλεύς.
Εἶδεν, τὸ μικρὸν τῶν εἰς ἀμήν ἐξ ὑμῶν ἀκατάπαυστον,
τὸν ὄφιν τὸν εἰς αὐτὸν ἐνίκησε τὸν ἀγαθόν σου·
καὶ ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου μεταχειρίζεται ἐναντίον,
τὸν ἀγαθὸν ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου·
Ἐπειδὴ ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου,
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου·
καὶ ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου,
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου·

. . . . . .

Ἐγὼ ὁ, ἀκατάληπτε σύμπαντος ὁμοτίμως ἡμῶν θεέ!
Κακοῦργος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου, τὴν πολλὴν τῆς χρείας τοῦ·
τὸ ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου·
καὶ ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου,
τὸ ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου·
Τὸ ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου,
τὴν πολλὴν ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου·
Πῶς ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου,
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου·
καὶ ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου,
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ σου·

τὸ γάλα σου ἐθήλασεν ἀπὸ τὰ δόγματά της,
κ' εἰς τὴν λαμπράν σου φάλαγγα ἐχρίσθη πρωτοστάτης.
Πολλάκις παρεκάθησας εἰς τὸ προσκέφαλόν του
κ' ἐκίνεις παιανίζουσα τὴν βρεφικήν του κοίτην·
ὁ ὀφθαλμός σου ἀστραπὴν, τὸ ξίφος σου κομήτην,
καὶ ἡ φωνή σου τὸν βρυγμὸν ὡμοίαζε τοῦ πόντου.
Ὑπὸ τοὺς πόδας σου ἡ γῆ ἀγάλλετο κ' ἐσκίρτα,
καὶ ὑπὸ θρόνους δυναστῶν ἡραίστειον ἐβρόντα·
τὰ ἔθνη σὲ προέπεμπον μὲ δάφνας καὶ μὲ μύρτα,
καὶ ἡ γλυκεῖα ὄψις σου ἐφαίδρυνε τὰ ὄντα.
Μετέωρον ἀντανακλοῦν πολλῶν ἡλίων φῶτα
τῆς περικεφαλαίας σου διέλαμπεν ὁ λόφος·
ἀλλὰ, πρὸς ἔθνος δουλωθὲν ὡς ἔστρεφες τὰ νῶτα,
πυκνὸς τῆς βαρβαρότητος ἐπήρχετο ὁ ζόφος.
Σὺ πρώτη εἰς τοῦ ποιητοῦ ἐκίνησας τὰ στήθη
χορδὴν ποιήσεως· εἰς σὲ προσφέρονται τὰ ἄνθη,
ποῦ ἡ καρδία του γεννᾷ, ποῦ θὰ μαράν' ἡ λήθη·
εἰς σὲ ὅ,τι ἐφρόνησεν, εἰς σὲ ὅ,τι ἠσθάνθη.
Σὲ πράττων ἔχει τέρμα του, σὲ λέγων καὶ σὲ γράφων,
μὲ φίλημα ἐπίβουλον δὲν θέλει σὲ πωλήσει·
κ' ἐνόσῳ ζήσει ὑπὲρ σοῦ πιστῶς θὰ πολεμήσῃ,
κ' εἰς τὴν σκιὰν τῆς δάφνης σου θὲ νὰ ζητήσῃ τάφον.

. . . . . .

Ἀλλὰ ὁ Πέτρος εὐπρεπῶς ἐν μέσῳ των παρέστη·
« Γενναῖοι, ἔκραξεν, ἐμπρός! ἡ ὥρα μας ἐπέστη. »
Ὦ στρατιῶται τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας!
ἀφῆτε τὰς σημαίας σας εἰς τοῦ βορρᾶ τὸ πνεῦμα·
εἰς τῆς κοινῆς πατρίδος σας πειθόμενοι τὸ νεῦμα,
γυμνώσατε τὰ ξίφη σας κατὰ τῆς τυραννίας.
Πολὺν καιρὸν ὑπέφεραν τὰ κλασικὰ ἐδάφη
τῶν παχυλῶν Ἀσιανῶν τὸ ἀγενὲς φορτίον·
πολὺν καιρὸν πατούμενοι ὑπὸ ποδῶν ἀγρίων,
βεβήλως τῶν πατέρων σας ὑβρίσθησαν οἱ τάφοι,

καὶ τέλος ἀπὸ τῶν ἐθνῶν τὴν βίβλον διεγράφη
τὸ ἔθνος σας, τὸ ἄλλοτε λαμπρότερον ἡλίων.
Ποῦ εἶναι τῶν ἀρχαίων σας προγόνων ἡ σοφία;
ἄλλους λαοὺς ἐφώτισε, κ᾽ ἐσβέσθη ἡ ἰδία.
Τῶν ἀνδριάντων, τῶν βωμῶν καὶ τῶν ναῶν σας πάντων
τί μένει σήμερον; σωρὸς τριμμάτων μόνον μένει.
Τοιαύτη κεῖται ἡ Ἑλλὰς, ὡς εἷς τῶν ἀνδριάντων,
φυλάττουσα τὸ κάλλος της, ἀλλὰ συντετριμμένη.
Στενάζοντες ἀπόμαχοι τῶν Μαραθωνομάχων,
ἂν τύχην μεταβάλλετε ἀλλ᾽ ὄχι καὶ καρδίαν,
περιβληθῆτε σήμερον τὴν παλαιὰν ἀνδρίαν
καὶ τὴν ἐλευθερίαν σας στηρίξατ᾽ ἐπὶ βράχων.
Ἀνάνδρων δούλων οἱ λαοὶ ἂν σᾶς φρονοῦν ἀγέλην
καὶ ὑποπόδια ποδῶν ἀγρίων καὶ βαρβάρων,
ἂς ἐννοήσουν σήμερον, ὑπὸ σωρὸν μαρμάρων
ὅτι ὑπάρχει ἡ Ἑλλὰς καὶ ὅτι ζῇ ὁ Ἕλλην.
Μὴ φοβηθῆτε τὴν πληθὺν τῶν Τούρκων· οἱ ἀνδρεῖοι
δὲν ἐξετάζουν οἱ ἐχθροὶ ὁπόσοι, ἀλλὰ ποῖοι.
Ἢ θὰ στεφθῆτε νικηταὶ μὲ δρμαθοὺς στεφάνων,
ἢ νικηταὶ θὰ πέσητε· τὰ κατορθώματά σας
θὲ ν᾽ ἀντηχήσωσι μακρὰν εἰς ὄρη καὶ θαλάσσας,
καὶ ὅπου Ἕλληνες, ἐχθροὶ θὰ ὁπλισθοῦν τυράννων.
Θὲ νὰ ἐλευθερώσωμεν τὰς ἐπαρχίας πάσας,
εἰς δύσιν κ᾽ εἰς ἀνατολὴν τὰ ὅπλα σας θὰ λάμψουν·
τῆς τύχης τὸν ἀλύγιστον βραχίονα θὰ κάμψουν,
καὶ εἰς τὸν βεβηλούμενον ναὸν τοῦ Κωνσταντίνου
θὰ ἀνεγείρωσι σταυρὸν ἀντὶ ἡμισελήνου.
Ἐκεῖθεν στηριζόμενος εἰς τὰς αἰχμάς σας μόνον,
θὰ ἐκστρατεύσω ἀπαιτῶν τὸν πατρικόν μου θρόνον,
καὶ θὰ σαλπίσωμεν ὁμοῦ καθ᾽ ὅλην τὴν Ῥωσσίαν,
τὴν εἰς τὸ φῶς ἀνάστασιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν.

ΕΚ ΤΗΣ ΚΩΜΩΔΙΑΣ
ΤΟΥ « ΓΑΜΟΥ ΤΟΥ ΚΟΥΤΡΟΥΛΗ. »

—

ΚΟΥΤΡΟΥΛΗΣ.

Κυρία μου! ἡ μνήμη τῶν θελγήτρων σας,
ὡς μυρισμένος ζέφυρος τοῦ Ὑμηττοῦ,
ἢ ὡς πτηνοῦ τῆς Ἀττικῆς κελάδημα,
εἰς τὸ νησὶ τῆς Σύρας μὲ συνώδευσε,
καὶ ἡ καρδιά μου τὴν γλυκειὰν εἰκόνα σας
ἐκλώσσησε τρεῖς μῆνας ὡς χρυσὸν αὐγὸν,
ὡς ποῦ τ' αὐγὸν ἀνοίχθηκε, κ' ἐβλάστησεν
ἀνυπομονησίαν τοῦ νὰ σᾶς ἰδῶ.
Καὶ ἔσπευσα μὲ τὰ πτερὰ τὰ πύρινα
τοῦ ἀτμοπλοίου, νὰ σᾶς φέρω ἄφθονον
τὸν φόρον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς πίστεως.

ΑΝΘΟΥΣΑ.

Ποτὲ δὲν ἤλθα νὰ ἰδῶ τὴν Σύραν σας.
Τὴν θάλασσαν φοβοῦμαι, κ' ἡ ναυτίασις
δὲν μὲ ἀρέσει. Πλὴν νὰ λέγουν ἤκουσα,
πῶς τὰ νησιά σας εἶναι γλάστραις λουλουδιῶν,
ποῦ γλυκοπλέουν εἰς τὴν ἄσπρην θάλασσαν·
πῶς τ' ἀηδόνια κτίζουν εἰς αὐτὰ φωλιαῖς
εἰς κάθε δένδρου ἀνθοφόρτωτον κλαδί·
καὶ πῶς ὡραῖαις ὡς λουλούδια ζωντανὰ,
εἰς τὰ περιάλι' ἀραδιασμέναις τραγῳδοῦν.
Καὶ νὰ πιστεύσω ὅτ' εἰς τὴν μαγευτικὴν
ἐκείνην κατοικίαν ἐνθυμήθητε
καὶ τὰς Ἀθήνας, ὅπου εἶν' ἱστορικαῖς
αἱ κουκουβάγιαις; Κὶ οὔτε σᾶς ἐπλάνησαν
αἱ νησιώτισσαις σειρῆνες;

ΚΟΥΤΡΟΥΛΗΣ.

Ἄγγελος!

ΑΝΘΟΥΣΑ.

Διὰ τοὺς λόγους σας τοὺς εὐγενεῖς εὐχαριστῶ,
πλὴν κατὰ γράμμα δὲν τοὺς παίρνω. Ἐννοῶ
πῶς εἰς ἐκείναις ταῖς φωλιαῖς τῶν ἀηδονιῶν
λαλεῖτε ὅλοι τεχνικά, μελῳδικά,
καὶ πῶς βουτᾶτε εἰς ἐκφράσεις ἀνθηρὰς
κ' εἰς ποίησιν καὶ τὸ πολλαταέτη σας.
Αἱ λέξεις σας ὡς φούσκαις εἶν' ἔξω χρυσαῖς
καὶ μέσα κούφιαις· οὔτε κολακεύομαι
ὅσα καλὰ κ' εὐγενικὰ μᾶς εἴπετε
πῶς μ' ἀφοροῦν, οὔτε πιστεύω τὰ μισά.

ΚΟΥΤΡΟΥΛΗΣ.

Μὲ Ζάλισε, Στροβίλη! Τί ν' ἀποκριθῶ;

ΣΤΡΟΒΙΛΗΣ.

Ἐγὼ προτείνω, τίποτε.

ΚΟΥΤΡΟΥΛΗΣ.

Κυρία μου!
ἀνίσως δυσπιστεῖτε εἰς τοὺς λόγους μου,
τότε λοιπὸν, ναὶ, τότε μὴ πιστεύετε
οὔτε ὁ ἥλιος πῶς γυρνᾷ 'ς τὸν οὐρανὸν,
οὔτε ἡ γῆ πῶς στέκεται ἀσάλευτη,
οὔτε τὸ φῶς πῶς φέγγει. Ὅρκους θέλετε;
εἶν' ὅλη, ὅλη ἡ ψυχή μου ἕτοιμη
νὰ γένῃ ἕνας μέγας ὅρκος ῥλογερὸς
καὶ νὰ ἐβγῇ εἰς ἕνα μόνον σ' ἀγαπῶ!
Ἂν δόλον εἰς τὸ στόμα μου εὑρίσκετε,
εἰπέτε τότε δόλιον καὶ πονηρὸν
καὶ τὸ ἀρνάκι ὅπου βόσκ' εἰς τὰ βουνὰ,
καὶ τὸ νεράκι τὸ λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον,
καὶ τὸ πουλάκι ποῦ πετᾷ καὶ κελαϊδεῖ.

ΣΠΥΡΟΣ.

Ὁ διάβολος πῶς σὲ τὰ λέγει!

ΚΟΥΤΡΟΥΛΗΣ.

Ἔχασα

τὸν νοῦν, Στροβίλη!

ΣΤΡΟΒΙΛΗΣ.

Ἡ ζημία σου μικρά.

ΑΝΘΟΥΣΑ.

Ὅσον δὶ ὅρκους, Κύριε, ὅρκους πολλοὺς
καὶ ἀσυγκρίτως πλέον ἀπ' αὐτοὺς καυτούς,
ὅρκους καμίνια, ἄσβεστα πυρκαϊᾶς
καὶ ἔρωτος νεανικοῦ περιγραφᾶς,
ὅπου βελάζουν ποίμνια ὁλόκληρα,
ὅπου μυρίζουν καὶ τὰ νεκρολούλουδα,
καὶ κελαϊδοῦν καὶ ἡ κουρούναις τρυφερά,
ἀνέγνωσα εἰς ὅλα τὰ ποιήματα,
μ' ὅσ' ἄγουροι ἀθανασίας ἐρασταὶ
ἀπὸ τὰ βάθρα τῶν δημοτικῶν σχολῶν
πλουτίζουν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν τύπον της.
Οἱ ὅρκοι καὶ ἡ ποίησις ἡ λυρική,
ὡς κάθε πραγματεία ποῦ ἐπλήθαινε,
ἐξέπεσαν κ' ὀλίγην ἔχουν πέρασιν.

ΚΟΥΤΡΟΥΛΗΣ.

Εἰς ταῖς πληγαῖς ἂν ἤθελες τοῦ στήθους μου
τὸ δάκτυλον νὰ βάλῃς, ἄσπλαγχνη ψυχή!
ἢ ἂν τὸ στῆθος εἶχε κἂν παράθυρα,
ν' ἀνοίξῃς μέσα τὴν καρδιά μου νὰ ἰδῇς
βελονοτρυπημένη καὶ ψαλιδιστή!

ΑΝΘΟΥΣΑ.

Ἂν εἶχεν, ἴσως δὲν μὲ τὸ ἀνοίγετε.

. . . . . .

ΗΜΙΧΟΡΟΣ Α΄.

Σὺ, ὅστις τρέμων ψηλαφεῖς τῶν ἀξιῶν τὴν κλίμακα,
τὴν χεῖρά μας σ' ἐκτείνομεν· μὴ ζήτει ἄλλην ἀρωγήν.

Ὁ γίγας τῆς ἰσχύος μας, ἔχων στρωμνὴν τοὺς παγετοὺς,
τὴν δύσιν καὶ ἀνατολὴν συνέχ᾽ εἰς τὰς ἀγκάλας του.
Ἀδάμας εἰς τὸ στέμμα του τοῦ πόλου λάμπει ὁ ἀστήρ·
πατεῖ, κ᾽ ὑπὸ τὸ βῆμά του σχίζοντ᾽ οἱ πάγοι τοῦ Οὐράλ,
κ᾽ εἶν᾽ ἡ πνοὴ τοῦ στήθους του ὑπερβορεία θύελλα.
Ἀφόβως ἀκρατοποτῶν τὸ νέκταρ τῆς δυνάμεως,
εἰς πλάστιγγα μονόζυγον ῥίπτει τὸ θέλω του σταθμόν.
Ἐὰν εἰς τὰς ἐρήμους του φανῇ ὁ γίγας ἐξυπνῶν,
ὅλ᾽ ἡ Εὐρώπη σείεται κἰ ὅλ᾽ ἡ Ἀσία ὠχριᾷ.
Βασίλεια γειτονικὰ βροχθίζ᾽ εἰς κάθε γεῦμά του,
ἐνῷ ἐπὶ τὰς πύλας του ὀρθὸς ὁ λεύκοφρυς χειμὼν,
τὴν εἴσοδον ἀπρόσιτον εἰς ξένον πάτημα φρουρεῖ.
Εἰσῆλθον πρώην δὶ αὐτῶν οἱ ἰσχυροὶ τῆς Δύσεως·
τὴν φήμην εἶχον πρόδρομον, τὴν νίκην εἶχον ὀπαδόν.
Ἀλλ᾽ ἐπ᾽ αὐτῶν ἐκλείσθησαν αἱ πύλαι, καὶ ἀπέραντον
ψυχρὸν ἡπλώθη σάβανον εἰς τὸν ἀνίκητον στρατόν.
Θνητὲ φιλόδοξε! ἐὰν δυνάμεως ὀρέγεσαι,
φίλησον πρῶτον προσπεσὼν τὴν πτέρναν τοῦ σανδάλου μου,
καὶ πρόσφερέ με μ᾽ Ὡσαννὰ, ὡς μύρον καὶ ὡς λίβανον,
τὸ μύρον τῆς καρδίας σου, πᾶν αἴσθημά σου ἀνδρικόν·
καὶ μ᾽ εὐλαβῆ εὐπείθειαν κλίνον τὴν ῥάχην σου γυμνὴν
νὰ σχίσῃ τὰ λωρία της τὸ κνοῦτον τὸ γαμψώνυχον.
Κ᾽ ἐγὼ σοὶ δίδω δύναμιν, ἐπὶ ῥομφαίας τὸν σταυρὸν,
σοὶ δίδω ποίμνια λαῶν νὰ βόσκῃς καὶ νὰ νέμεσαι,
καὶ δέρματα βαρύτιμα τοῦ δασοβίου σίμωρος,
καὶ ὅλους ῥύακας χρυσοῦ ὑπὸ τὴν γῆν μου στίλβοντας,
καὶ σμάραγδον καὶ σάπφειρον καὶ τιμαλφῆ πετράδια,
καὶ ὅσους εἰς τοὺς κόλπους της φέρ᾽ ἡ Ἀσία θησαυροὺς,
κἰ ὅσους αἱ Νύμφαι τοῦ βορρᾶ εἰς κάνιστρα κρυστάλλινα.
Πλὴν ἂν δὲν κλίνῃς εἰς ἐμὲ τὸ γόνυ τῆς ὑποταγῆς,
τὸν νοῦν σου ἂν ἀναπτεροῦν παραφοραὶ δημόφιλοι
κ᾽ ἰσότητες καὶ δίκαια καὶ θεωρίαι τοῦ Ῥουσὼ,
σὲ στέλλω τὴν φλεγμαίνουσαν νὰ σβύσῃς φαντασίαν σου

ἐκεῖ ποῦ σβύνει ἡ ἐλπὶς, κ' ἡ ζωὴ σβύνει καὶ περνᾷ
τὸ ἔτος χωρὶς ἄνοιξιν κ' ἡ νὺξ χωρὶς ἀνατολήν.

ΗΜΙΧΟΡΟΣ Β.'

Ὅπου φθάνει ὁδοιπόρος ὠκεάνειος ἀφρὸς,
εἰς τὰ νῶτά του τὸν φόβον φέρει τῆς ἰσχύος μας·
ὅπου θύελλα ποντία ὑγρὰν πτέρυγα πλανᾷ,
τὴν σημαίαν μας ἀνοίγει ὡς λαμπρὸν μετέωρον.
Τῶν βουλῶν μας ὑπηρέτης φλογερὸς Λεβιαθὰν,
εἰς τὰ στέρνα πῦρ χωνεύων κ' ἐρευγόμενος καπνὸν,
τοὺς ὠκεανοὺς μαστίζει μὲ νευρώδεις πτέρυγας.
Πλωταὶ πόλεις πυργοφόροι ὡς τὰ πέρατα τῆς γῆς
μὲ χαλκοῦν κηρύττουν στόμα τοὺς προστάτας νόμους μου·
καὶ τῶν Ἰνδιῶν ὁ Πάνθηρ ἕρπ' ὑπὸ τοὺς πόδας μου,
καὶ ὁ Σὴρ τὴν οὐρανίαν λησμονεῖ καταγωγήν.
Ὅταν ἵπτατο ὁ γείτων ἐστεμμένος ἀετὸς
κ' ὁρμάθους διαδημάτων ἡ χηλή του ἔσυρε,
στενὸς ἦτον ὁ ὁρίζων εἰς τὰ δύο του πτερά·
τοῦτον ἀπὸ τὰς νεφέλας τ' οὐρανοῦ ἐκρήμνισα,
καὶ λινόδετον καθεῖρξα εἰς κλωβὸν περίβρεκτον.
Προμηθεὺς, τὸ μέγα κλέψας τ' οὐρανοῦ μυστήριον
καὶ δεσμώτην κατακλείσας τοῦ αἰθέρος τὸν υἱὸν,
μὲ χαλκῶν Ἑκατογχείρων τὴν ἀδάμαστον ἀλκὴν
ὑπεδούλωσα τὴν ὕλην ὑπὸ τὴν διάνοιαν,
κ' εἰς τὴν φύσιν τὴν σφραγῖδα τοῦ νοός μου ἔθεσα.
Ἔχων τὴν ἐλευθερίαν παρ' ἐμὲ συγκάθεδρον,
εὐτυχῆ θνητὲ, σοὶ φέρω τὸν προστάτην μου ζυγόν·
θνητὲ, κλίνε εὐγνωμόνως ὑπ' αὐτὸν τοὺς ὤμους σου.
Καὶ σὺ μὲν θὰ εἶσαι δοῦλος, ἀλλ' ἐλεύθερος ἐγὼ,
σὺ πτωχὸς καὶ ῥακενδύτης, λόρδος πλούσιος ἐγὼ,
ἐπειδὴ ἀγενὴς εἶσαι καὶ τρισεύγενος ἐγὼ,
σὺ πλασμένος μὲ τὴν λάσπην, μὲ χρυσῖτιν γῆν δ' ἐγὼ,
καὶ σὺ νάνος, ἐγὼ γίγας, σὺ μηδὲν, τὸ πᾶν ἐγώ.
Πλὴν ἀνίσως καὶ δὲν κύψῃς εἰς τὴν προστασίαν μου,

μὲ τοὺς γρόνθους μου κλεισμένους θὰ σὲ μάθ' ὀδὰξ καὶ πὺξ
ὡς τῶν Ἰνδιῶν Ναβάβης νὰ μὲ προσκυνῇς, γκοδδέμ!

ΗΜΙΧΟΡΟΣ Γ'.

Ὡς μ' ἀκαμάτους πτέρυγας ἡ κόρη τοῦ ἀέρος
πετᾷ εἰς ἄνθη ἀπ' ἀνθῶν, ζῶν ἄνθος ἡ ἰδία,
τοῦ μὲν ῥοφῶσ' ἀρώματα, τοῦ δὲ μυζῶσα δρόσον·
ὁμοίως μεταβαίνομεν μ' ἀγχίστροφον τὴν φρένα
ἀπὸ γενναίου εἰς καλὸν, ἀπ' εὐγενοῦς εἰς μέγα.
Ὅπου μᾶς εὗρεν ἡ αὐγὴ δὲν μᾶς εὑρίσκ' ἡ δείλη,
καὶ τῆς προχθὲς τὸ εἴδωλον συντρίβ' ἡ χθὲς γελῶσα.
Ἀλλ' ὅμως ζεφυροπλανὴς τοῦ ἔαρος ἡ νύμφη
δὲν πτερυγίζει πάντοτε εἰς ταπεινοὺς ἀνθῶνας·
πολλάκις σχῆμ' ἀλέκτορος μαχίμου ὑποδῦσα,
φυλάττει, ἄγρυπνος φρουρὸς, τῆς γῆς τὰς ἀκρωρείας
καὶ ψάλλει τῆς ἀνατολῆς τὸν ὕμνον εἰς τὰ ἔθνη·
ἢ ὡς ὁ ὄρνις τοῦ Διὸς, ἐκ νεφελῶν πυρφόρων
ἰδέας κεραυνοβολεῖ καὶ κορυφὰς συντρίβει.
Ὁπόταν μέλη σπαίροντα ἠσθάνθ' εἰς τὰς χηλάς του,
καὶ εἰς κρατῆρα αἵματος μεθύων ἐξεμάνη,
κ' ἐπέταξε πελώριος ἀπαίσιον κλαγγάζων,
τότ' οἱ λαοὶ ἀνέφριξαν μ' ἐλευθερίας ῥῖγος·
ἡ ἄρκτος ἡ Πολωνικὴ μετ' ὀργμῶν ὠρθώθη,
ἡ Ῥώμ' εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῶν παλαιῶν δαφνῶν της
ἀπέσειεν ἀνεύλαβῶς τὴν ἱερὰν τιάραν,
ὁ Μαραθὼν ἐσείετο κ' ἡ Σαλαμὶς ἐβρόντα,
καὶ εἰς τὸν ὄρνιν τῶν νικῶν μ' ὑποτρεμούσας χεῖρας
παρέθετον οἱ βασιλεῖς τὰ στέμματά των κέγχριν.

Δὸς εἰς ἐμὲ τὴν πίστιν σου, καὶ ἀποδίδωμί σοι
τὴν δᾷδα τὴν σκεδάζουσαν τὸ δεισιδαῖμον σκότος,
φιλοσοφίαν ἱλαρὰν μὲ χεῖλη μειδιῶντα,
καὶ θρήσκευμα παρήγορον ἐλπίδος, οὐχὶ φόβου.
Θὲ νὰ σοὶ δείξω ποῦ ἀνθεῖ τὸ ῥόδον τῶν Χαρίτων,
πῶς στήμων χρυσοῦς πλέκεται εἰς τῆ ζωῆς τὴν κρόκην·

καὶ θὲ νὰ μάθῃς παρ' ἐμοῦ, τὰς φρένας σου φαιδρύνων,
μὲ τὰ σπουδαῖα νὰ γελᾷς, μὲ τὰ σεμνὰ νὰ παίζῃς,
νὰ κόπτῃς κατὰ τὸν συρμὸν καὶ νὰ φορῇς ἀνέτως
νῦν μὲν χλαμύδα Καίσαρος, νῦν δὲ χιτῶνα Βρούτου·
νὰ ῥίπτῃς μ' ἕν' ἀστεϊσμὸν καὶ ν' ἀνεγείρῃς θρόνους,
καὶ μ' ἓν ζεφυροπήδημα ν' ἁρπάζῃς Ἀλγερίας.

—

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ.

—

ΤΟ ΔΕΙΠΝΟΝ ΤΩΝ ΚΛΕΠΤΩΝ.

Εἰς δάση κ' εἰς βράχους κ' εἰς ἄγριον σκότος,
ἐδῶ ποῦ δὲν φθάνει τυράννου σπαθί,
ἀφῆτε ἂς παύσῃ τῶν ὅπλων ὁ κρότος,
καὶ δεῖπνον εἰς θάμνους χλωροὺς ἂς στρωθῇ.
Εἰς κύκλον καθῆστε,
ταῖς πλῶσκαις γεμίστε!
κ' ὁ δεῖπνος ἂν ἦναι λιτὸς καὶ μικρὸς,
ζοῦν ἄλλοι εἰς ἄλλας
τρυφὰς καὶ κραιπάλας,
πλὴν εἶναι ὁ ἄρτος τῶν δούλων πικρός.
Ἀδέσμευτοι, ὡς τῶν βουνῶν μας ἡ αὔρα,
ὁρμῶμεν, πετοῦμεν ὡσὰν ἀετοί·
τὸ βλέμμα μας φλόγα, τὰ ὅπλα μας μαῦρα,
τὸ βῆμά μας εἶναι θανάτου βροντή.
Εἰς χεῖρας τὸ ξῖφος,
γελῶμεν ἀψήφως
μ' ἀγρίων τυράννων στρατοὺς καὶ ὀργήν·
κ' εἰς δάση κ' εἰς βάτους
κ' εἰς βράχους ἀβάτους
ξεχνῶμεν τὴν δούλην καὶ ἄνανδρον γῆν.

Ἀνήσυχα τρίζουν τὰ ξίφ' εἰς τὰς θήκας,
ἂς τρίζουν, θὰ ἔλθῃ κι' αὐτῶν ἡ στιγμή·
θὰ εὕρουν ἀκόμη καὶ μάχας καὶ νίκας,
κ' εἰς αἷμα θὰ σβύσ' ἡ σκληρά των ὁρμή.
Καιρὸς ὅσον εἶναι
τραγούδα καὶ πίνε·
γλυτρᾷ ὁ καιρός, καὶ σὺ γλύτρα μαζή·
εὐφραίνου ὡς νέος!
Παντοῦ ὁ γενναῖος
γενναῖ' ἀποθνήσκει γενναῖα καὶ ζῇ.

Ὁ δοῦλος, ἐνῷ τὰ δεσμά του χρυσόνει,
τὴν χεῖρα δειλῶς ποῦ τὸν σφάζει φιλεῖ·
ἡμεῖς εἰς κανένα δὲν κλίνομεν γόνυ,
κ' ἐμπρὸς εἰς τὰ ξίφη μας κλίνουν πολλοί.
Κιρνᾶτε, κιρνᾶτε,
ταῖς πλῶσκαις γυρνᾶτε,
καὶ πίνετ' εὐθύμως καὶ μ' ἥσυχον νοῦν!
Οἱ πλέοντες οὗτοι
εἰς δόξαν καὶ πλούτη
συχνὰ μὲ χολὴν τὸ κρασί των κιρνοῦν.

Ποτὲ εἰς κανὲν δὲν φωλεύομεν μέρος,
ἀλλ' ὡς τὰ πετῶντα τοῦ δάσους πτηνά,
μ' ἀτάραχον φρένα τερπνῶς κ' ἐλευθέρως
πλανώμεθα ὡς ὁ καιρὸς μᾶς πλανᾷ.
Ἐκλέγομεν στρῶμα
τοῦ δάσους τὸ χῶμα,
καὶ σκέπην τοὺς κλάδους ἀγρίας δρυός·
τοῦ βράχου ἡ κρήνη
τὴν δίψαν μας σβύνει,
καὶ πρόχειρον δίδει τροφὴν ὁ Θεός.

Ἡ πλώσκ' ἂς γυρνᾷ! εἰς τὸν γείτονα δότε.
Ἀστράπτουν οἱ λόφοι καὶ σείετ' ἡ γῆ.

ὡς ἄγραν ἡμᾶς κυνηγοῦν στρατιῶται·
ὁ πόλεμος ἦλθε καὶ ἦλθ' ἡ σφαγή.
Κι' ἂν ἔλθῃ τὸ βόλι,
κι' ἂν πέσωμεν ὅλοι,
κι' ἂν ἔσχατον πίνωμ' αὐτὸ τὸ κρασί,
κανεὶς δὲν θὰ κλαύσῃ
κ' ἡ γῆ δὲν θὰ παύσῃ
νὰ ἔχῃ τυράννους καὶ νὰ τοὺς μισῇ.

—

ΕΙΣ ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΜΑΡΙΑΣ Σ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ.

Ἂν ἡ σιγῶσα προσευχὴ τῶν καρδιῶν ἀντήχει
εἰς τὸ γλυκὺ ψιθύρισμα τῆς αὔρας τῆς ἑσπερινῆς,
κ' εἰς τὴν γαλήνην τῶν νυκτῶν ἦχος γνωρίμου σοι φωνῆς,
ὡς δέησις ἐπιφοιτῶν, θὰ σ' ἔλεγεν: « Εὐτύχει! »

Μακράν σου ὅ,τι τὴν ζωὴν λυπεῖ καὶ κατατρύχει!
Ἀγγέλου προστατεύοντος ἂς σὲ καλύπτωσι πτερά·
καὶ ἔστωσαν αἱ ὧραί σου ἀνοίξεων χρυσῆ σειρὰ,
κ' ἐρειδομέν' εἰς προσφιλῆ βραχίονα εὐτύχει!

Ἂν δὲν ἐδόθη τοῖς θνητοῖς ἀδάκρυτος ἡ τύχη,
ἂν ὑγρανθοῦν ἐνίοτε οἱ καστανοί σου ὀφθαλμοὶ,
ἔστωσαν πάντοτε χαρᾶς ἢ συμπαθείας σταλαγμοὶ,
καὶ, δυστυχίας δι' αὐτῶν πραΰνουσα, εὐτύχει!

Καὶ ἂν ἐπέλθ' ἡ θύελλα βαρεῖα, μὴ ἀψύχει·
ὁ σώζων τ' ἄνθη τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν πτηνῶν τὴν φωλεὰν
τοῦ ἐκλεκτοῦ του πλάσματος τὴν πατρικήν του δεξιὰν
πῶς θ' ἀποσύρῃ μὴ φοβοῦ, ἀλλ' ἔλπιζε κ' εὐτύχει.

Εὐτύχει! ταύτην τὴν εὐχὴν οἱ ἄτεχνοί μου στίχοι,
ἀπὸ καρδίας ῥέοντες, ἐκπέμπουσι πρὸς τὸν Θεόν·
καὶ ὅταν αὕτη θὰ σιγᾷ καὶ ὅταν θέλω παύσει ὢν,
ἂς ζῇ κἂν εἰς τὴν μνήμην σου ἡ ἐπῳδὸς « Εὐτύχει! »

—

Ο ΑΔΑΜ.

Καὶ τί σοὶ ἔλειπεν, Ἀδὰμ, ἐντὸς τοῦ Παραδείσου;
Ἀνθῶν δὲν εἶχες τάπητα καὶ στέγην νεφελῶν χρυσῶν;
εἰς δρόσον δὲν σὲ ἔλουεν ὁ γλυκὺς ζέφυρος φυδῶν,
κ' ἡ ἀηδὼν δὲν σ' ἔψαλλεν « ἐγὼ φρουρῶ, κοιμήσου; »

Δὲν σ' ἤκουε προστάζοντα ἕρπων ὁ λέων τῶν δασῶν,
ὁ ἀετὸς τῶν ὕψεων, ὁ δράκων τῆς ἀβύσσου;
καὶ αἴφνης, στηριζόμενον εἰς σὲ, οἱ ὀφθαλμοί σου
βλέμμα δὲν εἶδον, ἄβυσσον φωτὸς, καὶ ἦν τὸ βλέμμα σόν;

Δὲν σ' ἔρθασε τοῦ βλέμματος τοῦ πανεράστου ἡ τρυφὴ,
δὲν σ' ἤρκει νὰ σὲ προσκυνοῦν μονάρχην των τὰ ὄντα·
τὴν ἄπληστόν σου ὄρεξιν ἄλλη ἐκέντησε τροφή.

Εἶδες πῶς μῆλον θαυμαστὸν μηλέα ἔφερε χρυσῆ,
καὶ ἐπ' αὐτὸ ἐκίνησας τὸν λαίμαργον ὀδόντα·
ἀλλ' ἔξω τώρα τῶν πυλῶν ὀδύρεσαι, καὶ πταίεις σύ!

Η ΕΥΑ.

Πῶς ἔσπευσε παλίμβουλος ἀπόφασις τοῦ Πλάστου
τὸν γήϊνον παράδεισον εἰς κόλασιν νὰ τρέψῃ;
Τὸν ἄνδρα ἔπλασε, καλά! τί ἤθελε νὰ κλέψῃ
τὴν σάρκ' ἀπὸ τὴν σάρκα του, ὀστοῦν ἐκ τῆς πλευρᾶς του;

Ἀδὰμ! ἐπὶ τοῦ πλάσματος αὐτοῦ τοῦ τρισεράστου
ἀπὸ τοῦ πρώτου ὕπνου σου μὴν εἶχες ἀναβλέψει!
Σ' ἠγάπησεν ὁλόκληρον ἡμέραν· ποῦ νὰ στρέψῃ
τοὺς ἐρωτύλους ὀφθαλμοὺς ἀλλοῦ τοὺς γόητάς του;

Ἀλλ' ὅμως τὴν ἐπαύριον ἐξῆλθεν ἀπὸ τ' ἄνθη . . .
Ἦτο τὸ δέρμα του στιλπνὸν, τὸ χρῶμά του ποικίλον,
καὶ ἦλθε κ' εἰς τὸ βλέμμα της τὸ φλέγον ἐθερμάνθη.

Ἦτο καιρὸς τὸν χθεσινὸν νὰ λησμονήσῃ φίλον,
κ' ἐντός της κλίσιν γυναικὸς φιλάρεσκον ἠσθάνθη,
καὶ μειδιῶσα ἔκλινε καὶ . . . ἔλαβε τὸ μῆλον!

—

ΕΚΕΙΝΗ.

Τῆς ζωῆς ἀπαυδῶν καὶ ψυχρὸς παροδίτης,
ἐφερόμην ἀσκόπως κι᾽ ἀνάπαυσιν θέλων,
ὅταν εἶδον ἐμπρός μου νὰ λάμψ᾽ ἡ μορφή της.
Ἦτον ὅλη συμπάθεια, ὅλη γλυκύτης
ἡ ὡραία ἀδελφὴ τῶν Ἀγγέλων.

Ἐνῷ ἦν ἡ ὁδός μου κρημνῶν ἀνοδία
καὶ μακρὰν θυελλώδης ὁρίζων καὶ μέλας,
ἐμειδίασε κ᾽ αἴφνης τὸ πᾶν ἐμειδία
κ᾽ ἐξεβλάστησαν ἔαρος ἄνθη, κ᾽ εὐδία
διεσκέδασ᾽ εὐθὺς τὰς θυέλλας.

Περιβλέπων τὸν κόσμον, σβεστὸν εἶχον βλέμμα,
καὶ ἦν πέριξ μου σκότος, ἀχλὺς ἦν ἐμπρός μου·
ἀλλὰ ἔνευσ᾽ ἐκείνη καὶ μ᾽ εἶδεν ἠρέμα,
καὶ τὰς φλέβας μου ζέον διέῤῥευσεν αἷμα,
κ᾽ ἐφωτίσθη ἡ ὄψις τοῦ κόσμου.

Ἦτον ἄχρουν τὸ πᾶν, καὶ σκιὰ ὀλεθρία
ἐπεφέρετο ἄνωθεν μαύρων ἀβύσσων·
ἀλλὰ ὅταν τὴν εἶδα, σεμνῶς ἠρυθρία
καὶ ἐβάφη ἡ δύσις, κ᾽ ἐβάφη αἰθρία
ἡ αὐγὴ εἰς χρυσὸν καὶ εἰς βύσσον.

Ἦτον ὅτε τὴν πλάσιν μελῶν κακοφώνων,
κρωγμῶν μίσους καὶ ἔριδος ἤκουον πλήρη·
ὡς δ᾽ ἐκείνη τὰ χείλη διέστελλε μόνον,
μουσικῶν ἡ ψυχή μου ἐμέθυε τόνων,
ἁρμονίας τὸ πᾶν ἐπληρμύρει.

Εἰς κωφὸν οὐρανὸν κ᾽ εἰς γῆν, τόπον δακρύων,
ἀπογνώσεως βλέμμ᾽ ἀδρανὲς περιάγων,
γλυκὺ δάκρ᾽ εἰς τὸ ὄμμα της εἶδ᾽ ἀναβρύον·
ἦν ἀδάμας ἐλέους, κ᾽ ἐστάλαξε λύον
τῆς νεκρᾶς μου καρδίας τὸν πάγον.

Ὕλη, ἔλεγον, εἶναι τὸ πᾶν, ἣν ποικίλην
σπείρ᾽ ἡ Τύχη τυφλὴ καὶ ὁ Θάνατος δρέπει.
τοῦ μετώπου της ὅμως ἰδὼν τὴν καμπύλην,
νέον κόσμον ἠσθάνθην, ἠσθάνθην τὴν ὕλην,
νοῦς ὑπέρτερος ὅτι διέπει.

Ποῦ μὲ φέρ᾽ ἡ ὁδὸς τῆς ζωῆς ἡ μονήρης;
ποῦ; ἠρώτων· κ᾽ ὑψώθη τὸ λάμπον της ὄμμα·
οἱ βαθεῖς ὀφθαλμοί της φωτὸς ἦσαν πλήρεις,
καὶ, ἀκτίνων αὐτοῦ ἀπαυγάζουσα ἴρις,
τὸ οὐράνιον μ᾽ ἔδειξε δῶμα.

Πανταχοῦ ἀνοικτοί μοι προσέχαινον τάφοι,
καὶ ἀθάνατον μόνον τὸν Θάνατον εἶδον·
εἶχον πένθος ἐντός μου, ὁπόταν ἐστράφη
κ᾽ εἰς τὸ φῶς τῶν λαμπρῶν ὀφθαλμῶν της ἐγράφη
οἰωνὸς ἀθανάτων ἐλπίδων.

Ζωῆς οὕτω πληροῦσα τὴν γῆν, τὸν αἰθέρα,
καὶ χαρᾶς τὸ παρὸν καὶ ἐλπίδος τὸ μέλλον,
ὡς ἀκτὶς φωτεινὴ τὴν ζωήν μου ἐπέρα,
καὶ μοὶ ἦτον αὐτὴ τοῦ φωτὸς γλυκυτέρα
ἡ ἁγνὴ ἀδελφὴ τῶν Ἀγγέλων.

ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ.

Τοῦ Μαΐου ὁ ψάλτης, τ᾽ ἀηδόνι,
εἰς τὸ δάσος γλυκὰ λαρυγγίζει·
καὶ τὸ δάσος, ποῦ ἄγρια βοΐζει,
μὲ τῆς νύκτας τ᾽ ἀέρι μαλόνει.

Ἂμ᾽ ἀνοίξῃς τὰ ῥόδινα χείλια,
μιὰ τὸ στόμα σου λέξ᾽ ὡς προφέρει,
θὲ νὰ πέσῃ τῆς νύκτας τ᾽ ἀστέρι,
θὰ σωπάσῃ τ᾽ ἀηδόνι ἀπὸ ζήλια.

Τ' οὐρανοῦ οἱ ἀναρίθμητοι λύχνοι
ὅλοι ἀνάφτουν καὶ λάμπουν μὲ χάρι,
καὶ σεμνὸ προχωρεῖ τὸ φεγγάρι
καὶ τ' ὡραῖόν του πρόσωπον δείχνει.

Διὲ τῆς φύσεως τὰ κάλλη τὰ χίλια!
ἔβγα διέ τα! καθὼς σ' ἀντικρύσουν,
ἕνα ἕνα τ' ἀστέρια θὰ σβύσουν,
θὰ κρυβῇ τὸ φεγγάρι ἀπὸ ζήλια.

Τὰ τριφύλλια, τὰ ῥόδα καὶ οἱ κρίνοι
ὡς εἰς κάνιστρον ἀνθοῦν μυροβόλον,
καὶ ἡ γῆ 'ς τὸν οὐράνιον θόλον
εὐωδίαις κὶ ἀρώματα χύνει.

Ὡς πατήσῃς ἐσὺ τὰ τριφύλλια
μ' ἐλαφρὸν ἀλαβάστρινον πόδα,
μαραμένα θὰ πέσουν τὰ ῥόδα,
θὰ σφαλίσουν οἱ κρίνοι ἀπὸ ζήλια.

ΕΙΣ ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΑΛ. Σ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ.

Νὰ γράψω στίχους μὲ ζητεῖς διὰ τὸ λεύκωμά σου.
Θέλεις καὶ πάλιν ν' ἀναβῶ τὴν ῥάχιν τοῦ Πηγάσου;
ἀλλ' εἶν' ὁ Πήγασος τραχὺς, ἀφηνιᾷ κ' ἐκκρούει.
Καλῶ τὸν Φοῖβον βοηθὸν, ὁ Φοῖβος δὲν μ' ἀκούει,
καὶ νὰ μ' ἰδῇς ἀνάσκελον ἱππότην ἑτοιμάσου.

Τὸν νοῦν μου εἰς καλόποδας ἀπέμαθον νὰ κλείω,
καὶ τὰς ἰδέας μου ὡς βοῦς ἀρότρου νὰ ζευγνύω.
Διατελοῦσ' εἰς διαρκῆ διάστασιν τὰ ζεύγη·
ὅταν εὑρίσκω ἔννοιαν, ἡ ἔκφρασις μοὶ φεύγει,
κ' ἐνίοτε ἀποσκιρτοῦν δραπέτιδες κ' αἱ δύο.

Ἀλλ' ἔστω πῶς κατώρθωσα, ἱδρῶν καὶ ἀπαυδήσας,
τῶν ἰδεῶν τὰς πτέρυγας νὰ περικείρω ἴσας,
καὶ τὰς ἰδέας ἐλαφρὰς ἐν χρῷ νὰ κατακείρω.

Τί ἂν τὸ πνεῦμά μου στρεβλῶ; τί ἂν τὸν χάρτην φθείρω;
τί ἂν λαλῶν ἀποστομῶ τοῦ Παρνασσοῦ τὰς κίσσας;

Τί ἂν ὁ νοῦς μου δὲν πηχθῇ οὐδ' ἀποκάμῃ τίκτων
παρίσους φράσεις, ὁρμαθοὺς ὁμοιοκαταλήκτων;
Ἂν συλλαβὰς σφυρηλατῶ, ἂν πελεκῶ ἰάμβους,
δὲν θὲ νὰ δρέψω δί αὐτὸ ποιητικοὺς θριάμβους·
δὲν θὰ κινῶ εἰς θαυμασμὸν, ἀλλὰ θ' ἀξίζω οἶκτον.

Ἀλλ' ἀντὶ ἴσως τοῦ νοὸς ἂν τὴν καρδίαν κρούσῃς,
ἐλπίζεις κελαδήματα ποιήσεως ν' ἀκούσῃς;
νομίζεις ὅτι τὸν ἀφρὸν τῆς Κασταλίας πίνω;
Δακρύων τὸ ποτήριον εἶν' ἔμπλεων ἐκεῖνο,
φαιδρὰ δὲν εἶναι πρόποσις τῆς γλυκυφώνου Μούσης.

Τῆς Μούσης; ... Φεῦ! ἦν ἐποχὴ, καθ' ἣν μοὶ ἐπεφάνη.
Ἀκτίνων περιέβαλλε τὴν κόμην της στεφάνη,
καὶ τῶν γοργῶν της ὀφθαλμῶν ἐξήστραπτον ἀκτῖνες.
Βαθέως τῆς καρδίας μου ἐσκίρτησαν αἱ ἶνες,
κ' εἰς μέθην ἄγνωστον ὁ νοῦς παραδοθεὶς ἐμάνη.

Ὡραία ἦν ὡς ἄνοιξις τῶν οὐρανῶν ἡ κόρη.
Τὸ βλέμμα εἶχε συμπαθὲς, ὁπόταν μ' ἐθεώρει·
κ' εἶδα ποτὲ, τὴν χάριν της κοσμοῦν, νὰ διαστείλῃ
οὐράνιον μειδίαμα τ' ἀθάνατά της χείλη,
καὶ μειδιῶσα ὅλας μου τὰς θλίψεις παρηγόρει.

Τὴν εἶδα καὶ ὅτ' ἔπασχον· καὶ ἡ καρδιογνῶστις
μακρὸν μ' ἠτένισε, καὶ ἦν ὑγρὸς ὁ ὀφθαλμός της,
κ' ἐσκίαζε τὴν ὄψιν της βαρυθυμίας νέφος.
Τὴν εἶδα ὅτι ἔκλαιε καὶ ἔκλαυσα ὡς βρέφος,
κ' ἦν ἡ καρδία μου κηρὸς τηκόμενος ἐμπρός της.

Ἄλλοτε — ὅραμα γλυκύ! — μ' ἐφάνη προσελθοῦσα,
καὶ ἔνευσεν ἐπάνω μου κ' ἐχάραξεν ἡ Μοῦσα
δι' ἄκρου τοῦ δακτύλου της ἐπὶ τὸ μέτωπόν μου
τὰς δύο λέξεις: « σ' ἀγαπῶ! » καὶ διὰ τῶν φλεβῶν μου
ἐχύθη λάβα ῥέουσα καὶ φλὸξ κυκλοφοροῦσα.

Τῆς ἁρμονίας μ' ἔνευεν ὑπερχειλὴς φιάλη,
κ' ἐνθουσιῶν τὸ στόμα μου ἠνοίγετο νὰ ψάλῃ,
ὅταν τὴν εἶδα· κ' ἤστραπτε τὸ βλέμμα της ὀργίλως,
καὶ ἀπεστράφ' εἰρωνικῶς προτείνουσα τὸ χεῖλος,
καὶ ὅτι εἶν' ἐνόησα οἱ ἐκλεκτοί της ἄλλοι.

Δι' ἄλλους νεωτέρους μου ὁ μαγικός της γίλως,
καὶ οἱ γλυκεῖς της ψίθυροι· μετ' ἄλλων εὐτραπέλως
ἢ τρυφερῶς συνομιλεῖ, σεμνολογεῖ ἢ παίζει,
ἐμὲ δ' ἡ ἐγκατάλειψις εἰς θάνατον πιέζει,
κ' ἐκπνέει, πρὶν ἢ διαβῇ τὰ χείλη μου, τὸ μέλος.

Σιγὴ μοὶ πρέπει τοῦ λοιποῦ. Αἱ πρῶταιτῶν νιφάδων
τὰ βλέμματ' ἀποτρέπουσι τῶν Ἑλικωνιάδων.
Εἰς τ' ἄνθη τὰ ἐαρινὰ ἀρέσκονται ἐκεῖναι·
εἶναι ἀθάνατοι θεαὶ πλὴν καὶ γυναῖκες εἶναι,
καὶ γέλωτά των ἄσβεστον κινεῖ ὁ κύκνος ᾄδων.

Ἤδη τὸ στάδιον ὑμῶν· σεῖς ψάλλετε οἱ νέοι.
Δὲν ἦτο Μούσης ἡ μορφή, ἣν εἶδα νὰ σ' ἐμπνέῃ;
Ἐσίγα καὶ τὴν ἤκουες, ὡμίλει καὶ ὠχρίας,
κ' εἰς τὸ εὐρύ σου μέτωπον νεφέλας ἢ αἰθρίας
οἱ ὀφθαλμοί της ἔφερον, ὡς ἥλιοι ὡραῖοι.

Γλυκὺ ἐκ τῶν χειλέων σου τῶν ποιητῶν τὸ μέλι
τότ' ἔῤῥεε, μελῳδικὴ τοῦ Παρνασσοῦ κυψέλη.
Σεῖς τῶν προγόνων βόσκετε τὰς δάφνας, σεῖς τὴν λύραν
τονίσατε, τοῦ Σολομοῦ, τοῦ Ζαλακώστα χήραν,
καὶ σεῖς τ' ἀρχαῖ' ἀνεύρετε πολύδοξά σας μέλη.

Μετὰ μικρὸν ὑμνούμενον θὰ φέρωσιν αἱ φῆμαι
τὸ ὄνομά σου, ποιητά· τότε νεκρὸς θὰ εἶμαι,
διότι ὁ ἀκοίμητος εἰς τὴν ψυχήν μου σκώληξ
μὲ δάκνει, καὶ θὲ νὰ ῥαγῇ τοῦ βίου ἡ πομφόλυξ.
Ὦ! τότε ψάλλ' ἐνίοτε ἐκεῖ ὁποῦ θὰ κεῖμαι!

Εἰς τὰς γλυκείας σου ᾠδὰς θὲ νὰ ἐπικροτήσω·
καὶ ἡ φωνή σου, ἄγγελος τῆς γῆς ὁποῦ θ' ἀφήσω,

θὲ νὰ μοὶ φέρῃ τὴν ἠχὼ ἀπὸ τὸν ἄνω βίον
τῆς εὐτυχίας, ἣν εἰς σᾶς ἀπήντησα πλησίον,
τοῦ πλούτου, ὃν θὲ νὰ θρηνῶ καταλιπὼν ὀπίσω.

—

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ.

Μαύρ' εἶν' ἡ νύκτα 'ς τὰ βουνὰ,
'ς τοὺς βράχους πέφτει χιόνι.
'Σ τὰ ἄγρια, 'ς τὰ σκοτεινὰ,
'ς ταῖς τραχαῖς πέτραις
'ς τὰ στενὰ,
ὁ κλέφτης ξεσπαθόνει.
'Σ τὸ δεξὶ χέρι του γυμνὸ
βαστᾷ ἀστροπελέκι·
παλάτι ἔχει τὸ βουνὸ
καὶ σκέπασμα τὸν οὐρανὸ,
κ' ἐλπίδα τὸ τουφέκι.
Φεύγουν οἱ τύραννοι χλωμοὶ
τὸ μαῦρό του μαχαῖρι·
μ' ἱδρῶτα βρέχει τὸ ψωμὶ,
'ξέρει νὰ ζήσῃ μὲ τιμὴ
καὶ νὰ 'πεθάνῃ ξέρει.
Τὸν κόσμ' ὁ δόλος διοικεῖ
κ' ἡ ἄδικ' εἱμαρμένη·
τὰ πλούτη ἔχουν οἱ κακοὶ,
κ' ἐδῶ 'ς τοὺς βράχους κατ-
ἡ ἀρετὴ κρυμμένη. [οικεῖ
Μεγάλοι ἔμποροι πωλοῦν
τὰ ἔθνη σὰν κοπάδια·
τὴν γῆν προδίδουν καὶ γελοῦν.
Ἐδ' ὅμως ἅρματα λαλοῦν
'ς τ' ἀπάτητα λαγκάδια.

Πήγαινε, φίλα τὴν ποδιὰ
ποῦ δοῦλοι προσκυνοῦνε·
ἐδῶ 'ς τὰ πράσινα κλαδιὰ
μόν' τὸ σπαθί τους τὰ παιδιὰ
καὶ τὸν σταυρὸν φιλοῦνε.
Μητέρα, κλαῖς! Ἀναχωρῶ·
νὰ μ' εὐχηθῇς γυρεύω.
Ἕνα παιδὶ σὲ ὕστερῶ,
ὅμως νὰ ζήσω δὲν 'μπορῶ
ἂν ζῶ γιὰ νὰ δουλεύω.
Μὴν κλαῖτε, 'μάτια γαλανὰ,
φωστῆρες ποῦ ἀρέσω.
Τὸ δάκρυόν σας μὲ πλανᾷ.
Ἐλεύθερος ζῶ 'ς τὰ βουνὰ,
κ' ἐλεύθερος θὰ πέσω.
Βαρυὰ βαρυὰ βοΐζ' ἡ γῆ...
ἕνα τουφέκι πέφτει.
Παντοῦ τρομάρα καὶ σφαγή·
ἐδῶ φυγὴ, ἐκεῖ πληγή!...
Ἐσκότωσαν τὸν κλέφτη.
Σύντροφοι ἄσκεποι, πεζοὶ
τὸν φέρνουν λυπημένοι,
καὶ τραγουδοῦν ὅλοι μαζί:
« Ἐλεύθερος ὁ κλέφτης ζῇ,
« κ' ἐλεύθερος 'πεθαίνει. »

—

Ο ΑΝΘΟΠΩΛΗΣ.

Εὔμορφά μου κοπελούδια,
θέλετε χλωρὰ λουλούδια;
πάρετε, πουλῶ.
Σιγαλὰ, μὴ γίνουν λάθη!
μὲ τὸ χέρι 'ς τὸ καλάθι
ὅποιαν βρῶ, φιλῶ.
Διέτ' ἐδῶ τί ὡραιότης!
αὐτὸ εἶν' ἡ ἀθωότης,
τ' ἄσπρο γιασουμί.
Τ' ἀγοράζετε; διὰ πόσο;
χάριν, λέτε, νὰ τὸ δώσω;
χάριν; κἰ ἂν νὰ μή!
Ἕνα ῥόδον! Τῶν ἐρώτων
εἶν' ἐρύθημα τὸ πρῶτον,
ἔχει δυὸ φιλιά.
Μιὰ μικρὴ μὲ τὸ ἁρπάζει,
μιὰ μικρὴ, ποῦ ἄσπρη μοιάζει
τριανταφυλλιά.
Τὸ γαρόφαλλο, ποῦ λέγει
πῶς μιὰν κάποιαν καρδιὰν
φλέγει
πάθος δυνατὸν,
ποιὰ τὸ θέλει; ποιὰ τὸ πέρνει;
μιὰ πενῆντα φιλιὰ φέρνει,
κι' ἄλλη ἑκατόν.
Ἐδῶ ἔχω ἄνθος βάτου·
λέγουν πῶς ἡ ἔννοιά του
εἶν' ἡ ἡδονή.
Μή! προσέχετε, μὴ βία!
ἔχ' ἀγκάθια κ' εἶν' ἀχρεία,
κ' ἔπειτα πονεῖ.
Βλέπετ' ἄσπρη σὰν τὸ χιόνι
τὸν ἀέρα βαλσαμόνει
κ' ἡ πορτοκαλλιά.
Ξεύρετε τί χάριν ἔχει,
καὶ ἡ νύμφη πῶς τὴν πλέχει
'ς τὰ χρυσᾶ μαλλιά.
Ἄ! τὸ 'ξεύρετε· μὴ τρέλλαις!
μὴ ξεσχίζεσθε, κοπέλλαις!
ἔχει ἀρκετόν·
ἔχει διὰ μικραῖς μεγάλαις,
δι' ἄλλαις τρεῖς φοραῖς, καὶ
εἶναι περιττόν. [δι' ἄλλαις
Κληματίδα ποία θέλει;
αὐτὴ πίστιν παραγγέλλει,
ὅλοι τὴν πωλοῦν.
Πῶς; δὲν τὴν ζητεῖ καμιάσας;
τὴν χαρίζω.— Χάρισμά σας!
λέγουν καὶ γελοῦν.

ΑΣΜΑ ΠΑΡΑΦΡΟΝΟΣ.

Νέον ἄνθος ἔθαλλον.
Ἄγγελος μ' ἐφίλησε
φίλημα πικρόν·
μ' ἔδρεψε καὶ μ' ἔῤῥιψε,
κ' εἰς κρημνοὺς μ' ἐκύλισε
χείμαῤῥος νεκρόν.
Κύκνος χιονόπτερος,
ν' ἀναβῶ ἠθέλησα
εἰς τὸν οὐρανόν·
πλὴν χρυσῆ μ' ἐκέντησε
κεκρυμμένη μέλισσα
κ' ἔπεσα θανών.

Φωτοβόλοι μ' ἔρεγγον
ἔρως καὶ διάνοια,
ἱερὰ δυάς.
φεῦ! ἀγρία ἔσβυνε
τ' ἄστρα τὰ οὐράνια
λαίλαψ ποντιάς!

Χάρτης ὁ θεόγραπτος
τῆς εὐρείας πλάσεως
μ' ἦτον ἀνοικτός·
πλὴν μοὶ τὴν ἀφήρεσεν
ἀπὸ τῆς ὁράσεως
κάλυμμα νυκτός.

Περιφέρω ἔκτοτε,
τὴν ψυχὴν ἀόμματος,
βλέμμα σκοτεινὸν
εἰς κενὴν τὴν ἔκτασιν
τ' οὐρανίου δώματος,
εἰς τὸ πᾶν κενόν.

Φύσις! ὡς ἐθήλασα,
νέος ὢν, τὸ γάλα σου,
πάλιν σὲ ποθῶ·
νὰ μ' ἀνοίξῃς ἔρχομαι,
μῆτερ, τὰς ἀγκάλας σου
καὶ νὰ κοιμηθῶ!

ΑΙ ΑΙΤΗΣΕΙΣ.

Εἰς χρυσᾶ μαλλιὰ ἐφόρει
κόκκινο λουλούδ' ἡ κόρη.
Δὸς, τὴν εἶπα, δὸς μ' αὐτὸ,
κἰ ἄλλο πιὰ δὲν σὲ ζητῶ.

Ἐρυθρὰ μοὶ τὸ προσφέρει,
μ' ἄσπρο σὰν τὸν κρίνον χέρι.
Δὸς τὸ χέρι, δὸς μ' αὐτὸ,
κι' ἄλλο, εἶπα, δὲν ζητῶ.

Μὲ τὸ δίδει τὸ ἀφράτο,
καὶ τὰ 'μάτια ρίχνει κάτω.
Δὸς, τὸ βλέμμα δὸς μ' αὐτὸ,
κι' ἄλλο, εἶπα, δὲν ζητῶ.

Μιὰ ματιὰ σὰν φῶς μὲ ρίχνει
καὶ 'ς τὸ στόμα γέλοιο δείχνει.
Δὸς φιλὶ 'ς τὸ στόμ' αὐτὸ,
κι' ἄλλο, εἶπα, δὲν ζητῶ.

Χείλια μέλι μὲ προβάλλει,
καὶ τὸ ἄσπρο στῆθος πάλλει.
Δὸς, τὸ στῆθος, δὸς μ' αὐτὸ,
κι' ἄλλο, εἶπα, δὲν ζητῶ.

Σὰν τὸ κυπαρίσσι σκύπτει
καὶ 'ς τὴν ἀγκαλιά μου πίπτει.
Τώρα σ' ἔχω, σὲ κρατῶ,
τίποτ' ἄλλο δὲν ζητῶ.

Ο ΜΑΪΟΣ.

Μαΐ μου χρυσομάλλη,
ἦλθες καὶ τ' ἀηδόνι ψάλλει
τὰ νεανικά σου κάλλη
'ς τὰ χλωρὰ κλαδιά.
Μὲ χαρὰν σὲ ἀντικρύζει
ὅλ' ἡ φύσις ποῦ ἀνθίζει,
πλὴν 'ς τὸ στῆθός μου γογ-
ἡ πικρὴ καρδιά. [γύζει
Δύο δύο τὰ πουλάκια
'ς τῆς μυρσίνης τὰ κλαδάκια
τῶν Ἐρώτων τραγουδάκια
τραγουδοῦν γλυκά.

Πουλὶ ἔρημο καὶ ξένο,
τί γυρεύω, τί προσμένω;
εἰς λιβάδι χιονισμένο
θάνατος βογκᾷ.

Ἂν ἡ νέα φύσις θάλλῃ,
τὰ μαγευτικά της κάλλη
ἂς τ' ἀπολαμβάνουν ἄλλοι·
ἀδιαφορῶ!

Ταχυδρόμος διαβάτης,
σαθροῦ ξύλου ἐπιβάτης,
καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ καλά της
δὲν θὲ νὰ χαρῶ.

Διὲ αὐτὸ κἰ αὐτὸ τὸ κῦμα
πῶς πηγαίνουν μ' ἕνα βῆμα
'ς τὸ ἀπέραντόν των μνῆμα,
τὸν Ὠκεανόν.

'Σὰν αὐτὰ κ' ἐγὼ πηγαίνω·
δὲν ἐλπίζω, δὲν προσμένω,
παρὰ τάφον ἀνοιγμένο,
καὶ 'ς τοὺς δυὸ κοινόν.

Ὡς σκιά της, ὡς φωνή της,
ἂς διέμενα μαζή της,
ἢ ἂς ἤμουν κἂν πλανήτης,
καὶ εἰς τὰ κενὰ
ἂς ἐστρέφετο μαζή μου!
ἀλλ' ἡ ἔρημος ζωή μου
ὡς ὁ ῥύαξ τῆς ἐρήμου
στρέφει καὶ περνᾷ.

Ὡσὰν ἄνθος μαραμένη
ἡ νεότης μου χλωμαίνει,
ἡ χαρὰ μὲ εἶναι ξένη
κ' ἡ ἐλπὶς αὐτή.

Πλὴν μ' ἐλέησεν ἡ Μοῖρα,
καὶ τοῦ τάφου μου τὴν θύρα
μὲ τὴν μελανήν της χεῖρα
ἀνοικτὴν κρατεῖ.

Κ' ἐγώ, φίλοι, εἶχα ζήσει·
τώρα τ' ἄστρον μου θὰ δύσῃ.
Ὤ! ἀφῆτέ το νὰ σβύσῃ
ἀπ' τὸν οὐρανό.

Μὴν λυπῆσθ' ἂν ἀποθνήσκω.
Εἰς τὴν γῆν 'ποῦ δὲν τὴν 'βρίσκω,
ἕως πότε θὲ νὰ μνήσκω
διὰ νὰ θρηνῶ;

IV.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

—

ΕΚ ΤΟΥ ΕΜΜΕΤΡΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ «ΤΟΞΟΤΟΥ.»

—

Η ΕΙΚΟΣΤΗ ΠΕΜΠΤΗ ΜΑΡΤΙΟΥ.

Ζοφώδης, φρικαλέα νὺξ αἴσχους, ἐπικειμένη,
τὰ ἱερὰ ἐκάλυπτεν ἀρχαῖά μας τεμένη,
καὶ ἄλλο δὲν ἠκούετο ᾽ς τὸ μαῦρον ταύτης σκότος,
εἰμὴ ἀλύσσων δουλικῶν ὁ θορυβώδης κρότος.
Τῶν ἐλευθέρων τράχηλον, τὰ στήθη τῶν ἀνδρείων
ἐβάρυνεν ὁ σιδηροῦς τυραννικὸς βραχίων·
καὶ ἀντὶ δάφνης στέφανον, αἰσχρὸν χιτῶνα δούλων
ἐφόρουν τὰ στενάζοντα τέκνα τῶν Θρασυβούλων.
Πλὴν μὲ βροντῆς τρομακτικῆς ἀστραπηφόρον κρότον
ἡ δόξα ἐνθρονίζεται ᾽ς τὸν θρόνον της τὸν πρῶτον.

Χαῖρε, ἡμέρα ἔνδοξος τῆς παλιγγενεσίας!
Ῥοδόχρυσος ἀνέτειλες, ἠὼς Ἐλευθερίας!
λαμπρότερον ἐπέχυσεν ὁ ἥλιός σου σέλας,
διώκων τῆς δουλείας μας τὰς σκοτεινὰς νεφέλας·
αἱ φλογεραὶ ἀκτῖνές του κ᾽ ἡ λάμψις των ἡ τόση
εἰς ὅπλα χρυσοστίλβοντα λαμπρῶς ἀντανακλῶσι.

Ἐλευθερία, ὦ θεὰ τοῦ Ἕλληνος φιλτάτη!
ὁπότε ποῦς βαρβαρικὸς τὴν γῆν σου κατεπάτει,
δραπέτις ἐκ τῆς παλαιᾶς, ἐνδόξου σου ἑστίας,
πολεμικοὺς ἐμόρφονες λαοὺς τῆς Ἑσπερίας·
ἡ θέα σου φέρει ἠχὼ νικητικῶν παιάνων,
κ᾽ εἶν᾽ ἡ φωνή σου κεραυνὸς ᾽ς τὰ ὦτα τῶν τυράννων.

Ὡς ὁ κοχλάζων ἀφανὴς κρατὴρ τοῦ Βεζουβίου,
μετὰ φρικώδους κλονισμοῦ καὶ συριγμοῦ ἀγρίου
ἐξαίφνης ἐκρηγνύμενος, καπνοῦ ἐκπέμπει νέφη
καὶ, φλόγας ᾅδου ἐξεμῶν, τὰ πέριξ καταστρέφει,
φλογώδεις μέχρις οὐρανοῦ μύδρους ἐκσφενδονίζων
καὶ ἀπὸ λάβαν ποταμοὺς πυρίνους σχηματίζων·
οὕτω καὶ ἡ ἐκδίκησις, ἡ βράζουσα 'ς τὰ στήθη,
κατὰ τυράννων σήμερον βιαίως ἐξεχύθη,
καὶ παρ' ἐλπίδα ἔξαφνα λαῶν τῶν Εὐρωπαίων
ξυπνᾷ ὁ ἀλυσσόδετος βαρέως ῥέγχων λέων.

. . . . . .

Εἰς Θήβας κατὰ τοὺς καιροὺς ποτὲ τοὺς παρελθόντας,
ὁ Κάδμος ὅταν ἔσπειρε τοῦ δράκοντος ὀδόντας,
γιγάντειοι τ' ἀνάστημα καὶ πάλλοντες τὸ δόρυ
ἀπὸ τὴν γῆν ἐφύτρωσαν ἄνδρες ἀσπιδοφόροι.
Κι' ἀπὸ τοῦ Ῥήγα σήμερον 'γεννήθησαν τὸ αἷμα,
'ς τὰς κεφαλάς των φέροντες τῆς νίκης λαμπρὸν στέμμα,
Καραϊσκάκης, Βότσαρης, Κανάρης καὶ Μιαούλης,
Γρίβας, Νικήτας, Περραιβὸς, Φλέσσας καὶ Κυριακούλης,
ἀστέρες χρυσοστίλβοντες 'ς τὸν τρέχοντα αἰῶνα,
ζωσθέντες μ' ἐνθουσιασμὸν ξίφη τυραννοκτόνα.
Φωτίζει τὸν ἀστερωπὸν οὐράνιόν μας θόλον
ἡ μαυροπόρφυρος πυρὰ τῶν καιομένων στόλων,
καὶ ἰαχαὶ ἀκούονται εἰς μακρυνὰς ἐκτάσεις·
καὶ μὲ τὸ κῦμα τὸ γλαυκὸν τῆς ἠχηρᾶς θαλάσσης
φέρει, φυσῶν ὁ ζέφυρος μὲ αὖραν γαληναίαν,
νέων Περσῶν ναυάγια πρὸς δόξαν πάλιν νέαν.

Ὁποῖος ἐνθουσιασμὸς κατὰ τυράννων τότε,
καὶ πόσοι οἱ τῆς ἀρετῆς καὶ δόξης θιασῶται!
καὶ σήμερον ὁ ἀριθμὸς ὁπόσος τῶν ὑπούλων,
τῶν ῥαδιούργων, τῶν κλεπτῶν, τῶν ἀναισχύντων δούλων!
Ἀλλοίμονον! ἀπέβησαν εἰς μάτην τόσοι κόποι,
καὶ διὰ τῆς διαφθορᾶς τὸ μέλλον μας ἐκόπη!

παρῆλθε, καθὼς ὄνειρον, ἡ πρώτη εὐκλειά μας,
καὶ ὁ τοῦ πατριωτισμοῦ πολύτιμος ἀδάμας
δὲν στίλβει πλέον 'ς τὰς ψυχάς, τελείως ἠμαυρώθη. . . .
τὴν δόξαν διεδέχθησαν τῆς ἀδοξίας πόθοι!

—

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ.

Ὁ κυριάρχης τῶν δασῶν, ὁ βαθυχαίτης λέων,
ἐντὸς τῶν Ἀφρικανικῶν κοιμώμενος σπηλαίων,
εἰς ζῶα εἶν' ἀκίνδυνος καὶ θέας ἀτρομήτου,
καὶ μόλις τὴν ἠχὼ 'ξυπνᾷ ἡ καίουσα πνοή του.
'Σ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας του τὴν κεφαλήν του κλίνει
κ' ἔχει τὸ ὄμμα του θολὸν, ὡς κάρβουνον ποῦ σβύνει·
ἀλλ' ἅμα, σείσας τὴν οὐρὰν, μ' ὁρμὴν ἀναπηδήσῃ
καὶ πέριξ μεγαλοπρεπῶς τὴν κεφαλὴν κινήσῃ,
καὶ πεύκης σῆμα βρύχημα ἀφήσῃ φρικαλέον,
τρέμουσι τότε κορυφαὶ καὶ ῥίζαι τῶν ὀρέων,
βαρυβομβοῦσι φάραγγες μὲ ὑπὲρ φύσιν κλόνον,
καὶ τ' ἄλλα ζῶα κρύπτονται ἐντὸς πυκνῶν δρυμώνων.

Κι' ὁ πιεζόμενος λαὸς, ὁ στένων κ' ἡσυχάζων,
τὸν εἰς τὰ δάση λέοντα καθ' ὅλα ὁμοιάζων,
ὅταν σιγᾷ σκεπτόμενος νομίζεις πῶς κοιμᾶται.
Τὸν ἀπατῶσι βασιλεῖς, τὸν παίζουν διπλωμάται,
καὶ ὑπουργίσκοι κόλακες, χαλκεύοντες ἀλύσσους,
εἰς τοῦ μὴ ὄντος νὰ ῥιφθῇ ποθοῦσι τὰς ἀβύσσους.
Πλὴν ὅταν αἴφνης μὲ φωνὴν ὡς κεραυνῶν χιλίων
ἀναπηδήσῃ μανικῶς καὶ, τὴν αἰχμήν του σείων,
ἀνάψῃ εἰς τὴν λύσσαν του τὰς πόλεις ὡς λαμπάδας
καὶ σείσῃ μὲ στρατεύματα βουνὰ καὶ πεδιάδας,
τὰ πλήθη τότε τὰ δειλὰ κολάκων αἰσχροτάτων
ὡς οἱ κοχλίαι κρύπτονται 'ς τὸ ὀστρακόδερμά των.

Μονάρχαι τῆς γῆς, τρέμετε! τὸ κίνημά του μόνον
νὰ προξενήσῃ δύναται πολλῶν ταγμάτων φόνον!

Σ' τὸ τρομερόν του βρύχημα ὁ θρόνος σας ὁ τρέμων
σαλεύεται, ὡς κάλαμος ὑπὸ σφοδρῶν ἀνέμων·
καὶ μὲ χαλκίνην δεξιὰν, εἰς τὸ καθέν σας βῆμα
πρὸς ὅσους τὸν ὑβρίζετε δεικνύει χαῖνον μνῆμα.
Μακάριος εἶν' ἐξ ὑμῶν καὶ εὐτυχὴς ἐκεῖνος,
ὁ μεταξὺ λεόντων ζῶν ἀφόβως κἰ ἀκινδύνως·
ὁ τὸν λαόν του κυβερνῶν μετ' εὐπροσίτου ἤθους,
ὡς μόνον φέρων θώρακα τὴν εὔνοιαν τοῦ πλήθους.

Δουλείας νὺξ τρομακτικὴ κ' αἰσχραὶ ἀγέλαι δούλων
τὴν κλασικὴν ἐκάλυπτον χώραν τῶν Θρασυβούλων,
καὶ ἡ Ἑλλὰς, περίλυπος τὰ τέκνα της ζητοῦσα,
'ς τοὺς συντριμμένους τάφους των ἐκάθητο θρηνοῦσα.
Πλὴν ἥλιος ἐθέρμανε ἡρώων νέων στήθη,
κ' ἡ νὺξ τοῦ αἴσχους εἰς τιμῆς ἡμέραν μετεβλήθη,
κ' ἤνοιξε στάδιον εὐρὺ ἡ σπάθη καὶ ἡ γλῶσσα,
καὶ ἡ θρηνοῦσά μας Πατρὶς ἠγέρθη μειδιῶσα·
τὸν δ' Ἕλληνα, δαφνοστεφῆ κ' εἰς χέρσον κ' εἰς πελάγη
ἰδοῦσα ἡ ὑφήλιος, μεγάλως ἐξεπλάγη.

Πλὴν τὸν λαμπρόν μας οὐρανὸν δουλείας πάλιν σκότη
ἐκάλυψαν, κ' ἦλθε σχεδὸν ἡ μαύρη νὺξ ἡ πρώτη,
κ' εἰς φῶς σελήνης σκυθρωπῆς, σβυνόμενον καὶ τρέμον,
χορεύει ὁ ἀχόρταγος τῆς Παβαρίας δαίμων,
καὶ ροκανίζει τὰ ὀστᾶ τοσούτων μας προμάχων
πρὸς κόρον τῶν πεντήκοντα ἀπλήστων του στομάχων...
Ἀλλὰ εἰς τοῦ ὁρίζοντος τὰς μελανὰς ἐκτάσεις
λάμπει ἀστὴρ μὲ ζωηρὰς φωτὸς ἀντανακλάσεις,
κ' ἡ φερομένη πρὸς αὐτὸν λαμπρόχρυσος νεφέλη
φορὰν δευτέραν τὴν φυγὴν τοῦ σκότους ἀναγγέλλει.
Ἡ τελευταία μας ἐλπὶς εἶν' ὁ ἀστὴρ ἐκεῖνος,
λαμπρότερόν τι χέον φῶς ἡλιακῆς ἀκτῖνος,
καὶ εἶν' ἡ πορφυρόχρυσος περὶ αὐτὸν νεφέλη
τὸ Σύνταγμα τὸ ἱερὸν, ὁποῦ ὁ Ἕλλην θέλει.

—

ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΑΡΡΗΞΑΣΑΝ ΤΑ ΔΕΣΜΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΝ.

Τί τρέμει τὸ Δικτύναιον καὶ σείεται ἡ Ἴδη;
Κορύβαντες τὰ δόρατα μὴ κρούουν εἰς ἀσπίδας;
Τυφῶνας δρακοντοσκελεῖς ἡ γῆ μὴν ἀναδίδει,
ἢ μὴ καταποντίζεται ὑπὸ τὰς καταιγίδας;

Μήτε Κορύβαντες κροτοῦν τὰ δόρατα 'ς ἀσπίδας,
μήτε ἡ γῆ τρομακτικοὺς Τυφῶνας ἀναδίδει,
μήτε καταποντίζεται ὑπὸ τὰς καταιγίδας·
ἀλλ' εἶναι τὸ ἡραίστειον, τὸ ἐξανάπτον ἤδη.

Ἀλλ' εἶναι καταπληκτικὸς σεισμὸς Ἐλευθερίας,
κατεδαφίζων φρούρια καὶ θρόνους τῶν τυράννων,
κ' ἡρώων φάλαγξ, τὸν ζυγὸν συντρίψασα δουλείας,
ἀγαλλομέν' εἰς ἄσματα ἀρχαϊκῶν παιάνων.

Ἰδέ!... ἐκεῖ ποῦ ἀετὸς τὴν φωλεάν του κτίζει,
ποῦ ἀναπνέει ἡ δορκὰς ἐλεύθερον ἀέρα,
σταυροῦ σημαία ἱερὰ ἀνέτως κυματίζει,
καθὼς εἰς στήθη εὔοσμα κόμη εὐοσμωτέρα.

Ἄκουσον!... μὲ τὸν θόρυβον χειμάρρων κοχλαζόντων,
ποῦ διαχέει ἡ ἠχὼ εἰς νάπας, ἢ πεδία,
ἀκούονται κεραυνωδῶς καὶ εἰς ξηρὰν κ' εἰς πόντον
τὰ ποθητὰ ὀνόματα, Πατρὶς κ' Ἐλευθερία.

Ὁ φλογοβόλος σίδηρος 'ς τὸν ἥλιον ἀστράπτει,
σφιγγόμενος εἰς δεξιὰς ποῦ δὲν τὸν ἔχουν βάρος,
ἢ στήθη λάσια κοσμῶν, ποῦ ἡ τιμὴ ἀνάπτει,
κ' εἶν' τὸ τουφέκι κεραυνὸς καὶ ἡ ῥομφαία χάρος.

Ἀλλὰ 'ς τὴν ῥίζαν τοῦ βουνοῦ τί ἆρά γε μαυρίζει,
ἐκεῖ ποῦ γίγας κρέμαται φαλακρωμένος βράχος;
Μὴν ἦναι τῶν βουνῶν κλαδιὰ, ποῦ θύελλα κρημνίζει;
μὴν ἦναι ποίμνια αἰγῶν, ποῦ βόσκουν ἀταράχως;

Εἶναι οἱ Τοῦρκοι· κ' ἔρχονται, ὦ Σφακιανοὶ γενναῖοι,
τ' ἀκονισμένα σας σπαθιὰ ἂν κόπτουν νὰ ἰδῶσι,
κ' αἱ σφαῖραί σας αἱ ρολογερὰ ὡς μύδρος, ὅστις καίει,
ἂν ξεύρουν τῆς καρδίας των τὸν τόπον νὰ εὑρῶσι.

Χαρῆτε καὶ σκιρτήσατε εἰς τὴν δειλήν των θέαν!
Τὸ μαῦρον πυροβόλον του κανεὶς ἂς μὴ κενώσῃ!
εἶναι τιμὴ διὰ αὐτούς· μὲ μόνην τὴν ῥομφαίαν
καθεὶς σας ἀπὸ πτώματα τὸ ἔδαφος ἂς στρώσῃ.

Εἰς τοῦ ἀνάνδρου στήθους των τὰ χαυνωμένα βάθη
ἔχουν ἑδραῖον των σταθμὸν ὁ φόβος καὶ ἡ φρίκη·
καθεὶς των, τρέμων σήμερον, πρὸς αἶσχός του ἂς μάθῃ
δειλὸν πῶς εἶναι πρόβατον, καὶ σεῖς πεινῶντες λύκοι.

Ἂς μάθῃ ὅτι δούλειόν ζυγὸν δὲν φέρει Ἕλλην,
ὁ χαίρων εἰς τὸν ὅλεθρον κ' εἰς τῶν ἐχθρῶν τὰ σκῦλα,
ἀλλὰ σκορπίζει τὴν δειλὴν τῶν μισθωτῶν ἀγέλην,
καθὼς σκορπίζ' ἡ θύελλα τοῦ ῥθινοπώρου φύλλα.

Μὲ ἄνθη τοὺς κροτάφους σας κοσμήσατε, ἀνδρεῖοι!
εἶν' ἑορτὴ ὁ πόλεμος ὁ τοῦ ἐπαναστάτου,
κ' εἰς ἥρωα, ποῦ κεραυνοὺς κατὰ τυράννων σείει,
εἶναι ζωὴ αἰώνιος ἡ ὥρα τοῦ θανάτου.

Τρισένδοξος! εἰς τὴν βοὴν πεισματωδῶν πολέμων
ἐκεῖνος, ὅστις, μανικῶς ἐχθροὺς φονεύων, πίπτει
ὡς δρῦς, ποῦ μαύρη καταιγὶς ἢ λύσσα τῶν ἀνέμων,
βαρυξυπνοῦσα τὴν ἠχώ, ῥαγδαίως καταῤῥίπτει.

Εὐλογημένος ὁ ἀγὼν νὰ ἦν' ὁ ἱερός σας,
ἀθάνατος ἡ δόξα σας, ὦ τέκνα τῶν πολέμων!
ὁ Βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν νὰ ἦναι σύμμαχός σας,
κι' ὁ Τοῦρκος εἰς τὴν θέαν σας νὰ μένῃ Κάϊν τρέμων.

Κι' ἂν μὲ τῆς μάχης τὴν κλαγγὴν, ἥτις τὴν γῆν σας σείει,
ἡ βίβλος ἡ αἰώνιος ἀνοίξῃ τῶν μαρτύρων,
πρὸς μέλλουσαν ἀνατολὴν ἐνῷ τὸ φῶς σας δύῃ,
προφέρετε γενναίως τὸ « Οὐδὲν δουλείας χεῖρον. »

Εὐγνωμοσύνης δάκρυα θερμὰ τῶν ἀπογόνων
τὸ μάρμαρον τοῦ τάφου σας ἀφθόνως θέλουν λούσει·
τῆς ὑφηλίου θὰ κινῇ ἡ δόξα σας τὸν φθόνον,
δαφνοστεφὴς τὰ κύμβαλα ἀφοῦ ἡ Νίκη κρούσῃ.

Μὲ σάλπιγγα βαρύφθογγον ἡ Φήμη θὰ σαλπίσῃ
τὰ ἄπειρά σας τρόπαια εἰς γῆν καὶ εἰς θαλάσσας,
κ' ἡ ἱστορία ἀρετῆς παράδειγμα θ' ἀφήσῃ
τὴν μισοτυραννίαν σας, τὰ κατορθώματά σας.

—

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ « ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΡΗΓΑ. »

Στρέψε κ' ἰδὲ πῶς κεῖτονται, ἡμιταφεῖς ἀκόμη
ὡς σκελετοὶ γιγάντειοι, ἡ Αἴγυπτος κ' ἡ Ῥώμη.
Πλὴν ἡ Ἑλλὰς, ἡ κλασικὴ τῆς γῆς αὐτῆς γωνία,
ὅπου τὰ φῶτα ἔλαμψαν καὶ ἡ Ἐλευθερία,
καὶ μ' ὅλην τὴν λαμπρότητα ἡ δόξα τῶν αἰώνων
ἐπὶ τῆς γῆς της ἔστησε τὸν χρυσαυγῆ της θρόνον·
ὅπου γελᾷ ὁ οὐρανὸς, ὅπου εἰσέτι θείας
ἠχοῦσι τὰ πελάγη της ἀρχαίας ἁρμονίας,
κ' ἐπὶ τῶν τόσων λίθων της ἀνεξαλείπτως μένει
ἡ ἱστορία, μὲ χρυσᾶ στοιχεῖα γεγραμμένη·
ἡ δαφνοστόλιστος Ἑλλὰς, ὡς κόρη νεκρωθεῖσα
καὶ ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν δόμων της ταφεῖσα,
εἰς τὸ βιβλίον τῶν Μοιρῶν ἐγράφη ὅτι πάλιν
τῆς δόξης θὰ περιβληθῇ τὴν χλαῖναν τὴν μεγάλην.

Τίς εἶναι ὁ καθήμενος ὑπὸ ἰτέαν κοίλην
εἰς παλαιοῦ τινος ναοῦ συντετριμμένην στήλην;. . .
Μὴν ἦναι μισοτύραννον τοῦ Ἁρμοδίου φάσμα,
ἀπό τι καταχθόνιον ἀναπηδῆσαν χάσμα,
ἐμβεβλημένον ἐξ ἀτιμῶν διαφανῆ χλαμύδα
κ' ἐλθὸν μὲ δρόσου δάκρυα νὰ λούσῃ τὴν πατρίδα;

Ὄχι! διότι φάσγανον δὲν κρύπτ' ὑπὸ μυρσίνην,
οὐδ' ἔχει τὴν παρὰ νεκροῖς ἀτάραχον γαλήνην,
ἀλλὰ εἰς τοῦ μετώπου του τὰς ἐλαφρὰς ῥυτίδας
ἀνακαλύπτω λογισμῶν ἀγρίας καταιγίδας.
Λοιπὸν τίς εἶναι; . . . δίωξε τὸ νέφος, ὦ σελήνη,
ὅπου ὡς παραπέτασμα τὴν λάμψιν σου σμικρύνει,
καὶ ῥίψε πλόκαμον χρυσοῦν ἡδυπαθῶν ἀκτίνων·
πέμψον τὸ νέφος πρὸς ἐμὲ, τὸ φῶς σου ἐπ' ἐκεῖνον . . .
Τὸν εἶδον!. . . τὸν ἐγνώρισα! . . . ὁ θεῖος ἦτον Ῥήγας,
ὁ μόνος τοῦ αἰῶνός μας ἐν μέσῳ νάνων γίγας.

Πιστεύσατε τοὺς παλαιοὺς περὶ Ὀρφέως μύθους,
ὅτι ἐκίνει τραγῳδῶν τὰ δένδρα καὶ τοὺς λίθους.
Ὁ Ῥήγας μὲ τῆς λύρας του τοὺς γλυκυτάτους φθόγγους
σαλεύει τῆς Ἑλλάδος μας τὰ ὄρη καὶ τοὺς λόγγους,
καὶ παλαιοὶ ἡμίθεοι κατενθουσιασμένοι
πέριξ του τὸν πυρρίχιον χορεύουν ὡπλισμένοι,
καὶ τὰ ἐδάφη τρέμουσι καὶ ἀντηχοῦν τὰ ὄρη . . .

Ἰδοὺ ἐν μέσῳ τοῦ φωτὸς κατερχομένη κόρη
μὲ χλαῖναν αἱματοβαφῆ καὶ κυματιζομένην,
μὲ κεφαλὴν περιλαμπῆ ἐκ δάφνης ἐστεμμένην,
μ' ἀστράπτον εἰς τὴν δεξιὰν ξίφος τυραννοκτόνον,
δι' οὗ τοσούτους ἔσφαξε τυράννους τῶν αἰώνων.
Τὸ βλέμμα της εἶναι ἀκτὶς ἐαρινοῦ ἡλίου·
πατεῖ, κ' ὑπὸ τὸν πόδα της τὰ ἄνθη τοῦ πεδίου
θείαν λαμβάνουσιν ὀσμὴν Μαραθωνείων ῥόδων.
Νεύει, καὶ τόσαι ἐπὶ γῆς ἀγέλαι ἀνδραπόδων,
ἡμέρας ἀποσείσασαι καὶ δουλικὰς καὶ μαύρας,
τὰς ἐλευθέρας πνέουσι τῆς εὐνομίας αὔρας·
εἰς τέφραν καταφρονητὴν μὲ ἕν της βλέμμα μόνον
νὰ μεταβάλῃ δύναται τὰς πόλεις δέκα θρόνων.
Μ' Ἀγγέλου χάριν πτερωτὴ τὸν Ῥήγα πλησιάζει,
καὶ μὲ φωνὴν μελίῤῥυτον τοιαῦτα 'ς αὐτὸν κράζει:

« Ἐπάνω τοῦ διαφανοῦς ἐδάφους τῶν ἡλίων,
« ὅπου βιοῦσι τάγματα πνευμάτων ἀϊδίων,
« εἶναι ἡ κατοικία μου. Ὁ μ' ἕνα λόγον πλάσας
« τὰ φωτοβόλα σώματα, τὴν γῆν καὶ τὰς θαλάσσας,
« τοὺς ἐπὶ τῶν σφαιρῶν λαοὺς μ' ἐνεπιστεύθη ὅλους.
« Ἐγὼ μὲ ἕν μειδίαμα εἰς κήπους μοσχοβόλους
« νὰ μεταβάλλω δύναμαι ἀγριωμένην φύσιν,
« κ' εἰς ἰδεῶν ἀνατολὴν τὴν τοῦ ἡλίου δύσιν.
« Τίὲ τῆς γῆς! τὸ ἔθνος σου, τὸ προσφιλές μου πάλαι,
« ἀγέλαι κατεπλάκωσαν βαρβαρικαὶ μεγάλαι.
« Ἐκ νέου, βλέπεις, πρὸς αὐτὸ νὰ καταβῶ σπουδάζω·
« μὲ τὸ προσέταξ' ὁ Θεὸς, καὶ ἐγὼ ἐσὲ προστάζω.
« Λάβε τὸ ξίφος μου αὐτὸ, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους
« ἀναριθμήτους χάραξον τῆς τυραννίας τάφους·
« θραῦσον τὰ δουλικὰ δεσμὰ τῶν σκοτεινῶν αἰώνων,
« κἰ ἀνάσυρον τὸ κλέος του ἐκ τοῦ βυθοῦ τῶν χρόνων. »

—

ΕΚ ΤΗΣ ΩΔΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ.

Ἐμαστίζετο πρὸ χρόνων ἀπὸ φάσμα τυραννίας
τῶν Ἑλλήνων ὁ γενναῖος καὶ ἐλεύθερος λαὸς,
τὸν ἐλησμόνησεν ὁ κόσμος καὶ ἐφαίνετο ἐκ βίας
πῶς τὸν εἶχε λησμονήσει καὶ ὁ ἴδιος Θεός!

Τέρψις του ἡ λύπη ἦτον καὶ σιγὴ ἡ λαλιά του,
καὶ πικρὰ ἀπελπισία ἡ γλυκειά του ἐλπίς·
μέλλον του, ὁ μαῦρος πέπλος ἑνὸς ἀφανοῦς θανάτου,
καὶ αἰσχρὰ αὐθαιρεσία τῶν θεσμῶν του ἡ κρηπίς.

Ἀλλ' ἐξύπνησεν ὡς λέων, κ' εἰς τὸ κίνημά του μόνον
ἔσβυσε τῆς δεσποτείας ὁ ἀμαυρωθεὶς ἀστὴρ,
καὶ ἀντὶ νὰ καταστρέψῃ ὑπεστήριζε τὸν θρόνον,
τὸν ὁποῖον εἶχε πλάσει ἡ γιγάντειός του χεὶρ.

Στέψατε μὲ δάφνας νέας
τὸν ἀρχαῖον Παρθενῶνα,
κ' εἰς τὰς χεῖρας μὲ ἐλαίας,
ὡς μὲ σύμβολον εἰρήνης,
χύσατε ἐπὶ τῶν βράχων
μὲ χαρᾶς τερπνὸν ἀγῶνα
ὅ,που τάφοι τῶν προμάχων
δάκρυα εὐγνωμοσύνης.

Ὦ τρισένδοξος ἡμέρα! ὦ τοῦ Σεπτεμβρίου τρίτη!
τῆς Ἑλληνικῆς εὐκλείας εἶσαι λάμψις καθαρή!
σ' ἀποστρέφεται τὸ σκότος καὶ τὸν ἥλιόν σου φρίττει,
καὶ σὲ τρέμουν οἱ αὐθάδεις μέχρι τοῦδε Βαυαροί.

Ὡς ἀντίζηλόν σου ἔχεις τὴν ἡμέραν τοῦ Μαρτίου·
τῆς ὀργῆς μας εἰς ἐκείνην ἐξερράγη ἡ χολή,
καὶ εἰς σὲ μετ' εὐφημίας κ' ἐνθουσιασμοῦ ἁγίου
τοῦ Συντάγματος ἐφάνη ἡ χρυσῆ ἀνατολή.

Τῆς ἐλευθερίας ἤδη ἀνυψοῦνται τὰ τεμένη
καὶ οἱ ὕμνοι της ἠχοῦσιν ὡς θαλάσσης ἰαχή,
καὶ τὸ δάκρυ ἀπομάττει ἡ Ἑλλὰς ἀγαλλομένη
κ' εἰς ᾠδὰς ἐναρμονίους κάθε βράχος ἀντηχεῖ.

Στέψατε μὲ δάφνας νέας
τὸν ἀρχαῖον Παρθενῶνα,
κ' εἰς τὰς χεῖρας μὲ ἐλαίας,
ὡς μὲ σύμβολον εἰρήνης,
χύσατε ἐπὶ τῶν βράχων
μὲ χαρᾶς τερπνὸν ἀγῶνα
ὅ,που τάφοι τῶν προμάχων
δάκρυα εὐγνωμοσύνης.

Διατί, ἐχθροὶ τοῦ θρόνου, κόλακες τῆς τυραννίδος,
τρέμετε, καὶ ἀπὸ φόβον σᾶς ἐσβέσθη ἡ πνοή;
ἐννοήσατε κἂν τώρα πῶς οἱ φίλοι τῆς πατρίδος
εἶναι λέοντες γενναῖοι, καὶ σεῖς εἶσθε λαγωοί;

Ἐννοήστατε κἂν τώρα πῶς θὰ δώσητε τὸν λόγον
τῶν αἰσχίστων πράξεών σας, Παυσανίαι δολεροί;
πῶς θὰ σύρετε τοῦ Ἔθνους τὴν κατάραν καὶ τὸν ψόγον,
εἴτε ζῶντες ἐν ἀγνοίᾳ, εἴτε κείμενοι νεκροί;

Ἂν καλῶς τὸ ἐννοεῖτε, ἄγετε! καιρὸς ἀκόμα!
᾽ς τὴν θεὰν τοῦ Ἁρμοδίου ἀπονείματε τιμάς·
χύσατε εἰς τὸν βωμόν της μὲ ταπεινωμένον ὄμμα
ἕνα δάκρυ μετανοίας καὶ συμψάλλατε μ᾽ ἡμᾶς.

Στέψατε μὲ δάφνας νέας
τὸν ἀρχαῖον Παρθενῶνα,
κ᾽ εἰς τὰς χεῖρας μὲ ἐλαίας,
ὡς μὲ σύμβολον εἰρήνης,
χύσατε ἐπὶ τῶν βράχων
μὲ χαρᾶς τερπνὸν ἀγῶνα
ὅ,που τάφοι τῶν προμάχων
δάκρυα εὐγνωμοσύνης.

Δὲν θὲ νὰ μᾶς εἴπῃ πλέον ἡ ζηλότυπος Εὐρώπη:
« Λαὲ τῆς Ἑλλάδος, ἔρρε! σ᾽ ἔπλασα ἐκ μηδενὸς,
« πλὴν ἀπέβησαν εἰς μάτην καὶ τὰ χρήματα κ᾽ οἱ κόποι,
« εἶσαι ἄξιος νὰ σ᾽ ἔχῃ δοῦλον ὁ Ὀθωμανός! »

Ἀλλ᾽ ἡμεῖς θὲ νὰ εἰπῶμεν μ᾽ ὑπερηφανίας βλέμμα:
« Στρέψατε τὰ ὄμματά σας, διπλωμᾶται τῶν Αὐλῶν!
« ἡ πορφύρα μας δὲν εἶναι ἐρυθρὰ ἀπὸ τὸ αἷμα,
« ἀλλὰ εἶν᾽ ἀπὸ τὰ ῥόδα τῶν κλεινῶν Θερμοπυλῶν.

« Καὶ ὁ Ὄθων μας δὲν εἶναι τῆς Ἑλλάδος ὁ δεσπότης,
« ἀλλὰ εἶναι τῶν Ἑλλήνων κεφαλὴ καὶ ἡγεμών,
« ὁ ὑπήκοος πολίτης, ὁ πολίτης στρατιώτης,
« ὅστις ψάλλει δακρυχέων, τοὺς μονάρχας σας τιμῶν. »

Στέψατε μὲ δάφνας νέας
τὸν ἀρχαῖον Παρθενῶνα,
κ᾽ εἰς τὰς χεῖρας μὲ ἐλαίας,
ὡς μὲ σύμβολον εἰρήνης,

χύσατ' ὑπὲρ τῶν προμάχων
μὲ χαρᾶς τερπνὸν ἀγῶνα
κ' ὑπὲρ τῶν τριῶν Συμμάχων
δάκρυα εὐγνωμοσύνης.

Εἰς τὴν Πνύκα! εἰς τὴν Πνύκα! Πληρεξούσιοι τοῦ Γένους!
εἰς τὴν Πνύκα! τῆς Ἑλλάδος ἀριμάνειε λαέ!
Ἐκεῖ ἔτι παταγοῦσι κεραυνοὶ τοῦ Δημοσθένους,
καὶ τῶν Περικλέων ἔτι μελῳδοῦσιν αἱ σκιαί.

Θὰ σᾶς ἴδωσιν ἐκεῖθεν εἴκοσι μακροὶ αἰῶνες,
καὶ θὰ σᾶς χειροκροτήσουν τῶν νερτέρων οἱ χοροί·
ὑπερήφανοι ἐμπρός σας θὰ ὑψοῦντ' οἱ Παρθενῶνες,
καὶ τῆς Ἀθηνᾶς οἱ βράχοι θ' ἀντηχῶσι σοβαροί.

Ἀπ' ἐκεῖ τὰ Περσοφάγα κύματα τῆς Σαλαμῖνος
κατηλέκτριζον τὸ πάλαι τῶν προγόνων τὰς ψυχὰς,
στίλβοντα ὑπὸ τὰς λάμψεις τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος·
ἀπ' ἐκεῖ εὐθύμους τώρα θὰ ἀκούετ' ἰαχάς:

Στέψατε μὲ δάφνας νέας
τὸν ἀρχαῖον Παρθενῶνα,
κ' εἰς τὰς χεῖρας μὲ ἐλαίας,
ὡς μὲ σύμβολον εἰρήνης,
χύσατ' ὑπὲρ τῶν προμάχων
μὲ χαρᾶς τερπνὸν ἀγῶνα
κ' ὑπὲρ τῶν τριῶν Συμμάχων
δάκρυα εὐγνωμοσύνης.

Ἡ σφραγὶς, ἥτις κυρόνει τῶν λαῶν ἐπαναστάσεις,
εἶναι τῆς Ἐλευθερίας ἡ αἱματηρὰ σφραγίς·
φέρει πλάστιγγα καὶ ξίφος, ὡς αἱματηρὰς ἐκφράσεις,
ὡς σημεῖα τῆς νομίμου τῶν τυραννικῶν σφαγῆς.

Ἀλλὰ ἡ σφραγὶς τῶν νέων ἀναιμάκτων ὅμως Βρούτων
ἔφερε γλυφὰς ἐντέχνους, πρωτοτύπους καὶ ἁπλᾶς,
εἶχε δάφνην καὶ ἐλαίαν καὶ ἐπίγραμμα τοιοῦτον:
« Μάθημα 'ς τῆς γῆς τὰ ἔθνη δίδει πάλιν ἡ Ἑλλάς. »

Τὸ πᾶν ἤλλαξε! καὶ ἕνας στεναγμὸς εἰς τοὺς ἀστέρας,
μία μόνον δακρυφόρος ἀνυψώθη οἰμωγή·
δοῦλος ἔπεσεν ὁ Ἕλλην εἰς τὴν κλίνην τὸ ἑσπέρας,
καὶ ἐλεύθερον τὸν εἶδεν ἡ ἀκόλουθος αὐγή.

Στέψατε μὲ δάφνας νέας
τὸν ἀρχαῖον Παρθενῶνα,
κ᾽ εἰς τὰς χεῖρας μὲ ἐλαίας
ὡς μὲ σύμβολον εἰρήνης,
ὕμνους ᾄσατε κ᾽ ἐπαίνους
μὲ χαρᾶς τερπνὸν ἀγῶνα
εἰς τοὺς ἥρωας τοῦ Γένους
ἕνεκεν εὐγνωμοσύνης.

Μεσονύκτιον χθὲς ἦτον, ὅταν σκεπτικὸς καὶ μόνος
εἰς τοῦ γηραιοῦ Θησείου ἐκαθήμην τὰς στοάς,
καὶ, φαντασιῶδες τέκνον προοδευτικοῦ αἰῶνος,
μὲ τῆς παλαιᾶς εὐκλείας συνωμίλουν τὰς σκιάς.

Ὕπνωττε τὸ πᾶν κ᾽ ἠγρύπνουν οἱ γλυκοὶ ἀστέρες μόνοι,
ἡ σελήνη εἶχε δύσει ἐρυθρὰ καὶ σκυθρωπή·
ἐκ τοῦ κόσμου ᾐσθανόμην κάτι νὰ μ᾽ ἀποξενόνῃ,
καὶ τὰς τρίχας νὰ μ᾽ ὀρθόνῃ ἡ ἁγία σιωπή.

Αἴφνης φῶς περιεχύθη καὶ στραφεὶς μὲ φρίκην εἶδα
ὠχριῶντας τοὺς ἀστέρας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φωτός,
κ᾽ ἤκουσα φωνὴν μακρόθεν ὡς κροτοῦσαν καταιγίδα,
ἥτις ἔψαλλε κ᾽ ἠντήχει σοβαρὰ ὁ Ὕμηττός.

Στέψατε μὲ δάφνας νέας
τὸν ἀρχαῖον Παρθενῶνα,
κ᾽ εἰς τὰς χεῖρας μὲ ἐλαίας,
ὡς μὲ σύμβολον εἰρήνης,
ὕμνους ᾄσατε κ᾽ ἐπαίνους
μὲ χαρᾶς τερπνὸν ἀγῶνα
εἰς τοὺς ἥρωας τοῦ Γένους
ἕνεκα εὐγνωμοσύνης.

Καὶ, ἀκούσας κοῦφον βῆμα ἡ ἠχὼ νὰ ψιττακίζῃ,
ἔστρεψα . . . καὶ πρὸς τὰ βάθη τῶν προναϊκῶν στηλῶν
μὲ ποδήρη λευκὴν χλαῖναν εἶδον φάσμα νὰ βαδίζῃ,
ὑπερήφανον ὡς λέων κὶ ὡς αἱ στῆλαι ὑψηλόν.

Στέμμα δάφνης ἡμαγμένον εἰς τὴν κεφαλὴν ἐφόρει,
εἰς τὰς χεῖράς του ἐκράτει δέλτον λευκοκυανῆν,
κ' ἔλαμπε φωταυγεστάτη ἡ τῶν ὀφθαλμῶν του κόρη
ὡς ὁ Σείριος ὁ λάμπων εἰς ἑσπέραν σκοτεινήν.

Μὲ ἠκόντισεν ὡς μ' εἶδεν ἓν μυστηριῶδες βλέμμα,
τὸ ὁποῖον, ὡς νὰ εἶχεν ἰσχὺν φρίκης μαγικὴν,
μοῦ ἐνέκρωσε τὸ σῶμα, μοῦ ἐπάγωσε τὸ αἷμα . . .
καὶ ᾠδὴν ἀναισθητήσας ἤκουον ἁρμονικήν.

Στέψατε μὲ δάφνας νέας
τὸν ἀρχαῖον Παρθενῶνα,
κ' εἰς τὰς χεῖρας μὲ ἐλαίας,
ὡς μὲ σύμβολον εἰρήνης,
ὕμνους ᾄσατε κ' ἐπαίνους
μὲ χαρᾶς τερπνὸν ἀγῶνα
εἰς τοὺς ἥρωας τοῦ Γένους
ἕνεκεν εὐγνωμοσύνης.

Καὶ ἱστὰς ἐνώπιόν μου ὁ λευκὸς ἐκεῖνος γίγας,
εἶπε μὲ φωνὴν βροντώδη: « Ξεύρεις ποῖος εἶμ' ἐγώ;
« Εἶμ' ὁ ἐλευθερωτής σας, εἶμ' ὁ πρωτομάρτυς Ῥήγας,
« ὅστις σήμερον τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σας εὐλογῶ.

« Ἔκοψα μὲ τὴν ζωήν μου τὰ δεσμὰ τῶν δούλων χρόνων,
« ἀλλὰ σήμερον πληροῦνται οἱ μεγάλοι μου σκοποί,
« καὶ αὐτὴν ὡς τελευταίαν ἐντολὴν σᾶς δίδω μόνον. »
Εἶπε, μ' ἄφησε τὴν δέλτον κ' ἔσβυσεν ὡς ἀστραπή.

Ἐξετήλυξα τὴν δέλτον μὲ τρεμούσας τότε χεῖρας,
μὲ σφοδροὺς καρδίας κτύπους καὶ μὲ ταραχὴν ψυχῆς,
καὶ ἀνέγνων γεγραμμένα μὲ μεγάλους χαρακτῆρας:
« Ἕλληνες! ὁμονοεῖτε καὶ θὰ εἶσθε εὐτυχεῖς. »

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ « ΑΠΑΤΡΙΔΟΣ. »

Μακρὰν, μακρὰν, Ἠλύσια Θεσσαλικὰ πεδία!
Ἂν ἄλλοτε ἐλάμπρυνεν ἁγνὴ Ἐλευθερία
τὸ ἅγιόν σας χῶμα·
ἂν ἄλλοτε μὲ αἷμά της κατέβαψε τὰ ῥόδα,
πλανᾶται σήμερον εἰς σᾶς μὲ δεσμευμένον πόδα
καὶ δακρυσμένον ὄμμα.

Γῆ ἀτυχής! ὑπ' οὐρανὸν γελῶντα τὴν γαλήνην·
ἡ πάλαι ποτὲ δόξα σου σοὶ φέρει καταισχύνην,
αἱ νίκαι σου δειλίαν . . .
Ὁ Ἕλλην δι' αἱμάτων του σ' ἐπότιζε κ' ἱδρώτων,
ἀλλ' ἀπὸ μίαν ἔπιπτες μὲ μέγαν μόνον κρότον
εἰς ἄλλην τυραννίαν!

Ὁπόταν τὰ ἐδάφη σου ἀροτριᾷ ἡ σκάπτη,
τῶν πρώην συμπολεμιστῶν καὶ φίλων του ἐκθάπτει
ἡμίθραυστα κρανία·
ἐκπλήττεται . . . περίλυπος τὰς χεῖράς του σταυρόνει,
τὸ δακρυσμένον ὄμμα του εἰς ταῦτα προσηλόνει
καὶ λέγει, « δυστυχία! »

Δυστύχει! ναὶ, ὦ γενεὰ μεγαλουργῶν Εἱλώτων,
ἡ βυθισθεῖσα σήμερον ἀτίμως, ὡς τὸ πρῶτον,
εἰς ἀπραξίας ὕπνον·
κατάπινε τὸ δάκρυ σου σιγῶσα! τί στενάζεις,
ἐνῷ μὲ σάρκας ἀδελφῶν προθύμως ἑτοιμάζεις
τῆς τυραννίας δεῖπνον;

Ὅπου ἐπάτησ' ἡ σεπτὴ θεὰ τοῦ Ἁρμοδίου
ἐφύη μύρτος, καί τινος λαμπροῦ κοιμητηρίου
ἐπισκιάζει θύρας·
δειλή! τί τρέμεις βλέπουσα τῶν οὐρανῶν τὰ ὕψη;
εἰς κλάδος μύρτου δύναται τὸ ξίφος σου νὰ κρύψῃ,
καὶ σὺ δὲν ἔχεις χεῖρας;

Ἐρυθριῶσα ῥίψε κἂν ἀμφίβολόν τι βλέμμα
εἰς τοὺς καιροὺς τῆς δόξης σου, καθ' οὓς τὸ θάλλον σέμμα
σ' ἐκόσμει τῶν θριάμβων·
καθ' οὓς ῥομφαίαν ἔσειες εἰς χεῖράς σου μεγάλην,
καὶ ἡγεμόνες καὶ λαοὶ σὲ ἔβλεπον εἰς πάλην
δι' ὀφθαλμῶν ἐκθάμβων.

Ὦ! ἦσο τότε εἶδός τι μυθιστορίας νέον! . . .
ὁ Ῥήγας σ' ἐνεψύχονε μὲ βάρβιτον Τυρταίων
κατὰ δειλῶν τυράννων·
παρθένοι κρινοδάκτυλοι σὲ ἔῤῥαινον μὲ ῥόδα,
καὶ ὅλη ἔνθους ἤνοιγες ἐπτερωμένον πόδα
εἰς ἄσματα παιάνων.

Ἐκ τοῦ σεσυλημένου σου ἐκβᾶσα ἐρειπίου,
ἀρχαῖον τύπον ἔφερες ἀρχαίου μεγαλείου
'ς τὸ γαῦρον μέτωπόν σου·
ὡς λέων ὑπερήφανος ἐφώρμησας μὲ θάῤῥος,
καὶ ἀγογγύστως ὡς ἀμνὸς ὑπέμεινας τὸ βάρος
τῶν τόσων συμφορῶν σου.

Πλὴν φεῦ! παρῆλθον ἅπαντα καθὼς σκιὰ ὀνείρου,
καθὼς ἡδυπαθὴς πνοὴ μελῳδικοῦ ζεφύρου·
καὶ τρόπαιά σου τόσα
ἐνῷ τὸ κῦμα θλώμενον εἰσέτι ψιθυρίζει,
καὶ κάθε λίθος ἔνδοξον ἡμέραν σ' ἐνθυμίζει,
σὺ ἵστασαι σιγῶσα! . . .

Ἑλλάς! ὦ ὄναρ θελκτικὸν τῶν ἀνθηρῶν μου χρόνων,
ἀειθαλέστερε λειμὼν τῶν ἐπὶ γῆς λειμώνων,
σ' ἀφίνω δακρυχέων!
Σ' ἀφίνω! . . . καὶ πῦρ ἄσβεστον τὸ μέτωπόν μου φλέγει
καὶ ἀποτρόπαιος φωνὴ ἀκούω νὰ μοὶ λέγῃ:
« Τὴν βλέπεις τελευταῖον! »

Νὰ σοὶ προσφέρω ὤφειλον τὸν ἑαυτόν μου θῦμα,
ποθῶν ὡς μόνην ἀμοιβὴν νὰ μοὶ προσφέρῃς μνῆμα

ἐπί τινος τῶν βράχων σου,
ὅπου πετᾷ ὁ ἀετὸς καὶ ὅπου ἕνα ἕνα
τὰ κόκκαλα, ἐντὸς πετρῶν καὶ θάμνων σκορπισμένα,
ὑπάρχουν τῶν προμάχων σου.

ΕΚ ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ «ΧΙΟΥ ΔΟΥΛΗΣ.»

Πρὸς τῆς Ἐλάσσονος πλέων Ἀσίας ὁ ναύτης τὰς ὄχθας,
νῆσον φαιδρὰν ἀπαντᾷ οὐ μακρὰν τῆς εὐδαίμονος Σμύρνης.
Ἂν ἀρωμάτων τερπνῶν ἀτμοσφαῖρα εὐώδης τὴν λούῃ,
δὲν εἶν' αὐτὴ τῶν Μακάρων ἡ νῆσος . . . εἰς ἔαρος ὥραν,
ὅτε σιγῶσι πελάγη καὶ ὄρη κ' ἡ φύσις ὑπνώττει,
μυστηριώδης ἐὰν ἐξ αὐτῆς ἀποπέμπωνται φθόγγοι,
δὲν κατοικοῦσιν ἐκεῖ κινδυνώδεις τοῦ μύθου Σειρῆνες.

Χαῖρε, ὦ Χίος! ἂν ὄχι πατρὶς τοῦ μεγάλου Ὁμήρου,
γῆ, ὅπου κἂν ἐφαντάσθη τὸν Ὄλυμπον κ' ἔψαλλεν ἔνθους!
Κάτω τοῦ Αἴπους μὲ σέβας ἠσπάσθην τὴν πάραλον πέτραν,
ὅπου ἐκάθησ' ὁ γόνιμος νοῦς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος,
κ' εἰς τῆς νυκτὸς τὴν σιγὴν τὸ προσέχον μου οὖς ἠκροάσθη
μὲ τῶν λαμπόντων ἀστέρων τὴν ὅλως σεπτὴν ἁρμονίαν,
τὴν γρηγοροῦσαν ἠχὼ τῶν ἐπῶν τοῦ τυφλοῦ μουσολήπτου.

Χαῖρε, πατρὶς τῶν ἀνθῶν, σχινοστόλιστε κόρη τοῦ Πόντου!
εἶναι ἡ εὔμορφος γῆ σου μὲ αἷματ' ἀθώων βρεγμένη,
κ' εἰς τὰς ῥωγμὰς τῶν πετρῶν σου ὀστᾶ ἀπαντῶνται μαρτύρων.
Εἶδ' ὁραιδρὸς οὐρανός σου σκηνὰς τραγικὰς κι' ἀπευκταίας,
εἰς στεναγμοὺς γοεροὺς οἱ τραχεῖς σου ἐρράγησαν βράχοι,
κ' ἡ τῶν τυράννων πνοὴ τὰ ἀκμαῖά σου ἔφθειρε κάλλη.
Μίαν νὰ ψάλλω τολμῶ τῶν πολλῶν πενθηρῶν σου σελίδων,
κ' εἴθ' ἡ εἰκὼν τοῦ κλεινοῦ ἀοιδοῦ τοῦ Ἰλίου νὰ φέγγῃ,
ὡς φωτοβόλος λαμπὰς ὁδηγὸς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοῦ μου.

Γῆ ἱερὰ τῆς πατρίδος, ὦ γῆ τῶν πατέρων μου! πάλιν
τὰς μαγικάς σου πατῶ κ' αἰωνίως ἀνθούσας ἀκτάς σου,
ὅπου ὁ πόντος θρηνεῖ τὸν ἀδόξως στενάζοντα δοῦλον.
Σὲ χαιρετῶ, σεβασμία μορφὴ τοῦ χλοάζοντος Αἴπους.
Τοὺς πρόποδάς σου φιλεῖ τῆς Ἀσίας τὸ ἤρεμον κῦμα,
καὶ τὴν γυμνήν σου κοσμοῦν κορυφὴν τ' οὐρανοῦ αἱ νεφέλαι·
τῆς Βολισσοῦ ὁ ζευγίτης περᾷ τὰς βραχώδεις σου ῥάχεις,
ὅπως τυράννων αἰσχρῶν τὴν ἀχόρταστον πεῖναν κορέσῃ.
Χαίρετε, κῆποι φαιδροὶ τοῦ Βροντάδου, τῆς Χώρας, τοῦ
Κάμπου,
ὅπου, ἐλεύθερος παῖς, εὐτυχίας ἀνέπνευσα αὔρας·
ὅπου ἐν μέσῳ ἀνθώνων, ἐν μέσῳ τερπνῶν ἀρωμάτων,
μυστηριώδεις παλμοὺς ἡ καρδία μου πρῶτον ἠσθάνθη.
Χαῖρε καὶ σὺ, ἐὰν ζῇς, ἐρασμία καὶ πρώτη μου φίλη,
ὄναρ τοῦ βίου μου, μόνη ἐλπὶς, παρελθόν μου καὶ μέλλον!
Ἤγον μακράν σου ἡμέρας ὀδύνης, δεινῶν καὶ πικρίας,
κι' ὅτε δριμὺς πυρετὸς τὰς θολάς μου ἐτάραττε φρένας,
μόνον ἡ μνήμη σου ἤρκει νὰ παύσῃ τοῦ νοῦ μου τὸν σάλον.
Ἔφθασα ἤδη, πλὴν τρέμω ὁπότε ἐκ νέου θὰ σ' ἴδω,
κι' ἄγνωστος φόβος πληροῖ τὴν συνήθως γενναίαν ψυχήν μου.
Κλαίω τὴν τύχην σου, κλαίω, φαιδρὰ καὶ ὡραία πατρίς μου!
Ἔπρεπ' ἡ τύχη πρὸς σὲ νὰ φανῇ φειδωλὴ εἰς τὰ κάλλη,
ἵνα χαρῇς εἰς μακρὸν εὐτυχεῖς κ' ἐλευθέρας ἡμέρας.
Κύπτεις εἰς ξένον ζυγὸν τὸν αὐχένα σου, Χῖε, καὶ στένων
τῆς παλαιᾶς σου εὐκλείας ποθεῖς τὸ νεκρόσβεστον φάσμα·
ἀλληλουχούμενα εἶδες πολλάκις δεινὰ καὶ πικρίας,
κ' ἡ σιδηρότευκτος χεὶρ τῶν τυράννων τὰ ζέρνα σου θλίβει.
Ἅπλωσεν αὖτη εἰς πᾶσαν τὴν γῆν σου νεκρώσιμον πέπλον,
καὶ αὐθαιρέτως τρυγᾷ τοὺς ἱδρῶτας τῶν νέων Εἱλώτων.
Πλὴν ἐκδικήσεως ὥρα ἐπῆλθε, κ' ὁ ἄτιμος δοῦλος,
ὅλος ὀργή, τῆς Γενεύης θὰ πλήξῃ τὴν ἄπληστον Ὕδραν,
καὶ μειδιῶσα θὰ λάμψῃ καὶ πάλιν ἡ γῆ σου, πατρίς μου,
κ' ἐλευθερίας τερπνὰ θὰ κοσμήσουν τὰ ὄρη σου ἄνθη·

τὴν ἐθνικήν σου καὶ πάλιν θ' ἁπλώσῃς ἐνδόξως σημαίαν,
καὶ τῆς Εὐρώπης κι' Ἀσίας θὰ σύρῃς ἐκ νέου τὰ πλούτη.
Ἔτη ἐννέα μακράν σου ἐξόριστος, φθάνω μ' ἐλπίδα
ἢ ἐλευθέραν νὰ σ' ἴδω, ἢ ἔνδοξον τάφον νὰ εὕρω!

. . . . . .

Εἰς τοῦ Παρθένη τὰς ὄχθας ἐπάνω γηλόφου εὐσχήμου
ἔκειτο οἶκος λαμπρός, κατοικία ἀνθρώπου πλουσίου.
Τῶν Θυμιανῶν πορφυραῖ καὶ τετράπλευροι στῆλαι ἐκόσμουν
τὰς τῶν θυρῶν καὶ θυρίδων κομψὰς κ' εὐπρεπεῖς παραστάδας·
δώματα ἔσω εὐρέα καὶ αἴθουσ' ἀρκούντως μεγάλαι
κεκοσμημέναι ὑπῆρχον λαμπρῶς δι' ὡραίων ἐπίπλων.
Τῆς Ἐνετίας ἐκεῖ τὰ πολύτιμα κάτοπτρα, σκεύη
σπάνια, ἔδραι γλυπταὶ καὶ δασύμαλλοι τάπητες ἦσαν
ἐν ἁρμονίᾳ κοινῇ εὐπρεπῶς καὶ κομψῶς τεταγμένα.
Δύω θυρίδες κ' ἡ θύρα τῆς κάτω μεγάλης αἰθούσης
εἰς ἀγλαόδενδρον κῆπον ἠνοίγοντο, ὅπου τὸ ῥόδον
διὰ τὰ μύρα σεμνῶς ἠρυθρία ἐκλεύκου ἰάσμου·
ὅπου ὑάκινθοι, κρίνα καὶ ἴα καὶ ἄνθη ποικίλα
ἐφιλονείκουν τὸ γέρας τοῦ κάλλους, σιγῶντα εὐγλώττως.
Εἶχε δ' ὁ οἶκος ἓν σκεῦος ὡραῖον, ἓν ἔπιπλον ἄλλο,
τόσῳ πολύτιμον, ὅσῳ ὁ πλάσας αὐτὸ καλλιτέχνης
λέγεται μέγας Θεός, ὅστις ὅπως καὶ ὅταν τῷ δόξῃ
στέλλει ἐνίοτε κάτω 'ς τὴν γῆν μειδιῶντας Ἀγγέλους.
Κόρη χαρίεσσα, κόρη φαιδρά, ὡς πρωΐα εἰς ἔαρ,
ἔχει φῶς καὶ ζωὴν πανταχοῦ καὶ θελγήτρων μαγείαν·
τρεῖς πρὸς τὰς εἴκοσιν εἶδε φορὰς νὰ ἀνθήσουν τὰ ῥόδα,
κ' εἶχε τῶν ῥόδων τὴν δρόσον, τῶν ῥόδων τὸ εὔοσμον κάλλος.
Κόμη στιλπνή, μελανὴ ὡς ὁ ἔβενος· ζεῦγος ὀμμάτων,
ὅπου ἐξήστραπτε πῦρ, καταφλέγον τὴν γαῦρον καρδίαν
τοῦ πρὸς αὐτὰ αὐθαδῶς ἀτενίσαντος ἅπαξ, καὶ χείλη
ὅπου ἐνέδρευ' ὁ Ἔρως 'ς ἁπλοῦ μειδιάματος ἄνθη,

ὅπου κοράλλινον ἔρκος ὑπέκρυπτ' ἀγνοὺς μαργαρίτας·
κύκνου λαιμὸς, καὶ τοὺς πόθους ἐγεῖρον λευκόκρινον στῆθος,
ὅπου μεθύει ὁ νοῦς κι' ἂν ἐγγίσωσι τρέμουν τὰ χείλη.
Ὅλα αὐτὰ εἶναι λέξεις κεναὶ καὶ σκιὰ ἀληθείας,
πρὸς τὴν ἀγνὴν καλλονὴν συγκρινόμενα ταύτης τῆς κόρης.
Ὅταν ἐβάδιζεν, εἶχε τὴν ἄφατον χάριν ἐκείνην,
ἣν ἡ κυπάρισσος ἔχει, δι' αὔρας λεπτῆς δονουμένη·
ὅταν ἐλάλει, ἐθάρρεις ὅτ' ἤκουες λύραν Ἀγγέλων,
κι' ὅταν ἐσίγα, ἐλάλει 'ς αὐτὰ τῆς καρδίας τὰ βάθη.

. . . . . .

Ἐντὸς παχυχλόου κι' ἀνθοῦντος λειμῶνος
συνέζησαν δύο τρυγόνες ποτέ·
κ' αἱ δύο, ἐρώτων καρδίαι πισταὶ,
ἠγνόουν τί ἦτο τὸ δάκρυ κι' ὁ πόνος.

Ἐλπίδες φαιδραὶ πρὸς αὐτὰς ἐμειδίων,
παρήγοροι μόνοι τοῦ βίου ἄγνοί·
καὶ πρὶν τοῦ ἡλίου ὁ δίσκος φανῇ,
τὸ ᾆσμά των ἤχει εἰς δάσος πλησίον.

Εἰς νύκτα πλὴν ἦλθε χειμῶνος ἀγρίου
ἀγρία καὶ ὅλως φρικτὴ καταιγὶς,
τὰ δένδρα κρημνίζει καὶ φθείρει τῆς γῆς
τὴν χλόην καὶ τ' ἄνθη ἀνθοῦντος πεδίου.

Κ' ἡ μία μακρὰν ἐχωρίσθη τῆς ἄλλης·
ἐθρήνει εἰς ξένην καὶ ἄφιλον γῆν,
κ' ἐξύπνει τῶν τάφων ἐκεῖ τὴν σιγὴν,
καὶ ἔμεινε ἡ ἄλλη ἐν μέσῳ τῆς ζάλης.

Καὶ ταύτην ὡς εἶδεν ἱεραξ λιμώττων,
εἰς τῆς καταιγίδος τὴν νύκτα ἐλθὼν
πρὸς κόρον καὶ τέρψιν ἀγρίων παθῶν,
ἁρπάζει τὸ τρέμον πτηνὸν τῶν ἐρώτων.

Παρῆλθον πολλὰ πολυστένακτα ἔτη·
τὴν ξένην ἀφῆκεν ἡ φίλη τρυγὼν,

καὶ, θῦμα τῶν πρώτων ἁγνῶν της ῥλογῶν,
᾽ς τὴν γῆν τῆς πατρίδος τὸν πόδα της θέτει.

Ματαίως ζητεῖ τὴν πλεκτήν της οἰκίαν·
τὴν ἔῤῥιψε λύσσα τυφῶνος πολλή. . . .
Ματαίως τὴν ῥίλην τοῦ βίου καλεῖ·
ὁ ἅρπαξ ἱέραξ τὴν ἔχει δεσμίαν . . .

Θρηνεῖ καὶ στενάζει καὶ λέγει τοῦ Πλάστου:
« Θεέ! εἰς δακρύων ῥοὰς θὰ πνιγῶ!
« Μὴ πλάσμα σου, Πλάστα, δὲν εἶμαι κ᾽ ἐγὼ,
« ἢ μ᾽ ὥρισας θῦμα ὁρμῆς ἀκολάστου; »

Ἀκούει ὁ δίκαιος Πλάστης τὸν θρῆνον,
καὶ λέγει: « Γενοῦ ἡ τρυγὼν ἀετὸς,
« καὶ σὺ προπετῆ σου ἐχθρὸν προπετῶς,
« καὶ σὺ νὰ σπαράξῃς ἁρμόζει ἐκεῖνον. »

Κ᾽ ἰδοὺ, ἡ ἀδύνατος ὄρνις ἁπλόνει
χρυσᾶ κι᾽ ὀργυιαῖα πτερὰ ἀετοῦ·
πετᾷ πρὸς τὰ νέφη, καὶ σπείρει παντοῦ
τὸν τρόμον, ὃν σπείρει ἡ δύναμις μόνη.

Τὴν πτῆσίν της φέρει γοργῶς κ᾽ ἐλευθέρως,
τὸν ἔνοχον σχίζει· πλὴν φόνος ὁρμᾷς
τὸν ῥύπον δὲν πλύνει· ῥαγείσης τιμῆς
᾽ς τὸ βλέμμα της ᾽στράπτει ἐκδίκησις κ᾽ ἔρως.

Μεγάλοι τοῦ κόσμου, καλῶς στοχασθῆτε!
τὸ ἄσμά μου μάθημα κρύπτει πικρόν·
ἂν ἔπλασ᾽ ὁ Πλάστης τὸν ψύλλον μικρὸν,
κι᾽ ὁ ψύλλος σᾶς πνίγει, ἐὰν ἀδικῆται.

Ὁ εἷς ᾽ς τὴν ἀγκάλην ἂς πέσῃ τοῦ ἄλλου,
χρυσόκομε νέε καὶ κόρη πιστή! . . .
καὶ μὴ μεριμνᾶτε ποσῶς ἂν φρικτὴ
ἐπέρχετ᾽, ἐπῆλθεν ἡμέρα τοῦ σάλου,

Καὶ δότε τοῦ ψάλτου, ποῦ εἶχε πατρίδα...
τοῦ ἄρρονος, δότε μικρὸν ὀβολόν·
κἰ αὐτὸς ἄλλοτ' εἶχεν ὡς σεῖς μυελόν,
πλὴν τώρα δὲν ἔχει ψυχὴν οὔτ' ἐλπίδα.

. . . . . .

Εὐλογημένοι ὑμεῖς καὶ τὰ ὅπλα ὑμῶν, συμπολῖται!
(εἶπεν ὁ γέρων, αὐτοὺς εὐλογήσας.) Τὸ δένδρον ἐκόπη,
πλὴν ἀναμένει ὀρθὸν τὴν ἐσχάτην πληγὴν ὅπως πέσῃ.
Ζῆλος καὶ πίστις τὸ στῆθος ἂς φλέγῃ παντὸς πατριώτου,
καὶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν τὸν πενθοῦντα λαόν του
ἀπὸ τοῦ νέου αὐτοῦ Φαραὼ θὰ λυτρώσῃ τὰς χεῖρας.
Φύλλον δὲν πίπτει, ἐὰν δὲν τὸ θέλῃ Ἐκεῖνος· καὶ ὅταν
πόλις ἢ ἔθνος βαρὺν τυραννίας ζυγὸν δοκιμάζῃ,
πλύνει τῶν ῥύπων ἀρχαίων πταισμάτων κι' ἁγνίζεται τότε.
Κύριος οἶδεν ὁποίων πταισμάτων ὑπόλογοι ἦσαν
οἱ τῶν πατέρων υἱοί, καὶ τὸ δάκρυ μας σήμερον ῥέει.
Πλὴν διαδέχετ' εἰς τοῦτον τὸν κόσμον τὸ φῶς τὴν σκοτίαν,
τὸν νεφελώδη χειμῶνα, γλυκὺ πολυάνθεμον ἔαρ·
γέλως τὸν θρῆνον, τὴν λύπην χαρά, ἡ ὑγεία τὴν νόσον,
κ' ἐλευθερία κ' ἰσότης σκληρὰν καὶ κτηνώδη δουλείαν.
Ναί! δι' αὐτὴν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν μας κατέβη,
καὶ δι' αὐτὴν μεταξὺ τῶν λῃστῶν ὡς λῃστὴς ἐσταυρώθη·
κι' ὅστις αὐτοῦ ὀπαδὸς τὴν ἰσότητα θέλει, ἂς ἄρῃ
τὸν ταπεινόν του σταυρόν, τελευτῶν ταπεινῶς ὑπὲρ ἄλλων.
Τί ἐσεβάσθη ὁ ξένος ἀφ' ἧς ἐποχῆς μᾶς πιέζει;
Τῆς Ἐκκλησίας ἐχθρός, ἐταπείνωσε ταύτης τὸν Κλῆρον,
τώρα δ' ἀναίδην ζητεῖ καὶ τὰ κτήματα ταύτης νὰ λάβῃ.
Ὅπου ὁ πλοῦτος, ἡρπάγη· ἀγέρωχος ὅπου καρδία,
ἀπενεκρώθη ἐπάνω ἀγχόνης, ἢ κάτωθεν ξίφους·
ὅπου τιμή, καθυβρίσθη· καὶ ὅπου γενναῖος πολίτης,
τρέμων σιγᾷ, καταπίνων κρυφίως πᾶν ἔνοχον δάκρυ.
Κ' εἶναι μικρόν, συμπολῖται, μικρὸν τῆς δουλείας τὸ δάκρυ.

. . . . . .

Ὡς ὁ καθεύδων ποιμὴν εἰς σκιὰν πυκνοφύλλου ἐλάτης,
ἂν κεραυνὸς ἐπισκήψῃ βαρύγδουπος, σείων τὸ ὄρος,
αἴφνης ἐγείρεται, τρέμει καὶ στρέφει περίφοβον βλέμμα,
καὶ εἰς μεταίχμιον ἔχει τὸν νοῦν ἀληθείας κι' ὀνείρου,
πλὴν συνελθών, μετὰ φρίκης ἀρίνει τὴν γῆν τοῦ κινδύνου·
οὕτω κι' ὁ γέρων Μηνᾶς, ὁ ἐνάρετον βίον βιώσας,
μόλις ἀκούσας τῆς νέας Μαρίας τὴν ἔνοχον φλόγα,
μόλις νοήσας, φρενήρης σχεδὸν, τὸ φρικτὸν ἔγκλημά της,
ὠρθοτριχίασεν ὅλος, μὲ βλέμμα φρικῶδες τὴν εἶδε
κι' ἀπεμακρύνθη, ὠθήσας αὐτὴν μὲ τὰς χεῖράς του, κράζων:
« Φύγε μακράν! μὴ μ' ἐγγίσῃς, ἀκάθαρτε δαῖμον τοῦ ᾅδου!
« τίγρις λυσσώδης, Ἰούδα κακὲ, ἰοβόλον θηρίον! . . . »
— « Πάτερ μου! πάτερ! » θρηνοῦσα ἐρώνησ' ἡ δύστηνος κόρη·
ἀλλ' ὁ ἀσχάλλων πατὴρ ἀγριώτερον ἔκραξε τότε:
« Σί α, καὶ μὴ βεβηλόνῃς τὸ ὄνομα τοῦτο! ἂν ἤρκει
« τῆς πατρικῆς μου καρδίας ποτὲ τοὺς παλμοὺς νὰ ταχύνῃ,
« νὰ μὲ νεκρώσῃ ἀρκεῖ πρὶν ἐλθῇ ἡ ἐσχάτη μου ὥρα. »
Καὶ, πρὸς τὸν νέον στραφεὶς Ἰωάννην καὶ ῥίψας τὸ ξίφος:
« Ἰουστινιάνη ἐχθρέ! τῆς πατρίδος μου τύραννε! εἶπεν·
« ἄγωμεν! εἶμ' εὐπειθὴς δέσμιός σου καὶ πρόθυμον θῦμα.
« Εἶν' ἡ ζωὴ περιττὴ εἰς αἰσχρῶς προδοθέντα πατέρα! ...
« Εἰς τὴν μεγάλην τοῦ κόσμου παλαίσραν ἀντίπαλοι βαίνουν
« ὁ ραντασθεὶς ἐλευθέραν πατρίδα κι' ὁ τύραννος ἄρχων.
« Πίπτει ὁ εἷς, καὶ ὁ ἄλλος ὀρθοῦται· ἀλλ' ὅστις νικήσῃ,
« τοῦ νικηθέντος ἐκκόπτων τὸν λάρυγγα, λέγεται μέγας.
« Εἶν' ἰσχυρὸν τὸ σχοινίον ἀκόμη, δι' οὗ ἀπεπνίγη
« ὁ ἀδελφός μου προχθὲς καὶ τοσοῦτοι ἀθῶοι πολῖται.
« Ὅταν νεκρὸν δι' αὐτοῦ μὲ ἀφήσῃς κι' ἀκίνδυνον ὅλως,
« τὴν ἐρωμένην σου κράξε νὰ μ' ἴδῃ, κ' εὐφράνθητε τότε·
« δόσατε φίλημα εἷς πρὸς τὸν ἄλλον ἐνθέρμου ἀγάπης.
« Τοὺς βλοσυροὺς ὀφθαλμούς μου μὴ τρέμετ'! αὐτοὶ δὲν θὰ βλέπουν·
« εἰς τὴν ἀγρίαν μου ὄψιν μὴ φρίξετ'! ὀργὴ δὲν τὴν θλίβει·

« καὶ τὸν πικρὸν μορμασμὸν τοῦ προσώπου μου μὴ φαν-
τασθῆτε
« ὡς τῶν νεκρτέρων μορφὴν, τιμωροῦσαν ἐγκλήματα ζώντων! »
Ὀλολυγμὸς δυνατὸς τὴν Μαρίαν κατέλαβε τότε·
καὶ ὁ Μηνᾶς, πρὸς ἐκείνην γραφεὶς καὶ σαυρώσας τὰς χεῖρας,
μετὰ μικρὰν σιωπὴν καὶ φωνὴν γλυκυτέραν προσεῖπε:
« Κ' ἦσο τὸ μέλημα σὺ τῆς ζωῆς μου! τῶν πόθων μου
κέντρον! . . .
« τῶν χρυσοπτέρων ἐλπίδων μου ὄναρ! Ἠγρύπνουν σιμά σου
« μήπως ὁ κώνωψ ταράξῃ τὸν ὕπνον σου! καύσων ἢ ψῦχος
« μήπως ὡς ἄνθος λεπτὸν σὲ μαράνῃ! . . . Γλυκὰ ἐκοιμᾶσο
« εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτὰς, καὶ γλυκύτερον φίλημ' ἀγάπης
« ἀψοφητὶ, ὡς χιόνος νιφὰς, ἐπανέθετον τότε
« εἰς τὸ ἄγνὸν μέτωπόν σου! » Ὀργίλως δ' ἀνέκραξε πάλιν:
« Κατηραμένη νὰ ἦναι ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἐγεννήθης!
« κατηραμένον τὸ πρῶτον μειδίαμα τέκνου τοιούτου!
« κατηραμένον τὸ φίλτρον, τὸ κάλλος, ὁ ἔρως, ὁ κόσμος! »
Εἰς τὰς ἀρὰς τοῦ πατρὸς ἡ ὠχρὰ καὶ θρηνοῦσα Μαρία
ἐνηγκαλίσθη τὰ γόνατ' αὐτοῦ καὶ περίλυπος εἶπε:
« Ναί! καταράσου με, πάτερ! τὸ στῆθός μου πλῆξον μὲ
ξίφος!
« οἴμοι! ἐγὼ σὲ προδίδω! . . . ἐγὼ, ἡ μωρὰ σὲ φονεύω! . . . »
— « Ὄχι! ἐμὲ δὲν προδίδεις, ἀθλία! ἐπρόδωκες ἄλλο
« πολυτιμότερον· εἶπεν ὁ γέρων μὲ βλέμμα φλογῶδες.
« Τὴν δυστυχῆ σου πατρίδα προδίδεις, τοὺς φίλους σου
σφάζεις
« καὶ τῶν τυράννων ἐγείρεις τὸν θρόνον ἐπάνω πτωμάτων.
« Σὲ συγχωρῶ ὡς πατήρ σου, ὡς ἄνθρωπος ἄκρως σ' οἰκτείρω,
« ἀλλ' ὡς πολίτης σ' ἐχθαίρω, καθὼς τοὺς δημίους τὸ θῦμα.
« Τὴν τρομεράν μου κατάραν νὰ ἔχῃς! πνοή σου νὰ ἦναι
« τῶν κολασμένων ἡ φλόξ! Ἐρινὺς συνειδότος ἀγρία
« εἰς τῆς νυκτὸς τὴν σιγὴν νὰ ταράττῃ τὸν ὕπνον σου
πάντα!

« Εἰς τὴν ἐσχάτην σου ὥραν μ' ὀρθότριχα κόμην νὰ ἴδῃς
« καθημαγμένα κι' ὠχρὰ τὰ φαντάσματα τόσων θυμάτων!
« Χεὶρ νὰ μὴ κλείσῃ παρήγορος κἂν τοὺς νεκροὺς ὀφθαλ-
μούς σου!
« κ' εἰς τοῦ δικαίου Θεοῦ μας τὸ βῆμα ὁπόταν θὰ ἔλθῃς,
« τῶν ἀδελφῶν σου οἱ θρῆνοι πενθίμως τοὺς σου νὰ πλήξουν,
« ὡς φοβερὰ ν' ἀντηχήσουν βοὴ μαινομένου πελάγους,
« καὶ τοῦ μεγάλου Κριτοῦ νὰ ζητήσουν τὴν μέλαιναν ψῆφον!
« Εἶπα. Ὑπῆρξα πατήρ, ὁ Θεὸς μὲ ἀκούει . . . καὶ τώρα
« μὲ τοῦ πατρός σου, τὴν νύκτα ἐλθὲ, νὰ χορτάσῃς τὰς
σάρκας! . . . »

Εἶπε· κι' ἀγρίως γελῶν, μεταξὺ τῶν ἐνόπλων ἐτέθη.

Ἤκουσ' ἡ κόρη καὶ πᾶσαν ἀπώλεσεν αἴσθησιν τότε,
κ' ἔπεσ' ὡς ἄνθος ὠχρὸν, ἐκκοπὲν εἰς μανίαν θυέλλης.
Εἶχε τὴν μαύρην της κόμην λυτὴν, δακρυσμένον τὸ ὄμμα,
ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας 'ς τὸ στῆθος καὶ ἔκειτο ἄπνους,
σπαραξικάρδιος ὄντως εἰκὼν μετανοίας καὶ λύπης.

—

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ « ΠΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ. »

Μάϊος ἦτο τερπνός· ἡ πλουσία καὶ θάλλουσα φύσις
τὴν ἀνθοστόλιστον εἶχεν ἁπλώσει αὐτῆς ἁλουργίδα.
Αὖραι ζεφύρου λεπταὶ, διαχέουσαι δρόσον καὶ μύρα,
ἔπαιζον πρὸς τοὺς ξανθοὺς καλλικόμων παρθένων βοστρύχους·
δρόσου σταγόνες ἐδῶ τὸ κατάλευκον κρίνον ἐκύρτουν,
καὶ ἐπὶ χλόης φαιδρᾶς ὡς πολύτιμοι ἤστραπτον λίθοι·
σμήνη ἐντόμων χρυσῶν παρεκεῖ ἐκινοῦντο βομβοῦντα,
κ' εἰς ῥοδοδάφνας ἀνθούσας πλησίον ῥυάκων πηδώντων
ἡδυπαθὲς ἀηδόνων εὐθύμων ἠκούετο μέλος.

Εἶν' ἑορτὴ τοῦ παντὸς αἱ ἡμέραι τοῦ ἔαρος, εἶναι
τῆς θεϊκῆς καλλονῆς τὸ ἀπαύγασμα· πᾶσα καρδία,
πᾶσα ζωὴ κατ' αὐτὰς ἐξυπνεῖ καὶ ὀργῶσ' ἀνακράζει,

θέλω κ' ἐγὼ τῶν καλῶν νὰ μετάσχω τοῦ Πλάτουμου δώρων!
Πλὴν ἡ κακοῦργος ψυχὴ βυθισμένη εἰς σκέψεις ἢ λύπην,
εἰς τοῦ παντὸς τὴν χαρὰν αὐτὴ μόνη λογίζεται ξένη,
μόνη αὐτὴ μελετᾷ στεναγμοὺς, ὀνειρεύεται γόους,
ὅταν καὶ γῆ κι' οὐρανὸς ὡς θερμοὶ ἐρασταὶ μειδιῶσι.

. . . . . .

Ὄρ' ὑψηλὰ τῆς Ἑλλάδος! προπύργι' ἀνδρῶν ἐλευθέρων!
τὴν ὑπερήφανον, στέμμα νεφῶν, κεφαλήν σας στολίζει,
καὶ ἐξ αὐτοῦ καταπίπτουν φλογῶν ἢ χιόνων σινδόνες!
Ἄλλοτε πᾶσα πηγή σας καὶ πᾶσά σας ῥάχις καὶ πέτρα
ἦτον Θεοῦ, ἢ θεᾶς αὐτοποίητος τόπος λατρείας·
εἰς τὰς κοιλάδας Νυμφῶν λευκοφόρων ἐσκίρτα χορεία,
καὶ τοῦ Πανὸς ὁ αὐλὸς τὴν ἠχὼ τῶν φαράγγων ἐξύπνει.
Τοῦ Θεανθρώπου πλὴν ὡς ἐξηπλώθη ἡ ἄμωμος πίστις,
ἔσβυσαν ὄντα πλαστὰ, ὡς τὰ σκότ' εἰς ἀκτῖνας ἡλίου.
Ὅτε δ' ἡ ἄλλοτε ἕδρα σοφίας καὶ φίλη πατρίς μου
ἔκυψε δοῦλον αὐχένα εἰς σμήνη βαρβάρων ἀπίστων,
ἐλησμονήθ' ἐντελῶς ἡ παγκόσμιος φήμη σας τότε,
κ' εὗρον οἱ λύκοι ἐντὸς τῶν δρυμῶν σας ἀτάραχον βίον.
Πλὴν μὲ τοὺς λύκους αὐτοὺς ἠναγκάζετ' ὁ Ἕλλην νὰ ζήσῃ·
κι' ὅτε τυράννων σκληρῶν τὸν ἀπώθει τὸ ἄγριον ἦθος,
ὅτε ὁ Τοῦρκος τῷ ἥρπαζε πλοῦτον, γυναῖκας ἢ τέκνα,
ὅτε οἱ γόοι του μάτην ἀντήχουν εἰς πρόθυρ' ἀρχόντων,
τὴν κοινωνίαν πικρῶς κατηρᾶτο καὶ, δράττων τὰ ὅπλα,
ὤμνυε θάνατον, μῖσος καὶ αἷμα, καὶ ἔζη ὡς κλέπτης.
Τῆς ἀδικίας ἐχθρὸς, τὸν πλησίον οὐδέποτ' ἠδίκει·
ἔνδοξον ἔπιπτε θῦμα ἐνίοτε, πρὶν δὲ νὰ πέσῃ,
μὲ τὴν ῥομφαίαν δικάζων, τὸ δίκαιον εὗρισκε μόνος.

. . . . . .

Ὅτε δὲ κλίνας λαμπρὸς πρὸς δυσμὰς τοῦ ἡλίου ὁ δίσκος
νέφη ἐγέννα χρυσᾶ, τελευταίας τοξεύων ἀκτῖνας,
καὶ τὰς λευκὰς τῶν ὀρέων χιόνας καθίστα ῥοδόχρους·
ὅτε ἡ νὺξ σκυθρωπὴ, τὰ πτερά της ἀνοίξασα, ἦλθε,

μήτηρ σιγῆς ἱερᾶς, ἀστερόκτιστον φέρουσα πέπλον,
ἄνδρες εἰς μάχας δεινοὶ μ' ἀργυρᾶ καὶ ἀστράπτοντα ὅπλα
ἔκ τινος πέριξ δρυμοῦ τοῦ τερπνοῦ Ἑλικῶνος ἐξῆλθον.
Ἂν τὴν κακὴν των μορφὴν καὶ τὸ σπεῦδόν των ἔβλεπες βῆμα,
ἔλεγες ὅτι φαιδροὶ εἰς ἑταίρου πορεύονται γάμον,
ἔλεγες ὅτι πτερὰ τοὺς ὠκεῖς των στολίζουσι πόδας,
ἔλεγες ὅτι ὁρμοῦν ὡς ἱέρακες λάβροι πρὸς ἄγραν·
τρέχοντες δ' οὕτως ἐντὸς, τῆς νυκτίας εἰσῆλθον ὁμίχλης.

Ἦτον ἑσπέρα τερπνή. Τῆς σελήνης ὁ ἥμισυς δίσκος
ἔῤῥιπτ' ἀκτῖνας ὠχρὰς, αἰσθημάτων κ' ἐρώτων ἀκτῖνας.
Ζέφυρος πνέων ἡδὺς εἰς τὰ δένδρα ψιθύριζε μόλις,
φέρων ἀρώματα θύμου, τσυκρίου, ῥοδῆς κ' ἡδυόσμου·
τὴν ἱερὰν σιωπὴν μονοτόνως διέκοπτ' ὁ γρύλλος,
καὶ νυκτιλάλων πτηνῶν οἱ μακρόθεν ἐρχόμενοι φθόγγοι.
Τοῦ καθαροῦ οὐρανοῦ οἱ ἀδάμαντες ἤστραπτον ὅλοι,
κι' ἀντανεκλῶντο ἐντὸς τῶν ὑγρῶν τῆς καλῆς Κωπαΐδος,
σπινθηροβόλον δ' αὐτῆς τὸ γλαυκὸν ἐκλαυθμύριζε κῦμα
ὡς τὴν χλοηφόρον της ὄχθην, ἐνῷ πρὸς τὸ πέραν ἠρέμει.
Ὁ Παρνασσὸς κ' Ἑλικὼν παρακείμεν' εἰκόνιζον δύο
νεφοστεφεῖς κοιμωμένους Τιτάνας ἐν μέσῳ γαλήνης.
εἰς τὰ πλευρά των πυραὶ διεκρίνοντ' ἀγρύπνων ποιμένων,
ἢ πυροβόλον ἀστράπτον κ' ἠχοῦν τολμηροῦ νυκτοθήρου.

. . . . . .

Ὅταν τοῦ ἔαρος δ' ἦλθον αἱ ὅλως χαρμόσυν' ἡμέραι,
οἱ ὡς πτην' ἀποδημοῦντ' ἀναβάντες ποιμένες δρομαίως,
ἦλθον νὰ μάθουν τὴν τύχην τοῦ μείναντος ἄνω Φωτίου.

Εἰς τὴν καλύβην ἐντὸς σκελετὸς καλογήρου εὑρέθη,
καὶ παρ' αὐτῷ ῥυπαρὸς πλὴν κατάγραπτος χάρτης καὶ ξύλων
ἡμικαυθέντων σωρεία. Ἰδοὺ δὲ τί ἔλεγ' ὁ χάρτης:
« Γράφει πρὸς σὲ, γηραιὲ καὶ ἡγούμεν' ἐνάρετε, Λάμπρε,
« ὄχι Λουκᾶ, ὡς κοινῶς σ' ὀνομάζουν οἱ ἄλλοι πατέρες·
« γράφει ὁ νῦν μοναχὸς, ὁ καὶ ἄλλοτε Φλῶρος γαμβρός σου.

« Εἰς τοῦ Ὑψίστου τὴν χεῖρα τὸ μέλλον τῶν ζώντων ἐμμένει,
« πᾶς δ' εἰς τὰς θείας βουλὰς καὶ ἀέκων τὸ μέτωπον κλίνει.
« Ἂν δ' ἀναξέω πληγὰς οὐλωθείσας πρὸ χρόνων, συγχώρει·
« ἔξω ἐνῷ παγετὸς τὸ ἐκπνέον μου στῆθος πιέζει,
« ἔσω κοχλάζει κρατὴρ καὶ εἰς ἔκρηξιν σπεύδει ὑστάτην.

« Εἰς τῆς ζωῆς τὰ ἀφρώδη πελάγη ναυπόρος εὑρέθην,
« καὶ τὸ σαθρόν μου πλοιάριον ὤθει ἡ βάσκανος τύχη
« πρὸς ἀποτόμους σκοπέλους ὀλέθρου ἐν μέσῳ σκοτίας.
« Εἶδον δαιμόνων πυρίνων χορείαν σκληρῶς νὰ μ' ἐμπαίζῃ,
« καὶ νὰ καγχάζ' εἰς τῶν τόσων δεινῶν μου τὸ ἄφατον ἄλγος.
« Εἶδον τὸν Πλάστην αὐτὸν εἰς θερμὰς νὰ κωφεύῃ δεήσεις,
« καὶ τὸν ἐνάρετον θῦμα νὰ πίπτῃ ἀσπλάγχνου κακίας...
« Πλὴν βλασφημῶ· ὤ! συγχώρει! παράφρων καρδιαγγύζει!

« Ἀπροσδοκήτως σὲ εἶδον, ὁπότε νεκρὸν σ' ἐθεώρουν.
« Εἶχον εἰς χώρας ψυχρῶν πλανηθῇ καὶ ἀγρίων κλιμάτων,
« ὅπως ναρκώσω ἐκεῖ τὸν σφαδάζοντα ὄφιν τοῦ πάθους.
« Εἶδον τὴν γῆν ὡς νεκρόπολιν, εἶδον ἀνθρώπους, θηρία,
« σάρκας σπαιρούσας ἀνθρώπων ἐρίζοντας τίς νὰ βροχθίσῃ·
« Τῶν οὐρανίων φωστήρων τὴν κίνησιν ἄσκοπον εἶδον,
« ἂν νὰ φωτίζουν φρικῶδες ἐπλάσθησαν θέατρον· τέλος
« αἴνιγμα εἶδον τὸν κόσμον, καὶ δίνην τυχαίαν τὸν βίον.

« Ἔθηξα τότε κ' ἐγὼ τοὺς ὀδόντας ὡς ἄγριος λέων·
« τὴν μαλακήν μου καρδίαν ἐσκλήρυνα, δίκην δ' ὑαίνης,
« τ' ὄμμα ὁπλίσας μὲ φλόγα, οἰκτρὸν 'ς τὸν φονέα τῆς Ἄννης
« ὤμοσα θάνατον... Αἴ! ἡ ἐκδίκησις εἶναι γλυκεῖα,
« γέρον, ἐὰν τὴν ἐμπνέῃ ὁ ἔρως δεινῶς ὑβρισμένος.
« Ἂν δ' ὁ Διάβολος, θέλων ψυχὰς νὰ κολάσῃ δικαίων,
« ἤρχετο λέγων μοι, δὸς τὴν ψυχήν σου κ' ἐγὼ σοὶ τὸν φέρω!
« Λάβε την! ἤθελον κράξει ἀσμένως, καὶ ἔσο θεός μου!
« Πλὴν βλασφημῶ· ὤ! συγχώρει! παράφρων καρδιαγγύζει!

« Ἔφευγ' ἐκεῖνος, κ' ἐγὼ ἰχνηλάτουν αὐτὸν κατὰ βῆμα·
« εἰς Ἐνετίαν δ' ἐλθὼν ἀπεκδύθη τὸν μάταιον φόβον,

« Ἐπειδὴ ἐγὼ ἐκεῖνος ὁ ποιητὴς ὁ σοφὸς ὁ τὰ Τίτανα ἐκεῖνα ὁ τὰ τοσαῦτα
« ἔπη ποιήσας τοῦ Ὁμήρου τοσοῦτον ἀπολείπομαι ἢ πολλαπλάσιον ἀπολείπομαι,
« ὅσον ἐκεῖνος ἐμοῦ ἐστὶν ἀμείνων, ἆρα οὐκ ἐμὲ ἐχρῆν ἐκείνου ἐπαινεῖσθαι
« μᾶλλον ἢ ἐκεῖνον ἐμοῦ; Ἐκεῖνος γὰρ ἐκείνοις τοῖς ἔπεσι τοῖς ἐμοῖς ἐπαινεῖται
« καὶ θαυμάζεται καὶ ἐν τοῖς σχολείοις ἀναγιγνώσκεται καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι
« ἀκροᾶται καὶ ἐν τοῖς θεάτροις ἀδόμενος ἐπὶ τοσοῦτον ἐλήλυθεν ὥστε καὶ
« τοὺς ἀγνοοῦντας ἐμὲ ὑπὸ τούτου ἐπαινεῖσθαι· ἐγὼ δὲ ἐν τοσούτῳ ἀμαθίας
« καὶ ἀπειρίας τῶν ἐμῶν ἔργων ἐγενόμην ὥστε καὶ τοὺς ἐπαινοῦντας ἐμὲ
« ἐπὶ τούτῳ ἐπαινεῖν ὅτι ἐκεῖνος ἐμοῦ ἐστὶν ἀμείνων, ἐπὶ τοσοῦτον ἐλήλυθεν
« ἡ ἐκείνου δόξα ἐν τοῖς ἀνθρώποις. Ἀλλὰ γὰρ ἐκεῖνος μὲν ἐν τῷ ἀφανεῖ
« τῆς ἀθανασίας ἐστὶν ἐν τῷ μακαρίῳ τόπῳ, ἐγὼ δὲ ἐν τῷ ἐναντίῳ τούτου
« ἐν τῷ ἀφανεῖ τῆς κακίας. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐν τοῖς μακαρίοις ἐστὶν ἐν τῷ
« Ἠλυσίῳ πεδίῳ, ἐγὼ δὲ ἐν τῷ Τυφῶνος τοῦ Ἀθηναίου καὶ τῆς Ἐχίδνης
« τῆς ἐν Κιλικίᾳ ἐν τῷ Ἀορνάδῃ ὄρει ἐν τῷ ἀφανεῖ τῆς κακίας. Ἐκεῖνος μὲν
« οὖν ἐν τοῖς μακαρίοις ἐστὶν ἐν τῷ Ἠλυσίῳ πεδίῳ, ἐγὼ δὲ ἐν τῷ Τυφῶνος
« τοῦ Ἀθηναίου καὶ τῆς Ἐχίδνης τῆς ἐν Κιλικίᾳ ἐν τῷ Ἀορνάδῃ ὄρει ἐν τῷ
« ἀφανεῖ τῆς κακίας. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐν τοῖς μακαρίοις ἐστὶν ἐν τῷ Ἠλυσίῳ
« πεδίῳ, ἐγὼ δὲ ἐν τῷ Τυφῶνος τοῦ Ἀθηναίου καὶ τῆς Ἐχίδνης τῆς ἐν Κιλικίᾳ
« ἐν τῷ Ἀορνάδῃ ὄρει ἐν τῷ ἀφανεῖ τῆς κακίας. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐν τοῖς
« μακαρίοις ἐστὶν ἐν τῷ Ἠλυσίῳ πεδίῳ, ἐγὼ δὲ ἐν τῷ Τυφῶνος τοῦ Ἀθηναίου
« καὶ τῆς Ἐχίδνης τῆς ἐν Κιλικίᾳ ἐν τῷ Ἀορνάδῃ ὄρει ἐν τῷ ἀφανεῖ τῆς
« κακίας. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐν τοῖς μακαρίοις ἐστὶν ἐν τῷ Ἠλυσίῳ πεδίῳ,
« ἐγὼ δὲ ἐν τῷ Τυφῶνος τοῦ Ἀθηναίου καὶ τῆς Ἐχίδνης τῆς ἐν Κιλικίᾳ ἐν τῷ
« Ἀορνάδῃ ὄρει ἐν τῷ ἀφανεῖ τῆς κακίας. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐν τοῖς μακαρίοις
« ἐστὶν ἐν τῷ Ἠλυσίῳ πεδίῳ, ἐγὼ δὲ ἐν τῷ Τυφῶνος τοῦ Ἀθηναίου καὶ τῆς
« Ἐχίδνης τῆς ἐν Κιλικίᾳ ἐν τῷ Ἀορνάδῃ ὄρει ἐν τῷ ἀφανεῖ τῆς κακίας.
« Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐν τοῖς μακαρίοις ἐστὶν ἐν τῷ Ἠλυσίῳ πεδίῳ, ἐγὼ δὲ ἐν
« τῷ Τυφῶνος τοῦ Ἀθηναίου καὶ τῆς Ἐχίδνης τῆς ἐν Κιλικίᾳ ἐν τῷ Ἀορνάδῃ
« ὄρει ἐν τῷ ἀφανεῖ τῆς κακίας. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐν τοῖς μακαρίοις ἐστὶν ἐν
« τῷ

« θέλεις καὶ σὺ δι' αὐτῆς αἰσθανθῇ τοῦ θανάτου τὸ ψῦχος.
« Ἔδωκα τότε τὴν πρώτην πληγὴν ἀδεξίως, κι' ἁρπάσας
« τὸ εἰς τὸ αἷμα τῆς Ἄννης βαφὲν ἀποτρόπαιον ξίφος,
« τρεῖς εἰς τὸ στέρνον πληγὰς τῷ κατέφερα μέχρι λαβίδος.
« Τοῦ Παραδείσου, ὦ πάτερ, ἡ τέρψις εἰς ἣν καὶ ἐλπίζεις,
« ἐξομοιοῦται μ' ἐκείνην, εἰπέ μοι, ἣν τότε ἠσθάνθην,
« ὅτε τὰς σάρκας ὡς τίγρις διέσχιζα τοῦ θύματός μου;
« Πλὴν βλασφημῶ· ὤ! συγχώρει! παράφρων καρδία γογγύζει!
« Ἔπεσ' ὠχρὸς, καὶ ὡς βρύσις τὸ μαῦρόν του ἔρρεεν αἷμα·
« μέγαν δ' ἀφεὶς μυκηθμὸν, μὲ σπασμώδη ἐξέπνευσε τρόμον
« καὶ τὴν κομψήν του μορφὴν κατεκάλυψ' εὐθὺς δυσμορφία·
« μόνος ὁ ἔχων ὡραίαν ψυχὴν καὶ νεκρὸς εἶν' ὡραῖος.
« Ἔφυγον ἔπειτ' ἀφεὶς ἀναμνήσεις ἀνδρὸς παραδόξου,
« καὶ, τὴν εἰρήνην ζητῶν τῆς ψυχῆς μου, διέβην πελάγη,
« ὄρη σκιώδη κ' ἐρήμους, πλὴν πάντοθι εὗρον ἀνίαν.
« Ὅταν τὴν θάλλουσαν φύσιν ἐθαύμαζον, αὕτη ἡ φύσις
« μόνος μ' ἐνθύμιζ' ὅτ' εἶμαι· ὁπόταν εἰς πόλεων τύρβην
« τὴν κοινωνίαν ἐσκόπουν, ἡ πλήρης δεινῶν κοινωνία
« ὤξυν' ἐντός μου τὸ ἄλγος· μικροὺς πανταχοῦ τοὺς ἀνθρώπους
« εὗρον, καὶ ὅπου ἀπήντησα νοῦν, νὰ στενάζῃ τὸν εἶδον.
« Τότε ὡς μόνος λιμὴν τοῦ Θεοῦ μοὶ ἐφάνη ὁ οἶκος,
« κ' εἰς τὴν θερμὴν προσευχὴν τῶν πληγῶν μου τὸ βάλσαμον εὗρον.
« Πλὴν ὡς σ' ἀπήντησα, στάσις ἐντός μου ἠγέρθη ἐκ νέου·
« πᾶσα πληγὴ παλαιὰ τὴν προτέραν της ἔλαβε φλόγα,
« καὶ τὸν κλονούμενον νοῦν κατετάραξε μέχρι μανίας.
« Χαῖρε! χιὼν μὲ καλύπτει πολλὴ καὶ ἐσβέσθη τὸ πῦρ μου·
« θέλει σβεσθῇ ὡς αὐτὸ κ' ἡ ζωή μου. Ἀκούω πεινώντων
« λύκων φρικτὰς ὠρυγὰς, ἀναπνέω δυσκόλως, παγόνω..
« ῥῖγος θανάτου αἰσθάνομαι. Πάτερ, προσεύχου! ... ὦ Ἄ

—

ΕΚ ΤΟΥ ΛΥΡΙΚΟ-ΕΠΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ « ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ. »

Ὁ παράδεισος τότε τῆς Χίου
μετεβλήθη εἰς ᾅδην πυρός·
πᾶς πυλὼν, πᾶς ναὸς ἱερὸς
ἦτο φλέγων κρατὴρ Βεζουβίου.

Κ' ἐν τῷ μέσῳ καπνοῦ καὶ πτωμάτων,
ὑπὸ λάμψιν λυσσώδους πυρᾶς,
μετ' ἀγρίας ἐτέλουν χαρᾶς
φρίκης ὄργια ἄνδρες αἱμάτων.

Τῶν μαρτύρων φορεῖ τὸ στεράνι
ἡ χριστὴ τῶν προκρίτων ὁμὰς,
ὡς κηδείας δ' ὁ Χίου τιμὰς
ἐμπαιγμοὺς Ἰουδαίων λαμβάνει.

Ὅσοι τότε δὲν ἔγιναν πτῶμα
εἶχον τρέξει εἰς λύκων δρυμοὺς,
κ' ἐνθυμοῦνται αὐτοὶ μὲ παλμοὺς
τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀκόμα.

Μετ' ὀλίγον ἡ πόλις ἐκείνη,
ἡ πλουσία, τερπνὴ καὶ φαιδρὰ,
ἦτο τέφρα θανάτου ψυχρὰ,
ἥτις φρίκην 'ς τὰ κόκκαλα χύνει.

Καὶ ἀπήχθησαν δοῦλαι εἰς ξένη
κόραι, ὅλως ἀγνότης κ' αἰδώ·
εἷς ἐκράτει τὸ τέκνον ἐδῶ,
κ' ἐκεῖ ἄλλος μητέρα θλιμμένην.

Ἐκ τῆς πόλεως εἶτα ὡρμήθη
ὁ σφαδάζων ἐκεῖνος στρατὸς
πρὸς τὰς κώμας· βαρὺς κοπετὸς
ἀντηχεῖ ὅπου λάθρος ἐχύθη.

Παντοῦ φλόγες καὶ σίδηρος λάμπει,
παντοῦ ῥίπτει σωρείας νεκρῶν,
κὶ ἀπὸ αἷμα γερόντων κὶ ἀνδρῶν
κοκκινίζουν τὰ ὄρη κ' οἱ κάμποι.

Ἐνῷ ταῦτα 'ς τὴν θύραν συμβαίνουν,
πρὸς τὴν κάτω γωνίαν ἐκεῖ
ἠκολούθει σκηνὴ τραγικὴ
οἱ ἐχθροὶ τὴν κρημνίζουν κ' ἐμβαίνουν.

Εἰσπηδῶσι δ' ὡς τίγρεις πεινῶσαι,
ὡς εἰς ποίμνιον λύκοι κακοὶ,
κ' ἐνῷ αἷμα διψοῦν φονικοὶ,
τὸν Θεὸν βλασφημοῦσιν αἱ γλῶσσαι...

Σφαγὴ ἤρξατο τότε ἀγρία
μικτὴ μ' ὕβρεις, κραυγὰς, ἀπειλὰς,
μὲ πυκνὰς πιστολίων βολὰς
καὶ μὲ κτύπους ξιφῶν εἰς κρανία.

Τότε ἤχησε μέχρις Ἀσίας
τοῦ θανάτου φρικώδης κλαυθμὸς,
ὡσὰν ταύρων πολλῶν μυκηθμὸς,
ὡς βοὴ μακρυνῆς τρικυμίας.

Καὶ μὲ αἷμα ἀχνίζον ἐβάφη
ἡ τῆς χθὲς ἀνθοστόλιστος γῆ,
εἰς ἣν ἤνοιξαν θεία ὀργῇ
τρισχιλίων θυμάτων οἱ τάφοι.

Σφάζουν! σφάζουν! ... τοὺς τέρπει τὸ αἷμα
καὶ ὁ ῥόγχος φευγούσης ψυχῆς,
ἡ ἠχὼ υἱϊκῆς στοναχῆς,
τοῦ πατρὸς τὸ νεκρόσβεστον βλέμμα.

Τὸ τεκνίον ἡ μήτηρ ν' ἁρπάξῃ
'ς τὰς ἀγκάλας σφικτὰ προσπαθεῖ,
πρὶν τοῦ Τούρκου τὸ λάμπον σπαθὶ
ὡς ἀρνίον ἀσπλάγχνως τὸ σφάξῃ.

Καὶ ἐκεῖνο, τὰς χεῖρας ἐκτεῖνον,
πρὸς αὐτὴν μειδιᾷ ἱλαρά,
ὡς νὰ ἦτο καμμία χαρά,
εἰς τοῦ βίου τὸν ὕστατον θρῆνον.

Καὶ ἡ σύζυγος, τρέμουσα ὅλη,
σωτηρίαν εἰς μάτην ζητεῖ,
ὅπου ἄλλοτ' ἐρώτων μεστὴ
μὲ χαρὰν θελκτικῶς νὺτομόλει.

Ὦ! τί φρίκη! παγόνω ἀκόμα
εἰς ἀνάμνησιν τόσης σφαγῆς!
παρομοίαν σφαγὴν ἐπὶ γῆς
τοῦ ἡλίου δὲν εἶδε τὸ ὄμμα.

Οὐδὲ τόσοι ἀντήχησαν θρῆνοι
καὶ δεήσεις δακρύων μεσταὶ
εἰς τὸν θρόνον τοῦ Πλάστου ποτὲ,
ὡς οἱ σύμπυκνοι θρῆνοι ἐκεῖνοι.

Ἀλλοῦ ἔβλεπες μέλη κομμένα...
ἀλλοῦ, βρέφη χωρὶς κεφαλάς...
ἐμαρτύρησ' ἐδῶ ἡ Ἑλλὰς
μὲ ἐντόσθια κάτω χυμένα.

Ἄφες, Μοῦσα, τὸν ῥοῦν τῶν αἱμάτων!
ψάλλε πόσον πικρὰ, ἀλγεινὰ,
τὰ κατόπιν ὑπῆρξαν δεινὰ
δύο ἄλλων ἀκόμη θυμάτων!

Τὴν χρυσῆν σου νεφέλην περῶσα,
ἂς λαλήσῃ μὲ φθόγγον ἡδὺν,
ἡ θρηνώδη ἂς πλέξῃ ᾠδὴν,
ἡ ἁβρὰ καὶ θρηνώδης σου γλῶσσα.

Τοῦ κλεινοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ σου,
τοῦ μεγάλου Βυρῶνος τὸ πῦρ,
ἂς φλογίσῃ ὡς Αἴτνης κρατὴρ
τὴν ψυχὴν εὐλαβοῦς λατρευτοῦ σου.

Εἰς κρωγμοὺς τορνευμένης ἀνοίας
μὴ τὰ χείλη μου τρέψῃς ποτέ!
διὰ σοῦ ἂς φανοῦν ἀρεσταὶ
αἱ μολπαὶ τῆς ἁγνῆς μου καρδίας.

Μὴ λυπεῖσαι, ἂν μῖσος ἢ φθόνος
μὲ ποτὸν σὲ ποτίσῃ πικρόν·
ἂν σ' ὑβρίσουν μὲ ἦθος ψυχρὸν
οἱ ἐχθροὶ τοῦ κλεινοῦ μας ἀγῶνος! . . .

Μὴ θρηνῇς, ἂν ζητῇ νὰ μαράνῃ
τὴν ζωήν σου πνοὴ φονική. . . .
ἓν μειδίαμα λάμπον, γλυκύ,
τῆς πατρίδος, ποῦ ψάλλεις, σὲ φθάνει.

. . . . . .

Ἡ γενικὴ ἀνάστασις πεσούσης κοινωνίας
γεννᾷ δεινὰ δυσφόρητα καὶ ἀπαιτεῖ θυσίας,
ἂς μοῖρα κἄποτε τυφλὴ,
πλὴν κατὰ θείαν βούλησιν, ἀνίσως ἐπιβάλλει.
Ἀλλ' ἂν δὲν πέσωμεν ἡμεῖς, δὲν ἀνορθοῦνται ἄλλοι·
πρὸς τί λοιπὸν γνώμη δειλή;
Ἀπὸ τ' ἀθῶα αἵματα μαρτύρων τῆς πατρίδος
θ' ἀναβλαστήσουν οἱ ἀγροὶ τῆς γῆς τῆς Ἑλληνίδος
ἄνθη παιάνων καὶ νικῶν!
θὰ γίνῃ πᾶν μας δάκρυον δρόσος ἐλευθερίας,
καὶ πᾶς μικρός μας στεναγμὸς αὔρα εὐημερίας
πρὸς μέγα κλέος ἐθνικόν. . .
Βλέπω μακρὰν 'ς τοῦ μέλλοντος τὰ ὁμιχλώδη νέφη
τὸν ἥλιον τῆς δόξης μας λαμπρῶς νὰ ἐπιστέφῃ
τὰ ὄρη τὰ Ἑλληνικά·
καὶ ἐπ' αὐτῶν πλῆθος λαοῦ τελοῦντος πανηγύρεις,
καὶ τολμηροὺς πολεμιστὰς χορεύοντας ξιφήρεις
μὲ ᾄσματα ἡρωϊκά. . . .

. . . . . .

Ὁ λόγος τῶν ὁμοπαθῶν τὰ πάθη μας πραΰνει,
τὰς δὲ βασάνους τῆς ψυχῆς, τῆς πίστεως ἀμβλύνει
ἡ ἀρωματικὴ ἀτμίς.
Καὶ ὅτε μόνη ἔμεινα ἐκείνην τὴν ἑσπέραν,
ἠσθάνθην τὴν καρδίαν μου πολὺ ἐλαφροτέραν,
τοὺς πόνους μου ἧττον δριμεῖς.
Τὴν ἐπιοῦσαν μ' ἔφερον εἰς αἴθουσαν μεγάλην
ἐνώπιον τοῦ Ἀβδουλλᾶ· τὴν ψυχικήν του πάλην
ἐδείκνυε καταφανῶς
τὸ κάτωχρόν του μέτωπον, οἱ χαῦνοι ὀφθαλμοί του,
τὰ χείλη του τὰ τρέμοντα, ἡ ἀσθενὴς φωνή του,
ὁ τρόπος του ὁ ταπεινός.
Μ' εἶδεν· ἠγέρθη, ἄφητε βαρὺν καρδίας στόνον,
καὶ εἶπε μὲ ἱκετικὸν ἀπηλπισμένου τόνον:
« Συγχώρει με, Χριστιανή!
« Ἀντὶ νὰ κλαίω, ὁ μωρός! σὲ ἔκαμα νὰ κλαίῃς . . .
« Σὲ τιμωρῶ, ὁ ἄξιος ἀγχόνης! ὡς νὰ πταίῃς,
« καί. . . » πλὴν τοῦ ἔσβυσ' ἡ φωνή.
Διὰ σιγῆς ἀπήντησα καὶ δι' ἀκινησίας.
Αὐτὸς δὲ, συνελθών: « Ἐὰν, προσέθηκεν, ἀνίας
« δὲν δοκιμάσῃ τις πικρὰς,
« δὲν ἐννοεῖ τοὺς πάσχοντας!... » Λυποῦμαι, εἶπον τότε,
διότι τοὺς φιλτάτους σου δὲν εἶδες ἐξωμόται
νὰ σφάζωσι μετὰ χαρᾶς!
— « Δὲν ἔχουν δηλητήριον οἱ ἄγγελ' εἰς τὰ χείλη,
« ἀλλὰ τὸ ἔχει ἡ γυνή! . . . » ἀπήντησε, κἰ ὀργίλη
βλέμματος ἔλαμψε βολή.
Πλὴν μὲ χροιὰν εὐαίσθητον τὸ πάθος του ἐνδύων:
« Ὦ τοῦ Τζεννὲτ χρυσῆ Οὐρί, ἐφώνησε δακρύων,
« τὸ θῦμά σου σὲ ὁμιλεῖ...
« Δὲν ἐροβήθην τοὺς σκληροὺς κινδύνους τῶν πολέμων,
« ἀλλ' εἰς τὴν μόνην θέαν σου ἀνίσχυρος καὶ τρέμων,

« μένω ὡς νήπιον μικρόν·
« οἱ στόνοι δὲν μ' ἐπτόησαν τῶν τόσων μου θυμάτων,
« οὐδὲ καταστροφὴ πολλῶν αἱματηρῶν δραμάτων,
« ὅσον ἓν βλέμμα σου ψυχρόν.

« Ὡς κόκκους ἄμμου ὁ Ἀλλὰχ ἂν μ' ἔδιδε τοὺς χρόνους,
« ἂν τοῦ Ἀτζὲμ καὶ τοῦ Λαχὼρ μ' ἐχάριζε τοὺς θρόνους,
τῶν Καλιφῶν τὸν θησαυρόν,
« τοῦ Ἰνδοστὰν ἂν μ' ἔδιδε τοὺς λίθους, τὸ χρυσίον,
« δι' ἕνα τὰ ἀντήλλασσα, ὑπὸ χαρᾶς μεθύων,
μειδίαμά σου ἱλαρόν. »

— « Τοῦρκε! ἐφώνησα κ' ἐγὼ· ἂν τῶν δημίων ὅλων
« ἐκόπτοντο αἱ κεφαλαί, καὶ ἂν τῶν Διαβόλων
ἡ ταχυκίνητος ὁμὰς
« τὸ γένος σας ἀνήρπαζεν εἰς σκοτεινοὺς κευθμῶνας,
« ἐν εὖγε! κ' ἕνα καγχασμὸν θὰ ἄφινα ὡς μόνας
« ἐπικηδείους των τιμάς! »

— « Συρίζει μίσους ἔχιδνα εἰς τ' ἀνθηρά σου στήθη,
« Χριστιανή! » ἀπήντησεν, ἐνῷ συμμετεβλήθη
ἡ ἱλαρότης εἰς ὀργήν·
« πλὴν μισουμένου Ὀσμανλῆ φοβοῦ καὶ σὺ τὸ μῖσος! . . .
« Σ' τὸν χθεσινὸν δερβίσην σου ἐὰν ἐλπίζῃς ἴσως,
ὅστις σ' ἡτοίμαζε φυγήν,

« κακῶς ἐλπίζεις!... καὶ ἐλθὲ νὰ τὸν ἰδῇς τὸν πλάνον,
« τὸν μυστικὸν ἑταιριστήν, τὸν ψευδομουσουλμάνον!... »
Εἶπε, καὶ σύρας με τραχύ,
πρῖνον ἐκ τῆς θυρίδος του μ' ἔδειξεν ἀνθισμένον,
καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρεμάμενον καὶ ἀπηγχονισμένον
τὸν γέροντα τὸν δυστυχῆ! . . .

Σ' τὴν θέαν του ἐρρίγησα, ἐπλάγην, ἐφοβήθην·
ἰδὼν δὲ ὁ παγκάκιστος ὅτι συνεκινήθην,
ἐξηγριώθη φοβερῶς·

τὸ ὅμμα του τὸ φονικὸν ἠκόντιζε σπινθῆρας,
καὶ τὰ πυρώδη χείλη του, τοὺς χαίνοντας μυκτῆρας,
λευκὸς ἐκάλυψεν ἀφρός.

— « Ἀχρεία δούλη! ἔκραξε μανιωδῶς· ἀπίστου
« σπορά! θὰ μάθῃς παρευθὺς μετ' ἄλγους σου μεγίστου
« ὁποῖον ἄνδρα ἀψηφᾷς!
« σοὶ ἔκυψα, ὡς ἔρπουσα μαλάχη, τὸν αὐχένα,
« ἂν κ' εἶδα ὡς κυπάρισσος τὰ δένδρα ἓν πρὸς ἕνα
νὰ κλίνωσι τὰς κορυφάς.

« Πάγε τοῦ Ταύρου! πρὶν μ' ἰδῇς νεκρὸν, θὰ σ' ἀναλύσω,
« καὶ, ἂν οὐχὶ τὴν φλόγα μου, τὸ μῖσός μου θὰ σβύσω! »
Προσέθηκε δ' ἐκτὸς φρενός:
« Ἡ Τούρκα σύνευνος ἐμοῦ, ἢ πτῶμα, σοὶ ὁμνύω!
« Τὸν πρῖνον παρατήρησε ὅτ' ἔχει κλάδους δύο,
« καὶ εἷν' ὁ ἕτερος κενός! . . .

« Ἡ χελιδὼν, περιφρονεῖς τὸν ἀετὸν κ' ὑβρίζεις
« τοὺς ὄνυχάς του τοὺς γαμψούς! . . . ὁ κάλαμος, συρίζεις
τὴν δρῦν, τὴν γαῦρον κ' ἰσχυράν! . . .
« ἡ λάγηνος ἡ εὔθραυστος, προσπταίεις ἐπὶ σφύρας! . . .
« Τίς τῆς μεγάλης μου ὀργῆς καὶ τῆς κακῆς σου μοίρας
θ' ἀποσοβήσῃ τὴν φοράν; . . . »

— « Τὸν ἀετὸν κατέκαυσε πολλάκις εἰς τὰ νέφη
« ἡ ἀστραπή! ἀπήντησα· τὴν δρῦν δὲ ἀναστρέφει
πνεῦμα βορέως δυνατόν!
« Ἀλλ' εἶναι τόσον ἰσχυρὸς ὁ πλάστης τῆς λαγήνου,
« ὥστε ἡ σφύρα θραύεται 'ς τὴν θέλησιν ἐκείνου
καὶ πίπτει εἰς κονιορτόν.

« Αὐτὸς ὁ Πλάστης ταπεινοῖ τοὺς ὄντας ἐπὶ θρόνων,
« καὶ ἀνυψοῖ τοὺς ταπεινούς. Φέρ' ἡ ὀργή του πόνον
« καὶ ἡ ἀγάπη του χαράν·

« δίδει ἡρώων φρόνημα καὶ θάρρος εἰς γυναῖκας,
« καὶ πέμπει τοὺς χοιροβοσκοὺς τῆς Μεδινᾶς καὶ Μέκκας
« εἰς τῆς γεέννης τὴν πυράν.
« Τίς θὰ μὲ σώσῃ, λέγεις σὺ, ἐκ τῆς κακῆς μου μοίρας,
« ἀφοῦ στενάζω καὶ θρηνῶ εἰς τὰς σκληράς σου χεῖρας; ...
« Βεβαίως ἄνθρωπος οὐδείς!
« Ἀλλ' ἔχω ἕνα βοηθὸν, καὶ εἶναι ὁ σταυρός μου·
« εἰς τοῦτον ἐμαρτύρησεν ἐπάνω ὁ Θεός μου,
« καὶ τοῦτον τρέμεις ἂν ἰδῇς·
« διότι, τὸν ἐλάτρευες 'ς τὸν πατρικόν σου οἶκον·
« διότι ὡς τὸν ἄφησας, εἰς αἱμοβόρον λύκον
« μετεμορφώθης κτηνωδῶς!
« Αὐτὸς, ποῦ διαδήματα στολίζει βασιλέων,
« ἂς λάβῃ καὶ τὸ πνεῦμά μου κἰ ἂς τιμωρήσῃ καίων
« τὸ ἔνοχόν σου συνειδός. »
Εἶπα· καὶ ἐκ τῶν κόλπων μου, μετὰ τοὺς λόγους 'κείνους,
χρυσοῦν ἀνέσυρα σταυρὸν μ' ἀστέρας σμαραγδίνους,
καὶ τὸν ἠσπάσθην εὐλαβῶς ...
Ὁ δ' Ἀβδουλλᾶς ἐφώρμησε, μικρὸν γυμνώσας ξίφος ...
πλὴν, καθὼς εἶδε τὸν σταυρὸν, λαβὼν ἐμπλήκτου ὕφος,
ἔμεινεν ἄφωνος, βωβός ...
Οὐδ' ὅταν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν τριήμερος ἀνέστη,
ὁ ἀποστάτης Ἄγγελος τρόμον μελῶν ὑπέστη
τοσοῦτον μέγαν καὶ σφοδρόν·
οὐδὲ τὸ φύλλον ὁ βορρᾶς τόσον κλονεῖ τὸ τρέμον·
ὅσον ἠσθάνθη κλονισμὸν, αἴφνης ἰδὼν ὡς δαίμων
τὸν εἰς τὰς χεῖράς μου σταυρόν.
'Σ τὸ πρόσωπόν μου φρικωδῶς ἐκάρφωσε τὸ βλέμμα,
βλέμμα παράδοξον, δριμὺ, ποῦ 'πάγωνε τὸ αἷμα·
κ' ἐκ τῆς τρεμούσης του χειρὸς
τὸ ξίφος του καταπεσὸν, ἐπήγη εἰς σανίδα,
καὶ δάκρυ εἰς τὸ ὄμμα του μ' ἐφάνη ὅτι εἶδα,
ὡς δρόσον ψυχικοῦ πυρός.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΙΚΟΥ ΟΚΤΩΗΧΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

ΤΙΡΙ-ΛΙΡΙ.

« Μοῦσαι, ῥοδόπνοον ἀείσατε ἦμαρ ἐκεῖνο,
ὅτε τὸ ἐξῆς τὸν ἀοιδὸν ἔχον ἀοσσητῆρα νέον κατέβαινε! »

« Ἐκ δὲ Διὸς Χαρίτεσσι, κασιγνήτῃσι θεῇσιν,
ἐν δὲ καὶ Ἀπόλλωνι ἄνακτι μέλος ἐφίλησε. »

— « Νέστωρ Χαρίτων, ἀοιδὸς ἐς ἀθανάτους θεούς! »

« Ἀμφὶ δὲ οἱ κλυτὸν ὄνομα ἐκλήιστο, ἐν δὲ ἑκάστῃ
Χαρίτων ἐν ἀγυιῇ ἐπιστάμενοι μνήσαντο. »

— « Νέστωρ ἠδὲ καὶ ἄλλος ἐπώνυμος ἦεν Ἀχαιῶν,
ἐς δὲ τὸ ἐξῆς τὸν ἀοιδὸν ἔχον ἀοσσητῆρα νέον κατέβαινε! »

« Ἀμφὶ δὲ οἱ κλυτὸν ὄνομα ἐκλήιστο, ἐν δὲ ἑκάστῃ
Χαρίτων ἐν ἀγυιῇ ἐπιστάμενοι μνήσαντο. »

Εἰς δὲ καὶ ἄλλος ἔην ἐπώνυμος ἐν Φαιήκεσσι,
Χαρίτων, ἢ θεὸν ἢ καὶ θεοειδέα φῶτα λοιγὸν ἀλάλκοντα.

Χαρίτων, ἢ θεὸν ἢ καὶ θεοειδέα φῶτα λοιγὸν ἀλάλκοντα.
Χαρίτων, ἢ ῥ' ὅγε πᾶσι μετέπρεπε κάλλεϊ καὶ χάρμῃ
πάντων τε ἐπιστήμων καὶ τόφρα θεὸς ἐν μνήστροις ἔσκε μολὼν ἀοιδός.

Χαρίτων, ἢ ῥ' ὅγε πᾶσι μετέπρεπε κάλλεϊ καὶ χάρμῃ
καὶ ἐπιστήμων πάντων καὶ τόφρα θεὸς ἐν μνήστροις ἔσκε μολὼν ἀοιδός.

Τὸ μὲν πρῶτα κλυτὸν ἐπώνυμον ἔσκε Χαρίτων,
ὄφρα μὲν ἔμπεδον ἦεν ἐν ἡβώοντι χρόνῳ.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ἔπειτα γέρων ἐγένοντο καὶ ἄλγεα πολλὰ
ἔσκε μετὰ θνητοῖσι, καὶ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι,
τὸν δὲ τότε Χαρίτεσσι κασιγνήτῃσι θεῇσιν
καὶ Ἀπόλλωνι ἄνακτι μέλος φίλησε νέεσθαι.

Βούλεται ἐς τὸν ἀοιδὸν ἔχον ἀοσσητῆρα νέον κατέβαινε!
ἐκλήιστο, ἐν δὲ ἑκάστῃ
Μοῦσαι, ῥοδόπνοον ἀείσατε ἦμαρ ἐκεῖνο,

. . . . . .

Ἐνῷ ἡ πόλις ἅπασα ἐσφρίγα ἀπαισίως
ὑπὸ τοιούτου πυρετοῦ, κατέπλευσ' αἰφνιδίως
πυρόσκαφον ἐξ Ἀθηνῶν, πολλοὺς κομίζον ξένους.
Κοῦκκοι καὶ Κόρακες λοιπὸν ἀφῆκαν κοιμωμένους
τοὺς κεραυνούς των κ' ἔσπευσαν ἐπὶ τὴν παραλίαν,
διὰ νὰ μάθουν εἴδησιν ἐξ Ἀθηνῶν καμμίαν,
καθόσον εἶχε μάλιστα διασπαρῇ ἡ φήμη
ὅτι ὁ . . . δεῖνα (λησμονῶ τὸν ἄνδρα,) οὗ ἡ μνήμη
εἶχε σβεσθῇ ἀπὸ καιροῦ, παρὰ κοινὴν ἐλπίδα
εἰς χεῖρας τὴν ὑπουργικὴν ἐλάμβανε πυξίδα,
καὶ, οἰακοστροφῶν εὐθὺ πρὸς τὸν τῆς ἐξουσίας
ἀστέρα, πλέων ἔσπευδεν εἰς ὅρμον εὐτυχίας.

Μοὶ ἔλεγε πολιτικὸς Σεβὰχ Θαλασσινός τις,
ὅτι εἰς τὸν ὑπουργικὸν αὐτὸν λιμένα ὅστις
αἰσίως φθάσῃ θελκτικὰς λαμβάνει συγκινήσεις,
διότι εἶναι μαγικὴ πᾶσα ἡ πέριξ φύσις.
Ἡ ψάμμος, λίαν ἄφθονος ἐπὶ τῆς παραλίας,
ἀπὸ ψηγμάτων σύγκειται χρυσοῦ. Τὰς μὲν εὐδίας
ἡμέρας πνέουν ζέφυροι καὶ διαχέουν μύρα
καὶ θυμιάματα τερπνά· ἂν ἔλθῃ δὲ πλημμύρα,
εἰς τὸ παραθαλάσσιον εὑρίσκει τις τυχαίως
ξένων Κρατῶν παράσημα· κ' εὐνοίας ἂν ῥαγδαῖος
σὲ καταλάβῃ ὑετὸς, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου
βρέχει σταυροὺς, τιμὰς, βαθμοὺς καὶ τ' ἀγαθὰ τοῦ Κροίσου.
Ἀλλ' ἔχει κ' ἓν κακὸν αὐτὴ ἡ τρισευδαίμων χώρα,
ὅτι ἐνῷ εἶν' αἴθριος ὁ οὐρανός της τώρα
καὶ οἱ τρισόλβιοι θνητοὶ οἱ εἰς αὐτὴν οἰκοῦντες
ῥεμβάζοντες ἀναπολοῦν χρυσαῖς δουλιαῖς μὲ φούντας,
αἴφνης ἀκούονται βρονταὶ καὶ μὲ πατάγους πίπτουν
θανατηφόροι κεραυνοὶ, κ' ἡμιθανεῖς τοὺς ῥίπτουν.
Ἀπηλπισμένοι οἱ πτωχοὶ 'ς τὴν νῆσον τότε τρέχουν
τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, ἣν ἀντικρὺ των ἔχουν.

Ἐκεῖ κοινῶς οἱ κάτοικοι μὲ ταραγμένην φρένα,
ἀφίνοντες τὰ ἴδια, κυττάζουσι τὰ ξένα,
καὶ μὲ ὀμματοϋάλια κατασκευῆς ἰδίας
ἀνακαλύπτουν τοὺς κρυπτοὺς σκοποὺς τῆς τυραννίας·
καὶ βλέπουν μέλαν δι' αὐτῶν πᾶν ἔκλευκον ὡς γάλα,
καὶ τὰ ὀρθὰ ἀνάποδα, καὶ τὰ μικρὰ μεγάλα.

Πλὴν πάλιν, ἀναγνῶστά μου, σοὶ ψάλλω ἄλλ' ἀντ' ἄλλων!
Εὐκόλως τὸν Μισισσιπῆν ξηραίνεις, τῶν μεγάλων
ὀρῶν τὴν γαῦρον κορυφὴν διὰ λεπτῆς βελόνης
νὰ ἀφανίσῃς δύνασαι· ἀλλὰ δὲν κατορθόνεις
ποτὲ νὰ δέσῃς φλύαρον καὶ κακολόγον γλῶσσαν,
ὡς τὴν ἐμὴν, καὶ μάλιστα εἰς ὕλην ἀφορῶσαν
τὴν ἰλαρότητα ἐσοῦ κ' ἐμοῦ . . . Ἀλλ' ἂς ἀφήσω
αὐτὰ, ἐὰν καὶ σ' ἐνοχλοῦν, καὶ ἂς σὲ ὁδηγήσω
εἰς τὴν κλεινὴν Ἑρμούπολιν, ὅπου θορυβημένοι
ἀπὸ φωνὰς κωπηλατῶν ἀπέβαινον οἱ ξένοι.

. . . . . .

Τὸ ζήτημα τὸ κουκικὸν μετά τινας ἡμέρας
ἤλλαξε φάσιν, ἐπειδὴ, πρὸς ὅλας τὰς προτέρας
φιλονεικίας κ' ἔριδας, ἐπηύξησε τὸν σάλον
ἡ φοβερὰ κι' ἀτίθασσος μανία τῶν δασκάλων,
οἵτινες μετὰ ὀργασμοῦ καὶ διὰ γυμνασμάτων
ἀλληλεμάχοντο δεινῶς. Ἐκ τῶν αὐθαδεστάτων
τοῦ κόσμου τάξεων ἐγὼ σωφρονισμοῦ ἀξίας
γινώσκω τρεῖς, καὶ ὅταν πῦρ θερμῆς λογομαχίας
τὰς ἐξωθῇ καὶ μαίνονται, ἀκούει τις καὶ βλέπει
ὅσα ν' ἀκούσῃ δὲν τολμᾷ καὶ νὰ ἰδῇ δὲν πρέπει.
Πρώτη τῶν φαύλων γυναικῶν, δευτέρα τῶν μεγάλων
ταρτούφων καὶ ὑποκριτῶν, καὶ τρίτη τῶν δασκάλων.
Σαλπίζ' ἡ πρώτη, ἂν μανῇ, μετ' ἄκρας ἀναιδείας
τὰ σκανδαλώδη χρονικὰ ἑκάστης συνοικίας·
κ' ἡ ἄλλη, ἐν ὀνόματι θεῶν καὶ διαβόλων,
παράττει, ὅταν φρονικῶς λυσσᾷ, τὸν κόσμον ὅλον·

Ἀλλὰ ἡ τρίτη, τῶν ἁπλῶν κ' εἰρηνικῶν δασκάλων,
ὅταν ἀνάψῃ κ' εἰς σωροὺς ῥημάτων ἀνωμάλων
χαρακωθῇ, τετέλεσται! κι' ὁ κόσμος ἂν χαλάσῃ,
ἀδύνατον νὰ πραϋνθῇ καὶ νὰ καθησυχάσῃ.
Δύνασαι, ἀναγνῶστά μου, ἂν μόνον ἁπλῶς πτύσῃς,
τὴν Ἔκλαν, τὸν Βεζούβιον ἐν ἀκαρεῖ νὰ σβύσῃς·
δύνασαι μ' ἕν σου φύσημα βοῤῥᾶν κι' ἀπηλιώτην
νὰ ἀναγκάσῃς νὰ ἐμβῇ 'ς τὴν κοίτην του τὴν πρώτην,
καὶ τοῦ πελάγους τὸν φρικτὸν νὰ καταπαύσῃς σάλον,
πλὴν τὸν θυμὸν δὲν δύνασαι νὰ παύσῃς τῶν δασκάλων·
καὶ μὴ φανῇς ἀνόητος νὰ τὸ ἐπιχειρήσῃς,
διότι θὰ μ' ἐνθυμηθῇς καὶ θὰ μετανοήσῃς,
ὅταν, χωρὶς ν' ἀστράψῃ κἂν, ἐν εἴδει προοιμίων,
θὰ πέσῃ μέλανος βροχὴ καὶ χάλαζα βιβλίων,
γραμματικαὶ γαστροβαρεῖς, συντακτικὰ ὀγκώδη,
καὶ λεξικὰ «in folio» ὡς κήτη τερατώδη.

Δ α σ κ ά λ ο υ ς δὲ ἀποκαλῶ, συλλήβδην καὶ ἀθρόα,
τὰ δίποδα, κακεντρεχῆ, γνωστὰ χερσαῖα ζῶα,
τὰ ἐκμυζῶντα μ' ἡδονὴν λεξείδια καὶ φράσεις,
τὰ νομιζόμενα κοινῶς μεστὰ σοφίας πάσης,
διότι μὲ ἀναίδειαν λαλοῦσι περὶ πάντων,
θαυμάζοντα καὶ μόνα των τὴν πολυμάθειάν των!
Ὁπόταν κοῦφος δάσκαλος θηρεύσῃ λέξιν μίαν
εἰς τοῦ Βαρίνου τὴν ξηρὰν ἀλλὰ σοφὴν κοιλίαν,
ὡς ὁ τοῦ Ῥωσσικοῦ ναοῦ ὑπερμεγέθης κώδων,
τὴν ἐκφωνεῖ βαρύφθογγον ἐν μέσῳ τῶν τριόδων,
καὶ τόσον ἡ κουφότης του ὀγκοῦται κι' ἀναβαίνει,
ὅσον αὐτὴ εἶν' ἄχρηστος καὶ ἐσκωριασμένη.
Ἐὰν καὶ μία συλλαβὴ τοὺς δύο διακρίνῃ,
ὅμως αὐτὴ ἡ συλλαβὴ οὐσιωδῶς βαρύνει.
Ἀπέχει δὲ ὁ δ ά σ κ α λ ο ς πολὺ τοῦ δ ι δ α σ κ ά λ ο υ
ὅσον τῆς σφαίρας πόλος εἷς κεῖται μακρὰν τοῦ ἄλλου,
ὅσον ἡ γῆ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ διαφέρει ἴσως

ὅσον τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς, ὁ ἔρως καὶ τὸ μῖσος,
τὸ ψεῦδος κ' ἡ ἀλήθεια, Παράδεισος καὶ Ἅδης.

. . . . . .

Οἱ δάσκαλοι λοιπὸν δεινῶς ἐμάχοντο εἰς Σύρον,
ὡς μάχονται τὰ γύναια, ἢ τάγμα καλογήρων·
καὶ τῆς φιλονεικίας των κυριωτέρα ὕλη
μὴ κρίνετε ὅτ' ἦτον δὰ περὶ τοῦ τί ὀφείλει
ς τὸ κόμμα ὁ φατριαστὴς, ς τὸ ἔθνος ὁ πολίτης,
ἀλλὰ ἡ λέξις ποία τις καὶ ἡ παραγωγή της!
Οἱ φρονιμώτεροι δ' αὐτῶν (ἂν δάσκαλος κανένας
ὑπῆρξε φρόνιμος ποτὲ,) εἰς τὰς πεποιημένας
ἐφρόνουν ὅτι τάττεται κι' ὁ κοῦκκος λέξεις, ᾄδων
τὸ κούκκου! κού! ἐντὸς δασῶν καὶ ἠχηρῶν κοιλάδων.
Οἱ δ' ἤθελον ὅτι ἐὰν ἀπὸ Γαζῆ καὶ Βλάχου
ἐπλάσθη λέξις βάρβαρος, τοῦ πλέον ἀταράχου
λογιωτάτου ἱκανὴ τὰς φρένας νὰ κλονίσῃ,
ἦτον ἡ λέξις κοῦκκος· κι' ἂν μὲ ταύτην νὰ τιμήσῃ
ἠθέλησε φατρία της τὰ ἔντιμά της μέλη,
ἡ αὐστηρὰ γραμματικὴ διόλου δὲν τὴν θέλει,
ἀφοῦ ὡς γνώμων ἀκριβὴς, κανὼν καὶ διαβήτης,
καλεῖ τὸν κοῦκκον κόκκυγα ὁ θεῖος Σταγειρίτης.
Τινὲς δ' ἐφώνουν μετ' ὀργῆς καὶ δοκησισοφίας:
« Ἐδῶ δὲν εἶναι ζήτημα ἁπλῆς ὀρθογραφίας·
« ἀλλ' εἶναι γλώσσης ζήτημα· θρησκεία δὲ καὶ γλῶσσα
« ἀπὸ μεγάλα ἔσωσαν τὸ Ἔθνος δεινὰ τόσα.
« Οἱ δὲ καταδικάζοντες τὸν κόκκυγα εἰς κοῦκκον,
« αὔριον καὶ τὸν Ἄγγελον θὰ εἴπουν Παττατοῦκον.
« καὶ ἄλλα θέματ' ἄρρητα· εἶναι λοιπὸν γελοῖοι!
« ἀνόητοι, ἀτάσθαλοι, ἀνάγωγοι, ἀχρεῖοι!
« ἀγράμματοι, γαΐδαροι καὶ ἄχθη ἀρουραῖα! . . . »
Ἐξ ἄλλου οἱ ἀντίπαλοι εἰς ταῦτα τὰ ὡραῖα
καὶ φιλικὰ ἐπίθετα ἐπίσης φιλοφρόνως
κ' ἱπποτικῶς ἐφέροντο, μετρῶντες δὲ συγχρόνως

καὶ τόκους καὶ κεφάλαια, ἀπήντων μετὰ ζήλου:
— « Ὦ πέπονες! οἱ ἔχοντες ἀναίδειαν τοῦ σκύλου
« καὶ κάραν ἄνευ μυελοῦ! ὦ σοφισταὶ λυσσώδεις,
« τῆς νεολαίας τυφλωταί, αἰσχροὶ καὶ κινδυνώδεις!
« Προκροῦσται τόσων ποιητῶν καὶ τόσων λογογράφων,
« οἱ μὲ τὰς λέξεις σκάπτοντες τῶν ἰδεῶν τὸν τάφον!
« οἱ πίνοντες ἀντὶ καφφὲ ἀφέψημα Βαρίνου,
« Σουΐδα, Βλάχου καὶ Γαζῆ! καὶ οἱ τοῦ Βερτολδίνου
« μὲ ζῆλον σχολιάζοντες τὴν σοβαρὰν φυλλάδα!
« λέγω ὅτι φωτίζετε τὴν σκοτεινὴν Ἑλλάδα!
« τύφου ἀσκοί! καπνοὶ πυρᾶς! οἰήσεως σκωρία!
« ἀγγεῖα, ὅπου ἐνοικεῖ ὁ ῥθόνος κ' ἡ μωρία!
« ἀγγουρολογιώτατοι! ἀγύρται τῶν γραμμάτων!
« ὁρμαθιασταὶ τῶν μετοχῶν καὶ τῶν ἀπαρεμφάτων!
« ῥάπται τῶν φράσεων κακοὶ καὶ κτίσται περιόδων,
« καὶ καρφωταὶ μεσοστιγμῶν καὶ σκύβαλα τριόδων!
« Μήπως ὁ κόκκυξ ἔγινε γαΐδαρος ἢ χοῖρος,
« ὡς σεῖς, ἂν κοῦκκος λέγεται ἀθώως καὶ προχείρως;
« μήπως τὸ σχῆμα ἄλλαξε, τοὺς πόδας, τὰ πτερά του,
« τὸ ῥάμφος του, τὸ χρῶμά του, ἢ τὸ κελάδημά του;
« Ἀλλὰ πῶς κοῦκκος ἔγινε νὰ μάθητε ζητεῖτε,
« καὶ διὰ τοῦτο μαίνεσθε κ' αἰσχρῶς βαττολογεῖτε! »
« Διὰ ν' ἀφήσῃς, ἀμαθῆ σχολαστικέ, τὴν πλάνην,
« σφῆνα λαβὲ εἰς χεῖράς σου, κοπίδα καὶ σκαπάνην·
« ἔμβαλε διὰ τῆς σφηνὸς 'ς τὴν συλλαβὴν τὴν μίαν
« τοῦ κόκκυξ ἕνα ὑψιλὸν, τὸ κόκκυξ μ' εὐκολίαν
« θὰ γίνῃ κούκκυξ· ἄφελον μὲ τὴν κοπίδα πάλιν
« τὸ τῆς ληγούσης ὑψιλὸν, μὲ τέχνην δὲ μεγάλην
« σφήνωσον εἰς τὸν τόπον του ἓν ὀμικρὸν, θὰ γίνῃ
« τὸ κούκκυξ κούκκος ἐν καλῇ ἀγάπῃ καὶ εἰρήνῃ.
« Χωρὶς νὰ χάνῃς τὸν καιρὸν, στρέψον τὰ τηλεβόλα
« κατὰ τοῦ ξύ· ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ σφαῖραί των, μὲ ὅλα
« τὰ πάντῃ προφυλακτικὰ καὶ σωνετά του μέτρα,

« ἐνδέχεται νὰ γίνωσι μικρὰ σκανδάλου πέτρα,
« νὰ συνταράξωσι τὸ πᾶν, καὶ εὕρῃς παρ' ἐλπίδα
« ἀντὶ πτηνοῦ ἐλέφαντα μ' οὐρὰν καὶ προβοσκίδα·
« εἶναι φρονίμου ἴδιον μὲ τὴν κοπίδα πάλιν
« τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν οὐρὰν νὰ κόψῃς τὴν μεγάλην
« τοῦ πελωρίου τούτου ξῦ, νὰ τρέψῃς δὲ τὸ μένον
« μέρος εἰς σῖγμα τελικὸν, στρογγυλογυρισμένον.
« Ἤτοι τὸ ξῦ, καθὸ διπλοῦν, τὸ κάππα χάνει μόνον
« δυνάμει ἀποστολικῶν γραμματικῶν κανόνων,
« μὴ συγχωρούντων, ἵνα μὴ πηγάσῃ κακὴ ἔξις,
« νὰ ἔχῃ κάππα τέσσαρα δισύλλαβός τις λέξις.
« Ἰδοὺ, ἐχθροὶ τῶν γνώσεων, ἰδοὺ μὲ ποῖον τρόπον
« ὁ κόκκυξ κοῦκκος γίνεται χωρὶς μεγάλον κόπον,
« χωρὶς πολέμους καρτεροὺς, χωρὶς ῥοὰς αἱμάτων,
« ἢ κ' ἡ ἀξιοπρέπεια νὰ πάθῃ τῶν γραμμάτων. »

—

ΕΚ ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΑΣΜΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΠΡΩΪΚΟΚΩΜΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ
« Ο ΙΩΤΑΣ. » (*)

Ἐν ὄλβῳ, δόξῃ καὶ τιμαῖς ἐνῷ ὁ Ἰώτας ἔζη,
ἠθέλησεν, (ἀφοῦ συχνὰ συνήθισε νὰ παίζῃ
μετὰ τῆς Μοίρας τῆς κακῆς,) νὰ παίξῃ καὶ παιγνίδι
πολὺ κινδυνωδέστερον ὧν εἶχε παίξει ἤδη.
Ἂν δὲ αὐτὸ ἐκφράζηται μὲ μίαν λέξιν μόνον,
οὐχ ἧττον εἶναι ἄλυσος δυστυχιῶν καὶ στόνων·
διότι φέρει θλιβεροὺς καρποὺς μεταμελείας,
μεθ' οὓς ὁ τάφος φαίνεται Ἐδὲμ παρηγορίας.

(*) Τὸ εὐφυέστατον τοῦτο προϊὸν τοῦ δοκίμου περὶ τὰ τοιαῦτα καλάμου τοῦ ποιητοῦ τῆς Χίου δούλης καὶ τοῦ Τίρι-Λίρι ἐπιγράφεται: « Ἰώτας, ἤτοι ὁ κόσμος ὅπως ἔτρεξε, τρέχει καὶ θὰ τρέξῃ. » Διαιρεῖται δὲ εἰς πλεῖστα ἄσματα.

Ὁ φίλος νὰ ὑπανδρευθῇ ἠθέλησεν, ἢ μᾶλλον
νὰ καθυποτυπαικωθῇ! Εἰς κοινωνίας σάλον
οἱ ζῶντες, ἐκλαμβάνουσι τὸν γάμον ὡς λιμένα,
καὶ πρὸς αὐτὸν ὁδεύουσι μὲ ἄρμενα σχισμένα·
διὸ ἀποκατάστασιν κοινῶς καλοῦσι τοῦτον,
καὶ δι' αὐτοῦ θηρεύουσι τιμάς, βαθμοὺς καὶ πλοῦτον.
Ἐξ ἄλλου δὲ, οἱ ἔχοντες πρὸς γάμον θυγατέρας
τὰς θεωροῦσιν ὀνικοῦ φορτίου βαρυτέρας,
καὶ τίνι τρόπῳ δύνανται νὰ τὰς ξεφορτωθῶσιν
νυχθημερὸν συσκέπτονται. Ἀπὸ τοιαύτην δόσιν
ἀνοίας καὶ ἐγωϊσμοῦ πηγάζουν ἓν πρὸς ἕνα
τὰ ζεύγη τὰ εἰρηνικὰ καὶ τρισευτυχισμένα,
δι' ὧν παράγοντ' οἱ καλοὶ πολῖται εἰς τὰ κράτη.
Ὁ πόθος πλούτου ἐξ ἑνὸς, ἐξ ἄλλου ἡ ἀπάτη
ἁπλόνουσι τὰ δίκτυα, πλὴν μὲ γελώτων ἔχον
κ' οἱ δύο συλλαμβάνουσι γαλῆν ἐκ τῶν ὀνύχων.
Ἀλλὰ ὁ Ἰώτας μας, ἀνὴρ σοφὸς, μὲ νοῦν καὶ φρένας,
μὴ θέλων τὰς ἐλπίδας του νὰ ἴδῃ ψευδομένας
καὶ πράγματος ἀκροσφαλοῦς γνωρίζων τοὺς κινδύνους,
ἠθέλησε νὰ μιμηθῇ τοὺς δυνατοὺς ἐκείνους,
τοὺς γνώμην ἔχοντας στερρὰν ἐπὶ σκοπῶν μεγάλων,
ἀλλ' ἐνεργοῦντας ἐνταὐτῷ ὑπὸ εὐθύνην ἄλλων.
Διὸ καὶ εἰς συμπόσιον πολυτελὲς καὶ μέγα
ἐκάλεσε τῶν φίλων του τὸ ἄλφα καὶ ὠμέγα,
συγκροτησάντων εὔθυμον καὶ ἄδολον πεντάδα.
Τουτέστι τὸν ἐν συμβουλαῖς σοφὸν Βρακιβελάδα,
Κυπρίδην τὸν ἡδυπαθῆ καὶ Τράκαν τὸν ἀστεῖον,
Κρασοπινάκαν, τὴν ψυχὴν χορῶν καὶ συμποσίων,
καὶ Ἀστακίδην τὸν φαγᾶν, ὅστις ἐν τῇ τραπέζῃ
ἤξευρε τοὺς ὀδόντας του στρατηγικῶς νὰ παίζῃ.

Εἰς κῆπον ἀνθηρότατον καὶ μεταξὺ ῥοδώνων,
ὅπου ἀντήχουν ᾄσματα πτηνῶν καὶ ἀηδόνων,
ἐστήθη τράπεζα λαμπρὰ ἀξία τοῦ Λουκούλλου,

τὴν ὄρεξιν ἐγείρουσα παντὸς κοιλιοδούλου.
Σκολόπακες, φασιανοὶ καὶ πέρδικες καὶ νῆσσαι
ἀρώματα διέχεον, ἐντέχνως σκευασθεῖσαι,
καὶ ἔβλεπες, ὡς φρούριον τὴν ἔφοδον προσμένον,
Ἰνδίας ὄρνιν εὐτραφῆ καὶ παραγεμισμένον.
Ἐδῶ ῥοφοὶ λευκόσαρκοι κ' ἐγχέλεις Κωπαΐδος,
ἐκεῖ λιπώδεις λάβρακες καὶ τρύγλαι καὶ πᾶν εἶδος
ἰχθύων καὶ θαλασσινῶν καὶ ἀστακῶν κοκκίνων,
μακρομυττάκων, ἔκειτο τὴν ἄποψιν καλλύνον.
παρέκειντο δ' ὀρεκτικὰ ὅσα ποθοῦσι πάντες,
τριχίαι Λύσσης, χοίρινοι Βερωνικοὶ ἁλάντες,
ἐλαῖαι, αὐγοτάριχον, νωπὸν χαβιάρι, γλῶσσα,
κάππαρις, χοιρομήριον, ὀξύρυγχος, καὶ ὅσα
πρὸς δόξαν τῆς κοιλίας μας ἐν τῇ αὐτῶν σοφίᾳ
τῶν πάλαι Δειπνοσοφιστῶν ἠγνόει ἡ χορεία.
Καὶ παρὰ πίδακα φαιδρὸν οὐ τῆς τράπεζης πέραν,
ἡδονικῶς δροσίζοντα τὴν πέριξ ἀτμοσφαῖραν,
ὅπου τὸ κάλλος τῶν ἑπτὰ τῆς Ἴριδος χρωμάτων
ἀντενακλᾶτο ἐφ' ἁγνῶν καὶ διαυγῶν νεμάτων,
ἔκειτο τάγμα φιαλῶν ἐν μέσῳ λευκοῦ πάγου,
παρηγορία τρυφηλὴ διψῶντος οἰσοφάγου.
Διέπρεπον δὲ μεταξὺ τοῦ τάγματος ἐκείνου
ὁ μέλας Βορδιγάλειος καὶ ὁ λευκὸς τοῦ Ῥήνου,
καὶ ὁ τῶν οἴνων ἔξοχος ἀφρώδης Καμπανίτης,
ὁ φίλος παντὸς ποιητοῦ καὶ πάσης Ἀφροδίτης.
Ἐκόσμουν δὲ τὴν τράπεζαν ἐντὸς τριῶν ἀγγείων,
ἔργων τῆς Σέβρης, εὔχροα ἄνθη φυτῶν παντοίων.
Τὸ πρῶτον τούτων ἔφερεν ἐν μέσῳ γεγλυμένον
χορὸν Ἐρώτων φαιδρωπῶν καὶ ῥοδοβολουμένων.
Τὸ δεύτερον ἐβάσταζεν ὁμὰς χρυσῶν Σατύρων,
ἔστεφον δὲ τὰ χείλη του ἐννέα καλογήρων
εἰκόνες, φίλων τοῦ σοφοῦ Λογιόλα· καὶ τὸ τρίτον
ἐρείδετο εἰς σύμπλεγμα τριῶν γυμνῶν Χαρίτων.

Ἀφ' ἑνὸς δ' ἄκρου ἤστραπτε μέχρι σχεδὸν τοῦ ἄλλου
ἡ τράπεζα ἐκ πλησμονῆς ἀργύρου καὶ κρυστάλλου·
χιβάδες δὲ χρυσόπλαστοι ἐξέθετον ὀπώρας,
ῥοδάκινα καὶ σταφυλὰς καὶ ἄπια τῆς ὥρας.

Εἰς τὴν τοιαύτην τράπεζαν ἐκάθησαν οἱ φίλοι,
ὀξεῖς ὀδόντας σείοντες καὶ σιωπῶντα χείλη·
κ' εἰς ταύτην, ἀφοῦ 'μέτρησε τὸ πλάτος της καὶ μῆκος,
ὁ Ἀστακίδης ὥρμησεν ὡς πεινασμένος λύκος.
Τὰ πάντα περιέβαλε τὸ ἄπληστόν του ὄμμα,
τὰ πάντα ἐδοκίμαζε μὲ γυμνασμένον στόμα·
καὶ πνευστιῶν κατέπινεν, ἐῤῥόφα καὶ ἐμάσσα,
κ' ἴδρωνε κ' ἠγωνίζετο, διότι σχεδὸν πᾶσα
ἡ τράπεζα ἀμείωτον παρίστα ἀφθονίαν,
αὐτὸς δὲ ὁ τρισάθλιος κοιλίαν εἶχε μίαν.
Ὅταν δ' ἀπηύδησε, καθὼς μετὰ σφαγὴν ἀγρίαν
τροπαιοφόρος μαχητὴς πετᾷ τὴν πανοπλίαν,
κατέθεσε τὴν μάχαιραν καὶ, τὴν περόνην σείων,
καὶ βλέμμα περιέφερε, τρόπον τινὰ ἐμφαῖνον:
« Τί νὰ σᾶς κάμω! ἤξευρα τί πρέπει, πλὴν ποῦ τόπος! »
Τὸν Ἰώτα ἐγοήτευσε τοῦ φίλου του ὁ τρόπος,
διὸ καὶ διὰ νεύματος εἰς τοὺς προσμειδιῶντας
ἐλάλει φίλους του, γελῶν καὶ ξύων τοὺς ὀδόντας.

Ὁ Ἀστακίδης, εἰς θυμὸν γαστέρος χωνευούσης,
ἀστεϊσμὸν ἀπηύθυνε κατὰ τῆς ἀπρακτούσης
τοῦ Τράκα ἱλαρότητος, ἐκεῖνος δ' ὡς ἐκ τούτου
ἤρξατο τὸ βαλάντιον τοῦ νεροῦ του πλούτου
νὰ ἀσωτεύῃ ζωηρῶς, καὶ τούτου βοηθείᾳ
ἐκορυφώθη ἡ χαρά, φαιδρότης κ' εὐθυμία.
Καὶ τότε αἴφνης ἤλλαξεν ἡ ἔποψις ἡ πρώτη,
αὐτὴν δὲ διεδέχθησαν γέλως, φωναὶ καὶ κρότοι,
καὶ ἄσματα καὶ σκώμματα καὶ εὔστοχοι προπόσεις,
αἵτινες τῆς φαιδρότητος δευτέρα ἦσαν δόσις.
Δὲν περιγράφ' ἡ ἄδακρυς καὶ ἱλαρά μου Μοῦσα

ὁπόσον εἶναι εὔχαρις νεότης εὐθυμοῦσα·
ποία ἀκτὶς μαγευτικὴ τὸ βλέμμα της καλλύνει,
καὶ κόσμιον ἐρύθημα 'ς τὰς παρειάς της χύνει·
ὁποίαν χάριν ἡ ζωὴ δανείζει εἰς τὸ πνεῦμα,
καὶ πόσον ῥέει ἄφθονον τοῦ λόγου της τὸ ῥεῦμα.
Ὁ Ἰώτας καὶ οἱ φίλοι του ἦσαν αὐτῆς ὁ τύπος,
αὐτῆς εἰκὼν κ' ἀντιγραφὴ, λαλοῦσα πρωτοτύπως.
Ἀλλ' αἴφνης ὕφος σοβαρὸν ἀνέλαβ' ἡ μορφή του·
πληρώσας δὲ ποτήριον ἐξ οἴνου καμπανίτου,
προσεῖπε πανηγυρικῶς: « Προπίνω ἐκ καρδίας
« ὑπὲρ τῆς ἀφιλοκερδοῦς κ' εἰλικρινοῦς φιλίας,
« ἧς τὴν γενναίαν συνδρομὴν ζητῶ πρὸ παντὸς ἄλλου
« κ' ἐπικαλοῦμαι σήμερον ὑπὲρ σκοποῦ μεγάλου. »
— « Οὐρρρρά! ! » οἱ πέντε ἔκραξαν πανεύθυμοι συμπόται,
κ' ἐξ ποτηρίων σύγκρουσις τρὶγκ-τρὰγκ ἠκούσθη τότε.
Ὡς δ' ἀπερρόφησαν, « Παιδιά! ὁ Τράκας ἀνακράζει,
« στοίχημα βάλλω, πῶς ἐδῶ ὁ φίλος ἑτοιμάζει
« συνωμοσίαν μυστικὴν κατὰ τῶν καθεστώτων,
« καὶ θέλει εἰς τὰς φυλακὰς ἡμᾶς νὰ στείλῃ πρῶτον. »
— « Ἀφῆτε τοὺς ἀστεϊσμούς! εἶπ' ὁ Βρακιβελάδας·
« τὸν βλέπω μελαγχολικὸν σχεδὸν τρεῖς ἑβδομάδας
« καὶ κάτι τρέχει βέβαια! » — « Τῳόντι τρέχει κάτι!
« (ὁ Ἰώτας λέγει,) καὶ αὐτὸ ὀλίγον μὲ ταράττει.
« Τῳόντι τρέφω ἐν τῷ νῷ φρικτὴν συνωμοσίαν!
« ὅμως αὐτὴ δὲν ἀφορᾷ καμμίαν ἐξουσίαν,
« διότι κατ' ἐμοῦ αὐτοῦ συνώμοσα, διότι
« ἔχω σκοπὸν νὰ νυμφευθῶ! . . . » Καθὼς ὁπόταν κρότοι
ἐγείρουν τὸν κοιμώμενον καὶ μὲ κραυγὴν ὀδύνης
ὡσὰν ἐκ τάφου φάντασμα πηδᾷ ἀπὸ τῆς κλίνης·
κινεῖται καὶ περιπατεῖ, ἀλλὰ εἰς ὕπνον ῥέπει,
ἔχ' ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀλλὰ ποσῶς δὲν βλέπει·
τοιουτοτρόπως ἔμειναν καὶ οἱ τοῦ Ἰώτα φίλοι,
μόλις οἱ λόγοι ἔφυγον τὰ ῥόδινά του χείλη.

« Ἐπῆρεν τὸ γράμμα καὶ τὸ ἀνέγνωσεν ἡ κυρία Ἀλεξάνδρα καὶ ἔμεινε
« ὅπως ἦτον, χωρὶς νὰ δείξῃ εἰς τὸ πρόσωπόν της ἢ εἰς τὴν κίνησίν της
« τὸ ὁποῖον ἠσθάνετο. Ἐκοίταξε τὸν Ἀντώνιον καὶ τὸν ἐρώτησε μὲ
« ἕνα βλέμμα, τὸ ὁποῖον ἐφάνη εἰς τὸν Ἀντώνιον ὅτι ἦτον ὀργισμένον·
« Ἡ μητέρα σου εἶναι τυφλή, ἀγαπητέ μου, καὶ δὲν βλέπει τὰ ἐλαττώματά
« μου. Ἀλλὰ σὺ δὲν ἔπρεπε νὰ μοῦ τὰ εἴπῃς ἔτσι ἀπότομα, ἀλλὰ μὲ
« τρόπους ἀπαλωτέρους, ὅπως ἐπρεπόταν εἰς ἕνα παιδὶ ἀνατεθραμμένον
« ἀπὸ μητέρα ἀγαθὴν καὶ εὐσεβῆ. Ἐγὼ δὲν ἔχω τὸ θάρρος νὰ ἐξακολουθήσω
« τὴν ἐπιστολήν σου, ἀγαπητέ μου Ἀντώνιε· ἡ καρδιά μου εἶναι πολὺ
« πικραμένη. Ἐπροσπάθησα νὰ σὲ ἀγαπήσω ὅσον ἠμπορεῖ μία μητέρα
« νὰ ἀγαπήσῃ τὸ παιδί της, καὶ ἐπίστευα ὅτι καὶ σὺ μὲ ἀγαπᾷς. Ἀλλὰ
« τώρα βλέπω ὅτι ἐπλανήθην· ἐπλανήθην πολύ, καὶ ἐλυπήθην πολύ.
« Ἐὰν ἐπιθυμῇς νὰ μὲ ἰδῇς ἀκόμη μίαν φορὰν εἰς τὴν ζωήν μου, ἔλα
« ἐδῶ ἀμέσως· ἐὰν ὄχι, ἔχε τὴν εὐχήν μου καὶ τὴν συγχώρησίν μου.
« Ἡ μητέρα σου, ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΔΑΡΔΑΝΗ. »

Ἐπῆρε τὸ γράμμα ὁ Ἀντώνιος καὶ τὸ ἀνέγνωσε, καὶ ἐπειδὴ ἐτελείωσε
ἔμεινε μὲ τὸ κεφάλι κατεβασμένον καὶ μὲ τὰ μάτια χαμηλωμένα.

« Κακὴ μητέρα, ἀλήθεια, ἀλλὰ καλὴ γυναῖκα! » εἶπεν ὁ Ἀντώνιος
μὲ φωνὴν βαθεῖαν καὶ ἐπίσημον.

« Ἐπρόφερες τὸ ὄνομά μου, Ἀντώνιε; » εἶπεν ἡ κυρία Ἀλεξάνδρα
μὲ φωνὴν ἀπαλὴν καὶ γλυκεῖαν, ἡ ὁποία ἐφάνη εἰς τὸν Ἀντώνιον ὅτι
ἦτον ἡ φωνὴ τῶν ἀγγέλων.

« Ναί, μητέρα, ἐπρόφερα τὸ ὄνομά σου, καὶ ἐπρόφερα καὶ τὸ ὄνομα
τοῦ πατρός μου, τὸ ὁποῖον δὲν ἤξευρα ἕως τώρα. Ἀλλὰ τώρα ἔμαθα
ὅλα τὰ μυστήρια τῆς ζωῆς μου, καὶ ἔμαθα καὶ τὴν ἀλήθειαν διὰ τὸν
θάνατον τοῦ πατρός μου. Ἐσὺ ἔπρεπε νὰ μοῦ τὰ εἰπῇς ὅλα αὐτά,
ἀφοῦ ἤξευρες ὅτι ἐγὼ ἐπίστευα ὅτι ὁ πατήρ μου ἐπέθανε φυσικῷ θανάτῳ,
καὶ ὄχι ὅτι ἐδολοφονήθη ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του, ὁ ὁποῖος ἐκλέπτισε τὴν
περιουσίαν του καὶ τὴν ἐσφετερίσθη. Ἐσὺ ἔπρεπε νὰ μοῦ εἰπῇς ὅτι ὁ
θεῖος μου ὁ Ἰωάννης Δαρδάνης ἦτον ὁ φονεύς του πατρός μου, καὶ ὄχι
ἐγὼ νὰ τὸ μαθαίνω ἀπὸ ἄλλους. Ἐσὺ ἔπρεπε νὰ μοῦ εἰπῇς ὅτι ἡ ἀδελφή
μου ἡ Ἑλένη ἦτον ἡ ἀγαπητή μου ἀδελφή, καὶ ὄχι νὰ μοῦ τὸ εἰπῇ ἡ
Μαρία Κασσιανάκαινα, ἡ ὁποία ἐφάνη εἰς ἐμὲ ὅτι ἦτον ἡ ἀδελφή μου
ἀπὸ τὴν ἀγάπην τὴν ὁποίαν μοῦ ἔδειξε. Ἐσὺ ἔπρεπε νὰ μοῦ εἰπῇς ὅτι
ἡ Ἑλένη ἦτον ἡ ἀδελφή μου, καὶ ὄχι ἡ Μαρία Κασσιανάκαινα. Ἐσὺ ἔπρεπε
νὰ μοῦ εἰπῇς ὅτι ἡ Ἑλένη ἦτον ἡ ἀδελφή μου, καὶ ὄχι ἡ Μαρία Κασσιανάκαινα.
Ἐσὺ ἔπρεπε νὰ μοῦ εἰπῇς ὅτι ἡ Ἑλένη ἦτον ἡ ἀδελφή μου, καὶ ὄχι ἡ Μαρία
Κασσιανάκαινα. Ἐσὺ ἔπρεπε νὰ μοῦ εἰπῇς ὅτι ἡ Ἑλένη ἦτον ἡ ἀδελφή μου,
καὶ ὄχι ἡ Μαρία Κασσιανάκαινα. Ἐσὺ ἔπρεπε νὰ μοῦ εἰπῇς ὅτι ἡ Ἑλένη ἦτον
ἡ ἀδελφή μου, καὶ ὄχι ἡ Μαρία Κασσιανάκαινα. Ἐσὺ ἔπρεπε νὰ μοῦ εἰπῇς
ὅτι

« νὰ γίνωμαι τὸ ἔρμαιον τῶν γυναικεμπόρων,
« τῶν γραϊδίων ποῦ πωλοῦν τὴν ἀρετὴν ἐν σκότει,
« καὶ τῆς μισθίου καλλονῆς, πρὸς ἣν ὁ νοῦς τυφλώττει.
« Ἠσθάνθην ὅτι ἠθικὴν προδίδω καὶ θρησκείαν,
« ἐὰν εἰς ᾅδην, ὃν καλεῖ ὁ κόσμος κοινωνίαν,
« γίνωμαι πρόξενος ζωῆς εἰς ὅμοιά μου ὄντα,
« ἄνευ ὀνόματος, τιμῆς καὶ προστασίας ζῶντα,
« ἢ τὰ ὁποῖα κάποτε, μετ' εὐτυχῆ ἀπάτην,
« τραβῶ ὡς συναλλάγματα εἰς ἄλλου βλακὸς πλάτην.
« Ἠσθάνθην τέλος ἱερὰν ἀνάγκην τώρα πλέον
« μὲ ἓν ἁγνὸν μειδίαμα ἀγγελικῶν χειλέων,
« μ' ἓν φίλημα μεθυστικὸν ἀγάπης ἐγκαρδίου,
« εἰς ἀληθῆ παράδεισον νὰ πλανηθῶ τοῦ βίου! »
Εἶπε· καὶ συγκινήσεως πῦρ, ἐνδομύχως καῖον,
τὰς παρειάς του ἔβαψε μ' ἐρύθημα ὡραῖον.
Πλὴν ζωηραὶ τὸ ἔσβυσαν εὐθὺς χειροκροτήσεις,
μεθ' ἃς ἐφώνησ' ὁ γελῶν Κυπρίδης: « Νὰ μᾶς ζήσῃς!
« ὦ μετὰ τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς σοφώτερε! ὦ ζῶσα
« τοῦ Ὑμεναίου ποίησις! ὦ τοῦ Σενέκα γλῶσσα! »
Καὶ τοῦτον πάλιν παρῳδῶν ἀπό τινος γωνίας
ὁ Ἀστακίδης, ἔκραξε μετὰ φωνῆς ἀστείας:
« Ὦ τερπνοκατασκεύαστοι ἁλάντες τῆς Βερώνης! »
« ὦ χοιρομήριον ἡδύ! ὦ νέκταρ ποῦ φουσκόνεις! »
Τότε ἀντήχησε σφοδρὸς καὶ μανιώδης γέλως,
ὅστις ἀρχὴν μὲν ἔλαβε, ἀλλὰ δὲν εἶχε τέλος.
Ἐκάγχαζον δὲ μὲ λυγμοὺς καὶ ἀνοιγμένον στόμα
οἱ ἓξ ἑταῖροι, ἔχοντες τοῦ ἀστακοῦ τὸ χρῶμα·
καὶ αἱ φωναί των, σύμμικτοι μὲ πάταγον καὶ κτύπον,
ὡς Κανιβάλων ἰαχαὶ ἀντήχουν εἰς τὸν κῆπον.
Ὁ πρῶτος, ὅστις ἔσβυσε τοῦ γέλωτος τὰς δᾳδας,
ἦτον ὁ πολυμήχανος ἀνὴρ Βρακιβελάδας,
ὅστις, λαβὼν αὐτόκλητος προέδρου χαρακτῆρα,
ἐξέτεινε ἐπιτακτικῶς τὴν δεξιάν του χεῖρα,

ἐνῷ μὲ τὴν ἀριστερὰν, ἐν εἴδει κωδωνίου,
διὰ μαχαίρας ἔκρουε τὰ χείλη ποτηρίου.
« Σιγή! ἀνέκραξε, σιγή! ἀκούσατέ μου, φίλοι! »
Ὡς δ' ἔπαυσεν ὁ θόρυβος, προσέθηκεν: « Ὀφείλει
« πᾶς, ὅστις φίλος λέγεται, τὸν φίλον νὰ λατρεύῃ,
« ἂ ἐν χρείαις νὰ τὸν βοηθῇ καὶ νὰ τὸν συμβουλεύῃ.
« Μετὰ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ μόνη ἁγνὴ κἰ ἁγία
« ὑπάρχει εἰς τὴν γῆν αὐτὴν ἡ ἄδολος φιλία,
« καὶ δι' αὐτὸ εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς γῆς εἰς τρόπον
« ὥστε τραβὰ κουτσὰ πληροῖ τὰς χρείας τῶν ἀνθρώπων.
« Εἶν' ἀληθὲς πῶς σήμερον εἰς φίλων μυριάδας
« οὐδὲ κατ' ἴχνος ἀπαντᾷς Ὀρέστας καὶ Πυλάδας,
« καὶ ἡ πρὸς Δάμωνα στοργὴ τοῦ ἀγαθοῦ Φυντία
« μῦθος λογίζετ' ἄχαρις, καλὸς διὰ σχολεῖα·
« ἀλλὰ οὐχ ἧττον θεωρεῖ ὡς γνήσιόν του φίλον
« ὁ ὄνος τὴν ἀλώπεκα κἰ ὁ αἴλουρος τὸν σκύλον.
« Λοιπὸν ἡμεῖς, ὁμήλικες καὶ φίλοι τοῦ κὺρ Ἰώτα,
« ἂν ἀρνηθῶμεν εἰς αὐτὸν τὰ ἔξοχά μας φῶτα,
« λεγόμεθα ἐπίβουλοι· καὶ ἀπειρίαν στείραν
« ἐὰν δὲν βοηθήσωμεν μὲ τὴν πολλήν μας πεῖραν,
« φαινόμεθα χαιρέκακοι, καὶ μάλιστα εἰς θέμα
« ἀντλοῦν τὴν δύναμιν τοῦ νοῦ καὶ θορυβοῦν τὸ αἷμα.
« Ἐξ ἄλλου μέρους θεωρῶ τιμήν μας ἐξαισίαν,
« πρὶν εἰς Ἀθήνας ἴδωμεν σοφῶν Ἀκαδημίαν,
« (ἀφοῦ δὰ καὶ πρὶν γεννηθῇ ἀπέθαν' ἡ Σιναία,)
« ἡμεῖς εἰς ἓν συμπόσιον νὰ λύωμεν σπουδαῖα
« ζητήματα, τῶν γνώσεων εὐρύνοντες τὰς ῥύμας,
« πρὶν ξεμυτίσουν οἱ σοφοὶ ἀκαδημαϊκοί μας. »
« Ὅταν εἰς τὸν ἀνθρώπινον ἐγκέφαλον ἀκμαία
« καὶ γοητευτικὴ ἐμβῇ τοῦ γάμου ἡ ἰδέα,
« κ' ἐκεῖνος, ὅστις ἤξευρε τὴν τρίχα νὰ διχάσῃ,
« δύο γαδάρων ἄχυρα δὲν 'ξεύρει νὰ μοιράσῃ·
« ὡς διὰ ῥάβδου μαγικῆς καθίστατ' αἰφνιδίως

« ὁ ζωηρὸς βλακοειδὴς, ὁ νουνεχὴς γελοῖος.
« Καὶ μὴ ποσῶς ἐκπλήττεσθε! προέβλεψεν ἡ φύσις
« εἰς ὅλας τὰς ὀδυνηρὰς καὶ τρομερὰς παθήσεις,
« τὴν λώβαν, φθίσιν καὶ λοιπὰς, νὰ μᾶς ἀπομωραίνῃ,
« ὥστε ὁ πάσχων ἀπρακτεῖ ὡσὰν νὰ ὑγιαίνῃ.
« Καὶ εἰς τοῦ γάμου τὴν δεινὴν ἀσθένειαν ἐπίσης
« ἐφάνη εὐεργετικὴ, διότι ὡς θελήσῃς
« κατ' ἔθιμον κοινωνικὸν τὸν γάμον σου νὰ κάμῃς,
« τὰς νοεράς σου παρευθὺς ἐξασθενεῖ δυνάμεις,
« ὥστ' ἀγνοῶν τὸν κίνδυνον καὶ χείρων τετραπόδων,
« κατὰ πετρῶν κρημνίζεσαι, ὡς ἐπὶ κλίνης ῥόδων.
« Τὴν πρὸς τὸν γάμον ὄρεξιν τὸ ποιητίζον πλῆθος
« μεγάλον τυφλεβδόμαδον ἀποκαλεῖ συνήθως·
« καὶ τυφλεβδόμαδον, θαῤῥῶ, θὰ εἴπῃ ὅτι πρέπει
« ἑπτάκις τις νὰ τυφλωθῇ καὶ πλέον νὰ μὴ βλέπῃ.
« Καὶ ὄντως· ἂν δὲν τυφλωθῇ ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία,
« ἀδύνατον ἐπὶ τῆς γῆς νὰ γίνῃ συζυγία.
« Νοσεῖ λοιπὸν ὁ φίλος μας, νοσεῖ βαρεῖαν νόσον,
« ζητεῖ ὁ νοῦς του βάλσαμον καὶ ἡ ψυχή του δρόσον·
« ἐσκέφθην δ' ὅτι βάλσαμον ὑπάρχει ἓν καὶ μόνον:
« Ἀφοῦ ὑπάρχομεν κ' οἱ ἓξ φίλοι στενοὶ πρὸ χρόνων,
« κ' οἱ πέντε ἐκ τῶν ἓξ ἡμῶν εἶν' ἔγγαμοι, προτείνω,
« (ἀλλ' εἰς τὴν ἔγκρισιν ὑμῶν τὴν πρότασιν ἀφίνω·)
« καθεὶς μας νὰ διηγηθῇ τὸν γαμικόν του βίον,
« ἐγείρων τὴν τρισέβαστον αὐλαίαν τῶν οἰκείων·
« διότι εἶναι δυνατὸν ἐκ τούτου νὰ πηγάσῃ
« διδασκαλία τις φαιδρὰ τὴν νόσον νὰ δαμάσῃ.
« Ἀλλ' ἂν μετὰ τὰς ἀληθεῖς τῶν πέντε διηγήσεις,
« ἡ τοῦ νοσοῦντος γαμικὴ διατηρεῖται κλίσις·
« τότ', ἀδελφοὶ, τετέλεσται! ὁ φίλος μας ὁ τάλας
« ἐντὸς ὀλίγου θὰ ταφῇ εἰς νυμφικὰς ἀγκάλας. »
Οὕτως ἐλάλησ' ὁ σοφὸς συμπότης· πρὶν δ' ἀκόμα
ἡ τελευταία φράσις του ἐκπνεύσῃ εἰς τὸ στόμα,

ἐνθουσιώδης ἤχησεν ἐπιδοκιμασία.
— « Ζήτω ἡ εἰλικρίνεια καὶ ἡ φιλοσοφία! »
Ὁ Τράκας ἀνεβόησε καγχάσας, καὶ ἀφμένως
ἐκένωσαν τὰς κήλικας κ' οἱ ἓξ μέχρι πυθμένος.
Προσέθηκε δὲ σοβαρῶς: « Θαυμάζω σε, γεννάδα,
« Ἀρχιῤῥαβῖνε τῶν Μουσῶν, σοφὲ Βρακιβελάδα!
« Ἰησουΐτου φυσικοῦ ὁ τίτλος σοὶ ἀνήκει,
« διότι εἶσαι πάντοτε ζῶσα πειθὼ καὶ νίκη.
« Τὰς ὁμοιοπαθητικὰς πιστεύων θεραπείας,
« τὴν συζυγίαν πολεμᾷς διὰ τῆς συζυγίας,
« καὶ ν' ἀποδείξῃς προσπαθεῖς, θαῤῥῶ, ἂν ὄχι ἄλλο,
« κἂν ὅτι ἀποκρούεται ὁ πάσσαλος πασσάλῳ. »
Καὶ πρὸς τὸν φίλον του στραφεὶς, φαιδρῶς ἐξεστηκότα,
« Εἶσ' ἀσθενὴς τοῦ θανατᾶ, εἶπε, καλέ μου Ἰῶτα!
« Κι' ἀφοῦ τοιοῦτον ἓν σοφὸν κονσοῦλτον σὲ κηρύττει
« Recipe! matrimonii pilulas quinque! ἤτοι
« ἓν φάρμακον ἡρωϊκόν! τῆς συνταγῆς δ' ὁ χάρτης
« διαλαμβάνει ἐνταὐτῷ τὸ fiat lege artis·
« ὥστε δὲν εἶναι κίνδυνος δι' ἀκρισίας λάθη,
« ἢ ἀπειρίαν τεχνικὴν ἡ ἠθικὴ νὰ πάθῃ »
— « Exequatur! ἔκραξεν ὁ κὺρ Κρασοπινάκας·
« καὶ ἂς ἀνοίξῃ τὴν σκηνὴν ὁ πνευματώδης Τράκας. »
— « Εὐγνωμονῶ, εἶπεν αὐτὸς, πλὴν κατὰ δυστυχίαν
« φίλου δὲν σφετερίζομαι ποτὲ πρωτοβουλίαν.
« Τὸν λόγον ἔχει ὁ σοφὸς ἀνὴρ Βρακιβελάδας,
« ἀνάψας πρότερον ἡμῶν τὰς νυμφικὰς λαμπάδας,
« καὶ τοῦ φαρμάκου ἀληθὴς εὑρέτης. Ἐγὼ, φίλοι,
« θέλω ἀνοίξει τ' ἀψευδῆ συζυγικά μου χείλη
« ὁ πάντων ὕστατος· ἀλλὰ συμπροσκαλῶ τὸν Ἰώτα
« νὰ γίνῃ ὅλος προσοχὴ, νὰ γίνῃ ὅλος ὦτα ... »

V.

ΗΛΙΑΣ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

—

ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΤΩΝ « ΠΑΙΓΝΙΩΝ. »

—

ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ.

Ζωῆς ἀένναε πηγή, τῶν αἰτιῶν αἰτία,
Δημιουργὲ τῆς κτίσεως, Τριὰς, Θεότης μία!
σὲ πρῶτον καὶ σὲ ὕστερον καὶ σὲ εἰς τὰ ἐν μέσῳ
μὲ τὴν δοθεῖσαν παρὰ σοῦ φωνήν μου θὰ αἰνέσω.
Ἀπὸ τὰ βάθη ταπεινοῦ καὶ σκοτεινοῦ πλανήτου
εὐδόκησον σκώληκ μικρὸς τὰ χείλη τ᾽ ἀσθενῆ του
ν᾽ ἀνοίξῃ καὶ, τὸ ἅγιον προφέρων ὄνομά σου,
νὰ στήσῃ τὴν διάνοιαν ἐπὶ τὰ κρίματά σου.

Θεέ! ὡς εἰς πατέρα μου οἰκείαν κινῶ γλῶσσαν·
πατὴρ πατέρων! πρόσδεξαι ψυχὴν ἐνθουσιῶσαν.
Ἂν ἐναργῆ ἀντίληψιν διὰ τῆς φαντασίας
ὁ νοῦς μου δὲν ἀπέκτησε τῆς θείας σου οὐσίας·
ἂν ἔκφρασις θεοπρεπὴς εἰσέτι δὲν ἐρρέθη,
ἂν λέξις ἐξηγοῦσά σου τὴν φύσιν δὲν εὑρέθη,
ἀλλ᾽ ἡ ψυχή, μὲ τὰ πτερὰ τῆς πίστεως πετῶσα,
μαρτύρια ὑπάρξεως Θεοῦ εὑρίσκει τόσα.

Ἀφοῦ, Θεὲ, μ᾽ ἐπροίκισας μὲ νοῦν καὶ μὲ αἰσθήσεις,
τοὺς ὀφθαλμούς μου ἤνοιξα καὶ εἶδα . . . ποία φύσις!
κ᾽ εἶδα τὸ πᾶν, πλὴν τοῦ παντὸς τὸν Ποιητὴν δὲν εἶδα·
κ᾽ ἠρώτησα: « Τίς ἔθεσε τοῦ κόσμου τὴν κρηπίδα; »
καὶ μ᾽ ἔκραξε μιᾷ φωνῇ κοινῶς ἡ ἀνθρωπότης:
« Μία ἀρχὴ αὐθύπαρκτος. . . ἓν Ὄν . . . μία Θεότης! »

Εἶδα τὴν φύσιν φθίνουσαν, πλὴν μὴ ἐξοντουμένην,
τὴν ὕλην εἰς ἀλλοίωσιν εἶδα συνισταμένην·
γενέσεις μετὰ τὰς φθορὰς, ζωὰς μετὰ θανάτους,
καὶ ὑπ' ἐκβάσεις πρόνοιαν ἐπρόσεξ' αὐτομάτους,
κ' ἠρώτησα: « Τίς ὁ κρατῶν τῶν ὄντων τὰς ἡνίας; »
καὶ μ' ἀπεκρίθησαν: « Εἷς νοῦς, ἓν πνεῦμα τῆς προνοίας. »
Τὰς βίβλους τῶν πατέρων μου ἠρεύνησα, κ' ἐκεῖναι
μὲ γράμματα θεόγραπτα « Θεὸς, μὲ εἶπον, εἶναι! »

Ναί! εἶσαι σὺ, ἀθάνατε! ὅστις πρὸ τῶν αἰώνων
δι' ἄκραν ἀγαθότητα μ' ἓν Γ ε ν ν η θ ή τ ω! μόνον
ὂν τὸ μηδὲν ἐποίησας, τὸ χάος ἐγκοσμήσας,
τὴν δέῤῥιν τὴν οὐράνιον λαμπρῶς χρυσοκεντήσας·
καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς συμπήξας ἐφ' ὑδάτων,
καὶ ἔκτοτ' ἐπερείδουσι τὸ οἰκοδόμημά των.
Ἐκ μέσου τῶν δακτύλων σου ἐσκόρπισας τὰς σφαίρας,
μὲ φῶς τὰς περιέζωσας λαμπρὸν εἰς τοὺς αἰθέρας·
κ' εἰς λόγον τὸν διήκοντα ὡς ὁρμαθὸν περάσας,
τὰς εἶπες, δείξας τὸ κενόν: « ἰδοὺ τὰ σύνορά σας! »

Σκοτίζομαι, τὴν κεφαλὴν ὁσάκις ἀνεγείρω,
τὰς ἀποστάσεις θεωρῶν τῶν ποιημάτων γύρω!
Ὤ! μέχρι ποῦ τῆς πλάσεως ἁπλοῦνται τὰ μεγέθη; . . .
τῶν ἄστρων πόσον ὄπισθεν ὁ οὐρανὸς ἐτέθη; . . .
Ὁποῖα χάη μηδενὸς τὴν ποίησιν κυκλοῦσι! . . .
Ὤ! πόσα ζῶντα λογικὰ σὲ σέβουν ἐν τοῖς οὖσι! . . .
Ὁ κρῖκος τῆς ἀλύσεως ποῦ εἶν' ὁ τελευταῖος; . . .
ποῦ τὸ ἀπὸ τῶν ἔργων σου, Θεέ! καὶ ποῦ τὸ ἔως. . . .
Ἀλλὰ καὶ τῆς σμικρότητος ἡ ἔκπληξις ὁποία!
εἰς τῆς ἐμπίδος τὸ πτερὸν πόση φιλοτεχνία!
εἰς τὴν σταγόνα τοῦ ἀτμοῦ πόση ὑγροῦ ποσότης!
Ὤ! πόσων ἀνθρωπίσκων γῆ τῆς ἄμμου ἡ λεπτότης!
Ἰχθύσκων πόσων θάλασσα μία ψεκὰς τῆς δρόσου!
διαιρετὰ τὰ μόρια τῆς ὕλης μέχρι πόσου;

Ὡς θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, παντέλειος σοφία!
τὸ ὄνομά σου ἐξυμνοῦν τὰ τέσσαρα στοιχεῖα.
Εἰς τῆς νυκτὸς τὴν σιωπὴν τὸ σοβαρόν σου εἶδα,
ζωῆς μελλούσης ἡ αὐγὴ μ᾽ ἐχάραξεν ἐλπίδα·
εἰς τὰς ἀκτῖνας εἶδά τι τῆς καθαρότητός σου,
τὸ ἔαρ μ᾽ ἔδειξε μικρὸν ἐκ τῆς λαμπρότητός σου.
Ἀνοίγεις σὺ τὴν χεῖρά σου καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῶον,
ὑπὸ τὸ σὸν μειδίαμα ἀναγεννῶνται τ᾽ ἄνθη.
Ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπον; τὸ σύμπαν ἐμαράνθη.
Ἐβρόντησας; ἐκλόνησας τὴν γῆν ἐκ θεμελίων.
ἐφύσησας; ἀπέσβεσες τὰ φῶτα τῶν ἡλίων.
Εἰς τοῦ σκήπτοῦ τὸν πάταγον ἠκούσθ᾽ ἡ ἀπειλή σου,
κ᾽ ἐκρύβ᾽ εἰς σπήλαια ὑγρὰ ὁ δράκων τῆς ἀβύσσου.
Σοῦ τὴν ἡμέραν κλίναντος, ἀπενεκρώθ᾽ ἡ φύσις·
τὰ πάντα τοῦ φωστῆρός σου ἀνέπαυσεν ἡ δύσις.
Ἀλλὰ τὸν ἐπανέτειλας, καὶ τριλιῶνες ὄντων
φόρον ἀνέπεμψαν εὐχῶν καὶ δοξολογιῶν των·
κ᾽ ἐμπρὸς εἰς τὸ πυρφόρον σου γονυπετοῦντα ὄμμα,
αἰνέσεως ἀνοίγουσι κ᾽ εὐγνωμοσύνης στόμα.

Θεέ μου! μὲ ταπείνωσιν σὲ προσκυνῶ, σὲ σέβω·
Θεέ μου! δὲν σ᾽ ἐννόησα, πλὴν πίστει σὲ λατρεύω.
Τῆς ζοφερᾶς καρδίας μου τὰ σκότη θὰ φωτίσῃ
ἀκτὶς ἐκ τῆς παρέδρου σου σοφίας ἂν εἰσδύσῃ·
καὶ θέλω μὲ τοῦ σύμπαντος τὴν συναρμολογίαν,
μικρὸς ἐγὼ τὸ φρόνημα, μικρὸς τὴν ἡλικίαν,
συναναπέμψει τὴν ἰσχνὴν φωνήν μου εἰς τὰ ὕψη,
ὅπου ὁ νοῦς μου διὰ σοῦ ποθεῖ νὰ ὑπερκύψῃ.
Ὦ πάτερ, πάσης λογικῆς δεχόμενος οὐσίας
τὰς πολυτρόπους καὶ πρὸς ἓν τεινούσας ὑμνῳδίας!
δέξαι καὶ τὸ θυμίαμα τῆς ἐν ἐμοὶ φιάλης,
καὶ μὴ καρδίας ἔκχυσιν ζεούσης ἀποβάλῃς.
Υἱὸς ἐγὼ νεώτερος τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου,
ἁρμόσας λύραν, ὕψωσα φωνὴν αἰνέσεώς μου.

« Ὤ! τίς Θεὸς πλὴν τοῦ Θεοῦ; » εἶπα, καὶ ἀνηρπάγη
ὁ νοῦς μου εἰς τὰ κυανᾶ τῶν οὐρανῶν πελάγη.
Τὸν ὄρνιν τὸν βαρύπτερον ἂν δὲν συναντιλάβῃς,
ἀπέκαμα, ἐξέπεσα μετὰ πολλῆς τῆς βλάβης.
Σὺ πλάτυνον τὸ στόμα μου μεγάλα νὰ φωνάζω,
καὶ ἄσμασι Δαβιτικοῖς τὴν δόξαν σου νὰ κράζω.

Χαῖρε, ἀρχὴ παντουργική, συνεκτικὴ τῶν πόλων!
Ὤ! χαῖρε ἡ ἀπόῤῥητος ἀλήθεια τῶν ὅλων!

Η ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ.

Εἰς τὰς ῥοὰς τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου λουομένη
καὶ ἀπὸ δροσερώτατον βοῤῥᾶν κτενιζομένη,
ὑψοῦτ' ἐκεῖ χρυσόμαλλος ἡ τοῦ τριγώνου κορυφὴ,
μ' ἀνάκτορα Σουλτανικὰ κατάφυτα καὶ τιμαλφῆ.
Βυζάντιον! πόλις ποτὲ περίβλεπτος καὶ ποθητὴ,
ὀλβίων ἐνδιαίτημα, δημοκρατία ζηλωτή!
παλάτιον τὴν σήμερον ἓν μέγα, ὡς τὸ σεβαστὸν
τῆς Ῥώμης Καπιτώλιον, μέγα κ' ἐξίσου θαυμαστὸν,
εἰς τὸν τῆς Θράκης κρόταφον, ἀντίον τῆς Ἀνατολῆς,
ὡς βασιλίσσης στέφανος φεγγοβολεῖ περικαλλής.
Τὰ παλαιὰ, τὰ νέ' αὐτοῦ, τ' ἀλλότρια, τ' αὐτοφυῆ
εἰς σέβας κ' εἰς συμπάθειαν ἀνακινοῦν τὸν εὐφυῆ.
Ὑπὸ τὸ μίγμα χθεσινῶν οἰκοδομῶν καὶ παλαιῶν
ὑποκινεῖ τὸ πτῶμά του ὁ προχιλιετὴς αἰών.
Κρημνίσματα κἰ ἀνασκαφαὶ ἀνακαλύπτουν εἰς καιρὸν
κανένα του βραχίονα, κανέν του μέλος στιβαρόν.
Μὴ τάνυε τὰ μέλη σου ὁ ῥαθυμία κοιμηθεὶς
αἰὼν καὶ αὐτοκτονηθείς!
Σκεπάζου μὲ τὴν κόνιν σου ὁ τόσα πράξας καὶ παθὼν,
ὁ εἰς τῆς Ἔριδος πνιγεὶς τὸν πολυσάλευτον βυθόν,
Ποῦ σήμερον οἱ ἥλιοι, οἱ ἀνατείλαντες λαμπρῶς
εἰς τὰς προόδους σου ἐμπρός;

Ποῦ νῦν ὁ μέγας ἄνθρωπος, ὅστις, χορτάσας νὰ νικᾷ,
τὸν θρόνον του μετέφερεν ἐνταῦθ' ἀπὸ τὰ δυτικά,
καὶ τῆς Ἑσπέρας οἱ λαοὶ ἀνέβησαν πρὸς τὴν αὐγήν,
καὶ ἡ ἠχὼ τῆς δόξης του πᾶσαν διέδραμε τὴν γῆν;
Ποῦ θρίαμβοι; ποῦ τρόπαια; ποῦ φόροι εἴκοσι φυλῶν;
ποῦ λάμψις ἱεραρχική; ποῦ πᾶν ἀρχαῖόν σου καλόν;
Τῆς πτώσεώς σου ἄφησε σημεῖα μόνον ἡ φορά,
καὶ στιχογράφος ἔνδακρυς τὸν σκελετόν σου ἐφορᾷ.
Αἰὼν Γραικορωμαϊκέ, ὑπὸ τὰ μάρμαρα κοιμοῦ,
καὶ ὡς ἐνύπνια φρικτὰ τὰ πρακτικά σου ἐνθυμοῦ!
Σιγᾶτε, ἀρχαιότητες, αἰῶνος κόραι γέροντος!
ὑπὸ τὸν χοῦν τοῦ φέροντος
νὺξ ἀφεγγὴς σᾶς κρύπτει,
πλὴν σέβας σᾶς καλύπτει.

. . . . . .

Τὰς τρίχας μου ἀνόρθωσας φανεὶς καὶ σύ, ὦ γηραιὲ,
ὦ τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ σεβασμιώτατε Ναέ!
Ὡς θεαμάτων ὄγδοον τῆς οἰκουμένης ἐγερθείς,
ἀλλὰ Σαμψὼν αἰχμάλωτος τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορυχθείς,
εἰς ἀλλοφύλων σήμερον δουλείαν κλίνων τὸν λαιμόν,
τοῦ νέου Ἰσραὴλ κινεῖς τὴν λύπην καὶ τὸν στεναγμόν.
Ἐντός σου προσεκύνησαν τὸν Σαβαὼθ πίστει στερρᾷ
οἱ στήσαντες τὰ τρόπαια κατὰ δυσμῶν τε καὶ βορρᾶ.
Ἐντός σου καὶ θεόφρονες πατέρες συμπαρέστησαν,
κἰ ὡς τρόπαι' ἀναθέματα κατ' ἀντιθέων ἔστησαν.
Δόξης ναὸς ἦσουν, Ναέ! ἀλλ' εἱμαρμένη μοχθηρὰ
πνεύματα ἔριδος εἰς σὲ ἐφύσησε φαρμακερά.
Τὸ πνεῦμα τὸ συζητικόν, δάκνων τὰ χείλη του, στυγεῖ
ὅστις ἐκείνων τῶν καιρῶν τὰ πρακτικὰ φιλολογεῖ.
Τοῦτο σ' ἐτύφλωσε, Ναέ! οὗτος ὁ σκώληξ ῥιζηδὸν
ὑπτίαν τὴν χιλιετῆ δρῦν ἔῤῥιψ' αἴφνης καθ' ὁδόν·
καὶ μετὰ κρότου ὕστερον ξιφηφορῶν θριαμβευτὴς
ἐμπρός σου ἐξεπέζευσεν ὁ βριαρὸς κατακτητής.

...

...Εἶδε, καὶ τὸ μακρύσκιον τὴν μέσην μέσον τῶν φόλον
...πῶς; Ἀπόλλων ὁ Χρυσοῦς, ὁ ἐπὶ τοξότης πηλαυγῆς,

Πῶς ὁ Ἀπόλλων ὁ Χρυσοῦς ἐστὶν τοξότης πηλαυγής,
ἀλγυόεσσα κασφάλλει.

Ἡ χερσονήσου αὐτὴ περιέχεται ἀθήναι,
τὴν περὶ ἀνέμων εὐζώνων Ῥωμαῖοι μακρὴ αὐτὴ μακρὴ φιλίαν,
ἢ τῶν ἀνέμων εὐζώνων Ῥωμαῖοι μακρὴ αὐτὴ μακρὴ φιλίαν,
τὸν Κωνσταντῖνου ὑψηλὴν τὸν ἀφροπάκτ, ἢ σπάθη.

Ἐκεῖθεν τοῦ τὰς ὄψεις τοῦ κλειὼ νὰ κατασταθῆναι·
σὺ ὑπακούειν αὐτὸ, τὸ ῥῆμα τοῦτο σὺ βήπατ·
ἢ γλαυκῶπις μέγα, ἡ βοῶπις ἡ ὀρθόπους τοῦ ὀρθρινὴν τὴς ἢ βουλή·
ἐπεὶ τοῦ μελλοντος καὶ τῶν ὀρθρινὸν αὐτὸν,
ζέφυρος ἐν ζέφυρος ἐμπνοὸς καὶ οἶκτος ἀνὰ βιαίως τῶν,
ἐν ἐφεστίων ἀνωμάλων ὀρθρινὸν κατὰ τοῦ ἀνθρώπων,
ἢ ἐπὶ σπαρτὸν ἐπὶ ἀνθρώπων ὀρθρινὸν κατὰ τοῦ ἀνθρώπων,
εἰς τοὺς μακρὰς σοὶ, ὃς γλαυκῶπις, περιεκόλλαν πελάγους·

Ἀλλὰ χωρῶμεν παρεμπρός. Εὐρὺς καὶ μολυβδοσκεπὴς
μέγας ἐκεῖ μεγαλωστὶ, τετράπυργος, σεμνοπρεπὴς,
ὁ τοῦ λαμπροῦ Σουλεϊμὰν ναός! Ὦ! πόσον σοβαρὰ,
ὦ! πόσον κατανυκτικὴ καὶ ὑψηλὴ καὶ ἱερὰ
ἡ κεχυμένη ἐν αὐτῷ θρησκοπρεπὴς σκοτία!
Ὦ! πῶς ἀναπτερόνεται ἁμαρτωλοῦ καρδία,
ὅταν νυκτίσεμνος πεσὼν εἰς πρόσωπον κατανυγῇ,
ὅταν ἐκ σκότους τοῦ φωτὸς τὸν Ποιητὴν δοξολογῇ.
Τὰ νουρσικὰ ἐδάφια ἐκεῖ ἀκούων εὐλαβὴς
ὁ πολιοστεφὴς πιστὸς, τοῦ νόμου φύλαξ ἀκριβὴς,
μὲ ὄμμα βλέπ' ὑψίφρονος κ' ἐνθέου ἀναχωρητοῦ
τὴν λεληθυίαν καλλονὴν καὶ πολυτέλειαν αὐτοῦ,
καὶ τόσας ἄλλας χάριτας τῆς συμμετρίας ἐκλεκτὰς,
καὶ τοὺς χαλκηδονίους του γιγαντιαίους στηρικτάς.

Τοῦ Παντοκράτορος ποτὲ ναὸς χαρίεις καὶ σεπτὸς,
ἀπὸ εἰκόνας ἄνωθεν μ' ἱεροπρέπειαν γραπτὸς,
ἀκέραιος, ἀνέπαφος καὶ σχήματος ἀρχαϊκοῦ,
νῦν βαρβαρώνυμον Ζεϊρὲκ μεθ' ἑνὸς πύργου Τουρκικοῦ.
Δὲν φαίνετ' ὅτι ψάλλεται ἤδη καθ' ὥραν δειλινοῦ
ἀκολουθία ἐν αὐτῷ δεσποτικοῦ ἑσπερινοῦ;
Νεφέλη θυμιάματος τοῦ θόλου τὸν ἐν μέσῳ
σκεπάζει Παντοκράτορα· ὦ! βλέπω, βλέπω ἔσω
λαμπάδας, ἑξαπτέρυγα καὶ ἀναγνώστας καὶ χορὸν
καὶ μ' ἄμφια χρυσοϋφῆ ἡμίκυκλον ἀρχαίων
χορείαν ἱερέων,
ψαλλόντων τὸ « Φῶς ἱλαρόν. . . . »

Ἐμπρὸς ὁ τοῦ Σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ δορυκτήτορος ναὸς,
ἔνθα ὁ ὑπερθαύμαστος τῶν Ἀποστόλων παλαιός.
Ἀνεξιχνίαστοι βουλαί! δὲν ἀνυμνεῖται πλέον
αὐτοῦ ὁ δωδεκάριθμος χορὸς τῶν ἁλιέων,
ἀλλ' ὁ Προφήτης τοῦ Θεοῦ, ὁ κατ' αὐτῶν ἀποσταλείς,
ὃ καὶ μὲ σπάθην ἀγαγὼν τὰ ἔθνη τῆς Ἀνατολῆς.

Ὡς εἰς βοτανολογικὴν διφθέραν ἄνθος πιεσθὲν
ἢ φύλλον μόνον ἄοσμον καὶ ἄχρωμον καταληφθὲν,
Ῥόδον τὸ ἀμάραντον εἰς Πύλην τῆς Ἁγίας
γαῖος βλέπεται ναὸς ὁ τῆς Θεοδοσίας,
ἀντ' εὐήχου κώδωνος πᾶσαν ἐγείροντος ψυχὴν,
ἣν σήμερον λαλεῖ ἐζ ἀμ ἀνακαλοῦν εἰς προσευχήν.

. . . . . .

Σιγή!... σιγή!... Παράμερα ἂς μένῃ πᾶσα καλλονή·
καὶ τ' ἄστρα σβύνουν τ' οὐρανοῦ, ὅταν ὁ ἥλιος φανῇ.
εἰς τ' ἄπειρά του θέλγητρα γελῶν καὶ ἀγαλλόμενος,
κ' ὑπὸ Χαρίτων Ἄδωνις ἐπέραστος στεφόμενος,
ὁ Βόσπορος, τῆς φύσεως παρορμηθείσης ὁ υἱὸς,
ἰδοὺ ἐκεῖ, ἐντρύφημα τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ νοός.
Ἀέρα ἱλαρότητος πνέ' ἡ ὡραία του μορφὴ,
κ' εἰς τὰς πλευράς του ἐκλυτος ἀπογυμνοῦται ἡ τρυφή.
Ἐν μέσῳ κυλιόμενος Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως,
καὶ παίζων εἰς τὰς εὐτυχεῖς ἀγκάλας μόνης φύσεως,
ὦ Βόσπορε, πηγὴ ζωῆς τῶν εἰς ἀκτάς σου ζώντων,
εἰς ῥεῦμ' ἀπερευγόμενος τὸν μεγακήτην Πόντον
ἀθρόως κυλινδούμενον,
ἀνάγεις τὸν ἐποπτευτὴν εἰς ἀναμνήσεις παλαιὰς,
τοὺς πάλαι διεκπλεύσαντας τὰς δροσοβρύτους του ῥοὰς
λαοὺς διανοούμενον.
Ἀπὸ ζεφύρου δροσεροῦ ἐλαυνομένη πνεῦμα
καὶ ἔνθα κ' ἔνθα σχίζουσα τὸ κελαρίζον ῥεῦμα,
ἡ δρακοντόκορμος Ἀργὼ ἐφάνη πρῶτον ἀπ' ἐκεῖ.
Οἱ ναῦται θυμολέοντες, εἰς θέαν σου ἐκστατικοὶ,
τὴν εἰρεσίαν ἄφησαν,
κι' ἀφοῦ μὲ ὄμμα ἔκθαμβον δὶς, τρὶς περιεστράφησαν:
« Δὲν εἶν', (ἐφώνησαν κοινῶς,) τῶν ἀθανάτων χώρ' αὐτή;
« καὶ τάχα τί; λοιπὸν ἐδῶ εἶν' οἱ θνητοὶ τόσον θνητοί; »
Τότ' ἔνθους ὁ γλυκὺς Ὀρφεὺς, μεθύσας ἀπὸ καλλονὴν,
καὶ ὅλος μ' ἐνθουσιασμοῦ περιχυμένος ἡδονὴν,

εἰς χέλυν περιχρύσωτον ἀνέκρουεν ἀνακλινθεὶς
ᾠδὴν κατὰ τὸν Ὄρθιον, Φοῖβος θνητὸς γοητευθείς,
κ' ὑπὸ τὸ τρέμον πλῆκτρόν του ἡ Λυρικὴ ἐλάλει,
καὶ εἰς θρησκείαν κ' ἔρωτα τὸν κόσμον ἀνεκάλει.
Τότε καὶ ἄγριοι λαοί, τὰς τρώγλας παραιτήσαντες,
κ' οἱ Θρᾷκες καὶ οἱ Βυθινοὶ
εἰς τὰς ἀκτάς σου, Βόσπορε, συναγελάσθησαν κοινῇ
τὴν φύσιν προσκυνήσαντες.
Καὶ ἔκτοτ' αἱ τρεῖς Χάριτες κ' ἔκτοτε Νύμφαι περισσαὶ
πρὸς τῶν ᾠδῶν του τὸν ῥυθμὸν περιχορεύουν περὶ σέ.

Χαῖρε, Κωνσταντινούπολις! τῶν πόλεων ἡ Βασιλίς,
ἐντρύφημα τῆς Δύσεως, κυρία τῆς Ἀνατολῆς!
Μὲ θάμβος ταύτην τὴν στιγμὴν σὲ βλέπουν γένη καὶ φυλαί,
κ' εἰς τοὺς μαστούς σου ἄπειροι γαλακτουχοῦνται κεφαλαί.
Τῆς γῆς ὁ περιηγητής, ὁ Κολομβίτης, ὁ Ἰνδός,
ὁ Πέρσης, ὁ Αἰγύπτιος, ὁ Ἄγγλος καὶ ὁ Ὁλλανδός,
φόρον σὲ φέρουν Ἔρωτα, ὦ τῶν ἐθνῶν ὅλων Λαΐς
παμπόθητος καὶ εὐφυής!
Σὲ βλέπω, Πόλις! σήμερον εἰς παντελῆ μεταβολὴν,
Ὀθωμανίδος φέρουσαν παγκάλυπτον περιβολὴν,
μὲ ὄνυχας κιννοβαφεῖς, μὲ ὁρμαθοὺς μαργαριτῶν,
μὲ μότχους μυριπνέοντας εἰς πλοκαμίδας ἑκατόν·
ὤ! σὲ ἀκούω ἐνεὸς νὰ ὁμιλῇς διὰ φωνῆς
ξένης, Σουλτάνα Ἑλληνίς.

Ποῦ τῆς προτέρας σου μορφῆς ἡ ὄψις ἡ ἀρχαϊκή;
ἐπλύθη, κ' ἐπ' αὐτὴν μορφὴ ἐγράφη νεωτερική.
Τὸ κεχωσμένον κείμενον ἀναζητῶν τὸ ἐξ ἀρχῆς,
λιθόγραφον παλίμψηστον σὲ περιβλέπ' ὁ δυστυχής.
Χωνευομέν' εἰς ἐμπρησμοὺς, ὡς ἐν καμίνῳ χημικῇ,
ἐξ ἄλλης ἄλλη ἔμεινες ξενοφανὴς κ' ἐξωτική.
Καὶ τέκνον τὴν μητέρα μου ν' ἀναγνωρίσω δειλιῶ,
κ' ὑπὸ στοργῆς ἀγωνιῶ!

—

ΠΑΝΝΥΧΙΣ,
Ἢ ΤΟ ΑΣΜΑ ΤΗΣ ΝΥΚΤΟΣ.

ὁ πᾶν κοιμᾶται· νὺξ σιωπηλή.
Σ' τὸν οὐρανὸν τὰ ἄστρα τρεμοσβύνουν,
σύγ' ἡ Σελήνη κ' ἡ Γῆ μελαγχολεῖ.
Ψιθυρισμὸν αἱ αὖραι γλυκοχύνουν·
πλὴν ἕνας μόνος ἐγὼ περιπατῶ
κοιλάδας, δάση κἰ ἀγρίαν ἐρημίαν.
Τὸν θάνατον ἐδῶ ζητῶ·
βαρέθηκα ζωὴν ἀθλίαν!

Ἐκούρνιασαν 'ς τὰ δένδρα τὰ πτηνά.
Τί ἡσυχία! φύλλον δὲν κινεῖται.
Αἱ δρόσοι πίπτουν· τὰ δένδρα 'ς τὰ βουνὰ
ὡς πενθοφόροι προσμένουν ἐρημῖται,
ἐγὼ δὲ μόνος, Θεέ! περιπατῶ
'ς τὴν φρικαλέαν τοῦ σκότους μοναξίαν.
Τὸν θάνατον ἐδῶ ζητῶ·
βαρέθηκα ζωὴν ἀθλίαν!

Ἡ ἔρημος κἰ ὁ μαῦρος οὐρανός,
ἰδού, ἰδού οἱ μόνοι σύντροφοί μου.
Τὸ πίπτον ἄστρον, ὁρίζων σκοτεινός,
κἰ ὁ νυκτικόραξ ἡ συναναστροφή μου.
Ἡ νύκτα χρόνος, κ' ἐγὼ περιπατῶ
μὲ τρομερὰν ψυχῆς ἀνησυχίαν.
Τὸν θάνατον ἐδῶ ζητῶ·
βαρέθηκα ζωὴν ἀθλίαν!

Πλανᾶσαι σὺ εἰς ὄνειρον τερπνόν,
νέα σκληρά, αἰτία τῶν δακρύων·
ἐνῷ ἐγὼ, 'ς τὰ δάση ἀγρυπνῶν,
περιπλανῶμαι ὡς ἄγριον θηρίον.
Ὡς σκύμνος μόνος ἐνῷ περιπατῶ,
σὺ ἀναπαύου μὲ ἄκραν ἡσυχίαν·

τὸν θάνατον ἐνῷ ζητῶ,
ἀπόλαβε ζωὴν γλυκεῖαν.
Σ' τὸν ὕπνον σου ἂν σοῦ φανῇ, θεά μου!
μαύρη μορφὴ πενθοῦντος ἐρημίτου,
τοῦ λάτρεώς σου θὰ ἦναι ἡ σκιά.
Ἂν σ' ἐξυπνίσουν οἱ ἀναστεναγμοί του,
'θυμήσου ὅτι βουνὰ περιπατεῖ
κὶ ἀδυνατεῖ νὰ εὕρῃ ἡσυχίαν.
Τὸν θάνατον λοιπὸν ζητεῖ·
δὲν θέλει πιὰ ζωὴν ἀθλίαν!

—

ΤΟ ΠΑΣΧΑ.

Μύρισ' ἡ δάφνη 'ς τοὺς ναοὺς, Χριστὸς ἀνέστη ψάλλουν
χαρᾶς τραγοῦδι, ἀγάπη μου, ἀρχίνησε καὶ ψάλλε!
Βλέπεις χοροὺς, βλέπεις φιλιά;
Ἦλθ' ἡ γλυκειά μας Πασχαλιά!
λουλούδια τῆς ἀνοίξεως 'ς τὸ μέτωπόν τους βάλλουν,
καὶ 'ς τὸ 'δικό σου βάλε.
Χριστὸς ἀνέστη! ... νὰ ἰδῶ τί θὰ μὲ πῇς καὶ τώρα;
ὁ ἐν Χριστῷ μας ἀσπασμὸς ἐκ τρίτου δὲν θὰ γένῃ;
Στάσου, μὴ φεύγεις τὸ φιλί!
στάσου, μαριόλικο πουλί!
'ς τὰ χείλη μου ἡ φιλικὴ ψυχή μου τὰ πυρφόρα
χειλάκια σου προσμένει.
Βλέπεις χαρᾶς; ἀκοῦς φωνᾶς; διὲ τὰ παιδιὰ τὰ ξένα,
ἐδῶ κ' ἐκεῖ εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ἐκκλησιᾶς φιλιοῦνται.
Ἡ Πασχαλιὰ δὲν σὲ κινεῖ,
καὶ σὺ δὲν εἶσαι χριστιανή;
σ' ἐνήστευσα τόσον καιρὸ, καὶ τώρα δὶ ἐσένα
τὰ μέλη μου κλονοῦνται!
Φέρε τὰ κόκκινα τ' αὐγὰ, κ' ἔλα νὰ κτυπηθοῦμε·
ἕνα φιλὶ, ἂν νικηθῇς, 'ς τοῦ γέλοιου τὸ λακκάκι . . .

Πέσ' ἀπὸ κάτω μὲ τ' αὐγὸ . . .
ἰδοὺ, σ' ἐτσάκισα ἐγώ!
ὦ! τὴν συμφωνίαν μας λοιπὸν νὰ μὴ ξεχνοῦμε!
δὸς, δός με τὸ φιλάκι.

—

Ο ΚΟΜΒΟΣ.

Οἱ τρεῖς, ἐγὼ, ἡ φίλη μου καὶ τὸ τρελλὸ, ὁ Ἔρως,
πόψε νυχτωθήκαμεν μονάχ' εἰς ἕνα μέρος.
Δυὸ κλίναι μόνον βρέθηκαν, καὶ εἰς ἐκείνας πλέον
οἱ τρεῖς μας νὰ πλαγιάσωμεν μᾶς ἦτον ἀναγκαῖον.
Πλὴν πῶς; αὐτὴ τὸν Ἔρωτα δὲν ἔστεργε κοντά της,
καὶ ἔβαλε 'ς τὸ πεῖσμά μου ὅλα τὰ δυνατά της·
ἐγὼ καὶ δὲν τὸν ἤθελα, καὶ φώναζα θ ἀ φ ύ γ ω!
(διότι Ἔρως ἔρημος κακὸ δὲν εἶν' ὀλίγο.)
Νὰ κοιμηθῶ πάλιν ἐγὼ κ' ἐκεῖν' εἰς ἕνα μέρος,
ταιριάζαμεν· πλὴν ἄφινεν ὁ πειρασμὸς ὁ Ἔρως;
—Πιάνουμε κόμπον;— Πιάνουμε. Ἀλλ' ὦ κακή μου μοῖρα!
τὸ φίδι τὸ ἀκοίμητο 'ς τὸ πλάγι μου τὸ 'πῆρα·
καὶ τώρα, ἐνῷ μόνη της εἰς ὄνειρα γυρίζει,
ὁ Ἔρως ἕως τὸ πρωῒ ἐμένα βασανίζει.

—

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Αὐτὸν ἐδῶ τὸν βλέπετε μὲ φρύδι' ἀνασυρμένα,
μὲ σουφρωμένον μέτωπον, μὲ μάτια βουλιγμένα;
Σωπᾶτε κ' εἶναι ποιητής! . . .
Μὲ τῆς πικρίας τὸ ῥαβδὶ τὰ σύμπαντα θὰ δείρῃ·
Γενίτσαρος τῶν ποιητῶν, ἁρπάζει τὸ σατύρι
καὶ θὰ φανῇ Σατυριστής.
Σατυριστής! . . . ὡς κεραυνὸς βαστᾷ τὸν κάλαμόν του·
τὰ βέλη του ἐβούτησε 'ς τὸν βραστερὸν θυμόν του,
φαρέτραν κρέμασε διπλῆν.

Ἀπόλλων νυκτοπρόσωπος, τεντόνει τὸ δοξάρι·
τὸν κόσμον ὅλον σύσσωμον ὁ Διάβολος θὰ πάρῃ
μὲ πρῶτον τίναγμά του... Πλὴν
ἐσκάλωσεν ἡ εὔροια τῶν στίχων του... Σταθῆτε!
ἀκοῦτε τὸν Σατυριστήν; ἀγανακτεῖ, λυπεῖται,
τὸν κάλαμον συχνοδουτᾷ·
᾽ς τὰ εἴκοσί του δάκτυλα τὰ μέτρα συλλαβίζει,
ἀλλάζει τὸ τετράδιον, τὸν ἴδρων του σκουπίζει,
τὸ καλαμάρι του πετᾷ.

Μὲ τὰς σβυσμένας λέξεις του λουλούδια σχεδιάζει·
τοῦ στίχου ἡ κατάληξις ὀλίγο δὲν ταιριάζει
καὶ τὴν ζητεῖ ᾽ς τὰ λεξικά.
Φυσᾷ, σφυρίζει, ξύνεται, ἀνάλατα τὰ κρίνει,
καὶ σβύνει, γράφει ἄτυχα, καὶ σβύνει, γράφει, σβύνει....
Ὠ! τί δεινὰ ποιητικά!

Πλὴν νά σού τον... ἐμπνέσται! τὰ φρύδια διέτε κάτου.
Ἐπῆρε δρόμ᾽ ὁ κάλαμος, γελοῦν τὰ βλέμματά του.
Ἰδέ! συνέλαβε, θαῤῥῶ.
Ἐγγαστρωμέν᾽ ἡ Μοῦσά του ᾽ς τὸν σκάμνον πρὶν καθήσῃ,
θ᾽ ἀποβαλθῇ παράκαιρα καὶ μέλλει νὰ γεννήσῃ
τετραμηνήτικο μωρό.

Ἐγέννησεν... ἀκροατὰς ζητεῖ νὰ τ᾽ ἀναγνώσῃ.
Φευγιό, παιδιά! τί στέκεσθε; θὰ μᾶς καταπλακώσῃ.
Ἄφές μας, ἄφες, Ποιητή!
νὰ ζῇ τὸ νεογέννητο! τ᾽ αὐτιά μας μὴν πειράζῃς·
εἶν᾽ εὐτυχὲς τὸ ποίημα, καὶ νὰ μᾶς τὸ διαβάζῃς
εἶν᾽ τιμωρία περιττή.

—

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΡΑΝ ΜΟΥ.

Ἕνας μ᾽ ἔμεινες ἀκόμη· οἱ δὲ ἄλλοι σύντροφοί σου,
καὶ μαζύ κ᾽ ἀπ᾽ ἕνας ἕνας ὅλοι σ᾽ ἄφησαν ἐξίσου.

Καὶ νὰ, τεντώνει δυνατὰ
τὸ τόξον του, καὶ μελετᾷ
νὰ πνίξῃ μέσ' 'ς τὸ βῦθος
τὸ ἄκακόν της στῆθος.

Ἐξαίφνης ὅμως μὲ κραυγὴν
τὰ ἅρματά του εἰς τὴν γῆν
ἀπελπισμένος ῥίπτει,
καὶ 'πάγ' ἐμπρός της πίπτει.

« Ἄ! (λέγει,) μῆτέρ μου χρυσῆ!
« συμπάθησέ με! εἶσαι σύ;
« κ' ἐγὼ μ' ἀπροσεξίαν
« σ' ἐξέλαβ' Ἀσπασίαν! »

ΥΜΝΟΣ ΒΑΚΧΙΚΟΣ.

Δὲν κράζω εἰς βοήθειαν,
κατὰ κοινὴν συνήθειαν,
τὰς Μούσας, τὰς παρθένους·
θὰ ἐμπνευσθῶ καὶ μόνος μου,
καὶ ἀμελεῖ ὁ πόνος μου
ποιητικοὺς ἐπαίνους.

Κρασάκ' ἡδονικώτα[illegible]
ποτὸν ποιητικώτ[illegible]
ὑπόθεσις τοῦ πνε[illegible]
ἀγάπην Ἀνακρ[illegible]

[illegible]κτυπᾷ κάθε βραδυὰ
Κρα[illegible]υμανταρίας μυρωδιὰ,
καὶ μέθη νὰ ἀρχίζῃ
νὰ μὲ ἀποκοιμίζῃ.

Ἂν ἤτουν, θάλασσα, κρασὶ,
τί τύχη, τί δουλειὰ χρυσῆ!

κεφάλια τότε τέσσαρα,
ποδάρια δεκατέσσαρα
μὲ φαίνεται πῶς ἔχω·
μὲ φαίνεται πῶς γίνομαι
τρελλοβοριᾶς καὶ χύνομαι,
καὶ μέσ' 'ς τὰ δάση τρέχω.
Ὁπόταν 'ς τὸ σωτήριον
μὲ φέρνεσαι ποτήριον,
δὲν εἶμαι τότ' ἐκεῖνος
ὁ κατηφὴς κὶ ἀνέραστος,
ἀλλὰ γλυκὺς κ' ἐπέραστος,
« νὰ ζῇ, φωνάζ', ὁ οἶνος! »
Ὁ στωϊκὸς εὐφραίνομαι,
ὁ γνωστικὸς τρελλαίνομαι,
ὁ ἄφωνος φωνάζω·
ὁ ἀηδὴς ἡδύνομαι,
ὁ θνήσκων ἀναστήνομαι,
ὁ πρωτινὸς ἀλλάζω.
Κληρονομῶ βασίλεια,
παλάτια κτίζω χίλια,
τρέφω στρατοὺς μυρίους·
καὶ μὲ καρδίαν λέοντος
καὶ τύχην Ναπολ. εἰ νὰ τ' ἀν
κεσθε; θὰ μᾶς κατ[illegible]ς!
Φυσῶ κ' [illegible]ς, ἄρες, Ποιητή!
γεννητο! τ' αὐτιά μας μὴν πει
χῃς τὸ ποίημα, καὶ νὰ μᾶς τὸ διαβάζῃς κ'
εἶν' τιμωρία περιττή.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΡΑΝ ΜΟΥ.

Ἕνας μ' ἔμεινες ἀκόμη· οἱ δὲ ἄλλοι σύντροφοί σου,
καὶ μαζὺ κ' ἀπ' ἕνας ἕνας ὅλοι σ' ἄφησαν ἐξίσου.

τὴν τύχην σας ἀρέσω.
Καὶ 'ς τοὺς μεθύσους ἤχους μου,
'ς τοὺς κονδυλοῦντας στίχους μου
ἐσᾶς θὰ ἐπαινέσω.

Μὴ δόξαις, μὴ φρονήματα,
μόνον φωναῖς, πηδήματα,
ἀββάδες οἰνοπότα!
κἰ ἂν σᾶς ἀρέσουν τ' ἄσματα,
μὴ κρότους, μόν' κεράσματα
τὰ ψαλτικά μου δότε!

ΘΑΛΑΣΣΑ.

Ἂν ἤσουν, θάλασσα, κρασί,
ὤ! τότε τί δουλειὰ χρυσῆ!
κοντά σου νὰ πασχίσω
τὸ 'σπῆτί μου νὰ κτίσω·
καὶ νὰ μεθῶ, καὶ νὰ μεθῶ,
χωρὶς ποτὲ νὰ βαρεθῶ,
νὰ πίνω καὶ νὰ πίνω
τὸν ἁποισμένον οἶνο.

Ἂν ἤσουν, θάλασσα, κρασί,
τί τύχη, τί δουλειὰ χρυσῆ!

ν᾽ ἀκούω νὰ σφυρίζῃς,
κι᾽ ἀφροὺς κρασιοῦ ν᾽ ἀφρίζῃς·
κ᾽ ἐκεῖ να τρώγω τὰ φαγιὰ
μὲ τὴν κρασένια σου μαγιά,
καὶ τὸ νερὸ ποῦ πίνω,
κρασὶ νὰ ἦν᾽ κ᾽ ἐκεῖνο.
Ἂν ἤσουν, θάλασσά, κρασὶ,
Θεέ μου! τί δουλειὰ χρυσῆ!
εἰς τὸ κρασὶ ἐπάνω
ταξείδια νὰ κάνω·
νὰ κολυμβῶ καὶ νὰ βουτῶ,
καὶ νὰ σὲ πίνω ἐνταὐτῷ,
κ᾽ ἢ νὰ σὲ πιῶ νὰ σκάσω,
ἢ πιέ με νὰ χορτάσω.

ΔΙΑΘΗΚΗ.

Ἐνόσῳ ᾽ζοῦσα, φίλοι,
τὰ ῥόδινά μου χείλη
ποτὲ δὲν παραπόνεσα·
μ᾽ αὐτὰ τὰ δυὸ γεμάταις
βαρέλλαις καὶ κανάταις
πο[illegible]απόνεσα.
Ὦ! πόσαις χι[illegible]πή!
᾽ς τὸ [illegible]μας [illegible]κάδες
ὡς τώρα κρασιοῦ ᾽πέρασαν!
πλὴν [illegible] τὰ γερατεῖα
τοῦ στήθους μου τ᾽ ἀγγεῖα
ἐζάρωσαν κ᾽ ἐγέρασαν.
Ἂν, φίλοι, ἀποθάνω,
εἰς τὸν νεκρὸν μ᾽ ἐπάνω
κρασὶ κουβάδες χύσετε,

κι' ἀπὸ τὸ κόκκινό μου
κοντὰ 'ς τὸ λείψανό μου
ἐλᾶτε καὶ μεθύσετε.
Τ' ἀναίσθητά μου μέλη
'ς τοῦ Γιακουμῆ τ' ἀμπέλι
μὲ τὰ τραγούδια θάψετε,
κ' ἐπάνω εἰς τὸ μνῆμα
σκαλίσατ' ἕνα κλῆμα
κὶ αὐτὰ τὰ λόγια γράψετε:
— « Θνητοί! μιὰ φοῦχτα χῶμα
« τοῦ καθενὸς τὸ σῶμα
ἐντὸς ὀλίγου γίνεται.
« Τί στέκεσθε, καῦμένοι;
« ἡ ὥρα δὲν προσμένει·
« χαρῆτέ την καὶ πίνετε. »

ΣΠΟΥΔΗ.

Ἄκουσε! ποῦ φεύγεις;... μένε, τὸ κρασάκι εἶναι συντόμως
λογιώτατε καῦμένε! τῆς ζωῆς κανὼν καὶ νόμος.
ἕως πότε 'ς τὰ σχολεῖα 'Σ ἕνα μου κρασιοῦ ποτῆρι
θάπτεσαι μὲ τὰ βιβλία; ὁ νοῦς πλέει τοῦ Καίρη,
Ἄφησε τοὺς φιλοσόφους, καὶ διδάσκει τὸ παληό μου
τοὺς κενοὺς καὶ πολυτρόφους, εὐγλωττίαν Οἰκονόμου.
κ' εἰς τοῦ οἴνου τὴν βαθεῖαν Θέλεις τ' ἄστρα νὰ μετρήσῃς
πρόσδραμε φιλοσοφίαν. καὶ νὰ μάθῃς τ' εἶν' ἡ φύσις;
Ὁ χτικιάρης δάσκαλός σου ἔχε 'γειὰ 'πὲ 'ς τὸ σχολεῖον,
θὰ ταράξῃ τὸ μυαλό σου, κ' ἔλα 'ς τὸ κρασοπωλεῖον.
καὶ μὲ τὰ περὶ γραμμάτου Ἔμπνευσιν ὁ νοῦς σου θέλει;
θὰ σ' τὰ φέρῃ ἄνου κάτου. ἂς κοπιάσῃ 'ς τὸ βαρέλλι.
Τὸ κρασ' εἶν' ὅπου φωτίζει, Θέλεις πνεῦμα; θέλεις γνῶσι;
τὸ κρασ' εἶν' ὅπου σοφίζει, τὸ κρασὶ θὰ σὲ τὰ δώσῃ.

Τοῦ Φωκυλίδου σου τὴ θέλεις πιὸ πολὺ μπρὸς στὴν ὀμορφιά σου,
Πιὸ ἀγαθὸς ἢ πιὸ ὄμορφος; Μὴ βιάζεσαι νὰ ἀποκριθῇς·
τὸ κακὸ νὰ τὸ φοβᾶσαι νὰ θυμηθῇς ἀγάπη ποτέ σου.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΥΡΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΝΤΙΚΗ ΓΗ

ΕΚ ΤΟΥ « ΝΟΥΜΑ ΠΟΜΠΙΛΙΟΥ ΣΥΛΛΑΝΟΝ »

— Ἐσὺ μὲ ρώτησες πρωτήτερα, κυρὰ Λουκρητία,
γιατί ὅλη μέρα λιγόλογος τὸ σέρνω τὸ σκοτάδι;
Γιατί ἀπὸ τὸ πρωΐ ὡς τὸ βράδυ μὲ τὸ μαῦρο μου τὸ σκυλὶ
ἀνάμεσα στὰ βράχια τὰ ἀγριεμένα τὰ ἀπόμερα
τὸ ἀκρογιάλι τὸ ἔρημο τὸ ἀνήμερο τὸ ἀπάτητο
ἐγὼ τὸ περπατῶ μονάχος μου, ἀφήνοντας τὸ νοῦ μου
νὰ ἀνεμίζεται ὅπου θέλει, ὅπου τὸν πάει ἡ τύχη του,
ὅπου τὸν πάει ἡ ἀνεμοζάλη τῆς ἀνέμελης ζωῆς του;
Ἐδῶ ποὺ ἔρχεται ἡ θάλασσα καὶ ἀπλώνεται ἀπάνω
στὸ ἀκρογιάλι, τὸ δίχτυ της ἀφήνει καὶ τὸ τραβᾶει,
ἐδῶ ποὺ ἀφήνει τὰ κοχύλια της καὶ τὰ φυκιὰ τὰ μαῦρα,
ἐδῶ ποὺ ἀφήνει τὰ ξερόκλαδα καὶ τὰ ξερὰ τὰ ξύλα
ποὺ ἔχουν ἀπὸ καιρὸ χαθῆ ἀπὸ τὰ δάση τὰ μακρυνά,
ἐδῶ ποὺ ἀφήνει τὰ ναυάγια τὰ ἀπομεινάρια τὰ ἄδικα
ἀπὸ τὰ πλοῖα τὰ χαμένα, ποὺ ἔχουν ἀπὸ καιρὸ χαθῆ
ἀπὸ τὰ λιμάνια τὰ μακρυνά, ἀπὸ τὰ ξένα τὰ μέρη,
ἐδῶ ποὺ ἀφήνει τὰ πτώματα τὰ ἀνάλαφρα τὰ ἀνήμπορα
τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔπεσαν στὰ κύματα καὶ πνίγηκαν

καὶ τὰ σπαθιὰ σὰν ἀστραπαῖς, ποῦ τὸν ἀέρα σχίζουν.
Κἰ ὁ Χάρος δὲν ἐπρόφθανε ν' ἁρπάζῃ τὰ κορμιά τους,
κορμιὰ χαριτοστόλιστα, κορμιὰ ἀνδρειωμένα,
π' ἀδράχνανε τὸν θάνατο σὰν νᾶταν ἡ ζωή τους·
κἰ ἀπαναπάνω στρώνουνταν ἀλόγατα κἰ ἀνθρώποι,
τ' ἀνάσκελα, τὰ προῦμυτα, τὰ δίπλα, τ' ἄνω κάτω.
Ὁ Πόλεμος ἀτρόμαχτος, « ἐμπρός! ἐμπρός! » φωνάζει·
τσαλαπατοῦν οἱ σύντροφοι συντρόφους σκοτωμένους,
ἀποσκοτόνουν ἀδελφοὶ τοὺς ἀδελφοποιτούς των,
καὶ 'ς τοὺς ἐχθρούς των χύνουνται καὶ σὰν πῶς νὰ φιλιῶνται,
δοντοζεσχιοῦνται σὰν θηριὰ κἰ ἀγκαλιασμένοι πέφτουν,
κἰ ὁ σπαραγμένος τὸν ὀχτρὸ πετιέται νὰ σπαράξῃ,
γιὰ νὰ τὸν βάλῃ βάλσαμον 'ς ταῖς τρύπαις τῶν 'δοντιῶν του,
ὡς βάζουν ψόφιο τὸν σκορπιὸ οἱ σκορπιοδαγκαμένοι.
Ἐκεῖ ν' ἀκοῦς τὰ γογγυτιὰ, ἐκεῖ νὰ βλέπῃς λέσια!
Μέσα σὲ λάσπη κόκκινη ἀπ' αἵματα πηγμένα
κυλιοῦνται πόδια, κεφαλαῖς, θρυβαλιασμένα στήθια,
χυμένα 'μάτια καὶ μαλλιὰ κἰ ὁλάχνιστα συκώτια.
Αὐτὸς ἐδῶ 'ξεψύχησε, αὐτὸς ψυχομαχάει,
αὐτὸς ἀνασηκώνεται καὶ πάλε ξαναπέφτει·
αὐτὸς ἐδῶ προσεύχεται κἰ ὁ ἄλλος βλαστημάει,
αὐτὸς καλνάει τὴ μάνα του κἰ ὁ ἄλλος τὰ παιδιά του·
αὐτὸς τὸ ὕστερνὸ φιλὶ 'ς τὴν πιστική του στέλνει,
ποῦ τὸν 'παντέχει κ' ἐρωτᾷ τοὺς ξένους μὲ λαχτάρα,
(καὶ θὰ ρωτᾷ ἡ ἄθλια, χωρὶς ποτὲ νὰ μάθῃ!)
Καὶ πόσοι κλαῖν τὸν πόνο τους, καὶ πόσοι ξεφωνίζουν,
μόν' ἡ φωναῖς τους χάνονται 'ς τῶν κανονιῶν τὸν βρόντο
καὶ 'ς τὰ σπαθοσμιξήματα καὶ 'ς τ' ἄκοπο τουφέκι·
καὶ τόσος κρότος εἶν' ἐκεῖ κἰ ἀλαλαγμὸς κἰ ἀντράλα,
ποῦ τὰ γεράκια πᾶρχουνται νὰ φᾶν ἀνθρώπων σάρκαις,
ἀνεμοπεδικλόνουνται καὶ πέφτουν ψοφισμένα·
κἰ ὅσοι περάσουν ἀπ' ἐκεῖ, Ἀγγέλοι καὶ τελώνια,
ἀπὸ μακρόθε στέκουνται, θωροῦν κἰ ἀνατριχιάζουν.

Κ' ἐγὼ περνοδιαβαίνωντας 'σταμάτησα τοῦ 'ψήλου,
καὶ μὲ τ' αὐτιά μου τἄκουσα καὶ μὲ τὰ 'μάτια μ' τἄειδα.
Μὰ 'κεῖνο ποῦ μὲ 'τρόμαξε κἰ ἀκόμα μὲ τρομάζει,
ἀνάμεσα 'ς ταῖς καννονιαῖς κἰ ἀνάμεσα 'ς τὰ βόλια,
ἀνάμεσα 'ς τὸν σκοτωμὸ κἰ ἀνάμεσα 'ς τὸν θρῆνο,
μέσ' 'ς τοὺς καπνοὺς τῶν παρουτιῶν ποῦ τὴν ἡμέρ' ἀχλυάζουν,
ἐξάνοιξα τὸν τίμιο Σταυρὸ κ' εἰς τὰ δυὸ μέρη,
Σταυρό, ποῦ ψυχολύτρωσε καὶ ἔνωσε τὸν κόσμο,
καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἔκαμε ἀδέλφι' ἀγαπημένα,
καὶ τοῦ Θεοῦ ἐρρίζωσε 'ς τὸν κόσμο τὴν εἰρήνη.
Μ' ἐφάνηκε πῶς ν' ἄκουα μέσ' 'ς τὸ κακὸ ἐκεῖνο
τοῦ Σταυρωμένου τὴν φωνή, ποῦ ἔλεγε μὲ πόνο:
« Παιδιά μου, βάλτε τὰ σπαθιὰ 'ς ταῖς θήκαις κ' ἡσυχάστε!
« μὴ χύνετε τὸ αἷμά σας ποῦν' αἷμα τῶν πλευρῶν μου·
« ἐγὼ γιὰ σᾶς ἀπ' τὸν Σταυρὸ τὄχυσα μιὰ γιὰ πάντα.
« Ἐλᾶτε σβύστε ταῖς φωτιαῖς καὶ πιάστε φιληθῆτε·
« ἔχω τὰ χέρια μ' ἀνοικτὰ γιὰ νὰ σᾶς ἀγκαλιάσω,
« κ' ἔχω τοῦ κόσμου τὰ καλὰ γιὰ νὰ σᾶς τὰ χαρίσω.
« Μ' ἀνίσως δὲν μ' ἀκούετε κἰ ἂν μ' ἔχετε γιὰ ξένο,
« (γιατὶ καὶ ξένος ἔγεινα γιὰ σᾶς κἰ ἀποῤῥιχμένος,)
« ὤ! τότε νὰ, τὸ στῆθός μου κἰ ἀδειάστε τὰ τουφέκια,
« κἰ ἀδειάστε τὰ καννόνια σας καὶ πάρτε τὸν θυμό σας,
« νὰ, καὶ τὰ χείλια ποῦ λαλῶ καὶ χύστε τὴν χολή σας!
« γιὰ νὰ σβυσθῇ ἡ ἀγάπη μου, ποῦ τώρα μᾶς ἑνόνει.
« Καὶ τότε 'ς τὸν πατέρα μου νὰ πάω νὰ 'πῶ θλιμμένος:
« οὔτε 'δικοί μου εἶν' αὐτοί, οὔτε 'δικός τους εἶμαι! »

ΥΜΝΟΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΪΟΝ.

Τοὺς θυλάκους τῶν νέων σου δώρων
ἦλθες πάλιν λοιπὸν νὰ σκορπίσῃς,
καὶ τὸν δίκαιον, Μάϊε, φόρον
ἐτησίου ᾠδῆς ν' ἀπαιτήσῃς.

Καθυστέρησα τρίτον τοῦτ' ἔτος,
δυστυχὴς τῶν Μουσῶν χρεωκόπος!
ἀλλὰ δέξαι με, Μάϊ', ἐφέτος,
προσφωνοῦντά σοι ὅσα καὶ ὅπως.

Ὦ πραγμάτων ἀλλοίως ἀλλοίων!
ὦ τοῦ χρόνου σιδήρεον κράτος!
ποῖος πρώην σ' ἀπήντων, καὶ ποῖον
μ' ἀπαντᾷς καὶ μ' ἀφίνεις ἐσχάτως!

Πρῶτος ὥρθριζον πάντοτε, πρῶτος
τῶν ἀπείρων σου, Μάϊε, φίλων,
ν' ἀπομάξω ἀγνὰς, ἔτι σκότος,
τὰς Ματῖτιδας δρόσους τῶν φύλλων.

Πρὶν σὲ μέλψῃ φωνὴ ἀηδόνος,
πρὶν ἀκτὶς τὰς σκιὰς θαρυβήσῃ,
νέου ἄσματος ὤφειλε τόνος
ἐξ ἐμοῦ τὰς ἠχοὺς νὰ δονήσῃ.

Ἀπὸ θάμνου εἰς θάμνον μεταίρων
ἀγαλλόμενον, Μάϊε, πόδα,
μὲ χαρὰν χρυσαλλίδων εὐπτέρων
ἔτι κάλυκας ἔδρεπον ῥόδα.

Πλὴν ψαλὶς συμφορᾶς θεηλάτου,
ῥιζηδὸν τὰ πτερά μου τεμοῦσα,
μοχθηρὰν, ἀντ' εὐκταίου θανάτου,
μοὶ χαρίζει ζωὴν, τιμωροῦσα.

Καὶ λοιπὸν ἡ πανήγυρις παύει
δι' ἐμὲ θυμηδίας ἁπάσης,
καὶ καθάπαξ ὁ βίος μου θραύει
τὰς γλυκείας ἐκείνας ἐκστάσεις.

Ἤδη δὲ, ἀνθ' ὡραίου Ματου,
ἀπεχθῶς μοὶ παρίστασαι μέλας,
οὔτε αὐγῶν μὲ στερεῖς τοῦ ἡλίου·
τῶν πλέον γελᾷς ὡς ἐγέλας.

Ἐν ἐμοὶ δὲ τί βλέπεις; οὐκέτι
τὸν φιλάνθεμον πρὶν νεανίαν,
ἀλλὰ πτῶμα μὴ πνέοντος ἔτι
πλὴν πνοὴν στεναγμῶν ὀλεθρίαν.
Ῥικνὸς αἴφνης καὶ δύσχολος γέρων,
ἐπ' ἀδήλου προσκόπτων ἐδάφους,
βακτηρίαν δυσβάστακτον φέρων,
ποῦ βαδίζω, ἀλλ' ἢ πρὸς τοὺς τάφους;
Χωρισμοῦ διαζύγιον πλέον,
Μάϊέ μου, καὶ λάβε καὶ φέρε·
ἰδού, σήμερον, στένων καὶ κλαίων,
σοὶ φωνῶ τὸ πανύστατον χαῖρε!
Οὕτως ἄρα παρέρχεσαι πάντας·
ἡμεῖς φθίνομεν ἄλλοι πρὸς ἄλλοις,
ἀλλὰ σὺ μεθ' ἡμᾶς μεταστάντας
ζῇς, ἡβᾷς, ἐπανέρχεσαι, θάλλεις.
Πάντοτ' ἔχεις θιάσους ὑμνούντων,
τοὺς σφριγῶντας ἑκάστοτε νέους·
ἀλλ' ἐκείνων ἐν σοὶ εὐθυμούντων,
ἡμεῖς σπένδομεν δάκρυ ἐλέους.
Λάβετέ μου τὰ δάκρυα, φίλοι!
καὶ ῥαντίσατε τ' ἄνθη τῶν κήπων·
συγχωρήσατε δέ μου τὰ χείλη,
ἂν ἀνθ' ὕμνου παράπονα εἶπον.

—

ΕΞ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΚΩΜΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ
« Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΡΕΙΔΙΑ. »

Ἀνάγκην ἔχω, καὶ πολλὴν, πρὶν γράψ' ὅ,τι θὰ γράψω περὶ δασκάλου καὶ στρειδιῶν, τὰ στόματα νὰ ῥάψω τῶν πειρασμῶν, ὅπου κοινῶς καλοῦνται ἐπικρίσεις, ποῦ χύνονται ὡς τὴν μύτη σου θελήσῃς δὲν θελήσῃς.

Εἶναι ζωὴ καὶ θάνατος· μπορεῖ νὰ παραπέσῃ
ς τὰ χέρια τους (μὴ γένοιτο!) κ' αἴφνης νὰ μὴν ἀρέσῃ,
καὶ τότε εἶναι ἱκανοὶ καὶ πεθαμένο πτῶμα
νὰ μὴ μ' ἀφήσουν ἥσυχον νὰ σήπωμαι ς τὸ χῶμα.
Λοιπὸν πρὸς ἡσυχίαν των κηρύττω πρῶτα πρῶτα
πῶς δὲν θὰ γράψω δι' αὐτοὺς οὔτ' ἕνα μόνον ἰῶτα.
Ἔχω νὰ κάμω μὲ παιδιὰ ἰδίως φίλτατά μου,
παιδιὰ ποῦ ἐμεγάλωσαν ς τὰ χέρια τὰ δικά μου·
παιδιὰ, ὅπου αἰσθάνονται ἀγάπη καὶ φιλία,
ποῦ ἔρχονται καὶ ς τὴ σπουδὴ, γελοῦν καὶ ς τὰ γελοῖα·
ποῦ ἄπαξ ἐσυνήθισαν ς τῆς λύρας μου τοὺς ἤχους,
καὶ ταῖς μουντζούραις μου αὐταῖς ταῖς ὀνομάζουν στίχους·
καὶ ξεύρουν καὶ τὸν δάσκαλον, ποῦ γράφω καὶ τὰ στρείδια
καὶ κάπως νοστιμεύονται παράξενα παιχνίδια.
Ναί! δι αὐτά μου τὰ παιδιὰ καὶ ἔγραψα καὶ γράφω,
ναί! δι ἐσᾶς τὸν κάλαμον, μικρά μου, πάλιν βάφω·
δὲν ἔχω μὲ δημόσιον νὰ πάρω ἢ νὰ δώσω,
δὲν ἀπαιτῶ κἂν τίποτε, οὔτ' ἔχω νὰ πληρώσω.
Αἱ Μοῦσαις ς τὴν παλαίστραν των ἂς συγυρίζουν ἄλλους,
νὰ πετσοκόβγωντ' ἔπειτα μ' ἐπικριτὰς μεγάλους·
ἐγὼ ἐδῶ δὲν σκέπτομαι κατὰ τὴν ὄρεξίν των,
οὔτ' ἄδειάν των ἔλαβα οὔτ' ἔχω τὴν εὐχήν των.
Λοιπὸν ξεφορτωθῆτέ με, κριταὶ, παρακαλῶ σας·
μὲ σώνουν τ' ἄλλα μου κακὰ, τραβᾶτε τ' ἄλογό σας
ς τὴν παραπάνω γειτονιὰ κι ἀφῆστε ς τὴ φωλιά μου
νὰ εὕρω τὸ κεφάλι μου, νὰ κάμω τὴ δουλειά μου.
Τὸ λέγω, καὶ πρὸς βάρος του κανεὶς ἂς μὴν τὸ πάρῃ,
καλὸ κακὸ τὸ ἔργο μου δὲν εἶν' γιὰ τὸ παζάρι·
εἶναι σπητίσιο ὕφασμα γιὰ τοῦ σπητιοῦ τὴν χρῆσι,
καὶ φορολόγος ὀβολὸν δὲν ἔχει νὰ ζητήσῃ.
Ἐλᾶτε τώρα γύρω μου, παιδιά μου, νὰ τὰ ποῦμε,
καὶ τὸ γνωστὸ ἀνέκδοτο τῆς Χάλκης νὰ ἰδοῦμε.

. . . . . .

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν δύο ἀτμοπλοίων,
οἱ δύο λογιώτατοι ἐκάθουνταν πλησίον.
Αὐτὸς τῆς παλαιᾶς σχολῆς, ἐκεῖνος δὲ τῆς νέας,
ὁ μὲν μὲ τὴν γραμματικήν, ὁ δὲ μὲ τὰς ἰδέας·
ὁ μὲν πτωχὸς καὶ ταπεινὸς, ὁ δὲ σοφὸς μεγάλος,
ὁ ἕνας ξύλο κούτσουρο, δαυλὶ καμένʼ ὁ ἄλλος.
Εἶχε καθεὶς κʼ ἕνα σκοπὸν εἰς τὴν συνομιλίαν,
ὁ μὲν τὰ στρείδια του, ὁ δὲ τὴν δοκησισοφίαν.
Κατόπιν μιᾶς περὶ τοῦ ἂν σοφῆς μωρολογίας
καὶ μιᾶς νωπῆς του εἰκοστῆς τετάρτης σημασίας,
ἐκ τῆς ὁποίας σύγχρονος ἐβγῆκε τοῦ Ὁμήρου
τῆς Ἰλιάδος ὁ πατὴρ κʼ Ἕλλην ἐξ ὁλοκλήρου,
περίπου τοὺς ὁμηρικοὺς ἀκμάζων χρόνους ἤδη,
καθὼς τὸ κέν του ἄκοντα πολλάκις τὸν προδίδει·
ὁ δάσκαλος (παράδοξον!) μὲ τέχνην διπλωμάτου
ζητοῦσε τὸν περίδρομον νὰ φέρῃ ʼς τὰ νερά του.
Πλὴν ποῦ ἐκεῖνος, ποῦ αὐτός· ποῦ Ὅμηρος, ποῦ στρειδί·
τοῦ φιλολόγου ἔκοπτεν ἡ γλῶσσα σὰν ψαλίδι.
Ὡς τόσο ἀπʼ τὸν Ὅμηρο σιγὰ σιγὰ τὸν σέρνει,
καὶ δίπλα ʼς τὸν Ἡσίοδο τὸν ξεγλιστρᾷ, τὸν φέρνει.
Ὀλίγον τι ʼς τοῦ ποιητοῦ τὰ Ἔργα κοντοστέκει,
γοργὰ περνᾷ τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς βοσκοὺς παρέκει,
κἰ ἀπʼ τὴν ξηρὰ ʼς τὴν θάλασσα πηδᾷ καὶ ʼς τοὺς ψαράδες,
καὶ μόλις δίχως νὰ πνιγῇ τὸν φέρνει ʼς τοὺς στρειδάδες·
κʼ εὐθὺς ῥωτᾷ περὶ στρειδιῶν, ζητῶντάς του συγγνώμην,
ὁποίαν τάχα ἔρθασε νὰ σχηματίσῃ γνώμην:
« Γιατʼ ἤθελα... » — « Περὶ στρειδιῶν; ἄ! ἱππονεῖς πεδίον!
(τὸν διακόπτει σοβαρῶς ὁ ἐπὶ τῶν βιβλίων.)
« Πλὴν βαρβαρίζεις, φίλε μου! γράφε περὶ ὀ σ τ ρ έ ω ν·
« διπλοῦν τὴν φύσιν τʼ ὄστρεον, ὀστοῦν ὁμοῦ καὶ ῥέον. »
— « Πλὴν ἤθελα. » — « Ναί! ἐννοῶ· ἀρχαίων μαρτυρίας.
« Ἄ! ἔχω εἰς τὴν τσέπην μου, ἂν ἀγαπᾷς, μυρίας·
« αὐτίκα ὁ Θεόφραστος καὶ ὁ Ἀριστοτέλης,

« παρ' Ἀθηναίῳ μέτιθι τὸν Ἄλεξη, ἂν θέλῃς·
« παράβαλε κ' Ἐπίχαρμον τὸν ποιητὴν κ' Αἰσχύλον,
« καὶ Πλούταρχον ἐν τῇ σοφῇ βίβλῳ τῶν Παραλλήλων·
« καὶ Ξενοκράτην, Γαληνὸν ἔκδοσις Παρισίων
« μετὰ πολλῶν καὶ κριτικῶν τοῦ Κοραῆ σχολίων. »
— « Πλὴν ἤθελα... » — Τὸ ὄστρεον τὸ πάλαι καὶ ἐν Ῥώμῃ
« ἐτρώγετο, πλὴν ἄδηλον ἂν τρώγεται ἀκόμη.
« Ὦ! εἶν' ἀρχαιολογικόν· παρὰ Χαλκηδονίοις
« ἀγρεύετο πρὸ ἔαρος καὶ παρὰ Βυζαντίοις·
« τὸ δὲ περιεργώτατον, ἀνοίγοντες μὲ ξίφη,
« ἔτρωγον μόνον τὰ ἐντὸς κ' ἐπέτων τὰ κελύφη.
« Ἀξίαν λόγου συλλογὴν ἀρχαίων κελυφίων
« φυλάττω διὰ τὸ πτωχὸν τῶν Ἀθηνῶν Μουσεῖον·
« κἰ ἀρχαῖ', ἂν θέλῃς, ὄστρεα ἔχω καὶ μαρινάτα,
« τραφέντα ὑπὸ τοῦ κλεινοῦ Στεργίου τοῦ Ὀράτα. »
— « Πλὴν ἤθελα... » — « Ὦ! ἀγνοεῖς ποῖον ὀστρεολόγον
« θέλει πλουτήσ' ἡ ἔνδοξος σχολὴ τῶν φιλολόγων.
« Περὶ ὀστρέων, φίλε μου, ἑτοίμην ἔχω μίαν
« ὀκτακοσιοσέλιδον σπουδαίαν πραγματείαν,
« χάριν τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου συγγραφεῖσαν
« εἰς Ἑλληνίδα καθαρὰν καὶ μήπω ἐκδοθεῖσαν·
« ἐν ᾗ ἀποδεικνύεται τὸ γένος τῶν ὀστρέων,
« ἐπίσης καὶ ἡ θάλασσα, προκατακλυσμιαῖον.
« Διαφωτίζω πλὴν ἐκεῖ μετὰ σφοδροῦ ἀγῶνος
« τὰ σκότη τοῦ ὀστρεϊκοῦ μεγάλου Μεσαιῶνος,
« καθ' ὃν ἐξέλιπ' ἐκ τῆς γῆς, τουτέστι τῆς θαλάσσης,
« τὸ γένος τὸ ὀστρεϊκόν, ὡς ἔλειψεν ἐκ πάσης
« τῆς χώρας τῆς Ἑλληνικῆς τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων,
« κατὰ τὸν Φαλμεράϋερον τὸν ἔνδοξον ἐκεῖνον·
« καὶ δεῖξις τῆς ἐλλείψεως αὐτῶν ἐξ ὁλοκλήρου
« ἡ περὶ τούτων σιωπὴ τοῦ ποιητοῦ Ὁμήρου.
« Ὥστε οἱ νῦν ἐπήλυδες δὲν εἶναι ὀστρεΐδαι,
« καθὼς οἱ ἐν Ἀθήναις νῦν δὲν εἶναι Ἐρεχθεΐδαι.

« Ἂν θέλῃς, εἶναι πρόχειρα νὰ σοῦ τὰ φέρω. Ἐσύ μου εἶπες νὰ μὴ
« ἀναγνώσω τὰ ἐπιστολάριά σου, ἀλλὰ νὰ σοῦ δώσω
« ἀπάντησιν ἀπὸ στόμα εἰς στόμα. Ἐγὼ ἐπίστευσα εἰς τὸν λόγον σου,
« καὶ δὲν ἀνέγνωσα τὰ γράμματά σου. Ἐπίστευσα καὶ εἰς τὸν λόγον
« τοῦ Ἰωάννου τοῦ Ἀναστασοπούλου, καὶ δὲν ἀνέγνωσα τὰ γράμματά του.
« Ἐπίστευσα καὶ εἰς τὸν λόγον τοῦ Ἀθανασίου τοῦ Ἀναστασοπούλου,
« καὶ δὲν ἀνέγνωσα τὰ γράμματά του. Ἐπίστευσα καὶ εἰς τὸν λόγον
« τοῦ Ἀθανασί

« χωρὶς χιλίους συγγραφεῖς Λατίνους νὰ διαβάσῃς·
« καὶ πάλιν εἶν' ἀδύνατον Λατινικὰ νὰ μάθῃς
« μὴ 'ξεύρωντας Ἑλληνικά· ἀλλέως θὰ τὴν πάθῃς.
« Πῶς διάβολο λοιπὸν κανεὶς θὰ ξέρῃ μιὰν ἢ ἄλλη,
« ἀπ' τὴν κοιλιὰ τῆς μάνας του ἂν δὲν τὰς ἔχῃ βγάλει;
« Θαῤῥοῦσες πῶς τοὐλάχιστον 'ξεύρεις τὸ ἀλφαβῆτα·
« ἀπάτη! γιὰ τ' ἀλφάβητο χρειάζετ' ἡ Σανσκρίτα,
« ὡς ὁ περίφημος γιατρὸς ἀπέδειξεν ἐσχάτως,
« μὲ πολυμάθειαν Ἰνδοῦ εἰς μάκρος καὶ εἰς πλάτος.
« Μὲ τὰ κολυβογράμματα ὅμως τὰ μετρημένα
« 'περνοῦσες τὸν κακὸ καιρὸ κ' ἐζοῦσες τιμημένα·
« ἐφύλαγες τὴν πίστι σου γερὰ 'ς τὴν κεφαλή σου,
« κ' ἐνήστευες ἢ ἔτρωγες ἡσύχως τὸ ψωμί σου.
« Καὶ τώρα τί; θέλεις νὰ φᾷς; σὰν μύγα 'ς τὸ τηγάνι
« σοῦ κάθετ' ὁ Ἀθήναιος μὲ τὸν Ἀριστοφάνη·
« θέλεις νὰ πιῇς; σὰν βάθρακας, ποῦ βρεκεκὲξ φωνάζει,
« ὁ μεθυσμένος Πίνδαρος « ἄριστον ὕδωρ! » κράζει.
« Περὶ πωλήσεως στρειδιῶν νὰ μάθῃς κἄτι θέλεις;
« ὁ Ξενοκράτης στέκεται καὶ ὁ Ἀριστοτέλης
« καὶ κόπτουν τὸν ἀέρα σου· καὶ ὅσον θέλεις ῥώτα,
« γυρίζεις ἀμαθέστερος ἀφ' ὅ,τι ἦσουν πρῶτα! »

VI.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΣΟΥΤΣΑΣ.

—

ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΤΗΣ « ΒΑΡΒΙΤΟΥ. »

—

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Εἰς τῆς χώρας κατὰ πρῶτον τῆς ἁγνῆς αὐτῆς τὰ στήθη
τῆς ποιήσεως ὁ θεῖος σπόρος ἐκαλλιεργήθη,
καὶ τῆς Ὀρφικῆς κιθάρας ἐτιθάσσευον οἱ ἦχοι
λέοντας, καὶ αὐτομάτους πόλεις ἤγειρον καὶ τείχη.
Ἡ Ἑλλὰς τὸ μέγα ἦτο στάδιον τῆς διανοίας·
τῶν ἐπιστημῶν τὸ πάλαι καὶ τεχνῶν τὰς αἰωνίας
ἔθηκεν ἡ πρώτη βάσεις,
καὶ διδάσκαλος κατέστη τῶν λαῶν τῆς γῆς ἁπάσης.
Ἀλλὰ, φεῦ! τυφὼν ἐπῆλθεν ἄγριος μανίαν πνέων,
καὶ ἀνέτρεψεν ἐκ ῥίζης πᾶν φυτὸν αὐτῆς γενναῖον.
Τῶν ἐπιστημῶν ὁ σπόρος ἔπεσεν εἰς ἄλλας χώρας,
ὅπου οἱ λαοί, τρυγῶντες τὰς γλυκείας του ὀπώρας
καὶ τῶν εὐωδῶν ἀνθῶν του ἀναπνέοντες τὰ μύρα,
παρημέλουν ἀγνωμόνως τοῦ φυτεύσαντος τὴν χεῖρα.
Ἡ Ἑλλὰς τοὺς εὐηργέτει,
καὶ ἠγνόουν ἂν ὑπῆρχεν εἰς τὸν κόσμον Ἑλλὰς ἔτι!
Ποῦς ἀγρίων καὶ βαρβάρων Τουρκομάνων ἐβεβήλου
τοῦ πολιτισμοῦ τὸ λίκνον, τὴν πατρίδα τοῦ Αἰσχύλου,
ὅτε, συγκεντρῶν τοῦ ἔθνους τὰς ἐλπίδας τὰς ὀλίγας,
ἔκρουσε τὴν βάρβιτόν του ὁ μεγαλομάρτυς Ῥήγας.
Τέμνει πέλεκυς δημίου τὴν δαφνοστεφῆ του κάραν·
ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἐλευθέραν τοῦ Τυρταίου μας κιθάραν,
ὡς ἀπὸ μητρὸς γαστέρα,
βρέφος ἀγλαὸν ἐξῆλθεν ἡ Ἑλλὰς ἡ ἐλευθέρα.

Ἐπ' αὐτὸ τὸ βρέφος στῆθι καὶ θεώρησον, Εὐρώπη!
ψαύσατέ το, διπλωμάται, τῶν ἐθνῶν κρανιοσκόποι.
Δὲν ἐμφαίνει λαμπροτάτου μέλλοντος σαφῆ σημεῖα
ἡ σοφὴ καὶ πνευματώδης αὕτη φυσιογνωμία;
Τὸ ῥοδόχρουν φῶς ἰδέτε, ὅπου τὴν περιαυγάζει·
τῆς Ἠοῦς τὸ ἡμερόεν σέλας δὲν παρομοιάζει,
ἥτις ἔωθεν ἀγγέλλει
τὸν λαμπρὸν ἀστέρα, ὅστις νὰ φανῇ κατόπιν μέλλει;

Ὦ Ἑλλάς! τὴν μέλλουσάν σου εὔκλειαν προβλέπω πᾶσαν·
τὸ γλυκὺ δὲ λυκαυγές σου, τὴν ψυχήν μου προαυγάσαν,
ῥαεινὴν, αἰθεροδρόμον, ὦ Πατρίς μου, σὲ δεικνύει.
Ὁ Τιτὰν θὰ εἶσαι, ὅστις τὸ μακρόν του διανύει
στάδιον, τὴν φύσιν ὅλην καὶ θερμαίνων καὶ αὐγάζων,
καὶ, ἡνίας χρυσηλάτου δίφρου ἀγλαὰς βαστάζων,
τὴν ἡμέραν ἔχει γέρας,
ὁδὸν τέμνων εἰς τὰ νέφη καὶ ὁδὸν εἰς τοὺς αἰθέρας!

Βρέφος ἐσπαργανωμένον ἦσουν, ὦ πατρὶς γλυκεῖα!
κ' ἔδειξες τῆς ἀθανάτου φύσεώς σου τὰ σημεῖα.
Τοὺς κατὰ σοῦ ἐπελθόντας φοβεροὺς καὶ λευγαλέους
δράκοντας ἀπῆγξας, ἄθλον κατορθοῦσα Ἡρακλέους.
Περὶ σὲ τὰς πολλαπλᾶς των ἤπλωσαν, ὦ φρίκη! σπείρας·
ἀλλ' ἐφάνησαν θραυσθέντες ὑπὸ τὰς ἁβρᾶς σου χεῖρας,
εἴδωλα πηλοῦ εὐθρύπτου,
καὶ ὁ δράκων τῆς Ἀσίας καὶ ὁ δράκων τῆς Αἰγύπτου.

Τώρα δὲ εἰς νικηφόρου δάφνης μυροβόλον στρῶμα
ἀναπαύεις τὸ ἀνδρεῖον πολυτραύματόν σου σῶμα.
Τὴν βαθεῖαν μὴ ταράττων τοῦ πελάγους ἠρεμίαν,
ἀπαράλλακτα κοιμᾶται ὁ ἀὴρ εἰς νηνεμίαν·
ἀλλ' οὐαί! ἂν ἐκ τοῦ ὕπνου τοῦ μακροῦ του ἀνακύψῃ.
Τρομερώτερον στοιχεῖον δὲν γνωρίζω· εἰς τὰ ὕψη
τὰς νεφέλας περιάγει,
καὶ μὲ κύματα σκεπάζει τὰ πολύφλοισβα πελάγη.

Ἄκουσον! ὁ τῆς Τουρκίας λέων γηραιὸς βρυχᾶται.
Ἡρακλέους μεγαθύμου ῥόπαλον, ὦ Ἕλλην, δράττε,
καὶ μὲ σοβαρὸν τὸν πόδα καὶ ἀτρόμητον τὴν χεῖρα,
τραῦμα ἔνεγκε θανάτου εἰς τὸν αἱμοβόρον θῆρα.
Ἂς ἐμέσῃ πίπτων ὅσον ἔπιεν ἀθῶον αἷμα!
σὺ δ' ἐνδὺς τὴν λεοντῆν του καὶ ἀναλαβὼν τὸ στέμμα
τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου,
τῆς Ἀνατολῆς ὁ μέγας Αὐτοκράτωρ πάλιν γίνου!

Η ΠΑΝΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

Ποῦ τῆς ἁπλήστου διανοίας,
ποῦ ὁ θνητὸς ὁ τολμητίας
θέλει τοὺς τέρμονας ὁρίσει;
Μὲ τέχνην νέαν καθ' ἡμέραν,
τῆς πρώην τερατωδεστέραν,
αὐτὸς αὐτὸν θαμβοῖ κ' ἐκπλήσσει.

Γίγαντας ἔχει ἀοράτους
δούλους πιστοὺς καὶ ἀκαμάτους,
προθύμους εἰς τὰς προσταγάς του.
Ἀτμὸς, Ἠλεκτρισμὸς καλοῦνται·
παντοῦ ἀγγέλλοντες ἱκνοῦνται
τὰ κράτη καὶ τὰς ἐντολάς του.

Οὕτως ὁ Ζεὺς ποτε συμμάχους
δεινῆς δυνάμεως καὶ τάχους,
φρουροῦντας πρόσω καὶ κατόπιν,
εἶχε Βριάρεων ἐκεῖνον,
καὶ τοὺς ἐργάτας τῶν πυρίνων
βελῶν, τὸν Βρόντην καὶ Στερόπην.

Παντοῦ προφθάνει ταχυπόρος·
δὲν τὸν ἀναχαιτίζει ὄρος,
ἡ θάλασσα ἐκτεταμένη.

Εἰς τὸ ὑγρὸν ἰδοὺ πεδίον,
ἅρμα τροχήλατον κυλίων,
ἴσος μὲ δαίμονα προβαίνει!
Ἐπὶ ὁδοῦ σιδηρηλάτου
εἰς τὸ πυρίπνουν ὄχημά του
ὁ Κεραυνὸς ἡνιοχεύει·
ὑπὲρ τῶν ποταμῶν τὸ ῥέον
ὕδωρ κ' εἰς σπλάγχνα τῶν ὀρέων,
ταχὺς ὡς ἄνεμος ὁδεύει.
Τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου βρέμει·
ἡ γῆ ἀντιβροντᾷ καὶ τρέμει.
Μίάτην ἐντὸς στεγροῦ κοιτῶνος
ὁ ἀκρατὴς Ἀτμὸς σφαδάζει·
ὁ Νοῦς ὁ βασιλεὺς δαμάζει
τὴν λύσσαν τοῦ φρικτοῦ Τυφῶνος!
Διὰ δεινῆς, ὑπερανθρώπου
τέχνης, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου
κατήργησε τὰς ἀποστάσεις·
ἡ ἀστραπὴ τὰς ἐρωτήσεις,
ἡ ἀστραπὴ τὰς ἀποκρίσεις
διὰ γῆς φέρει καὶ θαλάσσης.
Πρὸς τὸν ἀστροφεγγῆ αἰθέρα
ἡ μυριόφωτος ἑσπέρα
τῶν πόλεών του ἀμιλλᾶται·
τοιοῦτον ἔχει ἀεὶ ῥέον
φῶς κρουνηδὸν, ἥλιον νέον
κ' ἡμέραν ἀντιμηχανᾶται.
Ὦ ἀγχινοίας πολυτρόπου!
ζωγράφος ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπου
ὁ ἥλιος, εἰς πινακίδα
ἐν ἀκαρεῖ στιγμῆς εἰκόνα
μὲ χρυσῆν γράφει λαμπηδόνα,
ὡς μὲ θεότευκτον γραφίδα.

Διὰ φαρμάκων λαθιπόνων,
τῶν δριμυτάτων ἀλγηδόνων
τὴν αἴσθησιν κατακοιμίζει·
τὸ Διὸς πῦρ τὰ πάντα φλέγει,
ἀλλὰ τῶν οἴκων του ἡ στέγη
ὡς ὕδωρ τὸ διοχετίζει.

Εἰς τὸν πυθμένα τῆς ἀβύσσου
περιπατεῖ, παρὼν ἐξίσου
κ' εἰς τῶν νεφῶν τὰς ἀκρωρείας.
Ποῦ θέλει φθάσει τίς ἠξεύρει;
τὰ πάντα εὗρεν ἢ θὰ εὕρῃ,
τὰ πάντα, πλὴν τῆς εὐτυχίας!

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗΝ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΝ.

Λοιπὸν τῶν Τούρκων ἀληθῶς τὰς ἀρετὰς θαυμάζων,
μὲ νήφοντα τὸν λογισμὸν καὶ ἀληθῶς σπουδάζων,
γραφίδα, ποιητὰ σοφὲ, λαμβάνεις Ἡροδότου·
κι' ὁρμώμενος ἐκ παλαιοῦ ἀπὸ Ὀσμάνου πρώτου,
καὶ τοὺς αἰῶνας τοὺς μακροὺς ὡς ἀετὸς περάσας,
πτωμάτων ὄρη διαβὰς καὶ αἵματος θαλάσσας,
εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Δύσεως, τοὺς χαίνοντας κ' ἐκθάμβους,
τῶν Μουσουλμάνων ἱστορεῖς τοὺς εὐκλεεῖς θριάμβους;
Εἶσαι ζωγράφος ἐναργὴς· εἰς ὅσα διηγεῖσαι
δίδεις ζωὴν, δραματουργὸς τῶν λεγομένων εἶσαι.

. . . . . .

Ὦ τῶν πατέρων μας ἀραί! ὦ στυγεροὶ αἰῶνες!
ὦ ἄξιαι ἱστορικοῦ Χριστιανοῦ εἰκόνες,
καὶ ἄξια τῆς λύρας σου ὀνόματα τυράννων,
τῶν Βαϊαζὴτ καὶ τῶν Μουρὰτ, Σελὴμ καὶ Σολιμάνων!
καὶ τοῦ Μωάμεθ πορθητοῦ ἡ ἀπηνὴς ἀνδρία,
καὶ ἡ μακρὰ τῆς δυστυχοῦς Εὐρώπης ἀγωνία·

καὶ τὸ Βυζάντιον, τμηθὲν τῆς χώρας του κι ἀκόμα
παλαῖον ὡς τὸ κολοβὸν τοῦ Κυναιγείρου σῶμα,
ἕως οὗ τέλος, ὦ κλαυθμὸς καὶ τῶν Ἀγγέλων λύπη!
εἰς τῆς Σελήνης τὴν σκιὰν ὅλ' ἡ Ἑλλὰς ἐκλείπει.

Ἂν ὕλην θέλῃς συγγραφῆς πλουσίαν καὶ ποικίλην,
τῶν χρονικῶν σου ζήτησε ἐδῶ, σοφὲ, τὴν ὕλην.
Ἐδῶ αἱ πηγαὶ σώζονται, ἐδῶ τὰ φρικαλέα
τῆς τυραννίας πρακτικὰ καὶ παλαιὰ καὶ νέα.
Δύνασαι τόμους ἑκατὸν μεγάλους νὰ γεμίσῃς·
τὸ θέρος εἶναι ἄφθονον, πικραὶ αἱ ἀναμνήσεις.
Δὲν εἶν' ὀλίγ' αἱ γενεαὶ, κ' εὐάριθμα τὰ ἔτη.
Πρὸς μείζονα δὲ τοῦ Κοινοῦ ψυχαγωγίαν ἔτι,
τοὺς τόμους ὅλους στόλισε μὲ φοβερὰς εἰκόνας,
τοὺς σκόλοπας, τὰς κρεουργοὺς ἁρπάγας, τὰς ἀγχόνας,
παρθένων τὰς ἁπαγωγὰς καὶ τὰς αἰχμαλωσίας,
καὶ τοὺς ἐξανδραποδισμοὺς καὶ τὰς ἐξωμοσίας·
διὰ νὰ ἦναι τὸ κομψὸν βιβλίον μετὰ ῥόδων
ἀγλάϊσμα τῶν αἰθουσῶν, καὶ ἐπὶ τῶν σκιμπόδων
καθήμεναι αἱ σύζυγοι ὑμῶν καὶ αἱ μητέρες,
οἱ παῖδες οἱ ἐρωτιδεῖς, αἱ αὖραι θυγατέρες,
νὰ τὸ φυλλομετροῦν ἁβρῶς, ὡς συνηθίζουν τώρα,
ἕως οὗ ἔλθῃ τοῦ χρόνου καὶ τῆς τρυφῆς ἡ ὥρα!
Ἐδῶ, ἐδῶ ἐλθὲ καὶ μὴ, μὴ τὰς βιβλιοθήκας,
ἀλλὰ τοὺς τάφους σπούδασον καὶ τῶν νεκρῶν τὰς θήκας.
Ἂν μὲ τὸ κοῖλον τῆς χειρὸς ἐκ τοῦ ἐδάφους κύψῃς
καὶ λάβῃς χῶμα, δάκρυα καὶ αἷμα θὰ ἐκθλίψῃς·
εἰς τοῦτο ἀντὶ μέλανος τὸν κάλαμόν σου βάψε,
καὶ οὕτω τῶν τυράννων μας τὴν ἱστορίαν γράψε.
Καθὼς δὲ ὁ Ἡρόδοτος τὸ σύγγραμμά του Μούσας,
τὴν ἱστορίαν σου καὶ σὺ ἐπίγραψον Ἐμπούσας·
κ' ἓν Ἐριννύος ὄνομα τὸ πᾶν ἂς στεφανώνῃ,
ἡ Μέγαιρα, ἡ Ἀληκτὼ, ἡ δράκων Τισιφόνη!

ΕΙΣ ΕΝ ΑΣΤΡΟΝ.

Ὦ σὺ, ποῦ εἰς αἰθέρος τὰς ἀχανεῖς ἐκτάσεις,
δι' ἀμυδροῦ ὁρᾶσαι φωτὸς καὶ ἀβεβαίου,
ὡς ὄστρακον λευκάζον εἰς τὸν βυθὸν θαλάσσης,
χανόμενον καὶ πάλιν φαινόμενον ἐκ νέου.

Ἐὰν ὁ μέγας οὗτος σωρὸς τῶν ἀδαμάντων
τὸ ἄκρον τῆς ἐσθῆτος ἀποτελῇ τοῦ Πλάστου,
σὺ τοῦ κρασπέδου εἶσαι τοῦ Ποιητοῦ τῶν πάντων
σμικρὸς ἀδάμας, στίλβων εἰς τὰς πυκνὰς πτυχάς του.

Ἢ ἂν δὲν ἦν' ἐσθής του, ἀλλὰ βωμὸς προχέων
ἀείῤῥοον φῶς λύχνων χιλίων καὶ μυρίων,
λαμπὰς μικρὰ σὺ εἶσαι, εἰς πεῖσμα τῶν βορέων
ἄσβεστον συντηροῦσα τὸ φέγγος σου τὸ θεῖον.

Ἢ ἂν ὁ θόλος οὗτος τοῦ στερεώματός του,
κατάστιλπνος ἐκ λίθων σμαράγδου καὶ σαπφείρου,
δὲν ἦναι οὔτ' ἐσθής του χρυσῆ, οὔτε βωμός του,
ἀλλὰ σωρεία κόσμων ἐκτάσεως ἀπείρου.

Σὺ τότε, ζωογόνος πηγὴ φωτὸς καὶ κάλλους,
ἥλιος εἶσαι, φέρων πλανήτας κινουμένους,
καὶ πᾶς σου δὲ πλανήτης ὑποπλανήτας ἄλλους,
ὡς πρὸς μητέρα ὄρνεις μικροὺς συσσωρευμένους.

Καὶ φέρεις λοιπὸν, γίγα! ἐπὶ εὐρέων νώτων
καὶ γαίας καὶ θαλάσσας καὶ λόφους καὶ πεδία,
καὶ μυριάδας ἴσως ἀστέων πολυκρότων·
πλὴν ποία των ἡ τύχη καὶ τίς ἡ ἱστορία;

Καὶ τὰ ἐν σοὶ, ὦ κόσμε, ὡς τὰ ἐνθάδε ῥέουν;
γεννῶνται μυριάδες καὶ θνήσκουν μυριάδες,
καὶ μυριάδες χαίρουν καὶ μυριάδες κλαίουν,
καὶ νυμφικαὶ μαρμαίρουν καὶ νεκρικαὶ λαμπάδες;

Τίς νόμος τῶν υἱῶν σου τὰ δίκαια εὐθύνει;
ἁγνὴ ἐλευθερία εἰς τὰς βουλάς των ἄρχει,

ἢ ὁ λαός σου γόνυ πρὸ τῶν τυράννων κλίνει
καὶ θῦμα τοῦ κρατοῦντος ὁ ἀσθενὴς ὑπάρχει;

Κ' ἐνῷ ὁ ὀφθαλμός μου, ὦ ἄστρον, σ' ἀτενίζει,
σὲ διαπρήσσουν ἴσως στρατεύματα καὶ στόλοι·
ὑπὸ τὰ βήματά των τὸ ἔδαφός σου τρίζει,
καὶ μάχαι συγκροτοῦνται καὶ πίπτουν στρατοὶ ὅλοι.

Καὶ ὅμως τόσα ὄντα, βοὴ καὶ τύρβη τόση,
ἐντὸς στενῶν τὰ πάντα ἐγκλείονται ὁρίων·
πέραν δὲ τούτων μένουν νεκρὰ καὶ σιωπῶσι,
κ' εἰς ἓν σμικρὸν τὰ πάντα συγχέονται σημεῖον.

Καὶ τὸ σημεῖον τοῦτο, ποῦ στίλβει εἰς τὰ ὕψη
κἰ οὐδέποτε ἢ θέσιν ἢ ὥραν δὲν ἀλλάσσει,
ἂν ἔλθῃ νὺξ κ' ἐκεῖνο δὲν ἔλθῃ, τί θὰ λείψῃ;
εἷς κόκκος εἰς τὴν ἄμμον, ἓν φύλλον εἰς τὰ δάση.

Ὦ ἄστρον, ἀνατέλλεις αἰώνια καὶ δύεις,
κ' εἰς τὴν πληθὺν τῶν ἄστρων ἡμεῖς σὲ παρορῶμεν·
πιστῶς τὴν ὡρισμένην ὁδόν σου διανύεις,
καὶ εἶσαι ἢ δὲν εἶσαι ποτὲ δὲν ἐρωτῶμεν.

Ἡ νὺξ ὅταν ἐπέλθῃ, ὡσὰν δειλή τις κόρη·
ἔσχατον σὺ τῶν ἄστρων μὲ συστολὴν προκύπτεις·
γλυκοχαράζει μόλις, κι' ὀπίσω εἰς τὰ ὄρη
σὺ πρῶτον ἀπὸ ὅλα τὸ πρόσωπόν σου κρύπτεις.

Ἀνώνυμον σ' ἀφῆκεν ὁ Ἄργος ἀστρονόμος,
πλὴν σὺ ἐπανατέλλεις ἀείποτε ὡραῖον,
κ' εἰς τὸν γλαυκὸν αἰθέρα μαρμαίρεις, ἄστρον· ὅμως
θὰ ἔλθῃ νὺξ, ὁπόταν δὲν θ' ἀνατείλῃς πλέον!

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Ὦ ἀνατείλασα μὲ τὸ πρῶτον
τῆς γῆς μειδίαμα κ' εἰς τὸν κρότον
τῆς ὑπὸ ἔρωτα φλοισβησάσης
πρωτοκυμάντου, γλαυκῆς θαλάσσης!

Ἂν τοὺς βωμούς σου, θεὰ, ὁ φθόνος,
ἡ Εἱμαρμένη, ὁ μακρὸς χρόνος
ἔσβυσαν, κ' εἶναι Ἐρώτων τάφος
καὶ τ' ἄβρὰ Κύθηρα καὶ ἡ Πάφος·
εἰς τὰ θεμέλια τῶν βωμῶν σου,
κ' εἰς τὰ συντρίμματα τῶν ναῶν σου
ῥόδον εἰς αὔρας πνοὴν ἐφύη,
καὶ τὴν ἰσχύν σου ἔτι μηνύει·
καὶ εἰς τὰ ἔρημ' αὐτὰ τεμένη
ἀπὸ τὰ βέλη σου τετρωμένη,
ἀηδὼν ἔτι ἔρωτας στένει!
Πᾶν στῆθος πάλλον, πᾶσα καρδία
βωμός σου εἶναι, ζῶσα λατρεία.
Ὅταν εἰς κόρης ὡραίας σχῆμα
ἡ Ἑλλὰς ἄνασσαν σὲ ἐτίμα,
καὶ γυμνὴ, κάλλος ἐνδεδυμένη
καὶ ἀπὸ πόθους συννεφουμένη,
εἰς εὐχὰς νέων καρδιῶν φίλη
προσεμειδίας μὲ ἄκρα χείλη,
ὡς νὰ τὰς ἔλεγες, αἱ ὀδύναι,
τὰ βάσανά σας γνωστὰ μὲ εἶναι!
τότε νὰ ἔζων ἤθελα, τότε
τῆς λύρας ταύτης δρμοῦ καὶ πρῶται
καὶ τελευταῖαι φθογγαὶ εἰς αἶνος
πρὸς σὲ θὰ ἦσαν ἐπτερωμένος!

ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΩΝΙΑΝ.

Τίς τὴν ψυχήν μου θὰ ἡμερώσῃ,
τίς εἰς τὸν πόθον μου θέλει δώσει
πτερὰ Ζεφύρου;
τίς εἰς τοὺς τόπους θέλει μὲ φέρει,
ὅπου ὁ Μέλης στιλπνὸς μαρμαίρει
ὡς πλὰξ ἀργύρου;

Ἐκεῖ γλυκεῖαι πνέουσιν αὖραι,
καὶ εἰς τὸ κῦμα δονοῦνται μαῦραι
σκιαὶ πλατάνων·
ἐκεῖ εὐώδης θάλλει μυρσίνη,
ἐκεῖ τὰ πάντα τέρψις, γαλήνη,
πλὴν τῶν τυράννων!

Ἡ τυραννία τὴν φρίκην σπείρει,
καὶ τῆς ὡραίας φύσεως φθείρει
τὴν ἁρμονίαν·
αὐτὴ μαραίνει τὰ κάλλιστ' ἄνθη,
καὶ ἡ πνοή της ἐπελυμάνθη
τὴν Ἰωνίαν.

Ἀλλ' ἂν τὰ κάλλη της λαίλαψ τύπτῃ,
ὑπὸ τὸ βάρος της ἀνακύπτει
πλέον ὡραία·
κ' εἰς τὴν γλυκεῖαν μορφήν της ἔτι
τὸ δουλικόν της πένθος προσθέτει
θέλγητρα νέα.

Οὕτως εἰς ῥόδον πίπτει βαρεῖα
ἡ ὀλολύζουσα τρικυμία
μὲ ὄμβρου σάλον·
πλὴν εἰς τὴν τόσην ἀνεμοζάλην
ὑπερηφάνως ἐγείρει πάλιν
μέτωπον θάλλον.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ
ΤΟΥ ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ ΠΟΙΗΤΟΥ ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ.

Μοῦσαι, πενθήσατε καὶ Ἔρως!
Ὑποκριταὶ ἰητοῦνται
καὶ σεῖς, ὦ τύραννοι, χαρῆτε·
ἀπέθανεν ὁ Βερανζέρος!

Ἐσίγησεν ἡ λύρα, ἥτις
τοὺς δυστυχεῖς ἐπαρηγόρει·
θεόν του ὁ πτωχὸς τεχνίτης
ἐφέστιον τὸν ἐθεώρει.

Τοῦ Διογένους τὴν πενίαν
κ' ἐν τῇς Λιζέττας ἁπλοῦν ῥόδον
ἐπρόκριν' ἀπὸ τὴν ἀνίαν
τῶν χρυσοφόρων ἀνδραπόδων.

Τοὺς ἀδυνάτους ἐξεδίκει
ἡ Μοῦσά του καὶ τὴν μεγάλην
ὕβριν καθήρει, θεία Δίκη
τῶν ὅσοι δὲν φοβοῦνται ἄλλην.

Εἰς τῆς πολιτικῆς τὰ ἕλη,
καθὼς ὁ Πύθιος Ἀπόλλων,
διεύθυνε θανάτου βέλη
πρὸς πᾶν θηρίον ἰοβόλον.

Εἰς τὴν αὐτὴν συνῆλθον χεῖρα
(τέχνης καλλίστευμα ἐξόχου!)
τοῦ Ἀνακρέοντος ἡ λύρα,
οἱ ὄϊστοὶ τοῦ Ἀρχιλόχου.

Σ' τὸ φέρετρον τοῦ ποιητοῦ σας
ἄφετε, Γάλλοι, ν' ἀποθέσω
στέμμα ἁγνόν, ἀπὸ τὰς Μούσας
δρεφθὲν ἐν Κιθαιρῶνι μέσῳ.

Εἰς τῶν μαρτύρων μας τοὺς τάφους
αὐτὰ ἐβλάστησαν τὰ ἴα,
μ' αὐτὰ τοὺς θείους της κροτάφους
ἐστόλιζ' ἡ Ἐλευθερία.

Εἰς τὴν θεὰν αὐτὸς, ὡς ἄλλοι,
δὲν ἔψαλε παλινῳδίαν·

εἰς αὐτῆς ἔταξε τὰ κάλλη
ἱππότου πίστιν καὶ λατρείαν!

Ἦτο φιλέλλην, καθὼς εἶναι
πᾶσ' ἀληθῶς ψυχὴ μεγάλη.
Πατρίς του ἦσαν αἱ Ἀθῆναι·
ἡ λύρα του τὸ εἶχε ψάλει.

Ὅτε τὴν γῆν μας εἰς Ταρτάρων
εἰκόνα ἔτρεπεν ὁ Ἄρης,
κ' εἰς Κωκυτὸν ψυχῶν βαρβάρων
τὴν θάλασσάν μας ὁ Κανάρης,

τῶν δυνατῶν τῆς γῆς εἰσέτι
τὰς δισταζούσας βλέπων χεῖρας,
ἐντὸς τῆς πλάστιγγος προσθέτει
τὸ βάρος τῆς χρυσῆς του λύρας.

Πνέουσα ὅθεν μυροφόροι
μὰς ἔρχονται πνοαὶ ζεφύρου,
θεία μολπὴ ἐσυνηγόρει
ὑπὲρ τῶν τέκνων τοῦ Ὁμήρου.

Δι' αὐτὸ ἄσβεστος ἡ φήμη
θὰ μένῃ εἰς τὸν πάντα χρόνον,
καὶ ἱερὰ αὐτοῦ ἡ μνήμη
μέχρις ἐσχάτων μας ἐκγόνων.

Ἐφόσον πάλλει εἰς τὰ νέφη
ὁ Φοῖβος τὴν πυρφόρον δᾷδα,
καὶ τῶν Ὡρῶν ἐπαναστρέφει
ὁ ποῦς εἰς τὴν κλεινὴν Ἑλλάδα!

Μοῦσαι, πενθήσατε καὶ Ἔρως!
Ὑποκριταὶ Ἰησουῖται
καὶ σεῖς, ὦ τύραννοι, χαρῆτε·
ἀπέθανεν ὁ Βερανζέρος!

ΩΔΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΝΑΟΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Εἶδες τὸν ἅγιον Ναὸν
τῆς δόξης καὶ Σοφίας,
ὃν εὐσεβὴς ποτὲ αἰὼν
ἀνήγειρεν εἰς τὸν Θεὸν
τῆς ἀληθοῦς λατρείας;
Ἐπάνω του φύσις θνητὴ
νὰ προσηλώσῃ ὄμμα
ἐπὶ πολὺ ἀδυνατεῖ·
θαμβοῦται καὶ τὴν γῆν ζητεῖ,
τὸ συγγενές της χῶμα!
Ὡς ἡμεροπαγεῖς σκηναὶ
βασίλεια καὶ θρόνοι
ἐμπρός σου! σὲ, Ναὲ κλεινὲ,
ὦ χειροποίητ' οὐρανὲ,
παρήμειψαν οἱ χρόνοι,
ὡς ὁδοιπόροι εὐλαβεῖς
πλησίον σου περῶντες,
τοὺς θόλους τοὺς θεοστιβεῖς
τὰς καλλονὰς τὰς ἀκριβεῖς,
νὰ θίξουν μὴ τολμῶντες.
Ὁπόταν οὐρανοπυργὴς
πλησίον τῶν ἀστέρων,
ὑψώθης, σ' εἶδε κ' ἐκπλαγεὶς
κρωγμὸν ἀπήχησεν ὀργῆς
ὁ ἄναξ τῶν αἰθέρων,
ὁ ὑψιπέτης ἀετὸς,
μεταβαλὼν πορείαν,
καὶ φοβηθεὶς μὴ τοῦ φωτὸς
ἁρπάσῃ ὁ θρασὺς θνητὸς
τὴν μονοκρατορίαν.
Κ' ἀφεὶς τὰς ταπεινὰς νομὰς,
τὴν γῆν τῶν ζωοφύτων,
πληθύνει μὲ οἰκοδομὰς
τὰς τῶν νεφῶν διαδρομὰς,
τοῦ χάους ἀστυγείτων!
Ἄ! εἰς τὸν μέγαν σου μυχὸν
τί κρύπτεις, αὔρας ποίας;
ὁ αἰσθημάτων καὶ εὐχῶν,
ὁ εὐτυχῶν καὶ δυστυχῶν
στιγμῶν μακρὸς ταμίας!
Ἐὰν ἠδύνατο φωνὴν
ὁ θόλος σου ν' ἀφήσῃ,
ὅλη ἀπὸ μεσημβρινὴν
ἄκραν ὡς ἄκραν βορεινὴν
ἡ γῆ θ' ἀντιβοήσῃ.
Νὰ εἴπῃ τὰς μακρὰς σειρὰς
τῶν εὐσεβῶν αἰώνων,
τὰς δόξας καὶ τὰς συμφορὰς,
πανδήμους θλίψεις καὶ χαρὰς
λαοῦ καὶ ἡγεμόνων·
καὶ γάσεις, καὶ στρατηλατῶν
πολεμικὰς ἐξόδους
κατὰ βαρβάρων ἀνταρτῶν,
καὶ πάλιν τὰς τῶν νικητῶν
θριαμβικὰς εἰσόδους.
Ἐδῶ κληροῦχοι ἐντολῆς
μεγίστης τῶν μεγίστων,
μετὰ λαμπρᾶς περιβολῆς
ἐδέχοντο οἱ βασιλεῖς
τὸ χρίσμα τῆς ἀρχῆς των.

Ἐδῶ καὶ ἄνασσα γυνὴ
ἐλέγχθη δημοσίᾳ,
καὶ ἀπ' ἐδῶ κελαδεινὴ
τοῦ Χρυσοστόμου ἡ φωνὴ
τὰ πλήθη ἐνθουσία.

Τώρας;... Ἄ! καὶ νὰ τὸ εἰπῇ
ὁ λογισμὸς διστάζει·
αἰῶνες ὡς ἡ ἀστραπὴ
παρῆλθον κ' ἡ πληγὴ νωπὴ,
νωπὴ αἱματοστάζει.

Μνήσθητι, μνήσθητι, Θεέ!
ἐκείνης τῆς ἡμέρας,
καθ' ἣν σφαγῆς διαῤῥοαὶ
καὶ θνησιμαῖ ἀναπνοαί,
ἔργ' ἀπηνοῦς μαχαίρας,

ἐμόλυναν τὰ ἱερὰ
καὶ τοῦ ναοῦ τὰ σκεύη,
κι' ἀντὶ λιβανωτοῦ, χαρὰ
λύσσης, βεβήλωσις, ἀρὰ
εἰς οὐρανοὺς ἀνέβη!

Τώρα, ἡ ἐπὶ γῆς εἰκὼν
τοῦ θείου μεγαλείου
τέμενος εἶναι Τουρκικὸν,
προσκύνημα βαρβαρικὸν
ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου!

Κόσμος βαρβαρικῆς χειρὸς, ὅταν κρατῇ πρὸς τὸν χορὸν
ἑταιρικῶς καλλύνων, ἀντίμολπον « Φῶς ἱλαρὸν »
τὸν περιζώνει σοβαρῶς. τὸ ἡχηρόν σου βῆμα.
Οὕτως ὁ ὀπισθοφρουρὸς Καὶ θὰ φοιτήσουν, ὦ Νὰξ,
τῆς δόξης τῶν Ἑλλήνων ὅσαι ἐκεῖν' αἱ παλαιαὶ,
Σκενδέρβεης, εἰς τὴν αὐλὴν τόσαι καὶ πλείους γενεαὶ,
παῖς ἔτι τοῦ Σουλτάνου, ὁ κόσμος ὅσον μένει.
ἐσκέπαζε τὴν κεφαλὴν,

τὰ στήθη του μὲ τὴν στολὴν
τῶν τέκνων τοῦ Ὀσμάνου.

Ἀλλ' αἴφνης ἔπειτα, πατῶν
καὶ σκῆπτρα καὶ κιδάρεις,
ἔσυρε ξίφος εἰμαρτὸν
καὶ ἔγινεν ὁ τῶν στρατῶν
μυριοφόνος Ἄρης.

Καὶ σὺ, ὡς ἔλθῃ ὁ τεθεὶς
καιρὸς ὑπὸ τῆς Μοίρας,
Ναὲ, δὶς, τρὶς θὰ ῥαδανθῇς,
κ' εἰς χοῦν θὰ ῥεύσῃ παρευθὺς
τὸ ἐπακτόν σου γῆρας.

Τότ' αὐτομάτως ἀλοιφαὶ
καὶ τοίχων θὰ ἀρθῶσι
καὶ ἀσεβεῖς ἐπιγραφαὶ,
αἱ δὲ χρυσαῖ σου ὀροφαὶ
ἡμέραν θὰ ἰδῶσι.

Κ' ἐκ μέσου τῆς χρυσῆς χλιδῆς
θὰ λάμψουν ἀνεφέλως
μορφαὶ Ἁγίων εὐειδεῖς,
τὰ Χερουβείμ, καὶ ὁ ἡδὺς
τοῦ Ἀρχαγγέλου γέλως.

Καὶ ἄλλων θὰ φανῇς καιρῶν
τὸ ὄνειρον καὶ σχῆμα,

ς τ' ἀρχαῖά σου τεμένη

Καὶ ἀνσεισμὸς ὡσὰν βαθὺ θὰ κλείση ὁ κατακλυσμὸς
τὴν Πόλιν σχίση μνῆμα, τὸ βροντερόν του στόμα.
κι' ἂν πῦρ τὴν κατανεμηθῇ, Ἕως οὗ ἔλθῃ ἡ στιγμὴ
κι' ἂν τοῦ Εὐξείνου ἐγερθῇ κ' οἱ χρόνοι πληρωθῶσι,
ἐπάνω της τὸ κῦμα, καθ' οὓς ἀρχαῖοι αἰνιγμοὶ
δὲν θὰ κλονήσῃ ὁ σεισμὸς καὶ ποιητῶν ὀνειρωγμοὶ
τὸ στιβαρόν σου δῶμα· πραγματοποιηθῶσι!
θὰ σὲ φεισθῇ ὁ ἐμπρησμός, —

ΕΙΣ ΤΟΝ ΗΛΙΟΝ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ.

Ἐκ τοῦ Ὑμηττοῦ προβαίνεις, καὶ ὁ νοῦς μου εἰς ἀπάτην
τὸν ἀρχαῖον εἰς σὲ βλέπει τοῦ αἰθέρος διφρηλάτην
νεανίαν.
Εἰς τὴν δεξιάν σου, ἄναξ! μάστιγα χρυσῆν βαστάζεις,
καὶ τῶν ἵππων σου τὸ ἦθος τὸ θυμοειδὲς δαμάζεις
καὶ τὴν βίαν.

Οἱ σεμνοὶ θεοὶ παρῆλθον τῆς Ἑλλάδος καὶ μεγάλοι.
Ὀρθὸς μένεις, ἐνῷ ὅλοι, ὅλοι ἔκλινον οἱ ἄλλοι,
σὺ ἀκόμη.
Ἄσβεστον τὸ πῦρ σου μένει καὶ ἀθάνατος ἡ δόξα,
καὶ λαμπρὰν ἐπ' ὤμων φέρεις τὴν φαρέτραν καὶ τὰ τόξα,
χρυσοκόμη.

Ποῦ οἱ χρόνοι, ὅτε πλέον τῆς χρυσῆς σου λαμπηδόνος
ἔστιλβε τὸ κάλλος ἔτι νεαρὸν τοῦ Παρθενῶνος
καὶ ἀκμαῖον;
ὅτε, ὅπως ἡ θυγάτηρ τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου,
ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐξῆλθε καὶ αὐτὸς τῆς τοῦ Φειδίου,
ἔαρ πνέων;

Ἔμπροσθέν σου συγκροτοῦνται μάχαι, πυρπολοῦνται πόλεις,
καὶ τὸ πρόσωπον πολλάκις μεταβάλλεται τῆς ὅλης
Οἰκουμένης.

Θεωρὸς σὺ ὅλων τούτων, περὶ οὐδενὸς φροντίζεις·
εἰς τὸν δρόμον σου προσέχεις, καὶ τοὺς ἵππους σου μαστίζεις
καὶ προβαίνεις!

Πένθος μέγα τὴν Ἑλλάδα, πένθος καὶ σιγὴ κατεῖχε·
πλὴν, ὡς νὰ σὲ ἦσαν ξένοι αἱ πολύστονοί της τύχαι,
τὰ δεινά της,
ἔστεφες τὸ πρόσωπόν σου καὶ μὲ δόξαν καὶ μὲ κλέος,
καὶ διέβαινες ὡς πάλαι τὸν αἰθέρα της ὡραῖος
διφρηλάτης.

Ἔπρεπε μετὰ τῶν ἄλλων, ἔπρεπε καὶ σὺ νὰ δύσῃς,
καὶ μὲ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ φωτὸς ὁμοῦ νὰ σβύσῃς
τὴν λαμπάδα·
εἰς τὸν ζόφον δόξα, τέχναι, ἀρεταὶ νὰ βυθισθῶσι,
καὶ οἱ βάρβαροι ματαίως εἰς τὰ σκότη νὰ ζητῶσι
τὴν Ἑλλάδα!

Πλὴν τοῦ καθαροῦ φωτός σου ἔσωζες τὴν λαμπηδόνα,
τῆς Ἑλλάδος περιμένων τὸν ἀθάνατον ἀγῶνα
νὰ φωτίσῃς·
καὶ διῆλθες τὸν ἀγῶνα τὸν μακρὸν τῆς τυραννίδος,
σύμβολον τῆς ἐν Ἑλλάδι μηδεπώποτε ἐλπίδος
μὴ σβεσθείσης.

—

Η ΘΕΙΑ ΠΡΟΝΟΙΑ.

Τυφλὸς ἦτο καὶ τὰς ὄψεις καὶ τὸν νοῦν ὅποιος πρῶτος
γέννημα τὸν κόσμον εἶπε τοῦ τυφλοῦ συμβεβηκότος.
Τόσον μέγεθος καὶ κάλλος καὶ πληθὺν καὶ ἁρμονίαν,
καὶ τῶν μέσων πρὸς τὰ τέλη ἁρμογὴν καὶ συμφωνίαν,
δύναται, σοφὲ, εἰπέ με, ὅ,τι δήποτε κἂν πράξῃ,
μὲ τας κολοβάς της χεῖρας τυφλὴ τύχη νὰ παράξῃ;

Ὦ Θεέ! ἀφοῦ τὸν κόσμον ἐκ τοῦ μηδενὸς ποιήσας,
καὶ τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ διατάξας καὶ κοσμήσας,

εἰς τὰ ἄποπτα ἐκεῖνα βάθη τοῦ αἰθέρος ἤρθης,
κ' εἰς τὸν κάλλιστον τῶν κόσμων τῶν ἀΰλων ἀπεσύρθης,
ἔκτοτε ὡς ἡ ῥαγδαία βροχὴ ῥέουσι τὰ ἔτη,
ἡ δὲ φύσις τὴν μορφήν της νεαρὰν φυλάττει ἔτι.

Ὡς ἐκεῖναι αἱ μυθώδεις τῶν Ἀράβων κατοικίαι,
ὅπου ὅλαι αἱ συνήθεις πράττονται διακονίαι
ὑπὸ ἀφανῶν πνευμάτων ἐνεργούντων ἀοράτως,
καὶ συμπόσια μυρία συγκροτοῦνται αὐτομάτως,
καὶ πᾶν σκεῦος τρέχει μόνον κ' εἰς τὴν θέσιν του ἐμβαίνει,
κἰ οὐδαμοῦ οἰκοδεσπότης οὐδὲ χεὶρ ἐργαζομένη.

Οὕτως ὅλα τὰ τοῦ κόσμου δρῶνται ἐντελῶς, πανσόφως,
καὶ οὐδὲ τῆς ἐργασίας κἂν ἀκούεται ὁ ψόφος.
Καὶ αἱ σφαῖραι ἀναβαίνουν, καταβαίνουν ἀεννάως,
καὶ πλανῶνται ἀσυγχύτως εἰς τὸ μέγα τοῦτο χάος,
καὶ ἀνύουσι προθύμως τὴν ὁδὸν τοῦ ὁρισμοῦ των,
ἐνθυμούμεναι τὸν λόγον μόνον τοῦ Δημιουργοῦ των.

Κόσμοι ἄπειροι ἀστέρων καὶ συστήματα μυρία
πάσσουσιν, ὡς χρυσῆ ἄμμος, τὰ αἰθέρια πεδία·
κ' ἡ πληθὺς ἡ τῶν ἡλίων κ' οἱ ἀκάματοι πλανῆται,
καὶ οἱ τρέχοντες μὲ κόμην λυτὴν εὔζωνοι κομῆται·
κ' ὁ σοφὸς ζητεῖ ματαίως, ἀτενίζων πρὸς τὰ ὕψη,
τὴν ἐν τούτοις ἐνεργοῦσαν δύναμιν ν' ἀνακαλύψῃ!

Ὤ! διψᾷς, διψᾷς νὰ μάθῃς, νὰ ἰδῇς καὶ νὰ γνωρίσῃς,
καὶ τοῦ σύμπαντος ἐντός σου τὴν ἰδέαν νὰ ἐγκλείσῃς,
μεγαλόβουλε ἀλλ' ὄχι καὶ μεγαλουργὲ ψυχή μας.
Ναί! καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην εὐτυχίαν προετίμας
ἂν ἠδύνασο τοῦ κόσμου, ὡς τεχνίτης, τὴν μεγάλην
μηχανὴν νὰ διαλύσῃς καὶ νὰ τὴν συνθέσῃς πάλιν.

Τὸν ἀτίθασσον ἐκεῖνον ὁμοιάζεις στρατιώτην,
ὅστις ἐκ τῆς φυλακῆς του, ὅπου τὸν κρατοῦν δεσμώτην,
ὀνειρεύεται μεγάλας ἐποχὰς ἀρχαίας δόξης·
ἀλλ' εἰς τὰς γλυκείας ταύτας τοῦ νοός του ὀνειρώξεις

βυθισμένος ἐνῷ σπεύδει πρὸς ἀγῶνας καλλινίκους,
τοὺς βαρεῖς συγκροῦει μόνον τῶν ἀλύσεών του κρίκους.

Ἡ ἀδάμαστός σου αὕτη φύσις, ὦ ψυχή μου, πόθεν;
πνέονται τοιοῦτοι πόθοι ἄλλοθεν, ἢ οὐρανόθεν;
Ναί! τὸ μεγαλόφρον τοῦτο δῆλον εἶναι ἀναγγέλλον
μέγα μὲν τὸ παρελθόν σου, μέγα δέ σου καὶ τὸ μέλλον·
ἐπειδὴ ποτὲ τοιαύτας δὲν συνέλαβεν ἐννοίας
σκώληξ, γεννηθεὶς ἐκ μέσου τοῦ πηλοῦ καὶ τῆς σαπρίας.

Οὐδὲ εἶσαι σὺ τῆς λύρας ἡ καλλίφθογγος ἐκείνη
ἁρμονία, ἥτις τόσον, ὦ ψυχή, σὲ καθηδύνει,
ἐνυπάρχουσα εἰς μόνην κροῦσιν τῶν χορδῶν καὶ ψαῦσιν,
καὶ ἐκπνέουσα μ' ἐκείνων τὴν διάλυσιν ἢ θραῦσιν.
Τοῦ τεχνίτου ἡ χεὶρ μᾶλλον εἶσαι ἡ δεδιδαγμένη,
ἥτις καὶ μετὰ τὴν θραῦσιν τοῦ ὀργάνου παραμένει.

Οὐδὲ εἶσαι τὸ τοῦ λύχνου φῶς, τὸ λάμπον πρὸς ὀλίγον,
ἀμαυρούμενον δὲ τέλος καὶ εἰς σκότος ἀπολῆγον.
Ἡ τοῦ Φοίβου μᾶλλον εἶσαι λαμπηδών, ἥτις μαρμαίρει,
καὶ εἰς μακρυνοὺς πλανήτας νὰ περιηγῆται χαίρει·
ἅμα κλίναντος δ' ἐκείνου πρὸς τῆς δύσεως τὰ νέφη,
εἰς τοὺς αἰωνίους πάλιν κόλπους του ἐπαναστρέφει!

ΤΟ ΣΤΕΡΕΩΜΑ.

Εὐφραίνου, ὦ ψυχή μου, τῆς κτίσεως τὰ κάλλη!
Ἡ γῆ, θαυμάτων πλήρης, ἐνώπιόν σου θάλλει·
κἂν τῆς νυκτὸς ὁ πέπλος ἐπὶ μικρὸν τὰ κρύψῃ,
πληθὺς θαυμάτων νέων γεννᾶται εἰς τὰ ὕψη.

Γλυκεῖα νηνεμία! νυκτερινὴ γαλήνη!
στιλπνή, ἀκτινοβόλος, μηνοειδὴς σελήνη
λάμπει ἐπὶ αἰθέρος εἰς δρόσον λελουμένου,
ὡς κόσμημ' ἀδαμάντων εἰς μέτωπον παρθένου.

Ἡ πόλις ὅλη κεῖται ὡς ἄνθρωπος ὑπνώττων·
κανένα δὲν ἀκούεις εἰς τὸν ἀέρα κρότον,

Ὡς πλὰξ χρυσοῦ ἀπέρθου τὸ πέλαγος μαρμαῖρον,
ἀντανακλᾷ τὴν λάμψιν ἑκάστου τῶν ἀστέρων.

Γλαυκὸν, γλυκὺ, γελόεν τοῦ οὐρανοῦ τὸ χρῶμα,
νέφος οὐδὲν σκιάζει τὸ καθαρόν του δῶμα·
καὶ διὰ τῆς μεγάλης ἐνάστρου ἀροφῆς του
ἡ δόξα διαλάμπει καὶ χάρις τοῦ Ὑψίστου.

Ὁ μέγας Γαλαξίας, ὡσὰν πλατεῖα ζώνη,
ἐκ πέρατος εἰς πέρας τοὺς οὐρανοὺς κυκλόνει·
σπόρος πυκνὸς καὶ ἄστρων φυταλιὰ μεγάλη,
ἐξ ἧς ὁ Πλάστης κόσμους διηνεκῶς ἐκβάλλει.

Μακρὰν τῶν ἄλλων ἄστρων, δειλαὶ ὡς πελειάδες,
ὁδεύουν κατὰ μόνας αἱ ἄσπιλοι Πλειάδες·
ἀχώριστοι παρθένοι, μὲ συστολὴν μεγάλην
ὁμοῦ συνανατέλλουν καὶ δύουν ὁμοῦ πάλιν.

Ὁ εὔζωνος Ὡρίων νυκτιπολεῖ κατόπιν,
ἀργυροήλου ξίφους χρυσῆν βαστάζων κώπην,
ἄγρυπνος στρατιώτης καὶ φύλαξ πιστὸς, μένων
ἔνθα ὁ ἀρχηγός του τὸν ἔχει τεταγμένον.

Ἐδῶ σμαράγδου δίκην ἓν ἄστρον πρασινίζει,
ἐκεῖ ἐρυθρὸν ἄλλο ὡς ἄνθραξ σελαγίζει·
καὶ ὅλα ὁμοῦ λάμπουν ἀτάκτως ἐσπαρμένα,
ποὺ μὲν πυκνὰ ὡς ἄμμος, ποὺ δὲ ἀραιωμένα.

Ὦ οὐρανέ! ὦ κάλλος, αἰώνιον, ἀρχαῖον,
ἀείποτε νεάζον, ἀείποτε ἀκμαῖον·
ὁ τύπος τῶν δακτύλων τοῦ Πλάστου εἰς σὲ μόνον
ἀνέπαφος τηρεῖται δι' ὅλων τῶν αἰώνων.

Ποτὲ τὸ κρύσταλλόν σου, τὸ διαυγὲς ἐκεῖνο,
μ' ἀναπνοὴν ὁ σκώληξ ἐγὼ δὲν θὰ μολύνω·
οὐδὲ κανεὶς μονάρχης, ὅστις τὴν γῆν ἐκπλήσσει,
δὲν θέλει ἕν σου ἄστρον μικρὸν μετατοπίσει.

Καὶ τώρα ἐν ἐκστάσει ἐγὼ σὲ κατοπτεύω,
καὶ τὸ αἰωνιόν σου θαυμάζω καὶ ζηλεύω,

ἐγὼ, ὁ ζῶν ὀλίγα ἠριθμημένα ἔτη,
ὁ σήμερον ὑπάρχων καὶ αὔριον οὐκέτι!

Ὁ πανδαμάτωρ χρόνος τὰ πάντα μεταβάλλει,
πλὴν μόνα ἐσεβάσθη τ' ἀθάνατά σου κάλλη·
κ' ἐνῶ ἡ ὄψις πᾶσα τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης
μετέβαλε τοσαύτας ἀλλεπαλλήλους φάσεις,

ὥστε ἐὰν ὁ πρῶτος τὴν γῆν αὐτὴν οἰκήσας
ἐπανακάμψῃ πάλιν, τὸν θάνατον νικήσας,
θέλει διστάσει, βλέπων τὴν παλαιάν του κοίτην,
εἰς τὸν αὐτὸν ἂν ἦναι ἢ ἕτερον πλανήτην.

Ἀλλ' ἂν, τὰ ὄμματά του ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαίρων,
τὴν λάμψιν ἀτενίσῃ τῶν κυανῶν αἰθέρων,
ἕνα πρὸς ἕνα θέλει γνωρίσει τοὺς ἀστέρας,
ὅσους τὰς πρώτας εἶδε τῆς πλάσεως ἡμέρας.

Ἔμβλημα, ὅτι ἄνω ἡ ἀληθὴς ὀντότης
καὶ ἡ ζωὴ ὑπάρχει καὶ ἡ αἰωνιότης·
ὅλα δὲ ὅσ' ἀέρα γήϊνον ἀναπνέουν,
ἀπαύστως ἀλλοιοῦνται καὶ φθείρονται καὶ ῥέουν!

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΦΙΛΟΥ ΗΛΙΑ ΤΑΝΤΑΛΙΔΟΥ, ΣΤΕΡΗΘΕΝΤΟΣ ΤΗΝ ΟΡΑΣΙΝ.

Τὸ βῆμά μου πρὸς τὸν ναὸν
τὸν ἅγιόν σου φέρω,
κ' εἰς σὲ τὸν Ὕψιστον Θεὸν,
τὸν ἐταστὴν τῶν καρδιῶν,
τὴν δέησίν μου αἴρω.

Εἷς φίλος μου, εἷς ἀδελφὸς,
ὦ Πάτερ, ἀδικεῖται.
Γλυκὺς, ἐνάρετος, σοφὸς,
αἴφνης ἀπώλεσε τὸ φῶς,
κ' εἰς μέλαν σκότος κεῖται.

Τὴν ὅρασιν ἔχουν φανὸν
εἰς τῆς ζωῆς τὸν δρόμον
τὰ κήτη τῶν ὠκεανῶν,
τὰ πλήθη τῶν μικρῶν πτηνῶν,
τὰ σμήνη τῶν ἐντόμων.

Τὸ ἔντομον, τὸ λογισμὸν
στερούμενον καὶ κρίσιν,

στίλβοντα φέρει ὀφθαλμὸν,
καὶ μὲ χαρὰν καὶ θαυμασμὸν
ἀνταναπλᾷ τὴν κτίσιν.
Ὁ ἀρετῶν ἐγὼ γυμνὸς
ἐγνώρισα ἐκεῖνον·
ἦτον ὡς Ἄγγελος σεμνὸς,
ἥμερος δὲ ὡς ὁ ἀμνὸς,
ἁγνὸς δὲ ὡς τὸ κρίνον.
Κ' ἐδείκνυε πῶς ἐκτραφεὶς
ὁ κύκνος οὗτος, μέλλει,
Ὀρφεὺς ποιήσεως σοφῆς,
νὰ ψάλῃ ᾄσματα τρυφῆς
καὶ ἁρμονίας μέλη.
Τέρψις του νῦν οἱ ξεναγμοὶ,
τὰ δάκρυα τρυφή του,
ἀφότου, ὦ πικρὰ στιγμή!
ὠρφάνευσαν οἱ ὀφθαλμοὶ
φωτὸς, οἱ χαρωποί του.
Καὶ ἔχει δίκαιον, Θεέ!
διότι νέος ἦτον,
κ' αἱ τῶν ὀμμάτων του, οὐαί!
κόραι ὑπῆρχον ἀγλααὶ
καθέδραι τῶν Χαρίτων.
Πῶς νὰ διέλθῃ τὴν πικρὰν
τοῦ βίου του πορείαν,
ἀπάσης ἡδονῆς μακρὰν,
εἰς φύσιν κείμενος νεκρὰν
κ' εἰς νύκτα αἰωνίαν;
Πῶς νὰ ἀκούῃ τὰς τρανὰς
φωνὰς τῆς εὐθυμίας;
τοὺς κώμους, τὰς ἑσπερινὰς
πλήρεις γελώτων ἡδονὰς
τῆς νέας ἡλικίας;

Πῶς ν' ἀνατέλλῃ ἡ αὐγὴ,
καὶ νὰ μὴ τὴν προσβλέπῃ;
πῶς ἔαρ ν' ἀπολαύῃ ἡ γῆ,
καὶ τ' ἄνθη της τὰ δροσαυγῆ
ἐκεῖνος νὰ μὴ δρέπῃ;
Ὦ Πάτερ! εὔσπλαγχνος φανοῦ
καὶ δός του τὴν ὑγείαν·
κ' εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ταπεινοῦ
ἐμοῦ καὶ τέκνου σου κοινοῦ
δὸς τὴν παρηγορίαν!
Ἔχεις (τί σοι ἐπιπροσθεῖ;)
τὴν δύναμιν μεγάλην·
ὁ οὐρανὸς ἂν σκοτισθῇ,
ὁ ἥλιος ἐὰν σβεσθῇ,
σὺ τὸν ἀνάπτεις πάλιν!
Σὺ, ὅστις πάλαι βουληθεὶς
τὸν κόσμον νὰ παράξῃς,
εἶπας, κ' ἐφάνησαν εὐθὺς
ἡ γῆ, τῶν ἄστρων ἡ πληθὺς,
τῶν Χερουβεὶμ αἱ τάξεις.
Καὶ ὡς μελλόνυμφος βροχὴν
σκορπίζων νομισμάτων,
εἰς πᾶσαν τοῦ πτεροῦ πτυχὴν
ἔρριψας μ' ἀφειδῆ ψυχὴν
ζεύγη χρυσῶν ὀμμάτων.
Καὶ ὅταν τὰ προστάζῃς Σὺ
ἐμπρός σου νὰ ταχθῶσι,
οἱ τῶν πτερύγων των ταρσοὶ
ὡς πολυέλαιοι χρυσοῖ
τὸ φῶς ἀνταναπλῶσι.

—

ΕΚ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ « ΤΗΣ ΚΛΕΟΝΙΚΗΣ. »

Τοῦ Βύζαντος ἐν τούτοις ἀνάστατος ἡ πόλις,
νυκτερινῆς πληροῦται κραυγῆς, ὀργῆς καὶ φρίκης·
ὁ τύραννος δ' ἀκούει μακρόθεν ὁ ἐξώλης
τὸ ὄνομα θρηνῶδες ἠχοῦν τῆς Κλεονίκης.

Αὐτὴ πρὸς τοὺς πενθοῦντας πολίτας ἐξαγγέλλει
πῶς μᾶλλον τοῦ θανάτου τυραννικοῦ ἀέρος
τὸ βάρος τὴν πιέζει, καὶ ν' ἀποθάνῃ θέλει
ἐν ὄψει τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ γλαυκοῦ αἰθέρος.

Εἰς τὴν ἐγγὺς πλατεῖαν ἐκ παλαιτάτου χρόνου
Νεμέσεως ὑπῆρχεν ἄγαλμα ἱδρυμένον·
ἐκεῖ παρὰ τὸ βάθρον, ἐπὶ δαφνίνου θρόνου,
μετήνεγκαν εὐθέως τὴν ἱερὰν παρθένον.

Αἴφνης οἱ ὀφθαλμοί της ἐξέλαμψαν μεγάλοι·
κ' ἐνῷ σιγὴ τριγύρω ἐπικρατεῖ βαθεῖα,
ἀγῶνα τελευταῖον ἡ νέα καταβάλλει
καὶ, σείουσα τὴν δάφνην τὴν δελφικὴν Πυθία,

« Σωτῆρι' ἀνακράζει, εἰς τοὺς θεοὺς, πολῖται,
« θύσατ'! αἱ τῆς θαλάσσης ἔφθασαν ἀλκυόνες!
« Ὁ τύραννος ἐκπίπτει! Σιγᾶτε, εὐφημεῖτε!
« Ὢ ἔκστασις! ἐμπρός μου περῶσιν οἱ αἰῶνες.

« Ὤ! ποῖον μέλλον! πλήρης ἰδοὺ ἡ Οἰκουμένη
« τῆς δόξης σου, ὦ Πόλις, γῆ τῆς γεννήσεώς μου!
« Σκηπτοῦχος ἐπὶ λόφων ἑπτὰ ἐρειδομένη,
« δέσποινα τῆς Ἀσίας, βασίλισσα τοῦ κόσμου!

« Ἄλλος θεὸς ἀνάσσει, τῆς δὲ αὐτοῦ Σοφίας
« χρυσολαμπὴς ὁ θόλος κάθηται εἰς τὰ νέφη·
« τιμῆς δὲ ἀτιμήτου τὸ πρώην ἀτιμίας
« σύμβολον τὸ σεπτόν της τέμενος ἐπιστέφει.

« Ποία σειρὰ ἀνάκτων! οἱ μὲν ἀμαυροτέρας
« λάμψεως, τροπαιοῦχοι οἱ δὲ ἢ νομοθέται·
« κ' ἐπὶ τοῦ θυρεοῦ των συντρίβουσι τὸ κέρας
« Γότθοι, Ἐρούλοι, Σλάβοι, Βάνδαλοι, Οὖνοι, Γέται.
« Λαῶν βαρβάρων φῦλα ἀπὸ Βορρᾶ καὶ Νότου
« λάβρα σὲ ἀπειλοῦσιν, ὦ Πόλις ἡ μεγάλη!
« ὁμοίως γύρωθέν σου μετὰ λυσσώδους κρότου
« βρέμει ὁ Πόντος, βρέμει ἡ θάλασσα ἡ ἄλλη.
« Χιλίας διανύων ὁ Φοῖβος περιόδους,
« ἀκράνδατον σὲ βλέπει. Ἀλλ' ὢ κλαυθμός! ὦ πόνοι!
« Ἐκ τοῦ Καυκάσου δράκων ἐλθὼν τοῦ βορβορώδους,
« αἷμα φυσῶν καὶ φλόγα, ἀμφιλαφὴς σὲ ζώνει.
« Ὀλίγ' οἱ πρόμαχοί σου, ὦ Πόλις! ναὶ, ὀλίγοι·
« ἀλλ' ὅμως τῆς ἀνδρίας ἐμνήσθησαν τῆς πρώτης.
« Μάτην λυσσᾷ ὁ δράκων· ἤδη ζητεῖ νὰ φύγῃ,
« ὅτε τὰ νῶτα τρέπει ὁ Ἰταλὸς προδότης.
« Τῆς ἀστραπῆς τὸ βλέμμα τριγύρω του τίς ῥίπτει,
« καὶ θάνατον σκορπίζει μὲ σπάθην εἰς τὴν χεῖρα;
« ὁμώνυμος τοῦ πρώτου εἷς αὐτοκράτωρ... Πίπτει,
« αἵματος δὲ λαμβάνει βάπτισμα ἡ πορφύρα.
« Αἱ τύχαι σου τελοῦνται! Πυκναὶ σκιαὶ θανάτου,
« τὸ δρᾶμα κρύψατέ μου τῆς φρίκης, τῆς ἀδύνης,
« τὴν ὕβριν, τὰς μανίας θηρὸς τοῦ ἐπαράτου·
« κρύψατε τοὺς αἰῶνας τῆς δουλικῆς αἰσχύνης!
« Καὶ ἄφετε νὰ ἴδω ἀστράπτον εἰς τὸ μέλλον
« τὸ λάβαρον τῆς δόξης, τὸ λάβαρον τῆς νίκης.
« Ὢ ἡδονή! ὦ θάμβος! τὸ βλέπω ἀνατέλλον...»
Καὶ ἡ πνοὴ ἐσβέσθη ἐδῶ τῆς Κλεονίκης.

Εἰς τὰ βουνὰ τῆς Θράκης ἔδυε ταὐτοχρόνως
τὸ ὁμιχλῶδες τόξον ὠχρᾶς ἡμισελήνου·
ἐσίγων οἱ πολῖται ἔκθαμβοι, καὶ ὁ στόνος
τῆς ἀηδόνος πάλιν ἠκούσθη πολυθρήνου.

Η ΝΥΜΦΗ ΗΧΩ ΚΑΙ Ο ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ.

Ἡ Ἠχὼ ἦτο Νύμφη ἐρασμία,
μία
τῶν Ὀρεάδων, μὲ τὴν συστολὴν
στολήν.
Αὐτῆς τὰ γένη τῶν φαιδρῶν Σατύρων
ἤρων·
δὶ ἕν της βλέμμα ἔδιδε τὸ πᾶν
ὁ Πάν.
Ἡ Ἠχὼ ρεύγει, ἀπωθεῖ καθένα·
ἕνα,
ὅστις τὴν φεύγει καὶ τὴν ἀπωθεῖ,
ποθεῖ.
Νάρκισσος οὗτος, ἔτι δὲν ἠνδρύνθη·
ἤνθη
σεμνή τις ἔτι ἐπὶ τοῦ παιδὸς
αἰδώς.
Μὲ πάλλον στῆθος, μ' ἀηδόνος τόνους,
στόνους
τὸν ἔρωτά της τῷ διαδηλοῖ
δειλή.
« Σὲ ἀνεζήτουν πανταχοῦ ματαίως
« τέως,
« γλυκεῖα πόθων τῶν παρθενικῶν
« εἰκών!
« Θνητῆς δὲν εἶσαι σύ ποτε λαγόνος
« γόνος·
« θεᾶς μεγάλης παῖς ἐρατεινὸς
« τινός.
« Θεὰ σ' ἐγέννα καὶ θεᾶς μεγάλης
« ἄλλης,

« εἰς λόγμας ἴσως βαίνων σκιερὰς,
« ἐρᾷς.
« Καὶ ἡ ψυχή σου δι' αὐτὸ κλεισμένη
« μένει
« πρὸς πάντα θρῆνον, ἄχ! τῆς δυστυχοῦς
« Ἠχοῦς. »
Δὲν τὴν ἀκούει· καὶ ἢ προσποιεῖται,
εἴτε
τοφία στήθη τὰ νεανικὰ
νικᾷ.
Ἀπηλπισμένη, εἰς δρυμοὺς ἀβάτους,
βάτους,
ὅπου τὴν φέρει, φεύγει, σκυθρωπὴ
ροπή.
Πυκνὰ γυρεύει νὰ διασκεδάσῃ
δάσῃ
τὸ βαρὺ τὸ ἄλγος, τὸ αὐτοκτονοῦν
τὸν νοῦν.
Συντρόφους ἔχει τὰ γλαυκὰ ἡ κόρη
ὄρη,
καὶ τῶν σπηλαίων τὰς ἀγριωπὰς
ὀπάς.
Ἐκεῖ, εἰς θρήνους πάντα τηκομένη,
μένει,
σκιὰ τῆς πρώτης Νύμφης ἀτυχοῦς
Ἠχοῦς.
Ἡ τρισαθλία ὅλη ἀλλοιοῦται,
οὔτε
ἄλλο τι σώζει, φωνὴν τώρα πλὴν
ἁπλῆν.
Στόμα ἐκ τόπων ἀντηχεῖ ἀλάλων
λάλον,

ἠχὼ ἐκπέμπων ἔκτοτε κενὴν
καὶ νῦν.
Τὸ γοερόν της ἐκβοᾷ πᾶς βράχος
ἄχος,
μεθ' οὗ τὸν παῖδα τὸν περικαλλῆ
καλεῖ.
Ἐκείνη φθόγγον πάντα ὑποθέτει
ἔτι,
κ' ἡ θλιβερά της τῷ ἀντιφωνεῖ
φωνή.
Ἀλλὰ καὶ τοῦταν, ἄναξ γῆς κ' αἰθέρος
Ἔρως,
διὰ ταχείας πλήττεις ἀπηνὴς
ποινῆς.
Τὸ ἴδιόν του ὥσπερ Νηρηΐδος
εἶδος
ἔνδον καλλίστης, νεύων ἐπὶ γῆς,
πηγῆς.
εἶδε κ' ἐτρώθη· ἡ μορφὴ χαρίτων
ἦτον.
Κύπτει, καὶ αὖτη κύπτει· τῆς γελᾷ,
γελᾷ.
Ἐκεῖ τὸ σῶμα ὡς κηρὸς τ' ὡραῖον
ῥέον,
ὑπὸ ματαίου φθίνει λυπηρῶς
πυρός.
« Οἴμοι! » στενάζει· κ' ἡ Ἠχὼ πενθίμη,
« Οἴμοι! »
« Ἐρῶ! » κ' ἐκείνη, φθόγγῳ γοερῷ,
« Ἐρῶ! »
Ὅπου δ' ὁ τάλας ἔσβυσεν ἐκπνέων,
νέον

ἄνθος ἐφάνη· ἐν ὡρῶν τροπαῖς
ὁ παῖς
ὑπὸ ναρκίσσου σχῆμα διαδίδει
ἤδη
ὀσμὴν ἡδίστην, κήπων θησαυρὸς
ἄβρός.

ΔΑΦΝΗ ΚΑΙ ΡΟΔΟΝ.

ΔΑΦΝΗ.

Νύμφη ὑπὸ τοῦ καλλίστου τῶν θεῶν ἐκυνηγήθην· φεύγουσα τὸν ἔρωτά του, εἰς τὴν δάφνην μετεβλήθην.

ΡΟΔΟΝ.

Ἔρχεται ἡ Φιλομήλα εἰς τοὺς κλῶνάς μου καὶ ψάλλει, ἔνθους καὶ ἐρωτευμένη εἰς τὰ τρυφερά μου κάλλη.

ΔΑΦΝΗ.

Θάλλω καὶ εἰς τὴν κοιλάδα τῶν Τεμπῶν τὴν τερπνοτάτην, τῶν Δελφῶν τὴν θεωρίαν περιμένουσα εἰς μάτην.

ΡΟΔΟΝ.

Εἰς τῆς Ἀμαθοῦντος θάλλω καὶ τῆς Πάφου τὸν λειμῶνα, καὶ τὴν Κύπριν ποθῶ ἔτι καὶ τοῦ κάλλους τὸν αἰῶνα. Εἰς θαλίας βασιλεύω κ᾽ ἐντὸς κήπων ἡδυπνόων.

ΔΑΦΝΗ.

Τοὺς κροτάφους περιστέφω τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων.

ΡΟΔΟΝ.

Τῆς Ἀμαρυλλίδος στέφω τὴν ὡραίαν κεφαλὴν, καὶ εἰς τὴν λευκήν της πρέπω καὶ ἀγροτικὴν στολήν. Ἥρωες σεμνοὶ τὰς δάφνας ἔθεσαν ὑπὸ τὸν πόδα τῆς ὡραίας, καὶ μ᾽ ἐκείνης τὰς ἀντήλλαξαν τὰ ῥόδα.

ΔΑΦΝΗ.

Ἀλλ᾽ ἀκάνθας ὑποκρύπτεις ἐπιβούλους καὶ ὀξείας.

ΡΟΔΟΝ.

Μασσηθὲν, ὦ φίλη, γέμει καὶ τὸ φύλλον σου πικρίας.

ΔΑΦΝΗ.

Ὡς τὸ κάλλος, μία μόνη σὲ ἐμάρανεν ἡμέρα,
πλὴν τῆς Δάφνης διαμένει ἡ ἀκμὴ χρονιωτέρα.

Εἰς τοῦ Κηφισσοῦ τὴν ὄχθην οὕτως ἤριζον ἡ δάφνη
καὶ τὸ ῥόδον, ἀλλ' ἐξαίφνης πρὸς αὐτὰ ἡ ῥοδοδάφνη:
« Ἂν φιλονεικῆτε οὕτως, ἀμοιβαίως ἀδικεῖσθε·
« σύμβολα τὸ ἓν τοῦ κάλλους, τ' ἄλλο δὲ τῆς δόξης εἶσθε.
« Ἀλλ' ἡ καλλονὴ τῆς δόξης εἶν' εὐπρέπεια καὶ χάρις,
« καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἦτον ἐραστὴς ὁ μέγας Ἄρης.
« Ἀσυμβίβαστα δὲν εἶναι οὐδ' ἀσύμφωνα τὰ δύο,
« κἂν ἐμὲ ἰδέτε! ῥόδον, δάφνην ἐνταὐτῷ ἐγκλείω,
« τοῦ Εὐρώτα δὲ τὰς ὄχθας καὶ τοῦ Ἀλφειοῦ καλύπτω,
« καὶ εἰς τὰς ξηρὰς ἐρήμους τέρψιν κ' εὐωδίαν ῥίπτω. »

—

Ο ΘΕΟΣ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ.

Ὁ Θεὸς τὸν Θάνατον, λυτρωτὴν τῶν πόνων,
ἔπεμψεν εἰς ἄῤῥωστον ἄνδρα γεωπόνον·
νὰ τῷ δώσῃ ἄνεσιν τῶν δεινῶν καὶ κόπων,
καὶ εἰς ἀναπαύσεως νὰ τὸν φέρῃ τόπον.
Ἔφθασεν ὁ Θάνατος, κ' ἐπὶ τῆς καλύβης
τοῦ πτωχοῦ ἐκάθησεν ὡς ἡ ὄρνις ἴβις.
Στεναγμοὶ ἠκούοντο, οἰμωγαὶ καὶ θρῆνοι,
ὅλη κατεσείετο στέγ' ἡ καλαμίνη.
Πέντε ἓξ ἀνήλικα, καὶ ἀπὸ μητέρα
ὀρφανά, τὸν θνήσκοντα ἔκλαιον πατέρα.
« Θνήσκεις, πάτερ; ἔκραζον κύκλωθεν τῆς κλίνης·
« καὶ ἡμᾶς τὰ ἔρημα ἂχ! ποῦ μᾶς ἀφίνεις; »
Ἤκουσεν ὁ Θάνατος καὶ τὰ ἐλυπήθη,
οἰκτιρμὸν ἠσθάνθησαν τ' ἄπονά του στήθη.
Ἄπρακτος ἐπέστρεψεν εἰς τὸν κύριόν του,
κ' ἐνταὐτῷ φοβούμενος τὸν ὀργιστὸν θυμόν του,

ἄφωνος εἰς τ' οὐρανοῦ ἵστατο τὰς θύρας.
— « Διατί, ὦ Θάνατε, μὲ κενὰς τὰς χεῖρας; »
— « Διὰ τὰ παντέρημα τίς θὰ προνοήσῃ,
« ὅταν καὶ ὁ μόνος των βοηθὸς τ' ἀφήσῃ; »
— « Τρέξε! εἶπ' ὁ Ἄναρχος, τρέξε ν' ἀποσπάσῃς
« λίθον ἀπὸ τ' ἄμετρα βάθη τῆς θαλάσσης. »
Εἶπε· κ' εἰς τὴν θάλασσαν, δίχως νὰ βραδύνῃ,
ὡς βολὶς ὁ Θάνατος πίπτει μολυβδίνη·
καὶ εἰς τὰ οὐράνια μετὰ τάχους ἴσου
φέρει τὸν ζητούμενον λίθον τῆς ἀβύσσου.
— « Θραῦσέ τον! » Εἰς δάκτυλα δύο τὸν λαμβάνει,
τὸν συντρίβει, κ' ἔνδον του σκώληξ ζῶν ἐφάνη.
Τότε ὁ Παναγιος ἔκραξεν ὀργίλος,
καὶ ὁ θόλος ἔτρεμε τ' οὐρανοῦ ὁ κοῖλος.
— « Τίς εἰς τὰ ἀνήλια βάθη, ἀποκρίσου!
« συντηρεῖ τὸν σκώληκα τοῦτον τῆς ἀβύσσου;
« Τίς ὁμοῦ δὶ ἅπαντα προνοεῖ τὰ ὄντα;
« τίς γινώσκει μέλλοντα, πρότερα, παρόντα;
« Τίς ἐμοῦ, ὦ κάθαρμα! κάλλιον γνωρίζει
« ἢ ζωὴν ἢ θάνατον πότε νὰ χαρίζῃ; »
Κ' ἐνταὐτῷ τὸ σκῆπτρόν του αἴρ' ἡ δεξιά του,
δίδ' εἰς τὸ μετάφρενον μίαν τοῦ Θανάτου.
Ἔστραψε κ' ἐβρόντησε, τὸν κατακωφαίνει,
καὶ κωφὸς ὁ Θάνατος ἀπὸ τότε μένει.
Μάταια τὰ ὦτά του ὁ κλαυθμός μας κρούει·
δὲν ἀκούει δέησιν, θρήνους δὲν ἀκούει.

VII.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΕΡΤΖΕΤΗΣ.

—

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ « ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ.»

Ἑλλάδα μου, πατρίδα μου! ὦ τάφε τῶν γονιῶν μου,
ὦ καλὴ γῆ, ποῦ 'γεύθηκα πρώτη φορὰ τὸν ἥλιο
κ' εἶδα τ' ἀστέρια τῆς νυκτὸς καὶ τὴν γλυκειὰ σελήνη,
κ' ἤκουσα τὰ λαλούμενα 'ς τὸ ἥσυχ' ἀκρογιάλι·
κ' εἶδα κοράσια νὰ πηδοῦν καὶ νέαις 'πανδρεμέναις,
καὶ τὸ φεγγάρι τὰ ξανθὰ μαλλιά τους νὰ φωτίζῃ.
Τὰ παλληκάρια μὲ φωνὴ ἀκοίμητη κι' ὡραία
ἠχολογοῦσαν τοῦ ἔρωτος ἢ τῆς αὐγῆς τὰ κάλλη,
ἢ τὸν Μιαούλη τραγουδοῦν, ἢ τῶν Ψαρῶν τοὺς νέους,
ποῦ καίουν, θάφτουν τὸν ἐχθρὸ 'ς τὴν ὥρα 'ποῦ δειπνοῦσε·
καλὴ πατρίδα μ', ἄκουσε νεώτατο τραγοῦδι!

Ὡσὰν παρθένα λυγερὴ 'ς τῆς νιότης τὸ λουλοῦδι,
π' ἔχει παιγνίδια καὶ χαρὰς, π' ἔχει δροσάτα χείλη,
τέτοιας λογῆς, Ἑλλάδα μου, ἡ εὐμορφιά σου φέγγει,
γιατὶ σ' ἐφίλησε καλὸς κι' ἀνδρειωμένος νέος.
Τὸ πρόσωπό σου ἀνάδωσε τὴν πρώτη κοκκινάδα,
σὰν εἶν' τοῦ ῥόδου τὰ κλωνιὰ ἢ ῥοδαριᾶς τὰ ἄνθη,
ποῦ 'ς τὰ γλυκοχαράγματα ἀνοίγουν 'ς τὸ κλαδί τους,
κι' ἀπ' τὴν πολλήν τους εὐωδιὰ λυγοθυμεῖ ὁ διαβάτης.

Ἑλλάδα! δὲν 'φοβήθηκες τὴν περικεφαλαίαν,
ποῦ ἐκυμάτιζε φρικτὰ 'ς τὴν κεφαλὴ τοῦ νέου·
ἐσὺ δὲν τὴν 'φοβήθηκες σὰν τῶν ἡρώων τὰ τέκνα,
ποῦ κρύβονταν 'ς τοὺς δροσεροὺς τοὺς κόρφους τῶν μαννάδων·
μ' ὅλον ποῦ ἔφεγγε πολὺ 'ς τὸ ἀτίμητο κεφάλι,
κι' ὡς ἐκεῖ φθάνει ἡ λάμψι της ποῦ ἡ μαυρομμάτα Μήδεια,

μὲν τὸν ξανθὸν, Ἰάσονα τὰ γυναικά τις φέρειν, ἐπεὶ καὶ ὁ τοῦ Ἀλκμήνης υἱὸς ἐπὶ τὸν λέοντα τὸν Νεμαῖον ἐξῆλθε μόνος καὶ ἀγνοῶν ἐκεῖνον ἐπὶ θήραν ἐξῆλθε, καὶ ἐπειδὴ ἐγνώσθη ὁ λέων, ἐκάλεσε καὶ τοὺς ἄλλους ἐπὶ τὴν θήραν. Ἐπειδὴ δὲ πόρρω ἐγένοντο τῆς Ἀκτῆς, εἶδεν ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῷ πελάγει ἀνθρώπους ἀναπαυομένους ἐπὶ τῶν ὑδάτων, καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἐκοιμήθησαν ἐκεῖ ἀπὸ τὸν πολὺν κόπον τῆς ὁδοῦ· καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἀστερίωνα τὸν Ἀμφίονος καὶ τὸν Ἀμφίμαχον τὸν Κτεάτου καὶ τὸν Θάλπιον τὸν Εὐρύτου καὶ τὸν Ἀγκαῖον τὸν Λυκούργου καὶ τὸν Ἰφικλέα τὸν Θεστίου καὶ τὸν Ἰόλαον τὸν Ἰφικλέους καὶ τὸν Ἐρυσίχθονα τὸν Ἀγήνορος καὶ τὸν Ἀμφιτρύωνα τὸν Ἀλκαίου

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ « ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ. »

Σ' τὰ Σοῦσα γάμοι γίνονται, μύρια βαροῦν παιγνίδια,
παίζουν φλογέραις τεχνηταῖς, λύραις, χρυσῆ κιθάρα,
σμίγει καὶ ὁ τραγουδιστὴς τὴν εὔμορφη φωνήν του·
πολλαῖς φωναῖς τραγουδιστῶν φωνὴν ὁμοιάζουν μίαν.
Μέτρα τοὺς εὔμορφους γαμβρούς! περνοῦν τοὺς ἐννενῆντα,
ἀπὸ Μακεδονίτισσαις μητέραις γεννημένοι·
ὅσοι κ' οἱ εὔμορφοι γαμβροί, τόσα καὶ τὰ κοράσια.
Ἥλιος ξανθὸς γλυκειᾶς αὐγῆς τὸ κάλλος τῶν παρθένων,
τὰ δροσερὰ τὰ στήθη τους δάκρυ τὰ βρέχει ἀθῶο.
Κάθονται εἰς θρόνους ἀργυροῦς οἱ νέοι μὲ τὴν ἀράδα,
ψηλότερος κι' ὁλόχρυσος τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ θρόνος.
Λάμπει κορώνα 'ς τὰ ξανθὰ μαλλιὰ τοῦ βασιλέως,
τὰ ῥόδα τῆς νεότητος ἀνθοῦν 'ς τὸ πρόσωπό του,
οἱ φίλοι του νὰ τὸν θωροῦν χαίρονται κ' οἱ ἐχθροί του.
Σιμὰ 'ς τοὺς θρόνους τῶν γαμβρῶν εἶναι καὶ ἄλλος θρόνος,
πλησίον τοῦ νυμφίου της ἡ νύμφη νὰ καθήσῃ.
Ἔρχονται ἡ ἡλιοστάλακταις ἡ νέαις τῆς Περσίας·
ὅλοι οἱ γαμβροὶ ἐφίλησαν ταῖς κορασιαῖς 'ς τὰ χείλη,
δεξιαῖς κρατῶντας ταῖς δεξιαῖς εἰς τὰ θρονιὰ ἐκαθῆσαν.
Ἀθῶα Ἑλληνόπαιδα καὶ ἀγόρια τῆς Ἀσίας
φέρνουν ποτήρια ὁλόχρυσα, γλυκὸ κρασὶ γεμάτα,
ὁ Βασιλεὰς κ' οἱ στρατηγοὶ δέησι διὰ νὰ κάμουν,
νὰ εὐχηθοῦν ἀπ' τοὺς θεοὺς χαραῖς καὶ μεγαλεῖα·
στεφανωμένα ἤτονε μὲ ἄνθη τὰ ποτήρια·
Ἤπιανε τὰ ἀνδρόγυνα εἰς τὰ χρυσᾶ ποτήρια,
γέλοιο καὶ δάκρυο ἔσμιγε 'ς τὸ κάλλος τῶν παρθένων·
ἀρχίζουν οἱ καλόφωνοι τοῦ γάμου τὰ τραγούδια.
Ἔρωτα! 'ποῦ ταῖς τρυφεραῖς τῶν νέων καρδιαῖς μαραίνεις,
διὰ μαυρομμάταις καὶ ξανθαῖς χύνεις περίσσειους πόθους,
Ἔρωτα! πλήγωσε τοὺς νηοὺς διὰ τὰ εὔμορφα κοράσια.

Ὑμέναιε! τὴν λαμπάδα σου φλόγα πυρῆ ἄναψέ την·
θάνατος λύπησε τὴν γῆν, ᾅδης νεκροὺς γεμίζει,
μητέρες μυριολόγησαν ᾽ς τὰ λείψανα τῶν τέκνων,
σάρκαις ἡρώων ᾽χόρτασαν οἱ ἀετοὶ ᾽ς τοὺς κάμπους.
Τί εἴδανε τὰ ᾽μάτια μας, ἀφοῦ κ᾽ εἰς τὴν Τροφάδα
οἱ ἥρωες χορεύσατε ᾽ς τοὺς τάφους τῶν ἡρώων,
ἕως ποῦ τοὺς δώδεκα βωμοὺς εἰς τοὺς θεοὺς ἐστῆστε,
ὅπου οἱ μεγάλοι ποταμοὶ χωρίζουν ταῖς Ἰνδίαις!
Ὑμέναιε! τώρα νὰ χαρῇ ὁ κόσμος μὲ τὸ φῶς σου.
Ἡ χρησμοδότρα τῶν Δελφῶν ἀληθινὴ ἐφάνη,
δὲν θέλει, βασιλέα μου, ν᾽ ἀναίβῃ εἰς τὸ θρονί της·
δὲν εἶναι ἡμέρα, σοῦ ἔλεγε, καλοὺς χρησμοὺς νὰ δώσω.
Ἀπ᾽ τὰ μαλλιὰ τὴν ἔσερνες διὰ νὰ χρησμοδοτήσῃ·
« Εἶσαι, παιδί μου, ἀνίκητος! » ἡ μάντισσα φωνάζει·
«Φθάνει μου τοῦτος ὁ χρησμός, μητέρα μού!» τῆς λέγεις·
Στερηαῖς, θαλάσσαις ᾽νίκησες, τὴν ἀστραπὴν ὁμοιάζεις·
ὁ Δίας εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ σὺ τῆς γῆς κυριάρχης,
νεύεις τὰ φρύδια τὰ ξανθὰ, σὲ τρέμει ἡ Οἰκουμένη.
Ἄραντη καὶ ὡς καλὴ ἀδελφὴ τῆς Ἀθηνᾶς ἡ χάρι
χαίρεται ᾽ς τοὺς κινδύνους σου νὰ ἔρχεται βοήθεια·
πολὺ εὐφράνθηκε ἡ θεὰ μὲ τ᾽ ἀφιερώματά σου,
τὸ περιθῶρι ἐστόλισες τοῦ εὔμορφου ναοῦ της
μὲ ταῖς ὁλόχρυσαις, βαρειαῖς ἀσπίδαις τῶν ἐχθρῶν της.
Θανατωμένοι κοίτονται ὅσοι ταῖς ἐκρατοῦσαν.
Υἱὲ Διὸς, ἠμέρωσε ταῖς φλόγαις τοῦ πολέμου·
ἂς κοιμηθῇ ᾽ς τὴν θήκην του ἡ λάμψις τοῦ σπαθιοῦ σου·
Ὑμέναιε! μόνη ἡ λάμψις σου τὸν κόσμο νὰ φωτίζῃ.
Ἄνοιξι μὲ τ᾽ ἀηδόνια της ροδοπεριχυμένη,
τὸ καλοκαῖρι τὸ εὔμορφο μὲ τοὺς γλυκεῖς καρπούς του
εἶναι, ὦ βασιλέα μου, εἰκόνα τῆς ψυχῆς σου.

. . . . . .

Ὑμέναιε! τὴν λαμπάδα σου φλόγα πυρῆ ἄναψέ την,
κάψε ταῖς λύπαις ταῖς παληαῖς, φέρε χαρὰ εἰς τὸν κόσμον.

Ὑμέναιε! χαίρου᾽ς τοὺς πολλοὺς τοὺς γάμους ὁποῦ βλέπεις·
εἶναι οἱ γαμβροὶ πολεμικοὶ, κ᾽ ἡ νηαῖς ξανθομαλλούσαις.
Νικήτρια, ἐσὺ τοῦ νικητοῦ τὴν τόσην σέβου τύχην,
᾽νίκησε τὸν ἀνίκητον τὸ κάλλος σου καὶ ἡ χάρις·
τῆς Καλλιόπης τῆς θεᾶς τὸ στόμα σου εἶναι στόμα,
τὰ χείλη σου, ὅταν ἱστοροῦν τοὺς θρήνους τῆς Τρωάδος,
ψιλὸ κλωνάρι βασιληῶν κ᾽ Ἑλληνοπούλα εἶσαι.
Ἰδὲς κοράσιο εὔμορφο! ὁ χρόνος πρὶν νὰ κλείσῃ,
ἀγόρι ἀπ᾽ τὸν κόρφον σου τὰ τρυφερὰ χεράκια
χαμογελῶντας, παίζωντας ν᾽ ἁπλόνῃ ᾽ς τὸν πατέρα.
Τὴν Ἀφροδίτη τὴν θεὰν τιμήσετε, ὦ νέοι!
ταῖς ἀγρυπνιαῖς ὀρέγεται θεὰ ἡ φιλογελοῦσα·
᾽ς τὸν ὕπνον μὴν ἀφίνετε ταῖς μαυρομμάταις νέαις,
καλόκαρπα ν᾽ ἀνθίσουνε ᾽ς τὸν χρόναν τὰ κοράσια.
Εἴπαμεν τὸν Ὑμέναιον, Περσία κ᾽ Ἑλλὰς χαρῆτε!

—

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ « ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΚΑΙ ΠΙΝΔΑΡΟΥ. »

Ἦτον ἡμέρα τοῦ Μαΐου, γλυκὰ τὰ φέγγη ἀνοίγουν,
Ἀπρίλης φεύγει ὁ δροσερὸς, πρωτομαϊὰ φωτίζει·
ὅλος τῆς Θήβας ὁ λαὸς περίχαρος ξυπνάει.
᾽Σ τὰ περιβόλια τοῦ ναοῦ θεᾶς τῆς ᾽Αφροδίτης
ἔμελλε νέος καὶ μιὰ νειὰ νὰ γλυκοτραγουδήσουν,
νὰ στήσουν πόλεμο τιμῆς, νὰ πάρουν τὸ στεφάνι.
Τῆς ξανθῆς ἦτον τῆς θεᾶς μεγάλη ἑορτή της,
καὶ διὰ ν᾽ ἀρέσουν τῆς θεᾶς πολῖταις, ἱερατεῖο
ὥρισαν κάλλους κ᾽ ἔρωτος τὸν ἔπαινον νὰ ψάλλουν.
Τὸν κάλλιο ψάλτη ἑπτάπετρη κορώνα θὰ στολίσῃ,
μέσα ᾽ς τὰ ῥόδα καὶ μυρτιαῖς θὰ λάμπουν τὰ πετράδια.
᾽Απ᾽ τὴν Τανάγρα μὲ ἀργυρῆ λύρα χρυσῆ ᾽ς τὸ χέρι
ἦλθε γλυκόφωνη, ξανθὴ, ἡ ὠμορφονιὰ Κορίννα·
ἡλίου ἀχτινοβολὴ ἦταν τὰ μαῦρα μάτια,

τριαντάφυλλο τὸ ἀχειλί της, κρίνα τὸ πρόσωπό της.
Ἀντίμαχος τραγουδιστὴς τῆς μαυρομμάτας νέας
ἦτον τῆς Θήβας νειὸς βλαστός, Πίνδαρος τ' ὄνομά του.
Ἦτον τῆς νειᾶς παιδιώτερος, εἶχε μεγάλο πνεῦμα,
ἀλλ' ἀπὸ χάρι κ' εὐμορφιὰ γυμνὸ τὸ πρόσωπό του.
Σὰν ἐκαθῆσαν 'ς τὰ θρονιὰ οἱ τρεῖς ποῦ θὰ τοὺς κρίνουν,
ἔδωσαν τοῦ παλληκαριοῦ νὰ πρωτοτραγουδήσῃ.
Μὲ κτυποκάρδι ἀρχίνησε ὁ νέος τὸ τραγοῦδι,
τοῦ κάλλους καὶ τοῦ Ἔρωτος τὴν δύναμι νὰ ψάλλῃ.
Οἱ νέοι συνομήλικες, τῆς γειτονιᾶς του ἡ νέαις
θάρρος, ψυχὴ τοῦ δίνανε νὰ πάρῃ τὸ στεφάνι·
ἡ λύρα του ἐσυντρόφευε τὸ μέλος τῆς φωνῆς του.
« Ἔρωτα! ποῦ ταῖς τρυφεραῖς τῶν νέων καρδιαῖς μαραίνεις,
« ποῦ τῆς στερνᾶς καὶ τοῦ 'γιαλοῦ τοξεύεις τὰ θηρία,
« αἰχμαλωτίζεις καὶ θεοὺς 'ς τῆς εὐμορφιᾶς τοὺς πόθους!
« νειὸ παλληκάρι ἐπλήγωσες 'ς τὴν ξακουσμένη Ἀθήνα.
« Κοράσιο δεκαοκτὼ χρονῶν ἀγάπησεν ὁ νέος.
« Ἦτανε κόρη στρατηγοῦ, φτωχὸ παιδὶ αὐτὸς ἦτον,
« καὶ νὰ τὴν πάρῃ ἀδύνατο· βουνοῦ χαμοβιολέτα
« δενδροῦ 'ψηλοῦ τὴν κορυφὴ νὰ ρθάσῃ ἂς ἀπελπιέται.
« Ἄνεσι τό 'χε καὶ χαρὰ τῶμορφο παλληκάρι
« 'ς τὰ πανηγύρια, 'ς τοὺς ναοὺς τὴν ποθητὴ νὰ βλέπῃ·
« σὰν ταῖς μαννάδαις τὰ παιδιὰ τ' ἀνήλικα ἀκολουθοῦνε,
« 'ς τὰ ἴχνη τῆς ἀγάπης του ἦτανε πάντα ὁ νέος.
« Τοὺς γάμους 'πανηγύρισαν τοῦ νέου καὶ τῆς νέας·
« χαρὰ ἡ χώρα καὶ χοροὺς, μύρια βαρεῖ παιγνίδια.
« Ἦλθ' ἀπὸ τότες παλαιὸ συνήθειο 'ς τὴν Ἑλλάδα,
« καὶ ὅταν φωτίζῃ νειόνυμφους ξανθὸς ἀποσπερίτης
« καὶ σὰν νυχτώσῃ, ἡ συνοδιὰ παίρνει γαμβρὸ καὶ νύμφη,
« χίλιαις λαμπάδες φέγγουνε κ' ἡ νύχτα 'μοιάζει ἡμέρα·
« ἀργὰ 'ς τὴν μέση περπατεῖ κλαϋμένο τὸ κοράσιο·
« κρατοῦν τὸ χέρι τοῦ γαμβροῦ σύντροφα παλληκάρια·
« τὰ ἀγόρια τὰ γλυκόφωνα, « Ὑμέναι', Ὑμέναιε! » ψάλλουν,

« Ὑμέναιε! ψάλλουν τὰ παιδιὰ, καὶ ἀντιλαλοῦν τ' ἀηδόνια.»
Πίνδαρος σὰν ἀπόσωσε καὶ εἶπε τὸ τραγοῦδι,
ἡ λύρα ἀκούσθηκε ἡ χρυσῆ τῆς εὔμορφης Κορίννας·
τὸ χεῖλι τὸ γλυκόφωνο ἀρχίνησε νὰ λέγῃ:
« Ἀκούσετε κ' εἰς μία νειὰ τοῦ Ἔρωτος τὴν χάρι.
« Βασίλισσα 'βασίλευε 'ς ὅλην τὴν Θεσσαλία,
« ποῦ ἔχει τοὺς δαφνοστόλιστους κάμπους καὶ τὸ ποτάμι,
« ποῦ τὰ νερά του 'ς τὸ 'γιαλὸ χύνει μ' ἀνθοὺς καὶ ῥόδα.
« Ἀνδρόγυνο ἦταν ζηλευτὸ αὐτὴ καὶ ὁ βασιλέας·
« ἡ Χάραις καὶ ὁ Ἔρωτας τοὺς εἶχε ταιριασμένους
« καὶ 'ς τὴν ἀγάπη τῆς καρδιᾶς, 'ς τὰ νειάτα καὶ 'ς τὸ κάλλος·
« ἔκαμαν κ' εὔμορφα παιδιὰ, ὡσὰν τ' ἀῤῥάτα μῆλα.
« Ὁ βασιληὰς ἀῤῥώστησε, Χάρος τὸν κινδυνεύει,
« ἡ χρυσῆ τρέμει νὰ κοπῇ κλωστὴ τῆς νεότητός του.
« Ἦλθε χρησμὸς ἀπ' τοὺς Δελφοὺς, ἦλθε χρησμὸς καὶ λέγει:
« —Ἡ Μοῖραις στέργουν νὰ χαρῇ τὰ νειάτα του ὁ νέος,
« ἂν ἄλλος πάρῃ θάνατο καὶ ἰδῇ τ' ἀνήλιο χῶμα,
« ἢ παλληκάρι, ἢ γέροντας, κοράσιο ἢ 'πανδρεμένη.»—
« Οἱ φίλοι του ἀποσύρθηκαν, κανεὶς 'μιλιὰ δὲν 'βγάνει.
« Μάννα, γονιός του θλίβονται, ἀλλ' ἀγαποῦν τὸν ἥλιο,
« τοῦ ἥλιου νὰ ὑστερηθοῦν δὲν στέργουν ταῖς ἀκτῖναις.
« Ἀλλ' ἡ βασίλισσα, πιστὴ 'ς τοῦ ἔρωτος τὴν φλόγα,
« ἀγκαλιαστὰ τὰ τέκνα της λέγει 'ς τὸν σύζυγόν της·
« βροχὴ, βροχὴ, τὰ δάκρυα της ῥαντίζουν τὰ παιδιά της:
« —Λάβε, σ' ἀφίνω τὰ παιδιὰ, κόρη καὶ ἀγόρια δύο,
« κ' ἐγὼ 'ς τὸν ᾅδη θὰ διαβῶ, 'ς τ' ἀνήλιο τὸ σκοτάδι.
« σὰν τὰ θωρῇς θυμίζου με, σὰν τὰ θωρῇς νὰ κλαίῃς·
« καὶ ἂν πάρῃς ἄλλη ὠμορφονιὰ, ἰδὲς μὴν τὰ πικράνῃ.»—
« Δὲν στέργει ὁ νειὸς τὴν ἀλλαγὴ, Χάρο παρακαλιέται·
« ἡ Μοῖραις δὲν ξεγράφουνε τὸν λόγον τῆς Ἀλκήστης,
« καὶ ἦλθεν ὁ Χάρος, 'μάρανε τὤμορφο πρόσωπό της.
« 'Σ τὸν τάφον ποῦ τὴν πήγαιναν μὲ θρηνῳδίαν τοῦ κόσμου,

« ἄνδρας Θηβαῖος ἥρωας 'πάνου 'ς τὸ μνῆμα ἐφάνη,
« μάννας Ἀρχίτισσας υἱός, 'ς τὴν Θήβα γεννημένος·
« κρατεῖ σαΐτα καὶ σπαθί, βαστᾷ βαρὺ κοντάρι,
« τὸν Χάρον ἐπολέμησε 'ς τὰ μαρμαρένια ἀλώνια.
« 'Σ τοῦ ἥλιου τὸ βασίλευμα 'ς τὴν γῆν τὸν γονατίζει·
« καὶ ἀφοῦ τὸν Χάρο ἐνίκησε, ἡ ὡμορφονειὰ ἀναστήθη·
« λάμπει τὸ κάλλος τῆς ζωῆς τῆς γυναικὸς 'ς τὰ 'μάτια.
« Χαίρου, ὦ Θήβα ξακουστή, μὲ τὸ γενναῖό σου τέκνο!»

Χαρὰ κυριεύει τὸν λαὸν καὶ ἀπὸ τὰ δυὸ τραγούδια,
καὶ τῆς Κορίννας ὥμοιαζε θὰ πέσῃ τὸ στεφάνι.
'Αλλ' οἱ κριτάδες καὶ οἱ τρεῖς, χαρὰ νὰ δώσουν νέα,
εἶπαν, ὅτ' εἶναι ἀμφιβολιὰ, κι' ἄλλα νὰ 'ποῦν τραγούδια.

Ὁ Πίνδαρος ἀρχίνησε. «Θεὰ 'Αφροδίτη! λέγει,
« ὄχι ἐσὺ, ποῦ ἔρωτα χύνεις διὰ μαῦρα 'μάτια,
« διὰ χείλη ροδοκόκκινα, διὰ μάγουλο χιονάτο,
« καὶ ἀπ' τὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας θεὰ ξανθὴ ἐγεννήθης,
« ἀλλὰ ἐσὺ, ποῦ ταῖς ψυχαῖς καῖς διὰ μεγάλα ἔργα·
« τὸ τέλος σου ὄχι ἡδονὴ, οὔτ' εὐμορφιὰ προσώπου,
« οὔτε στολίδια τοῦ κορμιοῦ χρυσοκυματισμένα,
« καὶ φῶς ἁγνὸ ἐγεννήθηκες ἀπὸ τὸ φῶς τῆς 'μέρας·
« θεοὶ καὶ ἀνθρώποι σὲ καλοῦν οὐράνιαν 'Αφροδίτη.
« Ἀπὸ τὸ κάλλος σου, ὦ θεὰ, καὶ ὁ Κόδρος ἔχει ἀνάψει·
« ρίχνει τὴν χρυσοΰφαντη χλαμύδα τοῦ κορμιοῦ του,
« ἀφίνει τὸ βασιλικὸ σκῆπτρο καὶ τὴν κορώνα·
« βλάχικη σάρκα 'φόρεσε, τὸ κλαδευτῆρι ζώνει,
« θυμάρια, ξύλα τῆς φωτιὰς ἐθέριζε 'ς τοὺς κάμπους.
« 'Απ' τὰ τσατίρια τῶν ἐχθρῶν δυὸ στρατιῶται 'βγαίνουν,
« πᾶνε τοῦ Κόδρου καὶ 'μιλοῦν, τὸν Κόδρον ἐρωτᾶνε
« τὸ πότες θὰ παραδοθῇ τῶν Ἀθηνῶν ἡ πόλις,
« ν' ἀλυσοδέσουν τὰ παιδιὰ, ταῖς εὔμορφαις γυναῖκαις.
« Ὁ Κόδρος ἀγριοκύτταξε τοὺς δύο τοὺς στρατιώτας.
« —Μὰ αὐτὸ τὸ κλαδευτῆρί μου ποῦ θὰ σᾶς θανατώσῃ,
« θὲ νὰ σᾶς πάρῃ τὴν ζωὴν, σὰν κόβω τὰ θυμάρια,

« 'ς ταῖς νειαῖς ταῖς 'Αθηναίϊσαις τὸ χέρι δὲν θὰ ἁπλῶστε·
« ἐδῶ ἱεράκια τ' οὐρανοῦ θὰ φᾶνε τὰ κορμιά σας! »
« Ἐξεσπαθῶσαν τὰ σπαθιὰ καὶ οἱ δυὸ Πελοποννήσιοι·
« τὸ κλαδευτῆρι 'ς τὴν καρδιὰ ἐπλήγωσε τὸν ἕνα,
« ὁ ἄλλος χώνει τὸ σπαθὶ 'ς τοῦ βασιληᾶ τὴν μέση·
« τὸ αἷμά του 'ς τοῦ Ἰλισσοῦ τὸ κῦμα πάει καὶ σμίγει,
« ὁ ποταμὸς κοκκίνησε καὶ τῶμορφ' ἀκρογιάλι.
« Θύρα τῆς χώρας ἄνοιξε καὶ κήρυκας προβαίνει·
« πάει 'ς τοὺς ἐχθρούς, πάει καὶ 'μιλεῖ 'ς τὸν ἀρχιστράτηγόν τους:
« —Τοῦ βασιλέως τὸ λείψανον ἤλθαμεν νὰ μᾶς δώστε,
« διὰ νὰ τοῦ κάμουμε τιμαῖς, νὰ θάψουμεν ὡς πρέπει,
« κ' ἡμεῖς καὶ σεῖς τὸ ξέρετε ὁ θεῖος χρησμὸς τί εἶπε.
« Φύγετε 'γλήγωρ' ἀπὸ 'δῶ, ἢ μείνετε καὶ ἂν θέλτε,
« τοῦ βασιληᾶ μας τὴν θανὴ καὶ σεῖς ν' ἀκολουθῆστε.»—
« Σύγνεφο λύπης 'πλάκωσε στράτευμα καὶ ἀρχηγούς του·
« ἐδώσανε τὸ λείψανο, καὶ 'ς τὰ 'Ξαμίλια φεύγουν.
« Τῆς εὐμορφιᾶς σου ἐραστής, οὐράνια μου Ἀφροδίτη,
« δὲν εἶδε ὁ Κόδρος θάνατον διὰ 'μάτια καὶ διὰ φρύδια,
« ἀλλὰ τὸ πνεῦμά σου, ὦ θεά, τὸ πνεῦμά του ἔχει ἁγιάσει.
« Τὸ χέρι τὸ βασιλικὸ κρατεῖ χρυσὸ ποτῆρι,
« μέσα τὸ αἷμά του ἔχυσε,—Πιέ! τῆς πατρίδος λέγει,
« κέρασμα πιὲ τὸ αἷμά μου, ποτῆρι ἐλευθερίας! »
« Θεά μου φωτογέννητη! φῶς πνεύματος χαρίζεις. »

Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΠΑΥΡΩΝ.

Ἡ καρδιά μου καιρὸς εἶναι ἀνερώτευτη νὰ ζῇ,
ἀφοῦ ἔπαυσε ν' ἀνάφτῃ 'ς ἄλλαις φλόγα ἐρωτική·
πλὴν καὶ ἂν ἔπαυσε ν' ἀνάφτῃ 'ς ἄλλαις φλόγα ἐρωτικὴ,
ἡ καρδιά μου πάντα θέλει μὲ τὸν ἔρωτα νὰ ζῇ.
Μοῦ ἐμαράθηκαν τὰ νειάτα, πᾶνε τἄνθη καὶ οἱ καρποὶ
τῆς ἀγάπης· τώρα τάφος καὶ καῦμὸς μ' ἀκαρτερεῖ·

μὲ δειαφότοπον ὁμοιάζει τῶν στηθειῶν μου ἡ φωτιὰ,
ὁποῦ καίεται καὶ δὲν καίει εἶν' νεκρόκαυστη πυρά.
Φόβοι, ἐλπίδες, πόνοι, ζάλαις τὴν καρδιά μου δὲν κινοῦν,
δὲν ἰσχύει μητ' ἡ ἀγάπη, 'ς τὸν ζυγὸν πλὴν μὲ κρατοῦν.
Μακρυὰ τώρα ἀπ' τὴν ψυχήν μου, μακρυὰ τέτοιοι ζογασμοὶ,
εἰς τὸν τάφον τώρα ἡ δόξα τὸν ἀνδρειο ξεπροβοδεῖ,
καὶ τοῦ κλεῖ τὰ 'μάτια ἂν πέσῃ θῦμα τῆς ἐλευθεριᾶς·
τήρα ... γύρω μας ... τουφέκι ... φλάμπουρο ... δόξα ...
Ἑλλάς!
Ὁ Σπαρτιάτης βαστασμένος 'ς τὴν ἀσπίδα ἕναν καιρὸ
πλιὸ ἐλεύθερος δὲν ἦτον ἀπ' τὸν τωρινὸ Γραικό.
Ψυχὴ, ξύπνησε, ψυχή μου! Τὴν Ἑλλάδα δὲν ξυπνῶ·
ἔξυπνη εἶναι, νὰ ἡ Ἑλλάς μου! Ψυχὴ, ξύπνα ἀπ' τὸν βυθό!
Τὴν ἀθάνατη στοχάσου, τὴν οὐράνια πηγὴ,
ποῦ ποτίζει τὸ κορμί σου· ὅθεν ἦλθες τρέχα ἐκεῖ.
Πάθηποῦ ξανανεώνουν καταπάτα τα, ψυχὴ,
ἄχρηστο διὰ μὲ τὸ γέλοιο εἶν' τοῦ κάλλους καὶ ἡ ὀργή.
Ἂν θρηνῇς χαμένα νειάτα, γιατί θέλεις πλειὸ νὰ ζῇς;
Τῆς τιμῆς ἐδῶ 'ναι ὁ τάφος! τρέξε αὐτοῦ νὰ σκοτωθῇς.
Δὲν σοῦ μένει παρὰ νὰ εὕρῃς ὅ,τι ἐγύρευες παντοῦ
καὶ νὰ τὸ εὕρῃς δὲν 'μποροῦσες, μνῆμα ἀνδρὸς πολεμικοῦ.
Βρίσκωντάς το κύττα γύρω, πιάσ' τὴν θέσιν ποῦ ποθεῖς,
πολεμῶντας διὰ τὴν δόξαν πέσε ἐκεῖ ν' ἀναπαυθῇς.

VIII.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ι. ΣΚΥΛΙΤΣΗΣ.

—

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ « ΗΡΟΥΣ ΚΑΙ ΛΕΑΝΔΡΟΥ ΕΡΩΤΕΣ. »

Ἑκάτην δὲν σ' ἐλάτρευσα ἢ Ἄρτεμιν, Σελήνη!
Φανὸν δὲν σὲ ἐπίστευσα, ὅστις τὸ φῶς του χύνει,
ὅταν χοροὺς αἱμοσταγεῖς διὰ νυκτὸς συνθέτουν,
κ' ἐπὶ θυμάτων θύματα τρισάγριοι προσθέτουν,
εἰς τὰ πελάγ' οἱ πειραταὶ καὶ οἱ λῃσταὶ εἰς ὄρη·
πλὴν φέγγεις εἰς τὰ δύσβατα, ὅθεν οἱ ὁδοιπόροι,
πρὸς σὲ ἐνατενίζοντες τ' ἄπορα βλέμματά των,
ἀγνῶς σοὶ κατευθύνουσι τὰ ψαλμῳδήματά των.
Ὦ! εἰς φρικτὰς ἐγὼ σκηνὰς πολλάκις δὲν σὲ εἶδα
ἔντρομος ν' ἀποσύρεσαι ὑπὸ νεφῶν χλαμύδα,
ὁμοία κόρης τρυφερᾶς, ἥτις, θεασαμένη
δρᾶμα φρικτὸν, κηρώνεται καὶ ἄπνους σχεδὸν μένει!
Σελήνη, εἶσαι μὲ τὴν Γῆν συνῆλιξ καὶ ἀρχαία·
ἀρχαία, πλὴν καὶ ὡς ἡ Γῆ ἀκαταπαύστως νέα.
Ὑπῆρχες ὅταν ἄλλοτε, πρὸ χρόνων δισχιλίων,
ἱστορικῶν ἠγείρετο δραμάτων μαυσωλεῖον
ἐν μέσῳ Θράκης καὶ αὐτῆς τῆς παλαιᾶς Τρῳάδος,
εἰς τὸν στενὸν Ἑλλήσποντον, τὸν μῦθον τῆς Ἑλλάδος.
Τοῦ γηραιοῦ Ἀθάμαντος ἄφες τὴν θυγατέρα,
ὁπότε, εἰς χρυσόμαλλον κριὸν ἐνῷ ἐπέρα
τὸν πόντον, ὅστις ἔμελλε νὰ λάβῃ τ' ὄνομά της,
τὸν Φρίξον ἐγκατέλιπεν ἀπὸ τὰ στήθιά της,
καὶ εἰς τοῦ πόντου ἔπεσε τὰ βάραθρα ἡ Ἔλλη....
Ἄφες αὐτὸ, Σελήνη μου· πλὴν τοὺς ἐρῶντας μέλει,

τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἢ μᾶλλον τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν τοῦ
πατρὸς ἐπὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐξουσία
τοῦ πατρὸς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν νόμον καὶ ἀπὸ τὰ ἤθη τοῦ
τόπου, ὅπου ζῇ ὁ πατήρ. Ἡ ἐξουσία αὐτὴ ἐπεκτείνεται
καὶ ἐπὶ τῶν ἐγγονῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἀπογόνων τοῦ πατρὸς
καὶ ἐπὶ τῶν υἱοθετημένων τέκνων καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν
ἀρρενογαμιῶν τέκνων καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν ἐπιγαμιῶν
τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε τὴν ἐπιγαμίαν μὲ τὴν συγκα-
τάθεσιν τοῦ ἀνδρός της. Ἡ ἐξουσία αὐτὴ ἐπεκτείνεται
καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν ἐπιγαμιῶν τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε
τὴν ἐπιγαμίαν μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρός της.
Ἡ δὲ ἐξουσία αὐτὴ ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν
ἀρρενογαμιῶν τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε τὴν ἀρρενογα-
μίαν μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρός της.

Ἐπειδὴ ἡ ἐξουσία αὐτὴ ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν
ἀρρενογαμιῶν τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε τὴν ἀρρενογα-
μίαν μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρός της, ἐπεκτείνεται
καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν ἐπιγαμιῶν τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε
τὴν ἐπιγαμίαν μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρός της.

Ἡ δὲ ἐξουσία αὐτὴ ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν
ἐπιγαμιῶν τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε τὴν ἐπιγαμίαν μὲ
τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρός της, ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ
τῶν ἐκ τῶν ἀρρενογαμιῶν τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε τὴν
ἀρρενογαμίαν μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρός της.

Ἡ δὲ ἐξουσία αὐτὴ ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐγγονῶν
καὶ ἐπὶ τῶν ἀπογόνων τοῦ πατρὸς καὶ ἐπὶ τῶν υἱοθε-
τημένων τέκνων καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν ἀρρενογαμιῶν τέκνων
καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν ἐπιγαμιῶν τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε
τὴν ἐπιγαμίαν μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρός της.
Ἡ δὲ ἐξουσία αὐτὴ ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν
ἐπιγαμιῶν τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε τὴν ἐπιγαμίαν μὲ
τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρός της, ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ
τῶν ἐκ τῶν ἀρρενογαμιῶν τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε τὴν
ἀρρενογαμίαν μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρός της.

Ἡ δὲ ἐξουσία αὐτὴ ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐγγονῶν
καὶ ἐπὶ τῶν ἀπογόνων τοῦ πατρὸς καὶ ἐπὶ τῶν υἱοθε-
τημένων τέκνων καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν ἀρρενογαμιῶν τέκνων
καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν ἐπιγαμιῶν τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε
τὴν ἐπιγαμίαν μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρός της.
Ἡ δὲ ἐξουσία αὐτὴ ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν
ἐπιγαμιῶν τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε τὴν ἐπιγαμίαν μὲ
τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρός της, ἐπεκτείνεται καὶ ἐπὶ
τῶν ἐκ τῶν ἀρρενογαμιῶν τέκνων, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλαβε τὴν
ἀρρενογαμίαν μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀνδρός της.

τὸ ἕν σου τοῦτο φίλημα χύν' εἰς τὴν ἠρεμίαν!
ἐνῷ μὲ δύο πείσματα τὸν ἐραστὴν παιδεύεις,
'ς τῆς θύρας του τὸ κάθισμα πῶς τὸν βοσκὸν μαγεύεις
μὲ τὴν καλήν του σύζυγον καὶ τὰ τεκνίδιά του!
Τί αἴσθημα εἶναι αὐτό! τί γλυκασμὸς θανάτου!
Τοιοῦτο θέλω αἴσθημα, τοιαύτην ἁρμονίαν
νὰ δώσῃς εἰς τὴν λύραν μου, ἂν ἦναι τρόπος, μίαν,
διὰ νὰ ψάλλω τὴν θανὴν τοῦ λύχνου, τοῦ σβεσθέντος,
καὶ τοῦ Λεάνδρου, ἐραστοῦ πικρῶς ἀπολεσθέντος.

Ὡς ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς γαστέρος γεννηθεῖσαι
δύο παρθένοι δίδυμοι, κατὰ τὰ κάλλη ἴσαι,
ἡ Ἄβυδος καὶ ἡ Σηστὸς, μικραὶ, ὡραῖαι πόλεις,
περιστεραὶ σ' ἐφαίνοντο ἁφαρπασθεῖσαι μόλις·
καὶ αἵτινες, ἐκ τοῦ ποδὸς εἰς τὰς ἀκτὰς δεμέναι,
περιστεραὶ λευκόπτεροι, κατέναντι θεμέναι,
ἀφοῦ διὰ συνάντησιν ματαίως πτερυγίζουν,
τὰς γοερὰς των οἰμωγὰς νὰ κελαδοῦν ἀρχίζουν.
Τοῦ λαίλαπος προάγγελοι ἐνῷ εἰς τὰ πελάγη
ἰχθυοβόρα ὄρνεα καὶ γύπες σαρκοφάγοι
προβαίνουσι, κομίζοντα τὰς πρωταιτίους αὔρας·
ὁ ἄναξ δὲ κατόπιν των, φυσῶν θυέλλας μαύρας,
κροτεῖ μανίας παίγνια, παραίτια τραυμάτων,
βυθίζει τοὺς βραχίονας 'ς τὰ βάθη τῶν ὑδάτων,
ἀναμοχλεύει ἄδυτα, τὰ κάτω ἄνω φέρει,
κυλίει ὄρη κύματα καὶ τρισαγρίως χαίρει.
Ἀλλ' ὅταν πάλιν ἱλαρὰ προκύψῃ νηνεμία
κ' ἡ θεϊκὴ ὑπόσχεσις ἐκπληρωθῇ αἰσία,
ἡ Ἶρις ἀμφοτέρωθεν τὰ σκέλη της στηρίζει,
καὶ ὁ Ἀβυδινὸς ποιμὴν τὸν Σήστιον γνωρίζει.

Εἰς τὰς πλευρὰς τῆς Ἴριδος Χαρίτων καὶ Ἐρώτων
ἀνέρχονται, κατέρχονται σωροὶ μετὰ γελώτων·
κρατοῦν εἰς τὰς ἀγκάλας των ἰάσμους, κρίνα, ῥόδα,
χορὸς παρθένων χαιρετᾷ τὸν εὐθαλῆ των πόδα.

Τίς εἶν' ἐπὶ τῆς Ἴριδος ὁ κοίρανος ἐκεῖνος;
γονυκλινεῖς τὸν προσκυνοῦν ὁ Γέλως καὶ ὁ Θρῆνος.
Σαπφείρινον, τοπάζινον, σμαράγδου φορεῖ στέμμα,
ἐκ τῆς μεστῆς φαρέτρας του σταλάζει πολὺ αἷμα,
ἀντανακλᾷ ἡ ὄψις του ἐπὶ τῆς ὑρηλίου,
μονάρχης εἶναι παλαιὸς κ' ἔχει μορφὴν νηπίου!
Ὑποκριτὴς σὲ φαίνεται· πλὴν πόσοι θυμηδίας
κρουνοὶ ἐκ τοῦ προσώπου του! πλὴν πόσον τολμηρίας!
Ὦ! σιωπᾶτε . . . ὁ μικρὸς, τὸ τόξον του ἐγγίζων,
εἰς τὸ ζενίθ τῆς Ἴριδος σπουδαίως γονατίζων,
λαμβάνει θέσιν σιβαροῦ, μεγαλουργοῦ τοξότου! . . .
Φεύγει τὸ βέλος ὡς ῥοπὴ, ἄνευ παλμοῦ ἢ κρότου·
τὸ εἴδετε; τὸ εἴδετε; . . . Μὲ ἄνθη στολισμένον,
τῆς Φλώρας τὸ ὑπέλαβον σκῆπτρον χλωροπλασμένον,
πλὴν δύο κέντρα δίστομα εἶχεν εἰς τὴν αἰχμήν του·
ἐπόθουν νὰ ἐμάνθανον καὶ τὴν διεύθυνσίν του.

Οἱ Ἔρωτες, αἱ Χάριτες τὴν Ἄβυδον καλύπτουν,
καὶ πάλιν ἄλλοι Ἔρωτες καὶ Χάριτες ἐμπίπτουν
εἰς τὴν Σηστὸν, τὴν γείτονα, τὴν παραλίαν πόλιν,
καὶ ἀπὸ θέλγητρα πληροῦν τὴν ἐνορίαν ὅλην.
Οἱ Ἔρωτες κ' αἱ Χάριτες, τοῦ Ἔρωτος ἀγέλη,
τὰ ἰοβόλα ἀποσποῦν τοῦ ἀρχηγοῦ των βέλη,
μαγεύοντες μὲ πόμα τι ὡραῖον τοὺς παθόντας,
πόμα, μὴ χαριζόμενον ποτὲ εἰς τοὺς τυχόντας.
Ἐπέπρωτό σοι, Λέανδρε, ὡραῖε νεανία,
καὶ σοὶ, θεοειδὴς Ἡρὼ, παρθένων τρισαθλία,
περικαλλεῖς ἀμφότεροι ἀστέρες τῆς πατρίδος,
νὰ ἐμφλεχθῆτε ἀπ' αὐτὸ τοῦ τοξευμοῦ τὸ εἶδος;

Εἰς τοῦ Λεάνδρου τὸν πορθμὸν, ὦ ναῦται, φέρετέ με!
ς τοῦ Ἑλλησπόντου τὰς ἀκτὰς ἐκείνας ῥίψατέ με!
Πολύφλοισβον ἡ θάλασσα ἐκεῖ προάγει κῦμα,
καὶ κλαίει τοῦ Ἀβυδινοῦ τὸ πλανημένον βῆμα,
τὴν μοῖράν του, τὸν Ἔρωτα. . . . Ὦ! διακρίνετέ μου

εἰς τ' ἀκρωτήρια αὐτὰ, ἔρμαια τοῦ ἀνέμου,
τὸν πύργον τὸν ἡλίβατον, ἐπάνω τοῦ ὁποίου
ἡ Σηστιὰς Ἡρὼ ποτὲ, ὥραν μεσονυκτίου
ἐστήλωνε τὸν λύχνον της, κ' εἰς τοῖχον καθημένη,
τὸν ἐραστὴν ἐπρόσμενε λευκοενδεδυμένη.
Εἰς τοῦ Λεάνδρου τὸν πορθμὸν, ὦ ναῦται, φέρετέ με!
'ς τοῦ Ἑλλησπόντου τὰς ἀκτὰς ἐκείνας ῥίψατέ με!

. . . . . .

Ὡραία, ὡς ὁ ἄγγελος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον,
μὲ νέκταρ τοὺς δακτύλους του ῥοδομυγμένον χρίων,
'ς τὴν θερμοτέραν ἔξαψιν τοῦ θείου ἔρωτός του,
ὅλος χαρὰ, ὅλος στοργὴ, σπανίως ἐκ χειρός του
συνθέτει πρὸς διάχυσιν ὁ Πλάστης τῶν ἁπάντων
λαμπρὰ, ὡς ὄναρ ἔξοχον ἐρωτικῶν συμβάντων,
εἰς τὰ ὁποῖα μεταξὺ παρατηρεῖ συχάδην
ὁ τεθλιμμένος ἐραστὴς ψυχὴν ἀπὸ τὸν ᾅδην·
γλυκεῖα, ὡς μελίῤῥυτον μειδίαμα νηπίου·
ἁγνὴ, ὡς ἕσπερος πνοὴ εὐώδους ζεφυρίου,
ἦτον ἡ τηλαυγὴς Ἡρὼ, νέα παρθένος, ἥτις
εἰς τὸν ναὸν τῆς Κύπριδος μεγάλης Ἀφροδίτης,
εἰσήχθη ὡς ἱέρεια ἐκ νηπιότητός της.
Οὕτω, μακρὰν τοῦ πατρικοῦ πλουσίου δώματός της,
εἰς πύργον ὑπερήφανον ἐπὶ τῆς παραλίας,
τὰ ἀγαθὰ ἐχαίρετο τῆς θείας μοναξίας,
πέραν τοῦ δόλου, τῆς φθορᾶς, τοῦ ψεύδους, τῆς ἀπάτης,
ὡς ἄλλη Κύπρις ἄνασσα, ὡς τῶν ὀχθῶν προστάτις.
Τοῦ Πλάστου τέκνον ἄμωμον, ἀντίτυπον τῆς Εὔας,
(πρὶν χάσῃ τὸ πρὸς τὴν φωνὴν τοῦ Πλάστου αὐτὴ σέβας,)
τοὺς ὄρεις δὲν ἐγνώρισε ποτὲ τῆς κοινωνίας,
δὲν συμμεθεῖξε πώποτε εἰς γυναικῶν χορείας·
ἀπέφευγε τὸν μῶμόν των καὶ τὸ ζηλότυπόν των,
διότι εἶχ' ἐξ ἀκοῆς, ὅτι τὸ φυσικόν των
εἶναι τὸ νὰ ζηλεύωσι τοὺς στολισμοὺς, τὰ κάλλη,

ὅσα στεροῦνται μὲν αὐταὶ, κρατεῖ δὲ μία ἄλλη.
Ὑπὸ τὸν σύρτην τὸν βαρὺν τοῦ πύργου της κλεισμένη,
πολλὰς φορὰς πρὸ τῆς σεπτῆς θεᾶς γονατισμένη,
᾽ς τὴν Ἀφροδίτην, ᾽ς τὸ μικρὸν κι᾽ ἀνηλεὲς παιδί της,
ἐζήτει ἐξιλέωσιν, ἁγνὴ ὡς μαργαρίτης·
κ᾽ ἔλεγε: «Βρέφος τῆς ἐμῆς Δεσποίνης, φείσθητί με!
« τῆς σῆς φαρέτρας σφάγιον, Ἔρως, ἀρνήθητί με!
« Ὦ Δέσποινά μου, πρόσδεξαι τὸ πῦρ τῶν στεναγμῶν μου,
« κ᾽ ἔπαρον τὴν φαρέτραν του ἀπὸ τὸ ἄσυλόν μου! »
Εἰς μάτην πλήν· δὲν ἔφυγε τὰς στυγηρὰς πληγάς της,
μ᾽ ὅλας τὰς ἱκεσίας της, μ᾽ ὅλας τὰς προσφοράς της.

Σπασμωδικῶς κινούμενος, ψηλαφητὶ πηγαίνων,
ἐπάνω εἰς τὸν ὦμόν της τὸν κρυσταλλοπλασμένον
τότ᾽ ἔρερεν ὁ Λέανδρος τὴν δεξιάν του χεῖρα,
κ᾽ εἰς τῶν στηθῶν της τὰ πολλὰ καταμεθύσας μύρα:
« Παρθένε, πάλιν ἔκραζεν, ἀμίαντε παρθένε!
Ἐμπρός σου τ᾽ εἶν᾽ αἱ θάλασσαι, αἱ ἐξηγριωμέναι;
Τὸ πῦρ καὶ ἂν ἐκόχλαζεν εἰς τόπον τῶν ὑδάτων,
ὁ πόντος κι᾽ ἂν συνίστατο ἐκ πυρωδῶν κυμάτων,
ἡ φλὸξ καὶ ἂν ἐρραίνετο διὰ μεγάλου κάδδου,
ἐμπρὸς εἰς τὸν σὸν ἔρωτα, τ᾽ εἶναι τὸ πῦρ τοῦ ᾅδου;
᾽Σ τῶν κόλπων σου ἐρχόμενος τὸν εὐθαλῆ λειμῶνα,
ὡς παίγνιον φαντάζομαι τὸν χείριστον χειμῶνα.
Ὁ βρόντος ὁ ἐδυνηρὸς θαλάσσης βαρυκρότου,
θὰ μὲ φανῇ νανούρισμα, ᾠδὴ ταξειδιώτου.
Τί εἶναι ὁ ἀγάρρους Ἑλλήσποντος ἐμπρός μου;
τὴν εὔνοιάν σου προσδοκῶ, ὦ ζωηφόρον φῶς μου!

« Δὲν κατοικῶ πολὺ μακρὰν, φιλτάτη βασιλίς μου!
ἡ παραλία Ἄβυδος, ναὶ, εἶναι ἡ πατρίς μου,
πλὴν μὴ σὲ μέλῃ· πτέρυγας δὲν θέλω νὰ πετάξω.
Τὸν ἔρωτά σου βοηθὸν ὅταν ἐγὼ φωνάξω,
τί εἶναι ὁ ἀγάρρους Ἑλλήσποντος ἐμπρός μου,
ἀφοῦ μὲ ὑποδέχεται τὸ ζωηφόρον φῶς μου;»

« Μόνον ἐν μέσον σὲ ζητῶ· ἡ νὺξ ὅταν ἀρχίζῃ
τὴν σκοτεινήν της πτέρυγα 'ς τὴν γῆν μας νὰ σταθμίζῃ,
τὸ πᾶν ὅταν καλύπτεται ἐκ πέπλου πυκνοτάτου,
ἐπὶ τὸ μέτωπον τοῦ σοῦ πύργου τοῦ ἡλιβάτου
ἕνα σου λύχνον κρέμαζε, ὅπου ἐνατενίζων,
ποτὲ νὰ μὴ μ' ἀποπλανᾷ ἀλλοδαπὴς ὁρίζων.
Ὁ ναύτης ἂς παρατηρῇ τὸν βόρειον Ἀρκτοῦρον·
ἐγὼ τί θέλω εὔνοιαν ἀστέρων ἐπικούρων;
τὸν γαληναῖον λύχνον μου ἅμα παρατηρήσω,
'ς τὸν ἄπειρον Ἑλλήσποντον εὐθὺς θὰ εἰσπηδήσω.
Αἴ! τ' εἶναι ὁ ἀγάρρους Ἑλλήσποντος ἐμπρός μου,
ἐνῷ θὰ βλέπω ἀντικρὺ τὸ ζωηφόρον φῶς μου; »

« Τὴν Ἀφροδίτην ἔτεκε τὸ κῦμα τῆς θαλάσσης·
'ς τῆς Ἀφροδίτης τὸν ναὸν σὺ, φίλη μου, ἀνάσσεις.
Εἰς τὴν Σηςὸν ἱέρειαν ἔχει ἡ Ἀφροδίτη·
τὴν ἀγαπᾷ ὁ Λέανδρος, ποντοπλανῆ μου κήτη!
Καὶ ποῖον στόμ' ἀποτολμᾷ νὰ ἀνοιχθῇ ὡς τάφος;
Δὲν δίδω εἰς τὰ κύματα ἀσφαλτωμένον σκάφος·
τὰ δίδω σῶμα ἔμψυχον, 'ς τοὺς πόρους τοῦ ὁποίου
ἀφ' ἕνας Ἔρως κατοικεῖ, εἰς τόπον καλωδίου.
Τὸ σῶμα ἔχουν λέμβον των, τὰς χεῖράς του κωπία,
καὶ φάρος των ἀλάνθαστος ἡ ἀντικρὺ ἑστία.
Καὶ τ' εἶναι ὁ ἀγάρρους Ἑλλήσποντος ἐμπρός μου,
φάρος ἀφοῦ ἐρωμανὴς θέλ' εἶσθαι ὁδηγός μου; »

—

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ
ΤΟΥ « ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ. »

Εἰς τὸν Ἔρωτα συμβία ἡ Ψυχὴ ὑποσχεθεῖσα,
καὶ τὸν πλούσιόν της οἶκον νὰ ἀφήσῃ βιασθεῖσα,
ὡδηγεῖτο νεκρωσίμως ὑπὸ συγγενῶν καὶ φίλων
εἰς τὸν θεῖόν της νυμφίον, ὡς εἰς λέοντα ὀργίλον.

Μέρος δεύτερον, περὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ πραγμάτων.

Ἐπειδὴ τοίνυν ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ παρόντος λόγου ἐπεμνήσθημεν τῆς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀβεβαιότητος, καὶ ὅτι οὐδὲν ἐν τούτοις ἐστὶν ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον, ἀλλὰ πάντα ἐπισφαλῆ καὶ ἄστατα καὶ ἀνώμαλα καὶ ἀνάπαλιν ἐπιστρεφόμενα, ἐπειδὴ καὶ ἐν τῷ τέλει τοῦ προοιμίου ἐπεμνήσθημεν τῆς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀβεβαιότητος, καὶ ὅτι οὐδὲν ἐν τούτοις ἐστὶν ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον, ἀλλὰ πάντα ἐπισφαλῆ καὶ ἄστατα καὶ ἀνώμαλα καὶ ἀνάπαλιν ἐπιστρεφόμενα, ἐπειδὴ καὶ ἐν τῷ τέλει τοῦ προοιμίου ἐπεμνήσθημεν τῆς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀβεβαιότητος, καὶ ὅτι οὐδὲν ἐν τούτοις ἐστὶν ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον, ἀλλὰ πάντα ἐπισφαλῆ καὶ ἄστατα καὶ ἀνώμαλα καὶ ἀνάπαλιν ἐπιστρεφόμενα, ἐπειδὴ καὶ ἐν τῷ τέλει τοῦ προοιμίου ἐπεμνήσθημεν τῆς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀβεβαιότητος, καὶ ὅτι οὐδὲν ἐν τούτοις ἐστὶν ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον, ἀλλὰ πάντα ἐπισφαλῆ καὶ ἄστατα καὶ ἀνώμαλα καὶ ἀνάπαλιν ἐπιστρεφόμενα, ἐπειδὴ καὶ ἐν τῷ τέλει τοῦ προοιμίου ἐπεμνήσθημεν τῆς τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀβεβαιότητος, καὶ ὅτι οὐδὲν ἐν τούτοις ἐστὶν ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον, ἀλλὰ πάντα ἐπισφαλῆ καὶ ἄστατα καὶ ἀνώμαλα καὶ ἀνάπαλιν ἐπιστρεφόμενα,

Ἡ μὲν γὰρ ἀνθρωπίνη ζωὴ ἐοικυῖα ἐστὶ τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι· ὥσπερ γὰρ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἐκ τεσσάρων στοιχείων συνέστηκε, τουτέστιν ἐκ πυρὸς καὶ ἀέρος καὶ ὕδατος καὶ γῆς, οὕτω δὴ καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ ἐκ τεσσάρων συνέστηκε καιρῶν, τουτέστιν ἐκ θέρους καὶ χειμῶνος καὶ ἦρος καὶ μετοπώρου· καὶ ὥσπερ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἐκ τεσσάρων στοιχείων συνεστὸς ἐκ τεσσάρων νοσεῖται νοσημάτων, τουτέστιν ἐκ χολῆς καὶ φλέγματος καὶ μελαίνης χολῆς καὶ αἵματος, οὕτω δὴ καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ ἐκ τεσσάρων συνεστῶσα καιρῶν ἐκ τεσσάρων νοσεῖται νοσημάτων, τουτέστιν ἐκ θέρους καὶ χειμῶνος καὶ ἦρος καὶ μετοπώρου· καὶ ὥσπερ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἐκ τεσσάρων στοιχείων συνεστὸς ἐκ τεσσάρων νοσεῖται νοσημάτων, τουτέστιν ἐκ χολῆς καὶ φλέγματος καὶ μελαίνης χολῆς καὶ αἵματος, οὕτω δὴ καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ ἐκ τεσσάρων συνεστῶσα καιρῶν ἐκ τεσσάρων νοσεῖται νοσημάτων, τουτέστιν ἐκ θέρους καὶ χειμῶνος καὶ ἦρος καὶ μετοπώρου· καὶ ὥσπερ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἐκ τεσσάρων στοιχείων συνεστὸς ἐκ τεσσάρων νοσεῖται νοσημάτων, τουτέστιν ἐκ χολῆς καὶ φλέγματος καὶ μελαίνης χολῆς καὶ αἵματος, οὕτω δὴ καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ ἐκ τεσσάρων συνεστῶσα καιρῶν ἐκ τεσσάρων νοσεῖται νοσημάτων, τουτέστιν ἐκ θέρους καὶ χειμῶνος καὶ ἦρος καὶ μετοπώρου· καὶ ὥσπερ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἐκ τεσσάρων στοιχείων συνεστὸς ἐκ τεσσάρων νοσεῖται νοσημάτων, τουτέστιν ἐκ χολῆς καὶ φλέγματος καὶ μελαίνης χολῆς καὶ αἵματος, οὕτω δὴ καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ ἐκ τεσσάρων συνεστῶσα καιρῶν ἐκ τεσσάρων νοσεῖται νοσημάτων, τουτέστιν ἐκ θέρους καὶ χειμῶνος καὶ ἦρος καὶ μετοπώρου·

Πεφύκασι γὰρ τὰ μὲν ἐν τῷ θέρει νοσήματα ἐκ τῆς ἐν τῷ θέρει ὥρας συνίστασθαι, τὰ δὲ ἐν τῷ χειμῶνι ἐκ τῆς ἐν τῷ χειμῶνι ὥρας, τὰ δὲ ἐν τῷ ἦρι ἐκ τῆς ἐν τῷ ἦρι ὥρας, τὰ δὲ ἐν τῷ μετοπώρῳ ἐκ τῆς ἐν τῷ μετοπώρῳ ὥρας· ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῷ θέρει ἡ χολὴ κινεῖται καὶ ἐκκαίεται, ἐν τῷ χειμῶνι τὸ φλέγμα, ἐν τῷ ἦρι τὸ αἷμα, ἐν τῷ μετοπώρῳ ἡ μελαίνη χολή, διὰ τοῦτο τὰ μὲν ἐν τῷ θέρει νοσήματα ἐκ τῆς ἐν τῷ θέρει ὥρας συνίστασθαι, τὰ δὲ ἐν τῷ χειμῶνι ἐκ τῆς ἐν τῷ χειμῶνι ὥρας, τὰ δὲ ἐν τῷ ἦρι ἐκ τῆς ἐν τῷ ἦρι ὥρας, τὰ δὲ ἐν τῷ μετοπώρῳ ἐκ τῆς ἐν τῷ μετοπώρῳ ὥρας· ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῷ θέρει ἡ χολὴ κινεῖται καὶ ἐκκαίεται, ἐν τῷ χειμῶνι τὸ φλέγμα, ἐν τῷ ἦρι τὸ αἷμα, ἐν τῷ μετοπώρῳ ἡ μελαίνη χολή, διὰ τοῦτο τὰ μὲν ἐν τῷ θέρει νοσήματα ἐκ τῆς ἐν τῷ θέρει ὥρας συνίστασθαι, τὰ δὲ ἐν τῷ χειμῶνι ἐκ τῆς ἐν τῷ χειμῶνι ὥρας, τὰ δὲ ἐν τῷ ἦρι ἐκ τῆς ἐν τῷ ἦρι ὥρας, τὰ δὲ ἐν τῷ μετοπώρῳ ἐκ τῆς ἐν τῷ μετοπώρῳ ὥρας· ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῷ θέρει ἡ χολὴ κινεῖται καὶ ἐκκαίεται, ἐν τῷ χειμῶνι τὸ φλέγμα, ἐν τῷ ἦρι τὸ αἷμα, ἐν τῷ μετοπώρῳ ἡ μελαίνη χολή, διὰ τοῦτο τὰ μὲν ἐν τῷ θέρει νοσήματα ἐκ τῆς ἐν τῷ θέρει ὥρας συνίστασθαι, τὰ δὲ ἐν τῷ χειμῶνι ἐκ τῆς ἐν τῷ χειμῶνι ὥρας, τὰ δὲ ἐν τῷ ἦρι ἐκ τῆς ἐν τῷ ἦρι ὥρας, τὰ δὲ ἐν τῷ μετοπώρῳ ἐκ τῆς ἐν τῷ μετοπώρῳ ὥρας· ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῷ θέρει ἡ χολὴ κινεῖται καὶ ἐκκαίεται, ἐν τῷ χειμῶνι τὸ φλέγμα, ἐν τῷ ἦρι τὸ αἷμα, ἐν τῷ μετοπώρῳ ἡ μελαίνη χολή, διὰ τοῦτο τὰ μὲν ἐν τῷ θέρει νοσήματα ἐκ τῆς ἐν τῷ θέρει ὥρας συνίστασθαι, τὰ δὲ ἐν τῷ χειμῶνι ἐκ τῆς ἐν τῷ χειμῶνι ὥρας, τὰ δὲ ἐν τῷ ἦρι ἐκ τῆς ἐν τῷ ἦρι ὥρας, τὰ δὲ ἐν τῷ μετοπώρῳ ἐκ τῆς ἐν τῷ μετοπώρῳ ὥρας·

Ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς Ῥωμαίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι πάσαις ταῖς ἡμέραις τοῦ ἔτους ἑορτὰς ἄγειν καὶ θυσίας ἐπιτελεῖν τοῖς ἑαυτῶν θεοῖς, καὶ ἐν ταύταις ταῖς ἑορταῖς καὶ θυσίαις ἐπὶ τὰ ἱερὰ συνέρχεσθαι καὶ ἐν τοῖς θεάτροις καὶ ἐν τοῖς ἱπποδρόμοις καὶ ἐν τοῖς ἀμφιθεάτροις καὶ ἐν τοῖς σταδίοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις, ἔνθα ἐστὶν ἀγὼν ἢ θέαμα ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, καὶ ἐν τούτοις ἐπὶ πολὺν χρόνον διατρίβειν καὶ ἐν τούτοις ἡδέως ἀναστρέφεσθαι καὶ ἐν τούτοις ἀναπαύεσθαι καὶ ἐν τούτοις ἀναψύχεσθαι καὶ ἐν τούτοις ἀναθαρρεῖν καὶ ἐν τούτοις ἀναθαλπεῖν καὶ ἐν τούτοις ἀναθερμαίνεσθαι καὶ ἐν τούτοις ἀναθερμαίνεσθαι καὶ ἐν τούτοις ἀναθαλπεῖν καὶ ἐν τούτοις ἀναθαρρεῖν καὶ ἐν τούτοις ἀναψύχεσθαι καὶ ἐν τούτοις ἀναπαύεσθαι καὶ ἐν τούτοις ἡδέως ἀναστρέφεσθαι καὶ ἐν τούτοις ἐπὶ πολὺν χρόνον διατρίβειν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις, ἔνθα ἐστὶν ἀγὼν ἢ θέαμα ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, καὶ ἐν ταύταις ταῖς ἑορταῖς καὶ θυσίαις ἐπὶ τὰ ἱερὰ συνέρχεσθαι καὶ ἐν τοῖς θεάτροις καὶ ἐν τοῖς ἱπποδρόμοις καὶ ἐν τοῖς ἀμφιθεάτροις καὶ ἐν τοῖς σταδίοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις, ἔνθα ἐστὶν ἀγὼν ἢ θέαμα ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, καὶ ἐν ταύταις ταῖς ἑορταῖς καὶ θυσίαις ἐπὶ τὰ ἱερὰ συνέρχεσθαι καὶ ἐν τοῖς θεάτροις καὶ ἐν τοῖς ἱπποδρόμοις καὶ ἐν τοῖς ἀμφιθεάτροις καὶ ἐν τοῖς σταδίοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις, ἔνθα ἐστὶν ἀγὼν ἢ θέαμα ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, καὶ ἐν ταύταις ταῖς ἑορταῖς καὶ θυσίαις ἐπὶ τὰ ἱερὰ συνέρχεσθαι καὶ ἐν τοῖς θεάτροις καὶ ἐν τοῖς ἱπποδρόμοις καὶ ἐν τοῖς ἀμφιθεάτροις καὶ ἐν τοῖς σταδίοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις, ἔνθα ἐστὶν ἀγὼν ἢ θέαμα ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, καὶ ἐν ταύταις ταῖς ἑορταῖς καὶ θυσίαις ἐπὶ τὰ ἱερὰ συνέρχεσθαι καὶ ἐν τοῖς θεάτροις καὶ ἐν τοῖς ἱπποδρόμοις καὶ ἐν τοῖς ἀμφιθεάτροις καὶ ἐν τοῖς σταδίοις καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τόποις, ἔνθα ἐστὶν ἀγὼν ἢ θέαμα ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον,

ἔμβλημα ἐμφαῖνον, ὅτι βεβηλόνουσι πᾶν θεῖον,
οἱ ζητοῦντες τὴν πηγήν του νὰ ἰδοῦν ἐκ τοῦ πλησίον!
Τώρα ἡ ἀθλία κόρη, ἄστεγος, πλανῆτις οὖσα,
τὸν ὡραῖόν της νυμφίον ἐδῶ φαίνεται θρηνοῦσα·
ἀλλ' ὁ Ἔρως ἐπιβλέπει δάκρυα τὰ τελευταῖα,
συγχωρεῖ τὴν ἔλλειψίν της, καὶ ἡ πανευδαίμων νέα,
ἐκ δευτέρου ἁρπασθεῖσα, εἰς τὸν Ὄλυμπον αὐγάζει·
εἰς τὰ χείλη θεοῦ φίλου ζωῆς νάματα θηλάζει,
τοὺς αἰθέρας ἀναβαίνει μὲ τὴν ἄκραν συστολήν της,
καὶ αὐτὴ ἡ πενθερά της μειδιᾷ 'ς τὴν καλλονήν της!
Μεταξὺ τῶν ἀθανάτων οὕτω τέλος θέλει λάμψει,
εἰς τὴν ἀρετὴν ὁπόταν κ' ἡ ψυχὴ ἐπανακάμψῃ!

. . . . . .

« Σιωπήσατε, Πυθίαι! ἦχοι τῆς στοᾶς, χαθῆτε!
παλαιᾶς σοφίας πλάναι, εἰς ἀβύσσους κρημνισθῆτε!
Κιβδηλόχρυσοι νεφέλαι μὲ ἀκτῖνας ἀπαισίας,
εἰς μηδὲν ἐξατμισθῆτε ἔμπροσθεν τῆς ἀληθείας!
Συνελήφθη· τῆς ἐρήμου τὴν κυοφοροῦν οἱ δόμοι·
τρεῖς ἢ τέσσαρας αἰῶνας περιμείνατε ἀκόμη,
κ' αἱ ἀκτῖνές της ἐκεῖθεν αἰφνιδίως θέλουν λάμψει,
καὶ μ' ἀνέσπερον φῶς θέλει εἰς τὴν γῆν ἐπανακάμψει!
Σεῖς, σκιαὶ τοῦ Αἰωνίου, κυβερνῶσαι ἀντ' Ἐκείνου,
μορμολύκεια ἀπάτης καὶ τυφλότητος γηΐνου·
σεῖς, θεοὶ σαρκὸς καὶ πύου, θεοὶ ζήσαντες, θανόντες,
πλὴν εἰς τὰ ἐγκλήματά σας ἀποθέωσιν τυχόντες·
Σὺ, Ἑρμῆ κηρυκιοῦχε· σὺ, ὦ πόρνη τῶν Κυθήρων,
δρέπουσα ἀτιμωρήτως τῆς αἰσχρότητος τὸ μύρον·
γενεὰ τοῦ Ὀλυμπίου ἀνωτέρα, κατωτέρα,
ἡ οἰκοῦσα, βεβηλοῦσα, γῆν καὶ ὕδωρ καὶ ἀέρα!
Μετ' ὀλίγον μετ' ὀλίγον τὸ πανσέβαστόν σου σμῆνος,
θὰ ἐδαφισθῇ· θὰ πέσῃ καὶ ὁ Ὄλυμπος ἐκεῖνος·,
κ' εἰς Θεὸν θὰ δώσῃς τόπον, Θεὸν ἅγιον καὶ μόνον,
τὸν Θεόν μου, ὅστις ἤδη ἐπὶ γῆς δὲν ἔχει θρόνον!...

« Τί μυστήρια λυθέντα! τί εὐρύτης ἁρμονίας!...
Σὺ, μυστηριῶδες πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐμειδίας,
ποῖον ἦτο σύ; πῶς κρύπτεις τὴν εἰκόνα τῆς μορφῆς σου,
κ' εἰς τὰ ἴχνη σου μὲ σύρεις διὰ μόνης τῆς φωνῆς σου;
Ὡς πιστὸν πτηνὸν μὲ θέλεις σύντροφον εἰς τὸ πλευρόν σου
καὶ τὴν κόμην μου θωπεύεις μὲ τὴν ἄκραν τῶν πτερῶν σου,
Μήπως εἶσαί τις Ἀπόλλων τοῦ Θεοῦ ἠγαπημένος,
ἢ Ἑρμῆς τις ἀδροκόμης, ἐκ τοῦ Ἔρωτος σταλμένος;
Τί; κηρύκειον βαστάζεις, χρυσῆν φόρμιγγα, ἢ τόξα;
ἢ μὴν εἶσαι, ἀποκρίσου, τοῦ Θεοῦ ἁγία δόξα;...
Ὦ! ἐλθέ! ὅ,τι ἂν ἦσαι, πνεῦμα, ἢ θνητὸς, ἢ δαίμων,
τὸ πανύστατόν μου χαῖρε! πρὶν σοὶ ἀποδώσω τρέμων,
ἄφες με ν' ἀνακαλύψω, ἄφες με ν' ἀναγνωρίσω
φίλον ἀγαπήσαντά με πρὶν εἰσέτι ἀναζήσω!
ἄρες, τῆς ὁδοῦ τὸ τέρμα ἐνῷ μέλλω ν' ἀπολαύσω,
ν' ἀσπασθῶ τὸν ὁδηγόν μου κ' εἰς τὴν χεῖρά του νὰ κλαύσω!
Τὴν λαμπρὰν ἐκδύσου σκέπην, ἡ ὁποία σὲ καλύπτει,
καὶ πλησίασον!... Τί βλέπω;... Σὲ, ὦ θεῖε Λόγε, κρύπτει..
Συναίδιος ἀκτίς μου! τέλος πάντων σὲ εὑρίσκω.
Κάλυψόν μοι τὴν μορφήν σου, ἢ ἐκ νέου ἀποθνήσκω!

. . . . . .

« Ναὶ, ὦ φίλοι τῆς ψυχῆς μου! εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι, ὅσοι
εἰς τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἐπαρχίαν γεννηθῶσι!
πρῶτοι θέλουν ἰδεῖ οὗτοι εἰς ὁρίζοντα ὡραῖον
τὸ λαμπρὸν τοῦ λόγου ἄστρον ν' ἀπαυγάζῃ γαληναῖον.
Ἐξ Ἀνατολῶν τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας ἀνατέλλει,
κ' ἡ ἀλήθεια ἐκεῖθεν ν' ἀνατείλῃ τότε μέλλει!
Τίς τὴν φέρει; ... Σὺ, ὦ Λόγε, συλληφθεὶς δι' ἡμᾶς μόνον!
σὺ, ὁ ἀποκαλυφθεὶς μοι διὰ μέσου τῶν αἰώνων·
ὁ τὸ μέλλων διαυγάζων, καὶ ἡ λάμψις τοῦ ὁποίου
ἔσπευσε νὰ μὲ φωτίσῃ εἰς τὰ πέρατα τοῦ βίου.
Ἔρχεσαι καὶ ζῇς καὶ θνήσκεις! εὔλογον λαμβάνεις πέρας·
πάντοτε τῆς ἀληθείας εἶναι θάνατος τὸ γέρας!

Ἀλλ' ἡ θνήσκουσα φωνή σου ἠχὼ θέλει ἐπιτύχειν,
καὶ δὲν θέλει περιπέσει 'ς τῆς ἐμῆς φωνῆς τὴν τύχην.
Οὐρανοῦ φωνὴ ὀπίσω ἄγονος δὲν ἀναβαίνει·
τὸ ἀπηυθημένον σύμπαν σὲ ἀκούει καὶ προβαίνει,
καὶ τῆς μαύρης εἱμαρμένης διαρρήγνυται τὸ φράγμα!
Ὑπενόησα τὸ μέγα, τὸ πολὺ, τὸ θεῖον πρᾶγμα!
ἀριθμὸν μυστηριωδη, τὴν βαθύπεπλον τριάδα!
τρίγωνον συντεθειμένον ἀπὸ τρίκλωνον μονάδα!
Οἱ σχηματισμοί, οἱ ἦχοι, αἱ χροιαὶ, οἱ ἀριθμοί του,
ὅλα μ' ἔκρυπταν τὸ μέγα Ὄν τοῦ Ἀκαταμετρήτου!
Πλὴν μ' ἐσυγχωρήθη, φίλοι, νὰ τὸ ἴδω τελευταῖον,
καὶ ἀκούσατε!...» Ὡμίλει, ὅμως δὲν ὡμίλει πλέον!

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ.

ΟΙ ΖΕΪΒΕΚΟΙ.

Σύμφυτος ὁ λόφος εἶναι ἀπὸ πεύκας δασυφύλλους·
ἀκανθόφυλλος ὁ πρῖνος μεταξὺ χαλίκων θάλλει·
θλιβερὰν ὁ νυκτικόραξ φωνὴν κἄποτε ἐκβάλλει,
καὶ μακρόθεν ἀκροῶνται κλαυθμυρίζοντας τοὺς σκύλους.
Κάτω, πρὸς τὴν πεδιάδα, ἡ πανσέληνος φωτίζει
τὸ λευκόχροον Μετζίτι, τὰς καλύβας τοῦ χωρίου·
ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ τοὺς στάχεις εἰς τὴν γῆν τοῦ ἅλωνίου
ὁ ὀρνιθοθήρας λύκος μεσονύκτιος γυρίζει.
« Ποῦ κατέλυσαν ἀπόψε; ποῦ οἱ ἄνδρες τῶν αἱμάτων;...
Κτύπον ἤκουσα τυμπάνου καὶ φωνὴν ἐπὶ τοῦ λόφου·
μεταξὺ ἀγρίων φλόμων κ' ἑνὸς λύγου πολυστρόφου
εἶδα πῦρ, τὸ διαλεῖπον εἰς τὴν καπνοσύριγγά των.
Μετ' ὀλίγον, τῆς μαχαίρας, τὰ κλαδία ξυριζούσης,
κοῦφος πάταγος ἠκούσθη· ἡ πυρὰ σφριγᾷ παρέκει...
Φεῦ! διπλόποδες τριγύρω κάθηνται οἱ Ζεϊβέκοι,
στρύφοντες τοὺς μύστακάς των ἐνῷ ψάλλει ὁ Τσακούσης.

Ὁ Τσακούσης! ἀκανθώδης καραβὶς τῆς Μεσογείου
εἶναι ἧττον ὡπλισμένη, καὶ μεσημβρινὸς σκορπίος
ἀκοντίζει καὶ φλογίζει ὀλιγώτερον καιρίως,
ἀπὸ ἓν ἁπλοῦν καὶ μόνον βλέμμα τοῦ ἁλιτηρίου!

Αἱ ξηρόμαυροί του κνῆμαι, τὸ μακρὺ ἀνάστημά του,
ἡ ἀπὸ τοῦ στήθους μέχρι τῶν σκελῶν πλατεῖα ζώνη,
ἡ μεγάλη πανοπλία, ἥτις τὴν περικυκλόνει,
τὰ ὑψαύχενα, καμπύλα, κροσσωτὰ σαρίκιά του.

Ἕνα πρόσωπον Γοργόνος μὲ ἀνόμημα πλασμένον,
καὶ λαβὸν τὸ μέλαν στίγμα τῶν ἀγρίων ἐγκληματάτων . . .
Νὰ, οἱ Ζεϊβέκοι. — Γύπες εἰς τὰ μαῦρα ἄσματά των
ἁρπαγὰς ἀναπολοῦσι κ᾽ αἱκισμοὺς ἁγνῶν παρθένων.

Εἰς τὰ παραμύθιά των βασιλεύουσιν οἱ Τζίννοι.
Πότε μάγισσά τις γραῖα, εἰς τὰ ἄντρα καθημένη,
χρυσομαύρους κλώθει τρίχας καὶ τὴν μοῖράν των ὑφαίνει·
ἀπὸ δράκοντα μεγάλον πότε τρώγετ᾽ ἡ σελήνη.

Μουσικὴ φαιδρά των εἶναι λάρυγξ σφαγιαζομένου·
λάλει τους περὶ θυμάτων ἑρπυζόντων, στεναζόντων,
περὶ ὀφθαλμῶν δυόντων καὶ ἐγκάτων ἀχνιζόντων,
καὶ ἐμβρύου ἐκ τῶν σπάγχνων τῆς μητρὸς ἀποσπωμένου!

Προχωρεῖ ἡ νύξ· τὸ πῦρ των χύνει λάμψεις ὠχροτέρας.
Εἰς τὸ ξίφος του ἐπάνω ἕνας ἕνας πλαγιάζει·
μὲ πτερὰ νυκτὸς ἡ φρίκη ὁλοτρίγυρα ῥογχάζει·
ἕνας ἀγρυπνεῖ, καὶ οὗτος εἶν᾽ ὁ φύλαξ τῆς ἑσπέρας.

Εἰς τὸν νήδυμον ἂν ἴδῃ ὅτ᾽ ἡ ὅρασίς του ῥέπει,
τὸ θρηνῶδες κ ί τ ε λ λ ί τ ο υ ἐπὶ τῶν γονάτων κρούει·
ἀλλὰ χύνετ᾽ ἕνα ἄστρον, ἢ ἑρπύζουσαν ἀκούει
ς τὰ χαμόκλαδα τὴν σαύραν; διακόπτεται καὶ βλέπει.
Ἡ αὐγὴ ἐξημερόνει· εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦσαν
βλέπεις μόλις κρύαν στάκτην μὲ ὠχρὰ πλατάνου φύλλα·
δέκα λίθους προσκεφάλους, κεκαυμένα τρία ξύλα,
ἕνα ῥάκος . . . οὐδὲν ἄλλο, οὐδὲν ἄλλο παρὰ κνίσσαν.

τῆς ἀφορήτου πρὸς τοὺς πιθήκους θείας ἡδονῆς ζητῶν
ὁ ἀκόρεστος πῆξ πάθος, ἀφοῦ ὅλα τὰ ἐγγίζει,
ἢ ἀκόρεστος πῆξ πάθος θυμᾶται εἰκονικῶς.
Τὴν ἀστακθεικὴν τοῦ πάθου ὀκυμαράκος εἰκονίζει.
τοῦ ἐντόμου χρυσαλλίδος ἰδοὺ τὸ εἶναι τὸ γλαστερό.
Κλαθὸς αἰγὸς ὁ τῶν αἰθέρων ἡ ἀχλὺ νὰ πτερυγίζῃ—
τῶν πτερυγίων του τὴν χάρη νὰ εὐωδιάσῃ νέον ὄν.
ἀπὸ χρώματα καὶ εὐωδίας ν᾽ ἀναδυθῇ νὰ ἐμφανῇ,
ἢ τὴν κλεψίδων τῶν ἀνθέων περιπτύσσει νὰ ἐφιάσῃ,
μὲ τὸν ζέφυρον νὰ πλέῃ σπερμοδόκη σάρκα του.
— Μὲ τὸ ἔαρ νὰ γεννᾷται, μὲ τὰ ῥόδα ν᾽ ἀποθνήσκῃ,

ΠΟΙΗΣΙΣ Ι. ΣΚΙΑΡΕΛΛΗΣ

Η ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ.

—

νὰ σὲ ἀναζητῶ,
εἰς ὅλους τοὺς ἀστέρας,
εἰς ὅλους τοὺς οὐρανούς.
Θὰ κλαίω μου, θὰ κλαίω πάντα,
ἀπὸ τοὺς ἐφιαλτοὺς
ποὺ ἔρχονται νὰ μὲ πνίξουν.
Θὰ ἔρθεις ἐπιτέλους πάλι
Θὰ ἤμουν εὐτυχής!
Θὰ ἔλεγα νὰ φύγῃ,
Θὰ ἔρθῃς Θὰ μὲ σβήσῃ,
τὸν Ἄγγελον τὸν σκληρόν,
ἀνάγκη τῆς ζωῆς μου!
καὶ νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ
νὰ σώσῃ τὴν ψυχήν μου,
ἐκεῖ ποὺ εἶναι τώρα.

Η ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΜΟΥ.

ΕΡΩΣ ΠΡΟΔΟΘΕΙΣ.

Ἄ! τέλος πάντων ἐπροδόθης μόνη.
Ἡ τόση σου ἀποφυγὴ
πρὸς ἐμὲ κλίσιν φανερόνει,
τὸν ἔρωτα διατρανόνει
ἡ αὐστηρά σου ἀγωγή.

Φαίνομ' ἐγὼ, καὶ σιωπαίνεις·
καὶ δὲν περνοῦν πολλαὶ στιγμαὶ,
καὶ φεύγεις, καὶ ποτὲ δὲν μένεις.
Πλὴν μάταιον καὶ ἂν πηγαίνῃς·
ἔρριψες βλέμμα εἰς ἐμέ.

Ἂν κανὲν ἄσμά μου πλησίον
ἀναφερθῇ εἰς τὰ πολλὰ
ὑπὸ τῶν ἄλλων κορασίων,
δὲν λέγεις τίποτε· σημεῖον
ὅτι τὸ ἤκουσες καλά.

Ὅλη πρόφασις πάντα εἶσαι
νὰ μὴ χορεύσωμεν ὁμοῦ·
μόνον ἐμὲ ἀποποιεῖσαι!
Λοιπὸν νὰ στήσῃς προαιρεῖσαι
τὴν ἐκλογήν σου ἐπ' ἐμοῦ·

Νὰ χάνωμεν ὁ λόγος ποῖος
τοὺς χρόνους μας τοὺς εὐτυχεῖς;
Ὤ! πίστευσόν με ἐγκαρδίως,
διὰ τοὺς ἔρωτας ὁ βίος
ὁλόκληρος εἶναι βραχύς!

ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΤΩΝ « ΣΤΙΓΜΩΝ. »

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ «ΛΑΙΛΙΑΣ.»

Τί! δυσσέβεια τοσαύτη τὴν Λαιλίαν μου μολύνει;
ὦ! αὐτὸ ποτὲ δὲν εἶναι! ὦ! δὲν δύναται νὰ γίνῃ!

(*) Ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν τὸ ἀρχαῖον ὀνομάζεται πρόεδρος τῆς ἱερᾶς Συνόδου.

ἐξαιρέτως ἐπὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833 ἐκδοθέντων ἐπισήμων ἐγγράφων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν οἷς ἡ ἐπωνυμία αὕτη ἀπαντᾷ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν ἐγκυκλίων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐν τῇ ὑπογραφῇ τῶν ἐπισήμων πράξεων αὐτῆς καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὑπουργείου. Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν ἐγκυκλίων τοῦ ἔτους 1833 ἀναγινώσκομεν· «Ἡμεῖς ὁ Ἱερὸς Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀποτελούμενος ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ἀθηνῶν, Λακεδαίμονος καὶ Ὕδρας, Σύρου καὶ Τήνου, Ἀργολίδος καὶ Κορίνθου, Καρυστίας καὶ Σκύρου, Χαλκίδος καὶ Ταλαντίου, Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας, Ἀρκαδίας καὶ Μεσσηνίας, Ἀρτης καὶ Πρεβέζης, Ἀμβρακίας καὶ Ἀνακτορίου, Ἀργυροκάστρου καὶ Δρυϊνουπόλεως, Ἐδέσσης καὶ Πέλλης, Ἀμφιπόλεως καὶ Νιγρίτης, Ἀνδρούσης καὶ Καρυστίας, Ἀθανασίου τοῦ Διακρίτου, Ἀνθίμου τοῦ Ἰμβρίου, Ἀνθίμου τοῦ Ἀγχιάλου, Ἀνθίμου τοῦ Γαλατσίου, Ἀνθίμου τοῦ Ἀμασείας, Ἀνθίμου τοῦ Ἐφέσου, Ἀνθίμου τοῦ Ἀδριανουπόλεως, Ἀνθίμου τοῦ Ἰκονίου, Ἀνθίμου τοῦ Ἀλεξανδρείας, Ἀνθίμου τοῦ Ἱεροσολύμων, Ἀνθίμου τοῦ Ἀντιοχείας, Ἀνθίμου τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, Ἀνθίμου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν ἐπισήμων πράξεων αὐτῆς· «Ἡμεῖς ὁ Ἱερὸς Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνελθόντες ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Κυριακῆς τοῦ Πάσχα, ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὑπουργείου· «Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει τῶν Ἀθηνῶν συνελθοῦσα ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Κυριακῆς τοῦ Πάσχα, ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν ἐγκυκλίων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

ἀσθενῶς ἀνταναχλῶντο, κ' ἔστιλβεν ἡ βερενίκη,
καὶ τοὺς εὐσεβεῖς κατεῖχε φόβος καὶ ἁγία φρίκη!

Οὐδαμῶς· οὐδ' ἐσταυροῦσο, οὐδ' Ἀμήν, οὐδ' ἐρυθρίας.
Ὅταν δὲ ὁ μελανόθριξ ἱερεὺς τῆς λειτουργίας,
ὁ Βυζάντιος ἐκεῖνος, μέγας καὶ ὡραῖος θύτης,
εἰς τὰ πρόθυρα ἐφάνη ὥς τι φῶς, ὡς ἀστραπή τις,
μὲ τὴν εὔηχον φωνήν του, μὲ τὸ βλοσυρόν του βλέμμα,
καὶ μὲ τόνον, ὅστις ὄντως συγκινεῖ καὶ νεῦρα κ' αἷμα,
ὕψωσε τὴν θείαν βίβλον κ' ἐξεφώνησε « Σ ο φ ί α! »
τότε ἱερός τις φόβος μ' ἐκυρίευσε, Λαιλία·
τότε μέγας διεδόθη εἰς τὰ γόνατά μου κλόνος,
κ' ἔκρουσα τὴν κεφαλήν μου εἰς τὴν πέτραν τοῦ πυλῶνος.
Πλὴν σὺ ἵστασο ὀρθία· πλὴν οὐδ' ἔκλινες τὸ γόνυ·
πλὴν τὸ τολμηρόν σου βλέμμα τὰ τῶν ἄλλων κατεπόνει,
κ' ἐπλανᾶτο, ἀτενίζον μ' ἐωσφορικόν τι ἦθος
τώρα μὲν τὸν ἱερέα, τώρα δὲ τὸ κύπτον πλῆθος!
Πάντοτε ἀκινητοῦσα, οὐδαμῶς δὲν ἐπτοήθης·
μόνη μεταξὺ τοσούτων τὴν λατρείαν ἀπηρνήθης
πρὸς τὸν ὄντα καὶ πρόοντα καὶ ἐσόμενον, Λαιλία!
Φεῦ! μὴ δύναμίς τις εἶσαι τῆς ἐκείνου ἐναντία;

Μάθε το λοιπόν, Λαιλία! ὁ Θεὸς νὰ μὲ οἰκτείρῃ,
πλὴν ἡμάρτησ' ἡ ψυχή μου· πλὴν τὴν ἦλθε νὰ τὸν σύρῃ
τὴν ὑπόκλισίν της ὅλην καὶ εἰς σὲ νὰ τὴν προσφέρῃ.
Φεῦ! τ' ὁμολογῶ· τὸ κάλλος συνεχῶς μὲ παραφέρει.
Ὠχρὰ ἦσο καὶ θελξίνους, ὡς τ' ἀγάλματα τῶν τάφων·
ἡ παμμέλαινά σου κόμη ἔστιλβ' ἐπὶ τῶν κροτάφων,
κ' ἔβλεπα τὴν γοητείαν τῶν μεγάλων ὀφθαλμῶν σου,
κ' ἔβλεπα τὸ μέτωπόν σου ...
Πρῶτον βλέμμα...καὶ μ' ἐφάνη φῶς, ἀλάβαστρος καὶ γύψος·
καὶ τὸ εἶδα... τόσην εἶδα μεγαλαύχειαν καὶ ὕψος,
ὥστε μ' εἶχε τὰς ἰδέας τοῦ νοὸς ἀναστατώσει·
φρίκην, φρίκην ἐπροξένει ἡ θρασύτης του, ἡ τόση

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ.

Λιγυρόφωνα πουλάκια,
τῆς ὡραίας μου τὰ κάλλη
τὸ καθένα σας ἂς ψάλῃ
᾽ς τῶν ἀνθῶν τὴν κορυφή.
Πῆτέ την πῶς ἔχει μάτια
δυὸ φωστῆρες ποῦ μαγεύουν,
ποῦ σὰν βέλη μὲ τοξεύουν,
χεῖρας πόδας μοῦ δεσμεύουν,
τὴν φεδρότητά μου βλάπτουν,
τὴν ζωήν μου ὑποσκάπτουν,
εἰς τὸ στῆθός μου ἀνάπτουν
μίαν φλόγωσιν κρυφήν.

Ἂν δ᾽ αὐτὴ σᾶς ἐρωτήσῃ
μὲ γλυκύτατα λογάκια,
ποιὸς σᾶς ἔστειλε, πουλάκια,
νὰ μ᾽ εἰπῆτε ὅλ᾽ αὐτά;
« Φίλος τις, ἀποκριθῆτε,
ποῦ περνᾷ τὸ βράδυ, βράδυ,
σὰν πουλὶ ἀπὸ κοπάδι
ὁποῦ μένει ᾽ς τὸ σκοτάδι·
σὰν χλωμὸ, χλωμὸ φεγγάρι,
ὁποῦ ἔχασε τὰ θάρρη,
μιὰ ἀκτινά της νὰ ᾽πάρῃ,
καὶ δειλὰ τὴν χαιρετᾷ. »

Ἐνῶ τοῦτα τὴν λαλεῖτε,
᾽ς τὸν λαιμό της μιὰ πετάξτε,
κ᾽ ἕνα φίλημα ἁρπάξτε
κλέπτικα κ᾽ ἐξαφνικά.
Νὰ σᾶς ᾽δῶ, μικρὰ πουλάκια!
φρόνιμα ὅσο ᾽μπορεῖτε,
κ᾽ ἐπομένως θὰ ἰδῆτε
πόσον θὲ ν᾽ ἀνταμειφθῆτε!
Χειρεύγνώμων θὰ σᾶς στείλῃ
σιταράκι καὶ τριφύλλι,
καὶ νεράκι, ἀπὸ τὰ χείλη
τῆς θεᾶς μου τὰ γλυκά.

IX.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

—

ΕΞ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ
« Ο ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ. »

—

ΧΡΗΣΤΙΝΑ.

Θὰ φύγῃς, Φλῶρε; . . .

ΦΛΩΡΟΣ.

Ναί! εἶχα κ' ἐγὼ ζήσει
ἓν ἔτος λαμπρὸν εἰς τῆς ζωῆς τοὺς κήπους,
κ' εἰς αὐτὸ μόνον ὡς καθρέπτην πάλλει
τὸ παρελθὸν, τὸ μέλλον καὶ τὸ παρόν μου!
Χρηστίνα! ἔσο ὡς Ἑλληνὶς γενναία·
ἰδὲ τὴν ὄψιν καὶ τὸν βραχίονά μου . . .
καὶ θάρρυνέ με ἀντὶ νὰ μ' ἀφοπλίζῃς
Ναί! τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄρωμα λαμβάνω,
τοὺς παλμοὺς ὅλους συλλέγω τῆς καρδίας,
τὴν μαύρην πνοὴν προσθέτω τῆς ζωῆς μου·
τὰ συνενόνω μὲ ὅλον μου τὸ αἷμα,
καὶ μίαν φλόγα μυρίπνοον ἀνάπτων,
σὲ τὰ προσφέρω ὡς τελετήν . . . Πλὴν φεύγω!
κλαγγὴ πολέμου τὰ στήθη μου γεμίζει.
Μίαν καρδίαν ἔχω· κ' ἐνῶ εἰς ταύτην
φοβερὰ, φρικτὴ βοὴ ἀνακυκᾶται,
ἕνας Θεὸς μὲ δίδει τὸν κεραυνόν του,
σὺ μὲ τὸ νεύεις καὶ ἡ Πατρὶς τὸ θέλει!

Ὦ! ἄφες, ἄφες, Ἀρχάγγελοι θανάτου,
τῆς Εἰμαρμένης νὰ σείσωμεν τὸν ὕπνον,
ὃν ἡ Εὐρώπη φοβεῖται καὶ θωπεύει·
ἄφες, εἰς πρώτην θανατηράν μας κροῦσιν
τὸ κράτος τοῦ βαρβάρου προκυλινδοῦντες,
ἡμεῖς καὶ πάλιν νὰ κράξωμεν: « Εὐρώπη,
τῆς Ἀνατολῆς τὸ ζήτημα ἐλύθη! »
Ἄ! ναὶ, Χρηστίνα! ὁ Ὄλυμπος ν᾽ ἀνάψῃ,
νὰ περιτρέχῃ τὰς βρύσεις του φλοκάτα,
νὰ περαιωθῇ τὸ ᾆσμα τοῦ Φεραίου,
κ᾽ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ γῆ παλινδρομοῦσα,
τὰ κράσπεδά της μὲ σέβας ν᾽ ἀσπασθῇ!
Ἀρκεῖ· τὸ ἔργον μυρσῖναι στεφανόνουν,
καὶ ἡ ἀπόφασίς μας ἐγράφη πλέον
εἰς τὴν ἀργυρᾶν τῆς Εἰμαρμένης κάλπην,
κ᾽ εἰς τὴν ψυχήν μου, ἥτις κυμαινομένη,
τὴν ὥραν ταύτην φλογώδης μ᾽ ἀερίζει. —
Χρηστίνα μου, τί λέγεις;

ΧΡΗΣΤΙΝΑ.

Ὅτ᾽ ἡ ψυχή σου
τῆς φλογὸς ἔχει τὴν πρὸς τὰ ὕψη τάσιν,
καὶ ὅτι μόνην λαμπρὰν ἀντίζηλόν μου
εἰς τὴν ψυχήν σου εὑρίσκω τὴν Ἑλλάδα.
Δύσμοιρος ἐγὼ, πλὴν εὐτυχὴς συγχρόνως!
Νὰ κλαίω μόνον καὶ ν᾽ ἀγαπῶ ἐπλάσθην·
κ᾽ ἐνῷ τρομάζω τὰ βίαιά σου πάθη,
κ᾽ εἰς αὐτὰ, σκληρὲ, μὲ κάμνεις νὰ πλανῶμαι!
Ὅταν, ὦ Φλῶρε, σὲ εἶδα κατὰ πρῶτον
μάρτυρα πένθους χλωμὸν, δεδακρυσμένον,
Ἄγγελος Θεοῦ ἐξόριστος μ᾽ ἐφάνης,
ὅστις δὲν κρατεῖ τὸν κεραυνὸν εἰς χεῖρας,
ἀλλ᾽ εἰς τὰ χείλη τὸ ῥόδον τῆς ἀγάπης·
ἀλλὰ σὲ εἶδα, σ᾽ ἐγνώρισα, μὲ φθάνει! . . .

ΧΡΗΣΤΙΝΑ.

Ἔχεις, ἀπάνθρωπε! καρδίαν,
ἡ ἡ Πατρὶς εἰς ταύτην ἀπελιθώθη;
Φεῦ! ἂν δὲν φθάνῃ ὁ πόνος τῆς ψυχῆς μου,
δὲν σὲ κινοῦν εἰς οἶκτον, δὲν σὲ ταράττουν
μητρὸς πενθούσης οἱ τεθλιμμένοι θρῆνοι;

ΦΛΩΡΟΣ.

Ἂν μὲ κινοῦν εἰς οἶκτον, σὺ τὸ γνωρίζεις·
καὶ πόσον πάσχω καὶ σιωπῶ... Χρηστίνα,
οὐδὲ τοῦ ᾅδου ἡ κόλασις μαντεύει!...
Πλὴν σὺ δὲν εἶδες, γλυκύθυμε παρθένε,
τὴν ἀτυχῆ Παλμύραν τοῦ Κωνσταντίνου!
Νύμφη βασάνων καὶ νύμφη γοητείας,
εἰς τὸν ἀρρὼν κυμᾶται γλαυκῆς θαλάσσης,

Πότε κλεισμένος μὲ τ' ἄνθος τῶν ἡρώων,
εἰς κρυφοῦ κόσμου ἀφίνεσο χιμαίρας,
πότε τὰ χείλη σεμνοπρεπῶς δαγκάνων,
νὰ κρυβῇς ὥρμας εἰς μοναχοῦ μανδύαν,
καὶ πότε πάλλων, βιγῶν ἐνώπιόν μου,
μὲ ὠχρὰν ὄψιν ἐστρέφεσο βιαίως,
καὶ «ὅταν πιάσῃς νὰ μ' ἀγαπᾷς, Χρηστίνα,
ἡ Πατρὶς ἴσως (μοὶ ἔλεγες,) μὲ σώσῃ!»
Φεῦ! ἡ ἀθλία! ἰδοὺ συντρίβει πλέον
γαῦρος ἀετὸς τ' ἀνθοστεφῆ δεσμά του,
κ' ἐνῷ τὰ ὕψη ὀργόνει τῶν αἰθέρων,
ἔρημον, νεκρὰν μ' ἐγκαταλείπει.

ΦΑΩΡΟΣ.

Κλαίεις; ...
Ἄ, μὰ τὴν πληγὴν αὐτὴν ὁποῦ λατρεύω,
τὴν πληγήν, ἥτις ἀθανασίαν δίδει,
πᾶν δάκρυόν σου θὰ πληρωθῇ μὲ αἷμα,
ἕκαστος στεναγμός σου μὲ βροντὴν μίαν...
Χρηστίνα! ...

καὶ ὅταν μόλις εἰς ἔαρος πρωΐαν
νωθρὰ τοῦ ὕπνου τὸ νέκταρ ἀποσείῃ,
καὶ τὸ λευκόν της ἀκτινοτρέμῃ πέπλον
εἰς τοὺς ἑλιγμοὺς θαλάσσης ἀνθοφύτου,
ὦ! τότε, τότε ἀπὸ θολὴν νεφέλην,
ἥτις μυστικὴ πετᾷ καὶ φωσφορίζει,
βοή, ὡς θρόνου βωβὰ κρημνιζομένου,
« ἢ ἐγερθῆτε, θρηνώδης ἀνακράζει,
« ἢ μὲ τοὺς νεκροὺς ἀλλάξατε οὐσίαν! »
Ναί! ναί, Χρηστίνα· λευκόχρους γαλαξίας,
γέφυρα κρυφὴ ἐλπίδων ἀμοιβαίων,
τὴν χώραν ταύτην κ' ἐκείνην συνενόνει,
καὶ λέγουν ὅτι περὶ δυσμὰς ἡλίου
δύο θλιβεραὶ κινοῦσι χελιδόνες
ἀπὸ τῆς Πνυκὸς καὶ τοῦ χρυσοῦ Βοσπόρου,
κ' εἰς τῆς ὁδοῦ τὸ μέσον συναπαντῶνται...
Ἡ μία χύνει ὀλολυγμὸν ὀδύνης,
μολπὴν ἡ ἄλλη ἐλπίδος παρηγόρου,
καὶ ἀφοῦ κλαύσουν μίαν στιγμὴν, ἀνοίγουν
πτέρυγα δειλὴν, χωρίζονται καὶ φεύγουν!...
Αὐτῆς ὁ θρῆνος, εἰπέ με, δὲν σὲ θλίβει;
δὲν σὲ πλανᾷ τῆς ἄλλης τὸ τρέμον ᾆσμα;
Ἄ! νὰ συνενωθῶσι, Χρηστίνα, πάλιν·
νὰ μὴ μᾶς σχίζουν μὲ στεναγμοὺς τὰ στήθη,
καὶ μίαν στέγην ἀνθόπλεκτον νὰ ἔχουν,
ὡς ἔχουν μίαν, Θεέ μου! καὶ τὴν φύσιν.
Ὦ νέα! θέλω, καὶ θέλεις σὺ μαζή μου,
Ἀμφικτυόνων δομήγυριν νὰ ἴδω,
ἥτις νὰ μ' ἐνθυμίζῃ, ἐκτὸς τοῦ Φλέσσα,
τὸν Ὑψηλάντην, τὸν εὐγενῆ Φεραῖον,
τοῦ Μελιδόνου τὴν τελευτὴν, καὶ ὅλην
τοῦ Σκενδὲρ-Μπέη τὴν σιδηρᾶν κοιτίδα!
Θέλω, καὶ θέλει ἕνας Θεὸς μαζή μου,

ἡ πολεμόπνους σημαία τῶν θριάμβων
νὰ μὴ ἐλκύῃ ἓν δάκρυ συμπαθείας,
καὶ νὰ μὴ στρέφῃ τῶν θαλασσῶν ὁ Ἄρης
χαῦνον ἀπειλὴν χιλίων πυροβόλων
κατὰ τῶν τέκνων τοῦ Φλέσσα καὶ Μιαούλη!

ΧΡΗΣΤΙΝΑ, ὑψοῦσα τὴν σημαίαν.

Ὦ! δότε με, δότε σημαίαν καὶ δόρυ!
Υἱοὶ τῶν Ἑλλήνων, χωρεῖτε θρασεῖς·
εἰς νίκην σᾶς φέρει γλυκύθυμος κόρη,
κι' ἂν σβύσ' ἡ πνοή της, δεχθῆτέ την σεῖς.

ΦΛΩΡΟΣ.

Ὦ! τῆς φωνῆς της τὴν μουσικήν . .! Παρθένε,
ἄνοιξε πάλιν τοὺς ὀφθαλμούς· ἐγείρου,
καὶ πρὶν ὁ νοῦς μου ἀνάρπαστος ἐκφύγῃ,
ἀγάπης κύκνε, βροντὰς πολέμου ψάλε! . .

ΧΡΗΣΤΙΝΑ.

Ποῦ ἤμην, Φλῶρε; τί ἔβλεπα; . . .

ΦΛΩΡΟΣ.

Ἓν ἄστρον
εἰς τοῦ Μαρτίου τὴν κόμην ν' ἀνατέλλῃ,
κι' αὐτὸ τὸ ἄστρον, Χρηστίνα μου, ἠξεύρεις;
τοῦ Κωνσταντίνου τὸ μνῆμα θὰ φωτίσῃ!

—

Ὁ ΑΣΤΗΡ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ.

Χῦνε τὸ φῶς σου τὸ πικρὸν, εἰς νέφη μαῦρα χῦνε,
καὶ μὴ χρυσόνῃς, ἥλιε, τὰ προσφιλῆ σου ὄρη·
ἢ, ἂν τὸ φῶς σου χλευασμὸς τῆς εἱμαρμένης ἦναι,
ἀκτῖνα πένθους δι' ἡμᾶς καὶ καταισχύνης φόρει.
Ναί! ὅστις μίαν σου αὐγὴν ἀπὸ τὴν Πνύκα βλέπει,
ἢ νὰ συντρίβῃ τὰ δεσμὰ ἢ ν' ἀποθνήσκῃ πρέπει.
Φεῦ! σὲ ἠσπάσθην ἄλλοτε πυρίπνουν νεκυίαν·
κι' ἐφάνης ὡς ὁ Διάκος μας πολεμιστὴς ὡραῖος,

κ' εἰς τῆς ζωῆς μου ἤλπισα τὴν πλάνον ἡλικίαν
σὺ νὰ μᾶς φέγγῃς νικητὰς κ' ἐγὼ νὰ πέσω νέος.
Ἐλπὶς ματαία! δὲν ἠχοῦν παιᾶνες δόξης πλέον,
κ' ὑπὸ ἰτέαν κάθημαι, νεκρὸν τὸ Ἔθνος κλαίων.
Ἐνῷ ἀπὸ τὰ κρύσταλλα τοῦ θρόνου του κατέβη
ὁ Μοσχοβίτης ἀετὸς, ἐκπλήττων τὴν Εὐρώπην,
ἐνῷ ἡ μία πτέρυξ του τὸν Δούναβιν σαλεύει,
καὶ φλέγει τοὺς ὠκεανοὺς ἡ ἄλλ' εἰς τὴν Σινώπην·
ἡμεῖς... ἡμεῖς, νωθρότεροι τοῦ Τούρκου, ἠρεμοῦμεν,
καὶ, ἀρνηθέντες τὸν σταυρὸν, μὲ Τούρκους συμμαχοῦμεν!
Βροντᾷ ματαίως δι' ἡμᾶς ἡ Νέμεσις ἡ θεία,
ματαίως φλοῖσβος αἵματος ῥαίνει τὴν γῆν ὡς μύρον·
ματαίως μεταξὺ καπνοῦ ἡ δόξα κ' ἡ θρησκεία
κοσμοῦσιν ὅπλα μαχητῶν καὶ μνήματα μαρτύρων.
Ματαίως! Λίθοι σήμερον ψυχροῦ κοιμητηρίου,
ἀναισθητοῦμεν βλέποντες τὴν δάφνην τοῦ Μαρτίου.
Ὦ! μὴ τινάσσῃς, Μακεδὼν, ὀργίλος τὰ δεσμά σου,
μὴ σείῃς χαίτην ἀλγεινὴν ὁ τῆς Ἠπείρου λέων·
πρὶν ἐκ τοῦ τάφου μᾶς ἰδῇς, Παλαιολόγε, στάσου,
καὶ καῦσε, καῦσε λίβανον πρὸ τοῦ Μωάμεθ πλέον.
Ναὶ, μάρτυς! πίστις, ἀρετὴ, ἐλπίδες, ἀναμνήσεις,
τὸ πᾶν μᾶς ἐγκατέλιπε, τὸ πᾶν μαραίνει φθίσις.
Καὶ ὅμως γράφε δι' ἡμᾶς μὲ θάμβος, Ἱστορία,
πῶς χθὲς ἀκόμ' ἠγέρθημεν θανάτου σταυροφόροι·
πῶς ἀνεστήθ' ἡ ζηλωτὴ τῶν Πλαταιῶν ἀνδρία,
κ' ἓν ἔθνος προεδίκασε μὲ τὸ βαρύ μας δόρυ.
Εἰπὲ, πῶς μόνην εἴχομεν τὴν ἔνδειαν ὡς κλῆρον,
ἐνίκων οἱ Μιαοῦλαί μας καὶ ἔψαλλεν ὁ Βύρων.
Ὁποία σήμερον, Θεέ! μεταβολὴ ὁποία!
Ψαλιδισμένα τὰ πτερὰ σιγοῦν τῶν ἡμιθέων,
καὶ θλῖψις μόνον, μαρασμὸς, ταπείνωσις, δειλία,
ἰδοὺ τὸ τέλος τῶν μαχῶν κ' ἡ μοῖρα τῶν γενναίων....

ἰὰ καὶ τὸ λάμπον βλέμμα μας δὲν χύνει πῦρ ὡς πρῶτα,
καὶ μία δάφνη δὲν κοσμεῖ τὰς ὄχθας τοῦ Εὐρώτα.
Ὁ Χατζῆ-Πέτρος;... Ἄπατρις, τὴν χαίτην ταπεινόνει,
τὸ ὕψος χάν' ἡ ἀκουστὴ νεότης τῶν Γριβαίων,
τὸ ἔαρ τῆς ἀνδρίας σου πενθεῖς, Κολοκοτρώνη,
καὶ σὺ, Τσαβέλλα, τήκεσαι, τὴν Κλεισοβάν σου κλαίων.
Εἰς ξένην κ' ἔρημον ἀκτὴν θρηνολογεῖ σκιά τις,
καὶ εἶναι ὁ μονόχειρ μας — νεκρὸς πλὴν ἀποστάτης.
Τὴν νύκτα, λέγουν, ὡς ἀκτὶς ὠχρὰ τοῦ φθινοπώρου,
περίλυπόν τι φάντασμα ἐν σιωπῇ προκύπτει,
καὶ, βλέπον δούλην τὴν Σιὼν τοῦ θλιβεροῦ Βοσπόρου,
ὁμοῦ μὲ τ' ἄστρα σβύννεται κ' ὑπὸ τὸ μνῆμα πίπτει.
Ὦ! σὲ γνωρίζουν οἱ παλμοὶ τῶν καρδιῶν μας· μεῖνε,
κ' εὐλόγει τὴν ἐκδίκησιν, Μονάρχα Κωνσταντῖνε!
Ἓν ῥόδον εἰς τὸ μνῆμά μας ἰσχνὸν νὰ μὴν ἀνθήσῃ,
νὰ πέσουν ἐκ τῆς θήκης των τὰ ξίφη ῥαγισμένα,
Σειρὴν κἀμμία καὶ νεκροὺς νὰ μὴ μᾶς κελαδήσῃ,
κ' εἰς τῆς θαλάσσης, Κλεισοβα, νὰ πέσῃς τὸν πυθμένα,
ἂν μὲ τὰ ξίφη τὰ γυμνὰ στρατοὶ καὶ στρατηλάται
τοῦ Πίνδου δὲν διέλθωμεν τὰς κορυφάς· — Ὁρμᾶτε!
Ὁρμᾶτε! εἰς τὸν Σπερχειὸν ὁ Διάκος περιμένει·
τὰ νέφη σχίζ' ἡ δεξιὰ τοῦ Γερμανοῦ... κτυπᾶτε!...
Κτυπᾶτε! μὲ τὸν λόχον του ὁ Βότσαρης προβαίνει,
ὁ Καραΐσκος εἰς ἀχλὺν νυκτὸς ἀνταναικλᾶται...
Ἂς χύνουν αὔραν αἱ πτυχαὶ τῆς εὐγενοῦς σημαίας·
μαζή μας πάλιν ὁ υἱὸς νικᾷ τῆς Καλογραίας!
Ναὶ, Ῥήγα! πάλιν τῶν βουνῶν μᾶς περιπνέ' ἡ αὔρα·
θολὴ πυρῖτις καὶ λευκὴ φλοκάτα κυματίζουν,
καὶ ἀπὸ κάμινον φλογῶν καὶ ἀπὸ νέφη μαῦρα
ἀστράπτουν βλέμματα γοργὰ καὶ ξίφη σπινθηρίζουν.
Ἐμπρὸς, ἂν θάνατος γλυκὺς ἡ δόξα περιμένῃ·
ἡ πίστις μ' ἄνθη εὔοσμα τοὺς ἀθλητάς της ῥαίνει.

Ὁ ΑΣΠΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΕ' ΜΑΡΤΙΟΥ,

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΕΝ ΕΘΝΙΚΩ ΣΥΜΠΟΣΙΩ ΕΠΙ ΚΑΤΟΧΗΣ.

Νὰ φύγωμεν τὸ ἐνεστὼς ἄνευ χαρᾶς ἢ πόνου,
τὴν μνήμην νὰ πλανήσωμεν εἰς πράξεις εὐκλεεῖς,
καὶ, τὰς ἐρήμους σχίζοντες τοῦ παρελθόντος χρόνου,
αὐτὰς νὰ συνοικίσωμεν, φυγάδες τῆς ζωῆς.

Ὅταν ἡ πλάνη τοῦ θνητοῦ ὡς ἄνθος φυλλορρέῃ,
διὰ τῆς μνήμης ἐπιζῶν, χρυσῆν εἰκόνα κλαίει.

Παιδίον ἤμην κ' ἔπαιζα μὲ τῆς ζωῆς τὰ κρίνα,
ὁπότε κόρη ἔνοπλος μ' ἀπήντησε γοργή·
τὸ μαγνητίζον βλέμμα της ἔθλᾶτο εἰς ἀκτῖνα,
καὶ ὡς ἡ πρώτη ἔστιλβε τῆς πλάσεως αὐγή.

Τίς ἦτον; . . . μὲ τὴν ἀστραπὴν τῆς Κλείσοβας ὡς δόρυ,
καὶ μὲ τὸ σύνθημα «Ἑλλὰς» διήρχετο ἡ κόρη.

Τὸ πᾶν γηράσκει· ὠχριοῦν τὸ κάλλος, ἡ νεότης,
ἡ γοητεία σβύνεται, ἡ ἔκστασις περᾷ,
κ' ἐπὶ τῆς εὐτυχίας μας, ἀλλοίμονον! τῆς πρώτης
ἡ μνήμη ἡ ἀκοίμητος στενάζει θλιβερά.

Εἰς ὕπνον ἤδη ἔκλινεν ἡ μάρτυς τῶν ἀγώνων,
καὶ τὴν φρουρεῖ παρήγορος ἡ δυστυχία μόνον.

Ἂς κοιμηθῇ . . . Ὦ! δότε με κιθάραν νὰ τονίσω,
εἰς ὄνειρα τὸ πνεῦμά της νὰ στρέψωμεν γλυκά·
μὲ τῆς σημαίας τὰς πτυχὰς τὴν κόρην ν' ἀερίσω,
κ' « ἐγείρου! νὰ τὴν εἴπωμεν· ὁ Βότσαρης νικᾷ. »

Φεῦ! ποία ἦτον, βαίνουσα εἰς μαύρην καταιγίδα
μὲ τὴν φλοκάταν ἀργυρᾶν, μὲ φλέγουσαν πλεξίδα;

Ὡραῖος ἦσο, Μάρτιε, εἰς τὴν μονὴν τῆς Λαύρας,
τὸ ξίφος ὅταν ἔστεφες μὲ μύρτα νεαρά,
καὶ ἡ σημαία, σχίζουσα καπνοῦ νεφέλας μαύρας,
εἰς ὅπλ' ἀπεικονίζετο κ' εἰς βλέμματα πυρά.

«Ἀνάστα!» εἶπεν ἡ φωνὴ τοῦ Γερμανοῦ βαρεῖα,
καὶ μετὰ τοῦ Ἀράτου της ἀνέστ' ἡ Ἀχαΐα.
Καὶ βλέπω· θραύει τὰ δεσμὰ τοῦ Πέλοπος ἡ κόρη,
αἱ νῆσοι φλόγας ζώνονται καὶ φλόγας ἐξεμοῦν,
καὶ τῆς ἀλκίμου Ῥούμελης ἀντιλαλοῦν τὰ ὄρη,
ἐνῷ μαζή της Ὄλυμπος καὶ Πίνδος ἐξορμοῦν.
Ὦ! νὰ γνωρίζω ἤθελα τὴν σφαῖραν τὴν ἁγίαν,
τὴν πρώτην, ἥτις ἔπεσεν εἰς Τούρκου πανοπλίαν!
Ἐδῶ ταχὺς ὁ Στάϊκος, μετρῶν τὸ Παλαμῆδι,
ὡς ἀποστάτης Ἄγγελος τὰ ὕψη ἀπειλεῖ·
ἀκόμη πλὴν ὁ ἥρως μου τὸ σύνθημα δὲν δίδει,
κ' ἐπὶ τὰ τείχη φέρεται ἐν ἀργυρᾷ στολῇ.
Τὴν δὲ πρωΐαν;— ὦ χαρὰ καὶ θάμβος τῶν Ἑλλήνων!—
σταυρὸς ὑψοῦται, ἀστραπὰς μέχρι Ταινάρου χύνων.
Ἐκεῖ ἀνοίγει τὸν χορὸν πολεμιστὴς ὡραῖος·
« ὅστις χορεύσει μετ' ἐμοῦ, τοὺς Τούρκους πολεμεῖ. »
Καὶ σύρει, σύρει τὸν χορὸν ὁ Ὀδυσσεὺς ματαίως,
πλὴν μετ' ὀλίγον ἑκατὸν εὐζώνους ἀριθμεῖ.
«Μὲ φθάνουν!» λέγει· καὶ, νικῶν εἰς τῆς Γραβιᾶς τὸ Χάνι,
τῆς Μούσης τῆς ἀνθοστεφοῦς τὸ φίλημα λαμβάνει. (*)
Τὰς Θερμοπύλας του κρατῶν εἰς εὐγενῆ ἀγκάλην,
ὁ Διάκος ὁ περίβλεπτος νικᾷ εἰς Σπερχειὸν,
κ' ἐπαναφέρων σύσσωμον τὴν Περσοκτόνον πάλην,
εἰς δέκα πίπτει φάλαγγας καὶ θνήσκει μειδιῶν. . .
Κατ' ἔτος εὐσεβὴς λαμπὰς ἐπὶ τοῦ τάφου καίει,
φυσᾷ ἡ αὔρα τῆς αὐγῆς καὶ ἡ λαμπὰς ἐκπνέει.
Πετοῦν ἐπὶ τὴν Τένεδον τρεῖς στόλοι πυκνωμένοι·
σημαία λέμβου φαίνεται καὶ πρόσοψις θολή . . .
«Πῦρ καὶ Κανάρης!» ἀντηχεῖ φωνή τις ῥηγνυμένη,
καὶ τ' ὄνομα πυρίφλεκτον τρεῖς στόλους πυρπολεῖ.

(*) Τοῦ ἀοιδίμου φίλουμου Ζαλοκώστα, ὑμνήσαντος τοσοῦτον θεσπεσίως τὴν νίκην τοῦ ἥρωος.

Χαῖρε, Κανάρη! μεταξὺ πυρὸς καὶ τῆς ἀβύσσου,
ἀντανακλᾶται ὡς Θεοῦ ἡ σκοπεινὴ μορφή σου.
Ὤ! τότε ἦσο τῶν ἐθνῶν, Πατρὶς, ἡ γοητεία·
τὸ μέτωπόν σου ἔστεφεν ἡ δάφνη τῶν βουνῶν,
ὁ Καραΐσκος ἐν χρυσῇ ἐνίκα πανοπλίᾳ,
καὶ τ᾽ ὄνομά σου, ἔθνησκεν ὁ Βύρων, ἐκφωνῶν.
Ὠχρὰ κοιμᾶσαι σήμερον ὡς τὸ ἐν Βάρνῃ θῦμα,
καὶ μόνον ἔχεις κλῆρόν σου τὸ αἶσχος ἢ τὸ μνῆμα...
Ὦ φίλοι! ὅταν ὁ Θεὸς ἓν ἔθνος ἀνεγείρῃ,
τὸ περιλυμένον τέκνον του ἐξ ὕψους βοηθεῖ·
κ᾽ ἐνόσῳ φεύγων ὁ καιρὸς τῆς γῆς τὸ μέλλον σύρει,
πετοῦν αἱ ὧραι καὶ χρυσοῦς ὁ Μάρτιος ἀνθεῖ.
Θαρρεῖτε! μένει δι᾽ ἡμᾶς ἡ ψῆφος τοῦ Κυρίου,
καὶ θάλλει κ᾽ ἐπανέρχεται τὸ ῥόδον τοῦ Μαρτίου.

Πατρίδος κύκνος, γεννηθεὶς ὑπὸ σκιὰν σημαίας,
δὲν κρούω λύραν θελκτικὴν εἰς δούλους μισθωμένους·
τὴν δάφνην τὴν καλλίμοχθον σᾶς φέρω τῆς Κριμαίας,
καὶ ἁγιάζω τὰς πληγὰς τοῦ ὑβρισθέντος Γένους.
Περνᾷ ταχύπους ὁ καιρὸς, αἱ θλίψεις διαβαίνουν,
κ᾽ ἡ μνήμη κ᾽ ἡ ἀπόδοσις παρὰ τῷ Πλάστῃ μένουν.
Πρὸς τὸν Θεὸν ὑψόνοντες μὲ πόνον τὰς καρδίας,
εἰς συμφορὰς ἀντέχομεν, εἰς ὕβρεις καρτεροῦμεν,
καὶ τὴν φιάλην πίνοντες, Θεέ! τῆς δυστυχίας,
δὶ ἄλλους, ὄχι δὶ ἡμᾶς, τοὺς πόνους λησμονοῦμεν.
Ὁμοίως ἐκ τοῦ Γολγοθᾶ, Θεὸς κ᾽ εἰς τὸν σταυρόν του,
ὁ Ἰησοῦς ἐδέετο ὑπὲρ τῶν διωκτῶν του!
Τῆς γῆς Παρίαι, φεύγοντες τῆς γῆς τοὺς παραδείσους,
μὲ οἶκτον ἀτενίζομεν τὰ φονικά της μίση·
ἀλλ᾽ ἂν ἐκ τῆς πορείας της ἐκπέσ᾽ εἰς τὰς ἀβύσσους,
τὴν χεῖρα θὰ προτείνωμεν κ᾽ ἡ γῆ θὰ σταματήσῃ.

Θαῤῥεῖτε! . . . ὅπου τὰς ψυχὰς δεσμεύ' ἡ ἀνομία,
ἐκεῖ δικάζει ὁ Θεὸς καὶ γράφ' ἡ Ἱστορία.

—

Ο ΣΚΟΠΟΣ.

Μὲ τὸ κράνος βαρὺ 'ς τὸ σκοτάδι,
μὲ τὴν λόγχην σὲ χέρι θρασύ,
'ς τὴ φωτιὰ, ς τὸ βουνὸ, 'ς τὸ λαγκάδι
τὴν πατρίδα φυλάττω· « τίς εἶ; »

Κουρασμένη σὲ θάφνη ἀποκάτω
γύρε τώρα, Πατρίδα μου ἐσύ·
ἄγρυπνός σου σκοπὸς σὲ φυλάττω
ὡς νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα . . . . « τίς εἶ; »

Οὐρανὸς γαλανὸς ἀπὸ 'πάνω,
τρέμ' ἡ πούλια 'ς τὸ πλάγι χρυσῆ·
συντροφιά μου τ' ἀηδόνι τὸ πλάνο,
τραγουδάει μαζή μου· « τίς εἶ; »

Τὸν χειμῶνα τὰ ἔλατα γέρνουν,
πέφτει χιόνι, βροχὴ περισσή·
τρικυμίαις, σκοτάδια μὲ δέρνουν,
πλὴν τὰ πνίγ' ἡ φωνή μου· « τίς εἶ; »

'Σ τὴ φωτιὰ τὰ παιδιὰ ξαπλωμένα,
ἄλλοι παίζουν, κοιμοῦντ' οἱ μισοί . . .
κοιμηθῆτε, συντρόφια καϋμένα,
νυχτερεύει τὸ χρέος· « τίς εἶ; »

Κρότος ὅπλων! ἐφόδου σημεῖα . . .
στῆτε, στῆτε, τὸ σύνθημα σύ·
—Σάντα Ῥόζας—κ' ἐγὼ, Σφακτηρία.—
Εἶσθε φίλοι, περνᾶτε· « τίς εἶ; »

Τ' εἶν' ὁ κόσμος γιὰ 'μᾶς τὰ λιοντάρια;
πατρὶς, δόξα, γυναῖκες, κρασί·
σὲ μυρσίνης μᾶς θάφτουν κλωνάρια,
καὶ ἡ Μνήμη φωνάζει· « τίς εἶ; »

Κἄπου, κἄπου καμμιὰ μαυρομμάτα
(ἄχ! ποιὸς ψεύτης τὸ κάλλος μισεῖ;)
σὰ νεράϊδα μοῦ κόβει τὴ στράτα,
σὰν ἱππότης τὴν λέγω· « τίς εἶ; »
Ὁ πολίτης... τί τίτλος! ἄ, κρίμα·
ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου νοσεῖ!
αἰτὸς εἶνε κλεισμένος σὲ μνῆμα,
κ' εἰς κανένα δὲν λέγει· « τίς εἶ; »
Κ' ἐγὼ πρῶτα περνοῦσα 'ς τὰ δάση
μὲ ψυχὴ φοβισμένη, μισή·
πλὴν ὁ Ἄρης ἂν τώρα περάσῃ,
κ' εἰς τὸν Ἄρη θὰ κράξω· « τίς εἶ; »
Μόνον ὅταν διαβαίνουν ἐμπρός μου
ψαλμῳδίαις, λαμπάδαις, πυρσοί,
σταυρωμένος περνᾷ ὁ Χριστός μου,
καὶ δὲν λέγω 'ς ἐκεῖνον· « τίς εἶ; »
Κουρασμένη σὲ δάφνη ἀποκάτω
γύρε, γύρε, Πατρίδα μου ἐσύ·
ἄγρυπνός σου Σκοπὸς σὲ φυλάττω,
ὡς νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα..... « τίς εἶ; »

—

Ο ΕΘΝΟΦΥΛΑΞ.

Σηκωθῆτε, σηκωθῆτε
ἀπ' τὸν ὕπνο τὸν βαθύ,
κ' ἐμπρὸς ὅλοι, μὴν ἀργῆτε,
τὸ τουφέκι, τὸ σπαθί!
Εἰς τὸ βῆμα τὸ ταχύ σας
κ' εἰς τὴν λόγχη τὴν βαρειὰ
ἂς ἀναστηθοῦν μαζή σας
δάση, πόλεις καὶ χωριά.

Φθάνουν πλέον τόσοι χρόνοι
'ντροπιασμένοι, ταπεινοί,
ποῦ τὸ αἴσχος μᾶς πλακόνει
κ' ἡ ψευτιὰ μᾶς τυραννεῖ.

Παντοῦ τώρα μπαγιονέττα,
παντοῦ θάρρος καὶ φωτιά...
Τρέξ' ἀηδόνι μου, κ' εἰπέ τα
εἰς τῆς Κύθνου τὴν ἰτιά.

Σὲ δαχτυλιδένια μέση
τὸ σπαθὶ κ' ἐγὼ φορῶ,
κι' ὅπως θέλω καὶ μ' ἀρέσει
τὴν πατρίδα μου φρουρῶ.

Ἂν τὰ χέρια προδοσία
νὰ μοῦ δέσῃ προσπαθῇ,
« Στάσου, λέγω, τολμητία!
Παλαμῆδι καὶ σπαθί! »

Δὲν 'ντροπιάζω τ' ἅρματά μου,
τὰ στολίζω μὲ μυρτιὰ,
καὶ βοΐζει τ' ὄνομά μου
'ς τοῦ δεσποτισμοῦ τ' αὐτιά.

Φοιτητὴς καὶ στρατιώτης
σὰν τὸ σύννεφο περνῶ,
κ' εἶμαι δίκοπη νεότης,
ἀστραπὴ μὲ κεραυνό.

Ῥίχν' ἡ πούλια 'ς τ' ἅρματά μου
μυστικαῖς ἀκτίναις τρεῖς,
κ' εἶν' αὐταῖς τὸ σύνθημά μου,
λόγχη, νόμος καὶ πατρίς.

Μὲ πληγὴν ἂν πέσω πρώτη
'ς τὴν πατρίδα μου πιστός,
πέφτω σὰν τὸν Δυοβουνιώτη
'ς τὸ καννόνι πλαγιαστός.

Καὶ 'ς τὸ πλάγι τοῦ Παγώνη
ξεκουράζω τὸ κορμί,
ποῦ νεκρὸς, θαῤῥεῖς, ξαμόνει,
κι' ἀπ' τὸ μνῆμα πολεμεῖ.

Ἐθνοφύλακες καϋμένοι!
πάει πλέον ἡ σκλαβιὰ,
καὶ δὲν λυώνομε δεμένοι
σὰν λιοντάρια 'ς τὰ κλουβιά.

Ἐμπρὸς τώρα! νέος, γέρος,
ὁ καθένας θὰ φανῇ
'ς τὸ ξεσπάθωμα Φαβιέρος,
Λεωτσάκος 'ς τὴν θανή.

Κ' ἡ ἐλευθερία πάλι,
στηριγμέν' εἰς κεραυνὸ,
μὲ τὸ Διάκο θὰ προβάλῃ
σὰν καὶ πρῶτα 'ς τὸ βουνό.

Τ' ὄνομά μας, ὅλο μύρον,
ἐζυμώθη μυστικὰ
ἀπὸ αἵματα μαρτύρων
καὶ λουλούδια νεκρικά·

Ἀπὸ ἄμετραις θυσίαις
καὶ πληγαῖς σπαρακτικαῖς,
ἀπὸ θλίψαις, ἐξορίαις,
ἀνακρίσεις, φυλακαῖς,

Κι' ὅλ' αὐτὰ, λειτουργημένα
μ' ἕναν ὅρκο σεβαστὸ,
συγχωνεύονται εἰς ἕνα—
τὸ σπαθὶ ὁποῦ βαστῶ.

Ἂν δὲν θέλῃ πρὶν ἀκμάσῃ
ἕνα ἔθνος νὰ χαθῇ,
'ς τὸ πλευρό του ἂς κρεμάσῃ
Ἐθνοφύλακος σπαθί.

Τὸ φοροῦσ' ἡ ἀρχαιότης
ς τὸ περίφημο στενὸ,
εἰς τὴν Κιάφαν ὁ Σουλιώτης,
ὁ Μανιάτης ᾽ς τὸ βουνό.
Κι᾽ ὅταν ἔπεφτες ἀραγμένος,
Κωνσταντῖνε! σὰν ἀετὸς,
ἕνας ἤσουν εἰς τὸ Γένος
ἐθνοφύλαξ ζηλευτός.—

Τοῦ χρυσοῦ Μωραϊτίνη
τὸ σπαθὶ κ᾽ ἐγὼ φορῶ,
ποῦ δροσιὰ καὶ μόσχο χύνει
᾽ς τὸ νησὶ τὸ θλιβερό·
καὶ πετῶ μὲ τοῦ Σκαρβέλη
τὸ ἡμίκοπο « τίς εἶ; »
ποῦ παράπονα μᾶς στέλλει
ἀπ᾽ τὸ ἔρημο νησί.

Λιονταρόπουλα, σφιγμένα
ἀγκαλιὰ τὴν ἀγκαλιὰ,
κρυοπαίζουν τὰ καϋμένα
᾽ς τὴν πικρὴν ἀκρογιαλιά·
κι᾽ ὅταν ἄνεμος τὰ γέρνῃ
ἢ τὸ κῦμα τὰ κινῇ,
στεναγμὸς πνιγμένος φέρνει
ὁπλισθῆτε! μιὰ φωνή.

—

ΤΟ ΕΩΘΙΝΟΝ.

Ξυπνᾶτε μὲ τὴν σάλπιγγα, ξυπνᾶτε μὲ τ᾽ ἀηδόνι,
κι᾽ ὀρθοί, λεβέντες! τὸ σπαθὶ,
τὴν μπαγιονέττα σας κι᾽ ὀρθοί,
ξυπνᾶτε! ξημερώνει.

Νιὰ ἰδέτε πῶς γι' ἀγάπη σας 'ς ταῖς ρεμματιαῖς χαράζει!
χρυσὸς λοχίας 'ς τὰ βουνὰ
γιὰ σᾶς ὁ ἥλιος ξεκινᾷ
καὶ 'ς τ' ἄ ρ μ α τ α! φωνάζει.
Ξυπνᾶτε, ξυπνᾶτε! ἡ σάλπιγξ ἠχεῖ,
ἐμπρὸς ἡ σημαία καὶ βῆμα ταχύ!

Ἀδελφωμένοι 'ς τὸ σπαθὶ καὶ σύντροφοι 'ς τὸ βόλι,
μαζῆ ξυπνᾶνε, καὶ μαζῆ
ἱππεῖς, ζευγῖται καὶ πεζοὶ
'ς τὰ ὅπλα τρέχουν ὅλοι.
Αὐτὸς ποῦ βλέπεις, ἔκαμε διαμάντι τὸ σπαθί του·
τὸ βλέπει πῶς λαμποκοπεῖ,
καὶ τὸ κρεμᾷ σὰν ἀστραπὴ
'ς τὴ μέση τὴ χυτή του.
Ξυπνᾶτε, ξυπνᾶτε! ἡ σάλπιγξ ἠχεῖ,
'ς τὴ μέση τὸ ξίφος καὶ βῆμα ταχύ!

Τὸ ἄλογό του, παρεκεῖ, ἕνας ἱππεὺς χτενίζει,
κι' αὐτὸ, σὰν κάπι νὰ ζητῇ,
τὴ χαίτη τὴ μεταξωτὴ
κινάει καὶ χρεμετίζει.
Ἐκεῖνος, μόλις 'ς τὸ πλευρὸ τοῦ κανονιοῦ ξαμόνει,
κι' ὁ διευθέτης ὁ βαρὺς
σὰν φύλλο τρέμει, ποῦ θαρρεῖς
πῶς θὰ τὸν κάμῃ σκόνη.
Ξυπνᾶτε, ξυπνᾶτε! ἡ σάλπιγξ ἠχεῖ,
ἐμπρὸς τὸ κανόνι καὶ βῆμα ταχύ!

—Θέλεις νὰ ζήσῃς; Ἔ! δειλὲ, κάμε φτερὰ καὶ πέτα.
Δὲν σοῦ βαστᾷ;—Μεταβολή!
Ἐδῶ τὸ βόλι ἀντιλαλεῖ
κι' ἀστράφτει μπαγιονέττα.
—Τιμὴ καὶ νιάτα νὰ χαρῇ ὁ στρατιώτης ξέρει·
τὴν καραμπίνα 'ς τὰ βουνὰ,

᾽ς ταῖς χώραις ᾽μάτια γαλανὰ
καὶ δάφναις ᾽ς τὸ λημέρι.
Ξυπνᾶτε, ξυπνᾶτε! ἡ σάλπιγξ ἠχεῖ,
τὴ δάφνη ᾽ς τὸ στῆθος καὶ βῆμα ταχύ!

—᾽Εγὼ, σὰν Τούρκους ἔβλεπα πῶς κυνηγῶ ᾽ς τὰ δάση
ἦτο μελίσσι! Σατανᾶ,
χτυπῶ, τσακίζουν—μ᾽ ἐξυπνᾷ
ἡ σάλπιγξ ποῦ νὰ σκάσῃ.

Αἴ! πότε νὰ ξυπνήσωμε κ᾽ ἐμεῖς, παιδιὰ καϋμένα,
᾽ς τοῦ Ῥήγα πάλι τὸ χορὸ,
καὶ ν᾽ ἀσπασθοῦμε τὸ ςαυρὸ
μ᾽ ἀδέλφια πονεμένα!
Ξυπνᾶτε, ξυπνᾶτε! ἡ σάλπιγξ ἠχεῖ·
τὸν σάκκο ᾽ς τοὺς ὤμους καὶ βῆμα ταχύ!

Ἐκεῖ, χλωμὸ, παράμερα σὲ λυγαριὰς κλωνάρια
ἀναστενάζει ἕνα παιδί,
καὶ κάπου κάπου τραγουδεῖ
« ὡ ς π ό τ ε π α λ λ η κ ά ρ ι α . . . »
Ξυπνᾶτε μὲ τὴν σάλπιγγα, ξυπνᾶτε μὲ τ᾽ ἀηδόνι,
κ᾽ ἐμπρὸς, λεβέντες, ἐν στολῇ·
ῥοδίζει ᾽ς τὴν Ἀνατολὴ,
ς τὸν Πίνδο ξημερόνει.
᾽Σ τὰ ὅπλα! ᾽ς τὰ ὅπλα! ἡ σάλπιγξ ἠχεῖ,
ἐμπρὸς ἡ σημαία καὶ βῆμα ταχύ!

—

Ο ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟΣ ΠΛΟΥΣ.

Ἔρχεται, καὶ τὴν πικρίαν νέων θλίψεων καὶ πόνων
εἰς ὑγρὰ μὲ φέρει πάλιν τὸ ῥοθινόπωρον πτερά.
Ἀσθενὴς ἐγὼ καὶ πένης, ἐν ὀδύνῃ βλέπω μόνον
τῆς φαιδρότητός μου τ᾽ ἄνθη νὰ χλωμαίνουν θλιβερά.

Ὦ! μακρὰν ἀπὸ τὴν κόνιν φέρετέ με τῆς Γαλλίας
εἰς τοὺς κήπους τῆς Ἑλλάδος ἔπρεπε νὰ γεννηθῶ.

Νέος ἔτι, ὠνειρεύθην τὰς χρυσᾶς της παραλίας·
ὦ! ἐκεῖ, ἐκεῖ ἓν μνῆμα δότε με ν' ἀναπαυθῶ.

Μὴ τοὺς στίχους ἐξηγῆτε δι' ἐμὲ τῆς Ἰλιάδος.
Ἥμην Ἕλλην· Πυθαγόρα! ἔχεις δίκαιον πολύ.
Ἐπὶ Περικλέους ἔζων εἰς τὴν χώραν τῆς Παλλάδος,
κ' εἰς τὴν φυλακήν του εἶδα τὸν Σωκράτη νὰ λαλῇ.

Πρὸς τὰ ἔργα τοῦ Φειδίου θερμὴν ἔφερα λατρείαν·
εἰς τὰ κρίνα σου μὲ εἶδον, Ἰλισσέ, νὰ πλανηθῶ,
καὶ διέκοψα μελίσσης εἰς τὸν Ὑμηττὸν ἀργίαν·
ὦ! ἐκεῖ, ἐκεῖ ἓν μνῆμα δότε με ν' ἀναπαυθῶ.

Ἄστρον τῆς Ἑλλάδος! εἴθε, τὰς αἰσθήσεις μου θαμβόνον,
ἅπαξ νὰ θερμάνῃς πάλιν τὴν καρδίαν μου γλυκά.
Ἡ σεπτὴ Ἐλευθερία, ποῦ μακρόθεν ψάλλω μόνον,
μὲ φωνάζει: « Τρέξε πάλιν, ὁ Θρασύβουλος νικᾷ! »

Ἂς πηγαίνωμεν· ἡ λέμβος εἶν' ἑτοίμη νὰ πετάξῃ...
εἰς τὸ στῆθός σου, ὦ κῦμα, πρόσεχε νὰ μὴ χαθῶ.
Ἄφες ἡ ἁγνή μου λύρα εἰς τὸν Πειραιᾶ ν' ἀράξῃ·
ὦ! ἐκεῖ, ἐκεῖ ἓν μνῆμα δότε με ν' ἀναπαυθῶ.

Εἶναι θελκτικὸς, μαγεύει ὁ αἰθὴρ τῆς Ἰταλίας,
πλὴν τὰ γαλανά του κάλλη νέφη κρύπτουν ζοφερά.
Φύγε ἀπ' αὐτὰς τῶν δούλων, πλοίαρχε, τὰς παραλίας,
τρέξ' ἐκεῖ, ὅπου ἡμέρα λάμπει τόσον καθαρά.

Ποῖα τὰ πελάγη ταῦτα; τίς ὁ σκόπελος ἐκεῖνος;
ποίαν γῆν ἀκτινοβόλον πλησιάζω ν' ἀσπασθῶ;
Ἀντηχεῖ τῆς τυραννίας εἰς τὴν γῆν αὐτὴν ὁ θρῆνος·
ὦ! ἐκεῖ, ἐκεῖ ἓν μνῆμα δότε με ν' ἀναπαυθῶ.

Ἕνα βάρβαρον δεχθῆτε εἰς τὴν πόλιν σας, παρθένοι!
θάρρος δότε με νὰ ψάλω ἐν τῷ μέσῳ τῆς Φυλῆς.
Διὰ σᾶς τρέχ' ἡ ψυχή μου, ἀπὸ κλίμα φερομένη,
ὅπου δοῦλ' ἡ εὐφυΐα προσκυνεῖ τοὺς βασιλεῖς.

Σώσατε τὴν λύραν ταύτην, ἣν διώκουσιν ἐκ νέου
καὶ ἐὰν μὲ τ' ἄσματά μου νὰ σᾶς θέλξω δυνηθῶ,
θέσατε κ' ἐμοῦ τὴν κόνιν μὲ τὴν κόνιν τοῦ Τυρταίου.
Εἰς τὸ εὔδιόν σας κλίμα ἔρχομαι ν' ἀναπαυθῶ.

—

ΤΟ ΓΕΥΜΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ.

Ἀναπαύεσθε, ὦ τέκνα, τῶν μαχῶν καὶ τῶν κινδύνων,
ὡς εἰς κεραυνὸν ἐπάνω κουρασμένος ἀετός,
κ' ἐνῷ φεύγ' ἡ τυραννία εἰς τὴν θέαν σας μὲ θρῆνον,
εἰς λιτὸν προβαίνει γεῦμα ὁ ἀνίκητος Στρατός . . .
Εἰς τιμὴν τοῦ Ὀκτωβρίου τὸ ποτῆρι ἂς κενωθῇ,
κἰ ἂς βοΐζῃ τὸ καννόνι κἰ ἂς ἀστράπτῃ τὸ σπαθί.

Ἐδῶ λάμπει μπαγιονέττα, ἐκεῖ ξίφη σπινθηρίζουν·
Κάθε στῆθος πύργος ἕνας, κάθε βλέμμα καὶ φωτιά,
κ' ἐνῷ στίλβει πανοπλία κ' ἐνῷ ἵπποι χρεμετίζουν,
ζωντανὴν μ' ἐπαναφέρουν τὴν ἀοίδιμη νυχτιά.
Εἰς ὑγείαν σας, ἀνδρεῖοι, τὸ ποτῆρι ἂς κενωθῇ,
κἰ ἂς βοΐζῃ τὸ καννόνι κἰ ἂς ἀστράπτῃ τὸ σπαθί.

Νὰ τοῦ πυροβολικοῦ μας τὸ κεραυνοβόλον σῶμα,
νὰ κἰ ὁ ἀρχηγὸς κ' οἱ ἄλλοι τεταγμέν' εἰς τὴν σειράν·
ἕνα θρόνον, ἕνα σκῆπτρον κατεπάτησαν ὡς πτῶμα
δίχως κἂν εἰς τὸ καννόνι νὰ ἐγγίσουν τὴν πυράν.
Εἰς τιμήν των τὸ ποτῆρι, παλληκάρι', ἂς κενωθῇ,
κἰ ἂς βοΐζῃ τὸ καννόνι κἰ ἂς ἀστράπτῃ τὸ σπαθί.

Τόπον εἰς τοὺς πυροσβέστας! μ' ἕνα πέλεκυν αὐθάδη
ἔσπασαν τὰ σίδερά των σὰν λιοντάρια τὰ κλουβιά,
κ' ἔλαμψαν 'ς ταῖς φλόγαις μέσα κ' ἔλαμψαν μέσ' 'ς τὸ σκοτάδι,
κ' ἔφυγε κἰ ἀκόμη φεύγει τόσων χρόνων ἡ σκλαβιά.
Εἰς ὑγείαν των ἡ πλόσκα μὲ τραγούδι ἂς κενωθῇ,
κἰ ἂς βοΐζῃ τὸ καννόνι κἰ ἂς ἀστράπτῃ τὸ σπαθί.

Ἀντηχεῖ πετάλων κρότος· σὰν τὸν ἄνεμο ποῦ πνέει
ῥοβολεῖ τὸ ἱππικόν μας ὅλο νειάτα καὶ δροσιά·
ἀπ' ἐδῶ πετοῦν, ἐκεῖθεν ἀναφαίνονται δρομαῖοι,
κ' εἶναι νίκ' ἡ πρόσοψίς των κ' ἡ χρυσῆ ἁρματωσιά.
Εἰς τιμὴν τοῦ ἱππικοῦ μας τὸ ποτῆρι ἂς κενωθῇ,
κι' ἂς βοΐζῃ τὸ καννόνι κι' ἂς ἀστράπτῃ τὸ σπαθί.

Νὰ τὸ πεζικόν· ὡς λάβα ἐξαπλόνεται πυρίνη,
καὶ πατεῖ, πατεῖ μὲ βῆμα μετρημένον καὶ πυκνόν.
Πῦρ! τοῦ λέγουν, πῦρ ἐκεῖνο κατὰ τῶν ἐχθρῶν προτείνει,
καὶ μιὰ λέξις Νίκη, νίκη! φθάνει μέχρις οὐρανῶν.
Εἰς τιμὴν τοῦ πεζικοῦ μας τὸ ποτῆρι ἂς κενωθῇ,
κἰ ἂς βοΐζῃ τὸ καννόνι κι' ἂς ἀστράπτῃ τὸ σπαθί.

Πλὴν ἐνῷ σᾶς στεφανόνει τόση δόξα καὶ λαμπρότης,
ἄχ! τῆς Κύθνου μὴ ξεχνοῦμε τὸ ποτῆρι τὸ πικρὸν,
κ' ἐνῷ λείπει ὁ Παγώνης καὶ κοιμᾶτ' ὁ Δυοβουνιώτης,
ἂς τιμήσωμεν τὴν μνήμην τῶν φιλτάτων μας νεκρῶν.
Εἰς τὰ εὔοσμά των νειάτα τὸ ποτῆρι ἂς χυθῇ,
κι' ἂς σωπάσῃ τὸ καννόνι κἰ ἂς ἀχνίσῃ τὸ σπαθί.

ΕΙΣ ΟΔΥΣΣΕΑ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΝ.

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ.

Τὸν Στρατάρχην Ὀδυσσέα μετὰ χρόνους χαιρετᾶτε!
ἐδῶ κεῖται τοῦ Ἀνδρούτσου ὁ περίβλεπτος υἱός.
Καταβὰς ἐκ τοῦ σταυροῦ του, ὕπνον μάρτυρος κοιμᾶται,
καὶ πικρᾶς ἀχαριστίας εἶν' ὁ τάφος του ναός.

Τὴν ἀνάστασιν τοῦ γένους κατ' ἀρχὰς εὐαγγελίζων,
μ' ἑκατὸν Ἑλλήνων παῖδας νίκης ἔστησε χορὸν,
καὶ εἰς τῆς Γραβιᾶς τὸ Χάνι τὸν Βριώνην θρυμματίζων,
τοῦ χοροῦ ἐκείνου ἴχνη Τούρκων ἄφησε σωρόν.

Τριπλῆν ἄνοιγεν ὁ Τοῦρκος καὶ μᾶς ἔπνιγεν ἀγκάλην
εἰς τὰς Στερεὰς τὰς δύο κ' εἰς τοῦ Πέλοπος τὴν γῆν,

πλὴν αὐτὸς κτυπᾷ τὴν μίαν, ἀπωθεῖ μακρὰν τὴν ἄλλην,
καὶ τῆς τρίτης εὐκολύνει τὸν λοιμὸν καὶ τὴν σφαγήν.
Μὲ συντετριμμένα μέλη ὁ Στρατάρχης τώρα κεῖται·
δὲν τὸν ἔφαγε πυρῖτις, δὲν τὸν ἔρριψε πληγή . . .
Μεταξὺ τοῦ Παρθενῶνος ἡ ἀγχόνη του κινεῖται
καὶ ἀπὸ τὸ μνῆμα τώρα τοὺς φονεῖς του εὐλογεῖ!

—

Ο ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΤΟΥ ΑΡΚΑΔΙΟΥ.

Σ' τὴ φωτιά, παιδιά! ἡ αὖρα 'ς τὴ σημαία κυματίζει,
καὶ τ' Ἀρκάδι μας 'ς τὸ κῦμα σὰν τὸν κύκνο πτερυγίζει.
Σ' τὴ φωτιά! νὰ πᾶμε πάλι λίγα βόλια καὶ ψωμὶ
'ς τὸ νησί, ποῦ δέκα μῆνες σὰ λειοντάρι πολεμεῖ.
Σ' τὸν παράδεισο τῆς Κρήτης συναχθῆτ' ἀδέρφια πᾶμε,
τὸ σφαχτὸ 'ς τὴν πρασινάδα μὲ τ' ἀδέρφια μας νὰ φᾶμε.

Πᾶμε εἴκοσι δικρότων ν' ἀπαντήσωμε τὴ σφαῖρα·
ἀπὸ δυὸ διπλαῖς γραμμαῖς των νὰ διαβοῦμε πέρα πέρα,
καὶ 'μπροστὰ εἰς τὰ πυρά των καὶ εἰς καννονιῶν βοὴν,
νὰ σκορπίσωμε 'ς τὴν Κρήτη νέον θάρρος καὶ ζωήν.
Νὰ χαλάσωμε τὸν μπλόκο τοῦ Ὁμὲρ πασσᾶ των πᾶμε,
καὶ τ' ἀρνὶ 'ς τὴν πρασινάδα μὲ τ' ἀδέρφια μας νὰ φᾶμε.

Ἄσπρισαν εἰς τ' ὄνομά μας τοῦ Ὁμὲρ πασσᾶ τὰ γένεια,
καὶ τὸν ἔφαγε τῆς Κρήτης καὶ τοῦ Ἀρκαδιοῦ ἡ ἔννοια.
Ἐξοχώτατε! τὰ φρύδια τόσον μὴ πολυκινῇς,
μὴ βρεθῇ καὶ σοῦ τὰ κάψῃ ἀπ' τὸ πλήρωμα κανείς.
Εἰς τὸν Μουσταφᾶ μιὰ 'μέρα καὶ τὸ Ὕψός σου σὰν πᾶμε,
τὸ σφαχτὸ 'ς τὴν πρασινάδα εἰς ὑγείαν σας θὰ φᾶμε.

Ἔα μόλα! ἔα λέσσα! ὡς ἐδῶ, θαλασσοπούλια·
ἐζυγώσαμε 'ς τὴν Κρήτη πρὶν ἀκόμη σβύσ' ἡ πούλια.
Ἀπὸ μακρυὰ μᾶς στέλλουν κ α λ ὴ μ έ ρ α τὰ πουλιὰ,
καὶ μᾶς χαιρετοῦν τὰ ῥόδα κ' ἡ χρυσῆ πορτοκαλιά.

'Σ τὰ Σφακιὰ, 'ς τοὺς Λάκκους τώρα ἢ 'ς τὸ Σέλινο θὰ πᾶμε,
τὸ σφαχτὸ 'ς τὴν πρασινάδα μὲ τ' ἀδέρφια μας νὰ φᾶμε;
. . . . Ἕνα δίκροτο' κ' ἓν ἄλλο' κι' ἄλλο φαίνεται παρέκει!
Δέκα—δώδεκα—τί ἔχουν καὶ καθ' ἕνα κοντοστέκει;
'Σ τ' ἅρματα, παιδιά! Βαγγέλη, τὸ τιμόνι δεξιὰ
κι' ἀπὸ μέσα τους, οἱ χαῦνοι νὰ μᾶς χάσουν ὡς σκιά.
Ἂς χτυποῦν τοὺς βράχους τώρα' 'ς τὰ Σφακιὰ ἐμεῖς τραβᾶμε,
καὶ τ' ἀρνὶ 'ς τὰ κορφοβούνια μὲ τ' ἀδέρφια μας θὰ φᾶμε.

Νὰ τὸ Σέλινο, ἡ μάννα τοῦ δρακόκαρδου Κριάρη,
ποῦ 'ς τὴν Πόλι κυνηγῶντας τὸν Ὁμὲρ-πασσᾶ θὰ πάρῃ.
Νὰ τοῦ Κόρακα παρέκει ἡ πατρὶς ἡ ἱερὰ,
ποῦ 'ς τὸ πῦρ τὰ νύχια βάφει καὶ 'ς τὸ αἷμα τὰ φτερά.
Ἀπὸ μακρυὰ τοὺς πύργους καὶ τῶν δυό τους χαιρετᾶμε,
ὅσο ποῦ τ' ἀρνὶ μαζή τους μέσα 'ς τὰ Χανιὰ νὰ φᾶμε.

Νὰ κ' οἱ Λάκκοι, τὰ λημέρια τοῦ καλοῦ Χατζῆ Μιχάλη,
ποῦ ἰτιὰ μαζὶ καὶ δάφνη 'ς τὰ ἐρείπιά των θάλλει,
καὶ θαῤῥεῖς πῶς ἡ ῥαχούλαις, ἡ σπηλῃαὶς καὶ τὰ κλαδιὰ
μὲ τοῦ ἀρχηγοῦ των κλαῖνε τὴν πολύπονη καρδιά.
Εἰς τοὺς ἔρημους τοὺς Λάκκους καμμιὰν ὥρα ὅταν πᾶμε,
γιὰ τ' ἀδέρφια του, παιδιά μου, 'λίγα κόλλυβα νὰ φᾶμε.

Σιγαλὰ, παιδιά! . . . περνᾶμε τοῦ Βαφὲ τὴν μαύρη σράτα,
ποῦ μὲ εἴκοσι παιδιῶν μας τὴ στοιχειώσαμε τὰ νειάτα,
καὶ βογγᾷ, θαῤῥεῖς, ἀκόμη, 'ς τὸ σκοτάδι τὸ βαθὺ
ἡ τὸ ἔρημο ρεβόλβερ, ἢ τὸ ὕστερο σπαθί.
Χαιρετήσετε, παιδιά μου... κ' εἰς τὸ μνῆμά τους ἂν πᾶμε,
ψυχοσάββατο τρεῖς 'μέραις γιὰ τὴ μνήμη τους περνᾶμε.

Παρακάτω τὴ σημαία, παρακάτω, παλληκάρια!
ἀπὸ τ' Ἀρκαδιοῦ περνᾶμε τὰ πυρίκαυστα λιθάρια . . .
Ὅλα πνέουν, ὅλα γύρω εὐωδία θλιβερὴ,
κ' εἶναι φῶς ἡ κάθε πέτρα κ' ἐκκλησιὰ κάθε κλαρί.
Εἰς αὐτὸν τὸν Ἅγιο Τάφο ζωντανοὶ, παιδιὰ, μὴν πᾶμε;
πρὶν μᾶς 'δοῦν τὰ Δαρδανέλλια καὶ τ' ἀρνὶ 'ς τὴν Πόλι φᾶμε.

Μάϊνα, παιδιά! σταθῆτε 'ς τὰ Σφακιὰ τ' ἀνδρειωμένα,
ποῦναι κόκκαλα τῶν Τούρκων εἰς βουνὰ σχηματισμένα.—
Νάτε ἄρματα, λεβέντες, νὰ μπαροῦτι, νὰ ψωμί,
καὶ μιὰ ρίζα πικροδάφνη δότε μας γιὰ πληρωμή.
Θὰ μοιράσωμε 'ς τὴν Σύρα τὰ κλωνάρια της-σὰν πᾶμε,
καὶ τ' ἀρνὶ 'ς τὴν πρασινάδα μὲ ταῖς ἔμμορφαις θὰ φᾶμε.

—

ΕΚ ΤΟΥ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΟΣ
« Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ. »

—

ΑΡΧΗΓΟΣ πρὸς τοὺς στρατιώτας προσερχομένους.

Παιδιά! κρατεῖτε τὸ κλαρὶ, ταῖς ῥεμματιαῖς κρατεῖτε,
καὶ Τούρκους ἂν ἰδῆτε,
βαρεῖτέ τους . . . φωτιά!
Μ' ἂν ἔρθ' ὁ Μουσταφᾶ-πασσᾶς μὲ τὴν Ἀρβανιτιά του,
'ξυπνᾶτέ μ' ἐκεῖ κάτου
'ς τοῦ βράχου τὴν ἰτιά.
Ἐσὺ, Διακάκη, 'ς τὸ στενό· 'ς τὴ ῥάχη, Κυριακούλη!
Φυλᾶτε καραούλι,
νὰ μὴ σεισθῇ κλαρί.
(Φεύγει. Ἀκούεται εἷς Σκοπὸς ἐξιόθεν.)
Τίς εἶ;

ΜΙΑ ΦΩΝΗ.

Λημέρι κ' Ἐκκλησιά.

(Ἄλλος Σκοπὸς ἀριστερόθεν.)

Τίς εἶ;

ΑΛΛΗ ΦΩΝΗ.

Χριστοῦ λημέρι

ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ἀκροώμενοι.

Μαζή μας 'ς τὸ καρτέρι
ἡ Κρήτη γρηγορεῖ.

(Ἐμβαίνουσι διάφοροι στρατιῶται καὶ χαιρετῶσι κλίνοντες τὸ ξίφος πρὸ τῆς σημαίας.)

ΕΙΣ ΕΞ ΑΥΤΩΝ πρὸς τοὺς συντρόφους του.

Ἐδῶ ποῦ 'ς τὴ φτέρη τ' ἀηδόνι κοιμᾶται,
νὰ στήσωμ' ἐλᾶτε,
ἀδέλφια, χορό.
Καὶ πάλε 'ς τὰ πρῶτα τοῦ ἥλιου διαμάντια
ριχνόμαστ' ἀγνάντια
σὲ Τούρκων σωρό.

ΕΙΣ ΡΑΨΩΔΟΣ.

Ἀπὸ ρλόγαις ἡ Κρήτη ζωσμένη,
τὰ βαρειά της τὰ σίδερα σπᾷ,
καὶ σὰν πρῶτα χτυπιέται, χτυπᾷ
καὶ γοργὴ καταιβαίνει.
Μὲ μεγάλο, θεώρατο δόρυ
ὅλη νειάτα πετᾷ καὶ ζωή,
καὶ σὲ τόση φωτιὰ καὶ βοὴ
τρέμουν δάση καὶ ὄρη.
Ὅπου ρίξῃ θολὴ τὴ ματιά της,
χίλια ὅπλα 'ς ταῖς ράχαις λαλοῦν,
καὶ χιλιάδες πετοῦν, ροβολοῦν
Τουρκομάχοι 'μπροστά της.
Τιμημένο σπαθὶ ξεγυμνόνει,
δυὸ Σουλτάνων θυμὸ δὲν γροικᾷ·
τὸ βαρύ της τὸ χέρι νικᾷ,
κ' ἡ ματιά της λαβόνει.
Χτύπα, χτύπα, τῆς θάλασσας Σοῦλι,
χτύπα, κόρη γλυκειὰ τοῦ γιαλοῦ!
Ἐδῶ ἄνδρες παλεύουν, ἀλλοῦ
ζοῦν γυναῖκες ἢ δοῦλοι.
Ἀπ' ἐδῶ, Σελινιῶταις, Λακκιῶταις,
ἀπ' ἐκεῖ 'ς τὴ φωτιά, Σφακιανοί!
νὰ βοΐξῃ παντοῦ μιὰ φωνὴ
'ς ταῖς σπαθιαῖς σας ταῖς πρώταις.

(Ὁ χορὸς παύει καὶ οἱ στρατιῶται διασκορπίζονται.)

ΝΙΚΗΤΑΣ.

Γιαννάκη! βάνεις στοίχημα νὰ ρίξω 'ς τὸ σκοτάδι,
κ' ἐκεῖ μέσ' 'ς τὸ λαγκάδι
νὰ πέσ' ἡ καλαμιά;

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ.

Εἶν' ἀκριβὸ τὸ βόλι μου καὶ πέρτει σὲ κορμιά.

ΝΙΚΗΤΑΣ.

Κύττα τὸ σκοῖνο ποῦ λυγᾷ τὰ πράσινα κλαριά του·
μὲ μιὰ σπαθιά σου, κάτου
τὸν κάνεις νὰ βρεθῇ;

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ.

Οἱ σκοῖνοι θέλουν ἄνοιξι κι' ὁ Μουσταφᾶς σπαθί.

ΕΙΣ ΓΕΡΩΝ.

Ἄ! ναὶ, παλληκάρια! 'ντροπή μας, δὲ 'μοιάζει·
μιὰ σφαῖρα ζυγιάζει
δυὸ Τούρκων κορμιά.
Ἐκεῖνοι τὰ δένδρα, ταῖς χώραις χαλᾶνε,
καὶ γύρω σκορπᾶνε
καῦμὸ κ' ἐρημιά.

ΕΙΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.

Ὡς τώρα πῶς 'βαστάξαμε, μωρὲ παιδιὰ καϋμένα,
σὲ τόσο πέλαγο βαθὺ,
πότε μὲ Φράγκικο σπαθὶ,
πότε μὲ Τούρκου γένναι!

ΑΛΛΟΣ.

Δὲν εἶχ' ἀδέρφια γιά τα 'μᾶς 'ς τὴν ἔρημη ζωή μας
ἡ ἄνοιξι 'λίγη δροσιὰ,
ἕνα σταυρὸ ἡ Ἐκκλησιά,
μιὰ πέτρα τὸ κορμί μας!

ΟΛΟΙ.

Ναὶ, πλὴν τώρα δρασκελᾶμε
κοφτερὸ σπαθὶ ζωσμένοι,
κι' ὅπου Τοῦρκο χαιρετᾶμε,

᾽ς τὴ ματιά μας μοναχὰ
τὸ φεγγάρι τους χλωμαίνει,
τὸ Κοράνι ξεψυχᾷ.

ΕΙΣ ΕΞ ΑΥΤΩΝ πρὸς τοὺς ἄλλους.

Κλεῖστε, κλεῖστε, παλληκάρια, τὸ βρυκόλακα ᾽ς τὴ μέση,
καὶ φωτιὰ ὅπου σταθῇ!
Κυνηγᾶτέ τον, ᾽ς τὸ μνῆμα σὰ βρυκόλακας νὰ πέσῃ,
σὰ στοιχειὸ νὰ κοιμηθῇ!

ΟΛΟΙ.

Τοὺς δόσαμε ᾽ς τὸ Σέλινο, τοὺς δόσαμε ᾽ς τὴ Βρύση,
᾽ς τὴ Ῥέθυμνο, ᾽ς τὴν Πλατανιὰ,
καὶ μιὰν αὐγὴ μεσ᾽ ᾽ς τὰ Χανιὰ
μακρὺς πλατὺς ὁ Κόρακας θὰ τοὺς καλημερίσῃ.

(Ἀκούεται μακρόθεν ἦχος λύρας μὲ ᾄσμα βαθὺ καὶ ὑπόκωφον.)

ΕΙΣ ΕΞ ΑΥΤΩΝ.

Εἶναι τῆς χήρας τὸ παιδὶ,
τῶν Κεραμειῶν τ᾽ ἀηδόνι,
ποῦ μὲ τὴ λύρα τραγουδεῖ,
μὲ τὸ σπαθὶ λαβόνει.

(Εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ στρατοπέδου ἀκούονται φωναὶ χαρμόσυνοι).

ΜΙΑ ΦΩΝΗ.

Πάρε φύσημα, Λακκιώτη!

ΑΛΛΗ ΦΩΝΗ.

Γειά σου, Σφακιανὲ βορρᾶ!

ΑΛΛΗ.

Τὸν ξεπέρασε ᾽ς τὴν πρώτη ...

ΑΛΛΗ.

Πῆγε πέρ᾽ ἀπ᾽ τὴ μουριά!

ΕΙΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.

Τοῦ Νώτη πάλε καὶ Γιαννιᾶ τὰ ζηλεμένα νειάτα
σὲ πέτρα καὶ σὲ πήδημα μοιράζουν τὰ πρωτάτα.

(Πρὸς τοὺς ἄλλους.)

Πᾶμε, πᾶμε νὰ τοὺς 'δοῦμε· εἶναι δράκοι 'ς τὸ κορμί,
κατα χνιὰ, θαρρεῖς, μαζή τους καὶ χαλάζι πολεμεῖ.

(Ὅλοι οἱ στρατιῶται συρρέουν, εἷς μόνος μένει ἀκίνητος καὶ καθαρίζων τὰ ὅπλα του ἐν σιγῇ.)

ΕΙΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ πρὸς ἕτερον.

Λμ' αὐτός; . . .

ΑΛΛΟΣ.

Σιγά! 'Σ τὴν πρώτη
μᾶς λαβώθηκε φωτιὰ,
κ' ἔχ' ἡ ἔμμορφή του νειότη
πρώϊμη λαβωματιά.

(Ὀροπέδιον στρατοπέδου, διάφοροι στρατιῶται καὶ οἱ ἀνωτέρω.)

ΕΙΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.

Τὸ εἶδες πῶς ἀγρίεψε τὸ Σφακιανὸ λειοντάρι,
κ' ἐσφύριξε ἀπ' τὸ χέρι του κ' ἐχάθη τὸ λιθάρι;

ΑΛΛΟΣ.

Λμ' ὁ Γιαννιᾶς σὰν ἄστραψκν 'ς τὴ ράχη τὰ μαλλιά του,
κ' ἐφύσησε καὶ πέρασε καὶ βρέθηκ' ἐκεῖ κάτου!

ΣΦΑΚΙΑΝΟΣ πρὸς τὸν Λακκιώτην.

Μ' ἐπέρασες 'ς τὸ πήδημα, σὲ πῆρα 'ς τὸ λιθάρι·
πέτρα καὶ πήδημα μ' ἐμᾶς ἂς σμίξουν σὲ μιὰ χάρι.

ΓΙΑΝΝΙΑΣ προσβλέπων ἐπ' ὀλίγον τὸν Σφακιανόν.

Ἔλα ν' ἀλλάξωμ' ἅρματα, λεβέντη 'παινεμένε,
πλάγι μὲ πλάγι νὰ χτυποῦν κ' οἱ κάμποι νὰ τὸ λένε.
Κ' ἐκεῖ κάτου μιὰν ἡμέρα 'ς τοῦ πολέμου τὸ χορὸ
τὸ σπαθὶ νὰ τὸ χωρίσῃ,
κι' ὁ καλλίτερος νὰ στήσῃ
ἐκεῖ πέρα τὸ σταυρό.

ΟΛΟΙ.

Εὖγε, ξηφτέρι Σφακιανὸ, 'γειά σου, θεριὸ Λακκιώτη,
ἀδέρφια 'ς τὴν παλληκαριὰ καὶ 'ς τὸ τουφέκι πρῶτοι!

Α'. Ἀποσπασματάρχης πρὸς ἕτερον.

Ἂς ἀδοῦν σὲ κάθε Κρητικό, σὲ κάθε γιαταγάνι,
πῶς πιάν' ἡ Κρήτη τ' ἅρματα, πῶς ξέρει νὰ πεθάνῃ.

Β'. Ἀποσπασματάρχης.

Μοναχὸς ἐκεῖνος, Κώστα, δὲ σαλεύει, δὲ μιλεῖ,
ντροπαλὰ τὰ μάτια ρίχνει κ' εἶν' ἡ ὄψι του θολή!

Α'. Ἀποσπασματάρχης.

Τί ἔχεις, Δῆμο, καὶ βογγᾷς ς τὸ ἔρημο λιθάρι,
ἀγένειο παλληκάρι,
ς τὴν πρώτη σου φωτιά;

ΔΗΜΟΣ, ΗΠΕΙΡΩΤΗΣ.

Εἶν' ἡ φωτιά μου κόλασι καὶ μαύρ' ἡ ξενιτειά.

Β'. Ἀποσπασματάρχης.

Τί λές! τοῦ Πίνδου σταυραϊτὸς, μὲ δαμασκὶ ς τὴ μέση,
δὲν βρίσκει τόπο καὶ καιρὸ ς τὸ πλάγι μας νὰ πέσῃ;

ΔΗΜΟΣ.

Μ' ἐσᾶς ἤρθα νὰ πεθάνω . . . ἡ πατρίδα μου ἡ γλυκειὰ
δὲ θυμᾶται τὰ παληά της, μιὰ δὲ ρίχνει τουφεκιά.
Ξέχασε τὸν Μπότσαρή της,
τοῦ Τσαβέλλα τὸ σπαθί,
κ' ἦρθ' ἐδῶ ἕνα παιδί της
σὲ μιὰν ἄκρη νὰ χαθῇ!

ΕΚ ΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΩΝ.

Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ.

Σ τὰ βουνὰ τῆς Ἀττικῆς μας καλῶς ἦλθες, χρυσομάλλη,
νὰ λουσθῇς ς τὸ διαμαντένιο καὶ γνωστό σου περιγιάλι.
Ντροπαλὴ ς τὸν ἐρχομό σου λουλουδίζ' ἡ μυγδαλιὰ,
καὶ βοσκοῦ φλογέρα παίζει καὶ ξυπνοῦνε τὰ πουλιά.
Ἄλλοτε, θυμᾶσαι, ἦλθες ὅλος δόξα καὶ νεότης,
κ' ἐλημέρευες μαζή μας εἰς τοὺς κάμπους στρατιώτης.

Μὲ τὸν Διάκο καὶ Τσαβέλλα 'περπατούσατε μαζὴ,
πλὴν ὠρφάνεψες, καϋμένε, καὶ κανένας των δὲν ζῇ.

'Πέρασαν ἐκεῖν' οἱ χρόνοι καὶ κανεὶς δὲν σὲ γνωρίζει!
Ἀνθισμένη ἐλπὰ τώρα, πολεμάρχη, σὲ στολίζει,
καὶ ἡ Μοῦσά μου, 'ς τὴν αὔραν ἐνῷ ρίχνει τὰ μαλλιὰ,
μὲ ταῖς ἔμμορφαις χορεύει κάτω 'ς τὴν ἀκρογιαλιά.

Λυόν' ἡ Μοῦσα, ἐδῶ κάτω, σὰν ἐξόριστη θεότης,
ποῦ ὁ δόλος κ' ἡ κακία εἶναι τὸ μαρτύριό της·
πλὴν τὴν ἔρημην ἀνδρία καὶ τὸ κάλλος ἀγαπᾷ,
κ' εἰς τοὺς μάρτυρας λουλούδια κ' εἰς ταῖς ἔμμορφαις σκορπᾷ.

Τρέξατ' ἔμμορφαις, ἐλᾶτε 'ς τ' ἀνθισμένο μου πανέρι ...
Ἔρχονται καὶ χύνουν μόσχο καὶ δροσιὰ 'ς ὅλα τὰ μέρη.
Μιὰ τὴν ἄλλη σὰ λουλούδια σκύφτουν καὶ κρυφομιλοῦν,
κ' εἰς τὸ μυστικὸ ποῦ λένε πονηρὰ χαμογελοῦν.

Νὰ ἡ πρώτη· τὰ δροσάτα δυό της 'μάτια ψυχαλίζουν,
κ' εἰς τὴν κάθυγρή τους λάμψι ἕνα βρέφος καθρεπτίζουν.
'Σ τὸ χαριτωμένο βρέφος λευκὸ δίνω γιασεμὶ,
καὶ γελοῦν οἱ τιμημένοι τῆς μητέρας ὀφθαλμοί.

Νὰ κ' ἡ ἄλλη· μὲ τοῦ πόνου τὴν ἀχνάδα καὶ τὴ χάρι,
μαυροφορεμένη πούλια, εἰς ἰτιᾶς πενθεῖ κλωνάρι.
Ἔλα, κόρη ζηλεμένη, 'ς τὰ λουλούδια μου καὶ σὺ,
ἄνθη λεμονιᾶς σοῦ πλέκω γιὰ τὴν κόμη τὴ χρυσῆ.

Ποιᾶν' αὐτὴ ποῦ σὰν τὸν κύκνο μέσ' 'ς τὰ δάση καταιβαίνει;
Ὢ τὴ νειόνυφη νεράϊδα! ὦ τὴ μικροφιλημένη!
Τοῦ Χριστοῦ τὸ χαμογέλοιο 'ς τὰ δυὸ χείλη της πλανᾷ,
κἰ ἀναρίθμητα διαμάντια κάθε βλέμμα της γεννᾷ.

Τὸ δροσάτο αὐτὸ κρίνο πάρε, φῶς μου, νὰ μυρίσῃς,
Ἑλληνόπουλο κανένα μιὰν αὐγὴν νὰ μᾶς χαρίσῃς·
κ' ἐνῷ σκύβεις 'ς τὴν ἀφράτη νὰ τὸ σφίξῃς ἀγκαλιὰ,
νὰ σὲ χαιρετοῦν τ' ἀηδόνια 'ς τῆς νυκτὸς τὴν σιγαλιά.

Κ' ἡ Ἑλλάς μας!... Τόπον, τόπον 'ς τὴν πτωχή μας τὴν
μητέρα,
ποῦ σὰν μάρτυρας προβαίνει μὲ τῆς νίκης τὸν ἀέρα!
Τὴν ἐξέχασαν, καὶ 'μοιάζει σὰν θλιμμένη Παναγιά,
ποῦ τῆς 'πῆραν τὸ κανδῆλι καὶ τῆς λείπ' ἡ λειτουργιά.

Ἄνθη μ' ἔμειναν ὀλίγα, καὶ τὰ ρίχνω ἕνα ἕνα
εἰς τὸ χῶμα τῶν μαρτύρων κ' εἰς ὀστᾶ λησμονημένα·
κ' ἐνῶ ψάλλω τὸ τραγοῦδι τῆς πικρῆς παλληκαριᾶς,
τρίζουν κόκκαλα σπαρμένα καὶ πελάου καὶ στεριᾶς.

—

Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ,
Ἢ ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ.

Ὤ! καλὸ 'ς τὸ μυρωμένο τοῦ Μαΐου χειλιδόνι·
χρυσῆ πούλια τὸ στολίζει καὶ δροσιὰ τὸ διαμαντόνει....
Ἤλθε κι' ἀγκαλιάζ' ἡ αὔρα, ὅλη τέρψις καὶ φιλιά,
τὴν λευκὴ τρανταφυλλιά.
Ἤλθε, κ' εἰς τὸ κάνιστρό μου ἀνθηρὰ λουλούδια βάζω,
κ' εἰς τῶν Ἀθηνῶν ταῖς πρώταις, 'ς αὐταῖς μόνον τὰ μοιράζω.

Νάταις, ἔρχονται!.. μετάξι καὶ βελοῦδον παντοῦ τρίζει·
εὐωδίαν, πρὶν νὰ φθάσουν, ἡ ἀβρότης των σκορπίζει.
Ὅλαις θόρυβος καὶ γέλοια, σκωπτικαῖς ἰδοὺ περνοῦν,
κ' ἡ τρελλαῖς μὲ τριγυρνοῦν.
Ἔ! σιγὰ σιγά· μὲ τάξιν! τ' εἶν' αὐτὰ καλαί; σταθῆτε!
νὰ μὲ κλέψετε, Σειρῆνες, ἀτιμωρητὶ θαρρεῖτε;

Νὰ ἡ πρώτη! Σχιστὰ 'μάτια, μελανά, γοργά, δροσάτα·
εἶναι ἄγγελος μαγείας ἡ προπέτις μαυρομμάτα.
Ἐλαφρὰ ὡς χειλιδόνι, ὡς ἡ ἄνοιξις τερπνὴ
κύκνου τράχηλον κινεῖ,
καὶ παρίσταται ὡς χάρις καὶ περνᾷ ὡς ὀπτασία.
Λάβε, γόησσα, τὸ ῥόδον, ἀφοῦ εἶσαι ἡ μαγεία.

Νὰ κ' ἡ ἄλλη! ὡς ὁ τύπος τοῦ Φειδίου ν' ἀνεστήθη,
ζηλευτὸν, ἰδέτε, βρέφος εἰς χιονάτα κρατεῖ στήθη,
καὶ τ' ἀχεῖλί της ἀφίνει χαμογέλοιο θελκτικὸν
ὡς τοῦ Ραφαὴλ εἰκών.
Τὴν γαζίαν μου, ὦ νύμφη, « ἄνθος Σολωμοῦ » βαπτίζω,
μ' εὐσεβὲς τὴν λούω δάκρυ καὶ τὴν κόμην σου στολίζω.

Πεταχτὴ, κακιὰ σὰν βρέφος, νὰ, πετιέτ' ἐμπρός μου ἄλλη·
τὰ δυὸ 'μάτια της σμαράγδια καὶ τὰ χείλη της κοράλλι!
Πλὴν ποῦ τρέχει;...Πεταλοῦδα, τὴν μαμμά σου νὰ χαρῇς,
μιὰ στιγμὴ δὲν καρτερεῖς;
Τὸ μανδῆλι της δαγκάνει ὡς νὰ μ' ἔλεγε: « νὰ σκάσῃς! »
Λεμονιᾶς τῆς δίνω ἄνθος, μὲ τὸ παίρνει κἰ ἂν τὴν πιάσῃς

Τόπον κάμετε! μὲ νέκταρ ὡς νὰ ἔπλυνε τὸ σῶμα,
ἔρχεται κ' ἡ Ὀδδαλίσκη μὲ τὸ ῥόδινόν της χρῶμα.
Σὰν τῆς πούλιας τὸ διαμάντι χύνει κάθε της ματιὰ
γοργοκίνητη φωτιά.
Λάβε, Κίρκη! ς τὰ μαλλιά σου τῆς μυρτιᾶς κλαδὶ ταιριάζει·
κ' εἰς λευκὸν ἐκείνη στῆθος τὴν μυρτιὰ μὲ γέλοια βάζει.

Ὡσὰν ὄνειρον, ἰδέτε, ἀερῶδες πλάσμα ἕνα
σείει τὸ λευκόν του πέπλον καὶ τὸν κύκνειον αὐχένα.
Ἱλαρὸν, βαθὺ, ῥεμβῶδες βλέμμα θλίψεως πλανᾷ
εἰς πελάγη καὶ βουνά....
Χερουβὶμ, τὴν εἶπα, θέλεις γιασεμὶ νὰ σὲ στολίσῃ;
Γαλανὰ δυὸ 'μάτια στρέφει καὶ μὲ λέγει: « κυπαρίσσι. »

Ἕνα μ' ἔμεινε' καμμιά σας μὴ ζητήσῃ νὰ τὸ πάρῃ!
Εἶν' ἡ χήρα τῶν ἀνθέων, τῆς ἰτιᾶς πτωχὸ κλωνάρι.
Ὅταν ἔζῃς, ἀδελφή μου, ὡς εὐῶδες ἄνθος ζῇ,
τ' ἀγαπούσαμεν μαζή...
Αἰμιλία μου! εἰς δύο τὴν ἰτιὰν, ἰδοὺ, χωρίζω,
καὶ τὸ μνῆμά σου ἓν μέρει καὶ τὸ στῆθός μου στολίζω.

—

Ο ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ.

Κ' ἐνθυμοῦμαι...! χθὲς ἀκόμη μὲ ὑπόδακρυ τὸ βλέμμα,
συμπαθὴς ὡς νὰ παρῆλθε, μ' ἐπλησίασεν ἠρέμα ...
Σκύμνος δόξης, εἰς ὡραίαν πλὴν ἐσχάτην του στολήν,
ὕψωνε τὴν κεφαλήν,
ἡ δὲ χεὶρ του, εἰς τὸ ξίφος τὸ κυρτὸν ἀφινομένη,
μὲ λαβὴν ἀδαμαντίνην ἔπαιζε λησμονημένη.

Κλαῦτ', ἐπίβουλος ἀνδρία
καὶ νεότης ὀρφανή!
ἦτον πλάνης ὀπτασία,
καὶ παρῆλθε πρὶν φανῇ.

Τρὶς τὸ βλέμμα προσηλόνων εἰς τὸ βλέμμα μου ἐπάνω,
ἀνεστέναξεν, ἠγέρθη καὶ μὲ εἶπε: « θ' ἀποθάνω!
« Ἂν ἠγάπησα τὸν κόσμον, εἶν' ὁ κόσμος τελετή,
« ὅπου κλαί' ἡ ἀρετή.
« Τὴν ψευδῆ πανήγυρίν του ἡ ψυχή μου ἂν ἀφήσῃ,
« ὁ Θεὸς τὸν στρατιώτην κ' ἡ Πατρὶς ἂς εὐλογήσῃ!»

Πρὸς τὴν γῆν τὸ βλέμμα, νέοι!
Σίγα, κόρη θλιβερά!
τὴν ζωὴν ὁ μάρτυς κλαίει,
πρὶν ἀνοίξῃ τὰ πτερά.

Αὐτὰ εἶπε μὲ τὸ ῥόδον τῆς ἀγάπης εἰς τὰ χείλη,
κ' ἔφυγεν ὡς ἡ νεότης, ὡς τὸ φῶς πρὶν ἀνατείλῃ.
Εἰς τὸ μέτωπον ἐκεῖνο τὸ γλυκύχρουν καὶ λευκὸν
εἶχέ τι μαρτυρικὸν,
καὶ τὸ βλέμμα του τὸ λάμπον κ' ἡ σκιρτῶσα πανοπλία
ἔπλεκον τὸν στέφανόν του, ἐνῷ φεύγων ἐμειδία.

Κλαῖε, νύμφη ἐρασμία,
πολεμάρχαι τρυφεροί!
ἡ νεότης κ' ἡ ἀνδρία
εἰς τὸ μνῆμα προχωρεῖ.

Ο ΚΑΘΑΡΙΣΤΗΣ.

Πρὶν ὁ πετεινὸς λαλήσῃ καὶ χαράξῃ 'ς τὸ βουνό,
σὰ γοργὸ χειλιδονάκι μὲ τὸν ζέφυρο 'ξυπνῶ·
κι' ἂν ψιλὴ ψιλὴ βροχοῦλα μοῦ δροσίζῃ τὰ μαλλιά,
εὐλογῶ μὲ χαμογέλοιο τὸν Θεὸ καὶ τὴ δουλειά.

Μ' ἕνα μου μικρὸ τραγοῦδι, κἄπου κἄπου θλιβερό,
'ς ταῖς αὐλαῖς τοῦ κόσμου τρέχω 'σὰν τ' ἀκοίμητο νερό·
κι' ὅπου διῶ μικρὸ σκουπίδι καθαρίζω τὴν αὐλή,
καὶ λαμποκοποῦν οἱ δρόμοι κι' ὅλα φαίνονται γυαλί.

Ἂν ἐμπρός μου καμμιὰ τύχῃ νοστιμοῦλα νὰ περνᾷ
μ' ἀνασκουμπωμένο χέρι μὲ δυὸ 'μάτια καστανά,
« Καλὲ 'ς τὸ νερό, τὴν λέγω, μοναχὴ τόσῳ 'νωρίς;
« Σιγανά, μικρή μου πάππια, τὸ σταμνί σου νὰ χαρῇς! »

Εἶναι μιά, ποῦ σὰν τὴν νοιώσω πρὸς τὴν θύρα, τὴν αὐλή,
τίγκι, τίγκι! τὸ πτωχό μου κουδουνάκι τὴν λαλεῖ,
καὶ μὲ κάνιστρο σὲ χέρι καταιβαίνει παχουλὸ,
'ς τ' ἁμαξάκι μου τ' ἀδειάζω καὶ τὸ κάνιστρο φιλῶ.

Ἂν κανέναν Ἄδωνίν μας ἀπαντήσω τὴν αὐγή,
ἀπὸ μιᾶς γνωστῆς Νεράϊδας μὲ προφύλαξι νὰ 'βγῇ,
τὴν δουλίτσᾶ μου κυττάζω, πέρα βρέχει! σιωπῶ,
καὶ τοῦ Καμπανέλλου ψάλλω τὸν χαρούμενο σκοπό.

Προχθὲς ἕνα γραμματάκι, ὅλο μόσχος καὶ φιλιά,
ἀπὸ μιᾶς γαλανομμάτας μ' ἔτυχε τὴν τραχηλιά·
« Τὰ 'βρεθήκια μου! » τὴν εἶπα, κ' οἱ γλυκοί της ὀφθαλμοὶ
ἔσκυψαν μὲ χαμογέλοιο κ' ἔλαβα τὴν πληρωμή.

'Σ τὰ σκουπίδια τ' ἁμαξιοῦ μου ἀπαντῶ καμμιὰ φορὰ
ἕνα τρίκωχο πεσμένο, ποῦ τοῦ λείπουν τὰ φτερά·
μιὰ ἐπιγραφὴ μεγάλη, ἕνα τίτλον ὑψηλό,
καὶ μ' αὐτοὺς ὅπου λατρεύουν τὰ σκουπίδια μου γελῶ.

Πριν ὁ πετεινὸς λαλήσῃ καὶ χαράξῃ 'ς τὸ βουνό,
σὰ γοργὸ χειλιδονάκι μὲ τὸν ζέφυρο 'ξυπνῶ·
κι' ἂν ψιλὴ ψιλὴ βροχοῦλα μοῦ δροσίζῃ τὰ μαλλιά,
εὐλογῶ μὲ χαμογέλοιο τὸν Θεὸ καὶ τὴ δουλειά.

—

ΣΥΓΚΡΙΣΙΣ.

Εἰς ἀνθισμένον ἂς λαλῇ
ὁ κύκνος περιγιάλι·
τὸ πλέον συμπαθὲς πουλὶ
μὲ τὴν φωνήν σου ψάλλει.

Τῶν ἄστρων ὁ ὑγρὸς σπινθὴρ
ἂς λάμπ' ἢ ἂς ἐκπνέῃ·
ὁ πλέον φωτεινὸς ἀστὴρ
'ς τὰ δυό σου 'μάτια καίει.

Μὲ στέμμα ῥόδων ἀνθηρῶν
τὸ ἔαρ ἂς προβάλῃ·
ἓν ἄνθος πλέον τρυφερὸν
εἰς τὴν ψυχήν σου θάλλει.

Τὸ ἄσμ' αὐτὸ τῆς ἐξοχῆς,
τὸ ἄστρον τοῦ αἰθέρος,
κι' τ' ἄνθος, κόρη, τῆς ψυχῆς
εἶν' ὁ γλυκύς σου Ἔρως.

X.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ Κ. ΚΑΡΥΔΗΣ.

—

ΕΚ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ
« ΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΟΥ ΔΟΞΑΠΑΤΡΗ. »

—

ΚΑΜΠΑΝΙΤΗΣ.

Ἐὰν σκιάζ' ὡς νέφος διερχόμενον
τὸ φέγγος τοῦ προσώπου σου, ὦ ἄγγελε,
ἢ ἂν δὲν χύνω ὡς ὁρίζων ἐκτενὴς
τὰ ῥόδα πρὸ ποδῶν σου βίου εὐτυχοῦς,
ν' ἀπέλθω.

ΜΑΡΙΑ.

Ναὶ, ν' ἀπέλθῃς, Ὑψηλότατε!

ΚΑΜΠΑΝΙΤΗΣ.

Ν' ἀπέλθω; τὸ προφέρουσι τὰ χείλη σου
μὲ τόσην τῆς καρδίας σου σκληρότητα;
Θανατηφόρον μύρον τ' ἄνθη χύνουσι,
ὡς χύνουσι τὰ ῥόδα τῶν χειλέων σου;
Δὲν ὑπετάχθη μία Πελοπόννησος
εἰς τόσα ξίφη, κόρη, καὶ βραχίονας,
ὡς ὑπετάχθ' ἡ ἀνδρικὴ καρδία μου
εἰς ἕν σου μόνον βλέμμ'! Ἂν σὲ ἠγάπησα,
τί πταίω; πταίει τ' ἄνθος ἀνοιγόμενον
εἰς τοῦ ἡλίου τὴν ἀκτῖνα τὴν θερμήν;

ΜΑΡΙΑ.

Νὰ κατακτήσῃς χώρας δύνασαι πολλὰς,
ἀλλὰ καρδίας, ὄχι, δὲν θὰ δυνηθῇς!

Κατακτητὴν καὶ τύραννον τῆς χώρας μας
πᾶσα καρδία Ἑλληνίδος τὸν μισεῖ,
καὶ πρώτ' ἡ ἐδική μου σ' ἀποστρέφεται.

ΚΑΜΠΑΝΙΤΗΣ.

Κατακτητὴς καὶ τύραννος σὺ ἔγινες,
σὺ ἔγινες, Μαρία, τῆς καρδίας μου.
Εἰς τί, εἰπέ μου, σ' ἔσφαλ' ἐν ἀγνοίᾳ της,
κ' ἐξαίφνης ἐξ ἐφόδου τὴν κατέκτησες;
Ἐὰν ἐγὼ, προβαίνων ὡς κατακτητὴς,
εἰς ξένας χώρας ἔστησα τὸν θρόνον μου,
καὶ σὺ, καὶ σὺ, Μαρία, μὴ δὲν ἔστησες
εἰς τὴν ψυχήν μου διαρκῆ τὸν θρόνον σου;
Ἐγὼ, ἰδοὺ, τὰς δάφνας ὅσας ἔδρεψα
πρὸ τῶν ποδῶν σου ῥίπτω, καὶ τὸ σκῆπτρόν μου
εἰς σὲ προσφέρω! λάβε το, βασίλευε,
καὶ τοὺς λαοὺς ὡς θέλεις σὺ κυβέρνησον...
Δὲν ὁμιλεῖς, Μαρία; δὲν σὲ κάμπτουσιν
οἱ στεναγμοὶ τοῦ στήθους μου, τὰ δάκρυα,
ἡ κάμινος, εἰς ἣν ἀσπλάγχνως μ' ἔῤῥιψες;
Ὡς χρυσαλλὶς εἰς σκότος ἐπτερύγιζα,
καὶ σὺ ὡς φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ ἔλαμψες·
ἐὰν νὰ καύσω τὰ πτερά μου ἔρχωμαι,
ἐγὼ τί πταίω; ποῖος εἶν' ὁ αἴτιος;

ΜΑΡΙΑ.

Πυρὰ νὰ ἤμην ἤθελα καὶ ὄχι φῶς,
τὰς φλόγας μου ν' ἁπλώσω ἐν μιᾷ νυκτὶ
νὰ κατακαύσω ὅλους, ὅσοι σήμερον
τὴν γῆν μας ὡς κατακτηταὶ μολύνετε!
Ἀκόμη κοπιάζεις ὀνειροπολῶν;
ἀκόμη εἰς τὸ μῖσος τῆς καρδίας μου
τυφλώττεις, ... Σὲ λυποῦμαι!

ΔΟΞΑΠΑΤΡΗΣ.

Ὑψηλότατε!

ἡ τρικυμία νὰ παρέλθῃ ἄφησον,
κ' οἱ γάμοι ἂς ἀναβληθοῦν.

ΜΑΡΙΑ.

Ν' ἀναβληθοῦν; . . .
Ἱππότα, ἀπελπίσθητι καὶ ἄφες με,
καὶ εἰς ἐκείνην νὰ προσφέρῃς ὕπαγε
λατρείαν, ἥτις εἶναι τῆς καρδίας σου
κυρία καὶ θεότης.

ΚΑΜΠΑΝΙΤΗΣ.

Ποίαν; λέγε μοι!

ΜΑΡΙΑ.

Τὴν τυραννίαν!

ΚΑΜΠΑΝΙΤΗΣ.

Μὴ μὲ λέγῃς τύραννον,
Μαρία!

ΜΑΡΙΑ.

Ἀληθῶς· διότ' οἱ τύραννοι
ν' ἀκούουν τ' ὄνομά των δὲν ἐπιθυμοῦν.

ΚΑΜΠΑΝΙΤΗΣ.

Λοιπὸν μὲ ἀποστρέφεσαι;

ΜΑΡΙΑ.

Καὶ σὲ μισῶ!

ΚΑΜΠΑΝΙΤΗΣ.

Καὶ μὲ μισεῖς! . . . αὐθάδης κόρη, σκέπτεσαι
τίνος ἀνδρὸς περιφρονεῖς τὸν ἔρωτα
καὶ τίνα παροργίζεις;

ΜΑΡΙΑ.

Σὺ δὲν σκέπτεσαι
ποίας ζητεῖς τὴν χεῖρα!

ΔΟΞΑΠΑΤΡΗΣ.

Ὑψηλότατε!

ΚΑΜΠΑΝΙΤΗΣ.

Λοιπὸν μὲ ὑπεδούλωσαν τὰ κάλλη σου

πρὸς ἐμπαιγμὸν καὶ χλεύην; ἀγνοεῖς λοιπὸν
καὶ ἄκουσα νὰ γίνῃς ὅτι δύνασαι
τῆς φλογερᾶς μου τῆς ἀγκάλης λάφυρον;

ΜΑΡΙΑ.

Πρὶν ἡ ἀγκάλ' ἡ ἐδική σου ἀνοιχθῇ,
ἀγκάλη μάθε ἄλλη ὅτι δύναται
νὰ μὲ δεχθῇ! . . .

(Σύρουσα ἐγχειρίδιον.)

ἡ τοῦ θανάτου.

(Προχωροῦσα ἐν βήματι.)

Τόλμησον!

ΚΑΜΠΑΝΙΤΗΣ.

Ὦ λύσσα! ὦ θρασύτης!

. . . . . .

ΜΑΡΙΑ.

Ὁ μαῦρος ἐφιάλτης τῆς καρδίας μου
ἀπῆλθε τέλος πάντων καὶ ἀνέπνευσα!
ἀπῆλθεν ἀγαλλόμενος, κ' εὐδαιμονῶν
ὡς νύμφην μὲ προσμένει. . . ὁ κατάπτυστος!
Ὡς νύμφην καὶ ὡς μάρτυρα νὰ μὲ δεχθῇς
σὺ ἄνοιξε, ὦ οὐρανέ, τοὺς κόλπους σου,
σὺ, σκέπη τῶν πασχόντων καὶ τῶν ὀρφανῶν!

(Ἐξάγει μικρὰν φιάλην ἐκ τοῦ στήθους της.)

Ἰδοὺ ὁποῖος εἶναι ὁ νυμφίος μου! . .
Ὡς νύμφην μὲ προσμένεις! κ' ἐν τῇ μέθῃ σου
πολυτελῆ βεβαίως καὶ πολύκροτον,
τυχοδιῶκτα, πλάττεις τὸν ὑμέναιον!
Μὲ περιμένεις ἤδη ἀνυπομονῶν
κ' εὐφραίνεσαι! . . θὰ ἔλθω, ἄνερ ὄλβιε! . .
Ὦ ἀδελφέ μου, φίλτατε Δημήτριε,
καὶ φίλε τῆς καρδίας μου Μενέλαε!
ἐνώπιόν του ὅταν ἀνθοστόλιστος
προβάλω νύμφη, μὴ μὲ ἀδικήσητε!

ὡς κλίνη μου καὶ ὡς παστὰς γαμήλιος
θὰ μὲ ὑποδεχθῇ τὸ νεκροκράββατον!
Ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δημίου ἔπρεπε
νὰ σώσω καὶ τοὺς δύο σας ὡς θύματα,
καὶ τὴν τιμήν μου ἀπὸ ἄτιμον λῃστήν.
Ἰδοὺ μᾶς σώζει ὅλους μία ἔγκαιρος
σταγὼν δηλητηρίου. Ὢ! σωθῆτε σεῖς,
σωθῆτε! τὴν πατρίδα σας νὰ σώσητε,
καὶ μὴ τὰ κόκκαλά μου, μὴ ἐκθάψητε,
ἐλευθερίας πρὶν φωτίσῃ ἥλιος
τοῦ τάφου μου τὸ χῶμα! . . Τῆς Μαρίας σας
τὸ τελευταῖον χαῖρε καὶ τὸν ἀσπασμὸν
δεχθῆτε ἀπὸ τοῦδε! . .

(Ἐκκενόνει βιαίως τὴν θανατηφόρον φιάλην· εὐθὺς δ' ἄρχεται ὁ πένθιμος ἦχος ἐκκλησιαστικοῦ κώδωνος.)

Τοῦ ναοῦ ἠχεῖ
ὁ κώδων! . . ἀναγγέλλει τὴν κηδείαν μου!
Ὁ πένθιμός του ἦχος, ὡς ἐκ στόματος
φωνή, μακρόθεν φθάνει εἰς τὰ ὦτά μου:
« ἀθλία, ἐκολάσθης! »... δυστυχία μου!
Τί ἔπραξα! οὐαί! . . . αὐτόχειρ ἔγινα
καὶ ζῶσα ἐκολάσθην! . . Θεέ, ἥμαρτον! . .
Τὸ βλέμμα σου τ' ὀργίλον ἡ ἁμαρτωλὴ
φοβοῦμαι, Πλάστα, ν' ἀτενίσω! . . ἥμαρτον!
Τοῦ κώδωνος ἀκούω μόνον τὴν φωνήν,
τὴν ἀκοήν μου μετὰ πένθους πλήττουσαν·
« ἀθλία, ἐκολάσθης! »... δυστυχία μου!
Ὢ! παῦσον, παῦσον, κώδων ἀδυσώπητε,
τὰ σπλάγχνα μου νὰ ἐκριζόνῃς!... ἥμαρτον!
Ἀλλοίμονον! . . . ὁ ἦχός του ὁ πένθιμος
τῆς ἱερᾶς θρησκείας εἶναι ἡ φωνὴ
καὶ ἐξακολουθεῖ φωνοῦσα πόρρωθεν:
« ἀθλία, ἐκολάσθης! ». . δυστυχία μου!

Τὰς μαύρας βλέπω θύρας τῆς Κολάσεως
καὶ ὡς κατάρα ὄπισθέν μου φοβερὰ,
μία φωνὴ ὠθοῦσά με ἀκούεται:
« τὴν κολασμένην δέξαι! » . . . δυστυχία μου!
Ὦ φρίκη! . . βλέπω γύρω φωσφορίζοντας
ὡς φλογεροὺς ἀστέρας, πλῆθος ὀφθαλμῶν!
Οἱ πόδες μου κλονοῦνται ὀλισθαίνοντες,
καὶ ὄπισθεν μὲ κράζουν χίλιαι φωναί:
« βάδιζε, κολασμένη! » . . δυστυχία μου!
Κλαυθμοὶ καὶ συριγμοὶ πλήττουν τὰ ὦτά μου,
καὶ ὄφεις περιζώνουσι τοὺς πόδας μου·
ἀνυψουμένας φλόγας βλέπω ἄντικρυ,
ἀνοιγομένους λάκκους, μαῦρα βάραθρα!
Αἱ τρίχες μου ὀρθοῦνται! . . θέλω νὰ σταθῶ,
ἀλλ' ὄπισθεν μὲ σπρώχνουσι φωνάζοντες:
« προχώρει, κολασμένη! » . . . δυστυχία μου!
Ὦ! ἔλεος, βοήθει, μῆτερ τοῦ Χριστοῦ!

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ
« ΟΝΥΧΕΣ, Ἢ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΤΟΥ 1821. »

ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ.

Εἰς τὸ Μεσολόγγιον φέρε με, Μοῦσα!
τῆς πείνης τὰ θύματα δεῖξόν μ' ἐκεῖ . . .
τὸ μέτωπον κλίνε ἐδῶ σκεπτικὴ,
εἰς τάφους θρηνοῦσα.

Τὸν θάνατον μᾶλλον αὐτοὶ προτιμοῦν,
ἀτίμου δουλείας ἐχθροὶ κηρυγμένοι·
μὲ μᾶλλον τὴν πεῖναν καὶ δίψαν, κλεισμένοι,
ἐδῶ πολεμοῦν.

Ἀντέχετε, παῖδες κλεινοὶ τῆς ἀνδρίας!
κ' ἐὰν ὑπὸ νέα ταφῆτε πυρὰ,

ἡ γῆ σας θὰ ἦναι κοιτὶς ἱερά,
βωμὸς τῆς εὐκλείας.
Γυναῖκ' ἀντικρύζω εἰς θύραν ἐμπρός.
Τὰ στήθη της σχίζουν καὶ καίουν ὀδύναι·
τὰ χείλη της σπαίρουν, ἡ ὄψις της εἶναι
ὠχρὰ ὡς κηρός.

Τὰ ὄμματα γύρω της σβύνοντα στρέφει,
καὶ ἄλγους ἀφίνει θρηνώδη κραυγήν!
γυμνὰ κλαυθμυρίζουν, στεγνὰ εἰς τὴν γῆν
τὰ δύο της βρέφη.

Τὰ σπλάγχνα της δάκνει καὶ τρώγει σκληρὰ
ἀκοίμητος σκώληξ, ἀδάμαστος πεῖνα·
τὰ τέκνα της, οἴμοι! . . . τῆς πείνης κ' ἐκεῖνα
θὰ πέσουν βορά!

Τοῦ οἴκου της πέριξ πλανᾶται παράφρων·
ἡ κόμη της φεύγ' εἰς ἀτάκτους πλοκάς.
Ἰδὲ τὴν ἀθλίαν! πηδᾷ ὡς δορκὰς
πλατύστομον τάφρον.

Εἰς κρότον, ἐτάζει τὰ γύρω της μέρη. . .
Ἡ τάλαινα! λείπει ὁ ἥρως αὐτῆς,
νὰ πέσῃ παλαίων, ἐὰν νικητὴς
τροφὴν δὲν τοῖς φέρῃ.

Εἰς μάτην ἐστράφη καὶ εἶδε μακράν·
κ' ἐὰν ἐπιστρέψῃ ἐκεῖνος μὲ βίαν,
ἐν μέσῳ τῶν δύο μικρῶν τὴν ἀθλίαν
θὰ εὕρῃ νεκράν!

Ἰδέτε την! τρέχ' εἰς τὰ δύο της βρέφη.
Μὲ φόβου τὸ πρῶτον ἁρπάζει παλμούς·
τοὺς δύο του βλέπει κλειστοὺς ὀφθαλμοὺς
καὶ φρίττουσα στρέφει.

Μὲ τρόμον ἀφίνους' αὐτὸ κατὰ γῆς,
ἁρπάζει τὸ ἄλλο . . . τὸ βλέπει ἐκπνέον! . . .

ἓν φίλημα δίδ' εἰς αὐτὸ τελευταῖον
ζεούσης στοργῆς.
Τοὺς δύο στυλόν' ὑψηλὰ ὀφθαλμούς της,
ἀκίνητος μένει ὡς πέτρα ψυχρά.
Τὴν πεῖναν νικᾷ ἡ στοργή.— Συμφορά!
σαλεύει ὁ νοῦς της! . . .
Τὸ βῆμα παράφορον τώρα κινεῖ
καὶ βλέμμα γοργὸν, μανιῶδες γυρίζει·
τὸ σῶμα της τρέμει, τὰ χείλη της σχίζει
φρικώδης φωνή!
Τὸ κάλυμμ' ἀγρίως ῥηγνύει τοῦ στήθους,
τὴν κόμην της κόπτει, νομίζεις, λυσσᾷ·
τὰς σάρκας της σχίζει, τὸ χῶμα μασσᾷ
καὶ δάκνει τοὺς λίθους!
Ἐπάνω τῶν δύο ποδῶν της γυρίζει,
τοὺς δύο κρατοῦσα κροτάφους σφιγκτά.
Ἐστάθη. Τὰ ὄμματα ἔχει κλειστὰ,
ὡς ὄφις συρίζει! . .
Ὁρμᾷ καὶ τὰ τέκνα της αὖθις ζητεῖ,
κ' ἐν μέσῳ των πίπτει πρηνὴς ν' ἀποθάνῃ! . .
Ἀκούεται δοῦπος . . . ὁ σύζυγος φθάνει
καὶ ἄρτον κρατεῖ.
Ταλαίπωρε πάτερ! ἀργὰ καταφθάνεις.
Νεκροὺς θὰ τοὺς εὕρῃς, κανεὶς των δὲν ζῇ·
ἡ Μοῖρα σοὶ ἔχει γραμμένον, μαζὶ
καὶ σὺ ν' ἀποθάνῃς!
Ἰδέτε τον! ἄσπρην φλοκάταν φορεῖ,
βαρὺ καρυοφύλλ' εἰς τὴν χεῖρα βαστάζει·
ἡ ζώνη ἀστράπτει, ἡ σπάθη κλαγγάζει,
ταχὺς προχωρεῖ. . . .
Ἀσθμαίνει, ἀλλ' ἔχει ἀστράπτον τὸ βλέμμα,
καὶ ῥέ' εἰς τὰ στήθη του αἷμα πηκτόν.

Τὸν ἄρτον ποῦ φέρει, τὸν ἄρτον αὐτὸν
ἀντήλλαξε μ᾽ αἷμα! . . .
Ὡς ἄγαλμα μένει ἐμπρὸς τῆς σκηνῆς.
Κτυπᾷ μὲ τὴν χεῖρα τὸ μέτωπον, κλαίων·
ἀφίνει βαθὺν στεναγμὸν τελευταῖον
καὶ πίπτει πρηνής . . .

—

Ο ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΜΟΥ.

Ἔφιππος ἐχθὲς καὶ μόνος ἔτρεχα εἰς τὸ πεδίον,
ὅπου θρύμματα εἰσέτι διασώζονται κρανίων
καὶ ἡμίχωστα λευκάζουν τὰ ὀστᾶ πολλῶν μαρτύρων,
εἰς τὴν πεδιάδα ὅπου, ὅλεθρον καὶ τρόμον σπείρων
ὁ υἱὸς τῆς καλογραίας
ἔπεσε, κατασυντρίβων δέκα ἐχθρικὰς σημαίας.

Σύνοφρυς, εἰς ἀναμνήσεις ἤμην ἤδη βυθισμένος,
ὅταν ἔξαφνα ὁ ἵππος σταματᾷ τετρομαγμένος·
ἀνορθοῖ τοὺς δύο πόδας κι᾽ ὀπισθοδρομεῖ ἓν βῆμα.
Ἔκυψα καὶ εἶδα κάτω ν᾽ ἀνατιναχθῇ ἓν μνῆμα,
καὶ ὠχρὸν ἀπὸ τὸ χάσμα
ὑψηλὸν ἀπέναντί μου νὰ ἀνεγερθῇ τι φάσμα!

Μὲ ἠτένισε καὶ, κλίνας ὁ νεκρὸς τὸ πρόσωπόν του,
ἐκ τοῦ στήθους του νὰ φύγῃ ἄφησ᾽ ἕνα στεναγμόν του.
—« Διατί, νεκρέ, τὸν εἶπα, ἡ καρδία σου στενάζει;
« μὴ σ᾽ ἐβάρυνεν ὁ λίθος, ποῦ τὸ μνῆμά σου σκεπάζει;
« ἢ μὴ σ᾽ ἔπεμψεν ὁ Πλούτων,
« βαρυνθέντα εἰς ἐκεῖνον, εἰς τὸν κόσμον πάλιν τοῦτον; »
—« Δὲν μ᾽ ἐβάρυνε, μὲ εἶπεν, ὁ βαρὺς τοῦ τάφου λίθος.
« σὺ μ᾽ ἐξύπνισας, πατήσας κεφαλὴν ἐμοῦ καὶ στῆθος.
« Πρὸ πολλοῦ ζητῶ τὰ χείλη εἰς θνητόν τινα ν᾽ ἀνοίξω,
« τῆς καρδίας μου τὸ βάρος καὶ τὸ ἄλγος νὰ τὸ δείξω·
« νέον ἤθελα, καὶ νέος
« ἰδοὺ ἔρχεσαι ν᾽ ἀκούσῃς τὴν φωνήν μου τελευταῖος.

« Εἰς τὸν τόπον ἐδῶ τοῦτον, εἰς αἱματηρὰν ἐσπέραν,
« ἔπεσα, εἰς σᾶς ἀφίνων τὴν πατρίδα ἐλευθέραν·
« ἔκτοτε ἐγκαταλείπω ἐν καιρῷ νυκτὸς τὸ μνῆμα,
« καὶ, σιωπηλὸν πολλάκις φάντασμα, μὲ κρύον βῆμα
« ἀναβαίνων εἰς τὴν πόλιν,
« περιφέρομαι, ἀκούων ἀναστεναγμοὺς εἰς ὅλην.

« Ἐδῶ βλέπω δίχως στέγην ὀρφανὰ πολλὰ καὶ χήρας,
« καὶ ἐκεῖ ἀπηλπισμένους νὰ σταυρόνωσι τὰς χεῖρας,
« εἰς τοὺς δρόμους κατασκόπους καὶ ὠτακουστὰς ἀθρόους,
« καὶ εἰς τῆς Ἀστυνομίας τὰ ζοφώδη βάθη γόους·
« τὸν λαὸν ἐν γένει κρύον,
« καὶ νομίζω ὅτι βλέπω ἀνοικτὸν νεκροταφεῖον!

« Φεῦ! ἐπέσαμε, νὺψοῦντες τὴν Πατρίδα εἰς τὸν θρόνον,
« κ' ἐφρονοῦμεν εἰς τὴν χώραν τῶν ἐνδόξων μας ἀγώνων
« ὅτι δάφναι θὰ βλαστήσουν καὶ μυρσίναι εἰς τὰ πέριξ·
« ἀλλ' ἐξ ὕψους τοῦ θανάτου ἀεικίνητος ἡ πτέρυξ
« τὸν ἀέρα της ξηραίνει,
« καὶ πᾶν ὅ,τι ἀναθάλλει τὸ λιγύζει καὶ μαραίνει!

« Οὐδὲ ζῆλον, οὐδὲ πράξεις, οὐδὲ φρόνημα γενναῖον
« εἰς κανένα εἶδα ἄνδρα, εἰς κανένα εἶδα νέον!
« Τὴν ταπείνωσιν εἰς ὅλων τὴν μορφὴν μὲ θλίψιν εἶδα·
« εἰς τοὺς ὤμους τῆς Πατρίδος ἐπιδείξεως χλαμύδα
νὰ κρεμοῦν πρὸς ἐμπαιγμόν της,
« καὶ τὸν κάλαμον νὰ θέτουν ἐν τῷ μέσῳ τῶν χειρῶν της!

« Ἀνεζήτησα καὶ ἤῦρα ὑπὸ βίβλους τεθαμμένους
« καὶ ψυχροὺς καὶ σᾶς τοῦς νέους εἰς τὴν χαύνωσιν τοῦ
Γένους·
« οὔτε νὰ θρηνῇ κἂν εἶδα τὴν Πατρίδα ἕνα νέον!..
« Δείλαιοι! τὸ μέτωπόν σας ἀνεγείρατέ το πλέον
« καὶ σωτῆρές της φανῆτε·
« ἡ κατάρα μας εἰς ὅσους ἄφωνοι καὶ κρύοι ζῆτε!..

Στεναγμὸς ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδίας του ἀνέβη,
διεκόπη καὶ ὀργίλος εἰς τὸν τάφον του κατέβη.
Ὁ δὲ ἵππος μου, τὴν χαίτην ἀνορθώσας χρεμετίζων,
ἀνεπήδησε τὸ χάσμα, καὶ ἀκράτητος, ἀφρίζων
καὶ καλπάζων ἀτιθάσσως,
εἰς τὸ ἄντικρυ εἰσῆλθε συμπεπυκνωμένον δάσος.

ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ.

Σὲ ποιὰ ἡ Μοῖρα ψεύτικη ζωὴ μᾶς βασανίζει!
μιὰ ἀχτῖδα βλέπουμε αὐγῆς,
κ' ἔξαφνα μαύρη καταιγὶς
ἐπάνω μας συρίζει!

Τῆς νειότης μας ποτίζουμε τὸ ἄνθος τὸ κλεισμένο,
καὶ πρὶν ἀνοίξῃ μιὰν αὐγὴ
χλωμὸ τὸ 'βρίσκουμε 'ς τὴν γῆ,
χλωμὸ καὶ μαραμένο!

Ὁ νοῦς μὲ πόθους κι' ὄνειρα τὰ χρόνια μας στολίζει·
θολόνεται σαν οὐρανὸς,
καὶ μέν' ἡ μνήμη σὰν φανὸς
ποῦ ἐρημιὰ φωτίζει!

Ἔζησα ἄλλοτε κ' ἐγὼ καθὼς τοῦ κήπου ὁ κρίνος·
πλὴν τώρ' ἀλλοίμονον! κυλᾷ,
κυλᾷ τὰ χρόνια μου θολὰ
ὁ στεναγμὸς κι' ὁ θρῆνος!

Δὲν κλαίω πῶς σὲ φυλακὴ ἡ Μοῖρα μ' ἔχει στείλει,
καὶ μ' ἄφησαν, σὰν τὰ πουλιὰ
εἰς τὸν χειμῶνα τὴν φωλιὰ,
καὶ γνώριμοι καὶ φίλοι!

Οὔτε θρηνῶ 'ς τὴν φυλακὴ τὴν τωρινὴ ζωή μου·
σκοτεινοτέρα φυλακὴ
εἶναι αὐτὰ ποῦ κατοικεῖ
τὰ στήθη ἡ ψυχή μου.

Γιὰ σένα, ὦ ἀσπλαχνη θεὰ τοῦ ἔρωτός μου, κλαίω!
γιὰ σὲ, ποῦ ἐμάρανες, σκληρὴ
τὴν νειότη μου, καὶ σὰν κηρὶ
μισοσβυσμένο καίω!

Γιὰ σὲ ποῦ κατερήμωσες τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδιά μου,
καὶ μάτην σήμερον πετῶ
'ς τὰ περασμένα καὶ ζητῶ
τὰ πρῶτα ὄνειρά μου.

Ἀλλοίμονον! καὶ 'ς τ' ἄχαρι τῆς φυλακῆς σκοτάδι
ἡ φλογισμένη μου ψυχὴ
ἐκείνην ἔχει προσευχὴ
κι' ὄνειρο κάθε βράδυ!

Λυπήσου ἕνα δυστυχῆ, ποῦ ἄναψες καὶ καίει,
καὶ μιὰ ματιὰ εὐσπλαχνικὴ
στεῖλ' του, σκληρὴ, 'ς τὴν φυλακὴ,
ὅπου γιὰ σένα κλαίει.

Μὲ μιά σου ἀκτῖδ' ἀραίωσε τὴν σκοτεινή του ζάλη·
λῦσε τοῦ νοῦ του τὰ φτερὰ,
καὶ δὸς τὴν πρώτη του χαρὰ
εἰς τὴν καρδιά του πάλι.

Διὲ πῶς τ' ἀηδόνι κελαϊδεῖ καὶ παίζει μὲ τὸν κρίνο!
κ' ἐγὼ, κ' ἐγὼ, προτοῦ σὲ ἰδῶ,
ἐγνώριζα νὰ κελαϊδῶ,
κ' ἔπαιζα σὰν ἐκεῖνο.

Κ' ἐγὼ, τῆς ἄνοιξης πουλὶ, 'κινοῦσα τὰ φτερά μου
καὶ ἐπετοῦσα μιὰ φορὰ...
τώρα... μοῦ 'πέσαν τὰ φτερὰ
κ' ἐχάθηκε ἡ λαλιά μου!

Τώρα... ταλαίπωρος ἐγώ! τώρα θρηνῶ, κι' ἀκοῦνε
τοὺς στεναγμοὺς τοῦ δυστυχῆ
ἡ φυλακή μου μοναχὴ
κ' οἱ τοῖχοι ποῦ μὲ κλειοῦνε!

Ἄτυχη λύρα! ἡ χορδαῖς ῥαγίζουν τῆς καρδιᾶς μου!
ψάλε γιὰ ὕστερη φορὰ,
κ' εἰς τὰ κλωνάρια τὰ ξερὰ
κρεμάσου τῆς ἰτιᾶς μου! . .

—

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ
« ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ. »

Διατί τὸ μέτωπόν σου, ὦ Λαὲ, καὶ πάλιν κλίνεις
καὶ τὸ πρόσωπόν σου βάφει ἡ χροιὰ σκληρᾶς ἐδύνης; . . .
Αἱ ἡμέραι σου παρῆλθον, αἱ χαρᾶς καὶ δόξης πλήρεις.
Δυστυχῆ! ἰδοὺ καὶ πάλιν τὴν συμπάθειάν μου σύρεις . . .

Βλέπω, βλέπ' ὅτι θολοῦται ὁ γελόεις οὐρανός σου,
καὶ ἡ Ἶρις ὅτι σβύνει τῆς ἐπαναστάσεώς σου·
καὶ τὴν κινουμένην βλέπω καταιγίδα εἰς τὰ ὕψη,
ἥτις εἰς τὸ ἔδαφός σου ἀπειλεῖ νὰ ἐπισκήψῃ!

Ἔῤῥιψες τὴν τυραννίαν κ' εἰς τοῦ ἐνθουσιασμοῦ σου
ἐλησμόνησας τὴν μέθην τοὺς σιγήσαντας ἐχθρούς σου.
Ἐγερθέντες νῦν, ὡς ὄφεις σοῦ περικυκλοῦν τὸ σῶμα,
καὶ ἀγωνιῶν ἀνοίγεις φρίκης καὶ ὀδύνης στόμα!

Τῆς ἐπαναστάσεώς σου ἐσιώπησε τὸ ἆσμα,
καὶ τοῦ τρόμου εἰς τοὺς δρόμους περιφέρεται τὸ φάσμα·
ὕψωσ' ἑκατὸν θρασείας κεφαλὰς ἡ Φιλαρχία,
καὶ λυμαίνεται τὰς πόλεις ἑκατόγχειρος Λῃστεία!

Ἀνηγέρθ' ἰδοὺ ἡ Μάνη· καθοπλίζονται αἱ Θῆβαι·
ἀπεκλείσθησαν οἱ δρόμοι, ἀναφλέγονται καλύβαι!
Καὶ, τὸ βλέμμα της καθ' ὅλην προσκολλῶσα τὴν Ἑλλάδα,
ἐπισεί' ἡ Ἀναρχία τῆς καταστροφῆς τὴν δᾷδα!

Ναί! ἐνόσῳ αἱ πληγαί σου, δυστυχῆ, μὲ συγκινοῦσι,
καὶ τὰς χεῖράς των οἱ ἄλλοι νὰ σὲ σώσουν δὲν κινοῦσι,
τὴν φωνήν μου θὰ ὑψόνω φοβερὰν, καθὼς συνήθως,
καὶ ἀτρόμητον θ' ἀνοίγω εἰς τὰ βέλη των τὸ στῆθος.

Ἀν πάντ' ἄγαν ἄριστα οἱ θεοὶ τοῦτο δρᾶν τοὺς ἀνθρώπους ἐθέλουσιν,
ἀοιδῆς τῆς τοιαύτης ἐπιστήμονας ἐκείνους ἐγὼ θέλω ἀποκαλέσει,
ἐπειδὴ ἐκ τῆς ἀπείρου καὶ ἀμαθοῦς ἀγνοίας ἐκβαίνουσιν.

Τῆς φιλοτεχνίας τῶν ἀνθρώπων ἡ ἀπληστία ἐστὶ μεγάλη,
ἀλλὰ τὸ μὲν ἀγαθὸν ἐκ τοῦ κακοῦ ἐστὶ πολλάκις μακρὰν ἀπέχον.
Ἡ ἐλπὶς ἐστὶ τοῖς πολλοῖς τῶν ἀνθρώπων ὄνειδος μέγα,
ἀλλὰ ἐστὶ καὶ ὠφέλεια πολλοῖς ἐκ τῆς ἐλπίδος ἐκείνης.
Ἐγὼ δὲ ἐκ τῆς ἀπείρου καὶ ἀμαθοῦς ἀγνοίας ἐκείνους ἐκβαίνοντας
ἐκ τῆς ἀπάτης τῆς ἐλπίδος ἐκείνης ἐκβαίνοντας ἐκείνους

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟ
ΤΑΧΥΠΛΟΥΝ « ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ. »

Ὡς Κασταλίαν τὸν κλεινὸν ἐζήτησα λιμένα,
ὅπου τὸ Πανελλήνιον ἀνοίγει τὰ πτερά του,
καὶ ἔβρεξα τὰ χείλη μου τὰ καταμαραμένα,
ζωὴν νὰ λάβω καὶ πτερὰ, καθὼς τὰ ἐδικά του.
Ἡ δᾷς ἀμέσως ἄναψε καὶ καίει τοῦ νοός μου,
καὶ ὑπὸ τοὺς δακτύλους μου σκιρτᾷ ἡ βάρβιτός μου.
Εἰς σὲ ἡ πρώτη της μολπὴ, εἰς σὲ τὸ νέον ᾆσμα,
εἰς σὲ, ὦ Πανελλήνιον, ὀφείλεται πρεπόντως.
Σὲ βλέπ'! ὡς φάσμα τῆς νυκτὸς ἐξέρχεσαι, ὡς φάσμα,
καὶ γύρω σου, ὡς κράτους σου, ἀνασκιρτᾷ ὁ πόντος·
σιωπηλὴ σ' ἀκολουθεῖ πομπώδης θεραπεία,
οἱ ἄνεμοι, οἱ σίφωνες καὶ ὅλα τὰ στοιχεῖα...
Δὲν ἔχει τὸ στερέωμα τόσους ἀστέρας, ὅσοι,
ὅσοι σὲ βλέπουν ὀφθαλμοὶ καὶ σὲ ἐνατενίζουν·
ἀλλ' οὔτε τόσα κύματα 'ς τὴν θάλασσαν πηδῶσι,
ὅσαι καρδίαι διὰ σὲ καὶ πάλλουν καὶ ἐλπίζουν.

Ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου σᾶς χειροκροτεῖ τὸ πλῆθος,
καὶ ὑπὲρ ὑμῶν προτάττει ὁ Στρατὸς ἡμῶν τὸ στῆθος.
Πρὸς ὑμᾶς καταβαινούσας βλέπω εἰς χοροὺς ὡραίους
τὴν σκιὰν τοῦ Δημοσθένους, τὴν σκιὰν τοῦ Περικλέους.

Ἐπὶ τῆς Πνυκὸς τῆς νέας ἀναβῆτε, θαῤῥαλέοι
καὶ φανῆτε, ὡς ἐκεῖνοι, μεγαλοφυεῖς, ὦ νέοι!
Πρὸ τῆς δόξης τῆς ἀρχαίας ἂς ἀνυψωθῇ ἡ νέα,
ὡς προπύλαια ἐκείνης μεγαλοπρεπῆ, ὡραῖα.

Ἀοιδὸς ἐγὼ τοῦ Γένους, μὲ τὴν βάρβιτον εἰς χεῖρας
θὰ διέλθω τοῦ ὡραίου μέλλοντος ὑμῶν τὰς θύρας·
καὶ, τὴν δόξαν ὑμῶν ψάλλων, δόξαν τῆς Πατρίδος οὖσαν,
μὲ τὰς δάφνας σας θὰ στέψω τὴν πολυπαθῆ μου Μοῦσαν ...

Ἀνέμους ἔχεις τὰς εὐχὰς τοῦ Ἔθνους ὁλοκλήρου
κι' ἄστρον σου τ' ὄμμα τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ἀπείρου.
Τὸν θάνατον καὶ τὴν ζωὴν παρέλαβες καὶ φέρεις,
ἐπὶ τῆς πρώρας ἄγρυπνον ἔχεις φρουρὸν τὸν Τρόμον·
τοὺς τολμηροὺς διώκτας σου νὰ συναντήσῃς χαίρεις,
ἀλλὰ ὡς φεύγοντα πτηνὰ σ' ἀνοίγουσι τὸν δρόμον.
Ἡ τουρκευμένη θάλασσα τὰ κύματά της κρύπτει,
κ' ἡ Κρήτη μυστηριωδῶς ὡς σύννεφον προκύπτει...
Κυττάξετέ την! .. ἀστραπαὶ τὴν ὄψιν της χρυσόνουν,
καὶ κεραυνοὺς καταστροφῆς τὰ στήθη της χωνεύουν·
ὡς φάλαιναι τὰ Τουρκικὰ ἀτμόπλοια τὴν ζώνουν,
ἀλλ' αἱ βρονταί της ἔντρομα τὰ καταφυγαδεύουν.
Σὺ μόνον, Π α ν ε λ λ ή ν ι ο ν, φαιδρὸν τὴν πλησιάζεις,
καὶ τῆς νυκτὸς φαντάσματα ἐκεῖ ἀποβιβάζεις...
Κ' εἰς τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ τὸ σπήλαιον ὁμοίως
ἱέραξ τις κατέβαινεν ἐκεῖ πᾶσαν πρωΐαν
καὶ τὴν τροφὴν τῷ ἔφερεν, ὡς τροφοδότης θεῖος,
καὶ τοῦ Θεοῦ ἐθαύμαζεν ἐκεῖνος τὴν σοφίαν.
Καὶ σὲ, ὦ Π α ν ε λ λ ή ν ι ο ν, ἡ δεξιὰ τοῦ Πλάστου
φυλάττει, ὅπως ἐκπληροῖς τὰς ὑψηλὰς βουλάς του...
Τῆς σωτηρίας ἄγγελος διάσχιζε τὸ σκότος,
γεφύρονε τὴν θάλασσαν καὶ πτεροφόρον πέτα
ὅπου φρικώδης ἀντηχεῖ ὁ τοῦ πολέμου κρότος,
καὶ τοὺς γενναίους μαχητὰς ἐκ μέρους μας χαιρέτα.
Μὲ πῦρ θανάτου ὤπλιζε τὰς σιδηρᾶς των χεῖρας,
κ' ἐμψύχονε τὰ ὀρφανὰ, ἐμψύχονε τὰς χήρας...
Ὁ τῆς Εὐρώπης Σατανᾶς, μανίαν πνέων ὅλος,
τὰ σκάφη του ἀπέστειλε, τοῦ Τούρκου κατασκόπους,
νὰ ἐξορμήσῃ κατὰ σοῦ ὁλόκληρος ὁ στόλος
τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ χιλίους τόπους.
Σαντάραξε τὴν θάλασσαν καὶ πλεῦσον ἀταράχως,
ἐνῷ αὐτὰ συντρίμματα θὰ δέχεται ὁ βράχος...

Ἄρες νὰ δάκνῃ ἐμμανὴς τὰ χείλη του ὁ Γάλλος,
ὡς τοῦ Σουλτάνου ἀδελφὸς καὶ ῥωραθεὶς ἀγύρτης.
Εἶναι ἐγγὺς τὸ τέλος του! Ἂς φαίνεται μεγάλος...
θὰ τὸν κρημνίσῃ ὡς πηλὸν τυραννοκτόνος χείρ τις.
Ὡς φέρετρόν του ἔπρεπεν ἐκεῖ νὰ χρησιμεύσῃς·
ἀλλ' ὄχι! μὴ καταδεχθῇς διὰ νεκρὸν νὰ πλεύσῃς...
Μυθολογίας ἄρησε πτηνὸν νὰ σὲ νομίζουν,
νὰ βλέπουν τὴν εἰκόνα σου καὶ ἔκπληκτοι νὰ μένουν·
πλέε, ἐνόσῳ τὰ βουνὰ τῆς Κρήτης μας καπνίζουν
καὶ εἰς τοὺς μηναρέδες των οἱ Τοῦρκοι ἀναβαίνουν...
Σὺ, πλέον εἰς τὰς ἱερὰς τῆς Κρήτης παραλίας,
θὰ φέρῃς τὰ ἐγκαίνια τὰ τῆς ἐλευθερίας...

Ο ΕΝ ΚΡΗΤΗ:
ΠΑΘΗΜΕΝΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ.

Χρυσᾶ πουλάκια! ποῦ 'ψηλὰ 'περήφανα πετᾶτε,
κρατῆστε τὰ φτεράκια σας, ἂν 'ς τὴν Ἑλλάδα 'πᾶτε,
νὰ φέρτε προσκυνήσματα 'ς τὴ μάννα μ' ἐκεῖ πέρα...
δὲν ἔχω παρὰ μιὰ φτωχὴ ὁ ἄμοιρος μητέρα!...
Θὰ τὴν εὑρῆτε 'ς τὸ 'γιαλὸ μὲ 'μάτια βουρκωμένα,
ὅσα καράβια ἔρχουνται, νὰ ἐρωτᾷ γιὰ 'μένα.

Εἰπέτε της, πῶς τὴν πονῶ καὶ πῶς τὴ συλλογοῦμαι,
καὶ κάποτε 'ς τὸν ὕπνο μου τὴν βλέπ' ὅταν κοιμοῦμαι...
'Πέτε της πῶς δὲν 'πέθανα, πῶς εἶμαι λαβωμένος,
καὶ πῶς τὴν νύκτα κάθουμαι φρουρὸς ἁρματωμένος·
πῶς τὸ φεγγάρι ἔπιασα μόνο καὶ μόνο φίλο,
μιὰ καλησπέρα μὲ αὐτὸ ἐχθὲς γιὰ νὰ τῆς στείλω...
'Πέτε της νὰ μὴν καρτερῇ, πουλιά μου, τὸ παιδί της,
ὅσῳ πατοῦν 'Αγαρηνοὶ τὰ χώματα τῆς Κρήτης...
Τῆς Κρήτης ἤμαστε παιδιὰ ἐδῶ ποῦ πολεμοῦμε·
ἡ Κρήτη εἶναι μάννα μας, γι' αὐτὴ θὰ σκοτωθοῦμε!

Κι' ἂν τῆς εἰποῦν πῶς ἔπεσα, σὰν μάννα ἂς μὲ κλάψῃ
κ' ἕνα κερὶ 'ς τὴν Ἐκκλησιὰ ἂς 'πάγῃ νὰ μ' ἀνάψῃ.

Πέτε της, ὄντας μοῦδωκε, πουλιά μου, τὴν εὐχή της,
νὰ μὴν ἀφήσ' ὡρκίσθηκα τὰ χώματα τῆς Κρήτης,
ἂν δὲν τὴν 'δοῦμ' ἐλεύθερη, ἢ νὰ ταφοῦμε ὅλοι! . . .
Εἶναι γλυκὸ, εἰπέτε της, 'ς τὸν πόλεμο τὸ βόλι,
καὶ τοῦ παιδιοῦ ὁ θάνατος 'ς τὴν μάννα πανηγύρι,
γιατὶ δοξάζει καὶ τιμᾷ καὶ μάννα του καὶ κύρη.

Ὅσῳ γυναῖκες καὶ παιδιὰ οἱ Μουσουλμάνοι σφάζουν,
καὶ οἱ ἀντίχριστοι φωτιὰ 'ς ταῖς Ἐκκλησιαῖς μας βάζουν,
νὰ ἔχω τὴν κατάρα σου, νὰ μὴ γυρίσ' ὀπίσω,
τὸ χέρι μ' ἀπὸ τ' ἄρματα ἂν μιὰ στιγμὴ ἀφήσω! . . .
Ψυχαῖς, π' ἀγκαλιασθήκατε εἰς τοῦ Βαφὲ τὴν μάχη,
τὸν ἔνδοξόν σας θάνατον ζηλεύω νὰ μοῦ λάχῃ!

Πουλιά μου! φίλοι μου πολλοὶ ἐκεῖ θὰ σᾶς ῥωτήσουν.
Πέτε τους, ὅσοι ἔρχουνται ἐδῶ νὰ πολεμήσουν
ἔχουν τὸ βράχο στρῶμά τους, τὸ χιόνι πάπλωμά τους,
ἀλλὰ ῥωτιὰ ἀκοίμητη τὴ φλογερὴ καρδιά τους.
Τὴν πεῖνα καὶ τὴν ἀγρυπνιὰ τὴν συνειθίσαμ' ὅλοι,
καὶ σβένουμε τὴ δίψα μας 'ς ταῖς μάχαις μὲ τὸ βόλι.

Πουλιά μου! χαιρετῆστέ τους κι' αὐτοὺς ἀπὸ τὰ 'μένα,
καὶ 'πέτε τους νὰ μὴ θαῤῥοῦν πῶς 'βρίσκουμε 'ς τὰ ξένα.
Τί ἄλλο νὰ ζητήσουμε 'μπορούσαμ' ἐδῶ πέρα;
ἀρνήθη εἰς κανέναν μας, ἀρνήθη, σὰν μητέρα,
τάφο εἰς ὅσους πολεμοῦν; Τί ἄλλο νὰ ζητήσῃ
ὀρείλει ὅποιος ἔρχεται ἐδῶ νὰ πολεμήσῃ;

Ἂν μερικοὶ ἀτίμασαν προχθὲς τὸ ὄνομά τους
καὶ παραδώκανε τυρλοὶ 'ς τὸν Τοῦρκο τ' ἄρματά τους,
τέτοιοι προδόταις Ἕλληνος ποτὲ δὲν ἔχουν αἷμα,
παρὰ τῶν Τούρκων ὅλοι τους εἶν' γέννημα καὶ θρέμμα . .
Ἐὰν κανέναν ἀπ' αὐτοὺς, πουλιά μου, ἀπαντῆστε,
εἶναι ἀφωρισμέν' ἡ γῆ ποῦ στέκουν. . . μὴν καθῆστε!

Κυρύξετε, πουλάκια μου! αὐτοῦ ποῦ θὲ νὰ 'πᾶτε,
κι' ὅσους μᾶς στέλνουνε τροφὴ καὶ βόλια χαιρετᾶτε,
κ' εἰπέτε τους, κανένας μας πῶς δὲν θὲ νὰ γυρίσῃ,
ἂν ὁ ἐχθρὸς ἐλεύθερη τὴν Κρήτη δὲν ἀφήσῃ . . .
Ἂν πέσῃ, ὅλων μας ἐδῶ τὰ κόκκαλ' ἂς σηκώσουν,
καὶ 'ς ἄλλη γῆ ἐλεύθερη ἂς φέρουν νὰ τὰ χώσουν.

Μιὰ χάρι σᾶς ζητῶ 'στερνὴ, ἐλεύθερα πουλιά μου!
ἂν 'πεθαμμένη εὕρετε τὴν ἄμοιρη γρηά μου,
εἰς τὰ χρυσᾶ σας τὰ φτερὰ τὰ δάκρυα μου κρατῆστε
καὶ μὲ αὐτὰ τὸ μνῆμά της τὸ ἅγιο ραντῆστε . . .
Πηγαίνετε, χρυσᾶ πουλιά! καὶ ἂν ξαναπεράστε,
'ς τὸν τάφο 'δῶ τοῦ φίλου σας διὰ μιὰ νυχτιὰ κουρνιᾶστε.

—

Ο ΓΕΡΟΔΗΜΟΣ.

Ἕνδεκα μήνους πολεμοῦν τ' ἀδέρφια μας 'ς τὴν Κρήτη,
καὶ ἡ Τουρκιὰ κ' ἡ Ἀραπιὰ 'ς τὴν τουρκιά τους φρίττει.
Πῶς ἡ καρδιά μου φλεχτουρᾷ, μόνος ἐγὼ τὸ 'ξέρω,
παρὰ μὲ ἦὗρ' ὁ πόλεμος ὀγδόντα χρόνων γέρο!
Γιατί, καϋμένη λεβεντιὰ, γιατί νὰ μὲ ἀφήσῃς,
καὶ τῆς καρδιᾶς μου τὴ φωτιὰ χωρὶς μαζὴ νὰ σβύσῃς;

Τ' ἀγέραστά μου ἅρματα τὰ νειάτα μου 'θυμίζουν,
καὶ τὰ θολὰ 'ματάκια μου τὰ βλέπουν καὶ δακρύζουν.
Δὲν ἔχ' ὁ δόλιος γόνατα, ἀνάκαρα δὲν ἔχω,
νὰ σφίξω πάλι τὸ σπαθὶ καὶ σὰν πουλὶ νὰ τρέχω.
Σὺ, ὅπου δὲν ἐγέρασες, ἀκούραστη ψυχή μου,
ἄφησε τὸ κουφάρι μου καὶ ζῶσου τὸ σπαθί μου! . .

Ἔζησα κλέφτης 'ς τὰ βουνὰ εἰς τὰ μικρά μου χρόνια,
κ' ἐπολεμοῦσα τὴν Τουρκιὰ 'ς τοὺς πάγους καὶ 'ς τὰ χιόνια,
ὡς ποῦ 'σηκώθη ὁ Μωριᾶς καὶ ἦρθε ἄνου κάτου,
καὶ τῆς ἀνοίξαμε βαθὺ μνημοῦρι τοῦ θανάτου . . .
Σὰν τὰ πλατάνια, ποῦ ποτὲ φθινόπωρο δὲν 'ξεύρουν,
κ' ἐγὼ δὲν ἐπερίμενα γεράματα νὰ μ' εὕρουν.

Τὰ βάσανα τὸν ἄνθρωπο γερνοῦνε καὶ οἱ πόνοι,
καὶ μοναχὰ ὁ πόλεμος τοὺς γέρους ξανανειόνει..
Φέρτε με, φέρτε με, παιδιά! ἐκεῖ ποῦ πολεμοῦνε,
νὰ σηκωθῶ 'ς τὰ πόδια μου, οἱ Τοῦρκοι νὰ μὲ 'δοῦνε,
κ' ἐλπίζω, πρῶτα ὁ Θεὸς, νὰ μὴ μὲ 'πῆτε γέρο,
ὄντας ἰδῆτε ζωντανὸ τὸ Μουσταφᾶ νὰ φέρω!

Ἄχ! ποιὸς τοὺς γέρους σήμερις, ποιὸς νειὸς μᾶς λογαριάζει;
μὲ γέρ' ὁ νειὸς 'ς τὸν πόλεμο τὴ δόξα δὲ μοιράζει.
Εἶν' αἴτὸς ἡ λεβεντιὰ κι' ὁ γέρος εἶν' χελῶνα,
ποῦ θέλει ἥλιο τὸ πρωῒ καὶ ζέστη τὸ χειμῶνα.
Μέσ' 'ς τοῦ πολέμου τὴ φωτιὰ ὁ γέρος ξανανειόνει,
καὶ τὰ φτερά του φλογερὰ σὰν Φοίνικας ἁπλόνει.

Βλέπω τοὺς νειοὺς ὅπου περνοῦν ἁρματωμένοι ἔξω,
'ς τὰ γόνατα σηκόνουμαι μαζή τους γιὰ νὰ τρέξω,
μὰ δὲ βαστοῦν τὰ πόδια μου νὰ σηκωθῶ ἐπάνω...
Φέρτε με κἂν, λεβέντες μου, 'ς τὴν Κρήτη νὰ 'πεθάνω,
νὰ βλέπω, ὄντας Ἄγγελος θὰ παίρνῃ τὴν ψυχή μου,
νὰ κυματίζουν ἑκατὸ σημαίαις ἀντικρύ μου! ...

Κατακαϋμένα ἅρματα! ποιὸς θὲ νὰ σᾶς φορέσῃ;
σπαθί μου! ποιὰ θὰ σὲ ζωσθῇ καμαρωμένη μέσῃ;
Μὲ πόνο καὶ παράπονο 'μιλεῖτε κάθε βράδυ,
καὶ τὸ πικρό σας γογγυτὸ ἀκούγω 'ς τὸ σκοτάδι! ..
Τέτοια λεβέντικ' ἅρματα, δὲν εἶναι τάχα κρῖμα,
νὰ μοῦ τὰ βάλουν αὔριο προσκέφαλο 'ς τὸ μνῆμα;

Δὲν ἔχω ὁ κακόμοιρος παιδὶ νὰ τοῦ τ' ἀφήσω,
οὐδ' ἀνηψιὸ, οὔτ' ἀδερφὸ κανέν' ἀφίν' ὀπίσω.
Μᾶς ῥήμαξε ὁ πόλεμος .. μᾶς ἔχει ξεκληρίσει,
καὶ συγγενὴς δὲ θὰ 'βρεθῇ τὰ 'μάτια νὰ μοῦ κλείσῃ.
Ποτέ μου δὲν ἐδάκρυσα, καὶ 'ς τὰ γεράματά μου
μὲ παίρνει τὸ παράπονο πολλαῖς φοραῖς, παιδιά μου!

Δὲν θὲ νὰ εἶχα σήμερις παράπονο κανένα,
ἂν εἶχα ἕναν κ' ἐγὼ γυιὸ, μιὰ σὰν πατέρας γέννα,

τὰ ἄρματά μου νὰ ζωσθῇ, νὰ πάρῃ τὴν εὐχή μου,
καὶ νὰ δοξάσῃ καὶ αὐτὸς 'ς ταῖς μάχαις τὸ σπαθί μου.
Τώρα τὰ βλέπω ὀρφανὰ, καὶ γιὰ παρηγοριά μου,
πόσους Πασάδες ἔκοψαν μετρῶ 'ς τὰ δάκτυλά μου...

Ὦ σεῖς, ὅπου πηγαίνουνε 'ς τὴ Κρήτη τὰ παιδιά σας!
ἂν σκοτωθοῦνε, βάνετε λιθάρι 'ς τὴν καρδιά σας...
Μόνος ἐγὼ ὁ ἄκληρος παρηγοριὰ δὲν ἔχω,
γιατὶ θρηνῶ, κ' ἑνὸς 'δικοῦ τὸ μνῆμα κἂν δὲν βρέχω!
Δὲν εἶναι πιὸ πικρότερο, νὰ σοῦ φωνάζ' ἡ νίκη,
καὶ τὸ σπαθὶ νὰ μὴ 'μπορῇς νὰ σύρῃς ἀπ' τὴ θήκη.

—

Η ΠΡΟΣΦΥΞ ΚΡΗΣΣΑ.

Ἕνα παιδί μου μοναχὰ ἠμπόρεσα νὰ σώσω,
καὶ ἔρχουμαι παρηγοριὰ 'ς τὴν ἀγκαλιά σας ναῦρω!
εἰς τὸ παιδί μου, δόστε μου, 'λίγο νερὸ νὰ δώσω,
ν' ἀναστηθῇ τὸ μαῦρο!
Τὰ ροῦχά μου ἂν βλέπετε 'ς τὸ αἷμα βουτημένα,
σὲ Τούρκων αἷμα τἄβαψα καὶ εἶναι 'ματωμένα...
Παιδί μου! τ' ἄλλ' ἀδέρφια σου δὲν 'μπόρεσα νὰ σώσω!
'ς τὰ δύ' ὁ Τοῦρκος ἔσχισε τὸ ἕνα ἐμπροστά μου,
κι' ὄντας ἐχύθηκα 'ς αὐτὸν τὰ νύχια νὰ καρφώσω,
εἶδα τὸ τρίτο χάμου!
Μὲ τὴν καρδιά του κατὰ γῆς ἐσπάραζε σὰν ψάρι,
καὶ μὲ τὸν Τούρκο ἔπεσα ἐπάνω του κουβάρι.
Τὸν ἔσφαξα, καὶ σ' ἄρπαξα 'ς τὴν ἔρμη ἀγκαλιά μου.
Ποῦ 'πῆγα καὶ πῶς ἔφυγα ἡ δύστυχη δὲν 'ξεύρω·
ὄντας συνῆλθα, 'ζήτησα καὶ τ' ἄλλα τὰ παιδιά μου
τριγύρω μου νὰ εὕρω...
Πατέρα μου! πατέρα μου πολυαγαπημένε,
ἐσένα πρὶν μέσ' 'ς τὴ φωτιὰ σὲ εἶδα νὰ σὲ καίνε!
Παραλαλῶ καὶ δέρνουμαι σὰν ἄμοιρη μαννοῦλα,
ποῦ τὰ παιδιά της ἔχασε καὶ δὲ παρηγορεῖται.

Ὅσαις μαννοῦλαις ἔχετε παιδιὰ, τέτοια τρεμοῦλα
ποτὲ νὰ μὴν ἰδῆτε!
Τὰ βλέπω! . . τόνα μὲ ζητεῖ μὲ χέρια σηκωμένα,
καὶ τ' ἄλλο γιὰ βυζὶ κρατεῖ τὰ χείλη ἀνοιγμένα!
Δακρύζετε! . . τί γίνεται δὲν εἴδατ' ἐκεῖ πέρα! . .
Εἰς τὰ σπαθιὰ ἀνάμεσα νὰ κλαῖν' ἀγκαλιασμέναις,
νὰ σφίγγ' ἡ μάννα τὸ παιδὶ κ' ἡ κόρη τὴν μητέρα,
καὶ νὰ κυλοῦν σφαγμέναις!
Δὲν εἴδατε εἰς ταῖς φωτιαῖς ἐπάνω νὰ ταῖς ρίχνουν,
καὶ τὰ κεφάλια τῶν μικρῶν παιδιῶν τους νὰ ταῖς δείχνουν!
Δὲν εἴδατε ἐσεῖς φωτιὰ 'ς τὰ 'σπήτια σας νὰ βάζουν,
νὰ φεύγετε, καὶ τὰ σπαθιὰ κεφάλια νὰ θερίζουν·
ἐδῶ εἰκόνες νὰ πατοῦν, ἐκεῖ Σταυροὺς νὰ σπάζουν
καὶ τὸν Χριστὸ νὰ 'βρίζουν! . .
Ἐσεῖς, ἐσεῖς δὲν εἴδατε σὲ κάρβουν' ἀναμμένα
νὰ τρίζουν χέρια καὶ καρδιαῖς καὶ 'μάτια ἀνοιγμένα!
Ἡ βρύσαις 'ξεραθήκανε 'ς τὴ δύστυχή μας χώρα,
καὶ θολωμένος ποταμὸς τὸ αἷμα κατεβαίνει·
χορτάρια δὲν φυτρόνουνε, κ' ἡ γῆ μας εἶναι τώρα
μὲ κόκκαλα σπαρμένη!
Ἀπὸ τὴν πεῖνα 'ς ταῖς σπηλιαῖς πολλαῖς κι' ἀπὸ τὸ κρύο
ἀγκαλιασμένα σκέλεθρα κοιμῶνται δύο δύο!
Ἂς ἤξευρα πῶς πολεμᾷ ὁ ἄνδρας μου ἀκόμα,
νὰ παραγγείλω μὲ πουλὶ διπλᾶ νὰ βάζῃ βόλια,
διπλαῖς νὰ δίνῃ ταῖς σπαθιαῖς. . . Δὲν ἔχω νοῦν καὶ γόμα
νὰ τοῦ τὸ 'πῶ ἡ δόλια! . .
Ἂν ἀνταμώσουμε, παιδιὰ ὁ δύστυχος δὲν θαῦρῃ! . .
ἂν μ' ἐρωτήσῃ, ποῦνέ τα; τί νὰ τοῦ 'πῶ ἡ μαύρη;
Τί νὰ τοῦ 'πῶ; . . ὁ οὐρανὸς τριγύρω μου μαυρίζει,
κι' ὁ νοῦς μου 'ς τὸ κεφάλι μου σὰν κῦμα παραδέρνει·
τὰ γόνατά μου τρέμουνε. . . ὁ ἄνεμος συρίζει
καὶ τὰ μαλλιά μου παίρνει! . .

Βλέπω τὸν Χάρο καὶ περνᾷ 'ς τὸν μαῦρό του καββάλα,
καὶ τὰ παιδιά μου 'πίσω του σέρνει δεμένα μ' ἄλλα!..
Ἡ γῆ βουλιάζει καὶ σιγὰ σὲ μνῆμα κατεβαίνω...
καῖνε λιβάνια, καὶ κεριὰ τριγύρω μου ἀνάφτουν...
νεκρῶν ἀκούω ψαλμουδιαῖς... ἡ ἄμοιρη 'πεθαίνω,
'πεθαίνω καὶ μὲ θάφτουν!..
Δέξου με, Ἄδη, δέξου με, καὶ δός μου τὰ παιδιά μου,
νὰ ταῦρῃ ὁ πατέρας τους ἐδῶ 'ς τὴν ἀγκαλιά μου!

ΤΑ ΟΡΦΑΝΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ.

Τῆς Κρήτης εἴμαστ' ὀρφανὰ, παιδιὰ δυστυχισμένα!
εἰς τὸ σκοτάδι τὸ βαθὺ
ἀπὸ τοῦ Τούρκου τὸ σπαθὶ
'γλυτώσαμε καὶ ἤρθαμε, τὰ ἄμοιρα, 'ς τὰ ξένα!...
Δόστε, ὅσ' εἶσθε Χριστιανοὶ 'ς τὰ δύστυχα ψωμάκι!
Ἤμαστε ἔρμα κι' ὀρφανά!
τὰ χείλη ἔχουμε στεγνὰ,
εἶν' ἡ καρδοῦλά μας στεγνὴ κ' ἡ γλῶσσά μας φαρμάκι!
Τὸ 'σπίτι μας τὸ ἔκαψε τοῦ Μουσταφᾶ τ' ἀσκέρι,
καὶ σὰν τὰ ἔρημα πουλιὰ,
ποῦ τοὺς κρημνίζουν τὴ φωλιὰ,
'πήραμε κάμπους καὶ βουνὰ ἡμέρα μεσημέρι!..
Θεέ μου! πόσαις εἴδαμε, πόσαις φτωχαῖς μαννάδες,
μὲ τὰ παιδιὰ 'ς τὴν ἀγκαλιὰ
νὰ ταῖς τρυποῦνε 'ς τὴν κοιλιὰ
καὶ νὰ ταῖς σφάζουν τὰ παιδιὰ καὶ Τοῦρκοι κὶ Ἀραπάδες!..
Πόσαις φοραῖς δὲν εἴδαμε κ' ἐμεῖς, ὡσὰν ἐκεῖνα,
τὸν θάνατο μέσ' 'ς τὴ σπηλιά!
πόσ' ἀδερφούλια ἀγκαλιὰ
δὲν ἐξεψύχησαν ἐκεῖ τὰ μαῦρ' ἀπὸ τὴν πεῖνα!...

Νὰ σκεπασθοῦμε δόστε μας, χρυσαῖς ἀρχοντοπούλαις,
νὰ μὴ μᾶς βλέπουνε γυμνά! . . .
εἴμαστε τώρα ὀρφανά!
κ' ἐμεῖς τὰ δόλια εἴχαμε, καθὼς ἐσᾶς, μαννούλαις!
Τοῦ Μουσταφᾶ ταῖς ἔσφαξε τὸ φοβερὸ μαχαῖρι
μὲ τ' ἀδελφάκια μας μαζή!
ἂν κανενοῦ μας μάννα ζῇ,
ὁ παντοδύναμος Θεὸς μόνον αὐτὸς τὸ 'ξεύρει! . . .
Οἱ ἄπονοι πατέρες μας μᾶς ἄφησαν μονάχα,
καὶ πολεμοῦνε τὴν Τουρκιὰ
'ς τὴ Ῥέθυμνο καὶ 'ς τὰ Σφακιά!
Ἀλλοὶ 'ς ἐμᾶς! . . . θὰ ζήσουνε νὰ μᾶς ἰδοῦνε τάχα;
Γενῆτε σεῖς μητέραις μας ἐδῶ, νὰ μὴ χαθοῦμε!
'λίγο ψωμάκι μοναχὰ
θὰ σᾶς ζητοῦμε τὰ φτωχά,
καὶ σὰν μητέραις μας καὶ σᾶς θὲ νὰ σᾶς ἀγαποῦμε! . . .
Δὲν ἔχουμε τὰ δύστυχα γιὰ τὸ τουφέκι χέρια,
οὔτε τὴ μέση γιὰ σπαθί·
εἰδὲ κ' ἐμεῖς ἐκεῖ ὀρθοί,
κ' ἐμεῖς θὰ 'πολεμούσαμε μὲ ξύλα, μὲ μαχαίρια . . .
Μὴ μᾶς καταδικάζετε ἂν τώρα σιωποῦμε . . .
Ὅσα θὰ μείνουμ' ὀρφανὰ,
ἐκεῖ μιὰ 'μέρα, 'ς τὰ βουνά,
θὰ μᾶς ἰδῆτ' ἐκδίκησι ἢ τάφο νὰ ζητοῦμε!
Βοήθα, Παναγία μου! μὲ τ' ἅγιο σου τὸ χέρι
'ς τὸν πόλεμο τοὺς Χριστιανούς,
νὰ διώξουν τοὺς Ἀγαρηνούς! . . .
λαμπάδα τὸ καθένα μας 'ς τὴ χάρι σου θὰ φέρῃ.
Ἀξίωσέ μας, Δέσποινα, ἐλεύθερη νὰ 'δοῦμε
τὴν χώρα μας τὴν πατρικὴ,
καὶ τῶν γονέων μας ἐκεῖ
τὰ κόκκαλα νὰ θάψουμε κ' ἐκεῖ ν' ἀναπαυθοῦμε . . .

ΕΚ ΤΩΝ ΚΩΜΙΚΩΝ.

Η ΞΕΛΑΓΙΑΣΜΕΝΗ ΜΟΥΣΑ ΜΟΥ.

Μὴ ζητεῖτε νὰ ἐξέλθῃ ἡ φαιδρά μου Μοῦσα πλέον
μὲ κιθάραν, νὰ σᾶς ψάλῃ κανὲν ᾄσμά της ὡραῖον. . .
Ἀπαρνήθη τὰ τραγούδια καὶ τοῦ Παρνασσοῦ τὰ δῶρα,
εἶναι πρῶτον φιγουρῖνι καὶ χαλᾷ τὸν κόσμον τώρα.
Τί τῆς ἦλθε, δὲν ἠξεύρω, καὶ τὸ ἔρριψε 'ς τὰ λοῦσα
ἡ χαρίεσσά μου Μοῦσα.

Κρινολῖνον ἐνεδύθη καὶ καπέλον μὲ κορδέλλαις,
καὶ εἰς ὅλαις παρεδόθη τῆς νεότητος ταῖς τρέλλαις.
Ὅλ' οἱ κύκλοι ἔχουν ἤδη τ' ὄνομά της εἰς τὸ στόμα. . .
εἶν' ὁ ἥρως τῆς ἡμέρας, — κ' εἶναι 'ς τὴν ἀρχὴν ἀκόμα.
Νέαν ἔδωκεν ἀξίαν καὶ κομψότητα 'ς τὰ λοῦσα
ἡ φιλόκαλός μου Μοῦσα.

Θέλετε νὰ τὴν ἰδῆτε; Περιμείνατε κομμάτι·
εἰς χορὸν ἐξημερώθη, κ' εἶν' ἀκόμη 'ς τὸ κρεββάτι.
Εἰς τὴν αἴθουσαν εἰσῆλθε τὸ πρωΐ.. κ' εἶχε μιὰ φοῦρκα,
ἐπειδὴ—τίποτε ἄλλο. . . —δὲν ἐχόρευσε μαζοῦρκα. . .
Ἦτον ὅμως ὅλη χάρις καὶ βασίλισσα 'ς τὰ λοῦσα
ἡ χορομανὴς μου Μοῦσα.

Νά! κτυπᾷ ὁ κωδωνίσκος. . . Ἐσηκώθ' ἡ Πριγκηπέσσα·
μὲ τὰ μάτια κουρασμένα 'ς τὸν καθρέπτην βλέπει μέσα. . .
'ς τὸν ἀνακλιντῆρα γέρνει μὲ χαμόγελο 'ς τὸ στόμα
καὶ προσμένει. . . τὸν καρέ της δὲν τῆς ἔφεραν ἀκόμα. . .
Πόσον θέλγεις, καθὼς εἶσαι καὶ πλανᾷς χωρὶς τὰ λοῦσα,
πολυθέλγητρός μου Μοῦσα!

Τὰ κομψά της στιβαλάκια μὲ κοκέττας βάλλει τρόπον,
καὶ τὰς δύο της κουμβόνει καλτσοδέτας χωρὶς κόπον.
'Σ τὸν νιπτῆρα πλησιάζει . . . ἐλαφρὰ ὡς κύκνος κύπτει,
καὶ μὲ εὔοσμον σαποῦνι πρόσωπον καὶ χεῖρας νίπτει.

Μὲ τὴν νυκτικὴν ἐσθῆτα, ἄπλεκτος, χωρὶς τὰ λ ο ῦ σ α,
Καρυᾶτις εἶσαι, Μοῦσα.

Καὶ πρὶν κοιμηθῇ, θὰ νίψῃ ἡ Κυρία κάθε βράδυ
τὴν παρθενικήν της ὄψιν μὲ νωποῦ αὐγοῦ ἀσπράδι.
Κἄποτε, (τοῦ ὕπνου ἴσως τὸ γνωρίζει ἡ ἀγκάλη,)
προτιμᾷ τὸ γάλα μᾶλλον τὸ παρθενικὸν νὰ βάλῃ.
Εἰς αὐτὰ ἐνασχολεῖται, εἰς αὐτὰ καὶ εἰς τὰ λ ο ῦ σ α,
ἡ φιλάρεσκός μου Μοῦσα.

Ἤθελα νὰ τὴν ἰδῆτε· κοκκινίζει σὰν λουλούδι,
ὅταν παίρνῃ μὲ τὸ μέλι τοῦ προσώπου της τὸ χνοῦδι,
ἢ κλωστὴν μετάξης σύρῃ εἰς τὸ πρόσωπόν της ἄλλη,
καὶ τὸ δάκρυ ἐκ τοῦ πόνου εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της θάλλει...
Ἔμαθεν, ὡς βλέπω, ὅλα τ' ἀπαιτούμενα 'ς τὰ λ ο ῦ σ α,
ἡ φιλομαθής μου Μοῦσα.

'Σ τὸν καθρέπτην ἦλθε τώρα, τὰ κουτιὰ τῆς πούδρας φέρει,
καὶ μὲ τὸ πτερὸν ἀρχίζει... Εἶν' αὐτὸ τὸ πρῶτον χέρι...
Ἔλειψαν (ἀπ' ὅλας ὄχι) τ' ἀηδέστατα φκιασίδια,
καὶ νὰ βάφουν αἱ Κυρίαι μὲ γαρύφαλο τὰ 'φρύδια...
Ἐξευγένισαν, τὸ βλέπω, ὅλα σήμερον τὰ λ ο ῦ σ α
καὶ μ' αὐτὰ καὶ σέ, ὦ Μοῦσα!

Τὰ μαλλιά της βρέχει τώρα μ' ἀτενιὲν καὶ τὰ γυαλίζει,
μὲ τὸ μακασὰρ τ' ἀλείφει καὶ μὲ χάριν τὰ κτενίζει·
φτιάνει φιόγκον καὶ χωρίστραις, κατσαρὰ, κομψὰ πιτάκια,
καὶ καθίζει γύρω κτέναν, φουρκαδέλαις καὶ κτενάκια.
Πλὴν τῆς κεφαλῆς μὲ ταῦτα μόλις ἤρχισε τὰ λ ο ῦ σ α
ἡ φιλόκαλός μου Μοῦσα.

Προσοχή! ... τὴν σκούφιαν τώρα ἡ Κυρία θὰ φορέσῃ...
Τί ὡραία! ... καὶ εἰς ποῖον τόση χάρις δὲν θ' ἀρέσῃ; ...
Δεύτερον τῆς πούδρας χέρι θὰ περάσῃ τώρα, φίλοι,
καὶ μὲ β ε ρ μ ι λ ι ὸν θὰ βάψῃ τὰ φιλομειδῆ της χείλη.
Εἶναι, βλέπετε, ἀκόμη εἰς τῆς κεφαλῆς τὰ λ ο ῦ σ α
ἡ φιλάρεσκός μου Μοῦσα.

Τὸ κομψόν της φορεῖ τώρα ὑποκάμισον, κατόπι
τὸν κορσέ της καὶ ταῖς φούσταις ἀνὰ δύο ... πόσοι κόποι!..
Τὸ λευκόν της κρινολῖνον στήνει πύργον εἰς τὴν μέση,
κ' εἰς τὸν κύκλον του ἐμβαίνει ὡς ταὼς νὰ τὸ φορέσῃ...
Καὶ αὐτὸ γραπτόν μου ἦτον νὰ παραδοθῇ 'ς τὰ λοῦσα
ἡ οὐράνιός μου Μοῦσα!

Ἄλλην βάλλει τώρα φοῦσταν κεντημένην καὶ τὴν ζώνει!
δυὸ ἐξέχασε τοῦ μπούστου κόπιτσαις καὶ ταῖς κουμβόνει.
Ἀνοιχθῆτε καὶ κρατεῖτε στρατιωτικῶς τοὺς πόδας!...
Φέρουν, νά, τὸ φόρεμά της!.. εἶν' τῆς τελευταίας μόδας.
Ἂν σ' ἐστόλιζαν ὡς νύμφην, δὲν θὰ εἶχες τόσα λοῦσα
καὶ κομψότητα, ὦ Μοῦσα!

Τὸ ζουὰβ ἔβαλε τώρα, ἰδοὺ βάλλει καὶ τὴν ζώνη.
μεν ταλιὸν μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ τρελλοῦ ποῦ τὰ πληρόνει·
Ἔδεσε τὰ μανικέτια καὶ τὴν τραχηλιάν της, θέτει
τὴν καρφίτσαν εἰς τὸ στῆθος καὶ φορεῖ τὸν λαιμοδέτη.
Πόσαι δὲν θὰ χολοσκάσουν, ὅταν μὲ τοιαῦτα λοῦσα
παρουσιασθῇς, ὦ Μοῦσα!

Τ' ὡρολόγι της καὶ τρία ἰδοὺ βάλλει δακτυλίδια,
σκουλαρίκια καὶ βραχιόλια, ὅλα τοῦ συρμοῦ στολίδια,
καὶ εἰς τὸν καθρέπτην τέλος βλέπεται καὶ καμαρόνει·
ῥίπτει βλέμματα εἰς πάντα καὶ τὰ πάντα διορθόνει.
Δὲν ἐσώθηκαν, τὸ βλέπω, τὰ πολυειδῆ σου λοῦσα·
ἔχεις κι' ἄλλ' ἀκόμη, Μοῦσα!

Δύο ἔστησε καθρέπτας ὑψηλοὺς καὶ βηματίζει...
τὸ εὐλύγιστόν της σῶμα κ' εἰς τοὺς δύο κατοπτρίζει·
καὶ χαρᾶς ὅλη καὶ γέλοια εἰς τὸν ἕνα πλησιάζει,
καὶ τὰ δυὸ, χαμογελῶσα, ποδαράκια της κυττάζει...
Μὲ τοὺς τόσους στολισμούς σου καὶ τὰ θαυμαστά σου λοῦσα,
φιγουρῖνι εἶσαι, Μοῦσα!

Ὡς κοκέττα τοῦ διαβόλου τὰ 'ματάκια της γλαρόνει,
καὶ ὡς πρώτη ἐργολάβα μειδιᾷ καὶ καμαρόνει.

Καὶ λυγίζουσα τὴν μέσην, χαιρετᾷ, γελᾷ, χορεύει,
καὶ μὲ τὴν σκιάν της παίζει ὡς τρελλὴ καὶ χορατεύει. . .
Θὰ τρελλάνῃς μὲ τοὺς τρόπους καὶ τὰ πονηρά σου λ ο ῦ σ α,
τοὺς φρονίμους ὅλους, Μοῦσα!

Τὸ λευκόν της ἤδη βάλλει μὲ τὰ δυὸ πτερὰ καπέλον,
καὶ κρεμᾷ ἐμπρὸς μὲ χάριν τὸ διαφανές του β έ λ ο ν. . .
ὄπισθεν περνᾷ κ' ἓν ἄλλο, τοῦ καπέλου τὴν καρφίτσαν.
Ἄλλοτε τὸν γαριβάλδην, ἄλλοτε φορεῖ τὴν δρίτσαν·
ἀλλὰ ὅ,τι καὶ ἂν βάλῃς, πάντοτ' εἶσαι μὲ τὰ λ ο ῦ σ α
ἡ θεὰ τοῦ κάλλους, Μοῦσα!

Τὸ ὡραῖον π ο ρ τ-μ ο ν έ της βάλλει τώρα εἰς τὴν τσέπη,
τ' ἄσπρα της φορεῖ χειρόκτια καὶ τὰ δάκτυλά της βλέπει·
μὲ κ ο λ ό ν ι α ν ἤδη βρέχει τὸ λευκόν της μανδηλάκι,
κι' ἀνταλλάσσει 'ς τὸν καθρέπτην μὲ τὸ χέρι ἓν φιλάκι.
Τώρα ἐννοῶ ποῦ τέλος καταλήγουσι τὰ λ ο ῦ σ α,
ἐρωτόληπτός μου Μοῦσα! . .

Ὅταν ἔβαλε 'ς τοὺς ὤμους τὴν μανδῆλαν στολισμένη,
δὲν τὴν εἴδαμεν, διότι ἤμεθα ἀφηρημένοι! . .
Νά, ἐξέρχεται. . . πλὴν κάτι ἐλησμόνησε, γυρίζει. . .
ἁρπακτὰ καὶ πάλιν π ο ῦ δ ρ α ν ἔβαλε καὶ τὴν σκουπίζει.
Εἶν' τὸ τελευταῖον χέρι, ἂν δὲν σφάλλω, εἰς τὰ λ ο ῦ σ α,
τὸ πουδράρισμ' αὐτό, Μοῦσα!

Ἐμπροστὰ εἰς τὸν καθρέπτην πάλιν ἔρχεται ἡ νέα,
καὶ σκιρτᾷ, διότι ὅλα τῆς πηγαίνουσιν ὡραία!
Χαιρετᾷ, δίδει τὸ χέρι . . . ὑποδέχεται 'ς τὴν θύρα,
καὶ λειποθυμοῦσα τάχα πέφτει 'ς τὸν ἀνακλιντῆρα. . .
Ἴσως εἶναι κἄλλ' ἀκόμη ἀπαραίτητα 'ς τὰ λ ο ῦ σ α,
ποῦ θὰ μὲ τὰ μάθῃς, Μοῦσα!

Εἰς τὸ κλειδοκύμβαλόν της κάθηται ὅλη καμάρι,
καὶ τῆς μουσικῆς τὰ φύλλα, ψάλλουσα, γυρνᾷ μὲ χάρι.
Μὲ λαρυγγισμοὺς τὸν τόνον τῆς φωνῆς της ἀνυψόνει,
ἄστατον κρατεῖ τὸ βλέμμα καὶ μιμεῖται τὸ ἀηδόνι.

Ποία ἔκστασις!... Νομίζω πῶς καὶ τ' ἄψυχά σου λοῦσα
ἔκθαμβα σ' ἀκούουν, Μοῦσα!

Σ τὸ παράθυρόν της τώρα μὲ τὴν βέντουλα πηγαίνει
καὶ τὸν ἔρωτα θὰ κάμῃ μ' ἑκατὸ, ἡ σπουδασμένη...
Γραμματάκια στέλλ' εἰς ὅλους ς ὅλους γράφουσα τὰ ἴδια,
καὶ τοιαῦτα παίζ' εἰς νέους καὶ εἰς γέροντας παιγνίδια ...
Ἐξεσχόλισες τὰ πάντα, ἔρωτας, χοροὺς καὶ λοῦσα,
αὐτοδίδακτός μου Μοῦσα!

Τέλος πάντων ἰδοὺ βάλλει τὰ μπιλιὲ-βιζὶτ ἐν τάξει,
καταβαίνει, κ' ἐπισκέψεις θὲ νὰ κάμῃ μὲ τ' ἁμάξι.
Ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους ὅλους μετὰ ταῦτα θὰ περάσῃ,
καὶ μὲ πίστωσιν, ὡς ὅλαι, χίλια δυὸ θὲν' ἀγοράσῃ...
Μόν' οἱ ἔμποροι γνωρίζουν τί 'ξοδεύεις εἰς τὰ λοῦσα
καὶ τίς τὰ πληρόνει, Μοῦσα.

Σ τὸν περίπατον θὰ ἔβγῃ, νὰ τὴν καμαρώσουν ὅλοι,
μὲ μποὰ εἰς τὸ ἁμάξι καὶ μανσὸν, ἢ παρασόλι·
καὶ νεόνυμφος συνάμα κ' ἐργολάβα τοῦ διαβόλου,
τὰς ὁδοὺς θὲ νὰ διέλθῃ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τοῦ Αἰόλου.
Ἔγινες τῆς ἐτικέττας τὸ πρωτότυπον ς τὰ λοῦσα,
ἀβροδίαιτός μου Μοῦσα!

Ἀντὶ τοῦ μπονὲ τὸ βράδυ καὶ τοῦ μανδηλιοῦ, θὰ βάλῃ
τὸ λουλοῦδι καὶ τὴν σκούφιαν τὴν πλεκτὴν εἰς τὸ κεφάλι,
καὶ μὲ τὸν λορνιὸ ς τὸ χέρι, εὔθυμος, χωρὶς νὰ φάγῃ
μ' ἄλλην ἅμαξαν ἡ νέα εἰς τὸ θέατρον θὰ πάγῃ.
Σᾶς ἐπῆρε τὸ ποτάμι!.. σᾶς παρέλυσαν τὰ λοῦσα
ὅλας τὰς γυναῖκας, Μοῦσα!

Θέλετε νὰ σᾶς εἰσάξω κ' εἰς τὸν θάλαμόν της τώρα;
Ἐδῶ σίδερα ῥιμμένα θὰ ἰδῆτε, ἐκεῖ δῶρα...
ὑποκάμισα ς τὴν θύραν, καλτσοδέταις εἰς τὴν μέσῃ,
καὶ ὅσ' ἄλλ' ἀφίνει μία, ὅταν ἄλλα θὰ φορέσῃ...
Ἔπρεπε τῆς ἐποχῆς μας νὰ ἐξυμνηθοῦν τὰ λοῦσα
εἰς τὸ πρόσωπόν σου, Μοῦσα!

XI.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

—

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ « ΕΙΚΑΣΙΑΣ. »

Εὐνὴν εἰς τὸ σπήλαιον κλάδων χλωρῶν
στρωννύντες, λιτὸν ἑτοιμάσωμεν δεῖπνον·
καὶ οἶνον πιόντες γλυκὺν καὶ ζωρὸν,
γλυκὺν ἂς ὑπνώσωμεν ἔπειτα ὕπνον.
Καθήσατε γύρω, κιρνᾶτε τὸν οἶνον!
καθεὶς ἂς εὐφραίνεται τρώγων καὶ πίνων·
κ' ἐνῷ ὁ βορέας, τὸ οὖς μας κηλῶν,
συρίζει, ἂς ψάλλωμεν ᾄσμα καλόν.
Ναί! Πίνοντες οἶνον πολὺν καὶ γλυκὺν,
πηδῶμεν, χαρῶμεν! κ' ἐνῷ ὁ βορέας
μᾶς ψάλλει ἀπ' ἔξω τερπνὴν μουσικὴν,
κοιμώμεθα τότε εἰς κλάδους ἰτέας.

Ὡς σκάπτων ὁ μύρμηξ τὴν γῆν κατοικεῖ,
μυρμήκων κ' οἱ ἄνθρωποι κτίζουσι πόλεις,
καὶ πάντα κλεισμένοι τὰ ἔτη ἐκεῖ
οἰκτρῶς τῆς ζωῆς των διάγουσιν ὅλης·
θαμμέν' εἰς τοὺς τέσσαρας τοίχους τῶν οἴκιων,
ὡς ἔρποντα σήπονται τέκνα σκωλήκων·
Ἐλεύθερ' ἡμεῖς εἰς αὐτὰ τὰ βουνὰ,
ἐλεύθεροι τρέχομεν ὡς τὰ πτηνά.
Τοὺς βράχους οἰκοῦμεν καθὼς ἀετοὶ,
τρεφόμεθα ὡς ἀετοὶ μὲ τὸ αἷμα·
ὡς οὗτοι, ἐδῶ ἐνεδρεύων ζητεῖ
καθεὶς μας τὸ θῦμα αὐτοῦ μὲ τὸ βλέμμα.

Δὲν θέλομεν τρώγλην ὑγρὰν ἢ στεγνήν·
ἐδῶ ἀναπνέομεν αὖραν ζεφύρου.
Ναί! αὖραν ποθοῦμεν ζεφύρου ἁγνὴν,
ὁρίζοντος θέλομεν θέαν ἀπείρου.
Δὲν ἔχομεν στρῶμα κ' ἐδάφη σανίδων,
δὲν θέλομεν στέγην ἡμεῖς κεραμίδων·
στρωμνὴ εἰς ἡμᾶς ἡ στρωμνὴ τοῦ βουνοῦ,
καὶ στέγ' ἡ σινδὼν ἡ γλαυκὴ τ' οὐρανοῦ.
Τοὺς χύδην ἀνθρώπους ἂν τρῶγλαι κλεισταὶ,
πηλὸς, κεραμὶς ἀποκρύπτουν καὶ χῶμα,
ὑπαίθριοι ζῶμεν ἡμεῖς οἱ λῃσταὶ,
τοῦ Πλάστου δειλῶς μὴ κρυπτόμενοι τ' ὄμμα.

Τὰ στίφη τ' ἀτίθασσα πρὶν τῶν δρυμῶν,
τῶν πάντ' ἀδουλώτων ὀρέων τοὺς ἄνδρας
μαυλίζουν οἱ τύραννοι καὶ, μὲ κημὸν
φιμοῦντες τὸ στόμα των, κλείουν εἰς μάνδρας.
Τὸ ἦθος ἐκδύντες τὸ πρὶν, κοινωνίαν
προβάτων ἐκεῖ σχηματίζουσι μίαν·
τὰ πρόβατα κύπτουν χαμαὶ ταπεινὰ,
καὶ ἄρχει ὁ τύραννος καὶ κυβερνᾷ.
Καὶ, ῥάβδον βαστάζων ἐντὸς τῶν χειρῶν,
ὡς κτήνη τοὺς πρὶν τῶν δρυμώνων κατοίκους
πατάσσει βαρέως καὶ νόμων χορὸν
διδάσκει μετέπειτ' αὐτοὺς ὡς πιθήκους.

Δὲν εἴμεθα ποίμνη προβάτων καλῶν,
δὲν δίδομεν γάλα ἡμεῖς ἢ μαλλίον·
τὸ αἷμ' ἀκριβὰ ὁ καθείς μας πωλῶν,
τὸ χύνει εἰς μάχας οὐχὶ εἰς σφαγεῖον.
Ὁ βοῦς μὲ ζυγὸν ἂν κερδαίνῃ τὸν χόρτον,
καὶ τ' ἄχυρον φέρων ὁ ὄνος τὸν φόρτον,
γλυκὺ ὅμως αἷμα ἡ τίγρις ῥοφᾷ
κ' εἰς κρέατα ἄγρας ὁ λέων τρυφᾷ.

Δὲν εἴμεθα ὄνοι καὶ βόες τῆς γῆς,
κτηνῶν ἀγελαίων δὲν εἴμεθα ποίμνη·
ὡς τίγρεις εἰς αἷμα τρυφῶμεν σφαγῆς,
τρεφόμεθα μ' ἄγραν κ' ἡμεῖς ὡς οἱ σκύμνοι.

Καὶ ζῶμεν... οὐχὶ τὴν πεζὴν τῶν κοινῶν
ζωὴν... τὴν ζωὴν τῆς ζωῆς ἡμεῖς ζῶμεν,
καὶ ἔχομεν ὄχ' ἡδονὰς τῶν κτηνῶν,
τοῦ ἄκρου ἡδέως τὸ νέκταρ ῥοφῶμεν.
Ἂν ζῶσι βαθέως κοιμώμεν' οἱ ἄλλοι,
ὁ βίος ἡμῶν ἀδιάλειπτος πάλη,
πολέμων σειρὰ συνεχὴς καὶ μαχῶν,
εὐδαίμων σειρὰ ψυχικῶν ταραχῶν.
Οὐδεὶς δὲ ἡμῶν τελευτᾷ δυσθανής·
ἂν ἔλθῃ ὁ θάνατος ὁ πεπρωμένος,
ἂς ἔλθῃ! .. Τὴν κύλικα τῆς ἡδονῆς
ἡμεῖς ἐκενώσαμεν μέχρι πυθμένος.

Εὐνὴν εἰς τὸ σπήλαιον κλάδων χλωρῶν
στρωννύντες, λιτὸν ἑτοιμάσωμεν δεῖπνον,
καὶ οἶνον πιόντες γλυκὺν καὶ ζωρὸν,
γλυκὺν ἂς ὑπνώσωμεν ἔπειτα ὕπνον.
Καθήσατε γύρω, κιρνᾶτε τὸν οἶνον!
καθεὶς ἂς εὐφραίνεται τρώγων καὶ πίνων,
κ' ἐνῷ ὁ βορέας, τὸ οὖς μας κηλῶν,
συρίζει, ἂς ψάλλωμεν ᾄσματα καλόν.
Ναί! πίνοντες οἶνον πολὺν καὶ γλυκὺν,
πηδῶμεν, χαρῶμεν· κ' ἐνῷ ὁ βορέας
μᾶς ψάλλει ἀπ' ἔξω τερπνὴν μουσικὴν,
κοιμώμεθα τότε εἰς κλάδους ἰτέας.

. . . . . .

Τῆς ἐκλογῆς ἡ ποθητὴ ἡμέρα τέλος πάντων
ἐπέστη. Ἑορτάσιμα ὁ κόσμος ἐνεδύθη

καθὼς τὸ Πάσχα. Τῆς αὐλῆς οἱ ἄνδρες τὴν λαμπράν των
στολὴν ἐφόρεσαν· ἐντὸς τῶν ἀγυιῶν τὰ πλήθη
συνέρρευσαν, ὁ ἥλιος πρὶν ἔτι ἀνατείλῃ,
προσμένοντες νὰ μάθωσιν εἰς τίνα ἐκ τῶν δέκα
ἡ τύχη θὰ ἐφαίνετο εὐνοϊκὴ καὶ φίλη,
καὶ τίνα θὰ ἐξέλεγεν ὁ βασιλεὺς γυναῖκα.

Λεπτομερῶς τὴν τελετὴν νὰ σᾶς ἐξιστορίσω
δὲν δύναμαι. Ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο εἰς θρόνον·
οἱ Βένετοι καὶ Πράσινοι πλαγίως, καὶ ὀπίσω
τοῦ θρόνου δούλων τῆς αὐλῆς πληθὺς ποικιλειμόνων.
Ἐγὼ ψευδοκαλόγηρος πλαττώμενος τὸ ἦθος,
λύκος τὸ δέρμ' ἀποβαλὼν τὸ παλαιὸν καὶ φέρων
ἀλώπεκος τότε δορὰν, ἐχώθην εἰς τὸ πλῆθος,
κυφόνωτος, προσκεκυφὼς χαμαὶ, λευκόθριξ γέρων.
Ὑπόδρα τ' ὄμμα πέριξ μου ἀπέστρεψα, κ' ἐμπρός μου
ὁ πλοῦτος τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῶν τριῶν τοῦ κόσμου
μερῶν ἐφάνη δαψιλῶς χαμαὶ προκεχυμένος·
ταπήτων δάπεδα, χρυσῶν σκευῶν κ' ἐπίπλων πλήθη,
χρυσὸς, πορφύρ', ἀδάμαντες καὶ τόσοι ἄλλοι λίθοι
μ' ἐξέπληξαν καὶ ἔμεινα ἀποτεθαμβωμένος.

Τοσοῦτος εἰς τὸν θάλαμον ἐκεῖνον πλοῦτος ἦτον.
Εἰς μάτην « τὸ Τρικλίνιον αὐτὸ τῶν Μαργαρίτων
« ἐὰν, ὦ Βροῦτε! (ἔλεγον πρὸς ἐμαυτὸν) ἐπώλεις,
« μὲ τὴν τιμήν του κύριος τῆς γῆς ἐγίνεσ' ὅλης. »
Ὑπόδρα πέριξ ἔστρεψα τὸ ὄμμα ἐκ δευτέρου,
καὶ εἶδον θαυμαστότερον θέαμα τοῦ προτέρου,

Ἐμπρὸς τοῦ Αὐτοκράτορος ἑστῶσαν ἀκινήτων,
συνεσταλμένων ὑπ' αἰδοῦς χορείαν νεανίδων.
Καὶ εἶδον . . . ἦτο ἡ δεκὰς ἐκείνη τῶν Χαρίτων·
καὶ εἶδον . . . ἀπερίγραπτον εἶν' ὅ,τι τότε εἶδον.
Ὦ! ποία αἴφνης ἐν ἐμοὶ ἀνήφθη αἰσθημάτων
πυρκαϊά! . . . ὀρέξεων τί λύσσ' ἀνθρωποκτόνων!

Τὸν λογισμὸν συνέλαβον, ὁρμήσας πρὸς τὸν θρόνον,
νὰ σφάξω τὸν Θεόφιλον, τοὺς αὐλικοὺς νὰ σφάξω,
καὶ σφάττων πάντας τοὺς ἐκεῖ, τὸν κόσμον ὅλον σφάττων,
τῆς ταπεινῆς των θέσεως τὰς νέας ν' ἀπαλλάξω...
Ἀλλ' ἦν αὐτὴ παροδικὴ τοῦ ἐγκεφάλου ζάλη·
παρῆλθε, κ' εἶδον εὐκρινῶς τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων.
Ἐστράφην πάλιν πρὸς αὐτάς, καὶ διὰ τῶν ὀμμάτων
κατέφαγον τὰ τρυφερὰ τῶν νεανίδων κάλλη.
Αἱ μὲν ἦσαν ξανθόκομαι κ' εἰς τὸ γλαυκόν των ὄμμα
ἀντενακλᾶτο τ' οὐρανοῦ τοῦ γαλανοῦ τὸ χρῶμα,
ὡς ἀνακλᾶται εἰς πηγὴν ὁ οὐρανὸς ῥυάκων.
Τῶν δὲ ἡ κόμη μέλαινα ὡς πτέρυγες κοράκων,
καὶ λευκοτέρα ἡ μορφὴ νιφάδων τῆς χιόνος,
καὶ ὡς εἰς χόανον χυτὰ καὶ τορνευτὰ τὰ μέλη·
τινῶν δὲ πάλιν ἡ μορφὴ μὲ γάλα καὶ μὲ μέλι
πῶς ἐζυμώθη, ἔλεγες, καὶ μ' ἄνθη τοῦ ῥοδῶνος.
Καὶ ἦσαν ὅλαι δροσεραὶ ὡς ῥόδα τοῦ Μαΐου,
καὶ ἦσαν ὅλαι τρυφεραὶ καὶ οἷον αἰθερώδεις,
καθὼς τὸ κρίνον ἁπαλαὶ καὶ ὡς αὐτὸ εὐώδεις.
Τὸ ὄμμα των ἦν ἥλιος, τὸ βλέμμ' ἀκτὶς ἡλίου,
καὶ ἦσαν . . . ὄντα φανταστὰ καὶ πλάσματα ὀνείρου,
καὶ ἦσαν . . . ἦσαν ἱκαναὶ καὶ τὰς πεπυκασμένας
εἰς ταραχὴν νὰ φέρωσι μεγάλην αὗται φρένας
τοῦ Νέστορος, ὃν ὕμνησαν τὰ ἔπη τοῦ Ὁμήρου.
Ὦ! ἂν εὑρίσκεσθε ἐκεῖ, ὦ ἄνδρες σεῖς αἱμάτων!
ὦ! ἂν ἐβλέπετε αὐτὰ τὰ ὑπὲρ φύσιν κάλλη,
δὲν θὰ ἐψάλλετε αὐτὸ τὸ εἶδος τῶν ᾀσμάτων,
κ' ἐξ ἄλλων θὰ ἐγίνεσθε, πιστεύσατέ μοι, ἄλλοι.
Ναί! θὰ ἐγίνεσθ', ἐπειδὴ παγὶς εἶναι τὸ ὄμμα
τῆς καλλονῆς, τοὺς λέοντας καὶ τίγρεις παγιδεῦον·
Χαρίτων τὸ κοράλλινον καθέδρα εἶναι στόμα,
μὲ θέλγητρ' ἀπροσμάχητα τὸν ἄνθρωπον μαγεῦον·

ὁ λόγος δέλεαρ, καθὼς τὸ ἄσμα τῶν Σειρήνων
τὰ ὦτα λυμαινόμενος καὶ δίκτυα ἐκτείνων·
καὶ τόξα αἱ ὀρρῦς, μ᾽ ἰὸν μιαίνοντα τὸ αἷμα
θανάσιμον, καὶ ἄγκιστρον ἐπαγωγὸν τὸ βλέμμα,
ἐξ οὗ κρεμῶνται τῶν θνητῶν ἀσπαίρουσ᾽ αἱ καρδίαι....

. . . . . .

— Ὦ! Βάλσαμον τὰ δάκρυα παρηγορίας, ὅσα
τῆς τεθλιμμένης καλλονῆς ὑγραίνουσι τὸ ὄμμα,
καὶ ἄρωμα οἱ λόγοι, οὓς ἐμπνέει εἰς τὸ στόμα
ἡ Πίστις καὶ τῆς Προσευχῆς μεθερμηνεύ᾽ ἡ γλῶσσα!
Ὢ δῶρον σὺ πολύτιμον τοῦ οὐρανοῦ! ὦ μύρον,
ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ τοῦ Πλάστου ἀποπνέον!
ὑπὲρ χρυσὸν βαρύτιμον, ὑπὲρ ὀσμὴν ἀνθέων
ἡδύπνοον, ὦ Προσευχή! Μακάρι᾽ οἱ τὸν κλῆρον
λαγχάνοντές σου! ἡδονὰς ἀξίας Παραδείσου
καὶ ζῶντες ἀπολαύουσι καὶ θνήσκοντες ἐξ ἴσου.
Παιδίον σὲ ἐλάτρευον, κ᾽ ἐξ ἄπαλῶν ὀνύχων
ἐτράφην μὲ τὸ μάνα σου· σὲ μόνην τότε εἶχον,
σὲ μόνην ἡ καρδία μου προστάτιν ἐθεώρει,
παρηγορίαν, ἡδονήν, χαρὰν, ἐλπίδα, κλέος.
Παιδίον σὲ ἐλάτρευον, σ᾽ ἐπικαλοῦμαι νέος,
ὦ εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Θεοῦ ἀνακειμένη κόρη!
Ἐλθὲ διὰ τοῦ ἱεροῦ ἐκθέρμανον πυρός σου
τὸν νοῦν μου· εἰς τὸ στῆθός μου τῆς οὐρανίας δρόσου
σταγόνα μίαν στάλαξον· φώτισον τὴν ψυχήν μου,
κάθαρον τὴν καρδίαν μου· τοὺς ἱεροὺς δακτύλους
τῆς σῆς χειρὸς εἰς τὴν ψυχρὰν ἐπίθες κεφαλήν μου,
ἐκσόβησον τοὺς λογισμοὺς τοῦ νοῦ μου τοὺς βεβήλους,
καὶ τῶν προτέρων τὴν πηγὴν ἐπίστρεψον δακρύων.
Ἀλλὰ ἀλλοίμονον! Καθὼς τῶν μελισσῶν οἱ πόδες
δὲν ἐπικάθηνται εἰμὴ εἰς ἄνθεμον εὐῶδες,
καὶ σὺ, ὦ Προσευχὴ, οἰκεῖς ἐντὸς ψυχῶν ἁγίων.
Τῶν πονηρῶν ἐχθρ᾽ ἄσπονδος καὶ τῶν ἀθώων φίλη,

τὸν οἶκον φεύγεις ἐναγῶν ἀνθρώπων, δόλου πλήρων,
ἐπιφοιτᾷς δὲ εἰς ψυχὰς ἀθώων καὶ εἰς χείλη
παρθένων ἀποπνέοντα τῆς Πίστεως τὸ μύρον.

. . . . . .

Καθὼς τὸ δῶρον ἔφαγε καὶ ἔπιε τὸ θεῖον,
ἐκτὸς τῆς κλίνης παρευθὺς ἡ κόρη ἐτινάχθη,
« εἰς τὴν αὐλὴν ὁδήγει με, λαβὼν με τῆς παλάμης! »
φωνοῦσα· « τῶν κριμάτων μου ἀπέβαλον τὰ ἄχθη,
« καὶ νέας αἴφνης πρὸ μικροῦ ἀπέκτησα δυνάμεις.
« Ναί! εἰς τὸν κῆπον φέρε με, ὦ γέρον, τῶν ἀνθέων·
« ὕπαιθρον θέλω, καθαρὸν ἀέρα ν' ἀναπνεύσω,
« τὸν ἥλιον τοῦ ἔαρος, τὰ κάλλη τοῦ Μαΐου. »
Τὴν φθισικὴν νεάνιδα εἰς τὸν τοῦ μονυδρίου
περίβολον ὡδήγησαν αἱ μοναχαὶ παρθένοι.
« Ὢ τέρψις! εἶπεν· ὦ χαρά! Δι' ὅλων μου τῶν πόρων
« αἰσθάνομαι μεταβολὴν εἰσδῦσαν ζωηφόρον·
« ἀνέζησα, καὶ ἡ ζωὴ δὲν ἔφυγε, μοὶ μένει. . .
« Ἰδέ, τὸν κόσμον σήμερον πόσα κοσμοῦσι κάλλη!
« Ἀνέφελος ὁ οὐρανός, ὁπόντος γαληναῖος·
« ἡ γῆ γελᾷ, ὁ ἥλιος τὸ ἅρμα του ὡραῖος
« ἐλαύνει, καὶ ἡ ἄνοιξις χαρίεσσ' ἀναθάλλει.
« Ἡ μόλις τῆς ῥοδωνιᾶς τὰ φύλλα σείουσ' αὔρα
« προσπνέ' ἡδύπνους. Ἄκουσον· ἡ Φιλομήλα ψάλλει,
« μυρία ψάλλουσι πτηνὰ τοῦ ἔαρος τὰ κάλλη.
« Ὦ! ζῶ, ζῶ! διελύθησαν τὰ τοῦ θανάτου μαῦρα
« κυκλοῦντα πρίν με νέφαλα. Ἰδέτε, τοῦ Βοσπόρου
« χλοάζει τὸ παράλιον, καὶ, χαίρουσα, μὲ πόδα
« ἡ ἀνθοπῶλις ἐλαφρὸν διὰ τοῦ ἀνθοφόρου
« λειμῶνος τρέχει. Ἴδετε, τοῦ κήπου μου τὰ ῥόδα
« ἀνθοῦσιν· ἡ ῥοδωνιὰ ὑπὸ τὸ βάρος κύπτει
« τῶν ῥόδων της. . . » Τὴν δεξιὰν ἡ Εἰκασία τείνει
νὰ κόψῃ ῥόδον, ἀλλ' αὐτὸ φυλλορροεῖ καὶ πίπτει.
Ἄ! εἶπ' ἐντρόμως, καὶ νεκρὰ τὴν κεφαλήν της κλίνει.

ΕΚ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ «ΜΑΡΙΑΣ ΔΟΞΑΠΑΤΡΗ.»

—

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Ἐπ' αὐτοφώρῳ τώρα τοὺς συνέλαβον!

ΕΡΡΙΚΟΣ.

Ἰδοὺ καὶ ὁ Ἐράρδος! Ἐγκαιρότατα
μᾶς ἦλθες, φίλε. Τίνας, πῶς συνέλαβες;

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Συνέλαβον τὰς δύο Ὑψηλότητας
ἐπ' αὐτοφώρῳ εἰς τὰ πράσσα τώρα.

ΕΡΡΙΚΟΣ.

Πῶς;
δὲν σὲ καταλαμβάνω.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Τὸν αὐθέντην μας
καὶ τὸν Βιλλαρδουΐνον.

ΓΑΛΤΙΕΡΟΣ.

Διηγήθητι.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Γνωρίζετε, ἱππόται μου, τὸ αἴτιον
τῶν τόσων πρὸς τὴν ἔφοδον ἀναβολῶν;
Ἀκούσατέ μου. Πρὸ μικροῦ εἰς τὴν σκηνὴν
εἰσῆλθον, προσκληθείς, τοῦ Πρωτοστάτορος.
Ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ Ὑψηλότης του
ἦτο ἀπών. Τί βλέπω εἰς τὴν τράπεζαν,
νομίζετε; τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος,
τὴν βίβλον ταύτην.

ΓΑΛΤΙΕΡΟΣ.

Καὶ τί πρᾶγμα εἶν' αὐτό;

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Ἡ Ἰλιὰς Ὁμήρου.

ΓΑΛΤΙΕΡΟΣ.

Ἰλιάς; πῶς; τί;
Ἡ Ἰλιὰς Ὁμήρου; Τί σημαίνουσιν
αἱ λέξεις αὗται;

ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ.

Οὐδ' ἡμεῖς ἠκούσαμεν
τὰς ξένας ταύτας λέξεις.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Εὖγε, εὖγέ σας!
Ὡραῖα εἶσθε κτήνη, μὴ γνωρίζοντες
τὸν πρῶτον τροῦβαδοῦρον τῆς Ἀνατολῆς,
οὐδὲ τὴν Ἰλιάδα, ἣν ἐγκόλπιον
μεθ' ἑαυτοῦ ὁ μέγας πάντοτ' ἔφερεν
Ἀλέξανδρος, ἐκεῖνος ὁ περίφημος
τῶν Μακεδόνων σταυροφόρος!

ΕΡΡΙΚΟΣ.

Οὐδ' αὐτὸν
γνωρίζομεν. ΕΡΑΡΔΟΣ.

Ἱππόται, ὑπερεῦγέ σας!
Περὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου κἂν ἠκούσατε
ποτέ;— ἡ σιωπή σας εἰς ἀπόκρισιν.—
Ἀκούσατέ μου τὸ λοιπόν. Ὁ Τρωϊκὸς
ὁ μέγιστος τοῦ κόσμου εἶναι πόλεμος·
ὁ πρῶτος τροῦβαδοῦρός του ὁ Ὅμηρος,
κ' ἱππότης πρῶτος κ' ἥρως του ὁ Ἀχιλλεύς.
Ὁ Ἀχιλλεὺς μὲ τοὺς λοιποὺς ἱππότας του
ἐπολιόρκει δέκα ἔτη, Κύριοι,
τὴν Τροίαν, ὅπου ἔμενεν ὁ Πρίαμος
μὲ τὸν υἱόν του Πάριν καὶ τὴν νύμφην του
Ἑλένην. Ἡ Ἑλένη ἦτο θαυμαστὴ
διὰ τὴν καλλονήν της· νόμιμος γυνὴ

τοῦ Μενελάου, ὅστις ἦτο βασιλεὺς
ἐδῶ εἰς τὸν Μωρέαν. Ὁ Ἀλέξανδρος
ὁ Πάρις, ὅστις εἶχε στῆθος λαγωοῦ,
— σὰν καλὴ ὥρα καὶ ἡ γενναιότης μας, —
πλὴν πρόσωπον ὡραῖον κ' εὐειδέστατον,
Σαβὰχ Θαλασσινὸς περιηγούμενος,
εἰς τὸν Μωρέαν ἦλθε καὶ εἰς τοῦ πτωχοῦ
κατέλυσε τὸν οἶκον Μενελάου μας.
Τὸ κάτω κάτω, ἡ κυρὰ βασίλισσα
Ἑλένη εἶχε μέσα τὸν διάβολον·
ὁ Πάρις πάλιν ἦτο εἷς ἀπαίδευτος,
κτηνώδης καὶ χονδρὸς Ἀνατολίταρος,
τὰ χρέη τῆς τιμῆς μὴ διδαχθείς ποτε.
Οἱ νέοι φίλοι τὸ λοιπὸν τὰ ἔψησαν,
κ' εὐθὺς εἰς τὴν Τρωάδα τὰ ἐπρύμνισαν,
ἀφέντες τὸν κακόμοιρον Μενέλαον
μὲ δύο σκῆπτρα ἀνθ' ἑνὸς καὶ χάσκοντα,
ὡς χάσκει ὁ αὐθέντης μας πρὸ τῶν Σκορτῶν.
Ἐντεῦθεν ὁ δεινὸς προῆλθε πόλεμος
τῆς Τροίας. Τοῦτον τὸ λοιπὸν τὸν πόλεμον
τὸν Τρωϊκὸν, τὸν Πάριν, τὸν Μενέλαον,
τὸν πρῶτον τῶν Ῥωμαίων Ἀγαμέμνονα,
καὶ τοὺς λοιποὺς ἱππότας τοῦ καιροῦ αὐτοῦ,
τὸν Ἀχιλλέα μάλιστα καὶ Ὅμηρον,
ὁ κόσμος ὅλος τοὺς γνωρίζει κάλλιστα,
ἐκτὸς τριῶν τεσσάρων ζώων, ἄτινα,
μοὶ συγχωρεῖτε, οὕτως ὀνομάζονται:
Ῥοβέρτος, Γαλτιέρος καὶ Βενέδικτος
κ' Ἐρρῖκος. ΑΠΑΝΤΕΣ.
Διὰ βίου σας εὐγνώμονες.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Ἰδοὺ λοιπὸν, ἱππόται, τὸ μυστήριον.
Ὁ Καμπανίτης καὶ ὁ γενναιότατος

Βιλαρδουΐνος ταῦτα συνεφώνησαν·
αὐτὸς μὲν Ἀχιλλεὺς νὰ γίνῃ, οὗτος δὲ,—
ἀφοῦ ὁ μέγας Πρωτοστάτωρ θεῖός του
Βιλαρδουΐνος βάρδος δὲν κατώρθωσε
νὰ γίν' εἰς τέλος, κ' ἠναγκάσθ' εἰς τὸ πεζὸν
τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως
μὲ θλίψιν του πολλὴν νὰ γράψῃ, — Ὅμηρος.
Ἀλλὰ πολιορκία μόνον ἡμερῶν
ὀλίγων δὲν παρέχει ὕλην ἱκανὴν
εἰς μὲν τὸν Καμπανίτην ἀνδραγαθιῶν,
εἰς τὸν Βιλλαρδουΐνον δὲ ποιήσεως.
Διὸ ἐννέα ἔτη ἀπεφάσισαν
νὰ μένωσιν ἐδῶ εἰς τὸ Ἀράκλοβον
πολιορκοῦντες, ἕως ὅτου φθάσωσιν
αἱ ῥαψῳδίαι εἰς εἰκοσιτέσσαρας.

ΕΡΡΙΚΟΣ.

Καλὲ, τί λέγεις;

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Φίλε, τὴν ἀλήθειαν.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ.

Ἀλλὰ, Ἐράρδε, φίλε μου, εἰς τὸ ἑξῆς
ἐγὼ ἐδῶ δὲν κάθημαι πρὸς χάριν των
σπόμενος, ὁ μέν τις ὅπως Ἀχιλλεὺς
μεθαύριον φυτρώσῃ, ὁ δὲ Ὅμηρος.
Καὶ εἰς τὸν Καμπανίτην παρευθὺς ἐγὼ
ὑπάγω καὶ τῷ λέγω « Ὑγιαίνετε! »

ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ.

Κ' ἐγὼ, « πολλὰ τὰ ἔτη σας, αὐθέντα μου! »

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Κ' ἐγὼ σᾶς λέγω « ὥρα σας καλή! »

ΕΡΡΙΚΟΣ.

Κ' ἐγὼ
μὲ τὸ ἀνῆκον σέβας, « ταπεινότατος

« θεράπων σας, αὐθέντα! »

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Μὴ λαμβάνετε,
παρακαλῶ, τὸν κόπον.

ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ.

Ἐτελείωσεν·
ἀναχωρῶ, Ἐράρδε.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Μὴ λαμβάνετε,
παρακαλῶ, τὸν κόπον.

ΕΡΡΙΚΟΣ.

Ἐτελείωσε·
κ' ἐγὼ ὁμοίως φεύγω.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Μὴ λαμβάνετε,
παρακαλῶ, τὸν κόπον.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ.

Ἐτελείωσεν·
ἀναχωρῶ ὡσαύτως.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Μὴ λαμβάνετε,
παρακαλῶ, τὸν κόπον, καὶ ἀκούσατε
νὰ σᾶς διηγηθῶ τὸ πρᾶγμα.

ΓΑΑΤΙΕΡΟΣ.

Τίποτε!
ἐγὼ ἀμέσως φεύγω.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Πλὴν ἀκούσατε.

ΓΑΑΤΙΕΡΟΣ.

Δὲν ἔχω πλέον νὰ ἀκούσω τίποτε!
ἀναχωρῶ ἀμέσως.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Ὥρα σου καλή!

ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ.

Κ' ἐγὼ ἀμέσως φεύγω.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Κατευόδιον.

ΕΡΡΙΚΟΣ.

Κ' ἐγώ. ΕΡΑΡΔΟΣ.

Ἀέρα βγάζουν αἱ στερναῖς.
Δὲν περιμένω εἰμὴ μόνον τὴν τιμὴν
νὰ ἴδω τὴν καμπούραν σας. Μεταβολή!

ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ.

Ἀλλὰ, Ἐράρδε, εἶσαι ἀνυπόφορος·
σπουδάζομεν ἡμεῖς, σὺ ἀστετίζεσαι.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Καὶ τί νὰ κάμω, ὅταν δὲν ἀφίνετε
νὰ τελειώσω; ΡΟΒΕΡΤΟΣ.

Λέγε, σὲ ἀκούομεν.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Ἐκ τῆς τραπέζης τὸ λοιπὸν τὸν Ὅμηρον
ἐγὼ ἁρπάσας, ὅλα των τὰ σχέδια
κατέστρεψα· διότι οὔτε Ἀχιλλεὺς
ὁ Καμπανίτης, οὔτ' ὁ ἄλλος Ὅμηρος
νὰ γίνουν εἶναι δυνατὸν χωρὶς αὐτὸν
τὸν δαίμονα. (Δεικνύων τὸ βιβλίον.)
Καὶ εἶμαι ὑπερβέβαιος
τὴν περὶ τῆς ἐφόδου ὅτι γνώμην των
ὁλοτελῶς οἱ Κύριοι μετέβαλον.
Καὶ τόσον περὶ τούτου εἶμαι βέβαιος,
ὥστε σᾶς λέγω ὅτι, ἂν ἐντὸς μικροῦ
ἐδῶ ὁ Πρωτοστάτωρ παρουσιασθεὶς
δὲν μᾶς προδιατάξῃ εἰς τὴν ἔφοδον,
νὰ ἦμ' ἕνας Θερσίτης!— ἐλησμόνησα·
τὸν Ὅμηρον ποτὲ δὲν ἀνεγνώσατε·—
νὰ ἦμαι... τί νὰ ἦμαι;— εἷς γαείδαρος!

ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ.

Β

Εἶτα κακὸς καὶ ἄξιος, Ἐράρδε μου.

ΕΡΑΡΔΟΣ.

Πλὴν ἂν θέλῃ, εἰς ἄκρον ἀγαπήσω.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ.

Ὁ Ἡφαιστοκάκης ἐστὶν ἀγαπητός;

ΝΑΙ, ἐφάνη.

ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ.

Βλέπεις, τρισκακόμοιρε;

Λοιπὸν ἐγὼ τὸ φῶς τὸ σελήνης κρύπτω,
τοῦ γλειδόφου τὸ φῶς εἰς τὴν σκιὰν σου.

. . . . . .

. . . . . .

ΡΑΜΠΟΥΛΗΣ.

Ἀνατολή, θρόνε τῆς γῆς τε καὶ θαλάσσης,
ὁ ἥλιος ἐπρόβαλε καὶ ἐβγῆκε·
ἐσὺ ὅμως ἔσω ἔσω, ἀφέντη μου, ἐμένεις
καὶ ἔβγαινες ἀπὸ τὸν κόσμον ὁλάκερον
ἐκεῖνο τὸ ὀμορφότερο ἀπ' ὅλα,
ποὺ ἔχει τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην
νὰ τὸν ἀκολουθοῦν ἀπὸ κοντά του
καὶ νὰ τὸν προσκυνοῦν ὡσὰν ἀφέντη.
Ἐκεῖνο ποὺ ἐσὺ ἔβγαινες ἀπ' αὐτό,
ἐκεῖνο ποὺ ἐσὺ ἔβγαινες ἀπ' αὐτό,
ἐκεῖνο ποὺ ἐσὺ ἔβγαινες ἀπ' αὐτό,
ἐκεῖνο ποὺ ἐσὺ ἔβγαινες ἀπ' αὐτό,
ἐκεῖνο ποὺ ἐσὺ ἔβγαινες ἀπ' αὐτό,
ἐκεῖνο ποὺ ἐσὺ ἔβγαινες ἀπ' αὐτό,

Εἰς ῥυπαρὸν σφαγεῖον μετεβλήθη
τὸ ἱερὸν τῆς Ἐκκλησίας βῆμα·
παντοῦ σφαγέων καὶ θυμάτων πλήθη,
σφαγεὺς πᾶς Φράγκος, πᾶς ἀθῶος θῦμα.

Φεῦ! τῆς Ἁγίας ὁ ναὸς Σοφίας
εἰς σταῦλον μετεβλήθη ἡμιόνων,
ἐνῷ τὰ κέρδη εἶχον τῆς λῃστείας
κ' ἠγόραζον τ' ἁρπάγματα τῶν φόνων.

Ἐπάνω τῆς Τραπέζης τῆς Ἁγίας
ἐκύβευον οἱ Φράγκοι ἀνιέρως,
καὶ μ' αἵματα κτηνῶν τῆς Ἐκκλησίας
ἐμόλυνον οἱ βέβηλοι πᾶν μέρος.

Τὸν ἱερὸν τῶν Χρυσοστόμων θρόνον
— ὦ! Ὕψιστε, τῆς σῆς μακροθυμίας! —
ἀνέβη πόρνη, κόρη τῶν Δαιμόνων,
καὶ ἔψαλλεν ᾠδὰς ἀναισχυντίας!

Κλέουσαι ἔτρεχον χῆραι μητέρες·
ἔτρεχον, φεύγουσαι μ' ὀλοφυρμοὺς,
κόραι λυσίκομοι, καὶ μ' ὀδυρμοὺς
γέροντες ἔτρεχον μόνοι πατέρες.

Μάτην ἐφώναζον κόραι σωτῆρας,
μάτην κατὰ τῶν κακούργων λῃστῶν·
μόναι καὶ ἔρημ' εἰς τῶν βιαστῶν
σπαίρουσ' ἐξέπνεον τέλος τὰς χεῖρας.

Μόνη ὠλόλυζεν ἡ Μαργαρίτα
εἰς τὸ Παλάτιον τῶν Βλαχερνῶν,
ὅπου ἀσέμνων ἀγέλην πορνῶν
ἄγουσ' ἀγέλη τῶν Φράγκων ἐροίτα.

Τοῦ Βουκολέοντος τοῖχοι, σεῖς μόνοι
δάκρυ δὲν χύνετε κ' εἶσθε στεγνοί·
δάκρυα πλὴν ἡ βασίλισσ' Ἀγνὴ
ἔχυν' ἐντός σας πικρὰ κ' ἠδημόνει.

Ἔρημ' ἀνάκτορα, ὅπου ὑχαίνει
τώρα λεπτὸ ἡ ἀράχνη ἱστὸν,
ἢ ὀργιάζει ἀγέλη λῃστῶν,
κλαύσατε! τύχη πικρὰ σᾶς προσμένει.
Ἀνατολαὶ, θρηνήσατε καὶ δύσις,
ἀπόκρυψον τὸ φέγγος σου, σελήνη!
τὸ φῶς σου σβέσον, ἥλιε! κ' ἡ φύσις
ὁλόκληρος σκυθρώπασον καὶ θρήνει.

. . . . . .

ΜΑΡΙΑ.

Νεκρανθέμων εὐχρόους θυσάνους,
κόραι, πλέξατε, τῆς Μυτιλήνης!
κλάδους καύσατ' εὐώδους μυρσίνης,
καὶ ἀνθέων ἐπάνω στεφάνους
τῆς ἐσχάτης της ρίψατε κλίνης.
Τῆς Λευκάδος ποτὲ τὸ μοιραῖον
ἀκρωτήριον κόρη λευχείμων
κατεσκόπει ἀπὸ τῶν ἐρήμων
καὶ δυσβάτων τῆς νήσου ὀρέων
μὲ δακρύβρεκτον ὄμμα ἡ τλήμων.
Εἰς τὴν κόμην της στέφος ἐφόρει
ἡ νεᾶνις αὐτὴ νεκρανθέμων·
μὲ τὴν κόμην ὑπὸ τῶν ἀνέμων
λελυμένην ἀφῆκε τὰ ὄρη,
καὶ μὲ βῆμα κατήρχετο τρέμον.
Δὲν ἐξέφραζε θλίψιν τὸ βλέμμα
τῆς παρθέν' οὐδ' ἀκμάζοντα πόνον
τῆς καρδίας. Ἓν δάκρυ της μόνον
φαεινὸν, καταπίπτον ἠρέμα,
ἦτο δεῖγμα κρυφῶν παραπόνων.
Εἰς τὴν χεῖρά της λύραν ἐκράτει·
εἰς τὸ κῦμα τὴν λύραν της ῥίπτει.

Πρὸς τὸ κῦμα τὸ σῶμά της κύπτει,
μὲ τὰς χεῖρας τὴν ὄψιν της φράττει,
« κῦμα, δέξαι με! » λέγει καὶ πίπτει.
Ἡ ἀθλία εὐθὺς κατεπόθη
εἰς τὰ κύματα. Φλοῖσβος προσκαίρως
εἰς ἠκούσθ' εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος·
κ' οἱ θερμοί της ἐσβέσθησαν πόθοι,
καὶ μ' αὐτοὺς συνεσβέσθη ὁ ἔρως.
Νεκρανθέμων εὐχρόους θυσάνους,
κόραι, πλέξατε, τῆς Μυτιλήνης!
κλάδους καύσατ' εὐώδους μυρσίνης,
καὶ ἀνθέων ἐπάνω στεφάνους
τῆς ἐσχάτης της ῥίψατε κλίνης.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΩΝ « ΚΥΨΕΛΙΔΩΝ. »

ΕΥΑΔΝΗ.

Κοιμᾶται. . . Ὅλ' ἡ φύσις ὕπνον νήδυμον
κοιμᾶται, μόνον δὲ ἡ μυριόφωτος
τῶν οὐρανῶν λυχνί' ἀκόμη ἄγρυπνος
ἐγρηγορεῖ, καὶ μόλις ἤδη ἡ Ἠὼς
τὰ μελιχρά της φῶτα ῥοδοδάκτυλος
ἀρχίζει ν' ἀμαυρόνῃ ἀνατέλλουσα.
Ἓν ἄστρον ἔτι μόνον τὴν ὑπέροχον
δὲν ἀποβάλλει λάμψιν του, τὸ ἄστρον σου,
ὁ Ἑωσφόρος, Ἀφροδίτη, ὁ λαμπρὸς,
ὃν τοῦ ναοῦ σου λύχνον εἰς τὸν οὐρανὸν,
διώρισας καὶ φύλακα ἀκοίμητον.
Κοιμᾶται μόνος, ὀρφανὸς καὶ ἄστεγος,
κ' ἓν μόνον ὄμμα ἄγρυπνον, ἀκοίμητον
ἐγρηγορεῖ πλησίον του, ὡς ἄγρυπνος
τῆς Ἀφροδίτης ὁ ἀστὴρ ἐγρηγορεῖ·

πλὴν ὄμμ' ἄνευ φωτὸς καὶ ἄνευ λάμψεως,
κ' εἰς φλογερῶν δακρύων πλέον ῥοῦν πικρόν.
Ἐχθὲς ἀκόμ' εἰς κλίνην ἀνεπαύετο
βασιλικὴν, κ' ἐφόρει κορινθιουργῆ
χλαμύδα. Δοῦλοι, ἐξ ἑνός του βλέμματος
ἀνηρτημένοι, ἵσταντο, κ' ἠτένιζεν
ἡ Κόρινθος ὁλόκληρος ἐπάνω του.
Καὶ σήμερον; εἰς τοῦτο νῆστις καὶ γυμνὸς
τὸ κρύον καὶ σκληρὸν κοιμᾶται μάρμαρον·
καθὼς λεπρὸν, τὸν φεύγει καὶ ὁ ἔσχατος
ἐπαίτης τῆς Κορίνθου, κ' εἰς τὰ τέκνα του
ἀπεύχεται τὴν τύχην του, ἣν πρότερον
καὶ λίαν ὄλβιός τις ὢν ἐφθόνησε.

ΛΥΚΟΦΡΩΝ.

Ὦ μῆτέρ μου γλυκεῖα! μῆτερ δυστυχής!
Ποία χαρὰ καὶ ποία θλῖψις ἄφατος
συγχρόνως! Σ' εἶδον, σ' εὗρηκα. Ποτὲ
χαρὰν τοσαύτην δὲν ἠσθάνθη ὁ τυφλὸς
ὁ αἴφνης ἀναβλέψας, ὅσην σήμερον
χαρὰν αἰσθάνομ' ἀνευρὼν σε, μῆτέρ μου!
Διότι σκότος μέχρι τοῦδε παχυλὸν
τὸν βίον μου τὸν ἄστοργον ἐκάλυπτε,
κ' εἰς νύκτα ἐπλανώμην ἀτελεύτητον.
Εἰς μάτην ὅπου μίαν τῶν βλεμμάτων σου
τῶν μητρικῶν ἀκτῖνα καὶ τῆς μητρικῆς
φωνῆς σου ἕνα φθόγγον γλυκερὸν
ἐδίψων· ὅπου μάτην ἡ καρδία μου
ὠφανευμένη ἔκλαιε κ' ἐζήτει σὲ,
καθὼς τὸ βρέφος κλαίει καὶ ἀναζητεῖ
τὸν κόλπον τῆς μητρός του. Τέκνου δάκρυα
τοῦ τάφου σου τὸ χῶμα δὲν κατέβρεξαν,
οὐδὲ τὸν ἄδικόν σου θάνατον φωνὴ
ἐθρήνησεν οἰκείου. Μὲ σπονδὴν θερμῶν

δακρύων καταβρέχω σήμερον τὴν γῆν
τὴν ἱερὰν, ἐφ' ἧς σὲ εἶδον, μῆτέρ μου,
καὶ τούτους ἀντὶ θρήνων καταπέμπω σοι
τοὺς λόγους μου. Ἐκ τοῦ νοός μου τοῦ λοιποῦ
θὰ ἐξαλείψω πάντας μου τοὺς λογισμούς,
κ' ἐκτρίψας πᾶσαν ἄλλην σκέψιν κ' ἔννοιαν,
θὰ γράψω εἰς τὴν ἄγραφον σκυτάλην μου
μὲ χαρακτῆρας αἵματος «ἐκδίκησις!»
Τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς πάντα ἄλλον δρόμον μου
θὰ κλείσω, θὰ στυππώσω τὰ ὠτία μου
πρὸς πᾶσαν φωνὴν ἄλλην· μόνον, μόνον ἓν
θὰ βλέπω, θὰ ἀκούω, θὰ αἰσθάνομαι,
θὰ μελετῶ ἐκδίκησιν! Μὲ σίδηρον,
πυρακτωμένον εἰς ἀγανακτήσεως
πῦρ, θὰ καυτηριάσω τὴν καρδίαν μου·
θὰ πνίξω πᾶν μου πάθος καὶ πᾶν αἴσθημα,
κ' εἰς τὸ ἑξῆς θὰ πνέω μόνον, μόνον ἔν. . .
ἐκδίκησιν, ὦ μῆτέρ μου, ἐκδίκησιν!

. . . . . .

ΚΛΕΟΒΟΥΛΙΝΗ.

Ἀρίων, σύννους φαίνεσαι. Διθύραμβον
θὰ σχεδιάζῃς νέον.

ΑΡΙΩΝ.

Ὄχι, Εὔμητις.

ΚΛΕΟΒΟΥΛΙΝΗ.

Τοὺς τρόπους παραδόξους εὗρον πάντοτε
τῶν ποιητῶν. Λυπεῖσθε, ὅταν εὔθυμος
ὁ κόσμος ὅλος ἦναι, καὶ τἀνάπαλιν
βακχεύετε, οἱ ἄλλοι ὅταν θλίβωνται.
Εἶν' ἡ ψυχή σας ἀληθὴς παλίρροια
καὶ ἄμπωτις. Τὸ ῥεῦμά σας δὲν ὁδηγεῖ
τὸ πνεῦμα τῶν ἀνέμων, ἀλλ' ὁ οὐρανὸς
καὶ ἡ σελήνη.

ΑΡΙΩΝ.

Εὕρες τὴν ἀλήθειαν.
Ὁ ἄνεμος τῳόντι τῶν κοινῶν παθῶν
δὲν πνέει εἰς τοῦ ψάλτου τὴν ψυχὴν, ἐὰν
τρικυμιῶσαν ταύτην αἰσθανώμεθα·
ἀόρατός τις, ἀνωτέρα δύναμις,
θεὸς ἢ δαίμων τὴν κινεῖ.

ΚΑΛΟΒΟΥΛΙΝΗ.

Ἀπρόσιτος
πρὸς τῶν ἀνθρώπων τὰ κοινὰ αἰσθήματα
λοιπὸν καὶ πάθη εἶναι ἡ ψυχὴ ὑμῶν;
Σεῖς δὲν λυπεῖσθε οὐδὲ χαίρετε ποσῶς;

ΑΡΙΩΝ.

Τί ἄλλο εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ποιητοῦ,
εἰμὴ χαρὰ καὶ λύπη ἀλλεπάλληλος;
Ἀλλὰ τῶν αἰσθημάτων ὅμως τούτων του
τὰς ῥίζας δὲν ἀρδεύει ἡ ἰκμὰς τῆς γῆς,
ἀλλὰ ἡ δρόσος τ' οὐρανοῦ. Ἂν θλίβεται
ὁ ποιητὴς ἢ χαίρει, μὴ τῆς λύπης του
νὰ μάθῃς ζήτει ἢ χαρᾶς τὸ αἴτιον.
Εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ πάθους πρὸς ἀπόκρισιν
ἐὰν σοὶ εἴπῃ «οἶνος, κόρη, παῖς καλὸς,»
μὴ τὸν πιστεύσῃς. Ὅταν φέρων στέφανον
κισσοῦ καὶ ῥόδων ψάλλ', εἶναι θεόπνευστος.
Ἡ ποίησις ἡ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ
κρουνίζουσα ἀφθόνως, εἶναι φλέγοντος
ἡ λαύα ἡφαιστείου. Τὸ ἡφαίστειον
τοῦ ψάλτου εἶναι ἡ ψυχὴ ἡ εὔφλεκτος·
ἀλλ' οὐρανόθεν ἔῤῥιψεν ἡ δεξιὰ
θεοῦ εἰς τὸν πυθμένα του τὸ πῦρ, κ' ἐνῷ
πρὸ τῶν ποδῶν ἡμεῖς τὴν λαύαν βλέπομεν,
εἰς μύδρους ἤδη διαπύρους ὁ πυρὴν
τοῦ ἡφαιστείου ἐξεκρούσθη, οἵτινες

εἰς ὕψη διερράγησαν ἀόρατα,
ἀφ' ὅπου τέφρα μόνον πίπτει κατὰ γῆς.

ΚΛΕΟΒΟΥΛΙΝΗ.

Τὴν τέφραν κἂν, τὴν λαύαν ἄφες ἴδωμεν
τῆς φλεγομένης σου ψυχῆς, ὦ ποιητά.
Ἀγαπητε Ἀρίων! εἰς τὴν Εὔμητιν
εἰπὲ τί ἔχεις. Ἄλλος τώρα ἔγεινες
ἐξ ἄλλου· ἄλλοτ' ἦσο εὐθυμότερος.

ΑΡΙΩΝ.

Ἄλλοτε ἤμην εὐτυχὴς, ὦ Εὔμητις.

ΚΛΕΟΒΟΥΛΙΝΗ.

Καὶ τώρα τί σοι λείπει; πλοῦτος, χρήματα;

ΑΡΙΩΝ.

Ὤ! πῶς μὲ κρίνεις!

ΚΛΕΟΒΟΥΛΙΝΗ.

Εὐτυχῆ τὸν πλούσιον
δὲν ἐννοῶ ἐξ ἅπαντος. Ἡ δόξα πλὴν,
ἡ φήμη σου, Ἀρίων, καὶ τὸ ὄνομα
εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅλην ἤδη πάνδημον. . .

ΑΡΙΩΝ.

Ὤ! δόξα, φήμη, ὄνομα! Τῶν λέξεων
τὸ θάμβος τούτων καὶ ἡ λάμψις ἡ ψευδὴς
εἰς τὴν ψυχὴν θὰ φέρῃ τοῦ Ἀρίονος
τὴν εὐτυχίαν. Δόξα, φήμη, ὄνομα,
φρενῶν ἀπείρων δέλεαρ!

ΚΛΕΟΒΟΥΛΙΝΗ.

Πλὴν κόσμημα
ὡραῖον τῆς κιθάρας σου.

ΑΡΙΩΝ.

Τοῦ ποιητοῦ
ὡς τι καλὸν τὴν φήμην θὰ φαντάζεσαι·
ἀλλὰ γνωρίζεις καὶ εἰς τί συνίσταται;

— « Αὐτὸς ὁ νέος δὲν στερεῖται πνεύματος,
ἐρρίνως λέγει οὗτος· κρίμα μόνον πῶς
κακὰ τὸ ἐφαρμόζει. — Ὁ Ἀρίων; χοὺμ,
χοὺμ, χούμ! ὑπολαμβάνει ἄλλος, μειδιῶν
καὶ αὐταρέσκως μυκτηρίζων· ὁ Ἀρίων, χούμ!
— Καλλίτερα θὰ ἔκαμνεν, ἂν ἔτριβε,
τὸ μελανεῖον· τρίτος ἀποκρίνεται.
— Ἄ, ὄχι δά! Ὁ νέος εἶναι εὐφυὴς,
καταλαμβάνει μουσικὴν καὶ ποίησιν,
καὶ κάλλιστα ἠδύνατο τὸν Ὅμηρον
νὰ ἐξηγῇ εἰς τὰ παιδία. — Καλὲ, τίς;
ὁ ψευδοποιητής σας; Δὲν ἐντρέπεσθε!
Τοὺς διθυραμβικούς του λοιπὸν κέντρωνας
ὡς ποίησιν γνησίαν καταπίνετε;
— Καὶ ἔπειτα νὰ ἦσαν κἂν πρωτότυπα
τὰ ἔργα του! κλεμμένα εἶναι ὅλα του.
Ἡ μουσική του εἶναι Λυδοφρυγική.
— Ὅτι τὴν μουσικήν μας ἔφθειρε, κανεὶς
δὲν ἀμφιβάλλει. — Πλὴν, τὸ νοστιμώτατον,
ἡ οἴησίς του εἶναι ἡ ἀπίστευτος.
Ἐγὼ δι' ὄχλον, λέγει, δὲν ἐργάζομαι,
ἀλλὰ διὰ λογίους. Δὲν τῷ ἤρεσκε
τοῦ Διονύσου ὁ χορὸς, ὡς ἦτο πρὶν,
κ' εἰς πρόσωπα τὸν ηὔξησε πεντήκοντα
καὶ τοὺς διδάσκει μόνος του. — Ἀλλὰ αὐτὸς
δὲν παίει, ὁ προστάτης του Περίανδρος.
— Καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν μὴ δὲν εὕρηκε
τοῦ Περιάνδρου χειροτέρους πάτρωνας;
— Αἴ! εἰς τὴν Ἰταλίαν δὰ τὸν ἀπεθέωσαν! »

Ἐν τούτοις ῥθάνει ἄλλος τις ἀσθμαίνων, καὶ
πεισματωδῶς τοῖς λέγει κατὰ πρόσωπον:
« Εἰς τὴν Ἑλλάδα μεγαλοφυέστερον
ἂν ἄλλον μέχρι τοῦδε μήτηρ ποιητὴν

ἐγέννησε, καὶ Μοῦσα ἱοπλόκαμος
ἐνέπνευσε, μὴ μὲ καλεῖτε Ἕλληνα.
Θὰ ῥίψω τὴν χλαμύδα καὶ τὸν πέτασον,
τιάραν θὰ φορέσω ὑψικάρηνον,
ἀναξυρίδα ἐρυθρὰν θὰ ἐνδυθῶ,
θ' ἀλλάξω τ' ὄνομά μου, καὶ θὰ λέγωμαι
Ξερξάρξας, Ζαρχαράστρας, Σαρδοσάσαστρις! »
Καὶ διθυραμβωδῶς τοὺς διθυράμβους μου
ἐγκωμιάζει· πλὴν σκοπός του κύριος
νὰ καταβάλῃ εἶναι τὸν ἀντίπαλον,
καὶ ὄχι νὰ ὑμνήσῃ τὸν Ἀρίονα.
Ἰδοὺ ἡ φήμη, Εὔμητις, κ' ἡ δόξα μου!

ΚΛΕΟΒΟΥΛΙΝΗ.

Τοῦ νοῦ σου πάντα ταῦτα εἶναι πλάσματα,
Ἀρίων. Ἔσο βέβαιος, οἱ Ἕλληνες
τὸ ὄνομά σου ὅτι μετ' εὐφημιῶν
προφέρουσι.

ΑΡΙΩΝ.

Τῆς τύχης ἔργον, Εὔμητις,
ἂν κατ' ἐμοῦ τοιαῦτα δὲν ἐλέχθησαν·
οὐδὲ σπουδαίως πώποτε περὶ αὐτῶν
ἐσκέφθην. Τὸ τῆς φήμης μόνον μάταιον
καὶ ἄκριτον καθόλου σοὶ παρέστησα.

ΚΛΕΟΒΟΥΛΙΝΗ.

Λοιπὸν τί λείπει εἰς τὴν εὐτυχίαν σου;

ΑΡΙΩΝ.

Τί λείπει; Ὤ! μοὶ λείπει ὅ,τι, Εὔμητις,
νὰ ἀποκτήσω πλέον εἶν' ἀδύνατον.
Διὰ νὰ σ' εἴπω τί μοὶ λείπει, ἔπρεπε
τὰ σπλάγχνα μου ν' ἀνοίξω, τὴν καρδίαν μου.
Μὲ μίαν μόνην λέξιν ἐὰν ἔπρεπε
νὰ σ' εἴπω τί μοὶ λείπει, καὶ σοὶ ἔλεγον:
« στοργή, ἀγάπη, ἔρως, » μόνον ἀτελῶς
θὰ σοὶ ἐξήγουν τὸ κενὸν τοῦ βίου μου.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ ΤΗΣ « ΜΕΡΟΠΗΣ. »

—

ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ.

. . . Χαῖρε, ἄνασσα!

ΜΕΡΟΠΗ.

Χαῖρε καὶ σὺ, ὦ βασιλεῦ, καθὼς ἐγώ.

ΑΙΠΥΤΟΣ.

Ὦ τῆς Μεσσήνης ἡ κλεινὴ βασίλισσα
καὶ ἄνασσα Μερόπη! . .

ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ.

(Πρὸς ἑαυτόν.)

Ποῖον τόλμημα!

ΑΙΠΥΤΟΣ.

Ὦ μῆτερ παμφιλτάτη τοῦ Αἰπύτου σύ!

ΜΕΡΟΠΗ.

Θεοί! τί βλέπω; . . . Εὐρυμέδη!

ΑΙΠΥΤΟΣ.

Πότνια
ὦ μῆτερ τοῦ Αἰπύτου, εἰς τοὺς πόδας σου
γονυκλινὴς προσπίπτων, ἄφες ν' ἀσπασθῶ
καὶ μὲ θερμὰ νὰ καταβρέξω δάκρυα
τὴν σεβασμίαν ταύτην δεξιάν.

ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ.

(Καθ' ἑαυτόν.)

Ἰδὲ
ὁ μιαρὸς τί δόλον ἐπενόησε!

ΜΕΡΟΠΗ.

Τίς εἶσαι, νέε σὺ, ὁ τὴν καρδίαν μου
ταράττων μέχρι τῶν ἐσχάτων τῆς μυχῶν,
καὶ διὰ τῆς μορφῆς σου τῆς ἀπατηλῆς
τὰς φρένας καὶ τὴν ὅρασιν τῆς δυστυχοῦς
μητρὸς ἀποπλανῶν; Δὲν ἀποκρίνεσαι;
Τίς εἶσαι, σ' ἐρωτῶ, πῶς ὀνομάζεσαι;

ΑΙΠΥΤΟΣ.

Ἐξ Αἰτωλίας εἶμαι ξένος νέηλυς,
καὶ Τηλεφόντης λέγομαι.

ΜΕΡΟΠΗ.

Ποία φωνή,
τί τόνος, ποία συμπαθητικὴ μορφή!
Τὸν ἤκουσας, τὸν βλέπεις, Εὐρυμέδη μου;
Ἰδὲ, οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του
εἰς σὲ δὲν ἐνθυμίζουν τὸν Κρεσφόντην; Καὶ
τὸ βλέμμα του πρὸ πάντων . . .

ΕΥΡΥΜΕΔΗ.

Ποία πλάνη, φεῦ!

ΜΕΡΟΠΗ.

Ναὶ, ποία πλάνη! ποῖον ὄνειρον ψευδὲς,
ἀπατηλὸν, ὦ Εὐρυμέδη, πλὴν τερπνόν!
— Ἔχεις μητέρα, ξένε;

ΑΙΠΥΤΟΣ.

Ἔχω, ἄνασσα.

ΜΕΡΟΠΗ.

Καὶ ζῇ ἀκόμ' ἡ μήτηρ σου;

ΑΙΠΥΤΟΣ.

Ζῇ, ἄνασσα.

ΜΕΡΟΠΗ.

Εἰπέ μοι, ξένε, σ' ἀγαπᾷ, τὴν ἀγαπᾷς;

ΑΙΠΥΤΟΣ.

Ναί! μ' ἀγαπᾷ· τὸ βλέπω, τὸ αἰσθάνομαι.
Κ' ἐγὼ — ὤ! ἂν ἐγὼ, θεοὶ, τὴν ἀγαπῶ!
Διὰ τοὺς ὀφθαλμούς μου προσφιλέστερον
ὂν τῆς μητρός μου ταύτης καὶ γλυκύτερον
ὁ ἥλιος ἀκόμη δὲν ἐφώτισεν
ἐπὶ τοῦ κόσμου, ἄνασσα. Ἡ θέα της
τόσον γλυκεῖα μ' εἶναι, τόσον προσφιλὴς,
ὥστε πρὸς πάντα ἐὰν ἔμελλον τυφλὸς

νὰ γίνω, ἵνα βλέπω τὴν μητέρα μου,
τυφλὸς νὰ ἦμαι ἐδεχόμην πάντοτε
καὶ πρὸς τὸν κόσμον τὸν ἐπίλοιπον,
καὶ ὀφθαλμοὺς νὰ ἔχω μόνον διὰ τὴν
μητέρα μου! ΜΕΡΟΠΗ.
Εὐδαίμον μῆτερ!
ΕΥΡΥΜΕΔΗ.
Ὦ θεοί!
ΜΕΡΟΠΗ.
Κ' ἐγὼ — μὲ βλέπεις, ξένε; — εἶχα καὶ ἐγὼ
υἱὸν, ὁποῖος σὺ, τῆς ἡλικίας σου,
ἀλλ' ὀρφανὸν καὶ μόνον· — ξένε, μ' ἐννοεῖς;—
ναί! ὀρφανὸν καὶ μόνον, ξένον, ἔρημον!
ΕΥΡΥΜΕΔΗ.
Ὦ ἄνασσα Μερόπη!
ΜΕΡΟΠΗ.
Εἶχον, ναὶ, κ' ἐγὼ
υἱόν. Ἀλλ' εἶσ' ἀκόμη νέος, ξένε, σὺ,
οὐδ' ἔμαθες ἀκόμη τί σημαίνουσιν
αἱ λέξεις αὗται. Ὄχι! σὺ οὐδέποτε...
οὐδέποτε οἱ ἄνδρες σεῖς θὰ μάθετε
οὐδὲ θὰ αἰσθανθῆτε ποίαν ἔννοιαν
καὶ σημασίαν διὰ τὴν καρδίαν τῆς
μητρὸς ἡ λέξις αὕτη ἔχει ἡ ἁπλῆ:
υἱός. — Πλὴν σὺ δακρύεις, σὺ μὲ ἐννοεῖς·
καὶ ὅμως σὺ δὲν εἶσαι μήτηρ, ὡς ἐγώ.
ΠΟΛΥΦΟΝΤΗΣ.
Ταλαίπωρε Μερόπη!
ΕΥΡΥΜΕΔΗ.
Σύνελθ', ἄνασσα.
ΜΕΡΟΠΗ.
Διὰ νὰ μ' ἐννοήσῃς, ξένε, κάλλιον,
— διότι μ' ἐννοεῖς, διότ' ἡ θέα σου,

διότι ἡ ὡραία σου καὶ ἄδολος
αὐτὴ μορφὴ ἑλκύει τὴν καρδίαν μου,
καθὼς τοῦ κοιμωμένου Ἐνδυμίωνος
ἡ ὄψις τῆς Σελήνης τ' ὄμμα τ' ἄγρυπνον· —
ναί! ἵνα μ' ἐννοήσῃς, ξένε, ἄκουσον.
Δὲν εἶχον ἕνα μόνον, εἶχον τρεῖς υἱούς·
ἀλλὰ τοὺς δύο, παῖδας ἔτι νεαροὺς,
μοὶ τοὺς ἐφόνευσαν. Κ' ἦλθον ἐδῶ ἐγὼ,
καὶ εἶδον, εἶδον κείμενα ἐδῶ χαμαὶ,
εἰς ταῦτα τῆς Μεσσήνης τὰ ἀνάκτορα,
τὰ νεαρά των σώματα ἀγνώριστα,
κρεουργημένα, αἱματόφυρτα. . . . ἐγὼ,
ὦ ξένε, μ' ἐννοεῖς; ἐγὼ ἡ μήτηρ των!
Τὸν τρίτον μου υἱὸν, παιδίον νήπιον,
ψελλίζον μόλις, χεῖρες εὔσπλαγχνοι μακρὰν
κ' ἐκτὸς τῆς Μεσσηνίας τὸ διέσωσαν.
Ὁ ὀρφανὸς υἱός μου οὗτος καὶ φυγὰς
τὸ μόνον ἦτο τέκνον μου· μὲ ἐννοεῖς;
ἦτο τὸ πᾶν, ὁ κόσμος ὅλος δι' ἐμέ.
Ἐγὼ, μὲ βλέπεις; εἶμαι ἡ βασίλισσα
ἐδῶ τῆς Μεσσηνίας. Τὴν βασιλικὴν
πλὴν ἄλουργίδα ταύτην, τὸ διάδημα,
τὸν θρόνον τῆς Μεσσήνης, σύμπαντας ὁμοῦ
τοὺς θρόνους καὶ τὰς χώρας τῶν Ἡρακλειδῶν
ἤθελον δώσει, ξένε, εἰς ἀντάλλαγμα
μιᾶς ἡμέρας τοῦ υἱοῦ μου. Μ' ἐννοεῖς;
Πλὴν τὸν υἱόν μου τοῦτον, πλὴν τὸ τέκνον μου
τὸ μόνον τοῦτο, ξένε, τὸ ἐφόνευσαν.—
Τί! τρέμεις ἐκ τῆς φρίκης;

ΑΙΠΥΤΟΣ.

Παῦσον, πρὸς θεῶν,
βασίλισσα!

ΜΕΡΟΠΗ.

Ναί! τρέμε ἐκ τῆς φρίκης σὺ,

παιδίον. Σὺ δὲν εἶσαι μήτηρ. — Ἀλλ' ἐγὼ,
ἐγὼ δὲν τρέμω. Μ' ἔλειψεν ἡ δύναμις
τοῦ τρόμου καὶ τῆς φρίκης.

ΑΙΠΥΤΟΣ.

Παῦσον, ἄνασσα!

ΕΚ ΤΟΥ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ
« Ο ΠΛΑΝΗΣ. »

Ἐπλανώμην εἰς ὄρος· ἡ κόμη
ἔπλεε τῶν δρυῶν εἰς ἀκτίνων
ποταμὸν, καὶ ὁ θόλος ἦν ὅλος
τῆς αἰθρίας χρυσοῦς, ὁ κυφός.
Ἄϊφνης τότε μ' ἐφάν' εἰς τοὺς βράχους
κυανείμων, ξανθόκομος νέα. . .
Ἦν ἐκείνη, ἡ νέα μου φίλη,
ἦν τὸ ἄστρον μου τὸ πολικόν.
Καὶ μ' ἐφάνη αὐτὴ διὰ τάχους
πρὸς ἐμὲ πῶς εὐθὺς προεχώρει.
Μὲ προέφθασεν, ὅτε ἡ δείλη
ἦν ὀψία καὶ φῶς μαγικόν.
Μὲ προέφθασε καὶ κεκμηκυῖα
ἐπὶ ἄκρου ἐστήριξε βράχου
τὴν καλὴν, τὴν λευκήν της ὠλένην,
κ' ἔστη ἔχουσα ὄψιν ὠχράν.
Ἐκυμάτουν ἐπὶ τοῦ τραχήλου
οἱ μακροὶ καὶ χρυσοῖ βόστρυχοί της,
καὶ κατέπιπτεν ὁ μυροφόρος
τῶν βοστρύχων της στάγδην ἱδρώς.
Καὶ τὸ βλέμμ' ἀτενὲς μὲ προσήλου,
καὶ δακρύβρεκτοι οἱ κυανοῖ της
ὀφθαλμοὶ, ὡς διττὴ ὑδροφόρος
κρήνη ἦν, καὶ ὁ χρώς της ὠχρός.

Μικρὸν ἔστη, καὶ ἔπειτ' ἀνοίγει
τὸ κλειστὸν ἕως τότε της στόμα·
« Θάῤῥει! λέγει, ὦ φίλε μου, θάῤῥει!
« ἡ καρδία μου πάντοτε σή. »

Καὶ ἱστάμην, προσέχων μὴ φύγῃ
συλλαβή τις τὸ οὖς μου, ἢ τ' ὄμμα
βλέμμα τι· κ' ἡ ψυχή μου ἐχάρη,
καὶ οἱ λόγοι της μ' ἦσαν χρυσοῖ.

« Φύγε, φύγε! πολύτιμοι μ' εἶναι
« αἱ ἡμέραι σου. Ἂν ἐναντία
« μέχρι τοῦδε ἡ τύχη ἐφάνη,
« φίλε, θάῤῥ' ἡ καρδία μου σή!

« Καὶ ὁ σάλος της οὗτος κ' αἱ δῖναι
« θὰ παρέλθωσιν· ἢ, ἂν εὐδία
« δὲν ἀνοίξ', οἱ οὐράνιοι, Πλάνη,
« μᾶς προσμένουσι θόλ' οἱ χρυσοῖ.

« Ναί! ἐκεῖ. . . » Ἀλλ' ἡμίκοπον μένει
παρευθὺς τῆς παρθένου τὸ ῥῆμα·
τὴν ἐμπνίγει λυγμὸς καὶ δακρύων
πλῆθος τοὺς ὀφθαλμούς της θολοῖ.

Τὴν δεσμίδα τῶν κρίνων μοὶ δίδει,
καὶ μοὶ λέγει: « Τὴν δέσμην μου, Πλάνη,
« δέξαι· ἔρωτος εἶν' αἰωνίου
« καὶ φιλίας αὐτὴ ἀῤῥαβών.

« Ἀλλὰ φύγε! καιρὸς εἶναι ἤδη,
« κινδυνεύεις, ἂν μείνῃς· ναί! φθάνει.
« Τοῦτο, ἄπελθε, τῆς ἀϊδίου
« πίστεώς μου τὸ δεῖγμα λαβών.

« Πλάνη, χαῖρε! Ὑγίαινε, Πλάνη! . . »
Τὴν λευκὴν ν' ἀσπασθῶ δεξιάν της
καὶ τὴν δέσμην νὰ λάβω τῶν κρίνων
σπεύδω τότε ἐγὼ ἐν χαρᾷ.

Ἀλλὰ—ποία ὁράματος πλάνη!—
τὴν ἀέριον ψαύω σκιάν της,
πρὸς ἐκείνην τὴν χεῖρά μου τείνων.
Σκληρὰ τὄνειρον πλάνη σκληρά.

Καὶ τὴν εἶδ' ἀναβλέψας εἰς βράχους,
καὶ νὰ δράμω ἐκείνης ὀπίσω
θέλω. . . Ποῦ, Πλάνη! θέλεις νὰ δράμῃς;
Ὦ! τὰ ἥπατα μ' εἶναι νεκρά.

Νὰ τὴν φθάσω ποθῶ διὰ τάχους·
μήτε γόν' ἠμπορῶ νὰ λιγύσω.
Προσπαθῶ. . . ἀλλὰ ποῦ αἱ δυνάμεις;
Σκληρὰ τ' ὄνειρον πλάνη σκληρά.

« Γκιουλναρέ! » νὰ φωνήσω πασχίζω,
γλωσσοπέδη σκληρὰ μὲ κατέχει·
πάλιν θέλω νὰ δράμω, ματαίως·
νὰ τὴν ἴδω ποθῶ . . .

Δὲν τὴν εἶδον, ποτὲ δὲν τὴν εἶδον.
Ἠφανίσθ' ἡ τερπνὴ ὀπτασία
ὡς καπνός, ὡς ἐλπίς, ὡς νεφέλη·
δὲν τὴν εἶδον ποτὲ τοῦ λοιποῦ.

Καὶ ἀπέμεινα ἄνευ ἐλπίδων
καὶ δὲν ἔμειν' ἐλπὶς πλέον μία.
Καὶ ποθῶ. . . τί ποθῶ, δὲν μοὶ μέλει.
Καὶ ὑπάγω. . . τίς οἶδε τὸ ποῦ;

XII.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ.

—

ΠΟΘΟΣ.

Ἤθελα τοῦ πατέρα μου ν' ἀνοίξω τὸ μνημεῖο,
νὰ σκάψω μὲ τὰ χέρια μου νὰ βγάλω τὸ φορεῖο·
νὰ ἰδῶ πῶς μοῦ τὸν ἔκαμαν τόσον καιρὸ ἐκεῖ πέρα
ἡ νύκτα καὶ τὰ χώματα τὸν γέρο μου πατέρα!
Σφιγκτὰ σφιγκτὰ ν' ἀγκαλιασθῶ τὸ σῶμά του τὸ κρύο,
στῆθος μὲ στῆθος, κεφαλὴ μὲ κεφαλὴ κ' οἱ δύο.

Ἤθελα νἄμουν σάβανο νὰ 'νδύνω τὸ κορμί του,
νὰ ἤμουνα προσκέφαλο νὰ γέρν' ἡ κεφαλή του·
τῆς νειότης του τὸ ὄνειρο 'ς τὸ ὕπνο του νὰ γένω,
νὰ ἤμουνα τῆς μάννας του εὐχὴ νὰ τὸν ζεσταίνω.
Νὰ ἤμουν ὅσα ἔκανε καλὰ ὁπόταν 'ζοῦσε,
κ' ἡ προσευχὴ τῶν ὀρφανῶν ὁποῦ παρηγοροῦσε.

Ἤθελα νἄμουν οὐρανὸς 'ς τοὺς κόλπους νὰ τὸν ἔχω,
νὰ ἤμουνα παράδεισος μ' ἀκτῖνες νὰ τὸν βρέχω·
νὰ ἤμουν σύννεφο λευκὸ νὰ τόνε ταξειδεύω,
καὶ τοῦ Θεοῦ Ἀρχάγγελος νὰ τόνε συντροφεύω.
Νἄμουν ἀστέρι τῆς αὐγῆς νὰ λάμπω 'ς τὰ μαλλιά του,
τῆς Παναγιᾶς χαμόγελο ν' ἀνοίγω τὴν καρδιά του!

Ἤθελα νἄμουνα σταυρὸς 'ς τὸν τάφο του νὰ μένω,
νἄμουν δροσοῦλα τ' οὐρανοῦ τὸ χῶμά του νὰ βαίνω·
νὰ ἤμουν δένδρο φουντωτὸ σκιὰ νὰ τοῦ χαρίζω,
πουλάκι νὰ τοῦ κελαδῶ, ἄνθος νὰ τοῦ μυρίζω.
Νὰ ἤμουν εἰς τὸ μνῆμά του λαμπάδα ἀναμμένη·
νὰ ἤμουν μνῆμά του ἐγώ, μονάχος νὰ μὴ μένῃ.

—

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟ.

Εἰς τὸν προθάλαμόν σας περίλυπο ἐμβαίνω,
μὲ μάτι δακρυσμένο, μὲ πρόσωπο ὠχρὸ,
γιατὶ νὰ σᾶς χαρίσω δὲν ἔχω, τὸ καϋμένο!
οὐδ' ἕνα λουλουδάκι μυρσίνης δροσερό.
Μόνο νὰ ζῶ ἡ Μοῖρα μοῦ ἔγραψε, καὶ μόνο
εἰς τῆς ζωῆς τὸν δρόμο θλιμμένο περπατῶ·
πλὴν σήμερον ἐμπρός σας τὰ χέρια μου σταυρόνω,
καὶ ψάλλω τὸ ψωμάκι, ἀλλὰ δὲν τὸ ζητῶ . . .
Τῆς Μοίρας ἀποπαίδι, σὰν φθινοπώρου φύλλο,
το ἄσκοπό μου βῆμα ἐδῶ κ' ἐκεῖ πλανῶ·
κανεὶς δὲν μ' ἀγαπάει, κανεὶς δὲν μ' ἔχει φίλο,
γιατὶ δὲν ἔχω μάννα καὶ εἶμαι ὀρφανό!
Δὲν ἔχω μάννα! Μέσα 'ς αὐτὰ τὰ τρία λόγια
ἐρήμωσις καὶ πεῖνα καὶ κρύο κατοικεῖ·
μοῦ ψάλλουν καὶ τὰ τρία φρικώδη μυρολόγια,
'ς ἀγρία τονισμένη, φρενήρη μουσική.
Ἄλλα παιδιὰ σὰν βλέπω, ἐκεῖ ποῦ διακονεύω,
νὰ λάμπουν 'ς τὸ μετάξι, χαρούμενα, εὐτυχῆ,
ἀπ' ὅλα τὰ καλά τους τὴν μάννα τους ζηλεύω . . .
— Ἄχ! πῶς θὰ σ' ἀγαποῦσα, μαννοῦλά μου φτωχή!
Δὲν πρόφθασ' ἡ καϋμένη φιλὶ νὰ μοῦ χαρίσῃ,
οὔτε νὰ μὲ χαϊδέψῃ, οὔτε νὰ μ' εὐχηθῇ . . .
Ἀλλοίμονον εἰς ὅποιον 'ς τὸν κόσμον τοῦτον ζήσῃ,
ἀπ' τὴν καλή του μάννα χωρὶς νὰ φιληθῇ!
Προχθὲς 'ς ἕνα λειβάδι παιδιὰ εὐτυχισμένα
ἕνα παιχνίδι ὅλα ἐπαίζανε κοινό·
— Μὲ παίζετε, τοὺς εἶπα, μὲ παίζετε κ' ἐμένα;
— Δὲν παίζομε, μοῦ εἶπαν, ἡμεῖς μὲ τ' ὀρφανό! . . .
Ὤ! εἴθε σὰν λουλούδια 'ς τῆς γῆς τὸ περιβόλι,
καθένας σας νὰ πάρνῃ δροσιὰ 'π' τὸν οὐρανό·
εἴθε νὰ ἔχουν μάννα 'ς τὸν κόσμον τοῦτον ὅλοι,
κ' ἐγὼ νὰ ἤμαι μόνο γιὰ ὅλους ὀρφανό!

ΠΡΟ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ.

Σ' τὴν ἔρημή σου ἔρχομαι καὶ πάλιν ἐκκλησία,
ἀγαπημένη Παναγιά, χλωμή μου Παναγία!
Ἤλθα τὸν πόνον νὰ σοῦ εἰπῶ ποῦ ἔχω 'ς τὴν καρδιά μου·
δὲν ἔχω ἄλλον ἀπὸ σὲ, τὸ 'ξεύρεις, Δέσποινά μου. . .
Μάννα τοῦ κόσμου! πρόφθασε, ἡ χάρι σου ἂς μὲ ράνῃ·
μ' ἀρρώστησ' ἡ Μαρία μου, φοβοῦμαι μὴν 'πεθάνῃ.

Βασίλισσα τῶν οὐρανῶν, λευκὴ τοῦ κόσμου σκέπη!
μονάχο τώρα ἡ χρυσῆ εἰκόνα σου μὲ βλέπει. . .
Ὄχι! δὲν ἦλθε σήμερα, 'σὰν ἄλλοτε μ' ἐμένα,
ν' ἀνάψῃ τὰ κατήλια σου καὶ κρέμουνται σβυσμένα. . .
Ποιὸς θὰ σοῦ φέρνῃ, Δέσποινα, 'ς τὴν ἐρημιὰ λιβάνι,
ἀνίσως ἡ Μαρία μου, ἀνίσως ἀποθάνῃ;

Ὄχι! δὲν 'πῆγα σὲ γιατροὺς, γλυκειά μου Παναγία!
ἦλθα 'ς ἐσένα νὰ τὸ εἰπῶ νὰ γιάνῃς τὴν Μαρία.
Ἄχ! σ' ἐξορκίζω 'ς τὴ ματιὰ τοῦ Τέκνου σου τὴν πρώτη,
'ς τὸ πρῶτό του χαμόγελο, 'ς τὴ σκεπτική του νειότη,
σ' ὁρκίζω 'ς τὸ βαρὺ σταυρὸ, 'ς τ' ἀκάνθινο στεφάνι,
νὰ γιάνῃς τὴν Μαρία μου, γιατὶ θὰ μοῦ 'πεθάνῃ. . .

Ἄχ! κάμε μού τηνε καλὰ, καλή μου Παναγία!
λαμπάδα 'ς τὴν εἰκόνα σου ν' ἀνάψω τὴν ἁγία·
μεγάλη σὰν τὸ σῶμά της, λευκὴ σὰν τὴ ψυχή της,
ἐμπρός σου ν' ἀκτινοβολῇ καθὼς οἱ ὀρθαλμοί της.
Ἄχ! κάμε μού τηνε καλὰ, ἡ χάρι σου ἂς τὴν γιάνῃ!
δὲν θέλω ἡ Μαρία μου, δὲν θέλω ν' ἀποθάνῃ!

Ναί! ἂν σοῦ ἔφερα ποτὲ λουλούδια μυρωμένα,
ἂν ἔχω τὴν εἰκόνα σου κ' ἐγὼ λιβανισμένα,
ἂν 'ς τοῦ Παιδιοῦ σου ἔκλαψα τὰ πάθη, Παναγία!
κ' ἔχετε ἕνα ὄνομα μαζὶ μὲ τὴν Μαρία,
δός μου, ἄχ! δός μου τῆς ζωῆς τὸ δροσερὸ βοτάνι,
νὰ δώσω τῆς Μαρίας μου, μὴν τύχῃ καὶ 'πεθάνῃ!

ΑΣΜΑ ΠΑΡΑΦΡΟΝΟΣ.

Μὲ πονεῖ ἡ κεφαλή μου, ἄχ! πῶς μὲ πονεῖ!
εἶναι ἀσθενὴς βαρέως, ἀσθενεῖ πολύ. . .
Ἔχει ζάλην, ζάλην ἔχει· ὅλο λησμονεῖ.
Ἀπὸ τότε εἶναι ἄλλη . . . ἔγεινε τρελλή.
Εἰς τοὺς ἰατροὺς ἐπῆγα, εἶπον: « Ἰατροί!
« δὲν εἶμαι ἐγὼ, ὁ νοῦς μου ἔγεινε τυφλός. . . »
κ' ἔκλαιον· ὅμως ἐκεῖνοι, ἄνθρωποι σκληροί,
ἐψιθύριζον γελῶντες: « Ἔγεινες τρελλὸς,
« ἔγεινες τρελλός!

Παναγία μου Παρθένε! σὺ ποῦ μ' ἀγαπᾷς
περισσότερον ἀπ' ὅλους, μῆτερ θελκτική,
σὺ θὰ μοῦ εἰπῇς τί ἔχω . . . ὅμως σιωπᾷς·
ὡς αὐτὴ μὴ μετεβλήθης κ' ἔγεινες κακή; . . .
Ὅμως τοῦτο, Δέσποινά μου, θέλεις τὸ σκεφθῇ.
Καλὸς ἤμην ὅταν ῥόδα σ' ἔφερον, καλός!
Πλὴν μὲ ἄνθη ὁ βωμός σου πλέον ἂν στεφθῇ,
ἕνα στίχον ἂν σοῦ γράψω, νὰ γενῶ τρελλὸς,
νὰ γενῶ τρελλός! . . .

Ὦ! τί νὺξ φρικτή! φοβοῦμαι . . . Πλὴν καλὸς καιρὸς
διὰ γάμον . . . ὡς ἡ ἄλλη νὺξ ἡ μισητή. . .
Μὴ θὰ νυμφευθῇ ἐκ νέου; ἦλθεν ὁ γαμβρός;
ἐγὼ δὲν τὴν θέλω· τώρα δὲν εἶναι αὐτή! . . .
Γυνὴ ἔγεινε, μὲ λέγουν, καὶ νὰ σᾶς εἰπῶ,
ἡ ἀτιμώδης κόρη σῶμα κ' ἡ ψυχὴ πηλός. . .
Δὲν τὰς ἀγαπῶ τὰς νύμφας, δὲν τὰς ἀγαπῶ!
θέλω ἄνθη, διὰ τ' ἄνθη γίνομαι τρελλὸς,
γίνομαι τρελλός!

Διηγοῦνται εἰς τὴν χώραν, ὅμως μυστικῶς,
πῶς ὁ σύζυγος ἐκείνης τὴν παρενοχλεῖ.
Διηγοῦνται ὅτι εἶναι δύσμορφος, κακὸς,
δι' ἐμὲ πῶς εἶμ' ὡραῖος καὶ καλὸς πολύ. . . .

Μὲ τὰ εἶπαν, τὰ ἠξεύρω . . . εἶν' ἀληθινά·
ἔχω ὀφθαλμοὺς ὡραίους κ' εἶμαι ὑψηλός. . .
Κάμνω ὅτι δὲν ἀκούω, πλὴν πολὺ συχνὰ
ἤκουσα πολλὰς νὰ λέγουν: « Εὔμορφος τρελλός,
εὔμορφος τρελλός! »

Ἦλθ' εἰς τὸν ναὸν μὲ ἕνα ἄνθρωπον κακόν·
— ἀφρὸς ἦτον ἡ στολή της, κύματος ἀφρός —
ὄπισθεν στηλῶν κρυμμένος ἔκλαια λευκῶν,
τὴν συνώδευον καὶ ἄλλοι κ' ἔψαλλον φαιδρῶς . . .
Εἶπ' ὁ ἱερεύς, τ ὸ ν θ έ λ ε ι ς; ἀπεκρίθη, ναί!
μή! ἀνέκραξα, ὁρμήσας πρὸ αὐτῆς τυφλός.
Μάλιστα, αὐτὴ τὸ εἶπε . . . — γῆ καὶ οὐρανέ! —
καὶ νομίζω ἀπὸ τότε ἔγεινα τρελλός,
ἔγεινα τρελλός!

Χθὲς οἱ παῖδες τοῦ χωρίου ἔπαιζον ἐκεῖ·
ἔμπροσθεν αὐτῶν διῆλθον ἔντρομος, δειλός.
Μόλις μ' εἶδον, ἡ χαρά των ἦτο γενικὴ,
κ' ἔκραζον κ' ἐφώνουν ὅλοι: « Ἦλθεν ὁ τρελλός! »
— « Σιωπὴ λοιπόν! » τοὺς εἶπα· « ἔλεος ζητῶ!
« σιωπή! τὸ λάλον στόμα κλείσατε καλῶς,
« μὴ τὸ μάθῃ ἡ Μαρία τ' ὄνομα αὐτὸ,
« κ' εἰς τὴν θέαν μου φωνάξῃ καὶ αὐτὴ τρελλὲς,
καὶ αὐτὴ τρελλός! »

Καὶ μ' ἐδίωκον φωνοῦντες ὁ τ ρ ε λ λ ό ς! ὁμοῦ,
καὶ τὸ νέον ὄνομά μου ἔτρεχε πετῶν,
καὶ μ' ἐλιθοβόλουν ὅλοι, ὅλοι κατ' ἐμοῦ . . .
— Ἄχ! πονοῦν οἱ λίθοι, πόνον προξενοῦν φρικτόν! —
Ἕνας μ' εὗρεν εἰς τὸ στῆθος, λίθος τρομερός . . .
μοῦ ἐφάνη ὁ ὁρίζων σκοτεινὸς, θολός·
κ' ἔπεσα αἱματωμένος, κ' ἔπεσα νεκρὸς,
ὅμως ἤκουον ἀκόμη: « Ἔπεσ' ὁ τρελλὸς,
« ἔπεσ' ὁ τρελλός! »

ΕΙΣ ΠΟΤΑΜΟΝ.

« Ποτάμι ταξειδιάρικο, ποτάμι ἀγαπημένο!
« μυριολογῶντας ποῦ μοῦ πᾷς νὰ βυθισθῇς, καϋμένο;
« Ἄχ! σὰν κ' ἐμᾶς εἶσαι καὶ σύ ὅποιος 'μπροστὰ βαδίζει,
« ὅποιος βαδίζει πάντα ἐμπρὸς, ποῦ 'πάει δὲν γνωρίζει.
« Ἐγὼ, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ 'πῶ, ἐγὼ, καλὸ ποτάμι,
« τὰ κρυσταλλένια σου νερὰ ἡ Μοῖρα τί θὰ κάμῃ.
« Ἀπὸ τὴν ἄβυσσο ἔρχεσαι, 'ς τὴν ἄβυσσο θὰ πέσῃς,
« δὲν θὰ 'μπορέσῃς νὰ σταθῇς, φτωχὸ, δὲν θὰ 'μπορέσῃς!
« Πρέπει τὸν νόμο τὸν κοινὸ καὶ σὺ ν' ἀκολουθήσῃς . . .
« ποτάμι, θὲ νὰ στερευθῇς· ποτάμι, θὲ νὰ σβύσῃς.
« Ἄχ! βλέπε, βλέπ' ὅσο 'μπορεῖς, καὶ 'μάτια ἂν δὲν ἔχῃς,
« τὸν ἀσημένιον οὐρανὸ, τὰ λούλουδα ποῦ βρέχεις.
« Βλέπε τῆς γῆς τὴν ὠμορφιὰ καὶ τ' οὐρανοῦ τὴν χάρι,
« πρὶν πέσῃς μέσ' 'ς τὰ σκοτεινὰ κ' ἡ ἄβυσσο σὲ πάρῃ.
« Ἀργὰ, ἀργά! μὴ βιάζεσαι! τὸν οὐρανὸ στοχάσου,
« τὸν οὐρανὸ ποῦ ἀντανακλᾷς καὶ παίρνεις 'ς τὰ νερά σου.
« Ἰδὲ τὰ νέφη τὰ λευκὰ, ποῦ ἐπάνω σου περνοῦνε·
« γιατὶ τοὺς 'μοιάζεις, ποταμὲ, γιαυτὸ σὲ χαιρετοῦνε.
« Ἐσ' εἶσαι σύννεφο ὑγρὸ λευκότερο ἀπ' τὰ κρίνα,
« ἐσ' εἶσαι σύννεφο τῆς γῆς, καὶ τ' οὐρανοῦ ἐκεῖνα.
« Γιὰ 'πές μου, 'πές μου, ποταμὲ, τὴν μάννα ποῦ τὴν ἔχεις;
« ποιὰ σύννεφα σ' ἐσπείρανε, σ' ἐγέννησαν καὶ τρέχεις;
« Ἄχ! 'μοιάζεις μὲ 'τὸν ἄνθρωπο, ἄχ! 'μοιάζεις καὶ μ' ἐμένα·
« ὅμως ἐγὼ 'κουράσθηκα 'μπροστήτερ' ἀπὸ 'σένα.
« Μ' ἔρχεται τώρα, ποταμὲ, 'ς τὸ κῦμά σου νὰ πέσω,
« τὴν φλόγα πᾶχω μέσα μου 'ς τὰ στήθια σου νὰ σβέσω.
« Ἐγὼ φωτιὰ, ἐσὺ νερὸ, ποτάμι, θὰ μὲ σβύσῃς·
« ἔχεις τῆς λήθης τὸ νερὸ, καὶ θὰ μοῦ τὸ ποτίσῃς! »

— Ἔλεγε, καὶ 'ς τοῦ ποταμοῦ τὴν ἄκρη ἐπερπάτει
ἕνας θλιμμένος ποιητὴς μὲ δακρυσμένο 'μάτι·

ἕνας π' ἀγάπησε πολὺ καὶ δὲν ἀνταγαπήθη.
Καὶ βλέπωντας καὶ βλέπωντας τὸ κῦμα, ἐλησμονήθη·
δὲν εἶδε ὅτι ἔπεφτε μέσ' 'ς τὸ τρεχάτο μνῆμα.
Τὸ κῦμα ἔλαβε τὸ νειὸ, κ' ἡ ἄβυσσο τὸ κῦμα.

—

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.

Ὦ! νὰ τὸ Ἄντρον τῶν Νυμφῶν, καὶ νὰ τὸ μονοπάτι,
ὅπου ἐκείνη μιὰ φορὰ μαζή μου ἐπερπάτει·
νὰ τὸ τρεχάμενο νερὸ, ποῦ τὴν ἐσταμάτοῦσε,
τὸ δέντρο, ποῦ τὴν πρόσμενα καὶ τόσο ἀγαποῦσε . . .
Νὰ κ' ἡ μεγάλη πασχαλιὰ καὶ νὰ τὸ ῥημοκκλῆσι,
ποῦ ἤρχουνταν τὴν Παναγιὰ μ' ἐμὲ νὰ προσκυνήσῃ.
Ὅλα τὰ ἴδια· φύλλα δυὸ δὲν εἶναι ἀλλαγμένα,
καὶ μόνο ἄλλαξ' ὁ καιρὸς ἐκείνηνε κ' ἐμένα! ...

Ὦ! νάτος ὁ Βοτανικὸς, ποῦ 'θέριζα γιὰ 'κείνη,
γεμάτος πάλι ἀπ' ἀνθοὺς καὶ πράσινη μυρσίνη·
μὰ ξένο χέρι σήμερα γι' αὐτὴν ἀνθοὺς θερίζει,
κι' αὐτὴ τοὺς παίρνει καὶ 'μπορεῖ, 'μπορεῖ νὰ τοὺς μυρίζῃ!
Δὲν τῆς θυμίζουν τίποτε . . . 'ς τὰ στήθη της τοὺς βάζει,
καὶ τὸν καινούργιο χαριστὴ ὡσὰν ἐμὲ κυττάζει . . .
τὸν χαριστὴ, ποῦ δὲν ζητᾷ, δὲν θέλει τὴν καρδιά της,
μόνο γυρεύει μιὰ στιγμὴ ἀπὸ τὴν ἐμμορφιά της.

Ὦ! νάτηνε ἡ ῥεμματιὰ, καὶ τὸ λιθάρι νάτο,
ποῦ μιὰ βραδυὰ μ' ἐπρόσμενε κ' ἐμένα ἐσυλλογᾶτο.
Ἐδῶ μοῦ πρωτοέσφιξε τὸ χέρι μου μιὰ 'μέρα,
τὸ πρῶτό μας τὸ φίλημα ἐδόσαμ' ἐκεῖ πέρα·
ἐκεῖ 'καθήσαμε μαζὴ, ἐκλάψαμ' ἐκεῖ κάτω,
ἐκεῖ τραγοῦδι ἔγραφα γι' αὐτὴν καρδιὰ γεμάτο,
κ' ἐκεῖ ἐκείνη τ' ἄκουε μὲ πονεμένα στήθη.
— Ἀγέρι 'πῆρε τὸ φιλὶ καὶ τὸ τραγοῦδι λήθη!

Ἐδῶ μοῦ εἶπε: « σ' ἀγαπῶ! » τὸ ἄπιστό της στόμα·
πέφτω, μὲ δάκρυα φιλῶ τὸ ἅγιο τοῦτο χῶμα.

γλώσσης κακόφωνον ὄνομα ἢ τὸ τῆς ἡμερήσιας ἀνθρώπου τὸ δὲ ἀκόλουθον καὶ τὸ
πρέπον καὶ τὸ εὐπρεπὲς καὶ τὸ εὐσχῆμον καὶ τὸ εὐφωνότατον καὶ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ
ἁρμονικὸν καὶ τὸ ἐμμελὲς καὶ τὸ ἐπιτήδειον καὶ τὸ ἁρμόττον καὶ τὸ ἐναρμόνιον
καὶ τὸ ἐμμελὲς καὶ τὸ ἐπιτήδειον καὶ τὸ ἁρμόττον καὶ τὸ ἐναρμόνιον καὶ τὸ
ἐμμελὲς καὶ τὸ ἐπιτήδειον καὶ τὸ ἁρμόττον καὶ τὸ ἐναρμόνιον καὶ τὸ ἐμμελὲς
καὶ τὸ ἐπιτήδειον καὶ τὸ ἁρμόττον καὶ τὸ ἐναρμόνιον καὶ τὸ ἐμμελὲς καὶ τὸ
ἐπιτήδειον καὶ τὸ ἁρμόττον καὶ τὸ ἐναρμόνιον καὶ τὸ ἐμμελὲς καὶ τὸ ἐπιτήδειον
καὶ τὸ ἁρμόττον καὶ τὸ ἐναρμόνιον καὶ τὸ ἐμμελὲς καὶ τὸ ἐπιτήδειον καὶ τὸ
ἁρμόττον καὶ τὸ ἐναρμόνιον καὶ τὸ ἐμμελὲς καὶ τὸ ἐπιτήδειον καὶ τὸ ἁρμόττον
καὶ τὸ ἐναρμόνιον καὶ τὸ ἐμμελὲς καὶ τὸ ἐπιτήδειον καὶ τὸ ἁρμόττον καὶ τὸ
ἐναρμόνιον

ἤθελ' ἀπὸ τοὺς κλώνους του νὰ 'βγάλουνε σανίδα,
γιὰ τὸ πικρὸ κρεββάτι μου, τὴν ὕστερη κοιτίδα...
Ἐκεῖ ποῦ ἔζησε κανεὶς, ἐκεῖ καὶ ν' ἀπεθαίνῃ.
Καὶ ἂν ἐκείνη ἀπ' τὸ δεντρὸ καμμία φορὰ διαβαίνῃ,
ἂς στρέψῃ 'πίσω, δὲν ποθῶ νὰ ξαναντραμωθοῦμε
καὶ ὄνειρό μου νὰ γενῇ ἐκεῖ ποῦ θὰ κοιμοῦμαι.

Κάτω ἐκεῖ χαρούμενη ἀκούεται φλογέρα...
εἶναι τραγοῦδι ἐρωτικὸ χυμένο 'ς τὸν ἀέρα,
καὶ μέσ' 'ς τὸ λόγκο, 'ς τὴ δροσιά, ὅλη ζωὴ καὶ χάρι,
κάθεται νειὰ χαρούμενη κι' ἀγένειο παλληκάρι.
Ἔτσι μ' ἐμένα ἐκάθουνταν ἕναν καιρὸ κ' ἐκείνη!
Ὁ νειὸς τὸ χέρι της κρατεῖ, ἐκείνη τοῦ τ' ἀφίνει,
κ' ἡ φλογισμένη τους καρδιὰ 'ς τὰ δυό τους μάτια καίει·
ἡ κόρη τοῦ 'μιλᾷ κρυφά· — ἄχ! ξέρω τί τοῦ λέει...

Ναὶ, ξέρω· ὅλα ἡ καρδιὰ π' ἀγάπησε τὰ ξέρει.
Ξέρω τί εἶναι νὰ κρατῇς ἀγαπημένο χέρι·
τ' εἶναι μιὰ λέξι ἀτέλειωτη, ἀνέλπιστα κομμένη,
πῶς ἀναβαίν' ἀπ' τὴν καρδιὰ καὶ πάλι πῶς δὲ βγαίνει...
Χαριτωμένη κεφαλὴ 'ς τὸ στῆθός μας σὰν κλίνῃ,
γνωρίζω πόσο εὔμορφα, πόσο γλυκὰ βαρύνει·
ὅμως ἀκόμη ἔμαθα κ' ἐγνώρισα μὲ πόνο,
πῶς εἶναι ὅλα ἐπιβουλὴ καὶ τέχνη, τέχνη μόνο.

Ἄχ! τόσαις, τόσαις γύρω μου νεράϊδες κελαϊδοῦσαν,
τόσα λουλούδια εὐγενικὰ ἀγάπη μ' ἐζητοῦσαν·
κ' ἐγὼ ἐπῆγα 'ς ἄγνωστο, ἀσήμαντο λουλοῦδι,
καὶ τ' ὄνομά του ἔκαμα ἐρωτικὸ τραγοῦδι...
Ὄχι! δὲν ἔφταιξα ἐγὼ· μ' ἐτύφλωσ' ἡ καρδιά μου,
κ' ἐκείνη πρώτη ἔτυχε κ' ἐπέρασε 'μπροστά μου.
Πολὺ διψοῦσα κ' ἔσκυψα εὐθὺς 'ς τὸ πρῶτο αὐλάκι,
καὶ ἤπια, ἤπια, μὰ νερὸ δὲν ἦταν τὸ φαρμάκι.

Τώρα ἡ δίψα 'πέρασε ποῦ ἔκαιε τὸ στόμα,
μὰ τὸ φαρμάκι ἔμεινε, δὲν ἔφυγε ἀκόμα·

μέσ' 'ς τὴν καρδιά μου βρίσκεται, 'ς τὴ μνήμη μου πληθαίνει,
κι' ἂν πιῶ ἀθάνατο νερό, κ' ἐκεῖνο τὸ πικραίνει.
Ἄχ! ναί· μὰ τ' ἄσπρα κόκκαλα τοῦ γέρου μου πατέρα,
ποῦ κοίτονται σὲ μιὰ γωνιὰ 'ς τὸ κοιμητῆρι πέρα,
τὸν νοῦν μου τὸν σκοτείνιασε, μοῦ 'πῆρε τὴ ζωή μου,
κατέφαγε τὰ σπλάγχνα μου καὶ ἤπιε τὴν ψυχή μου!

Ὅταν γυναῖκα γεννηθῇ, ὅταν γεννιέται Εὔα,
βυζαίνει γάλα κόκκινο ἀπ' τῆς καρδιᾶς τὴ φλέβα·
ὅταν γυναῖκα γεννηθῇ, ὁ κάτω κόσμος βράζει,
ἡ Κόλασι ταράζεται καὶ τὴ φωτιά της 'βγάζει.
Φωτιὰ νὰ πέσῃ τὴ φωτιὰ τοῦ κόσμου νὰ χαλάσῃ,
κι' ἀπὸ τῆς Εὔας τὴ φυλὴ νὰ παστρευθῇ ἡ πλάσι·
νὰ γίνῃ στάχτη 'ς τὴ φωτιὰ, ὅλως νὰ ζήσῃ ἐκείνη,
ἡ ἀδιαφορία μου μαχαῖρι νὰ τῆς γίνῃ!

Πόσον καλὰ ὁ πάππος μας ὁ πρῶτος ἐπερνοῦσε!
Μὲ τοὺς Ἀγγέλους χαίρουνταν, μὲ τὸν Θεό του ζοῦσε·
ἀθῶος, ἀναμάρτητος, παράδεισος γεμάτος,
κύκνος 'ς ἀθάνατα νερὰ μέσ' 'ς τ' οὐρανοῦ τὸ πλάτος.
Μὰ ἦλθ' ἡ Εὔα, σφύριξε τὸ φεῖδι 'ς τὴν καρδιά του,
κ' ἐκλείσθη ὁ παράδεισος, ἐχάθηκ' ἡ χαρά του,
καὶ τὴν κατάρα τοῦ Θεοῦ 'φορτώθηκε 'ς τὸν ὦμο·
ὁ Χάρος τὸν ἀντίκρυσε κ' ἐπιάσαν ἕνα δρόμο. . . .

'Σ τὰ μέρη αὐτὰ, ποῦ μιὰ φορὰ σὰν τὸ πουλὶ 'πετοῦσα,
ποῦ σὰν ἀγέρι πέρναγα καὶ δὲν ἐσταματοῦσα·
'ς αὐτὰ τὰ μέρη σήμερα, 'ς αὐτὰ τὰ ἴδια μέρη
τὰ βήματά μου ὁδηγῶ μ' ἕνα ραβδὶ 'ς τὸ χέρι. . .
Ἀπέθανα κ' ἐγύρισα 'ς τὸν τόπο μου ὀπίσω,
μὰ δειλιασμένα περπατῶ, φοβοῦμαι νὰ πατήσω.—
Γύρισε 'πίσω, φάντασμα! ποιὸς σὲ γνωρίζει τώρα;
ἡ ὥρα σου ἐπέρασε, σημαίνει ἄλλου ὥρα.

Ἀφῆστέ με! τὴν γῆν αὐτὴ ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὴν ἄκρη
μὲ αἷμα τὴν ἐρράντισα, τὴν 'πότισα μὲ δάκρυ.

Σ' τὴν περασμένη μου ζωὴ ἀφῆστέ με ν' ἁπλόνω,
τὸν ἑαυτό μου εἰς αὐτὰ τὰ χώματα μαζόνω . . .
Τὸν ἑαυτό μου ψηλαφῶ, τὰ πρῶτά μου ξεθάπτω,
καὶ τὸ κερὶ ποῦ ἔσβυσεν ὁ ἄνεμος ἀνάφτω. . . .
Ἀφῆστέ με 'ς τὴν γῆν αὐτὴ νὰ σέρνωμαι ἐπάνω,
'ς τὸ μέρος ὅπου ἔζησα γυρίζω ν' ἀποθάνω!

Ὄχι! σὰν τὴν ἀγάπη μου ἀγάπη δὲν θὰ εὕρῃ,
καὶ τὸ γνωρίζ' ἡ δύστυχη, ἡ δύστυχη τὸ 'ξεύρει·
δὲν θὰ 'μπορέσῃ, δὲν θὰ βρῇ κανένα ν' ἀγαπήσῃ.
Πετᾷ τὸ χόρτο, τὸν ἀνθὸ ὅταν κανεὶς μυρήσῃ. . .
Ἡ ἐκκλησιὰ, π' ἀλλόθρησκη ὁ χρόνος τηνὲ κάνει
κ' ἐπάνω 'ς ταῖς εἰκόναις της εἰκόναις ξέναις βάνει,
καταφρονεῖ τὸν δεύτερο, τὸν ψεύτικο θεό της
καὶ νὰ ξεχάσῃ δὲν 'μπορεῖ τὸν πρῶτο, τὸν παληό της.

Τί κρῖμα, τὴν ἀγάπη μου 'ς ἐκείνη νὰ τὴ θάψω!
κρῖμα, λαμπάδα ἐμπροστὰ 'ς τὸ εἴδωλο ν' ἀνάψω!
γιὰ σύννεφο τοῦ οὐρανοῦ ὁ κορνιαχτὸς μ' ἐφάνη.
Ἴσως ἀγνώριστος πολὺ δὲν ἤθελα 'πεθάνει,
ἴσως θὰ ἔκανα κ' ἐγὼ 'ς τὸν κόσμο τοῦτον κἄτι,
ἂν δὲν συναπαντώμεσθε 'ς τὸ ἴδιο μονοπάτι. . .
Εἶναι σκληρὸ, πολὺ σκληρὸ κανένας ν' ἀγαπήσῃ
ψυχὴ, π' ἀργὰ ἡ γρήγωρα θὰ τὴν καταφρονήσῃ.

Τὴ δύστυχη! ξεγύμνωσα τὴ γῆ, τὴν οἰκουμένη,
καὶ τὴ ψυχή της σκέπασα ποῦ ἦταν γυμνωμένη.
Ἤρα τοῦ κύματος ἀφρὸ νὰ τῆς τὸ κάνω σῶμα,
ἀχτῖνα γιὰ τὸ βλέμμα της, κοράλλι γιὰ τὸ στόμα·
μὲ τῆς νυχτιᾶς τὴν σκέπασα τὸ μαῦρο μεγαλεῖο,
κι' ἀγνὴ φωτιὰ τῆς ἄναψα τὸ στῆθός της τὸ κρύο . . .
Τῆς ἔδωσα τὴ γλῶσσά μου, τοὺς πόθους, τὴν ψυχή μου,
καὶ τοῦ χεριοῦ μου ἔκανα τὸ πλάσμα προσευχή μου.

Μὰ ἐπερπάτησ' ὁ καιρὸς, ἐφύσησ' ἡ ἀλήθεια
κ' ἐξεσκεπάσθησαν εὐθὺς τὰ δολερά της στήθεια,

ΕΡΟΣ.

—

Δεῦρο δεῦρο κακῶν ἀνθρώπων ἀπόβλητε σκύβαλα, ἐπὶ τὴν ἀνάπαυσιν τὴν ἀληθινὴν καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τὴν ἀκήρατον τὴν ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ἀπολαυομένων ἐπείγεσθε· ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐκεῖσε ἀπάξω, ἐγὼ ὑμᾶς ἐκεῖσε ἀναπέμψω, ἐγὼ ὑμᾶς ἐκεῖσε ἀναβιβάσω, ἐγὼ ὑμᾶς ἐκεῖσε ἀναπτερώ

Δὲν ἀγαπῶ αἰσθήματα διόλου μοιρασμένα,
ἀγάπην, ἥτις δίδεται κ' εἰς ἄλλους ἐξαντλεῖται.
Ὅστις τὰ πάντα ἀγαπᾷ δὲν ἀγαπᾷ οὐδένα. . .
ἐκ τούτου ἴσως παρ' ἐμοῦ ὁ ἥλιος μισεῖται,
διότ' εἰς ὅλους τὰς χρυσᾶς ἀκτῖνάς του χαρίζει,
κ' ἐπίσης ὡς τὸν Βύρωνα τὸν πίθηκον ρωτίζει. . .

Θέλω τὸ σύμπαν εἰς τὸ ἓν κ' ἐμὲ εἰς τ' ἄλλο μέρος,
καὶ νὰ ἐκλέξῃ.—Ἀγνοῶ τί ἄλλο θέλω ἔτι.
Πλὴν θέλω! τόσος δὲν ἀρκεῖ εἰς τὴν ψυχήν μου ἔρως,
ἀκόμη ἡ καρδία μου καὶ πλάττει καὶ προσθέτει.
Πρόσθετε, πρόσθετε, μωρὰ καὶ ἄσωτος καρδία!
θὰ ἔλθῃ κ' ἡ ἀφαίρεσις, θὰ ἔλθῃ κ' ἡ πενία. . .

Θέλω τὴν φίλην μου ὠδὴν ἐκλείπουσαν ῥῆμα,
ἀθανασίας βλέπουσαν ὁδὸν εἰς τάφου στόμα·
καλὴν καὶ μελαγχολικὴν, μὲ ἥμερον τὸ βλέμμα,
μὲ φυομένην πτέρυγα εἰς καταῤῥέον σῶμα.
Τὴν θέλω κόρην, ἀδελφὴν καὶ φίλην μου ἁγίαν,
ἀλλ' ὄχι καὶ νυμφίαν μου, ἀλλὰ ποτὲ νυμφίαν.

Ὤ! πῶς θὰ ἐνοσήλευον τὴν κόρην τελευτῶσαν!
μὲ ποίαν, ποίαν ἄφωνον στοργὴν θὰ τὴν προσεῖχα·
θὰ εἶχε προσκεφάλαιον καρδίαν ἀγαπῶσαν,
καὶ μόνον μου ἀντίζηλον τὸν Θάνατον θὰ εἶχα.
Ὤ! πῶς θὰ ἐνοσήλευον τὴν ἀσθενῆ παρθένον,
ὠχρὸς, συνέχων τὴν πνοὴν καὶ ἄγρυπνος προσμένων.

Πολλάκις εἰς τοὺς ὕπνους μου ἡ ἀσθενής μου φθάνει
ὡραία ὡς ἡ φθίνουσα χειμερινὴ σελήνη·
μὲ λέγει, ὅταν πέσωσι τὰ φύλλα θ' ἀποθάνῃ,
καὶ τὸ ἀγνόν της μέτωπον εἰς ἀσπασμὸν μὲ τείνει.
Πολλάκις καὶ μὲ ἀνοικτὸν τὴν διακρίνω ὅμμα,
ἄλλοτε κάτω, ἄλλοτε εἰς τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα.

Πολλάκις γράφων δι' αὐτὴν μίαν ὠδὴν, ἓν ᾆσμα,
ἀπέναντί μου φιλικῶς τὴν θεωρῶ νὰ νεύῃ,

καὶ, κλίνον εἰς τὸ στῆθός μου τὸ περιλυμένον φάσμα,
βραδέως τὴν ἰδίαν της ᾠδὴν μ᾽ ὑπαγορεύει.
Πολλάκις μόνος, ἀγρυπνῶν εἰς νύκτα τριτυμίας,
εἰς τὴν λευκὴν ἀναλαμπὴν τὴν βλέπω τῆς ἑστίας.

Καὶ ἄλλοτε πλανώμενος εἰς χιονώδη ὄρη,
τὴν βλέπω εἰς τὴν στίλβουσαν χιόνα ν᾽ ἀποθνήσκῃ,
καὶ νὰ συναποθάνωμεν μὲ προσκαλεῖ ἡ κόρη.
Καὶ ἄλλοτε τὸ βλέμμα μου ἐξαίφνης τὴν εὑρίσκει
μὲ μέτωπον ἀστερωπὸν ἐντὸς κοιμητηρίου,
στηριζομένην νωχελῶς ἐπὶ σταυροῦ μνημείου.

Παντοῦ, παντοῦ τὴν ἀπαντῶ· εἰς συντριμμένην στήλην,
εἰς δάσους ἔρημον ναὸν, εἰς ὠχριῶντα κρῖνα·
παντοῦ, παντοῦ τὴν ἀπαντῶ τὴν ἀσθενῆ μου φίλην,
ἀλλὰ ποτὲ εἰς φῶς Θεοῦ, ποτὲ ὑπὸ ἀκτῖνα...
Τὴν βλέπω εἰς νεάνιδος συντετριμμένης σχῆμα,
καὶ εἰς ἀγγέλου λείψανον φερόμενον εἰς μνῆμα.

Ὦ! πόσας δὲν ἠτένισα νεάνιδας δακρύων,
διότι ἦσαν κάτωχροι κ᾽ εἶχον μορφὴν νοσοῦσαν.
Ὦ! πόσας ἐσυνόδευσα νεκρὰς εἰς τὸ μνημεῖον,
νομίζων πῶς ἀκολουθῶ τὴν φίλην μου θανοῦσαν.
Ποσάκις εἶδον ν᾽ ἀνοιχθῇ νεκρᾶς ἀγνώστου στόμα,
καὶ μ᾽ εἶπεν: « ἀκολούθει με! ἐγὼ εἶμαι τὸ πτῶμα. »

Τὴν νύκτα χθὲς εἶχα πολλὴν, πολλὴν βαρυθυμίαν,
καὶ ἦλθεν. Εἰς τὸ στῆθος της προσέκλινα ἐπάνω,
καὶ σκυθρωπὸς τῆς ἔλεγον καὶ μὲ φωνὴν βραδεῖαν:
« ὅταν τὰ φύλλα πέσωσι, μαζή σου θ᾽ ἀποθάνω! »
Καὶ μειδιῶσα μ᾽ ἤκουε, σιγῶσα μ᾽ ἐθεώρει,
καὶ τὸ κοινὸν μνημεῖόν μας ἐρέμβαζεν ἡ κόρη...

Η ΣΙΩΠΗ ΜΟΥ.

Χθὲς ἔμενα πλησίον της· τὴν ἔβλεπον ἀφώνως...
Σιγῶσι πάντες, εἰς αὐτὴν ὅπόταν πλησιάζουν.

Λαλοῦν ποτὲ εἰς τὸν Ναὸν ἐμπρὸς σεπτῆς εἰκόνος;
δὲν ὁμιλοῦν, προσεύχονται· δὲν ὁμιλοῦν, ῥεμβάζουν.
Ἀλλ' αἰφνιδίως ἡ σιγὴ ἡ εὔγλωττος ἐλύθη·
καὶ « λάλει, εἶπε, λάλει μου! » ἡ παιδική μου φίλη.
Ἐστέναξε, καὶ ἔκλινεν εἰς τὰ πιστά μου στήθη,
κ' ἐγὼ τὴν ἔβλεπον, κ' ἐγὼ δὲν ἤνοιγον τὰ χείλη.
Τί νὰ τὴν ἔλεγον; ... Ὤ! τί; τί δύναται ἡ γλῶσσα,
ὅταν μορφὴν αἰθέριον φωτογραφῇ τὸ ὄμμα;
Λοιπὸν, λοιπὸν δὲν ἤκουε· δὲν ἤκουσεν ὁπόσα
τῆς εἶπεν ἡ καρδία μου μὲ κεκλεισμένον στόμα; . . .
Λαλεῖ τὸ στόμα, ἤτυχος ὅτ' εἶναι ἡ καρδία. . .
Θέλω τὸν κάλυκα κλειστὸν, τὰ χείλη κεκλεισμένα·
ὅταν ὁ κάλυξ ἀνοιχθῇ, πετᾷ ἡ εὐωδία,
σκορπίζεται τὸ αἴσθημα εἰς χείλη ἀνοιγμένα. . .
« Ἄφες με! εἶπα, ἄφες με, ὦ κόρη τοῦ αἰθέρος,
« εἰς τὴν μορφήν σου σιωπῶν τὸ βλέμμα νὰ βυθίζω·
« δὲν ὁμιλεῖ ἡ ἔκστασις, εἶναι σιγὴ ὁ ἔρως,
« καὶ τῶν ἀστέρων σιωπῶν τὴν λάμψιν ἀτενίζω. . .
« Ναί! θέλω, θέλω εἰς σιγὴν ὁ βίος μου νὰ λήξῃ.
« Ὅταν σιγῶμεν εἴμεθα ἡμεῖς οἱ δύο, φίλη! . .
« καὶ τρίτος, ξένος ἔρχεται τὸ στόμα ὅτ' ἀνοίξῃ,
« καὶ ἄρχεται ἡ σιωπὴ ὅταν λαλοῦν τὰ χείλη. »
Τὴν δεξιάν μου ἔλαβεν, ἠρέμα μ' ἐθεώρει,
καὶ μὲ σιγὴν περιπαθῆ μ' ἀπήντησεν ἡ κόρη.

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ.

Εἶναι τὸ φίλημα τροφὴ πυρίνη τῆς καρδίας,
στιγμὴ κλαπεῖσα τῆς Ἐδὲμ, ἀρχὴ ἀθανασίας.
Εἶναι τὸ μύρον τῆς ζωῆς, ἡ γλῶσσα τῶν Ἀγγέλων,
ἔρως, εἰς δύο σώματα εὐώδη ἀνατέλλων.

Εἶναι τὸ φίλημα θερμὴ πλημμύρα αἰσθημάτων·
« Χριστὸς ἀνέστη! » τῆς ψυχῆς, τὸ ἆσμα τῶν ἀσμάτων·

τῆς ἥβης ψάλλον ὄνειρον, ὑμέναιος καρδίας,
ἄνευ στεφάνων καὶ πομπῶν, πλὴν ἔμπλεον θρησκείας...
Κ' εἶναι τὸ φίλημα πνοὴ τοῦ Πλάστου ζωογόνος,
εἶναι τὸ ῥῆμα τοῦ Χριστοῦ, εὐδαιμονίας στόνος·
καρδίας δίδυμος ἀκτὶς εἰς χείλη μυροβόλα,
αἰωνιότητος στιγμὴ καὶ ὅλάστησις καθ' ὅλα.
Μ' ἓν φίλημα γεννώμεθα, μ' ἓν φίλημα γεννῶμεν,
κ' ἓν φίλημα λαμβάνομεν ὁπόταν τελευτῶμεν...

ΤΟ ΜΕΙΔΙΑΜΑ.

Γνωρίζεις τὸ μειδίαμα τί εἶναι;... Προσωπεῖον
τῆς λύπης, λάμπον κόσμημα ἡρωϊκῶν μαρτύρων·
αἰγὶς καρδίας ἀτυχοῦς καὶ κίβδηλον χρυσίον...
δάκρυον νόθον, ἄφωνος κραυγὴ καὶ στόνος εἴρων.
Γνωρίζεις τὸ μειδίαμα;... Φεῦ! εἶναι ἡ ἀπάτη,
τὸ μέγα ψεῦδος τῶν πικρῶς ἐπὶ τῆς γῆς θρηνούντων·
τῶν ἀλαζόνων καρδιῶν ὀδύνη ὑπερτάτη,
τῶν σβυνομένων ἐν σιγῇ πλὴν μὴ ὑποχωρούντων...
Πίστευσον τὸ μειδίαμα!... Καὶ ἡ γυνὴ τί πράττει,
τί πράττει ὅτε ὑβρισθῇ, προδίδεται κ' ἐκπνέῃ;
ὁπότε τὴν ψυχὴν αὐτῆς ἡ κόλασις σπαράττῃ
καὶ ἡ καρδία της θρηνῇ;... Ὦ! μειδιᾷ, δὲν κλαίει!
Ναί! μειδιᾷ· ὡς μειδιᾷ ἐπίσης ὅτε πάλιν
κάτωχρος, ὅλη τρέμουσα εἰς πυρετὸν μανίας,
τὴν ἄπιστον ἀντίζηλον λαμβάν' εἰς τὴν ἀγκάλην,
καὶ κρύπτει, ἔμπλεως ὀργῆς, κραυγὴν ζηλοτυπίας...
Φεῦ! εἰς τὰ χείλη της φαιδρὸν μειδίαμα πλανᾶται
ὁπότε σύννους, ἥσυχος, μετὰ κρυφίαν πάλην,
ὁμολογεῖ πῶς ἀγαπᾷ καὶ δὲν ἀντάγαπᾶται,
καὶ θάπτει πόθον μάταιον εἰς σιωπὴν μεγάλην.

Καὶ τέλος, πάλιν μειδιᾷ ὁπότε χάρις θεία
εἰς τὴν καρδίαν της σιγὴν καὶ λήθην διαχύσῃ . . .
καὶ μειδιᾷ, κ' ἐν τῇ φρικτῇ ἐκείνῃ ἀγωνίᾳ,
καθ' ἣν δὲν θέλει ἡ ψυχὴ τὸ σῶμά της ν' ἀφήσῃ.

—

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ.

Τὸ πλοῖον εἶναι ἕτοιμον, ὁ ἄνεμος συρίζει,
μυκᾶται ὁ ὠκεανὸς καὶ θύελλαν ἀγγέλλει·
τὸ πλοῖον εἶναι ἕτοιμον, ἀνυπομόνως τρίζει,
θρασεῖς ναυβάτας προσκαλεῖ καὶ τρικυμίαν θέλει.
Ἐνθουσιᾷ καὶ ῥίπτεται εἰς τὴν ἀνεμοζάλην,
μὲ τὸν βορρᾶν νὰ μετρηθῇ καὶ μὲ τὸ κῦμα πάλιν.
Τὸ πλοῖον εἶναι ἕτοιμον· ἰδέτε πῶς ἱππεύει
τὸ μέλαν κῦμα, τὰ λευκὰ ἱστία πῶς προτείνει,
ἀρροστεφὴς ἡ πρῷρά του ἡ ἀλαζὼν χορεύει,
καὶ τοῦ λιμένος τὴν εἱρκτὴν διὰ παντὸς ἀφίνει.
Ὡς πτερνιστῆρα, δρύϊνον πηδάλιον βυθίζει,
καὶ τῆς θαλάσσης τὰ πλευρὰ ἀγέρωχον πτερνίζει.
Ἄφες τὴν γῆν νὰ σήπεται καὶ σκώληκας νὰ τρέφῃ,
κ' ἐλθὲ ναυβάται εἰς αὐτὸ ἡμεῖς νὰ ἐπιβῶμεν·
ἐλθὲ νὰ διασχίσωμεν τοῦ ἀχανοῦς τὰ νέφη,
ἐλθὲ νὰ κινδυνεύσωμεν, ἐλθὲ ν' ἀπολεσθῶμεν!
Ἡμεῖς, οἵτινες κλύδωνας ὑπέστημεν καρδίας,
νὰ φοβηθῶμεν σήμερον θαλάσσης τρικυμίας; . . .
Ἐλθὲ ἐν μέσῳ ἀστραπῶν ὀργίλον ν' ἀτενίσῃς
τὸ πέλαγος, τὸν κεραυνὸν νὰ ψαύσῃς καὶ ν' ἀκούσῃς·
εἰς ἄβυσσον θυμοειδῆ μορφὴν νὰ κατοπτρίσῃς,
κ' εἰς ὑετὸν τὴν κόμην σου τὴν μελανὴν νὰ λούσῃς.
Ἐλθὲ μὲ τρόμους τὸν βραδὺν παλμόν σου νὰ ταχύνω,
κ' ἐκ τῆς ναυτίας τῆς ξηρᾶς νὰ σὲ ἀπομακρύνω.
Ἐλθὲ, καὶ ἄρπασε τὴν γῆν τὸ κρῖμα νὰ μαστίζῃ,
νεφέλας ἐκ κονιορτοῦ καὶ νάνους νὰ ὑψόνῃ·

ἀνθρώπους, ὅταν τὸ φαινόμενον συμφέρον καὶ τὸ ὄντως ἀγαθὸν
κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐπὶ τὰ ἐναντία ἕλκωσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ
οἶμαι τὸν ἄνθρωπον ἐν τοιούτοις ἀπορεῖν τε καὶ ἀμηχανεῖν
ὅ τι χρὴ ποιεῖν· ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ ἐστι τὸ ἀγαθὸν καὶ
τὸ ἡδύ, ἐν τούτῳ καὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀηδές, ἀνάγκη τὸν
ἄνθρωπον ἐν τοιούτοις ἀπορεῖν τε καὶ ἀμηχανεῖν ὅ τι χρὴ
ποιεῖν· ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ ἐστι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἡδύ,
ἐν τούτῳ καὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀηδές, ἀνάγκη τὸν ἄνθρωπον
ἐν τοιούτοις ἀπορεῖν τε καὶ ἀμηχανεῖν ὅ τι χρὴ ποιεῖν· ἐπειδὴ
γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ ἐστι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἡδύ, ἐν τούτῳ καὶ τὸ
κακὸν καὶ τὸ ἀηδές, ἀνάγκη τὸν ἄνθρωπον ἐν τοιούτοις ἀπορεῖν
τε καὶ ἀμηχανεῖν ὅ τι χρὴ ποιεῖν· ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ ἐστι
τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἡδύ, ἐν τούτῳ καὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀηδές,
ἀνάγκη

Κ' ἴσως ἀκόμη δυνηθῇς εἰς τὰς ὑγρὰς ἐκτάσεις
μικρόν τι νὰ συγκινηθῇς, μικρόν τι νὰ θαυμάσῃς.
Ἐὰν ἐγήρασεν ἡ γῆ, ἡ θάλασσα νεάζει.
Ὅλα θὰ γίνουν θάλασσα, τὸ πᾶν θὰ γίνῃ κῦμα...
Ὁ χρόνος φεύγει, ἡ μακρὰ σκοτία πλησιάζει,
ὅλα θὰ γίνουν θάλασσα, ὅλα θὰ γίνουν μνῆμα·
καὶ μόνον εἰς τὴν ἄβυσσον, εἰς ταραχὴν τυφῶνος,
θὰ ἐπιπλέῃ ὁ Θεὸς, εἰς τὴν σκοτίαν μόνος...
Ποῖαι πρωτότυποι σκηναί, τί ἄσματα τραχέα,
ποῖα ἀβύσσου δράματα ἐκεῖ θὰ μᾶς ἐκπλήξουν!
Συννέφων θὰ ὑψόνεται ἀπέραντος αὐλαία,
καὶ ἄβυσσοι θ' ἀνοίγωνται τὰ βάθη των νὰ δείξουν...
Καὶ θὰ προβαίνουν ἐν σιγῇ τῶν θαλασσῶν τὰ κήτη,
ἐνῷ λαιλάπων μουσικὴ τὰ ὦτά μας θὰ πλήττῃ.
Ῥίψε μακρὰν τὸν Σοφοκλῆν, τὰ ἔπη τοῦ Ὁμήρου,
κ' ἐλθέ· λαλεῖ πλειότερον μία μικρὰ κογχύλη.
Ἐλθὲ, τὸ μέγα θέατρον νὰ ἴδῃς τοῦ ἀπείρου,
καὶ δράματ' ἄλλα νὰ ἰδῇς καὶ ἄλλα ἔπη, φίλη!..
Ἐλθὲ, τὴν κόνιν τὴν ὑγρὰν τῶν θαλασσῶν νὰ πνέῃς,
καὶ μὲ ἀβύσσου ἄσματα τὴν ἄβυσσον νὰ πλέῃς.
Στῆθος μὲ στῆθος, κεφαλὴ μὲ κεφαλήν, πλησίον
ὁ εἷς τοῦ ἄλλου, ἄγνωστα πελάγη θὰ περῶμεν·
ὡς κῦμα γαῦρον δίδυμον, μακρὰν τῶν παραλίων,
τὸ πέλαγος θὰ σχίσωμεν μ' ὁρμὴν καὶ θὰ χαθῶμεν...
Ὁμοίως καὶ ὁ κεραυνὸς τὸν οὐρανὸν ἀφίνει,
καὶ εἰς ἀβύσσους ἄγνωστος βυθίζεται καὶ σβύνει.
Μὴ ἀναβάλῃς! εἰς ἐμὲ τὴν κεφαλήν σου κλίνε,
τὴν ἐπῃρμένην κεφαλὴν καὶ καταβεβλημένην...
ἐπάνω τῆς καρδίας μου τοὺς γογγυσμούς σου χύνε,
κ' εἰς ὄμμα δεῖξε ἀδελφὸν ψυχὴν συντετριμμένην.
Καὶ ὅταν, ὅταν βαρυνθῇς τοῦ βίου σου τὸν σάλον,
ἐν νεῦμά σου, καὶ παρευθὺς εὑρίσκομεν τὸν ἄλλον.

Ἀπηυδημένη φίλη μου, ἐκεῖ θὰ ἡσυχάσῃς·
ἐκεῖ τὸ ὅμμα θὰ κλεισθῇ, ἐκεῖ θὰ κοιμηθῶμεν·
μνῆμα θὰ ἔχωμεν εὐρὺ τὸν κόσμον τῆς θαλάσσης,
καὶ ἀπὸ σκώληκας καὶ γῆν δὲν θέλει ὑβρισθῶμεν.
Καὶ μόνην θὰ ὑπνώττωμεν εἰς κοραλίου κλίνην,
ἄνω τὸν σάλον ἔχοντες καὶ κάτω τὴν γαλήνην. . . .

ΠΡΟΤΙΜΗΣΙΣ.

Δὲν θέλω κόρην ἄπειρον τοῦ ἔρωτος, δὲν θέλω!
δὲν θέλω ἀθωότητα δειλὴν, ἐρυθριῶσαν.
Εἶν' εὔκολον εἰς ἄπειρον καρδίαν ν' ἀνατέλλω,
λατρεύουσαν τὸ ἄδηλον, τὸ ἄγνωστον ἐρῶσαν. . .
Ποτὲ γενναῖος μαχητὴς ἀόπλους δὲν τρονεύει,
ψυχραίνει νίκη εὔκολος τὴν εὐγενῆ ἀνδρίαν·
ζητεῖ λυσσώδη συμπλοκὴν, ζητεῖ νὰ κινδυνεύῃ,
καὶ ἰσχυροῦ πολεμιστοῦ νὰ σχίζῃ τὴν καρδίαν!
Κ' ἐγὼ ἐδέχθην φίλημα ἀπὸ ψυχὴν παρθένον,
κ' ἤκουσα στόνον συμπαθῆ νεάνιδος ἁγίας·
ἀλλὰ τὸ φίλημα μὲ πῦρ δὲν ἦτον μεμιγμένον,
οὐδ' ἦτον στόνος ἔρωτος ὁ στόνος τῆς δειλίας . . .
Τοιοῦτος ἔρως παιδιὰ ἀγάπης θεωρεῖται,
καλεῖται περιέργεια, ἀνυπομονησία . . .
καλεῖται ὅ,τι θέλετε, ἀλλ' ἔρως δὲν καλεῖται·
— ἡ προανάκρουσις ποτὲ δὲν εἶναι ἁρμονία. —
Ὦ! ὅσοι τὸ ἐρύθημα ποθοῦν τὸ τετριμμένον,
εἰς τὸ γυμνάσιον αὐτὸ τοῦ Ἔρωτος τοὺς στέλλω·
ἂς λάβουν ἄλλοι φίλημα ἀπὸ ἁγνὴν παρθένον,
ἐμὲ τοιοῦτο φίλημα κουράζει — δὲν τὸ θέλω! —
Θέλω ψυχὴν ἡμιθανῆ, ψυχὴν καταβληθεῖσαν,
τὸ πᾶν ἰδοῦσαν καὶ οὐδὲν μὴ ἔχουσαν νὰ μάθῃ·
καρδίαν ἁμαρτήσασαν, καρδίαν τεφρωθεῖσαν,
γνωρίζουσαν τί ἔπαθε καὶ . . . θέλουσαν νὰ πάθῃ . . .

Θέλω καρδίαν ζήσασαν ταχύτερον, πεσοῦσαν
νὰ τὴν ἐγείρω, κ' εἰς νεκρὰν ψυχὴν νὰ ἐμφυσήσω·
καρδίαν ῥθινοπωρινήν, ζωὴν φυλλορροοῦσαν,
καὶ πεπτωκότα ἄγγελον ποθῶ νὰ ἐλεήσω . . .

Τοιοῦτος εἶμαι· προτιμῶ τὴν νύκτα τῆς ἡμέρας,
τὸ πίπτον φύλλον καὶ οὐχὶ ναρκίσσους μυροβόλους·
ἀπὸ τὸ ἄστρον τῆς αὐγῆς, τοὺς δύοντας ἀστέρας,
καὶ προτιμῶ ἕνα νεκρὸν ἀπὸ τοὺς ζῶντας ὅλους!

Η ΑΓΝΩΣΤΟΣ.

Ἐκείνην, ἣν ἐπιζητῶ, τὴν ἄγνωστον ἐκείνην,
ἐκείνην, ἣν ἠγάπησα χωρὶς νὰ τὴν γνωρίσω,
ἣν ἔπλασα ἀπὸ πυρὰν καὶ τέφραν καὶ ὀδύνην,
εἰς ποῖον νέον Γολγοθᾶ τῆς γῆς θὰ τὴν ζητήσω;

Ὦ! νὰ τὴν ἴδω ἄφωνον κ' εἰς τὸν σταυρὸν ἐπάνω,
νὰ τὴν ἰδῶ ἐκπνέουσαν καὶ νὰ τὴν προσκυνήσω,
μὲ σέβας τῆς καρδίας της τὸ πτῶμα νὰ θερμάνω,
κ' ἴσως μὲ τῆς ἀγάπης μου τὸ πῦρ τὴν ἀναστήσω!

Ναί! εἶναι ῥέον δάκρυον ἐλέους ἡ ψυχή μου,
εἶναι τοῦ πόνου ἀδελφὴ εἰς τῆς ζωῆς τὴν πάλην·
εἶναι μνημεῖον εὐσεβὲς τῆς τέφρας ἡ ζωή μου,
συνάζον φύλλα ἐρυθρὰ εἰς τὴν ἀνεμοζάλην . . .

Ὅπου καὶ ἂν εὑρίσκεται, ἡ Μοῖρα ἂν θελήσῃ
τοὺς στίχους τούτους συμπαθῶς ποτὲ νὰ ἀναγνώσῃ,
ἐμπρός μου μόνον ἂς φανῇ καὶ θέλω τὴν γνωρίσει,
καὶ θέλω μὲ τὴν κόνιν της τὴν κόνιν μου ἑνώσει!

Πλὴν ἂν τὴν ἄγνωστον αὐτὴν δὲν ἔπλασεν ἡ Μοῖρα,
ἐὰν δὲν τὴν ἐφώτισεν ὁ ἥλιος ἀκόμα,
δὲν βλάπτει! Μόνος μὲ αὐτὴν τὴν ἔπλασα τὴν χεῖρα,
ἐκ λάβας, ὡς τὴν ἤθελον, καὶ ὄχι ἀπὸ χῶμα. . .

Μὲ Βύρωνος γογγύζουσαν τὴν ἔπλασα καρδίαν,
καθὼς τὴν Σάνδην ἔμπλεων ὀργῆς καὶ ἀθείας·
τῆς ἔδωκα τὴν σκοτεινὴν τοῦ Δάντου φαντασίαν,
καὶ τῆς ἐχάρισα τὸ πᾶν . . . ἐκτὸς τῆς εὐτυχίας.

Ὅτε τὴν νύκτα ἀγρυπνῶ εἰς τὴν ἀκτὴν ῥεμβώδης,
τὴν βλέπω ἀναδύουσαν ἀπὸ τὸ μαῦρον κῦμα·
μὲ προσκαλεῖ πλησίον της λευκὴ καὶ ὁμιχλώδης,
κ' ἔπειτα πάλιν χάνεται εἰς τὸ ὑγρόν της μνῆμα!

Ἱεροφάντιν τῶν νεκρῶν μ' ἱτέαν ἐστεμμένην,
τὴν βλέπω τὰ μεσάνυκτα εἰς γῆν κοιμητηρίων,
μέτωπον κλίνουσαν ὠχρὸν εἰς στήλην συντριμμένην,
νὰ μὲ δεικνύῃ κατηφὴς λησμονηθὲν μνημεῖον . . .

Τὴν βλέπω μὲ τὴν κάθυγρον πετῶσαν τρικυμίαν,
τὴν βλέπω μὲ τὰ σύννεφα νὰ σχίζῃ τοὺς ἀέρας,
τὴν βλέπω εἰς τὴν κόλασιν κ' εἰς ταύτην τὴν καρδίαν·
παντοῦ τὴν βλέπω, πλὴν ποτὲ εἰς τοὺς χρυσοῦς αἰθέρας.

Ὦ! τὴν ἀγνώριστον αὐτὴν ῥεμβώδη ἐρωμένην
πολλάκις μὲ ἀκούσιον τὴν ἀτενίζω τρόμον,
ἐντὸς δρυμώνων σκοτεινῶν βαδίζουσαν θλιμμένην,
καὶ φύλλα φθινοπωρινὰ πατῶσαν εἰς τὸν δρόμον.

Πολλάκις ἔρχεται αὐτὴ εἰς τὸ ψυχρόν μου δῶμα,
κύπτει καὶ εἰς τὸ στῆθός μου τὴν κεφαλὴν στηρίζει,
μὲ δίδει φίλημα νεκρᾶς καὶ κρύον εἰς τὸ στόμα,
καὶ «ἦλθα!» μ' ἐπικήδειον φωνὴν μὲ ψιθυρίζει·

Καὶ φεύγει κ' ἐπανέρχεται μὲ κάθυγρον μανδύαν·
μὲ λέγει: « Μίαν μετὰ σοῦ στιγμὴν νὰ μείνω μέλλω·
« Ἀπηυδημένη ἔρχομαι ἀπὸ τὴν τρικυμίαν,
« μ' ἐπάγωσεν ἡ θύελλα, νὰ μ' ἀναπαύσῃς θέλω. . . »

Ἠξεύρω· δίδει θάνατον τοιαύτη ἐρωμένη,
τοιοῦτος ἔρως, ἐννοῶ, συντρίβει τὴν καρδίαν·
ἀλλὰ τὸν ᾅδην προτιμᾷ καρδία κολασμένη
ἀπὸ τῆς μονοτόνου σας Ἐδὲμ τὴν ἡσυχίαν!

Μακρὰν, μακρὰν ἀπὸ ἐμὲ, σεμνότυφοι παρθένοι!
ἀφότου δὲν σᾶς ἀγαπῶ, νὰ ἀγαπῶ ἀρχίζω.
Εἰς τῆς Κολάσεως τὸ πῦρ ἐκείνη μὲ προσμένει·
τὸν οὐρανόν σας τὸν ψευδῆ ἐγὼ δὲν τὸν ἀξίζω!

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ.(*)

Ἕνα παιδάκι ἐπροχθὲς, σὰν κρίνο μαραμένο,
εἰς ἕνα δρόμο σκοτεινὸ
ἐκύτταζε τὸν οὐρανὸ
μὲ 'μάτι δακρυσμένο.

Μαῦρα 'φοροῦσε τὸ φτωχὸ κ' ἐκεῖνο σὰν ἐμένα,
κ' εἶχε τὴν ὄψι θλιβερή·
πῶς ἀγαπῶ ὅποιον φορεῖ
φορέματα θλιμμένα!

Μοσχοβολοῦσε ἀρχοντιὰ, κι ἂς ἦτο γυμνωμένο·
ἀκόμα χθὲς μέσ' 'ς τὰ φιλιὰ,
'ς τῆς μάννας του τὴν ἀγκαλιὰ
'πετοῦσε τὸ καϋμένο!

Ὅμως τουφέκια 'βρόντησαν 'ς τὴν Κρήτη μιὰν ἡμέρα·
τοῦ 'πῆρ' ἀγέρι τὴ φωλιὰ,
τὴ μάννα Τούρκου πιστολιὰ
κ' ἡ μάχη τὸν πατέρα.

Ἀμίλητο καὶ σκυθρωπὸ τὸ δάκρυ του 'κρατοῦσε
κι ἄπλωνε χέρι μ' ἐντροπὴ,
ὅμως δὲν ἤθελε νὰ 'πῇ,
τὸ μαῦρο! πῶς 'πεινοῦσε.

Ἄχ! 'κεῖνος ποῦ δὲν πείνασε «πεινῶ!» ποτὲ δὲν λέγει·
δὲν τὸν ἀφίνουν οἱ λυγμοὶ,
κυττάζει μόνον τὸ ψωμὶ
ἀπὸ μακρυὰ καὶ κλαίγει . . .

(*) Ἀπηγγέθη ὑπὸ κοριτσίου ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν τῆς Κρήτης.

'Σ τὴν ἀγκαλιά μου τὄβαλα μὲ πόνον, τὸ καϋμένο!
καὶ τοὔδωκα πικρὸ φιλί,
ὅμως αὐτὸ τί ὠφελεῖ
'ς τὸ ἔρημο, 'ς τὸ ξένο;

Γιὰ τοῦτο σήμερα κ' ἐγὼ τὰ χέρια μου σταυρόνω,
κὶ ὅ,τι γιὰ 'μένα δὲν ζητῶ
μὲ δάκρυα ζητῶ γι' αὐτό,
καὶ τὴν φωνὴν ὑψόνω.

Μητέραις! ὁποῦ ἔχετε παιδιὰ εὐτυχισμένα
καὶ καλωσύνη 'ς τὴν καρδιὰ,
πεινοῦν τῆς Κρήτης τὰ παιδιὰ
καὶ κρυόνουν τὰ καϋμένα!

—

Ο ΓΕΡΟ-ΚΑΠΕΤΑΝΟΣ.

Παιδιά! γι' ἀκούστε με κ' ἐμὲ τὸ γέρο Καπετάνιο,
ποῦ τὰ μαλλιά μου ἄσπρισαν 'ς τὸν πόλεμο ἀπάνω.
Ἀπὸ τὰ χρόνια τοῦ 'Αλῆ τὸν Τοῦρκο 'πολεμοῦσα,
κ' εἶδαν πολλὰ τὰ 'μάτια μου ἐκεῖ ποῦ περπατοῦσα.
'Σ τὸν πόλεμο γεννήθηκα . . . μαθήτεψα παιδάκι
'ς τοῦ γέρου Ζίδρα τὸ σχολειὸ καὶ τοῦ Καραϊσκάκη.
Ἐπαραγέρασα, παιδιά! τὸ ἄπιστο λιοντάρι
δὲν εἶν' ἐκεῖνο ποὔξερα, καὶ θέλει μακελάρη.
Γιὰ σηκωθῆτε μιὰν αὐγὴ μὲ τὰ σωστά σας ὅλοι,
καὶ τὸ σταυρό σας κάμετε νὰ 'μβοῦμε μέσ' 'ς τὴν Πόλι.

Παιδιά! δὲν εἶναι πλιὰ Τουρκιὰ, δὲν εἶναι Γενιτσάροι
ἐκείνους τοὺς σκοτώσαμε . . . τοὺς 'πῆρε τὸ φεγγάρι.
Ὡσὰν ἐμᾶς δὲν 'πρόφθασε τὸ ἐδικό σας 'μάτι
τοῦ Τούρκου ὅταν ἄφριζε ἢ ἐχόρευε τὸ ἄτι . . .
Χιλιμιντροῦτε μοναχὰ κ' οἱ Φράγκοι 'ξεψυχοῦσαν,
καὶ μόνε τὰ Κλεφτόπουλα τὸ δρόμο του 'κρατοῦσαν.
Ἐγάθηκαν οἱ Τσάμιδες κ' οἱ Ἀρβανίτες ὅλοι,
κι' ἀκόμα, δύστυχα παιδιὰ, δὲν 'μπήκατε 'ς τὴν Πόλι!

Ἄχ! πάλι τὰ θυμήθηκα τὰ περασμένα χρόνια,
ταῖς μάχαις, τὰ λιμέρια μας, τῆς Διάκουρας τὰ χιόνια.
Παιδιὰ ὡσὰν τὰ ἔλατα ᾽ς τὸν πόλεμο θρεμμένα,
μὲ μάτι μαῦρο σὰν φωτιὰ, μὲ στήθια δασωμένα·
μ᾽ ἕνα σταυρὸ ᾽ς τὸ χέρι τους καὶ μιὰ καλὴ μαχαίρα,
ἐπελεκοῦσαν τῆς Τουρκιᾶς τοὺς λύκους νύχτα μέρα.
Κάθε ἡμέρα πόλεμος, κάθε νυχτιὰ τουφέκι·
ἀπόσταινε τὸ χέρι μας ἀπ᾽ τὸ πολὺ πελέκι.
Ἐκεῖνοι τώρα πέθαναν . . . ἐκοιμηθῆκαν ὅλοι.
Ἄχ! ἂν ᾽ξυπνοῦσαν μπαίναμε γιὰ μιὰ στιγμὴ ᾽ς τὴν Πόλι.

Ἄσπριζε τότε, ἄσπριζε σὰν χιόν᾽ ἡ φουστανέλλα,
᾽ς τοῦ Νικο-Τσάρα τὸ κορμὶ, ᾽ς τοῦ Γρίβα, τοῦ Τζαβέλλα·
χρυσᾶ τσαπράζια ᾽βρόνταγαν ᾽ς τὰ στήθια τοῦ Μιλλιώνη,
οἱ δράκοι δὲν φορούσανε στενὰ τοῦ Κατσαντώνη!
Τήρα καιρὸς ποῦ πέρασε, τήρα καιρὸς ποῦ πάει!
ὁ Κλέφτης καὶ ἡ ᾽λευτεριὰ κοιμοῦνταν πλάϊ, πλάϊ.
Τὸ καριοφίλι ἄκουες ἐδῶ κ᾽ ἐκεῖ νὰ πέφτῃ,
καὶ κάθε ῥάχη ἔκρυφτε Ἀρμ[illegible] Κλεφτάνεων,
Παιδιά! ἂν τότε σμίξαν[illegible]μα, κλέφτικο, ἱπποτικὸ,
μὰ τὸ σταυρὸ ποῦ προ[illegible] ἀνδρία τῶν Γριβαίων,
[illegible], βουνήσιο, καθαρὸ Ἑλληνικό!

Ξύπνα, καϋμέ[illegible], καλὴ εἶναι κ᾽ ἕνα δάκρυ τηνὲ βλάφτει·
Θανάση Διάκ[illegible]ες μέσα ᾽ς τὸ πλῆθος εἶδα χέρια περιττὰ,
ξύπνα, μικ[illegible]α χωρὶς νὰ θέλω: «Ἄχ! τὸ χέρ᾽ αὐτὸ ποῦ σκάφτει,
Ἀνδροῦτσα ἀρρώστιας τὸ μαχαῖρι κατὰ γῆς δὲν τὸ πετᾷ.»
καὶ ᾽κλαψε τῆς Ἀκαρνανίας, κλάψε, γέρικο λιοντάρι,
ἀφοῦ εἰς τὴν ἀργυρῆ σου χαίτην τέφρα λύπης ἂς χυθῇ·
ἐκλαδεύθη τ᾽ ὄνομά σου, κἰ ἄλλος Γρίβας δὲν θὰ πάρῃ
τὸ πατροπαράδοτό σου τουρκομάχο σου σπαθί.
Δὲν μπορεῖ καθένα χέρι, κάθε χέρι ποῦ θελήσει,
τὸ σπαθὶ τοῦ γερο-Γρίβα νὰ τὸ φέρῃ κρεμαστό·
μόνο τὸ κομμένο χέρι ἤξευρε νὰ τὸ κρατήσῃ,
πλὴν τὸ ἔκοψαν ἐκεῖνο, πλὴν ἐχάθηκεν αὐτό.

κ' ἐσεῖς ἀκόμη στέκεσθε, παιδιὰ δυστυχισμένα;
Σαπίζει ὅποιος κάθεται μὲ χέρια σταυρωμένα.
Ἄντροπὴ, παιδιὰ, 'ς τὰ νειάτα σας, ἄντροπὴ 'ς τὴ λεβεντιά
ἀκόμη μιὰ δὲν ἄκουσε ὁ Τοῦρκος τουφεκιά σας. [σας!
Ἄχ! θυμηθῆτε αἷμά μας πῶς εἶστε καὶ καρδιά μας,
ἀφῆστε τὰ βιβλία σας, ζωσθῆτε τὰ σπαθιά μας,
καὶ τρέξετε 'ς τὴν Ἤπειρο, 'ς τὴ Θεσσαλία ὅλοι·
εἶναι 'δική μας. βρὲ παιδιὰ, ἡ ξακουσμένη Πόλι!

Δὲν βλέπετε; ἕνα νησὶ, ἡ Κρήτη μοναχή της,
παλεύει μ' ὅλην τὴν Τουρκιὰ μὲ μόνο τὸ σπαθί της·
φωτιὰ κι' Ἀράπης καὶ Τουρκιὰ καὶ πεῖνα τοὺς κτυπᾶνε,
μ' αὐτοὶ δὲ δίνουν τ' ἅρματα, μ' αὐτοὶ δὲν προσκυνᾶνε...
Δὲν περιμένουν τίποτα ἀπ' τὴ Φραγκιὰ ἐκεῖνοι,
γνωρίζουν τὴν βοήθεια ὁ ξένος πῶς τὴν δίνει.
Καὶ σεῖς, ἐλεύθερα παιδιὰ, ἀπ' τὸ σχολειὸ 'βγαλμένα,
ἐλευθεριὰ προσμένετε ἀπ' τὴ Φραγκιὰ, καϋμένα;
Εἰς τὸ σπαθί σας 'βρίσκεται, γιὰ ξεσπαθῶστε ὅλοι,
κ' εἶδαν πολλὰ τὰ 'ματα τάρωμε τὴν Πόλι!
'Σ τὸν πόλεμο γεννήθηκα... ἀτί, γιατί παιδιάμου,
'ς τοῦ γέρου Ζίδρα τὸ σχολειὸ ἀτί, γιατί παιδιάμου,
Ἐπαραγέρασα, παιδιά! τὸ ἄπιστο καρδιά μου;...
δὲν εἶν' ἐκεῖνο ποὖξερα, καὶ θέλει μακρὺ πόνο,
Γιὰ σηκωθῆτε μιὰν αὐγὴ μὲ τὰ σωστά σ..
καὶ τὸ σταυρό σας κάμετε νὰ 'μβοῦμε μέσο πᾶτε.

Παιδιά! δὲν εἶναι πλιὰ Τουρκιὰ, δὲν εἶναι ἄτε,
ἐκείνους τοὺς σκοτώσαμε... τοὺς 'πῆρε τὸ φε,
ἴσὰν ἐμᾶς δὲν 'πρόφθασε τὸ ἐδικό σας 'μάτι
τοῦ Τούρκου ὅταν ἄφριζε ἢ ἐχόρευε τὸ ἄτι...
Χιλιμιντροῦσε μοναχὰ κ' οἱ Φράγκοι 'ξεψυχοῦσαν,
καὶ μόνε τὰ Κλεφτόπουλα τὸ δρόμο του 'κρατοῦσαν.
Ἐγάθηκαν οἱ Τσάμιδες κ' οἱ Ἀρβανίτες ὅλοι,
κι' ἀκόμα, δύστυχα παιδιὰ, δὲν 'μπήκατε 'ς τὴν Πόλι!

ἂν τοῦ Ἀναγνωστόπουλου τὸν θάνατο πονῆτε,
τὸ αἷμα πίσω πάρετε κ' ἐκδικηταὶ γενῆτε!
Τὸν Ἔσλεν, τὸν Βαρνάβα σας, τὸ μαῦρο Βαφειάδη,
συλλογισθῆτε ἄταφους, ῥιγμένους 'ς τὸ λαγκάδι.
Τάφο ζητοῦνε ἀπὸ σᾶς . . . ἁρματωθῆτε ὅλοι,
καὶ ξέρ' ὁ Δῆμος ἀπὸ ποῦ πηγαίνουνε 'ς τὴν Πόλι! . . .

—

ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΡΑΧΙΟΝΑ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΡΙΒΑ.

Δὲν σοῦ ἔθραυσε τὸ χέρι μία Ἀρβανίτου σφαῖρα,
οὐδὲ ἕνα γιαταγάνι Τούρκικο 'ς τὸ Κουσουλιὸ,
ὅταν ἔτρεξες νὰ σώσῃς τὸν μεγάλο σου πατέρα
ἀπ' τ' ἀνθρώπινο ἐκεῖνο τοῦ πολέμου μακελειό.

Ἕνα ἅμαχο τῆς τέχνης, τοῦ συλλογισμοῦ μαχαῖρι,
ὅπου ἔτρεμε 'ς τὰ χέρια τοῦ Ἀσκληπιοῦ κυρτὸ,
ἔκοψε τὸ τιμημένο, τὸ ἀνδρειωμένο χέρι,
ὡς νὰ εἶχεν ἡ πατρίς μας πολλὰ χέρια σὰν αὐτό.

Ἄχ! 'ς αὐτὸ τὸ χέρι αἷμα ἔβραζε Καπετανέων,
τετρακόσιων χρόνων αἷμα, κλέφτικο, ἱπποτικό,
αἷμα ἅγιον καὶ ὅλη ἡ ἀνδρία τῶν Γριβαίων,
αἷμ' ἀνόθευτο, βουνήσιο, καθαρὸ Ἑλληνικό!

Ἡ ψυχή μου καλὴ εἶναι κ' ἕνα δάκρυ τηνὲ βλάφτει·
ὅμως χθὲς μέσα 'ς τὸ πλῆθος εἶδα χέρια περιττά,
κ' ἔκραξα χωρὶς νὰ θέλω: «Ἄχ! τὸ χέρ' αὐτὸ ποῦ σκάφτει,
τῆς ἀρρώστιας τὸ μαχαῖρι κατὰ γῆς δὲν τὸ πετᾷ.»

Κλάψε τῆς Ἀκαρνανίας, κλάψε, γέρικο λιοντάρι,
εἰς τὴν ἀργυρῆ σου χαίτην τέφρα λύπης ἂς χυθῇ·
ἐκλαδεύθη τ' ὄνομά σου, κἄλλος Γρίβας δὲν θὰ πάρῃ
τὸ πατροπαράδοτό σου τουρκομάχο σου σπαθί.

Δὲν μπορεῖ καθένα χέρι, κάθε χέρι ποῦ θελήσει,
τὸ σπαθὶ τοῦ γερο-Γρίβα νὰ τὸ φέρῃ κρεμαστό·
μόνο τὸ κομμένο χέρι ἤξευρε νὰ τὸ κρατήσῃ,
πλὴν τὸ ἔκοψαν ἐκεῖνο, πλὴν ἐχάθηκεν αὐτό.

Τῶκοβαν κ' ἐχαμογέλα, τὸ πριονίζαν καὶ 'μιλοῦσε,
ἔτριζαν τὰ κόκκαλά του κ' ἐτρομάζαν οἱ γιατροί·
ἕνα, ἕνα δάκτυλό του ἔπεφτε κ' ἐσπαρταροῦσε,
δίχως τὴ 'μιλιὰ νὰ χάσῃ, ἢ τὴν ὄψι τὴν φριδρή!
Ὄχι, ὄχι! ὁ Ῥωμάνος ποῦ θαυμάζ' ἡ ἱστορία
κ' ἔκαμε τὴν δεξιά του στάχτη μέσα 'ς τὴν φωτιά,
ἄχ! ποτὲ δὲν εἶχε τόση, ὅση σὺ ἀταραξία. . . .
Εἶχες κόλασι 'ς τὴ σάρκα, καὶ γαλήνη 'ς τὴ 'ματιά.
Πόσο μέλλον, πόση δόξα 'φούκτονεν αὐτὸ τὸ χέρι!
τί θὰ ἔκαμν' ἡ λεπίδα τοῦ καλοῦ του μαχαιριοῦ!
Πόσαις, πόσαις ῥοδοδάφναις ἤθελε μιὰ 'μέρα φέρει,
κόκκιναις ὡσὰν τὸ αἷμα τοῦ καλοῦ παλληκαριοῦ!
Εἰς τὸν κόσμον τώρα τοῦτον τί νὰ κάμῃ, τί νὰ κάμῃ;
πῶς θὰ ζήσῃ τόσα χρόνια, χρόνια ἄμαχα, νεκρά;
τί ἀξίζει ὁ ἀνδρεῖος δίχως χέρι καὶ παλάμη,
τὸ λιοντάρι χωρὶς 'νύχια, ὁ ἀϊτὸς χωρὶς φτερά;
Τί θὰ κάμῃ, ἡ πατρίς μας ὅταν «'ς τ' ἄρματα!» φωνάξῃ,
καὶ βοΐσῃ κάθε βράχος, κάθε στῆθος καὶ ψυχή;
ὅταν μὲ θυμὸ ἡ γῆ μας παλληκάρια ἀνατινάξῃ,
καὶ τὸ καριοφίλι δώσῃ εἰς τὴν λόγχη τὴν εὐχή; . . .
Ἄ! χλωμὸς, συλλογισμένος, 'ς τὴ χαρά μας θὲ νὰ στέκῃ
μὲ τὸ πατρικὸ σπαθί του ἕνας, ἕνας θὰ ζωσθῇ,
θὰ μυρίζεται μπαροῦτι, θὲ ν' ἀκούῃ τὸ τουφέκι,
δίχως νὰ 'μπορῇ ἐκεῖνος νὰ φουκτώσῃ τὸ σπαθί.
Δύστυχο σπαθί!.. τί κρῖμα! μέσ' 'ς τὰ νειάτα σου, καϋμένο,
καλογέρεψες, κρεμιέσαι εἰς τὴ μέση του πιστὸ,
ὡσὰν Ἐκκλησιᾶς κανδῆλι, ποὖταν πρῶτα ἀναμμένο
καὶ κρεμιέται 'ς τὴν εἰκόνα ἀπ' τὸν ἄνεμο σβυστό...
Νὰ κοποῦν τὰ δυό σας χέρια, καὶ τὰ δυὸ νὰ σᾶς κοποῦνε,
εἰς τὸ μνῆμά σας ἐπάνω τ' ὄνομά σας νὰ γραφθῇ,
τὴν πατρίδα μας μεγάλη τὰ δυὸ 'μάτια σας νὰ ἰδοῦνε,
σεῖς ποῦ 'γίνατε αἰτία τέτοιο χέρι νὰ χαθῇ!

Δόσε δύναμι, πατρίς μου, δόσε, μάννα, τὴν εὐχή σου
᾽ς τὴ φυλακισμένη λύρα, ᾽ς τὸν πικρὸ τραγουδιστή.
Τὴν ἀδύνατη φωνή μου στήριξε μὲ τὴν φωνή σου·
θέλω νὰ παρηγορήσω τὸν καλὸ πολεμιστή.

Ποιὸς ἀπ᾽ ὅλους ἤλθε πρῶτος ἀπὸ τοῦ βοριᾶ τὰ μέρη
μὲ τρακόσιους μαυροφόρους, μὲ νεκρώσιμη στολή,
κ᾽ ἔρριψε τὴν πρώτη σπίθα μὲ τὸ ἕνα του τὸ χέρι,
κὶ ἄναψε κὶ ἀκόμη καίει ὅλη ἡ Ἀνατολή;

Σὺ ποῦ μέσ᾽ ᾽ς ταῖς φυλακαῖς σου τὸν ἐδέσμευσες, Αὐστρία,
τ᾽ ὄνομα τοῦ Ὑψηλάντη σὺ εἰπὲ τὸ ἱερό;
δολοφόνε τοῦ Φερραίου, τῆς Ἑλλάδος ἁμαρτία,
Χριστιανὴ μὲ ἀλκοράνι, Μουσουλμάνα μὲ σταυρό!

Ὅταν πάλι ἡ Σαλαμῖνα τοὺς βαρβάρους ᾽πολεμοῦσε,
ποιὸς μὲ δυὸ κομμένα χέρια καὶ μὲ φρόνημ᾽ ἀετοῦ,
ποιὸς τοῦ Πέρση τὴν τριήρη μὲ τὰ ᾽δόντια του κρατοῦσε;
Ὁ Κυναίγειρος, τ᾽ ἀδέλφι τ᾽ Ἀθηναίου ποιητοῦ.

Κὶ ὁ περίδοξος Διλλιέρος σὲ φωτιᾶς δὲν εἶδε σάλο
σὰν κ᾽ ἐσὲ τὴν δεξιά του ἄχρηστη νὰ πεταχθῇ;
πλὴν δὲν ἔπεσ᾽ ἡ καρδιά του, μὲ τὸ χέρι του τὸ ἄλλο
τοῦ στρατάρχου τῆς Γαλλίας ἐστολίσθη τὸ σπαθί.

Ὄχι, ὄχι! μὰ τὸν πόνο, ποῦ γιὰ σένα ἔχω πάρει,
μὰ τὸ τίμιό σου χέρι, ποῦ σοῦ τῶκοψαν γιατροί,
πέντε δάκτυλα δὲν κάμνουν τὸ καλὸ τὸ παλληκάρι,
ἡ καρδιά του τονὲ κάνει κ᾽ ἡ ψυχή του ἡ φλογερή.

Ἂν ὁ μέγας Ναπολέων ἔχανε τὴν δεξιά του,
πῶς; θὰ ἔμενε διὰ τοῦτο ὁ Κορσικανὸς ἀργός;
πάλι θ᾽ ἅρπαζε τὸν κόσμο ἡ πλατειά διάνοιά του.
Ἡ καρδιὰ εἶναι ὁ ἥρως καὶ ὁ νοῦς ὁ ἀρχηγός!

Ναί! ὁπόταν τὴν πατρίδα ἐθνοφυλακὴ στολίσῃ,
κ᾽ ἡ γερόντισσα σημαία τὰ παληά της ᾽θυμηθῇ,
Λαφαγὲτ ἡ ἀνθισμένη νεολαία θὰ ζητήσῃ,
καὶ τὸν Λαφαγὲτ θὰ εὕρῃ εἰς τοῦ Γρίβα τὸ σπαθί!

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΡΩΗΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΟΘΩΝΑ Α'.

Ἂν πάντες ἐσιώπησαν οἱ ἄνανδροί σου φίλοι,
ἐγὼ μόνος θὰ ἔκραζα μὲ φωνὴν μεγαλοφώνου·
ἐγὼ μόνος θὰ ἔλεγα τὴν ἀλήθειαν εἰς σέ,
ἐγὼ μόνος θὰ ἔλεγα τὸ ἄδικόν σου πρόσταγμα.

Ὁ ἥλιος ἐβασίλευε τὴν ἡμέραν ἐκείνην
ὁποὺ ἐπάτησες τὸ ἱερὸν τῆς Ἑλλάδος χῶμα·
ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἱερά,
ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα.

Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.
Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.

Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.
Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.

Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.
Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.

Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.
Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.

Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.
Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.

Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.
Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.

Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.
Ἐβασίλευε καὶ ἔκαιε τὰ ἐρείπια τὰ ἁγιασμένα
ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν ἡρώων, ὁποὺ ἐχύθη γιὰ τὴν πίστιν.

Μισῶ, μισῶ τὰ στέμματα τὰ γαύρως ὑψωμένα,
ἀλλ' ἀγαπῶ πλειότερον πολὺ τὰ συντριμμένα. . .
Ἂν κατ' ἐκείνου ἄλλοτε παράφορος ἀφέθην,
φερόμενος ὑπὸ πνοὴν ὁρμητικῶν λαιλάπων·
ἂν τὸν ἐτόξευσα κ' ἐγὼ εἰς τῶν παθῶν τὴν μέθην,
τὸν ἡγεμόνα πολεμῶν τὸν Ὄθωνα ἠγάπων!
Καὶ ὅταν, ὅταν ἔδωκε τῆς εἱμαρμένης δίκην,
ἐστέφθην μὲ κυπάρισσον εὐθὺς μετὰ τὴν νίκην. . .
Ὁ ἀτυχής! Κακὸς αὐτὸς ποτὲ, ποτὲ δὲν ἦτο·
ἦτο παράδοξος ψυχὴ, ἀλλ' ἐκλεκτὴ καρδία.
Ἐπλάσθη διὰ τὸ καλὸν κ' εἰς ἄλλα ἐκινεῖτο·
τὸν ἔῤῥιψεν ἡ πεισμονὴ, ἀλλ' ὄχι ἡ κακία.
Δὲν μᾶς ἐμίσει, καὶ τὴν γῆν τοῦ ὕψους του ἐπόνει.
Κατηραμέν' οἱ φίλοι του κ' ἡ πεισμονή του μόνη!
Ἡμεῖς δὲν τὸν ἐῤῥίψαμεν τοῦ θρόνου του ἐκεῖνον,
τὸν ἔῤῥιψε τῶν φίλων του τὸ ψεῦδος κ' ἡ κακία·
ἐκεῖνοι ἐφαρμάκωσαν τὸ πρὶν εὐῶδες κρίνον
καὶ μαραμμένον, λαίλαπος τὸ ἔσυρε μανία. . .
Ἡ μνήμη ἐπονείδιστος τῶν φίλων του νὰ μείνῃ!
δὲν τὸν ἐῤῥίψαμεν ἡμεῖς, τὸν ἔῤῥιψαν ἐκεῖνοι.
Ἡμεῖς τὸν ἠγαπήσαμεν, τὸν εἴχαμεν κυκλώσει
ὡς τέκνα του, καὶ ἡ πατρὶς ἐσκίρτα ἐλευθέρα. . .
Φεῦ! εἰς τοὺς ὄφεις διατί ἀκρόασιν νὰ δώσῃ;
δὲν ἤθελε νὰ τὸν καλοῦν οἱ Ἕλληνες πατέρα; . .
Ὤ! πῶς μᾶς παρεγνώρισεν, ὦ! πάσον μετεβλήθη!
καὶ ὅμως ἔφερε πατρὸς καρδίαν εἰς τὰ στήθη. . .
Πολλάκις ὁ ἀγωνιστὴς λιμώττων τοῦ ἀγῶνος,
ἐπέτα εἰς τ' ἀνάκτορα, τοὺς ὑπουργοὺς ἀφίνων,
κ' ἐκ τοῦ καλοῦ ἠμείβετο ἐκείνου Ἡγεμόνος.
Εἰς τὴν αὐλήν του ἔβλεπες τοὺς πρώτους τῶν Ἑλλήνων:
τὸν Γρίβαν καὶ τὸν Νοταρᾶν, Μιαούλην καὶ Γενναῖον,
καὶ ὄχι, ὄχι συρφετὸν ἀγνώριστον, τυχαῖον! . .

Ἐκεῖνος τὴν Ἑλλάδα μας ἐπρόφθασεν ὡραίαν,
— μόλις ἐξῆλθε τοῦ λαμπροῦ ἑπταετοῦς ἀγῶνος·—
φοροῦσαν τῶν Θερμοπυλῶν τὴν περικεφαλαίαν,
καὶ δόρυ εἰς τὰς χεῖράς της κρατοῦσαν Ἀμαζόνος.
Τὴν εἶδεν ὅλην λάμπουσαν καὶ χειροκροτουμένην,
καὶ μὲ ἀγκάλην εἰς αὐτὴν ἐρρίφθη ἀνοιγμένην. . .

Ὦ χρόνε, μοχθηρὲ θεέ! τὰ πάντα ἀλλοιόνεις·
οὐδὲν λυπεῖσαι, καὶ οὐδὲν σοῦ εἶπε ποτὲ « στάσου! »
βαίνεις, καὶ ὅλα γίνονται πρὸ τῶν ποδῶν σου κόνις. . .
ποτὲ δὲν ἐροβήθην τι παρὰ τὸ βάδισμά σου.
Ἐμπρὸς, ἀείποτε ἐμπρὸς ἀμείλικτος κινεῖσαι,
καὶ προχωρεῖς. . . Ὤ! βάδιζε κ' ἐπάρατος νὰ ἦσαι!

Εἰπὲ, εἰπὲ τί ἔγεινε, τί ἔγεινεν, ὦ γέρον!
ἐκεῖνος, ὃν μᾶς ἔφερες ὡραῖον νεανίαν,
ἁγνὸν καὶ ἀναμάρτητον, καὶ ὃν ἠσπάσθη χαῖρον
τὸ Ἔθνος; . . . Φεῦ! τὸν ἔπεμψες μακρὰν εἰς ἐξορίαν,
μεσήλικα, ἁμαρτωλὸν, μὲ δάκρυ μετανοίας,
ἐκπνέοντα πᾶσαν στιγμὴν ὑπὸ τῆς νοσταλγίας! . .

Τί ἄρα, τί ἐσκέπτετο ἐξόριστος; ὁποίας
κολάσεις θὰ ὑπέφερε σιγῶν; . . . Θὰ ἐνθυμεῖτο
τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἔφηβος ἱππεὺς πρὸ τῆς Ναυπλίας
ἀπὸ ἓν Ἔθνος εὐγενὲς θερμῶς ἐπευφημεῖτο·
τὴν τότε μέθην, τὰς λαμπρὰς ἐλπίδας, καὶ ἀκόμα
πῶς ἐπανεῖδεν ὕστερον τῶν πάππων του τὸ δῶμα. . .

Εἰρήνη εἰς τὸν ὕπνον σου! ἀμέριμνος κοιμήσου! . .
σὲ ἀμνηστεύει, ὦ νεκρὲ, τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων.
Δὲν ἔπταισ' ἡ καρδία σου ἂν ἔσφαλ' ἡ ζωή σου·
ὑπῆρξες μόνον ἀτυχὴς κ' εἰς ἐποχὰς κινδύνων.
Εἰρήνη εἰς τοῦ τάφου σου, Μονάρχα, τὴν σκοτίαν!
καρδίαν εἶχες Ἕλληνος, ἂν ὄχι καὶ πορείαν. . .

Ναί! ἦτον Ἕλλην βασιλεὺς κ' ἱππότου εἶχεν αἷμα.
Τὸν ἐνθυμεῖσθε, Ἕλληνες, τὸν ἐνθυμεῖσθε ἔτι

μὲ τοῦ ἀγῶνος τὴν στολὴν καὶ μὲ τὸ σῶφρον βλέμμα;
Οἴμοι, τί κάμνουν οἱ καιροὶ, τί φέρουσι τὰ ἔτη!
Τὸν ἐνθυμεῖσθε μὲ λευκὴν χωροῦντα φουστανέλλαν
ὁμοῦ μὲ τὸν Νικηταρᾶν, ὁμοῦ μὲ τὸν Τζαβέλλαν; . .

Μὲ εἶπον, ὅτι μὲ αὐτὴν ἐτέθη εἰς τὸ μνῆμα·
τὴν ἤθελε καὶ σάβανον τὴν παλαιάν του φίλην. . .
ὅτι ὑπῆρξεν ἡ Ἑλλὰς τὸ ὕστατόν του ῥῆμα,
καὶ ὅτ' ὑψώθ' εἰς τ' οὐρανοῦ τὴν χρυσωμένην πύλην,
τὸ ὄνομά της εὐλογῶν καὶ στρέφων πρὸς ἐκείνην
μὲ θολωμένον ὀφθαλμὸν, μ' ἀνέκφραστον ὀδύνην. . .

Κοιμοῦ ψυχὴ περίλυπος! κ' εἰς τὸ ψυχρόν σου δῶμα
συγχώρει, ὡς σὲ συγχωρεῖ τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων·
ὦ! εἶναι ἐλαφρότερον τοῦ στέμματος, τὸ χῶμα,
καὶ ὑπ' αὐτὸ τὴν κεφαλὴν τὴν κουρασμένην κλίνον. . .
Κοιμοῦ, Μονάρχα δυστυχῆ! Μονάρχα μου, κοιμήσου!
εἶχε καιρὸν νὰ κοιμηθῇ ἡ ἄγρυπνος ψυχή σου.

Ὦ! ἄνθη, ἄνθη εὔοσμα τοῦ Ὑμηττοῦ του δότε,
τοῦ ὄρους του τοῦ προσφιλοῦς, τὴν μνήμην του νὰ ῥάνω·
ὀλίγον χῶμα δότε με τῆς γῆς μας, Πατριῶται,
νὰ ῥίψω εἰς τὸ σκυθρωπὸν μνημεῖόν του ἐπάνω!
Τὸ χῶμα τῆς πατρίδος του ὡς ξένον τὸν βαρύνει,
καὶ θέλει χῶμα ἀττικὸν ἡ ζοφερά του κλίνη. . .

Ναί! φέρετε τὸ λείψανον τὸ παραπονεμένον
εἰς τὴν ὡραίαν Ἀττικὴν, δι' ἣν ἐπόνει τόσον·
μνημεῖον σκάψετε εὐρὺ εἰς χῶρον ἀνθισμένον,
τοῦ κυανοῦ μας οὐρανοῦ νὰ δέχεται τὴν δρόσον.
Τρεῖς πήχεις δότε κ' εἰς αὐτὸν εἰς τὰ βασίλειά του,
νὰ μὴ πλανᾶτ' ἐξόριστος ἀκόμη κ' ἡ σκιά του. . .

XIII.

ΑΓΓΕΛΟΣ Ε. ΒΛΑΧΟΣ.

—

ΑΛΛΟΤΕ.

. . . . . Τοῦ φαεινοῦ μου ἄλλοτε.
Πόσον αὐτὸ τὸ ἄλλοτε εἶναι γλυκύ!
Ἄλλοτε ἦτο δι' ἐμὲ παράδεισος
ὁ κόσμος ὅλος· ἄλλοτε οἱ ἄνθρωποι
Ἀγγέλων στίφη ὅλοι μοὶ ἐφαίνοντο . . .
ἄλλοτε . . . πλὴν πρὸς τί αὐτὸ τὸ ἄλλοτε;
Εἶναι γλυκὺ τὸ ἄλλοτε, πλὴν καὶ πικρόν!
Ὁπόταν τὸ παρόν σου ἦναι μάχαιρα
ἀμφίστομος, περῶσα τὴν καρδίαν σου·
ὅταν τὸ ὅμμα σου ἐστείρευσε θρηνοῦν,
καὶ κλαίει πλέον μόνη ἡ καρδία σου·
ὅταν οἱ γέλωτες τῶν ἄλλων κ' αἱ χαραὶ
ἦν' Ἐριννῦες εἰς τὴν μαύρην σου ψυχήν·
ὅταν— ὡς δαίμων τοῦ κακοῦ,— κατήντησες
τὴν ξένην εὐτυχίαν νὰ ἐπιθυμῇς
νὰ καταστρέφῃς.... ὅταν μόνος πόθος σου
ἦναι νὰ ἴδῃς ὅλον καταῤῥέοντα
τὸν κόσμον πρὸ τῶν ἀπλανῶν σου ὀφθαλμῶν·
ὁπόταν τέλος ἡ ζωὴ σὲ φαίνεται
φόρος βαρὺς, παρὰ τοῦ Πλάστου μας τεθεὶς
ποτὲ ἐπὶ τοῦ ἀναισθήτου μηδενὸς,
εἰπὲ, εἰπέ . . . τί σ' ὠφελεῖ τὸ παρελθόν,
καὶ τί πρὸς σὲ ἂν ἄλλοτ' εὐδαιμόνησες;
Τί σ' ὠφελεῖ ἂν ἄλλοτε ἠδύνασο
τὸν βίον τῶν Ἀγγέλων μ' ἀδιάφορον
νὰ ἀτενίσῃς ὄμμα κ' ὑπερήφανον; . . .

Εἶναι ὡραῖον, ναί, τὸ παρελθόν μου.... πλὴν
ὅπως καὶ μόνον φαίνετ' ἀσχημότερον
πλησίον του τὸ μαῦρόν μου παρόν!.. Λαμπρὰς
χύνει ἀκτῖνας ἡ ποτὲ ὡραία μου
ζωή, ἀλλὰ τὰς χύνει ὅπως φαίνεται
σκοτεινοτέρα ἡ παροῦσα μοῖρά μου...
Ἀνάμνησις σπανίως μᾶς παρηγορεῖ·
ἢ θ' ἀναξύσῃ οὐλωμένα τραύματα,
ἢ θὰ ἐγγίσῃ, ὡς ἡ πέτρα τῆς κολάσεως,
τὰς αἱμασσούσας τοῦ παρόντος μας πληγάς...
Ὦ Πλάστα!... ἂν τὸ ὑψηλόν σου θέλημα
ἦναι νὰ πάσχῃ εἰς τὴν γῆν ὁ ἄνθρωπος,
νὰ χύνῃ ἐπ' αὐτῆς τὸ φλέγον δάκρυ του
καὶ τὸν αἰθέρα νὰ πληροῖ μὲ στεναγμούς,
ὤ! ἄφες,... ἄφες τον νὰ κλαίῃ, νὰ θρηνῇ,
τὸν θρόνον σου νὰ θυμιάζῃ μὲ λυγμούς,
μὲ στεναγμούς, μὲ βλασφημίας, μὲ ἀράς.
Ἀλλ'... ὤ! ἂς ἀφαιρέσῃ κἂν τὴν μνήμην του
ἡ χείρ σου, Πλάστα, ἥτις τῷ τὴν ἔδωκε....
τὴν μνήμην, ἥτις ὡς πνοὴ κακοποιοῦ
καὶ χαιρεκάκου δαίμονος ἀναφυσᾷ
τοῦ παρελθόντος τὴν ἀχνίζουσαν σποδὸν,
καὶ ὁ ἐντός της κεκρυμμένος που σπινθὴρ
φλόγ' ἀναδίδει αἴρνης καὶ πυρκαϊὰν
ἀνάπτει εἰς τὰ στήθη μας.... Ναί! δαίμονος
εἶναι πνοὴ τοῦ ἄλλοτ' ἡ ἀνάμνησις,
εἴτε ὡραῖον εἶν' ἐκεῖνο ἢ πικρόν.
Δὲν εἶναι ἡ σκιὰ τοῦ παρελθόντος μας
ποτὲ δροσώδης... Δυστυχῆ θνητὲ, ποτὲ
ὑπὸ τὰς ἀναμνήσεις σου μὴ κάθησαι!
Ἂν μειδιῶσι, μή!... θὰ σὲ σπαράξωσιν.
Ἂν ἦναι πάλιν κατηφεῖς τί τ' ὄφελος;...

—

ΤΟΙΣ ΙΤΑΛΟΙΣ.

(Μετὰ τὴν ἐν Βιλαφράγκα εἰρήνην.)

Ὄνειρον οἱ τύραννοί σας, ὄνειρόν των εἶχον μόνον
ὅτι φλογερὸς θὰ σείσῃ τὰς καρδίας σας ἀγών,
καὶ, ἐπὶ στηθῶν θαῤῥοῦντες ὅτι κάθηνται ἀψύχων,
δὲν ἠσθάνοντο ἐπάνω ὅτι κάθηνται φλογῶν.

Πλὴν τῆς Λομβαρδίας εἶπον τὰ χλοοστεφῆ πεδία,
ἂν τοῖς ἦτο προφητεία τ' ὄνειρον αὐτὸ πικρά,
ἂν εἰς τ' ὄνομα «πατρίς μου!» πᾶσα Ἰταλοῦ καρδία
μένει ἀπαθὴς, πρὶν μείνῃ ὑπὸ μόλυβδον νεκρά.

Ἀμερίμνως ἡ Αὐστρία εἰς τὰ στήθη σας ἐπάτει,
τόσον ὁ τοῦ ἀετοῦ της ὄνυξ ἦτο δυνατὸς,
καὶ τὰ σπλάγχνα σας ἀσπλάγχνως ἐντρυφῶσα νὰ σπαράττῃ,
ἐλησμόνει ὅτ' ὑπῆρχε καὶ εἷς Γάλλος ἀετός.

Ἐλησμόνει ὅτ' ὑπῆρχεν εἷς τοῦ Βονοπάρτου κλάδος,
καὶ ἡ μνεία τοῦ Μαρέγκου εἶχε δὶ αὐτὴν σβεσθῆ·
ἀλλ' ἐπὶ τῆς αἱμοφύρτου τῆς Μαγέντης πεδιάδος
ἠναγκάσθη καὶ ἐκείνου καὶ αὐτοῦ ν' ἀναμνησθῇ.

Ἐλησμόνει ὅτι ἦτο γείτων της ἡ Σαρδηνία,
καὶ τὸ οὖς αὐτῆς κρατοῦσα εἰς τὸ ἄλγος σας κωφὸν,
δὲν ἐπίστευεν ὁ ἔχων λαοῦ Σάρδου τὰ ἡνία
νὰ συμπάθῃ εἰς τὸ ἄλγος Ἰταλῶν του ἀδελφῶν.

Δὲν ἐπίστευεν ἡ ἄφρων ὁ Ἐμμανουὴλ νὰ δράμῃ,
τὴν ἐλευθερίαν δούλων ἀδελφῶν του ν' ἀπαιτῇ·
τὸ Παλαίστρον πλὴν τῆς εἶπεν, ἂν βασιλικὴ παλάμη
δύναται καλῶς τὴν σπάθην ὡς τὸ σκῆπτρον νὰ χρατῇ.

Χαῖρε, Βίκτορ, μεγαλόφρων ἡγεμὼν καὶ στρατιῶτα!
εἰς τὴν μάχην ἀπεδύθης ὡς ἀρχαῖος βασιλεὺς,
ἀλλ' ὁ ἡγεμὼν ἐχθρός σου σ' ἔστρεψε δειλὸς τὰ νῶτα,
κ' Ἕκτορά τινα δὲν εὗρες, σὺ γενναῖος Ἀχιλλεύς.

Δὲν φθονεῖ ὁ στέφανός σου τῆς βαρβίτου μου τὰ μέλη,
πλὴν τὰ σέλλω αὐτομάτως καὶ ἂς σ' εὕρουν καὶ κωφὸν,
ὡς ὁ λίβανος τῷ Πλάστῃ τ' ἄρωμά του ἀποστέλλει,
ὡς τὴν δρόσον του τὸ ἄνθος εἰς τὰ ὕψη τῶν νεφῶν.

Δὲν σοὶ πλέκω ὕμνον, ... ὄχι! Ποία ὕμνων εἶναι χρεία,
ἀφοῦ διὰ σὲ θὰ ἦτο κ' ἡ ἀλήθεια πολλή;
Τὴν ἀλήθειαν δὲν λέγουν ὕμνοι, λέγ' ἡ ἱστορία,
καὶ ἐκείνη ἂς λαλήσῃ ὡς ἠξεύρει νὰ λαλῇ!

Ὦ! καὶ σὺ, τῆς Λομβαρδίας λαὲ, χαῖρε, πολυτλῆμον!
Ἔῤῥαν' ἡ πατρὶς μὲ μύρτα τῶν πληγῶν σου τὰς οὐλὰς,
ὅπως ἄλλοτε ἡ πίστις πρὸ τῶν Ἱεροσολύμων
τῶν πατέρων σου μὲ δάφνας ἔστεψε τὰς κεφαλάς!

Σοῦ πλὴν ἡ ἐλευθερία, Βενετία μου, ἐτάφη ...
δούλη ἔμεινες κ' ἡ ἄλλη σ' ἀπεκόπη ἀδελφή.
Τάλαινα! φρικώδης μοῖρα σὲ διώκει καὶ ἐγράφη
νὰ δουλεύῃς, ἀφοῦ ν' ἄρχῃς εἶχεν ἄλλοτε γραφῆ.

Ἂν οἱ στόνοι καταδίκων εἶχον ἄλλοτ' ὀνομάσει
τὴν ὡραίαν γέφυράν σου γέφυραν τῶν στεναγμῶν,
ὦ! ἂς μείνῃ τ' ὄνομά της κ' ἴσως ἄλλοτε ἐκφράσει
πατριώτου γονδολιέρου τὸν φλογώδη σπαραγμόν.

Πλὴν ... πολὺ δὲν θὰ βραδύνῃ τῆς ὀδύνης σου τὸ πέρας,
κ' ἐλευθέρα θ' ἀνατείλῃ διὰ σὲ χρυσῆ ἠώς·
ἂν κωφεύωσιν εἰς τ' ἄλγη οἱ κρατοῦντες τῆς ἡμέρας,
πλὴν καὶ τῆς δικαιοσύνης δὲν κωφεύει ὁ Θεός.

—

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΕΛΛΗΝ.

Τί ἐγίνατε, Ἀθῆναι;
ποῦ αἱ δάφναι, αἱ μυρσίναι
τῶν φαιδρῶν σου ἑορτῶν;
Ποῦ τὰ Παναθήναιά σου;
τοῦ εὐθύμου των θιάσου
ποῦ τὸ πλῆθος τὸ σκιρτῶν;

Ἡ ψυχρά των μόνον, — οἴμοι!—
ἡ ψυχρά των μένει μνήμη!
Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον . . .
λήθην θέλω, λήθην πίνων!

Τί ἐκάμετε τὸν θεῖον
ὅμιλον τῶν Ὀλυμπίων;
ποῦ ὁ Ζεύς, ἡ Ἥρα ποῦ;
Ποῦ τὸ ἄλλο πλῆθος ὅλον;
ποῦ λατρεύετ' ὁ Ἀπόλλων,
ἡ Κυθήρη τοῦ λοιποῦ;
Φεῦ! τὰ θειά των τεμένη
βεβηλοῖ θρησκεία ξένη. (*) . . .
Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον . . .
λήθην θέλω, λήθην πίνων!

Ποῦ αἱ πάλαι πανηγύρεις,
οἱ ἀγῶνές σου οἱ πλήρεις
εὐσωμάτων παλαιστῶν;
Ποῦ οἱ κλάδοι τῆς ἐλαίας,
ὁ Ἱέρων, ὁ Πυθέας,
ἡ πλειὰς τῶν δικαστῶν;
Τώρα λιτανείας μόνον
ἔχομεν ἀντὶ ἀγώνων . . .
Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον . . .
λήθην θέλω, λήθην πίνων!

Ποῦ αἱ κόραι τῆς Κορίνθου,
μὲ στεφάνους ὑακίνθου
καὶ ναρκίσσων νεαρῶν;
μὲ τὸ μελανόν των ὄμμα,
μὲ τὸ λιγυρόν των σῶμα,
μὲ τὸν εὔχαριν χορόν;

(*) Μὴ ξενισθῆτε σκανδαλίσῃ τὸν ἀναγνώστην ἡ λέξις βεβηλοῖ, λεγομένη ὑπὸ εἰδωλολάτρου Ἕλληνος τῆς στ' ἑκατονταετηρίδος.

Ποῦ ἓν ἐλαφρόν των φάσμα,
ἓν τοῦ φάσματός των ἄσμα;
Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον . . .
λήθην θέλω, λήθην πίνων!

Ἔστω φάσμα, ἔστω πλάνη·
τὴν ψυχήν μου νὰ θερμάνῃ,
μία σου σκιὰ ἀρκεῖ·
μία τοῦ ποτέ σου κλέους,
ὦ πατρὶς τοῦ Περικλέους . . .
ἓν σου ὄνειρον γλυκύ.
Φεῦ! ὁ ὕπνος σας, Ἀθῆναι,
δίχως κἂν ὀνείρων εἶναι!
Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον . . .
λήθην θέλω, λήθην πίνων!

Ἔρημοι τοῦ Ἀκαδήμου
εἶν' οἱ κῆποι, καὶ τοῦ δήμου
ἔρημος ἡ ἀγορά . . .
Ἠρημώθη ἡ Ποικίλη,
καὶ ἡ Πνὺξ ῥητόρων χείλη
δὲν ἀκούει ἠχηρά!
Ἔχασε τὸν Δημοσθένη·
τώρα τίς τὴν ἀναβαίνει;
Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον . . .
λήθην θέλω, λήθην πίνων!

Ἐβωβάθη τοῦ Αἰσχύλου
ἡ σκηνὴ, φαιδροῦ ὁμίλου
τέμενος ποτὲ μεστὸν,
κ' εἰς τὴν γῆν τῶν Σοφοκλέων
σμῆνος μάχετ' ἱερέων,
κατὰ σμήνους σοφιστῶν.
Ὅστις, φεῦ! καὶ ἂν νικήσῃ,
ἡ Ἑλλὰς δὲν θ' ἀναζήσῃ.

Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον ...
λήθην θέλω, λήθην πίνων!

Φεῦ! τοῦ Κέκροπος ἡ πόλις
οὐδ' ἓν ἴχνος ἔχει μόλις
τοῦ ποτέ της τοῦ κλεινοῦ ...
καὶ τοῦ Πλάτωνος ἡ χώρα
δούλους τρέφει μόνον τώρα
τοῦ Ἰουστινιανοῦ!
Ὦ! εἰς ταύτην τὴν ἀγέλην
εἰς δὲν ζῇ, εἰς μόνος Ἕλλην! ...
Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον ...
εὕρηκα τὴν λήθην πίνων!

—

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ.

Εἴθ' ὄνειρον μὴ ἐκαλεῖτο,
φίλη, ἡ χθὲς νυκτία ὥρα,
εἴθε μὴ ὀπτασία ἦτο,
ἢ κἂν ἂς ἦτον ἕως τώρα,
ἂς ἦτον ἔτι ὀπτασία
ἡ ἔκστασις ἐκείνη ὅλη,
ἐκείνη ἡ ἄῤῥητος μαγεία,
ἥτις χθὲς βράδυ ἐπυρπόλει
τὰ νεαρὰ λευκά σου στήθη,
τὰ φλογερά μου νέα χείλη!
Τώρα; — ἂς ἔλθῃ κἂν ἡ λήθη
νὰ τὴν ἐξαφανίσῃ, φίλη.

Εἰς τὴν ἀγκάλην τὴν θερμήν σου
σφιγγόμενος γλυκὰ 'κοιμώμην,
καὶ εἶχον κάλυμμα τὴν κόμην,
τὴν βοστρυχώδη καὶ χρυσῆν σου.
Πετῶν εἰς οὐρανοὺς ... μεθύων
ὑπὸ τὸ θάλπος τῆς πνοῆς σου,

ἐθάῤῥουν ἔνδον οὐρανίων
χωρῶν ὅτ' ἤμην Παραδείσου.
Δὲν ἠσθανόμην ἡ ζωή μου
ἂν ἔῤῥεεν ἢ ἂν ἐστάθη,
ἢ ἂν ἐξήρχετο ἡ πνοή μου,
ἀπὸ τοῦ στήθους μου τὰ βάθη.
Ὦ! εἴθ' ὁ ὕπνος αἰωνίως,—
ὕπνος γλυκὺς, — νὰ μὲ κατεῖχε,
καὶ τέρμα του αὐτὸ νὰ εἶχε
ὁ ἄχαρις, πικρός μου βίος! . . .
Πλὴν ἦσαν ὅλα ὄναρ . . . πλάνη . . .
βραχὺς ὁ ὕπνος ἦτο, φίλη,
κ' ἐνῷ τὸ ὄνειρον μ' ἐκήλει,
καὶ ἡ ἐξέργεσις ἐφάνη.
Ἔσβυσ' ἡ πλάνη . . . αἱ ὀδύναι
εἶναι πικρότεραι, γλυκεῖαι,
ἀροῦ μᾶς τέρψουν εὐφροσύναι·
εἶναι πικραὶ δὶς αἱ πικρίαι.

—

Η ΜΟΥΣΙΚΗ.

Τί ἐσκόπει, τῶν Ἀγγέλων
ὁ Θεὸς τὴν γλῶσσαν ξέλλων
εἰς τὴν γῆν μας;
Ἔνδον ζοφεροῦ κευθμῶνος
ἔῤῥιψε τὴν μαύρην μόνος
ὕπαρξίν μας,
καὶ χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ
τὸ μηδὲν ἐὰν νὰ ζήσῃ
ἐπεθύμει,
σοὶ δωροῦμαι, εἶπε, βίον!
καὶ ζωὴ μεστὴ δακρύων
ἦν ἑτοίμη.

Διατί μὲ τὰς δυνάμεις
τοῦ νοός του νὰ τὸν κάμῃς
τὰς ἀβύσσους
τῆς ζωῆς νὰ καταῤῥᾶται,
κ' εἰς ὡραίους νὰ πλανᾶται
παραδείσους;
Εἰς χρυσᾶ νὰ φθάνῃ νέφη,
κ' εἶτα κατηφὴς νὰ στρέφῃ
κάτω τ' ὄμμα,
βλέπων τὴν ζωὴν πῶς ἔχει,
ἵνα κλαίων καταβρέχῃ
μαῦρον χῶμα;

Πλὴν παρήγορόν του θείαν
ἔστειλες τὴν ἁρμονίαν
νὰ τὸν τέρπῃ·
πίπτοντα νὰ τὸν ἐγείρῃ,
κ' ἐκ τοῦ χάους νὰ τὸν σύρῃ
ἐνῷ ἕρπει.
Μουσική! δώρημα θεῖον,
ἱκανὸν καὶ τῶν θηρίων
ν' ἀπαλύνῃς
τὰς καρδίας, . . . ὦ! ὁποίας
εἰς τοῦ βίου τὰς πικρίας
τέρψεις χύνεις!
Πόσους πόνους μας κοιμίζει
καὶ δεινά μας βαυκαλίζει
ἡ πνοή σου! . . .
εἰς τὸν οὐρανὸν μᾶς αἴρει,
κ' εἰς χρυσᾶς χώρας μᾶς φέρει
παραδείσου.
Λησμονεῖ τις τοῦ θανάτου
τὴν μορφὴν, καὶ τὰ δεινά του
ὅλα σβύνουν·
καὶ ἐλπίζει αἰωνίως
τέρψις, μουσικὴ καὶ βίος
νὰ τῷ μείνουν.
Πλὴν ταχέως σβύν' ἡ πλάνη·
τὴν πορείαν της λαμβάνει
τὴν προτέραν
ἡ ζωὴ, κ' ἐνῷ κρατεῖται
εἰς τὸ σκότος, ἐνθυμεῖται
τὴν ἡμέραν.
Ἐμπαιγμὸς καὶ σὺ τῆς Μοίρας;
μόλις τ' οὐρανοῦ τὰς θύρας
μᾶς ἀνοίγεις,
τὰς συγκλείεις, μᾶς ἀφίνεις
μόνους πάλιν, καὶ ταχύνεις
νὰ μᾶς φύγῃς!
Διατί ὁ βίος μία
νὰ μὴν ἦναι ἁρμονία,
μία μόνη; . . .
συνεχὴς, γλυκεῖα . . . ὅπου
νὰ ῥοφῶνται τοῦ ἀνθρώπου
ὅλ' οἱ πόνοι;

ΤΟ ΡΟΔΟΝ.

Κ' ἔθαλλον χθὲς εἰσέτι,
ὅπως τὸ ῥόδον θάλλει,
τὰ νεαρά μου ἔτη,
τὰ νεαρά μου κάλλη!
Ὦ! ποῦ τὸ χθές μου εἶναι;
Παρῆλθε! τί μοῦ μένει;
Μοῦ μένουν αἱ ὀδύναι . . .
καὶ ἡ χαρά; — σβεσμένη!
Ὁσῤῥαίνεσαι τὰ ῥόδα,
ὅταν ἐγκλείουν μύρα,
κ' ἔπειτα μὲ τὸν πόδα
πατεῖς τὰ μύρων στεῖρα.
Ἀφοῦ τ' ἁρπάσῃς θάλλον
ἐκ τῆς ῥοδωνιᾶς του,
ὡς προτιμῶν τῶν ἄλλων
ὅλων τὰς καλλονάς του,
καὶ ὀσφρανθῇς ἁπλήστως
τῶν νέων του χειλέων,
τὸ ῥίπτεις ἀχαρίστως
ὡς ἄχρηστόν σοι πλέον!
Ἀφοῦ τῶν φυσικῶν του
ὅπλων τ' ἀποστερήσῃς,—

αὐτῶν τῶν ἀκαθῶν του,—
μετ' ἀσπλαγχνίας ἴσης·
ὤ! τότε δὲν σοὶ μέλει . . .
τ' ἀπήλαυσες, καὶ ἄλλος
ἂς χαίρεται, ἂν θέλῃ,
τὸ μαρανθέν του κάλλος!
Εἰς τὴν ὁδὸν τὸ ῥίπτει
ἡ χείρ σου ἀπανθρώπως,
κ' ἵνα τὸ λάβῃ κύπτει
τότ' ἕκαστος ἀκόπως.
Καὶ τὸ πατοῦσι τόσοι
ἀνθρώπων τότε πόδες,
χωρὶς νὰ μεριμνῶσι
ῥόδον ἂν ἦν εὐῶδες.
Ἰδοὺ ἡ Μοῖρα ποία
τοῦ κάλλους, τῶν χαρίτων,
παντὸς ὅ,τι μαγεία
ἐπὶ τοῦ κόσμου ἦτον.
Μαγεῦον ν' ἀποθνήσκῃ,
νὰ ζῇ πρὸς τοῦτο μόνον,
καὶ τέρμα νὰ εὑρίσκῃ
ἀπελπισίας, . . . πόνων!

—

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ.

Τίς πνοὴ, φαιδροί μου ξένοι, τὴν ἐρήμην μου θυρίδα
νὰ κοσμήσετε σᾶς στέλλει μὲ τ' ὡραῖόν σας πτερόν;
Τίς σᾶς ἔστειλ' εὐθυμίαν νὰ μοῦ φέρετε κ' ἐλπίδα;
τίς τὸν οἶκόν μου σᾶς εἶπε, κ' ἤλθατε χαρᾶς χορὸν
νὰ μοῦ ψάλητε, πτηνά;

Μὴ δὲν εἴδετε πῶς ἔχουν αἱ θυρίδες μου χιόνα,
πῶς ἐθάμβωτ' ἡ θερμή μου τὰς ὑάλους των πνοή;
Κ' ἐνομίσατε ἀνθοῦντα ὅτι θὰ εὕρῃτε κλῶνα,
ὅτι τοῦ φυλλώματός του θὰ συμψάλλῃ ἡ θροὴ
μὲ τὸ ᾄσμά σας, πτηνά!

Ἢ μὴ βίαιος σᾶς φέρῃ νότος ἀπὸ ἄλλας χώρας,
καὶ τὸ ἄσυλον ποθεῖτε φιλοξένου ὀροφῆς;
Ἢ πωλεῖτε τὴν ᾠδήν σας ἀντὶ θάλπους μιᾶς ὥρας,
ἢ μοῦ φέρετ' εὐθυμίαν εἰς ἀντάλλαγμα τροφῆς,
ὦ πεινῶντά μου πτηνά;

Ἔλθετε νὰ σᾶς θερμάνω εἰς νεανικὰς ἀγκάλας,
εἰς καρδίαν, ἥτις πάλλει ἔτ' ὑπὸ τὸν παγετόν.
Ὅπως σεῖς, ἐξόριστοί μου, εἶμ' ἐξόριστος ὁ τάλας!

τὴν χαρὰν, ἣν τιν' ἀφῆκα, μάτην κύκλω μου ζητῶν,
ὡς τὸ θάλπος σεῖς, πτηνά!

Ὦ! εἰς τ' ὄμμα σας ἡλίου θὰ εὑρῶ φαιδροῦ ἀκτῖνα,
εἰς τὸ ῥάμφος σας θ' ἀντλήσω ἄρωμα πατρίας γῆς·
θὰ φιλήσω τὰ πτερά σας καὶ θὰ εὕρω εἰς ἐκεῖνα
δρόσου κἂν σταγόνα μίαν, δάκρυ ἀττικῆς αὐγῆς.
Καλῶς ἤλθετε, πτηνά!

Ὦ! εἰπέτε μοι, ὡραῖοι τῆς πατρίδος ταχυδρόμοι,
λάμπ' εἰς γαλανὸν ὁ Φοῖβος, ὅπως πάντοτ', οὐρανόν;
Προεδρεύει τῶν χορῶν σας λάλος ἀηδὼν ἀκόμη;
ψάλλει ἔτ' ὑπὸ τὴν χλόην τ' ἄσμα τὸ νυκτερινὸν
γρύλλος εὔθυμος, πτηνά;

Σπινθηρίζουν τ' ἄστρ' ἀκόμη, ὅπως θρύμματ' ἀδαμάντων,
ῥαίνουν αἱ πορτοκαλλέαι μ' ἄνθη των τοὺς ἐραστάς,
ὅσοι ὅρκους ψιθυρίζουν ὑπὸ τὴν πιστὴν σκιάν των;
εἶν' ἡ φύσις, ὅπως ἦτο, νυμφικὴ φαιδρὰ παστάς; . . .
Ὦ! εἰπέτε μου, πτηνά!

Ναί!. . .ὦ! ναί· καλὰ τὸ λέγει τὸ διπλοῦν κελάδημά σας,
τὸ προδίδει ὁ μικρός σας σπινθηρίζων ὀφθαλμός·
κ' εἰς τοῦ στήθους μου τὰ βάθη, σύμφωνος πρὸς τὰς
φωνάς σας,
μυστικὴ φωνή τις ἄλλη, ζωηρὸς χαρᾶς παλμός,
μοὶ τὸ βεβαιοῖ, πτηνά!

Πλὴν . . . εἰπέτε μοι, πτηνά μου, οἱ εὐδαίμονες ἐκεῖνοι,
οὓς σιγὰ ἀποκοιμίζει ἡ ζωὴ, τροφὸς καλὴ,
ἐνθυμοῦνται ἂν καὶ ἄλλος ἔζη πρὶν μαζή των; χύνει
στόνον ἕνα ἡ ψυχή των, δάκρυ τ' ὄμμα των θολοῖ
εἰς τὴν μνήμην μου, πτηνά;

Ἢ ἐσβέσθη τ' ὄνομά μου τῶν βημάτων μου ὀπίσω;
ὡς τοῦ πλοίου μου ἡ αὖλαξ, ὅπερ μ' ἔσυρε μακράν;
Ἢ εἰς τὴν πατρίαν γῆν μου ἐπιστρέφων θ' ἀπαντήσω

ἄγνωστος γνωστοὺς, καὶ ζῶσα ἡ ἀγάπη μου νεκρὰν
τὴν ἀγάπην των, πτηνά;
Μὴ σιγᾶτε! τὴν σιγήν σας ὦ! ἐμάντευσα, πτηνά μου!
εἰς τῶν φίλων μου τὰ στήθη ἡ ἀγάπη των δὲν ζῇ·
εἰς τῶν φίλων μου τὰ χείλη ἐμαράνθη τ' ὄνομά μου
κ' ἐμαράνθ' εἰς τὰς ψυχάς των καὶ ἡ μνήμη μου μαζή. . .
Μ' ἐλησμόνησαν, πτηνά!

Ἂς μὲ λησμονοῦν! ἂν ὅμως πάλιν, ξένοι μου, σᾶς φέρῃ
εἰς τῆς Ἀττικῆς τὰ νέφη παγεροῦ βορρᾶ πνοή,
εἴπατ' ὅτι δι' ἐκείνους σᾶς ἠρώτων, ὅτι σπαίρει
ἡ ψυχή μου, ὅτι μ' εἶναι ἡ ἀγάπη των ζωή,
ὅπως σεῖς χαρὰ, πτηνά!

Εἴπατέ τους ὅτι βλέπω εἰς τὰ πνίγοντά με νέφη
τοῦ πατρίου οὐρανοῦ μου τὴν σινδόνα τὴν γλαυκὴν,
ὅτι μί' ἀκτὶς ἡλίου φανταστοῦ ἐδῶ μὲ τρέφει,
ὅτι ζῶ εἰς τὴν ὁμίχλην, ἀναπνέων ἀττικὴν
ζεφυρίτιδα, πτηνά!

Εἴπατέ τους . . . Πλὴν, πτηνά μου! ἂν ἀντὶ νὰ τοὺς εἴπῆτε
ὅλ' αὐτὰ, εἰς τὰ φιλιά σας μ' ἐλαμβάνετε πτερὰ,
καὶ μ' ἐφέρετ' ἐκεῖ κάτω, παροδίτην, παροδῖται. . .
— Πλὴν πετᾶτε — φεῦ! ἡ πτέρυξ σᾶς διώκει τοῦ βορρᾶ.
— Κατευόδιον, πτηνά!

—

ΕΙΣ ΝΕΑΝ ΚΟΡΗΝ.

Διατί, ἐνῷ παιδίον δύνασ' ἔτι νὰ κληθῇς,
τῆς χρυσῆς σου ἡλικίας θέλεις, κόρη, νὰ προτρέχῃς,
καὶ τὸ ἄγνωστον ποθεῖς
καὶ ἀφίνεις ὅ,τι ἔχεις;

Διατί τὸν καστανόν σου δὲν ἀφίνεις ὀφθαλμὸν
τῆς παρθένου σου καρδίας τὸ κενὸν νὰ κατοπτρίζῃ,
ἥτις ἔρωτος παλμὸν
δὲν μαντεύει, δὲν γνωρίζει;

ἀνάγκη ἐστὶ τὸν ἀκροατὴν ἐν τῷ ἀκούειν τὰ αὐτὰ πάσχειν ἃ ποιεῖ ὁ λέγων.

Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐκ τῶν ἐναντίων ἔστιν ἰδεῖν. ἐν γὰρ τοῖς ἀπὸ τύχης λεγομένοις καὶ ἀπροσδοκήτοις οὐδὲν τοιοῦτον γίνεται· οὐ γὰρ ἐπιστεύομεν ἂν τοῖς λεγομένοις, εἰ μὴ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ἦν ἡ πίστις· ἐν δὲ τοῖς ἐκ προνοίας καὶ ἐπιτηδεύσεως ἐπιστεύομεν ἂν καὶ ἐπὶ τοῖς λόγοις μόνοις, ἐὰν ἐπιτήδειος ὁ λέγων φαίνηται. ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐναντίοις ἡ αὐτὴ ἰδέα· ἐν γὰρ τοῖς ἐκ προνοίας καὶ ἐπιτηδεύσεως ἐπιστεύομεν ἂν καὶ ἐπὶ τοῖς λόγοις μόνοις, ἐὰν ἐπιτήδειος ὁ λέγων φαίνηται· ἐν δὲ τοῖς ἀπὸ τύχης λεγομένοις καὶ ἀπροσδοκήτοις οὐδὲν τοιοῦτον γίνεται· οὐ γὰρ ἐπιστεύομεν ἂν τοῖς λεγομένοις, εἰ μὴ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ἦν ἡ πίστις.

Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐκ τῶν ἐναντίων ἔστιν ἰδεῖν. ἐν γὰρ τοῖς ἀπὸ τύχης λεγομένοις καὶ ἀπροσδοκήτοις οὐδὲν τοιοῦτον γίνεται· οὐ γὰρ ἐπιστεύομεν ἂν τοῖς λεγομένοις, εἰ μὴ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ἦν ἡ πίστις· ἐν δὲ τοῖς ἐκ προνοίας καὶ ἐπιτηδεύσεως ἐπιστεύομεν ἂν καὶ ἐπὶ τοῖς λόγοις μόνοις, ἐὰν ἐπιτήδειος ὁ λέγων φαίνηται· ἐν δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐναντίοις ἡ αὐτὴ ἰδέα· ἐν γὰρ τοῖς ἐκ προνοίας καὶ ἐπιτηδεύσεως ἐπιστεύομεν ἂν καὶ ἐπὶ τοῖς λόγοις μόνοις, ἐὰν ἐπιτήδειος ὁ λέγων φαίνηται· ἐν δὲ τοῖς ἀπὸ τύχης λεγομένοις καὶ ἀπροσδοκήτοις οὐδὲν τοιοῦτον γίνεται· οὐ γὰρ ἐπιστεύομεν ἂν τοῖς λεγομένοις, εἰ μὴ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ἦν ἡ πίστις.

Ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐκ τῶν ἐναντίων ἔστιν ἰδεῖν. ἐν γὰρ τοῖς ἀπὸ τύχης λεγομένοις καὶ ἀπροσδοκήτοις οὐδὲν τοιοῦτον γίνεται· οὐ γὰρ ἐπιστεύομεν ἂν τοῖς λεγομένοις, εἰ μὴ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ἦν ἡ πίστις· ἐν δὲ τοῖς ἐκ προνοίας καὶ ἐπιτηδεύσεως ἐπιστεύομεν ἂν καὶ ἐπὶ τοῖς λόγοις μόνοις, ἐὰν ἐπιτήδειος ὁ λέγων φαίνηται· ἐν δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐναντίοις ἡ αὐτὴ ἰδέα· ἐν γὰρ τοῖς ἐκ προνοίας καὶ ἐπιτηδεύσεως ἐπιστεύομεν ἂν καὶ ἐπὶ τοῖς λόγοις μόνοις, ἐὰν ἐπιτήδειος ὁ λέγων φαίνηται· ἐν δὲ τοῖς ἀπὸ τύχης λεγομένοις καὶ ἀπροσδοκήτοις οὐδὲν τοιοῦτον γίνεται· οὐ γὰρ ἐπιστεύομεν ἂν τοῖς λεγομένοις, εἰ μὴ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ἦν ἡ πίστις.

Θὰ φρονῇς πολλάκις ἄλλα, ἐνῷ ἄλλα θὰ λαλῇς·
θὰ σ' ἀρκῇ ἐκεῖνος μόνον μυστικὰ νὰ σὲ μαντεύῃ,
καὶ θὰ θέλῃς ὁ πολὺς
ὅμιλος νὰ σὲ πιστεύῃ.

Τῆς ἀγάπης θὰ νοήσῃς ποία εἶν' ἡ τακτική·
τῶν βλεμμάτων σου τὴν γλῶσσαν τότε πλέον δὲν θ' ἀφίνῃς
εἷς παλμὸς νὰ διοικῇ,
κ' ἐρωτότροπος θὰ γίνῃς.

Τώρα πλήν, ὅτε παιδίον δύνασ' ἔτι νὰ κληθῇς,
μὴ ζητῇς τῆς ἡλικίας τῆς χρυσῆς σου νὰ προτρέχῃς·
μὴ τὸ ἄγνωστον ποθῇς,
καὶ ἀφίνῃς ὅ,τι ἔχεις.

ΤΩ ΦΙΛΩ Α** ΖΗΤΟΥΝΤΙ ΣΤΙΧΟΥΣ.

Στίχους ζητεῖς· τῆς λύρας μου ν' ἀκούσῃ πάλιν θέλει
τὸ ἀδελφόν σου οὖς.
Ἡ σιωπή της σ' ἐνοχλεῖ, καὶ οὐδὲ κἂν σοὶ μέλει
ἂν ἡ ψυχή μου σιωπᾷ, ἐὰν κοιμᾶτ' ὁ νοῦς.
Ἔστω λοιπόν· ἐγείρομαι, ἀφοῦ νὰ μ' ἐξεγείρῃς
τοῦ ὕπνου μου ποθεῖς.
Ἀλλ' ἄκουσον τί ἔβλεπον νὰ σ' εἴπω ἐν ὀνείροις . . .
ζηλοτυπῶν τὸν ὕπνον μου καὶ σὺ θὰ κοιμηθῇς.

Εἶναι πικρὸς, ὦ φίλε μου, ὁ ἀληθής μας βίος,
γλυκὺς εἶν' ὁ ψευδής.
Εὐδαίμων ὅστις κοιμηθεὶς κοιμᾶται αἰωνίως,
καὶ ζῇ μὲ μόνον ὄνειρα . . . — Κοιμήσου, νὰ ἰδῇς!
Κοιμήσου, τὸ ἀνάλγητον νὰ λησμονήσῃς πλῆθος,
τὸ κύκλω μας βομβοῦν,
τὸ θῦον ἐπὶ τοὺς βωμοὺς τοῦ Μαμωνᾶ εὐήθως,
τὸ κλίνον γόνυ εἰς τὸν χρυσοῦν τῶν Ἰουδαίων βοῦν.

Κοιμήσου, νὰ ὀνειρευθῇς ἀκροατῶν ἐκθάμβων
ὁμήγυριν πολλήν·
νὰ μεθυσθῇς εὐφημιῶν, ν' ἀκροασθῇς θριάμβων,
στέμμα χλωρὸν νὰ αἰσθανθῇς περὶ τὴν κεφαλήν.
Νὰ γίνῃ ἆθλόν σου γλυκὺ τῶν νέων ἡ μυρσίνη,
τῆς κόρης ὁ παλμός,
εἰς τὴν φωνήν σου νὰ σεισθοῦν τὰ ἄλκιμά των σμήνη,
νὰ ὑγρανθῇ ὁ καστανὸς ἐκείνης ὀφθαλμός.
Κοιμήσου, κύκλω σου πυκνὰ φρυάσσοντα τὰ πλήθη
ν' ἀκούσῃς ἀλαζών. . . .
κοιμήσου, τὴν ἀξίαν σου νὰ ἐννοήσῃς. — Ζῆθι,
ζῆθι κοιμώμενος, παρὰ ν' ἀποκοιμᾶσαι ζῶν.
Καὶ μήποτε τὸ ὄμμα σου εἰς φῶς ἀνοίξῃς πάλιν.
Αἰώνια κοιμοῦ,
κ' εἰς τῶν χρυσῶν ὀνείρων σου τὴν μαλακὴν ἀγκάλην
τὸ πᾶν, τὸ πᾶν λησμόνησον . . . ἢ μᾶλλον, ἐνθυμοῦ.
Ναί! ἐνθυμοῦ εἰς τίνων οὖς τὰ ἄσματά της στέλλει
ἡ νέα σου ψυχή,
ὁποία κύκλω σου βομβεῖ ἀκροατῶν ἀγέλη,
εἰς τίνων στῆθ' ἡ μυστικὴ φωνή σου ἀντηχεῖ.
— Εἰς οὐδενός, Ἀλέξανδρε! — Ἐὰν τὸ στῆθος πάλλῃ
ὀλίγων ἀδελφῶν,
ὧν ἀκροᾶτ' ὁ εἷς δειλός, ἐνῷ ὁ ἄλλος ψάλλει,
τὸ πλῆθος ὅμως τὸ κοινὸν εἶναι κοινὸν κωφόν.
Καὶ ἂν πρὸς τὴν φωνήν ἡμῶν ἐνίοτε τὰ ὦτα
στρέψῃ ἀλλόφρων τίς,
ἀκούει δυσανασχετῶν τὰ ἔπη μας τὰ πρῶτα,
καὶ λέγει μ' ἓν μειδίαμα: « Ἀ! εἶναι ποιητής! »
Εἴμεθα· πλὴν ἀροῦ κανείς, κανεὶς δὲν μᾶς ἀκούει,
ὦ! κ' ἐξ ἡμῶν οὐδείς
τὴν λύραν του ἐμπρὸς κωφῶν ἀκροατῶν μὴ κρούῃ.
Καθ' ὕπνους μᾶς ἀκούουσι. — Κοιμήσου, νὰ ἰδῇς!

ΤΩ ΠΟΙΗΤΗ ΛΑΜΑΡΤΙΝΩ.

(Ἀριέρωσις τῆς τῶν Ποιητικῶν Μελετῶν μεταφράσεως.)

Α'.

Ἤμην ἀθῶον καὶ μικρὸν, ἀμέριμνον παιδίον·
τὴν γλῶσσάν σου τὴν μαγικὴν ἐψέλλιζον εἰσέτι,
ὁπότε εἰς τοὺς στίχους σου, Ἀλφόνσε! ἐνθουσίων,
καὶ ἦσαν αἱ Μελέται σου ἡ πρώτη μου μελέτη.

Σ' ἐμάντευ' ἡ καρδία μου, ὁ νοῦς μου ἂν δὲν ἤρκει·
μὲ ἐβαυκάλουν σιγαλὰ τὰ μαγικά σου χείλη,
κ' ἡ Μοῦσά σου, ἐπίχαρις καὶ μειδιῶσα Κίρκη,
ὡς μυθολόγου γέροντος διήγησις μ' ἐκήλει.

Ἐστέναζες κ' ἐστέναζον, ἐθρήνουν ἂν ἐθρήνεις,
ἂν ἐβλασφήμεις καὶ ἐμοῦ τὸ στόμα ἐβλασφήμει·
καὶ κλαίων μόλις ἄφθονον τὸ δάκρυ μου ἐκίνεις,
κ' ἐμφύτως, φεῦ! ἂν ἔλεγες, ἀπεκρινόμην: οἴμοι!

Ὁμοῦ συνετρυφήσαμεν εἰς ἔρωτος ἐκστάσεις,
σὺ τῆς Ἐλβίρας ἐραστὴς, κ' ἐγὼ συνεραστής σου·
καὶ σοὶ ἐφαίνετο χαρᾶς παράδεισος ἡ πλάσις,
καὶ μοὶ ἐφαίνετο ἡ γῆ γωνία Παραδείσου.

Ὁμοῦ εἰς τῆς Γρασιέλλας σου ἐκλαύσαμεν τὸ μνῆμα,
σὺ εἰς τὴν μνήμην της θρηνῶν, καὶ σὲ ἐγὼ ζηλεύων·
ὁμοῦ συγκατηράσθημεν τοῦ βίου μας τὸ νῆμα,
σὺ τὸ μηδὲν ἐπιθυμῶν, κ' ἐγὼ αὐτὸ πιστεύων.

Ἠχὼ σου ἤμην μυστικὴ, τὸ κάτοπτρόν σου ἤμην·
σὲ ἠκολούθουν πάραυτα ἀνοίγοντα τὸ στόμα,
καὶ ἀντανέκλων τὴν μορφὴν, γελῶσαν ἢ πενθίμην,
ἣν σ' ἔβλεπε λαμβάνοντα τὸ παιδικόν μου ὄμμα.

Β'.

Μ' ἐκοίμων οἱ γλυκεῖς σου στίχοι
ὡς βαυκαλήματος ᾠδὴ,
κ' ἔναυλον ἔτι τὸ ἡδὺ
ἆσμά σου ἦχει.

Ἔβλεπον τότε ὀνειρώττων
μέλλον ἐμπρός μου μαγικὸν,
καὶ τ' ὄμμα μου σοῦ ἡ εἰκὼν
ἔθελγ' ὑπνῶττον.

Εἰς κόσμον μ' ἔφερες ὡραῖον,
εἰς τὴν ἀγκάλην τῶν νερῶν,
κ' ἐκεῖ, εἰς ἔκστασιν τρυφῶν
κ' εἰς φῶτα πλέων,

σὲ ἠσθανόμην, Λαμαρτῖνε!
ἐκ τῆς χειρὸς νὰ μὲ κρατῇς,
καὶ νὰ μοὶ λέγῃς: «Ποιητὴς
«γενοῦ καὶ μεῖνε!»

Καὶ ἠκουόμην κατ' ὀνείρους
ψελλίζων καὶ παραλαλῶν
τῶν στίχων σου τῶν ὑψηλῶν
στροφὰς ἀπείρους.

Ἤρχισα κ' ἔξυπνος νὰ ψάλλω...
πλὴν ἄλλο ἦτο τὸ πτηνὸν,
οὗ τ' ἄσματα ἔλεγον ὑπνῶν,
κ' ἐγὼ εἰμ' ἄλλο!

Γ'.

Ἦσαν ὧραι τερπναὶ καὶ ὡραῖαι ἐκεῖναι...
Ποιητὴς ἦσο σὺ κ' ἐγὼ νεανίας,
ἀετὸς σὺ, τὰ νέφη περῶν τολμητίας,
κ' ἐγὼ ἔκθαμβος παῖς θεωρῶν, Λαμαρτῖνε!

Χρόνου δάκτυλος ὅμως, ὁ πάντα συντρίβων,
τ' ἄσματά σου ἐπῆλθε προδότης νὰ πνίξῃ,
καὶ σταδίου θορύβων καὶ τύρβης ν' ἀνοίξῃ
ἀκανθώδη ἐμπρός σου ἀνώμαλον τρίβον.

Ποιητὴς ἡγεμὼν τῆς Γαλλίας νὰ γίνῃ,
νὰ διέπῃ λαὸν μὲ ἐρῶντος καρδίαν,

κ' εἰς τοῦ χείλους του λέξιν νὰ κρέμαται μίαν
καὶ παρόν της καὶ μέλλον, τιμή της κ' αἰσχύνη.
Νὰ κρατῇ εἰς γαλήνην τὸ πλῆθος ἀσπαίρον
δι' ἑνὸς νεύματός του, ἑνὸς μόνου λόγου,
καὶ ἀντάρτου λαοῦ, καὶ λαοῦ δυσαγώγου
ν' ἀναστέλλῃ τὸν ῥοῦν, δύο λέξεις προφέρων!...
Τίς θὰ ἔλεγε πλάσμα γλυκὺ πῶς δὲν εἶναι;
τίς Θωμᾶς διπλωμάτης θὰ ἤλπιζεν ἄρα;
ἢ Θεῶν πλὴν βουλὴ, ἢ δαιμόνων κατάρα,
εἶπε σοῦ νὰ τὸ δείξ' ἡ ἰσχύς, Ἀχμαρτίνε!

Δ'.

Πλὴν τὰς χορδὰς συνέθραυσε τῆς μαγικῆς σου λύρας
ὁ σάλος ὁ πολιτικὸς,
καὶ ἔγεινες ἱστορικὸς,
σὺ ψάλτης τῆς Ἐλβίρας.

Καὶ, μερολήπτην κάλαμον εἰς χεῖράς σου λαμβάνων,
σὺ ὁ ἐρώτων ἀοιδὸς,
ἔγινες ἔνθους ὑμνῳδὸς
δημίων καὶ τυράννων.

Καὶ ὕμνησες — πῶς ὕμνησες!— τῶν Τούρκων τὴν ἀγέλην,
κ' ἤκουσε σὲ, Χριστιανὸν,
νὰ ψάλλῃς τῶν Ὀθωμανῶν
τὰς ἀρετὰς ὁ Ἕλλην!

Ὦ! λήθ' εἰς τὰς σελίδας σου, καὶ σὺ λησμόνησέ τας,
καὶ μεῖν' ὁ πρώην ποιητὴς,
ὁ τῆς Γρασιέλλας ἐραστὴς,
ὁ γράψας τὰς Μελέτας.

Ἐλθὲ νὰ σ' ἀγαπήσωμεν καὶ νὰ μᾶς ἀγαπήσῃς·
ἀφοῦ καὶ σὺ ὁ ποιητὴς
τὸν οἶκτον ἤδη ἐπαιτεῖς,
κ' ἡμεῖς αὐτὸν ἐπίσης.

Ε'.

Μὴ λυποῦ, ἂν ἐράνου τὸν δίσκον,
Λαμαρτῖνε! ἐπαίτης προτείνῃς·
ἂν πτωχὸς ἀποθάνῃς τῆς πείνης,
μὴ κατάραν εἰπῇς ἀποθνήσκων.
Εἶναι δόξα σου, αἶσχος δὲν εἶναι.
Τῆς καλῆς Ἰωνίας ὁ γέρων
ἦν ἐπαίτης, ὁμοῦ περιφέρων
λύραν, δίσκον, ὡς σὺ, Λαμαρτῖνε!
Εἰς τοὺς Γάλλους τὸ αἶσχος ἂς μείνῃ,
τοὺς ψυχία προτείναντας μόνα
εἰς τὴν νῆστιν αὐτῶν ἀηδόνα,
ὅτε πλέον δὲν ἔψαλλ' ἐκείνη.

ΣΤ'.

Δέξαι ὀβολόν μου ἕνα εἰς τὸν δίσκον σου ν' ἀφήσω,
χήρα καὶ ἐγὼ πτωχή,
ὅ,τι ἔλαβε νὰ δώσῃ εἰς τὸν δωρητὴν ὀπίσω
ἡ εὐγνώμων μου ψυχή.
Νὰ σοὶ προσφωνήσω ἄφες ὅ,τι ἔγραψες τὺ μόνος,
σὲ μὲ σὲ αὐτὸν κοσμῶν,
ὡς τοῦ Πλάστου δῶρα φέρει ὁ ἱκέτης εὐγνωμόνως
εἰς τοῦ Πλάστου τὸν βωμόν.
Ἂν τ' ὡραῖον τάλαντόν σου εὗρῃς ἐλλειπὲς, συγχώρει
τὴν ἀσθένειαν ψυχῆς,
ἥτις ἐπ' αὐτοῦ ὡς θείου θησαυροῦ της ἐγρηγόρει,
ἀλλ' . . . ὑπῆρξεν ἀτυχής.

ΤΙ ΘΕΛΩ.

Δὲν θέλω πλούτη καὶ χρυσὸν καὶ θεραπόντων σμήνη!
θέλω τὸ στῆθός μου χαρᾶς κ' ἐλπίδος νὰ πλουτῇ,
καὶ ἔστω μόνον κτῆμά μου καλύβη ἀχυρίνη·
μ' ἀρκεῖ αὐτή.

Δὲν θέλω φῶτα καὶ χοροὺς καὶ κάτοπτρα!. . . μὲ θλίβει,
βαρύνει τὴν καρδίαν μου φαιδρότης τεχνητή.
Ἀκτῖνά της ἑσπερινὴν ὅταν μοῦ στέλλ' ἡ Φοίβη,
μ' ἀρκεῖ αὐτή.

Δὲν θέλει κήπους, πίδακας καὶ βρύσεις ἡ ψυχή μου,
δὲν μὲ μαγεύουν λείρια καὶ κρίνοι κηπευτοί,
ὅσον μὲ θέλγει ἡ ὀσμὴ τοῦ ἐπανθοῦντος θύμου·
μ' ἀρκεῖ αὐτή.

Δὲν θέλω θέατρα, αὐλοὺς καὶ μουσικοὺς θιάσους,
δὲν θέλω εἰς τὰ ὦτά μου ὀρχήστρα νὰ κροτῇ!
ὁπόταν ψάλλ' ἡ ἀηδὼν εἰς τοὺς μυχοὺς τοῦ δάσους,
μ' ἀρκεῖ αὐτή.

Δὲν θέλω δόξαν καὶ τιμάς, δὲν θέλω μεγαλεῖα,
δὲν θέλω ὄχλου συρφετὸς νὰ μὲ χειροκροτῇ·
μία ποθῶ νὰ μ' ἀγαπᾷ, μία πιστὴ καρδία·
μ' ἀρκεῖ αὐτή.

Δὲν θέλω πλήθη γυναικῶν, φαιδρῶν, ἑορτασίμων!
δὲν μὲ κινοῦν τὰ κάλλη των κ' οἱ ὦμοι οἱ χυτοί.
Τὴν χεῖρά της νὰ ἔσφιγγον κρυφὰ θὰ ἐπροτίμων·
μ' ἤρκει αὐτή.

Ω! ΑΝ ΑΠΕΘΝΗΣΚΟΝ. . .

Ὦ! ἂν ἀπέθνησκον καθὼς ἡ φλογισμένη δύσις·
ἂν, ὡς τὸ ἔσχατόν της φῶς σιγὰ σβύν' ἡ ἡμέρα,
ἔσβυνον εἰς τὸ ἄπειρον κ' ἐγὼ σιγὰ ἐπίσης ...
τίς θειοτέρ' αὐτῆς θανή, τίς ἄλλη γλυκυτέρα;

Ὦ! ἂν ἀπέθνησκον καθὼς φαιδρός τις τῶν ἀστέρων,
ἐν μέσῳ τῶν ὡραίων του καὶ φωτεινῶν ἀκτίνων·
ἂν ὡς αὐτὸς ἐξέπνεον ἐν μέσῳ τῶν αἰθέρων,
εἰς τὸ γλυκὺ στερέωμα σιγὰ τὸ φῶς μου σβύνων!

Ὦ! ἂν ἀπέθνησκον καθὼς γλυκὺ ἀνθέων μύρον,
ὅπερ φαιδρῶς τοὺς τρυφεροὺς ἀφίνει κάλυκάς του,
κ' εἰς τὰ πτερὰ φερόμενον τῶν πρωϊνῶν ζεφύρων,
ὡς λίβανον ἀνέρχεται εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Πλάστου.

Ὦ! ἂν ἀπέθνησκον καθὼς ἡ δρόσος τῶν λειμώνων,
ὅταν διψῶσαι τὴν καλοῦν αἱ φλόγες τῆς πρωΐας·
ὦ! ἂν ἐπέτρεπ' ὁ Θεὸς κ' ἐμοῦ τὸν τόσον πόνον
νὰ πίῃ, ὡς αὐτὴν, τὸ πῦρ ἀκτῖνος οὐρανίας.

Ὦ! ἂν ἀπέθνησκον σιγὰ, ὅπως ὁ τόνος σβύνει,
ὅστις ἀπὸ μιᾶς χορδῆς κιθάρας ἐγεννήθη,
ὅστις φαιδρὸς τὸ μέταλλον ὅθεν ἐξῆλθ' ἀφίνει,
κ' ἐκπνέει εἰς τοῦ μουσικοῦ μελῳδικὸς τὰ στήθη.

Δὲν θ' ἀποθάνῃς, δυστυχῆ, ὡς φλογισμένη δύσις·
δὲν θὰ ἐκπνεύσῃς ὡς ἀστὴρ, ὅστις ἠρέμα δύει·
δὲν θὰ σβεσθῇς ὡς σβέννυται τὸ ἄνθος, οὔτ' ἐπίσης
ἀκτὶς πρωΐας τὴν πνοὴν τοῦ στήθους σου θὰ πίῃ.

Θὰ ἀποθάνῃς, ἴχνος σου χωρὶς οὐδὲν νὰ μείνῃ,
ἀφοῦ πρὶν τὰς δυνάμεις σου ῥοφήσ' ἡ δυστυχία.
Ἡ φύσις θνήσκει θάνατον γλυκὺν μόνον ἐκείνη,
πλὴν τῶν θνητῶν εἰς θρύμματα σπαράσσετ' ἡ καρδία.

ΕΛΕΓΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΙΑΝ ΚΑΙ ΠΕΝΤΕ.

Εἰς τὸ ἀχαμνὸ πουγγί μου εἶχε μείνει τελευταία
μιὰ νεόκοπη δεκάρα καὶ μιὰ σφάντζικα ὡραία,
κ' ἔψαλλαν ἕνα ὡραῖον εἰς τ' αὐτί μου τραγουδάκι.
Πλὴν... ὁ διάβολος ἐμπρός μου δυό μου φίλους ξεφυτρόνει,
κ' εἰς τὸ θέατρον μὲ σύρουν οἱ μουσόληπτοι δαιμόνοι,
κ' ἤλλαξα τὴν μιὰ καὶ πέντε μ' ἕνα ῥυπαρὸ χαρτάκι.
Πῶς τὴν 'πῆραν 'ς τὸν λαιμόν των οἱ μουσόληπτοι λεβέντες
τὴν πτωχή μου μιὰ καὶ πέντε!

Εἰς τὸ θέατρον ἐμβαίνω μ' ἕνα σοβαρὸ καμάρι,
πλὴν τοῦ θυρωροῦ δὲν εἶχεν ἴσως λάδι τὸ φανάρι.

—ὁ Καμπούρογλους θὰ κάμῃ φαίνεται οἰκονομία, —
καὶ, δὲν ξεύρω πῶς, σκοντάφτω καὶ τὴν κεφαλή μου σπάζω.
Ἤθελές τα κ' ἔπαθές τα, στραβοκέφαλο! φωνάζω.
Σ' ἦτον βάρος ἡ δεκάρα καὶ ἡ σφάντζικα ζημία,
κ' ἤθελες καὶ σὺ νὰ κάμῃς ὅ,τι κάμνουν οἱ λεβέντται.
Κακομοῖρα μιὰ καὶ πέντε!

Τέλος ἄναψαν τὰ φῶτα, ἦλθαν ἄνθρωποι ὀλίγοι,
κ' ἤκουσα γαὶ καμμιὰ θύρα πάλκου ποὺ καὶ ποὺ ν' ἀνοίγῃ·
ἔπειτα, τί εὐτυχία!— καὶ ἡ μουσικὴ ἀρχίζει!
Ἀρκετὰ καλὰ ἀπόψε, εἶπα, θὰ διασκεδάσω . . .
τί ὀργή! μὲ μιὰ δεκάρα καὶ μιὰ σφάντζικα θὰ σκάσω;
μὰ τὴν πίστιν μου, τὸν κόπο νὰ ταῖς κλαίω δὲν ἀξίζει.
Κ' ἔπειτα, ποιὸς ξεύρει κἄλλοι ἂν δὲν ἔδωκαν λεβέντται
τὴν στερνή των μιὰ καὶ πέντε;

Ἤρχισεν, ἰδού! κ' ἡ πρώτη τοῦ Κωδωνοκρούστου πρᾶξις . . .
Ἦτο μοῖρά σου, καϋμένη σφάντζικά μου, νὰ πετάξῃς
καὶν' ἀφήσῃς τὸ πουγγί μου . . . χάσου δὰ καὶ νὰ προσέξω.
Τί ὡραῖα, τί ὡραῖα! καὶ τοῦ χρόνου, bis! καὶ πάλι!
νὰ σοῦ ζήσουν, ἐργολάβε, τέτοιοι ἠθοποιοὶ μεγάλοι,
Νὰ τοὺς χαίρε . . . τὴν πτωχή μου τὴν δεκάρ' ἀφῆκα ἔξω.
Νὰ σοῦ ζήσουν! τί ὡραῖοι, τί καλοί, κομψοὶ λεβέντται!
ὅλοι ἀξίζουν μιὰ καὶ πέντε.

Κἂν τὴν σφάντζικάν μου μόνον νὰ μοῦ ἔδιδαν ὀπίσω,
κἄ, ὅ,τι ἤκουσα καὶ εἶδα ὅλα νὰ τὰ λησμονήσω . . .
Ἔ! χειροκροτοῦν . . . ὦ bravo! θαυμαστόν, λαμπρόν, ὡραῖον!
Ἂς κρατήσουν τὴν δεκάρα δι' ὅ,τ' ἤκουσα ὡς τώρα . . .
Τί; ἐφθάσαμεν τὸ τέλος; Νὰ φωνάζω κ' ἐγὼ φόρα,
ἢ 's τὸ μνῆμα τῆς δεκάρας καὶ τῆς σφάντζικάς μου κλαίων,
νὰ εἰπῶ, καθὼς καὶ ἄλλοι θὰ εἰποῦν πτωχοὶ λεβέντται:
«Θεὸς σχωρέσ' τὴν μιὰ καὶ πέντε;»

XIV.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ.

—

ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΤΩΝ « ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ. »

—

ΝΕΚΡΙΚΗ ΩΔΗ.

Τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσοῦλα ἐξεφύτρωσ' ἕνα ῥόδο,
τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσοῦλα ἐμαράθηκε τὸ ῥόδο!
Γιὰ μιὰν ἄνοιξι μονάχα 'ς τὰ περίφανα κλαριά του
ἐτραγούδησε τ' ἀηδόνι, ἔκαμε καὶ τὴ φωλιά του . . .
σὰν ἡ ἄνοιξι γυρίσῃ καὶ τ' ἀηδόνι σὰ γυρίσῃ,
τὴ φωλιά του ποῦ θὰ στήσῃ; . . .

Ὅταν ἔβγαινε ἡ σελήνη, ὅταν ἔβγαιναν τ' ἀστέρια,
μὲ ἀγάπη τὸ ἐθωροῦσαν, τοῦ ἁπλώνανε τὰ χέρια.
Σὰν νὰ ἤθελαν ἐκεῖ ἐπάνω νὰ τὸ πάρουν τὸ καϋμένο,
ἔλεγαν πῶς εἶν' ἀδέρφι, ἔλεγαν πῶς πλανημένο
τ' οὐρανοῦ τὸ μονοπάτι τ' ὀρφανὸ θὰ εἶχε χάσει.
Ὤχ! ἀστέρια, ὤχ! ἀστέρια, γρήγορα ποῦ θὰ σᾶς φθάσῃ!

Κἄποιοι, ποῦ ἤκουσαν τ' ἀηδόνι 'ς τὸ κλαρί του νὰ λαλῇ,
εἶπαν δὲν εἶναι τραγοῦδι, μυρολόγι εἶν' ἐκεῖ . . .
Κὶ ὅσοι εἶδαν τὰς ἀκτῖνας τῶν ἀστέρων τ' οὐρανοῦ
νὰ γελοῦν, νὰ παιγνιδίζουν μὲ τὰ φύλλα τοῦ ὀρφανοῦ,
εἶπανε, τὰ φῶτα ἐκεῖνα ἄχ! δὲν εἶναι τῆς χαρᾶς,
εἶπαν, ὅτ' εἶναι τἀ'φῶτα νεκρικῆς κεροδοσιᾶς.

Τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσοῦλα ἐξεφύτρωσ' ἕνα ῥόδο,
τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσοῦλα ἐμαράθηκε τὸ ῥόδο!
Μὴν ἐπέρασεν ἐκεῖθεν ὁ βοριὰς ὁ παγωμένος,
καὶ σὰν εἶδε τέτοιο ῥόδο ὁ σκληρὸς ἐρωτεμένος

ἅρπαξε τὴ μυρωδιά του
καὶ τὴν 'πῆρε 'ς τὰ φτερά του; . . .

Τόσον εἶναι μαραμένο καὶ τὰ φύλλα του ἔχει ἀχνὰ,
ὁποῦ λὲς ὅτι γιὰ χρόνους τῆς αὐγούλας ἡ δροσὰ
δὲν τὸ ἐδρόσισε τὸ μαῦρο. Τόσον εἶναι πικραμένο,
ὅπου λὲς ὅτι ἐπάνω σὲ κορμὶ σαβανωμένο
κάποιο χέρι τὸ εἶχε στήσει
νεκρικὰ νὰ τὸ στολίσῃ.

Τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσοῦλα ἐξεφύτρωσ' ἕνα ῥόδο,
τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσοῦλα πῶς ἐχάθηκε τὸ ῥόδο;
Δὲν τὸ 'ξεύρω! Κάποιος εἶπε, ὅτι ἐψὲς τὸ βράδυ βράδυ
εἶδε κάποιονε νὰ φεύγῃ σὰν καπνὸς μὲ τὸν ἀγέρα.
Τ' ἄλογό του ἦτον μαῦρο σὰν τῆς νύκτας τὸ σκοτάδι
κ' ἐλαφρὸ σὰν τὸν αἰθέρα.
Εἰς τὸ χέρι του ἐβαστοῦσε, ἀχαμνὸ, ξεγυμνωμένο,
ἕνα ῥόδο μαραμένο.
Ὅταν ἔφευγε ἀκολουθῶντας τοῦ πελάου τὴν ἄκρη ἄκρη,
ἄχ! δὲν ἔχυν' ἕνα δάκρυ,
μόνον ἔλεγε 'ς τὸ κῦμα ποῦ τὸν βλέπει καὶ τραβιέται:
« Κύματά μου! εἰπέτε, εἰπέτε
« δὲν εἶν' ὥμορφο τὸ ῥόδο;» Μόνον λέγει 'ς τὸ χορτάρι,
ποῦ ὑποκάτω ἀπ' τὸ ποδάρι
τοῦ ἀλόγου του 'πεθαίνει: « Δὲν εἶμ' ἄξιος κ' ἐγὼ
τέτοιο ῥόδο νὰ φορῶ; »
Τέτοια ῥόδα καὶ τοῦ Χάρου κάνουν ὥμορφα τὰ στήθια.
Εἶναι ἀλήθεια, εἶν' ἀλήθεια!

Ο ΣΑΜΟΥΗΛ.

« Καλόγερε! τί καρτερεῖς κλεισμένος μέσ' 'ς τὸ Κοῦγκι;
« πέντε νομάτοι σῶμεινα, κ' ἐκεῖνοι λαβωμένοι,
« κ' εἶναι χιλιάδες οἱ ἐχθροὶ, ποῦ σ' ἔχουνε ζωσμένο.

« Ἐλᾶτε νὰ δώσωμεν τὰς χεῖρας, πρέπει νὰ προσκυνήσωμεν
τὸν Κύριον. »

« Ἐλᾶτε νὰ προσκυνήσωμεν τὸν βουνὸ φωνάζει ὁ Πήλιον - Γκούσης,
ἐλᾶτε νὰ προσκυνήσωμεν τὸν Κύριον. Ἐκεῖνος θὰ μᾶς ἀκούσῃ
καὶ θὰ μᾶς σώσῃ. Ἐκεῖνος ἔκαμε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,
τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ὄρη καὶ τὰ δένδρα καὶ τὰ ἄνθη καὶ τὰ
χόρτα, ἐκεῖνος ἔκαμε καὶ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἔπλασεν ἀπὸ
χῶμα καὶ ἀπὸ λάσπην, ἔπειτα ἐφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπόν του
καὶ ἔγινε ψυχή. Ἐκεῖνος ἔκαμε καὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἄστρα
καὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τὰ ἔκαμε νὰ λάμπουν καὶ
νὰ φωτίζουν τὴν γῆν. Ἐκεῖνος ἔκαμε καὶ τὸν ἄνεμον καὶ τὸν
βροντὴν καὶ τὴν ἀστραπὴν καὶ τὸν χιόνα καὶ τὴν βροχὴν καὶ
τὴν δρόσον καὶ τὴν πάχνην καὶ τὰ ἔκαμε νὰ ἔρχωνται καὶ νὰ
ὑπάγουν, ὅπου θέλει ὁ Κύριος. Ἐκεῖνος ἔκαμε καὶ τὰ θηρία
καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ἔκαμε νὰ ὑπάγουν ὅπου
θέλει ὁ Κύριος. Ἐκεῖνος ἔκαμε καὶ τὰ ψάρια καὶ τὰ ἔκαμε νὰ
κολυμβοῦν εἰς τὰ ὕδατα καὶ νὰ ὑπάγουν ὅπου θέλει ὁ Κύριος.
Ἐκεῖνος ἔκαμε καὶ τὰ πουλιὰ καὶ τὰ ἔκαμε νὰ πετοῦν εἰς τὸν
ἀέρα καὶ νὰ ὑπάγουν ὅπου θέλει ὁ Κύριος.

Ἡ ἐκκλησία ἐγέμισε ἀπὸ κόσμον. Ἐκεῖ ἦτο ὅλον τὸ χωρίον
μὲ τὰ γυναικόπαιδα καὶ μὲ τοὺς γέροντας. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ
Παπᾶ-Γιάννης ὁ Ἱερεύς. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Νικόλας ὁ
ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Κωνσταντῆς ὁ ἐφημέριος.
Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Θανάσης ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ
Παπᾶ-Δημήτρης ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Χρῆστος
ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Γιῶργος ὁ ἐφημέριος.
Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Κωστῆς ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ
Παπᾶ-Ἀνδρέας ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Ἀντώνης
ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Βασίλης ὁ ἐφημέριος.
Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Σταῦρος ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ
Παπᾶ-Μιχάλης ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Ἀλέξης ὁ
ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Ἀθανάσης ὁ ἐφημέριος.
Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Ἰωάννης ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ
Παπᾶ-Ἀναστάσης ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Ἀγγελῆς
ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Ἀγγελῆς ὁ ἐφημέριος.
Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Ἀγγελῆς ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ
Παπᾶ-Ἀγγελῆς ὁ ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Ἀγγελῆς ὁ
ἐφημέριος. Ἐκεῖ ἦτο καὶ ὁ Παπᾶ-Ἀγγελῆς ὁ ἐφημέριος.

καὶ τρέμωντας ἀγκάλιασε τὸ Θεϊκὸ ποτῆρι
καὶ τῶσφιξε 'ς τὰ χείλια του κὶ ἄκουσε ποῦ 'χτυποῦσε,
σὰν νἄτανε λαχταριστὴ καρδιὰ, ζωὴ γιομάτη.
Ἀνοίγ' ἡ Πύλη τοῦ ἱεροῦ, σκύφτουν τὰ παλληκάρια,
τ' ἀνδρειωμένα μέτωπα τὸ μάρμαρο χτυπᾶνε
καὶ καρτεροῦν ἀκίνητα τοῦ γέροντα τὰ λόγια.
Ἐπρόβαλ' ὁ καλόγερος. Τὸ πρόσωπό του φέγγει
σὰ γιονισμένη κορυφὴ 'ς τοῦ φεγγαριοῦ τὴ λάμψι.
'Σ τὰ λαβωμένα χέρια του 'βαστοῦσ' ἕνα βαρέλλι,
πῶκλειε μέσα θάνατο, φωτιὰ κὶ ἀπελπισία·
ἐκεῖνο μόνο τῶμενε, ἐκεῖνο μόνο φθάνει.
Ἐμπρὸς 'ς τὴν Πύλη τοῦ ἱεροῦ μονάχος του τὸ στένει,
καὶ τρεῖς φοραῖς τωὐλόγησε καὶ τρεῖς φοραῖς τωὐχέται·
σὰ νἄταν Ἅγια Τράπεζα, σὰ νἄταν Ἀρτοφόρι
ἐπίθωσε ὁ καλόγερος ἐπάνω τὸ ποτῆρι,
καὶ σιωπηλὸς κὶ ἀτάραχος ἄναψε θειαφοκέρι.
Τὰ γόνατά του ἐχτύπησαν ὁρμητικὰ τὴν πλάκα,
ἐσήκωσε τὰ χέρια του, τὸ πρόσωπό του ἀνάφτει,
κ' οἱ πέντε τὸν ἐκύτταζαν βουβοὶ μέσα 'ς τὰ μάτια.

. . . . . .

Σταλαματιὰ σταλαματιὰ τὰ δάκρυά τους πέφτουν,
κ' ἡ πλάκα ποῦ τὰ δέχεται ραγίζεται καὶ τρίζει.
Παράπονο τοὺς ἔπιασεν, ὄχι θανάτου φόβος,
καὶ κλαίωντας ὁ Σαμουὴλ, εἰς τῶνα του τὸ χέρι
τὸ ἱερὸ ποτῆρί του καὶ 'ς τ' ἄλλο τὴ λαβίδα,
ἀρχίνησε τὴν Κοινωνιὰ τοῦ Πλάστη νὰ μοιράζῃ.
Ὁ πρῶτος ἐμετάλαβε, μεταλαβαίνει κὶ ἄλλος,
τὴν ἔδωσε 'ς τὸν τρίτονε κὶ ὁ τέταρτος τὴν παίρνει,
καὶ φθάνει ὡς τὸν ὕστερο καὶ τοῦ τηνὲ προσφέρει.
Κ' ἐκεῖ ποῦ ἔψαλλ' ὁ παπᾶς μὲ τὴν γλυκειὰ φωνή του:

« Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ
« σήμερον, Υἱὲ Θεοῦ . . . »

φωναῖς ἀκούονται, χτυπαῖς, ἀλλαλαγμὸς, ἀντάρα.

Πλακώσανε οἱ ἄπιστοι! καλόγερε, τί κάνεις; . . .
Ἐσήκωσε τὰ 'μάτια του ὁ Σαμουὴλ 'ς τὸν κρότο,
καὶ στάζ' ἀπ' τὴ λαβίδα του ἐπάνω 'ς τὸ βαρέλλι
μιὰ φλογερὴ σταλαματιὰ ἀπ' τοῦ Θεοῦ τὸ γαῖμα . . .
Ἀστροπελέκια ἐπέσανε, βροντάει ὁ κόσμος ὅλος
λάμπει 'ς τὰ γνέφ' ἡ ἐκκλησιὰ, λάμπει τὸ μαῦρο Κοῦγκι.
Τί φοβερὴ κεροδοσιὰ πῶλαβε 'ς τὴ θανή του
τὸ Σοῦλι τὸ κακότυχο, καὶ τί καπνὸ, λιβάνι! . . .
Ἀνέβαινε 'ς τὸν οὐρανὸ καὶ τοῦ παππᾶ τὸ ῥάσο
κὶ ἁπλώθηκε, κὶ ἁπλώθηκε σὰν τρομερὴ μαυρίλα,
σὰ σύγνεφο κατάμαυρο, κ' ἐθόλωσε τὸν ἥλιο.
Κ' ἐνῶ τ' ἀνέβαζε ὁ καπνὸς κ' ἐνῶ τὸ συνεπαίρνει,
τὸ ῥάσο πάντ' ἀρμένιζε κ' ἐδιάβαινε σὰ χάρος·
κ' ἐκεῖθεν ὅπου διάβηκεν ὁ φοβερὸς του ἴσκιος,
σὰν νἄταν μυστικὴ φωτιὰ, ἐρόγγισε τὸ λόγγο.
Καὶ μὲ ταῖς πρώταις ἀστραπαῖς καὶ μὲ τὰ πρῶτα βρόχια
χλωρὸ χορτάρι 'φύτρωσε, δάφναις, ἐλῃαῖς, μυρτούλαις,
ἐλπίδες, νίκαις καὶ σφαγαῖς, χαραῖς κ' ἐλευθερία.

—

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ « ΚΥΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗΣ. »

—

ΤΑΧΗΡ.

Βιζύρη μου! τ' ὁμολογῶ, δὲν ἤλπιζα ποτέ μου
ν' ἀκούσω τῆς Ἀρβανιτιᾶς τὸ φοβερὸ λειοντάρι
ν' ἀναστενάζῃ, νὰ θρηνῇ σὰν ἔρημη τρυγόνα.
Πρόσταξε, τὸ κεφάλι μου 'ς τὰ πόδια σου νὰ πέσῃ,
ἀλλ' ἄκουσε, πατέρα μου, τὸ γέρο σου τὸ φίλο.
Ἡ μάννα σου σ' ἐγέννησε καὶ σ' ἔῤῥιψε 'ς τὸν κόσμο
τὴν ὥρα, ποῦ κ' ἡ μάννα μου ἐγέννησε κ' ἐμένα.
Ἀντὶ νὰ γείνῃ ἕνας σεισμὸς, ἀντὶς ἡ γῆ ν' ἀνοίξῃ,
ἀντὶ νἀλθῇ θανατικὸ, πλημμύρα, πεῖνα, φτώχεια,
μιὰ δύναμις ἀνώτερη μᾶς ἔστειλ' ἐδῶ κάτω.

Ἐσὺ ἐδιωρίστηκες νᾶσαι σπαθὶ κ᾽ αἰθέρας,
κ᾽ ἐμένανε μ᾽ εὐχήθηκε, Βιζύρη, νᾶμαι πάντα
τοῦ φοβεροῦ σου τοῦ σπαθιοῦ πιστὴ φωλειὰ καὶ θήκη.
Σαράντα χρόνους τρέχομε· γιὰ κύτταξε, Βιζύρη,
πόσα βουνὰ διαβήκαμε, πόσους κρημνοὺς καὶ βράχους!
Ρίξε τὰ ᾽μάτια ᾽πίσω σου, πέρασε μὲ τὸ νοῦ σου
ὅλα μας τὰ πατήματα καὶ μέτρησε τοὺς τάφους.
Τί κρίμα ποῦ δὲν φαίνονται! καὶ ποιὸς θυμᾶται τώρα;
τὰ κόκκαλα καὶ τὰ κορμιὰ ἐλυώσανε, Βιζύρη.
Τὸ χῶμα, ποῦ ὁλοφύσκωτο τὰ μνήματα πλακόνει,
ὀλίγ᾽ ὀλίγο χάνεται, γλυκὰ κατακαθίζει·
ὕστερα φθάνει ἡ ἄνοιξι μὲ τὰ πολλὰ λουλούδια,
μὲ τὰ χορτάρια τὰ χλωρά, μὲ γέλοια, μὲ παιγνίδια,
κ᾽ ἐκεῖ ποῦ μαῦρο κ᾽ ἔρημο τὸ φονικὸ κοιμᾶται
παίζουν, χορεύουν τὰ παιδιὰ, λαλοῦνε τὰ πουλάκια.
Τὰ αἵματα, ποῦ ἐχύσαμε, τὰ ρούφηξε τὸ χῶμα,
τὰ ξέπλυνε τὸ σύγνεφο, τᾶσβυσεν ἡ δροσοῦλα,
καὶ τώρα ἐλησμονήσαμε. Καμμιὰ φορὰ τὴ νύχτα
τὰ βλέπομε ᾽ς τὸν ὕπνο μας, ἀλλὰ ποιὸς τὰ φοβεῖται;
τὸ πρῶτο γλυκοχάραμα τὰ σβεῖ, τὰ συνεπαίρνει.
Ὦ! μὴ φοβῆσαι τοὺς νεκροὺς, εἶν᾽ ἥσυχοι οἱ καϋμένοι·
ἔχουν τὸν ὕπνο τους βαθὺ, κοιμῶνται σὰν παιδάκια.
Βιζύρη, τώρα σ᾽ ἐρωτῶ ἂν εἶπα τὴν ἀλήθεια,
γιὰ νὰ ᾽μπορέσῃς τοῦ Θεοῦ τὴ δύναμι ν᾽ ἁρπάσῃς,
κἰ ἀντίπαλός του ἄσπονδος νὰ τόνε πολεμήσῃς,
ἐκειὸς νὰ δίδῃ τὴ ζωὴ καὶ σὺ νὰ τήνε παίρνῃς.
Πῶς ἔπρεπε νὰ πορευθῇς; μ᾽ ἐκείνη τὴν ἀγάπη,
ποῦ νειὸς δὲν ἐπεθύμησες καὶ σήμερα γυρεύεις,
ἤθελ᾽ ἀκόμη σέρνεσαι ᾽ς τοῦ Τεμπελὲν τὴν φτώχεια.
Θὰ κάθησο ᾽ς τὴ θύρα σου, τὸ χέρι σου ν᾽ ἁπλόνῃς
εἰς τὸ διαβάτη ποῦ περνᾷ· ἐμίσησες τὸν κόσμο,
καὶ νὰ ποῦ τὸν ἐνίκησες. Ἀλλὰ μὴ λησμονήσῃς,
τὸ Σοῦλι μένει ζωντανὸ, κι᾽ ὁ Λάμπρος ὁ Ζαβέλλας.

Θυμήσου πῶς ἡ μάννα σου βαθειὰ μέσα 'ς τὸ χῶμα
ἀνάπαυσι δὲ θὰ ναύρῃ καὶ ὕπνο κ' ἡσυχία,
ἀνίσως καὶ 'ς τὸ μνῆμά της δὲ σφάξῃς τὸ Γαρδῆκι.
Βιζύρη, 'πές μου τί ποθεῖς; ποιὰ κόρη, ποιὰ γυναῖκα,
δὲ σ' εἶδε, δὲ σ' ἐζήλεψε, δὲν ἦλθε 'ς τὸ πλευρό σου;
ποιὰ μάννα μές' 'ς τὰ Γιάννινα καὶ ποιὸς καὶ ποιὸς πατέρας
τολμᾷ 'ς ἐσένα ν' ἀρνηθῇ τὰ κάλλη τοῦ παιδιοῦ του;
Οἱ χρόνοι δὲ σ' ἐγήρασαν, τὸ χέρι σου δὲν τρέμει·
εἶναι φωτιὰ τὰ χείλη σου, καὶ κεραυνὸς τὸ 'μάτι.
Ποιὸς εἶν' ἐκεῖνος ποῦ θωρεῖ τὴν κάτασπρη τὴ χήτη
τοῦ Πίνδου τοῦ 'περήφανου καὶ γέροντα τὸν κράζει;
'Πές μου τί θέλεις· πρόσταξε· τὸ χέρι μου, ἡ ψυχή μου
εἶναι 'δικά σου· ἄνοιξε 'ς τὸ φίλο τὴν καρδιά σου.

. . . . . .

ΑΛΗΣ.

Δὲν ἔχεις θάρρος νὰ μὲ ἰδῇς ἐσύ, ὅποιος κι' ἂν ἦσαι!
Τὰ γαλανὰ τὰ 'μάτια σου, σκέπασε, κρύψε, κλεῖσε·
πάρε τὰ μαῦρα σύγνεφα, κάμε τα βλέφαρά σου,
τὸν κεραυνό, τὴν ἀστραπὴ δεῖξέ μου 'ς τὰ πλευρά σου,
ὁμίλησέ μου μὲ βρονταῖς, σεισμοὺς, ἀνεμοζάλη·
τὸ βλέπεις, δὲ σὲ σκιάζομαι, δὲ γέρνω τὸ κεφάλι.
Σ' ἔκραξα, σ' ἐβλασφήμησα· ἂν ἦσαι σὺ Θεός μου,
ἔλα μιὰ νύχτα ἐμπρός μου!

Τὴ δύναμί μου δὲ χρωστῶ 'ς τὴ Μοῖρα, σὲ κανένα·
μὲ πλάσανε τὰ χέρια μου. Δὲν εἶμαι σὰν ἐσένα,
ποῦ εὑρέθηκες μονάχος σου χωρὶς ἐχθροὺς 'ς τὴ φύσι,
κ' ἕνα παιδάκι ἐδύνατο εὔκολα νὰ νικήσῃ
τὸ χάος καὶ τὴν ἄψυχη τὴν ὕλη, ποῦ ἐκοιμᾶτο,
καὶ πεθαμένη κι' ἄνεργη ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐπλανᾶτο.
Ἂν ἦσαι ἀλήθεια δυνατὸς, χάλασε αὐτὴν τὴν πλάσι,
γιατὶ θὰ σὲ χαλάσῃ.

Καταίβα ἐδῶ, σὲ καρτερῶ! Πάρε γιὰ σύμμαχό σου,
ἂν θέλῃς, τὸ μονάκριβο τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν σου,

ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν ἢ ἐν τῷ ἵππῳ ἢ ἐν τῷ ὀργάνῳ ἢ ἐν ἑκάστῳ τῶν ὄντων; ἐν τῷ τέλει γὰρ ἑκάστου τὸ ἀγαθόν. ἔστι δὲ τέλος τὸ οὗ ἕνεκα τὰ ἄλλα πάντα γίνεται, οἷον τοῦ μὲν ἀνθρώπου ἡ εὐδαιμονία, τοῦ δὲ ἵππου ἡ ἀρετὴ ἵππου, τοῦ δὲ ὀργάνου ἡ ἀρετὴ ὀργάνου. ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ἀρετὴν ἕκαστον, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ τὸ ἀγαθόν. ἔστι δὲ τὸ ἀγαθὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἀρετὴ ἀνθρώπου, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν ὁ ἄνθρωπος. ἔστι δὲ ἀρετὴ ἀνθρώπου ἡ ἀρετὴ τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν ἡ ψυχή. ἔστι δὲ ἀρετὴ ψυχῆς ἡ ἀρετὴ τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς. ἔστι δὲ ἀρετὴ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς ἡ ἀρετὴ τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς. ἔστι δὲ ἀρετὴ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς ἡ ἀρετὴ τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς.

Ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ἀρετὴν τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ τὸ ἀγαθόν. ἔστι δὲ τὸ ἀγαθὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἀρετὴ ἀνθρώπου, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν ὁ ἄνθρωπος. ἔστι δὲ ἀρετὴ ἀνθρώπου ἡ ἀρετὴ τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν ἡ ψυχή. ἔστι δὲ ἀρετὴ ψυχῆς ἡ ἀρετὴ τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς. ἔστι δὲ ἀρετὴ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς ἡ ἀρετὴ τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς.

Ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ἀρετὴν τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ τὸ ἀγαθόν. ἔστι δὲ τὸ ἀγαθὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἀρετὴ ἀνθρώπου, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν ὁ ἄνθρωπος. ἔστι δὲ ἀρετὴ ἀνθρώπου ἡ ἀρετὴ τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν ἡ ψυχή. ἔστι δὲ ἀρετὴ ψυχῆς ἡ ἀρετὴ τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς. ἔστι δὲ ἀρετὴ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς ἡ ἀρετὴ τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς.

Ἐὰν δὲ μὴ ἔχῃ ἀρετὴν τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς, οὐκ ἔστιν αὐτοῦ τὸ ἀγαθόν. ἔστι δὲ τὸ ἀγαθὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἀρετὴ ἀνθρώπου, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν ὁ ἄνθρωπος. ἔστι δὲ ἀρετὴ ἀνθρώπου ἡ ἀρετὴ τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν ἡ ψυχή. ἔστι δὲ ἀρετὴ ψυχῆς ἡ ἀρετὴ τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς. ἔστι δὲ ἀρετὴ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς ἡ ἀρετὴ τοῦ λογικοῦ μέρους τῆς ψυχῆς, ἐὰν ἔχῃ ἀρετὴν τὸ λογικὸν μέρος τῆς ψυχῆς.

Καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνος, ἐγὼ δὲ ἀκούσας ἐκείνου ἐθαύμασα τὴν
ἀπόκρισιν καὶ ἐπῆνεσα τὸν ἄνδρα, ἐπεὶ ἐκεῖνος ἐπεθύμησε
μαθεῖν παρ' ἐμοῦ τὴν αἰτίαν ὁπόθεν ἐγὼ ἔλαβον τὸ
θαυμάσιον τοῦτο ὄνομα καὶ τὸ ἐπάγγελμα, ἐγὼ ἀπεκρίθην
ὅτι ἐκ τοῦ Μουσικοῦ ἀνδρὸς τοῦ Βιζύηνου.

. . . . . .

Ἐπειδὴ ὁ Δημήτριος, ἀκούσας, ἐχάρη πολύ, καὶ
ἐπεθύμησε νὰ ἴδῃ τὸν ἄνδρα, ἐπῆγα ἐγὼ μετ' ὀλίγας
ἡμέρας καὶ τὸν ἔφερα εἰς τὸν οἶκον μου, καὶ ἐκεῖνος
ἐθαύμασε κατὰ πρῶτον τὴν ὀμορφιὰν καὶ τὸ μέγεθος
τοῦ ἀνδρός, ἔπειτα τὸν ἠρώτησε διὰ ποίαν αἰτίαν
ἐκρέμετο τόσον μέγα ὄνομα εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ
ἐκεῖνος τοῦ ἀπεκρίθη ὅτι ἐφόρει τὸ ὄνομα τοῦ Βιζύηνου
διὰ μνημόσυνον.

. . . . . .

Ἀλλὰ τότε ὁ Δημήτριος ἐστοχάσθη νὰ μὲ δοκιμάσῃ
καὶ νὰ ἴδῃ ἂν ἐγὼ ἠμποροῦσα νὰ ἀποκριθῶ εἰς τὸ
ἐρώτημα ἐκεῖνο, ὅπερ ἐκεῖνος ἐπρόκειτο νὰ μοῦ εἴπῃ,
καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ ἐφάνην ὅτι ἐστοχάσθην τὸ ἐρώτημα
ἐκεῖνο, ἐθαύμασε πολὺ καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου,
καὶ ἐπῆρε τὴν ἀπόφασιν νὰ μὲ στείλῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα
διὰ νὰ σπουδάσω τὴν ἰατρικήν, ὅπερ καὶ ἔκαμε.

Ἐγὼ ἐσπούδασα τὴν ἰατρικὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ
τρία ἔτη, καὶ ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ
ἐσπούδασα ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ τρία ἄλλα ἔτη, καὶ
ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ἐσπούδασα ἐκεῖ τὴν
ἰατρικὴν ἐπὶ τρία ἄλλα ἔτη, καὶ ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν
Ἰταλίαν καὶ ἐσπούδασα ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ τρία ἄλλα
ἔτη, καὶ ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἐσπούδασα
ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ τρία ἄλλα ἔτη, καὶ ἔπειτα ἐπῆγα
εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἐσπούδασα ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ
τρία ἄλλα ἔτη, καὶ ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ
ἐσπούδασα ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ τρία ἄλλα ἔτη, καὶ
ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἐσπούδασα ἐκεῖ τὴν
ἰατρικὴν ἐπὶ τρία ἄλλα ἔτη, καὶ ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν
Αὐστραλίαν καὶ ἐσπούδασα ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ τρία
ἄλλα ἔτη, καὶ ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν Πολυνησίαν καὶ
ἐσπούδασα ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ τρία ἄλλα ἔτη, καὶ
ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν Μικρονησίαν καὶ ἐσπούδασα ἐκεῖ
τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ τρία ἄλλα ἔτη, καὶ ἔπειτα ἐπῆγα εἰς
τὴν Μελανησίαν καὶ ἐσπούδασα ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ
τρία ἄλλα ἔτη, καὶ ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν Ἀνταρκτικὴν
καὶ ἐσπούδασα ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ τρία ἄλλα ἔτη,
καὶ ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν Ἀρκτικὴν καὶ ἐσπούδασα
ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ τρία ἄλλα ἔτη, καὶ ἔπειτα ἐπῆγα
εἰς τὴν Ἀτλαντίδα καὶ ἐσπούδασα ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν
ἐπὶ τρία ἄλλα ἔτη, καὶ ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν Ἀτλαντίδα
καὶ ἐσπούδασα ἐκεῖ τὴν ἰατρικὴν ἐπὶ τρία ἄλλα ἔτη,
καὶ ἔπειτα ἐπῆγα εἰς τὴν Ἀτλαντίδα

Τί βιάζεσαι, τί βιάζεσαι; δὲ βλέπεις τὸ Βιζύρη,
ποῦ δὲν προφθάνει νὰ μετρᾷ, σκληρὲ καραβοκύρη;
Δυὸ τρεῖς ἀκόμη ἐμείνανε· ἐλάφρωσε τὸ ξύλο
καὶ κολυμβᾷ σὰ φύλλο.

Δεκάξη χτύποι ἀκούονται . . . δὲν ἔσωσαν ἀκόμα;
κρυφὰ 'λογάριαζε ὁ 'Αλῆς καὶ τῶλειπε ἕνα πτῶμα . . .
Σκύφτουνε δυό, τ' ἁρπάζουνε, τὸ σέρνουν, τὸ τραβοῦνε,
σφιχτὰ τοῦ δένουν μιὰ θηλειὰ, μιὰ πέτρα τοῦ κρεμοῦνε.
Ἕνας κρατεῖ τὰ πόδια του, γυμνὰ καὶ ξυλιασμένα,
κἄλλος βαστοῦσε τὰ μαλλιὰ 'ς τὰ δάκτυλα δεμένα.
Ἐπάνω, κάτω τὸ κινοῦν, λὲς καὶ τὸ ναναρίζουν·
φωνάζουν μιὰ, φωνάζουν δυὸ, καὶ τρεῖς τὸ σφενδονίζουν.
Ἐχτύπησαν τὰ κύματα μὲ θόρυβο μεγάλο,
μ' ἀφροὺς πολλοὺς καὶ σάλο.

Κάμνει στεφάνια τὸ νερὸ, ποῦ ἐκτείνονται, πλαταίνουν
καὶ 'ς τὰ ποδάρια τοῦ Ἀλῆ νὰ ξεψυχήσουν πγαίνουν.
Λὲς καὶ τὸ κῦμα τὴ νεκρὴ γιὰ νύφη του ἀγκαλιάζει,
καὶ μὲ στεφάνια ἀπὸ νερὸ τὸ γάμο του γιορτάζει.
Γέρνει ὁ Ταχήρης γιὰ νὰ ἰδῇ . . . κι' ἀκούει τὴ γαργάρα
καὶ τὸν ἀφρὸ, ποῦ ἀνέβαινε σὰ μυστικὴ κατάρα,
ποῦ ὁ κάτω κόσμος τῶστειλε ἀπ' τὰ ψυχρά του βάθη·
ἐκρύωσε ἀπ' τὸ φόβο του, ἐσβύστηκεν, ἐχάθη.
Φύγε, λῃστή! ὁ ἴσκιος σου τὸ μνῆμα μὴ μολύνῃ,
ὅπου κοιμῶντ' οἱ δεκαφτὰ μὲ τὴν κυρὰ Φροσύνη.
Ἐσήκωσαν τὸ σίδερο, ἀφρίζουν τὰ κουπιά τους,
φεύγουν. . . . ἀναθεμά τους!

Καὶ σὺ, Ἀλῆ, ποῦ ἐχόρτασες τὴ λύσσα, τὴν ὀργή σου,
σὰν ἔλθῃ ἡ ὥρα ἡ φοβερὴ, κλεισμένος 'ς τὸ νησί σου,
τὴ νύχτα ἐδῶ, ποῦ ἐπέρασες, δὲ θὰ τὴ λησμονήσῃς·
κι' ὅταν θ' ἁπλόνῃς 'ς τὸ νερὸ τὰ χείλη νὰ δροσίσῃς,
φωτιὰ θὰ πίνῃς ἄσβεστη καὶ θέρμη καὶ πικράδα!
Εἶν' ἁλμυρὰ τὰ δάκρυα κἀφίνουν φαρμακάδα.

Εἶν' ἁλμυρά, θυμήσου το! θὰ ἰδῇς πῶς θὰ 'ξυπνήσουν,
πῶς θἄλθουνε 'ς τὸ βράχο σου τὴ νύχτα νὰ χτυπήσουν'
σὰν κύματα ὁλοφούσκωτα ἀφροστεφανωμένα,
μὲ βογκητὸ, μὲ μούγκρισμα, σκληρὰ καὶ διψασμένα.
Τριγύρω σου θὰ σηκωθοῦν, 'ψηλὰ βουνὰ θὰ γίνουν,
τὸ δρόμο θὰ σοῦ κλείσουνε, νὰ φύγῃς δὲν θ' ἀφίνουν.
Θὰ νὰ ζητῇς βοήθεια, κανεὶς δὲ θ' ἀγρικάει . . .
ἡ λίμνη θὰ σὲ φάῃ!

ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ
« ΑΘΑΝΑΣΗ ΔΙΑΚΟΥ. »

'Σ τὴ μαύρη τὴν κουφάλα του ἐμόνιαζε ἕνας γύφτος,
γέροντας, κακοτράχαλος, βωβὸς, φωτοκαμένος,
ἀνάθρεμμα τῆς εὐλογιᾶς, τῆς λώβας στερνοπαῖδι.
Τὸν ἔβοσκε βαθὺ χτικιὸ, τοῦ 'θέριζε τὰ σπλάχνα
ἔχθρα κρυφὴ, παντοτεινὴ, γιὰ τ' ἄνθη, γιὰ τ' ἀστέρια,
γιὰ τοῦ παιδιοῦ τὴν εὐμορφιὰ, κ' ἔτρωγε μὲ τὸ 'μάτι
ὅ,τι τὸ χέρι τὸ σκληρὸ δὲν ἔφτανε νὰ φθείρῃ.
Ἔκλωθε τὴ σαπύλα του στρωμένος 'ς τὰ ξεσκλίδια,
ποῦ τῶφερνε πᾶσα φορὰ τὸ κλεψιμιὸ, ἡ κρεμάλα.
Ἀχώριστοί του σύντροφοι, σφυριὰ, τριχιαῖς, ἀμμῶνι,
στουρνάρια γιὰ τὸ γδάρσιμο, παληόκαρφα, ψαλίδαις,
μιὰ νυχτερίδα, ἕνας σκορπιὸς, μιὰ κίσσα, μιὰ χελώνα.
Κανένας δὲν ἐγνώριζε 'ς τὴ Λιβαδειὰ πῶς ἦρθε.
Τὸν εἶχε ῥίξει σύγνεφο; . . . τὸν εἶχανε ξεράσει
τὰ χώματα τοῦ ῥουπακιοῦ; . . . κανένας δὲν τὸ 'ξέρει.
Ὅταν τὴ νύχτα 'ς τὸν τροχὸ τὰ σύνεργα ἐπερνοῦσε
κὶ ἀνάδευε τὰ χέρια του κ' ἔτρεμε τὸ κεφάλι,
παρασαρκίδα ἀφύσικη μέσ' 'ς τὴν κοιλιὰ τοῦ δέντρου,
ἐφάνταζεν ἀπὸ μακρὰ ὅτι ἦτον θεριεμένο
χταπόδι 'ς τὴ θαλάμη του, ποῦ 'πρόσμενε κυνῆγι
κὶ ἀνήσυχο 'παράδερνε μὲ τοὺς ἁπλόκαμούς του.

Σ αὐτὸν τὸ λάκκο ἀπὸ βραδὺς θαμένος εἶν' ὁ Διάκος,
τ' ἀστροπελέκι τοῦ βουνοῦ σβυέται 'ς αὐτὸ τὸ μνῆμα.
Χαρούμενο, 'ς τ' ἁρπάγια του τὸν ἔχει τὸ σφαλάγγι
καὶ τοῦ βυζαίνει τὴν ψυχή. Ξεραῖς παλαμονίδαις
τοῦ στρόνει μέσα 'ς τὴ σπηλιὰ καὶ τόνε ρίχνει ἐπάνω·
μὲ δαγκανάρια, μὲ σχοινὶ τὰ χέρια ξεκλειδόνει
καὶ τὰ φορτόνει σίδερα, τοῦ δένει τὰ ποδάρια,
χαλκᾶ τοῦ σφίγγει 'ς τὸ λαιμό. Τὰ στήθια του πλακόνει
μ' ἕν' ἀγγωνάρι κοφτερό· τὰ σερπετὰ μαυλίζει,
καὶ τὰ τινάζει ἐπάνω του . . . ὕστερα διπλοπόδι
τὰ παραμόνευε ὁ φονιὰς μὴν ἀποκοιμηθοῦνε
κὶ ἀφήσουν ἀτελείωτο τὸ νυχτοκάματό τους.

. . . . . .

Μὴν εἶσαι, Διάκε, ἀχόρταγος. Κύτταξ' ἐκεῖ ποιὸς ἄλλος
μὲ τὸ κορμὶ τὰ θέμελα θὲ νὰ στοιχειώσῃ τώρα.
Θανάσῃ μου! γονάτισε . . . κρεμοῦν τὸν Πατριάρχη.
Ἐγονατίσανε βουβοὶ κ' εὐθὺς 'ς τὴν ἔρμη χώρα
ἔβρεξε φῶς ἀπὸ 'ψηλὰ καὶ τήνε πλημμυρίζει·
καὶ κόσμον εἴδανε πολὺν σιμὰ 'ς τὸ περιγιάλι
νὰ μερμηγκιάζῃ ἀνύσηχος, καὶ μέσ' ἀπῶνα ξύλο,
ὁποῦ εἶχε ἀράξει βιαστικὰ, τὸ Γέρο νὰ προβάλῃ
μὲ τ' ἀπανωκαλύμμαυκο, μὲ τὸ ραβδὶ 'ς τὸ χέρι.
Τὰ βάσανά του, ἡ ἀγρυπνιαῖς, τὰ χρόνια του, ἡ νήστειαις,
τὸ φοβερὸ τὸ μυστικὸ, ποῦ ἐκράτει κλειδωμένο
βαθειὰ 'ς τὰ φυλλοκάρδια του, τὸν εἶχανε συντρίψει
κ' εἶναι τὸ πάτημά του ἀργό. Φονιάδες λυσσασμένοι
τὸν ἔσπροχναν νὰ περπατῇ καὶ τὰ γεράματά του
περιγελούσανε σκληρά: « Τὴ λαγουδιά σου χτύπα . . .
« ἐμπρός! κ' οἱ λύκοι, ποιστικὲ, θὰ φᾶν τὰ πρόβατά σου. »
Τὸν ἔσυραν σὲ μιὰ ἀδειά . . . πέφτει 'ς τὴ γῆ ... σταυρόνει
τὰ χέρια νὰ τὸν κόψουνε ... « Ἐμπρός! ... ἐμπρὸς, Δεσπότη!
« δὲν ἔχεις σβέρκο γιὰ σπαθί ... ἀκέρηος θὰ πεθάνῃς. »
Μουγκρίζει ὁ ἀνεμοστρόβιλος. Σφιχτὰ τὸν ἀγκαλιάζουν

καὶ τόνε διώχνουν παρεμπρός: « Μόχτα, Δεσπότη, μόχτα!
« καὶ 'ς τὸ Πατριαρχεῖό σου θαύρῃς νὰ ξαποστάσῃς. »
Κὶ ἀνεμοδέρνει τἀλαφρὸ, τὸ μαραμμένο φύλλο.
Ἀφοῦ τὸν ἔφεραν ἐκεῖ κὶ ἀφοῦ τὸν 'παραδώκαν,
ἐβουβαθήκανε μὲ μιᾶς· ἕνας 'ς τὸν ἄλλο ἐπάνω
λαχομανοῦν, ἀφρίζουνε ... 'Σ τὴ μεσινὴ τὴ θύρα
σὲ 'λίγο τρίζει τὸ σχοινί ... ἀλαλαγμὸς, κατάραις! ...
σπαράζει τ' ἄγιο λείψανο .... Τ' ἀχόρταγα τὰ ὄρνεια
ὁλόγυρά του σφίγγονται ... τοῦ 'ξέσχιζαν τὰ ῥάσα ...
Ξεγύμνωσαν τὰ στήθια του κ' ἐφάνηκε 'ς τὸν ἥλιο
ἀπόκρυφη λαβωματιά ... πλευρόνουν τὴν κρεμάλα
γρηαῖς ἀρκουδογύφτισσαις καὶ μὲ τὰ δοκανίκια
τοῦ δέρνουνε τὸ πρόσωπο ... 'Πλακῶσαν κ' οἱ Ἑβραῖοι
καὶ 'ξεκρεμάσαν τὸ νεκρό... ἁρπάζουν τὴν τριχιά του,
δαιμονισμένοι τρέχουνε ... ὀπίσωθε ἀλυχτοῦσαν
χιλιάδες σκύλοι νηστικοί ... Ἐφτάσαν 'ς τ' ἀκρογιάλι ...
'ς τοῦ Πατριάρχη τὸ λαιμὸ δένουν σφικτὰ μιὰ πέτρα
καὶ μ' ἕνα ῥυάσιμο βραχνὸ, ποῦ τ' ἄκουσαν οἱ τάφοι
καὶ τὰ παιδιὰ μέσ' 'ς τὴν κοιλιὰ, 'ς τὰ χέρια τόνε πέρνουν
καὶ τὸν πετοῦν 'ς τὴν θάλασσα ... Νυχτόνει... ὁ πεθαμένος
προβαίνει 'ς τὴν ἀστροφεγγιὰ ... Σιωπηλὰ τ' ἀγέρι
φυσᾷ μέσ' 'ς τ' ἄσπρα του μαλλιὰ... τὸ λείψανο ἁρμενίζει...
τ' ἀκολουθοῦν τὰ κύματα ... Ἡ νεκροσυνοδία
'ς ἕνα καράβι σταματᾷ ... Τοῦ μάρτυρα τὰ πόδια
χτυποῦν τὴ πρύμμη μιὰ φορὰ ... χτυποῦν πάλαι τὴν πλώρη...
Ἐτρίξανε ἡ ξυλοδεσαῖς ... ξυπνοῦν, τὸν ἀνεβάζουν ...
Ἐμπρός του γονατίζουνε ... Ὁ πρωτοσύγκελλός του
τόνε γνωρίζει, τοῦ φιλεῖ τὸ μέτωπο, τὰ χέρια ...
Σηκόνουνε τὸ σίδερο ... Μὲ τὰ πανιὰ ἁπλωμένα
σχίζει τὴν ἄβυσσο ὁ νεκρὸς 'ς τὸ ξυλοκρέββατό του ...

XV.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Σ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ.

—

ΕΞ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ « Ο ΚΛΕΙΝΙΑΣ. »

Εἰς οἶκον πλούσιον, ἐντὸς πολυτελοῦς θαλάμου
νέοι καλοὶ τῶν Ἀθηνῶν φαιδροὺς τελοῦσι πότους·
ἀστράπτ' εἰς κύπελα χρυσᾶ οἶνος γλυκὺς τῆς Σάμου,
κ' οἱ δαιτυμόνες κάθηνται εἰς κλίνας ἀνθοστρώτους.
Εὐθύμους πάντας καθιστᾷ καὶ λάλους ἡ φιάλη,
καὶ τῶν ὡραίων γυναικῶν τὰ προκαλοῦντα κάλλη.

Ὑπὲρ τὰς ἄλλας ἡ Λαὶς ἁπάσας διαπρέπει.
Ἁπλοῦτ' ἐπὶ τὸ σῶμά της Φοινικουργὴς πορφύρα,
διάδημα τὴν κόμην της ἐξ ἀδαμάντων σκέπει,
καὶ φέρει δέσμην ἐκλεκτῶν ἀνθέων εἰς τὴν χεῖρα.
Ἀλλ' ἡ πορφύρα ὠχριᾷ ἐμπρὸς τῶν παρειῶν της,
καὶ σβύνει τοὺς ἀδάμαντας τὸ πῦρ τῶν ὀφθαλμῶν της.

Ἐκ δεξιῶν της κάθηται ὁ ποιητὴς Κλεινίας,
ὅστις τοὺς φίλους ἑστιᾷ διὰ τὴν ἑορτήν του.
Ῥεμβάζει μόνος μεταξὺ τοσαύτης εὐθυμίας.
Ἂν ῥίψῃς βλέμμα πάρεργον εἰς τὴν ὠχρὰν μορφήν του,
δὲν βλέπεις κάλλος ἐκθαμβοῦν, ἀλλ' ὡς τὸν ἀτενίσῃς,
ἀμέσως διαφαίνεται προνομοιοῦχος φύσις.

Κόμη μακρὰ καὶ μελανὴ ἀτάκτως περιβάλλει
τὸ μέτωπόν του τὸ εὐρύ, κυρτούμενον ἠρέμα·
Δὲν ἔχει καλλιβλέφαρον τὸν ὀφθαλμόν, ὡς ἄλλοι,
πλὴν κλίνει πᾶς τὸ βλέμμα του, ὅταν ὑψοῖ τὸ βλέμμα·
δὲν ἔχει χείλη ῥόδινα, ἀλλ' ὅταν σοὶ ὁμίλει,
προσεῖχες εἰς τοὺς λόγους του, καὶ ὄχι εἰς τὰ χείλη.

—« Πρὸς τί ὁ τόσος ῥεμβασμός; » τὸν ἐρωτᾷ ὁ Φίλων,
φαιδρὸς καὶ κοῦρος ποιητής, ἀλλ' ἀγαθὸς συμπότης.
« Σὺ μόνος νήφεις μεταξὺ τῶν μεθυόντων φίλων,
« καὶ μόνος μένεις ἄφωνος· καλὸς οἰκοδεσπότης!
« Μελαγχολίαν ἀρά γε, Κλεινία, τί σοι φέρει; . . .
« Μαντεύετε τὰ αἴτια τῆς λύπης του, ἑταῖροι; »

—« Ἡ τελετὴ προσήγγισεν ἡ τῶν Διονυσίων,
« καὶ ἴσως δρᾶμα τραγικὸν νὰ πλάσῃ ἀσχολεῖται. »
—« Εἶναι εἰς χρέη πλούσιος καὶ πένης εἰς χρυσίον. »
—« Ἐζημιώθ' εἰς τοὺς πεσσούς, καὶ δι' αὐτὸ λυπεῖται. »
—« Ἢ τὸν δρομέα ἵππον του ἀναπολεῖ ῥεμβάζων,
« ὅστις χθὲς ἔπεσε νεκρὸς, τὸ τέρμα πλησιάζων. »

Τὰ σκώμματά των ἤκουεν ἡσύχως ὁ Κλεινίας,
κ' ἐνίοτε διέστελλε τὰ κάτωχρά του χείλη
μειδίαμα εἰρωνικὸν, ἀνάπλεων πικρίας,
ὅπερ εἰς μάτην ἤθελε συχνὰ νὰ καταστείλῃ.
Μὲ λύπην ξένος ἔβλεπεν εἰς πάντας ὅτι ἦτο,
καὶ μειδιῶν ἐνόμιζεν ὅτι ἐξεδικεῖτο.

Κατάρατοι, κατάρατοι ὅσ' εἰς τὴν γῆν ζητοῦσιν!
ἐνδάλματα καὶ ὄνειρα ἐπιδιώκουν μόνον.
Αἰσθάνονται ὅτι ἔχουσι πτερὰ, πλὴν λησμονοῦσιν
ὅτι ὑπάρχει καὶ κλωβὸς τὰς πτέρυγας πληγόνων·
κ' ἐνῷ πλανῶνται νοερῶς εἰς χώρας αἰθερίας,
προσκρούουν ἀντιμέτωποι κατὰ τῆς κοινωνίας.

Ἀφοῦ ἐκόπασε μικρὸν ἡ λαίλαψ τῶν σκωμμάτων,
τὰ χείλη τέλος ἤνοιξε ῥεμβάζων ὁ Κλεινίας·
ἐπλήρου τὴν καρδίαν του πλημμύρα αἰσθημάτων,
κ' ἦτον ἀνάγκ' εἰς ῥιλικὰς νὰ ἐκχυθῇ καρδίας.
Ὅταν ἐντός μας ἡ χαρὰ ἢ λύπη ἐκχειλίσῃ,
λαλεῖ τις μὴ παρατηρῶν πρὸς τίνας θὰ λαλήσῃ.

—« Ἠξεύρετε ὅτι ἐνῷ ὑπνώττ' ἡ πόλις, μόνος
« πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν χωρῶ βραδέως νύκτα πᾶσαν,

« καὶ θλιβερῶς ἀναπολῶ ἐγγὺς τοῦ Παρθενῶνος
« τὴν δόξαν τῶν προγόνων μας, ταχέως ἀποπτᾶσαν.
« Πολλάκις διὰ τοῦ νοὸς ζῶν εἰς καιροὺς ὡραίους,
« ἐκεῖ συνδιαλέγομαι μετὰ τοῦ Περικλέους.

« Χθὲς ἦτο νὺξ ἀσέληνος ὁπόταν κατηρχόμην.
« Ἡ πόλις εἶχε βυθισθῇ εἰς σιωπὴν βαθεῖαν,
« καὶ διὰ μέσου τῶν ὁδῶν ἀσκόπως ἐπλανώμην.
« Ἐξαίφνης ἤχησε φωνὴ εἰς γείτονα οἰκίαν,
« σειρῆνος ἅτμα ψάλλουσα εἰς μίαν τῶν θυρίδων.
« Περίεργος ἐβύθισα τὸ βλέμμα μου καὶ εἶδον.

« Ἦτο μικρὸς ὁ θάλαμος· λυχνία μία μόνη
« τὸ φῶς της ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐσκόρπιζεν ἐκείνης,
« κ' ἐμπρὸς εἰς ξύλινον σταυρὸν μὲ κεκλιμένον γόνυ
« ἔψαλλε κόρη, φέρουσα τὸ ἔνδυμα τῆς κλίνης... »
—« Τώρα μαντεύω! ἀγαπᾷς Χριστιανήν! » ὁ Φίλων
ἀνέκραξε κ' ἐκάγχασεν ὁ ὅμιλος τῶν φίλων.

— « Πολὺ ἀπίθανος αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ μαντεία.
« Ἂν ἦσο, Φίλων, μετ' ἐμοῦ καὶ ἂν τὴν ἐθεώρεις,
« καὶ σοῦ θὰ συνετρίβετο βιαίως ἡ καρδία
« ἀπὸ τὸ θεῖον ὅραμα τῆς εὐχομένης κόρης.
« Ποτὲ τοιαύτην καλλονὴν ἐπὶ τῆς γῆς δὲν εἶδα!
« καὶ ὅμως εἶδα, φίλοι μου, τοσάκις τὴν Λαΐδα. »

Ὁ ἔπαινος δὲν ἔθελξε μεγάλως τὴν ἑταίραν,
καὶ ἀπεκρίθη πάρυτα, θυμοῦ κρυφίου πλήρης:

« Συγκρίνετ' εὐκολώτερα ἡ νὺξ μὲ τὴν ἡμέραν,
« παρὰ ἡ λάτρις τοῦ Χριστοῦ κ' ἡ λάτρις τῆς Κυθήρης!
« Αὐτή σου ἡ παραβολὴ ἐπιτυχὴς δὲν ἦτον,
« καὶ ἀτιμάζει ποιητὴν ὡς σὲ, καλέ μου γεῖτον. »

— « Ποίαν τῶν δύο ἆρά γε ἠδίκησα συγκρίνων; »
εἶπ' ὁ Κλεινίας, κ' ἤρχισε νὰ δικηγῇ' ἐκ νέου.

« Ἤκου' ἀκίνητος, πνοὴ νὰ φύγῃ μὴ ἀφίνων'
« οἱ φθόγγοι ἔῤῥεον ἄγνοι ἐκ στόματος ὡραίου,

« καὶ πρὶν ὑπνώσῃ τὸν Θεὸν αὐτῆς ἐπεκαλεῖτο·
« τὸ ᾆσμα τὸ μελῳδικὸν ἡ προσευχή της ἦτο.
« Ἦσαν παράθοξοι πολὺ τῆς προσευχῆς οἱ λόγοι.
« Μητέρα, φίλους, συγγενεῖς καὶ πάντα προσφιλῆ της,
« ἀλλὰ πρὸ πάντων τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ ψυχῆς ηὐλόγει,
« κ' ἦτο γαλήνη, ἔκστασις, ἀγάπ' ἡ προσευχή της.
« τὸ ᾆσμα ἔλῃγεν, ἐγὼ δ' ἱστάμην ἀναμένων
« μὴ ἀναφέρῃ σύζυγον, μνηστῆρα, ἐρωμένον.
« Κανένα δὲν ἀνέφερε, καὶ ἀναπνεύσας τέλος
« ἔρυγα, ῥίψας ὕστατον ἐπὶ τῆς κόρης βλέμμα.
« Ἀντήχει ἔτι ἐν ἐμοὶ τῆς προσευχῆς τὸ μέλος,
« καὶ ἄκων ἐψιθύριζα τὰς λέξεις του ῥέμα·
« ὁπόταν δ' ὕπνος ἔκλεισε βαρὺς τὰ βλέφαρά μου,
« τὴν κόρην εἶδα ψάλλουσαν καὶ εἰς τὰ ὄνειρά μου . . . »

Ο ΜΕΓΑΣ ΕΠΑΙΤΗΣ.

Ἄνεμος πνέει ψυχρὸς χειμῶνος,
καὶ ἤδη στρῶμα παχὺ χιόνος
τὴν γῆν καλύπτει·
εἶναι κλεισμένη πᾶσα οἰκία
εἰς τὸ χωρίον, καὶ ἡ ἑστία
σπινθῆρας ῥίπτει.

Ἐπαίτης ἵσταται εἰς πρὸ θύρας,
κ' ἐξ ἡμιθραύστου ἐκχέει λύρας
ᾠδὰς γλυκείας.
Οἱ ὀφθαλμοί του εἶν' ἐσβεσμένοι,
καὶ ὅμως ἔτι ἐντός των μένει
πῦρ εὐφυΐας.

« Ἀνοίξατέ μου, ἀνοίξατέ μου!
« αἱ χεῖρες ἤδη αἱ γηραιαί μου
« παγόνουν, φίλοι!

« Σχεδὸν ἐξέλειπεν ἡ ψυχή μου,
« καὶ παγωμένη φεύγ' ἡ πνοή μου
« ἀπὸ τὰ χείλη.
« Ἄσυλον δότε μου στιγμαῖον,
« καὶ θὰ σᾶς εἴπω ᾆσμα ὡραῖον.
« Στέγασμα μόνον
« μ' ἀρκεῖ καὶ ἄρτου μικρὸν ψιχίον,
« ἀφοῦ διάγω πεινῶν τὸν βίον
« καὶ ζῶ παγόνων.
« Ναί! θὰ σᾶς ψάλλω ᾆσμα ὡραῖον,
« ἔργ' ἀθανάτων καὶ ἡμιθέων,
« ἢ καὶ ἀνθρώπων·
« ἔπη θὰ εἴπω μαχῶν ὀργίλα,
« θὰ περιγράψω ἤθη ποικίλα
« ποικίλων τόπων.
« Θ' ἀπαριθμήσω στρατὸν ἡρώων,
« ἁπανταχόθεν δραμόντ' ἀθρόον
« πρὸς τὸν ἀγῶνα,
« ὅπου ὑπῆρξε ποτὲ ἡ Τροία,
« καὶ ὅπου σήμερον τὰ θηρία
« πλανῶνται μόνα.
« Θὰ περιγράψω τοῦ Ἀχιλλέως
« τὰς πράξεις, ὅσα, θνητὸς καὶ νέος,
« ἔπραξε θεῖα·
« πῶς ἠγωνίσθη ὡς οὐδεὶς ἄλλος
« εἰς τὸν ἀγῶνα, εἰς ὃν τὸ κάλλος
« ὑπῆρξ' αἰτία.
« Πῶς τῆς Ἰθάκης ὁ ἄναξ γέρων,
« πρὸς μακρὰς χώρας τὸ βῆμα φέρων,
« ἀπεπλανήθη·
« ἐκεῖ δὲ πόσας ἤκουσε γλώσσας,
« κ' ἐθνῶν σωρείας εἶδεν ὁπόσας
κ' ἔμαθεν ἤθη·

« Ἀλλὰ ἡ θύελλα ἐπαυξάνει,
« καὶ νὰ μὲ σώσῃ οὐδεὶς ἐφάντ.
« Οἱ ἐνοικοῦντες,
« θερμοὶ, παγόνοντα λησμονοῦσι
« καὶ τὸν ἐπαίτην περιφρονοῦσι,
« αὐτοὶ πλουτοῦντες.
« Στενάζων ἔξωθεν καὶ δακρύων,
« ἀκούω τ' ἄσματα τῶν ὀργίων
« νὰ ἀντηχῶσι·
« ἐγὼ μαραίνομ', ἐκεῖνοι θάλλουν,
« θρήνους ἐκχύνω, ἐκεῖνοι ψάλλουν,
θνήσκω, καὶ ζῶσι·
« Ἀνοίξατέ μου! τυφλὸς καὶ γέρων,
« βῆμα κλονούμενον περιφέρων
« τοσοῦτον χρόνον,
« παντοῦ εὑρίσκω σκληρὰς καρδίας,
« παντοῦ βασάνους καὶ κακουχίας,
« παντοῦ τὸν πόνον.
« Πλανῶμαι, πάντοτε συναθροίζων
« γνώσεις καὶ ἅμα διασκορπίζων
« τὰ ἄσματά μου·
« ἀλλ' οὐδ' ἡ μνήμη μου κἂν θὰ ζήσῃ,
« κ' ἡ πλάξ τοῦ τάφου μου θὰ ἐγκλείσῃ
« καὶ τ' ὄνομά μου.
« Ἐν μέσῳ τόσων δεινῶν καὶ πόνων
« μὲ παρηγόρουν ἐλπίδες μόνον
« ἀθανασίας.
« Γενεὰς ἄλλας δικαιοτέρας
« ἤλπισα μάτην· ἰδοὺ τὸ πέρας
« ζωῆς ἀθλίας.
« Ἡ ὥρα ἔφθασε τοῦ θανάτου,
« ἐνῷ εἰς ὄνειρα ἀθανάτου
« ἔπλεον κλέους,

« καὶ μόλις σύρων ἀσθενὲς σῶμα,
« ἤλπιζον, ἄφρων ἐγώ! ἀκόμα
« καιροὺς ὡραίους. . . . »
Ἀλλ᾽ αἴφνης ἔπαυσεν ἡ ᾠδή του,
κ᾽ ἡ λύρα ἔπεσε, τοῦ πρεσβύτου
κτῆμα ἀρχαῖον·
ὁ τελευταῖος δὲ ταύτης στόνος
μὲ τὴν ἐσχάτην πνοήν του μόνος
ἐμίχθη κλαίων.

Καὶ μὲ χιόνος τὸ πρωΐ στρῶμα
ποιμήν τις εὗρε γέροντος πτῶμα
κεκαλυμμένον.
Ἐκράτει ἔτι παρὰ τὴν χεῖρα
λύραν, κ᾽ εἰς ταύτην «Ὁμήρου λύρα»
ἦτο γραμμένον.

—

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΝΑΡΗΝ.

Ὡς λείψανον, εἰσέτι ζῶν, μεμακρυσμένων χρόνων,
ὡς τιμῆμα ἔργου εὐκλεοῦς τῶν εὐκλεῶν προγόνων,
μὲ λύπην τὴν σμικρότητα τῆς νῦν Ἑλλάδος καθορῶν,
οὕτω καὶ σὺ παρίστασαι ἐν μέσῳ μας, Κανάρη,
μνημεῖον μέγα γενεᾶς, ἥτις σχεδὸν ἐφθάρη,
ἥρως ἡρωϊκῶν καιρῶν.

Νήπιον ἔτι ἤκουον, ἑκάστοτε ἀλλοῖον,
ἀπὸ τὰ χείλη τῶν τροφῶν τὸν σύγχρονόν σου βίον,
ὡς βίον ἥρωός τινος ἢ ἡμιθέου παλαιοῦ·
μ᾽ ἔλεγον: « ναύτης τῶν Ψαρῶν εἷς μόνος μὲ ἓν πλοῖον
« σωρείας ἀπετέφρωσε τρικρότων γιγαντείων! »
κ᾽ ἴσος μ᾽ ἐφαίνεσο θεοῦ.

Ἀνέγνων νέος ἔπειτα μὲ ἔκπληξιν παιδίου
τὰς πράξεις τοῦ γονίμου σου καὶ εὐγενοῦς σταδίου.
Σὲ ἠκολούθησα παντοῦ τὰ βήματά σου εὐλογῶν,

ὁπότε περιέτρεχες τοῦ πόντου τὰς ἐκτάσεις,
καὶ τρίκροτα μὲ λέμβον σὺ, ὁ δαίμων τῆς θαλάσσης,
ἔκαμνες θύματα φλογῶν.
Τὸ ὄνομά σου πανταχοῦ ἀπέστελλεν ἡ φήμη·
ἡ οἰκουμένη ἄφωνος ἀνέμενεν, ἑτοίμη
πάντα σου νέον θρίαμβον νὰ χαιρετίσῃ μὲ χαράν.
Ὡς ἀετὸς, καταπεσὼν ἐκ κορυφῶν ὑψίστων,
ἐν μέσῳ στόλων ἔπιπτες ἐξαίφνης πολυίστων,
ἐκλέγων πλοῖον ὡς βοράν.
Ὅτε εἰς νύκτα ζοφερὰν ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων
ἀντήχουν αἴφνης γοεροὶ ὀλολυγμοὶ θυμάτων
κ' ἔβλεπον λάμψιν ἀστραπῆς κ' ἤκουον κρότον κεραυνῶν,
ἔλεγον, τρίκροτον κανὲν θὰ καίῃ ὁ Κανάρης . . ,
κ' ἡ θάλασσα κατέπινεν ὅπλα, ἱστοὺς, κιδάρεις,
Πασσάδων πτώματα κλεινῶν.
Πασσάδων, οὓς ἀπέστελλες, ἐμπλέους ἔτι μύρων,
ἀπὸ τὴν κλίνην τῆς τρυφῆς, ἀπ' εὐτυχῶν ὀνείρων,
εἰς ἄλλον κόσμον τρέμοντες νὰ κοιμηθοῦν διὰ παντός·
οὓς ἐκ τῶν περιπτύξεων θερμοὺς τῶν χαρεμίων
τὸ κῦμα περιέπτυσσεν ἐρωτικῶς τὸ κρύον,
καὶ . . . τοὺς ἐβύθιζεν ἐντός.
Ὦ! ἄφες νὰ διηγηθῶ μὲ γλῶσσαν νεανίου
ἓν ἔνδοξον κατόρθωμα ἐνδοξωτάτου βίου·
ἐπίτρεψον εἰς ἄγνωστον καὶ δειλιῶντα ποιητὴν
ν' ἀνακαλέσῃ παρελθὸν λαμπρὸν, ἀκτινοβόλον,
ν' ἀναθερμάνῃ εἰς τὸ πῦρ τοῦ ἐμπρησμοῦ τῶν στόλων
τὸν γέροντα πυρπολητήν.
Μετὰ τῆς Χίου τὴν σφαγὴν ὁ στόλος τοῦ Σουλτάνου,
περιστεφθεὶς ὑπὸ αἰσχροῦ κ' αἱματηροῦ στεφάνου,
ἐκπλέει, πῦρ καὶ σίδηρον νὰ φέρῃ ἀλλαχοῦ ποθῶν.
Τὴν νύκτα ταύτην ἑορτὴν ὁ Καραλῆς τοῖς δίδει,
σφαγῶν τοσούτων λάφυρα ἀπολαμβάνων ἤδη
πλησίον δούλων εὐπειθῶν.

Ἀντανακλῶνται τὰ πυρὰ τοῦ στόλου εἰς τὸν πόντον,
καὶ μεταξὺ τόσων σκαφῶν, τὸ κῦμα βαρυνόντων,
ὁρᾶται ἀπαστράπτουσα ὑπὸ φανῶν ἡ ναυαρχίς.
Ἀπὸ τὰ ἄσματ' ἀντηχεῖ εὐθύμως τῶν ὀργίων,
μὲ τρόπαιον αἱματηρὸν κοσμεῖται τὸ ἱστίον,
ὡς σῆμα τουρκικῆς ἀρχῆς.
Ἡ χείρ των εἶναι μ' αἵματα ἀκόμη βεβαμμένη,
ὑπηρετοῦν τὰ ὄργια τῆς Χίου αἱ παρθένοι,
τῶν συγγενῶν των κλαίουσαι τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν σφαγήν·
μὲ πόθον ἐνθυμούμεναι τὰς τέρψεις τὰς ποικίλας,
τὰ ἄσματα καὶ τοὺς χορούς καὶ τὰς ἀθώας φίλας,
καὶ τῆς πατρίδος των τὴν γῆν.
Ἐνῷ πλὴν παραδίδονται εἰς τὴν τρυφὴν κ' εἰς οἶνον,
ὁ Πλάστης ἄνω ἀγρυπνεῖ κ' ἡ λύσσα τῶν Ἑλλήνων.
Μικρὰ προσπλέει ἄκατος μὲ ῥόθον κώπης ἐλαφρὸν,
καὶ ἡ αἰφνήδιος φωνὴ: « ὁ ἄπιστος μᾶς καίει! »
ἑλκύει πᾶσάν των ἰσχὺν, κανεὶς των δὲν παλαίει
πρὸς θάνατον ὀδυνηρόν.
Τὸν Καραλῆν ἐξήγειρεν ὁ θόρυβος τοῦ πότου,
καὶ εἶδε τὴν πυρπόλησιν φρυάσσων τοῦ τρικρότου,
καὶ πληγωμένος προσπαθεῖ νὰ διαφύγ' εἰς τὴν ἀκτήν·
ἀλλὰ τὸν ἀπωθεῖ ἡ γῆ, ἣν ἔβαψε μὲ αἷμα,
καὶ βλέπει μόνον κύματα τὸ ἔσχατόν του βλέμμα
καὶ οὐρανὸν ἐκδικητήν.
Δισχίλιοι ἐπνίγησαν! ἐξεδικήθης, Χίος!
μὲ Τούρκων αἷμα βάφεται τὸ χῶμά σου ὁμοίως,
καὶ παραφέρ' ἡ θάλασσα θύματα ἅμα καὶ φονεῖς,
καὶ αὕτη ἡ ἐκδίκησις τῶν ἀδελφῶν Ἑλλήνων
πραΰνει τὸν σπαρακτικὸν τῶν ἐπιζώντων θρῆνον,
παρηγορεῖ τοὺς συγγενεῖς.
Σὺ δ' ἀφελῶς κατέπλευσας εἰς τὴν μικράν σου νῆσον,
σημαίαν ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ θριάμβου ἀνελίσσων·
οἱ κάτοικοι προσέδραμον νὰ σὲ δεχθῶσι νικητήν.

Κρείττον' αὐτῶν ἐκήρυττον οἱ γέροντες σὲ νέον,
κ' εἰς τοὺς υἱοὺς ἐδείκνυον αἱ χεῖρες τῶν γονέων
τὴν μοῖράν σου τὴν φθονητήν.
Ἀλλ' ὄχι! τοὺς θριάμβους σου δὲν περιγράφω ὅλους,
οὐδ' ἀριθμῶ τοὺς ὑπὸ σοῦ πυρποληθέντας στόλους.
Πάντα σου πλοῦν ἐπλήρωσε μὲ τρίκροτόν του ὁ ἐχθρός·
ἡ χεὶρ σου ἐγνωρίζετο ἐκ τῆς ἐπιτυχίας,
καὶ εἰς τοὺς Τούρκους πάντοτε ἐν μέσῳ ἀπαισίας
φλογὸς ἐφάνης φοβερός.
Καὶ τώρα . . . τώρα ἴστασαι μακρὰν παθῶν, κομμάτων,
τὸν θησαυρὸν τῆς δόξης σου ἀμόλυντον φυλάττων,
διότι ἡ καρδία σου ζυγὸν ἐπίχρυσον μισεῖ·
καὶ μόνον ὅταν ἡ πατρὶς κλονεῖται ὑπὸ δίνης,
γέρον μὲ πνεῦμα θαλερόν, τὴν χεῖρά σου ἐκτείνεις
καὶ τὴν στηρίζεις μόνος σύ.
Λαμβάνεις τὸ πηδάλιον τοῦ κράτους εἰς τὰς χεῖρας,
καί, ἅμα τὴν πατρίδα σου ἐκ τῶν σκοπέλων σύρας,
εἰς βίον ἐπανέρχεσαι, Κανάρη, ἰδιωτικόν.
ὡς οἱ δικτάτορές ποτε ἐκεῖνοι τῶν Ῥωμαίων,
καὶ ζῇς μὲ τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἔργων τῶν ἀρχαίων
καὶ τῶν ἐνδόξων σου νικῶν.
Πένεσαι, λέγουν, σήμερον· τί θέλεις τὸ χρυσίον
καὶ τὰς πολυτελεῖς στολὰς καὶ ναυαρχίας πλοῖον,
σὺ, ὅστις παίζων ἔκαιες οὐρανομήκεις ναῦς ποτέ;
Ἡ Ἀριάδνη εὐτελὴς δὲν σὲ χωρεῖ κορβέτα·
ὦ! μὴ εἰσέλθῃς εἰς κλωβὸν τόσον μικρόν, καὶ πέτα
ἐπάνωθέν μας, ἀετέ.
Μεῖνε μαζή μας ἥσυχος· ὁ ἄρτος ἂν σὲ λείψῃ,
πρότεινε δίσκον, κ' εἰς αὐτὸν τὸν δίσκον σου θὰ ῥίψῃ
τὴν σπάθην του ὁ γηραιὸς ἀγωνιστής μας μὲ χαρὰν,
ἡ χήρα τὸ δακτύλιον τοῦ ἥρωος ἀνδρός της,
ἡ νεανὶς τοὺς κόσμους της, τὸν ὀβολὸν του ὅστις
ἔχει καρδίαν ζωηράν.

Δὲν ἀντηχεῖ ἡ δόξα σου ὅπως τὸ αἴσχος ἄλλων,
καὶ δὲν κλονοῦν τὸν οἶκόν σου οἱ δίφροι τῶν μεγάλων,
ἀλλ' εἰς τὸ σέβας τέρπεται ὁ ὄντως ἔξοχός σου νοῦς
παντὸς, ὅστις ἀνέγνωσε τὴν ἱστορίαν πάλλων,
παντὸς ἐνθέρμου ἐραστοῦ τῶν ἔργων τῶν ἐξάλλων,
παντὸς ἀνθρώπου εὐγενοῦς.

—

ΩΔΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ Γ'.

Εἰς θυελλώδεις ἐποχὰς ἐφάνης εἰς τοὺς Γάλλους,
Μονάρχα! καὶ κατέπαυσας τοὺς ἐμφυλίους σάλους,
καὶ τῆς Γαλλίας ἔλαβες τὰ σκῆπτρα εἰς τὴν χεῖρά σου·
τὸ ἔθνος σου ἐνθουσιῶν σοὶ ἔδωκε τὸ στέμμα,
κ' εἰς τοῦ ἐνδόξου σου λαοῦ οὐδέποτε τὸ αἷμα
ἐβάφη ἡ πορφύρα σου.

Ἐφρόνεις ὅτι πρόωρος ἦν ἡ ἐλευθερία,
καὶ ἀντ' αὐτῆς δοὺς ἄφθονον τὴν δόξαν τῇ Γαλλίᾳ,
δούλην κατέστησας αὐτὴν, πλὴν δούλην ἄρχουσαν τῆς γῆς.
Κύπτει μὲν αὕτη ὑπὸ σὲ, πλὴν ὑπ' αὐτὴν τὰ κράτη
ἐκ σοῦ λαμβάνει προσταγὰς, πλὴν ὅ,τι θέλει πράττει
μ' ἓν μόνον νεῦμα προσταγῆς.

Ἀνέβης ἄνευ βοηθοῦ τοῦ θρόνου τὴν βαθμίδα,
ἀλλ' εἶχες ὡς ἐφόδιον λαμπρὸν διπλῆν αἰγίδα,
τὸν νοῦν σου τὸν θεσπέσιον, τὸ ὄνομά σου τὸ κλεινόν·
σὺ μόνος κατενίκησας τῶν φατριῶν τὰ πλήθη,
κ' ἡ Αὐτοκρατορία σου παντοῦ ἐχαιρετήθη
μὲ χειροκρότημα κοινόν.

Τοῦ θείου σου ἀντάξιος ἐφάνης κληρονόμος,
κατέχων ἴσας ἀρετὰς, διαφερούσας ὅμως·
σὺ ἐν εἰρήνῃ μέγιστος, εἰς μάχας μέγιστος αὐτός.
Τὸ ξίφος σου οὐδέποτε τῆς θήκης ἀνασύρεις,
ἐκτὸς ἂν ἔθνος εὐγενῶς ποθῇς νὰ ἀνεγείρῃς
ἀδύνατον, σὺ δυνατός.

Τυράννων στήριγμα ποτὲ δὲν ἔκαμες τὸν θρόνον·
πάντοτ' ὑπῆρξας βοηθὸς τῶν εὐγενῶν ἀγώνων,
τὴν ἐλευθέραν θέλησιν παντὸς λαοῦ ποδηγετῶν,
διδάσκων εἰς τοὺς βασιλεῖς τὸ μέγα των καθήκων,
γινόμενος ἐκδικητὴς τῶν ἔργων τῶν ἀδίκων
καὶ δόξαν ἔνδοξον ζητῶν.

Πρὸ μικροῦ ἔτι εὐγενῆ ἐπέρανες ἀγῶνα,
πρὸ μικροῦ ἔτι ἔδρεψας εὐώδη δάφνης κλῶνα.
Βαρβάρως τυραννούμενον λαὸν ἀπελευθέρωσας,
ἀπὸ ζυγὸν ἐλύτρωσας βαρὺν τὴν Ἰταλίαν,
κ' εἰς χώραν φιλελεύθερον σεπτὴν ἐλευθερίαν
ἐκ νέου καθιέρωσας.

Τὰς πτέρυγάς των ἤνοιξαν οἱ ἀετοί σου μόλις,
καὶ ἤδη φεύγουν οἱ ἐχθροὶ κ' ἐλευθεροῦντ' αἱ πόλεις.
Ἡ Ἰταλία ἅπασα τρέχει πρὸς σὲ ὡς ἀρχηγὸν,
τὸ μήνυμα χαρμόσυνον ἡ Σαρδηνί' ἀγγέλλει,
καὶ ὁ Τοσκάνος Ἰταλὸς ν' ἀποκαλεῖται θέλει,
κ' ἡ Ῥώμη δάκνει τὸν ζυγόν.

Τοῦ θείου σου ἀκολουθῶν τὰς εὐκλεεῖς πορείας,
τὸ στέμμα τὸ σιδήρεον φορεῖς τῆς Λομβαρδίας·
πλὴν τὸ ἐκράτησεν αὐτὸς, κ' εἰς ἄλλον τὸ χαρίζεις σύ.
Ἔθνος κατέκτησεν αὐτὸς, σὺ ἔθνος διαπλάττεις . . .
αὐτὸς ἐκλήθη πορθητὴς λαῶν, καὶ σὺ προστάτης·
Ὦ! κρείττων μοῖρα εἶν' ἡ σή!

Ἀλλὰ δὲν ἐτελείωσαν οἱ εὐγενεῖς σου κόποι·
τὴν ἀρρωγήν σου κ' ἕτεροι ἐλπίζουν ἔτι τόποι,
τὸ στάδιον εὐρύχωρον παρέχει ἡ Ἀνατολή.
Ὑπάρχουν ἔτι τύραννοι καὶ θύματα μυρία,
μοναρχα λαοφρούρητε! καθὼς ἡ Ἰταλία
καὶ ἡ Ἑλλὰς σὲ προσκαλεῖ.

Ἐδῶ εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὁ πρῶτος Ναπολέων
τὴν δόξαν ἀνεζήτησε, πλήρης σκοπῶν γενναίων,

καὶ πᾶταν τὴν ἐνέπλησε μὲ τ' ὄνομά του τὸ κλεινόν·
αἱ Πυραμίδες μάρτυρες ὑπῆρξαν τῶν νικῶν του,
τὸν Παρθενῶνα ἄφησεν εἰς σὲ διάδοχόν του . . .
μὴ δὲν σ' ἀρκεῖ ὁ Παρθενών;

Ὑπὸ ζυγὸν στενάζουσι τοσαῦτα ἤδη ἔτη
πολλὰ ἑκατομμύρια χριστιανῶν εἰσέτι,
καὶ τὰ δεινά των ἄπασαν τὴν οἰκουμένην συγκινοῦν·
Ἐλθὲ κ' ἐνταῦθα, σύντριψον καὶ τούτων τὰς ἁλύσεις,
κ' ἐλευθερῶν τοὺς Ἕλληνας, μονάρχα! θὰ συστήσῃς
ἔθνος εἰς σὲ εὐγνωμονοῦν.

Εἰσέτι ἀποστάζουσα ἀπ' εὐγενῆ ἱδρῶτα
ἡ κεφαλή σου θὰ στερθῇ μὲ δάφνας τοῦ Εὐρώτα,
καὶ ἄσμα αἱ παρθένοι μας εἰς σὲ θὰ μέλψωσι γλυκύ·
ἁπάσας τὰς Ἑλληνικὰς ψυχὰς θὰ ἔχῃς φίλας,
διότι, ἄναξ, πάντοτε περὶ τὰς Θερμοπύλας
γενναῖον ἔθνος κατοικεῖ.

Εἰς Ἕλλην ταῦτα προσφωνεῖ ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων,
καὶ ἐκ καρδίας εὔχεται, τὸ ἄσμα τοῦτο χύνων,
τὴν νέαν δυναστείαν σου νὰ καταστήσῃς στερεάν·
ἐπὶ πολὺ τὸ ἔθνος σου εὐδαίμον νὰ ποιήσῃς,
καὶ εἰς τοὺς Γάλλους ἔνδοξον, μονάρχα! νὰ δωρήσῃς
Ναπολεόντων γενεάν.

ΤΩ ΛΑΜΑΡΤΙΝΩ ΕΠΑΙΤΟΥΝΤΙ.

Ὅτ' ἔψαλλες κ' ἐφλόγιζες ἁπάσας τὰς καρδίας,
καὶ τὰς ᾠδάς σου ἤκουον μὲ σέβας τὰς γλυκείας
καὶ σ' ὕμνουν καὶ σ' ἐθαύμαζον, ὦ ποιητὰ τῶν Μελετῶν!
ὅτε ὡς ἥλιος, πολλῶν ἡγούμενος ἀστέρων,
ἐφάνης, νέαν ποίησιν ἐνθουσιώδη φέρων
καὶ τὰς ὁδοὺς τὰς παλαιὰς ὑπερηφάνως παραιτῶν.

Ἢ ὅτε ἦρχες ἔνδοξος καὶ ποθητὸς τῶν Γάλλων,
καὶ τῆς ἐπαναστάσεως ἐπράϋνες τὸν σάλον,

καὶ εἰς λαὸν ἀχάλινον γλῶσσαν ὡμίλεις εὐγενῆ
ὔτ' ἴστασο ἀτάραχος εἰς ταραχῶδες βῆμα,
καὶ τοῦ λαοῦ κατέστελλες τὸ ὀγκωμένον κῦμα,
καθὼς τὴν θάλασσαν ποτὲ τοῦ Μωϋσέως ἡ φωνή.

Δὲν ἤλπισας οὐδέποτε πικρὰν τοσοῦτον μοῖραν,
οὐδ' ὅτ' ἡ χεὶρ, ἡ ἄλλοτε τανύσασα τὴν λύραν,
ἔμελλε δίσκον εὐτελῆ ἐπαίτου τώρα νὰ κρατῇ·
ὅτ' ἡ φωνὴ, ἡ θέλξασα τοσοῦτον τὴν Γαλλίαν
ὅτ' ἔψαλλε τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ἐλευθερίαν,
ἔμελλε μάτην ὀβολὸν ἀπὸ τοὺς Γάλλους νὰ ζητῇ.

Δὲν εἶσθε πλέον εὐγενεῖς οὐδὲ γενναῖοι, Γάλλοι!
πρὸς πᾶν γενναῖον αἴσθημα τὸ στῆθός σας δὲν πάλλει,
εἰς δυστυχίαν ἄδικον δὲν διαμένετε πιστοὶ,
οὐδ' ἀγαπᾶτε παντελῶς τὴν μεγαλοφυΐαν,
ἀφοῦ ἐκ δύο ποιητῶν, τιμώντων τὴν Γαλλίαν,
θνήσκει ὁ εἷς ἐξόριστος, ἐνῷ ὁ ἄλλος ἐπαιτεῖ.

Πλὴν τί πρὸς σὲ τὸ ἔλεος καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη;
πλὴν τί πρὸς σὲ ἐὰν πικρὰ σ' ἐκύκλωσεν ὀδύνη,
ἐὰν διὰ τοὺς θρήνους σου γελοῦν πολλοὶ ἀνηλεῶς;
Ἀνδρῶν ἐξόχων, καθὼς σὺ, εἷς εἶναι κριτὴς μόνος,
τὴν τοῦ συγχρόνου διορθῶν γνώμην συχνὰ αἰῶνος,
αἱ γενεαὶ αἱ μέλλουσαι, καὶ μετ' ἐκείνας ὁ Θεός.

Ἂν ἐπεθύμεις εὐτυχεῖς, ὦ ποιητὰ, ἡμέρας,
καὶ θάνατον θρηνούμενος εἰς τῆς ζωῆς τὸ πέρας,
τότε δὲν ἔπρεπε αὐτὴν ν' ἀκολουθήσῃς τὴν ὁδόν.
Δὲν ἔπρεπε, καταλιπὼν τὸν θεῖον Ἑλικῶνα,
ν' ἀναμιχθῇς εἰς δίκαιον, ἀλλὰ σκληρὸν ἀγῶνα.
πλὴν σὺ ἐνόεις τ' ἀληθῆ καθήκοντα τῶν ἀοιδῶν.

Κ' εἶπες ἐντός σου εὐγενῶς, ὁ ποιητὴς δὲν πρέπει
εἰς ἐποχὰς τρικυμιῶν κενὰ νὰ χύνῃ ἔπη,
ὅταν οἱ ἄλλοι θνήσκωσιν, ἐκεῖνος μόνον νὰ πενθῇ·

ἀλλὰ καὶ μέχρι φατριῶν συχνὰ νὰ καταβαίνῃ,
καθὼς ἐγγίζ' ἡ χελιδὼν καὶ χῶμα ἱπταμένη,
ἀλλὰ χωρὶς ἡ πτέρυξ της ἡ καθαρὰ νὰ μολυνθῇ!
Οὕτως ἐσκέφθης κ' ἔγεινεν ὁ ποιητὴς πολίτης,
κ' εἰς φάλαγγα εὐάριθμον καταταχθεὶς ὁπλίτης,
Ἐλευθερία! ἔγραψες ὡς σύμβολόν σου εὐγενῶς
οὐχὶ θεότητα σκληρὰν, αἱμοχαρῆ, ἀγρίαν,
ἀλλὰ θεότητα σεπτὴν, δαφνοστεφῆ, γλυκεῖαν,
ἣν γενναιόφρων ἔστειλεν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ οὐρανός.
Οὐδέποτε εἰς αἵματα ἡ χείρ σου ἐνεβάφη,
δὲν ἐχρησίμευσάν ποτε ὡς βάθρον σου οἱ τάφοι,
ἐν μέσῳ παντὸς θύματος ἐτάχθης καὶ δημίου σύ·
γαλήνιος ἀπέναντι λαοῦ ζητοῦντος φόνον,
τὴν λαιμητόμον καταργεῖς, ἐπιφωνήσας μόνον:
« Νικῶν δὲν πρέπει ὁ λαὸς νὰ ἐκδικῆται, νὰ μισῇ! »
Δὲν εἶναι κόλακος φωνὴ ἡ νεαρὰ φωνή μου,
καὶ μάλιστα νὰ σὲ μισῇ ὀφείλει ἡ ψυχή μου,
διότι τὴν πατρίδα μου ἐξύβρισας τὴν δυστυχῆ,
ἀφοῦ πρὸ χρόνων, εἰς στιγμὰς νεότητος γλυκείας,
τοῦ Ἄρολδ ἐτελείωσες τὰς θείας μελῳδίας,
καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ Βύρωνος ἡ σὴ ἐμάντευσε ψυχή.
Ὑπῆρξας μέγας! μὴ φοβοῦ τὴν κρίσιν τῶν αἰώνων·
θὰ ἐπιζήσ' ἡ μνήμη σου ἀθάνατος τῶν χρόνων,
καὶ τ' ὄνομά σου, ὄνομα ἀνδρὸς κλεινοῦ, θὰ θαυμασθῇ·
διὰ τὴν ἀδικίαν του ὁ Γάλλος θὰ θρηνήσῃ,
τὸν τάφον σου τὸν ταπεινὸν μὲ δάφνην θὰ κοσμήσῃ,
καὶ τοῦ Πανθέου ὁ ναὸς εἰς τὰ ὀστᾶ σου θ' ἀνοιχθῇ.

XVI.

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

—

ΤΟ ΑΣΘΕΝΟΥΝ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Θεέ μου! τὸ μικρὸν αὐτὸ τί σ' ἔπταισε παιδίον;
τὸν κραταιὸν πῶς ἔβλαψε τὸ ἀσθενές σου πλάσμα;
Μὴ σὲ ἀφύπνισε τυχὸν μὲ ἄκαιρόν τι ἄσμα,
ἢ ἄνθος τι μὴ σ' ἔθραυσε, πηδῶν εἰς τὸ πεδίον;

Τί ἄλλο μέγα ἔγκλημα νὰ πράξῃ ἠδυνήθη
καὶ τί κακούργημα φρικτὸν εἰς τὸν βραχύν του βίον,
ὥστε βασάνων ἄξιον καὶ πόνων καὶ δακρύων
ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου τῇ φοβερᾷ ἐκρίθη;

Ἰδέ! ἀντὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς, ἐλεύθερον καὶ χαῖρον,
μὲ ῥοδοχρόους παρειὰς καὶ μὲ γελόεν ὄμμα
νὰ τρέχῃ, κεῖται ἀσθενὲς εἰς τὸ μικρόν του στρῶμα,
καὶ τοὺς συντρόφους παίζοντας ἀκούει ὑποφέρον.

Δὲν τὸ λυπεῖσαι σύ; ἐμὲ μὲ σχίζει τὴν καρδίαν
ἀδίκως πάσχον, τρυφερὸν, ἀδύνατον παιδίον,
πειρώμενον νὰ μειδιᾷ ἐν μέσῳ τῶν δακρύων
καὶ μέχρι τῆς ἐσχάτης του πνοῆς μὲ τὴν γλυκεῖαν

ῳνήν του διαβεβαιοῦν ὅτι δὲν πάσχει πλέον
διότι βλέπει τὴν πτωχὴν μητέρα του, ῥιγῶσα,
παράφρων νὰ τὸ θεωρῇ, καὶ ἔπειτα σιγῶσα
νὰ στρέφῃ πρὸς τὸν οὐρανὸν τὸ ὄμμα της τὸ καῖον.

Καὶ ἂν ἐκπνεύσῃ! διατί πλὴν τότε ἐγεννήθη;
μὲ τοὺς ἀθλίους διατί γονεῖς δεσμοὺς νὰ δέσῃ;
ἢ ὅταν ἅπαξ ἔδεσε καὶ ἅπαξ ἠγαπήθη,
τίς ὁ σκληρὸς, ὅστις τολμᾷ νὰ τοῖς τὸ ἀφαιρέσῃ;

Ἔλθὲ καὶ κλίνον, Ὕψιστε, εἰς τὸ πτωχόν του στρῶμα
καὶ τὴν ἐγγύς του ἄπελπιν ἀτένισον μητέρα,
καὶ ἔσο, ἔσο ἵλεως ἐν τῇ μικρᾷ μας σφαίρᾳ
ἂν βλάσφημον εἰς τὸ ἑξῆς ἀνοίγεταί τι στόμα.

Η ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΣ ΨΥΧΗ.

Ψυχή, τὴν γῆν ἀφήσασα ἐκείνην τὴν πρωΐαν,
ὡς ἔλυσε τὴν κόμην της ἡ νὺξ τὴν μελανὴν
κ' εἰς τὸν αἰθέρα ἔσπειρεν ἀστέρας καὶ σκοτίαν,
ποθοῦσα τῆς μητρὸς αὐτῆς ν' ἀκούσῃ τὴν φωνὴν
καὶ τῶν φιλτάτων της ἐγγὺς ἀόρατος νὰ κλαύσῃ,
τὴν δύσκολόν της ἤρξατο κατωφερῆ πορείαν,
προσέχουσα εἰς ἄστρον τι μὴ τὰ πτερά της καύσῃ.
Σκότος βαθὺ ἐκάλυπτε τὴν πατρικὴν οἰκίαν,
κ' ἐσύριζεν εἰς τὰς ἐγγὺς πλατάνους ὁ βορρᾶς·
ὁ κύων αἴφνης κλαυθμηρὰν ἀφῆκε θρηνῳδίαν,
κ' εἰς τὴν ἑστίαν ἔτριζαν τὰ ξύλα τῆς πυρᾶς.
Ἐπὶ φερέτρου δίδυμον λαμπάδων φέγγος καίει,
νεκρὸν φωτίζον, εἰς χλωρὰν δραπέντα ἡλικίαν,
κ' ἐγγὺς ἡ ἄπελπις ὁμὰς τῶν συγγενῶν του κλαίει.
Ἦχος ἠκούσθη ἀμυδρὸς τῶν κεφαλῶν των ἄνω·
ἀόρατος εἶχεν ἐλθεῖ ἐγγύς των ἡ ψυχή,
κ' ἐγνώρισε τὸ σῶμά της ὠχρὸν ἐν τῷ σαβάνῳ,
κ' ἐπὶ τὸ στόμα ἀσπασμὸν τῷ ἔδωκ' ἡ πτωχή.
Καὶ εἶδε τὴν μητέρα της, — ὠχρὰ, ἀπηλπισμένη,
παράφορος εἰς τὸν νεκρὸν νὰ ῥίπτεται ἐπάνω,
ἐνθέρμως νὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ βίου εὐχομένη.
Καὶ εἶδε τὸν πατέρα της νὰ κλαίῃ καὶ πενθοῦσαν
τὴν φαλακράν του καὶ λευκὴν νὰ κλίνῃ κεφαλήν·
καὶ τὴν γλυκεῖαν ἀδελφὴν εἰσέτι ἀγρυπνοῦσαν,

καὶ τήκουσαν τὴν παρειὰν αὐτῆς τὴν ἁπαλήν.
Ἀλλ' οἱ μικροί της ἀδελφοί, γελῶντες εἰς γωνίαν,
εἰ καὶ ἡμέραν ἄπασαν εἰσέτι μὴ ἀποῦσαν,
φεῦ! λησμονήσει πρὸ πολλοῦ τὴν εἶχον τὴν ἀθλίαν...
Ἐπέστρεψε μετὰ καιρόν. Τὸ σῶμά της τ' ὡραῖον
ἤδη ἡ γῆ εἰς τὸν ψυχρὸν εἶχεν αὐτῆς μυχόν,
καὶ τὸ ἐμάστιζ' ἡ βροχὴ, καὶ ψυχρὸς λίβας πνέων
τὸ ἔκαμν' εἰς τὸ μνῆμά του νὰ τρέμῃ τὸ πτωχόν.
Λύπη σιγῶσα κ' ἤρεμος τὴν πρὶν ἀπελπισίαν
νῦν διεδέχθη· τὴν θανὴν οὐδὲν ἐδήλου πλέον,
καὶ πάντα τὴν προτέραν των ἀνέλαβον πορείαν.
Καὶ αὖθις ἦλθε. Μουσικῶν ὀργάνων καὶ γελώτων
βοὴ, ἐνῷ κατήρχετο, προσέβαλεν αὐτήν·
χορὸς εἰς τὴν οἰκίαν της ἐδίδετο, καὶ φώτων
καὶ ῥόδων ἔγεμεν αὐτὴ διὰ τὴν ἑορτήν.
Ἡ ἀδελφή της χαρωπὴ εἰς χορευτοῦ ἀγκάλην
προθύμως παρεδίδετο, καὶ ἦτο ἐκ τῶν πρώτων
νὰ εὑρεθῇ εἰς τοῦ χοροῦ τὴν θορυβώδη ζάλην.
Μόνη ἡ μήτηρ της τινὰ ἀκόμη δυσκολίαν
νὰ μειδιάσῃ εὗρισκεν. Ἐδάκρυσ' ἡ ψυχὴ,
καὶ πτᾶσα πρὸς τὸν οὐρανὸν, τὴν πρὸς τὴν γῆν πορείαν
οὐδέποτ' ἐπανέλαβεν, οὐδέποτ' ἡ πτωχή!
Ἀλλ' εἰς τὰς χώρας τῆς χαρᾶς τοὺς εὐθαλεῖς ἀνθῶνας
ὅπου τὰ πάντα εὐτυχῆ, σιγῶσα εἰς γωνίαν,
τὰς ἄλλας ἄφινε ψυχὰς νὰ ἐντρυφῶσι μόνας.

ΟΠΤΑΣΙΑ.

Τὴν ἡλικίαν ἔτι παῖς, τὴν πεῖραν ἤδη γέρων,
προώρως πάντων τῶν δεινῶν ἐγεύθην ἐν ὀδύνῃ·
καὶ ἤδη πέριξ μου θολὸν τὸ βλέμμα περιφέρων,
βλέπω ἐκτάσεις ἀχανεῖς ἐρήμων ἀνημέρων,
σωροὺς ἐλπίδων θραυσθεισῶν καὶ Ἐριννύων σμήνη.

Οὐδὲν μοὶ ἔμεινε· πυκνὸν μὲ περιβάλλει σκότος,
κ' ἐγγύς μου μνῆμα πρόωρον μὲ περιμένει χαῖνον.
Τὸ οὖς μου ἤδη πένθιμος θίγει κωδώνων κρότος,
καὶ πρὶν καὶ αὖθις ἀνοιγῇ ὁ νάρκισσος ὁ πρῶτος,
τὸ ἔλαιόν μου ἔσεται τ' ὀλίγον κεκαυμένον.

Ἀλλὰ καθὼς ἐν τῇ ἀκμῇ τοῦ πυρετοῦ ὡραίας
ὁ πάσχων βλέπει κἄποτε καὶ πλάνους ὀπτασίας,
οὕτω κ' ἐγὼ, τὸ βλέμμα μου στηρίζων ἐπ' ἀρχαίας
λησμονηθείσας ἐποχὰς, εἰκόνας ἀβεβαίας
ἐμπρός μου βλέπω ἔρωτος καὶ χαρμονῆς κ' εὐδίας.

Ἂν ἦν' ὁράματα ψευδῆ, ἂν ἀναμνήσεις ἦναι,
ἡ ἀσθενής μου ἀπορεῖ ν' ἀποφανθῇ καρδία·
πλὴν αἱ ξηραὶ ἀνοίγονται τῶν ὀφθαλμῶν μου κρῆναι,
ἐπὶ μικρὸν μαλάσσονται ἀμείλικτοι ὀδύναι
κ' ἐπὶ στιγμὴν ἐν φανταστῇ κυμαίνομ' εὐτυχίᾳ.

Μία πρὸ πάντων θελκτικὴ καὶ φίλη ὀπτασία,
αὐτὴ ἐμπρός μου γράφεται συχνότερα τῶν ἄλλων·
χοροῦ ἀκούω μουσικὴν κ' ἡ εὔθυμος χορεία
τῶν νεαρῶν περᾷ ζευγῶν ἐμπρός μου, καὶ ταχεῖα
εἰς τὸν φαιδρὸν ἀπόλλυται καὶ θορυβώδη σάλον.

Ἓν ζεῦγος πᾶσαν προσηλοῖ τὴν προσοχήν μου τότε·
ἓν ζεῦγος . . . Εἶναι τρυφερὸς ἐκεῖνος νεανίας,
οἱ χαρακτῆρές του ἡδεῖς, οἱ ὀφθαλμοὶ προδόται
ψυχῆς ἐνθέρμου· τῆς ζωῆς αἱ συμφοραὶ αἱ πρῶται
ἤδη τὸ βλέμμα του τινὸς ἐνέπλησαν πικρίας.

Ἐκείνη, χαριτόβρυτος, δεκαεξέτις κόρη,
ὡς ἄνθος διαθάλλουσα, ὡς Ἄγγελος γλυκεῖα·
πῶς ἔτυχεν ἐπὶ τῆς γῆς νὰ εὑρεθῇ ἠπόρει,
κ' ἐπέτα, ἔτι ἀφανεῖς κ' ἐδῶ ὡς νὰ ἐφόρει
τὰς πτέρυγας, ἃς ἔφερεν ἐν ἀδελφῶν χορείᾳ.

Ἐθεωροῦντο τρυφερῶς, κ' ἐπὶ τὸ στῆθος τρέμων
τὸ εὔτορνόν της ἔθλιβε θερμῶς ἐκεῖνος σῶμα·

καὶ τότ' ἐκείνη ἔκλινεν ὡς εἰς πνοὴν ἀνέμων,
καὶ « σὲ λατρεύω! » ἔλεγεν ἐκεῖνος τρισευδαίμων,
καὶ τῷ ἀπήντα τὸ γλυκὺ περιπαθές της ὅμμα.
Ναί! ἠγαπῶντο· καὶ χρυσοῦν τοῖς ἐμειδία μέλλον,
κ' ἐμπρός των ἐξετείνετο κοιλὰς ἀνθοφοροῦσα,
καὶ ὁ ἀστήρ των ἦτον εἷς καὶ μόλις ἀνατέλλων,
καὶ βίον τοῖς ὑπέσχετο ἡδύτερον Ἀγγέλων
πλὴν Μοῖρα τοὺς ἐχώρισε, τυφλὴ καταπεσοῦσα.
Ἰδοὺ ἡ ὀπτασία μου· δὲν ἦτον ὀπτασία.
Ὁ νεανίας εἶμ' ἐγὼ, κ' ἐκείνην ἐπανεῖδον·
τὴν ἐπανεῖδον, συμφορά! δὲν κατοικεῖ καρδία
ἐντός της πλέον, καὶ κακὴ ἀστράπτει εἰρωνεία
εἰς τ' ὄμμα της, ἀνάλγητον ψυχρότητα προδίδον.
Ὡραία εἶναι πάντοτε, ὡς ἄγαλμα ὡραία,
καὶ τὴν ζωννύει ἐραστῶν ψευδόθερμος σωρεία·
τοῦ θαυμασμοῦ των ἡ ψυχρὰ τὴν καθηδύνει θέα,
κ' εἰς τρυφερὰ ψελλίσματα τοὺς παροτρύνει νέα,
πλὴν εἰς τὰ χείλη της γελᾷ προπέτις ἀστασία.
Ὄχι! δὲν εἶναι ἡ μικρὰ γελόεσσά μου φίλη·
ἀναίσθητόν της φάντασμα, ὁμοίωμά της εἶναι!
Ἐκείνης ἦσαν ἕτοιμα πρὸς ἀσπασμὸν τὰ χείλη,
ἡ τρυφερὰ καρδία της αὐθόρμητος ὡμίλει
κ' οἱ ὀφθαλμοί της ἔρωτος ἦσαν ἀφθόνου κρῆναι.
Δὲν εἶν' ἐκείνη! τώρα, ναί! ἐνεθυμήθην, οἴμοι!
ἐκείνη ἤδη πρὸ πολλοῦ ἀπέθανε, κ' ἐντός μου,
ἐν μέσῃ τῇ καρδίᾳ μου, πιστῶς, ὡς ἐπεθύμει,
τὴν ἔθαψα, καὶ νυμφικοὶ ἐντὸς παστάδος θύμοι
ὁμοῦ δεχθήσονται ἡμᾶς μετ' οὐ πολὺ, εὐόσμου.
Ἐκείνη δὲν μ' ἐπρόδωκε, δὲν μ' ἄφησεν ἐκείνη·
τὴν περικλείει πάντοτε ἡ τλήμων μου ἀγκάλη.
Ἰδοῦσά με φερόμενον ἐν τῇ ἐσχάτῃ κλίνῃ,
τὴν εὔμορφόν της κεφαλὴν περίεργος θὰ τείνῃ
καὶ θὰ γελάσῃ, ἂν τυχὸν μ' ἐνθυμηθῇ ἡ ἄλλη.

ΑΔΕΛΑΪΣ.

Πληρώσατε μ' ἀφρίζοντα Φαλέρνων τοὺς κρατῆρας,
καὶ σπείσωμεν εἰς τ' ὄνομα τῆς κόρης, ἣν λατρεύω!
Ὁ Πατριάρχης, πάραυτα τὸν πώγωνά του κείρας,
δι' ἕν της βλέμμα ἔδιδε τὴν εὔνοιαν τῆς Μοίρας,
κ' ἐγὼ δι' ἕν της φίλημα μανθάνω τὸ « Π ι σ τ ε ύ ω. »
Ἔχει πλοκάμους Χερουβεὶμ, καὶ ὄμματα μαγίσσης·
ἔχει ἀνάσσης μέτωπον, καὶ πόδας Πριγκηπίσσης!

Τοῦ κόσμου δὲν εἶν' εὔμορφος, ἁπλῆ τις κόρη, φίλοι!
ἐκείνας τὰς ἠγάπησα, ὡς τ' ἄνθη ἀγαπᾷ τις.
Εἶν' εὐφυὴς ὡς Σατανᾶς, καὶ τὰ φαιδρά της χείλη
ποιοῦν ὀργῶσ' ἀκράτητος νὰ φρικιᾷ ἡ ὕλη·
ἀγνὰς ἐκστάσεις οὐρανοῦ ὑμνοῦν τὰ βλέμματά της.
Ἔχει πλοκάμους Χερουβεὶμ, καὶ ὄμματα μαγίσσης·
ἔχει ἀνάσσης μέτωπον, καὶ πόδας Πριγκηπίσσης!

Ὅστις τὴν νύκτ' ἀλλόκοτον διεῖδεν ὀπτασίαν,
λευκὰς γοήσας ἄνω του ἁπλούσας τὰ πτερά των·
ὅστις παρθένους Ῥαφαὴλ ἠσπάσθ' εἰς ἐκκλησίαν,
ὅστις γνωρίζει τί Οὐ ρὶ πληροῦσι τὴν Ἀσίαν,
ἐκεῖνος ἂς τὴν φαντασθῇ χιμαίρας διαπλάττων.
Ἔχει πλοκάμους Χερουβεὶμ, καὶ ὄμματα μαγίσσης·
ἔχει ἀνάσσης μέτωπον, καὶ πόδας Πριγκηπίσσης!

Ὤ! τὴν λατρεύω ἐκ ψυχῆς κ' εἶν' ὅλη ἰδική μου,
κ' ἐφ' ὅλας νύκτας τὴν κρατῶ πλησίον μου σφριγῶσαν·
εἶν' ἡ λευκὴ ἀγάπη μου, ὁ ἔρως, ἡ ζωή μου,
καὶ βρέχουν τοὺς ποδίσκους της συχνὰ οἱ ἀσπασμοί μου,
καὶ ἤκουσα τὸ στόμα της πῶς μ' ἀγαπᾷ ὀμόσαν.
Ἔχει πλοκάμους Χερουβεὶμ, καὶ ὄμματα μαγίσσης·
ἔχει ἀνάσσης μέτωπον, καὶ πόδας Πριγκηπίσσης!

Ναί! εἶμ' ὁ εὐτυχέστερος θνητὸς τῆς οἰκουμένης,
καὶ θέλω πάντες πρὸ αὐτῆς νὰ κλίνωσι τὸ γόνυ·

καὶ δὲν ποθῶ τὰς χαρμονὰς Ἐδὲμ ἐξηγνισμένης,
καὶ μ᾽ εἶναι ἀδιάφοροι αἱ φλόγες τῆς Γεέννης,
ἐνόσῳ πέριξ μου πιστὴ τὰς χεῖράς της ἁπλόνει.
Ἔχει πλοκάμους Χερουβεὶμ, καὶ ὄμματα μαγίσσης·
ἔχει ἀνάσσης μέτωπον, καὶ πόδας Πριγκηπίσσης!

ΑΛΛΟΤΕ.

Ἠγάπησα ποτὲ ξανθὴν, εὐλύγιστον παρθένον,
τῆς εὐαισθήτου Τεύτωνος γλυκεῖαν θυγατέρα·
κ᾽ ἐκείνη μὲ ἠγάπησε τὸν ἄπατριν καὶ ξένον,
κ᾽ ἐξήδυνε τὸν βίον μου τὸν ἀπωρφανευμένον
ὡς ἀδελφὴ λεπτόφροντις, μητρὸς τρυφερωτέρα.

Ὦ! τοῦ εὐδαίμονος καιροῦ! ὡς παλαιοῦ ὀνείρου
μοὶ ἐπανέρχοντ᾽ αἱ χρυσαῖ ἐκεῖναι ἀναμνήσεις.
Τὴν ὕπαρξίν μου ἅπασαν ὁ ἔρως της ἐπλήρου,
κ᾽ ὑπὸ τοῦ πλάνου μεθυσθεὶς τῆς εὐτυχίας μύρου,
δὲν ἐσκεπτόμην ἄφευκτος ὅτι ἠπείλει λύσις.

Τὴν ἐνθυμοῦμαι· χαρωπὴ ἐν μέσῳ τῶν ἀνθῶν της,
ἐκάθητο πλησίον μου ἡμέρας ὁλοκλήρους,
μ᾽ ἐφώτιζ᾽ ἐργαζόμενον τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν της,
καὶ ὅτε μ᾽ ἔβλεπε ὠχρὸν καὶ σύννουν, μ᾽ ἀσπασμόν της
ἐδίωκε τοὺς πόνους μου, τοὺς πόθους μου τοὺς στείρους.

« Φίλε! μοὶ ἔλεγε· περᾷ ἡ ὕπαρξις ταχεῖα·
« πρὸς τί τις νὰ μελαγχολᾷ, πρὸς τί νὰ τυραννῆται;
« Ἐλθέ! » καὶ μὲ παρέσυρεν εἰς χαρωπὰ τοπία,
κ᾽ ἐτρέχομεν εἰς τοὺς ἀγροὺς, εἰς ἄλση κ᾽ εἰς πεδία,
εὐδαίμονες, ἀμέριμνοι, ἀφρόντιδες, ἀλῆται!

Ἄλλοτε πάλιν εὔθυμοι εἰς τοὺς ἀφροὺς τοῦ Σπρέα
ἀφρόνως ἀφιέμεθα ἐν ἐλαφρῷ κελύφει·
μοὶ ἦδε τότε ἄσματα τοῦ ἔθνους της ὡραῖα,
καὶ τῆς πατρίδος μου ἐγὼ τὰ ἔργα τὰ γενναῖα
τῇ περιέγραφον θερμῶς, τὰ τουρκομάχα στίφη.

Νὰ τὴν θαυμάζῃ ἔμαθε, καὶ μ᾽ ἔλεγε πολλάκις
πόσον νὰ ἴδῃ ἤθελε τὰ ἄγριά της κάλλη,
κ᾽ ἐψέλλιζεν ἡ Γερμανὶς: « Ἑλλάς! Καραϊσκάκης! »
καὶ μὲ ἠρώτα διατί εἰς τῆς μαχίμου Θράκης
ν᾽ ἀνάψῃ ἤργει τοὺς δρυμοὺς ἡ νικηφόρος πάλη.

« Ὦ! ἂν ἀνάψῃ, ἔλεγεν, ὡραίαν νὰ φορέσω
« ἐπόθουν φουστανέλλαν σας, λευκὴν ὡς τὴν χιόνα,
« καὶ, ῥιπτομένη τοῦ πυρὸς καὶ τῶν ἐχθρῶν ἐν μέσῳ,
« νὰ πολεμήσω μετὰ σοῦ, ἢ μετὰ σοῦ νὰ πέσω
« εὐδαίμων εἰς τὸν ἅγιον τοῦ ἔθνους σου ἀγῶνα. »

Κ᾽ ἐνθουσιῶσα ἔλαμπεν ἡ εὐγενὴς μορφή της,
καὶ τολμηρὸν ἐξήστραπτε τὸ εὐφυές της βλέμμα.
« Παιδί! τῇ ἔλεγον ἐγὼ, δὲν παίζει ἡ πυρῖτις·
« δὲν εἶναι ῥόδων ἄρωμα ἡ φοβερὰ ὀσμή της,
« κ᾽ οἱ κρίνοι δὲν αὐξάνουσιν ὅταν ποτίζωντ᾽ αἷμα. »

Ὡραία ἦτον ἀληθῶς, κ᾽ ἐγγύς της ἐλησμόνει
ἡ τάλαινα καρδία μου καὶ βάσανα καὶ θρήνους,
ἐπνίγοντο εἰς ἡδονὴν ἐπὶ στιγμὴν οἱ πόνοι,
καὶ εἶτα ἤκουεν ἡ νὺξ, ὁ οὐρανὸς ἐφθόνει
τοὺς ἀσπασμούς μας τοὺς μακροὺς, τοὺς ὅρκους τοὺς
πυρίνους.

Καὶ τότε ἔκλινε μικρὸν ὠχρὰν τὴν κεφαλήν της,
κ᾽ ἐφ᾽ ὥρας ἐξεχύνετο εἰς ἄσματα κ᾽ εἰς γόους,
κ᾽ εἰς μελῳδίας ἔλυε τὴν συμπαθῆ φωνήν της·
κ᾽ εἰς τὴν ψυχήν μου ἔχυνε τὴν παιδικὴν ψυχήν της,
καὶ τοῦ νοός της μ᾽ ἔδιδε τοὺς θησαυροὺς ἀθρόους.

Δειλαία κόρη! ἔφθασεν ἡ ἀποφρὰς ἡμέρα,
καθ᾽ ἣν ἐγγύς της τὸ πρωΐ, ὡς ἄλλοτε, δὲν ἤμην·
εὗρεν ὑγρὰ τὰ χείλη της, καὶ εἶδεν ἡ ὑστέρα
θωπεία ὅτι ἤγγισεν αὐτὰ, καὶ ὠχροτέρα
ἴου κοσμοῦντος ἔπεσε παράταξιν πενθίμην.

Τὴν εἶχ' ἀφήσει. Φυσικὸν ὁ κόσμος τὸ εὑρίσκει,
ἀλλὰ ἐμὲ τὸ συνειδὸς ὡς σκώληξ κατατρώγει,
κ' ἐντός μου ἡ μετάνοια οὐδέποτ' ἀποθνήσκει,
καὶ μ' ἐπιφαίνεται ξανθὴ κατ' ὄνειρα παιδίσκη,
καὶ εἰς τὰ ὦτά μου βομβοῦν οἱ ἔσχατοί της λόγοι!

ΤΗ ΛΥΔΙΑ.

Εἰπὲ, δὲν εἶχα ὁρκισθῆ νὰ μὴ σὲ ἀγαπήσω;
τὸν ἔρωτα δὲν ἔσκωψα καὶ δὲν τὸν ἀπηρνήθην;
Πρὸς τί πλήν τότε ὠχριῶ καθὼς σὲ ἀπαντήσω;
καὶ διατί δὲν δύναμαι οὐδὲ στιγμὴν νὰ ζήσω
μακράν σου, ἐνῷ ὥμοσα ψυχρότητα καὶ λήθην;

Εἰπὲ, εἰπέ μοι, διατί αἰσθάνομαι ἐγγύς σου
ἡ τάλαινα καρδία μου ἐντός μου νὰ ὀγκοῦται;
Καὶ ἡ γλυκεῖα διατί μὲ συγκινεῖ φωνή σου;
καὶ διατί αἰσθάνομαι ἐκστάσεις παραδείσου,
ὅτε τυχὸν τὸ βλέμμα σου πρὸς τὸ ἐμὸν ὑψοῦται;

Εἰπὲ, εἰπέ μοι, διατί ἐμπρός μου αἰωνίως
τοὺς σκεπτικούς κ' ἡδεῖς, ἡδεῖς εὑρίσκω ὀφθαλμούς σου;
Καὶ ἕν σου ἄνθος, ἓν μηδὲν ἁρπάσας σοι δολίως,
ἐφ' ὅλας νύκτας διατί τ' ἀσπάζομαι κρυφίως,
ἂν ἴσως παρ' αὐτὸ περῶν τὸ ἤγγισεν ὁ ποῦς σου;

Εἰπὲ, εἰπέ μοι, εἰς τὸ φῶς ὁπόταν τῆς σελήνης
ἀκούῃ τὰς χιμαίρας μου ἡ συμπαθὴς ψυχή σου,
διατί κλαίω; διατί, τέκνον ὀργῆς καὶ δίνης,
εἰκόνας βλέπω πέριξ μου εὐδίας καὶ γαλήνης,
καὶ πανταχοῦ νὰ μοὶ γελᾷ ἐντός των ἡ μορφή σου;

Καὶ ἀφοῦ ὥραν καθεσθεὶς ἐγγύς σου σ' ἀτενίσω,
εὐδαίμων καὶ σιωπηλὸς, τὰς ὥρας μου τὰς ἄλλας
ὦ! διατί παράφορος ζητῶν ν' ἀναπολήσω,
ἑκάστην λέξιν σου περῶ, νὰ μὴ σὲ ἀγαπήσω
ἀφοῦ ὡρκίσθην, καὶ ἂν δὲν σὲ ἀγαπῶ ὁ τάλας;

ΤΟΥ ΠΕΝΗΤΟΣ Ο ΠΛΟΥΤΟΣ.

Τὸ γλυκὺ στόμα της
ῥόδον Βεγγάλης,
καὶ τῆς ἀγκάλης
ὅλ' ἡ χιὼν
ὁ μόνος πλοῦτός μου,
καὶ εἶμαι Κροῖσος,
καὶ εἶμαι ἴσος
μὲ τὸν Θεόν.

Ἡ χρυσῆ κόμη της
μόνος χρυσός μου,
καὶ οὐρανός μου
οἱ ὀφθαλμοί·
μόνη θρησκεία μου
κόσμος λατρείας
καὶ τῆς καρδίας
ὅλ' οἱ παλμοί.

Ὦ! πάντες ἔπρεπε
νὰ μὲ φθονῆτε.
Ὅλα κρατεῖτε
σεῖς τὰ λοιπά·
ἐγὼ εἶμ' ὄλβιος
ἂν ἐν μοὶ μείνῃ,
πιστῶς ἐκείνη
ἂν μ' ἀγαπᾷ.

ΤΟ ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ ΜΟΥ.

Τὴν ζωήν μου βαρυνθεὶς,
κεκμηκὼς καὶ πληγωθεὶς,
ὅπου πικριῶν πλῆθος
διατί νὰ μένω;

Σπεῦσον, σπεῦσον, ὦ ψυχή!
ἄφες με τὸν ἀτυχῆ·
εἶν' ἡ μόνη μου εὐχή.
Πόσον θ' ἀναμένω;

Ὅπου θύμοι θλιβεροὶ,
καὶ τὸ πᾶν πενθηφορεῖ,
ὅπου ἀδελφῶν σωροὶ
θὰ ζητήσω κλίνην!

Εἰς τοῦ τάφου τοὺς μυχοὺς
δὲν αἰσθάνεται ὁ χοῦς·
μόνον οὗτος δυστυχοῦς
παύει τὴν ὀδύνην!

XVII.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

—

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΗΛΙΟΝ.

Ὁ Ἥλιος ἐκ τῆς θαλάσσης
ὑγρὸς ἀκόμη ἀνατέλλει,
κ' εἰς τὰς ἀπέναντι ἐκτάσεις,
ὡς ῥόδων φαίνεται νεφέλη.

Ἡ λάμψις του, δειλὴ εἰσέτι,
τὰς ἄκρας λείχει τῶν ὀρέων·
ζωὴν εἰς τὴν ζωὴν προσθέτει
καὶ ἀνελίσσει κόσμον νέον.

— Ἡ φύσις ἐκοιμᾶτο πᾶσα·—
ἐγείρει ὄρη καὶ κοιλάδας,
καὶ καταβᾶσα, καταβᾶσα
ζωογονεῖ τὰς πεδιάδας.

Ὦ ἔφορε τῆς οἰκουμένης,
λαμπρὸς καὶ διὰ τοῦτο μόνος
ἀνὰ τὸ ἄπειρον προβαίνεις,
βαδίζων ἄνω τοῦ αἰῶνος.

Φεῦ! πόσας, Ἥλιε, καρδίας
ἀπέλπιδας, ὠχρὰς φωτίζεις!
Τί ὠφελεῖ ἀκτὶς εὐδίας
εἰς τὸ κενὸν, εἰς ὃ βαδίζεις;

Τὸ σκότος ἂν πρὸ σοῦ ἐχάθη,
πλὴν τῆς ψυχῆς τὸ σκότος μένει·
εἰς τοῦ ὠκεανοῦ τὰ βάθη
ἡ λάμψις σου δὲν καταβαίνει.

Ὡς νύμφην βίου τερπνοτάτου,
τὸ πᾶν μὲ καλλονὴν στολίζεις·
ἀλλ' εἰς τὴν κλίνην τοῦ θανάτου
τὴν νύμφην τάχιστα λακτίζεις.

Λαμπὰς ἐκεῖ ἐπικηδεία
τῆς γῆς ἑκάστοτε θνησκούσης,
προβαίνεις ἐν πομπῇ βραδείᾳ,
γελῶν πρὸ τελετῆς θρηνούσης.

Ναὶ, Ἥλιε! γελᾷς, δὲν κλαίεις·
εἰς ὄμμα χαῖρον ἢ δακρύον
ὁμοίαν λάμψιν διαχέεις,
φωτίζων θάνατον καὶ βίον.

Τοῦ οὐρανοῦ εἶν' αἰωνίως
γλαυκὸν καὶ διαυγὲς τὸ ὄμμα·
ὁ ἄπειρος τοῦ Πλάστου βίος
εἰς τὸ γλαυκὸν δηλοῦται χρῶμα.

Καὶ ἂν ἐνίοτε κοσμῆται
μὲ νέφη καὶ μὲ τρικυμίαν,
ἡ γῆ τὰ νέφη τῷ δωρεῖται,
φορεῖ τῆς γῆς τὴν βλασφημίαν.

Τί ἡ ἀκτίς σου κατοπτεύει
εἰς τῶν Θερμοπυλῶν τὸ χῶμα;
Τὸν Λεωνίδαν ἀνιχνεύει;
ζητεῖ τοὺς μαχητὰς ἀκόμα;

Ἀλλ' ἔκρυψε μετὰ πικρίας
καὶ τὸ στενὸν ὁ ῥοῦς τῶν χρόνων·
μὲ τὴν σιγὴν τῆς ἐρημίας
ἑνοῦται ἡ ἀκτίς σου μόνον.

Καὶ μὲ τὴν μνήμην συναντᾶται,
ἥτις, ἐκείνους ἐξυμνοῦσα,
μὲ βῆμα ἐλαφρὸν πλανᾶται,
τύμβους καὶ λίθους κατοικοῦσα.

Εἰς λείψανα τῆς Καρχηδόνος
εἶδες τὸν Μάριον σιγῶντα,
μόνον· ἀλλὰ δὲν ἦτο μόνος,
φεῦ! ἀνεπόλει παρελθόντα.

Ἐρείπιον τῆς δόξης ἦτο,
καθήμενον ἐπ' ἐρειπίων·
τίς οἶδε τί διενοεῖτο
ὁ Ἥλιος ὁ καταδύων;

Σὺ παρευρέθης ὅτε, σύρων
ὁ Κάτων ξίφος αὐτοκτόνον,
ἀπέθνησκε, τὸ πᾶν οἰκτείρων,
τὴν ἀρετὴν αὐτὴν πληγόνων.

Εἰς μόνον, ὁ Ναυή, σὲ εἶπε:
«στῆθι! τὴν νίκην νὰ ταχύνῃς·»
πλὴν πόσαι βλασφημοῦσαι λύπαι
σ' εἶπον, σποδὸς καὶ νὺξ νὰ γίνῃς!

Ναί! νύξ. Τὸ φῶς εἶν' εἰρωνεία,
ὅπου κυλίονται ὀδύναι·
νὺξ βαθυτάτη καὶ σκοτία
ὁ οὐρανὸς τοῦ πόνου εἶναι.

Σὺ τὰ μυστήρια γνωρίζεις,
τῆς γῆς καὶ τοῦ ἀνθρώπου μόνον·
τὸ βλέμμα σου καταβυθίζεις
ἐπὶ τοῦ κόσμου πρὸ αἰώνων.

Καὶ εἶδες νὰ περᾷ ἐμπρός σου,
καθὼς πανόραμα ταχέως,
τὸ κάλλος μεγαλείου τόσου,
ὁ κόσμος ἅπας ὁ ἀρχαῖος.

Καὶ ἦτο κόσμος νεανίας,
γελῶν καὶ σύντονος κ' ἐλπίζων,
καὶ παίζων μὲ τὰς δυστυχίας,
μὲ ἄνθη τὴν ζωὴν στολίζων.

Χρυσοῦς αἰὼν, ὡς ἡ ἀκτίς σου,
εἰς ἔαρ θάλλον ἐπλανᾶτο·
ἦδεν ἐπάνω τῆς ἀβύσσου
καὶ μ' ὄνειρα ἀπεκοιμᾶτο.

Τὰ πάντα ἔτριψεν ὁ χρόνος,
αἱ γενεαὶ περῶσι πᾶσαι·
ἀλλ' ἀναλλοίωτος σὺ μόνος
ἐπὶ τὴν κόνιν των πλανᾶσαι.

Καὶ ὅμως, Ἥλιε, ποῦ τείνει,
ποῦ ἡ μακρὰ αὐτὴ πορεία;
Οὐδ' ἴχνος ὄπισθεν ἀφίνει·
τὸ φῶς διώκει ἡ σκοτία.

Σὲ τέρπει ὁ μακρός σου βίος;
Ἀπήντησες τὴν εὐτυχίαν,
διότι βαίνεις αἰωνίως,
κ' ἡμεῖς ἡμέραν μόνον μίαν;

Πρὸς τί ὁ Πλάστης, διασπάσας
τὸ ἀχανὲς τοῦ χάους στῆθος,
τὰς πλάσεις ἤγειρεν ἁπάσας
ἀπὸ τὸ νεκρικόν των βῦθος;

Τίς οἶδεν, Ἥλιε, τὸ μέλλον!
Σὺ εἰς τοῦ Γολγοθᾶ τὸ χῶμα
εἶδες τὸν Ἄνθρωπον· Ἀγγέλων
χορὸς σ' ἐθάμβωσε τὸ ὅμμα.

Προχώρει τὴν πιστὴν πορείαν·
ἐμπρὸς, ἡ δύσις σὲ προσμένει.
Ὁδὸν βαδίζομεν ὁμοίαν,
δύσις καὶ μνῆμα πέραν χαίνει.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι αἰωνία,
δὲν εἶναι θάνατος ἡ δύσις·
τίς οἶδεν, ἂν ὡς ἡ πρωΐα,
δὲν θ' ἀνατείλλωμεν ἐπίσης;

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΜΑΤΑΙΟΤΗΤΩΝ.

Ματαιότης! λέγουν ὅσοι, κύπτοντες ὑπὸ τὸ γῆρας,
τῆς νεότητος φθονοῦσι τὴν ἀκμαίαν ἡλικίαν·
καὶ, τὰ σκωριῶντα ὅπλα παρατάττοντες τῆς πείρας,
τὴν σταγόνα τῆς πικρίας ῥίπτουσιν εἰς τὴν καρδίαν.

Τίς τοῦ ἔαρος δὲν δρέπει τὰ εὐώδη ἄνθη μόνον,
ἐπειδὴ μακρόθεν ἔρπει προσεγγίζων ὁ χειμών;
Τί; τὸ πεπρωμένον ψῦχος προλαμβάνοντες τῶν χρόνων,
νὰ μὴ δρέψωμεν τὸ ἔαρ τῶν ὀλίγων μας στιγμῶν;

Εἶναι ὄνειρον ὁ βίος· ἀλλὰ τ' ὄνειρον ἐκεῖνο
κάλλιον γλυκὺ ἂς ἦναι καὶ μὲ ῥόδα ἂς κοσμῆται.
Συνεχοῦς ὀδύνης μᾶλλον σύντομον χαρὰν προκρίνω·
λησμονεῖται ἡ ὀδύνη, ἡ χαρὰ δὲν λησμονεῖται.

Ματαιότης ὁ ἀφρίζων ἐν τῷ ποτηρίῳ οἶνος,
ματαιότης καὶ τὰ χείλη τὰ διψῶντα ἀσπασμῶν;
Ἂν πραγματικότης ἦναι εἰς τὴν γῆν αὐτὴν ὁ θρῆνος,
ἂς κενώσω τὴν φιάλην, τὴν ἀπάτην προτιμῶν.

Ὅταν θέλλαι καὶ νέφη, ὅταν θλίψεις καὶ πικρίαι
κάμψωσι τὸ σῶμα τοῦτο παρὰ τῇ ἐσχάτῃ κλίνῃ,
τὸ ὠχρὸν θὰ πέμπουν φῶς των αἱ φυγοῦσαι εὐτυχίαι,
ὡς ἀναπολεῖ τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου ἡ σελήνη.

Μὴ διώκωμεν ματαίως τὴν ποικίλην χρυσαλλίδα,
ἥτις περιῒπταμένη προκαλεῖ τὸν στεναγμόν.
Ἂς ἀφήσωμεν νὰ χαίρῃ τὴν ἐκφεύγουσαν ἐλπίδα·
ἄνθη δρέπουσι τὸ ἔαρ, καὶ ἐλπίζει ὁ χειμών.

Παρατείνεται ἡ λάμψις τοῦ ἐκλείψαντος ἡλίου,
ὅταν διαυγ�ὴς ἁπλοῦται ἐν τῇ δύσει ὁ ὁρίζων.
Διατί, σωρεύων νέφη εἰς τὸν οὐρανὸν τοῦ βίου,
νὰ γηράσω παρακαίρως, τὴν νεότητα σκοτίζων;

Ματαιότης! ἀλλὰ εἶναι ἡ παιδεία ματαιότης,
ψεύδη ὄπισθεν γριφώδους ὀχυρούμενα σκηνῆς.

καὶ ἡ ψυχὴ ὁμοίως πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν ἰδικήν της ὀμορφιάν.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ἀπλῆ, ἀπέριττος, ἀφελής, ἀλλὰ ἐξαίρετος καὶ ἡ ψυχὴ ὅποιος θέλει νὰ ἔχῃ ὀμορφιάν, πρέπει νὰ ἔχῃ ἀλήθειαν καὶ ἀπλότητα.

Ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀπλότητα, εἶναι ὁμορφος ἀκόμη καὶ ἂν δὲν ἔχῃ ὄψιν ὀμορφην.

Ὁ Σωκράτης ἐθεωρεῖτο ἀπὸ πολλοὺς ἀσχημος, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἦτο ἀγαθὸς καὶ ἀληθινός, ἐθεωρεῖτο ὁμορφος ἀπὸ τοὺς ἀληθινοὺς φιλοσόφους, διότι ἡ ψυχή του ἦτο ὁμορφη.

Ἂν ἡ ἀλήθεια ἔχῃ ὀμορφιάν, ἂν ἡ ἀπλότης ἔχῃ ὀμορφιάν, ἂν ἡ ἀγαθότης ἔχῃ ὀμορφιάν, τότε ἡ ψυχὴ ἡ ὁποία ἔχει ἀλήθειαν καὶ ἀπλότητα καὶ ἀγαθότητα, ἔχει ὀμορφιάν.

Ὅταν ἡ ψυχὴ ἔχῃ ὀμορφιάν, τότε καὶ τὸ σῶμα ἔχει ὀμορφιάν, διότι ἡ ψυχὴ εἶναι ἡ ὁποία δίδει τὴν ὀμορφιὰν εἰς τὸ σῶμα.

Ἡ ἀλήθεια, ἡ ἁπλότης, ἡ ἀγαθότης εἶναι ἀρεταί.

Ἡ ἀρετὴ εἶναι ὀμορφη.

Ἡ ἀρετὴ εἶναι ὀμορφη, ἐπειδὴ ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀλήθεια.

Ἡ ἀρετὴ εἶναι ὀμορφη, ἐπειδὴ ἡ ἀρετὴ εἶναι ἁπλότης.

Ἡ ἀρετὴ εἶναι ὀμορφη, ἐπειδὴ ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀγαθότης.

Ἡ ἀρετὴ εἶναι ὀμορφη, ἐπειδὴ ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀλήθεια, ἁπλότης καὶ ἀγαθότης.

Ἡ ἀρετὴ εἶναι ὀμορφη, ἐπειδὴ ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀλήθεια, ἁπλότης καὶ ἀγαθότης, καὶ ἡ ἀρετὴ εἶναι ὀμορφη, ἐπειδὴ ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀλήθεια, ἁπλότης καὶ ἀγαθότης.

ΔΕΝ ΘΕΛΩ ΔΟΞΑΝ.

Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ τὴν δόξαν, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ μέγας ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἅγιος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ σοφὸς ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἀληθινὸς ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἁπλοῦς ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ὀμορφος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἀσχημος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἀμαθὴς ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἀνόητος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἀνάξιος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἄδικος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἀκόλαστος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἄπιστος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἄθεος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἀνάξιος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἄδικος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἀκόλαστος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἄπιστος ἄνθρωπος!» ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ ἄθεος ἄνθρωπος!»

Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ τὴν δόξαν, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἀκούσῃ τὸν κόσμον νὰ λέγῃ: «Ἰδοὺ ὁ μέγας ἄνθρωπος!» δὲν θὰ εἶναι ποτὲ ἐλεύθερος.

Θὰ εἶναι πάντοτε σκλάβος τῆς γνώμης τῶν ἄλλων, θὰ εἶναι ὑπηρέτης.

τὴν ἀνάγκην ταύτην ἐπὶ τοῦ παρόντος,
ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἀνάγκην τὴν μεγίστην ἐλθόντες,
τὴν ἡμετέραν αὐτῶν ἀπώλειαν.
Καὶ ἡ φωνὴ τῆς πανηγύρεως
εἰς τοῦτο ἀνέκραγεν ἐκφοβήσασα τὴν καρδίαν,
καὶ ἡ ζωὴ μου, ὡς τερπνόν τι ὄνειρο διέκβασεν,
ἐκ τοῦ μονοειδοῦς τῆς ζωῆς ὁρίου νὰ κερδήσῃ·
ὁ Κωνσταντῖνος ἐστέναξε πάλιν βλέπων νὰ γκρεμίσθῃ
Δεν θέλω ψεύσει! πρόσταγμα ἡ ὑπεροψία μου πᾶσα
— « Οὐχί! » ὁ Βρουτος ἀπαντᾷ ἀπὸ πετρῶδες βῆμα·
ἀπὸ τοῦ ὑψώματος τῆς ζωῆς ὁρίου νὰ κερδήσῃς
νὰ ἀνατινάξῃ εἰς γνώμας ἐφόβους τὴν καρδίαν,
καὶ ἡ ζωή μου, ὡς τερπνόν τι ὄνειρο διέκβασεν,
τὴν ἡσυχίαν μου ἀπόλαυσιν ἡ ὑπεροψία μου πᾶσα
Δεν θέλω ψεύσει! πρόσταγμα ἡ ὑπεροψία μου πᾶσα
— « Οὐχί! » ὁ Βρουτος ἀπαντᾷ ἀπὸ πετρῶδες βῆμα·
ἐκ τοῦ μονοειδοῦς τῆς ζωῆς ὁρίου νὰ κερδήσῃς
ὁ Κωνσταντῖνος! ὄνειρον φαίνεται νὰ γκρεμίσθῃ
Γιὰ νὰ ἀνατρέψῃ δὲν πρόκειται νὰ σταθῇ νὰ γκρεμίσθῃ,
ἐλεύθερος ἐλεύθερος ὁ ἄνθρωπος ἀνδρεία·
Δὲν ἔχει μέσον νὰ ἀνθέξῃ. ἐλπίδα
ὁ ἄνθρωπος ἀνδρεία ἐλεύθερος ἐλεύθερος,
ἡ γῆ μὲ ὅλα τὰ ὄρη της, μὲ ὅλα τὰ πεδία της,
ἡ γῆ μὲ ὅλα τὰ ὄρη της, μὲ ὅλα τὰ πεδία της,
ἡ Ἑλλὰς ἡ ἀγαπημένη μου, ἡ ἀγαπημένη μου Ἑλλάς,
ἡ Ἑλλὰς ἡ ἀγαπημένη μου, ἡ ἀγαπημένη μου Ἑλλάς,

Ο ΦΑΝΟΣ

ΤΟΥ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ.

Ἐν μέσῳ πένθους οἰωνοὶ γλυκείας εὐτυχίας,
φάροι τὸν νοῦν εὐθύνοντες πρὸς τὴν ἀθανασίαν,
διάδημα ἐπικοσμοῦν τὸ φάσμα τῆς σκοτίας,
τὰ ἄστρα, τὴν ἀτέρμονα βαδίζουσι πορείαν.

Ἀλλὰ ἰδὲ ἐκεῖ μακρὰν, εἰς τὸ νεκροταφεῖον,
φανὸν μὲ τοῦ ὁρίζοντος συμπίπτοντα τὸ πέρας·
δὲν εἶναι μέγας ὡς ἀστὴρ καὶ πλήρης μυστηρίων,
ἀλλ᾽ ἔχει τὰς ἀκτῖνάς του πολὺ συμπαθεστέρας.

Φανὲ, φυλάσσων τοὺς νεκροὺς, τὸν θάνατον φωτίζων!
σὲ, φῶς, ζωὴν, τίς ἔρριψεν ἐντὸς κοιμητηρίου;
δὲν εἶσαι ὡς μειδίαμα χεῖλος νεκροῦ στολίζον;
σὲ βλέπουν οἱ ὑπνώττοντες κάτωθεν τοῦ φορείου;

Σχίζε τὸ σκότος τῆς νυκτὸς καὶ, ἀπειλῶν τοὺς ζῶντας,
ῥίπτε τὸ φῶς σου ὅπου χοῦς ὑπάρχει καὶ σκοτία,
μέτρει τοὺς λίθους τῶν νεκρῶν καὶ τοὺς ἀποθανόντας·
ὤ! πόσοι εἶναι! φρικιᾷ καὶ τρέμει ἡ καρδία.

Μὴ, ἂν μετρῆται ἡ ζωὴ, ὁ θάνατος μετρεῖται;
Στιγμὴ, εἰς τὸν ὠκεανὸν ῥιφθεῖσα τῶν αἰώνων,
πρὶν κἂν ὑπάρξῃ σβύνεται, πρὶν πέσῃ λησμονεῖται·
ὁ χρόνος πρὸς τὸν θάνατον καταμετρεῖται μόνον.

Ζῆς, ὡς ἀνάμνησις, ἐκεῖ, φανὲ, μεμονωμένη,
διπλῆν φωτίζων νέκρωσιν· τοὺς τάφους τῶν θανόντων,
τὴν λήθην, ἄλλον θάνατον ὅστις αὐτοὺς προσμένει,
τὴν λήθην, κοιμητήριον ἐν τῇ ψυχῇ τῶν ζώντων.

Ναί! λησμονοῦσι, καὶ αὐτοὺς τοὺς ζῶντας λησμονοῦσι·
τὸ παρελθὸν ὡς σάβανον, ἡ λήθη περιβάλλει.
Οἱ ἐπιζῶντες τοὺς νεκροὺς ἐπὶ μικρὸν θρηνοῦσι,
καὶ μόνη ἡ κυπάρισσος ἐπὶ τῶν τάφων θάλλει.

ὦ φῶς, ἦ μάλα δή σε κατακτάμενος ἐνόησα
ὅσσον ἐγὼ πάντων ἀνθρώπων ἐξοχώτατός εἰμι.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, φίλος, καὶ ἐμοὶ μετὰ χερσὶν ἑταῖρος
γίγνεο καὶ μάλα τοῖος ἐών· τοῖόν σε καὶ αὐτὸς ἀείσω.
Μέλλον, τῆς τυτθὸν ἀπήνυσας, ἢ πατρόθεν τοῦ βίου ἐσσεῖ
καὶ τοῖος ἐὼν ἀνὴρ ἐσσί, τοῦ μὲν τὸ πρέβιστον ἄριστος
πάντων ἐμπνυτῆρος ἀμύμονος ἔβλαστες ἀκμή·
Αἰ. πατρόθεν ἐσθλὸν ἄνακτα δόμων τε κρείοντα λέγεις·
Τε. τὴν γὰρ γλαυκώπιδος ἐπώνυμον ἔσχεν ἀρούρης
τὸν φιλόγαιον ἄνακτα, τὸν ἐκ γαίης τεκόμεσθα.
Αἰ. ἦ καὶ ἐγὼ τοῦ φημι γενέσθαι ἔκγονος εἶναι
ἐκ μητρὸς γαίης τε καὶ ἐννοσιγαίου ἄνακτος.
Τε. ἦ φῶς, ἦ μάλα δή σε κατακτάμενος ἐνόησα
ὅσσον ἐγὼ πάντων ἀνθρώπων ἐξοχώτατός εἰμι.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, φίλος, καὶ ἐμοὶ μετὰ χερσὶν ἑταῖρος
γίγνεο καὶ μάλα τοῖος ἐών· τοῖόν σε καὶ αὐτὸς ἀείσω.
Μέλλον, τῆς τυτθὸν ἀπήνυσας, ἢ πατρόθεν τοῦ βίου ἐσσεῖ
καὶ τοῖος ἐὼν ἀνὴρ ἐσσί, τοῦ μὲν τὸ πρέβιστον ἄριστος
πάντων ἐμπνυτῆρος ἀμύμονος ἔβλαστες ἀκμή·
Αἰ. πατρόθεν ἐσθλὸν ἄνακτα δόμων τε κρείοντα λέγεις·
Τε. τὴν γὰρ γλαυκώπιδος ἐπώνυμον ἔσχεν ἀρούρης
τὸν φιλόγαιον ἄνακτα, τὸν ἐκ γαίης τεκόμεσθα.
Αἰ. ἦ καὶ ἐγὼ τοῦ φημι γενέσθαι ἔκγονος εἶναι
ἐκ μητρὸς γαίης τε καὶ ἐννοσιγαίου ἄνακτος.
Πάντοθεν ἀσφαλέως ἐμὲ γίγνεται ἔμμεναι ἐσθλόν,
ἠδὲ καὶ ἐκ πατρὸς τοῦ Χαλκωτοῦ καὶ ἐκ μητρός,
ὅσσον ἐγὼ Διόθεν τε καὶ ἐκ γαίης ἐριβώλου
ἐσθλὸς ἔφυν· τοῖόν με καὶ ἐν μνηστῆρσι θέσθαι
ἐσθλὸν ἐπιφραδέως ἐθέλοις, ἐπεὶ ἐσσί γε μάντις.
Τε. Τὸ φῶς σοῦ πεύσεται ἐς μέσον ἐλθὼν ἀγορήνδε
ἀγχίστη τ' ἐμὴ ἐσσὶ καὶ ἐκ πατρὸς ἐκ μητρός.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, φίλος, καὶ ἐμοὶ μετὰ χερσὶν ἑταῖρος
γίγνεο καὶ μάλα τοῖος ἐών· τοῖόν σε καὶ αὐτὸς ἀείσω.
Μέλλον, τῆς τυτθὸν ἀπήνυσας, ἢ πατρόθεν τοῦ βίου ἐσσεῖ
καὶ τοῖος ἐὼν ἀνὴρ ἐσσί, τοῦ μὲν τὸ πρέβιστον ἄριστος
πάντων ἐμπνυτῆρος ἀμύμονος ἔβλαστες ἀκμή·
Αἰ. πατρόθεν ἐσθλὸν ἄνακτα δόμων τε κρείοντα λέγεις·
Τε. τὴν γὰρ γλαυκώπιδος ἐπώνυμον ἔσχεν ἀρούρης
τὸν φιλόγαιον ἄνακτα, τὸν ἐκ γαίης τεκόμεσθα.
Αἰ. ἦ καὶ ἐγὼ τοῦ φημι γενέσθαι ἔκγονος εἶναι
ἐκ μητρὸς γαίης τε καὶ ἐννοσιγαίου ἄνακτος.

Μέλλον! λέξις, σημαίνουσα τὴν ἔλλειψιν παρόντος,
ἐχὼ τῶν πόθων, οἵτινες βλαστάνουσι λαθραίως,
πολλάκις ἀνταπάκλασις ὠχρὰ τοῦ παρελθόντος,
πλὴν πάντοτε κατοπτρισμὸς δεικνύμενος ματαίως.

Μέλλον, καθὼς ἡ ἀστραπὴ τὸ σκότος ἐπεκτεῖνον,
τῆς συμφορᾶς ὁ ἐμπαιγμὸς, ἰσχὺς ἀδυναμίας,
τὸ σκοτεινόν του πρόσωπον ἐπὶ τοῦ τάφου κλίνον
κ' ἐκεῖθεν θάλλον, ὡς ἐλπὶς κενὴ ἀθανασίας.

Ἰδοὺ τὸ μέλλον· ἡ ῥυτὶς, θωπεία τοῦ θανάτου·
ἓν δάκρυ σπεῖρον ἕτερον, κραυγὴ ἀπελπισίας,
ἕως οὗ ἔπειτα ἐντὸς μακροῦ νεκροκραββάτου
σταυρώσῃς τοὺς βραχίονας ἐπὶ νεκρᾶς καρδίας.

Μόνος, καθὼς αὐτὸ τὸ φῶς εἰς τὸ νεκροταφεῖον,
φωτίζων πόθων μνήματα καὶ πτώματα ὀνείρων,
ἀγνώστου πόνου ἔρμαιον, διέρχομαι τὸν βίον
τὰ ῥάκη σύρων τῆς ζωῆς, τὸ παρελθόν μου σύρων.

Φανὲ, ὅταν τὸ ἔλαιον σὲ λείψῃ, τί θὰ γίνῃς;
Τί; Θὰ σβεσθῇς. Καλλίτερον· ἀφοῦ ἡ Μοῖρ' ἀγρίως
προώρισε τὴν λάμψιν σου ἐπὶ σποδοῦ νὰ χύνῃς,
τί ὠφελεῖ εἰς σὲ τὸ φῶς καὶ εἰς ἐμὲ ὁ βίος;

ΕΙΣ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Πόσον ὡραῖον, φίλοι μου, θὰ ἦτον ἂν ὁ βίος
μετὰ τῆς ἥβης ἔλιγεν, ἐνῷ ἁπλοῦται ἔτι
τοῦ ἔαρος ὁ οὐρανὸς διαφανὴς καὶ λεῖος,
κ' ἡ πλάνη τὸν μανδύαν της τὸν μάγον ἐπιθέτει.

Εἶναι ὡραία ἡ Ἐδὲμ, πρὶν ἔτι παρεισδύσῃ
ὁ ὄφις τὴν ἐπαύριον τῆς νέας ἡλικίας,
καὶ δηλητήριον πικρὸν τὸν ἄνθρωπον ποτίσῃ
ῥοφᾷ τὴν δρόσον τῆς αὐγῆς τὸ πῦρ τῆς μεσημβρίας.

Ἀρκεῖ εἷς φίλος καὶ ἀρκεῖ ἓν βλέμμα ἐρωμένης,
σιγᾷ τῆς δόξης ἡ φωνὴ, μὲ τὸ παρὸν κοσμεῖται·

μετὰ μικρὸν τὴν ἄπειρον σκηνὴν τῆς οἰκουμένης
μετρεῖ τὸ βλέμμα τοῦ ἀνδρὸς, καὶ πάλιν δὲν ἀρκεῖται.

Ναί! τότε ἔπρεπε γλυκὺς ὁ θάνατος εἰσδύων,
ἐνῷ κυλίεται ὁ νοῦς εἰς ἔκστασιν ἁγίαν,
νὰ σβύσῃ τὸ μειδίαμα συγχρόνως μὲ τὸν βίον,
νὰ παραδώσῃ τὴν ψυχὴν εἰς τὴν ἀθανασίαν.

Εἶναι μακρὸς, πολὺ μακρὸς ὁ βίος· τὴν εὐδίαν
ἀκολουθοῦσι θύελλαι ζοφώδεις, καταιγίδες,
καὶ οὔτε κἂν πιστεύομεν πῶς εἴχομεν πρωΐαν,
καθ' ἣν τοσαῦτ' ἐθώπευον τὸν βίον μας ἐλπίδες.

Εἶναι μακρὸς, πολὺ μακρὸς ὁ βίος, καὶ ὁ χρόνος
μαραίνει τὴν ψυχὴν αὐτὴν, μαραίνων τὴν καρδίαν·
ἂν δίδῃ κἄποτε τροφὴν ὀδυνηρὰν ὁ πόνος,
τίς πάλιν κατεμέτρησε ψυχρὰν ἀπελπισίαν;

Τί ὠφελεῖ ἂν διαρκῇ τὸ ἔαρ μαραμμένον,
καὶ ἂν τὸ ἄσμα ἀντηχῇ μεστὸν μελαγχολίας,
καὶ ἂν τὸ ῥόδον σώζεται ὠχρὸν καὶ τεθλασμένον,
καὶ ἂν ὁ βίος διαρκῇ χωρὶς τὴ, εὐτυχίας;

Τί ὠφελεῖ ἐὰν ἐντὸς ὑψίστων πυραμίδων
βαλσαμωμέναι μούμιαι τὸν θάνατον νικῶσι;
Τί ὠφελεῖ, καλύπτοντες τὴν κόνιν τῶν ἐλπίδων,
οἱ ἄνθρωποι ὡς μούμιαι τοῦ ἔαρος νὰ ζῶσι;

Ὅλα οἰκτρά· ὁ μαρασμὸς τὸ ἄνθος ἀναμένει,
καὶ τὴν γαλήνην ἀπειλεῖ μακρὰν ἡ τρικυμία,
καὶ πρὸς τὸ ἔαρ ὁ χειμὼν ἀκατασχέτως βαίνει,
πρὸς τὸ παιδίον ἡ ῥυτὶς καὶ ἡ ἀπελπισία.

ΕΙΣ ΚΟΡΗΝ.

Ὀλίγους στίχους μὲ ζητεῖς; παράκλησις ματαία·
οἱ ποιηταὶ ἂν ψάλλωσι γῆν, οὐρανὸν καὶ ὄρη,
ἂν ψάλλωσι τὴν ἄνοιξιν μὲ τ' ἄνθη τὰ ὡραῖα,
τὴν κόρην δὲν τὴν ψάλλουσι· τῇ λέγουν: «Εἶσαι κόρη!»

Δὲν εἶν' ἡ κόρη ἄνθρωπος, εἶν' ὄνειρον ὡραῖον,
πλανώμενον ἐν τῇ νυκτὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου·
εἶναι ἀστὴρ τρισάγιος, τὴν χάριν διαχέων,
εἶν' ὡς ἡ ὄψις ἱερὰ τοῦ ῥέοντος δακρύου.

Ἡ κόρη . . . γόνυ κλίνατε! καὶ ὅταν θεωρῆτε
τὸ ὂν αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν, τὸ ἱλαρόν του βλέμμα,
ἐνθυμηθεῖτε τὸν Θεὸν, ὤ, ναί! ἐνθυμηθεῖτε
ὅτι αὐτὴ μᾶς ἔσωσε μὲ τοῦ Χριστοῦ τὸ αἷμα.

Ἐὰν τὰ πάντ' ἀπώλεσεν ὁ ἄνθρωπος ὁ πρῶτος·
ἐὰν τὸ σκότος τῆς νυκτὸς σκεδάζῃ ἡ πρωΐα,
ὅπως φωτίσῃ τῆς ψυχῆς βαθύτερόν τι σκότος·
ἐὰν τὸν χρόνον δὲν μετρῇ ἡ ὥρ' ἀλλ' ἡ πικρία.

Ἐν μέσῳ τῆς ξηρᾶς αὐτῆς ἐρήμου αἴφνης ποία,
— ἰδὲ μακρόθεν, — ὄασις γλυκεῖα διορᾶται;
Εἶναι ἡ κόρη, χαίρετε! ἀκτὶς ἐπουρανία,
ἥτις ἀνὰ τὴν ἔρημον ἀμέριμνος πλανᾶται.

Ἄ! τίς ποτε ἠτένισε γλυκὺ παρθένου βλέμμα,
πλῆρες ἐλπίδος καὶ χαρᾶς, ἁγνότητος ἁγίας,
καὶ δὲν ἠσθάνθη ἐν αὐτῷ εἰσδύουσαν ἠρέμα
ἐλπίδα τινὰ ἥμερον μελλούσης εὐτυχίας;

ΤΟ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ.

Τὴν εἶδον μόλις, κ' ἔκτοτε ἠγάπησα ἐκείνην.
Εἶναι πολὺ τὸ αἴσθημα, κανεὶς δὲν θὰ τὸ μάθῃ·
εἰς τῆς ψυχῆς μου κρύπτεται περίλυπον τὰ βάθη,
τὴν ὑπερτάτην ἐνδυθὲν σιωπηλὴν γαλήνην.

Ἄλλης ζωῆς ἀνάμνησις καὶ πόθος κόσμων ἄλλων,
ἐδῶ ἐβλάστησεν, ἐκεῖ ἐπάνω θὰ ἀνθήσῃ·
ἐδῶ θὰ μείνῃ ἄγνωστον καὶ δυστυχὲς θὰ ζήσῃ,
ὡς ἄνθος, εἰς ἐρείπια τοῦ παρελθόντος θάλλον.

Καὶ διαβαίνει ἔμπροσθεν ἐμοῦ φαιδρὰ ἐκείνη,
ἀμέριμνος μὲ θεωρεῖ μὲ τὸ γλαυκόν της ὄμμα·

τὴν βλέπω καὶ βαπτίζεται εἰς τῆς αἰδοῦς τὸ χρῶμα,
καὶ ἀγνοεῖ ὅτι τὸ πᾶν περὶ ἐμὲ καλλύνει.

Καὶ ὅταν μάθῃ ἄψυχον πῶς μ' ἔλαβε τὸ χῶμα,
πρὶν ἔτι ὁ ψυχρὸς βορρᾶς τὸ ἔαρ μου μαράνῃ,
ὑψοῦσα πρὸς τὸν οὐρανὸν τεθολωμένον ὄμμα,
θὰ ἐρωτήσῃ,« Διατί λοιπὸν νὰ ἀποθάνῃ; »

Η ΔΕΣΠΩ.

Ἡ Δέσπω πλέον ἄσματα περιχαρῆ δὲν ψάλλει,
οὐδὲ κοσμεῖ τὸ μέτωπον μὲ ἄνθη τῶν ὀρέων·
κύπτει ὠχρὸν τὸ πρόσωπον, τὸ ἄλλοτε ἀκμαῖον,
κ' ἐνῷ τὸ ἔαρ θεωρεῖ, μόνη αὐτὴ δὲν θάλλει.

Τὴν νύκτα ἀγρυπνεῖ, ἐνῷ τὰ πάντα σιωπῶσιν·
ὅ,τι ἐσκέπτετο ποτὲ δὲν θὰ τὸ εἴπῃ γλῶσσα.
Σιγᾷ καθὼς ὁ θάνατος, καρδία ἀγαπῶσα,
καὶ οἱ βαθύτεροι παλμοὶ ἀνέκφραστοι περῶσιν.

Μίαν ἐσπέραν ἔψαλλεν— ὤ! ἴσως τελευταῖον—
τοιοῦτον ἆσμα ψάλλουσιν οἱ κύκνοι καὶ σιγῶσιν,
ἀλλ' αἴφνης φθόγγοι πένθιμοι ἐπίσης ἀπαντῶσιν·
κ' ἠνώθησαν, κ' ἐχάθησαν ἐν μέσῳ τῶν ὀρέων.

Ἠτένισε τὸν οὐρανόν, — ἠγάπα, ἠγαπᾶτο· —
Ποτὲ εἰς μᾶλλον ἱλαρὸν δὲν εἰκονίσθη ὄμμα
τὸ χρῶμα τοῦ ὠκεανοῦ, τοῦ οὐρανοῦ τὸ χρῶμα·
ἀλλ' εἰς τὸ βλέμμα ἔκφρασις θανάτου ἐπλανᾶτο.

Ἐνέκλεισεν ἀπέραντον ἀγάπην εἰς τὰ στήθη
καὶ διερράγησαν· ὠχρὰ τὰ πάντα ἐθεώρει,
καὶ ἐλησμόνησε τὴν γῆν ἡ ἀγαπῶσα κόρη,
καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ ἐκοιμήθη.

Κοιμᾶται ὑπὸ τὴν σκιὰν ἐλάτης ἡ παρθένος·
συντετριμμένη λάγηνος ἐκεῖ πλησίον κεῖται,
καὶ ὑπὸ μέλανος σταυροῦ ἡ κόνις της φρουρεῖται,
καὶ διαβαίνων ὁ βοσκὸς στενάζει τεθλιμμένος.

Κοιμᾶται· ὄνειρον οὐδὲν τὸν ὕπνον της ταράττει·
εἰς τὸ στερέωμα αὐτῆς οὐδεὶς ἀστὴρ πλανᾶται,
οὐδέποτε τὸν στεναγμὸν τῆς αὔρας ἀκροᾶται,
τὸ παρελθόν της ἄθικτον ὁ θάνατος φυλάττει.

Εἰρήνη εἰς τὸν ὕπνον σου, περιλημένη κόρη!
ἀπέθανες, πρὶν ποτισθῇς καὶ κόρον καὶ πικρίαν·
τὸ στῆθός σου ἀντήχησε βαθεῖαν ἁρμονίαν,
κ' ἐσίγησε διὰ παντὸς κ' ἐσβέσθη εἰς τὰ ὄρη.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ.

Τί! κλαίεις, γῦναι δυστυχὴς, ἀφοῦ ἀπενεκρώθη
καὶ ἔπεσεν εἰς βάραθρον κακίας ἡ ψυχή σου,
ἀφοῦ ἡ ἀθωότης σου ἐσβέσθη κ' ἡ τιμή σου
κ' ἔγινες πτῶμα τῆς αἰδοῦς, τὸ δάκρυ διεσώθη;

Τίς ἀστραπὴ διέσχισε τὸ σκότος τῆς καρδίας
κ' ἐμέτρησες τὴν ἄβυσσον, ἐν ᾗ κατεκρημνίσθης;
μὴ τῆς μητρός σου τὰς θερμὰς θωπείας ἀνεμνήσθης
ἐν μέσῳ τῆς φρικτῆς αὐτῆς σιγῆς καὶ ἐρημίας;

Μὴ, μὴ μετρεῖς τῆς πτώσεως τὸ βάθος! δὲν μετρεῖται·
ὑπάρχει θάνατος διπλοῦς ἐν τῇ τοιαύτῃ πτώσει.
Καὶ διὰ σὲ βαθύτερον οἱ οὐρανοὶ σιγῶσι,
καὶ ἡ καρδία σου νεκρὰ παρὰ τὸ ἔαρ κεῖται.

Καὶ ὅμως ἦσο ἄλλοτε καὶ σὺ αἰδήμων κόρη·
ἠγάπας τ' ἄνθη τῶν ἀγρῶν, ἐτρέφεσο μ' ἐλπίδας,
ὁ ὀφθαλμός σου ἱλαρῶς τὸν κόσμον ἐθεώρει,
ἀκτῖνας ἔβλεπες φωτὸς καὶ εἰς τὰς καταιγίδας.

Μυστηριώδης ὡς ἠὼς, ἁγνὴ ὡς ἡ πρωΐα,
σὺ, ἀδελφὴ τοῦ ἔαρος τὸ στέμμα του ἐφόρεις,
κ' ὑπὸ τὰ ἄνθη ὕπνωττε περιπαθὴς καρδία,
καὶ οἱ παλμοί μας ἤγγελλον τὴν ἔλευσιν τῆς κόρης.

Παρῆλθον ἀνεπιστρεπτεὶ καὶ αἱ στιγμαὶ ἐκεῖναι,
καὶ τὸ γλυκὺ μειδίαμα εἰς καγχασμὸν ἐτράπη,

καὶ εἰς ὀργίων σπαραγμοὺς ἐπνίγη ἡ ἀγάπη.
Ποῦ εἶναι πάλιν ὁ Χριστὸς νὰ σ' ἀνεγείρῃ, γῦναι;

Καὶ ἤδη ὀρφανὴ καὶ σοῦ ἐπὶ τῆς γῆς βαδίζεις.
Ἐρυθριᾷ, τὸν πλοῦτόν σου ἰδοῦσα ἡ πενία·
τὴν μητρυιὰν τοῦ ἔρωτος σπαράσσει ἡ καρδία,
κ' ἐν τῷ παρόντι οὔτε σὲ αὐτὴν ἀναγνωρίζεις.

Ὦ! πῶς ἀπὸ τοῦ ἠθικοῦ ἐκείνου βίου, πτῶμα
εἰς τὰς τριόδους ἔπεσες καὶ σὺ τῆς ἀτιμίας,
καὶ διεδέχθη τὴν αἰδὼ τὸ χρῶμα τῆς λαγνείας
καὶ εἰκονίζει ὄνειδος τὸ γαλανόν σου ὄμμα;

Πῶς τῆς παρθένου τὴν στολὴν, τῆς κόρης τὴν πορφύραν
συστρέψασα, κατέῤῥιψες εἰς βόρβορον κακίας,
καὶ ψάλλεις ᾄσματα βραχνὰ, ὡς ῥόγχος ἀγωνίας;
κ' ἐνέδυσες μὲ πένθιμα τὴν ἱλαράν σου μοῖραν;

Ἡ κλίνη αὕτη, ἐφ' ἧς νῦν ἡ ἀγορὰ βαδίζει,
γνωρίζεις πόσας ἱερὰς φυλάττει συγκινήσεις,
ὅταν ὁ ἔρως ὁ ἁγνὸς θωπεύει τὰς αἰσθήσεις
καὶ ἡ καρδία ἀγαπᾷ καὶ ἡ ψυχὴ ἐλπίζει;

Ἐκ τόσων ἀσπασμῶν οὐδεὶς ἠχεῖ ἐν τῇ καρδίᾳ,
κ' ἴσως ἠγάπησες ποτὲ, καὶ ἴσως ἐνθυμεῖσαι,
ἴσως δὲν ἔλαβες ὁμοῦ τὴν λήθην. Ὦ! δὲν εἶσαι,
δὲν εἶσαι σὺ, εἶν' ὄνειρον φρικῶδες.— Εὐσπλαγχνία!

Λυπήθητε τὸ ἔρμαιον αὐτὸ τῆς κοινωνίας·
ὑπὸ τὸ μαῦρον ὄνειδος τὸ παρελθὸν ὑπνώττει.
Εἶχεν αὐγὴν ἀνέφελον, πρὶν πέσῃ εἰς τὰ σκότη
ἡ ὀρφανὴ τῆς ἀρετῆς, ἡ χήρα τῆς καρδίας.

XVIII.

ΩΡΙΩΝ.

ΕΚ ΤΩΝ « ΕΙΚΟΝΩΝ » Η ΣΤ.΄

Καὶ σὺ, πατρίς μου! ἄλλοτε πατρὶς θεῶν κ᾽ ἐνθέων,
ἡλίων μῆτερ, Σωκρατῶν, Ὁμήρων, Περικλέων,
ὁποία μένεις σήμερον! . . . Τῆς πάλαι δόξης χήρα,
καὶ στείρα τῆς σοφίας σου καὶ τῶν υἱῶν σου στείρα·
ὡς ξίφος ἐν τῇ θήκῃ,
εἰς πᾶν σου μόνον λειψανον λαμπρὰ κοιμᾶται νίκη.

Τὸ σύμπαν ὅταν ἄφωνον τὴν νύκτ᾽ ἀποκοιμᾶται
καὶ τοῦ ἐρέβους ἡ μορφὴ ἐπὶ τῆς γῆς πλανᾶται,
εἰς τὸν γλαυκόν σου οὐρανὸν σὲ βλέπω ἀναζῶσαν·
εἰς τῶν ἀστέρων τὴν χρυσῆν ἀναγινώσκω γλῶσσαν
θεούς σου κ᾽ ἡμιθέους,
πινακοθήκην ἄσβεστον μὲ παῖδάς σου ἀρχαίους.

Ὦ! τοῦ Χριστοῦ σ᾽ ἐμάραναν οἱ τεθλιμμένοι πόθοι . . .
Τῆς εὐγενοῦς καρδίας σου τὸ πῦρ ἀπετεφρώθη,
λιβάνους ἀναπνεύσασα . . . Ἐπίστευσες κρηπῖδα
τοῦ βίου σου τὰ δάκρυα, τὸ μνῆμα ὡς ἐλπίδα,
κ᾽ ἐγίνης καλογραῖα
δειλὴ, ἡ πάλαι Ἀμαζὼν φλογώδης καὶ γενναία!

Ἐκράτει τότε ἡ Παλλὰς, θεὰ λαμπρὰ, τὸ δόρυ,
ἐνῷ ἡ Παναγία σου αἰδήμων κλαίει κόρη . . .
Ὑπῆρχε τότε σύμβολον θεῶν χαρὰ καὶ ξίφος,
ἐνῷ σταυρὸς μετέπειτα καὶ τὸ θρηνῶδες ὕφος . . .
Σ᾽ ἐπρόφθασαν οἱ ξένοι,
κ᾽ ἐζήτεις μὲ τὸν λίβανον νὰ φύγουν νικημένοι.

Ποῦ εἶσθε; ποῦ ἐφύγετε, θεοὶ τῆς Ἀσπασίας;
ποῦ τοῦ Ὀλύμπου τὰς τερπνὰς τελεῖτε νῦν θαλίας;

Ὦ Ζεῦ! χορεία ἀνθηρὰ, φαιδραὶ θεῶν πλειάδες,
ποῦ νῦν πλανᾶσθε ἔρημοι, ἀπάτριδες, φυγάδες;
Ἡ τῆς Ἑλάδος φύσις,
ναὸς ὑμῶν, περιχαρεῖς μ' ἐγείρει ἀναμνήσεις . . .

Ὦ Μοῦσαι! ὅταν εἴδετε φίλων θεῶν τὰ πλήθη
νὰ φεύγωσι ποδήνεμα, κ' Ἑβραῖός τις ἐκλήθη
μέγας θεὸς, δακρύσασαι αἱ θείως πρὶν γελῶσαι,
ὡς φύλλα ῥόδου εἰς πνοὴν, ἀπήλθετε πετῶσαι·
καὶ ἔκτοτ' ἡ φωνή σας
μελαγχολώδης ἔμεινε, καὶ νεκρικὴ ἡ γῆ σας . . .

Καὶ ἦσο ἄλλοτε, Ἑλλὰς, τοῦ κόσμου ἡ νεότης,
τῆς ὑφηλίου ἡ ψυχὴ, τοῦ Πλάστου στρατιώτης.
Ἂν ἐσταυρώθη ὁ Χριστὸς κ' ἐκεῖ ποῦ ἐγεννήθη,
ἂν εἰς τὴν γῆν του ἔσβυσεν, εἰς σὲ πλὴν ἀνεστήθη.
Τῶν θείων σου ἀγώνων
λάβε, ὡς γέρας, δούλωσιν τετρακοσίων χρόνων. . .

Ἄ! πόσον, πόσον ἔπαιξε μὲ σὲ πικρὰ ἡ μοῖρα!
ὁ στυλοβάτης ἔγινες, Πατρὶς, εἰς τὸν Σωτῆρα,
φωσφόρος καὶ φιλόστοργος μήτηρ ἐθνῶν ἀπτήνων,
—ἡ βίβλος, ἔνθα οἱ λαοὶ ἀνέγνωσαν Ἐκεῖνον·—
καὶ ὅμως καταπίπτεις,
ὡς εἰς τὸ βάρος κολοσσοῦ, Ἑλλὰς, νὰ ὑποκύπτῃς!

Ναὸς τοῦ κόσμου ἔμεινες ὡς χθὲς συντετριμμένος,
κ' ἤρχετο Γάλλος εὐσεβὴς καὶ Βύρων ἐμπνευσμένος
νὰ ἀσπασθῇ τὰ θειά σου καὶ εὐγενῆ ἐδάφη,
καὶ νὰ ταφῇ γλυκύθυμος ἐντός σου ὡς ἐτάφη. . .
Ἔχει τιμὴν ἀκόμα
τὸ ν' ἀποθάνῃ Βύρων εἷς εἰς τὸ νεκρόν σου χῶμα!

Ὡς εἰς τὸν βράχον θραύεται τὸ ἓν μετ' ἄλλο κῦμα,
αἱ γενεαὶ παρέρχονται, θρυσθεῖσαι εἰς τὸ μνῆμα·
καὶ ὁ ἀνεμοστρόβιλος σφοδρὸς περᾷ τῶν χρόνων,
καὶ, τὴν σκηνὴν τοῦ σύμπαντος ὁ θάνατος σαρώνων,

ἀθάνατος ὑψοῦται,
κ᾽ Ἰωσαφὰτ ἀπέραντον ἡ γῆ ἀνανεοῦται . . .
Ποῦ σήμερον οἱ Σοφοκλεῖς, οἱ Πίνδαροι ποῦ εἶναι;
ποῦ εἶναι Θῆβαι, Κόρινθος; ποῦ εἶναι αἱ Μυκῆναι;
Παρῆλθον, εἰς τὰς πτέρυγας παρῆλθον τῶν αἰώνων,
κ᾽ ἠχὼ οἰκτρὰ ἐμείναμεν κλεινῶν ἡμεῖς προγόνων,
Αἰσχύλους ἀντηχοῦντες,
σκιαὶ γιγάντων, πίθηκοι ἐκείνους παρῳδοῦντες!
Ἂν ὕστερον, ὡς φάντασμα, ἐγγύς των πάλιν φθάνῃ,
ἀφοῦ τῶν παίδων προσφιλὴς ἡ μήτηρ ἀποθάνῃ,
κ᾽ ἐκεῖνοι τότε φεύγουσιν ἐμπρός της τρομασμένοι·
ὁμοίως σ᾽ ἀποφεύγουσιν ἤδη, Ἑλλὰς, οἱ ξένοι,
καὶ ὁ καθεὶς σ᾽ ὑβρίζει
καὶ εἰς τὸ φάσμα τὴν λαμπρὰν μητέρα δὲν γνωρίζει . . .
Ἀλλὰ καὶ ἂν ἠμαύρωσε τὰς Στήλας τόσος χρόνος,
κἂν ἤλλαξαν τὰ μάρμαρα μικρὸν τοῦ Παρθενῶνος,
πλὴν πάντοτ᾽ εἶχον κ᾽ ἔχουσι μητέρα τὴν Πεντέλην·
ἂν ἠλλοιώθη καὶ μικρὸν ὁ τῶν συγχρόνων Ἕλλην,
ἐντός του ὅμως πάλλει
τὸ αἷμα, ὅπερ ἔσφυζε κ᾽ ἐν Πλάτωνος ἀγκάλῃ . . .
Ἐξύπνα, ὦ ὡραία μου, κλεινὴ Πατρὶς, ἐγείρου,
καὶ λάλησόν μας! Ἄνοιξε τὰ χείλη τοῦ Ὁμήρου,
νὰ πλάσωμεν Ἀλέξανδρον, τοῦ κόσμου βασιλέα,
ν᾽ ἀναφανῶμεν τέκνα σου πάλιν ἡμεῖς ἀρχαῖα,
καὶ σὺ θὰ ἦσαι πάλιν
μήτηρ, τὸν κόσμον κλείουσα ὡς βρέφος εἰς ἀγκάλην.
Σὺ πένησσα μὲν πάντοτε πλὴν μεγαλοφρονοῦσα,
σὺ μ᾽ ἑορτὰς, μὲ ᾄσματα τυράννους καταργοῦσα,
συνένωσον τὰ τέκνα σου εἰς ἀδελφάτου κρίκους,
καὶ θὰ ὑψώσῃς τρόπαιον φωτὸς οὐρανομήκους . . .
ἢ . . . κρύψου εἰς τὸ κῦμα,
καὶ λάβε τοὺς ὠκεανοὺς ἀντάξιόν σου μνῆμα!

ΤΟ ΑΝΩΝΥΜΟΝ.

Καθὼς δύο τρία ἄνθια
μιὰν αὐγοῦλα ξεφυτρόνουν,
πλὴν τὴν ἄλλη ἠξημερόνουν
δίχως κάλλος καὶ πνοή,
κ' ἐγὼ λίγα τραγουδάκια
θὲ νὰ ψάλω πονεμένα,
κὶ ἂς πεθάνουν ἕνα ἕνα
μὲ τοῦ χρόνου τὴ ροή.

Ποῖος εἶμαι.. τί ἐρωτᾶτε;
δὲν γνωρίζω κ' ἐγὼ τ' εἶμαι·
ἀπ' τὸν ἴσκιο ὅπου κεῖμαι
τὰ τραγούδια ξεφωνῶ.
Μὲ γαλήνη καὶ μὲ πάθος
ὅταν ἀρχινᾷ τὸ βράδυ,
μέσ' ς τὰ φύλλα ς τὸ σκοτάδι
ὅμοια ψάλλει τὸ πτηνό.

Πόθεν ἔρχεται τ' ἀέρι,
πόθεν ἔρχεται τὸ δάκρυ,
τὸ κογχύλι σὲ μιὰν ἄκρη,
ἢ τῆς γῆς οἱ στεναγμοί;
Εἰς τὴν νύχτα τοῦ χειμῶνα,
ποῦ δὲν λάμπει ἕν' ἀστέρι,
σοῦ ἁπλόνει δειλὸ χέρι
μαυροσκέπαστο κορμί.

Τὸ κορμὶ τοῦ δρόμου ἐκεῖνο,
ποῦ τὰ χείλη ἀναδεύει,
λεημοσύνη σοῦ γυρεύει,
καὶ τὸ πρόσωπό του κλεῖ.

Τέτοια εἶν' τὰ ἄσματά μου ...
κόκκαλα ἀποθαμένου,
σήμαντρο ναοῦ κρυμμένου,
ποῦ τὸν οἶκτο προσκαλεῖ.

Λεημοσύνη! λεημοσύνη!
εἰς τὴν χήρα, εἰς τ' ἀγόρι,
εἰς τὴν ἔρημη τὴν κόρη,
εἰς τὸ γέρο ποῦ πεινᾷ.
Ἀδελφοί μου, ἀδελφοί μου,
λυπηθῆτε! λυπηθῆτε!
ἄχ! τὸν τάφο φοβηθῆτε,
καὶ τὴν τύχη ποῦ γυρνᾷ...

Εἰς τὴν γῆν ὅπου περνοῦμε,
σὰν τὸ λειψανο ς τὸ δρόμο,
σὰν τὸν ξένο, ποῦ μὲ τρόμο
περπατεῖ ς ἐρημικά,
ἂς βοηθήσωμε μιὰ στάλα
καὶ ἐκεῖνον ὅπου πέφτει,
καὶ καθένα βρίσκει κλέφτη
καὶ τὸν κόσμ' ὅλο κακά.

—Τέτοια ἔψελνε μὲ πόνον
ἑνὸς νέου ἡ μαύρη λύρα,
ποῦ ἡ ζωὴ τοῦ εἶναι σφύρα
καὶ τὸ στῆθος τοῦ κτυπᾷ·
καὶ σὰν ἔρημη βαρκοῦλα
εἰς τὸν κόσμο ταξειδεύει,
καὶ τὸ ἄγνωστο γυρεύει
καὶ τὸν κόσμον ἀγαπᾷ.

ΤΗ ΑΠΟΘΑΝΟΥΣΗ ΝΕΑΝΙΔΙ Χ* Τ*

Γλυκεῖα κόρη, ἐρώτων θῦμα,
ἤδη κοιμᾶται ὑπὸ τὸ μνῆμα,
εἰς τὴν γαλήνην,
ἣν ἐν τῷ κόσμῳ καθεὶς ἠρνήθη . . .
καὶ εἰς τοῦ τάφου εὗρε τὰ στήθη
μητρῴαν κλίνην.

Ὦ! τοῦ θανάτου ἄφευκτον χῶμα,
τὸ ῥαδινόν της πρόσδεξαι σῶμα
καὶ κοίμησέ το·
σφίγγε παρήγορον τὴν ἀγκάλην,
καὶ μετὰ τόσην ἀνεμοζάλην
ἀνάπαυσέ το.

Ἦτον ὡς αὔρα ἁβρὰ παρθένος,
καὶ ἦτον ἄγγελος τεθλιμμένος
τοῦ Παραδείσου·
Τοῦ Λαμαρτίνου ἦτον ἡ Μοῦσα,
κ' ἔκλινεν ὅπως ἀλλοφρονοῦσα
ἄνθος ναρκίσσου.

Τὸ πρόσωπόν της ὅτ' ἐθεώμην,
ἔλεγον μήπως ἔτι ἐκοιμώμην,
καὶ ὀνειρώττων,
εἰς χώρας ἔτρεχον οὐρανίας,
κ' ἔβλεπον ἔνθους ὑπάρξεις θείας
ἐν μέσῳ φώτων.

Ἐλύθη τ' ὄνειρον καὶ ἡ πλάνη . . .
τ' ὡραῖον ὥρισται ν' ἀποθάνῃ
καὶ ἐνεκρώθη!
Εἰς τῆς φλογώδους κόρης τὸν βίον
ὁ κόσμος ἦτο στενὸν κλωβίον,
πολλοὶ οἱ πόθοι.

Οὗτοι καὶ ὅσοι ἄλλοι τοιοῦτοι
τὴν ἀληθῆ ἐπιστήμην ἐπιτηδεύουσιν,
ἐντεῦθεν ἐκ παίδων ἀρξάμενοι καὶ
πρεσβύτας ἤδη τοὺς τοιούτους
ἐπὶ μικρὸν ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς
ἐκβαίνοντας καὶ ἐν τῷ ἀφανεῖ
ἐθιζομένους, ἐκ τούτου ἱκανοὺς
ἡγοῦνται εἶναι καὶ τὴν πόλιν
καὶ τὰ ἐν αὐτῇ πράγματα
ἐπιτρέπειν.

Τὸ δὲ νῦν ἐπιτάττεται τοῦτο
ἐκ τοῦ ἐναντίου πάσχει.
ὁ γὰρ ἐπιτηδειότατος
θαυμάζεται πᾶς ἀνὴρ ἐπιεικὴς εἶναι,
τοῦτο δὲ ἀνόητον.

ἐπειδὴ γὰρ ἐκ παίδων ἀρξάμενος
ἐπὶ τὸ τέλος τῆς ἡλικίας
ἐπιτηδεύσεως ἐπιστήμης
ἐστερημένος ἐφάνη,
ἐκ τούτου ἐπὶ τὸ ἔσχατον
ἐπιτηδεύσεως ἀφίκετο,
ἐν τούτῳ ἀπειρότατος
ἐγένετο τοῦ ἐναντίου
ἢ ὁ ἀνεπιστήμων.

Ἐν τούτῳ γὰρ ἐπιστήμην
ἔχει τοῦ μὴ ἐπίστασθαι,
ἐν τούτῳ δὲ ἀνεπιστήμων
ἐστὶ τοῦ ἐπίστασθαι.

Ἐν τούτῳ τοίνυν τῷ τρόπῳ
ἐπιτρέπειν τὴν πόλιν
ἀναγκαῖον ἐστὶ τοῖς
ἐπιτηδειοτάτοις,
ἐπειδὴ τὸ δεύτερον κίνδυνος
ἐνέσται ἄρχειν
τοῖς ἀμαθεστάτοις.

—

Ὑμῖν δὲ, ὦ Γλαύκων καὶ
Ἀδείμαντε, οὐκ ἐθέλειν
ἀναγκαῖον ἐστὶ τοὺς
ἀρίστους ἄνδρας
ἄρχειν ἐν τῇ πόλει,
ἐπειδὴ καὶ τοῖς ἀρχομένοις
ἐπιτάττεται τοῦτο.

Ἐν γὰρ τοῖς ἐθέλουσιν
ἄρχειν ἐστὶν ἀεὶ
τὰ ἐναντία τούτοις
ἃ νῦν ἐπιτάττεται.

Η ΧΑΡΑ.

Εἶναι ὧραι, στιγμὴ παραδείσου,
ὅτε φάσματα παύουν θολά,
καὶ τὰ πάντα θεᾶται καλὰ
ἡ ψυχή σου.

Φεύγει τότε ὁ νοῦς καὶ ἡ κρίσις·
ἡ καρδία γλυκύθυμος ζῇ,
καὶ μ' αὐτὴν ἑορτάζει μαζὶ
ὅλ' ἡ φύσις.

Πλημμυρὶς αἰσθημάτων ὡραίων
ἀναπάλλει τὸ στῆθος γλυκύ,
καὶ καλεῖσαι καὶ εἶσαι ἐκεῖ
Ἀνακρέων.

Ἡ νεότης λαμπρὰ σὲ ποτίζει
θεῖον νέκταρ ἀφάτου χαρᾶς,
καὶ τῶν πόθων εὐώδης βορρᾶς
παιανίζει.

Ἡ ψυχὴ ἀναλύετ' εἰς μύρον
καὶ θανάτους, θεοὺς λησμονεῖς,
καὶ μεθύσκεις ἐντὸς ἡδονῆς
ὡς ὀνείρων.

Σταματᾷ ἡ ζωὴ παραφόρως,
εὐθυμοῦσα φαιδρά, ὡς εὑρὼν
σταματᾷ προσχαρὴς θησαυρὸν
ὁδοιπόρος.

Πλὴν πρὶν ἔτι καλῶς ἐννοήσω
ὅτι ἔχαιρον, φεύγ' ἡ χαρά,
φεῦ! καθὼς ἀστραπή τις περᾷ . . .
Πῶς θὰ ζήσω;

Ἡ χαρά μας ἐδῶ ἡ βραχεῖα
ἀντανάκλασις εἶναι αὐτῆς,

Ἦν σὺ ἄνω, Θεέ μου, κρατεῖς;
Ὦ θρησκεία! . . .
Τὴν χαρὰν θεωρῶ εἰρωνείαν·
μετὰ μέλιτος γεῦσιν πολλὴν
τὰ λοιπὰ ἀνευρίσκεις χολὴν
καὶ ἀνίαν.

—

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ.

Α΄.

Ὦ τάφε! εἰς τὰ στήθη σου ἐνέκυψα μ' ἐλπίδα
καὶ ἤκουσ' ἄπειρον σιγὴν καὶ ἡσυχίαν εἶδα,
κ' ἐπόθησα νὰ κοιμηθῶ αὐτοῦ εἰς τὴν γαλήνην,
ὡς τραυματίας μαχητὴς εἰς μητρικήν του κλίνην.
Ἐλθέ, ψυχή, καὶ ἄγωμεν εἰς τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα . . .
—Δεσμῶτις εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ φυλακὴ τὸ σῶμα.

Β΄.

Εἶδα τὸν κόσμον. Ἔῤῥευσεν ἐμπρός μου θολωμένος,
ὡς τοῦ χειμῶνος ποταμὸς πρὸ τῶν ποδῶν ποιμένος·
καὶ εἶδα ψεύδη, δάκρυα καὶ τοὺς ἀφροὺς ἐλπίδα.
Τί ἄλλο; Μάτην ἔῤῥιψα τὸ βλέμμα μου βολίδα
καὶ μὲ τὸν νοῦν ἐσκόπευσα τὰ βάθη τῶν κυμάτων·
ἐκεῖ τὸ πᾶν μυστήριον . . . σιγὴ ἡ λαλιά των.
Φεῦ! πόσον νήπιοι εἴμεθα καὶ πρὸς ἀλλήλους ξένοι!
ἐὰν τὸ χεῖλος προσγελᾷ, κρυπτὴ καρδία μένει·
τὸ πλάσμα ἀλλ' οὐδέποτε τὸν Πλάστην θεωροῦμεν,
καὶ ἂν βλέπωμεν προσκήνια τὰ ἔνδον ἀγνοοῦμεν.
Μάτην τὸν νοῦν μου ἔτεινα εἰς χώρας θείων φώτων,
κ' ἠρώτησα τὸ ἄπειρον καὶ τ' ἄστρα ἀνηρώτων,
ὁποῖος εἶμαι καὶ πρὸς τί, ὁ κόσμος ὅλος τί εἶναι,
καὶ διαιρέσεις καὶ κλαυθμοί, καταστροφή, ὀδύναι.
Ἓν «διατί;» ὁ βίος μου ὑπῆρξεν· ἀπεκρίθη
ὁ θανατος καὶ ἡ σιγή, τὸ σκότος καὶ ἡ λήθη . . .

Γ.

Κ' ἐγὼ ἐπαθόμην ἄλλοτε, πολέμων μέθην πίνων, θέλων
νὰ ἐνυφήσω καὶν φόρεμα καὶ τὸν ἀδελφόν μου, θέλων
νὰ δείξω ὑφάνθη ἀδελφός τοῦ ἀδελφός τὸ σπίθος!
καὶ ἐκαείνους μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
καὶ ἐκαείνους μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
νὰ ἐνυφήσω καὶν φόρεμα καὶ τὸν ἀδελφόν μου, θέλων
νὰ δείξω ὑφάνθη ἀδελφός τοῦ ἀδελφός τὸ σπίθος!

Κ' ἐγὼ ἐπαθόμην ἄλλοτε, πολέμων μέθην πίνων,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,

Κ' ἐγὼ ἐπαθόμην ἄλλοτε, πολέμων μέθην πίνων,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,

Κ' ἐγὼ ἐπαθόμην ἄλλοτε, πολέμων μέθην πίνων,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,
ἐκεῖνος ἐφθάλμιασε μὲ ἀντάξιόν μὲ ἀπορούντος ἤθος,

Καὶ πῶς, αὐτὸς ὁ θάνατος τ' ἀθάνατον ἐγκλείει;
ἔχει τὴν νύκτα μέτωπον καὶ τὴν πρωΐαν στήθη;
Ὁμίλει μου, ὁμίλει μου! .. Πλὴν πότε ἀπεκρίθη,
καὶ τίς Οἰδίπους σ' ἔλυσεν, ὦ τάφε! τίς σὲ λύει;

Εἶσαι— νὰ ἤσο!— ἀτερπὴς θυρὶς τῶν δύο κόσμων,
σκληρὸν κλωβίον βόμβυκος ἔνθα τὸ σῶμα μένει
καὶ ἡ ψυχὴ ἐξέρχεται χρυσῆ, μετηλλαγμένη,
πετῶσ' εἰς τ' ἄστρα χρυσαλλὶς μέσῳ ἀνθῶν εὐόσμων.

Ε'.

Ὦ μῆτερ, γῆ παλαίγονος! ὡς ἀδελφὴν ζεφύρων,
εἰς τῆς ζωῆς πρωΐαν,
εἶδα παρθένον μόλις χθὲς νὰ καταβῇ ἐντός σου·
καὶ— δυσωδία ἔγινε τὸ κάλλιστον τῶν μύρων,
κ' ἐλύθησαν τὰ μέλη της, πλασθέντα ἐκ τῆς δρόσου,
εἰς ἀπεχθῆ σαπρίαν.

Ὦ γῆ! δὲν εἶσαι μήτηρ μας, πλὴν μητρυιά μας εἶσαι,
ἀφοῦ τρώγεις τῶν τέκνων σου τὰ χείλη καὶ τὸ σῶμα·
δὲν εἶν' ὁ τάφος τῆς μητρὸς ὁ κόλπος, ἀλλὰ στόμα,
ἔνθα αἱ πλάσεις πίπτουσι σκληρῶς ἀπατηθεῖσαι ..

ΣΤ'.

Καὶ σύρω τὸ σαρκίον μου εἰς τῆς ζωῆς τὸν δρόμον,
ὡς τὸν σταυρόν του ἔφερεν ὁ Ἰησοῦς ἐπ' ὤμων.

Ζ'.

Φοβοῦμαι πλέον τὴν ψυχὴν τὸ σῶμα μὴ κρατήσῃ,
καὶ ἡ πτωχὴ ὡς δέσμιος πρὸς τ' ἄνω δὲν ὁρμήσῃ ...
Ὦ! ῥίψατε τὸ σῶμά μου εἰς τῶν ῥογῶν τὴν λαύραν,
καπνὸς νὰ γίνω, ν' ἀναβῶ τὴν αἰθερίαν αὖραν,
νὰ φθάσω ὅπου πάντοτε ἐπέτα κ' ἡ ψυχή μου!
Τοῦ Φοίνικος ἐλάτρευσα τοὺς μύθους τοὺς ὡραίους,
καὶ τὴν θανὴν τοῦ εὐγενοῦς ἠγάσθην Ἡρακλέους.

Σοὶ ἐπαιτῶ πανύστατον, νεκρὸν ἂν μ' ἀτενίσῃς,
ὦ ἀδελφέ μου, καῦσέ με καὶ μὴ μὲ θάψῃς κάτω.
Τὸ κάτω τίς ἠγάπησεν; εἶναι πικρὸν τὸ κάτω·
εἶναι τοῦ δούλου ἡ ζωή, τοῦ δυστυχοῦς ἡ πτῆσις.
Ὦ! πέτα, πέτα, σῶμά μου, ἐπάνω τῆς πυρᾶς σου,
ἀνάβα πάντοτε θερμόν, θερμὸν ὡς πάντοτ' ἦσο,
ὡς ἄρωμα τοῦ ἔαρος, ὡς λογισμὸς τοῦ τάφου,
ὡς βλέμμα ἓν παρθενικὸν τὰ ἄστρα νὰ ἐγγίσω!

Ο ΑΡΝΗΣΙΠΑΤΡΙΣ.

Α'.

Καὶ τίς ὁ δοὺς βοήθειαν, καὶ τίς ὁ δοὺς χρυσίον
ὁ Τοῦρκος γυναικόπαιδα αἱμοχαρὴς νὰ σφάξῃ,
καὶ, συναγείρων τίγριδας καὶ συρφετοὺς δημίων,
τὸν ἀτυχῆ Ἑλληνισμὸν καὶ πάλιν νὰ σπαράξῃ;
Σὺ μόνον, μαύρη κόλασις, εἰπὲ τὸ ὄνομά του·
χεῖλος θνητοῦ τὸ ὄνομα ἐκείνου μὴ προφέρῃ,
ἐκείνου, ὅστις ὥπλισε μὲ μάχαιραν θανάτου
τὸ χέρι τοῦ Ἀγαρηνοῦ, τὸ χριστομάχο χέρι!
Ἐνῷ ὁ κόσμος ἔβλεπε δακρυρρόων καὶ φρίττων,
τὴν λύσσαν τῶν δημίων μας αὐτὸς προσεβοήθει·
εἶχε μορφὴν ἀνθρώπινον, εἶχεν ἀνθρώπου στήθη,
καὶ ἦτον, ἦτον . . . οὐρανέ! ἐκεῖνος Ἕλλην ἦτον!
Τί; τί; μητρὸς τὰ γάλατα ἐθήλασ' Ἑλληνίδος,
καὶ φέρει εἰς τὸ στῆθός του Ἑλληνικὴν καρδίαν;
Εἶναι υἱὸς τῆς εὐκλεοῦς τῶν Ζωσιμῶν πατρίδος,
καὶ ἐμυρώθη τοῦ Χριστοῦ τὴν συμπαθῆ θρησκείαν;
Ποτὲ, ποτέ! Εἶν' ἐχιδνῶν τὰ σπλάγχνα σου σωρεία,
σπέρμα τῆς Χάμκως, σήμερον, ὦ πένθος! ἐγεννήθης,
γυνὴ δὲν σ' ἐγαλούχησεν, ἀλλ' οὔτε καὶ θηρία,
ἀροῦ καὶ τὴν πατρίδα σου καὶ τὸν Θεὸν ἠρνήθης.

Τί σ' ἔκαμον, ὦ βάρβαρε! τὰ τέκνα, αἱ παρθένοι,
αἱ ἔγκυοι μητέρες των, οἱ γέροντες γονεῖς των,
καὶ ἡ ψυχή σου ἔδραμε φαιδρὰ κ' ἐρωτευμένη
νὰ ἐκμισθώσῃ κατ' αὐτῶν τὰ στίφη τῶν ἀπίστων;
Πατὴρ δὲν εἶσαι; ἄνθρωπος δὲν εἶσαι; τίγρις εἶσαι,
καὶ μαχομένους ἀδελφοὺς ἀντὶ νὰ στεφανώνῃς,
ὁ Ἕλλην σὺ τοὺς Ἕλληνας νὰ πνίξῃς προθυμεῖσαι;
— Ὤ! πῶς κοιμᾶσαι, οὐρανέ, καὶ δὲν τὸν κεραυνάνεις!

Β'.

Ἀλλ' ὄχι! ζῆθι, ὦ σκληρέ, κ' ἑλληνοφόνος μεῖνε,
ἡμῶν τὸ κράτος νὰ ἰδῇς ἐμπρός σου ἀνατέλλον . . .
Ναί! ἡ ποινή σου ἀλγεινὴ κ' ὑπερφανὴς θὰ ἦναι·
φθίνει ὁ Τοῦρκος, εἰς ἡμᾶς προσμειδιᾷ τὸ μέλλον.
Καὶ ὅταν πλέον λείψανον κ' ἕνα ἀστέων σάκκον
θὰ σὲ ἀφήσῃ ἡ ψυχή, πρὸ τοῦ Κριτοῦ χωροῦσα,
ὅταν σαπῇς μὲ σκώληκας εἰς τὸν στενόν σου λάκκον,
ὦ! τότ' ἡ Κρήτη θὰ φανῇ ἐκδίκησιν ζητοῦσα.
Τότε μ' ἐκρήξεις κοπετῶν κάτω ἐκεῖ καὶ γόων
θὰ σὲ δεχθῇ ἡ θύελλα σφαγίων σου τοσούτων,
θὰ δώσῃς δίκην φοβερὰν ἐν μέσῳ τῶν ἀθώων
γυμνὸς, καὶ ἔχε ἐν τῇ γῇ τὸν κόσμον ὅλον πλοῦτον!
Ἂν δὲν ταράττῃ σήμερον τὸν ὕπνον σου τὸ θῦμα,
ἂν δὲν ἀκούῃ σήμερον τοὺς θρήνους ἡ ψυχή σου,
τρέμε, θνητὲ, τὸ αὔριον, τρέμε τὸ χάσκον μνῆμα,
κ' ἕνα Θεὸν σιωπηλὸν, ἀντίχριστε, φοβήσου!

—

ΣΙΩΠΗ.

Α'.

Ὅ,τ' ἡ ψυχὴ αἰσθάνεται καὶ βλέπει ἡ καρδία
δὲν λέγει ἡ ἀνθρώπινος καὶ μικρολόγος γλῶσσα·
οὐδέποτε ἡ γλῶσσά μας θὰ ἐναρθρώσῃ ὅσα
καλύπτει ἡ ἀπέραντος τοῦ στήθους μας σκοτία.

Εἶν' ἡ ψυχὴ ὠκεανὸς, καὶ εἰς αὐτῆς τὰ βάθη
ὦ! πόσα, πόσ' ἀνώνυμα περιδινοῦνται πάθη!

Ἐκστάσεις, προαισθήματα καὶ ὄνειρα καὶ τρόμοι,
βυθίσεις πρὸς τὸ ἄγνωστον, ἐμβλέψεις εἰς τὸ μέλλον,
τόσαι ὀρέξεις δαίμονος, τόσοι παλμοὶ ἀγγέλων,
ἀνέκφραστα παρέρχονται καὶ ἄγνωστα ἀκόμη.
Ὅλη τῶν ἄστρων ἡ πληθὺς ὀνόματα δὲν φέρει,
καὶ ἀφανεῖς ἀδάμαντας πολλὰ κρατοῦσι μέρη.

Ὁπόταν βλέπω τῆς χρυσῆς Ἀνοίξεως τοὺς κήπους,
ὁπόταν μύσται μουσικῆς ἐνθέως κελαδῶσιν,
ὁπόταν βλέπω ὕμματα γοργὰ νὰ μοὶ γελῶσιν,
ὦ! τί θὰ εἴπῃ ἔνδον μου ποίους ἀκούω κτύπους;
Καὶ ὅταν εἰς τὰ μνήματα τὰ βλέμματά σου ῥίψῃς,
τίς λέξις εἶπεν ἄπειρος τὰς σκέψεις σου, τὰς θλίψεις;

Ὁπόταν δ' εἰς τὸ παρελθὸν ἐπαναστρέφῃς ἔνθους
καὶ βλέπῃς τὰς ἐλπίδας σου φύλλα ξηρὰ χειμώνων,
καὶ βλέπῃς, ὡς ἐξόριστος, Ἑδὲμ ἐφήβων χρόνων,
τί λέγεις, τί; βυθίζεσαι ἐντὸς ἀῤῥήτου πένθους . . .
Καὶ ἡ Νιόβη, τέκνων της τοσούτων στερηθεῖσα,
κλαυθμοὺς δὲν εἶχε πρέποντας κ' ἐσίγα πετρωθεῖσα.

Τῆς φαντασίας τ' ἄλματα, τοὺς κλόνους τῆς καρδίας
ἂν ἡ γραφὶς ἐχάρασσε, τὸ χεῖλος ἂν ἐλάλει,
ἀστέρες πόσοι τηλαυγεῖς καὶ πόσοι κόσμοι ἄλλοι
εἰς τοὺς ναοὺς θ' ἀνέτελλον τῆς μεγαλουργίας.
Ὦ! πόσοι, πόσοι Βύρωνες παρέρχονται ἡσύχως,
καὶ δὲν ἠκούσθη ἄσμά των, καὶ δὲν ἐγράφη στίχος!

Δὲν θὰ ἀκούσῃς πώποτε, κόσμε βορβόρου, οἴμοι!
τῶν ἀθανάτων τὰς πνοὰς, τοὺς ὕμνους τῶν ἀγγέλων·
ποτὲ φωνὴν δὲν ἄφησεν ὁ Φοῖβος ἀνατέλλων,
ἀλλὰ βροντᾷ τὸ σύννεφον καὶ ἡ ματαία φήμη.
Χαῖρε, σιγή! ὑπέρτατον τῶν ἄστρων μεγαλεῖον,
τὸν Θάνατον καὶ τὸν Θεὸν σιωπηλοὺς ἐγκλείων.

Πολίτης ἦτο τ' οὐρανοῦ ὁ ἄνθρωπος ἐπίστης,
ἀλλ' ἔπεσεν' εἰς νήπιον θνητὸν μετεμψυχώθη,
καὶ τόσα συναισθήματα, τόσοι μεγάλοι πόθοι
εἶναι τὰ ῥάκη τοῦ Θεοῦ, τῶν ἄστρων ἀναμνήσεις,
ἡραίστειον πλανώμενον ὀνείρων κ' αἰσθημάτων,
ὦ ἄνθρωπε, ἀπόθανε τὰ στήθη συσπαράττων!

Β'.

Φεῦ! ἔτι εἰς τοὺς στίχους μου, ἐδῶ οὓς ἀνακρούω,
τίς αἰσθημάτων ἔκλυσε τὸ στῆθός μου πλημμύρα!
καὶ μόλις, μόλις ἔγραψα ἕν' ἀμυδρὸν σπινθῆρα
ἀφ' ὅσην εἰς τὰς φρένας μου πυρκαϊὰν ἀκούω.
Εἶν' ἡ καρδία ἥλιος, κρυπτὸς ὡς ἐν νεφέλῃ,
κ' ἐπὶ τὰ χείλη μας ἀκτὶς ὁ λόγος ἀνατέλλει.

Πῶς νὰ τὸ εἴπω! . . . Ἂς κλεισθῶ εἰς σιωπῆς σημεῖα·
μ' αὐτὰ λαλεῖ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ ἀπελπισία. . . .

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

ΕΙΣ ΝΗΠΙΟΝ ΚΟΙΜΩΜΕΝΟΝ.

Ἰδέ· εἰς τὴν κοιτίδα του, ὡς ἄγγελος, κοιμᾶται,
ὡς ἄγγελος, ὃν ἔγλυψεν ἡ τοῦ Κανόβα σμίλη,
καὶ γέλως εἰς τὸ στόμα του γλυκύπνοος πλανᾶται,
καθὼς τοῦ ῥόδου ζέφυρος κινεῖ ἁβρῶς τὰ χείλη.

Κοιμᾶται· γύρω ἡ σιγὴ δειλὴ τὸ προστατεύει,
ἡ μυῖα ἵπτατ' ἐλαφρὰ, τὸν ὕπνον σεβομένη,
καὶ, ὡς ἡ σκέπη ἐπ' αὐτὸ τοῦ Πλάστου νὰ κατέβῃ,
καλύπτρα εἰς τὴν ὄψιν του ἁπλοῦται παλλομένη.

Κοιμᾶται· γύρω ἵπτανται τῶν Χερουβεὶμ τὰ πλήθη,
τὰ βλέπ' ὁ νοῦς του, τ' ἅγια τὸ νανουρίζουν ἔπη,

καὶ θέλγεται κ' εἰς γέλωτα, ὦ φύσις! ἐκινήθη,
νομίζων τὴν εἰκόνα του ὅτ' εἰς καθρέπτην βλέπει.

Ὦ τὸ μικρόν μου! ὦ χροιὰ ἀκτῖνος γλυκυτέρα,
εἰκὼν τοῦ πρώτου πλάσματος ἐπὶ τοῦ Παραδείσου,
τίν' ἀντικρύζει φωταυγῆ τοῦ οὐρανοῦ ἀστέρα
καὶ λάμπει τόσον ἱλαρὰ ἡ παιδικὴ μορφή σου;

Καὶ εἶχον, εἶχον, οὐρανέ! τοιαύτην ἡλικίαν
τοῦ κόσμου τόσα τέρατα, ἄνδρες φρικώδεις τόσοι·
καὶ εἶχον καὶ οἱ Νέρωνες, ἔσχον στιγμὴν ὁμοίαν,
οὓς ἠδυνήθη χείμαρρος αἱμάτων νὰ στομώσῃ.

Σὺ ὅμως, ὦ! οὐδέποτε κακὰ θὰ προξενήσῃς . . .
ὅμως θὰ φέρῃς τῆς ζωῆς τὴν τόσην τρικυμίαν,
καὶ θὰ γελάσῃς εὔθυμον καὶ πάλιν θὰ θρηνήσῃς,
φεῦγον, ποθοῦν τὴν ἔρημον τοῦ σκότους ἠρεμίαν.

Φεῦ! ποῖον δὲν ἐβάπτισεν εἰς δάκρυα ἡ Μοῖρα;
Ἡ νηπιότης . . . δέλεαρ γλυκὺ καὶ πλάνον εἶναι,
μέλι, προσχρίον ἄνωθεν τοῦ βίου τὸν κρατῆρα,
ὅθεν ἀντλοῦνται ἔπειτα ψεύδη, κλαυθμοί, ὀδύναι.

Καὶ ὅταν συλλογίζωμαι, ὦ προσφιλὲς παιδίον,
καὶ ὅταν συλλογίζωμαι τὰς αὐρινὰς ἡμέρας,
τὰς ἀνδρικὰς ἡμέρας σου, τὸν μέλλοντά σου βίον,
ὦ! τὴν ζωήν σου εὔχομαι, παιδίον, νὰ ἐπέρας! . . .

—

ADIEU A LA POÉSIE.

Ὁ Ὁδοιπόρος πέρασε. . .
(Π. Σοῦτσος.)

Α΄.

Ἀγνῶς ἂν τὸν κόσμον κανεὶς ἀγαπήσῃ,
καὶ δὲν ἀγαπήσῃ δεσπότας, χρυσοὺς,
καθὼς τὸν σταυρὸν ὁ θεὸς Ἰησοῦς,
αὐτὸς τὴν ζωήν του σταυρὸν θὰ κερδήσῃ.

Ἠγάπησα, ναί! τοὺς ἀνθρώπους μὲ πόνον
κ' εἰς πᾶν φίλημά μου ἐδέχθην πληγήν,
κ' ἐφάνην θρηνῶν τὴν ταλαίπωρον γῆν
μεμψίμοιρος μόνον.

Τὸν νοῦν μου ἐβύθισα ἄνω καὶ κάτω,
ὁρίζων τὴν μοῖραν, πονῶν τοὺς θνητούς . . .
Πλὴν τίς μ' ἀπεκρίθη εἰς γόους φρικτούς;
Ὁ Πλάστης ἐσίγα, τὸ πᾶν ἐκοιμᾶτο.

Τὸ ὅμμα του ὅστις ἀγέρωχος τείνει,
τὰ στήθη τοῦ Φοίβου νὰ ἴδῃ ποθῶν,
ἀντὶ φωτισμοῦ ἀμαυρώσεις παθῶν,
τυφλὸς θ' ἀπομείνῃ.

Καὶ ὅστις τὸ σύμπαν ζητεῖ νὰ μαντεύσῃ,
νὰ μάθῃ τί εἶν' ἡ ψυχή, ὁ Θεός,
ἢ θέλει ἀμαύρωσιν πάθει νοός,
ἢ θέλει αὐτόχειρ τὸ ζῆν ἀποπνεύσει.

Ἡ ἕξις κ' ἡ λήθη τὸν κόσμιον διέπει,
κ' ὑπὲρ τὰ ἀνθρώπινα ὅστις χωρεῖ,
ὁ Πλάτων ἂν ἦναι, παιδίον λῆρεῖ,
καὶ βλέπων τὰ ἄστρα, τὴν ἄμμον δὲν βλέπει . . .

Β΄.

Καθὼς εἰς αἰῶνας βεβήλους ὁ μάρτυς
ἀπηύδα εἰς τέλος νὰ θηρομαχῇ,
κατέπεσες τώρα καὶ σύ, ὦ ψυχή,
τῆς Μοίρας ἀντάρτις.

Ἀλλ' ὄχι! ἀκόμη τὸ στῆθός μου πάλλει,
ἀκόμη πυρέσσει ἀκμαῖος ὁ νοῦς,
ἀκόμη ὀνείρους ποθῶ φωτεινοὺς
καὶ ἔνθεα κάλλη.

Καὶ ὅμως αἱ θεῖαι ἐκστάσεις εἰς μάτην,
εἰς μάτην ἐκεῖνοι οἱ τόσοι παλμοί.

Φεῦ! τώρα μοὶ λέγει θανάτου στιγμή:
« Θνητέ! εἰς σιγὴν νὰ χυθῇς βαθυτάτην. »

Ἐγὼ σιωπήν; Καὶ τὰ χείλη νὰ κλείσω
ὁ λάτρις ἐγὼ τοῦ καλοῦ φλογερός;
ὤ! πῶς τὴν ἑστίαν τοσούτου πυρὸς
ἐντός μου θὰ σβύσω!

Θεέ! ἀπὸ τ' ἄνθη, τὰ ἄστρα, τὸ βλέμμα,
ὑπάρχουσιν ἄλλα ἐδῶ τιμαλφῆ;
ἠρώτησα, κ' εἶπεν αὐτός: « Ἀδελφοί. »—
Ἄ! τότε παγώσου πυρίπνοον αἷμα . . .

Γ'.

Κοιμοῦ, συμπαθὴς καὶ γενναία καρδία,
νεκρώσου, τῶν πόθων μου τόση ὁρμή,
ἀγκάλη, ζωννῦσα τὸν κόσμον θερμή,
καὶ πέσε, τοῦ πνεύματος πτῆσις εὐρεῖα.

Ὑπῆρξα ποτέ; Νὰ παρέρχωμαι τώρα.
Μωρὸς τότε ἤμην, καὶ ἤδη μωρός·
ἀλλ' ἔρλεγον τότε; καὶ νῦν παγερός,
τοῦ βίου νὰ θέλω τὰ ἄδωρα δῶρα.

Τὸν ῥοῦν τὸν συνήθη τῶν ἄλλων ἀρχίζω·
κ' ἐγὼ μὲ τὸ σύμπαν κινοῦμαι μαζή,
ὡς λίμνη νεκρά τις τὸ στῆθός μου ζῇ,
οὐδέ τι ἐλπίζω.

Ἐννόησα πλέον ποῦ εἶμαι, ποῦ τρέχω·
μηδὲν καταλήγων εἰς μηδενικόν,
τὸν κόσμον ὡς γρῖφον ἐδῶ κατοικῶν
τυφλῶς ν' ἀπολαύω, πολλὰ νὰ παρέχω.

Μ' ἐξύπνισεν ἢ ἡ τροπὴ μ' ἀποκτείνει;
Δὲν κλαίω. Τὸ « λάθε βιώσας! » ζωὴ
θεῶν· ἐδῶ κάτω τὰ πάντα βοή,
ἐνῷ εἰς τὰ ἄστρα σιγὴ καὶ γαλήνη.

Δ΄.

Ἐδῶ εἰς τὸν φροῦδον καὶ ἔνυλον βίον
ἂς τρέχ᾽ ἡ ζωή μου ἐδῶ ὑλική . . .
Ὦ! φίλει με, χεῖλος τῆς κόρης γλυκύ,
ἐν μέσῳ ἐρώτων, χορῶν, συμποσίων.

Ἐρρέτω γερόντων ἡ φιλοσοφία,
ἐρρέτω μελέτη καὶ πλάτος σπουδῆς!
Ἀλήθεια μόνη — γυνὴ εὐειδής,—
τὰ ἄλλα βλακεία.

Δὲν θέλω μὲ οἴνους φροντίδας νὰ σβύσω,
ὁ νοῦς μου οἰνόπνευμα εἶναι, ἀρκεῖ·
μὲ φίλημα θέλω ἀγκάλης γλυκὺ
ἐμὲ καὶ τὸν κόσμον ν᾽ ἀπολησμονήσω.

Καὶ χαίρετε, κόσμοι ὡραίων ὀνείρων,
καὶ χαίρετε πάλιν, ὦ πόθοι χρυσοῖ,
ὦ χαῖρέ μοι, Μοῦσα γλυκεῖα καὶ σύ!
Τί ἔλαβ᾽ ὁ Βύρων;

Δὲν εἴμεθα ἄστρα τῆς γῆς ἐδῶ, οἴμοι!
ἀλλ᾽ εἴμεθα πρόσκαιρα νέφη πυκνά,
καὶ ὡς ἐκεῖ ἐπάνω τὸ νέφος περνᾷ
περῶμεν, καὶ μένει βομβοῦσα ἡ φήμη.

Ἡ φήμη, ὦ μοίρας σεμνὴ εἰρωνεία!
ἡ φήμη τοῦ μνήματος κάτω χωρεῖ;
Καὶ ἂν τ᾽ ὄνομά σου τὰ πάντα πληροῖ,
χαρὰ οὐδεμία.

Ὁπόταν τοῦ τάφου ὁ χοῦς σὲ σκεπάσῃ
κ᾽ ἰδοὺ ἓν μαντεῖον, νεκρὸς ἂς εἰπῇ:
« ὦ πάτερ μου, πάτερ μου! ζῇς; » — Σιωπή, . . .
καὶ μόνον ἡ αὔρα τὴν κόνιν ταράσσει.

Ε΄.

Ἐν μέσῳ κ᾽ ἐνθέων προγόνων ἐπάνω,
ἐδῶ εἰς σωροὺς ἐρειπίων κλεινῶν

ἀντὶ ποτηρίου — αὐτὰ ἐκφωνῶν,—
τὴν κόνιν θανόντων εἰς χεῖρα λαμβάνω:

« Ἐρρέτω γερόντων ἡ φιλοσοφία,
« ἐρρέτω μελέτη καὶ βάθος σπουδῆς!
« Ἀλήθεια μόνη, — γυνὴ εὐειδὴς—
« τὰ ἄλλα βλακεία. »

ΤΕΛΟΣ.

ΑΝΑΓΚΑΙΑΙ ΤΙΝΕΣ ΔΙΑΣΑΦΗΣΕΙΣ.

1.

Ἵνα μὴ, ὡς ἐκ τῆς πληθύος τῆς ὕλης, ἀποβῇ τὸ βιβλίον λίαν ὀγκῶδες, ἠναγκάσθημεν νὰ διακόψωμεν ἐντεῦθα τὸ Βον αὐτοῦ Μέρος. Εἰδοποιοῦμεν δὲ τοὺς φιλοπεριέργους ἀναγνώστας, ὅτι ἐν ἑτέρῳ τεύχει, ὅλως ἀσχέτῳ μετὰ τοῦ παρόντος καὶ φέροντι τίτλον ΕΛΙΚΩΝ, θέλομεν ἐξακολουθήσει, κατὰ τὴν ἐν τῷ ἀναχείρας πονήματι τηρηθεῖσαν τάξιν, ἑτέραν σειρὰν ποιητῶν, ὡς καὶ τὰς ἀναγομένας εἰς τὸ Γον Μέρος ποιήσεις, περὶ ὧν διελάβομεν ἐν τῷ Προλόγῳ.

Οὕτω λοιπὸν ἐν μὲν τῷ Αψ μέρει τοῦ ΕΛΙΚΩΝΟΣ δημοσιευθήσονται τὰ ἔργα τεθνεώτων ἐπίσης ποιητῶν: Χορτάτση τοῦ Κρητὸς, Μαρτελάου, Δαπόντε, Περδικάρη, Ῥώμα, Ἀριστίου, Κάλβου, Κλεάνθους τοῦ Σαμίου, Πικκόλου καὶ εἴτινων ἄλλων· πρὸς δὲ, καί τινα ἐκ τῶν παραλειφθέντων ἐκλεκτῶν ποιημάτων τῶν ποιητῶν Ζαλακώστα, Σούτσων, Βαλαβάνη (*) κτλ. Ἐν δὲ τῷ Βψ Μέρει, τὰ ἔργα τῶν ἀπολειπομένων συγχρόνων ποιητῶν: Ἰουλίου Τυπάλδου, Γ. Μαυρογιάννη, Ἀλ. Καντακουζηνοῦ, Μύρωνος Νικολαΐδου, Κ. Δοσίου, Π. Ματαράγκα, Κ. Κουμανούδη, Α. Ἀντωνιάδου. Χ. Α. Παρμενίδου, Γ. Σταυρίδου, Π. Συνοδινοῦ, Βικέλλα, Πῶπ, κτλ. κτλ. καὶ μετὰ ταῦτα τὰ ἀνώνυμα, καί τινα ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων τῶν ἐλασσόνων

(*) Τὰ διὰ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν παραλειφθέντα ποιήματα τινῶν ἐκ τῶν τοῦ Βου Μέρους ποιητῶν, καὶ ἰδίως ἐκ τῶν ποιημάτων Διονύσου πλοῦς καὶ οἱ Τριάκοντα τοῦ Κ. Ἀλ Ῥαγκαβῆ, ὡς καὶ μέρος τοῦ σατυρικοῦ ποιήματος Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν καί τινα ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων Ποικίλων τοῦ Κ. Θ. Ὀρφανίδου δημοσιευθήσονται ἐπίσης ἐν τῷ Ἑλικῶνι.

ποιητῶν. Ὥστε εἰς τὰ δύο τεύχη τοῦ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ καὶ τοῦ ΕΛΙΚΩΝΟΣ συμπεριληφθήσεται σχεδὸν τὸ ἄνθος τῆς καθ' ἡμᾶς ποιήσεως.

2.

Καίτοι ἐν τῷ Προλόγῳ τῆς παρούσης Συλλογῆς ἀναφέρεται, ὅτι τὰ ἐν αὐτῇ καταχωρισθησόμενα ποιήματα ἔσονται πρωτότυπα, οὐχ ἧττον ἐδέησε νὰ γίνωσιν ἐξαιρέσεις τινὲς, καθόσον μεταξὺ τῶν ἔργων τῶν νεωτέρων ἡμῶν ποιητῶν ἀπαντῶνται ποιημάτιά τινα, ἐκ μεταφράσεως ἢ καὶ κατὰ μίμησιν ξένων προερχόμενα, καὶ ἐν τοσούτῳ περιενδεδυμένα πρωτοτυπίαν, ἥτις καθιστᾷ αὐτὰ προσφιλῆ καὶ χαρίεντα. Τοιαῦτα, ἐπὶ παραδείγματι, εἰσὶ τὸ ἐν σελ. 128-135 καταχωρισθὲν βουκολικὸν ποίημα τῆς Γαλατείας, πιστὴ μίμησις τοῦ Φλωριανοῦ· ἐπίσης τὸ Βυρώνειον ποίημα τοῦ Γκιαούρ (σελ. 166—171) καί τινα τῶν ᾀσμάτων τῶν Κ. Κ. Ραγκαβῆ, Σκυλίτση, Βλάχου, τῶν ἀδελφῶν Παράτχων κλπ. ἅτινα κρίνομεν πάντῃ περιττὸν νὰ ὑποδείξωμεν ἐνταῦθα.

3.

Ἡ χρονολογικὴ σειρὰ τῶν τεθνεώτων ποιητῶν λογίζεται, οὐχὶ κατὰ τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως, (οὗτινος ἡ ἀκρίβεια ἀποβαίνει διά τινας ἀμφίβολος,) ἀλλὰ κατὰ τὸ τοῦ θανάτου. Ὥστε οὐδόλως θὰ φανῇ παράδοξον εἰς τινας τῶν αὐστηρῶν ἐπικριτῶν ἂν προκάθηται ἐν τῷ Παρνασσῷ ὁ Ἡλίας Καλαμογδάρτης, χάριν παραδείγματος, καὶ ὁ λοιπὸς θίασος τῶν σχετικῶς ἀγνώστων ποιητῶν, τοῦ Ζαλοκώστα, Σούτσου, κτλ. Παρακαλοῦμεν δὲ τοὺς συγχρόνους ἐκ τῶν μνημονευομένων ποιητῶν νὰ μὴ ἀποδώσωσιν εἰς πρόθεσιν μεροληπτικὴν ἂν τυχὸν τινὲς ἐξ αὐτῶν, καίτοι ἀρχαιότεροι, ἀπαντηθῶσιν ἐρχόμενοι κατόπιν νεωτέρων· ἡ ἔλλειψις αὕτη ἀποδοτέα κυρίως εἰς τὴν βραδύτητα περὶ τὴν εὕρεσιν καὶ τὴν ταξινομίαν τῶν ἔργων ἑκάστου ἐξ αὐτῶν.

4.

Τὸ ἐν σελίδι 38 γνωστὸν πατριωτικὸν ᾄσμα: « Ὦ γενναῖοι Ἕλληνες, φίλοι πατρίδος! » εἶνε ἔργον, οὐχὶ τοῦ Κοκκινάκη, ὡς ἐσφαλμένως ἐσημειώθη, ἀλλὰ Κλεάνθους τοῦ Σαμίου. Ἡ αὐτὴ σύγχυσις συνέβη καὶ εἰς ἑτέρους τινὰς τῶν τεθνεώτων ποιητῶν, ἣν σπεύδομεν νὰ ἐπανορθώσωμεν ἐνταῦθα χάριν τοῦ δικαίου. Ὁ ἐν σελίδι 46 μονόλογος τοῦ Μάρκου Βότσαρη, ὁ ἀποδιδόμενος τῷ ποιητῇ Θ. Ἀλκαίῳ, εἶνε ἔργον τοῦ Γ. Παράσχου. Τὸ ἐν σελ. 121 Ἐλεγεῖον εἰς τὸν θάνατον νεονύμφου, τὸ ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Βαλαβάνην, ὑποτίθεται ἑτέρου τινὸς ἀγνώστου. Ἐπίσης ὕποπτα εἰσὶ τὰ τῷ Δ. Βυζαντίῳ ἀποδιδόμενα δύο ποιημάτια: Ὕμνος τῶν πνευμάτων εἰς τὸν Ἀριμάνην καὶ: τῇ Ὑπατίᾳ (σελ. 127) ὡς καὶ τὰ: Ῥόδον ἱκέτης καὶ: Ἡ τελευταία πρωΐα τοῦ Ἰ. Ζαμπελίου (σελ. 164—165) καὶ εἴτι ἄλλο.

5.

Τὸ ἐν σελίδι 126 πρῶτον ποίημα τοῦ Δ. Βυζαντίου εἴς τινα ἀντίτυπα ἐκ παραδρομῆς ἐπεγράφη Πόθος· τοῦτο διορθωτέον διὰ τοῦ Τὸ μάταιον τοῦ βίου. Ἐπίσης καὶ ἐν τῇ ἀμέσως ἑπομένῃ σελίδι 127 ἐν τῷ δευτέρῳ στίχῳ τοῦ ποιήματος τῆς Ὑπατίας, ἡ λέξις συνεκάλυψας κακῶς φέρεται ἔν τισιν ἀντιτύποις ἀνεκάλυψας.

6.

Ἐν σελίδι 289 ἐν τῷ μονολόγῳ τοῦ Παϊσίου παρέλκουσιν οἱ δύο στίχοι: « Στοιχείων πάλη φοβερὰ . . . » κ. τ. λ. διὰ τοῦτο ἐξοβελιστέοι.

7.

Ἐν σελίδι 306 πρὸ τοῦ προσώπου τῆς Αὐρηλίας παρελείφθη ὁ τίτλος: « Ἐκ τῆς τραγῳδίας τοῦ Μεσσίου. »

Τὸ πρόβλημα τοῦτο ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἐλύθη ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Ἀ. Θεοφανοπούλου καὶ τοῦ κ. Ν. Ἀ. Ἀναστασιάδου.

10.

Ἐν τῷ ἀριθμῷ 688 τοῦ περυσινοῦ τόμου ἐδημοσιεύθη ἡ ἑξῆς ἄσκησις:

Ὁ βασιλεὺς μὲ τὸν νεκρόφιλον στρατὸν του νὰ ἐπιστρέφῃ ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν του κατὰ τοῦ Κριτόμου, καὶ ἐν μέσῳ τοῦ Πεδιάδος, τοῦ Κριτόμου καὶ τοῦ Βουνοπλαγιάτου, συνήντησε τὸν Πετρόμυτον, ὁ ὁποῖος ἐπανερχόμενος ἐκ τῆς ἐκστρατείας του κατὰ τοῦ Κριτόμου, ἐκυνήγησε τὸν Κριτόμον μέχρι τῶν ὁρίων του καὶ ἐπανερχόμενος ἐκ τῆς ἐκστρατείας του ἐκείνης ἐσκέπτετο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του διὰ τῆς Ἀκροπόλεως τοῦ Ὑψηλοῦ Βουνοῦ. Ἐὰν ἡ ἀπόστασις τοῦ Ὑψηλοῦ Βουνοῦ ἀπὸ τοῦ Κριτόμου εἶναι 688 χιλιόμετρα, ἡ δὲ ἀπόστασις τοῦ Κριτόμου ἀπὸ τοῦ Πετρομύτου εἶναι 1 ἑφ 0-Κ χ = ε χιλιόμετρα, ἡ δὲ ἀπόστασις τοῦ Πετρομύτου ἀπὸ τοῦ Ὑψηλοῦ Βουνοῦ εἶναι 1 ἑφ 0-Κ χ = ε χιλιόμετρα, ποία εἶναι ἡ ἀπόστασις τοῦ Πετρομύτου ἀπὸ τοῦ Κριτόμου;

Ἡ λύσις αὐτῆς ἐστάλη ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Ἀ. Ἀναστασιάδου, ὁ ὁποῖος ἐσημείωσεν ὅτι ἡ ἄσκησις αὕτη εἶναι ἀδύνατος, διότι ἐὰν ὁ Ὑψηλὸς Βουνὸς εὑρίσκεται εἰς ἀπόστασιν 688 χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ Κριτόμου, ἡ δὲ ἀπόστασις τοῦ Πετρομύτου ἀπὸ τοῦ Κριτόμου εἶναι 1 ἑφ 0-Κ χ = ε χιλιόμετρα, ἡ ἀπόστασις τοῦ Πετρομύτου ἀπὸ τοῦ Ὑψηλοῦ Βουνοῦ δὲν δύναται νὰ εἶναι 1 ἑφ 0-Κ χ = ε χιλιόμετρα, διότι τὸ μέγιστον τῆς ἐφαπτομένης εἶναι ἴσον πρὸς τὴν ἀκτῖνα, ἡ ὁποία εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην εἶναι ἴση πρὸς 1.

9.

Ἐπιστολὴν ἐστάλη ἐπίσης ἡ λύσις τοῦ προβλήματος τούτου ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Ἀ. Ἀναστασιάδου.

8.

Ἐν σελίδι 443 εἰς τὸ πρόβλημα 688 τοῦ περυσινοῦ τόμου ἐδημοσιεύθη ἡ ἑξῆς ἄσκησις:

Ἐν τῷ ἀριθμῷ 688 τοῦ περυσινοῦ τόμου ἐδημοσιεύθη ἡ ἑξῆς ἄσκησις:

Τὴν ἡλικίαν ἔτι πατῶ, τὴν πεῖραν ἤδη γέρων,
εἰς στήθη μητρυιᾶς ζωῆς ἐθήλασα πικρίαν·
καὶ ἤδη πέριξ μου θολὰ τὰ βλέμματά μου φέρων,
ἐκτάσεις βλέπω ἀχανεῖς ἐρήμων ἀνημέρων,
ὀπίσω φροῦδα ὄνειρα, ἐμπρὸς ἀπελπισίαν.

Τὰ λοιπὰ τῶν ἑλαφρῶν παραμάτων (οἷον ἐν σελίδι 588 ὑ χ α ί ν ε ι ἀντὶ ὑ ρ α ί ν ε ι καὶ παρακατιὼν λ ε π τ ὸ ἀντὶ λ ε π τ ὸ ν, κ τ λ. κ τ λ.) ὡς καὶ τὰ περὶ τὴν στίξιν καὶ τὸν τονισμὸν ἐσφαλμένα, ἀνατίθενται εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ φιλοκάλου ἀναγνώστου. « Οὐ γάρ ἐστι ῥᾴδιον ἔργον γενέσθαι, ἐφ' ᾧ οὐκ ἄν τις αἰτίαν ἔχοι. »

Δωρεὰ Κλεοπάτρας
Ἰωάννου Δ. Βουλγαρᾶ
τῷ Ἀρεταιείῳ
ὁ Βενιαμίν